A VILÁG LABDARÚGÁSÁNAK TÖRTÉNETE V.

DÉNES TAMÁS SÁNDOR MIHÁLY B. BÁBA ÉVA

A XXI. SZÁZAD FUTBALLJA

(2000–2020)

CAMPUS KIADÓ 2020

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva

A világ labdarúgásának története V.

A XXI. század futballja (2000–2020)

A VILÁG LABDARÚGÁSÁNAK TÖRTÉNETE

A VILÁG LABDARÚGÁSÁNAK TÖRTÉNETE V.

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva

A XXI. század futballja

(2000–2020)

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva

A világ labdarúgásának története V.

A XXI. század futballja
(2000–2020)

Szerző: Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva
A Tribünök „árnyéka” című fejezet Sándorné Győr Melinda munkája

Szerkesztő: Dr. Bács Zoltán
Lektor: Dr. Forisek Péter

Képdigitalizálás: Sándor Mihály
Címerrekonstrukció: Goron Gergő, †Komáromi Gábor, Petrovics Enikő

Borítóterv és nyomdai előkészítés: Barna Ildikó
A borítón felül: David Beckham, Zlatan Ibrahimović, Carlos Tévez, Luka Modrić, Cafù, Xavi, Thierry Henry és Neymar. Alul: Lionel Messi és Cristiano Ronaldo

A hátsó borító címerei:
CR Flamengo, Al-Ahly, Atlético Madrid, Sevilla FC, Manchester United, Internazionale, FC Barcelona, Manchester City, Liverpool FC, CSZKA Moszkva, Real Madrid, Arsenal FC, Chelsea FC, Paris Saint-Germain, Bayern München, Grêmio FBPA, Kuangcsou (Guangzhou) Evergrande, Juventus FC, Sahtar Donyeck, AC Milan

A kötet adatait 2020. augusztus 31-én zártuk,
majd lapzártakor kiegészítettük a budapesti UEFA Szuperkupa-döntővel (2020. szeptember 24.)

© Minden jog fenntartva
© Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva
© Debreceni Egyetem

ISBN 978-963-9822-59-7ö A világ labdarúgásának története
Dénes Tamás, Sándor Mihály, B. Bába Éva Campus Kiadó

ISBN 978-963-9822-64-1 A világ labdarúgásának története V.
Dénes Tamás, Sándor Mihály, B. Bába Éva Campus Kiadó

Kiadó: CAMPUS KIADÓ
(Debreceni Campus Nonprofit Közhasznú Kft.)
Felelős kiadó: Miklósvölgyi Péter

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

Amíg futball a futball

Íme, az egyetemes labdarúgást feldolgozó „pentalógiánk” utolsó kötetének záró mondata végére is pont került. Nem csekély volt a vállalásunk, de a legjobb tudásunk szerint igyekeztünk teljesíteni. Ebben a könyvben a kortárs futball eseményeiről, a különféle nemzetközi kupákról, a nemzeti bajnokságokról, a válogatottak tornáiról, a sportág megasztárjairól tájékozódhat az érdeklődő. Ha mind az öt kötetet megtiszteli a figyelmével, és fellapozza őket, rengeteg fekete-fehér és színes képet vehet szemügyre az oldalakon, ezek zömmel külföldi sportújságokból és sportkönyvekből, a honi és külhoni gyűjtők magánarchívumaiból származnak. Nem lehetünk eléggé hálásak mindazoknak, akik segítettek bennünket abban, hogy meg tudjuk valósítani e hatalmas vállalkozásunkat, és rendelkezésünkre bocsátottak forrásokat, információkat, megírták nekünk a labdarúgáshoz kapcsolódó élményeiket, a mérkőzések alatt szerzett benyomásaikat.

Megszámoltuk, lajstromoztuk, és tettük ezt csupán a lexikai pontosság okán, hogy komplett és színes csapatfotót öt földrész 91 országának 405 klubjáról, valamint válogatottjáról találhat bennük a Tisztelt Olvasó, szinkronban a számtalan meccsjelenetet és futballcsillagot ábrázoló képekkel.

Több év után munkánkat nem úgy, nem ott és nem akkor fejeztük be, amint azt eredetileg elterveztük, a 2020-as Európa-bajnoksággal és Budapesttel, hanem ahol, ahogyan és amikor a koronavírus-járvány szeszélye megengedte. Ugyan megpróbáltatások közepette kellett finiselnünk, ám egyetlen másodpercre sem tántoríthatott el bennünket a kór a kitűzött célunktól, mert ötkötetesünket az örökkévalóságnak szántuk. Továbbra is hisszük, sőt valljuk, hogy amíg futball a futball, nemcsak a jelene, hanem a múltja is érdekli a generációnk, illetve érdekelni fogja a jövőben felcseperedő nemzedékek tagjait.

Engedjék meg a Tisztelt Olvasóink, hogy egyik kedvenc költőnk, *Ady Endre Karácsony* című verse egyik sorának parafrázisával búcsúzzunk, hiszen ha a beléje szőtt óhajtásunk valóra válhatna, egyszerűbb, szebb és igazabb világban élhetnének, gyarapodhatnának, sportolhatnának utódaink!

Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent,
s a *futballt* szeretni…

Debrecen, 2020. október 15.

Sportbarátsággal:
Bács Zoltán
(szerkesztő)

A galaktikusok első éve

Fabio Capello az AS Romát is a csúcsra vezette

A Schalke ünnepelt, a Bayern München pedig bajnok lett

A Liverpool három kupát, a Man United bajnoki címet nyert

Temérdek baja akadt az olasz labdarúgásnak a 2000–2001-es idényben, a hamis útlevelek burjánzására és a doppingügyekre utalunk az „Év történeténél" is, de hasonló gondot okozott az erősödő fajgyűlölet és a huliganizmus is. Alkalmasint egyetlen Serie A-s klub hívei lehettek maradéktalanul boldogok az idény után: az AS Romáé.

A calcio történetében először akadt példa arra, hogy a bajnoki trónon egy fővárosi klubot egy másik római váltson. A „farkasok" mindössze a harmadik elsőségüket szerezték, az elsőt tizennyolc év után. Annak, aki soknak tartja a „várakozást", nem árt tudni: az első, még Schaffer Alfréddal megnyert bajnoki cím és a második között 41 esztendő telt el.

Az AS Roma szinte a bajnokság elejétől az élen állt, a hatodik forduló után már nem is engedte át másnak a vezetést, mégis az utolsó fordulóig kellett várnia a „koronázásra". A scudetto, a bajnoki jelvény elnyeréséhez addigi rekordot jelentő 75 pontra volt szüksége, kettővel előzte meg a Carlo Ancelotti által dirigált Juventust.

Ancelotti játékos-pályafutása utolsó évében Fabio Capello irányításával nyert bajnoki címet az AC Milan mezében – 2000–2001-ben edzőként rivalizáltak egymással.

Fabio Capello, akit az akkori olasz sajtó okkal nevezett a modern idők legsikeresebb olasz edzőjének, tíz idény alatt négy bajnoki címet nyert Lombardia vörös-feketéivel, hogy a BL-győzelmet már ne is emlegessük. Utána spanyol bajnok is lett a Real Madriddal. 1999-ben szerződött a sárga-bordókhoz, akiket korábban játékosként is szolgált. Velük is megnyerte a bajnoki címet. Ameddig a Milannal elsősorban a védelem remek teljesítménye hozta meg neki az elsőségeket, az AS Roma látványos támadófutballt játszott, idegenben is. Vendégként (35) több gólt szerzett, mint pályaválasztóként (33)! Ez elsősorban három játékos nagyszerű teljesítményén múlott: Francesco Tottién, Gabriel Omar Batistutáén és Vincenzo Montelláén. Utóbbit a 3-4-1-2-es formációt preferáló „Mister" a mérkőzések közel felén csereként küldte pályára.

Római trió: Batistuta, Montella és Totti

„Batigol” mellett a kevésbé eredményes, ám nagyobb munkabírású Marco Delvecchiót favorizálta. Emiatt Montella csalódott volt, de amikor az argentin megsérült február végén, a hátára vette a csapatot, s három mérkőzésen öt gólt szerzett.

A Roma az utolsó mérkőzését a Parma ellen nyerte meg (3-1), mégpedig az Olimpicóban, ahol veretlen maradt a bajnoki szezonban. A három ász, Totti, Montella és Batistuta osztozott a gólokon. Ám a kulcsmeccs talán nem is ez, hanem a Juventus elleni torinói rangadó volt, amelyen a „zebrák” gyorsan kétgólos előnybe kerültek. Úgy festett, nyernek, s három pontra csökkentik a hátrányukat. Azonban a „farkasok” erőre kaptak, s **Nakata Hidetosi** vezérletével kiegyenlítettek. A Serie A történetének első japán bajnoka előbb szépített, majd nagy lövése után kijött a labda a kapusról, Montella pedig a hálóba emelt. Az utolsó percben.

Így festett Fabio Capello alapcsapata: Francesco Antonioli (26) – Jonathan Zebina (22), Walter Samuel (31/1), Antônio Carlos Zago (28) – Cafù (31/1), Damiano Tommasi (34/3), Cristiano Zanetti (27), Vincent Candela (33/3) – Francesco Totti (30/13) – Gabriel Omar Batistuta (28/20), Marco Delvecchio (31/3). Játszottak még: Vincenzo Montella (28/13), Aldair (15), Gianni Guigou (15), Nakata Hidetosi (15/2), Émerson Ferreira (13/3), Marcos Assunção (12/2), Amedeo Mangone (11), Alessandro Rinaldi (9), Cristiano Lupatelli (kapus, 8), Eusebio Di Francesco (5), Abel Balbo (2), Gaetano D’Agostino (1).

Németországban senki sem vette igazán komolyan a holland edzőt, Huub Stevenset és a remek sportigazgatót, Rudi Assauert, amikor – bár csapatuk az élen állt – azt mondták, a Schalke még nem elég érett a bajnoki címre. Március közepén viszont sokan idézték a kijelentésüket, miután a „királykékek” hét fordulóból csak egyben nyertek. Ám március végétől újra magukra találtak. Lenyűgöző sorozatot produkáltak: 3-0 idegenben a Bayer Leverkusen ellen, 5-1 otthon a Kaiserslautern ellen, Ebbe Sand mesterhármasával 3-1 Münchenben, a Bayernnel vívott rangadón, majd 3-1-es siker otthon, a berlini Hertha kárára. A Schalke 04 bajnok lett volna – a Bundesliga történetében először… –, ha az utolsó előtti fordulóban nem kap ki a VfB-től Stuttgartban. (Ráadásul a Bayern ugyanabban a percben szerezte meg a Lautern elleni győztes találatot Zickler révén, amikor a gelsenkircheniek gólt kaptak. De még ez is belefért volna, ha **Patrik Anderssonnak** nem sül el a lába az ADL-stadionban.

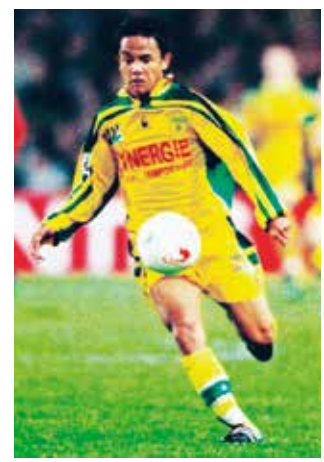

A bajorok svéd védője egy gólt szerzett a szezonban. Akkor talált a kapuba Hamburgban, amikor a Schalke hívei Gelsenkirchenben már a gyepen ünnepelték a bajnoki elsőséget. Túl korán: Andersson az idény utolsó lövésével kiegyenlítette a HSV ellen Barbarez vezető gólját, s ezzel a Bayern a BL-trófea mellé begyűjtötte a Bundesliga „salátástálját” is.

Ottmar Hitzfeld bajnokcsapatában szerepeltek: Oliver Kahn (32), Bernd Dreher (1), Stefan

Wessels (1) kapusok, Thomas Linke (28); Willy Sagnol (27); Samuel Kuffour (23/1), Michael Tarnat (23/1), Patrik Andersson (22/1), Bixente Lizarazu (15) védők, Hasan Salihamidžić (31/4), Mehmet Scholl (29/9), Thorsten Fink (24/1), Jens Jeremies (21/1), Stefan Effenberg (20/4), Ciriaco Sforza (20), Owen Hargreaves (14), Michael Wiesinger (6) középpályások, Giováne Élber (27/15), Paulo Sérgio (26/5), Carsten Jancker (25/12), Alexander Zickler (24/3), Roque Santa Cruz (19/5), Antonio Di Salvo (6), Berkant Göktan (1) csatárok. Kuriózum, hogy a német futball akkori viszonyaihoz képest mennyire „felülreprezentáltak" voltak az egykori NDK-ban felnőtt játékosok a Bayern bajnokcsapatában: Linke, Zickler, Jancker, Jeremies…Érdekes, hogy ősszel a bajorok éppen három, egykori keletnémet klub ellen szenvedtek nagyon fájó vereséget, a Hansa Rostocktól és az Energie Cottbustól a Bundesligában, a harmadik vonalbeli 1. FC Magdeburgtól pedig a DFB kupájában kaptak ki.

Az FC Nantes lett a francia liga legjobbja, ami nevezhető meglepetésnek is, tekintve, hogy a csapat az előző idényben csak a tizenkettedik helyen végzett. Ám 1999-ben és 2000-ben is megnyerte az országos kupát, s az ottani futballélet nagy kiürülése, a legnagyobb sztárok külföldre szerződése miatt keletkezett űr semmivel sem volt jobban betömhető, mint a „kanárik" legendásan erős utánpótlás-nevelésére támaszkodó gárda sikerével.

Raynald Denoueix legénysége – az ezredforduló környékén unikumot jelentett ez egy erős bajnokság győztesénél – leginkább a francia játékosokra épített. Alapcsapatában csak az argentin Fabbri, a kameruni Olembé és a román Moldovan számított külföldinek. A névsora: Mickaël Landreau (33) – Nicolas Laspalles (30), Nestor Fabbri (29/4), Nicolas Gillet (27/1) – Mathieu Berson (28), Éric Carrière (33/5), Salomon Olembé (30/4), Stéphane Ziani (31/4) – Frédéric Da Rocha (31/4), Viorel Moldovan (23/11), Olivier Monterrubio (22/12). Játszottak még: Nicolas Savinaud (25/2), Sylvain Armand (23/2), Mário Fernando Magalhães da Silva (20), Alioune Touré (15), **Marama Vahirua** (15/7), Hassan Ahamada (12), Pascal Delhommeau (9), Yves Deroff (7), Sébastien Macé (2/1), Pierre Aristouy (1), Wilfried Dalmat (1), Charles Devineau (1), Willy Grondin (kapus, 1), Sébastien Piocelle (1), Goran Rubil (1).

A bretonok futballistái közül különösen az idény előtt a nemzetközi porondon szinte teljesen ismeretlen **Éric Carrière** teljesítménye emelkedett ki. A saját nevelésű középpályást egyébként a szezon végén az Év játékosának választották, bekerült a válogatottba, egyik társgólkirálya lett a Konföderációs Kupának. Érdemes kiemelni még az edzőt, Raynald Denoueix-t, aki az egész játékos-pályafutását a klubban töltötte, két bajnoki címet is nyert. Aztán három évvel a visszavonulását követően újra az FCN szolgálatába lépett, s előbb a korosztályos csapatok főnökeként olyan futballistákat fedezett fel, mint Marcel Desailly, Didier Deschamps, Christian Karembeu és Claude Makélélé. Saját nevelésű játékosaira (is) épült az ezredforduló körüli évek két-

szeres kupagyőztes és bajnok csapata. 2002-ben nem tudott ellenállni a csábításnak, elfogadta a Real Sociedad hívását. Egy évvel később megválasztották az idény legjobb trénerének a La Ligában, miután a baszkok óriási küzdelemre kényszerítették a bajnoki címért a Real Madrid „galaktikusait".

Az orosz ligát a Szpartak Moszkva nyerte meg. Ez volt Oleg Romancev együttesének az ötödik bajnoki címe, illetve a nyolcadik a függetlenné válás óta eltelt kilenc évben. A gárda az első három fordulóban, majd a kilencediktől végig vezetett, aligha kétséges: megérdemelten őrizte meg címét. Annak ellenére is, hogy a korábbiakhoz képest kevesebb játékosa került be az Év csapatába (azaz végzett posztján az első helyen a „33-as" listán), csupán Parjonov, Kovtun, Bulatov (mind védekező játékos) és a Szpartak első számú sztárja, Jegor Tyitov.

A bajnokságban a Lokomotiv Moszkva lett a második. A „vasutasok" megnyerték aztán az országos kupát, tizenegyesekkel legyőzve az ország legjobbjaival először konkuráló dagesztáni csapatot, az Anzsi Mahacskalát. A bajnoknál – elsősorban a nagy nyári játékoseladás miatt, az idény közben öt kulcsjátékos is távozott – harminc futballista szerepelt bajnoki mérkőzésen: Alekszandr Filimonov (23), Andrej Szmetanyin (7) kapusok, Dmitrij Parfjonov (25/4), Jevgenyij Busmanov (23), Alekszandr Scsiogoljev (18/1), Jurij Kovtun (17/1), Dmitrij Hlesztov (14/1), Jerry-Christian Tchuissé (10), Eduard Mor (8/1), Dmitrij Ananko (6), Otar Hizanisvili (4), Oleg Kuzmin (1), Szergej Gurcsenkov (1) védők, Viktor Bulatov (29/1), Andrej Tyihonov (25/1), Jegor Tyitov (24/13), Vaszilij Baranov (23/3), Makszim Kalinyicsenko (17/4), Artyom Bezrodnij (13/3), Andrejs Štolcers (11/5), Milan Jovics (10), Valerij Kecsinov (3) középpályások, Alekszandr Sirko (24/11), Luis Robson (24/10), Makszim Buznyikin (15/6), Nyikolaj Piszarev (13/2), Marcão (7/1), Szergej Lebegykov (1), German Lovcsev (1), Alekszandr Scsipkov (1/1) csatárok.

A Real Madrid őrült bevásárlást tartott az idény előtt. Luis Figo elcsábítása a riválisBarcelonától igazi szenzációt jelentett, ráadásul a 10 milliárd pesetás vételár világcsúcsnak számított. (Érdekes, hogy az előző rekord csak néhány hetet élt, azt a Lazio fizette ki Hernán Crespóért a Parmának.) A portugál csillagon kívül a Madrid a belföldi piacról erősített, a kapus César Sánchezt (Valladolid), Albert Celadest és a francia Claude Makélélét (Celta), a brazil Flávio da Conceiçãót (Deportivo), Santiago Solarit (Atlético) és Pedro Munitist (Racing) is megszerezve.

Az egyébként súlyos anyagi problémákkal küzdő Real Madrid 2000 nyarán 21 milliárd pesetát, körülbelül 34 milliárd forintot költött a fentebb említett játékosok szerződtetésére. Akkoriban az UEFA kilátásba helyezte, hogy 2001 nyarától kizárja az addigi legeredményesebb szereplőt a nemzetközi porondról, ha az nem konszolidálja az adósságát. Ehhez képest Florentino Pérez, az új elnök, aki éppen az átigazolások – elsősorban Figo megszerzésének – ígéretével nyerte meg az elnökválasztási kampányt Lorenzo Sanzszal szemben, nagybevásárlást tartott.

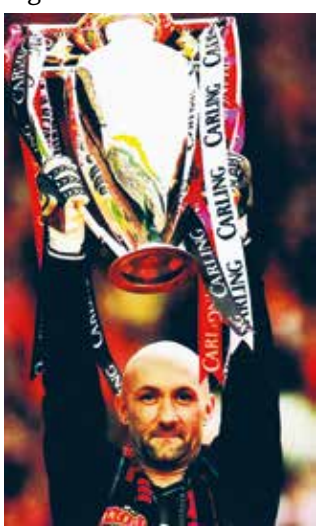
Vicente Del Bosque együttese hétpontos előnnyel végzett a La Liga élén, a Bernabéuban 19 meccsen 53 gólt szerzett. Matematikai elsőségét igazán stílusosan biztosította be, három fordulóval a zárás előtt 5-0-ra verte az az UEFA-kupa-döntős Alavést. Többen is kiemelkedő teljesítmény nyújtottak a csapatból, különösen a legtöbb mérkőzésen pályára lépő Roberto Carlos, a legtöbb gólt szerző, s ezzel Pichichi-díjas **Raúl**, a legtöbb gólpasszal kitűnő Figo, vagy Hierro, Makélélé és

a fiatal Guti. A gárda edzője, Vicente Del Bosque volt az első spanyol másfél évtized után, aki meg tudta nyerni a csapattal a Ligát. Sportigazgatóként Jorge Valdano segítette a munkáját – aligha kell hangsúlyozni, mindketten a klub korábbi sikeres játékosai voltak. A madridi legénység minddössze három meccset rontott el nagyon a szezonban, a Toledo elleni Király Kupa-találkozót (1-2), s a Bayern München elleni két BL-elődöntőt (0-1,1-2).

A Real Madrid bajnoki kerete: Iker Casillas (34), César Sánchez (5) kapusok, Roberto Carlos (36/5), Aitor Karanka (35), Iván Helguera (32/5), Fernando Hierro (29/5), Míchel Salgado (27/1), Geremi Njitap (16), Iván Campo (10), Manolo Sanchís (5) védők, Luís Figo (34/9), Claude Makélélé (33), Guti (32/14), **Steve McManaman** (28/2), Sávio Bortolini Pimentel (26/3), Albert Celades (17/1), Santiago Solari (14/1), Flávio Conceição (14), Alberto Rivera (2) középpályások, Raúl (36/24), Pedro Munitis (29/2), Fernando Morientes (22/6), Tote (3) csatárok.

Angliában óriási éve volt a Liverpoolnak, hiszen a francia Gérard Houllier legénysége három kupasorozatot is megnyert a tavaszi idényben, a Ligakupát, az FA-kupát és az UEFA-kupát. Ebben a szezonban emelkedett Michael Owen vitathatatlanul Európa legjobb játékosai közé, s robbant be az angol elitbe az Év fiatal játékosának megválasztott – egyébként az Év játékosa címre sem esélytelen – Steven Gerrard. Owen több nagyjelenetben is tündökölt az idény során, de ezek közül is kiemelkedett a Szövetségi Kupa döntője Cardiffban, ahol az utolsó tíz percben megfordította az Arsenal elleni mérkőzést. A „vörösök” a bajnokságban is nagy harcot vívtak az „ágyúsokkal”, de csak a második-harmadik helyért. Az egy ponttal jobb eredményt elérő londoni gárda tízpontos hátránnyal zárt a korszak uralkodója, az 1992 nyara óta már a hetedik bajnoki elsőségét szerző Manchester United előtt.

Nagy erősítést jelentett az Old Traffordon **Fabien Barthez** szerződtetése, ám sokat számított a veterán Teddy Sheringham kiváló formája is. A bajnokcsapat házi gólkirálya kapta az Év játékosa címet.

A 2000–2001-es idény bajnokai (a Premier League szabályai szerint legalább tíz mérkőzésen kell szerepelni ehhez az idényben): Fabien Barthez (30), Raimond van der Gouw (10) kapusok, Gary Neville (32/1); Mikaël Silvestre (30/1), Phil Neville (29/1), Wes Brown (28), Denis Irwin (21), Jaap Stam (15), Ronny Johnsen

(11/1) hátvédek, Paul Scholes (32/6), David Beckham (31/9), Ryan Giggs (31/5), Nicky Butt (28/3), Roy Keane (28/2), Luke Chadwick (16/2), Ronnie Wallwork (12) középpályások, Ole Gunnar Solskjær (31/11), Teddy Sheringham (29/15), Dwight Yorke (22/8), Andy Cole (19/9) csatárok. Játszott még: Quinton Fortune (7/2), Jonathan Greening (7), Michael Stewart (3), Andy Goram (kapus, 2), David May (2), Henning Berg (1), Bojan Djordjics (1), David Healy (1), Paul Rachubka (kapus, 1).

Ha bármiféle kritikával is illethető a Man United éves bajnoki teljesítménye, akkor a legnagyobb riválisok elleni formát emlegethetjük, egyetlen kivétellel. A Liverpool kétszer, az Arsenal egyszer nyert a bajnokok ellen, mégpedig kapott gól nélkül. Alex Ferguson legénysége aztán az Old Traffordon 6-1-re kiütötte a fővárosiakat – a mesterhármast szerző Dwight Yorke vezérletével.

Argentínában az őszi idényt a Boca Juniors, a tavaszit pedig a San Lorenzo nyerte meg. A „genovaiak" a címet bebiztosító, az Estudiantes elleni decemberi mérkőzésen az alábbi összeállításban szerepeltek: Oscar Córdoba – Jorge Bermúdez, Daniel Faggiani – Hugo Ibarra, Mauricio Serna, Aníbal Matellán – Guillermo Barros Schelotto (Antonio Barijho), Gustavo Barros Schelotto (Matías Arce, majd Nicolás Burdisso) – Martín Palermo, Juan Román Riquelme, José Basualdo.

Bernardo Romeo, a San Lorenzo csatára kapura lő

A San Lorenzo az alábbi kerettel szerezte meg a tavaszi bajnokság aranyérmét: Sebastián Saja – Juan José Serrizuela, Horacio Ameli, Fabricio Coloccini, Aldo Paredes – Eduardo Tuzzio, Pablo Michelini, Walter Erviti, Leandro Romagnoli – Raúl Estévez, Bernardo Romeo, valamint Gustavo Campagnuolo, Cristian Zurita, Guillermo Rivarola, José Valdiviezo, Claudio Morel Rodríguez, Lucas Pusineri, Mario Santana, Jorge Quinteros és Sebastián Abreu.

Nagyszerű csapattal lett első a Vasco da Gama a brazil bajnokságban: Hélton – Clébson, Odvan, Júnior Baiano, Jorginho – Paulista, Nasa, Juninho Pernambucano, Juninho Paulista – Euller, Romário. A riói fehér-feketék edzője Joel Santana volt.

A sorozat João Havelange, a korábbi FIFA-elnök nevét kapta, különböző jogi problémák miatt nem is a labdarúgó-szövetség, a CBF, hanem a legerősebb klubokat tömörítő Clube dos 13 szervezte.

A Vasco a 2000-es bajnokság, a João Havelange-kupa megnyerését ünnepli

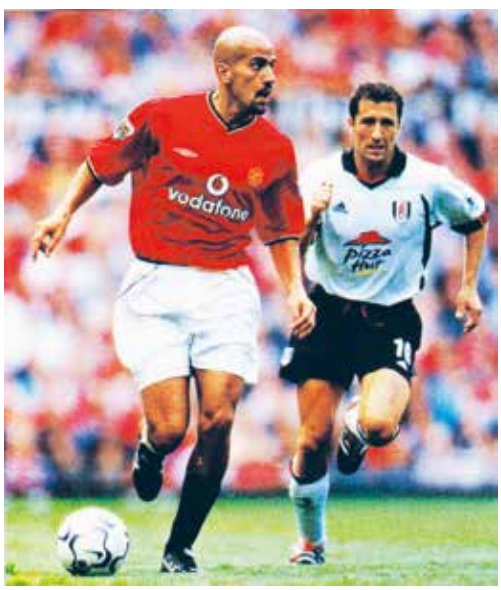
AZ ÉV TÖRTÉNETE

Passportopoli

A 2000–2001-es szezon (egyebek mellett) a botrányok szezonja is volt. Nagy visszhangot kapott az ISL nevű sportmarketingcég összeomlása, amely együtt járt a klubvilágbajnokság idő előtti lefújásával, részben ezért is kért maga ellen bizalmi szavazást Sepp Blatter elnök a FIFA nyári eleji, Buenos Aires-i kongresszusán. Aztán jött a minden korábbinál több – elsősorban a Serie A-ban kirobbant – doppingügy, olyan neves érintettekkel, mint Edgar Davids és Fernando Couto, s mindenekfölött a hamis útlevelek ügye.

A Bosman-szabály elfogadói aligha gondolták, hogy kiszabadítják a szellemet a palackból. Az első fél évtizedet még „csak" a külföldi játékosok, a légiósok számának megnövekedése jellemezte az egyes bajnokságokban, az ezredforduló környékére egyre gyakoribbá váltak, kevésbé szemérmesen írva, megszaporodtak a csalások, a visszaélések. A szabály egyik lényeges eleme volt, hogy a hivatásos labdarúgó éppen olyan munkavállaló, mint, mondjuk, az orvos, az asztalos vagy a postás. Utóbbiak esetében fel sem vetődött, hogy az Európai Közösségen belül korlátozzák a szabad munkavállalásukat, a Bosman-szabály elfogadása után ellenben már a futballistáknál sem tehette ezt senki.

Ebből következően rendkívüli módon felértékelődött az EU-s útlevél, különösen a dél-amerikai játékosok között, akik szükség esetén könnyedén szereztek otthon megfelelő bizonyítékokat arról, hogy a felmenőik között például olasz vagy spanyol is szerepel.

A lavina elkezdett görögni. 2001 februárjában tobzódtak az ügyek, egymást érték a lebukások. A FIFA arra szólította fel a tagországait, hogy vizsgálják meg újra a légiósaik okmányait. Az akkor már évek óta Olaszországban futballozó, argentin **Juan Sebastián Verón**ról kiderült, soha nem létezett a szükséges dokumentum megszerzéséhez „megtalált" olasz üknagypapa. Amikor Carlo Porceddu olasz államügyész kétéves eltiltással fenyegette meg, gyorsan elfogadta a Manchester United hívását. A calcio – vagy általában Olaszország – amúgy úgy volt az üggyel, a passportopolival, mint általában a botrányokkal: óriási felháborodás tört ki, sokan nagyon súlyos büntetéseket követeltek, aztán az ügy lassan elcsitult. Álvaro Recobát, az Inter uruguayi játékosát büntették meg a legjobban, de 2001 novemberében ő is visszakapta a játékjogát. Igaz, akadtak olyanok, mint például a később az AC Milannal BL-győztes brazil kapus, Dida, akiknek el kellett hagyniuk Olaszországot.

A hazugságok alapján kiállított útlevelek botránya nem maradt olasz belügy. Spanyolországban a Las Palmas két brazilját, Alvarót és Baianót vonták felelősségre. A Kanári-szigetek-

re került klub is majdnem nagy bajba került, ugyanis a kieső Numancia és Racing Santander úgy próbálta megtartani élvonalbeli tagságát, hogy azt követelte, a két brazil jogosulatlan szereplése miatt kapják meg ők a Las Palmas elleni meccs(ek) pontjait. Pechjükre a szövetség úgy döntött, csupán 48 óra áll rendelkezésre egy ilyen esetnél az óvásra, az pedig már letelt. Franciaországban az ukrán, de görög útlevelet is lobogtató Makszim Levickij, valamint a brazil-portugál Alex miatt a Saint-Étienne-nek kellett izgulnia. Először levont a „zöldektől" hét pontot a szövetség, majd később visszaadta azokat. Pácba került a kolumbiai Mondragon (Metz) és a chilei Contreras (Monaco) is, nem csoda, hogy a bajnoki végeredményt végül az államtanács döntése hitelesítette a 2000–2001-es idény után.

Angliában a brazil Edunak az Arsenalhoz szerződése okozott felfordulást (később az „ágyúsok" meg tudták szerezni, tagja volt a veretlenül bajnoki címet nyerő gárdának). Nehezen tisztázódott a perui Nolberto Solano ügye is, de végül – nagy nehezen – tudta igazolni görög útlevelének valós alapját.

Dida kénytelen volt hazatérni

ARANYLABDA, 2000

Luis Figo futballtörténelmet írt

Soha korábban nem nyert olyan futballista az Aranylabda-szavazáson, aki az adott idény első felében az FC Barcelonában, a másodikban pedig a Real Madridban játszott. **Luis Figo** a második portugál győztes lett Eusébio után, egyben a harmadik futballista, aki a címnyerés idején a Real Madrid tagjának mondhatta magát. A „madridisták" közül Alfredo Di Stéfano és Raymond Kopa is az ötvenes években nyert, azaz a XX. század legsikeresebb klubjának játékosai közül több mint negyvenéves szünet után kapta meg valaki ismét az Aranylabdát. Zinédine Zidane, aki Figo egyetlen igazi riválisának számított, 1997-es harmadik helye és 1998-as elsősége után ismét a képzeletbeli dobogóra került. Mint ahogyan odakerült az ukrán Andrij Sevcsenko, aki az ankét 1956-os kezdete óta az első kelet-európai játékos lett, aki egymást követő két évben is az első háromba került. (Mindkétszer harmadik lett.)

Aranylabda, 2000

1. Luis Figo (portugál, FC Barcelona, Real Madrid) 197 pont, 2. Zinédine Zidane (francia, Juventus FC) 181, 3. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 85, 4. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 57, 5. Alessandro Nesta (olasz, Lazio) és Rivaldo Vitor Barbosa Ferreira (brazil, FC Barcelona) 39-39, 7. Gabriel Omar Batistuta (argentin, Fiorentina, AS Roma) 26, 8. Gaizka Mendieta (spanyol, Valencia) 22, 9. Raúl González (spanyol, Real Madrid) 18, 10. Paolo Maldini (olasz, AC Milan) és David Beckham (Manchester United) 10-10. (Az első tíz helyezett.)

A Bayern München.
Hátul, balról: Sagnol, Salihamidžić, Andersson, Effenberg, Linke.
Elöl: Hargreaves, Scholl, Kuffour, Kahn, Élber, Lizarazu

A Manchester United.
Hátul, balról: Greening, Brown, May, Beckham, Cole, Butt, Yorke, Ph. Neville, Twiss, Giggs, G. Neville, Wallwork.
Középen: Egy stábtag, O'Shea, Sheringham, Berg, Van der Gouw, Barthez, Bosnich, Johnsen, Silvestre, Stam, egy stábtag.
Elöl: Wilson, Healy, Solskjær, Fortune, Ferguson menedzser, Keane, McLaren edző, Notman, Clegg, Irwin, Scholes

A Real Madrid.
Hátul, balról: Iker Casillas, Hierro, Iván Helguera, Morientes, Figo, Karanka.
Elöl: Makélélé, Míchel Salgado, Roberto Carlos, Raúl, McManaman

Az FC Nantes.
Hátul, balról: Piocelle, Armand, Gillet, Fabbri, Savinaud, Laspalles.
Elöl: Landreau, Carrière, Berson, Da Rocha, Monterrubio

Az AS Roma.
Balról: Cafù, Delvecchio, Antonioli, Marcos Assunção, Batistuta, Rinaldi, Di Francesco, Totti, Candela, Mangone, Samuel

A San Lorenzo.
Hátul, balról: Saja, Juan José Serrizuela, Michelini, Coloccini, Tuzzio, Ameli.
Elöl: Paredes, Estévez, Erviti, Romeo, Romagnoli

AZ ÉV CSAPATA

A Jóisten megszerette a bajorokat

A Bayern Münchennél a hetvenes évek közepe óta a háromszoros BEK-győztes, Sepp Maier, Franz Beckenbauer és Gerd Müller köré épített gárda nemzetközi sikereinek megismétlésére vágyott mindenki. A csapat 1982-ben, 1987-ben és 1999-ben is eljutott a BEK, illetve a Bajnokok Ligája döntőjébe, de mindannyiszor veszített. Az új évezred „új életet" hozott: a csapat megnyerte a legtekintélyesebb klubsorozatot, egyébként pontosan negyedszázad után. Bajnok is lett, mégpedig ritka izgalmas körülmények között, az utolsó pillanatokban kiharcolva az elsőséget.

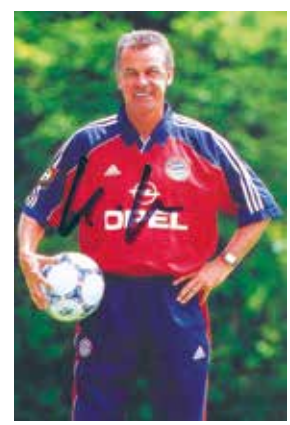
Oliver Kahn és Sammy Kuffour ünnepli a BL-sikert

A piros-fehérek sikereiben – az edző, Ottmar Hitzfeld mellett – az Év játékosának megválasztott Oliver Kahnnak, az idény előtt az első csapathoz felkerülő Oven Hargreavesnek, valamint a szezon közben térdoperáción áteső, de a műtét utáni 12. napon a Bernabéuban, a Real Madrid elleni BL-meccsen fontos gólt szerző Giováne Élbernek volt a legnagyobb szerepe. De ne feledkezzünk el a bajnoki szezon utolsó lövésével idénybeli egyetlen gólját elérő, s ezzel csapatát a bajnoki címhez segítő Patrik Anderssonról, vagy a méregdrágán, 15,4

AZ EDZŐ

Egy évtized – tele sikerekkel

OTTMAR HITZFELD 1949. január 12-én Lörrachban született. Pályafutását felelevenítettük már a nemzetközi labdarúgásról szóló negyedik kötetünkben, az 1996–1997-es fejezetnél. Ezúttal fókuszáljunk a Bayernnél töltött időszakára! 1998 nyarán lett a bajor klub vezetőedzője, 2008-ig két periódusban dolgozott ott, öt bajnoki címet (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2007–2008), három DFB-kupát (1999–2000, 2002–2003, 2007–2008), négy német Ligakupát (1998, 1999, 2000, 2007) nyert a hazai porondon, a nemzetközin pedig a Bajnokok Ligáját (2001) és a Világkupát (2001) is elhódította. Az első edző lett, aki két különböző klubbal is megnyerte a BL-t. (A BEK-ben ez csak Ernst Happelnek sikerült, azóta a BL-ben José Mourinho, Jupp Heynckes és Carlo Ancelotti is megismételte a duplázást.)

millió márkáért vett, ám nagyon könnyen és jól beépülő Willy Sagnolról vagy a kitűnő szezont záró Mehmet Schollról se!

A Bayern 1974 óta először nyerte meg ugyanazon a tavaszon a bajnokok tornáját és a Bundesligát. Az egyiket tizenegyespárbajban, a másikat az utolsó pillanatokban elért góllal. 1999-ben közel járt egy ilyesfajta duplázáshoz, de Barcelonában, a Manchester United ellen elpártolt tőle a szerencse. Akkor Lothar Matthäus azt kérdezte, választ aligha várva: „Lehet, hogy a Jóisten Manchester United-szurkoló?" Ha így is volt, 2001 tavaszán átpártolt a Bayernhez.

Giováne Élber a trófeával

OLIVER Rolf KAHN: 1969. június 15-én született Karlsruhében. Klubjai a Karlsruher SC (1975–1994) és a Bayern München (1994–2008) voltak. Nyolcszoros bajnok (1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), hatszoros DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), ötszörös német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 2000, 2004, 2007), BL-győztes (2001), UEFA-kupa-győztes (1996), Világkupa-győztes (2001). A német válogatottban (1995–2006) 86 mérkőzésen védett. Vb-ezüstérmes (2002), vb-bronzérmes (2006), Európa-bajnok (1996, nem játszó tartalék), vb-résztvevő (1998, n. j. t.), Eb-résztvevő (2000, 2004).

SAMUEL Osewi KUFFOUR: 1976. szeptember 3-án született a ghánai Kumasiban. Klubjai a Fantomas Kumasi (1983–1990), a King Faisal Babes (1990–1991), majd a Torino (1991–1993), a Bayern München (1993–2005), közben az 1. FC Nürnberg (1995–1996), később az AS Roma (2005–2008), közben a Livorno (2006–2007), az AFC Ajax (2008) voltak. Pályafutását az Asante Kotokóban zárta (2009). Hatszoros német bajnok (1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005), négyszeres DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005), kétszeres német Ligakupa-győztes (2000, 2004), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A ghánai válogatottban (1993–2006) 54 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Részt vett a 2006-os vb-n és négy Afrikai Nemzetek Kupáján, U17-es világbajnok (1991), olimpiai bronzérmes (1992).

PATRIK Jonas ANDERSSON: 1971. augusztus 18-án született a svédországi Bjärredben. Klubjai a Bjärreds IF (1985–1988), a Malmö FF (1988–1992), a Blackburn Rovers (1992–1993), a Borussia Mönchengladbach (1993–1999), a Bayern München (1999–2001), az FC Barcelona (2001–2004) és a Malmö FF (2004–2005) voltak. Kétszeres német bajnok (1999–2000, 2000–2001), kétszeres DFB-kupa-győztes (1994–1995, 1999–2000), kétszeres német Ligakupa-győztes (2000, 2004), svéd bajnok (2004), BL-győztes (2001). A svéd válogatottban (1992–2002) 96 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Vb-bronzérmes (1994), Eb-elődöntős (1992), részt vett a 2000-es Eb-n.

THOMAS LINKE: 1969. december 26-án született Sömmerdában, az egykori NDK-ban. Klubjai a Robotron Sömmerda (1977–1983), az RW Erfurt (1988–1992), a Schalke 04 (1992–1998), a Bayern München (1998–2005), az RB Salzburg (2005–2007) és a Bayern München II (2007–2008) voltak. Ötszörös német bajnok (1998–

1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005), háromszoros DFB-kupa-győztes (1999–2000, 2002–2003, 2004–2005), négyszeres német Ligakupa-győztes (1998, 1999, 2000, 2004), osztrák bajnok (2006–2007), BL-győztes (2001), UEFA-kupa-győztes (1997), Világkupa-győztes (2001). A német válogatottban (1997–2004) 43 mérkőzésen 1 gólt ért el, vb-ezüstérmes (2002), Eb-résztvevő (2000).

WILLY David Frédéric SAGNOL: 1977. március 18-án született Saint-Étienne-ben. Klubjai az AS Saint-Étienne (1990–1997), az AS Monaco (1997–2000) és a Bayern München (2000–2009) voltak. Francia bajnok (1999–2000), ötszörös német bajnok (2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), négyszeres DFB-kupa-győztes (2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), háromszoros német Ligakupa-győztes (2000, 2004, 2007), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A francia válogatottban (2000–2008) 58 mérkőzésen játszott. Vb-ezüstérmes (2006), vb-résztvevő (2002), Eb-szereplő (2004, 2008), a Konföderációs Kupa győztese (2001, 2003).

BIXENTE Jean-Michel LIZARAZU: 1969. december 9-én született Saint-Jean-de-Luzban. Klubjai a Les Églantins Hendaye (1977–1984), a Girondins Bordeaux (1984–1996), az Athletic Bilbao (1996–1997), a Bayern München (1997–2006), közben rövid ideig az Olympique Marseille (2004) voltak. Hatszoros német bajnok (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005 2005–2006), ötszörös DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), négyszeres német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 1999, 2000), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A francia válogatottban (1992–2004) 97 mérkőzésen két gólt szerzett, világ- (1998) és Európa-bajnok (2000), részt vett a 2002-es vb-n, valamint az 1996-os és a 2004-es Eb-n is. A Konföderációs Kupa győztese 2001-ben és 2003-ban.

OWEN Lee HARGREAVES: 1981. január 20-án született a kanadai Calgaryban. Klubjai a Calgary Foothills (1994–1997), a Bayern München (1997–2007), a Manchester United (2007–2011) és a Manchester City (2011–2012) voltak. Négyszeres német bajnok (2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), háromszoros DFB-kupa-győztes (2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), német Ligakupa-győztes (2000), angol bajnok (2007–2008), kétszeres BL-győztes (2001, 2008), Világkupa-győztes (2001). Az angol válogatottban (2001–2008) 42 mérkőzésen szerepelt, kétszer volt vb-résztvevő (2002, 2006), egyszer Eb-résztvevő (2004).

STEFAN EFFENBERG: 1968. augusztus 2-án született Hamburgban. Klubjai a Bramfelder SV (1974), a Victoria Hamburg (1974–1986), a Borussia Mönchengladbach (1986–1990), a Bayern München (1990–1992), a Fiorentina (1992–1994), a Borussia Mönchengladbach (1994–1998), a Bayern München (1998–2002), a VfL Wolfsburg (2002–2003) és az al-Arabi (2003–2004) voltak. Háromszoros német bajnok (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001), kétszeres DFB-kupa-győztes (1994–1995, 1999–2000), háromszoros német Ligakupa-győztes (1998, 1999, 2000), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A német válogatottban (1991–1998) 35 mérkőzésen öt gólt szerzett. Európa-bajnoki ezüstérmes (1992), vb-résztvevő (1994).

MEHMET SCHOLL: Mehmer Yüksel néven Karlsruhéban született 1970. október 16-án. Klubjai a helyi SV Nordwest (1976–1982), a Karlsruher SC (1982–1992) és a Bayern München (1992–2007) voltak. Nyolcszoros bajnok (1993–1994, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), ötszörös DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), ötszörös német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 1999, 2000, 2004), BL-győztes (2001), UEFA-kupa-győztes (1996), Világ-

kupa-győztes (2001). A német válogatottban (1995–2002) 36 mérkőzésen nyolc gólt szerzett. Európa-bajnok (1996), Eb-résztvevő (2000).

HASAN SALIHAMIDŽIĆ: 1977. január elsején született Jablanicában, az egykori Jugoszláviában. Klubjai a Turbina Jablanica (1987–1991), a Velež Mostar (1991–1992), majd a Hamburger SV (1992–1998), a Bayern München (1998–2007), a Juventus (2007–2011) és a VfL Wolfsburg (2011–2012) voltak. Hatszoros német bajnok (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), négyszeres DFB-kupa-győztes (1999–2000, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), négyszeres német Ligakupa-győztes (1998, 1999, 2000, 2004), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A bosnyák válogatottban (1996–2006) 42 mérkőzésen hat gólt szerzett.

GIOVÁNE ÉLBER: Élber de Souza 1972. július 23-án született a brazíliai Londrinában. Klubjai a Londrina EC (1989–1990), az AC Milan (1990–1994, játék nélkül), közben kölcsönben a Grasshoppers (1991–1994), a VfB Stuttgart (1994–1997), a Bayern München (1997–2003), az Olympique Lyon (2003–2005), a Borussia Mönchengladbach (2005) és a Cruzeiro (2006) voltak. Svájci bajnok (1993–1994), négyszeres német bajnok (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003), négyszeres DFB-kupa-győztes (1996–1997, 1997–1998, 1999–2000, 2002–2003), négyszeres német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 1999, 2000), kétszeres francia bajnok (2003–2004, 2004–2005), Minas Gerais állam bajnoka (2006), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A brazil válogatottban (1998–2001) 15 mérkőzésen hét gólt szerzett.

PAULO SÉRGIO Silvestre do Nascimento: 1969. június 3-án São Paulóban született. Klubjai a Corinthians (1988–1993), közben kölcsönben a Novorizontino (1989–1990), a Bayer Leverkusen (1993–1997), az AS Roma (1997–1999), a Bayern München (1999–2002), az al-Vahda (2002) és a Bahia (2003) voltak. Kétszeres német bajnok (1999–2000, 2000–2001), DFB-kupa-győztes (1999–2000), kétszeres német Ligakupa-győztes (1999, 2000), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A brazil válogatottban (1991–1994) 13 mérkőzésen két gólt szerzett, 1994 világbajnoka.

CARSTEN JANCKER: 1974. augusztus 28-án született az egykori NDK-ban, Grevesmühlenben. Klubjai az SG Schwarze Pumpe (1980–1981), a TSG Wismar (1981–1986), a Hansa Rostock (1986–1991), az 1. FC Köln (1991–1996), közben kölcsönben a bécsi Rapid (1995–1996), a Bayern München (1996–2002), az Udinese (2002–2004), az 1. FC Kaiserslautern (2004–2006), a Sanghaj Senhua (2006) és az SV Mattersburg (2006–2009) voltak. Osztrák bajnok (1995–1996), négyszeres német bajnok (1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001), kétszeres DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000), négyszeres német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 1999, 2000), BL-győztes (2001), Világkupa-győztes (2001). A német válogatottban (1998–2002) 33 mérkőzésen tíz gólt szerzett. Vb-ezüstérmes (2002), Eb-szereplő (2000).

ALEXANDER ZICKLER: 1974. február 28-án született az egykori NDK-ban, Bad Salzungenben. Klubjai a Dynamo Dresden (1980–1992), a Bayern München (1993–2005), a Red Bull Salzburg (2005–2010), a LASK Linz (2010–2011) és az ASV Taxham (2012) voltak. Hétszeres német bajnok (1993–1994, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005), négyszeres DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005), ötszörös német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 1999, 2000, 2004), BL-győztes (2001), UEFA-kupa-győztes (1996), Világkupa-győztes (2001), háromszoros osztrák bajnok (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010). A német válogatottban (1998–2002) 12 mérkőzésen két gólt szerzett.

Az utolsó lépések átka

Az első csoportkör legnagyobb meglepetése a C csoportban született, ahol a Sturm Graz a Galatasaray, a Rangers FC és az AS Monaco előtt végzett, de még ennél is nagyobb szenzáció, hogy negatív gólkülönbséggel (9-12). A D jelűben is borult a papírforma, és leginkább azzal, hogy a Juventus utolsónak futott be, pedig nem voltak világverő ellenfelei. A brüsszeli „violák" is végrehajtották ugyanazt a bravúrt, mint a graziak, a Man United, a PSV és a Dinamo Kijev előtt az élen zártak, ám negatív gólkülönbséggel. A H jelű négyesben a Leeds United lehajrázta az FC Barcelonát, utóbbi át is került az UEFA-kupába.

Salihamidžić kergeti Lizarazut – győzött a Bayern

A második csoportkör B csoportjának szenzációjaként az esélytelenebb Depor és a Galata maga mögé utasította a Milant és a PSG-t. A Leeds United remekelt ebben a sorozatban, négy közé kerülésére nem sokan számítottak. A Valencia parancsolt neki megálljt a finálé küszöbén, akkor viszont a „denevérek" futballistáinak sikereitől volt visszhangos a világsajtó, akik két év alatt két BL-döntőt vívtak. Ám a sporttörténelem megismételte önmagát, mert az argentin Héctor Raúl Cúper edző tanítványai, akárcsak egy esztendővel korábban, 2001-ben is elvétették a cél előtti utolsó lépéseket, idegölő tizenegyespárbajban maradtak alul a bajorokkal szemben Milánóban. Raúl González Blanco (Real Madrid) lett a BL gólkirálya 7 találattal.

1. csoportkör

A csoport. Szpartak Moszkva–Bayer Leverkusen 2-0, 0-1, Sporting CP–Real Madrid 2-2, 0-4, Bayer Leverkusen–Sporting CP 3-2, 0-0, Real Madrid–Szpartak Moszkva 1-0, 0-1, Szpartak Moszkva–Sporting CP 3-1, 3-0, Bayer Leverkusen–Real Madrid 2-3, 3-5. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 13 pont, 2. Szpartak Moszkva 12 pont, 3. Bayer Leverkusen 7 pont, 4. Sporting CP 2 pont

B csoport. Sparta Praha–Arsenal 0-1, 2-4, Sahtar Donyeck–Lazio 0-3, 1-5, Arsenal–Sahtar Donyeck 3-2, 0-3, Lazio–Sparta Praha 3-0, 1-0, Arsenal–Lazio 2-0, 1-1, Sparta Praha–Sahtar Donyeck 3-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 13 pont, 2. SS Lazio 13 pont, 3. Sahtar Donyeck 6 pont, 4. Sparta Praha 3 pont

C csoport. Valencia–Olympiakosz 2-1, 0-1, O. Lyon–Heerenveen 3-1, 2-0, Olympiakosz–O. Lyon 2-1, 0-1, Heerenveen–Valencia 0-1, 1-1, Valencia–O. Lyon 1-0, 2-1, Olympiakosz–Heerenveen 2-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 13 pont, 2. Olympique Lyon 9 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 9 pont, 4. SC Heerenveen 4 pont

D csoport. Galatasaray–Monaco 3-2, 2-4, Rangers–Sturm Graz 5-0, 0-2, Monaco–Rangers 0-1, 2-2, Sturm Graz–Galatasaray 3-0, 2-2, Galatasaray–Rangers 3-2, 0-0, Monaco–Sturm Graz 5-0, 0-2. A cso-

port végeredménye: 1. Sturm Graz 10 pont, 2. Galatasaray SK 8 pont, 3. Rangers FC 8 pont, 4. AS Monaco 7 pont

E csoport. Hamburg–Juventus 4-4, 3-1, Panathinaikosz–Deportivo 1-1, 0-1, Deportivo–Hamburg 2-1, 1-1, Juventus–Panathinaikosz 2-1, 1-3, Juventus–Deportivo 0-0, 1-1, Hamburg–Panathinaikosz 0-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Deportivo La Coruña 10 pont, 2. Panathinaikosz 8 pont, 3. Hamburger SV 6 pont, 4. Juventus FC 6 pont

F csoport. Rosenborg–Paris SG 3-1, 2-7, Helsingborg–Bayern München 1-3, 0-0, Bayern München–Rosenborg 3-1, 1-1, Paris SG–Helsingborg 4-1, 1-1, Paris SG–Bayern München 1-0, 0-2, Rosenborg–Helsingborg 6-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 11 pont, 2. Paris Saint-Germain 10 pont, 3. Rosenborg BK Trondheim 7 pont, 4. Helsingborgs IF 5 pont

G csoport. Manchester United–Anderlecht 5-1, 1-2, PSV–Dinamo Kijev 2-1, 1-0, Anderlecht–PSV 1-0, 3-2, Dinamo Kijev–Manchester United 0-0, 0-1, Dinamo Kijev–Anderlecht 4-0, 2-4, PSV–Manchester United 3-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. RSC Anderlecht 12 pont, 2. Manchester United 10 pont, 3. PSV Eindhoven 9 pont, 4. Dinamo Kijev 4 pont

H csoport. Barcelona–Leeds United 4-0, 1-1, Milan–Beşiktaş 4-1, 2-0, Beşiktaş–Barcelona 3-0, 0-5, Leeds United–Milan 1-0, 1-1, Barcelona–Milan 0-2, 3-3, Leeds United–Beşiktaş 6-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 11 pont, 2. Leeds United 9 pont, 3. FC Barcelona 8 pont, 4. Beşiktaş JK 4 pont

2. csoportkör

A csoport. Valencia–Sturm Graz 2-0, 5-0, Manchester United–Panathinaikosz 3-1, 1-1, Panathinaikosz–Valencia 0-0, 1-2, Sturm Graz–Manchester United 0-2, 0-3, Valencia–Manchester United 0-0, 1-1, Sturm Graz–Panathianikosz 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 12 pont, 2. Manchester United 12 pont, 3. Sturm Graz 6 pont, 4. Panathianikosz 2 pont

B csoport. Milan–Galatasaray 2-2, 0-2, Paris SG–Deportivo 1-3, 3-4, Galatasaray–Paris SG 1-0, 0-2, Deportivo–Milan 0-1, 1-1, Galatasaray–Deportivo 1-0, 0-2, Milan–Paris SG 1-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Deportivo La Coruña 10 pont, Galatasaray SK 10 pont, 3. AC Milan 7 pont, 4. Paris Saint-Germain 5 pont

C csoport. Szpartak Moszkva–Arsenal 4-1, 0-1, Bayern München–O. Lyon 1-0, 0-3, O. Lyon–Szpartak Moszkva 3-0, 1-1, Arsenal–Bayern München 2-2, 0-1, Bayern München–Szpartak Moszkva 1-0, 3-0, O. Lyon–Arsenal 0-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 13 pont, 2. Arsenal FC 8 pont, 3. Olympique Lyon 8 pont, 4. Szpartak Moszkva 4 pont

Kahn Pelétől kapta meg a döntő legjobbjának járó díjat

D csoport. Leeds United–Real Madrid 0-2, 2-3, Anderlecht–Lazio 1-0, 1-2, Lazio–Leeds United 0-1, 3-3, Real Madrid–Anderlecht 4-1, 0-2, Real Madrid–Lazio 3-2, 2-2, Leeds United–Anderlecht 2-1, 4-1. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 13 pont, 2. Leeds United 10 pont, 3. RSC Anderlecht 6 pont, 4. SS Lazio 5 pont

Negyeddöntő. Galatasaray–Real Madrid 3-2, 0-3, Manchester United–Bayern München

0-1, 1-2, Arsenal–Valencia 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Valencia), Leeds United–Deportivo La Coruña 3-0, 0-2

Elődöntő. Real Madrid–Bayern München 0-1, 1-2, Leeds United–Valencia 0-0, 0-3

Döntő

FC Bayern München–Valencia CF 1-1 (0-1, 1-1, 1-1), tizenegyesekkel 5-4

2001. május 23., Milánó, Giuseppe Meazza-stadion, 71 500 néző. Jv.: Dirk Jol (holland)

FC Bayern München: Kahn – Kuffour, P. Andersson, Linke – Sagnol (Jancker, 46.), Hargreaves, Effenberg, Lizarazu – M. Scholl (Paulo Sérgio, 108.), G. Élber (Zickler, 100.), Salihamidžić

Valencia CF: Cañizares – Angloma, R. Ayala (Djukics, 90.), M. Pellegrino, Carboni – Mendieta, Baraja, Aimar (Albelda, 46.), Kily González – Juan Sánchez (Zahovič, 66.), Carew

Gólszerzők: Mendieta (2., 11-esből), Effenberg (50., 11-esből)

A „szétlövésben" a tizenegyesét berúgta: Salihamidžić, Effenberg, Lizarazu, Linke, Zickler, illetve Mendieta, Carew, Baraja, Kily González. Kihagyta: Paulo Sérgio, P. Andersson, illetve Zahovič, Carboni, M. Pellegrino

UEFA-KUPA

Az Alavésé az erkölcsi győzelem, a Poolé a kupa

A selejtezők nagy meglepetéseként a dublini Bohemians idegenben szerzett góljával kiverte az Aberdeen FC-t. Feltűnő volt továbbá, hogy a Rijeka csak hosszabbításban tudta legyűrni a máltai ellenfelét. Az első fordulóból a norvég Lillestrøm és a dán Viborg tovább tudott kerülni a moszkvaiakkal (Dinamo, CSZKA), a svéd Halmstad a Benficával szemben. Ezek az eredmények még akkor is szót érdemelnek, ha tudjuk, hogy az 1980-as évtizedtől számítva jelentős mértékben fejlődött a skandináv országok labdarúgása. Az innsbruckiak magabiztos sikere a firenzei „violák", a St. Gallen és a Wisła Kraków továbbjutása a Chelsea, valamint a Zaragoza ellen szintúgy a nem várt kategóriába tartozott. (Más kérdés, hogy a következő szakaszban valamennyien elbúcsúztak.)

A második forduló szenzációjaként a Lausanne megállította az Ajaxot. A harmadik körbe bekapcsolódtak a Bajnokok Ligájából kieső csoportharmadikok. A futballt csupán felületesen

A Liverpool FC játékosai, edzői és a stábtagok a kupagyőzelmet ünneplik a dortmundi éjszakában

ismerők is észrevették, hogy a hazájukban nem számottevő spanyol klubok (Celta Vigo, Alavés, Rayo) milyen pompásan teljesítenek. A nyolc közé öt ibériai gárda furakodott, így annak a valószínűsége, hogy közülük valamelyik elhódítja a serleget, igencsak megnőtt. Aztán a fátum másképpen döntött… Kezdte azzal, hogy a negyeddöntő sorsolásakor összehozta a négy spanyol alakulatot, a dortmundi finálében pedig szédületes, gólgazdag és hosszabbításos csatán nem „engedte" nyerni a szimpatikus Deportivo Alavést a Liverpool FC ellenében. Ráadásul egy szerencsétlen öngóllal veszítettek a baszkok, akik közül kettőt a végén kiállított a bíró, plusz korábban befújt ellenük egy büntetőt. Két gólkirálya volt a szériának, az egyaránt hétszer eredményes Dimitar Berbatov (CSZKA Szófia) és Bolo (Jon Andoni Pérez Alonso – Rayo Vallecano).

Selejtező. Universitatea Craiova–Pobeda Prilep 1-1, 0-1, SS Folgore–FC Basel 1-5, 0-7, Nyeftcsi Baku–HIT Gorica 1-0, 1-3, Rapid Wien–Teuta Durrës 2-0, 4-0, FC Bruges–Flora Tallinn 4-1, 2-0, ÍB Vestmannaeyjar–Heart of Midlothian 0-2, 0-3, AB København–B36 Tórshavn 8-0, 1-0, Coleraine FC–Örgryte IS 1-2, 0-1, Ararat Jerevan–FC VSS Košice 2-3, 1-1, Napredak Krusevac–Viljandi Tulevik 5-1, 1-1, MTK Hungária–FC Jokerit 1-0, 4-2, Vorszkla Poltava–Rabotnicski Szkopje 2-0, 2-0, ÍA Akraness–KAA Gent 2-3, 0-3, Bangor City–Halmstads BK 0-7, 0-4, FK Ventspils–Vasas 2-1, 1-3 (hosszabbításban), Jeunesse Esch–Celtic FC 0-4, 0-7, FK Drnovice–FK Buducsnoszty Banovicsi 3-0, 1-0, FK Tomori Berat–Apoel Nicosia 2-3, 0-2, Rapid Bucureşti–FC Mika 3-0, 0-1, FC WIT Georgia–Beitar Jerusalem 0-3, 1-1, Omonia Nicosia–Nafteksz Burgasz 0-0, 1-2, Zseljeznicsar Szarajevo–Wisła Kraków 0-0, 1-3, Sheriff Tiraspol–Olimpija Ljubljana 0-0, 0-3, Kapaz Gandzsa–Antalyaspor 0-2, 0-5, Žalgiris Vilnius–Ruch Chorzów 2-1, 0-6, Aberdeen FC–Bohemian FC 1-2, 1-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a BFC), GÍ Gøta–IFK Norrköping 0-2, 1-2, Metalurg Liepaja–Brann Bergen 1-1, 0-1, Szlavia Mazir–Maccabi Haifa 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Maccabi), Slovan Bratislava–Lokomotiv Tbiliszi 2-0, 2-0, Sliema Wanderers–Partizan Beograd 2-1, 1-4, Constructorul Chisinau–CSZKA Szófia 2-3, 0-8, AIK Stockholm–FC Gomel 1-0, 2-0, HJK Helsinki–CS Grevenmacher 4-1, 0-2, Glentoran FC–Lillestrøm SK 0-3, 0-1, Ekranas Panevezys–Lierse SK 0-3, 0-4, Boavista–Barry Town 2-0, 3-0, Constellacio Esportiva–Rayo Vallecano 0-10, 0-6, Lausanne-Sports–Cork City 1-0, 1-0, HNK Rijeka–Valletta FC 3-2, 5-4 (hosszabbításban), Amica Wronki–FC Vaduz 3-0, 3-3

1. forduló. Zimbru Chisinau–Hertha BSC 1-2, 0-2, Antalyaspor–Werder Bremen 2-0, 0-6, Bohemian FC–1. FC Kaiserslautern 1-3, 1-0, VfB Stuttgart–Heart of Midlothian 1-0, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a VfB), FK Drnovice–TSV 1860 München 0-0, 0-1, Lokomotiv Moszkva–Nafteksz Burgasz 4-2, 0-0, IFK Norrköping–Slovan Liberec 2-2, 1-2, Rapid Bucureşti–Liverpool FC 0-1, 0-0, FC Zürich–KRC Genk 1-2, 0-2, Olimpija Ljubljana–RCD Espanyol 2-1, 0-2, Vorszkla Poltava–Boavista 1-2, 1-2, Brøndby IF–NK Osijek 1-2, 0-0, Ruch Chorzów–FC Internazionale 0-3, 1-4, Pobeda Prilep–Parma Calcio 0-2, 0-4, Lausenne-Sports–Torpedo Moszkva 3-2, 2-0, Celta Vigo–HNK Rijeka 0-0, 1-0 (hosszabbításban), Leicester City–Crvena zvezda 1-1, 1-3, Roda JC–Inter Bratislava 0-2, 1-2, Krivbasz Krivoj Rog–FC Nantes 0-1, 0-5, PAOK Szaloniki–Beitar Jerusalem 3-1, 3-3, Slavia Praha–AB Københavns 3-0, 2-0, Rapid Wien–Örgryte IS 3-0, 1-1, KAA Gent–AFC Ajax 0-6, 0-3, Lilletsrøm SK–Dinamo Moszkva 3-1, 1-2, FC VSS Košice–Grazer AK 2-3, 0-0, CSZKA Szófia–MTK Hungária 1-2, 1-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az MTK), Deportivo Alavés–Gaziantepspor 0-0, 4-3, Tirol Innsbruck–Fiorentina 3-1, 2-2, FC Bruges–Apoel Nicosia 2-0, 1-0, CSZKA Moszkva–Viborg FF 0-0, 0-1 (hosszabbításban), Celtic FC–HJK Helsinki 2-0, 1-2 (hosszabbításban), FC Gueugnon–Iraklisz Szaloniki 0-0, 0-1, Chelsea FC–St. Gallen 1-0, 0-2, Real Zaragoza–Wisła Kraków 4-1, 1-4 (11-esekkel jutott tovább a Wisła), Molde FK–Rayo Vallecano

0-1, 1-1, HIT Gorica–AS Roma 1-4, 0-7, AIK Stockholm–Herfølge BK 0-1, 1-1 (hosszabbításban), Vitesse Arnhem–Maccabi Haifa 3-0, 1-2, Vasas–AEK Athén 2-2, 0-2, Partizan Beograd–FC Porto 1-1, 0-1, Alanyija Vlagyikavkaz–Amica Wronki 0-3, 0-2, Halmstads BK–SL Benfica 2-1, 2-2, Dunaferr–Feyenoord 0-1, 1-3, Lierse SK–Girondins Bordeaux 0-0, 1-5, Polonia Warszawa–Udinese Calcio 0-1, 0-2, FC Basel–Brann Bergen 3-2, 4-4, Napredak Krusevac–OFI Kréta 0-0, 0-6, Slovan Bratislava–Dinamo Zagreb 0-3, 1-1

2. forduló. Iraklisz Szaloniki–1. FC Kaiserslautern 1-3, 3-2, NK Osijek–Rapid Wien 2-1, 2-0, Udinese Calcio–PAOK Szaloniki 1-0, 0-3 (hosszabbításban), Werder Bremen–KRC Genk 4-1, 5-2, Halmstads BK–1860 München 3-2, 1-3, AEK Athén–Herfølge BK 5-0, 1-2, Hertha BSC–Amica Wronki 3-1, 1-1, Lillestrøm SK–Deportivo Alavés 1-3, 2-2, FC Internazionale–Vitesse Arnhem 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Inter), Girondins Bordeaux–Celtic FC 1-1, 2-1 (hosszabbításban), RCD Espanyol–Grazer AK 4-0, 0-1, Boavista–AS Roma 0-1, 1-1, Tirol Innsbruck–VfB Stuttgart 1-0, 1-3, Crvena zvezda Beograd–Celta Vigo 1-0, 0-3, Lokomotiv Moszkva–Inter Bratislava 1-0, 2-1, FC Basel–Feyenoord 1-2, 0-1, Liverpool FC–Slovan Liberec 1-0, 3-2, Rayo Vallecano–Viborg FF 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Rayo), Lausanne-Sports–AFC Ajax 1-0, 2-2, FC Nantes–MTK Hungária 2-1, 1-0, FC Bruges–St. Gallen 2-1, 1-1, Parma Calcio–Dinamo Zagreb 2-0, 0-1, OFI Kréta–Slavia Praha 2-2, 1-4, Wisła Kraków–FC Porto 0-0, 0-3

3. forduló. Hertha BSC–FC Internazionale 0-0, 1-2, Parma Calcio–1860 München 2-2, 2-0, Feyenoord–VfB Stuttgart 2-2, 1-2, Lokomotiv Moszkva–Rayo Vallecano 0-0, 0-2, PSV Eindhoven–PAOK Szaloniki 3-1, 1-0, AS Roma–Hamburger SV 1-0, 3-0, FC Nantes–Lausanne-Sports 4-3, 3-1, Girondins Bordeaux–Werder Bremen 4-1, 0-0, Olympiakosz Pireusz–Liverpool FC 2-2, 0-2, Bayer Leverkusen–AEK Athén 4-4, 0-2, Sahtar Donyeck–Celta Vigo 0-0, 0-1, Deportivo Alavés–Rosenborg BK 1-1, 3-1, RCD Espanyol–FC Porto 0-2, 0-0, NK Osijek–Slavia Praha 2-0, 1-5, FC Bruges–FC Barcelona 0-2, 1-1, Rangers FC–1. FC Kaiserslautern 1-0, 0-3

Nyolcaddöntő. Slavia Praha–1. FC Kaiserslautern 0-0, 0-1, VfB Stuttgart–Celta Vigo 0-0, 1-2, PSV Eindhoven–Parma Calcio 2-1, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a PSV), AEK Athén–FC Barcelona 0-1, 0-5, Deportivo Alavés–FC Internazionale 3-3, 2-0, FC Porto–FC Nantes 3-1, 1-2, Rayo Vallecano–Girondins Bordeaux 4-1, 2-1, AS Roma–Liverpool FC 0-2 1-0

Negyeddöntő. FC Barcelona–Celta Vigo 2-1, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Barcelona), FC Porto–Liverpool FC 0-0, 0-2, Deportivo Alavés–Rayo Vallecano 3-0, 1-2, 1. FC Kaiserslautern–PSV Eindhoven 1-0, 1-0

Elődöntő. Deportivo Alavés–1. FC Kaiserslautern 5-1, 4-1, FC Barcelona–Liverpool FC 0-0, 0-1

Döntő

Liverpool FC–Deportivo Alavés 5-4 (3-1, 4-4, 4-4)

2001. május 16., Dortmund, Westfalenstadion, 48 050 néző. Jv.: Gilles Veissière (francia)

Liverpool FC: Westerveld – Babbel, Hyypiä, Henchoz (Šmicer, 55.), Carragher – McAllister, Hamann, Gerrard, Murphy – Heskey (Fowler, 64.), Owen (Berger, 78.)

Deportivo Alavés: Herrera – Karmona, Téllez, Eggen (Alonso, 22.) – Contra, Geli – Jordi Cruyff, Tomics, Desio – Astudillo (Mocelin, 46.), J. Moreno (Pablo, 64.)

Gólszerzők: Babbel (4.), Gerrard (16.), Alonso (27.), Mc Allister (41., 11-esből), Moreno (48., 51.), Fowler (73.), Jordi Cruyff (88.), Geli (117. – öngól)

Kiállítva: Mocelin (98.), Karmona (116.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Török siker – román és brazil segédlettel

A Real Madrid volt az esélyese a monacói finálénak, ám az isztambuliak új szerzeményük, a brazil Mário Jardel de Almeida Ribeiro, valamint a román triójuk (**Gheorghe Hagi**, Gheorghe Popescu és Mircea Lucescu edző) vezetésével fittyet hánytak az erőviszonyokra és a jóslatokra. A találkozó „rendes" játékideje 1-1-re zárult, két büntető alakította így az eredményt. A hosszabbítás első negyedórájának végén Jardel egy jobbról érkező, lövésszerű beadást futtából, laposan, jobbal a tétovázó Iker Casillas hálójába továbbított, és remek helyzetfelismerése el is döntötte a trófea sorsát. A mérkőzés embere a rengeteget futó, pompás labdákat osztogató, apró termetű középpályás, Okan Buruk lett, akit a 81. percben lecserélt mestere, és aki már a 7. percben „besárgult".

Galatasaray–Real Madrid 2-1 (1-0, 1-1, 2-1)

2000. augusztus 25., Monaco, Stade Louis II., 15 000 néző. Jv.: Günter Benkö (osztrák)

Galatasaray: Taffarel – Capone (Akyel, 86.), Gh. Popescu, Korkmaz, Ünsal – Buruk (Hasan Şaş, 81.), Emre Belözoğlu, Suat Kaya, Hagi (Akin, 72.)– Ümit Davala, Jardel

Real Madrid: Casillas – Geremi, Iván Helguera, Iván Campo (Flávio Conceição, 66.), Roberto Carlos – Celades (Míchel Salgado, 99.), Makélélé, Guti (Munitis, 53.) – Figo, Sávio, Raúl

Gólszerzők: Jardel (41., 11-esből, 103.), Raúl (79., 11-esből)

LIBERTADORES KUPA

A tizenegyesek királyai

2000 után 2001-ben is a Carlos Bianchi által dirigált Boca Juniors nyerte meg a legtekintélyesebb dél-amerikai klubtrófeát. A „genovaiak" előbbi sikerüket a Palmeiras ellen vívták ki, tizenegyespárbajban. 2001 tavaszán már az elődöntőben találkoztak São Paulo zöld-fehérjeivel, megint csak „szétlövés" döntött, s megint a Boca nyert. Mint ahogyan aztán a mexikói Cruz Azul ellen is. A futballbabona úgy tartja: egy megnyert tizenegyespárbajt általában egy vesztes követ. A Boca a 2000-es döntőben, majd a 2001-es elődöntőben és döntőben is megnyerte az idegek csatáját.

Juan Román Riquelme kiimádkozta a győzelmet

Cruz Azul–Boca Juniors 0-1 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2001. június 20., Mexikóváros, Estádio Azteca, 120 000 néző. Jv: Márcio Rezende (brazil)

Óscar Córdoba, a Boca kolumbiai kapusa bravúrt bravúrra halmozott a tizenegyespárbajban

Cruz Azul: Pérez – Ángeles (Campos, 42.], Almaguer, Brown, Hernández – Galdamés, Gutiérrez (Adomaitis, 55.), Júlio Pinheiro, Morales – Palencia, Cardozo

Boca Juniors: Córdoba – Ibarra, Bermúdez, Burdisso, Rodríguez (Pinto, 55.) – Villarreal (Pereda, 78], Battaglia, Traverso, Gaítán – Riquelme – Giménez (Delgado, 60.)

Gólszerző: Delgado (85.)

Boca Juniors–Cruz Azul 0-1 (0-1), tizenegyesekkel 3-1

Döntő, 2. mérkőzés, 2001. június 28., Buenos Aires, Estádio Alberto J. Armando (La Bombonera), 52 070 néző. Jv: Gilberto Hidalgo (paraguayi)

Boca Juniors: Córdoba – Ibarra, Bermúdez, Matellán, Rodríguez – Villarreal (Giménez, 46.), Serna, Traverso – Riquelme – Gaitán, Delgado

Cruz Azul: Pérez – Ángeles, Almaguer, Brown – Gutiérrez, Galdamés, Hemández, Campos (Mora, 67.), Júlio Pinheiro – Palencia, Cardozo

Gólszerző: Palencia (42.)

A tizenegyest értékesítette: Riquelme, Serna, Delgado, illetve Palencia.

Kihagyta: Bermúdez, illetve Galdamés, Hernández, Júlio Pinheiro

VILÁGKUPA

A Bolond nagy napja

Akik bő tíz percet késtek a tokiói fináléról, azok lemaradtak három gólról. A serleg sorsát az El Loco (Bolond) becenévre hallgató Martín Palermo döntötte el, akit ugyan fejelőspecialistának tartottak, de ezúttal rúgta mindkét gólját. A szépítésről a brazil védő, Roberto Carlos gondoskodott, szokása szerint ballal, nagy erővel bombázott a léc alá.

A mérkőzés embere **Martín Palermo** lett, bár szédületesen jól játszott csapattársa, Juan Román Riquelme is.

Boca Juniors–Real Madrid 2-1 (2-1)

2000. november 28., Tokió, Nemzeti Stadion, 52 511 néző. Jv.: Óscar Julián Ruiz Acosta (kolumbiai)

Boca Juniors: Córdoba – Ibarra, Bermúdez, Traverso, Matellán – Battaglia (Burdisso, 93.), Serna, Basualdo – Riquelme, Delgado (Guillermo Barros Schelotto, 88.), M. Palermo

Real Madrid: Casillas – Geremi, Iván Helguera, Karanka, Roberto Carlos – Hierro, Makélélé (Morientes, 77.), McManaman (Sávio, 67.), Guti – Figo, Raúl

Gólszerzők: Martín Palermo (3., 6.), Roberto Carlos (12.)

OLIMPIA 2000

Újabb afrikai győztes

Új korszakot jelentett az ezredforduló környéke az olimpiák férfi futballtornáin. Miután 1948 és 1988 között (1984 kivételével) az akkori szocialista országok uralták a mezőnyt, 1996-ban, majd 2000-ben is afrikai csapat győzött. A 2000-es esztendő a kameruni labdarúgás legsikeresebb éve lett, az Afrikai Nemzetek Kupája megnyerése után a gárda olimpiai bajnok is lett. Különleges, hogy mind a két tornát tizenegyespárbajban nyerték meg a „szelídíthetetlen oroszlánok". Három túlkoros, Rigobert Song, Marc-Vivien Foé és Joseph-Desiré Job lemondta a részvételt – sajnálhatta is utólag…

Jean-Paul Akono lett a futballtörténelem első afrikai edzője, aki olimpiai bajnoki címig vezette játékosait. A kameruni gárda a csoportszakaszban még botladozott, aztán az egyenes kieséses szakaszban megverte a brazilokat (aranygóllal!), majd a címvédő nigériaiakat búcsúztató chilei, végül pedig a spanyol csapatot. Az újdonsült olimpiai aranyérmesek legjobbjai tekintélyes európai klubokban játszottak már a torna idején is, Lauren Etame-Mayer az Arsenal, Geremi Njitap a Real Madrid, Patrick Mboma a Parma keretéhez tartozott. Az akkor még csak 19 éves Samuel Eto'o az RCD Mallorca sorait erősítette. A spanyolok 2-0-ra vezettek, a két góljuk között tizenegyest lőhettek – Miguel Ángel Angulo büntetőjét Carlos Kameni kivédte –, mégis elbuktak. Balhátvédük, Iván Amaya öngólt vétett, majd kihagyta a „szétlövésben" a tizenegyesét.

Zé Meyong és Lauren ünnepel

Olimpiai döntő

Kamerun–Spanyolország 2-2 (0-2), tizenegyesekkel 5-3

2000. szeptember 30., Sydney, Australia-stadion, 98 212 néző. Jv.: Ramos Rizo (mexikói).

Kamerun: Kameni – Womé, Abanda, Nguimbat (N'gom Komé, 46.), Branco (Epalle, 91.) – Lauren, Geremi, Alnoudji (Zé Meyong, 111.), Mimpo – Mboma, Eto'o

Spanyolország: Aranzubia – Puyol, Lacruz, Marchena, Amaya – Albelda, Xavi, Toni Velamazan (Gabri, 26.) – Angulo (Capdevila, 75.), Jósé Mari, Tamudo (Ferrón, 49.)

Gólszerzők: Xavi (2.), Gabri (45.), Amaya (53. - öngól), Eto'o (58.)

Értékesítette a tizenegyest: Mboma, Eto'o; Geremi, Lauren, Womé, illetve Xavi, Capdevila, Albelda. Kihagyta: Amaya

Kiállítva: Gabri (70.), Jósé Mari (90.)

COPA AMÉRICA

Kapott gól nélkül nyertek a kolumbiaiak

A kutya még a kupában is kábítószert keresett

Bonyolult előzmények után rendezték meg a 2001-es Copa Américát Kolumbiában. Az országban uralkodó feszült belpolitikai helyzet miatt több résztvevő a torna bojkottjával fenyegetőzött, majd felvetődött, hogy az egyik meghívott válogatott, Mexikó átvegye a rendezést. Végül július 5-én eldőlt: marad a torna Kolumbiában. Erre előbb az ugyancsak vendégnek hívott kanadai, majd az állítólag terroristacsoportoktól fenyegetéseket kapó argentin válogatott is visszalépett. A rendezők, illetve a Conmebol villámgyorsan feltöltötte a mezőnyt Costa Rica és Honduras együttesével.

Így július 11. és július 29. között mégis tizenkét csapattal zajlott a torna, amelynek első nagy meglepetését a negyeddöntő hozta: a beugró hondurasi válogatott 2-0-ra megverte és kiejtette a brazilokat. Luiz Felipe Scolari szövetségi kapitány nem bukott bele a kudarcba (tartalékos válogatottal állt ki, mégis nagy szégyennek számított a vereség), s egy év múlva világbajnoki címet szerzett. A tornát a rendező kolumbiaiak nyerték meg, a döntőben Óscar Córdoba – López, Iván Córdoba, Yepes, Bedoya – Ramírez, Grisales, Vargas, Hemández (Molina) – Murillo, Aristizábal (Castillo) összeállításban 1-0-ra győztek a mexikóiak ellen. A gólt Iván Córdoba fejelte. A győztesek egyetlen gólt sem kaptak a sorozaton!

KONFÖDERÁCIÓS KUPA

Még tartott a franciák aranykora

Az 1998-ban világbajnok, 2000-ben Európa-bajnok francia válogatott megnyerte a május 30. és június 10. között a 2002-es világbajnokság társrendezői, Japán és Dél-Korea által rendezett, 2001-es Konföderációs Kupát. Noha a „kékek" a csoportszakaszban, a második meccsükön kikaptak a az ausztráloktól, miután előtte 5-0-ra verték a dél-koreaiakat, 4-0-ra pedig a mexikóiakat, végül négyesük élén zártak, az ugyancsak hatpontos ausztrálok és dél-koreaiak előtt.

A másik ágról a japánok és a brazilok léptek tovább. A címvédő dél-amerikai gárda 0-0-ra végzett a kanadaiakkal, ez annak ellenére is nagy meglepetésnek számított, hogy az arany-zöldek Ronaldo, Rivaldo, Roberto Carlos, Ronaldinho és Romário nélkül érkeztek a tornára. Az elő-

döntőben a japánok 1-0-ra verték a Socceroost, a franciák pedig 2-1-re a brazilokat, akik aztán a bronzmeccset is elbukták (Ausztrália–Brazília 1-0). A Jokohamában rendezett döntőben Patrick Vieira góljával a francia válogatott megverte a francia edző, Philippe Troussier japán legénységét. A „kakasok" közül is hiányzott „néhány" nagy csillag, így Fabien Barthez, Lilian Thuram, Laurent Blanc, Thierry Henry, David Trezeguet, a búcsúra készülő Didier Deschamps, valamint Emmanuel Petit és Zinédine Zidane is. A franciák az utolsó mérkőzésükön a Ramé – Karembeu, Desailly, Lebœuf, Lizarazu – Vieira, Djorkaeff (Carriére, 65.), Pirès – Marlet (Robert, 58.), Anelka, Wiltord összeállításban játszottak. Ha úgy tetszik: a B csapatuk is bombaerősnek bizonyult. Robert Pirèst választották a torna legjobbjának, s ő kapta a gólkirálynak járó Aranycipőt is, a gólpasszai miatt. Hat további játékossal együtt ő is két gólt szerzett.

A győztes francia keret a Konföderációs Kupával

ÁZSIA KUPA

Nakata volt a vezéráldozat

A vb-rendezésre készülő japán válogatott az október 12. és október 29. között Libanonban rendezett Ázsia Kupa megnyerésével igazolta, jó úton jár. Először lett idegen földön a kontinens legjobbja, hiszen korábban csak egyszer, 1992-ben Japánban tudott felülni az ázsiai futball trónjára. A francia Philippe Troussier együttese a szaúdiak elleni 4-1-es győzelemmel kezdte a tornát, majd 8-1-re megverte az üzbégeket. Már biztos csoportelsőként 1-1-es döntetlent játszott a csoportzárón a katariakkal. Az egyenes kieséses szakaszra is megmaradt a remek góllövőforma, az irakiakat 4-1-re, az elődöntőben a kínaiakat 3-2-re győzte le. A finálében újra a szaúdiakkal találkozott, s akkor már „csak" 1-0-ra nyert. A japánok sikerének értékét csak növelte, hogy Troussier a legjobb játékosukat, az olasz Perugiában játszó Nakata Hidetosit az Ázsia Kupa előtt „elfelejtette", mert a középpályás nem volt eléggé lelkes az olimpiai tornán a válogatottban. A keret egyetlen légiósát, Nanami Hirosit, a Venezia középpályását választották a torna legjobb játékosának, a dél-koreai Ri Dong Guk lett a gólkirály.

Morioka Rjuzo kezében az Ázsia Kupa trófeája

A japánok az alábbi összeállításban nyerték meg a döntőt: Kavagucsi Josikacu – Macuda Naoki, Morioka Rjuzo, Tosihiro Hattori, Tomokazu Miodzsin – Mocsizuki Sigejosi, Nanami Hirosi, Nisizava Akinori, Takahara Naohiro (Morisima Acusi, majd Oku Dajszuke) – Morisima Hiroaki (Ono Sindzsi), Nakamura Sunszuke.

A Liverpool FC. Hátul, balról: Henchoz, Hyypiä, Heskey, Westerveld, Babbel, McAllister, Hamann. Elöl: Owen, Murphy, Gerrard, Carragher

A Vasco da Gama. Hátul, balról (csak a játékosok): Helton, Nasa, Jorginho, Jorginho Paulista, Fábio, Henrique, Odvan, Mauro Galvão, Júnior Baiano. Elöl: Juninho Paulista, Romário, Euller, Clébson, Viola, Paulo Miranda, Pedrinho, Juninho Pernambucano, Felipe

A Boca Juniors. Hátul, balról: Ibarra, Bemúdez, Córdoba, Riquelme, Travesso, Metellán. Elöl: Serna, Battaglia, Palermo, Delgado, Basualdo

A dél-koreai Szuvon Bluewings gárdája, az idény legkiválóbb ázsiai csapata

A kolumbiai válogatott. Hátul, balról: Yepes, Óscar Cordoba, Ariztazábal, Grisales, Ramírez. Elöl: Bedoya, Vargas, López, Iván Cordoba, Hernández, Murillo

A Galatasaray. Hátul, balról: Mario Jardel, Capone, Ahmet Yıldırım, Gheorghe Popescu, Ümit Davala, Bülent Korkmaz. Elöl: Claudio Taffarel, Hasan Şaş, Gheorghe Hagi, Emre Belözoğlu, Okan Buruk

Bajnokok, kupagyőztesek

2000–2001

EURÓPA

RSC Anderlecht

FC Haka

Hajduk Split

Maccabi Haifa

Boavista FC

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	Vllaznia Shkodër	KS Tiranë
Andorra	FC Santa Colona	FC Santa Colona
Anglia	Manchester United	Liverpool FC
Ausztria	FC Tirol	FC Kärnten
Azerbajdzsán	Samkir	Safa Baku
Belgium	RSC Anderlecht	KVC Westerlo
Bosznia-Hercegovina	FK Željezničar	FK Željezničar
Bulgária	Levszki Szófia	FK Lovecs
Ciprus	Omonia Nicosia	Apollón Limasszol
Csehország	Sparta Praha	Viktoria Žižkov
Dánia	FC København	Silkeborg IF
Észak-Írország	Linfield FC	Glentoran
Észtország	Levadia Maardu	Trans Naarva
Fehéroroszország	Szlavija Mozir	Belsina Bobrujszk
Feröer-szigetek*	Vags Boltfelag	Gøtu Ítrottarfelag
Finnország*	FC Haka	Helsingin JK
Franciaország	FC Nantes	RC Strasbourg
Görögország	Olympiakosz	PAOK
Grúzia	Lokomotivi Tbiliszi	Torpedo Kutaiszi
Hollandia	PSV Eindhoven	FC Twente
Horvátország	Hajduk Split	Dinamo Zagreb
Írország	Bohemians FC	Bohemians FC
Izland*	KR	ÍA
Izrael	Maccabi Haifa	Maccabi Tel-Aviv
Jugoszlávia	Crvena zvezda	FK Partizan
Lengyelország	Wisła Kraków	Polonia Warszawa
Lettország	Skonto Riga*	Skonto Riga
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FBK Kaunas	Atlantas Klaipeda
Luxemburg	F91 Dudelange	Etzella Ettelbrück
Macedónia	Szloga Jugomagnat	Peliszter Bitola
Málta	FC Valletta	FC Valletta
Moldova	Serif Tiraspol	Serif Tiraspol
Németország	Bayern München	Schalke 04
Norvégia*	Rosenborg BK	Odd Grenland
Olaszország	AS Roma	Fiorentina
Oroszország	Szpartak Moszkva	Lokomotiv Moszkva
Örményország	Araks Ararat	Mika Astarak
Portugália	Boavista FC	FC Porto
Románia	Steaua Buc.	Dinamo Buc.
San Marino	Cosmos	Domagnano

KÜLÖNLEGESSÉG

A hagyománytörő Boavista

A szezon (egyik) bombameglepetése az európai bajnokságokban a portugál Boavista FC sikere volt. A profi liga 1934-es bevezetése óta addig mindössze egyszer fordult elő, hogy nem a Benfica, Sporting CP, FC Porto trióból került ki a győztes: 1946-ban, amikor a Belenensest koronázták meg. A következő és mindmáig legutolsó hagyománytörő idény a 2000–2001-es volt, amelyben a fekete-fehérek minden riválisukat maguk mögé utasították. Az első két helyen portói gárda végzett: a Boavista 77, az FC Porto 76 ponttal zárt, mindkettő fölényesen megelőzte a harmadik helyezett Sportingot (62).

Fenerbahçe

DÉL-AMERIKA

Flamengo

Olmedo

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Hearts of Oak

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Skócia	Celtic FC	Celtic FC
Spanyolország	Real Madrid	Real Zaragoza
Svájc	Grasshoppers	Servette
Svédország	Halmstads BK*	IF Elfsborg
Szlovákia	Inter Bratislava	Inter Bratislava
Szlovénia	NK Maribor	HIT Gorica
Törökország	Fenerbahçe	Gençlerbirligi
Ukrajna	Dinamo Kijev	Sahtar Donyeck
Wales	Barry Town	Barry Town
Argentína	Boca Juniors (Apertura)	
	San Lorenzo (Clausura)	
Brazília*	Vasco da Gama	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	América	
Rio Grande do Sul	Grêmio FCPA	
Bolívia*	Jorge Wilstermann	
Chile*	Universidad de Chile	
Ecuador*	Olmedo	
Kolumbia*	América de Cali	
Paraguay*	Olimpia	
Peru*	Universitario	
Uruguay*	Nacional	
Venezuela	Caracas	
Egyesült Államok	Kansas City Wizards (MLS)	Chicago Fire
Mexikó	Monarcas Morelia (Tél)	
	Santos Laguna (Tavasz)	
Bajnokok Ligája	Bayern München	
UEFA-kupa	Liverpool FC	
Európai Szuperkupa	Galatasaray	
Libertadores Kupa	Boca Juniors	
Afrikai Bajn. Kupája*	Hearts of Oak	
Afrikai Kupagy. Kupája*	Zamalek SC	
Ázsiai Bajn. Kupája	Szuvon Bluewings	
Ázsiai Kupagy. Kupája	al-Sabab	
Világkupa*	Boca Juniors	
Olimpia	Kamerun	
Konföderációs Kupa	Franciaország	
Copa América	Kolumbia	
Ázsia Kupa	Japán	

* naptári éves lebonyolítási rend

Jaime Pacheco, a csapat edzője – játékosként 1987-ben BEK-, európai Szuperkupa- és Világkupa-győztes az FC Portóval – nyolc brazil játékossal, s a hírnévben mindannyiukon túltevő bolíviai csatárral, ***Erwin „Platini” Sánchez****zel a soraiban harcolta ki a bajnoki elsőséget, egy, a nagy riválisokhoz képest szerény költségvetésű gárdával. Az idény előtt csak két játékosa, Rui Bento és Litos szerepelt a portugál válogatottban, a végére további hárman (Ricardo, Petit és Frechaut) is átestek a tűzkeresztségen. Mindhárman ott voltak a 2002-es világbajnokságon, a 2003-ban a Sportingba igazoló Ricardo kapus 79, a 2002-től a Benficát erősítő Petit 57, a 2004-ben a Dinamo Moszkvához szerződő Frechaut 17 válogatottságig jutott pályafutása során.*

Az Inter és a Leverkusen mindent elrontott

- ***A nagy bevásárlás után bajnok lett a Juventus***
- ***Rafa Benítez trónra segítette az argentinok Valenciáját***
- ***Arsène Wenger másodszor is duplázott az Arsenallal***

A XXI. század egyötödén túl, a koronavírus-járvány előtti őrült átigazolási összegekhez képest már nehezen hihető, de 2001 nyarán óriási szenzációt jelentett, hogy – a londoni *World Soccer* magazin összeállítására hivatkozva, ezért is szerepelnek fontban az árak – tizenhét átigazolásnál szerepelt magasabb összeg 17 milliónál. (Az előző nyáron, a „nagy robbanás" első szakaszában nyolc érte el ezt a határt.) Nem nehéz megjelölni, mely ligákban volt akkoriban a legnagyobb tőkeerő: a huszonnégy legmagasabb összegből kettőt fizetett ki a Manchester United (Juan Sebastián Verónért és Ruud van Nistelrooyért, érték szerint előbbi a negyedik, utóbbi a tizedik volt a sorban), a többit pedig spanyol és olasz klubok. Ismét kulcsszereplő volt a Real Madrid, hiszen egy évvel Luis Figo megszerzése után Florentino Pérez ismét átírta egy „galaktikussal" a csúcslista élét, a francia sajtó akkori hasonlata szerint egy légibusz áráért megvásárolta Zinédine Zidane-t. A Juve számláján nem sokáig álldogált a Madridból (és a Milantól Pippo Inzaghiért) érkezett pénzösszeg, a „zebrák" megvették Gianluigi Buffont, Pavel Nedvědet, Lilian Thuramot és Marcelo Salast. A torinói klub azon a nyáron átigazolásokra kifizetett teljes összege alig huszonöt százalékkal haladta csak meg a kiadásokat.

A Serie A erőviszonyait egyébként átírta az átigazolási időszak. Az előző két bajnok közül a 2000-ben első Lazio eladta Nedvědet, Salast és Verónt, viszont megvette Gaizka Mendietát, Jaap Stamot, Darko Kovacsevicset és Stefano Fiorét. A 2001-es első AS Roma megszerezte Antonio Cassanót, de elengedte Nakata Hidetosit. Az elemzők többsége úgy látta, egyik sem tud majd versenyre kelni a nagyon megerősödött Juventusszal, s az ugyancsak óriási pénzeket elköltő, Rui Costát, Pippo Inzaghit és Andrea Pirlót is megszerző AC Milannal és a továbbra is erős Interrel. Fontos változás történt az edzői posztokon is: visszatért Torinóba a kilencvenes évek sikeredzője, Marcello Lippi. A Milan ugyan a török Fatih Terimmel

A Juve új szerzeményei: Buffon, Nedvěd, Lippi, Zenoni és Thuram

kezdte a szezont, de a tizenegyedik forduló után felváltotta őt az előző tavasszal még a Juvét irányító Carlo Ancelotti. Az Inter megszerezte a Valencia BL-döntős argentin mesterét, Héctor Cúpert.

Úgy alakult, hogy a Milan nem tudott beleszólni a bajnoki vetélkedésbe, a Juve, a Roma és az Inter ellenben szoros csatát vívott. Végül a torinóiak végeztek az élen, egy ponttal megelőzve a címvédő „farkasokat" és kettővel a fekete-kékeket. A piemontiak az előző két idényben az utolsó fordulóban maradtak le a bajnoki címről, most ellenben, miután megverték az Udinesét 2-0-ra, célba értek. Lippi gárdája jól hajrázott: az utolsó öt fordulóban csak nyert. Ebben a szakaszban előzte meg a Romát, amely három győzelem mellett kétszer is „csak" döntetlenre játszott. A sárga-bordók szekerét leginkább Vincenzo Montella és Antonio Cassano tolta, nagy hátrányt jelentett ellenben, hogy a tavasz nagy részében formán kívül játszó Gabriel Omar Batistuta január 27. után nem tudott bajnoki gólt szerezni.

Thuram nagy fogás volt

Az Interből nagyon hiányzott a szezon jelentős részében sérült Ronaldo. Nem túl kockázatos kijelenteni: a fekete-kékek bajnokok lettek volna, ha a 22 gólig jutó Cristian „Bobo" Vieiri mellett a brazil szupersztár is végig tudja játszani az idényt. A Fenomén, aki aztán a nyári világbajnokságon újra elkápráztatta a világot, tíz bajnokin hét gólt ért el a 2001–2002-es bajnokságban. Az Inter öt fordulóval a zárás előtt még vezette a tabellát, de aztán visszaesett. Ám még az utolsó játéknapot is az élen kezdte – viszont elbukott, miután a Stadio Olimpicóban 4-2-re kikapott a Laziótól.

Így a Juventus lett a bajnok, története során huszonhatodszor. Ezzel a kerettel: Gianluigi Buffon (34) kapus, Lilian Thuram (30), Gianluca Pessotto (29), Mark Iuliano (27/1), Ciro Ferrara (22/3), Paolo Montero (16), Igor Tudor (14/4), Alessandro Birindelli (10), Michele Paramatti (10) védők, Pavel Nedvěd (32/4), Gianluca Zambrotta (32/1), Edgar Davids (28/2), Alessio Tacchinardi (28/2), Cristian Zenoni (24/1), Antonio Conte (20/1), Enzo Maresca (16/1), Fabián O'Neill (4) középpályások, David Trezeguet (34/24), Alessandro Del Piero (32/16), Marcelo Zalayeta (11), Nicola Amoruso (9) csatárok.

A riválisok az olasz futball hagyományaihoz képest gyengén szerepeltek a nemzetközi porondon, ellenben jól a hazain. (Az Inter és a Milan legalább elődöntőbe jutott a BL-nél gyengébb mezőnyű UEFA-kupában.)

A német futball 2002-es tavasza egészen különlegesen alakult. Május első napjaiban még úgy festett, hogy a Bayer Leverkusen megismételheti a Bayern München egy évvel korábbi diadalát, s triplázhat, azaz bajnok, országos kupagyőztes és a Bajnokok Ligája győztese lehet. Aztán mindent elveszített, sőt német válogatott játékosai az idény végén a Távol-Keletről, a világbajnokságról is ezüstöt vittek haza. A Leverkusen névből a gúnyolódók hol Loserkusent, hol pedig Neverkusent faragtak. Nem feltétlenül igazságosan, hiszen egy ezüstcsapat azért nem vesztes. Más kérdés, hogy a „gyógyszergyáriak" azóta sem nyertek igazán semmit…

Az idény elején Berti Vogtsot váltó Klaus Toppmöller nagyszerű támadójátékra vezényelte a Lúciót, Zé Robertót, Berbatovot, Kirstent, Baştürköt és a vb-n is járt Butt, Ramelow, Schneider, Neuville, Ballack ötöst is a soraiban tudó gárdát. A jók között is akadt legjobb: a tizenhét gólig jutó Michael Ballack.

A bajnokság, sorozatban harmadik éve, az utolsó fordulóban dőlt el. Május 4-én mindhárom esélyes nyert: a listavezető Borussia Dortmund a Werder Bremen, a Bayer Leverkusen a Hertha BSC ellen egyaránt 2-1-re, a Bayern München pedig 3-2-re a Hansa Rostockkal szemben. A Leverkusen egy héttel korábban bukott el valójában, amikor listavezetőként 1-0-ra kikapott a Nürnbergtől. Klaus Toppmöller gárdája május 11-én a Schalke ellen (2-4) bukta el a DFB kupadöntőjét, végül a hónap végén Glasgow-ban a Bajnokok Ligája végjátékát.

Stefan Reuter és a dortmundiak a „salátástállal"

A Borussia Dortmund bajnokcsapatának tagjai voltak: Jens Lehmann (30), Philipp Laux (5) kapusok, Christian Wörns (29/2), Dedê (28/1), Stefan Reuter (28), Christoph Metzelder (25), Jürgen Kohler (22), Ahmed Madouni (7) védők, Tomáš Rosický (30/5), Lars Ricken (28/6), Evanilson (27/1), Miroszlav Sztevics (24/2), Sunday Oliseh (18/1), Jörg Heinrich (16/2), Sebastian Kehl (15/1), Otto Addo (8), Francis Bugri (1) középpályások, Jan Koller (33/11), Márcio Amoroso (31/18), Ewerthon (27/10), Jan Derek Sørensen (15), Heiko Herrlich (10), Giuseppe Reina (6/1), David Odonkor (2) csatárok.

A korábbi kiváló játékos, a mindössze 34 éves Matthias Sammer (a Bundesliga történetének legfiatalabb bajnok edzője) által irányított Borussia Dortmund nagyon jól vásárolt 2001-ben: a már januárban megszerzett Tomáš Rosický, valamint Jan Koller és Márcio Amoroso egyaránt kulcsemberré vált. A Martin Maxszal, az 1860 München csatárával holtversenyben a gólkirályi címet megszerző Amoroso vezette a nagyon erős brazil szekciót a csapaton belül: Dedê, Evanilson és Ewerthon is nagy erősségnek számított. A BVB – a Bayer Leverkusenhez hasonlóan – nemzetközi kupadöntővel zárta a klubszezont, de a balszerencsés helyszínkijelölés miatt éppen az ellenfél otthonában, Rotterdamban játszott UEFA-kupa-döntőben 3-2-re kikapott a Feyenoordtól. Ez volt a nagyszerű pályafutást lezáró Jürgen Kohler utolsó mérkőzése, amelynek 31. percében kiállították.

Az ezredforduló környékén története egyik legszebb korszakát élte a Valencia. 1999-ben a Király Kupa győztese, 2001-ben BL-döntős volt, 2002-ben ezt a spanyol bajnoki címmel koronázta meg. Az idény elején az Internazionaléhoz távozó Héctor Cúpert váltó Rafa Benítez gárdájában – a két spanyol sztár, „Santi" Cañizares és Gaizka Mendieta mellett főszerepet játszottak az argentinok, Mauricio Pellegrino és Roberto Ayala a védelemben, a Payasónak, Bohócnak becézett Pablo Aímar és Kily González pedig a középpályás sorban. Így festett a játékoskeret: Santiago Cañizares (32), Andrés Palop (7) kapusok, Curro Torres (34), Amedeo Carboni (33), Mauricio Pellegrino (30/1), Roberto Ayala (29/2), Carlos Marchena (16/1), Miroslav Djukics

(16), Fábio Aurélio (15/1), Jocelyn Angloma (3), David Navarro (2), Javier Garrido (1) védők, Francisco Rufete (33/5), Pablo Aimar (33/4), David Albelda (32/2), Vicente (31/1), Kily González (26/3), Rubén Baraja (17/7), Gonzalo de los Santos (13/1), Denis Serban (3) középpályások, Mista (26/5), Miguel Angulo (26/4), Juan Sánchez (25/4), Salva (22/5), John Carew (15/1), Adrian Ilie (10/2), Jandro (1) csatárok.

Aligha akadt sok olyan bajnokcsapata a modern időkben a La Ligának, amelynek házi gólkirálya nem szerzett az idényben hétnél több gólt. A Valenciával ez történt: Rubén Baraja volt a legeredményesebb, aki egyébként csak tizenöt mérkőzésen játszott a kezdőcsapatban. Sérülése után a hajrára tért vissza, az utolsó nyolc fordulóban ért el hat gólt.

Jellemző: Rafa Benítez együttese összesen 51 gólt szerzett a 38 bajnoki fordulóban – a ligarendszerű bajnokság 1928-as bevezetése óta nem akadt még rosszabb gólátlaga bajnokcsapatnak –, míg a Deportivo és a Real Madrid hatvanötöt, a Barcelona hatvankilencet. Mindazonáltal a Valencia fölényesen végzett az élen, még a második helyezett Deport is hét ponttal előzte meg.

A centenáriumi idényét ünneplő Real Madrid nyilvánvalóan elsősorban az idegenbeli mérkőzésein veszítette el a bajnoki címet. Mindössze tíz pontot hullajtott el a Bernabéuban, ellenben harmincnyolcat vendégként. Kétségtelen, hogy a glasgow-i BL-győzelemmel rendbe tette a szezonját (ezért is jelöltük az Év csapatának), ugyanakkor nagyon kevés példa akadt arra a múltban, hogy a királyi klub egy bajnoki idényben csupán öt idegenbeli bajnoki találkozóját tudja megnyerni.

Thierry Henry varázsolt az Arsenalban

Arsène Wenger 1996-os érkezése óta a második bajnoki címét nyerte. 1998-ban a „Professzor" volt az első nem brit bajnok edzője az angol futballnak, sőt az első duplázója. 2002-ben aztán mindezt megismételte, másodszor is megnyerte az Arsenallal a bajnokságot és az FA-kupát. Parádés teljesítmény – de a szezon előtt az edző sok kritikát kapott a sajtóban és még a klub szurkolóinak egy részétől is, mert három teljes idényen keresztül nem szerzett egyetlen trófeát sem. Aztán 2002-ben alaposan bepótolta, amit elmulasztott. Érdemes feltenni a kérdést: mennyit változott az „ágyúsok" alapcsapata négy év alatt, 1998-hoz képest? A rövid válasz: sokkal „franciább" lett. A 2001–2002-es gárda a korszak legerősebb válogatottjának kulcsjátékosai köré épült: Thiery Henry, Patrick Vieira, Robert Pirès és Sylvain Wiltord összesen 45 gólt szereztek. Így festett a teljes keret: David Seaman (17), Richard Wright (12), Stuart Taylor (10) kapusok, Sol Campbell (31/2), Ashley Cole (29/2), Lauren (27/2), Martin Keown (22), Oleg Luzsnij (18), Matthew Upson (14), Lee Dixon (13), Tony Adams (10) védők, Patrick Vieira (36/2), Robert Pirès (28/9), Ray Parlour (27), Gilles Grimandi (26), Freddie Ljungberg (25/12), Giovanni van Bronckhorst (21/1), Edu (14/1) középpályások, Thierry Henry (33/24), Dennis Bergkamp (33/9), Sylvain Wiltord (33/10), Nwankwo Kanu (23/3) csatárok.

Patrick Vieira, a „L' Arsenal" egyik pillére

A franciák mellett akadt még más ász is az észak-londoniak paklijában: elsősorban Dennis Bergkamp és a svéd Fredrik „Freddie" Ljungberg, akinél csak Henry szerzett több gólt a klubtársak közül. A skandináv támadó különösen a hajrában tündökölt: áprilisban öt egymást követő fordulóban talált a kapuba.

Az Arsenal magabiztosan, hétpontos előnnyel végzett az élen az első Premier League-aranyáról továbbra is csak álmodó Liverpool, s tízzel a címvédő Manchester United előtt. Például azért is ilyen nagy fölénnyel, mert február 2. után már csak győzött, mégpedig sorozatban tizenháromszor. Negyedik lett a Newcastle United, amelyben különleges idényt zárt Alan Shearer: lejátszotta a 400. bajnoki mérkőzését, megszerezte a 100. gólját a Newcastle United mezében, s eljutott a kétszázgólos határig az addigi Premier League-szezonjait összesítve. A góllövőlistán – két hollanddal, Ruud van Nistelrooyjal és Jimmy Floyd Hasselbainkkel holtversenyben – egyetlen góllal lemaradva, második lett Thierry Henry mögött. Érdekes, hogy az Arsenal fölénye ellenére csak a futballszakíróknál lett valamelyik „ágyús" (Robert Pirès) az Év játékosa, maguk a hivatásos játékosok a pazar bemutatkozó idényt produkáló Van Nistelrooyt találták a legjobbnak.

Franciaországban új korszak kezdődött, persze, 2002 nyarán még csak azt tudhattuk, hogy az Olympique Lyonnais megnyerte története első bajnoki címét. Mára már összegezhető: az ottani labdarúgás történetében példátlan dominanciát jelentett, hogy attól kezdve sorozatban hétszer is az OL-t avatták bajnokká. Különleges zárása volt az idénynek: a francia labdarúgás történetében először fordult elő, hogy az első és a második helyezett az utolsó fordulóban tulajdonképpen döntőt játsszon. Nem kezdtek azonos alapállásból, az RC Lens egy ponttal vezetett. Ám mégsem volt esélyesebb, hiszen a két, otthonában még veretlen gárda közül ezúttal a Lyon volt a pályaválasztó.

Sidney Govou, a Lyon csatára a Lens ellen

Jacques Santini együttese jól kezdett, előbb Sidney Govou, majd Philippe Violeau is a kapuba talált, 2-0. Eldőlt volna a bajnokság? Nem! Hiszen a lengyel Jacek Bąk, aki még az OL-ben kezdte az idényt, csökkentette a lensiak hátrányát. A második félidő elején aztán minden eldőlt, amikor Pierre Laigle bevette korábbi csapata hálóját. A lyoniak erős kerettel ültek fel a Ligue 1 trónjára: Grégory Coupet (34) kapus, Patrick Müller (30/1), Jérémie Bréchet (28/1), Éric Deflandre (21), Jean-Marc Chanelet (19/1), Edmílson (18/1), Caçapa (15/1), Florent Laville (13), Jacek Bąk (1/1)

védők, Philippe Violeau (30/4), Sidney Govou (29/10), Juninho (29/5), Éric Carrière (27/3), Pierre Laigle (27/2), David Linarès (27/1), Christophe Delmotte (26/5), Marc-Vivien Foé (18/2), Alexandre Hauw (1) középpályások, Sonny Anderson (25/14), Péguy Luyindula (21/6), Frédéric Née (18/2), Bryan Bergougnoux (1) csatárok.

Az orosz bajnokságban ismét a Szpartak Moszkva diadalmaskodott, tíz esztendő alatt kilencedik elsőségét szerezve. Nem ment könnyen, tavasszal formán kívül játszott a csapat, ráadásul a Lokomotiv és a szentpétervári Zenit erős riválisnak tűnt. Mi sem jellemzőbb erre, mint hogy az idény végén szokásos listák szerint az Év csapatának tizenegy játékosa közül öt (Nyigmatullin, Nyizsegorodov, Csugajnov, Ignasevics, Izmajlov) a vasutas klub játékosa volt, s csak hárman (Kovtun, Tyitov, Beszcsasztnih) kerültek be a Szpartakból. Az Év játékosa díjat a *Szport Ekszpressz*től és a *Futbol* című hetilaptól is Ruszlan Nyigmatullin kapta meg, aki nem meglepő módon az Év kapusa is lett, mégpedig az *Ogonyok* magazin ankétján. Különleges teljesítményt nyújtott a Krilja Szovjetov, amely a tizennyolcadik forduló után még vezetett, s addig csupán egyszer nem állt az első vagy a második helyen. Ám őszre összecsuklott, s csak ötödik lett.

Oleg Romancev Szpartakja ősszel nyerte meg a bajnoki címet, júliustól október végéig 13 mérkőzésen is veretlen maradt. A 14. fordulóban állt először az élre, de aztán két kör kivételével végig vezetett. Nagyon sokat jelentett Vlagyimir Beszcsasztnih visszatérése. A válogatott csatár 1994-ben külföldre szerződött, előbb két évet a Werder Bremenben, majd ötöt a Racing Santanderben töltött. 2001 őszén tizenkét bajnoki mérkőzésén kilenc gólt szerzett a Szpartakban. A teljes szezont a klubnál töltők közül is csak Jegor Tyitov és Robson Luis lőtt nála több gólt. A brazil az idény végén lezárta nagyon sikeres oroszországi pályafutását, 102 bajnokin 32 gólt ért el, mind az öt idényében bajnoki címet nyert. Japánba, a szapporói Consolade-hez igazolt.

A Szpartak Moszkva bajnokcsapatában szerepeltek: Makszim Levickij (20), Alekszandr Filimonov (8), Makszim Kabanov (3) kapusok, Igor Mitreski (27), Dmitrij Parfjonov (26/4), Jurij Kovtun (26/1), Jerry-Christian Tchuissé (22), Dmitrij Ananko (13), Alekszandr Hranovszkij (8/1), Dmitrij Bugakov (5), Mihail Kuprijanov (4), Ibra Kébé (4), Igor Stamenovski (1), Andrej Sztrelcov (1) védők, Jegor Tyitov (30/11), Viktor Bulatov (29/2), Vaszilij Baranov (25/5), Eduard Cihmejsztruk (15/3), Makszim Kalinyicsenko (9/2), Alekszandr Pavlenko (5), Kahaber Mzsavanadze (4), Nikola Gjoševski (4), Lawrence Adjei (1), Jevgenyij Liszicin (1) középpályások, Robson Luis (28/11), Alekszandr Sirko (15/3), Vlagyimir Beszcsasztnih (12/9), Nyikolaj Piszarev (9/1), Dzsafar Iriszmetov (8), Artyom Bezrodnij (6/1), German Lovcsev (5), Roman Vasziljuk (4/2), Marcão (3), Okon Flo Essien (3), Alekszandr Danisevszkij (2), Alekszandr Szonyin (2) csatárok.

Argentínában az Aperturát a Racing Club nyerte meg, egyetlen ponttal előzte meg a Rivert. Az avellanedai gárda csupán egyet veszített el 19 mérkőzéséből, mégpedig a harmadik Boca Juniors ellenit. „Gazdaságosabban" aratta a győzelmeit, mint legnagyobb riválisa, ugyanis a Racing 34-17-es, a River 54-16-os gólkülönbséggel zárt. Reinaldo Carlos Merlo keretében a következő játékosok szerepeltek: Gustavo Campagnuolo (18) – Martín Vitali (19), Gabriel Loeschbor (18/4), Francisco Maciel (19), Claudio Úbeda (18) – Gustavo Barros Schelotto (18/1), Adrián Bastía (18), José Chatruc (16/6), Alexander Viveros (18) – Maximiliano Estévez (17/7), Diego Milito (19/3), valamint Rafael Maceratesi (17/5), Carlos Arano (15/1), Leonardo

Torres (13/2), Gerardo Bedoya (12/3), Javier Lux (7), Luis Rueda (2), Gastón Pezutti (1) és Gustavo Arce (1). A River Plate ellenben megnyerte a Clausurát, mégpedig nagy fölénnyel a Gimnasia y Esgrima és az újra harmadik Boca előtt. A Ramón Diaz által irányított „milliomosok" alapcsapata így festett az idényben: Angel Comizzo – Ariel Garcé, Celso Ayala, Ricardo Ismael Rojas, Martín Demíchelis – Esteban Cambiasso, Andrés D'Alessandro, Eduardo Coudet, Ariel Ortega – Fernardo Cavenaghi, Martin Cardetti. A szűk kerethez tartozott még Mario Yepes, Crístian Raúl Ledesma, Víctor Zapata, Guillermo Pereyra, Ariel Franco, Claudio Husaín, Marcelo Escudero, Maxi López, Juan Esnáider, Nelson Cuevas, valamint a cserekapus Germán Lux is. Játszott két mérkőzésen az olaszországi karrierje után Argentínában felbukkanó, uruguayi Daniel Fonseca is.

Brazíliában az Atlético Paranaense győzött, nagy meglepetésre. Geninho együttesében az alábbi játékosok szerepeltek a São Caetano elleni döntő két mérkőzésén: Flávio kapus, Rogério Corrêa, Nem, Gustavo védők, Alessandro, Cocito, Pires, Adriano, Kléberson, Fabiano, Igor középpályások, Kléber, Ilan, Souza és Alex Mineiro csatárok. Kétségtelen, hogy a játékosok közül Kléberson futotta be a legszebb pályafutást, 2002 nyarán világbajnoki címet nyert, majd a Manchester Unitedhoz igazolt.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Az angolok ötöt rúgtak Münchenben

Michael Owen nagy éve volt a 2001-es. Kiválóan játszott tavasszal is – nagy érdemei voltak a Liverpool „háromkupás" tavaszában. Az előző évnél érintettük már az FA-kupa és az UEFA-kupa megnyerését, mindkettőt megelőzte az angol Ligakupa elhódítása. (Annak döntőjében egyébként Owen nem játszott.)

A már a 2001–2002-es idényhez tartozó nyár végi, illetve ősz eleji időszak aztán újabb remekelést hozott, tulajdonképpen az döntötte el az Aranylabdáért vívott vetélkedést is, Oliver Kahnnal szemben.

Nyolc napon belül kétszer találkozott egymással a kapus és a nagy formában lévő góllövő, előbb klubszínekben, majd a válogatott mezében.

Az első mérkőzés tétje az UEFA Szuperkupája volt, a Liverpool és a Bayern München között. Monacóban, a II. Lajosról elnevezett stadionban még tizenötezer néző sem volt kíváncsi a nemzetközi kupaidény hagyományos indítójára, nyilván sokkal, de sokkal többen látták a televíziós közvetítést. Benne

Az angol Emile Heskey gólja a müncheni Olimpiai Stadionban, a németek elleni világbajnoki selejtezőn

a Liverpool 3-2-es győzelmét. A „vörösök" a 45. és a 46. percben is gólt szereztek, utóbbival alakította Owen 3-0-ra az állást. A folytatásban a Bayern feljött, szorossá tette a hajrát, de egyenlíteni nem tudott. Teljessé lett a Liverpool nagy ötöse, Gérard Houllier együttese mind az öt kupát megnyerte, amelyet megnyerhetett 2001-ben.

Szeptember első napján a Bayern és a Pool sztárjainak többsége újra találkozott, mégpedig a müncheni Olimpiai Stadion utolsó válogatott mérkőzésén, a Németország–Anglia világbajnoki selejtezőn. A két csapat tizenegy hónappal korábban mérkőzött azt megelőzően, akkor a Nationalelf az „öreg" Wembley lebontása előtti utolsó válogatott meccsen 1-0-ra nyert a „liverpooli" Dietmar Hamann góljával.

Sven-Göran Eriksson, az angolok svéd szövetségi kapitánya nagyjából „közönségtizenegyet" állított össze a müncheni találkozóra, szinte a legtöbb szakíró és szurkoló hozzá hasonlóan választott volna, legfeljebb Nick Barmby beállítása váltott ki némi vitát. A liverpooli középpályás sérülései és formahanyatlása miatt mindössze hat mérkőzést játszott a Premier League 2001–2002-es idényében. A kapitány a legerősebb három klubból válogatott, csak az akkor még a Leeds United keretéhez tartozó Rio Ferdinand nem mondhatta magát a Manchester United, az Arsenal vagy a Liverpool játékosának. A Poolt – a cseréként pályára lépő Jamie Carraghert is beszámítva – öten képviselték.

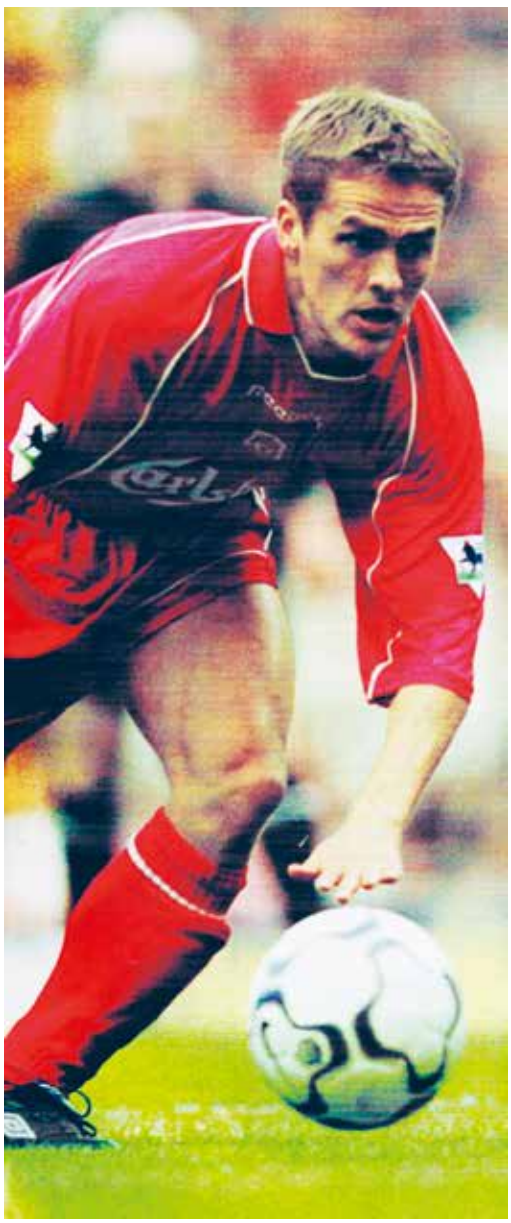
A mérkőzésnek nagy volt a tétje: hazai győzelem esetén az angol csapat biztosan pótselejtezőre kényszerült volna a Japán és Dél-Korea által rendezett világbajnokságra vezető úton.

A németek kezdtek jobban, Carsten Jancker – a két, sokra taksált középső védő, Rio Ferdinand és Sol Campbell hibáját kihasználva – már a hatodik percben megszerezte a vezetést. Ám bő tíz perc elteltével az addig feltűnően magabiztos németek elvesztették a fonalat, s ezt csak fokozta Michael Owen egyenlítő gólja. Ettől kezdve már a vendégek irányították a játékot, a Liverpool csillaga kétszer is gólhelyzetbe került. A legnagyobb mutatvány azonban a veterán David Seamané volt, óriási bravúrral védte Jürg Böhme 17 méteres lövését.

Az első félidő hosszabbításában Steven Gerrard hatalmas lövésével előnybe kerültek az angolok, s attól a pillanattól kezdve már nem volt kérdéses, hogy nyernek-e.

A második félidőben Böhme hibája és David Beckham labdaszerzése után Owen ismét bevette Oliver Kahn kapuját, sőt, a Gerrardtól kapott labda értékesítése után már mesterhármasnál járt. A hajrában Emile Heskey kiütésessé alakította az eredményt, s nem utolsósorban nem törte meg a sort: a „háromoroszlánosoknál" csak Liverpool-futballista szerzett gólt.

A mérkőzés után az angol sajtó eufóriában ünnepelt, a *BBC* például tízest adott **Michael Owen** teljesítményére, nyolcast David Seamanére, David Beckhaméra és Steven Gerrardéra. *Brian Glanville*, a legendás szakíró olyan sokkolónak nevezte az eredményt, mint az angolok 1950-es világbajnoki vereségét az Egyesült Államok ellen, vagy az 1966-os észak-koreai győzelmet az olaszok fölött.

Az Owentől bő egy hét alatt négy gólt kapó Oliver Kahn nagy elismeréssel mondta: „Mindannyian emlékszünk rá az 1998-as világbajnokságról, ártatlan kifúnak tűnt, aki csodálatos gólt lőtt az argentinoknak. Mostanra felnőtt, s bár ugyanolyan ártatlan és tiszta a tekintete, senkinek sem lehet kétséges, hogy a világ egyik legjobb csatárává fejlődött. Az angolok mind remekül játszottak, de Owen túltett a társain. Semmit sem tudtam tenni ellene, olyan kiszolgáltatott voltam, hogy úgy éreztem, időnként a sporttáskámat is beállíthatnám a kapuba."

A mesterhármast szerző csatár azt mondta utóbb: „Három vagy négy mérkőzésem akadt a pályafutásom során, amikor úgy éreztem, minden sikerül, minden tökéletes, mindannyian duzzadunk az önbizalomtól, minden helyzetünket gólra váltjuk. Ez volt az egyik közülük."

A brit sajtó Michael Owen mesterhármasát Geoff Hurst az 1966-os világbajnoki döntőben, a Wembley-ben elért triplájához hasonlította. Kinyomozták, hogy a kettő között mindössze egy játékos, a portugál Sergio Conceição tudott három gólt szerezni a Nationalelf ellen, mégpedig a 2000-es Európa-bajnokságon. A müncheni találkozó alatt a német szövetségi kapitány, Rudi Völler édesapja az átélt izgalmak hatására szívinfarktust kapott, kórházba szállították, szerencsére később stabilizálódott az állapota, felépült.

Az angolok, bár lépéselőnybe kerültek a továbbjutást illetően, még nem ülhettek fel gondolatban a Távol-Keletre induló repülőgépre.

A kulcsjátékosaik, elsősorban Michael Owen és David Beckham próbálták csillapítani a tömeghisztériát, amelyben máris sokan világbajnoki trófeával a kezükben látták az angol játékosokat.

Pedig a vb-részvételt is nehezen harcolták ki, noha nagy esélyesnek számítottak az utolsó mérkőzésükön, a görögök ellen. A németek elleni meccs után Michael Owen és Robbie Fowler egy-egy góljával 2-0-ra megverték Newcastle-ben az albánokat, ugyanazon a napon a görögök kikaptak 5-1-re a finnektől.

Michael Owen itt is „nyert" Oliver Kahn ellen

Nem akadt angol, aki komolyan kételkedett abban, hogy az Old Traffordon a „háromoroszlánosok" simán megverik a görögöket. Nem így történt. A 93. percben a görögök még 2-1-re vezettek. Még nagyobb bajban lettek volna az angolok, ha a németek nyernek Gelsenkirchenben a finnek ellen, de csak egy pontot szereztek. Pontosan annyit, amennyit a nagy riválisaz Old Traffordon, szinte már reménytelen helyzetből. A 93. percben David Beckham szabadrúgást lőhetett – ötöt addigra „elrúgott" már eredménytelenül a meccsen, de a hatodikkal kijuttatta csapatát a világbajnokságra.

ARANYLABDA, 2001

A Liverpool első győztese

A Liverpool FC 2001-ig négyszer is megnyerte a Bajnokcsapatok Európa-kupáját, de egyetlen egyszer sem kapta meg az Aranylabdát az új évezred első évéig olyan futballista, aki a díjátadáskor a „vörösök" játékosa volt. (Kevin Keegan az első címnyerésekor tavasszal még a Poolban, de ősszel már a HSV-ban futballozott.) Az előző évekhez képest szorosabb volt az első három között a verseny, ám nem volt vitás: Michael Owen, aki a csapatával öt trófeát is nyert az esztendőben, méltó a díjra. Sokat nyomott a latban a müncheni vb-selejtezőn a németeknek lőtt három gólja is. Raúl, a korszak egyik legkiválóbb játékosa csupán egyszer került az első három közé a szavazás történetében, 2001-ben. Oliver Kahn személyében kapus is fellépett a képzeletbeli dobogóra, ilyesmire akkor már negyedszázada, a cseh Ivo Viktor harmadik helye óta nem akadt példa.

Aranylabda, 2001

1. Michael Owen (angol, Liverpool FC) 176 pont, 2. Raúl González (spanyol, Real Madrid) 14, 3. Oliver Kahn (német, Bayern München) 114, 4. David Beckham (angol, Manchester United) 102, 5. Francesco Totti (olasz, AS Roma) 57, 6. Luis Figo (portugál, Real Madrid) 56, 7. Rivaldo Vitor Barbosa Ferreira (brazil, FC Barcelona) 20, 8. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 18, 9. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) és Zinédine Zidane (francia, Juventus, Real Madrid) 14-14. (Az első tíz helyezett.)

A Racing Club. Hátul, balról: Loeschbor, Maciel, Ubeda, Campagnuolo, Gustavo Barros Schelotto, Chatruc. Elöl: Bedoya, Vitali, Estévez, Maceratesi, Bastía

A Borussia Dortmund. Hátul, balról: Koller, Lehmann, Kohler, Sztevics, Evanilson, Reuter. Elöl: Sörensen, Amoroso, Rosický, Dédé, Wörns

A Juventus. Hátul, balról: Iuliano, Buffon, Thuram, Zenoni, Tacchinardi, Montero. Elöl: Trezeguet, Pessotto, Davids, Del Piero, Salas

A Valencia.
Hátul, balról: Cañizares, Pellegrino, Marchena, Carboni, Ayala, De los Santos.
Elöl: Rufete, Curro Torres, Angulo, Vicente, Aimar

Az Arsenal.
Hátul, balról: Campbell, Seaman, Grimandi, Bergkamp, Vieira, Stepanovs.
Elöl: Wiltord, Dixon, egy kabalalány, Henry, Lauren, Pirès

Az Olympique Lyonnais.
Hátul, balról: Coupet, Edmílson, Foé, Juninho, Bréchet, Chanelet.
Elöl: Luyindula, Carrière, Violeau, Govou, Müller

AZ ÉV CSAPATA

A centenáriumi év diadala

A Real Madridot 1902. március 6-án alapították, nem nehéz ebből a tényből eljutni odáig, hogy a 2001–2002-es szezon egyben a klub centenáriumi idénye volt. Florentino Pérez számára egyetlen trófea volt igazán fontos 2002 tavaszán: a Bajnokok Ligájáé. A klubelnök újabb galaktikussal, ezúttal Zinédine Zidane-nal erősítette meg a keretet, a francia világ- és Európa-bajnok számított a koronaékszernek. Az elnök tisztában volt azzal, hogy „Zizou" árából, a 60,5 millió dollárból – hiszen a francia lapok még azt is megírták, hogy ebből az összegből egy légibuszt is lehetett volna vásárolni – mind a három hiányposztra, középső védőnek, védekező középpályásnak és befejező csatárnak is lehetett volna minőségi játékost szerezni, de neki az addig már kétszer, 1998-ban és 2000-ben is a világ legjobb játékosának választott francia kellett. Pérez soha nem titkolta: számára Santiago Bernabéu a minta. S ahogyan a legendás elől az ötvenes évek második felében évente vásárolt egy-egy világsztárt, ő is ugyanezt tette. Luis Figo után megszerezte Zinédine Zidane-t… – s ma már tudjuk, aztán érkezett még Ronaldo, Michael Owen és David Beckham, majd Fabio Cannavaro is.

AZ EDZŐ

A király nemessé emelte

VICENTE DEL BOSQUE González 1950. december 23-án született Salamancában. A királyi klub neveltje, bár pályafutása elején, rövid időn belül a Castellónban és a Cordobában is szerepelt kölcsönjátékosként. Szinte teljes játékos-pályafutását a Real Madridban töltötte, tizenegy szezon (1973-1984) alatt 312 bajnoki mérkőzésen 14 gólt ért el középpályásként. Ötszörös (1975, 1976, 1978, 1979, 1980) bajnok, négyszeres (1974, 1975, 1980, 1982) kupagyőztes. 1981-ben BEK-döntős, 1983-ban KEK-döntős volt. 1975-től 18 mérkőzésen szerepelt a spanyol válogatottban, egy gólt szerzett. Egész spanyolországi klubedzői pályafutása során a Real Madridot szolgálta. Eleinte főleg korosztályos csapatoknál dolgozott, 1994-ben (11 mérkőzés) és 1996-ban (1 mérkőzés) rövid ideig az első csapat élén tevékenykedett. 2000 elején, John Toshack elküldése után, újra ő lett a főnök. 2000-ben és 2002-ben is megnyerte a Bajnokok Ligáját, 2001-ben és 2003-ban bajnoki címet szerzett. Ugyancsak elhódította csapatával 2002-ben az európai Szuperkupát és a Világkupát. 2003-ban akarata ellenére távozott a Madridtól. A következő négy évben hét edző is dirigálta a csapatot, amely ellenben egyetlen trófeát sem tudott megnyerni 2007 nyaráig. Del Bosque egy évig nem dolgozott, majd a török Beşiktaşt irányította. Már 2004-ben is felajánlották neki a szövetségi kapitányi posztot, de akkor még nem vállalta el. Négy évvel később már igen, átvette az Európa-bajnok gárdát Luis Aragonéstől. A La Rojával, a Vörössel világ- és Európa-bajnok lett 2010 és 2012 között. 2016-ig dirigálta a válogatottat, 114 mérkőzéséből 87-et megnyert a játékosaival, egészen elképesztő, 76,32 százalékos győzelmi mutatót ért el. A földkerekség egyetlen edzője, aki világ- és Európa-bajnoki címet, valamint BL-t és Világkupát is nyert a csapatával. János Károly király 2011-ben nemesi rangra emelte, a neve azóta Del Bosque első márkija.

A Figo és Zidane, valamint Roberto Carlos és Raúl köré épített gárda rosszul kezdte az évet, az első hat bajnoki mérkőzése közül csak egyet tudott megnyerni. Ilyesmire 1946 óta nem volt példa. Nem is zárta jól a bajnokságot, de a Bajnokok Ligája megnyerésével minden hívét kárpótolta.

Boldogság: Míchel Salgado és Zinédine Zidane

A glasgow-i döntő – abban a városban nyerte el a trófeát a Real Madrid, amelyben az elődök, Alfredo Di Stéfano három és Puskás Ferenc négy góljával a BEK-történelem talán leglátványosabb diadalát aratták az Eintracht Frankfurt ellen 1960-ban – felért egy „mindent vagy semmit" játékkal. Ez volt a Madrid utolsó esélye arra, hogy ne üres kézzel zárja a centenáriumi év tavaszát. Ma már tudjuk: elsősorban Zinédine Zidane-nak köszönhetően megnyerte a Bayer Leverkusen elleni finálét. A gól mindmáig nem hiányozhat a legszebb BL-gólok bármiféle összeállításából.

A Real Madrid döntőben szereplő játékosai

CÉSAR Sánchez: 1971. szeptember 2-án született Coriában. Klubjai a Plasencia, a Valladolid (profiként: 1992–2000), a Real Madrid (2000–2005), a Zaragoza (2005–2008), a Tottenham Hotspur (2008–2009), a Valencia (2009–2011) és a Villarreal (2011–2012) voltak. Kétszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003), BL-győztes (2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). A spanyol válogatottban (2000) egyetlen mérkőzésen védett.

IKER CASILLAS: 1981. május 20-án született Móstolesben. 1990 és 2015 között csak a Real Madrid tagja volt, 2015-től öt éven át az FC Porto keretébe tartozott. Ötszörös spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008, 2011–2012), kétszeres Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), portugál bajnok (2017–2018), háromszoros BL-győztes (2000, 2002, 2014), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2002, 2014), Világkupa-győztes (2002), klubvilágbajnok (2014). A spanyol válogatottban (2000–2016) 167 mérkőzésen védett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2002, 2006, 2014), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2004).

MÍCHEL SALGADO (Miguel Ángel Salgado): 1975. október 22-én született As Nevesben. Klubjai a Cristo Victoria (1990–1992), a Celta Vigo (1992–1999), közben kölcsönjátékosként a Salamanca (1996–1997), aztán a Real Madrid (1999–2009), a Blackburn Rovers (2009–2012) és a panamai Independiente (2018) voltak. Négyszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008), kétszeres BL-győztes (2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). A spanyol válogatottban (1998–2006) 53 mérkőzésen szerepelt, részt vett a 2000-es Eb-n és a 2006-os vb-n.

FERNANDO Ruíz HIERRO: 1968. március 23-án született Vélez-Málagában. Klubjai a Vélez (1980–1984), a Málaga (1984), újra a Vélez (1985–1987), majd a Valladolid (1987–1989), a Real Madrid (1989–2003), az al-Rijjan (2003–2004) és a Bolton Wanderers (2004–2005) voltak. Ötszörös spanyol bajnok (1989–1990, 1994–1995, 1996–1997, 2000–2001, 2002–2003), Király Kupa-győztes (1992–1993), a katari

Emír Kupa győztese (2003–2004), háromszoros BL-győztes (1998, 2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), kétszeres Világkupa-győztes (1998, 2002). A spanyol válogatottban (1989–2002) 89 mérkőzésen 29 gólt szerzett. Részt vett az 1994-es, az 1998-as és a 2002-es vb-n, nem játszó tartalék 1990-ben. Eb-szereplő 1996-ban és 2000-ben.

IVÁN HELGUERA: 1975. március 28-án született Santanderben. Klubjai a Racing B (1994–1995), a Revilla (1995), a Manchego (1995–1996), az Albacete (1996–1997), az AS Roma (1997–1998), az Espanyol (1998–1999), a Real Madrid (1999–2007) és a Valencia (2007–2008) voltak. Háromszoros spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003, 2006–2007), Király Kupa-győztes (2007–2008), kétszeres BL-győztes (2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). A spanyol válogatottban (1998–2004) 47 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Részt vett a 2000-es és a 2004-es Eb-n, valamint a 2002-es vb-n.

ROBERTO CARLOS da Silva Rocha: 1973. április 10-én született Garçában (São Paulo állam). Klubjai az União São João (1991–1993), közben az Atlético Mineiro (1992), a Palmeiras (1993–1995), az Internazionale (1995–1996), a Real Madrid (1996–2007), a Fenerbahçe (207–2009), a Corinthians (2010–2011), az Anzsi Mahacskala (2011–2012) és a Delhi Dynamos (2015) voltak. Kétszeres brazil bajnok (1993, 1994), São Paulo állam kétszeres bajnoka (1993, 1994), a Rio–São Paulo-torna győztese (1993), négyszeres spanyol bajnok (1996–1997, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007), háromszoros Bajnokok Ligája-győztes (1998, 2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), kétszeres Világkupa-győztes (1998, 2002). A brazil válogatottban (1992–2006) 125 mérkőzésen 11 gólt szerzett, világbajnok (2002), vb-ezüstérmes (1998), vb-résztvevő (2006). A Copa América kétszeres győztese (1997, 1999), a Konföderációs Kupa győztese (1997), olimpiai bronzérmes (1996).

CLAUDE MAKÉLÉLÉ: 1973. február 18-án született Kinshasában, az akkori Zaire fővárosában. Klubjai az US Melun (1989–1990), a Stade Brestois (1990–1991), az FC Nantes (1991–1997), az Olympique Marseille (1997–1998), a Celta Vigo (1998–2000), a Real Madrid (2000–2003), a Chelsea FC (2003–2008) és a Paris Saint-Germain (2008–2011) voltak. Francia bajnok (1994–1995), kétszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003), kétszeres angol bajnok (2004–2005, 2005–2006), FA-kupa-győztes (2006–2007), kétszeres Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007), Francia Kupa-győztes (2009–2010), BL-győztes (2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). A francia válogatottban (1995–2008) 71 mérkőzésen szerepelt. Világbajnoki ezüstérmes (2006), vb-résztvevő (2002), Eb-résztvevő (2004, 2008).

LUÍS Filipe Madeira Caeiro FIGO: 1972. november 4-én született Almadában. Klubjai az Os Pastilhas (1984–1985), a Sporting CP (1985–1995), az FC Barcelona (1995–2000), a Real Madrid (2000–2005) és az Internazionale (2005–2009) voltak. Portugál Kupa-győztes (1994–1995), négyszeres spanyol bajnok (1997–1998, 1998–1999, 2000–2001, 2001–2003), kétszeres Király Kupa-győztes (1996–1997, 1997–1998), négyszeres olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), Olasz Kupa-győztes (2005–2006), BL-győztes (2002), KEK-győztes (1997), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (1997, 2002), Világkupa-győztes (2002). A portugál válogatottban (1991–2006) 127 mérkőzésen 32 gólt szerzett. Európa-bajnoki ezüstérmes (2004), elődöntős (2000), részt vett az 1996-os tornán is. Vb-elődöntős (2006), vb-résztvevő (2002)

SANTIAGO Hernán SOLARI: 1976. október 7-én született Rosarióban. Első csapata a Richard Stockton College alakulata volt (1994). További klubjai a Newell's Old Boys (1994–1995), a Renato Cesarini (1995–1996), a River Plate (1996–1998), az Atlético Madrid (1999–2000), a Real Madrid (2000–2005), az Internazionale (2005–2008), a San Lorenzo (2008–2009), a mexikói Atlante (2009–2010) és az uruguayi Peñarol (2010–2011) voltak. Háromszoros argentin bajnok (1996, Apertura, 1997, Clausura, 1997, Apertura), kétszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003), háromszoros olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), Olasz Kupa-győztes (2005–2006), Libertadores Kupa-győztes (1996), a Supercopa Sudamericana győztese (1997), BL-győztes (2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). Az argentin válogatottban (1999–2004) 11 mérkőzésen 1 gólt szerzett.

RAÚL González: 1977. június 27-én született Madridban. Klubjai a San Cristobal (1987–1990), az Atlético Madrid (1990–1992), a Real Madrid (1992–2010), a Schalke 04 (2010–2012), az al-Szadd (2012–2014) és a New York Cosmos (2014–2015) voltak. Hatszoros spanyol bajnok (1994–1995, 1996–1997, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008), DFB-kupa-győztes (2010–2011), katari bajnok (2012–2013), a katari Emír Kupa győztese (2013–2014), NASL-bajnok (2015), háromszoros BL-győztes (1998, 2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), kétszeres Világkupa-győztes (1998, 2002). A spanyol válogatottban (1996–2006) 102 mérkőzésen 44 gólt szerzett. Részt vett az 1998-as, a 2002-es és a 2006-os vb-n. Eb-szereplő 2000-ben és 2004-ben.

FERNANDO MORIENTES: 1976. április 5-én született Cillerosban. Klubjai a Sonseca, majd az Albacete (1993–1995), a Zaragoza (1995–1997), a Real Madrid (1997–2005), közben kölcsönjátékosként az AS Monaco (2003–2004), majd a Liverpool FC (2005–2006), a Valencia (2006–2009), az Olympique Marseille (2009–2010), végül a Santa Ana (2015) voltak. Kétszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003), Király Kupa-győztes (2007–2008), FA-kupa-győztes (2005–2006), francia bajnok (2009–2010), Ligakupa-győztes (2009–2010), háromszoros BL-győztes (1998, 2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2005), kétszeres Világkupa-győztes (1998, 2002). A spanyol válogatottban (1998–2007) 47 mérkőzésen 27 gólt szerzett. Vb-résztvevő volt 1998-ban és 2002-ben, szerepelt a 2004-es Eb-n.

STEVE MCMANAMAN: 1972. február 11-én született Bootle-ban. 1988 és 1999 között a Liverpool FC, 1999 és 2003 között a Real Madrid, végül 2003-tól 2005-ig a Manchester City játékosa volt. FA-kupagyőztes (1991–1992), angol Ligakupa-győztes (1994–1995), kétszeres spanyol bajnok (2000–2001, 2002–2003), kétszeres BL-győztes (2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002). Az angol válogatottban (1994–2001) 37 mérkőzésen 3 gólt szerzett, Eb-elődöntős 1996-ban, Eb-résztvevő 2000-ben, vb-szereplő 1998-ban.

FLÁVIO da CONCEIÇÃO: 1974. június 12-én született Santa María da Serrában (São Paulo állam). Klubjai a Rio Branco (1992–1993), a Palmeiras (1993–1996), a Deportivo La Coruña (1996–2000), a Real Madrid (2000–2004), közben kölcsönjátékosként a Borussia Dortmund (2003–2004), a Galatasaray (2004–2005) és a Panathinaikosz (2005–2006) voltak. Kétszeres brazil bajnok (1993, 1994), São Paulo állam kétszeres bajnoka (1994, 1996), háromszoros spanyol bajnok (1999–2000, 2000–2001, 2002–2003), Török Kupa-győztes (2004–205), BL-győztes (2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002). A brazil válogatottban (1995–2000) 44 mérkőzést játszott, 4 gólt szerzett. Kétszeres Copa America-győztes (1997, 1999), Konföderációs Kupa-győztes (1997), olimpiai bronzérmes (1996).

BAJNOKOK LIGÁJA

A Real ellen már nem volt gyógyszer

Az első csoportkör B csoportjának meglepetésére a kisebbik portói klub, a Boavista maga mögé utasított két nagyhalat (BVB Dortmund, Dinamo Kijev). A város másik csapata, az FC Porto is továbbjutott az E jelzésű négyesből, ám aztán a következő csoportkörben mindkettő kiesett. A D-ben aligha sokan várták az FC Nantes tündöklését. A H jelű négyesben a prágai Sparta végzett a második helyen, lekörözte a későbbi UEFA-kupa-győztes rotterdamiakat, valamint a sereghajtó moszkvai Szpartakot.

A Bajnokok Ligája-döntők történetének egyik legszebb gólja, két tételben. Az elsőnél Zinédine Zidane lendíti a lábát a lövéshez, a másodikon már figyeli, hova megy a labda. Jó helyre ment…

A Bayer 04 Leverkusen úgy lett majdnem a Bajnokok Ligája győztese, hogy története során sohasem tudta megnyerni a német bajnokságot. A második csoportkörben lehajrázta a Deport, az Arsenalt és a Juvét, utána az egyenes kieséses szakaszban kiütötte a Liverpoolt és a Manchester Unitedot. Ám a glasgow-i végjátékban a Real Madriddal már nem bírt. Zinédine Zidane az első félidő utolsó percében talán minden idők legszebb BL-döntős gólját rúgta: 15 méterről, kapásból, ballal, fordulásból óriási bombát küldött a piros-feketék kapujának jobb felső sarkába.

A sorozat legeredményesebb labdarúgója a holland Ruud van Nistelroy (Manchester United) lett, aki tízszer vette be az ellenfelek hálóját.

1. csoportkör

A csoport. Lokomotiv Moszkva–Anderlecht 1-1, 5-1, AS Roma–Real Madrid 1-2, 1,1, Anderlecht–AS Roma 0-0, 1-1, Real Madrid–Lokomotiv Moszkva 4-0, 0-2, AS Roma–Lokomotiv Moszkva 2-1, 1-0, Real Madrid–Anderlecht 4-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 13 pont, 2. AS Roma 9 pont, 3. Lokomotiv Moszkva 7 pont, 4. RSC Anderlecht 3 pont

B csoport. Dinamo Kijev–Borussia Dortmund 2-2, 0-1, Liverpool–Boavista 1-1, 1-1, Boavista–Dinamo Kijev 3-1, 0-1, Borussia Dortmund–Liverpool 0-0, 0-2, Liverpool–Dinamo Kijev 1-0, 2-1, Boavista–Borussia Dortmund 2-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 12 pont, 2. Boavista 8 pont, 3. Borussia Dortmund 8 pont, 4. Dinamo Kijev 4 pont

C csoport. Schalke 04–Panathinaikosz 0-2, 0-2, Mallorca–Arsenal 1-0, 1-3, Arsenal–Schalke 04 3-2, 1-3, Panathinaikosz–Mallorca 2-0, 0-1, Schalke 04–Mallorca 0-1, 0-4, Panathinaikosz–Arsenal 1-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Panathinaikosz 12 pont, 2. Arsenal FC 9 pont, 3. RCD Mallorca 9 pont, 4. Schalke 04 6 pont

D csoport. FC Nantes–PSV 4-1, 0-0, Galatasaray–Lazio 1-0, 0-1, Lazio–FC Nantes 1-3, 0-1, PSV–Galatasaray 3-1, 0-2, FC Nantes–Galatasaray 0-1, 0-0, PSV–Lazio 1-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. FC Nantes 11 pont, 2. Galatasaray SK 10 pont, 3. PSV Eindhoven 7 pont, SS Lazio 6 pont

E csoport. Celtic–Rosenborg 1-0, 0-2, FC Porto–Juventus 0-0, 1-3, Juventus–Celtic 2-2, 3-4, Rosenborg–FC Porto 1-2, 0-1, Celtic–FC Porto 1-0, 0-3, Rosenborg–Juventus 1-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 11 pont, 2. FC Porto 10 pont, 3. Celtic FC 9 pont, 4. Rosenborg BK 4 pont

F csoport. Leverkusen–Fenerbahçe 2-1, 2-1, Barcelona–Lyon 2-0, 3-2, Fenerbahçe–Barcelona 0-3, 0-1, Lyon–Leverkusen 0-1, 4-2, Fenerbahce–Lyon 0-1, 1-3, Leverkusen–Barcelona 2-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 15 pont, 2. Bayer Leverkusen 12 pont, 3. Olympique Lyon 9 pont, 4. Fenerbahçe SK 0 pont

G csoport. Lille–Deportivo 1-1, 1-1, Olympiakosz–Manchester United 0-2, 0-3, Deportivo–Olympiakosz 2-2, 1-1, Manchester United–Lille 1-0, 1-1, Deportivo–Manchester United 2-1, 3-2, Lille–Olympiakosz 3-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Deportivo La Coruña 10 pont, 2. Manchester United 10 pont, 3. Lille OSC 6 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 5 pont

H csoport. Sparta Praha–Szpartak Moszkva 2-0, 2-2, Feyenoord–Bayern München 2-2, 1-3, Szpartak Moszkva–Feyenoord 2-2, 1-2, Bayern München–Sparta Praha 0-0, 1-0, Szpartak Moszkva–Bayern München 1-3, 1-5, Sparta Praha–Feyenoord 4-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 14 pont, 2. Sparta Praha 11 pont, 3. Feyenoord 5 pont, 4. Szpartak Moszkva 2 pont

2. csoportkör

A csoport. Boavista–FC Nantes 1-0, 1-1, Bayern München–Manchester United 1-1, 0-0, FC Nantes–Bayern München 0-1, 1-2, Manchester United–Boavista 3-0, 3-0, Boavista–Bayern München 0-0, 0-1, FC Nantes–Manchester United 1-1, 1-5. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 12 pont, 2. Bayern München 12 pont, 3. Boavista 5 pont, 4. FC Nantes 2 pont

B csoport. Galatasaray–AS Roma 1-1, 1-1, Liverpool–Barcelona 1-3, 0-0, AS Roma–Liverpool 0-0, 0-2, Barcelona–Galatasaray 2-2, 1-0, Liverpool–Galatasaray 0-0, 1-1, Barcelona–AS Roma 1-1, 0-3. A csoport végeredménye. 1. FC Barcelona 9 pont, 2. Liverpool FC 7 pont, 3. AS Roma 7 pont, 4. Galatasaray SK 5 pont

C csoport. Sparta Praha–Real Madrid 2-3, 0-3, Panathinaikosz–FC Porto 0-0, 1-2, Real Madrid–Panathinaikosz 3-0, 2-2, FC Porto–Sparta Praha 0-1, 0-2, Real Madrid–FC Porto 1-0, 2-1, Sparta Praha–Panathinaikosz 0-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 16 pont, 2. Panathinaikosz 8 pont, 3. Sparta Praha 6 pont, 4. FC Porto 4 pont

D csoport. Deportivo–Arsenal 2-0, 2-0, Juventus–Leverkusen 4-0, 1-3, Leverkusen–Deportivo 3-0, 3-1, Arsenal–Juventus 3-1, 0-1, Leverkusen–Arsenal 1-1, 1-4, Juventus–Deportivo 0-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Bayer Leverkusen 10 pont, 2. Deportivo La Coruña 10 pont, 3. Arsenal FC 7 pont, 4. Juventus FC 7 pont

Negyeddöntő. FC Bayern München–Real Madrid 2-1, 0-2, Deportivo La Coruña–Manchester United 0-2, 2-3, Liverpool FC–Bayer 04 Leverkusen 1-0, 2-4, Panathinaikosz–FC Barcelona 1-0, 1-3

Elődöntő. FC Barcelona–Real Madrid 0-2, 1-1, Manchester United–Bayer 04 Leverkusen 2-2, 1-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayer)

Döntő

Real Madrid–Bayer 04 Leverkusen 2-1 (2-1)

2002. május 15., Glasgow, Hampden Park, 51 567 néző. Jv.: Urs Meier (svájci)

Real Madrid: César (Casillas, 68.) – Salgado, Hierro, I. Helguera, Roberto Carlos – Figo (McManaman, 58.), Makélélé (F. Conceição, 73.), Zidane, Solari – Raúl, Morientes

Bayer 04 Leverkusen: Butt – Sebescen (Kirsten, 65.), Živković, Lúcio (Babić, 91.) – Schneider, Ramelow, Ballack, Brdaric (Berbatov, 39.), Baştürk – Neuville

Gólszerzők: Raúl (8.), Lúcio (13.), Zidane (45.)

UEFA-KUPA

Pótvizsgázók rotterdami randevúja

Az első fordulóban elvérzett a korábbi nemzetközi kupagyőztesek közül az Aston Villa, a Crvena zvezda, a Steaua Bucureşti, a Dinamo Zagreb, a Slovan Bratislava. A második kör bravúrját az Ajax skalpjának lemetszésével a koppenhágaiak hajtották végre. Továbbá nem kis visszhangja támadt a genfiek sikerének a Zaragoza, illetve a tel-aviviak diadalának a Chelsea ellen. A harmadik körben láthatták a nézők a Bajnokok Ligájából átkerülő csoportharmadikokat, akik azonnal elkezdtek „kellemetlenkedni", ám még senki sem sejthette, hogy az új lebonyolítási rendnek köszönhetően 1999 után másodszor fordul majd elő, hogy két olyan gárda vívja az UEFA-kupa döntőjét, amelyik eredetileg a tekintélyesebb sorozatban, a Bajnokok Ligájában indult.

A nyolc közé két kiscsapat is (Hapoel Tel-Aviv, Slovan Liberec) beverekedte magát, viszont ott már elköszöntek a mezőnytől. Létrejöhetett volna a tisztán milánói végjáték, mivel a négy között a lombard óriások elkerülték egymást, azonban egyik sem tudott túljutni a soros ellenfelén.

Gyan, a Feyenoord védője Amoroso elől rúgja el a labdát

Végül is a Feyenoord többször Fortuna kegyeltjének bizonyult, hisz elbukott a BL-ben, de folytathatta ebben a szériában. A Freiburg, a Rangers, az Inter és aztán a BVB elleni finálében egy gól billentette javára a mérleg nyelvét, míg a PSV ellen a 11-eseket rúgta nyugodtabban. A végjátékon a saját otthonában csatázhatott a németekkel, ráadásul az ütközet hevében Jürgen Kohlert a 31. percben kiállította a portugál bíró, de előtte még befújta a büntetőt a hollandok javára. (Egyébként mindkettőt jogosan tette.) Az utolsó bő félórában tíz emberrel is fergetegesen támadtak a sárga-feketék, egyenlíteniük ellenben sehogyan sem sikerült.

Az UEFA-idény gólkirálya Pierre van Hooijdonk (Feyenoord) lett 9 találattal.

1. forduló. Inter Bratislava–Liteksz Lovecs 1-0, 0-3, FC Internazionale–FC Brašov 3-0, 3-0, Servette FC–Slavia Praha 1-0, 1-1, Roda JC–Fylkir Reykjavík 3-0, 3-1, CSZKA Kijev–Crvena zvezda 3-2, 0-0, Genčlerbirliği–Halmstads BK 1-1, 0-1, AEK Athén–Hibernian FC 2-0, 2-3 (hosszabbításban), Olimpija Ljubljana–Brøndby IF 2-4, 0-0, FC Utrecht–Grazer AK 3-0, 3-3, Slovan Liberec–Slovan Bratislava 2-0, 0-1, FC København–Obilics Beograd 2-0, 2-2, CSZKA Szófia–Sahtar Donyeck 3-0, 1-2, Standard Liège–RC Strasbourg 2-0, 2-2, BATE Boriszov–AC Milan 0-2, 0-4, Csernomorec Novorosszijszk–Valencia CF 0-1, 0-5, Aston Villa–Varteks Varaždin 2-3, 1-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Varteks), Parma Calcio–HJK Helsinki 1-0, 2-0, ND Gorica–NK Osijek 1-2, 0-1, Ipswich Town–Torpedo Moszkva 1-1, 2-1, Kilmarnock FC–Viking FK 1-1, 0-2, AFC Ajax–Apollón Limaszol 2-0, 3-0, Real Zaragoza–Silkeborg IF 3-0, 2-1, Dinamo Bucureşti–Grasshopper-Club 1-3, 1-3, Marila Příbram–Sedan Ardennes 4-0, 1-3, Troyes AC–MFK Ružomberok 6-1, 0-1, Legia Warszawa–IF Elfsborg 4-1, 6-1, KVC Westerlo–Hertha BSC 0-2, 0-1, Chelsea FC–Levszki Szófia 3-0, 2-0, FC Kärnten Klagenfurt–PAOK Szaloniki 0-0, 0-4, Dinamo Moszkva–Birkirkara FC 1-0, 0-0, Dnyepr Dnyepropetrovszk–Fiorentina 0-0, 1-2, St. Gallen–Steaua Bucureşti 2-1, 1-1, Girondins Bordeaux–Debreceni VSC 5-1, 1-3, Hapoel Tel-Aviv–Gaziantepspor 1-0, 1-1, Haka Valkeakosken–Union Berlin 1-1, 0-3, Partizan Beograd–Rapid Wien 1-0, 1-5, Celta Vigo–Sigma Olomouc 4-0, 3-4, FC Mydtjylland–Sporting CP 0-3, 2-3, Anzsi Mahacskala–Rangers FC 0-1 (semleges pályán, Varsóban), Hajduk Split–Wisła Kraków 2-2, 0-1, Paris SG–Rapid Bucureşti 0-0, 3-0, CS Marítimo–Leeds United 1-0, 0-3, Olympiakosz Nicosia–FC Bruges 2-2, 1-7, Odd Grenland–Helsingborgs IF 2-2, 1-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a HIF), Viktoria Žižkov–Tirol Innsburck 0-0, 0-1, Dinamo Zagreb–Maccabi Tel-Aviv 2-2, 1-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Maccabi), Polonia Warszawa–FC Twente 1-2, 0-2, Matador Púchov–SC Freiburg 0-0, 1-2

2. forduló. Roda JC–Maccabi Tel-Aviv 4-1, 1-2, Legia Warszawa–Valencia CF 1-1, 1-6, SC Freiburg–St. Gallen 0-1, 4-1, Girondins Bordeaux–Standard Liège 2-0, 2-0, Fiorentina–Tirol Innsbruck 2-0, 2-2, Ipswich Town–Helsingborgs IF 0-0, 3-1, Paris SG–Rapid Wien 4-0, 2-2, Union Berlin–Liteksz Lovecs 0-2, 0-0, FC Kobenhavn–AFC Ajax 1-0, 0-0, FC Internazionale–Wisła Kraków 2-0, 0-1, PAOK Szaloniki–Marila Příbram 6-1, 2-2, Rangers FC–Dinamo Moszkva 3-1, 4-1, Halmstads BK–Sporting CP 0-1, 1-6, Real Zaragoza–Servette FC 0-0, 0-1, Leeds United–Troyes AC 4-2, 2-3, CSZKA Kijev–FC Bruges 0-2, 0-5, FC Utrecht–Parma Calcio 1-3, 0-0, NK Osijek–AEK Athén 1-2, 2-3, Viking FK–Hertha BSC 0-1, 0-2, NK Varteks–Brøndby IF 3-1, 0-5, Grasshopper-Club–FC Twente 4-1, 2-3, Hapoel Tel-Aviv–Chelsea FC 2-0, 1-1, Celta Vigo–Slovan Liberec 3-1, 0-3, AC Milan–CSZKA Szófia 2-0, 1-0

3. forduló. PAOK Szaloniki–PSV Eindhoven 3-2, 1-4, Fiorentina–Lille OSC 0-1, 0-2, Valencia CF–Celtic FC 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Valencia), Servette FC–Hertha BSC 0-0, 3-0, Ipswich Town–FC Internazionale 1-0, 1-4, Rangers FC–Paris SG 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Rangers), Feyenoord–SC Freiburg 1-0, 2-2, AEK Athén–Liteksz Lovecs 3-2, 1-1, Grasshopper-Club–Leeds United 1-2, 2-2, Parma Calcio–Brøndby IF 1-1, 3-0, Girondins Bordeaux–Roda JC 1-0, 0-2, Slovan Liberec–RCD Mallorca 3-1, 2-1, Hapoel Tel-Aviv–Lokomotiv Moszkva 2-1, 1-0, FC København–Borussia Dortmund 0-1, 0-1, AC Milan–Sporting CP 2-0, 1-1, FC Bruges–O. Lyon 4-1, 0-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Lyon)

Nyolcaddöntő. FC Internazionale–AEK Athén 3-1, 2-2, Valencia CF–Servette FC 3-0, 2-2, PSV Eindhoven–Leeds United 0-0, 1-0, Rangers FC–Feyenoord 1-1, 2-3, Olympique Lyon–Slovan Liberec 1-1, 1-4, Lille OSC–Borussia Dortmund 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a BVB), Hapoel Tel-Aviv–Parma Calcio 0-0, 2-1, Roda JC–AC Milan 0-1, 1-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Milan)

Negyeddöntő. FC Internazionale–Valencia CF 1-1, 1-0, PSV Eindhoven–Feyenoord 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Feyenoord), Slovan Liberec–Borussia Dortmund 0-0, 0-4, Hapoel Tel-Aviv–AC Milan 1-0, 0-2

Elődöntő. FC Internazionale–Feyenoord 0-1, 2-2, Borussia Dortmund–AC Milan 4-0, 1-3

Döntő

Feyenoord–Borussia Dortmund 3-2 (2-0)

2002. május 8., Rotterdam, Feyenoord-stadion, 45 611 néző. Jv.: Vítor Melo Pereira (portugál)

Feyenoord: Zoetebier – Gyan, Van Wonderen, Paauwe, Rząsa – B. Kalou (Elmander, 76.), Bosvelt, Ono (De Haan, 85.), Van Persie – Tomasson, Van Hooijdonk (Leonardo, 63.)

Borussia Dortmund: Lehmann – Evanílson, Wörns, Kohler, Dedé – Ricken (Heinrich, 70.), Reuter, Rosický, Ewerthon (Addo, 61.) – Koller, Amoroso

Gólszerzők: Van Hooijdonk (33., 11-esből, 40.), Amoroso (47., 11-esből), Tomasson (50.), Koller (58.)

Kiállítva: Kohler (31.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

A Kahn–Owen különmeccs első felvonása

Monacóban angol–német csúcsrangadót élvezhetett a II. Lajos nevét viselő aréna publikuma a kellemes nyári estén. A Liverpool az első félidőben kétgólos előnyre tett szert, majd rögvest a második 45 perc elején növelni tudta a különbséget, ám a bajorok nem adták fel, és két fejes góllal csökkentették a hátrányukat. Nagy hajrába kezdett a piros-fehér gárda, de a „vörösök" védelme többé nem kapitulált előtte. A nemzetközi sportsajtó értékelése szerint kár volt, hogy a müncheniek későn ébredtek fel. A sportszerű mérkőzés embere Michael Owen lett.

Egy héttel később, szeptember elsején, a müncheni Olimpiai Stadion utolsó válogatott mérkőzésén újra találkozott Oliver Kahn és Michael Owen. Az angolok szenzációs játékkal 5-1-re nyertek a világbajnoki selejtezőn, s a nagy formában játszó liverpooli csatár három gólt is szerzett.

Gérard Houllier menedzser

Liverpool FC–FC Bayern München 3-2 (2-0)

2001. augusztus 24., Monaco, Stade Louis II., 13 824 néző. Jv.: Vítor Melo Pereira (portugál)

Liverpool FC: Westerveld – Babbel, Hyypiä, Henchoz, Carragher – McAllister, Hamann, Gerrard (Bišćan, 66.), Riise (Murphy, 70.) – Heskey, Owen (Fowler, 83.)

FC Bayern München: Kahn – Sagnol, P. Thiam, R. Kovač, Lizarazu – Linke, Sforza (N. Kovač, 66.), Salihamidžić (Santa Cruz, 72.), Hargreaves – Élber, Pizzaro (Jancker, 66.)

Gólszerzők: Riise (23.), Heskey (45.), Owen (48.), Salihamidžić (57.), Jancker (82.)

LIBERTADORES KUPA

A 2002-es is „olimpiai” év volt

Nagy meglepetéssel ért véget a Libertadores Kupa 2002-es idénye. Miután 1991, a chilei Colo-Colo elsősége óta kizárólag argentin vagy brazil csapat nyert, akkor a paraguayi Olimpia hódította el a serleget, története során már harmadszor. Az asunciói gárdánál addig csak az Independiente (7), a Peñarol (5) és a Boca Juniors (4) nyerte el többször a veretes trófeát. Az argentin világbajnok kapus, Nery Pumpido által dirigált Olimpia a döntőig vezető úton kiejtette az előző két idény bajnokát, a Boca Juniorst is. Döntőbeli ellenfele, a brazil São Caetano számított a szezon meglepetéscsapatának, aligha kell hangsúlyozni, hogy a játékosai közül senki sem került be a finálé előtti napokban véget ért világbajnokságon az aranyérmes brazilok keretébe. Ugyanakkor Marcos Senna spanyol színekben Európa-bajnok lett 2008-ban.

Olimpia– São Caetano 0-1 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2002. július 24., Asunción, Estádio de los Defensores del Chaco, 40 000 néző. Jv: Horácio Elizondo (argentin)

Olimpia: Tavarelli – Isasi (Virginio Cáceres, 65.), Zelaya, Julio César Cáceres, Henrique Da Silva – Ortemán, Enciso, Franco, Gastón Córdoba – Báez (Caballero, 60.), Benítez

São Caetano: Silvio Luiz – Russo, Daniel, Didinho, Rubens Cardoso – Aílton (Marlon, 64.), Marcos Senna, Adãozinho, Anaílson (Wagner, 79.) – Robert (Serginho, 61.), Somália

Gólszerző: Aílton (61.)

São Caetano–Olimpia 1-2 (1-0), tizenegyesekkel 2-4

Döntő, 2. mérkőzés, 2002. július 31., São Paulo, Estádio Pacaembu, 55 000 néző. Jv: Oscar Ruíz (kolumbiai)

São Caetano: Silvio Luiz – Russo, Daniel, Didinho, Rubens Cardoso – Aílton (Wagner, 78.), Marcos Senna, Adãozinho, Robert (Serginho, 60.) – Anaílson (Marlon, 90.), Somália

Olimpia: Tavarelli – Isasi, Zelaya, Julio César Cáceres, Henrique Da Silva – Ortemán, Enciso, Quintana, Gastón Córdoba (Caballero, 73.) – Báez (Rodrigo López, 72.), Benítez (Franco, 81.)

Gólszerzők: Aílton (31.), Córdoba (49.), Báez (58.)

Kiállítva: Quintana (86.)

A tizenegyest értékesítette: Adãozinho, Senna, illetve Enciso, Ortemán, López, Caballero. Kihagyta: Marlon, Serginho

VILÁGKUPA

Kuffour kapott egy olyat, mint az anyukájáé

Egészen elképesztő módon csak két némettel a kezdőjében állt fel a Bayern a Boca Juniors elleni tokiói összecsapására, a becserélt három játékosa közül kettő szintén külföldi volt. A légiós armada a hosszabbításban a ghánai védő, Samuel Osei Kuffour góljával – egy szögletet követő rettenetes kavarodás után lőtt a kapuba – lebirkózta a létszámában addigra megfogyatkozott

címvédőt. A durva, kilenc sárga és egy piros lapot hozó összecsapást végül megérdemelten nyerte meg az európai gárda.

Huszonöt esztendő múltával került a serleg újra müncheniek kezébe. Az egyetlen találat szerzője, Kuffour 1976 őszén született. Épp három hónapos volt, amikor a piros-fehérek először begyűjtötték a trófeát. A huszonöt éves védőt megválasztották a mérkőzés emberének, megkapta érte a „szokásos" Toyotát. Nem fogadta kifejezetten szerényen: „Az autó picit vicces, hiszen Ghánában az édesanyámnak pontosan ilyen kocsija van."

Oliver Kahn 2001-ben még ünnepelt Japánban…

FC Bayern München–Boca Juniors 1-0 (0-0, 0-0)

2001. november 27., Tokió, Nemzeti Stadion, 51 360 néző. Jv.: Kim Milton Nielsen (dán)

FC Bayern München: Kahn – Sagnol, Kuffour, R. Kovač, Lizarazu – N. Kovač (Sforza, 76.), Hargreaves (Jancker, 76.), Fink – Paulo Sérgio, Élber, Pizzaro (P. Thiam, 118.)

Boca Juniors: Córdoba – J. Martínez (Calvo, 18., Carreño, 111.), Schiavi, Burdisso, N. Rodríguez – Villarreal (Pinto, 100.), Serna, Traverso – Riquelme, Guillermo Barros Schelotto, Delgado

Gólszerző: Kuffour (109.)

Kiállítva: Delgado (46.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

A két döntős összesen egy gólt kapott

A „szelídíthetetlen oroszlánok" 2000-ben megnyerték az Afrikai Nemzetek Kupáját és az olimpiai futballtornát, 2001-ben sikerrel zárták a világbajnokság selejtezőit, majd 2002 elején diadalmaskodtak a január 19. és február 10. között Maliban rendezett újabb kontinensbajnokságon. Hasonlóan a két 2000-es sikerhez, ezúttal is tizenegyespárbajban nyertek. A tizenhat résztvevőt négy csoportba osztották, a kameruniak három győzelemmel, 5-0-s gólkülönbséggel kerültek a negyeddöntőbe. Ott 1-0-ra nyertek az egyiptomiak ellen, majd 3-0-ra legyőzték a házigazdát. Úgy jutottak el a fináléba, hogy egyetlen gólt sem kaptak. Az előző években megerősödött, a Franciaországban élő, sőt ott is született szenegáliakra minden korábbinál jobban építő, a Teranga Oroszlánjai becenevet viselő rivális majdnem hasonló mérleget produkált, az első öt mérkőzéséből csak a nigériaiak elleni elődöntőben kapott gólt: a „szuper sasokat", hosszabbításban, 2-1-re verte. Ilyen előzmények után nem ígért gólokban gazdag mérkőzést a finálé – nem is lett az. A 120 perces, 0-0-s csata után jöhetett a „szétlövés", amelyben a szenegáliak az utolsó három próbálkozásukat elrontották. Így hiába hibázott Pierre Womé és a torna legjobb játékosának választott Rigobert Song is, a német Winfried Schäfer által dirigált, a döntőben Alioum Boukar – Tchato, Womé, Song – Kalla, Lauren – Geremi, Foé, Olembé – Eto'o, N'Diefi (Suffo) összeállításban játszó kameruniak 3-2-re nyertek.

XV. VILÁGBAJNOKSÁG

Ronaldo feltámadt, hétből hetet nyertek a brazilok

Az új évezredhez új szisztéma dukált: először rendezték a világbajnokságot két országban, ráadásul Ázsiában. A brazil válogatott minden találkozóját megnyerve diadalmaskodott, a hosszú sérülése után visszatérő Ronaldo vezérletével.

Di Livio és Vieri az ecuadori Byron Morenóval

Talán egyik korábbi tornán sem kapott a játékvezetés annyi kritikát, mint a 2002-es világbajnokságon. Különösen a dél-koreaiak a spanyolok, majd az olaszok elleni győzelme volt botrányos. Mindkét mérkőzés játékvezetője, az egyiptomi Gamal al-Gandur és az ecuadori Byron Moreno is később büntetőper alanya volt korrupció gyanújával. Az egyik társrendezőt végül a németek állították meg az elődöntőben,

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Nagy Fülöp

LUIZ FELIPE SCOLARI 1948. november 9-én született Passo Fundóban (Rio Grande do Sul állam). Közepes képességű védőjátékosnak számított, gyerekként a Grêmio PBPA, majd az Aymoré (1966–1973), a Caxias (1973–1979), a Juventude (1980), a Novo Hamburgo (1980–1981) és a CSA (1981) mezét viselte. Edzői pályafutásának állomásai: CSA (1982), Juventude (1982–1983), Brasil de Pelotas (1983), az al-Sabab (1984–1985), a Pelotas (1986), a Juventude (1986–1987), a Grêmio PBPA (1987), a Goiás (1988), az al-Kvadszija (1988–1990), a kuvaiti válogatott (1990), a Coritiba (1990), a Criciúma (1991), az al-Ahly (1991), újra az al-Kvadszija (1992), a Grêmio PBPA (1993–1996), a Jubilo Ivata (1997), a Palmeiras (1998–2000), a Cruzeiro (2000–2001), a brazil válogatott (2001–2002), a portugál válogatott (2003–2008), a Chelsea FC (2008–2009), a Bunjodkor (2009–2010), a Palmeiras (2010–2012), a brazil válogatott (2012–2014), a Grêmio PBPA (2014–2015), a Kvangdzsu Evergrande (2015–2017), végül a Palmeiras (2018–2019) voltak. Klubjaival elért sikerei: kétszeres brazil bajnok (1996, 2018), a Brazil Kupa négyszeres győztese (1991, 1994, 1998, 2012), a kuvaiti Emír Kupa győztese (1989), a Torneio Rio–São Paulo győztese (2000), a Copa Sul-Minas győztese (2001), üzbég bajnok (2009), háromszoros kínai bajnok (2015, 2016, 2017), a Kínai Kupa győztese (2016), kétszeres Libertadores Kupa-győztes (1995, 1999), a Recopa Sudamericana győztese (1996), a Copa Mercosur győztese (1998), az Ázsiai Bajnokok ligája győztese (2015). Szövetségi kapitányként elért sikerei: világbajnok (2002), Európa-bajnoki ezüstérmes (2004), vb-negyedik (2006, 2014), az arab Öböl Kupa győztese (1990).

ám az utóbbiak legjobb mezőnyjátékosa, Michael Ballack a sárga lapjával kizárta magát a döntőről. Miroslav Klose élete első világbajnokságán öt gólt szerzett, mindegyiket fejjel!

A legnagyobb szenzációt a címvédő és Európa-bajnok franciák vesszőfutása jelentette, nem tudták elviselni Zinédine Zidane sérülését. A „kékek" egyetlen gólt sem szerezve, győzelem nélkül estek ki. Korábban még soha nem szerepelt ilyen rosszul címvédő a világbajnokságon. Roger Lemerre válogatottját már a torna első mérkőzésén sokk érte: kikaptak egy francia edző, Bruno Metsu által irányított, minden pályára lépő játékosát francia klubból verbuváló afrikai csapattól. A szenegáliak közül tizenegyen, a franciák közül csupán ketten (Lebœuf, Cissé) érkeztek a Division 1 valamelyik alakulatából. A rossz kezdést rossz folytatás követte, az uruguayiak elleni 0-0 után a dánokkal szembeni 0-2.

A B csoportban a spanyolok minden meccsüket megnyerték, a szlovénok, akik nem bírták el, hogy a szövetségi kapitány, Srečko Katanec hadban áll a keret legjobb játékosával, Zlatko Zahović-csal, mindegyiket elveszítették. Igazi harc a második továbbjutó helyért folyt, mégpedig az esélyesebb paraguayiak és a dél-afrikaiak között. A két csapat döntetlenre végzett egymással a négyes nyitányán, a dél-amerikaiak végül azért jutottak tovább, mert eggyel több gólt szereztek, mint a riválisa. Az olasz Cesare Maldini válogatottjának versenyben maradásához az is kellett, hogy a már biztos továbbjutó spanyolok komolyan vették az utolsó meccsüket, s 3-2-re megverték a Bafana Bafanát.

A C csoportban játszottak a brazilok, akik a törököket nehezen, a Costa Rica-iakat és a kínaiakat könnyen verték meg. Senol Güneş későbbi bronzérmes legénysége csak jobb gólkülönbségével ment tovább – de továbbment.

A D csoportban a dél-koreai válogatott szereplése talán csak a hazai szurkolókat nem lepte meg, Guus Hiddink gárdája nyert a portugálok és a lengyelek ellen is. Dél-Korea soha, egyetlen korábbi vb-n sem vert meg két európai csapatot.

Az E csoportban sokan, sokat vártak a kameruniaktól, akik még a FIFA-val is vitában álltak, hordhatják-e „izompólójukat" meccsszerelésként. Alkalmasint azért nem emiatt szerepeltek gyengén. A németek nagyszerűen kezdtek, a szaúdiak elleni 8-0 a vb-történelmük legfölényesebb sikerét jelentette, a folytatásban kevesebb gólt szerezve, de magabiztosan léptek az egyenes kieséses szakaszba.

Az F jelű négyest „halálcsoportnak" kiáltották ki, nem ok nélkül. Óriási meglepetést okozott az argentinok vergődése, s

Ünneplők... Şükür és Mansiz ...

... Miroslav Klose ...

... Camara és a szenegáliak

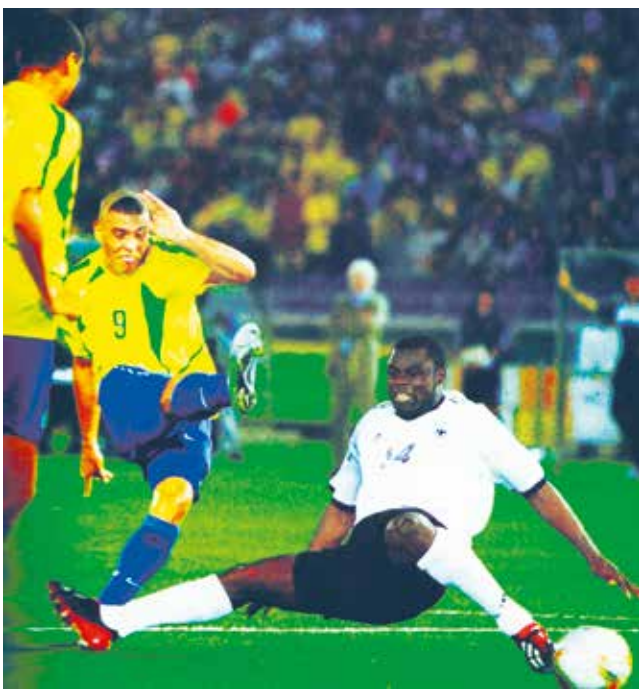
elmaradtak a várakozástól a nigériaiak is. Nagy történet volt, hogy az 1998-as angol–argentin meccs botrányhőse, David Beckham vállalta a 44. percben megítélt büntető végrehajtását, s a hálóba lőtt. Egyébként a négy évvel korábbi vb-meccs tizenkét szereplője lépett ismét pályára egymás ellen, ezúttal Szapporóban.

A G csoportban a horvátok nem tudták megismételni előző vb-szereplésüket, az olaszok egyszer kikaptak, de továbbjutottak, szerintük már ott, a csoportmérkőzések alatt üldözték őket a bírók, akik legalább három szabályos góljukat elvették.

Így ünnepelte Ronaldinhót Rivaldo az angoloknak lőtt gól után

Utoljára maradt az egyik társrendező, Japán négyese. A „kék szamurájoknak" nem jutott könnyű sorsolás, előzetesen senki sem gondolta, hogy hét pontot szerezve nyerik a csoportot a belgák, az oroszok és a tunéziaiak előtt.

Ronaldo második gólja a döntőben – Asamoah elkésett

A nyolcaddöntőkben élesedett a helyzet. Az angolok negyvenöt perc alatt elintézték ellenfelüket, ám a további mérkőzések lényegesen nagyobb csatát hoztak. A sérülésektől szenvedő spanyolok csak tizenegyesekkel, a nagyon népszerű szenegáliak aranygóllal jutottak tovább. A németek csak egy, a hajrában szerzett góllal gyűrték le az 1998-hoz hasonlóan ebben a szakaszban búcsúzó paraguayiakat, s még a brazilok is nagyon megizzadtak az egy szabályos góljuktól megfosztott belgák ellen. Véget ért a japánok menetelése, mégpedig a törökök ellen. Az egyik rendező búcsúzott, a másik versenyben maradt, igaz, utóbbihoz kellett a botrányosan működő ecuadori bíró részrehajlása is.

A legjobb nyolc közé a négy európai mellé egy-egy dél-amerikai, észak-amerikai, afrikai és ázsiai gárda jutott, korábban soha nem állt a negyeddöntő mezőnye öt konföderáció csapataiból.

A negyeddöntőben az angolok ellen Ronaldinho álomgólt lőtt David Seamannek, miután Rivaldo kiegyenlítette Michael Owen gólját. Versenyben maradtak Oliver Kahn bravúrjainak és Michael Ballack góljának köszönhetően az amerikaiakat megállító németek, valamint a tétmérkőzésen 28 hónap után ismét vereséget szenvedő szenegáliakat kiverő törökök. A dél-koreaiak újabb „erősen hátszeles" győzelmét követően kitört a botrány, Európa talán még soha nem volt olyan egységes, mint akkor, amikor szakember és szurkoló egyaránt vérlázítónak nevezte, hogy az egyik házigazda az olaszok után a spanyolokat is kiejthette súlyos bírói tévedésekkel. Jellemző, hogy otthon még János Károly király is fogadta az áldozattá vált futballista hősöket. Mindazonáltal száraz tény, hogy a világbajnokságok akkor éppen 72 éves történetében először jutott ázsiai tizenegy vb-elődöntőbe.

Az elődöntőben a torna során már másodszor találkozott a brazil és a török gárda. Különös véletlen, hogy a dél-amerikaiak 1994-ben, amikor az Egyesült Államokban megnyerték történetük negyedik világbajnoki címét, a legjobb négy között ugyancsak egy olyan gárdát kaptak, amellyel már találkoztak a csoportszakaszban. (Akkor a svédeket.) Ezúttal Ronaldo lőtte a döntő gólt. A másik ágon a Rudi Völler szövetségi kapitány által dirigált németek sorozatban harmadik 1-0-s győzelmükkel oszlatták szét a dél-koreaiak rózsaszín álmait, a győztes gólt Michael Ballack lőtte, aki aztán önfeláldozóan szabálytalankodott, s ezzel a sárga lapjai miatt kizárta magát a döntőből.

A bronzmérkőzésen a török Hakan Şükür a vb-történelem leggyorsabb gólját szerezte.

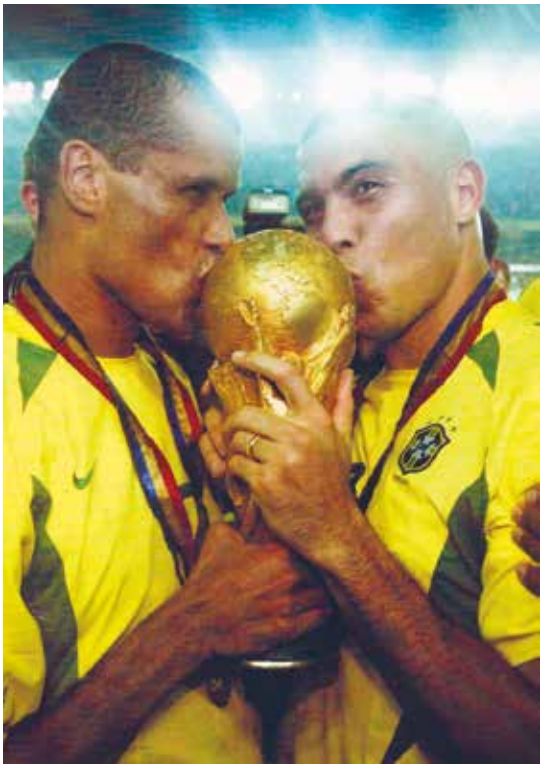
A finálében Ronaldo két gólt is lőtt, az elsőnél kihasználva az addig káprázatosan védő Oliver Kahn hibáját. Aztán rúgott még egyet, bebiztosítva a világbajnoki diadalt és gólkirályi címét. Közel kétéves kihagyás után tért vissza, elképesztő, hogy 1998-as rosszulléte, majd a karrierje folytatását veszélybe sodró sérülése után milyen formában futballozott. Övé volt a brazilok utolsó három gólja a vb-n. Nyolc találatot szerzett a tornán, erre 1970 óta vb-mezőnyben senki sem volt képes.

Cafù kétszeres világbajnok lett

Ismét a döntő előtt szavaztak az újságírók, s ismét elhamarkodták. Oliver Kahn lett a torna legjobbja, annak ellenére, hogy rajta ment el a döntő. Ronaldo lett a második legjobb, a hazai újságírók szavazataival megtámogatott Hong Mjung Bo pedig a harmadik. Kahn kapta a legkiválóbb kapusnak járó díjat is.

Az álomcsapat (16-os keret) így állt össze: Kahn (német), Rüştü (török) – Campbell (angol), Hierro (spanyol), Alpay (török), Hong Mjung Bo (dél-koreai), Roberto Carlos (brazil) – Rivaldo (brazil), Ronaldinho (brazil), Reyna (amerikai), Ballack (német), Ju Szang Csul (dél-koreai) – Ronaldo (brazil), Klose (német), El Hadji Diouf (szenegáli), Hasan Şaş (török).

Rivaldo és Ronaldo meghitt boldogsága

XVII. világbajnokság (Dél-Korea, Japán, 2002. május 31.– június 30.)

Mérkőzések száma: 64. Gólok száma: 161 (2,52-es átlag)

Össznézőszám: 2 705 197 (42 269-es átlag)

A-csoport: Franciaország–Szenegál 0-1, Uruguay–Dánia 1-2, Franciaország–Uruguay 0-0, Dánia–Szenegál 1-1, Szenegál–Uruguay 3-3, Dánia–Franciaország 2-0. A csoport végeredménye: 1. Dánia 7 pont, 2. Szenegál 5, 3. Uruguay 2, 4. Franciaország 1

B-csoport: Paraguay–Dél-Afrika 2-2, Spanyolország–Szlovénia 3-1, Spanyolország–Paraguay 3-1, Dél-Afrika–Szlovénia 1-0, Dél-Afrika–Spanyolország 2-3, Szlovénia–Paraguay 1-3. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 6, 2. Paraguay 4, 3. Dél-Afrika 4, 4. Szlovénia 0

C-csoport: Brazília–Törökország 2-1, Kína–Costa Rica 0-2, Brazília–Kína 4-0, Costa Rica Törökország 1-1, Costa Rica–Brazília 2-5, Törökország–Kína 3-0. A csoport végeredménye: 1. Brazília 9, 2. Törökország 4, 3. Costa Rica 4, 4. Kína 0

D-csoport: Dél-Korea–Lengyelország 2-0, Egyesült Államok–Portugália 3-2, Dél-Korea–Egyesült Államok 1-1, Portugália–Lengyelország 4-0, Portugália–Dél-Korea 0-1, Lengyelország–Egyesült Államok 3-1. A csoport végeredménye: 1. Dél-Korea 7, 2. Egyesült Államok 4, 3. Portugália 3, 4. Lengyelország 3

E-csoport: Írország–Kamerun 1-1, Németország–Szaúd-Arábia 8-0, Németország–Írország 1-1, Kamerun–Szaúd-Arábia 1-0, Kamerun–Németország 0-2, Szaúd-Arábia–Írország 0-3. A csoport végeredménye: 1. Németország 7, 2. Írország 5, 3. Kamerun 4, 4. Szaúd-Arábia 0

F-csoport: Anglia–Svédország 1-1, Argentína–Nigéria 1-0, Svédország–Nigéria 2-1, Argentína–Anglia 0-1, Svédország–Argentína 1-1, Nigéria–Anglia 0-0. A csoport végeredménye: 1. Svédország 5, 2. Anglia 5, 3. Argentína 4, 4. Nigéria 1

G-csoport: Horvátország–Mexikó 0-1, Olaszország–Ecuador 2-0, Olaszország–Horvátország 1-2, Mexikó–Ecuador 2-1, Mexikó–Olaszország 1-1, Ecuador–Horvátország 1-0. A csoport végeredménye: 1. Mexikó 7, 2. Olaszország 4, 3. Horvátország 3, 4. Ecuador 3

H-csoport: Japán–Belgium 2-2, Oroszország–Tunézia 2-0, Japán–Oroszország 1-0, Tunézia–Belgium 1-1, Tunézia–Japán 0-2, Belgium–Oroszország 3-2. A csoport végeredménye: 1. Japán 7, 2. Belgium 5, 3. Oroszország 3, 4. Tunézia 1

Nyolcaddöntők: Németország–Paraguay 1-0, Dánia–Anglia 0-3, Svédország–Szenegál 1-2 (hosszabbításban, aranygóllal), Spanyolország–Íroroszág 1-1 (tizenegyesekkel 3-2), Mexikó–Egyesült Államok 0-2, Brazília–Belgium 2-0, Japán–Törökország 0-1, Dél-Korea–Olaszország 2-1 (hosszabbításban, aranygóllal)

Negyeddöntők: Anglia–Brazília 1-2, Németország–Egyesült Államok 1-0, Spanyolország–Dél-Korea 0-0 (tizenegyesekkel 3-5), Szenegál–Törökország 0-1 (hosszabbításban, aranygóllal)

Elődöntők: Németország–Dél-Korea 1-0, Brazília–Törökország 1-0

A 3. helyért: Törökország–Dél-Korea 3-2

A döntő: Brazília–Németország 2-0 (0-0)

Jokohama, Nemzetközi Stadion, 69 029 néző. Jv.: Pierluigi Collina (olasz)

Brazília: Marcos – Lúcio, Roque Júnior, Edmílson – Cafù, Gilberto Silva, Kléberson, Roberto Carlos – Ronaldinho (Juninho, 85.), Rivaldo – Ronaldo (Denílson, 90.)

Németország: Kahn – Frings, Linke, Ramelow, Metzelder – Schneider, Jeremies (Asamoah, 77.), Hamann, Bode (Ziege, 84.) – Klose (Bierhoff, 74.), Neuville

Gólszerző: Ronaldo (67., 79.)

A góllövőlista élcsoportja: 8 gólos: Ronaldo (brazil), 5 gólos: Klose (német), Rivaldo (brazil), 4 gólos: Tomasson (dán), Vieri (olasz)

A világbajnoki döntőben szerepelő brazil játékosok

MARCOS Roberto Silveira Reis: 1974. július 3-án született Orientében (São Paulo állam). Klubjai a Lençoense (1990–1992) és a Palmeiras (1992–2012) voltak. Kétszeres brazil bajnok (1993, 1994), São Paulo állam négyszeres bajnoka (1993, 1994, 1996, 2008), a Torneio Rio– São Paulo kétszeres győztese (1993, 2000), a Brazil Kupa győztese (1998), a Copa Mercosur győztese (1998), a Libertadores Kupa győztese (1999). A brazil válogatottban (1999–2005) 29 mérkőzésen védett. Világbajnok (2002), a Copa América győztese (1999, j. n.), a Konföderációs Kupa győztese (2005).

LÚCIO (Lucimar da Silva Ferreira): 1978. május 8-án született Brazíliavárosban. Klubjai a Planaltina (1995–1997), a CR Guará (1997), az Internacional PA (1998–2000), a Bayer Leverkusen (2001–2004), a Bayern München (2004–2009), az Internazionale (2009–2012), a Juventus (2012), a São Paulo FC (2013), a Palmeiras (2014–2015), az FC Goa (2015–2016), a Gama (2018) és a Brasiliense (2018–2019) voltak. Háromszoros német bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), háromszoros DFB-kupa-

győztes (2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), kétszeres német Ligakupa-győztes (2004, 2007), olasz bajnok (2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), BL-győztes (2010), klubvilágbajnok (2010). A brazil válogatottban (2000–2011) 105 mérkőzésen 4 gólt szerzet, világbajnok (2002), vb-résztvevő (2006, 2010), a Konföderációs Kupa kétszeres győztese (2005, 2009).

EDMÍLSON José Gomes Morães: 1976. július 10-én született Taquaritingában (São Paulo állam). Klubjai a XV de Novembro Jaú (1993–1994), a São Paulo FC (1994–2000), az Olympique Lyonnais (2000–2004), az FC Barcelona (2004–2008), a Villarreal (2008), a Palmeiras (2009), a Real Zaragoza (2010–2011) és a Ceará (2011) voltak. São Paulo állam kétszeres bajnoka (1998, 2000), háromszoros francia bajnok (2001–2002, 2002–2003, 2003–2004), francia Ligakupa-győztes (2000–2001), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), a Copa Conmebol győztese (1994), BL-győztes (2006). A brazil válogatottban (2000–2007) 39 mérkőzésen 1 gólt szerzett, világbajnok (2002).

José Vitor ROQUE JÚNIOR: 1976. szeptember 31-én született Santa Rita do Sapucaíban (Minas Gerais állam). Klubjai a Santarittense (1993–1994), a São José EC (1994–1995), a Palmeiras (1995–2000), az AC Milan (2000–2004), közben kölcsönjátékosként a Leeds United (2003–2004) és a Siena (2004), majd a Bayer Leverkusen (2004–2007), az MSV Duisburg (2007–2008), az al-Rajjan (2008–2009), közben a Palmeiras (2008), végül pedig az Ituano (2010) voltak. São Paulo állam kétszeres bajnoka (1996, 2008), a Torneio Rio– São Paulo győztese (2000), a Brazil Kupa győztese (1998), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), a Copa Mercosur győztese (1998), a Libertadores Kupa győztese (1999), BL-győztes (2003). A brazil válogatottban (1999–2005) 48 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Világbajnok (2002), a Konföderációs Kupa győztese (2005).

CAFÙ (Marcos Evangelista de Morais): 1970. június 7-én született Itaquaquecetubában (São Paulo állam). Klubjai a São Paulo FC (1988–1995), a Real Zaragoza (1995), a Juventude (1995), a Palmeiras (1995–1997), az AS Roma (1997–2003) és az AC Milan (2003–2008) voltak. São Paulo állam háromszoros bajnoka (1991, 1992, 1996), brazil bajnok (1991), kétszeres olasz bajnok (2000–2001, 2003–2004), kétszeres Libertadores Kupa-győztes (1992, 1993), kétszeres Világkupa-győztes (1992, 1993), a Recopa Sudamericana kétszeres győztese (1993, 1994), a Supercopa Sudamericana győztese (1993), a Copa Conmebol győztese (1994), KEK-győztes (1995), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), Bajnokok Ligája-győztes (2007), klubvilágbajnok (2007). A brazil válogatottban (1990–2006) 142 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Kétszeres világbajnok (1994, 2002), vb-ezüstérmes (1998), részt vett a 2006-os tornán is. A Copa América kétszeres nyertese (1997, 1999), a Konföderációs Kupa győztese (1997).

GILBERTO Aparecido SILVA: 1976. október 7-én született Lagoa de Pratában (Minas Gerais állam). Klubjai az América MG (1996–2000), az Atlético Mineiro (2000–2002), az Arsenal FC (2002–2008), a Panathinaikosz (2008–2011), a Grêmio PBPA (2011–2012) és az Atlético Mineiro (2013) voltak. Angol bajnok (2003–2004), kétszeres FA-kupa-győztes (2002–2003, 2004–2005), görög bajnok (2009–2010), Görög Kupa-győztes (2009–2010), Libertadores Kupa-győztes (2013). A brazil válogatottban (2001–2010) 89 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Világbajnok (2002), vb-résztvevő (2006), a Copa América győztese (2007), a Konföderációs Kupa kétszeres győztese (2005, 2009).

José KLÉBERSON Pereira: 1979. június 19-én született Uraíban (Paraná állam). Klubjai a Nichika Londrina, a PSTC Londrina (1997–1999), az Atlético Paranaense (1999–2003), a Manchester United (2003–2005), a Beşiktaş (2005–2007), a Flamengo (2007–2012), közben kölcsönjátékosként az Atlético Paranaense (2011), a Bahia (2012–2013), a Philadelphia Union (2013), az Indy Eleven 82014–2015) és a Fort Lauderdale Strikers (2016) voltak. Kétszeres brazil bajnok (2001, 2009), Paraná állam kétszeres bajnoka (2000, 2001), angol FA-kupa-győztes (2003–2004), Török Kupa-győztes (2005–2006). A brazil válogatottban (2002–2010) 32 mérkőzésen két gólt szerzett. Világbajnok (2002), a Copa América győztese (2004), a Konföderációs Kupa győztese (2009).

RONALDINHO (Ronaldo de Assis Moreira): 1980. március 21-én született Porto Alegrében (Rio Grande do Sul állam). Klubjai a Grêmio PBPA (1987–2001), a Paris Saint-Germain (2001–2003), az FC Barcelona (2003–2008), az AC Milan (2008–2011), a Flamengo (2011–2012), az Atlético Mineiro (2012–2014), Querétaro (2014–2015), Fluminense (2015) voltak. Kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), olasz bajnok (2010–2011), Rio állam bajnoka (2011), a Taça Guanabara győztese (2011), a Taça Rio győztese (2011), Minas Gerais állam bajnoka (2013), Intertotó-kupa-győztes (2001), BL-győztes (2006), Libertadores Kupa-győztes (2013), a Recopa Sudamericana győztese (2014). A brazil válogatottban (1999–2013) 97 mérkőzésen 33 gólt szerzett. Világbajnok (2002), vb-résztvevő (2006), a Copa América győztese (1999), a Konföderációs Kupa győztese (2005), olimpiai bronzérmes (2008).

RIVALDO Vitor Barbosa Ferreira: 1972. április 19-én született Recifében (Pernambuco állam). Klubjai a Paulistano (1989–1990), a Santa Cruz (1990–1992), a Mogi Mirim (1992–1994), közben kölcsönjátékosként a Corinthians (1993–1994), a Palmeiras (1994–1996), a Deportivo La Coruña (1996–1997), az FC Barcelona (1997–2002), az AC Milan (2002–2004), a Cruzeiro (2004), az Olympiakosz (2004–2007), az AEK Athén (2007–2008), a Bunjodkor (2008–2010), a São Paulo FC (2011), a Kabuscorp (2012), a São Caetano (2013) és a Mogi Mirim (2014–2015) voltak. Brazil bajnok (1994), São Paulo állam kétszeres bajnoka (1994, 1996), kétszeres spanyol bajnok (1997–1998, 1998–1999), a spanyol Király Kupa győztese (1997–1998), Olasz Kupa-győztes (2002–2003), Minas Gerais állam bajnoka (2004), háromszoros görög bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2006–2007), kétszeres Görög Kupa-győztes (2004–2005, 2005–2006), üzbég bajnok (2008, 2009, 2010), Üzbég Kupa-győztes (2008, 2010), BL-győztes (2003), az európai Szuperkupa győztese (1997, 2003). A brazil válogatottban (1993–2003) 74 mérkőzésen 35 gólt szerzett. Világbajnok (2002), vb-ezüstérmes (1998), a Copa América győztese (1999), a Konföderációs Kupa győztese (1997), olimpiai bronzérmes (1996).

RONALDO Luis Nazário de Lima: 1976. szeptember 18-án született Rio de Janeiróban (Rio állam). Klubjai a São Cristovão (1990–1993), a Cruzeiro (1993–1994), a PSV Eindhoven (1994–1996), az FC Barcelona (1996–1997), az Internazionale (1997–2002), a Real Madrid (2002–2007), az AC Milan (2007–2008) és a Corinthians (2009–2011) voltak. A Brazil Kupa győztese (1993), Minas Gerais állam bajnoka (1994), a Holland Kupa győztese (1995–1996), a spanyol Király Kupa győztese (1996–1997), spanyol bajnok (2002–2003), São Paulo állam bajnoka (2009), a Brazil Kupa győztese (2009), KEK-győztes (1996–1997), UEFA-kupa-győztes (1997–1998), Világkupa-győztes (2002). A brazil válogatottban (1994–2011) 98 mérkőzésen 62 gólt szerzett. Kétszeres világbajnok (1994, 2002, az elsőn nem játszott), vb-ezüstérmes (1998), vb-résztvevő (2006). A Copa América kétszeres győztese (1997, 1999), a Konföderációs Kupa győztese (1997), olimpiai bronzérmes (1996).

JUNINHO PAULISTA (Osvaldo Giroldo Júnior): 1973. október 22-én született São Paulóban (São Paulo állam). Klubjai az Ituano (1989–1992), a São Paulo FC (1993–1995), a Middlesbrough (1995–1997), az Atlético Madrid (1997–2002), közben kölcsönjátékosként a Middlesbrough (1999–2000), a Vasco da Gama (2000–2001) és a Flamengo (2002), valamint a Middlesbrough (2002–2004), a Celtic FC (2004–2005), a Palmeiras (2005–2006), a Flamengo (2007), a Sydney FC (2007–2008) és az Ituano (2010) voltak. Brazil bajnok (2000), angol Ligakupa-győztes (2003–2004), Rio állam bajnoka (2007), Libertadores Kupa-győztes (1993), Világkupa-győztes (1993), a Recopa Sudamericana kétszeres győztese (1993, 1994), a Supercopa Sudamericana győztese (1993), a Copa Conmebol győztese (1994). A brazil válogatottban (1995–2003) 49 mérkőzésen öt gólt szerzett. Világbajnok (2002), a Konföderációs Kupa győztese (1997).

DENÍLSON de Oliveira Araújo: 1977. augusztus 24-én született Diademában (São Paulo állam). Klubjai a São Paulo FC (1994–1998), a Betis (1998–2005), közben kölcsönjátékosként a Flamengo (2000), a Bordeaux (2005–2006), az al-Naszr (2006–2007), az FC Dallas (2007), a Palmeiras (2008), az Itumbiara (2009), a vietnami Haiphong FC (2009) és a Kavala (2010) voltak. São Paulo állam kétszeres bajnoka (1998, 2008), a spanyol Király Kupa győztese (2004–2005), a Copa Conmebol győztese (1994). A brazil válogatottban (1996–2003) 61 mérkőzésen 8 gólt szerzett, világbajnok (2002), vb-ezüstérmes (1998). A Copa América győztese (1997), a Konföderációs Kupa győztese (1997).

(Roberto Carlost bemutattuk az Év csapatánál.)

A brazil válogatott. Hátul, balról: Lúcio, Edmílson, Gilberto Silva, Roque Júnior, Marcos, Cafù. Elöl: Ronaldinho, Ronaldo, Roberto Carlos, Juninho, Rivaldo

A kameruni válogatott. Hátul, balról: Eto'o, Womé, Lauren, Boukar Alioum, Kalla, Foé. Elöl: Geremi, Olembé, Mboma, Tchato, Rigobert Song

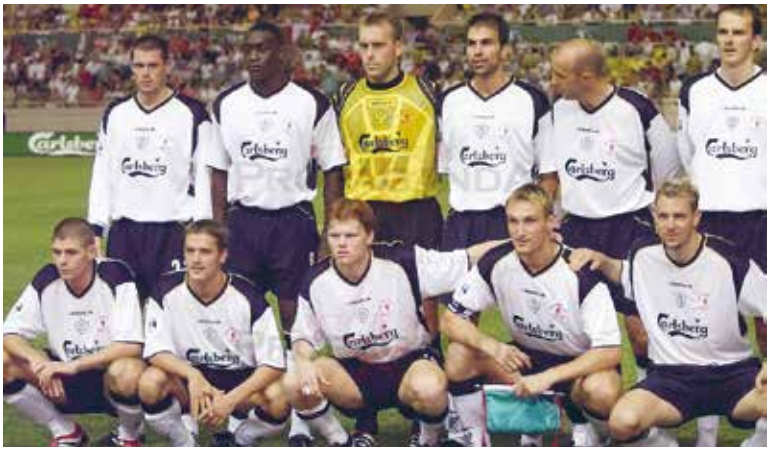
A Real Madrid. Hátul, balról: César, Hierro, Iván Helguera, Solari, Figo, Zidane. Elöl: Makélélé, Míchel Salgado, Roberto Carlos, Raúl, Morientes

A Bayern München. Hátul, balról (csak a játékosok): Robert Kovač, Niko Kovač, Fink, Jancker, Linke, Wessels, Thiam, Sagnol, Hargreaves. Elöl: Pizarro, Kuffour, Paulo Sergio, Élber, Lizarazu

A Liverpool FC.
Hátul, balról: Carragher, Heskey, Westerveld, Babbel, McAllister, Hamann.
Elöl: Gerrard, Owen, Riise, Hyypiä, Henchoz

Az Atlético Paranaense.
Hátul, balról (csak a játékosok): André Luis, Nem, Rogério, Correia, Cocito, Fabiano, Igor, Douglas, Kléberson, Flávio.
Elöl: Souza, Adriano Gabiru, Rogério Souza, Kléber Pereira, Pirés, Alessandro, Ilan, Alex Mineiro

A Feyenoord.
Hátul, balról: Kalou, Rząsa, Van Hooijdonk, Tomasson, Van Persie, Zoetebier.
Elöl: Gyan, Ono, Bosvelt, Paauwe, Van Wonderen

Bajnokok, kupagyőztesek

2001–2002

EURÓPA

Levszki Szófia

Tampere United

Olympiakosz

Szpartak Moszkva

Sporting CP

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	Dinamo Tiranë	KS Tiranë
Andorra	FC Encamp	FC Lusitanos
Anglia	Arsenal FC	Arsenal FC
Ausztria	FC Tirol	Grazer AK
Azerbajdzsán	Samkir	Neftçi Baku
Belgium	KRC Genk	FC Bruges
Bosznia-Hercegovina	FK Željezničar	FK Sarajevo
Bulgária	Levszki Szófia	Levszki Szófia
Ciprus	APOEL Nicosia	Anorthoszisz
Csehország	Slovan Liberec	Slavia Praha
Dánia	Brøndby IF	Odense Boldklub
Észak-Írország	Portadown	Linfield FC
Észtország	Flora Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	Belsina Bobrujszk	FK Gomel
Feröer-szigetek*	B36	B36
Finnország*	Tampere United	Atlantis FC
Franciaország	Olympique Lyonnais	Lorient
Görögország	Olympiakosz	AEK Athén
Grúzia	Torpedo Kutaiszi	Lokomotivi Tbiliszi
Hollandia	AFC Ajax	AFC Ajax
Horvátország	NK Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország	Shelbourne FC	Dundalk FC
Izland*	ÍA	Fylkir
Izrael	Maccabi Haifa	Maccabi Tel-Aviv
Jugoszlávia	FK Partizan	Crvena zvezda
Lengyelország	Legia	Wisła Kraków
Lettország	Skonto Riga*	–
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FBK Kaunas	FBK Kaunas
Luxemburg	F91 Dudelange	Avenir Beggen
Macedónia	Vardar Szkopje	Pobeda Prilep
Málta	Hibernians	Birkirkara
Moldova	Serif Tiraspol	Serif Tiraspol
Németország	Borussia Dortmund	Schalke 04
Norvégia*	Rosenborg BK	Viking FK
Olaszország	Juventus FC	Parma
Oroszország	Szpartak Moszkva	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	Pjunik Jereván
Portugália	Sporting CP	Sporting CP
Románia	Dinamo Buc.	Rapid Buc.
San Marino	Domagnano	Domagnano

KÜLÖNLEGESSÉG

Maradonáért újra megtelt a Bombonera

Diego Maradona elbúcsúzott. A 2001–2002-es idényben? – kérdezhetné bárki, aki jól sejti, hogy a nyolcvanas évek legkiválóbb futballistája már nem volt versenysúlyánál és a formájában a negyvenedik születésnapján túl. Ahogyan Puskás Ferenc 1969-ben, az isteni Diego is jóval az utolsó tétmérkőzése után játszotta a búcsúmeccsét. (Négy évvel korábban, 1997-ben vívta az utolsó tétmérkőzését a Boca Juniors színeiben.) A Buenos Aires-i Bombonerába, a Boca stadionjába ötvenezren zsúfolódtak

Celtic FC

	Skócia	Celtic FC	Rangers FC
	Spanyolország	Valencia CF	RC Deportivo
	Svájc	FC Basel	FC Basel
	Svédország*	Hammarby	–
	Szlovákia	MŠK Žilina	VTJ Koba Senec
	Szlovénia	NK Maribor	HIT Gorica
	Törökország	Galatasaray	Kocaelispor
	Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
	Wales	Barry Town	Barry Town
DÉL-AMERIKA	Argentína	Racing (Apertura) River Plate (Clausura)	
	Brazília*	Atlético Paranaense	
	Rio de Janeiro	Fluminense	
	São Paulo	Ituano	
	Minas Gerais	Caldense	
	Rio Grande do Sul	Internacional	
	Bolívia*	Oriente Petrolero	
	Chile*	Santiago Wanderers	
	Ecuador*	Emelec	
	Kolumbia*	América de Cali	
	Paraguay*	Cerro Porteño	
	Peru*	Alianza Lima	
	Uruguay*	Nacional	
	Venezuela	Nacional Táchira	
ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA	Egyesült Államok	San Jose Earthquakes (MLS)	Los Angeles Galaxy
	Mexikó	Pachuca (Tél) América (Tavasz)	
NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK	Bajnokcs. Európa-kupája	Real Madrid	
	UEFA-kupa	Feyenoord	
	Európai Szuperkupa	Liverpool FC	
	Libertadores Kupa	Olimpia Asunción	
	Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly	
	Afrikai Kupagy. Kupája*	Kaizer Chiefs	
	Ázsiai Bajn. Kupája	Szuvon Bluewings	
	Ázsiai Kupagy. Kupája	al-Hilal	
	Világkupa*	Bayern München	
VÁLOGATOTTAK TORNÁI	Világbajnokság	Brazília	
	Afrikai Nemzetek Kupája	Kamerun	

Santiago Wanderers

Emelec

Kaizer Chiefs

* naptári éves lebonyolítási rend

be, az ünnepelt az argentin válogatottba beállva játszott a világválogatott ellen. Maradona tiszteletére pályára lépett Éric Cantona, Juan Sebastian Verón, Carlos Valderrama, Hriszto Sztoicskov, Nolberto Solano, Enzo Francescoli, valamint az Albicelestéből Walter Samuel, Juan Román Riquelme és Kily González.

Akkoriban sokat beszéltek arról, hogy Pelé és Maradona mennyire rivalizál egymással (kevésbé diszkréten: utálja egymást), ezt némileg cáfolni látszik, hogy a brazil Futballkirály, miként Michel Platini, díszvendégként ugyancsak elment búcsúztatni a meccsre készülve négy hónap alatt húsz kilót fogyó Diegót. Egy ilyen mérkőzésen az eredmény nem igazán fontos, de azért rögzítsük: 6-3-ra nyertek az argentinok, a gólokat Maradona (2), Aimar (2), Claudio Lopez és Lucas Castroman, illetve Davor Šuker, Éric Cantona és a kolumbiai kapus, René Higuita szerezte.

Francia forradalom zajlott az angol futballban

- ***Újra oriundo került az olasz válogatottba***
- ***Egy disznófej repült Figo elé a Camp Nouban***
- ***Bundesliga-rekordot döntött a Bayern München***

Három olasz csapat került a Bajnokok Ligája elődöntőjébe, ennek tudatában könnyű kiállítani a bizonyítványt a topligákról: a Serie A volt a legmagasabb színvonalú a 2002–2003-as idényben. A manchesteri döntőt elveszítő Juventus nyerte el a scudettót, magabiztos, hétpontos előnnyel. Ez volt az „öreg hölgy" huszonhetedik elsősége, s az ötödik, amelyet Marcello Lippi irányításával ért el. A Serie A bajnoki címet nyert edzőinek örökranglistáján Lippi akkor – Fabio Capellót utolérve – fellépett a második helyre, Giovanni Trapattoni mögé. Azóta is csak Massimiliano Allegri előzte meg.

A szezon legizgalmasabb periódusa a Manchester United elleni hazai vereséget csak négy nappal követő, Inter elleni kulcsrangadóval kezdődő szakasz volt. A Juve 3-0-ra megverte legnagyobb riválisát, majd április végéig hét meccséből ötöt megnyert, csak a Milantól kapott ki.

Sok jó teljesítményt ünnepeltek a torinói klub szurkolói az idény során. Elsősorban **Pavel Nedvěd** és az új szerzemény, az argentin Mauro Germán Camoranesi remekelt. Utóbbi olyan kiválóan futballozott, hogy Giovanni Trapattoni meghívta az olasz válogatottba is.

Camoranesi különleges pályafutást tudhatott már addig is maga mögött. Egy argentin amatőrcsapatból, az Aldosiviből 1996 nyarán, 19 évesen Mexikóba szerződött. Első profi szezonjában bajnoki címet nyert, majd még a következő évadot is ott töltötte. Az 1997–1998-as idényre hazatért Buenos Airesbe, a második ligás Banfieldhez, majd 1998 és 2000 nyara között ismét Mexikóban, a Cruz Azulban futballozott. A Hellas Verona 2000 nyarán a Serie A-ba vitte, ahol nagy karriert futott be. Két év után megszerezte a Juventus, majd miután kiderült, hogy a nagyapja egy kis olasz faluból, Porto Potenza Picenából vándorolt ki Dél-Amerikába, megkapta az állampolgárságot, s ezzel a lehetőséget, hogy a Squadra Azzurrában játszhasson. Néhány hónappal több mint 40 esztendővel azután, hogy az addigi utolsó honosított dél-amerikai, Angelo Benedicto Sormani

szerepelt az olasz válogatottban, 2003. február 12-én, hosszas viták után, következett a 34. oriundo: Mauro Germán Camoranesi.

A két csatár sokat volt sérült, de Alessandro Del Piero 24 meccsen 16, **David Trezeguet** 17 találkozón 9 gólt szerzett. Kettőjükön és a cseh támadó középpályáson kívül egyetlen más játékos sem jutott még öt gólig sem a csapatból. Ciro Ferrara, a veterán jobbhátvéd a hetedik bajnoki cmét nyerte, egyben az utolsót.

A Juventus bajnokcsapatában szerepeltek: Gianluigi Buffon (32), Antonio Chimenti (3) kapusok, Lilian Thuram ((27/1), Ciro Ferrara (25), Mark Iuliano (21/1), Paolo Montero (21), Alessandro Birindelli (17), Gianluca Pessotto (17), Igor Tudor (14/1), Salvatore Fresi (9/1), Emiliano Moretti (8) védők, Mauro Camoranesi (30/4), Pavel Nedvěd (29/9), Gianluca Zambrotta (26/1), Edgar Davids (26/1), Antonio Conte (18/1), Alessio Tachinardi (16), Cristian Zenoni (13/1), Davide Baiocco (7), Rubén Oliveira (3), Matteo Paro (1) középpályások, Marco Di Vaio (26/7), Alessandro Del Piero (24/16), Marcelo Zalayeta (22/4), David Trezeguet (17/9), Marcelo Salas (11/1) csatárok.

Az Inter – továbbra is Héctor Cúper irányításával – ezúttal második lett. Legjobbja, Christian „Bobo" Vieri, noha csak 23 mérkőzésen játszott, 24 gólt szerzett, s ezzel az élen végzett a mesterlövészek listáján. A fekete-kékek azért nem lettek bajnokok, mert a nagy ötös további csapatai, a Juve, a Milan, a Lazio és a Roma ellen egyetlen győzelmet sem tudtak aratni az idényben. Az olasz sajtó szerint a legszebb futballt két olyan együttes játszotta, amely nem került fel a képzeletbeli dobogóra: a negyedik Lazio és a hatodik Parma. Előbbit Roberto Mancini dirigálta, Bernardo Corradi és a sajátos becenevet viselő, Tetűnek hívott Claudio López alkotta a támadókettőst. Utóbbiban Cesare Prandelli ült a kispadon, a román Adrian (Mutu) és a brazil Adriano, a Császár rugdosta a gólokat.

Spanyolországban nagy csatát vívott egymással a bajnoki elsőségért a Real (Madrid) és a Real (Sociedad). Vicente Del Bosque alakulata óriási favoritnak számított, főleg úgy, hogy Florentino Pérez a szezon előtt megszerezte a világ akkori legünnepeltebb játékosát, a brazil Ronaldót. Mindez csak fokozta a Barcelona híveinek amúgy sem csekély ellenszenvét a királyi klub iránt: immár két olyan külföldi futballista is játszott a fehér mezben, aki korábban a Camp Nou csillaga volt: Luis Figo és Ronaldo.

A szezon egyik legemlékezetesebb esete éppen ezzel volt kapcsolatos. 2002. november 23-án, a barcelonai El Clásicón – miután a közönség hosszú perceken keresztül fülsüketítő hangorkánnal tüntetett Luis Figo ellen – egy néző egy levágott disznófejet dobott a szögletrúgáshoz készülődő portugál futballista elé. A játékvezető fontolgatta, hogy lefújja a mérkőzést, de aztán továbbengedte. A két csapat mindkét bajnokija döntetlenre végződött az idényben.

A Real Madrid játszotta a legjobb támadó futballt – valószínűleg nemcsak Spanyolországban, hanem az egész világon is –, a Ronaldo, Figo, Raúl, Zidane négyes vezérletével 86 gólig

jutott. A második legtöbbet a Real Sociedad szerezte, 71-et. Ám a madridi védelem olyan volt, mint az átjáróház. Különösen szembetűnő volt ez május elején, amikor a Samuel Eto'o gólerősségéből hasznot húzó RCD Mallorca 5-1-re nyert a Bernabéuban, lezárva a „királyi klub" 49 mérkőzésből álló hazai bajnoki veretlenségi sorozatát. Vagy éppen áprilisban, amikor a „fehérek" 4-2-re kikaptak az Anoeta Stadionban a nagy rivális Real Sociedadtól.

Florentino Pérez elsősorban Vicente Del Bosquéval volt elégedetlen. Nem egészen 24 órával azt követően, hogy a csapat az Athletic Bilbao elleni győzelemmel bebiztosította a bajnoki címet, az elnök menesztette az edzőt. A Madrid jól hajrázott, az utolsó öt fordulóban csak egyszer nem nyert, amikor a Bernabéuban nem bírt (1-1) a Celtával. Raúl öt, Ronaldo hat gólt szerzett ezeken a mérkőzéseken.

Ám ahhoz, hogy bajnok legyen, kellett a Real Sociedad botlása is. A baszkokat a Nantes-tól érkezett Raynald Denoueix dirigálta. Nagyon jó csapatot rakott össze, amely profitált abból, hogy a Madrid 61 meccsével szemben csak 39 mérkőzése volt a teljes idényben, s amelyben különösen a két csatár, a török Nihat Kahveçi és a szerb Darko Kovacsevics szórta a gólokat. Ketten együtt negyvenhármat lőttek-fejeltek, közel kétharmadát az RSSS össztermésének. Mögöttük a mindössze 21 éves Xabi Alonso tündökölt, aki ebben az idényben robbant be a legjobbak közé.

A hajrá nagyon izgalmasan alakult. Négy fordulóval a zárás előtt még a Deportivónak is volt némi esélye a bajnoki címre, csak hárompontos hátrányban állt a listavezető Real Sociedad mögött. A Real Madridnak eggyel volt kevesebb pontja, mint a listavezetőnek. A galíciai csapat, amelynek soraiban játszott az idény gólkirálya, a holland Roy Makaay, aztán elszállt, maradt a kétlovas verseny. A 37., az utolsó előtti forduló bizonyult döntőnek: a Real Madrid 4-0-ra nyert a centenáriumi évében csak vergődő Atlético ellen, viszont az RSSS 3-2-re kikapott Vigóban a Celtától. A záró fordulóra átvette a vezetést a fővárosi gárda, de győzelmi kényszerben volt: valószínűnek tűnt, hogy az otthon még veretlen baszkok megnyerik az utolsó meccsüket a teljesen szétesett Atlético Madrid ellen. (Meg is nyerték: 3-0.) De akkor már a Real Madrid sem hibázott. Ronaldo vezérletével 3-1-re győzött az Athletic Bilbao ellen, s bajnok lett.

Bajnoki mérkőzésen huszonhárman szerepeltek a Real Madridban: Iker Casillas (38) kapus, Roberto Carlos (37/5), Míchel Salgado (35), Iván Helguera (33/6), Fernando Hierro (25), Francisco Pavón (22), Óscar Miñambres (16), Raúl Bravo (2/1), Rubén (1) védők, Guti (34/4), **Luís Figo** (33/10), Zinédine Zidane (33/9), Claude Makélélé (29), Santiago Solari (28), Esteban Cambiasso (24), Flávio Conceição (22/1), Steve McManaman (15/1), Albert Celades (3) középpályások, Ronaldo (31/23), Raúl (31/16), Fernando Morientes (19/5), Javier Portillo (10/5), Tote (1) csatárok.

Az Olympique Lyonnais futballistái a városháza erkélyén ünnepeltek

Megvédte bajnoki címét az Olympique Lyon – de nem ment könnyen. Mindazonáltal kiváló eredménynek számított: az Olympique Marseille 1993-as botránya óta egyetlen csapat sem tudott ismételni a francia ligában. Jacques Santini helyett Paul Le Guen lett az edző. Ezúttal nem kellett az utolsó fordulóig várni a megkoronázásra, de a csapat nagyon hullámzó formában játszott. Nem ment neki a Bajnokok Ligájában, miután átkerült az UEFA-kupába, onnan is hamar kiesett, mégpedig a világverőnek éppen nem mondható, török Denizlispor ellen. A Francia Kupából egy negyedik osztályú csapat, a Libourne Saint-Seurin búcsúztatta. Viszont a bajnokságban február végétől május közepéig kilenc mérkőzéséből nyolcat megnyert, veretlen maradt, s ez elég volt a bajnoki címhez. Az OL legjobb játékosa vitathatatlanul a brazil karmester, **Juninho Pernambucano** volt, aki még a legeredményeseb csatáruknál, az ugyancsak brazil Sonny Ândersonnál is többet szerzett egy góllal. A bajnokcsapat egyik gyengéje éppen az volt, hogy nem akadt olyan gólerős középcsatára, mint a csádi Shabani Nonda (AS Monaco, 26), a portugál Pauleta (Girondins Bordeaux, 23) vagy az elefántcsontparti Didier Drogba (En Avant Guingamp, 17).

A bajnokcsapat keretében a következő játékosok szerepeltek: Grégory Coupet (35), Nicolas Puydebois (2), Rémy Vercoutre (1) kapusok, Caçapa (36/2), Jérémie Bréchet (31), Edmílson (26), Éric Deflandre (22), Christophe Delmotte (18/1), Jean-Marc Chanelet (14/1), Florent Laville (5/1), Laurent Montoya (1) védők, Juninho (37/13), Éric Carrière (37/6), Vikash Dhorasoo (37/2), Philippe Violeau (31/1), Sidney Govou (29/7), Mahamadou Diarra (28/1), Florent Balmont (9), Alexandre Hauw (3) középpályások, Péguy Luyindula (33/11), Sonny Ânderson (24/12), Tony Vairelles (15/2), Frédéric Née (8/1), Demba Touré (2) csatárok.

Angliában a Manchester United visszafoglalta a trónt, öt ponttal előzte meg a címvédő Arsenalt. Ruud van Nistelrooy a Premier League-ben töltött második idényében megszerezte a gólkirályi címet (25), egy találattal megelőzve Thierry Henryt, aki ellenben az Év játékosa lett, mind a játékostársak, mind pedig az újságírók szavazásán. Sir Alex Ferguson irányításával a Man United 1993-ban nyert először bajnoki aranyat (egyben az elsőt az 1967 óta tartó, nagyon hosszú várakozás után), ám az attól kezdve 2003 tavaszáig eltelt tizenegy év alatt nyolcszor is az élen végzett.

Ősszel még úgy festett, a „vörös ördögök" a 2001–2002-es idény után a 2002–2003-as Premier League-ben is lemaradnak. Ám a híres Boxing Day-fordulóban, karácsony másnapján a Middlesbrough elleni kudarc lezárta a rossz periódust. Akkor már öt vereségnél tartott a csapat – attól kezdve egyszer sem kapott ki a bajnokságban. Noha a többi sorozatban trófea nélkül maradt (az FA-kupában a nagy rivális Arsenal, a Bajnokok Ligája negyeddöntőjében a Real Madrid ellen búcsúzott, a Ligakupa-döntőben a Liverpooltól kapott ki), a bajnokság ezúttal mindennél fontosabb volt. Az utolsó tizennyolc fordulóban tizenötször nyert, három döntetlen mellett, s ezzel maga mögé tudta utasítani az „ágyúsokat". Van Nistelrooy a huszonöt bajnoki góljából tizenhármat az utolsó nyolc fordulóban szerzett. A holland mellett emlékezetes teljesítményt nyújtott Paul Scholes, a Man United második számú góllövője, a maga 14 találatával. Áprilisban mesterhármast lőtt a Newcastle United ellen azon a mérkőzésen, amely után a gárda az idény során először a tabella élére került.

Sir Alex Ferguson és a vörös ördög

Sir Alex huszonhat játékosnak adott szerepet a bajnoki idényben: Fabien Barthez (30), Roy Carroll (10) kapusok, Mikaël Silvestre (34/1), John O'Shea (32), Rio Ferdinand (28), Gary Neville (26), Phil Neville (25/1), Wesley Brown (22), Laurent Blanc (19) védők, Ryan Giggs (36/8), Paul Scholes (33/14), David Beckham (31/6), Juan Sebastián Verón (25/2), Roy Keane (21), Nicky Butt (18), Quinton Fortune (9) középpályások, Ole Gunnar Solskjær (37/9), Ruud van Nistelrooy (34/25), Diego Forlán (25/6) csatárok.

A keret tagja volt három francia, Fabien Barthez, Laurent Blanc és Mikaël Silvestre. Nem elfeledkezve Éric Cantona zseniális angliai idényeiről és teljesítményéről, a kétezres évek eleje volt a Premier League-ben a „francia forradalom" időszaka. (Remek könyv született később a korszakról *Alex Hayes*, *Daniel Ortelli* és *Xavier Rivoire* jóvoltából, *The French Revolution, 10 Years of English Football after Cantona* címmel). A 2002–2003-as angol élvonal szereplői közül egy komplett válogatottat össze lehetett volna állítani: Barthez (Manchester United) – Gallas (Chelsea), Blanc (Manchester United), Desailly (Chelsea), Silvestre (Manchester United) – Petit (Chelsea), Vieira (Arsenal), Pirès (Arsenal) – Wiltord (Arsenal), Henry (Arsenal), Marlet (Fulham). A nemzeti tizenegytől már korábban visszavonult Blanc kivételével mind játszottak az idény során a francia válogatottban, miként Bruno Cheyrou (Liverpool) és az idény közben a Leeds Unitedből az AS Romába igazoló Olivier Dacourt is.

Ha már a franciákat emlegettük a Premier League kapcsán, érdemes megjegyezni: a futballistáik Európa további topligáiban voltak fontos szereplői a bajnokcsapatoknak. Olaszországban David Trezeguet, Spanyolországban Claude Makélélé és Zinédine Zidane, Németországban Willy Sagnol és Bixente Lizarazu. Parádés névsor…

Az európai topbajnokságok közül a Bundesligában diadalmaskodott a legnagyobb fölénnyel a győztes: a Bayern München tizenhat pontos előnnyel végzett a második helyezett VfB Stuttgart előtt. A különbség Bundesliga-rekordot jelentett. A bajorok megnyerték a DFB-

kupa döntőjét is (3-1 a Kaiserslautern ellen), történetük során negyedszer „duplázták". A kupadöntőben két gólt is lőtt a szezon legjobb játékosa, az előző nyáron a Bayer Leverkusentől megszerzett **Michael Ballack**.

A keretet a következő játékosok alkották: Oliver Kahn (33), Stefan Wessels (1) kapusok, Thomas Linke (32), Bixente Lizarazu (26/2), Robert Kovač (24), Willy Sagnol (23/2), Samuel Kuffour (20/1), Michael Tarnat (11) védők, Zé Roberto 31/3), Jens Jeremies (29), Michael Ballack (26/10), Owen Hargreaves (25/1), Mehmet Scholl (18/4), Niko Kovač (18/1), Bastian Schweinsteiger (14), Hasan Salihamidžić (12/2), Markus Feulner (10), Thorsten Fink (10), Sebastian Deisler (8), Pablo Thiam (4), Piotr Trochowski (3), Zvjezdan Misimović (1) középpályások, Giovane Élber (33/21), Claudio Pizarro (31/15), Roque Santa Cruz (14/5), Alexander Zickler (12/4) csatárok.

Akadt azért „hibapont" is Ottmar Hitzfeld csapatának teljesítményében: a Bayern óriási meglepetésre győzelem nélkül esett ki a Bajnokok Ligája csoportköréből, mégpedig negyedikként, így az UEFA-kupába sem került át. Ám a Bundesligában feltartóztathatatlanul menetelt a gárda: november végétől április közepéig veretlen maradt, s már négy fordulóval a zárás előtt bebiztosította története tizennyolcadik bajnoki aranyát.

Ám aki azt hinné, hogy nyugodt volt a piros-fehérek tavasza, nagyon téved. Nagy visszhangot kapott Oliver Kahn szerelmi ügye, amelyet egy Verena nevű ifjú hölggyel folytatott felesége terhessége idején, miként a játékosok néhány egyéb kilengése is. Akkoriban kezdte használni a német sajtó a csapat kapcsán az FC Hollywood gúnynevet. Akadt más baja a vezérkarnak is. Kiderült, hogy a Bayern titkos pénzeket kapott a KirchMedia nevű csoporttól, mégpedig nagyjából annyit, 21,5 millió eurót, amennyit a cég az összes többi Bundesliga-klubnak együttesen fizetett a Német Labdarúgóligával, a DFL-lel kötött szerződése alapján. Magasra csaptak az ügy hullámai, a Bayern jelentős összeget utalt át jótékony célra, hárommillió eurót adott a DFL-nek is, de így is nehezen kötöttek békét a felek. Franz Beckenbauer, a klubelnök a viták csúcspontján még azt is kilátásba helyezte, hogy elintézi, hogy a Bayern „átigazoljon" az olasz Serie A-ba, ha a DFL nem hagyja békén.

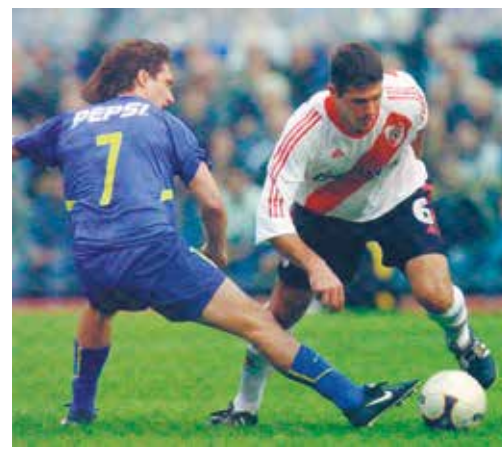
Az önálló orosz bajnokság kiírása után tíz év alatt mindössze egyszer fordult elő, hogy nem a Szpartak Moszkva nyerte meg a bajnoki címet. Ám 2002-ben a Lokomotiv Moszkva letaszította a trónról. A vasutas klub nem is a címvédővel, hanem a CSZKA-val vívott óriási csatát. Mindkét gárda 66 ponttal fejezte be az idényt, az egykori (?) katonacsapatnak ráadásul kettővel jobb volt a gólkülönbsége. A „Loko" és a CSZKA között azonban nem ez, hanem egy, az idényt követő bajnoki finálé döntött, ezt előbbi nyerte meg, a *Szport Ekszpressz* és a *Futbol* ankétján is az Év játékosának választott Dmitrij Loszkov góljával, 1-0-ra. Az edzők párharca is volt ez: a „vasutasokat" Jurij Szjomin, a CSZKA-t az időközben a szövetségi kapitányi teendőkkel is megbízott Valerij Gazzajev irányította. Negyedszázaddal korábban klubtársak voltak a Lokomotiv Moszkvában. Gazzajev volt egyébként 1995-ben a Szpartak Moszkva sikersorozatát megtörő Szpartak-Alanyija Vlagyikavkaz edzője, s 2002-ben közel járt ahhoz, hogy újra bajnok legyen.

Jellemző a két csapat párharcára, hogy a hagyományos „33-as” lista alapján összeállított Év csapatába hatan kerültek be a Lokomotivból (Szergej Ovcsinnyikov, Szergej Ignasevics, Vagyim Jevszejev, Gennagyij Nyizsegorodov, Jacob Lekgetho és Dmitrij Loszkov, a teljes védelem és egy középpályás), hárman pedig a CSZKA-ból (Elvir Rahimić, Rolan Guszev, Szergej Szemak). Egy-egy labdarúgót adott a Zenit (Alekszandr Kerzsakov) és a Krilja Szovjetov (Andrej Karjaka).

A Lokomotiv bajnokcsapatában szerepeltek: Szergej I. Ovcsinnyikov (31) – Szergej Ignasevics (29/1) – Vagyim Jevszejev (24), Gennagyij Nyizsegorodov (29), Dmitrij Szennyikov (24/1), Jacob Lekgetho (23/2) – Vlagyimir Maminov (29/4), Dmitrij Loszkov (30/7), Oleg Pasinyin (24) – James Obiorah (23/5), Makszim Buznyikin (23/2), valamint Ruszlan Pimenov (19/7), Jurij Drozdov (18), Milan Obradovics (17), Narvik Szirhajev (15/4), Marat Izmajlov (14/2), Júlio César (11/3), Nemanja Vucsicsevics (9), Baba Adamu (8/1), Giorgi Demetredze (6), Bennett Mnguni (4) és Szergej V. Ovcsinnyikov (1).

Egészen különlegesen alakult a 2002-es brazil bajnokság. A huszonhat csapat először egyfordulós körmérkőzést játszott, az első nyolc került onnan az egyenes kieséses szakaszba. A Santos FC, amely a leggyengébb eredménnyel, nyolcadikként jutott be a negyeddöntőbe, s csupán jobb gólkülönbséggel előzte meg a kilencedik Cruzeirót, a folytatásra megtáltosodott. Előbb az alapszakasz győztesét, a São Paulo FC-t (3-1, 2-1), majd a Grêmiót (3-0, 0-1), végül a döntőben a Corinthianst (2-0, 3-2) is legyőzte. A hajdani kiváló kapus, Émerson Leão együttesében főszerepet vállalt a két „csodagyerek”, a 17 éves Diego és a 18 éves Robinho. A döntő két mérkőzésén tizenhat játékos, Fábio Costa, Maurinho, André Luís, Michel, Preto, Alex, Léo, Paulo Almeida, Renato, Robert, Elano, Diego, Robinho, William, Alexandre és Alberto szerepelt a Santosban.

Argentínában 2002 őszén az Independiente nyerte meg a bajnokságot. Az 1978-as világbajnok középpályás, Rubén Américo Gallego által dirigált „ördögöcskék” (Las Diablitas) az utolsó fordulóban, a San Lorenzo ellen biztosították be a klub történetének tizenhatodik bajnoki elsőségét. A Leonardo Díaz – Juan José Serrizuela, Hernán Franco, Gabriel Milito, Juan Eluchans – Lucas Pusineri, Diego Castagno Suárez, Pablo Guiñazú – Daniel Montenegro, Federico Insúa – Andrés Silvera összeállítású tizenegy kezdett, Leonel Ríos és Christian Gómez állt még be.

Barros Schelotto (Boca) és Demíchelis (River)

A tavasz, ahogyan 2002-ben is, a River Plate gárdájáé volt, amely három ponttal előzte meg a Clausurában és az Aperturában, az őszi és a tavaszi idényben is második Boca Juniorst. A chilei Manuel Pellegrino volt a csapat edzője, az alaptizenegyet José Buljubasich vagy Franco Constanzo, valamint Ariel Garcé, Horacio Ameli, Martín Demichelis, Matías Lequi, Luis González, Guillermo Pereyra, Víctor Zapata, Andrés D'Alessandro, Esteban Fuertes és Fernando Cavenaghi alkotta. A keret tagja volt még Ángel Comizzo, Germán Lux kapusok, továbbá Ricardo Rojas, Martín del Campo, Claudio Husaín, Leonardo Astrada, Eduardo Coudet, Diego Barrado, Osmar Ferreyra, Daniel Ludueña, Darío Husaín, Gastón Fernández és Maximiliano López.

Scar Wars

A nemzetközi sajtóban nagyon sokáig tartotta magát az a nézet, hogy 2003 nyarán a Real Madrid nem tudta volna megszerezni, vagy legalábbis csak nagyon nehezen tudta volna leigazolni a világ akkori legértékesebb játékosát, David Beckhamet, ha nincs a futballista emlékezetes afférja Alex Fergusonnal. Az angol szélső népszerűsége és marketingértéke egyaránt az egekbe szökött, s eleinte valóban elképzelhetetlennek tűnt, hogy a Manchester United lemondjon róla. Ráadásul semmilyen jele sem akadt annak, hogy „Becks" távozna abból a klubból, amelyet akkor már tizennégy éve szolgált.

A *Sun*, amely előszeretettel és nem ok nélkül nevezi magát a világ leghíresebb bulvárlapjának, két nappal a „vörös ördögök" az Arsenal elleni, február 15-i hazai kupaveresége után exkluzív anyagot közölt arról, hogy Sir Alex a meccs után meglehetősen feldúltan berontott az öltözőbe, s heveskedése odáig fajult, hogy egy jól irányzott, jobblábas lövéssel – labda helyett futballcipőt használva – fejbe rúgta David Beckhamet. A csuka eltalálta a futballsztár szemöldöke feletti részt, a fémstopli felsértette a bőrt. A csapatorvos varrta össze a vérző sebet.

Beckham nem maradt a játékosok a mérkőzések utáni megszokott közös összejövetelére, hanem a feleségével, Victoriával és a fiával, Brooklynnal autóba ült, s hazament. Talán egyik fél sem akarta nyilvánosságra hozni az ügyet, de a *Sun* cikke után nem lehetett többé eltitkolni. Jellemző, hogy Madame Tussaud híres panoptikumában villámgyorsan heget és sebtapaszt varázsoltak a világ akkori legnépszerűbb sportolójának viaszfigurájára. (2002-ben a *Google* keresőrendszerében egyetlen más sportoló nevét sem ütötték be többször. A keresések alapján Beckhamet Anna Kurnyikova, Ronaldo, Kobe Bryant és Zinédine Zidane követte.)

A Manchester United akkor még azt közölte, hogy semmi olyasmi nem történt, amit a bulvárlap állított, különben is, az öltözőn belüli történések a klub belügyét képezik. Sir Alex sem reagált jól, viccelődött azzal, hogy ha 61 évesen ilyen jól tudna még rúgni, beállítaná magát a csapatba. De az angol sajtó nem hitt abban, hogy semmi sem történt. Arrafelé szívesen gyártanak szójátékokat, az ügyet a *Csillagok Háborúja (Star Wars)* nyomán Scar Warsnak, Hegek Háborújának nevezték el.

Beckham nem nyilatkozott. Tette, ami a dolga: futballozott. De a hozzá közel állók később azt mondták, már akkor érezni lehetett: valami elszakadt benne.

Gavin Hamilton, a *World Soccer* főszerkesztője így analizálta a helyzetet: „Beckham, a futballista szívesen tartotta volna az ügyet az öltözőn belül, de Beckham, a celeb, a híresség ezt nem

tudta megtenni. Képtelen volt kivédeni a média állandó és heves érdeklődését. A hátsó oldalakról újra a címoldalakra ugrott, a labdarúgóból újra a bulvársajtó kedvenc témája lett."

Ezt pedig Sir Alex nehezen viselte. A két eltérő korú, érdeklődésű és életstílusú férfi – dacára a közöttük korábban meglévő szoros kapocsnak – egyre nehezebben értett szót egymással. Ferguson a futballistát akarta visszakapni, akit nagyon sokra tartott. De azzal együtt járt Beckham, a médiasztár is.

Április elsején, ami Angliában éppen úgy a bolondok napja, mint nálunk, még mindenki viccnek fogta fel, hogy Luis Figo arról beszélt, nem tart attól, hogy David Beckhamnek a Real Madridhoz szerződése esetén neki megingana a helye. Néhány betudták szenzációhajhászásnak, mivel egy héttel később a Manchester United és a Real Madrid Bajnokok Ligája-mérkőzést játszott egymással. A kétmeccses párharc alatt Jorge Valdano, a madridi sportigazgató viszont elismerte: „Beckham megszerzése a nagy tervünk".

A Manchester United továbbra is mindent cáfolt. Ám a sajtó jelzésértékűnek vélte, hogy az Old Traffordon játszott második mérkőzésen, amelyen pedig hátrányból kezdett a Man U, Sir Alex csak a kispadra ültette Beckhamet.

Victoria, David és a család barátja, Sir Elton John

Fergusonnak akkoriban kevés szakmai döntését kérdőjelezték meg – ez volt az egyik. Mert a csapata, bár 4-3-ra megnyerte a visszavágót, kiesett. Beckham a 62. percben beállt, lőtt egy szabadrúgásgólt, majd bepréselt még egy találatot. A szurkolók nagy része úgy gondolta: ha Becks végigjátszhatta volna a meccset, továbbjutnak.

A találkozó után a szélső kint maradt a gyepen, hosszasan integetett a közönségnek. Mintha búcsúzott volna, mintha tudta volna már akkor, hogy nem játszik több nemzetközi kupamérkőzést a Manchester United mezében. Egy spanyol rádióállomás másnap megszellőztette, hogy Beckham a találkozó délelőttjén előszerződést írt alá a Real Madriddal.

Még javában benne jártunk a szezonban, mindkét klubnál okosabbnak tartották, ha visszahúzzák az agarakat. Úgy tettek, mintha nem létezne Beckham-ügy.

A Real Madrid például még közleményt is kiadott, amelyben azt írta: „1. Ebben az ügyben semmiféle szerződés vagy megállapodás nem köttetett a Real Madrid és a Manchester United között. 2. Sem közvetlenül, sem közvetett formában nem került sor kapcsolatfelvételre a Real Madrid és Beckham úr között. 3. A felreppent hírekkel ellentétben a Real Madridnak nincs szándékában leszerződtetni Beckham urat. 4. A klub ebben az esetben eltért általános szokásaitól, hiszen korábban nem kívánt közleményben reagálni feltételezésekre. 5. Ugyanakkor a maga részéről reméli, hogy ilyen módon elejét veheti a további spekulációknak." Tényleg?

Az angol sajtót nem könnyű leállítani. Kiszimatolta, hogy a BL-kiesést követően válságértekezletet tartottak egy manchesteri szállodában, amelyen David és Victoria Beckham mellett ott volt a futballista ügynöke is. A játékos elmondta, nehezen viseli, hogy Sir Alex mellőzi őt, hogy

a kispadra ültette az Arsenal és a Liverpool elleni rangadókon is, de a klubváltást, vagy ha úgy tetszik, a United elhagyását tekintve bizonytalan volt.

Ma már tudjuk: mindent az érdekek motiváltak. Májusban a Manchester Unitedé az volt, hogy – például az amerikai túra feltételeinek tárgyalásakor – azt a látszatot tudja kelteni, hogy Beckham is a keret tagja lesz. Rímelt erre Charlie Stilianónak, a túrát szervező Champions World ügyvezető igazgatójának a véleménye: „David Beckham szinte az egyetlen, Európában játszó külföldi labdarúgó, akit az amerikaiak többsége ismer. Az, hogy ezt elsősorban nem a saját hírnevének köszönheti, hanem hogy ő az egyik egykori Spice Girl férje, ebből a szempontból érdektelen."

Érdekes oldalvágást jelentett az ügyben, hogy 2003. június 15-én Joan Laporta lett a Barcelona elnöke. A 40 éves katalán ügyvéd „ellopta" Florentino Pérez kétezres receptjét, a Real Madrid első emberévé kandidáló jelölt akkor azt ígérte: ha ő lesz a befutó, megszerzi Luís Figót. Laporta a portugál nevének helyére Beckhamet helyettesítve kampányolt. Úgy festett, a Manchester United szívesebben adná el játékosát a Barçának, mint a Real Madridnak. Bejelentette, hogy 30 millió font ellenében hajlandó lemondani a 2005-ig szerződésben lévő játékosáról.

Ám Beckham mégis a Real Madridhoz igazolt, mivel a Barcelona nem tudott megállapodni a játékost képviselő SFX ügynökséggel. A cég például Beckham támogatói közé tartozó világcégek, így az Adidas és a Pepsi véleményét is figyelembe véve alakította ki az álláspontját.

Az összeg nem financiálisan volt bombasiker, a világ leghíresebb játékosának átigazolási díja már akkor is csak a tizenhatodik volt az örökrangsorban. Ugyanakkor a 2003-as nyárnak ez volt a legmagasabb átigazolási díja. A befektetés hónapok, sőt talán hetek alatt megtérült a nagy tételben eladott mezekből és a távol-keleti túrából, amelyen a rajongók nagy része a Real Madrid „galaktikusai" közül elsősorban David Beckhamre volt kíváncsi.

A futballcsillag érkezését 2003. június 17-én jelentette be a királyi klub. David Beckham profi pályafutása során ez volt az első nap, amelynek estéjén már nem mondhatta magát a Manchester Unitedhoz tartozónak.

A Bayern München. Hátul, balról: Sagnol, Tarnat, Salihamidžić, Ballack, Pizarro, Linke. Elöl: Jeremies, Kahn, Kuffour, Élber, Zé Roberto

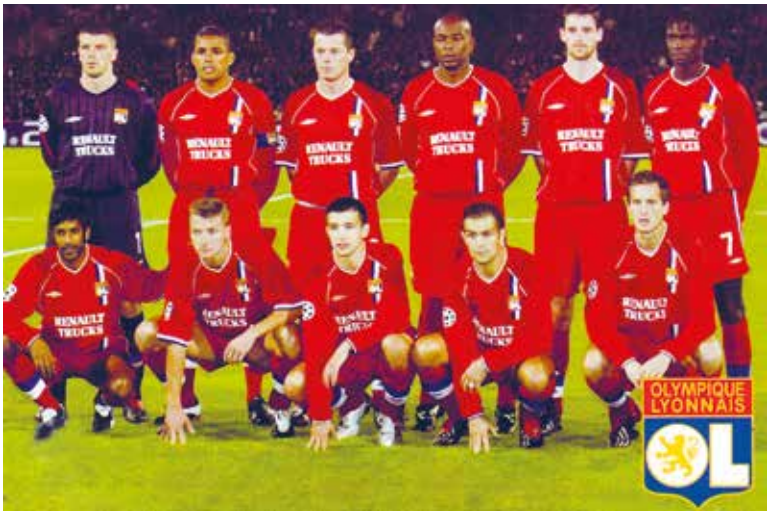

A Real Madrid. Hátul, balról: Cesar, Pavon, Iván Helguera, Figo, Cambiasso, Zidane. Elöl: Guti, Roberto Carlos, Míchel Salgado, Portillo, Flávio Conceição

A Lokomotiv Moszkva. Hátul, balról: Csugajnov, Nyigmatullin, Szennyikov, Obradovics, Nyizsegorodov, Obiorah. Elöl: Izmajlov, Loszkov, Maminov, Lekgetho, Pimenov

Az Olympique Lyonnais. Hátul, balról: Coupet, Ânderson, Deflandre, Caçapa, Bréchet, Diarra. Elöl: Dhorasoo, Vairelle, Carrière, Violeau, Müller

A Manchester United. Hátul, balról: Van Nistelrooy, Blanc, Ferdinand, Silvestre, Giggs, Keane. Elöl: Barthez, Phil Neville, Beckham, Forlan, Verón

A Juventus. Hátul, balról: Buffon, Ferrara, Thuram, Tudor, Tacchinardi, Montero. Elöl: Zambrotta, Camoranesi, Nedvěd, Davids, Del Piero

AZ ÉV CSAPATA

Az olasz házidöntőt nyerő Milan

Aligha kell ecsetelni: a kilencvenes évek olasz futballjában az AC Milan és a Juventus párharca volt a meghatározó. 1991 (bajnok: Sampdoria) és 2000 (bajnok: Lazio) között csak a piros-feketék és a „zebrák" nyerték el a bajnoki jelvényt, a scudettót. Ráadásul mindkettő egymást követő három esztendőben is döntőt játszhatott a Bajnokok Ligájában, mégpedig azonos eredménynyel, egy győzelem, két vereség. A korszak mindkét klubnál egy-egy nagy edzőegyéniséghez is köthető volt: a Milannál Fabio Capellóhoz, a Juvénél Marcello Lippihez.

Az ezredforduló évei kisebb változást hoztak, az ország fővárosa, Róma egyben az futballnak is fővárosa lett.

A Juventus 1999-ben hetedik, majd Carlo Ancelottival kétszer második lett a bajnoki tabellán. A Milan a bajnoki címe után a hatodik, majd a harmadik helyen végzett. 2001 nyarán mindkét

AZ EDZŐ

Beteljesedett Sacchi jóslata

CARLO ANCELOTTI 1959. június 10-én Reggiolóban született. A helyi csapatban (1973–1975), majd a Parmában (1975–1979), az AS Rómában (1979–1987) és az AC Milanban (1987–1992) futballozott. A piros-feketékkel kétszeres olasz bajnok (1987–1988, 1991–1992), kétszeres BEK-győztes (1989, 1990), európai Szuperkupa-győztes (1990), Világkupa-győztes (1989) volt. Előtte az AS Rómával olasz bajnoki címet (1982–1983), valamint négy Olasz Kupa-győzelmet (1979–1980, 1980–1981, 1983–1984, 1985–1986) ért el. Az olasz válogatottban (1981–1991) 26 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Elődöntős volt az 1988-as Eb-n, vb-bronzérmes a hazai rendezésű Mondialén (1990). Arrigo Sacchi már a nyolcvanas–kilencvenes évek fordulóján megjövendölte, hogy az akkori olasz játékosai közül Ancelottiból lesz a legjobb edző. Igaza lett, bár „Carletto" második karrierje nem indult sikeresen. A Reggiana (1995–1996), a Parma (1996–1998), majd a Juventus (1999–2001) csapatánál dolgozott, utóbbinál „ezüstfiúnak" gúnyolták, a legnagyobb sikere Torinóban az Intertotó-kupa megnyerése volt. Ám a Milanhoz szerződése után minden megváltozott. Az „ördögökkel" (2001–2009) bajnok (2003–2004), Olasz Kupa-győztes (2002–2003), kétszeres BL-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), valamint klubvilágbajnok (2007) is lett. A Chelsea-vel (2009–2011) első angliai idényében duplázott. A PSG-vel (2011–2013) francia bajnoki címet nyert (2012–2013). A Real Madrid élén (2013–2015) 2014-ben Király Kupa-győztes, BL-győztes, európai Szuperkupa-győztes, klubvilágbajnok lett. Következő állomáshelyén, a Bayern Münchennél (2016–2017) a Bundesliga bajnoka volt. Az azóta eltelt időben dolgozott a Napolinál (2018–2019), majd 2019 őszi menesztése után visszatért Angliába, átvéve az Evertont. Egyike annak a két edzőnek, akik háromszor is megnyerték a Bajnokok Ligáját. (A másik Zinédine Zidane.) Egyike annak a három trénernek, aki négyszer is döntőzhetett. (A másik kettő Marcello Lippi és Sir Alex Ferguson.) Egyike annak a hét hajdani futballistának, aki játékosként és aztán edzőként is BEK/BL-győztesnek mondhatta magát.

alakulatnál úgy gondolták, akár óriási összegek árán is, de meg kell erősíteni a keretet. A piros-feketékhez, Andrij Sevcsenkón kívül, éveken keresztül nem a régiekhez méltó új játékosok kerültek. A huszadik század utolsó hónapjaiban ellenben Adriano Galliani, az ügyvezető világsztárok szerződtetését, s a régi sikerek visszatértét ígérte az „ördögök" híveinek. Ha a 2001-es és a 2002-es nyár átigazolásait nézzük, azt mondhatjuk, tartotta a szavát. A Milan sokat és jól vásárolt. Két év alatt szinte teljesen kicserélődött a csapat, a kilencvenes évek első felének nagy csillagai közül csak a csapatkapitány, **Paolo Maldini**, valamint az egyszer már visszavonult, 37. évében járó Alessandro „Billy" Costacurta maradt meg hírmondónak. 2001 nyarán olyan csillagok kerültek a csapathoz, mint Pippo Inzaghi és Rui Costa, majd egy évvel később Clarence Seedorf, Rivaldo és Alessandro Nesta. A léptékek? Akkor még „csak" azt érzékeltük, hogy a korábbiakhoz képest elképesztők. De érdemes közel két évtizedes távlatból is vizsgálni őket. A portugál Rui Costánál azóta is csupán egy futballistáért fizetett magasabb összeget a Milan, mégpedig Leonardo Bonucciért, 2017-ben. Akkor még nem volt euró, s a két vételár között olyan pici a különbség, hogy az akár el is tűnhet a konvertálásban. De nagy pénzbe került Filippo „Pippo" Inzaghi is: ő még mindig az ötödik legdrágább vétel az AC Milan történetében. A 2002-ben megvett Alessandro „Sandro" Nesta a kilencedik, Seedorf a huszonegyedik. Egyedül Rivaldóért nem kellett nagy pénzt fizetni, ő a Bosman-szabály alapján ingyen érkezett Barcelonából, egy hónappal azt követően, hogy világbajnoki címet nyert a Távol-Keleten.

Carlo Ancelotti – aki 2001 őszén, Fatih Terimet váltva érkezett a vezetőedzői posztra, az előző tavasszal még a nagy riválist Juventusnál dolgozott – nem volt könnyű helyzetben. Ahogy hajdanán Fabio Capellónak, most neki is túlkínálatból kellett csapatot építenie. Ráadásul ön-

Az AC Milan játékosai az Old Traffordon is „fejest ugrottak a fűbe" a nagy diadal után

magával is szakmai csatát kellett vívnia, hiszen ő hajdanán Nils Liedhom Romájában és Arrigo Sacchi Milanjában is a támadójáték egyik szervezője volt. A kétezres évek elején pedig, bár még mindig a Milan játszotta talán a leglátványosabb játékot Itáliában, a legfontosabb mérkőzésekre „átszabta" a csapatot. Szinte minden csapatrészbe be kellett építeni egy új játékost – a felsoroltakon kívül például a kapuban a világbajnok brazil válogatott tartalékja, az útlevélbotrány körüli tűz lecsendesedése után visszatérő Dida kapott főszerepet –, a Milan villámgyorsan csapattá érett. „Senki sem gondolta, hogy ilyen gyorsan csapatként tudunk játszani" – mondta elégedetten Carlo Ancelotti. Igaza volt, a Milan ismét megnyerte a Bajnokok Ligáját.

DIDA (Nélson de Jesus Silva): 1973. október 7-én született Irarában, Brazília Bahia államában. Klubjai a Cruzeiro de Arapiraca (1990), a Vitória (1991–1993), a Cruzeiro (1994–1998), a Lugano (1998–1999), a Corinthians (1999–2000), az AC Milan (2000–2010), közben kölcsönjátékosként a Corinthians (2001–2002), a Portuguesa (2012), a Grêmio (2013), az Internacional-PA (2014–2015) voltak. A Copa Oro győztese (1995), a Brazil Kupa győztese (1996, 2002), brazil bajnok (1999), a Torneio Rio–São győztese (2002), olasz bajnok (2003–2004), Olasz Kupa-győztes (2002–2003), Rio Grande do Sul állam kétszeres bajnoka (2014, 2015), Libertadores Kupa-győztes (1997), kétszeres klubvilágbajnok (2000, 2007), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007). A brazil válogatottban (1995–2006) 91 mérkőzésen védett. Világbajnok (2002, nem játszó tartalék), vb-ezüstérmes (1998, nem játszó tartalék), vb-résztvevő (2006), a Copa América győztese (1999), a Konföderációs Kupa kétszeres győztese (1997, 2005), olimpiai bronzérmes (1996).

ALESSANDRO COSTACURTA: Az olasz futballban Billynek becézett hátvéd 1966. április 24-én született Jerago con Oragóban. Először az Asso futballistája volt, majd 1979 és 2007 között az AC Milanban játszott, közben az 1986–1987-es szezont a Monzában töltötte kölcsönjátékosként. A piros-feketékkel hét bajnoki címet nyert (1987–1988, 1991–1992, 1992–1993, 1993–1994, 1995–1996, 1998–1999, 2003–2004), Olasz Kupa-győztes volt (2002–2003), ötszörös BEK/BL-győztes (1989, 1990, 1994, 2003, 2007), négyszeres európai Szuperkupa-győztes (1989, 1990, 1994, 2003), kétszeres Világkupa-győztes (1989, 1990). Az olasz válogatottban (1991–1998) 59 mérkőzésen két gólt szerzett, vb-ezüstérmes volt 1994-ben, vb-résztvevő 1998-ban, Eb-résztvevő 1996-ban.

ALESSANDRO NESTA: 1976. március 19-én született Rómában. Klubjai a Lazio (1985–2002), az AC Milan (2002–2012), a Montreal Impact (2012–2013) és az indiai Csennaijin (2014) voltak. Háromszoros olasz bajnok (1999–2000, 2003–2004, 2010–2011), háromszoros Olasz Kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003), kanadai bajnok (2013), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), KEK-győztes (1998–1999), háromszoros európai Szuperkupa-győztes (1999, 2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (1996–2006) 78 mérkőzésen játszott. Világbajnok (2006), vb-résztvevő (1998, 2002), Európa-bajnoki ezüstérmes (2000), Eb-résztvevő (1996, nem játszó tartalék, 2004).

PAOLO MALDINI: A balhátvéd, aki időszakonként a védelem közepén is játszott, 1968. június 26-án született Milánóban. Pályafutása során klubmérkőzésen csak az AC Milan mezét viselte (1978–2009). Hét bajnoki címet nyert (1987–1988, 1991–1992, 1992–1993, 1993–1994, 1995–1996, 1998–1999, 2003–2004). Olasz Kupa-győztes (2002–2003), ötszörös BEK/BL-győztes (1989, 1990, 1994, 2003, 2007), ötszörös eu-

ropai Szuperkupa-győztes (1989, 1990, 1994, 2003, 2007), kétszeres Világkupa-győztes (1989, 1990), klubvilágbajnok (2007) volt. Az olasz válogatottban (1988–2002) 126 mérkőzésen hét gólt ért el, világbajnoki ezüst- (1994) és bronzérmes (1990), részt vett az 1998-as és a 2002-es tornán is. Európa-bajnoki ezüstérmes (2000), elődöntős (1988). Részt vett az 1996-os kontinensbajnokságon is.

KAHABER KALADZE: 1978. február 27-én született Szamtregyijában, Grúziában, az akkori Szovjetunió tagköztársaságában. Klubjai a Dinamo Tbiliszi (1993–1998), a Dinamo Kijev (1998–2001), az AC Milan (2001–2010) és a Genoa (2010–2012) voltak. Ötszörös grúz bajnok (1993–1994, 1994–1995, 1995–1996, 1996–1997, 1997–1998), négyszeres Grúz Kupa-győztes (1994, 1995, 1996, 1997), háromszoros ukrán bajnok (1998–1999, 1999–2000, 2000–2001), háromszoros Ukrán Kupa-győztes (1997–1998, 1998–1999, 1999–2000), olasz bajnok (2003–2004), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). A grúz válogatottban (1996–2011) 83 mérkőzésen 1 gólt szerzett.

GENNARO Ivan GATTUSO: 1978. január 9-én született Corigliano Calabróban. Klubjai a Perugia (1990–1997), a Rangers FC (1997–1998), a Salernitana (1999–2012), az AC Milan (1999–2012) és a Sion (2012–2013) voltak. Kétszeres olasz bajnok (2003–2004, 2010–2011), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (2000–2010) 73 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002, 2010), Eb-résztvevő (2004, 2008).

ANDREA PIRLO: 1979. május 19-én született Fleróban. Klubjai a Brescia (1992–1998), az Internazionale (1998–2001), közben kölcsönjátékosként a Reggina (1999–2000) és a Brescia (2001) voltak. 2001 és 2011 között az AC Milan, 2011 és 2015 között a Juventus, végül 2015 és 2017 között a New York City tagja volt. Hatszoros olasz bajnok (2003–2004, 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013, 2013–2014, 2014–2015), az Olasz Kupa kétszeres győztese (2002–2003, 2014–2015), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (2002–2015) 116 mérkőzésen 13 gólt szerzett. Világbajnok (2006), vb-résztvevő (2010, 2014), Eb-ezüstérmes (2012), Eb-résztvevő (2004, 2008), olimpiai bronzérmes (2004).

CLARENCE Clyde SEEDORF: 1976. április 1-jén született Suriname-on, Paramaribóban. Első klubjai az AS'80 és a Real Almere voltak, majd az Ajax akadémiájára került. Tizenhat évesen mutatkozott be a felnőtt csapatban, amelyben kupagyőztes (1992–1993), kétszeres bajnok (1993–1994, 1994–1995) Bajnokok Ligája-győztes (1995) lett. 1995–1996-ban a Sampdoria, 1996 és 1999 között a Real Madrid (1996–1997-ben bajnok, egy évvel később Bajnokok Ligája- és Világkupa-győztes), 1999-tól 2002-ig az Internazionale, 2002-től 2012-ig az AC Milan (2003–2004-ben és 2010–2011-ben bajnok, 2002–2003-ban Olasz Kupa-győztes, 2003-ban és 2007-ben Bajnokok Ligája-győztes, 2003-ban és 2007-ben európai Szuperkupa-győztes, 2007-ben Világkupa-győztes) sztárja volt. Pályafutása utolsó két szezonjában (2012–2014) a riói Botafogót erősítette. Brazil klubjával 2013-ban megnyerte Rio állam bajnokságát. A holland válogatottban (1994–2008) 87 mérkőzésen 11 gólt szerzett. Játszott az 1996-os, a 2000-es és a 2004-es Európa-bajnokságon, valamint az 1998-as világbajnokságon.

RUI Manuel César COSTA: 1972. március 29-én született a portugáliai Amadorában. Klubjai az SL Benfica (1977–1994), közben a Fafe (1990–1991), a Fiorentina (1994–2001), az AC Milan (2001–

2006) és az SL Benfica (2006–2008) voltak. Portugál bajnok (1993–1994), a Portugál Kupa győztese (1992–1993), olasz bajnok (2003–2004), az Olasz Kupa háromszoros győztese (1995–1996, 2000–2001, 2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003), európai Szuperkupa-győztes (2003). A portugál válogatottban (1993–2004) 94 mérkőzésen 26 gólt szerzett. Európa-bajnoki ezüstérmes (2004), Eb-elődöntős (2000), Eb-résztvevő (1996), vb-résztvevő (2002).

ANDRIJ Mikolajevics SEVCSENKO: 1976. szeptember 29-én született a Kijevhez közeli Dvirkivscsinában. Klubjai a Dinamo Kijev (1986–1999), az AC Milan (1999–2006), a Chelsea FC (2006–2009), közben kölcsönben újra a Milan (2008–2009), végül ismét a Dinamo Kijev (2009–2012) voltak. Ötszörös ukrán bajnok (1994–1995, 1995–1996, 1996–1997, 1997–1998, 1998–1999), háromszoros Ukrán Kupa-győztes (1995–1996, 1997–1998, 1998–1999), olasz bajnok (2003–2004), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), angol FA-kupa-győztes (2006–2007), angol Ligakupa-győztes (2006–2007), Bajnokok Ligája-győztes (2003), európai Szuperkupa-győztes (2003). Az ukrán válogatottban (1995–2012) 111 mérkőzésen 48 gólt szerzett. Részt vett a 2006-os világbajnokságon és a 2012-es Európa-bajnokságon.

FILIPPO INZAGHI: 1973. augusztus 9-én született Piacenzában. Klubjai a San Nicolò (1982–1985), a Piacenza (1985–1995), közben az AlbinoLeffe (1992–1993), a Hellas Verona (1993–1994), a Parma (1995–1996), az Atalanta (1996–1997), a Juventus (1997–2001) és az AC Milan (2001–2012) voltak. Háromszoros olasz bajnok (1997–1998, 2003–2004, 2010–2011), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (1997–2007) 57 meccsen 25 gólt szerzett. Világbajnok (2006), vb-résztvevő (1998, 2002), Eb-ezüstérmes (2000).

MASSIMO AMBROSINI: 1977. május 29-én született Pesaróban. Klubjai a Cesena (1992–1995), az AC Milan (1995–2013), közben a Vicenza (1997–1998) és a Fiorentina (2013–2014) voltak. Négyszeres olasz bajnok (1995–1996, 1998–1999, 2003–2004, 2010–2011), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2003, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (1999–2008) 35 mérkőzésen játszott. Európa-bajnoki ezüstérmes (2000), Eb-résztvevő (2008).

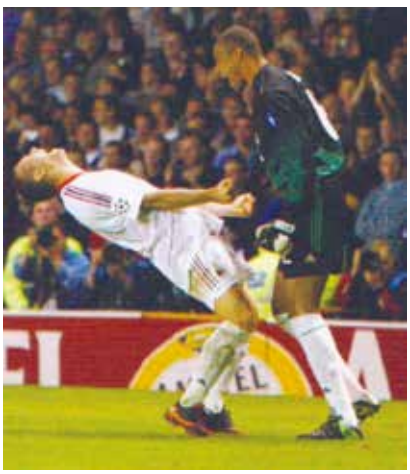

SERGINHO (Sérgio Cláudio dos Santos): 1971. június 27-én született Nilópolisban, Brazília Rio de Janeiro államában. Klubjai az Itaperuna (1992–1993), a Bahia (1993–1994), a Flamengo (1994–1995), a Cruzeiro (1995–1996), a São Paulo FC (1996–1999) és az AC Milan (1999–2008) voltak. Bahia állam bajnoka (1994), São Paulo állam bajnoka (1998). Olasz bajnok (2003–2004), az Olasz Kupa győztese (2002–2003), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2003, 2007), európai Szuperkupa-győztes (2003), klubvilágbajnok (2007). A brazil válogatottban (1998–2001) tíz mérkőzésen 1 gólt szerzett. A Copa América győztese (1999).

(Roque Júniort bemutattuk a 2001–2002-es idénynél.)

A Maldini fiú történelmi emelése

A két olasz döntős közül a Milan a Deportivo La Coruñát, az RC Lenst és a Bayern Münchent, majd a Real Madridot, a Borussia Dortmundot és a Lokomotiv Moszkvát megelőzve verekedte keresztül magát a Bajnokok Ligája 2002–2003-as dupla csoportkörén. A Juve a Newcastle United, a Dinamo Kijev és a Feyenoord előtt nyerte meg az első csoportkört, majd a Manchester United mögött, de a Baselt és a Deportivo La Coruñát megelőzve lépett az egyenes kieséses szakaszba a másodikból. Mind a két csapat 3-2-es összesítéssel jutott túl a negyeddöntőn, a Juve a Barcelonát, a Milan előző évtizedbeli mumusát, az Ajaxot búcsúztatta. Abban a szakaszban vitathatatlanul a Real Madrid és a Manchester United párharca volt a sláger: a spanyolok 3-1-re nyerték az első meccset, de így csak alig jutottak tovább, mert a United 4-3-ra nyert otthon. Másképpen: a Madrid az élete egyik legjobb meccsét játszó, mesterhármast szerző Ronaldónak köszönhette, hogy versenyben maradt.

A „szétlövés" két hőse: Sevcsenko és Dida

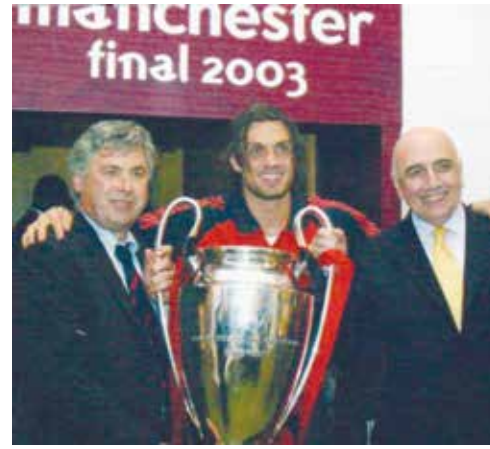
A sorsolás láttán aztán kiderült: Marcello Lippi csapatán múlik, hogy – a bajnokcsapatok tornájának történetében először – lesz-e olasz házi döntő. A legjobb négy közé ugyanis három olasz is bekerült, ami különösen annak fényében volt meglepő, hogy az előző két kiírásban még a negyeddöntőig sem jutott a Serie A egyetlen képviselője sem.

Az elődöntő első felvonása nem alakult jól a majdani finalisták számára. A milánói derbi, a piros-feketék pályaválasztása mellett, nem hozott gólt. A Bernabéuban a Real Madrid Roberto Carlos és Ronaldo egy-egy találatával 2-1-re megverte a három eltiltott játékosát is nélkülöző Juventust. Az egyik visszavágón, a San Siróban, megint döntetlent játszottak a felek, bármilyen fura, a Milan a saját pályáján elért, de idegenbelinek számító góllal ejtette ki városi riválisát és egyben társbérlőjét, az Intert. A másik találkozón, egy nappal később a Juve simán megverte a Stadio delle Alpiban a sérült Claude Makélélét nélkülöző, a térdével kínlódó Ronaldót csak a kispadra ültető Real Madridot. Ezzel eldőlt, nem szakad meg a sorozat, nem tud nyerni a címvédő a BL-ben. Az első meccsen is eredményes David Trezeguet szerezte az első, Alessandro Del Piero a második, a cseh Pavel Nedvěd pedig a harmadik gólt. A Madridnak talán egyszer volt esélye: a kényszerből pályára

Kaladze, Brocchi, Maldini, Ambrosini és Abbiati

küldött Ronaldo kiharcolt egy büntetőt, ám Luis Figo tizenegyesét Gianluigi Buffon kivédte. Így a volt juvés, Zinédine Zidane a hajrában rúgott szépítő gólja semmit sem ért. Legfeljebb annyit, hogy a „zebrák" híveinek izgulniuk kellett a hosszabbítás öt percében.

Carlo Ancelotti, Paolo Maldini és Adriano Galliani

Aztán meg azon izgulhattak, mi lesz velük a manchesteri döntőben, az idény minden vitán felül állóan legjobb Juventus-játékosa, az eltiltott Nedvěd nélkül. Futballtörténelmi szempontból is akadt egy különlegessége a meccsnek: éppen negyven évvel azt követően, hogy Cesare Maldini, mint az első BEK-győztes Milan csapatkapitánya, átvette a serleget, a fiának, Paolónak is megadatott ez. Ha nem is Londonban, de Angliában, Manchesterben. Meg még egy: Clarence Seedorf lett az első játékos, aki három különböző csapattal, az Ajaxszal, a Real Madriddal, majd az AC Milannal is megnyerte a Bajnokok Ligáját. A mérkőzés végül „szétlövésben" dőlt el. A két kapus remekelt. Gianluigi Buffon hárított két kísérletet, de ez is kevés volt, mert Dida hármat is kivédett.

A BL gólkirályi címét Ruud van Nistelrooy (Manchester United) érdemelte ki a 12 találatával.

2. selejtezőkör. Zalaegerszegi TE–NK Zagreb 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a ZTE).

3. selejtezőkör. Zalaegerszegi TE–Manchester United 1-0, 0-5.

1. csoportkör

A csoport. Arsenal–BVB Dortmund 2-0, 1-2, AJ Auxerre–PSV 0-0, 0-3, BVB Dortmund–AJ Auxerre 2-1, 0-1, PSV–Arsenal 0-4, 0-0, AJ Auxerre–Arsenal 0-1, 2-1, PSV–BVB Dortmund 1-3, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 10 pont, 2. BVB Dortmund 10 pont, 3. AJ Auxerre 7 pont, 4. PSV Eindhoven 6 pont

B csoport. FC Basel–Szpartak Moszkva 2-0, 2-0, Valencia–Liverpool 2-0, 1-0, Szpartak Moszkva–Valencia 0-3, 0-3, Liverpool–FC Basel 1-1, 3-3, Liverpool–Szpartak Moszkva 5-0, 3-1, Valencia–FC Basel 0-2, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 10 pont, 2. FC Basel 9 pont, 3. Liverpool FC 8 pont, 4. Szpartak Moszkva 0 pont

C csoport. Genk–AEK Athén 0-0, 1-1, AS Roma–Real Madrid 0-3, 1-0, AEK Athén–AS Roma 0-0, 1-1, Real Madrid–Genk 6-0, 1-1, Genk–AS Roma 0-1, 0-0, AEK Athén–Real Madrid 3-3, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 9 pont, 2. AS Roma 9 pont, 3. AEK Athén 6 pont, 4. KRC Genk 4 pont

D csoport. Ajax–O. Lyon 2-1, 2-0, Rosenborg–Internazionale 2-2, 0-3, O. Lyon–Rosenborg 5-0, 1-1, Internazionale–Ajax 1-0, 2-1, Internazionale–O. Lyon 1-2, 3-3, Rosenborg–Ajax 0-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 11 pont, 2. AFC Ajax 8 pont, 3. Olympique Lyon 8 pont, 4. Rosenborg BK Trondheim 4 pont

E csoport. Feyenoord–Juventus 1-1, 0-2, Dinamo Kijev–Newcastle United 2-0, 1-2, Newcastle United–Feyenoord 0-1, 3-2, Juventus–Dinamo Kijev 5-0, 2-1, Juventus–Newcastle United 2-0, 0-1, Feyenoord–Dinamo Kijev 0-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 13 pont, 2. Newcastle United 9 pont, 3. Dinamo Kijev 7 pont, 4. Feyenoord 5 pont

F csoport. Olympiakosz–Bayer Leverkusen 6-2, 0-2, Manchester United–Maccabi Haifa 5-2, 0-3, Bayer Leverkusen–Manchester United 1-2, 0-2, Maccabi Haifa–Olympiakosz 3-0, 3-3, Manchester United–Olympiakosz 4-0, 3-2, Maccabi Haifa–Bayer Leverkusen 0-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 15 pont, 2. Bayer 04 Leverkusen 9 pont, 3. Maccabi Haifa 7 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 4 pont

G csoport. Bayern München–Deportivo 2-3, 1-2, AC Milan–Lens 2-1, 1-2, RC Lens–Bayern München 1-1, 3-3, Deportivo–AC Milan 0-4, 2-1, Bayern München–AC Milan 1-2, 1-2, Deportivo–RC Lens 2-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 12 pont, 2. Deportivo La Coruña 12 pont, 3. RC Lens 8 pont, 4. FC Bayern München 2 pont

H csoport. Lokomotiv Moszkva–Galatasaray 0-2, 2-1, FC Barcelona–FC Bruges 3-2, 1-0, FC Bruges–Lokomotiv Moszkva 0-0, 0-2, Galatasaray–FC Barcelona 0-2, 1-3, Lokomotiv Moszkva–FC Barcelona 1-3, 0-1, Galatasaray–FC Bruges 0-0, 1-3. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 18 pont, 2. Lokomotiv Moszkva 7 pont, 3. FC Bruges 5 pont, 4. Galatasaray SK 4 pont

2. csoportkör

A csoport. Newcastle United–Internazionale 1-4, 2,2, Bayer Leverkusen–FC Barcelona 1-2, 0-2, Internazionale–Bayer Leverkusen 3-2, 2-0, FC Barcelona–Newcastle United 3-1, 2-0, FC Barcelona–Internazionale 3-0, 0-0, Bayer Leverkusen–Newcastle United 1-3, 1-3. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 16 pont, 2. FC Internazionale 11 pont, 3. Newcastle United 7 pont, 4. Bayer 04 Leverkusen 0 pont

B csoport. AS Roma–Arsenal 1-3, 1-1, Valencia–Ajax 1-1, 1-1, Arsenal–Valencia 0-0, 1-2, Ajax–AS Roma 2-1, 1-1, Arsenal–Ajax 1-1, 0-0, AS Roma–Valencia 0-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 9 pont, 2. AFC Ajax 8 pont, 3. Arsenal FC 7 pont, 4. AS Roma 5 pont

C csoport. AC Milan–Real Madrid 1-0, 1-3, Lokomotiv Moszkva–BVB Dortmund 1-2, 0-3, BVB Dortmund–AC Milan 0-1, 1-0, Real Madrid–Lokomotiv Moszkva 2-2, 1-0, Real Madrid–BVB Dortmund 2-1, 1-1, AC Milan–Lokomotiv Moszkva 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 12 pont, 2. Real Madrid 11 pont, 3. BVB Dortmund 10 pont, 4. Lokomotiv Moszkva 1 pont

D csoport. FC Basel–Manchester United 1-3, 1-1, Deportivo–Juventus 2-2, 2-3, Manchester United–Deportivo 2-0, 0-2, Juventus–FC Basel 4-0, 1-2, Manchester United–Juventus 2-1, 3-0, FC Basel–Deportivo 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 13 pont, 2. Juventus FC 7 pont, 3. FC Basel 7 pont, 4. Deportivo La Coruña 7 pont

Negyeddöntő. Real Madrid–Manchester United 3-1, 3-4, AFC Ajax–AC Milan 0-0, 2-3, FC Internazionale–Valencia CF 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Inter), Juventus FC–FC Barcelona 1-1, 2-1 (hosszabbításban)

Elődöntő. Real Madrid–Juventus FC 2-1, 1-3, AC Milan–FC Internazionale 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Milan)

Döntő

AC Milan–Juventus FC 0-0, 11-esekkel 3-2

2003. május 28., Manchester, Old Trafford, 62 315 néző. Jv.: Markus Merk (német)

AC Milan: Dida – Costacurta (Roque Júnior, 66), Nesta, Maldini, Kaladze – Gattuso, Pirlo (Serginho, 71.), Seedorf – Rui Costa (Ambrosini, 87.) – Sevcsenko, F. Inzaghi

Juventus FC: Buffon – Thuram, Tudor (Birindelli, 42.), Ferrara, Montero – Camoranesi (A. Conte, 46.), Tacchinardi, Davids (Zalayeta, 65.), Zambrotta – Trezeguet, Del Piero

A 11-est berúgta: Serginho, Nesta, Sevcsenko, illetve Birindelli, Del Piero. A 11-est kihagyta: Seedorf, Kaladze, illetve Trezeguet, Zalayeta, Montero

UEFA-KUPA

José Mourinho betört a nemzetközi elitbe

Rögtön az induláskor megörökíthették az utókor számára a sportkrónikák pár jól csengő név kudarcát: Sporting CP, Rangers, Chelsea, Aberdeen, CSZKA Moszkva, Sahtar Donyeck, Dinamo Tbiliszi.

A második körben fejezte be a Crvena zvezda, az Ipswich Town, a Parma, az FTC, az Austria Wien, a Werder Bremen, a Partizan, a Grasshoppers, a Fenerbahçe, a Blackburn Rovers s az Alavés. A harmadik fordulóra kiegészült a mezőny a Bajnokok Ligájából érkezőkkel, és nyilván az átkerült „nyolcak" ebben a kupában akarták megmenteni az idényüket. Ha maradunk az előző mondatok logikájánál, akkor itt említjük meg a bukott sztárcsapatokat: Paris SG, Schalke 04, Dinamo Kijev, Leeds United. A nyolcaddöntő jelentette a végállomást az Anderlecht és a VfB Stuttgart számára, ellenben a nyolc közé furakodott a Málaga CF, amelyet talán még a saját rajongói sem vártak oda. Elképesztő szériát produkált a Boavista, kétszer idegenben szerzett góllal, egyszer tizenegyesekkel ment tovább, s egészen az elődöntőig masírozott.

Két olyan klub került a fináléba, amelyik már begyűjtötte korábban valamelyik európai kupatorna fődíját, vagyis egyik végső diadala sem szolgáltatott médiaszenzációt. Sevillában a José Mourinho vezette „sárkányok" hosszabbításban legyőzték a skótokat, a később oly sikeres mesterük pedig magasba emelhette az első nemzetközi trófeáját.

A gólkirályi címért járó jutalmat a brazil **Derlei** (FC Porto) vehette át, aki 12-szer volt eredményes.

Előselejtező. KÍ Klaksvík–Újpest FC 2-2, 0-1, Ferencvárosi TC–AEL Limaszol 4-0, 1-2

1. forduló. Paris SG–Újpest FC 3-0, 1-0, Sporting CP–Partizan Beograd 1-3, 3-3 (hosszabbításban), Legia Warszawa–FC Utrecht 4-1, 3-1, Zimbru Chisinau–Real Betis Balompié 0-2, 1-2, Beşiktaş–FK Szarajevo 2-2, 5-0, CSZKA Moszkva–Parma Calcio 1-1, 2-3, Levszki Szófia–Brøndby IF 4-1, 1-1, RSC Anderlecht–Stabæk 0-1, 2-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Anderlecht), Naţional Bucureşti–SC Heerenveen 3-0, 0-2, SS Lazio–Skoda Xanti 4-0, 0-0, Aberdeen FC–Hertha BSC 0-0, 0-1, Ipswich Town-Szartid Szmederevo 1-1, 1-0, Maccabi Tel-Aviv–Boavista 1-0, 1-4, AIK Stockholm–Fenerbahçe 3-3, 1-3, Sparta Praha–Široki Brijeg 3-1, 1-0, Austria Wien–Sahtar Donyeck 5-1, 0-1, Denizlispor–FC Lorient 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Denizlispor), Chelsea FC–Viking FK 2-1, 2-4, Dinamo Zagreb–Zalaegerszegi TE 6-0, 3-1, FC København–Djurgårdens IF 0-0, 1-3, VfB Stuttgart–Ventspils 4-1, 4-1, FC Kärnten Klagenfurt–Hapoel Tel-Aviv 0-4, 1-0, Viktoria Žižkov–Rangers FC 2-0, 1-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Viktoria), Vitesse Arnhem–Rapid Bucureşti 1-1, 1-0, Leeds United–Metalurg Zaporozsje 1-0, 1-1, Servette FC–Amica Wronki 2-3, 2-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Amica), Sturm Graz–Livingston FC 5-2, 3-4, Ferencvárosi TC–Kocaelispor 4-0, 1-0, Zseljeznicsar Szarajevo–Málaga CF 0-0, 0-1, Girondins Bordeaux–Matador Púchov 6-0, 4-1, Slovan Liberec–Dinamo Tbiliszi 3-2, 1-0, Leixões SC–PAOK Szaloniki 2-1, 1-4, Liteksz Lovecs–Panathinaikosz 0-1, 1-2 (hosszab-

bításban), Crvena zvezda–AC Chievo 0-0, 2-0, Hajduk Split–Fulham FC 0-1, 2-2, Primorje–Wisła Kraków 0-2, 1-6, Apoel Nicosia–Grazer AK 2-0, 1-1, Celta Vigo–Odense BK 2-0, 0-1, Metalurg Donyeck–Werder Bremen 2-2, 0-8, Celtic FC–FK Suduva 8-1, 2-0, FC Porto–Polonia Warszawa 6-0, 0-2, FC Gomel–Schalke 04 1-4, 0-4, Grasshopper-Club–Zenit Szentpétervár 3-1, 1-2, Ankaragücü–Deportivo Alavés 1-2, 0-3, Iraklisz Szaloniki–Anorthoszisz 4-2, 1-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Anorthoszisz), FC Midtjylland–Varteks Varaždin 1-0, 1-1, Blackburn Rovers–CSZKA Szófia 1-1, 3-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Rovers), RE Mouscron–Slavia Praha 2-2, 1-5

2. forduló. Viktoria Žižkov–Real Betis Balompié 0-1, 0-3, Legia Warszawa–Schalke 04 2-3, 0-0, Djurgårdens IF–Girondins Bordeaux 0-1, 1-2, Apoel Nicosia–Hertha BSC 0-1, 0-4, Dinamo Zagreb–Fulham FC 0-3, 1-2, Sparta Praha–Denizlispor 1-0, 0-2, Ferencvárosi TC–VfB Stuttgart 0-0, 0-2, Sturm Graz–Levszki Szófia 1-0, 0-1 (11-esekkel jutott tovább a Sturm), Partizan Beograd–Slavia Praha 3-1, 1-5 (hosszabbításban), Naţional Bucureşti–Paris SG 0-2, 0-1, Fenerbahçe–Panathinaikosz 1-1, 1-4, PAOK Szaloniki–Grasshopper-Club 2-1, 1-1, SS Lazio–Crvena zvezda 1-0, 1-1, RSC Anderlecht–FC Midtjylland 3-1, 3-0, Austria Wien–FC Porto 0-1, 0-2, Vitesse Arnhem–Werder Bremen 2-1, 3-3, Ipswich Town–Slovan Liberec 1-0, 0-1 (11-esekkel jutott tovább a Slovan), Deportivo Alavés–Beşiktaş 1-1, 0-1, Parma Calcio–Wisła Kraków 2-1, 1-4 (hosszabbításban), Leeds United–Hapoel Tel-Aviv 1-0, 4-1, Celtic FC–Blackburn Rovers 1-0, 2-0, Málaga CF–Amica Wronki 2-1, 2-1, Celta Vigo–Viking FK 3-0, 1-1, Boavista–Anorthoszisz 2-1, 1-0

3. forduló. Hertha BSC–Fulham FC 2-1, 0-0, Paris SG–Boavista 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Boavista), Wisła Kraków–Schalke 04 1-1, 4-1, Denizlispor–Olympique Lyon 0-0, 1-0, Slovan Liberec–Panathinaikosz 2-2, 0-1, Beşiktaş–Dinamo Kijev 3-1, 0-0, Girondins Bordeaux–RSC Anderlecht 0-2, 2-2, PAOK Szaloniki–Slavia Praha 1-0, 0-4, AEK Athén–Maccabi Haifa 4-0, 4-1, Sturm Graz–SS Lazio 1-3, 1-0, FC Bruges–VfB Stuttgart 1-2, 0-1, Vitesse Arnhem–Liverpool FC 0-1, 0-1, Celtic FC–Celta Vigo 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Celtic), Real Betis Balompié–AJ Auxerre 1-0, 0-2, Málaga CF–Leeds United 0-0, 2-1, FC Porto–RC Lens 3-0, 0-1

Nyolcaddöntő. Hertha BSC–Boavista 3-2, 0-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Boavista), Panathinaikosz–RSC Anderlecht 3-0, 0-2, Slavia Praha–Beşiktaş 1-0, 2-4, AJ Auxerre–Liverpool FC 0-1, 0-2, SS Lazio–Wisła Kraków 3-3, 2-1, Málaga CF–AEK Athén 0-0, 1-0, Celtic FC–VfB Stuttgart 3-1, 2-3, FC Porto–Denizlispor 6-1, 2-2

Negyeddöntő. FC Porto–Panathinaikosz 0-1, 2-0 (hosszabbításban), SS Lazio–Beşiktaş 1-0, 2-1, Celtic FC–Liverpool FC 1-1, 2-0, Málaga CF–Boavista 1-0, 0-1 (11-esekkel jutott tovább a Boavista)

Elődöntő. FC Porto–SS Lazio 4-1, 0-0, Celtic FC–Boavista 1-0, 1-1

Döntő

FC Porto–Celtic FC 3-2 (1-0, 2-2, 3-2)

2003. május 21., Sevilla, Olimpiai Stadion, 52 972 néző. Jv.: Ľuboš Micheľ (szlovák)

FC Porto: Vítor Baía – Paulo Ferreira, Jorge Costa (Pedro Emanuel, 71.), Ricardo Carvalho, Nuno Valente – Alenyicsev, Costinha (Ricardo Costa, 9.), Maniche – Deco, Derlei, Nuno Capucho (Marco Ferreira, 98.)

Celtic FC: Douglas – Valgaeren (Laursen, 64.), Baldé, Mjällby – Agathe, Thompson – Lambert (McNamara, 76.), Lennon, Sz. Petrov (Maloney, 105.) – Sutton, H. Larsson

Gólszerzők: Derlei (45., 115.), H. Larsson (47., 57.), Alenyicsev (54.)

Kiállítva: Baldé (96.), Nuno Valente (123.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

A balhátvéd volt a legjobb

A hagyományoktól eltérően ezúttal pénteki napon játszottak az európai Szuperkupáért. A Real Madrid a meccs legjobbjának választott Roberto Carlos vezérletével győzött. A brazil világbajnok előbb Zinédine Zidane labdáját rúgta a kapu elé, amit Patrick Paauwe a saját kapujába küldött. Hat perccel később Roby Carlos maga lőtte a hálóba a labdát. El is dőlt a kupa sorsa, bár Pierre van Hooijdonk a második félidőben szépített. Ám nem sokáig reménykedhettek a hollandok: Guti gyorsan visszaállította a kétgólos különbséget. Udvariasan nyilatkozott a két edző: egyikük, Vicente Del Bosque örült, hogy a Real Madrid, bármilyen meglepő, de történetében először megnyerte az európai Szuperkupát. Kollégája, Bert van Marwijk elismerte: „A világ legjobb csapatától kaptunk ki". Ők ketten, nyolc évvel később, a johannesburgi világbajnoki döntőben újra találkoztak, akkor már hazájuk szövetségi kapitányaként. S megint Del Bosque nyert…

Real Madrid–Feyenoord 3-1 (2-1)

2002. augusztus 30., Monaco, Stade Louis II., 18 284 néző. Jv.: Hugh Dallas (skót)

Real Madrid: Casillas – Salgado, Hierro, Iván Helguera, Roberto Carlos – Makélélé, Cambiasso (Pavón, 88.), Figo – Raúl, Zidane (Solari, 86.), Guti (Portillo, 71.)

Feyenoord: Zoetebier – Gyan (Buffel, 72.), Van Wonderen, Paauwe, Rząsa – Emerton, Bosvelt, Ono – Lurling, B. Kalou, Van Hooijdonk

Gólszerzők: Paauwe (15., öngól), Roberto Carlos (21.), Van Hooijdonk (56.), Guti (60.)

Tévez első nemzetközi sikere

A Bianchi-korszak korábbi diadalaihoz képest 2003-ban simán hódította el a legtekintélyesebb dél-amerikai klubkupát a Boca Juniors. A „genovaiak" ötödször szerezték meg a trófeát, a korábban a Vélezzel is nyerő Bianchival ez volt a harmadik sikerük, mindössze négy kiíráson belül.

A mester az Estudiantesszel három elsőséget begyűjtő Osvaldo Zubeldíát megelőzve lett a legeredményesebb edző a Libertadores Kupában, különleges, hogy egyetlen kivétellel mindig São Paulóban, a híres Morumbiban ünnepelhette a diadalt (2001-ben a mexikói Cruz Azul ellen otthon, a Bombonerában játszották a második mérkőzést). 1994-ben a São Paulo FC, 2000-ben a Palmeiras, 2003-ban pedig a Santos ellen győzött a csapatával.

A 2003-as bravúr hősei a játékosok közül a csatárok, a döntő két mérkőzésén három gólt is szerző Marcelo Delgado, valamint a pályafutása első nagy nemzetközi sikerét elérő, akkor még csupán 19 éves **Carlos Tévez** voltak.

Boca Juniors–Santos FC 2-0 (1-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2003. június 25., Buenos Aires, Estádio Alberto J. Armando (La Bombonera), 52 000 néző. Jv: Óscar Ruíz (kolumbiai)

Boca Juniors: Abbondanzieri – Ibarra, Schiavi, Burdisso, C. Rodriguez – Battaglia, Cascini, Cagna (Cángele, 88.) – Tévez – Delgado, Guillermo Barros Schelotto (Villarreal, 53.)

Santos FC: Fábio Costa – Reginaldo Araújo, Pereira (André Luis, 46.), Alex, Léo – Paulo Almeida, Renato, Fabiano (Nené, 69.), Diego – Robinho, Ricardo Olíveira

Gólszerző: Delgado (32., 83.)

Kiállítva: Araújo (82.)

Santos FC–Boca Juniors 1-3 (0-1)

Döntő, 2. mérkőzés, 2003. július 2., São Paulo, Estádio Cicero de Toledo (Morumbi), 73 103 néző. Jv: Jorge Larrionda (uruguayi)

Santos FC: Fábio Costa – Wellington (Nene, 30.), André Luiz, Alex, Leó – Paulo Almeida, Renato, Diego, Fabiano – Robinho, Ricardo Oliveira (Douglas, 68.)

Boca Juniors: Abbondanzieri – Ibarra, Schiavi, Burdisso, Rodriguez, Villarreal (Jerez, 89.), Cagna (Caneo, 88.), Battaglia, Cascini – Tévez (Cángele, 91.), Delgado

Gólszerzők: Tévez (21.), Alex (75.), Delgado (84.), Schiavi (95. – 11-esből)

VILÁGKUPA

Centenáriumi triplázás

A japánok helyszínt váltottak, Tokió helyett Jokohamában rendezték meg a mérkőzést. Bármilyen furcsa is, de eddig az összecsapásig csak egy Világkupa-győzelemmel volt több a madridiak számláján a paraguayiakénál, 2-1 volt csupán az állás. Ám a brazil Ronaldo, majd a helyére beküldött Guti gondoskodott arról, hogy 3-1-re változzon az eredmény. A dél-amerikaiak jószerével végigvédekezték a döntőt, igaz, legalább sportszerűen bekkeltek, nem rúgták-vágták az ellenfeleiket, így nem túlzás kijelenteni, teljességgel megérdemelten került a serleg a „királyiak" kincstárába.

A finálé legjobbja az első találatot szerző Ronaldo Luís Nazário de Lima lett. A győzelemmel teljes lett a centenáriumi év triplázása: a 2002-ben százéves Real Madrid mindhárom nemzetközi trófeát elhódította, amelyért versenybe szállt.

Fernando Hierro és Raúl

Real Madrid–Olimpia Asunción 2-0 (1-0)

2002. december 3., Jokohama, International Stadium, 66 070 néző. Jv.: Carlos Eugênio Simon (brazil)

Real Madrid: Casillas – Míchel Salgado, Hierro, Iván Helguera, Roberto Carlos – Makélélé, Cambiasso (Pavón, 90.), Figo – Raúl, Zidane (Solari, 86.), Ronaldo (Guti, 82.)

Olimpia Asunción: Tavarelli – Isasi, Zelaya, P. Benítez, Jara – Órteman, Enciso, Cáceres, Córdoba (Báez, 65.) – M. Benítez (Caballero, 81.), López

Gólszerzők: Ronaldo (14), Guti (84.)

KONFÖDERÁCIÓS KUPA

Tragédia árnyékolta be a franciák sikerét

Franciaország rendezte és nyerte meg a Konföderációs Kupát. A nyolc résztvevőt két csoportba osztották, az egyikből a francia és a kolumbiai, a másikból a kameruni és a török csapat jutott az elődöntőbe. Bár a brazilok közül hiányoztak a legnagyobb sztárok, mint Ronaldo, Roberto Carlos és Rivaldo, nagy meglepetést keltett, hogy kiestek a csoportszakaszban. Az 1998-as vb-döntőre emlékező franciák nagy örömmel figyelték, ahogy a „szelídíthetetlen oroszlánok" Samuel Eto'o góljával a Stade de France-ban legyőzik a brazilokat… A döntőbe jutásért a 2002-es vb-kudarc után javítani vágyó franciák a torna legjobb mérkőzésén 3-2-re megverték a törököket. Mind a három góljukat Arsenal-futballista lőtte (Henry, Pirès, Wiltord).

Az időben előbb játszott, másik elődöntőben a kameruni csapat egy újabb 1-0-val kiejtette a kolumbiaiakat – de ez senkit sem érdekelt igazán. Lyonban a mérkőzés 72. percében összeesett az afrikaiak legjobb játékosa, az akkor már három éve a helyi Olympique Lyonnais-ben futballozó Marc-Vivien Foé. Hosszú perceken át ápolták, próbálták újraéleszteni. Még élt, amikor bevit-

ték a stadion egészségügyi részlegébe, de végül nem tudták megmenteni. A későbbi vizsgálatok szerint a szíve mondta fel a szolgálatot. Mint utóbb kiderült, Winfried Schäfer, a csapat német szövetségi kapitánya fáradtnak látta, le akarta cserélni, ám a játékos jelezte, szeretne a pályán maradni. A három nappal későbbi, érthetően borzasztóan rossz hangulatú döntőben a francia válogatott (Barthez – Sagnol, Gallas, Desailly, Lizarazu – Giuly, Pedretti, Dacourt – Wiltord, Henry, Cissé, cseréként beállt Pirès, Thuram és Kapo) a torna legjobbjának választott és gólkirályaként ünnepelt Thierry Henry 97. percben szerzett „aranygóljával" 1-0-ra győzött a mérkőzést elhunyt társuk emlékére vállaló kameruniak ellen.

Djemba-Djemba és Henry a döntőben

A két csapat közösen imádkozott a találkozó előtt, majd utána a két csapatkapitány, Marcel Desailly és Rigobert Song együtt vette át a franciákat illető, győztesnek járó trófeát.

ARANYLABDA, 2002

Brazil belügy

Az európai futball elemzői szinte biztosak voltak abban 2002 őszén, hogy – függetlenül attól, hogy **Ronaldo** szenzációsan futballozott a távol-keleti világbajnokságon – a vb-arany mellett BL-elsőséget is szerző, majd augusztusban az európai Szuperkupa-döntő legjobbjának választott Roberto Carlos kapja az Aranylabdát. Tévedtek, s ebben állítólag szerepet játszott a Fenomén nagyszerű teljesítménye a Világkupa-döntőben. Ott, ahol a világbajnoki döntőt is megnyerte. Ronaldo a pályafutása során másodszor kapta meg a *France Football* díját, érdekes, hogy 1997-ben és 2002-ben is klubot váltott előző nyáron. Amúgy a szavazó újságírók nagyon sokra tartották a „galaktikusokat": négyen is bekerültek az első hét közé. Az előző év „dobogósai" közül egyedül Oliver Kahn tartotta meg a helyét, ismét harmadik lett.

Aranylabda, 2002

1. Ronaldo Nazário da Lima (brazil, Internazionale, Real Madrid) 169 pont, 2. Roberto Carlos (brazil, Real Madrid) 145, 3. Oliver Kahn (német, Bayern München) 110, 4. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid) 78, 5. Michael Ballack (német, Bayer Leverkusen, Bayern München) 71, 6. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 54, 7. Raúl González (spanyol, Real Madrid) 38, 8. Rivaldo Vitor Barbosa Ferreira (brazil, FC Barcelona, AC Milan) 31, 9. Yıldıray Baştürk (török, Bayer Leverkusen) 13, 10. Alessandro Del Piero (olasz, Juventus FC) 12. (Az első tíz helyezett.)

Az Independiente.
Hátul, balról: Gabriel Milito,
Juan Serrizuela,
Franco, Diego Suárez,
Leo Díaz, Guiñazú.
Elöl: Eluchans, Silvera,
Montenegro, Insúa,
Pusineri

A Boca Juniors.
Hátul, balról: Ibarra,
Schiavi, Abbondanzieri,
Burdisso, Cagna, Cascini.
Elöl: Guillermo Barros
Schelotto, Tévez, Battaglia,
Rodriguez, Delgado

A francia válogatott.
Hátul, balról: Dacourt,
Desailly, Gallas,
Giuly, Sagnol.
Elöl: Barthez, Lizarazu,
Henry, Pedretti, Wiltord,
Djibril Cissé

Az FC Porto.
Hátul, balról: Vítor Baia, Nuno Valente, McCarthy, Bosingwa, Pedro Emanuel, Costinha.
Elöl: Secretario, Deco, Derlei, Ricardo Carvalho, Paulo Ferreira

A Santos FC.
Hátul, balról (csak a játékosok): Alex, Preto, Pereira, Fábio Costa, Renato, Maurinho, Rafael, André Luís, Paulo Almeida.
Elöl: Alexandre, Douglas, Diego, Michel, Robert, Willian, Léo, Robinho, Elano

Az AC Milan.
Hátul, balról: Maldini, Dida, Sevcsenko, Kaladze, Seedorf, Nesta.
Elöl: Inzaghi, Gattuso, Pirlo, Costacurta, Ruí Costa

Bajnokok, kupagyőztesek

2002–2003

	Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
EURÓPA			
	Albánia	KS Tiranë	Dinamo Tiranë
	Andorra	Santa Coloma	Santa Coloma
	Anglia	Manchester United	Arsenal FC
	Ausztria	FK Austria	FK Austria
	Azerbajdzsán	–	–
	Belgium	FC Bruges	La Louvière
	Bosznia-Hercegovina	Leotar Trebinje	FK Željezničar
	Bulgária	CSZKA Szófia	Levszki Szófia
	Ciprus	Omonia Nicosia	Anorthoszisz
	Csehország	Sparta Praha	FK Teplice
	Dánia	FC København	Brøndby IF
	Észak-Írország	Glentoran	Coleraine
	Észtország	Flora Tallinn	TVMK
	Fehéroroszország	BATE Boriszov	Dinamo Minszk
	Feröer-szigetek*	HB	NSÍ
	Finnország*	Helsingin JK	FC Haka
	Franciaország	Olympique Lyonnais	AJ Auxerre
	Görögország	Olympiakosz	PAOK
	Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Dinamo Tbiliszi
	Hollandia	PSV	FC Utrecht
	Horvátország	Dinamo Zagreb	Hajduk Split
	Írország	Bohemians	Derry City
	Izland*	KR	Fylkir
	Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Hapoel Ramat Gan
	Kazahsztán	Irtis Pavlodar	Zsenisz Asztana
	Lengyelország	Wisła Kraków	Wisła Kraków
	Lettország	Skonto Riga*	Skonto Riga
	Liechtenstein	–	FC Vaduz
	Litvánia	FBK Kaunas	Atlantas Klaipeda
	Luxemburg	CS Grevenmacher	CS Grevenmacher
	Macedónia	Vardar Szkopje	Cementarnica
	Málta	Sliema Wanderers	Birkirkara
	Moldova	Serif Tiraspol	FK Zimbru
	Németország	Bayern München	Bayern München
	Norvégia*	Rosenborg BK	Våleranga Fotball
	Olaszország	Juventus FC	AC Milan
	Oroszország	Lokomotiv Moszkva	Szpartak Moszkva
	Örményország	Pjunik Jereván	MIKA Astarak
	Portugália	FC Porto	FC Porto
	Románia	Rapid Buc.	Dinamo Buc.
	San Marino	Domagnano	Domagnano

FC Bruges

PSV Eindhoven

Wisła Kraków

Rosenborg BK

FC Basel

KÜLÖNLEGESSÉG

Abramovics színrelépése

A Chelsea 2003 tavaszára csődközeli állapotba került. Nem vált be a tulajdonos, Ken Bates terve, hogy a Stamford Bridge-en végrehajtott nagy beruházások aztán később olyan hasznot hajtanak, amelyből eltartható a labdarúgócsapat. Májusban a Barclay Bank ultimátumot adott az egyesületnek a tartozások kiegyenlítésére. Egy bankár, aki közreműködött az ügyletben, később azt mondta: „Világosan megmondtuk: vagy fizet a Chelsea péntekig, vagy bedől a klub."

Peter Kenyon, a Manchester United ügyvezetője, aki később „átigazolt" a Chelsea-hez, egyszer elárulta, hogy a megmentő, Roman Abramovics, akinek nem volt különösebben mély elkötelezett-

Rangers FC

	Skócia	Rangers FC	Rangers FC
	Spanyolország	Real Madrid	RCD Mallorca
	Svájc	Grasshoppers	FC Basel
	Svédország*	Djurgårdens IF	Djurgårdens IF
	Szerbia és Montenegró	FK Partizan	Szartid
	Szlovákia	MŠK Žilina	Matador Puchov
	Szlovénia	NK Maribor	Olimpija Ljubljana
	Törökország	Beşiktaş JK	Trabzonspor
	Ukrajna	Dinamo Kijev	Dinamo Kijev
	Wales	Barry Town	Barry Town
DÉL-AMERIKA	Argentína	Independiente (Apertura) River Plate (Clausura)	
	Brazília*	Santos	
	Rio de Janeiro	Vasco da Gama	
	São Paulo	Corinthians	
	Minas Gerais	Cruzeiro	
	Rio Grande do Sul	Internacional	
	Bolívia*	Bolivar	
	Chile	The Strongest (Apertura) Colo-Colo (Clausura) Cobreloa (Apertura)	
	Ecuador*	Emelec	
	Kolumbia*	Independiente Medellin	
	Paraguay*	Libertad	
	Peru*	Sporting Cristal	
	Uruguay*	Nacional	
	Venezuela	Caracas	
ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA	Egyesült Államok	Los Angeles Galaxy (MLS)	Columbus Crew
	Mexikó	Irapuato (Tél) Léon (Tavasz)	
NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK	Bajnokcs. Európa-kupája	AC Milan	
	UEFA-kupa	FC Porto	
	Európai Szuperkupa	Real Madrid	
	Libertadores Kupa	Boca Juniors	
	Afrikai Bajn. Kupája*	Zamalek SC	
	Afrikai Kupagy. Kupája*	Wydad AC	
	Ázsiai Bajn. Kupája	–	
	Világkupa*	Real Madrid	
VÁLOGATOTTAK TORNÁI	Konföderációs Kupa	Franciaország	

Wydad AC

* naptári éves lebonyolítási rend

ségе a futball iránt, 2003 márciusában az Old Traffordon, a Manchester United–Real Madrid mérkőzésen szeretett bele igazán a játékba. Izraeli tanácsadójával, Pini Zahavival nézte meg a mérkőzést, s az olyan hatással volt rá, hogy néhány héttel később, amikor a Chelsea gondjairól értesült, azonnal vételi ajánlattal jelentkezett. Egyetlen feltétele volt: ne csak Bates 29,5 százalékát szerezhesse meg, hanem a többségi döntéshez szükséges legalább ötven százalék az övé legyen. Ha nem is könnyen, de a Cook-szigeteken és a Brit Virgin-szigeteken bejegyzett offshore cégek közül néhány részvényeit megkapva ez sikerült, más kérdés, hogy aztán hosszas vizsgálatok nyomozták, minden szabályosan történt-e. Ám Roman Abramovics, Csukcsföld akkori kormányzója, aki rájött arra, hogy Londonba települve orosz oligarchaként a Chelsea megvételével, a futballon keresztül fogadtathatja el magát, bevásárolta magát a Premier League-be.

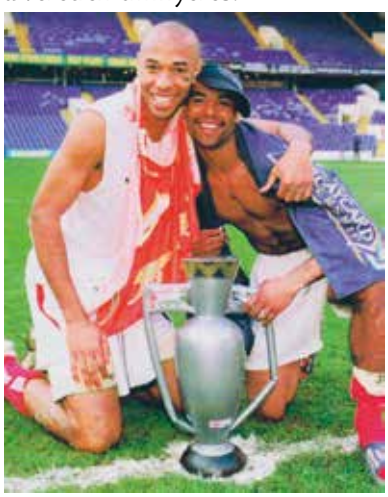
Száztizenöt éve nem történt ilyen Angliában

- ***A Werder Bremen duplázott Németországban***
- ***Megszületett Ancelotti edző első bajnoki aranya***
- ***A Cruzeiro példátlan sikert ért el Brazíliában***

Elképesztő teljesítménnyel nyerte meg Arsène Wenger Arsenalja a Premier League 2003–2004-es idényét! Nemhogy a Premier League történetében, de 115 éve nem tudott senki veretlenül angol bajnoki címet szerezni, egészen az „ágyúsok" nagy diadaláig.

Az Arsenal az első tíz forduló után, október végén, mindössze egy ponttal vezetett a Chelsea, s még eggyel a Manchester United előtt. Ugyanakkor a „vörös ördögök" zárták az élen a 2003-as évet, pedig addig már háromszor is kikaptak, szemben a veretlen Arsenallal. De Wenger csapatának túl sok volt a döntetlenje… A következő szakaszban ellenben a „vörös ördögök" kisebb válságot éltek meg, a 25. forduló után már öt ponttal az Arsenal állt jobban. A „Professzornak" becézett francia menedzser azonban egyáltalán nem nyugodott meg. Pontosan tudta: tizenkét hónappal korábban ugyanígy ötpontos előnyben volt a csapata Sir Alex legénységével szemben, ám aztán Patrick Vieira és néhány további játékos sérülése annyira visszavetette az övéit, hogy az Arsenal elbukta a bajnoki versengést.

2004 tavaszán már nem követte el ezt a hibát. Március végére gyakorlatilag eldőlt a Premier League elsőségének kérdése, a nagyon visszaeső Man Unitedot megelőző, a második helyre előrelépő Chelsea-nek is hétpontos hátránya volt. Már csupán az volt a kérdés, hogy sikerül-e a veretlen címnyerés.

Thierry Henry és Ashley Cole

Mint tudjuk: sikerült. Az Arsenal 90 pontjával szemben a Chelsea 79-et, a Manchester United 75-öt gyűjtött, a negyedik Liverpool FC szinte beláthatatlan messzeségben, 60 szerzett ponttal zárt. Óriási fölénnyel lett bajnok az a csapat, amelyet az idény előtt a tekintélyes brit lapok közül mindössze kettő, a *Guardian* internetes kiadása, valamint a *The Observer* tippelt az első helyre. Thierry Henry nyerte el a gólkirályi címet (31), 1996 óta először szerzett valaki a Premier League-idényben harmincnál több gólt. A francia csatár mind a két fontos választáson, a profi játékosoknál és az újságíróknál is kiérdemelte az Év játékosa címet.

Az Arsenalban huszonketten játszottak a bajnoki idényben: Jens Lehmann (38) – Lauren (32), Sol Campbell (35/1), Kolo Touré (37/1), Ashley Cole (32) – Gilberto

Silva (32/4), **Patrick Vieira** (29/3), Robert Pirès (36/14), Freddie Ljungberg (30/4) – Thierry Henry (37/30), Dennis Bergkamp (28/4), valamint Edu (30/2), Ray Parlour (25), Pascal Cygan (18), José Antonio Reyes (13/2), Gaël Clichy (12), Sylvain Wiltord (12/3), Jérémie Aladière (10), Martin Keown (10), Nwankwo Kanu (10/1), David Bentley (1), Justin Hoyte (1).

A Chelsea-nek ez volt az első éve Roman Abramovics „uralkodásának" kezdete óta, a második helynél jobban, a hosszú addigi története során csak egyszer, 1955-ben zárt. A „kékek" 2003 nyarán olyan játékosokkal erősítették meg a keretüket, mint Wayne Bridge, Glen Johnson, Damien Duff, Geremi, Joe Cole, Adrian Mutu, Alekszej Szmertyin, Neil Sullivan, Hernán Crespo, Claude Makélélé és Juan Sebastián Verón. Az elköltött 107 millió font akkor elképesztő összegnek számított, érdemes összehasonlítani azzal, hogy Abramovics 60 millió fontért vette meg a klub részvényeinek 51 százalékát, és további 80 milliót költött a korábbi veszteségek eltüntetésére.

A Manchester United legalább az FA-kupa-döntő megnyerésével vigasztalódott, 3-0-ra verte a cardiffi Millennium Stadiumban a Millwallt. Cristiano Ronaldo szerezte meg a vezetést, majd Ruud van Nistelrooy rúgott még két gólt. Mindazonáltal nem voltak boldogok a „vörös ördögök" hívei: a bajnoki harmadik helyezés csalódást jelentett a számukra.

Franciaországban az Olympique Lyonnais újabb „éppenhogy" bajnokságot nyert, sorozatban már a harmadikat. Az ország futballtörténetében ilyen vagy ennél jobb szériára korábban mindössze két csapat, a Saint-Étienne (1967–1970, négy elsőség, 1974–1976, három), valamint az Olympique Marseille (1989–1992, négy elsőség, az ötödiket érvénytelenítették) volt képes. Az OL az előző két tavaszon szinte „az utolsó pillanatokban" lett bajnok, a 2003–2004-es, hárompontos előny rekordnak számított a megnyert szezonokat tekintve. Ám kellett az elsőséghez, hogy a Didier Deschamps által irányított AS Monaco eltékozolja a februárban már nyolcpontos előnyét, miután a szezon hajrájában már leginkább a Bajnokok Ligája-szereplésre koncentrált. Nem eredménytelenül, hiszen a döntőbe jutás a klubtörténet legnagyobb nemzetközi sikerét jelentette.

A lyoni csapat az utolsó előtti forduló után már ünnepelte a bajnoki címét – miután elveszítette Párizsban a PSG elleni rangadót. Ezzel Vahid Halilhodžić legénysége feljött ugyan három pontra az OL mögé, de nyilván nem volt életszerű, hogy a záró fordulóban az OL úgy veszít, a PSG pedig úgy nyer, hogy a két együttes közötti, a lyoniak javára meglévő 14 gólos különbség eltűnjön. Ugyanazon a napon a Monaco a II. Lajos Stadionban 4-1-re kikapott a Bölöni László által irányított Rennes-től, s behozhatatlan hátrányba került a címvédővel szemben.

Paul Le Guen kerete, a kapusokat kivéve, minden csapatrészben változott az előző bajnoki cím megnyerése óta, ráadásul minden riválisnál több minőségi cserejátékos állt rendelkezésre, így nem jelentett nagy gondot Diarra, majd Carrière hiányzása. Florent Maloudának és a ghánai Michael Essiennek ez volt az első nagy szezonja Lyonban. Érdekes, hogy bár az Olympique

Lyonnais szerezte a legtöbb gólt (hatvannégyet, rajta kívül csak a gólkirály Djibril Cissé eredményességéből hasznot húzó AJ Auxerre jutott még el legalább hatvanig), mégsem akadt egy igazán gólerős frontembere, noha az idény előtt Giovane Élber is odaszerződött. Peguy Luyindula lett a házi gólkirály (16), de tíz találattal kevesebbet szerzett, mint Cissé.

A lyoni játékosok mutatják: megvan a harmadik bajnoki cím!

Az Olympique Lyonnais bajnokcsapatának tagjai voltak: Grégory Coupet (35), Nicolas Puydebois (2), Rémy Vercoutre (2) kapusok, Edmílson (36/2), Patrick Müller (36/1), Anthony Réveillère (31/1), Éric Deflandre (27), Jérémie Berthod (26), Caçapa (15/1), Romain Sartre (2), Christophe Delmotte (1) védők, Florent Malouda (35/4), Michael Essien (34/3), Juninho (32/10), Vikash Dhorasoo (31/4), Éric Carrière (28/2), Mahamadou Diarra (27/1), Sidney Govou (26/3), Yohan Gomez (6), Jérémy Clément (2), Philippe Violeau (2) középpályások, Péguy Luyindula (37/16), Giovane Élber (27/10), Julien Vialle (12/1), Brian Bergougnoux (11) csatárok.

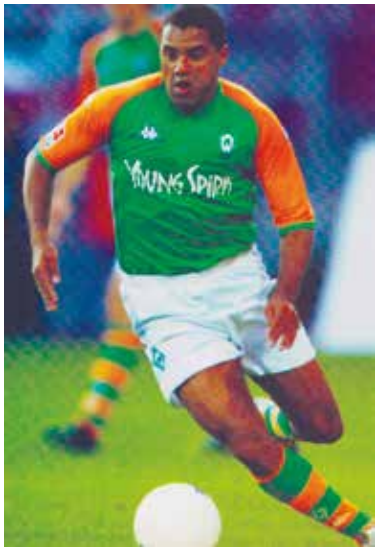
Németországban az idény előtt az volt a (szokásos) kérdés, hogy melyik alakulat lehet a nagy favorit, a Bayern München méltó riválisa. Az elemzők közül többen tippeltek a Borussia Dortmundra és a Bayer Leverkusenre, kevesebben a Schalkéra és a Herthára – ám végül a Werder Bremen lett az idény nagy győztese. Méghozzá elképesztő teljesítménnyel, hiszen 74 pontot szerezve végzett az élen, amivel alig maradt el a Bayern München – egyébként a 2002–2003-as szezonban felállított, 75 pontos rekordjától. Ráadásul megnyerte a DFB kupáját is, egyértelművé téve, abban a klubban, amelyben korábban Rudi Völler, Klaus Allofs, Rune Bratseth, Wynton Rufer, Karlheinz Riedle, Mirko Votava, Dieter Burdenski, Horst-Dieter Höttges, Dieter Eilts és Marco Bode is játszott, a 2003–2004-es idény csapata minden korábbit felülmúlt.

Brémai ünnep: Ismaël, Micoud és Stalteri

A sikerekben a legfőbb érdem az edzőé, Thomas Schaafé volt, aki hamar megtalálta az ideális kezdőtizenegyet, s ezen csak a legszükségesebb esetben változtatott. Alapember volt a gárdában Lisztes Krisztián, aki aztán a Bochum elleni találkozó után, az utolsó négy fordulóban már nem tudott játszani, miután az egész pályafutására

kiható, súlyos sérülést szenvedett. A játékosok közül a brazil Aílton vitte el a pálmát, aki 28 gólt szerezve hódította el a Bundesliga gólkirályi koronáját. Enyhén szólva piknikus alkatát látva alig hihető: szenzációs csatár volt. A klub történetében csupán két játékosnak jobb a lejátszott percek és a szerzett gólok hányadosaként felírható mutatója: Rudi Völlernek és Miroslav Klosénak. Aílton 144 percenként talált a kapuba a Bundesligában (A szezon végén nem is tudta megtartani a Werder, egy évet a Schalkéban játszott.)

A bajnokcsapat tagjai voltak: Andreas Reinke (34), Pascal Borel (1) kapusok, Paul Stalteri (33/2), Valérien Ismaël (32/4), Mladen Krsztajics (30/3), Christian Schulz (17), Viktor Szkripnik (6/1), Ludovic Magnin (4), Manuel Friedrich (1) védők, Fabian Ernst (33/2), Johan Micoud (32/10), Frank Baumann (32/2), Lisztes Krisztián (30/3), Tim Borowski (25/1), Ümit Davala (22), Pekka Lagerblom (7), Holger Wehlage (4), Ivica Banović (3), Marco Reich (2) középpályások, **Aílton** (33/28), Ivan Klasnić (29/13), Angelosz Hariszteasz (24/4), Nelson Valdez (21/5), Markus Daun (6) csatárok. A legalább húsz mérkőzésen szereplő mezőnyjátékosok közül három volt német, tíz pedig külföldi. A második számú kapus, Pascal Borel a 2007–2008-as idényben a Bp. Honvéd tagjaként a magyar élvonalban szerepelt.

A brémai zöld-fehérek egyik jellemzője volt, hogy ugyanolyan sikeresnek bizonyultak idegenben, mint otthon. Hajszálpontosan ugyanazt az eredménysort produkálták vendégként, mint pályaválasztóként (11-4-2).

Ez az idény nem vált a német csatárok dicsőségére. A Bundesliga góllövőlistáján az első hét helyből hatot külföldi futballista foglalt el, Aílton, a holland Roy Makaay (Bayern), a bolgár Dimitar Berbatov (Bayer Leverkusen), az iráni Vahid Haszemjan (VfL Bochum), valamint a brazil Ewerthon és a cseh Jan Koller (mindkettő Borussia Dortmund). Csak Martin Max, a Hansa Rostock csatára tudott beékelődni közéjük. Még egy érdekesség a szezonról: a Bayern München, a címvédő, úgy zárt a második helyen, hogy egyetlen forduló után sem állt az élen.

Brazil világbajnokok Milan-mezben: Cafù és Kakà

Olaszországban tizenegy pontos előnnyel végzett az élen az AC Milan, amely mindössze két vereséget szenvedett a bajnoki idényben. Karácsony előtt az Udinesétől, majd már a scudetto bebiztosítása után, az utolsó előtti fordulóban a Regginától kapott ki. Carlo Ancelotti ennek az idénynek a végén, 45 évesen szerezte meg az első országos bajnoki címét edzőként, a Serie A-ban azóta sem nyert többet. Mindazonáltal a világ egyik legsike-

resebb edzője, aki Európa öt legerősebb bajnoksága közül csak a spanyolban nem lett bajnok – „cserébe"a Real Madriddal az országos kupát, a Világkupát és a Bajnokok Ligáját is elhódította.

„Carletto" nemrégiben visszatekintett az idényre: „Nem nyertem túl sok bajnoki címet a pályafutásom során, ezért is fontos az a siker. Nagyon jó csapatunk volt, amely képes volt idegenben is fontos mérkőzéseket megnyerni. Győztünk az AS Roma ellen az Olimpicóban és a Juventus ellen Torinóban. Talán ha két nehéz pillanatunk akadt. Az egyik a Boca Juniors elleni Világkupa-mérkőzésről, Japánból hazatérve jött el, akkor kaptunk ki otthon az Udinesétől. A másik a Deportivo elleni súlyos vereség volt a Bajnokok Ligájában, azt a meccset rontottuk el leginkább az idényben. Utána nehezen vertük meg az Empolit és a Sienát, döntetlent játszottunk Udinében."

A játékosokban is nagyon mélyen benne maradt a két botlás. Miután két fordulóval a zárás előtt már a bajnoki jelvény megnyerését ünnepelhették, Paolo Maldini azt nyilatkozta: „Ez a siker sok mindenért kárpótol minket, elsősorban a tokiói és a La Coruña-i vereségért." Az elsőséget a második helyen záró AS Roma ellen biztosította be a csapat, a szezon nagy felfedezettje, a huszonkét éves Kakà beadása után Andrij Sevcsenko a kapuba bólintotta a labdát. Az ukrán csatár az első és az utolsó öt forduló négy-négy mérkőzésén is szerzett gólt, nagy része volt a sikeres indulásban és a diadalmas zárásban. De nem csak e két periódusban jeleskedett: 24 góljával a Serie A „capocannonieréje", mesterlövésze lett.

Az AC Milan bajnokcsapatának tagjai voltak: Dida (32), Christian Abbiati (2) kapusok, Paolo Maldini (30), Cafù (28/1), Alessandro Nesta (26), Alessandro Costacurta (22), Giuseppe Pancaro (21/1), Serginho (20), Martin Laursen (10), Dario Šimić (10), Kaha Kaladze (6) védők, Gennaro Gattuso (33/1), Andrea Pirlo (32/6), Kakà (30/10), **Clarence Seedorf** (29/3), Rui Costa (27/3), Massimo Ambrosini (20/1), Cristian Brocchi (11), Fernando Redondo (8) középpályások, Andrij Sevcsenko (32/24), Jon Dahl Tomasson (26/12), Filippo Inzaghi (14/3), Marco Borriello (4) csatárok.

Az anyagi gondokkal küzdő AS Roma elsősorban Francesco Totti remek játékának köszönhette előrelépését. A „Capitano" húsz gólig jutott a bajnoki szezonban, ennél jobb idénye az élvonalban addig nem volt, s a későbbiekben is csak a 2006–2007-esben szárnyalta ezt túl. Csalódást okozott híveinek a Juventus. A bajnoki címvédő csak harmadik lett a bajnokságban, és elveszítette a Lazio ellen a kupadöntőt. Marcello Lippi a szezon után távozott a klubtól,

és átvette a válogatottat, amellyel aztán világbajnoki címet nyert Németországban. A római „sasok" Roberto Mancini irányításával játszottak az idényben. „Mancio" arról is híres az olasz futballban, hogy edzőként mindhárom klubjával, a Fiorentinával, a Lazióval és az Interrel is megnyerte az Olasz Kupát. A Lazióval elért 2003–2004-es sikerben, legalábbis, ami a döntő két meccsét illeti, Stefano Fioréé volt a legnagyobb érdem a játékosok közül. A Lazio négy góljából (2-0, 2-2) hármat is ő szerzett. Akadt egy nagy búcsúzója is az idénynek: Roberto Baggio, aki 37 évesen, a Brescia mezében zárta le a pályafutását.

Spanyolországban Rafael Benítez Valenciája jelentette a szezon szenzációját. Bajnok és UEFA-kupa-győztes lett a gárda. Három éven belül másodszor nyerte meg a La Ligát, feledtetve a Héctor Cúper regnálása alatti „ezüstéveket". A Deportivo is jól kezdett – erős csapata volt Javier Iruretának, amely a Bajnokok Ligájában egészen az elődöntőig menetelt, miután tavasszal kiejtette az előző idény finalistáit, a Juventust, majd az AC Milant is –, de a bajnokság egyharmadától már csupán két csapat vezette a tabellát, a Real Madrid és Valencia. A „királyi klub", amelyet Vicente Del Bosque meglepő menesztése után 2003 nyarától a portugál Carlos Queiroz dirigált, egészen érthetetlenül összeomlott a szezon végére. Március elejétől a hátralévő tizenegy fordulóból csak háromban nyert, az utolsó négyben nem szerzett pontot. Közben, még március közepén, elveszítette a Zaragoza ellen a spanyol Király Kupa fináléját is. A „galaktikusok" alakulata, amelynek alaptizenegye (Iker Casillas – Míchel Salgado, Pavón, Raúl Bravo, Iván Helguera, Roberto Carlos – Figo, Beckham, Zidane – Raúl, Ronaldo), különösen a középpályás- és a csatársort tekintve felért egy világválogatottal, így csak negyedik lett a bajnokságban. Hiába szerezte a legtöbb gólt (72), pontosan kétszer annyit kapott, mint a Valencia.

A második helyezett Barcelona felemás szezont produkált, az első 19 fordulóban 27, a másodikban 45 pontot szerzett, nyilvánvaló, hogy ez óriási különbség. Akad rá magyarázat: Frank Rijkaard tavaszra találta meg a megfelelő tizenegyet, amelybe addigra illeszkedett be az előző nyáron Párizsból leigazolt Ronaldinho, s amely nagyon sokat erősödött Edgar Davidsszal. Vele együtt már öt olyan futballista szerepelt a Barçában, aki 1995-ben az Ajax mezében a Bajnokok Ligája győztese lett Rijkaard játékostársaként: Michael Reiziger, Edgar Davids, Patrick Kluivert és Marc Overmars. További két holland válogatott számított még alapembernek: Giovanni van Bronckhorst és Philip Cocu.

Ezt a két gárdát (valamint a harmadik Deport) megelőzni nagy bravúrt jelentett. A Valencia, legalábbis, ami az alaptizenegyét illeti, szinte a 2001–2002-es legénységével nyerte meg a La Ligát, csupán a Villarrealtól szerződtetett Jorge López és a brazil Santos korábbi játékosa, Ricardo Oliveira számított újnak. A névsor: Santiago Cañizares (37) – Curro Torres (29/1), Carlos Marchena (31/2), Roberto Ayala (30/1), Amedeo Carboni (33) – David Albelda (33/1), Vicente (33/12), Rubén Baraja (35/8) – Jorge López (26/4), **Mista** (33/19), Ricardo Oliveira (21/8), valamint Francisco Rufete (27/2), Pablo

Aimar (25/4), Miguel Angulo (22/2), Xisco (22/1), Mohamed Sissoko (21), Mauricio Pellegrino (20/2), Javier Garrido (15), David Navarro (12), Néstor Canobbio (11/1), Juan Sánchez (10/1), Fabio Aurélio (2) és David Rangél (kapus, 1).

Az orosz bajnok a CSZKA Moszkva lett, ez kisebb meglepetést keltett, mint az, hogy a címvédő Lokomotiv a negyedik, az előző évek uralkodója, a Szpartak Moszkva pedig a tizedik helyre esett vissza. A korábbi katonacsapat mögött a szentpétervári Zenit került a második, a kazanyi Rubin pedig (újoncként!) a harmadik helyre. Utóbbiban tizenegy ország futballistái szerepeltek légiósként, akadt köztük türkmén, üzbég, gambiai, dél-afrikai, szenegáli, marokkói, grúz, Costa Rica-i, valamint brazil, cseh és uruguayi is. A Rubinnak két cseh futballistája volt, a Zenitnek, amelyet Vlastimil Petržela irányított, négy. Ki ne maradjon a sorból: a bajnokcsapatban is játszott egy cseh, Jiří Jarošík, aki aztán 2005 nyarán a Chelsea-be lépett tovább. Mindazonáltal nem ő, hanem a horvát Ivica Olić futotta be a fővárosi alakulatból a legnagyobb nemzetközi karriert, két BL-döntőben is játszott.

Érthetetlen, hogy az ekkortól éveken át az orosz futball „cárjának" számító, 2003 után 2005-ben és 2006-ban is bajnok, 2005-ben az UEFA-kupát is megnyerő, 2002 és 2009 között ötszörös Orosz Kupa-győztes CSZKA-t mennyire nem értékelték az ottani futball további szereplői. A sokszor emlegetett, úgynevezett „33-as" lista A csapatába – addig példátlan módon – pusztán egy labdarúgó, Rolan Guszev került be a bajnokcsapatból. Ellenben a Lokomotivból hat (Szergej Ovcsinnyikov, Vagyim Jevszejev, Szergej Ignasevics, Oleg Pasinyin, Jacob Lekgetho, Dmitrij Loszkov) futballista került be, a további négy helyen pedig Jevgenyij Aldonyin és Valerij Jeszipov (mindkettő Rotor), Andrej Karjaka (Krilja Szovjetov) és Alekszandr Kerzsakov (Zenit) osztozott. Az Év játékosa Dmitrij Loszkov lett.

Az első fordulótól az utolsóig az első helyen álló, Valerij Gazzajev által irányított CSZKA keretének tagjai voltak: Venjamin Mandrikin (19), Igor Akinfejev (13) kapusok, Alekszej Berezuckij (30), Bohdan Sersun (27/1), Gyenyisz Jevszkikov (24), Vaszilij Berezuckij (23), Deividas Šemberas (21), Andrej Szolomatyin (20) védők, Elvir Rahimić (28/1), Jiří Jarošík (27/7), Rolan Guszev (26/9), Igor Janovszkij (25/5), Szergej Szemak (24/7), Juris Laizāns (21/1), Szpartak Gognyijev (11/2), Alan Kuszov (11), Artur Tliszov (3/1) középpályások, Gyenyisz Popov (22/8), Dmitrij Kiricsenko (22/5), Ivica Olić (10/7), Alekszandr Gejnrih ((2/1), Szergej Szamogyin (2), Vardan Mazalov (1) csatárok.

Guillermo Barros Schelotto ünnepli a Boca egy újabb gólját

A 2003–2004-es argentin szezonban az Aperturát a Boca Juniors, a Clausurát pedig a River Plate nyerte. A „genovaiak" az Abbondanzieri – Perea, Schiavi, Burdisso, Clemente –

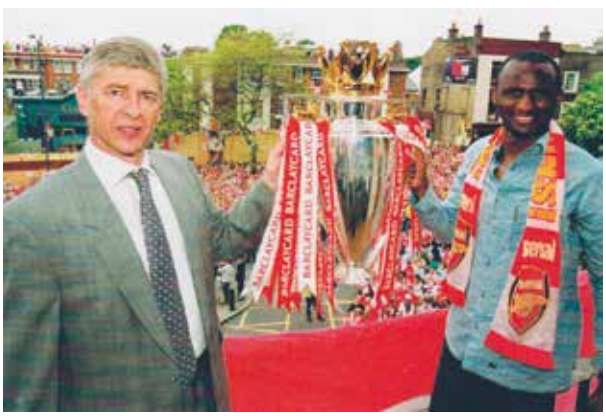
Battaglia, Cascini, Cagna, Donnet – Tévez, Iarley alaptizenegy köré épített kerettel szerezték meg az őszi bajnoki címet. A Boca a Világkupa elhódításával tette fel a koronát a félszezonban nyújtott teljesítményére. Tavasszal elsősorban a Libertadores Kupára fókuszált (döntőbe jutott, de ott nagy meglepetésre kikapott az Once Caldastól), s bár így is a második helyen végzett, az újabb elsőségre nem volt reális esélye. Különben is, Argentínában a bajnoki tavasz akkor már hagyományosan a River Plate gárdájáé volt, amely 2002 és 2003 után 2004-ben is megnyerte a Clausurát. Ezúttal az uruguayi Mauricio Pellegrino irányításával, elsősorban a Germán Lux – Ariel Garcé, Cristian Nasuti, Eduardo Tuzzio, Franco Miranda – Lucho González, Javier Mascherano, Rubens Sambueza – Marcelo Gallardo – Maxi López, Fernando Cavenaghi alkotta tizenegyre számítva.

A brazil bajnokságban először döntött a kétfordulós körmérkőzés, nem rendeztek rájátszást. A Cruzeiro szenzációs teljesítménnyel, 46 fordulóban száz pontot elérve, 102 gólig jutva, tizenhárom pontos előnnyel végzett az élen, megelőzve a Santost és a São Paulo FC-t. Ráadásul a brazil futball történetében először érte el a triplázást, a Tríplice Coroát, megnyerve az állami bajnokságot (veretlenül!), az országos bajnokságot és a Brazil Kupát (ugyancsak veretlenül!) is. Vanderlei Luxemburgo együttese e három sorozatban csupán egyszer kapott ki Belo Horizontében – összesen. Az alaptizenegyet Gomes – Maurinho, Edu Dracena, Cris, Leandro – Maldonado – Augusto Recife, Wendell – Alex – Mota, Aristazábal alkotta, de Luxemburgo szerette hangsúlyozni, hogy a keretében „22 kezdő játékos" van, ebből következően fontos szerepet tulajdoníthatunk a többiek, Maldonado (kapus), Maicon, Luisão, Thiago, Felipe Melo, az 1994-ben világbajnok Zinho, Mártinez, Márcio Nobre, Alex Dias, Alex Alves és Deivid játékának is.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

A legyőzhetetlen Arsenal

Arsène Wenger Arsenalja veretlenül nyerte meg a 2003–2004-es Premier League-idényt. A francia edző nagyon boldogan mondta a Leicester City elleni, az utolsó fordulóban aratott győzelem után: „Mindig az volt a vágyam, hogy egy teljes bajnoki szezont veretlenül játsszunk végig. Megcsináltuk. Azt hiszem, nem sok menedzser mondhatja ezt el magáról az angol élvonal történetében."

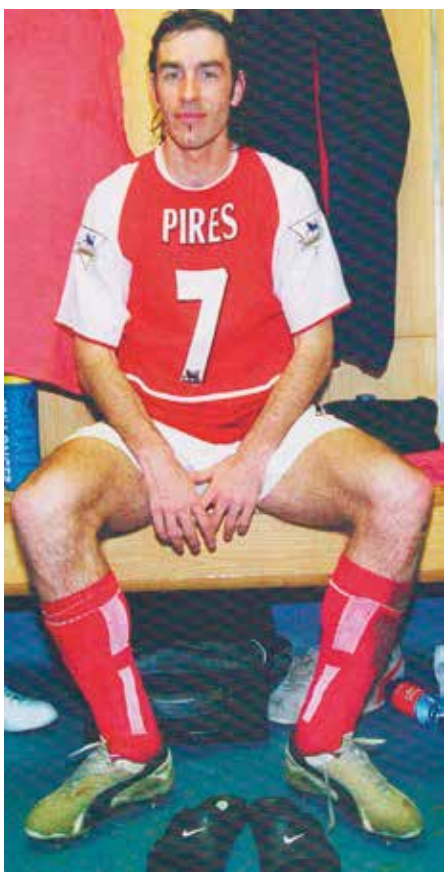
Arsène Wenger menedzser és Patrick Vieira, a csapatkapitány

Egészen pontosan senki más. Az egyetlen elől, William Sudell őrnagy, aki még a XIX. század végén a Preston North Enddel ugyancsak veretlenül nyert bajnoki címet az angol futball legmagasabb osztályában, 2004-ben lassan száz éve halott volt. Wenger egyébként már 2002 augusztusában azt mondta, nem lenne meglepve, ha

csapata veretlen maradna az egész bajnoki idényben. Akkor nem sikerült még a bajnoki címet sem megnyerni, nemhogy veretlenül a szezont végigjátszani. A „Professzor" aztán a nagy diadal után azt nyilatkozta, hogy játékosai örök megbecsülést, halhatatlanságot (immortality) érdemeltek ki a nagy szériával.

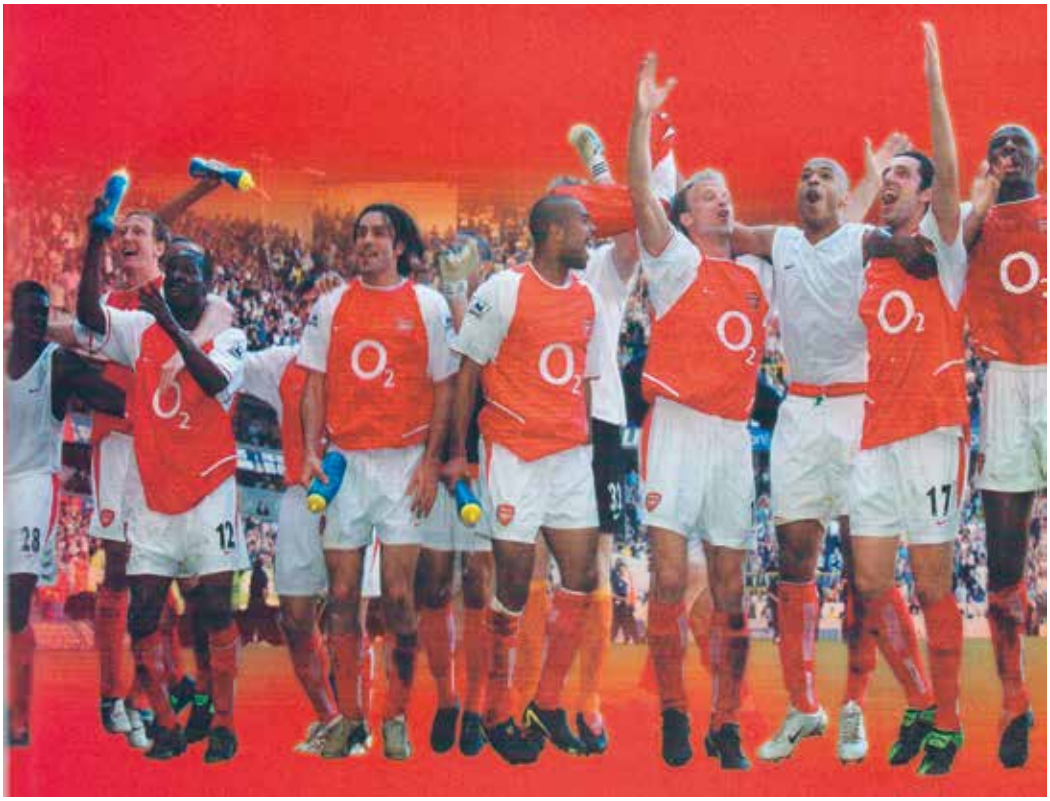
Az „ágyúsok" elképesztő teljesítményt nyújtottak, s az idény végén már a legcsekélyebb mértékben sem érdekelte a híveiket, hogy hol csúszhattak volna el. Például rögtön az első fordulóban, amikor Sol Campbell kiállítása miatt csak nehezen nyert a csapat az Everton ellen. Vagy szeptember 23-án, amikor az Old Traffordon, a 92. percben, gól nélküli állásnál Ruud van Nistelrooy tizenegyest lőhetett. Kihagyta... Wenger csapata az idény során összesen tizenegyszer hátrányba került, de mindannyiszor legalább kiegyenlített.

Az angol sajtó először a Preston North End nagy meneteléséhez hasonlította a londoni legénység produkcióját, megemlítve, hogy a PNE 1888–1889-ben „csupán" huszonkét meccset vészelt át a veretlen szezonjában, s hogy hajdanán Brian Clough Nottingham Forestje 1977 novembere és 1978 decembere között – több mint egy éven át – nem kapott ki. Igaz, nem sikerült megőriznie a veretlenségét egy teljes bajnoki idényben. Külföldi példákat véve a modern időből: az AC Milan Fabio Capello irányításával veretlenül nyerte meg az 1991–1992-es olasz bajnokságot, de előkerült a bukaresti Steaua elképesztő teljesítménye is, mégpedig a BEK-döntős szereplések időszakából: 1986 augusztusa és 1989 szeptembere között 104 egymást követő román bajnoki mérkőzésen maradt veretlen.

Robert Pirès fáradt és boldog

A legyőzhetetlen Arsenal dicséreteként gyakran emlegette a brit média, hogy ameddig Roman Abramovics, a Chelsea új tulajdonosa 2003 nyarán és őszén több mint százmillió fontot adott ki a kerete megerősítésére, és a Manchester United is elköltötte a David Beckhamért és Juan Sebastián Verónért kapott pénzt (érkezett Louis Saha, a világbajnok brazil Kléberson és egy ifjú tehetség, bizonyos Cristiano Ronaldo), a Gunners nagyon visszafogott volt az átigazolási piacon. Mindössze Jens Lehmannt, Philipe Senderost és Gaël Clichyt szerezte meg, összesen kétmillió fontért. Wenger nagysága éppen abban rejlett, hogy képes volt felfedezni olyan fiatal tehetségeket, akikből aztán néhány év alatt a Premier League legjobbjai lettek – az adott posztjukon. Patrick Vieira, Kolo Touré vagy Gaël Clichy példája mindennél jobban illusztrálta ezt. De szenzációs meglátás volt 1999-ben a Juventusnál formán kívül játszó (igaz, már világbajnok) Thierry Henry megvétele. Egy kicsit még messzebbre visszakalandozva az időben: Nicolas Anelkát, például, a vételi összegéhez képest negyvennégyszeres áron adta el az Arsenal a Real Madridnak.

Ünnepel a Premier League történetének mindmáig egyetlen veretlen bajnokcsapata, a 2003–2004-es Arsenal

Alan Hansen, a *BBC* elemzője, egyben a Liverpool korábbi legendás védője a brit futballtörténelem leglehengerlőbb csapatának (the most devastating team in British history) nevezte a 2003–2004-es idény Arsenalját. Megemlítette, hogy bár kétségtelenül világsztárok játszottak a csapatban (nehéz lett volna például Thierry Henryt, Robert Pirèst vagy Patrick Vieirát akkoriban másnak nevezni), ugyanilyen fontosnak bizonyult a kiegyensúlyozottság. Wenger Sol Campbell mellé megtalálta a legmegfelelőbb embert a védelem közepére az elefántcsontparti Kolo Touré személyében, kiválóan játszott a balhátvéd Ashley Cole, nagyon sokat számított Denis Bergkamp megújulása, s mindenkit meglepett a brazil Edu kiváló formája. A világbajnok Gilberto Silva is bevált – érdekes, hogy Wenger két védekező középpályást szerződtetett Brazíliából. Kétségtelen, hogy kollégái szívesebben igazoltak támadókat az ötszörös világbajnok ország szinte kimeríthetetlen kincsesbányájából, azonban neki olyan típusú futballisták kellettek, amilyeneket Európában nem talált. Olyanok, akiknek fő erénye a megbízhatóság, az erő, a gyorsaság és a pontosság volt, viszont emellett a brazil futballiskolán felnőve kivételes technikával is rendelkeztek. Erre rímelt az évtizedek óta Rióban élő brit futballszakíró, *Tim Vickery* véleménye: „Gilberto Silva és Edu Brazíliában zongoracipelőknek számítottak. Ám Wenger elég okos volt ahhoz, hogy rájöjjön, a csapata szerkezetébe ők ketten sokkal jobban beleillenek, mint a Dél-Amerikában ünnepelt virtuózok. Az összhangzás ugyanis velük lett sokkal jobb."

Az AC Milan.
Hátul, balról: Maldini, Nesta, Dida, Sevcsenko, Tomasson, Seedorf, Pancaro.
Elöl: Kakà, Pirlo, Gattuso, Cafù

A Valencia.
Hátul, balról: Cañizares, Marchena, Baraja, Albelda, Ayala, Carboni.
Elöl: Rufete, Curro Torres, Mista, Vicente, Angulo

A Cruzeiro.
Hátul, balról: Artur Moraes, Maldonado, Leandro, Edu Dracena, Maurinho, Maicon, Felipe Melo, Thiago, Cris, Gomes.
Elöl: Marco Nobre, Aristazábal, Zinho, Sandro, Wendel, Augusto Recife, Marcinho, Mota

Az Olympique Lyonnais. Hátul, balról: Coupet, Diarra, Edmílson, Juninho, Deflandre, Reveillère. Elöl: Viale, Violeau, Malouda, Essien, Müller

Az Arsenal FC. Hátul, balról: Lehmann, Cygan, Campbell, Kanu, Edu. Elöl: Parlour, Ljungberg, Ashley Cole, Henry, Pirès, Kolo Touré

A Werder Bremen. Hátul, balról: Daun, Schulz, Krisztajics, Borowski, Ismaël, Micoud, Rolfes, Baumann, Stalteri. Középen: Schaaf edző, Stier, Ümit Davala, Banović, Friedrich, Hariszteasz, Lenze, Ernst, Burdenski kapusedző, Kamp pályaedző. Elöl: Klasnić, Magnin, Szkipnyik, Borel, Reinke, Walke, Wehlage, Valdez, Lisztes, Aílton

AZ ÉV CSAPATA

Mourinho „sárkányai”

Az FC Porto különösen a nyolcvanas évek óta sikeres történetében 2002. január 23-án kezdődött az egyik legfényesebb korszak: akkor került a három nap híján mindössze 39 éves José Mourinho a csapat élére. Akkoriban a „sárkányok” csupán az ötödik helyen szerénykedtek a bajnokságban, kiestek már a Portugál Kupa 2001–2002-es kiírásából, és sereghajtók voltak a Bajnokok Ligája második csoportszakaszában. Az új edző felvitte a kék-fehéreket a harmadik helyre, s megígérte: a következő idényben bajnok lesz az FCP. 2002 tavaszán felmérte, kik azok a játékosok, akik köré építheti a csapatát. Ezek közé tartozott Vítor Baía, Ricardo Carvalho, Costinha, Deco, Alenyicsev és Hélder Postiga. Mourinho visszahívta az Angliába kölcsönadott korábbi csapatkapitányt, Jorge Costát, illetve a klubelnököt, Jorge Pinto da Costát rábeszélte néhány fontos és nem túl drága vásárlásra. Nuno Valente és a brazil Derlei egyaránt futballistája volt az União Leiriánál, Paulo Ferreirát az édesapja, Félix Mourinho ajánlotta neki, aki ezer szállal kötődött a Vitória Setúbalhoz, míg Pedro Emanuel a Boavistából, Maniche és a litván Edgaras

AZ EDZŐ

A Különleges

JOSÉ Mário dos Santos MOURINHO Félix 1963. január 26-án született Setúbalban. Szerény játékos-pályafutását a Rio Ave (1980–1982), a Belenenses (1982–1983), a Sesimbra (1983–1985) és a Comércio e Indústria (1985–1987) középpályásaként töltötte. Középosztálybeli családból származik, édesanyja tanárnő volt, édesapja hivatásos labdarúgó, majd edző, egyszer védett a portugál válogatottban is. José Mourinho a húszas éveiben elvégezte a lisszaboni testnevelési egyetemet, majd a kilencvenes évek elejétől a Vitória Setúbal ifjúsági csapatánál dolgozott. Utóbb az Estrela Amadora pályaedzője volt, scoutként segítette az Ovarensét. 1992 fordulópont lett az életében: Bobby Robson tolmácsa és segítője lett a Sportingnál. Követte az angol edzőt a Portóhoz, sőt 1996-ban a Barcelonához is. Robson menesztése után Louis van Gaal stábjában is dolgozott, egészen 2000-ig. Akkor kezdődött önálló vezetőedzői pályafutása, az SL Benfica (2000), az União Leiria (2001–2002), az FC Porto (2002–2004), a Chelsea FC (2004–2007), az Internazionale (2008–2010), a Real Madrid (2010–2013), újra a Chelsea FC (2013–2015), a Manchester United (2016–2018) edzője, menedzsere volt, 2019 ősze óta a Tottenham Hotspurt dirigálja. Kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), Portugál Kupa-győztes (2002–2003), háromszoros angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2014–2015), angol FA-kupa-győztes (2006–2007), négyszeres angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007, 2014–2015, 2016–2017), kétszeres olasz bajnok (2008–2009, 2009–2010), Olasz Kupa-győztes (2009–2010), spanyol bajnok (2011–2012), spanyol Király Kupa-győztes (2010–2011). A Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2004, 2010), UEFA-kupa-győztes (2003), Európa-liga-győztes (2017). Angliai beceneve (Special One, Különleges) mindennél jobban jellemzi.

Jankauskas a Benficától lépett át, miután ott nem kapott szerződést. Egyébként Maniche is volt korábban Mourinho tanítványa.

A következő bajnoki idényt a Porto tizenegy pontos előnnyel nyerte meg a Benfica előtt, mindössze két mérkőzést elveszítve. Májusban megnyert két kupadöntőt is a gárda: az União Leiria elleni hazai finálét és a skót Celtic ellen az UEFA-kupa végjátékát. A következő szezon a portugál Szuperkupa megnyerésével indult, s bár a Milan elleni UEFA Szuperkupa-mérkőzést 1-0-ra elveszítette az együttes, mestere levonta azt a helyes következtetést, hogy az övéi felveszik a versenyt a kontinens legjobb csapataival is. Az FC Porto nyolcpontos előnnyel nyerte meg a hazai bajnokságot. A „sárkányok" 2002. február 23-ai, a Beira Mar elleni 2-3-mal kezdődően egyetlen bajnoki vereséget sem szenvedtek Mourinhóval. (Sőt, az edző legközelebb csak 2011 tavaszán, már a Real Madrid edzőjeként, a Sporting Gijón ellen veszített pályaválasztóként ligamérkőzést. Közben megjárta a Portót, a Chelsea-t és az Internazionalét is.)

Egy kupacban ünnepel a Bajnokok Ligája új győztese

2004 májusában a Benfica ugyan megnyerte a kék-fehérek ellen a Portugál Kupa döntőjét, de a Porto akkor már a Bajnokok Ligája trófeájának az elhódítására készült, miután a tavaszi egyenes kieséses szakaszban olyan csapatokat ejtett ki, mint a Manchester United, az Olympique Lyonnais és a Deportivo La Coruña. Május 26-án Gelsenkirchenben, az AS Monaco ellen feltette a koronát az előző, nem egészen két és fél év diadalmenetére. Megnyerte a Bajnokok Ligáját.

A BL-döntőben szerepelő játékosok

VÍTOR Manuel Martins BAÍA: 1969. október 15-én született Vila Nova de Gaiában. Klubjai az Académico Leça, az FC Porto (1983–1996), az FC Barcelona (1996–1998), majd újra az FC Porto (1999–2007) voltak. Tízszeres portugál bajnok (1989–1990, 1991–1992, 1992–1993, 1994–1995, 1995–1996, 1998–1999, 2002–2003, 2003–2004, 2005–2006, 2006–2007), ötszörös Portugál Kupa-győztes (1990–1991, 1993–1994, 1999–2000, 2002–2003, 2005–2006), spanyol bajnok (1997–1998), kétszeres Király Kupa-győztes (1996–1997, 1997–1998), Bajnokok Ligája-győztes (2004), KEK-győztes (1997), UEFA-ku-

pa-győztes (2003), Világkupa-győztes (2004). A portugál válogatottban (1990–2002) 80 mérkőzésen védett, Eb-elődöntős (2000), Eb-résztvevő (1996), vb-résztvevő (2002).

PAULO Renato Rebocho FERREIRA: 1979. január 18-án született Cascaisban. Klubjai az Alcabideche (1989–1990), a Drámatico Cascais (1992–1996), az Estoril (1996–2000), Vitória Setúbal (2000–2002), az FC Porto (2002–2004) és a Chelsea FC (2004–2013). Kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), Portugál Kupa-győztes (2002–2003), háromszoros angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010), négyszeres FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2004, 2012), UEFA-kupa-győztes (2003), Európa-liga-győztes (2013). A portugál válogatottban (2002–2010) 62 mérkőzésen szerepelt. Eb-ezüstérmes (2004), Eb-résztvevő (2008), vb-negyedik (2006), vb-résztvevő (2010).

JORGE Paulo COSTA Almeida: 1971. október 14-én született Portóban. Klubjai az FC Foz (1986–1987), az FC Porto (1987–2005), közben kölcsönjátékosként a Penafiel (1990–1991), a Marítimo (1991–1992) és a Charlton Athletic (2001–2002), majd a Standard Liège (2005–2006) voltak. Nyolcszoros portugál bajnok (1992–1993, 1994–1995, 1995–1996, 1996–1997, 1997–1998, 1998–1999, 2002–2003, 2003–2004), ötszörös Portugál Kupa-győztes (1993–1994, 1997–1998, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003), Világkupa-győztes (2004). A portugál válogatottban (1992–2002) 50 mérkőzésen két gólt szerzett. Eb-elődöntős (2000), vb-résztvevő (2002).

RICARDO Alberto Silveira de CARVALHO: 1978. május 18-án született Amarantében. Klubjai az Amarante (1989–1995), az FC Porto (1995–2004), közben kölcsönjátékosként a Leça (1998–1999), a Vitória Setúbal (1999–2000), az Alverca (2000–2001), majd a Chelsea (2004–2010), a Real Madrid (2010–2013), az AS Monaco (2013–2016) és a Sanghaj SIPG (2017) voltak. Háromszoros portugál bajnok (1998–1999, 2002–2003, 2003–2004), Portugál Kupa-győztes (2002–2003), háromszoros angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010), háromszoros FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007), spanyol bajnok (2011–2012), spanyol Király Kupa-győztes (2010–2011), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003). A portugál válogatottban (2003–2016) 89 mérkőzésen öt gólt szerzett, Európa-bajnok (2016), Eb-ezüstérmes (2004), Eb-résztvevő (2008), vb-negyedik (2006), vb-résztvevő (2010).

NUNO Jorge Pereira da Silva VALENTE: 1974. szeptember 12-én született Liszszabonban. Klubjai a Sporting CP (1985–1999), közben a Vitória Lisboa (1989–1990), kölcsönjátékosként a Portimonense (1993–1994) és a Marítimo (1996–1997), aztán az União Leiria (1999–2002), az FC Porto (2002–2005) és az Everton (2005–2009) voltak. Kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), kétszeres Portugál Kupa-győztes (1994–1995, 2002–2003), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003). A portugál válogatottban (2002–2008) 33 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Eb-ezüstérmes (2004), vb-negyedik (2006).

COSTINHA (Francisco José Rodrigues da Costa): 1974. december elsején született Lisszabonban. Klubjai az Oriental (1987–1995), a Machico (1995–1996), a Nacional (1996–1997), az AS Monaco (1997–2001), az FC Porto (2001–2005), a Dinamo Moszkva (2005–2006), az Atlético Madrid (2006–2007), az Atalanta (2007–2010) voltak. Francia bajnok (1999–2000), kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), Portugál Kupa-győztes (2002–2003), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003), Világku-

pa-győztes (2004). A portugál válogatottban (1998–2006) 53 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Eb-ezüstérmes (2004), Eb-elődöntős (2000), vb-negyedik (2006).

PEDRO Miguel da Silva MENDES: 1979. február 26-án született Guimarãesben. Klubjai a Vitória Guimarães (1998–2003), közben kölcsönjátékosként a Felgueiras (1998–1999), az FC Porto (2003–2004), a Tottenham Hotspur (2004–2006), a Portsmouth (2006–2008), a Rangers FC (2008–2010), a Sporting CP (2010–2011) és újra a Vitória Guimarães (2011–2012) voltak. Portugál bajnok (2003–2004), angol FA-kupa-győztes (2007–2008), skót bajnok (2008–2009), BL-győztes (2004). A portugál válogatottban (2002–2010) 11 mérkőzésen játszott, részt vett a 2010-es vb-n.

MANICHE (Nuno Ricardo de Oliveira Ribeiro): 1977. november 11-én született Lisszabonban. Klubjai az SL Benfica (1989–1996), az Alverca (1996–1999), újra az SL Benfica (1999–2002), az FC Porto (2002–2005), a Dinamo Moszkva (2005–2006), kölcsönjátékosként a Chelsea (2006), az Atlético Madrid (2006–2009), közben kölcsönjátékosként az Internazionale (2008), az 1. FC Köln (2009–2010), a Sporting CP (2010–2011) voltak. Kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), Portugál Kupa-győztes (2002–2003), olasz bajnok (2007–2008), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003). A portugál válogatottban (2003–2009) 52 mérkőzésen 7 gólt szerzett, Eb-ezüstérmes (2004), vb-negyedik (2006).

DECO (Anderson Luís de Souza): 1977. augusztus 27-én született Brazíliában, São Bernardo do Campóban. Klubjai a Nacional-SP (1995–1996), a Corinthians (1996–1997) a CSA (1997), az SL Benfica (1997–1998, mérkőzés nélkül), az Alverca (1997–1998), a Salgueiros (1998–1999), az FC Porto (1999–2004), az FC Barcelona (2004–2008), a Chelsea FC (2008–2010), a Fluminense (2010–2013) voltak. Háromszoros portugál bajnok (1998–1999, 2002–2003, 2003–2004), háromszoros Portugál Kupa-győztes (1999–2000, 2000–2001, 2002–2003), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), angol bajnok (2009–2010), kétszeres angol FA-kupa-győztes (2008–2009, 2009–2010), kétszeres brazil bajnok (2010, 2012), Rio állam bajnoka (2012), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2004, 2006), UEFA-kupa-győztes (2003). A portugál válogatottban (2003–2010) 75 mérkőzésen 5 gólt szerzett, Eb-ezüstérmes (2004), Eb-résztvevő (2008), vb-negyedik (2006), vb-résztvevő (2010).

CARLOS ALBERTO Gomes de Jesus: 1984. december 11-én született Rio de Janeiróban. Klubjai a Fluminense (2000–2003), az FC Porto (2004), a Corinthians (2005–2007), közben a Fluminense (2007), a Werder Bremen (2007–2010), közben kölcsönjátékosként a São Paulo FC (2008), a Botafogo (2008), a Vasco da Gama (2009–2010), majd továbbra is a Vasco da Gama (2010–2013), közben kölcsönjátékosként a Grêmio FBPA (2011) és a Bahia (2011), majd a Goiás (2014), a Botafogo (2014), a Figueirense (2015–2016), az Atlético Paranaense (2017) és a Boavista-RJ (2019) voltak. Rio állam bajnoka (2002), Brazil Kupa-győztes (2007), portugál bajnok (2003–2004), brazil bajnok (2005), BL-győztes (2004), Világkupa-győztes (2004). A brazil válogatottban (2003–2005) öt mérkőzésen játszott.

DERLEI (Vanderlei Fernandes Silva): 1975. július 14-én született Brazíliában, São Bernardo do Campóban. Klubjai az América-RN (1994–1997), a Guarani (1997–1998), a Madureira (1999), az União Leiria (1999–2002), az FC Porto (2002–2005), a Dinamo Moszkva (2005–2007), az SL Benfica (2007), a Sporting CP (2007–2009), a Vitória (2009–2010) és a Madureira (2010) voltak. Rio Grande do Norte bajnoka (1996), két-

szeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), kétszeres Portugál Kupa-győztes (2002–2003, 2007–2008), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003), Világkupa-győztes (2004).

PEDRO EMANUEL dos Santos Martins Silva: 1975. február 11-én született Angolában, Luandában. Klubjai a Boavista (1986–1993), a Marco (1993–1994), az Ovarense (1994–1995), a Penafiel (1995–1996), a Boavista (1996–2002) és az FC Porto (2002–2009) voltak. Hatszoros portugál bajnok (2000–2001, 2003–2004, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), négyszeres Portugál Kupa-győztes (1996–1997, 2002–2003, 2005–2006, 2008–2009), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003), Világkupa-győztes (2004).

DMITRIJ Anatoljevics ALENYICSEV: 1972. október 20-án született a Szovjetunióban, Melioratorovban. Klubjai a Velikije Luki (1989), a Masinosztroityel Pszkov (1990–1991), a Lokomotiv Moszkva (1991–1993), a Szpartak Moszkva (1994–1998), az AS Roma (1998–2000), közben kölcsönben a Perugia (1999–2000), az FC Porto (2000–2004) és a Szpartak Moszkva (2004–2006) voltak. Négyszeres orosz bajnok (1994, 1996, 1997, 1998), kétszeres Orosz Kupa-győztes (1993–1994, 1997–1998), kétszeres portugál bajnok (2002–2003, 2003–2004), kétszeres Portugál Kupa-győztes (2000–2001, 2002–2003), Bajnokok Ligája-győztes (2004), UEFA-kupa-győztes (2003). Az orosz válogatottban (1996–2005) 55 mérkőzésen 6 gólt szerzett. Vb-résztvevő volt 2002-ben, Eb-szereplő 2004-ben.

BENEDICT Saul MCCARTY: 1977. november 12-én született Fokvárosban. Klubjai a Young Pirates, a Crusaders, majd a Seven Stars (1995–1997), az AFC Ajax (1997–1999), a Celta Vigo (1999–2003), majd kölcsönjátékosként az FC Porto (2002), majd ugyancsak az FC Porto (2003–2006), a Blackburn Rovers (2006–2010), a West Ham United (2010–2011) és az Orlando Pirates (2011–2013) voltak. Holland bajnok (1997–1998), kétszeres Holland Kupa-győztes (1998–1999), kétszeres portugál bajnok (2003–2004, 2005–2006), Portugál Kupa-győztes (2005–2006), dél-afrikai bajnok (2011–2012), MTN 8-győztes (2011), Telkom Knockout-kupa-győztes (2011), Bajnokok Ligája-győztes (2004), Világkupa-győztes (2004). A dél-afrikai válogatottban (1997–2012) 80 mérkőzésen 31 gólt szerzett. Vb-résztvevő 1998-ban és 2002-ben. Ezüstérmes az 1998-as Afrikai Nemzetek Kupáján.

BAJNOKOK LIGÁJA

A „sárkányok” éve

A csoportkör A jelű négyesében robbantott a Lyon azzal, hogy valamennyi nagyobb nevű riválisát lekörözte. A B csoportban váratlan volt a Lokomotiv Moszkva továbbjutása, hisz a milánói Inter és a kijevi Dinamo szorult mögé. Figyelemre méltó, hogy a görögöket három klubjuk képviselte a BL-ben.

Az F csoportban a Real Madrid megelőzte az FC Portót, és ha a hagyományos dupla párbaj dönt közöttük, akkor simán el is búcsúztatja a későbbi győztest. A G-ben a prágai Sparta került a második helyre, az

Derlei ünnepli Alenyicsev gólját

erősebbnek vélt Beşiktaş és Lazio duó nézhette a hátát. Szép napokat szerzett híveinek a Celta Vigo is, amely a H csoportban vitézkedett, bánta bravúrjait az FC Bruges, ám még inkább az utolsó Ajax.

Annyi változás történt a lebonyolításban, hogy a továbblépő 16 együttes nem vívott újabb csoportmecscseket, hanem egyből következtek a nyolcaddöntő párharcai, amelyeket túlélt a két francia gárda (Monaco, Lyon). A nyolc között nagy visszahangja volt a Depor sikerének, 4-0-ra lehengerelte a Milant, de úgy, hogy előtte 4-1-re kikapott Olaszországban. A Monaco másodszor is az idegenben elért találatainak köszönhette, hogy talpon tudott maradni, igaz, a Lokomotiv Moszkva és a Real Madrid azért nem ugyanazt a klasszist képviseli. Az elődöntőben elbukott az utolsó spanyol alakulat is, a Deportivo, és létrejött a meglepetésdöntő, ugyanis a rajtkor aligha sokan fogadtak Porto–Monaco végjátékra. A finálében jóval meggyőzőbbek voltak a „sárkányok".

Jorge Costa, a veterán hátvéd és Vítor Baía a trófeával

Az idény gólkirálya Fernando Morientes (AS Monaco) lett. Kilencszer vette be a kaput.

Csoportkör

A csoport. Bayern München–Celtic 2-1, 0-0, O. Lyon–Anderlecht 1-0, 0-1, Anderlecht–Bayern München 1-1, 0-1, Celtic–O. Lyon 2-0, 2-3, 0. Lyon–Bayern München 1-1, 2-1, Anderlecht–Celtic 1-0, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyon 10 pont, 2. Bayern München 9 pont, 3. Celtic FC 7 pont, 4. RSC Anderlecht 7 pont

B csoport. Arsenal–Internazionale 0-3, 5-1, Dinamo Kijev–Lokomotiv Moszkva 2-0, 2-3, Internazionale–Dinamo Kijev 2-1, 1-1, Lokomotiv Moszkva–Arsenal 0-0, 0-2, Lokomotiv Moszkva–Internazionale 3-0, 1-1, Dinamo Kijev–Arsenal 2-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 10 pont, 2. Lokomotiv Moszkva 8 pont, 3. FC Internazionale 8 pont, 4. Dinamo Kijev 7 pont

C csoport. AEK Athén–Deportivo 1-1, 0-3, PSV–Monaco 1-2, 1-1, Deportivo–PSV 4-0, 2-3, Monaco–AEK Athén 4-0, 0-0, Deportivo–Monaco 1-0, 3-0, AEK Athén–PSV 0-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. AS Monaco 11 pont, 2. Deportivo La Coruña 10 pont, 3. PSV Eindhoven 10 pont, 4. AEK Athén 2 pont

D csoport. Real Sociedad–Olympiakosz 1-0, 2-2, Juventus–Galatasaray 2-1, 0-2, Galatasaray–Real Sociedad 1-2, 1-1, Olympiakosz–Juventus 1-2, 0-7, Juventus–Real Sociedad 4-2, 0-0, Galatasaray–Olympiakosz 1-0, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 13 pont, 2. Real Sociedad 9 pont, 3. Galatasaray SK 7 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 4 pont

E csoport. Manchester United–Panathinaikosz 5-0, 1-0, Rangers–VfB Stuttgart 2-1, 0-1, Panathinaikosz–Rangers 1-1, 3-1, VfB Stuttgart–Manchester United 2-1, 0-2, Rangers–Manchester United 0-1, 0-3, VfB Stuttgart–Panathinaikosz 2-0, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 15 pont, 2. VfB Stuttgart 12 pont, 3. Panathianikosz 4 pont, 4. Rangers FC 4 pont

F csoport. Real Madrid–O. Marseille 4-2, Partizan Beograd–FC Porto 1-1 1-2, O. Marseille–Partizan Beograd 3-0, 1-1, FC Porto–Real Madrid 1-3, 1-1, Real Madrid–Partitan Beograd 1-0, 0-0, O. Marseille–FC Porto 2-3, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 14 pont, 2. FC Porto 11 pont, 3. Olympique Marseille 4 pont, 4. Partizan Beograd 3 pont

G csoport. Sparta Praha–Chelsea 0-1, 0-0, Beşiktaş–Lazio 0-2, 1-1, Chelsea–Beşiktaş 0-2, 2-0, Lazio–Sparta Praha 2-2, 0-1, Chelsea–Lazio 2-1, 4-0, Sparta Praha–Beşiktaş 2-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC, 2. Sparta Praha, 3. Beşiktaş 7 pont, 4. SS Lazio 5 pont

H csoport. Milan–Ajax 1-0, 1-0, FC Bruges–Celta Vigo 1-1, 1-1, Celta Vigo–Milan 0-0, 2-1, Ajax–FC Bruges 2-0, 1-2, Ajax–Celta Vigo 1-0, 2-3, Milan–FC Bruges 0-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 10 pont, 2. Celta Vigo 9 pont, 3. FC Bruges 8 pont, 4. AFC Ajax 6 pont

Nyolcaddöntő. Celta Vigo–Arsenal FC 2-3, 0-2, Bayern München–Real Madrid 1-1, 0-1, Lokomotiv Moszkva–AS Monaco 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Monaco), Sparta Praha–AC Milan 0-0, 1-4, FC Porto–Manchester United 2-1, 1-1, VfB Stuttgart–Chelsea FC 0-1, 0-0, Deportivo La Coruña–Juventus 1-0, 1-0, Real Sociedad–Olympique Lyon 0-1, 0-1

Negyeddöntő. FC Porto–Olympique Lyon 2-0, 2-2, AC Milan–Deportivo La Coruña 4-1, 0-4, Chelsea FC–Arsenaol FC 1-1, 2-1, Real Madrid–AS Monaco 4-2, 1-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Monaco)

Elődöntő. AS Monaco–Chelsea FC 3-1, 2-2, FC Porto–Deportivo La Coruña 0-0, 1-0

Döntő

FC Porto–AS Monaco 3-0 (1-0)

2004. május 26., Gelsenkirchen, Arena AufSchalke, 53 053 néző. Jv.: Kim Milton Nielsen (dán)

FC Porto: Vítor Baía – P. Ferreira, Jorge Costa, R. Carvalho, N. Valente – Costinha, P. Mendes, Deco (P. Emanuel, 85.), Maniche – Carlos Alberto (Alenyicsev, 60.), Derlei (McCarthy, 78.)

AS Monaco: Roma – Ibarra, J. Rodriguez, Givet (Squillaci, 72.), Evra – Cissé (Nonda, 64.), Bernardi, Zikosz – Giuly (Pršo, 23.), Rothen, Morientes

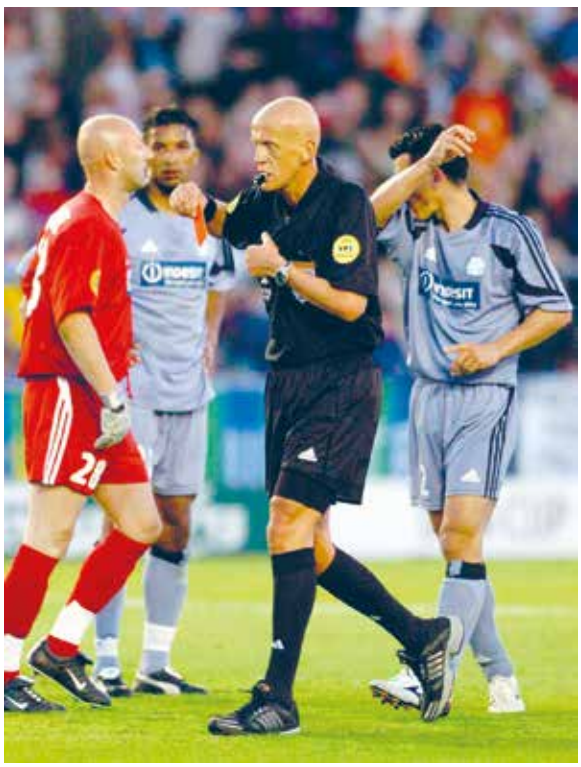
Gólszerzők: Carlos Alberto (39.), Deco (71.), Alenyicsev (75.)

A kopasz rögtön leküldte a másik kopaszt

Az első forduló meghökkentő eseményeként a török Gençlerbirliği, a lengyel Dyskobolia s a cseh Teplice továbbjutott a Blackburn Rovers, a Hertha BSC, illetve az 1. FC Kaiserslautern ellen. A második kör is bővelkedett váratlan fordulatokban, a Dyskobolia a Man Cityt, a Sochaux a Dortmundot, a Gaziantepspor a Racing Lenst, a Teplice a Feyenoordot, a Gençlerbirliği a lisszaboni Sportingot, a DVSC a PAOK-ot búcsúztatta. (Kiemelést érdemel, hogy a 2003-tól 2020-ig terjedő időszakban egyetlen magyar csapatként a Loki „élte túl" az őszi fordulókat a nemzetközi kupákban.)

2004 kora tavaszán az ankaraiak folytatták remeklésüket, túljutottak a Parma Calción is, mégpedig kettős győzelemmel. Egyedül maradtak talpon az úgynevezett kiscsapatok közül, ám a nyolcaddöntőben a későbbi kupagyőztes Valencia (hosszabbításban) elbuktatta őket. Ebben a fordulóban három nem várt diadal született: a Celtic a Barcelona, az Olympique Marseille a Liverpool, a Villarreal az AS Roma ellen jutott tovább. A négy közé egyetlen, akkortájban még nem igazán neves gárda furakodott, a Villarreal, viszont ott pont a „szomszédvár" csapatát, a Valenciát kapta ellenfélnek, és Rafael Benítez tanítványai megtorpedózták a „sárga tengeralattjárót".

Pierluigi Collina kezében a piros lap, kiállította Fabien Barthezt

A göteborgi döntő 45. percében a világbajnok Barthez páros lábbal felrúgta a kiugró Mistát. A durva belépőt követően a kopasz bíró, Pierluigi Collina azonnal kiállította a kopasz kapust, a büntetőt pedig Vicente értékesítette. A második gólnál kissé megfordult a szereposztás, mert Vicente adott pazar labdát Mistának, aki nem hibázott.

Négy kiváló támadó fejére került képzeletben a gólkirályi korona, Didier Drogbáéra (Olympique Marseille), Sonny Ândersonéra (Villarreal), Mateja Kezsmanéra (PSV Eindhoven) és Alan Shearerére (Newcastle United). Valamennyien hatszor voltak eredményesek.

1. forduló. Varteks Varaždin–Debreceni VSC 1-3, 2-3, Dinamo Zagreb–MTK Hungária 3-1, 0-0, FC København–Ferencvárosi TC 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Koppenhága), Hapoel Ramat-Gan–Levszki Szófia 0-1, 0-4, CSZKA Szófia–Torpedo Moszkva 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel ju-

tott tovább a Torpedo), Panioniosz–FC Nordsjælland 2-1, 1-0, Szartid Szmederevo–Slavia Praha 1-2, 1-2, Gençlerbirliği–Blackburn Rovers 3-1, 1-1, Maccabi Haifa–Publikum Celje 2-1, 2-2, Hertha BSC–Dyskobolia Groclin Grodzisk 0-0, 0-1, Cementarnica 55 Szkopje–RC Lens 0-1, 0-5, Austria Salzburg–Udinese 0-1, 2-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Salzburg), Vålerenga Oslo–Grazer AK 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Oslo), Szpartak Moszkva–Esjberg fB 2-0, 1-1, Zimbru Chisinau–Arisz Szaloniki 1-1, 1-2, Metalurg Donyeck–Parma Calcio 1-1, 0-3, MyPa–FC Sochaux 0-1, 0-2, Brøndby IF–Viktoria Žižkov 1-0, 1-0, 1. FC Kaiserslautern–FK Teplice 1-2, 0-1, UD Leiria–Molde FK 1-0, 1-3, Apoel Nicosia–RCD Mallorca 1-2, 2-4, FC Utrecht–MŠK Žilina 2-0, 4-0, Dinamo Bucureşti–Sahtar Donyeck 2-0, 3-2, Matador Púchov–FC Barcelona 1-1, 0-8, Ventspils–Rosenborg BK 1-4, 0-6, Hapoel Tel-Aviv–Gaziantepspor 0-1, 0-0, Malatyaspor–FC Basel 0-2, 2-1 (hosszabbításban), Grasshopper-Club–Hajduk Split 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Hajduk), RAA Louviéroise–SL Benfica 1-1, 0-1, Dundee FC–Perugia Calcio 1-2, 0-1, Odense BK–Crvena zvezda 2-2, 3-4, Olimpija Ljubljana–Liverpool FC 1-1, 0-3, AIK Stockholm–Valencia CF 0-1, 0-1, PAOK Szaloniki–Lyn Oslo 0-1, 3-0, Austria Wien–BVB Dortmund 1-2, 0-1, AJ Auxerre–Neuchâtel Xamax 1-0, 1-0, Newcastle United–NAC Breda 5-0, 1-0, Heart of Midlothian–Zseljeznicsar Szarajevo 2-0, 0-0, Southampton–Steaua Bucureşti 1-1, 0-1, AS Roma–Vardar Szkopje 4-0, 1-1, Manchester City–KSC Lokeren 3-2, 1-0, Sporting CP–Malmö FF 2-0, 1-0, Villarreal CF–Trabzonspor 0-0, 3-2, NK Kamen Ingrad–Schalke 04 0-0, 0-1, Hamburger SV–Dnyepr Dnyepropetrovszk 2-1, 0-3, Wisła Kraków–NEC Nijmegen 2-1, 2-1, Feyenoord–Kärnten Klagenfurt 2-1, 1-0, Girondins Bordeaux–Artmedia Petržalka 2-1, 1-1

2. forduló. PAOK Szaloniki–Debreceni VSC 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a DVSC), Rosenborg BK–Crvena zvezda 0-0, 1-0, Dinamo Zagreb–Dnyepr Dnyepropetrovszk 0-2, 1-1, BVB Dortmund–FC Sochaux 2-2, 0-4, Manchester City–Dyskobolia Groclin Grodzisk 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Dyskobolia), SL Benfica–Molde FK 3-1, 2-0, Slavia Praha–Levszki Szófia 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Levszki), Szpartak Moszkva–Dinamo Bucureşti 4-0, 1-3, Gaziantepspor–RC Lens 3-0, 3-1, Schalke 04–Brøndby IF 2-1, 1-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a BIF), Perugia Calcio–Arisz Szaloniki 2-0, 1-1, FC Utrecht–AJ Auxerre 0-0, 0-4, Steaua Bucureşti–Liverpool FC 1-1, 0-1, Vålerenga Oslo–Wisła Kraków 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább az Oslo), FC København–RCD Mallorca 1-2, 1-1, FC Basel–Newcastle United 2-3, 0-1, AS Roma–Hajduk Split 1-0, 1-1, Gençlerbirliği–Sporting CP 1-1, 3-0, Villarreal CF–Torpedo Moszkva 2-0, 0-1, Feyenoord–FK Teplice 0-2, 1-1, Girondins Bordeaux–Heart of Midlothian 0-1, 2-0, Panioniosz–FC Barcelona 0-3, 0-2, Austria Salzburg–Parma Calcio 0-4, 0-5, Valencia CF–Maccabi Haifa 0-0, 4-0

3. forduló. FC Bruges–Debreceni VSC 1-0, 0-0, Brøndby IF–FC Barcelona 0-1, 1-2, Parma Calcio–Gençlerbirliği 0-1, 0-3, SL Benfica–Rosenborg BK 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Benfica), O. Marseille–Dnyepr Dnyepropetrovszk 1-0, 0-0, Celtic FC–FK Teplice 3-0, 0-1, Perugia Calcio–PSV Eindhoven 0-0, 1-3, Dyskobolia Groclin Grodzisk–Girondins Bordeaux 0-1, 1-4, Valencia CF–Beşiktaş 3-2, 2-0, Galatasaray–Villarreal CF 2-2, 0-3, FC Sochaux–FC Internazionale 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Inter), Liverpool FC–Levszki Szófia 2-0, 4-2, Szpartak Moszkva–RCD Mallorca 0-3, 1-0, Gaziantepspor–AS Roma 1-0, 0-2, AJ Auxerre–Panathinaikosz 0-0, 1-0, Vålerenga Oslo–Newcastle United 1-1, 1-3

Nyolcaddöntő. Celtic FC–FC Barcelona 1-0, 0-0, Gençlerbirliği–Valencia CF 1-0, 0-2 (hosszabbításban), Girondins Bordeaux–FC Bruges 3-1, 1-0, Newcastle United–RCD Mallorca 4-1, 3-0, AJ Auxerre–PSV Eindhoven 1-1, 0-3, SL Benfica–FC Internazionale 0-0, 3-4, Liverpool FC–O. Marseille 1-1, 1-2, Villarreal CF–AS Roma 2-0, 1-2

Negyeddöntő. Girondins Bordeaux–Valencia CF 1-2, 1-2, O. Marseille–FC Internazionale 1-0, 1-0, Celtic FC–Villarreal CF 1-1, 0-2, PSV Eindhoven–Newcastle United 1-1, 1-2

Elődöntő. Newcastle United–O. Marseille 0-0, 0-2, Villarreal CF–Valencia CF 0-0, 0-1

Döntő

Valencia CF–Olympique Marseille 2-0 (1-0)

2004. május 19., Göteborg, Nya Ullevi, 39 000 néző. Jv.: Pierluigi Collina (olasz)

Valencia CF: Cañizares – Curro Torres, Ayala, Marchena (Pellegrino, 86.), Carboni – Rufete (Aimar, 64.), Albelda, Baraja, Vicente – Mista, Angulo (Sissoko, 82.)

Olympique Marseille: Barthez – Beye, Méïté, Ferreira, Dos Santos – Hemdani, Flamini (Batlles, 71.), N'Diaye (Celestini, 84.), Meriem (Gavanon, 45.) – Drogba, Marlet

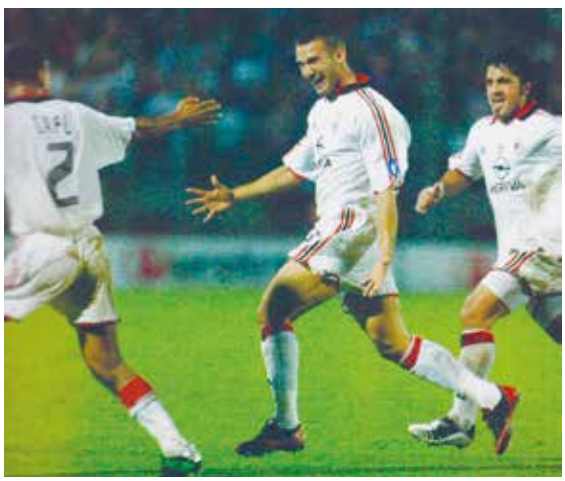
Gólszerzők: Vicente (45., 11-esből), Mista (58.)

Kiállítva: Barthez (45.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Sevcsenko jelentette a különbséget

A monacói finálében az döntött, hogy az olaszok védelme hatástalanítani tudta a „sárkányok" brazil gólzsákját, ugyanis Derlei szinte csak vergődött Nestáék szorításában, míg a lombardok ügyeletes gólvágója, Andrij Sevcsenko egyszer megvillant: Rui Costa jobbról érkező, mintaszerű beadására ragyogóan érkezett, és az álmélkodó portugál védők közül erőteljes fejest küldött a hálóba. Príma alakítása után aligha lehetett kétséges, hogy a szőke ukrán fiú lesz a mérkőzés embere.

Andrij Sevcsenko szerezte a mérkőzés egyetlen gólját

José Mourinho azt nyilatkozta a lefújás után, hogy tanulni jöttek a varázslatos miniállamba. Nem a levegőbe beszélt a mester, mert figyelmes tanítványai tökéletesen elsajátították a tananyagot, és a következő Bajnokok Ligáját megnyerték!

AC Milan–FC Porto 1-0 (1-0)

2003. augusztus 29., Monaco, Stade Louis II., 16 885 néző. Jv.: Graham Barber (angol)

AC Milan: Dida – Šimić, Nesta, Pancaro, Maldini – Rui Costa (Cafù, 85.), Gattuso, Pirlo, Seedorf (Ambrosini, 71.) – Sevcsenko (Rivaldo, 76.), F. Inzaghi

FC Porto: Vítor Baía – P. Ferreira, Jorge Costa, R. Carvalho, Ricardo Costa – Alenyicsev (R. Fernandes, 75.), Costinha (Bosingwa, 67.), Maniche – Deco, Derlei, McCarthy (Jankauskas, 60.)

Gólszerző: Sevcsenko (10.)

LIBERTADORES KUPA

Mintha megbabonázták volna a Bocát

A Boca Juniors a kétezres évek elején tizenegyespárbajban nyerte meg a Palmeiras (2000), a Cruz Azul (2001) ellen a Libertadores Kupát, valamint az AC Milan ellen a Világkupát (2003). Ezért is döbbenetes, hogy úgy veszítette el az Once Caldas ellen a legtekintélyesebb dél-amerikai klubkupasorozat 2004-es fináléját, hogy a „szétlövésben" egyetlen játékosa sem tudott a kapuba találni. Schiavi, Cascini, Burdisso és Cángele is hibázott, ezért Abbondanzieri hiába védett ki két lövést is.

A kolumbiaiak – akik között egyetlen légiós sem volt – az egyenes kiesés szakaszban, ugyancsak tizenegyesekkel, kiejtették az ecuadori Barcelonát, majd legyűrték a két brazil nagyágyút, a Santost és a São Paulo FC-t.

Wilmer Ortegón pályafutása legnagyobb pillanata

Boca Juniors–Once Caldas 0-0

Döntő, 1. mérkőzés, 2004. június 23., Buenos Aires, Estádio Alberto J. Armando (La Bombonera), 50 000 néző. Jv: Gustavo Méndez (uruguayi)

Boca Juniors: Abbondanzieri – Alvarez, Schiavi, Burdisso, C. Rodriguez – Ledesma, Villarreal, Cagna (Cángele, 76.) – Iarley, Guillermo Barros Schelotto, Barijho

Once Caldas: Henao – Miguel Rojas, Vanegas, Cataño, García – Viáfara, Velásquez, Arango, Elkin Soto (Ortegón, 74.) – Valentierra (Araujo, 37.), Agudelo (Alcázar, 64.)

Once Caldas–Boca Juniors 1-1 (1-0), tizenegyesekkel 2-0

Döntő, 2. mérkőzés, 2004. július 1., Manizales, Estádio Palogrande, 29 113 néző. Jv: Carlos Chandia (chilei)

Once Caldas: Henao – Miguel Rojas, Vanegas, Cataño, García (Ortegón, 90.) – Viáfara, Velásquez, Alcázar (Agudelo, 78.), Elkin Soto – Valentierra, Moreno (Jefrey Díaz, 67.)

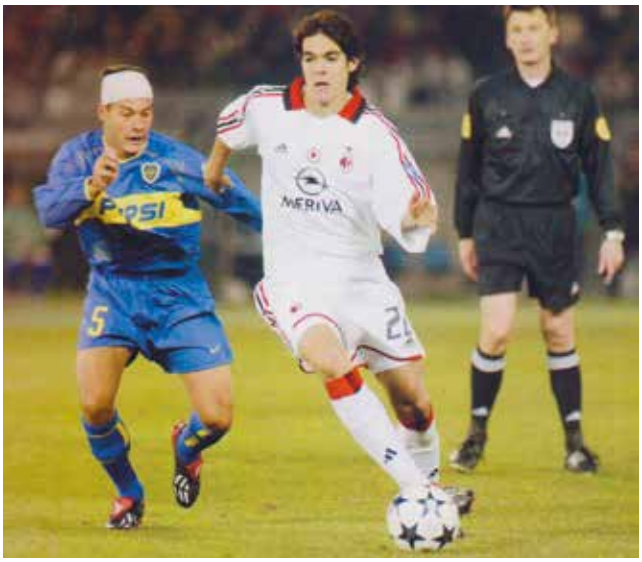
Boca Juniors: Abbondanzieri – Perea, Schiavi, Burdisso, C. Rodriguez – Vargas, Villarreal, Cagna (Caneo, 76.), Cascini – Cángele, Tévez

Gólszerzők: Viáfara (7.), Burdisso (52.)

A tizenegyest értékesítette: Soto, Agudelo. Kihagyta: Valentierra, Ortegón, illetve Schiavi, Cascini, Burdisso, Cángele

A „genovaiak” verte milánóiak

Mikor összeveti az ember a találkozón pályára küldött együttesek névsorát, még ennyi esztendő távlatából is felteszi magában a kérdést: hogyan volt képes a Milan – a három brazil világbajnokával a fedélzetén – elbukni a finálét? Nem megbántva az argentinokat, messze nem a jokohamai volt a CA Boca Juniors históriájában a legerősebb gárda. Ám a futball a kiszámíthatatlansága miatt (is) gyönyörű játék. A „genovaiak” nagy küzdelemben kiharcolták a döntetlent, majd megnyerték a „szétlövést” – ami egyébként addig nagy erősségük volt.

Sebastián Battaglia és Kakà párharca

A mérkőzés legjobbja Matías Abel Donnet lett, aki élete alakítását nyújtotta azon az estén, és akit hazájában egyszer sem válogattak be a nemzeti tizenegybe. Mellette szólt, hogy ő szerezte az arany-sárga-kékek egyenlítő találatát, aztán a végelszámolásnál bebombázta a maga tizenegyesét. Ugyancsak sokat tett a diadalért Roberto „Pato” Abbondanzieri is, aki a „szétlövésben” megfogta Pirlo és Costacurta labdáját.

Tévez és Cafù tusakodik

CA Boca Juniors–AC Milan 1-1 (1-1), tizenegyesekkel 3-1

2003. december 14., Jokohama, International Stadium, 66 757 néző. Jv.: Valentyin Ivanov (orosz)

CA Boca Juniors: Abbondanzieri – Luis Perea, Schiavi, Burdisso, C. Rodríguez – Cagna, Cascini, Battaglia – Donnet – Guillermo Barros Schelotto (Tévez, 73.), Iarley

AC Milan: Dida – Cafù, Costacurta, Pancaro, Maldini – Seedorf, Pirlo, Gattuso (Ambrosini, 102.) – Kaká (Rui Costa, 77.) – Sevcsenko, Tomasson (F. Inzaghi, 69.)

Gólszerzők: Tomasson (23.), Donnet (28.)

A tizenegyest berúgta: Rui Costa, illetve Schiavi, Donnet, Cascini. Kihagyta: Pirlo, Seedorf, Costacurta, illetve Battaglia

XII. EURÓPA-BAJNOKSÁG

A görög „kalózok” hódítása

Merk bíró a kabalafigurával

Amikor a görögök – a portugáliai tizenhatos döntő során másodszor is legyőzve a házigazdát – magasba emelhették az öreg kontinens futballjának legértékesebb trófeáját, nem csak a stadionban összetört szívvel ülő hazai szurkolók érezték úgy, valami felfoghatatlan történt. Angelosz Hariszteasz fejese a finálé 57. percében a győzelmi álmokat dédelgető portugálok nyakára tette a kést, őt magát pedig – afféle modern kori görög istenként – az Olymposzra röpítette. Hihetetlen, de igaz: nagy tornán, azaz világ- vagy Európa-bajnokság nagydöntőjében, a portugálok elleni nyitó találkozón elért 2-1 volt minden idők első görög győzelme!

Hogy mindez mennyire váratlan volt, mekkora meglepetés, arra sok példa mondható. Az egyik ilyen, hogy a görögök éppen tíz évvel

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Rehaklész, a görög

OTTO REHHAGEL 1938. augusztus 9-én született Essenben. Helyi csapatokban kezdett futballozni, a Hellene (1960-ig), majd a város első számú klubja, a Rot-Weiss Essen játékosa volt. 1963-ban a berlini Herthába igazolt, ahonnan 1966-ban továbblépett a Kaiserslauternbe, ahol 1972-ben összesen 201 Bundesliga-mérkőzéssel és 22 góllal zárta játékos-pályafutását. Edzői karrierje során a Rockenhausent, majd a Saarbrückent (1972–1973), a Kickers Offenbachot (1973–1975), a Werder Brement (1976), a Borussia Dortmundot (1976–1978), az Arminia Bielefeldet (1978–1979) és a Fortuna Düsseldorfot (1979–1980) dirigálta, majd 1981-ben visszatért a Werder Bremenhez. A brémai zöld-fehérekkel 1995-ig két bajnoki címet nyert (1988, 1993), kétszer hódította el az országos kupát (1991, 1994), s egyszer a Kupagyőztesek Európa-kupáját (1992). 493 mérkőzésen ült a Werder kispadján, ennél többször egyetlen más edző sem irányított egy Bundesliga 1-es csapatot. Az 1995–1996-os idény nagy részét a Bayern Münchennél töltötte, de a később megnyert UEFA-kupa-döntő előtt menesztették. 1996 nyarán átvette az 1. FC Kaiserslautern gárdáját, amellyel a német futball történetében példátlan bravúrt ért el: az élvonal újoncaként bajnoki címet nyert 1998-ban. 2000 októberéig dolgozott a Lauternnél, majd 2001 nyarán, 63 évesen elvállalta egyetlen szövetségi kapitányi megbízatását. A nagy meglepetésre megnyert 2004-es Európa-bajnokság után kapta a Rehaklész (a német sajtóban Rehakles) becenevet. Rehhagel népszerűségét még az sem ingatta meg, hogy a csapat Európa-bajnokként nem jutott el a németországi vb mezőnyébe. Részt vett ellenben a 2008-as Európa-bajnokságon, s kijutott a dél-afrikai világbajnokságra. A német edző 106 mérkőzéssel a háta mögött, 2010 nyarán elbúcsúzott a görög válogatottól, amelyet nála hosszabb ideig csak Kosztasz Negrepontisz irányított (1938–1951). 2012 tavaszán a Hertha BSC-nél dolgozott.

Wayne Rooney a svájciak kapuját veszélyezteti

korábban szerepeltek legutóbb nagy futballtornán – akkor az Egyesült Államokban rendezett világbajnokságon mindhárom mérkőzésüket elveszítették, kaptak tíz gólt, miközben egyet sem szereztek. A 2004-es válogatottban egyetlen olyan futballistájuk sem akadt, akinek a nevét Európa szűkebb elitjében emlegették. A német Otto Rehhagelre, a szövetségi kapitányukra, persze, azt nem lehet mondani, hogy semmilyen sikert sem ért el a pályafutása során, de a torna idején 65 éves német szakemberre még a görög szurkolók többsége is úgy tekintett, mint aki visszavonulása előtt még elruccant egy kis pénzt keresni Görögországba. Pedig utóbbiról szó sem volt. Azzal, hogy Rehhagel saját, németes munkamániáját, fegyelmezettségét ötvözni tudta a görögök becsvágyával, megtalálta a győzelmi receptet.

Portugália, amely a döntőbe jutással tulajdonképpen nagyon közel került története első jelentős, felnőtt sikeréhez, esélyesként kezdte a sorozatot. A hazai csapat, amelynek edzője, Luiz Felipe Scolari 2002-ben világbajnoki címet nyert a brazilokkal, remek gárdával rendelkezett. Éppúgy számíthatott az egykori, a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján a korosztályos világbajnokságokon feltűnt „aranygeneráció” hírmondója, az extraklasszis Luis Figo rutinjára, mint az aktuális sztárok – Deco, Ricardo Carvalho – tudására, s nem utolsósorban a fiatalok, elsősorban Cristiano Ronaldo tehetségére. De amikor a portugál válogatott június 12-én, az első mérkőzésén, óriási meglepetésre kikapott a görögöktől, minden álom roppant távolinak tűnt.

Scolari és a csapata érdeme, hogy a nagy pofon után talpra tudott állni. A jó erőkből álló spanyolok elleni döntetlen (1-1) és az oroszok legyőzése (2-1) után – utóbbi sem ment könnyen, Dmitrij Kiricsenko már a 68. másodpercben Ricardo hálójába talált, az Eb-k történetének leggyorsabb gólját szerezve – Portugália csoportelsőként lépett tovább a görögök előtt, és tulajdonképpen tiszta lappal kezdhetett új életet.

Zinédine Zidane szabadrúgásgólja a „háromoroszlánosok” ellen

Szokták mondani a nagy tornákra, hogy azok mindig az egyenes kieséses szakaszban kezdődnek igazán, de mire odáig eljutottunk Portugáliában, már kiesett a német, az olasz és a spanyol válogatott. Az előző, két

évvel korábbi világbajnokság negyeddöntőjének európai csapatai közül egyedül az angolok maradtak versenyben! (A vb-harmadik törökök nem is jutottak ki az Eb-re.)

Nem csoda, hogy a negyeddöntők közül a legnagyobb érdeklődés a házigazda portugálok és a második legnagyobb szurkolótáborral felvonuló angolok összecsapását kísérte. Utóbbiak elsősorban Wayne Rooney-ban bíztak. Ám amikor az akkor még az Everton tagjaként a válogatottban szereplő tinédzser az első félidő közepén megsérült, sokat veszített az angol csapat. Mi több: a legjobb játékosát. Talán vele nyert volna a „háromoroszlános" legénység. Igaz, így sem állt messze ettől.

Cristiano Ronaldo bánata

Michael Owen korai góljával sokáig vezetett Anglia. Még Rooney sérülése után is hosszasan őrizte az előnyét. A portugálok tudták, a becsületükért játszanak, küzdöttek hát körömszakadtáig. Meg is lett az eredménye, Hélder Postiga a 83. percben egyenlített. Mindez azonban kevés lett volna, ha a 90. percben (!) Urs Meier gólt ítél Sol Campbell fejesénél. A televíziós felvételek kíméletlen kritikusai a játékvezetőknek: azóta már mindenki, akár ezerszer is megnézhette, hogy az angol védő szabályos gólt szerzett. Ahhoz azonban, hogy ne angol öröm, hanem hosszabbítás következzen, elég volt az is, hogy a svájci bíró – alkalmasint egyedül a világon – szabálytalanságot lásson. Sol Campbell talán el volt átkozva: az 1998-as, franciaországi Mondialon az argentinoknak is fejelt egy „gólt". Azt meg Kim Milton Nielsen érvénytelenítette. Ott is, miként Lisszabonban is, aztán kiestek az angolok tizenegyespárbajban. Az extra játékidőben még mindkét együttes szerzett egy-egy gólt (Rui Costa, illetve Frank Lampard révén), döntés ellenben nem született, jöhettek a tizenegyesek.

A portugálok bírták jobban idegekkel, a pályán lévők közüli legjobb rúgótechnikájú két játékos, Rui Costa és David Beckham hibája után Darius Vassell is elszúrta a magáét, és csomagolni küldte a csapatát – a házigazda jutott az elődöntőbe.

A görögök a válogatottjuk történetének legnagyobb sikerét ünneplik

Az angolok pedig siratták az elszalasztott lehetőséget, szurkolóik közül meg néhányan életveszélyes fenyegetéseket küldtek Urs Meier e-mail-címére. (Fura párharcokat produkál a sors: két évvel később,

Az Európa-bajnoki ezüstérmes portugál válogatott. Hátul, balról: Ricardo, Fernando Couto, Pauleta, Jorge Andrade, Costinha, Rui Costa. Elöl: Paulo Ferreira, Maniche, Rui Jorge, Simão, Figo

a 2006-os világbajnokság negyeddöntőjében is találkozott egymással a két válogatott. Megint a portugálok győztek, s megint tizenegyesekkel. Ricardo, aki Lisszabonban nemcsak kivédett, hanem be is lőtt egy büntetőt, megint kifogott Eriksson emberein.)

Az 1984 és 2000 után, történetük során harmadszor Eb-elődöntős portugálok, ellentétben az előző két alkalommal, ezúttal még onnan is léptek egyet előre. A 19 évesen második válogatottbeli gólját szerző Cristiano Ronaldo, valamint az akkor éppen a Porto keretébe tartozó Maniche egy-egy góljával 2-1-re megverték a hollandokat. Az Oranje az 1988-as Európa-bajnoki címe óta négy alkalomból háromszor is bejutott az Eb-elődöntőbe, de ott mindannyiszor kikapott.

A görögök továbbjutva a csoportból, a legjobb nyolc között Angelosz Hariszteasz fejesével legyőzték a címvédő Franciaországot. Közönségdíjat nem nyertek a játékukkal, de ez cseppet sem érdekelte őket. Különösen azt követően, hogy nyertek az elődöntőben is, mégpedig – akkor éppen létezett ilyen – ezüstgóllal. Trajanosz Dellasz a csehek elleni találkozó 105. percében válogatottbeli pályafutása egyetlen gólját szerezte meg. A portugálok mellé tehát Otto „Rehaklész” Rehhagel válogatottja került a fináléba.

A két csapat, amely a nyitó mérkőzést játszotta, ismét találkozott egymással. Miután a görögöket német (Otto Rehhagel), a portugálokat pedig brazil (Luiz Felipe Scolari) kapitány dirigálta, már a finálé előtt biztossá vált: a kontinensbajnokságok történetében először külföldi edző nyer aranyérmet a tanítványaival.

Az Európa-bajnokság győztese, a görög legénység. Hátul, balról: Dellasz, Hariszteasz, Fisszasz, Kacuranisz, Kapszisz, Nikopolidisz. Elöl: Jannakopulosz, Vrizasz, Szeitaridisz, Baszinasz, Zagorakisz

Ahogyan várható volt, Görögország a döntőben is elsősorban a biztonságra építette a játékát. A portugálok hiába próbálkoztak, gyér kezdeményezéseik rendre elhaltak a védelmen, vagy a jól védő Antoniosz Nikopolidiszen. Az ígéretes kísérleteik közül Maniche lövése említendő, a támadó középpályás a 13. percben Miguel beadása nyomán kevéssel lőtt a sarok mellé. A görög játékosok hihetetlen lelkesedéssel szállták meg a pálya minden négyzetméterét. Nem ritkán úgy tűnt, visszanyúltak a futball őskorába – gyakran valamennyi mezőnyjátékosuk a labda körül iparkodott. Elszántságuknak – meg a két „angyal", a két Angelosz összejátékának – meglett a jutalma, az 57. percben Angelosz Hariszteasz Ricardo kapujába fejelte – Angelosz Baszinasz szögletét követően – a labdát.

A folytatásban előbb Cristiano Ronaldo tévesztett irányzékot, majd Luis Figo lövése is elkerülte a hálót. A hazai csapat képtelen volt bevenni Nikopolidisz kapuját, a portugálok nem tudtak az 1964-es spanyol, az 1968-as olasz és az 1984-es francia válogatott nyomába lépni: övék lehetett volna a negyedik, hazai pályán Európa-bajnokságot nyerő csapat.

Ám 2004-ben az európai futball Görögországot koronázta királyává!

Teljessé vált a kalózhajó legendája. A nyitó meccs előtti ünnepségen a rendezők egy 16. századi hajó mását szerepeltették, emlékeztetve a portugál hódításokra. A görög rádiót tudósító riporter, *Georgiosz Helakisz* ezt mondta hallgatóinak: „Ha már a portugálok ilyen hajóval villognak, itt az idő, hogy mi legyünk a kalózok, s ellopjuk a győzelmet."

A torna alatt aztán többször is felvetődött a Kalózhajó legendája, majd a győzelemmel teljessé vált. A torna óta ez (Piratiko) a görög válogatott beceneve.

XII. Európa-bajnokság
Tizenhatos döntő (Portugália, 2004. június 12.– július 4.)

A csoport: Portugália–Görögország 1-2, Spanyolország–Oroszország 1-0, Görögország–Spanyolország 1-1, Oroszország–Portugália 0-2, Oroszország–Görögország 2-1, Spanyolország–Portugália 0-1. A csoport végeredménye: 1. Portugália 6 pont, 2. Görögország 4, 3. Spanyolország 4, 4. Oroszország 4

B csoport: Svájc–Horvátország 0-0, Franciaország–Anglia 2-1, Anglia–Svájc 3-0, Horvátország–Franciaország 2-2, Horvátország–Anglia 2-4, Svájc–Franciaország 1-3. A csoport végeredménye: 1. Franciaország 7, 2. Anglia 6, 3. Horvátország 2, 4. Svájc 1

C csoport: Dánia–Olaszország 0-0, Svédország–Bulgária 5-0, Bulgária–Dánia 0-2, Olaszország–Svédország 1-1, Olaszország–Svédország 1-1, Olaszország–Bulgária 2-1, Dánia–Svédország 2-2. A csoport végeredménye: 1. Svédország 5, 2. Dánia 5, 3. Olaszország 5, 4. Bulgária 0

D csoport: Csehország–Lettország2-1, Németország–Hollandia 1-1, Lettország–Németország 0-0, Hollandia–Csehország 2-3, Hollandia–Lettország 3-0, Németország–Csehország 1-2. A csoport végeredménye: 1. Csehország 9, 2. Hollandia 4, 3. Németország 2, 4. Lettország 1.

Negyeddöntő: Portugália–Anglia 2-2 (tizenegyesekkel 6-5), Franciaország–Görögország 0-1, Svédország–Hollandia 0-0 (tizenegyesekkel 4-5), Csehország–Dánia 3-0

Elődöntő: Portugália–Hollandia 2-1, Görögország–Csehország 1-0 (ezüstgóllal)

Döntő
Portugália–Görögország 0-1 (0-0)

2004. július 4., Lisszabon, Catedral-stadion, 62 86 néző. Jv.: dr. Markus Merk (német).

Portugália: Ricardo – Miguel (Paulo Ferreira, 43.), Jorge Andrade, Ricardo Carvalho, Nuno Valente – Costinha (Rui Costa, 60.), Maniche, Deco – Figo, Cristiano Ronaldo – Pauleta (Nuno Gomes, 67.)

Görögország: Nikopolidisz – Szeitaridisz, Kapszisz, Dellasz, Fisszasz – Baszinasz, Jannakopulosz (Venetidisz, 76.), Zagorakisz, Kacuranisz – Vrizasz (Papadopulosz, 81.), Haristeasz

Gólszerző: Haristeasz (57.)

A döntőben szereplő görög játékosok

ANTONIOSZ NIKOPOLIDISZ: 1971. január 14-én született Artában. Klubjai az Anagenniszi Arta (1985–1989), a Panathinaikosz (1989–2004) és az Olympiakosz Pireusz (2004–2011) voltak. Tizenegyszeres görög bajnok (1989–1990, 1990–1991, 1994–1995, 1995–1996, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011), kilencszeres Görög Kupa-győztes (1990–1991, 1992–1993, 1993–1994, 1994–1995, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008, 2008–2009). A görög válogatottban (1999–2008) 90-szer védett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008).

GEORGIOSZ „Jurkasz" SZEITARIDISZ: 1981. június 4-én Pireuszban született. Klubjai a PASZ Jannina (1998–2001), a Panathinaikosz (2001–2004), az FC Porto (2004–2005), a Dinamo Moszkva (2005–2006), az Atlético Madrid (2006–2009) és újra a Panathinaikosz (2009–2013) voltak. Kétszeres görög bajnok (2003–2004, 2009–2010), Görög Kupa-győztes (2003–2004), Világkupa-győztes (2004). A görög válogatottban (2002–2010) 72 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008), vb-résztvevő (2010).

MIHALISZ KAPSZISZ: 1973. október 18-án született Pireuszban. Klubjai az Arisz Nikeasz (1990–1991), az AO Neapolisz (1991–1992), az Anagenniszi Artasz (1992–1993), az Ethnikosz Pireusz (1993–1999), az AEK Athén (1999–2004), a Girondins de Bordeaux (2004–2005), az Olympiakosz Pireusz (2005–2007), az APOEL (2007–2008), a Levadiakosz (2008–2010) és újra az Ethnikosz Pireusz (2010–2011) voltak. Görög bajnok (2005–2006), háromszoros Görög Kupa-győztes (1999–2000, 2001–2002, 2005–2006), ciprusi bajnok (2006–2007), a Ciprusi Kupa-győztese (2007–2008). A görög válogatottban (2003–2007) 36 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004).

TRAJANOSZ DELLASZ: 1976. január 31-én született Szalonikiben. Klubjai az Arisz (1987–1997), közben kölcsönjátékosként a Panszerraikosz (1995–1996), a Sheffield United (1997–1999), az AEK Athén (1999–2001), a Perugia (2001–2002), az AS Roma (2002–2005), újra az AEK Athén (2005–2008), az Anorthoszisz (2008–2010) és harmadszor is az AEK (2010–2012) voltak. Kétszeres Görög Kupa-győztes (1999–2000, 2010–2011). A görög válogatottban (2001–2009) 55 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008).

TAKISZ FISSZASZ: 1973. június 12-én született Athénben. Klubjai a Panioniosz (1990–1998), a Panathinaikosz (1998–2003), az SL Benfica (2003–2005), a Hearts (2005–2007) és újra a Panathinaikosz (2007–2008) voltak. Görög Kupa-győztes (1997–1998), portugál bajnok (2004–2005), Portugál Kupa-győztes (2003–2004), skót FA-kupa-győztes (2005–2006). A görög válogatottban (1999–2007) 60 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004).

KOSZTASZ KACURANISZ: 1979. június 21-én született Patraszban. Klubjai a Doxa Halandrica, majd a Panahaiki (1996–2002), az AEK Athén (2002–2006), az SL Benfica (2006–2009), a Panathinaikosz (2009–2012), a PAOK (2012–2014), az indiai Pune City (2014), az Atromitosz (2014–2015) és a Heidelberg United (2015) voltak. Portugál Ligakupa-győztes (2008–2009), görög bajnok (2009–2010), Görög Kupa-győztes (2009–2010). A görög válogatottban (2002–2015) 116 mérkőzésen 10 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008, 2012), vb-résztvevő (2010, 2014).

THEODOROSZ ZAGORAKISZ: 1971. október 27-én született Lydiában. Klubjai a Kavala (1988–1992), a PAOK (1992–1998), a Leicester City (1998–2000), az AEK Athén (2000–2004), a Bologna (2004–2005) és újra a PAOK (2005–2007) voltak. Angol Ligakupa-győztes (1999–2000), Görög Kupa-győztes (2001–2002). A görög válogatottban (1994–2007) 120 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004).

ANGELOSZ BASZINASZ: 1976. január 3-án született Halkidiában. Klubjai a Panathinaikosz (1995–2005), az RCD Mallorca (2005–2008), az AEK Athén (2008–2009), a Portsmouth (2009–2010) és az Arles-Avignon (2010–2011) voltak. Kétszeres görög bajnok (1995–1996, 2003–2004), Görög Kupa-győztes (2003–2004). A görög válogatottban (1999–2009) 100 mérkőzésen 7 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008).

ANGELOSZ HARISZTEASZ: 1980. február 9-én született Sztrymonikóban. Klubjai az Arisz (1997–2002), közben kölcsönjátékosként az Athhinaikosz (1998–1999), a Werder Bremen (2002–2005), az AFC Ajax (2005–2006), a Feyenoord (2006–2007), az 1. FC Nürnberg (2007–2010), közben kölcsönjátékosként a Bayer Leverkusen (2009),

az Arles-Avignon (2010) a Schalke 04 (2011), a Panetolikosz (2011–2012) és az al-Nasszr (2013) voltak. Német bajnok (2003–2004), kétszeres Német Kupa-győztes (2003–2004, 2010–2011), Holland Kupa-győztes (2005–2006). A görög válogatottban (2001–2011) 88 mérkőzésen 25 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008), vb-résztvevő (2010).

SZTELIOSZ JANNAKOPULOSZ: 1974. július 12-én született Athénben. Klubjai a Fosztirasz Keszarianisz (1991), az Ethnikosz Aszterasz (1991–1993), a Paniliakosz (1993–1996), az Olympiakosz Pireusz (1996–2003), a Bolton Wanderers (2003–2008), a Hull City (2008–2009) és az AEL (2009–2010) voltak. Hétszeres görög bajnok (1996–1997, 1997–1998, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2001–2002, 2002–2003), Görög Kupa-győztes (1998–1999). A görög válogatottban (1997–2008) 77 mérkőzésen 12 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004), Eb-résztvevő (2008).

ZISZISZ VRIZASZ: 1973. november 9-én született Kavalában. Klubjai a Skoda Xanthi (1991–1996), a PAOK (1996–2000), a Perugia (2000–2003), a Fiorentina (2003–2005), közben kölcsönjátékosként a Celta Vigo (2004–2005), a Torino (2005–2006), a Skoda Xanthi (2006–2007) és a PAOK (2007–2008) voltak. Intertotó-kupa-győztes (2003). A görög válogatottban (1994–2006) 68 mérkőzésen 9 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004).

SZTILIANOSZ VENETIDISZ: 1976. november 19-én született Oresztiadában. Klubjai az Oresztisz (1994–1996), a Skoda Xanthi (1996–1999), a PAOK (1999–2001), az Olympiakosz Pireusz (2001–2006) és az AEL (2006–2012) voltak. Négyszeres görög bajnok (2001–2002, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), négyszeres Görög Kupa-győztes (2000–2001, 2004–2005, 2005–2006, 2006–2007). A görög válogatottban (1999–2004) 42 mérkőzésen szerepelt. Európa-bajnok (2004).

DIMITRIOSZ PAPADOPULOSZ: 1981. október 20-án a hajdani Szovjetunióban, Üzbegisztán Gagarinváros nevű településén született. Klubjai az Akratitosz (1989–2001), a Burnley (2001–2003), a Panathinaikosz (2003–2008), a Lecce (2008–2009), a Dinamo Zagreb (2009–2010), a Celta Vigo (2010–2012), közben kölcsönjátékosként a Levadiakosz (2012), a Panthrakikosz (2012–2013), az Atromitosz (2013–2014), a PAOK (2014–2015), az Aszterasz Tripolisz (2015–216), az Atromitosz (2016–2017) és a Panetolikosz (2017) voltak. Görög bajnok (2003–2004), Görög Kupa-győztes (2003–2004), horvát bajnok (2009–2010). A görög válogatottban (2002–2014) 22 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Európa-bajnok (2004).

Szerepelt még a tornán: VASZILISZ CARTASZ, JORGOSZ KARAGUNISZ, VASZILISZ LAKISZ, DEMISZ NIKOLAIDISZ. Nem játszó kerettag volt: NIKOSZ DABIZASZ, GEORGIOSZ GEORGIADISZ, JOANNISZ GUMASZ, KONSZTANTINOSZ HALKIASZ, PANTELISZ KAFESZ és TEOFANISZ KATERJANNAKISZ.)

COPA AMÉRICA

Júlio César és a Császár

Bármilyen különösen is hangzik: szinte csodaszámba ment, hogy a világbajnoki címet védő brazil válogatott hódította el a 2004-es Copát. Carlos Alberto Parreira nem számíthatott a legjobbjaira (hiányzott Ronaldo, Roberto Carlos, Rivaldo, Ronaldinho, Kaká, Dida, Cafù, hogy csak a kor legnagyobbjait emlegessük), a 2002-es vb-döntőben kezdők közül egyedül Kléberson kapott szerepet az argentinok elleni finálében.

A „brazil B" csak második lett a csoportjában, s bár utána 4-0-ra megverte a mexikóiakat, az elődöntőbéli párharcát az uruguayiak ellen, majd az argentinokkal vívott végjátékot is tizenegyespárbajban nyerte meg. A Júlio César – Maicon, Juan, Luisão (Cris), Gustavo Nery – Alex (Felipe), Kléberson (Diego), Renato, Edu – Adriano, Luis Fabiano összetételű gárda az Albiceleste ellen kétszer is hátrányba került. Kily González gólját Luisão, majd Delgado 87. percben elért, s az argentinok által győztesnek hitt találatát a torna gólkirálya és legjobb játékosa, Adriano egyenlítette ki. A 93. percben! Az Európában Császárnak (L' Imperatore) becézett brazil csatár hét góllal lett a torna gólkirálya, rajta kívül senki sem szerzett háromnál többet. A 2004. július 6. és július 25. között Peruban rendezett Copa másik hőse a két „szétlövés" megnyerésében is döntő szerepet játszó kapus, Júlio César volt.

Az utolsó tizenegyes után ünnepelni indulnak a brazilok

AFRIKA KUPA

Az esélytelenség esélye

Tunézia mindent megtett azért, hogy a kétezres évek közepére újból Afrika legjobbjai közé emelkedjen a futballválogatottja. Nyilván nem került kevés pénzbe a franciákkal Európa-bajnoki címet nyerő szövetségi kapitány, Roger Lemerre leszerződtetése, mint ahogy a kontinensbajnokság megszervezése sem. De a 2004. január 24. és február 14. között rendezett torna kivá-

lóan alkalmasnak ígérkezett arra, hogy a válogatott (Afrikában szokásos módon zengzetes becenevén a „karthágói sasok”) több évtizedes várakozás után végre felüljön a földrész futballjának trónjára.

Nem jutott könnyű sorsolás a piros-fehér együttesnek, amely a negyeddöntőben a szenegáli (1-0), az elődöntőben pedig a nigériai (1-1, tizenegyesekkel 5-3) gárdát győzte le. A döntőben a fővárossal, Tunisszal szinte egybeépült Radész – számunkra kicsit fura módon a November 7. nevet viselő, de az akkori elnök hatalomátvételére utaló – stadionjában 2-1-re megverte a marokkóiakat. Roger Lemerre mindmáig az egyetlen Európa-bajnok edző, aki Afrika bajnoka is lett. Csapatában két brazíliai születésű, honosított labdarúgó is játszott: José Clayton és Francileudo Santos.

Francileudo Santos, a brazil tunéziai

ARANYLABDA, 2003

Kárpótlás a kihagyott BL-döntőért

Pavel Nedvěd – eltiltása miatt – kihagyni kényszerült a 2003-as Bajnokok Ligája-döntőt, de ez csak erősítette pozícióját az Aranylabda-szavazáson. Az európai sajtóban tartotta magát az a nézet, mely szerint a cseh középpályással, aki abban az idényben a Juve legjobbja volt, nyert volna a torinói gárda a Milan ellen. A chebi születésű, akkor már a nyolcadik idényét a Serie A-ban töltő futballistát az ötvenkét voksolóból huszonhét tette az első helyre, kilenc pedig a másodikra. Csupán hét szavazólapon nem szerepelt a neve. Ő lett az Aranylabda-szavazás történetének második cseh győztese az 1962-ben első Josef Masopust nyomdokába lépve. Az élcsoport sorrendjéből kiolvashatóan magas volt a Milan és a Juventus játékosainak ázsiója, de még magasabb a Real Madrid „galaktikusaié”: az első tízbe négyen is bekerültek.

Aranylabda, 2003

1. Pavel Nedvěd (cseh, Juventus FC) 190 pont, 2. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 128, 3. Paolo Maldini (olasz, AC Milan) 123, 4. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 67, 5. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid) 64, 6. Ruud van Niste4lrooy (holland, Manchester United) 61, 7. Raúl González (spanyol, Real Madrid) 32, 8. Roberto Carlos (brazil, Real Madrid) 27, 9. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) 19, 10. David Beckham (angol Manchester United, Real Madrid) 17. (Az első tíz helyezett.)

A tunéziai válogatott. Hátul, balról: Jaidi, Haggui, Ghodbane, Trabelsi, Mnari, Boumnijel. Elöl: Braham, Clayton, Francileudo, Ben Achour, Chedli

A brazil válogatott. Hátul, balról (csak a mezben lévők): Felipe, Fábio, Cris, Júlio César, Luisão, Júlio Baptista, Juan, Edu, Adriano. Elöl: Ricardo Oliveira, Mancini, Kléberson, Diego, Luis Fabiano, Alex, Maicon, Renato, Gustavo Nery

A nigériai Enyimba, a korszak legerősebb afrikai klubcsapata

Az Once Caldas.
Hátul, balról: Velásquez, Henao, De Nigris, Viáfara, Cambindo, Vanegas, Fabbro.
Elöl: Rojas, Soto, García, Arango

Az FC Porto.
Hátul, balról: Vítor Baía, Jorge Costa, Nuno Valente, Paulo Ferreira, Ricardo Carvalho, Costinha.
Elöl: Pedro Mendes, Maniche, Carlos Alberto, Deco, Derlei

A Boca Juniors.
Hátul, balról: Schiavi, Abondanzzieri, Burdisso, Perea, Cagna, Cassini.
Elöl: Barros Schelotto, Iarley, Battaglia, Donnet, Rodriguez

Bajnokok, kupagyőztesek

2003–2004

	Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
EURÓPA			
	Albánia	KS Tiranë	Partizani Tiranë
	Andorra	Santa Coloma	Santa Coloma
	Anglia	Arsenal FC	Manchester United
	Ausztria	Grazer AK	Grazer AK
	Azerbajdzsán	Neftçi	Neftçi
	Belgium	RSC Anderlecht	FC Bruges
	Bosznia-Hercegovina	Siroki Brijeg	Modrica
	Bulgária	Lokomotiv Plovdiv	Liteksz Lovecs
	Ciprus	APOEL Nicosia	AEK Larnaca
	Csehország	Baník Ostrava	Sparta Praha
	Dánia	FC København	FC København
	Észak-Írország	Linfield FC	Glentoran FC
	Észtország	Flora Tallinn	Levadia Tallinn
	Fehéroroszország	FK Gomel	Sahtar Szaligorszk
	Feröer-szigetek*	HB	B36
	Finnország*	Helsingin JK	Helsingin JK
	Franciaország	Olympique Lyonnais	Paris Saint-Germain
	Görögország	Panathinaikosz	Panathinaikosz
	Grúzia	WIT Georgia	Dinamo Tbiliszi
	Hollandia	AFC Ajax	FC Utrecht
	Horvátország	Hajduk Split	Dinamo Zagreb
	Írország*	Shelbourne	Longford Town
	Izland*	KR	ÍA
	Izrael	Maccabi Haifa	Hapoel Bnei Sakhnin
	Kazahsztán	Irtis Pavlodar	Kajrat Almati
	Lengyelország	Wisła Kraków	Lech Poznań
	Lettország*	Skonto Riga	FK Ventspils
	Liechtenstein	–	FC Vaduz
	Litvánia	FBK Kaunas	Žalgiris Vilnius
	Luxemburg	Jeunesse d'Esch	D91 Dudelange
	Macedónia	Pobeda Prilep	Szloga Jugomagnat
	Málta	Sliema Wanderers	Sliema Wanderers
	Moldova	Serif Tiraspol	FK Zimbru
	Németország	Werder Bremen	Werder Bremen
	Norvégia*	Rosenborg BK	Rosenborg BK
	Olaszország	AC Milan	SS Lazio
	Oroszország	CSZKA Moszkva	Terek Groznij
	Örményország	Pjunik Jereván	Pjunik Jereván
	Portugália	FC Porto	SL Benfica
	Románia	Dinamo Buc.	Dinamo Buc.
	San Marino	Pennarossa	Pennarossa
	Skócia	Celtic FC	Celtic FC

RSC Anderlecht

FC København

Panathinaikosz

AFC Ajax

CSZKA Moszkva

KÜLÖNLEGESSÉG

Váltás Írországban, gondok Örményországban

Mivel az ír bajnokság, a League of Ireland nem tartozik a kontinens legszínvonalasabb bajnokságai közé, viszonylag kis figyelmet kapott, hogy – ezzel is kifejezve, hogy nem áll a brit futball befolyása alatt – szokatlan módon megváltoztatta a rendszerét. Az ottani futball átállt a korábbi szovjet bajnokságra és az észak-európaiakra jellemző, kalendáriumi éves rendszerre. Ez azzal járt, hogy a 2002–2003-as bajnokságot már január végén befejezték, aztán a következő idény 36 fordulóját áprilistól novemberig játszották le. Mindettől azt remélték, hogy a nézők nagyobb számban mennek majd ki a mérkőzésekre, arra alapozva, hogy a nyári hónapokban nagyobb a

Celtic FC

DÉL-AMERIKA

Deportes Tolima

Caracas

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

ES du Sahel

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Spanyolország	Valencia	Real Zaragoza
Svájc	FC Basel	FC Wil
Svédország*	Djurgårdens IF	IF Elfsborg
Szerbia és Montenegró	Crvena zvezda	Crvena zvezda
Szlovákia	MŠK Žilina	Artmedia Petržalka
Szlovénia	HIT Nova Gorica	Maribor PL
Törökország	Fenerbahçe	Trabzonspor
Ukrajna	Dinamo Kijev	Sahtar Donyeck
Wales	Rhyl FC	Rhyl FC
Argentína	Boca Juniors (Apertura) River Plate (Clausura)	
Brazília*	Cruzeiro	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	São Caetano	
Minas Gerais	Cruzeiro	
Rio Grande do Sul	Internacional	
Bolívia*	The Strongest (Clausura) Bolivar (Apertura)	
Chile	Cobreloa (Clausura) Universidad de Chile (Apertura)	
Ecuador*	LDU Quito	
Kolumbia*	Deportes Tolima	
Paraguay*	Libertad	
Peru*	Alianza Lima	
Uruguay*	Peñarol	
Venezuela	Caracas	
Egyesült Államok	San Jose Earthquakes (MLS)	Chicago Fire
Mexikó	Pachuca (Tél) UNAM (Tavasz)	
Bajnokcs. Európa-kupája	FC Porto	
UEFA-kupa	Valencia	
Európai Szuperkupa	AC Milan	
Libertadores Kupa	Once Caldas	
Afrikai Bajn. Kupája*	Enyimba	
Afrikai Kupagy. Kupája*	ES du Sahel	
Ázsiai Bajnokok Kupája	al-Ain	
Világkupa*	Boca Juniors	
Európa-bajnokság	Görögország	
Copa América	Brazília	
Afrikai Nemzetek Kupája	Tunézia	

* naptári éves lebonyolítási rend

mérkőzéslátogatási kedv, mint az esős és hideg téli napokban. Mindmáig megmaradt a rendszer, ehhez igazodik a teljes futballnaptár, így a bajnokság melletti legfontosabb sorozat, a szövetség kupája, az FAI Cup is.

Furcsa történéseket hozott az örmény bajnokság is. A tizenkét csapatos élvonal létszáma először tízre csökkent, miután két részvételre jogosult, a Zvartnoc Jereván és az FK Armavir nem tudta kifizetni a körülbelül ötezer dolláros nevezési díjat. Két fővárosi csapat, a Bananc és a Szpartak fuzionált, de az akkor felszabaduló helyre fellépett a második vonalból az Araksz Ararat. Utána a maradék tízből a szövetség kizárta a tekintélyes Ararat Jerevánt, mert a klub nem engedte el négy játékosát a válogatott keretbe. Válaszként az Ararat főszponzora visszalépte az ugyancsak általa támogatott Lernajin Artszahot.

José Mourinho meghódította az angol futballt

- ***A Juventustól elvették az olasz bajnoki címet***
- ***Duplázott a Bayern nemzetközi alakulata***
- ***A Barcelona XXI. századi első nagy sikere***

Amikor befejeződött az olasz Serie A 73. idénye, mindenki elkönyvelte, hogy visszatértek az egy évtizeddel korábbi idők, újra a Milan és a Juventus váltogatja egymást a bajnoki elsőséget tekintve – 2005 tavaszán a torinóiak futottak be elsőként, fölényesen, hét ponttal megelőzve a címvédő piros-feketéket. Csak a több mint egy évvel később, a 2006-os világbajnokság előtt kirobbant botrány hozta felszínre azt, hogy a sportigazgatók, klubmenedzserek több ízben befolyásolni igyekeztek a bírókiküldést, hogy a klubjukkal szimpatizáló vezesse az adott mérkőzést. Az eljárás során leginkább a Juventus érintettségére derült fény (mind a 2004–2005-ös, mind a 2005–2006-os bajnoki elsőséget elvették tőle, sőt a második év tabelláján az utolsó helyre sorolták, ezzel pedig – hiába voltak világbajnokok a soraiban – a 2006–2007-es idényt már a Serie B-ben kezdhette meg. A 2004–2005-ös idénynek így nincsen bajnoka.

Két kiváló szélsőhátvéd: Cafù és Zambrotta

Még egyszer: 2005 nyarán erről még senki sem tudott! A tabellára nézve a legkevesebb, amit megállapíthatunk: a Juventusnak aligha volt szüksége arra, hogy Luciano Moggi és segítői révén meg nem engedett eszközökkel éljen.

Marcello Lippi távozása után Fabio Capello vette át a csapatot, akinek kellemes kötelessége volt a két új ász, Fabio Cannavaro és Zlatan Ibrahimović beépítése. A Juve 86 pontot szerezve fejezte be a bajnokságot, a hárompontos rendszer bevezetése óta addig egyetlen csapat sem gyűjtött ilyen sokat. Azzal, hogy a torinóiaktól a FIGC, az Olasz Labdarúgó-szövetség elvette a bajnoki címet, Fabio Capellót is megfosztotta egy rekordtól: soha korábban nem nyert senki három különböző klubbal is olasz bajnoki címet – azóta sem –, a „Mister” pedig az AC Milan és az AS Roma után a Juventust is a csúcsra vitte. A

vizsgálatok szerint azonban „hátszéllel”. Egyet nem lehetett tőle elvenni: annak elismerését, hogy képes rendkívül gyorsan csapatot építeni. Az AC Milannal, a Juventusszal és Spanyolországban a Real Madriddal is az első ott töltött teljes idényében már bajnok lett.

A piemontiak csapatában huszonöten játszottak bajnoki mérkőzést a 2004–2005-ös idényben: **Gianluigi Buffon** (37), Antonio Chimenti (2) kapusok, Fabio Cannavaro (38/2), Lilian Thuram (37/1), Gianluca Zambrotta (36), Jonathan Zebina (24), Gianluca Pessotto (19), Alessandro Birindelli (12), Paolo Montero (5), Ciro Ferrara (4), Igor Tudor (2), Andrea Masiello (1) védők, Mauro Camoranesi (36/4), Émerson Ferreira (33/2), Pavel Nedvěd (27/7), Manuele Blasi (27), Rubén Oliveira (18/4), Stephen Appiah (18/2), Alessio Tacchinardi (169, Olivier Kapo (14) középpályások, Zlatan Ibrahimović (35/16), Alessandro Del Piero (30/13), Marcelo Zalayeta (28/6), David Trezeguet (18/9), Adrian Mutu (1) csatárok.

A Milan sem szerepelt rosszul, csupán három ponttal maradt el az előző évi produkciójától. A legnagyobb negatívum talán a hazai mérleg volt: a San Siróban háromszor is kikapott a gárda. Érdekes, hogy a Serie A góllövőlistáján nem került az első öt közé a három dobogós csapat (a Juventus, az AC Milan és az Inter) játékosa. Cristiano Lucarelli (Livorno) lett a „capocannoniere”, a gólkirály, mögötte Alberto Gilardino (Parma), Vincenzo Montella (AS Roma), Luca Toni (Palermo) és Mirko Vučinić (Lecce) végzett, és csak mögöttük következett Andrij Sevcsenko, a Milan sztárja. A nyolcvanas-kilencvenes évek légiós csillagainak uralkodása után 2004–2005-ben négy olasz futballista zárt a mesterlövészek listájának élén.

Németországban a Werder Bremen 2003–2004-es duplázása után a Bayern München nyerte meg a bajnokságot és az országos kupát is. Ottmar Hitzfeldtől Félix Magath vette át a bajorok irányítását, aki edzői pályafutása kilencedik Bundesliga-idényében megnyerte első bajnoki címét. Mi több, Branko Zebec 1969-es duplázása óta az első Bayern-edző lett, aki a klubnál töltött első idényében megnyerte a bajnokságot és a DFB kupáját is.

A piros-fehérek két kulcsjátékost szerződtettek az idény előtt, a világbajnok Lúcio a Bayer Leverkusentől, a vb-ezüstérmes Thorsten Frings a Borussia Dortmundtól érkezett. A brazil csillagért kifizetett 12 millió euró akkor még kifejezetten magas árnak számított egy védőért. A 2004–2005-ös Bayern már kifejezetten „nemzetközi” brigád volt, az alaptizenegybe csupán három német játékos fért be, Fringsen kívül Oliver Kahn és Michael Ballack. A kapus továbbra is nagyszerű formában védett, a kor első számú német középpályása pedig az idény végén már harmadszor kapta az Év játékosa címet Németországban. Tizenhárom gólja egyéni rekordot jelentett müncheni pályafutása során, s egyébként a klubtársak közül egyetlen játékos szerzett többet, Roy Makaay, aki különben másodikként zárt a Bundesliga góllövőlistáján.

Minden szépen és jól alakult? Legfeljebb a nehéz kezdés után. A Bayern az első öt fordulóban csupán nyolc pontot szerzett, s ezzel csak a hatodik helyen állt – ilyen rosszul huszonöt éve nem indította a Bundesliga-szezonját. Talán idő kellett ahhoz, hogy Magath és a csapat összeszokjon, idő kellett ahhoz, hogy az edző megtalálja a legmegfelelőbb tizenegyét. A Bayern ezzel a szezonnal jutott túl a generációváltáson, a 2001-es BL-győztes csapat alapemberei közül már csak Oliver Kahn, Owen Hargreaves, Willy Sagnol és Hasan Salihamidžić maradt. (Bixente Lizerazu később visszatért.)

Oliver Kahn és társai a Bayern duplázását ünneplik

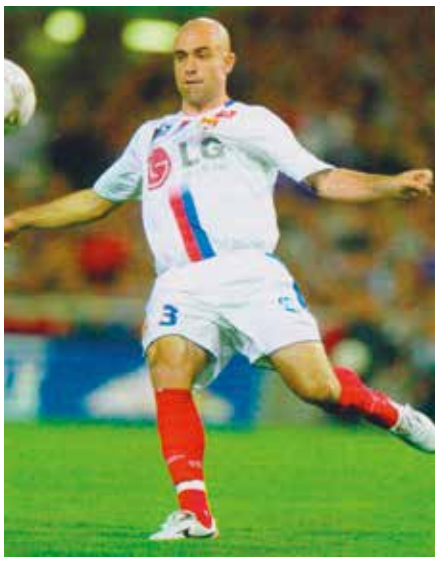
A téli szünetben az első hét alakulatot csak hat pont választotta el – akkor még sokesélyes volt a bajnokság. A bajorok és a Schalke azonos pontszámmal álltak az élen. Ám a tavasz vitathatatlanul a Bayerné volt, az őszi 34 ponthoz tavasszal negyvenhármat tett hozzá. Miután a gelsenkircheni „királykékek" összeomlottak, a Bayern 14 pontos előnnyel nyerte meg a bajnoki címet. Az utolsó előtti fordulóban, az 1. FC Nürnberg ellen – amikor az első félidőben öt gólt rúgott az ünneplő legénység – elbúcsúzott a gárda az 1972-ben átadott Olimpiai Stadiontól, amelyben 33 év alatt 564 Bundesliga-mérkőzést vívott.

A 2004–2005-ös idényben Oliver Kahn (32) – Willy Sagnol (22/1), Lúcio (32/3), Robert Kovač (22), Martín Demichelis (23) – Hasan Salihamidžić (29/2), Thorsten Frings (29/3), Owen Hargreaves (27/1) – Michael Ballack (27/13) – Roy Makaay (33/22), Claudio Pizarro (23/11) alkotta az alaptizenegyet, és egy szinte hasonló képességű középpályás négyes segítette a csapatot: Bastian Schweinsteiger (26/3), Sebastian Deisler (23/4), Zé Roberto (22/1) és Mehmet Scholl (20/3). Játszottak még: Michael Rensing (4), Bixente Lizarazu (13), Thomas Linke (11), Andreas Görlitz (7), Samuel Kuffour (7), Tobias Rau (5), Jens Jeremies (7), Paolo Guerrero (13/6), Vahid Hasemjan (9), Roque Santa Cruz (4) és Alexander Zickler (1).

Franciaországban az Olympique Lyonnais játékosai az utolsó forduló után négy ujjukat mutatták a szurkolóiknak: sorozatban negyedszer lett bajnok az OL, s ezzel beállította a Saint-Étienne és az Olympique Marseille korábbi rekordját. Jean-Michel Aulas klubelnök az idény előtt nagy rizikót vállalt azzal, hogy elengedte Vikash Dhorasoot, Peguay Luyindulát, Edmílsont és Éric Carrière-t – igaz, nem aprópénzért. Viszont sokáig úgy tűnt, nem érkezik megfelelő erősítés. Ám aztán, kevéssel a rajt előtt Sylvain Wiltord, valamint két brazil, Cris és Nilmar is leszerződött az OL-hez, s ez legalább azt ígérte, hogy harcban lehet a csapat a címvédésért. Túlzás lenne állítani, hogy kiemelkedett a mezőnyből, az őszi idényben mindössze három meccset tudott egygólosnál nagyobb különbséggel megnyerni. Ám a tizedik forduló után az élre álló lyoniak a későbbieknek már nem is adták át másnak az első helyet, s végül minden korábbihoz

képest tetemesebb előnnyel, tizenkét pontot verve a második helyezett Lille Olympique-ra, megszerezték történetük negyedik bajnoki címét. Már a 35. fordulóban bebiztosították az elsőségüket.

Paul Le Guen az állandóságban bízott, Grégory Coupet (31), Cris (33/3), Anthony Réveillère (33), Éric Abidal (29), Jérémy Berthod (22), Caçapa (21/1), Lamine Diatta (19), Florent Malouda (37/5), Michael Essien (37/4), Juninho (32/13), Sidney Govou (36/8), Mahamadou Diarra (33/2), Jérémy Clément (18/1), Pierre-Alain Frau (32/7), Nilmar (32/2), Sylvain Wiltord (25/3), Brian Bergougnoux (24/4), tizenheten játszottak tíznél több mérkőzésen. Szerepelt még Nicolas Puydebois (kapus, 7), Hatem Ben Arfa (9), Karim Benzema (6), Giovane Élber (3/1) és Julien Vialle (2). A peremberek közül nagy jövőt jósoltak a két 17-18 éves arab származású fiatal támadónak, Hatem Ben Arfának és Karim Benzemának.

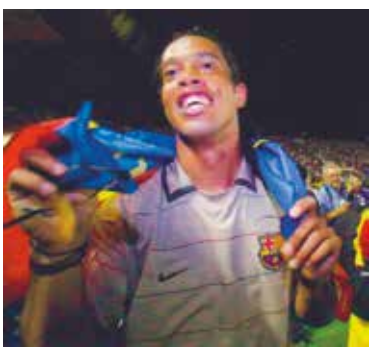

A brazil Cris remek szezont zárt a Lyonban

A riválisok közül az Olympique Marseille nem tudott kilépni a középcsapatok táborából, a Nantes, tizenhetedik helyezettként, örült, hogy benn maradt, a Girondins de Bordeaux csupán két hellyel végzett előrébb. A Paris Saint-Germain, amelynek olyan futballistái voltak, mint Pauleta, csupán kilencedik lett. Nagyszerű szezont zárt ellenben az ezüstérmes Lille, a bronzérmes AS Monaco (Adebayorral, Chevantónnal, Evrával, Saviolával a soraiban) és nem utolsósorban a negyedik helyezett Rennes, amely a svájci Alexander Frei személyében a gólkirályt is adta.

Spanyolországban hatéves szünet után lett ismét bajnok a Barcelona. Híveinek a Dream Team tündöklésének kezdete, a kilencvenes évek eleje óta nem kellett ilyen hosszú időt várni egy újabb elsőségre a La Ligában. Ráadásul ez volt a Barça első nagy sikere a XXI. században.

Frank Rijkaard irányításával már az előző idény második felében is nagyszerűen játszott a csapat, így nem keltett meglepetést az elsősége. Négy ponttal előzte meg a Real Madridot és tizenkilenccel a harmadik helyezett Villarrealt. Ebből könnyen levonható az a következtetés, hogy csak két csapatnak volt valós esélye a bajnoki címre. A valóságban azonban a katalánok a hatodik fordulótól kezdve az élen álltak, de a Real Madrid az előző ötben sem tudott eléjük kerülni.

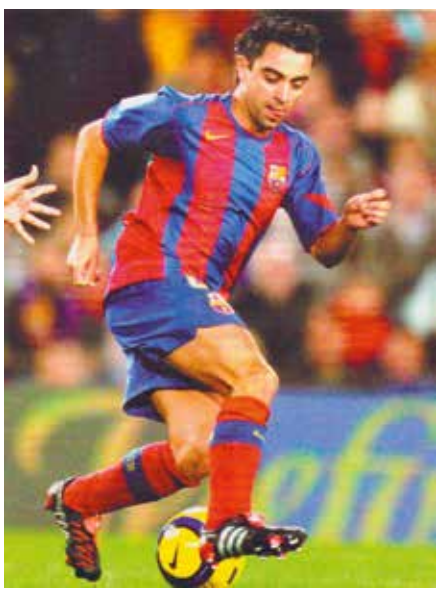
Frank Rijkaard huszonhat futballistát vetett be bajnoki mérkőzésen, köztük volt az újonc Lionel Messi. A névsor: Víctor Valdés (35), Albert Jorquera (2), Rubén Martínez (1) kapusok, Oleguer Presas (36/1), Carles Puyol (36), Rafael Márquez (34/3), Juliano Belletti (31), Sylvinho (21), Damià (9), Edmílson (6), Fernando Navarro (5), Rodri (1) védők, Andrés Iniesta (37/2), Xavi (36/3), Deco (34/7), Giovanni van Bronckhorst (29/4), Gerard López (13/2), Thiago Motta (8), Demetrio Albertini (5), Gabri (4) középpályások, Samuel Eto'o (37/24), **Ronaldinho** (35/9), Ludovïc Giuly

(29/11), Henrik Larsson (12/3), Lionel Messi (7/1), Maxi López (7) csatárok.

Akadtak nevezetes produkciói a Barçának, ilyen volt a Real Madrid (3-0) elleni hazai győzelem mellett három idegenbeli diadal: a Villarreal (3-0), a Sevilla (4-0) és a Valencia (2-0) elleni. Két meccset rontott nagyon el: a középcsapattá szerényedett Atléticótól 2-0-ra kikapott a Camp Nouban, majd 4-2-re elveszítette a Bernabéuban a tavaszi El Clásicót. Kétségtelenül sokat erősödött a gárda az idény előtt érkezett négy új szerzeménnyel, Samuel Eto'óval, Decóval, Ludovïc Giulyval és Henrik Larssonnal, noha a svéd, sérülése miatt, később nem tudott annyi mérkőzést játszani, amennyit Rijkaard szánt neki. A kameruni csatár ugyan az utolsó két fordulóban elveszítette a gólkirályi címért folytatott versenyfutást a Villarreal uruguayi csatárával, Diego Forlánnal szemben, de vitathatatlanul nagyszerű bemutatkozó szezont zárt a Camp Nouban. Mellette kiválóan futballozott a bal oldalra vezényelt Ronaldinho és a Portóból érkezett Deco is. A Barcelona is sokat köszönhetett a braziljainak (Ronaldinho, Belletti és a portugállá lett, de brazil származású Deco, játszott még további három „brasileiro", Edmílson, Motta és Sylvinho), de a La Liga legjobb góllövői között is ott voltak a világ akkori legnagyobb futballista-exportőrének képviselői: Ricardo Oliveira (Betis), Ronaldo (Real Madrid) és Júlio Baptista (Sevilla). A góllövőlista első tizenegy helyezettje közé mindössze két spanyol került: a 21 éves Fernando Torres (Atlético) és a 23 éves David Villa (Real Zaragoza).

Tízezrek ünnepelték a Barçát a Ramblán

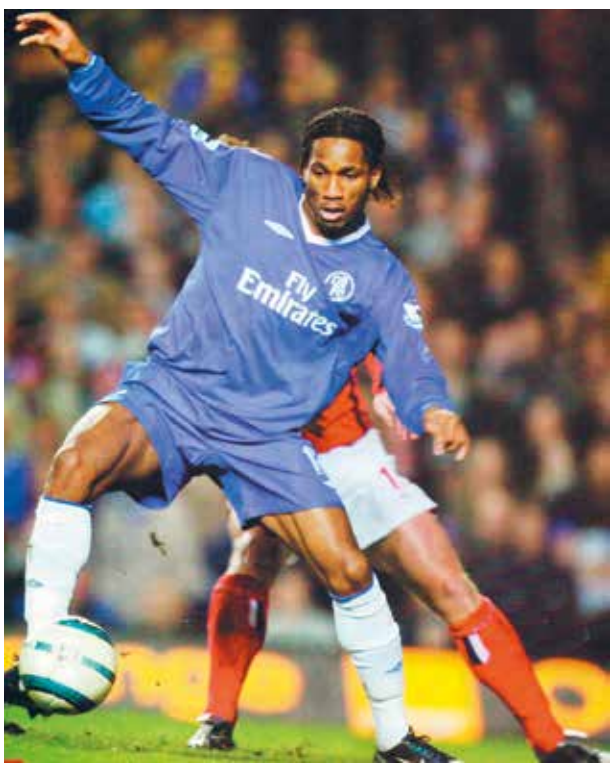
Xavi a második bajnoki címét szerezte

A Real Madrid magabiztosan szerezte meg a második helyet, de ezzel senki sem volt elégedett a Bernabéuban. Újabb sztárigazolásokkal (Michael Owen, Walter Samuel, Thomas Gravesen) vágott

neki a „királyi” együttes a szezonnak. Antonio Camacho irányította a csapatot szeptember végéig, őt váltotta García Remón, majd december végén megérkezett Brazíliából, a Santostól Vanderlei Luxemburgo. A védelem, elsősorban Iker Casillas nagyszerűen formájának és Samuel szigorúságának köszönhetően sokat javult, viszont ez sem volt elég ahhoz, hogy a Madrid megszorongassa a Barcelonát.

Az idény legkellemesebb meglepetését a „sárga tengeralattjáró”, azaz a Villarreal szerezte, amely történetében először került a spanyol élvonal képzeletbeli dobogójára. Az érdem elsősorban a klub dél-amerikai szerzeményeié volt: az edzőé, a chilei Manuel Pellegrinié, valamint a brazil (később spanyollá lett) Marcos Sennáé, az uruguayi Diego Forláné, valamint az argentinoké, a Barcelonától kölcsönvett, a Camp Nouban túl lassúnak bélyegzett Juan Román Riquelméé, aztán Juan Pablo Soríné és Gonzalo Rodriguezé.

Angliában éppen tíz év után tudott egy csapat a bajnoki tabellán az Arsenal és a Manchester United elé is kerülni. A Blackburn Rovers 1995-ös meglepetés-elsősége óta először nem Alex Ferguson vagy Arsène Wenger csapata nyerte meg a Premier League-et. A Chelsea az előző idényben második lett az „ágyúsok” mögött, ennek alapján talán nem is minősíthető meglepetésnek, hogy egy helyet lépett előre. Ám a 2004 tavaszi Chelsea csak „nagy vonalakban” hasonlított a 2004 őszire. Roman Abramovics menesztette az olasz edzőt, Claudio Ranierit (akit aztán 2005 februárjában a Valenciától is elküldtek), s megnyerte a csapat élére José Mourinhót. Állítólag az előző idény alatt, a Porto az Old Traffordon aratott nagy sikere idején „szeretett bele” a portugál edzőbe. A 2003-as nagybevásárlás után 2004 nyarán még tovább erősítette a keretet, Petr Čech, Paulo Ferreira, Arjen Robben, Mateja Kezsman, Didier Drogba, Ricardo Carvalho és Tiago érkezett. Körülbelül 90 millió fontba, akkori kurzus szerint több mint százmillió euróba került az erősítés. Csak viszonyításképpen: az új edzőközpont kialakítására 20 millió fontot költött abban az idényben a klub.

Didier Drogba kitűnően mutatkozott be a Premier League-ben

Mourinho néhány hét alatt megváltozott. A Portót irányítva kifejezetten a támadójáték jellemezte, a Premier League-ben sokkal óvatosabbá vált. Az első nyolc fordulóban csupán egy gólt kapott az új védelem. A kapusok mindössze 15 gólt kaptak a 38 fordulóban, Petr Čech a 17. és a 28. forduló között, 1025 percen keresztül egyet sem.

A „kékek” a Manchester United elleni győzelemmel kezdték a szezont, majd október 16-án, a másik man-

chesteri gárda, a City ellen szenvedték el idénybeli első bajnoki vereségüket. Ez volt egyben az utolsó is... A Stamford Bridge-en veretlen maradt a CFC, Mourinho az idény végén már több mint három éve nem kapott ki aktuális csapatával bajnokin, pályaválasztóként. A sorozata egészen 2011 áprilisáig élt, 151 mérkőzésen át tartott, közben volt az FC Porto, a Chelsea, az Internazionale és a Real Madrid mestere is.

A bohócsapkás Joe Cole, valamint Frank Lampard és John Terry öröme

A Chelsea, amely éppen ötven évvel története addigi egyetlen bajnoki címe után diadalmaskodott ismét az angol élvonalban, az idény során megnyerte a Ligakupát is. A csapat az első forduló után negyedik volt (az elsővel azonos pontszámmal), a következő tízben második, majd a tizenkettedik kör után végig vezetett. Mindössze egyszer fordult elő az idényben, hogy a londoniak két egymást követő bajnokin győzelem nélkül maradjanak. Rekordot jelentő 95 ponttal zárták a szezont, az angol kulcsemberek közül John Terryt választották a hivatásos játékosok, Frank Lampardot pedig az újságírók az Év játékosának.

A Chelsea FC-ben harmincan szerepeltek bajnoki találkozón: Petr Čech (35), Carlo Cudicini (3), Lenny Pidgeley (1) kapusok, John Terry (36/3), Paulo Ferreira (29), William Gallas (28/2), Ricardo Carvalho (25/1), Glen Johnson (16), Wayne Bridge (15), Robert Huth (10), Celestine Babayaro (4), Scott Parker (4) védők, Frank Lampard (38/13), Claude Makélélé (36/1), Tiago (34/4), Damien Duff (30/6), Joe Cole (28/8), Arjen Robben (18/7), Alekszej Szmertyin (16), Jiří Jarošík (14), Geremi Njitap (13), Anthony Grant (1), Steven Watt (1) középpályások, Eiður Guðjohnsen (37/12), Didier Drogba (26/10), Mateja Kezsman (24/4), Mikael Forssell (1), Adrian Mutu (2), Nuno Morais (2), Filipe Oliveira (1) csatárok.

Oroszországban nagy harcot hívott egymással az előző két idényt bajnoka, a Lokomotiv (2002) és a CSZKA (2003). Előbbi visszaszerezte a trónt, miután egy ponttal megelőzte nagy riválisát. Ugyanakkor az utolsó két fordulóig mindössze egy héten állt a tabella élén, akkor előzött. Biztosan nem a hatékony csatárjáték szólt a „vasutasok" mellett, a 30 fordulóban csupán 44 gólt szereztek. Két legjobbjuk, az Év játékosa címet is elnyerő Dmitrij Szicsov és druszája, **Loszkov** volt. Rajtuk kívül még hár-

man kerültek be a „Lokóból” az Év csapatába: Vagyim Jevszejev, Dmitrij Szennyikov és az üzbég Vlagyimir Maminov. Jurij Szjomin keretében szerepeltek: Szergej Ovcsinnyikov (30), Ruszlan Nyigmatullin (1) kapusok, Vagyim Jevszejev (27/4), Dmitrij Szennyikov (26), Szergej Gurenko (26), Gennagyij Nizsegorodov (23), Malhaz Aszatiani (19/1), Oleg Pasinyin (13), Jacob Lekgetho (6) védők, Dmitrij Loszkov (30/4), Dinijar Biljaletgyinov (25/5), Dmitrij Hohlov (24/6), Marat Izmajlov (18/2), Vlagyimir Maminov (18/1), Francisco Lima (15), Deividas Česnauskis (10), Jorge Wagner (4), Leandro (1) középpályások, Dmitrij Szicsov (27/15), James Obiorah (15/1), Ruszlan Pimenov (14/4), Winston Parks (13/1), Miheil Asvetia (12), Milan Jovanovics (3), Makszim Buznyikin (1) csatárok.

Két nagy vesztese volt az idénynek: a Torpedo Moszkva, amely a tizenhetedik fordulóig csak egy héten át nem vezetett, de végül csak ötödik lett, s a gólkirályt, Alekszandr Kerzsakovot is adó, a legtöbb gólt szerző Zenit, amely a huszonegyediktől a huszonötödik körig az élen állt, de ugyancsak lecsúszott a dobogóról.

Brazíliában a Santost avatták bajnokká, amely nagy harcot vívott az Atlético Paranaensével. A „halak” a bajnoki cím szempontjából döntő, a Vasco da Gama elleni mérkőzésükön a Mauro – Flávio, Ávalos, Leonardo, Léo – Fabinho, Preto Casagrande, Ricardinho, Elano (Marcinho) – Robinho (Basílio), Deivid (Willian) összeállítású gárdát szerepeltették.

Argentínában a 2004–2005-ös idényben a Boca Juniors és a River Plate is lemaradt az elsőségről, ősszel a Newell's Old Boys, tavasszal pedig a Vélez Sarsfield diadalmaskodott.

A Newell's piros-feketéit Americo Gallego irányította, a kerethez tartoztak Justo Villar és Luciano Pocrnjic kapusok, Sebastián Domínguez, Germán Ré, Luciano Vella, Julián Maidana, Hugo Iriarte, Leandro Fernández, Alejandro González, Pedro Domingo Aguirrez, Ezequiel Garay védők, Guillermo Marino, Fernando Belluschi, Rubén Capria, Ariel Rosada, Ariel Zapata, Ariel Ortega, Marcelo Penta, Damián Manso, José Luis Almaraz középpályások, Ignacio Scocco, Iván Borghello, Damián Steinert, Mario Jardel és Lucio Cereseto csatárok. Az idény legjobbjai az argentinok közül a korábbi válogatott **Ariel Ortega**, valamint Fernando Belluschi, Guillermo Marino voltak, nagyszerűen védett a paraguayi kapus, Justo Villar, és érdemes felhívni a figyelmet a brazil csatárra, Mario Jardelre, aki a kilencvenes évek második felének egyik leggólerősebb csatára volt Európában, ellenben a Newell's összecsapásain alig jutott szerephez.

A Vélezt Miguel Ángel Russo dirigálta. A fehér-kékek alaptizenegye így festett: Gastón Sessa – Fabián Cubero, Maximiliano Pellegrino, Fabricio Fuentes, Marcelo Bustamante – Jonás Gutiérrez, Leandro Somoza, Marcelo Bravo – Leandro Gracián – Lucas Castromán, Rolando Zárate.

Az FC Barcelona.
Hátul, balról: Larsson, Van Bronckhorst, Marquez, Gerard, Belletti, Rüştü.
Elöl: Ronaldinho, Giuly, Navarro, Gabri, Puyol

A Chelsea FC.
Hátul, balról: Paulo Ferreira, Guðjohnsen, Čech, Gallas, Ricardo Carvalho, Terry, Lampard.
Elöl: Makélélé, Szmertyin, Drogba, Duff

A Bayern München.
Hátul, balról: Makaay, Ballack, Sagnol, Lúcio, Linke, Frings.
Elöl: Zé Roberto, Kahn, Kuffour, Salihamidžić, Schweinsteiger

A Newell's Old Boys. Hátul, balról: Maidana, Villar, Domínguez, Scocco, Ré. Elöl: Ortega, Belluschi, Vella, Rosada, Marino, Borghello

A Santos FC. Hátul, balról (csak a játékosok): Mauro, Preto Casagrande, Deivid, Ávalos, André Luís, Leonardo, Bóvio, Tapia, Zé Élias, Fabinho. Elöl: Paulo César, Ricardinho, Elano, Léo, Robinho, Willian, Marcinho, Basílio

Az Olympique Lyonnais. Hátul, balról: Caçapa, Coupet, Reveillère, Juninho Pernambucano, Essien, Abidal. Elöl: Élber, Malouda, Berthod, Govou, Frau

AZ ÉV CSAPATA

A Liverpool kiérdemelte a Tisztelet jelvényét

Minden idők egyik legizgalmasabb mérkőzéseként tartják számon a 2005-ös Bajnokok Ligája döntőt. Aligha van olyan futballrajongó, aki ne tudná: az isztambuli mérkőzésen az AC Milan a szünetben már 3-0-ra vezetett a Liverpool ellen, de a „vörösök" kiegyenlítettek, majd tizenegyesekkel 3-2-re megnyerték a serleget.

Paolo Maldini már az első percben betalált Jerzy Dudek kapujába, ő lett a BL-döntők történetének legidősebb gólszerzője. Rafael Benítez együttese, illetve klubja a története során másodszor győzött tizenegyespárbajban az első számú európai klubkupasorozatban. Huszonegy évvel a római, az AS Roma elleni döntő után. A Milan 2003-ban „szétlövésben" nyert, most ugyanígy kikapott. Serginho és Sevcsenko Manchesterben gólt lőtt, ezúttal mindketten hibáztak.

Djibril Cissé tizenegye után a labda Dida kapujában

AZ EDZŐ

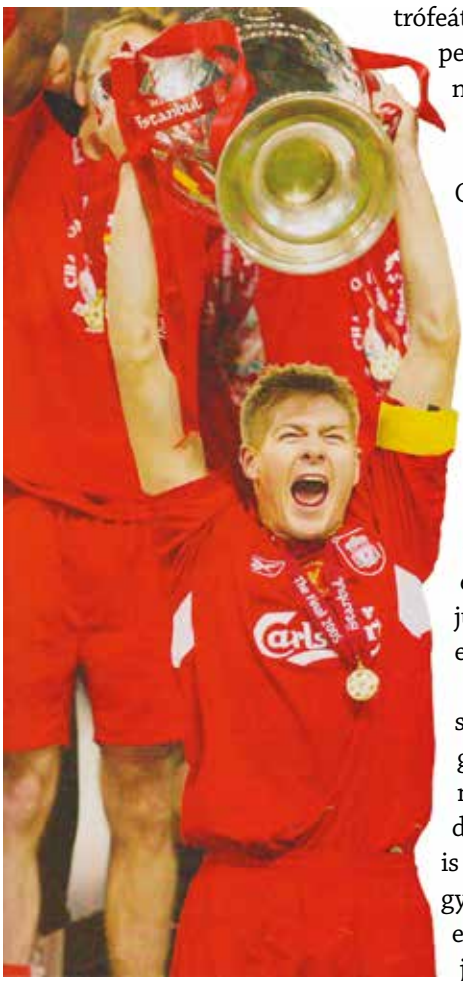
Az új évezred hozta meg a sikereket

RAFAEL BENÍTEZ 1960. április 16-án született Madridban. A Real Madridban kezdett futballozni (1973–1978), majd a Real Madrid Aficionados (1978–1979), a Castilla (1979–1981), a Paría (1981–1985) és a Linares (1985–1986) védője volt, mígnem egy sérülés visszavonulásra kényszerítette. Pályafutása csúcspontján játszhatott a spanyol egyetemi válogatottban. Edzőként a Real Madrid B-csapatát dirigálta (1993–1995), aztán a Real Valladolid (1996–1996), az Osasuna (1996), az Extremadura (1997–1999) és a Tenerife (2000–2001) élén állt. Pályafutása 2001-ben vett új fordulatot, amikor a BL-döntős Valenciához igazolt. Azóta a Valencia (2001–2004), a Liverpool (2004–2010), az Internazionale (2010), a Chelsea (2012–2013), a Napoli (2013–2015), a Real Madrid (2015–2016), a Newcastle United (2016–2019) szakvezetője volt. 2019 óta a kínai Talien Professional edzője. Kétszeres spanyol bajnok (2001–2002, 2003–2004), az angol FA-kupa győztese (2005–2006), Olasz Kupagyőztes (2013–2014), a Bajnokok Ligája győztese (2005), BL-döntős (2007), UEFA-kupa-győztes (2004), Európa-liga-győztes (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2005), klubvilágbajnok (2010).

A szereposztás parádés volt. Először találkozott egymással a „királykategória” végjátékában két olyan alakulat, amelyből az egyik már viselhette az úgynevezett „Tisztelet jelvényt”, a másik játszhatott érte. Ezt az elismerést az UEFA 2000 nyara óta öt egyesületnek adományozta: a legalább öt elsőséget szerzőknek (Real Madrid, Milan), illetve a sorozatban háromszor győzteseknek (Bayern München, AFC Ajax). A Liverpool Isztambulban nyerte meg ötödször a kupát, így jogosult lett a jelvény viselésére.

A „vörösök” sikersorozata Bill Shankly menedzseri korszaka alatt kezdődött a hatvanas években, majd a hetvenes-nyolcvanas években, az utód, Bob Paisley érájában teljesedett ki. Az LFC a minden szempontból választóvizet jelentő, 1985-ös Heysel-dráma előtt négyszer nyerte meg a Bajnokcsapatok Európa-kupáját (1977, 1978, 1981, 1984), s kétszer az UEFA-kupát (1973, 1976). Az európai Szuperkupa győztese is lett (1977). A hetvenes-nyolcvanas években a hazai frontot is uralta a Pool, 18 bajnoki címéből tizenegyet 1972 és 1990 között nyert meg. A brüsszeli tragédiát követő nemzetközi eltiltást, illetve az 1989-es Hillsborough-katasztrófa jelentette újabb traumát egy évtizeden keresztül nem tudta feldolgozni sem a klub, sem a szurkolótábora. A következő nagy sikert csak a 2001-es esztendő hozta, amelyben öt trófeát (Ligakupa, angol FA-kupa, UEFA-kupa, angol Szuperkupa, európai Szuperkupa) is gyűjtött a gárda. De nem a legtekintélyesebb trófeát.

Rafa Benítez érkezésével 2004-ben új korszak kezdődött. Változott a keret, az aranylabdás Michael Owen a Real Madrid „galaktikusa” lett, mellette pedig olyan, korábbi kulcsemberek távoztak, mint Markus Babbel, Stéphane Henchoz és Danny Murphy. Felerősödött a spanyol vonal, Xabi Alonso, Luis García, Josemi, Antonio Núñez, majd januárban Fernando Morientes is az Anfield Roadra szerződött. Csakúgy, mint a francia Djibril Cissé, az argentin Mauricio Pellegrino (Benítez korábbi játékosa a Valenciában).

Túlzás lenne állítani, hogy az újjáformált Reds minden fronton tündökölt – a bajnokságban csak ötödik lett, az FA-kupában az első mérkőzésén kiesett a Burnley ellen –, de a Ligakupában döntőbe jutott, ott csak hosszabbításban veszített a Chelsea ellen.

A legnagyobb sikert a BL-szereplés hozta – s ez elsősorban **Steven Gerrard**on múlott. „A Bajnokok Ligája isztambuli döntője különleges emlék. De az volt már az Olympiakosz elleni meccs is. Meg az FA-kupa-döntő 2001-ben. S hogy a válogatott mérkőzései közül is említsek egyet: fantasztikus volt a müncheni 5-1-es győzelmünk a németek ellen” – emlegette nagyjából egy évvel a nagy diadal után. Mindenki értette, miért jelölte meg a görögökkel az Anfield Roadon játszott

mérkőzést is. A csoportkör utolsó játéknapján a „vörösök" kiesésre álltak a pireusziak ellen. Ugyan Rivaldo szabadrúgásgólja után a két tartalék, Florent Sinama-Pongolle és Neil Mellor révén fordítottak, de még a 86. percben is csak 2-1-re vezettek, s ezzel az egymás elleni eredmények összevetésekor az Olympiakosz állt jobban. Aztán eljött a nagy pillanat: az addigra már sárga lapos, s ezzel a következő mérkőzésről magát kizáró Steven Gerrard távolról gyönyörű gólt lőtt. Ezzel maradt versenyben a Pool, amely aztán az egyenes kieséses szakaszban előbb a Bayer Leverkusent (a hatból három gólt szerző Luís García vezérletével 3-1, 3-1), aztán a Juventust (2-1, 0-0), majd az elődöntőben a tavasz legjobb angol csapatát, José Mourinho Chelsea-jét (0-0, 1-0, megint csak Luís García góljával, igaz, nagyon vitatott találat volt) is elbúcsúztatta.

S mindezek eltörpültek aztán amellett, ami a fináléban történt…

A BL-döntőben szereplő játékosok

JERZY Henryk DUDEK: 1973. március 23-án született a lengyelországi Rybnikben. Klubjai: a Górnik Knurów (1985–1991), a Concordia Knurów (1991–1995), a GKS Tychy/Sokół Tychy (1995–1996), a Feyenoord (1996–2001), a Liverpool FC (2001–2007) és a Real Madrid (2007–2011) voltak. Holland bajnok (1998–1999). Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), angol Ligakupa-győztes (2002–2003), spanyol bajnok (2007–2008), a spanyol Király Kupa győztese (2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2005). A lengyel válogatottban (1998–2013) 60 mérkőzésen védett. Részt vett a 2002-es világbajnokságon.

STEVE (Stephen John) FINNAN: 1976. április 24-én született az írországi Limerickben. Klubjai a Wimbledon (1990–1993), a Welling United (1993–1995), a Birmingham City (1995–1996), a Notts County (1996. március–1998), a Fulham (1998–2003), a Liverpool FC (2003–2008), az Espanyol (2008–2009) és a Portsmouth (2009–2010) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), angol Ligakupa-győztes (2002–2003), a spanyol Király Kupa győztese (2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2005), az UEFA Szuperkupa győztese (2005). Az ír válogatottban (2000–2008) 53 mérkőzésen két gólt szerzett. Részt vett a 2002-es világbajnokságon.

JAMIE (James Lee Duncan) CARRAGHER: 1971. január 28-án született Bootleben. Egyetlen klubja a Liverpool FC (1988–2013) volt. Kétszeres angol FA-kupa-győztes (2000–2001, 2005–2006), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003, 2011–2012), a Bajnokok Ligája győztese (2005), UEFA-kupa-győztes (2001), az UEFA Szuperkupa kétszeres győztese (2001, 2005). Az angol válogatottban (1999–2010) 38 mérkőzésen szerepelt. Vb-résztvevő (2006, 2010), nem játszó kerettag a 2004-es Eb-n.

SAMI Toumas HYYPIÄ: 1973. október 7-én született a finnországi Porvoóban. Klubjai a Kumu (1977–1988), a PaPe (1989), ismét a Kumu (1990–1991), a MyPa (1992–1995), a Willem II (1995–1999), a Liverpool FC (1999–2009) és a Bayer Leverkusen (2009–2011) voltak. Kétszeres Finn Kupa-győztes (1992, 1995), kétszeres angol FA-kupa-győztes (2000–2001, 2005–2006), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003), a Bajnokok Ligája győztese (2005), UEFA-kupa-győztes (2001), az UEFA Szuperkupa kétszeres győztese (2001, 2005). A finn válogatottban (1992–2010) 105 mérkőzésen öt gólt szerzett.

DJIMI TRAORÉ: 1980. március 1-én született a Párizshoz közeli Saint-Ouenban. Klubjai a Laval (1996–1999), a Liverpool FC (1999–2006), közben kölcsönben a Lens (2001–2002), a Charlton Athletic (2006–2007), a Portsmouth (2007–2009), közben kölcsönjátékosként a Rennes (2008) és a Birmin-

gham City (2009), az AS Monaco (2009–2011), az Olympique Marseille (2011–2012) és a Seattle Sounders (2013–2014) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), angol Ligakupa-győztes (2002–2003), francia Ligakupa-győztes (2011–2012), az MLS Supporters' Shield győztese (2014), a Bajnokok Ligája győztese (2005). Mali válogatottjában (2004–2006) hat mérkőzésen egy gólt szerzett.

XABI (Xabier) ALONSO Olano: 1981. november 25-én született a spanyolországi Tolosában. Klubjai az Antiguoko (1990–1999), a Real Sociedad (1999–2004), közben kölcsönjátékosként az Eibar (2000–2001), a Liverpool FC (2004–2009), a Real Madrid (2009–2014) és a Bayern München (2014–2017) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), spanyol bajnok (2011–2012), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), háromszoros német bajnok (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), a német DFB-kupa győztese (2015–2016), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2005, 2014). A spanyol válogatottban (2003–2014) 114 mérkőzésen 16 gólt szerzett. Világbajnok (2010), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), részt vett a 2004-es Eb-n és a 2006-os és a 2014-es vb-n.

LUÍS Javier GARCÍA Sanz: 1978. június 24-én született a spanyolországi Badalonában. Klubjai a Badalona (1984–1988), a Sant Gabriel (1988–1990), az FC Barcelona (1990–1998), közben kölcsönjátékosként a Valladolid (1999–2000), a Toledo (2000), a Tenerife (2000–2001), újra Valladolid (2001–2002), majd az Atlético Madrid (2002–2003), az FC Barcelona (2003–2004), a Liverpool FC (2004–2007), az Atlético Madrid (2007–2009), a Racing Santander (2009–2010), a Panathinaikosz (2010–2011), a Puebla (2011–212), az UNAM (2012–2013), az Atlético Kolkata (2014) és a Central Coast Mariners (2016) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), az indiai Super League győztese (2014), a Bajnokok Ligája győztese (2005), az UEFA Szuperkupa győztese (2005). A spanyol válogatottban (2005–2008) 20 mérkőzésen 4 gólt szerzett, részt vett a 2006-os világbajnokságon.

STEVEN George GERRARD: 1980. május 30-án született Whistonban. Klubjai a Liverpool FC (1989–2015) és az LA Galaxy (2015–2016) voltak. Kétszeres angol FA-kupa-győztes (2000–2001, 2005–2006), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003, 2011–2012), a Bajnokok Ligája győztese (2005), UEFA-kupa-győztes (2001), az UEFA Szuperkupa győztese (2001). Az angol válogatottban (2000–2014) 114 mérkőzésen 21 gólt szerzett. Részt vett a 2000-es, a 2004-es és a 2012-es Eb-n, valamint a 2006-os, a 2010-es és a 2014-es vb-n.

JOHN ARNE Semundseth RIISE: 1980. szeptember 24-én született a norvégiai Moldében. Klubjai az Aalesund (1996–1998), az AS Monaco (1998–2001), a Liverpool FC (2001–2008), az AS Roma (2008–2011), a Fulham (2011–2014), az APOEL (2014–2015), a Delhi Dynamos (2015–2016), az Aalesund (2016), a Csennaijin (2016) és a Rollon (2017) voltak. Francia bajnok (1999–2000), angol FA-kupa-győztes (2005–2006), angol Ligakupa-győztes (2002–2003), ciprusi bajnok (2014–2015), a Ciprusi Kupa győztese (2014–2015), a Bajnokok Ligája győztese (2005), az UEFA Szuperkupa kétszeres győztese (2001, 2005). A norvég válogatottban (2000–2013) 110 mérkőzésen 16 gólt szerzett. Nem játszó tartalék volt a 2000-es Eb-n.

HARRY (Harold) KEWELL: 1978. szeptember 22-én született Ausztráliában, Sydney-ben. Klubjai a Smithfield Hotspurs, majd a Marconi Stallions (1990–1995), a Leeds United (1995–2003), a Liverpool FC (2003–2008), a Galatasaray (2008–2011), a Melbourne Victory (2011–2012), az al-Garafa (2013) és a Melbourne Heart (2013–

2014) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2005–2006), a Bajnokok Ligája győztese (2005). Az ausztrál válogatottban (1996–2012) 58 mérkőzésen 17 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2006, 2010), a Konföderációs Kupa ezüstérmese (1997), az Ázsia Kupa ezüstérmese (2011).

MILAN BAROŠ: 1981. október 28-án született Valašské Meziříčíben, Csehszlovákiában. Klubjai a Vigantice (1987–1991), a Rožnov p. Radhoštěm (1991–1993), a Baník Ostrava (1993–2001), a Liverpool FC (2002–2005), az Aston Villa (2005–2007), az Olympique Lyonnais (2007–2008), kölcsönben a Portsmouth (2008), majd a Galatasaray (2008–2013), a Baník Ostrava (2013), az Antalyaspor (2013–2014), a Baník Ostrava (2014–2015), a Mladá Boleslav (2015–2016), a Slovan Liberec (2016–2017) és végül a Baník Ostrava (2017) voltak. Angol FA-kupa-győztes (2007–2008), angol Ligakupa-győztes (2002–2003), kétszeres francia bajnok (2006–2007, 2007–2008), török bajnok (2011–2012), Cseh Kupa-győztes (2015–2016), a Bajnokok Ligája győztese (2005). A cseh válogatottban (2001–2012) 93 mérkőzésen 41 gólt szerzett. Eb-elődöntős (2004), részt vett a 2006-os vb-n, valamint a 2008-as és a 2012-es Eb-n.

DIETMAR Johann Wolfgang HAMANN: 1973. augusztus 27-én született Waldsassenben, az NSZK-ban. Klubjai a Wacker München (1978–1989), a Bayern München (1989–1998), a Newcastle United (1998–1999), a Liverpool FC (1999–2006), a Bolton Wanderers (2006), a Manchester City (2006–2009) és a Milton Keynes Dons (2010–2011) voltak. Kétszeres német bajnok (1993–1994, 1996–1997), a német DFB-kupa győztese (1997–1998), a DFB-ligakupa győztese (1997), kétszeres angol FA-kupa-győztes (2000–2001, 2005–2006), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003), a Bajnokok Ligája győztese (2005), UEFA-kupa-győztes (2001), az UEFA Szuperkupa kétszeres győztese (2001, 2005). A német válogatottban (1997–2005) 59 mérkőzésen öt gólt szerzett, világbajnoki ezüstérmes (2002), vb-résztvevő (1998), Eb-résztvevő (2000, 2004).

DJIBRIL CISSÉ: 1981. augusztus 12-én született a franciaországi Arles-ben. Klubjai az Arles-Avignon (1989–1996), a Nîmes Olympique (1996), az AJ Auxerre (1996–2004), a Liverpool FC (2004–2006), az Olympique Marseille (2006–2009), közben kölcsönjátékosként a Sunderland (2008–2009), a Panathinaikosz (2009–2011), a Lazio (2011–2012), a QPR (2012–2013), az al-Garafa (2012), az FK Kubany Krasznodar (2013), a Bastia (2014–2015), a Saint-Pierroise (2015), az Yverdon (2017–2018) és a Vicenza (2018–2019) voltak. A Francia Kupa győztese (2002–2003), angol FA-kupa-győztes (2005–2006), görög bajnok (2009–2010), Görög Kupa-győztes (2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2005), az UEFA Szuperkupa győztese (2005). A francia válogatottban (2002–2011) 41 mérkőzésen 9 gólt szerzett. A Konföderációs Kupa győztese (2003), vb-résztvevő 2002-ben és 2010-ben.

VLADIMIR ŠMICER: 1973. május 14-én született Děčínben, Csehszlovákiában. Klubjai a Kovostroj Děčín (1985–1987), a Slavia Praha (1987–1996), az RC Lens (1996–1999), a Liverpool FC (1999–2005), a Girondins de Bordeaux (2005–2007) és a Slavia Praha (2007–2009) voltak. Háromszoros cseh bajnok (1995–1996, 2007–2008, 2008–2009), francia bajnok (1997–1998), a francia Ligakupa kétszeres győztese (1998–1999, 2006–2007), angol FA-kupa-győztes (2000–2001), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003), a Bajnokok Ligája győztese (2005), UEFA-kupa-győztes (2001). A cseh válogatottban (1994–2006) 80 mérkőzésen 27 gólt szerzett. Eb-ezüstérmes (1996), Eb-résztvevő (2000), Eb-elődöntős (2004).

A valaha megvívott legőrültebb BL-finálé

A csoportmérkőzések során a G jelűben történt a több meglepetés. A brémai Werder maga mögé utasította a Valenciát, akik így kénytelenek voltak csak az UEFA-kupában folytatni. Csalódást keltett az Anderlecht, amely nulla ponttal zárt. A H jelű négyesből kiesett a PSG, valamint a moszkvai CSZKA, amely viszont tavasszal az UEFA-kupa elnyerésével vigasztalódott.

A nyolcaddöntőben bevégezte a címvédő FC Porto, az FC Barcelona, a Real Madrid, a Manchester United és az Arsenal. A következő forduló nagy vesztesei a Bayern München, a Juventus és az Inter lettek.

A döntő, a bajnokokok tornájának ötvenedik finálé szenzációsan alakult. A Milan parádésan kezdett, a már a hetedik BEK/BL-döntőjében szereplő Paolo Maldini az 53. másodpercben lőtt villámgyors gólja – a finálé valaha volt leggyorsabb találata – után Hernán Crespo még az első félidőben szerzett két további gólt. Az olaszok a félidőben 3-0-ra vezettek. Rafa Benítez a második félidő elejére már túl volt két cserén, s jól cserélt. A BL-történelem egyik legfantasztikusabb hat percében előbb Steven Gerrard szépített, majd a második félidőre beálló, a Liverpool mezében utolsó mérkőzését játszó Vladimir Šmicer faragott a hátrányból, végül Xabi Alonso kiegyenlített. Dida ugyan kivédte a spanyol középpályás tizenegyesét (Gennaro Gattuso szabálytalankodott Gerrarddal szemben, ezért kapott büntetőt a Liverpool), de az ismétlésnél már esélytelen volt.

Egy óra alatt hat gól született, majd a következő egy órában (a rendes játékidőben, majd a hosszabbítás harminc percében) nem esett egy sem. Főleg azért nem, mert a lengyel Jerzy Dudek földöntúli bravúrral hárította a regnáló aranylabdás, Andrij Sevcsenko labdáját.

Senki sem gondolta ezt a BL-döntő szünetében: ünnepelhet a Liverpool

Döntöttek a tizenegyesek, ahogy a Liverpool (1984) és az AC Milan (2003) addigi utolsó megnyert BEK/BL-döntőjében. Az olaszok amilyen jól lőttek két évvel korábban, most olyan rosszul. Serginho és Andrea Pirlo is hibázott. Aztán Tomasson és Kaká gólja után Sevcsenko is rontott, így Steven Gerrardnak, a „vörösök" ötödik lövőjének már nem is kellett rúgnia.

A háromnegyed órai játék után háromgólos hátrányban lévő Liverpoolé lett a trófea.

Néhány évvel később „Carra", azaz Jamie Carragher elmesélt egy szinte hihetetlen kulisszatitkot: „Amikor Rafa elkezdett dolgozni velünk, megpróbáltuk lemásolni a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulójának Milanját. Franco Baresi és Paolo Maldini kolosszális volt. Az isztambuli döntő után elkértem, s azóta is őrzöm Maldini mezét. Bekereteztettem, s kitettem a lakásom falára." Mit jelentett a játékosoknak a siker? Steven Gerrard mondta: „Csodálatos élmény volt, amikor megkaptam a Liverpool csapatkapitányi karszalagját, de az isztambuli döntő, a Bajnokok Ligája megnyerése mindennél szebb emlék."

A sorozat gólkirályát Ruud van Nistelrooy (Manchester United) személyében ünnepelhették, 8 alkalommal vette be a riválisok hálóját.

Csoportkör

A csoport. Liverpool–Monaco 2-0, 0-1, Deportivo–Olympiakosz 0-0, 0-1, Monaco–Deportivo 2-0, 5-0, Olympiakosz–Liverpool 1-0, 1-3, Monaco–Olympiakosz 2-1, 0-1, Liverpool–Deportivo 0-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. AS Monaco 12 pont, 2. Liverpool FC 10 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 10 pont, 4. Deportivo La Coruña 2 pont

B csoport. AS Roma–Dinamo Kijev 0-1 (a szünetben félbeszakadt, mert Anders Frisk játékvezetőt megdobták, az UEFA 3-0-val igazolta a mérkőzést a Dinamo javára), 0-2, Bayer Leverkusen–Real Madrid 3-0, 1-1, Real Madrid–AS Roma 4-2, 3-0, Dinamo–Leverkusen 4-2, 0-3, Real Madrid–Dinamo 1-0, 2-2, Leverkusen–AS Roma 3-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Bayer 04 Leverkusen 11 pont, 2. Real Madrid 11 pont, 3. Dinamo Kijev 10 pont, 4. AS Roma 1 pont

C csoport. Ajax–Juventus 0-1, 0-1, Maccabi Tel-Aviv–Bayern München 0-1, 1-5, Bayern–Ajax 4-0, 2-2, Juventus–Maccabi 1-0, 1-1, Juventus–Bayern 1-0, 1-0, Ajax–Maccabi 3-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 16 pont, 2. FC Bayern München 10 pont, 3. AFC Ajax 4 pont, 4. Maccabi Tel-Aviv 4 pont

D csoport. Olympique Lyon–Manchester United 2-2, 1-2, Fenerbahçe–Sparta Praha 1-0, 1-0, Manchester U–Fenerbahçe 6-2, 0-3, Sparta–Lyon 1-2, 0-5, Sparta–Manchester U 0-0, 1-4, Fenerbahçe–Lyon 1-3, 2-4. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyon 13 pont, 2. Manchester United 11 pont, 3. Fenerbahçe SK 9 pont, 4. Sparta Praha 1 pont

E csoport. Panathinaikosz–Rosenborg BK 2-1, 2-2, Arsenal–PSV Eindhoven 1-0, 1-1, PSV–Panathinaikosz 1-0, 1-4, Rosenborg–Arsenal 1-1, 1-5, Rosenborg–PSV 1-2, 0-1, Panathinaikosz–Arsenal 2-2, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 10 pont, 2. PSV Eindhoven 10 pont, 3. Panathinaikosz 9 pont, 4. Rosenborg BK Trondheim 2 pont

F csoport. Celtic FC–FC Barcelona 1-3, 1-1, Sahtar Donyeck–AC Milan 0-1, 0-4, Barcelona–Sahtar 3-0, 0-2, Milan–Celtic 3-1, 0-0, Sahtar–Celtic 3-0, 0-1, Milan–Barcelona 1-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 13 pont, 2. FC Barcelona 10 pont, 3. Sahtar Donyeck 6 pont, 4. Celtic FC 5 pont

G csoport. Valencia CF–RSC Anderlecht 2-0, 2-1, FC Internazionale–Werder Bremen 2-0, 1-1, Anderlecht–Inter 1-3, 0-3, Werder–Valencia 2-1, 2-0, Anderlecht–Werder 1-2, 1-5, Valencia–Inter 1-5, 0-0. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 14 pont, 2. Werder Bremen 13 pont, 3. Valencia CF 7 pont, 4. RSC Anderlecht 0 pont

H csoport. FC Porto–CSZKA Moszkva 0-0, 1-0, Paris SG–Chelsea FC 0-3, 0-0, Chelsea–Porto 3-1, 1-2, CSZKA–PSG 2-0, 3-1, PSG–Porto 2-0, 0-0, Chelsea–CSZKA 2-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 13 pont, 2. FC Porto 8 pont, 3. CSZKA Moszkva 7 pont, 4. Paris Saint-Germain 5 pont

Nyolcaddöntő. Real Madrid–Juventus FC 1-0, 0-2 (hosszabbításban), FC Bayern München–Arsenal FC 3-1, 0-1, Liverpool FC–Bayer 04 Leverkusen 3-1, 3-1, PSV Eindhoven–AS Monaco 1-0, 2-0, Manchester United–AC Milan 0-1, 0-1, FC Porto–FC Internazionale 1-1, 1-3, FC Barcelona–Chelsea FC 2-1, 2-4, Werder Bremen–Olympique Lyon 0-3, 2-7

Negyeddöntő. Olympique Lyon–PSV Eindhoven 1-1, 1-1 (büntetőkkel jutott tovább a PSV), Liverpool FC–Juventus FC 2-1, 0-0, AC Milan–FC Internazionale 2-0, 1-0 (az Inter drukkereinek rendbontása miatt a 74. percben félbeszakadt, az UEFA 3-0-val a Milan javára igazolta a mérkőzést), Chelsea FC–FC Bayern München 4-2, 2-3

Elődöntő. AC Milan–PSV Eindhoven 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Milan), Chelsea FC–Liverpool FC 0-0, 0-1

Döntő

Liverpool FC–AC Milan 3-3 (0-3, 3-3, 3-3), tizenegyesekkel 3-2

2005. május 25., Isztambul, Atatürk Olimpiai Stadion, 69 000 néző. Jv.: Manuel Mejuto González (spanyol)

Liverpool FC: Dudek – Finnan (Hamann, 46.) Carragher, Hyypiä, D. Traoré – Luis García, Xabi Alonso, Gerrard, Riise – Kewell (Šmicer, 23.), Baroš (D. Cissé, 85.)

AC Milan: Dida – Cafù, Nesta, Stam, Maldini – Gattuso (Rui Costa, 112.), Pirlo, Seedorf (Serginho, 86.), Kaká – Sevcsenko, Crespo (Tomasson, 85.)

Gólszerzők: Maldini (1.), Crespo (39, 44.), Gerrard (54.), Šmicer (56.), Xabi Alonso (60.)

A tizenegyest berúgta: D. Hamann, D. Cissé, Šmicer, illetve Tomasson, Kaká. Kihagyta: Riise, illetve Serginho, Pirlo, Sevcsenko

UEFA-KUPA

Kétszer is bevették Lisszabont az oroszok

Vágner Love és Putyin elnök a diadalt követő fogadáson

A hosszú selejtezőszakaszt követő első forduló meglepetései közül kiemelendő, hogy két, kisebb athéni illetőségű klub, a Panioniosz és az Egaleo FC elbúcsúztatta az Udinesét, illetve a Gençlerbirliğit. A nyitányt követően csoportmérkőzések vártak a csapatokra, ahol mindenki csak egyszer csapott össze a másikkal, és az első három jutott tovább. Az A jelűben az FTC hazai pályán bukott el, miután egyik összecsapását sem tudta megnyerni. A D jelzésű érdekessége az volt, hogy a Sporting CP, a későbbi

finalista csupán a 3. helyet tudta kicsikarni. Az E csoportban betlizett a Lazio, megelőzte a 3. pozícióban záró belgrádi Partizan. Az F-ben az AZ Alkmaar ért elsőként a célba, már ezt sem sokan várták, ám hogy a Rangers kiessen?

A CSZKA első orosz csapatként nyerte el az UEFA-kupát

A csoportmeccsek után újabb egyenes kieséses szakaszt teljesítettek a túlélők, akikhez csatlakoztak a Bajnokok Ligája előző őszi csoportharmadikjai. A 32 között a valaha szebb időket látott Steaua tizenegyesekkel kiütötte a Valenciát, míg a bécsi Austria az Athletic Bilbaónál, az Auxerre az Ajaxnál, a moszkvai CSZKA a Benficánál bizonyult meggyőzőbbnek. Vajon gondolták-e az oroszok, hogy még egyszer visszatérnek Lisszabonba? (Ugyanis a döntőt a portugál fővárosban rendezték.) A nyolc között sem botlott el az Alkmaar, és a moszkvaiak is vették az akadályt, de a másik két talpon maradt gárda (Parma, Sporting) esélyesebbnek tűnt náluk. Az elődöntőben a „zöld oroszlánoknak" nagy szerencsénk volt a hollandusok ellen, viszont a „katonák" elég simán túlverekedték magukat az olasz „kereszteseken".

A Sporting hívei dörzsölték a markukat, hisz kedvenceik a döntőben a saját „fellegvárukban" fogadhatták a piros-kékeket. Nos, a lefújást követően a szemüket dörzsölhették, s nem a kicsorduló örömkönnyeik miatt, mert az „udvariatlan" vendégek a második félidő közepén – bő negyedóra alatt – elintézték a övéiket.

Az UEFA-kupa gólkirálya 11 találattal Alan Shearer (Newcastle United) lett.

1. forduló. Millwall FC–Ferencvárosi TC 1-1, 1-3, Újpest FC–VfB Stuttgart 1-3, 0-4, Grazer AK–Liteksz Lovecs 5-0, 0-1, Metalurg Donyeck–SS Lazio 0-3, 0-3, Bodø/Glimt–Beşiktaş 1-1, 0-1, Shelbourne FC–Lille OSC 2-2, 0-2, Heart of Midlothian–SC Braga 3-1, 2-2, Austria Wien–Legia Warszawa 1-0, 3-1, Dukla Banská Bystrica–SL Benfica 0-3, 0-2, Partizan Beograd–Dinamo Bucureşti 3-1, 0-0, Parma Calcio–NK Maribor 3-2, 0-0, Real Zaragoza–Sigma Olomouc 1-0, 3-2, Sporting CP–Rapid Wien 2-0, 0-0, Newcastle United–Hapoel Bnei Sakhnin 2-0, 5-1, Steaua Bucureşti–CSZKA Szófia 2-1, 2-2, Wisła Kraków–Dinamo Tbiliszi 4-3, 1-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Dinamo), FC Utrecht–Djurgårdens IF 4-0, 0-3, Schalke 04–Metalurg Liepaja 5-1, 4-0, Maccabi Haifa–Dnyepr Dnyepropetrovszk 1-0, 0-2, Tyerek Groznij–FC Basel 1-1, 0-2, Odd Grenland–Feyenoord 0-1, 1-4, Aalborg BK–AJ Auxerre 1-1, 0-2, Sevilla FC–CD Nacional 2-0, 2-1, ND Gorica–AEK Athén 1-1, 0-1, Standard Liège–VfL Bochum 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Standard), Zenit Szentpétervár–Crvena zvezda 4-0, 2-1, Trabzonspor–Athletic Bilbao 3-2, 0-2, Panioniosz–Udinese 3-1, 0-1, Maccabi Petah Tikva–SC Heerenveen 0-5 (az izraeli mérkőzést biztonsági megfontolásból törölte az UEFA), Levszki Szófia–KSK Beveren 1-1, 0-1, Dinamo Zagreb–IF Elfsborg Borås 2-0, 0-0, FH Hafnarfjardar–Alemannia Aachen 1-5, 0-0, Middlesbrough FC–Baník Ostrava 3-0, 1-1, FC Bruges–Châteauroux 4-0, 2-1, PAOK Szaloniki–AZ Alkmaar 2-3, 1-2,

Ventspils–Amica Wronki 1-1, 0-1, Egaleo FC–Gençlerbirliği 1-0, 1-1, FC Sochaux–Stabæk 4-0, 5-0, CS Marítimo–Rangers FC 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Rangers), Hammarby IF–Villarreal CF 1-2, 0-3

Csoportkör

A csoport. Feyenoord–Hearts 3-0, Schalke 04–FC Basel 1-1, Hearts–Schalke 04 0-1, Ferencváros–Feyenoord 1-1, Schalke 04–Ferencváros 2-0, FC Basel–Hearts 1-2, Ferencváros–FC Basel 1-2, Feyenoord–Schalke 04 2-1, Hearts–Ferencváros 0-1, FC Basel–Feyenoord 1-0. A csoport végeredménye: 1. Feyenoord 7 pont, 2. Schalke 04 7 pont, 3. FC Basel 7 pont, 4. Ferencvárosi TC 4 pont, 5. Heart of Midlothian 4 pont

B csoport. Steaua–Standard 2-0, At. Bilbao–Parma 2-0, Parma–Steaua 1-0, Beşiktaş–At. Bilbao 3-1, Steaua–Beşiktaş 2-1, Standard–Parma 2-1, Beşiktaş–Standard 1-1, At. Bilbao–Steaua 1-0, Parma–Beşiktaş 3-2, Standard–At. Bilbao 1-7. A csoport végeredménye: 1. Athletic Bilbao 9 pont, 2. Steaua Bucureşti 6 pont, 3. Parma Calcio 6 pont, 4. Beşiktaş JK 4 pont, 5. Standard Liège 4 pont

C csoport. Dnyepr–FC Bruges 3-2, Zaragoza–FC Utrecht 2-0, FC Utrecht–Dnyepr 1-2, Austria–Zaragoza 1-0, Dnyepr–Austria 1-0, FC Bruges–FC Utrecht 1-0, Austria–FC Bruges 1-1, Zaragoza–Dnyepr 2-1, FC Utrecht–Austria 1-2, FC Bruges–Zaragoza 1-1. A csoport végeredménye: 1. Dnyepr Dnyepropetrovszk 9 pont, 2. Real Zaragoza 7 pont, 3. Austria Wien 7 pont, 4. FC Bruges 5 pont, 5. FC Utrecht 0 pont

D csoport. Dinamo Tbiliszi–Sochaux 0-2, Panioniosz–Newcastle United 0-1, Newcastle U–Dinamo 2-0, Sporting–Panioniosz 4-1, Dinamo–Sporting 0-4, Sochaux–Newcastle U 0-4, Sporting–Sochaux 0-1, Panioniosz–Dinamo 5-2, Newcastle U–Sporting 1-1, Sochaux–Panioniosz 1-0. A csoport végeredménye: 1. Newcastle United 10 pont, 2. FC Sochaux 9 pont, 3. Sporting CP 7 pont, 4. Panioniosz 3 pont, 5. Dinamo Tbiliszi 0 pont

E csoport. Lazio–Villarreal 1-1, Egaleo–Middlesbrough 0-1, Middlesbrough–Lazio 2-0, Partizan–Egaleo 4-0, Lazio–Partizan 2-2, Villarreal–Middlesbrough 2-0, Partizan–Villarreal 1-1, Egaleo–Lazio 2-2, Middlesbrough–Partizan 3-0, Villarreal–Egaleo 4-0. A csoport végeredménye: 1. Middlesbrough FC 9 pont, 2. Villarreal CF 8 pont, 3. Partizan Beograd 5 pont, 4. SS Lazio 3 pont, 5. Egaleo FC 1 pont

F csoport. Amica Wronki–Rangers 0-5, Auxerre–Grazer AK 0-0, GAK–Amica 3-1, AZ–Auxerre 2-0, Amica–AZ 1-3, Rangers–GAK 3-0, AZ–Rangers 1-0, Auxerre–Amica 5-1, GAK–AZ 2-0, Rangers–Auxerre 0-2. A csoport végeredménye: 1. AZ Alkmaar 9 pont, 2. AJ Auxerre 7 pont, 3. Grazer AK 7 pont, 4. Rangers FC 6 pont, 5. Amica Wronki 0 pont

G csoport. Benfica–Heerenveen 4-2, Beveren–VfB Stuttgart 1-5, Stuttgart–Benfica 3-0, Dinamo Zagreb–Beveren 6-1, Benfica–Dinamo 2-0, Heerenveen–Stuttgart 1-0, Dinamo–Heerenveen 2-2, Beveren–Benfica 0-3, Stuttgart–Dinamo 2-1, Heerenveen–Beveren 1-0. A csoport végeredménye: 1. VfB Stuttgart 9 pont, 2. SL Benfica 9 pont, 3. SC Heerenveen 7 pont, 4. Dinamo Zagreb 4 pont, 5. KSK Beveren 0 pont

H csoport. Zenit–AEK 5-1, Aachen–Lille 1-0, Lille–Zenit 2-1, Sevilla–Aachen 2-0, Zenit–Sevilla 1-1, AEK–Lille 1-2, Sevilla–AEK 3-2, Aachen–Zenit 2-2, Lille–Sevilla 1-0, AEK–Aachen 0-2. A csoport végeredménye: 1. Lille OSC 9 pont, 2. Sevilla FC 7 pont, 3. Alemannia Aachen 7 pont, 4. Zenit Szentpétervár 5 pont, 5. AEK Athén 0 pont

2. egyenes kieséses szakasz. Olympiakosz Pireusz–FC Sochaux 1-0, 1-0, SC Heerenveen–Newcastle United 1-2, 1-2, Grazer AK–Middlesbrough FC 2-2, 1-2, Sporting CP–Feyenoord 2-1, 2-1, Valencia CF–Steaua Bucureşti 2-0, 0-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Steaua), Dinamo Kijev–Villarreal CF 0-0, 0-2, Sahtar Donyeck–Schalke 04 1-1, 1-0, Alemannia Aachen–AZ Alkmaar 0-0, 1-2, Austria Wien–Athletic Bilbao 0-0, 2-1, Fenerbahçe–Real Zaragoza 0-1, 1-2, Panathinaikosz–Sevilla FC 1-0, 0-2, Parma Calcio–

VfB Stuttgart 0-0, 2-0 (hosszabbításban), Partizan Beograd–Dnyepr Dnyepropetrovszk 2-2, 1-0, CSZKA Moszkva–SL Benfica 2-0, 1-1, FC Basel–Lille OSC 0-0, 0-2, AFC Ajax–AJ Auxerre 1-0, 1-3

Nyolcaddöntő. Olympiakosz Pireusz–Newcastle United 1-3, 0-4, Middlesbrough FC–Sporting CP 2-3, 0-1, Steaua Bucureşti–Villarreal CF 0-0, 0-2, Sahtar Donyeck–AZ Alkmaar 1-3, 1-2, Austria Wien–Real Zaragoza 1-1, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Austria), Sevilla FC–Parma Calcio 0-0, 0-1, Partizan Beograd–CSZKA Moszkva 1-1, 0-2, Lille OSC–AJ Auxerre 0-1, 0-0

Negyeddöntő. Newcastle United–Sporting CP 1-0, 1-4, Villarreal CF–AZ Alkmaar 1-2, 1-1, Austria Wien–Parma Calcio 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Parma), CSZKA Moszkva–AJ Auxerre 4-0, 0-2

Elődöntő. Sporting CP–AZ Alkmaar 2-1, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Sporting), Parma Calcio–CSZKA Moszkva 0-0, 0-3

Döntő

CSZKA Moszkva–Sporting CP 3-1 (0-1)

2005. május 18., Lisszabon, Estádio José Alvalade, 47 085 néző. Jv.: Graham Poll (angol)

CSZKA Moszkva: Akinfejev – V. Berezuckij, Ignasevics, A. Berezuckij, Odiah – Carvalho (Šemberas, 82.), Rahimić, Aldonyin (Guszev, 86.), Zsirkov – Vágner Love, Olić (Kraszics, 67.)

Sporting CP: Ricardo – Miguel Garcia, Enakarhire, Beto, Rogério (Douala, 80.) – Pedro Barbosa, Rochemback, João Moutinho (Hugo Viana, 88.), Tello – Liédson, Sá Pinto (Niculae, 73.)

Gólszerzők: Rogério (29.), A. Berezuckij (58.), Zsirkov (65.), Vágner Love (75.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Monacóban nem ment a Portónak

A párharc spanyol sikerrel zárult, a „denevérek” nyertek a „sárkányok” ellen. Fogalmazhatunk úgy is, hogy a II. Lajos nevét őrző stadion nem hozott szerencsét a portugáloknak, hisz két nap híján egy esztendővel korábban is elveszítették ezt a trófeát a falai között, és akkor is egy gól döntött az ellenfelük javára. Mindkét csapat új edzővel vágott neki a mérkőzésnek, miután José Mourinho a Chelsea-hez, Rafa Benítez pedig a Liverpoolhoz szerződött. A Portót a spanyol Víctor Fernández, a Valenciát az éppen Mourinho miatt elküldött olasz Claudio Ranieri vette át. Neki köszönhették a valenciaiak az új olasz igazolásokat, Marco Di Vaiót, Bernardo Corradit és az ezen a mérkőzésen csak tartalék Stefano Fiorét. Ranieri nagyon udvariasan nyilatkozott a siker után: „Hálás vagyok Rafa Beníteznek, miután ilyen nagyszerű csapatot örököltem. Szinte csukott szemmel is tudnak játszani.” A találkozó legjobbja Rubén Baraja, az első találat szerzője lett.

Az „új” Valencia nagy diadala volt a kupasiker

Valencia CF–FC Porto 2-1 (1-0)

2004. augusztus 27., Monaco, Stade Louis II., 17 292 néző. Jv.: Terje Hauge (norvég)

Valencia CF: Cañizares – Curro Torres, Navarro, Marchena, Carboni – Rufete, Albelda, Baraja, Vicente – Corradi (Aímar, 89.), Di Vaio (Mista, 77.)

FC Porto: Vítor Baía – Szeitaridisz, Jorge Costa, Pepe, Nuno Valente – Costinha, Maniche, Hugo Leal (Quaresma, 61.), Carlos Alberto – Hélder Postiga, McCarthy (César Peixoto, 72.)

Gólszerzők: Baraja (38.), Di Vaio (67.), Quaresma (78.)

LIBERTADORES KUPA

Egyoldalú brazil házidöntő

Brazil házidöntőt rendeztek a Libertadores Kupában, a lényegesen erősebb játékoskerettel rendelkező São Paulo FC az első mérkőzésen – tulajdonképpen semleges pályán – elért döntetlen után a Morumbiban leiskolázta ellenfelét. Az első brazil csapat lett, amely háromszor is elnyerte a legtekintélyesebb dél-amerikai klubkupát. Nagy szerepe volt a sikerben a pazar hazai mérlegnek: mind a hét hazai meccsét megnyerte a sorozatban, tovább őrizve 1987 óta tartó veretlenségét a saját stadionjában. Ez idő alatt három döntetlen mellett huszonhatszor győzött. A csapat vezetőedzője, Paulo Autuori a negyedik brazil tréner lett három igazi legenda, Lula (Santos, 1962, 1963), Telê Santana (São Paulo FC, 1992, 1993) és Luiz Felipe Scolari (Grêmio, 1995, illetve Palmeiras, 1999) után, aki kétszer is megnyerte a Libertadores Kupát.

Atlético Paranaense–São Paulo FC 1-1 (1-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2005. július 6, Porto Alegre, Estádio José Pinheiro Borda, 40 000 néző. Jv: Jorge Larrionda (uruguayi)

Atlético Paranaense: Diego – Jancarlos (André Rocha, 82.), Danilo, Durval, Marcão – Cocito, Alan Bahia, Fernardinho (Evandro, 66.), Fabricio – Lima, Aloísio

São Paulo FC: Rogério Ceni – Cicinho, Fabão, Diego Lugano, Alex, Júnior – Mineiro, Josué – Danilo – Luizão, Amoroso

Gólszerzők: Aloísio (14.), Durval (52. – öngól)

São Paulo FC–Atlético Paranaense 4-0 (1-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2005. július 24, São Paulo, Estádio Cícero Pompeu de Toledo (Morumbi), 71 986 néző. Jv: Horácio Elizondo (argentin)

São Paulo FC: Rogério Ceni – Cicinho, Fabão, Diego Lugano, Alex, Júnior (Fábio Santos, 85.) – Mineiro, Josué – Danilo – Luizão (Souza, 72.), Amoroso (Diego Tardelli, 78.)

Atlético Paranaense: Diego – Jancarlos, Danilo, Durval, Marcão (Fernardinho, 60.) – Cocito, André Rocha (Alan Bahia, 82.), Fabricio, Evandro – Lima (Rodrigo Almeida, 60.), Aloísio

Gólszerzők: Amoroso (16.), Fabão (52.), Luizão (70.), Diego Tardelli (89.)

VILÁGKUPA

Maratoni tizenegyespárbaj Jokohamában

A Világkupa történetében egyszer sem került döntőbe korábban Dél-Amerikából olyan csapat, amelyet ne ismertek volna szerte a földkerekségen. Nos, az Once Caldas még a hazájában sem tartozik a legnépszerűbb klubok sorába, Manizales városán kívül nem sokan szurkolnak neki. Japánban mégsem bírt vele a sztárokkal teletűzdelt FC Porto, amely csupán a „szétlövés" szerencsés kimenetelének köszönhette, hogy 1987 után másodszor is a birtokába került a serleg. A babonás kolumbiaiak utóbb a fekete szerelésüket okolták a kudarcukért, máskor általában fehérbe öltözködnek.

Különleges, ám egyáltalán nem felemelő pillanat volt, hogy miután a brazil Diego berúgta a maga 11-esét, odalépett Juan Carlos Henao kapushoz, és gúnyosan közelről az arcába ordított, amiért az uruguayi bíró kiállította. A mérkőzés embere Maniche lett – az egyetlen, aki a portugál csapatból elrontotta a tizenegyesét…

FC Porto–Once Caldas 0-0, tizenegyesekkel 8-7

2004. december 12., Jokohama, International Stadium, 45 748 néző. Jv.: Jorge Luis Larrionda (uruguayi)

FC Porto: Vítor Baía (Nuno, 104.) – Szeitaridisz, Pedro Emanuel, Jorge Costa, Ricardo Costa – Costinha, Diego, Maniche – Luis Fabiano (Quaresma, 78.), Derlei (Carlos Alberto, 70.), McCarthy

Once Caldas: Henao – Rojas, Cambindo (Cataño, 46.), Vanegas, García – Velásquez, Arango (J. Díaz, 61.) – Viáfara, Fabbro, Soto (Alcázar, 98.) – De Nigris

A tizenegyest berúgta: Diego, Carlos Alberto, Quaresma, McCarthy, Costinha, Jorge Costa, Ricardo Costa, Pedro Emanuel, illetve Vanegas, Alcázar, Viáfara, De Nigris, Velásquez, Díaz, Cataño. A tizenegyest kihagyta: Maniche, illetve Fabbro, García

Kiállítva: Diego (a tizenegyespárbajban)

KONFÖDERÁCIÓS KUPA

A Császár uralkodott

Adriano tündökléséről maradt emlékezetes a 2005. június 15. és június 29. között rendezett Konföderációs Kupa, amelyet a németek a 2006-os világbajnokság főpróbájának szántak. Alkalmasint nem úgy gondolták, hogy ezen a tornán és aztán a vb-n is csak harmadikok lesznek. A mezőnyből kiemelkedett a két dél-amerikai válogatott, az argentin és a brazil – legalábbis a legjobb négy között.

Az A csoportot a németek nyerték meg az Albicelestével azonos pontszámmal, miután a két gárda döntetlent játszott egymással. A B élén a mexikóiak végeztek, köszönhetően annak, hogy 1-0-ra megverték a brazilokat. Ám egyik csoportgyőztes sem jutott a döntőbe. A torna egyik legjobb meccsén, Nürnbergben a négygólos első félidő után, Adriano a hajrában elért góljával a brazilok 3-2-re megverték a Nationalelfet. A másik párban az argentinok óriási csatában, 1-1 után tizenegyespárbajban küldték a bronzmeccsre a mexikóiakat. Tizenkét lövőből egy

hibázott, Ricardo Osorio. Az El Tri aztán a „kisdöntőben” is 120 perces mérkőzést játszott, 4-3-ra kapott ki a németektől. A frankfurti döntőben Carlos Alberto Parreira válogatottjának nagyon jól kijött a lépés, a korszak egyik legmeggyőzőbb diadalát aratta az argentinok ellen. A Dida – Cicinho (Maicon), Lúcio, Roque Júnior, Gilberto – Émerson – Kaká (Renato), Zé Roberto – Ronaldinho – Adriano, Robinho (Juninho Pernambucano) összeállítású, csak az utolsó öt percben cserélő gárda Adriano két, valamint Kaká és Ronaldinho egy-egy góljával 4-1-re nyert. Pablo Aímar már csak 0-4-nél szépített. A torna legjobb játékosának Adrianót, az Inter Császárnak becézett csatárát választották, aki a Konföderációs Kupa gólkirálya is lett egyben. A döntő legjobbjaként Ronaldinhót ünnepelték.

AZ ATHÉNI OLIMPIA

Majdnem úgy, mint 1928-ban

Carlos Tévez győztes gólja az olimpiai döntőben

Az 1928-as amszterdami olimpia óta először fordult elő, hogy az ötkarikás torna döntőjét két dél-amerikai csapat játssza. Argentína akkor is finalista volt, de itt vége is a párhuzamoknak: 2004-ben nyert, az ellenfél pedig a paraguayi és nem az uruguayi csapat volt. Athénben ismét három túlkoros játékossal megerősített U23-as gárdák vehettek részt, és kétségtelen, hogy a Marcelo Bielsa által vezetett Albiceleste számított a legnagyobb favoritnak. De arra talán mégsem lehetett számítani, hogy diadalmenetben, minden meccsét megnyerve, 17-0-s különbséggel diadalmaskodik. Soha korábban nem tudott senki kapott gól nélkül olimpiai bajnoki címet nyerni. Soraiban játszott a torna legjobbja, a nyolc találattal gólkirály Carlos Tévez is. Kitűnően szerepelt a tizenhatos mezőny másik dél-amerikai alakulata, a paraguayi, a harmadik helyen záró olasz bizonyult a legjobb európainak, míg a legnagyobb meglepetést az irakiak okozták, a háború sújtotta ország játékosai nem is tudtak otthon felkészülni az athéni játékokra.

Argentína–Paraguay 1-0 (1-0)

2004. augusztus 28., Athén, Olimpiai Stadion, 41 116 néző. Jv.: Kirosz Vasszarasz (görög)

Argentina: Lux –Ayala, Coloccini, Mascherano, Heinze – Kily González, Rosales, D'Alessandro, Luis González – Delgado (Rodriguez, 76.), Tévez

Paraguay: Barreto – Martinez, Manzur, Gamarra, Esquivel (J. González, 77.) – Pablo Giménez, Barreto, Figueredo, Torres – Enciso (Diaz, 62.), Bareiro

Gólszerző: Tévez (14.)

Kiállítva: Martínez (67.), Figueredo (82.)

ÁZSIA KUPA

Japán diadal Kínában – politikai felhangokkal

A címvédő sikerét hozta az Ázsia Kupa 2004-es, július 17. és augusztus 7. között rendezett kiírása. A japán válogatott a döntőben a Kavagucsi – Tanaka, Mijamoto, Alex, Kadzsi – Nakazava, Nakata K., Nakamura – Fukunisi, Szuzuki, Tamada összeállításban verte meg 3-1-re az Arie Haan által irányított házigazda válogatottat, amely egyébként a kontinensbajnoki ezüsttel a kínai labdarúgás legnagyobb sikerét érte el. Egykori világklasszis futballista állt a győztesek élén is: a brazil Zico. A kínai szurkolók a finálében végig tüntettek a japán játékosok, sőt, általában véve a japánok ellen, ami a két ország XX. századi történelmét ismerve nem meglepő, ellenben nem sportszerű. A szurkolók egy része a pekingi Munkás Stadion északi kapujánál tört-zúzott. A harmadik helyet az iráni csapat szerezte meg, soraiban a torna egyik társgólkirályával, a következő nyáron a Bayern Münchenhez igazoló Ali Karimival. (Hozzá hasonlóan öt gólig jutott a bahreini A'ala Hubail.) A 2004-es Ázsia Kupa legjobb játékosa Nakamura Sunszuke, az olasz Reggina középpályása lett.

A pólókból kiderül: a japánok készültek a győzelemre

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Lionel Messi berobbanása

Ötéves korában már futballozott Santa Fe tartományban, a szülővárosában. A Club Grandoli csapatába igazolt le – egyáltalán nem véletlenül. Édesapja, Jorge abban a kis klubban ügyködött mellékállásban. Legalábbis akkor, amikor nem dolgozott éppen az egyik rosariói gyárban, fémmunkásként.

Leo hamarosan továbblépett, egyik bátyját, Rodrigót követve a Newell's Old Boyshoz igazolt. Ottani edzője, Enrique Dominguez nagyon hamar észrevette istenáldotta tehetségét. „Leo olyanokat tudott a labdával, amit korábban csak Diego Maradona!" – áradozott. Úgy tűnt, a River is felfigyelt a srácra, aki 13 évesen néhányszor edzett a „milliomosok" korosztályos csapatával – de nem igazolt le.

Részben azért, mert úgy tűnt: nagy a baj. Az orvosok felfedezték, hogy Leo szervezetében a kelleténél jóval kisebb arányú a csontok fejlődését is segítő növekedési hormon. Drága kezelésekre lett volna szükség, ám arra nem futotta a családi költségvetésből. A família feje akkor úgy határozott, hogy a család átköltözik Spanyolországba, hátha ott meg tudják keresni a fiú kezeléséhez szükséges összeget. A Messi família Katalóniában telepedett le. Nem sokkal később a tizenkét éves, ceruzavékony és apró gyerek részt vett egy tehetségkutatón a La Massián, a Barça futballakadémiáján. Az összes őt figyelőt elvarázsolta, szerződést kapott a klubtól, sőt a kék-gránátvörös gárda még azt is vállalta, hogy fizeti a gyógyulásához szükséges orvosi ellátás költségeit.

Messi szélsebesen fejlődött. 2000 szeptemberében, az első meccsén öt gólt rúgott. Egymás után hagyta maga mögött a grádicsokat (U14, U16 B, U16 A, U18 A, Barça C, Barça B), s 2003 novemberében, 16 évesen, a portói Dragão stadion megnyitóján bemutatkozott az első csapatban.

A Primera Divisiónban 2004. október 16-án, a városi vetélytárs Espanyol elleni, idegenbeli városi rangadón debütált. 17 évesen, 3 hónaposan és 23 naposan a Barcelona történetének harmadik legfiatalabb újonca lett.

A katalánok bajnoki címével zárult idényben, 2005. május elsején megszületett első bajnoki gólja. 17 évesen, 10 hónaposan és 7 naposan a kék-gránátvörös klub valaha volt legifjabb gólszerzője lett a Primera Divisiónban.

Ahogyan az elmúlt húsz-huszonöt évben minden szikrázóan tehetséges argentin futballistát, őt is Diego Armando Maradonához kezdték hasonlítgatni. Különösen azután, hogy a Barcelonában egyre szebb jövőt jósoltak neki, illetve hogy tündökölt a 2005-ös, hollandiai junior-világbajnokságon. Ő volt az aranyérmet nyerő argentin válogatott első számú csillaga, a döntő és az egész torna legjobbja, s a gólkirálya.

Néhány héttel később José Pekerman szövetségi kapitány meghívta a felnőtt válogatott keretébe. Korábban egyébként a spanyolok is szerették volna a magukénak tudni, meg akarták hívni korosztályos válogatottjukba. Leo azonban az argentinok mellett döntött.

Budapesten, a magyar válogatott ellen debütált – finoman szólva emlékezetesen. Egy perccel a pályára lépése után, miután arcba könyökölte Vanczák Vilmost, piros lapot kapott a német Markus Merk bírótól.

Előtte, 2005. június 27-én további öt évre szóló szerződést kötött a Barcelonával. A kivásárlási klauzulájában ugyanaz az összeg szerepelt, mint az akkori legnagyobb sztárében, Ronaldinhóéban: 150 millió euró.

Az FC Porto.
Hátul, balról: Vítor Baía, Jorge Costa, Ricardo Costa, Pepé, Nuno Valente, Costinha.
Elöl: Hugo Leal, Carlos Alberto, Maniche, McCarthy, Szeitaridisz

A brazil válogatott.
Balról: Ronaldinho, Zé Roberto, Robinho, Maicon, Émerson, Gilberto, Dida, Roque Júnior, Kakà, Lúcio, Adriano

Az argentin olimpiai válogatott.
Hátul, balról: Delgado, Heinze, Coloccini, Ayala, Lux, Lucho González.
Elöl: Tévez, D'Alessandro, Kily González, Rosales, Mascherano

A Liverpool FC. Hátul, balról: Traoré, Xabi Alonso, Hyypiä, Dudek, Carragher, Kewell. Elöl: Finnan, Baroš, Luís García, Gerrard, Riise

A São Paulo FC. Hátul, balról (csak a játékosok): Rogério Ceni, Fábio Santos, Roger, Renan, Lugano, Danilo, Edcarlos, Carlinhos, Fabão. Elöl: Luizão, Souza, Marco Antônio, Diego Tardelli, Amoroso, Cicinho, Mineiro, Josué, Júnior

A CSZKA Moszkva. Hátul, balról: Akinfejev, Šemberas, Rahimić, Jarošik, Alekszej Berezuckij. Elöl: Olić, Odiah, Vaszilij Berezuckij, Zsirkov, Vágner Love, Guszev

Bajnokok, kupagyőztesek

2004–2005

EURÓPA

Sparta Praha

Dinamo Tbiliszi

Olympiakosz

PSV

FH Hafnarfjördur

Országa	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Tiranë	Teuta Durrës
Andorra	Sant Julia	Santa Coloma
Anglia	Chelsea FC	Arsenal FC
Ausztria	SK Rapid	FK Austria
Azerbajdzsán	Hazar Lankaran	FK Baki
Belgium	FC Bruges	Germinal Beerschot
Bosznia-Hercegovina	Zrinjski Mostar	FK Sarajevo
Bulgária	CSZKA Szófia	Levszki Szófia
Ciprus	Anorthoszisz	Omonia Nicosia
Csehország	Sparta Praha	Baník Ostrava
Dánia	Brøndby	Brøndby
Észak-Írország	Glentoran FC	Portadown
Észtország	Levadia Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	Dinamo Minszk	MTZ-RIPO Minszk
Feröer-szigetek*	HB	HB
Finnország*	FC Haka	FC Hämeenlinna
Franciaország	Olympique Lyonnais	Auxerre
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Lokomotivi Tbiliszi
Hollandia	PSV	PSV
Horvátország	Hajduk Split	NK Rijeka
Írország*	Shelbourne	Waterford United
Izland*	FH Hafnarfjördur	Keflavík
Izrael	Maccabi Haifa	Maccabi Tel-Aviv
Kazahsztán	Kajrat Almati	FK Taraz
Lengyelország	Wisła Kraków	Groclin
Lettország*	Skonto Riga	FK Ventspils
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FBK Kaunas	FBK Kaunas
Luxemburg	D91 Dudelange	Pétange
Macedónia	Rabotnicski Kometal	Baskimi Kumanovo
Málta	Sliema Wanderers	Birkirkara
Moldova	Serif Tiraspol	Nistru Otaci
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Rosenborg BK	Brann Bergen
Olaszország	–	AC Milan
Oroszország	Lokomotiv Moszkva	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	MIKA Asztarak
Portugália	SL Benfica	Vitória Setúbal
Románia	Steaua Buc.	Dinamo Buc.
San Marino	Domagnano	Pennarossa
Skócia	Rangers FC	Celtic FC
Spanyolország	FC Barcelona	Betis

ARANYLABDA, 2004

Seva megelőzte a Barça braziljait

Ismét olasz klubban szereplő és a hajdani – politikai értelemben vett – Kelet-Európában felnőtt futballista kapta meg az Aranylabdát. **Andrij Sevcsenko**, aki a 2003-as győztes Pavel Nedvěd helyét foglalhatta el a trónon, a szavazás történetének harmadik ukrán győztese lett, Oleg Blohin és Igor Belanov után. Seva 1999 nyári Milánóba szerződése óta harmadszor került a képzeletbeli dobogóra. Az Európa-bajnokságokat követő ankétok „gyakorlatától" eltérően ezúttal az aranyérmes csapat játékosai nem

Sahtar Donyeck

DÉL-AMERIKA

Ipatinga

Danubio

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Valencia

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Svájc		FC Basel	FC Zürich
Svédország*		Malmö FF	Djurgårdens IF
Szerbia és Montenegró		FK Partizan	FK Zseleznik
Szlovákia		Artmedia Bratislava	Dukla Banská Bystrica
Szlovénia		ND Gorica	Publikum Celje
Törökország		Fenerbahçe	Galatasaray
Ukrajna		Sahtar Donyeck	Dinamo Kijev
Wales		TNS	TNS
Argentína		Newell's Old Boys (Apertura)	
		Vélez Sarsfield (Clausura)	
Brazília*		Santos FC	
	Rio de Janeiro	Fluminense	
	São Paulo	São Paulo FC	
	Minas Gerais	Ipatinga	
	Rio Grande do Sul	Internacional	
Bolívia		The Strongest (Clausura)	
		Bolivar (Apertura)	
Chile		Cobreloa (Clausura)	
		Unión Española (Apertura)	
Ecuador*		Deportivo Cuenca	
		LDU Quito (Apertura)	
Kolumbia*		Júnior (Finalización)	
		Atlético Nacional (Apertura)	
Paraguay*		Cerro Porteño	
Peru*		Sporting Cristal (Clausura)	
		Cienciano (Apertura)	
Uruguay*		Danubio (2004)	
		Nacional (2005 tavasz)	
Venezuela		Maracaibo	
Egyesült Államok		D.C. United (MLS)	Kansas City Wizards
Mexikó		UNAM (Tél)	
		Club América (Tavasz)	
Bajnokcs. Európa-kupája		Liverpool FC	
UEFA-kupa		CSZKA Moszkva	
Európai Szuperkupa		Valencia	
Libertadores Kupa		São Paulo FC	
Afrikai Bajn. Kupája*		Enyimba	
Ázsiai Bajn. Kupája		al-Ittihad	
Világkupa*		FC Porto	
Konföderációs Kupa		Brazília	
Olimpia		Argentína	
Ázsia Kupa		Japán	

* naptári éves lebonyolítási rend

dominálták a szavazást, még a torna legjobbjának választott Theodorosz Zagorakisz is „csak" ötödik lett.

Aranylabda, 2004

1. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 175 pont, 2. Deco, Anderson Luís de Souza (brazil-portugál, FC Porto, FC Barcelona) 139, 3. Ronaldinho, Ronaldo de Assis Moreira (brazil, FC Barcelona) 133, 4. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 80, 5. Theodorosz Zagorakisz (görög, AEK Athén, FC Bologna) 44, 6. Adriano Leite Ribeiro (brazil, Parma, FC Internazionale) 27, 7. Pavel Nedvěd (cseh, Juventus FC) 23, 8. Wayne Rooney (angol, Everton FC, Manchester United), 9. Ricardo Carvalho (portugál, FC Porto, Chelsea FC) és Ruud van Nistelrooy (holland, Manchester United) 18. (Az első tíz helyezett.)

Botrány rázta meg az olasz futballt

- ***A Bayern München Magathtal dupla duplát ért el***
- ***Az Olympique Lyonnais francia csúcsot állított fel***
- ***A Corinthians tulajdonosa tanult Roman Abramovicstól***

Az olasz bajnokság hajrája és a világbajnokság kezdete között Olaszországban kitört a Calciopoli, az ottani labdarúgás történetének egyik legnagyobb botránya. Mindeddig az egyetlen, amely még a legnépszerűbb és legsikeresebb klubot, a Juventust sem kímélte. Történései azon részével, amelyek a 2004–2005-ös idényre vetültek, már foglalkoztunk az előző szezonnál, most vegyük fel újra a szálat 2006 májusának közepén.

Akkor még csak annyit lehetett tudni, hogy a Fabio Capello által irányított Juventus 91 pontot szerezve bajnok lett, három ponttal megelőzve az AC Milant és tizenöttel az Intert. A Juve mindössze egy vereséget szenvedett, a San Siróban a Milantól kapott ki. Legjobb góllövőjénél, az argentin-francia David Trezeguet-nél (23) csak a Fiorentina élete legjobb szezonját teljesítő csatára, Luci Toni (31) ért el többet. A center elképesztő teljesítményt nyújtott: az 1958–1959-as idényben 33 gólig jutó Antonio Valentin Angelillo remeklése óta Toni volt az első „capocannoniere”, aki elérte, sőt elhagyta a harmincgólos határt.

A Juve nemzetközi brigádra épített, az idénybeli huszonkét szereplőjéből tíz egy másik ország válogatottjának volt tagja, a többség, az olasz csillagokhoz hasonlóan, szerepelt aztán a németországi világbajnokságon. Így festett az alapcsapat: Buffon – Thuram, Cannavaro, Zambrotta – Émerson, Camoranesi, Vieira, Nedvěd – Del Piero vagy Mutu – Trezeguet, Ibrahimović.

Jelképes fotó: az Inter maradt felül, földön a Juventus

Nehéz megérteni, hogy ennek a csapatnak miért kellett „extra támogatás”. Május 4-én nyilvánosságra került egy telefonlehallgatásokról készített jegyzőkönyv, amelyből megtudhattuk, hogy a Juventus általános igazgatója, Luciano Moggi és az ügyvezető igazgató, Antonio Giraudo megpróbálta rábírni Pierluigi Pairettót, a játékvezetők korábbi főnökét, hogy járjon közbe annak érdekében, hogy „baráti bírók” vezessék a Juventus mér-

kőzéseit. Négy nappal később a FIGC, az Olasz Labdarúgószövetség vizsgálata alapján kiderült, hogy érintett a világbajnokságra készülő Massimo de Santis játékvezető is. Franco Carraro, a szövetség elnöke azonnal lemondott. Villámgyorsan történt minden. A nápolyi ügyészség kilenc klub – az Arezzo, az Avellino, a Crotone, a Fiorentina, a Juventus, a Lazio, a Messina, a Siena és az Udinese – ellen nyomozást indított, közülük kettő, a Fiorentina és a Lazio, valamint harmadikként a Juventus ellen olyan súlyos vádak vetődtek fel, hogy már a kizárásukról írt az olasz sajtó. Az események hatására lemondott a Juventus vezérkara.

Itt még felhőtlen Cannavaro és a többi juvés öröme, ünneplik a bajnoki címet

Egy nappal később, május 12-én a nagy nyilvánosság számára is világossá vált, hogy a Juventus a 2004–2005-ös idényben 29 alkalommal próbálta meg befolyásolni a meccsek végeredményét. Luciano Moggit és Antonio Giraudót emberrablással is megvádolták. Felmerült egy újabb klub, az AC Milan érintettsége is.

Még mindig csak május közepét írtuk, csupán egy nappal korábban játszották le a Serie A 2005–2006-os szezonjának utolsó fordulóját, amikor Luciano Moggi kihallgatása nyomán lelepleződött a Fiorentina–Juventus paktum. A néhány héttel korábban véget ért szezonban a Juventus mindent megtett azért, hogy a Fiorentina megőrizze Serie A-s tagságát, cserébe a „violák" vállalták, hogy támogatják a Juventus és a Milan elképzeléseit. Napról napra szövevényesebb lett az ügy, egyre több fura összefonódásról hullt le a lepel. Az AS Roma is gyanúba keveredett Émerson Ferreira 2005 nyári átigazolásával kapcsolatban. A Juventusnak eladott brazil középpályás árába a rómaiak állítólag „előre meghatározott eredményeket" is belekalkuláltak. De az is kiderült, hogy Luciano Moggi az Olasz Olimpiai Bizottság (CONI) főtitkáránál kijárta, hogy az egyik Juventus-játékost ne vessék doppingvizsgálat alá. A hónap végén a római ügyészség nyomozást indított a Lazio elnöke és többségi tulajdonosa ellen. A Claudio Lotito házánál, illetve a Lotito által tulajdonolt Lazioenetsnél kutakodó nyomozók hamis könyvelésre gyanakodtak. Mire az olaszok elkezdték a világbajnoki szereplést, már tombolt a botrány, amelynek „rossz fiúit" a Squadra Azzurra aranyérme sem mentette aztán meg. A Juventust kizárták a második osztályba, s még ott is kilencpontos levonással kezdte a 2006–2007-es idényt. A másik három sztárklub legalább maradhatott a Serie A-ban, de a Milan 2005–2006-os eredményéből harminc pontot levontak, majd a következő szezont mínusz nyolc ponttal kezdte. („Csak" 30 pontot vontak le, így a piros-feketék harmadikok lettek. Ezzel jogot szereztek legalább a BL-selejtezőben való indulásra – a következő májusban meg is nyerték a

sorozatot. A Fiorentinától és a Laziótól is 30-30 pontot vontak le 2005–2006-ra, a firenzeiek mínusz 15, a rómaiak mínusz 3 ponttal kezdték a következő szezont. Hozzátartozik a teljes képhez: mind a négy klub még ennél is súlyosabb büntetéseket kapott első fokon, amelyeket aztán enyhítettek.

Az Internek tulajdonképpen az ölébe hullott a bajnoki cím, hívei nem is nagyon lelkesedtek miatta. Mindazonáltal Roberto Mancini 31 játékosa bajnok lett. A névsor: Júlio César (29), Francesco Toldo (8), Paolo Orlandoni (1) kapusok, Iván Córdoba (34/4), Walter Samuel (28/2), Javier Zanetti (26), Giuseppe Favalli (23), Marco Materazzi (21/2), Nicolás Burdisso (16), Pierre Womé (13), Zé Maria (8), Szinisa Mihajlovics (5/1), Marco Andreolli (2), Leonardo Bonucci (1) védők, Esteban Cambiasso (34/5), Luis Figo (34/5), Juan Sebastián Verón (25), Dejan Sztankovics (23/2), David Pizarro (23/1), Kily González (15), Santiago Solari (13/3), Cristiano Zanetti (13), César Rodriguez (8/1), Ilario Aloe (1), Daniel Boumsong (1) középpályások, Julio Cruz (31/15), Adriano Leite (30/13), Obafemi Martins (28/9), Álvaro Recoba (20/5), Domenico Germinale (1) csatárok. Tizenöt dél-amerikai játékos volt köztük, nyolc argentinnal.

A spanyol bajnok a Barcelona lett, tizenkét ponttal megelőzve a Real Madridot. Nagy éve volt a katalánoknak, akik megnyerték a Bajnokok Ligáját is. Még úgy is, hogy tavasszal kisebb hullámvölgybe kerültek. Az egész év róluk szólt: BL-győzelem, bajnoki arany, 18 mérkőzésen át tartó veretlenségi széria, gólkirály és aranylabdás a csapatban. S akkor még ott volt az az arisztokratikus teljesítmény, amellyel, elsősorban Ronaldinhónak köszönhetően, 3-0-ra nyertek a Bernabéu Stadionban.

A névsoruk a következő volt: Víctor Valdés (35), Albert Jorquera (3) kapusok, Carles Puyol (35/1), Oleguer Presas (33), Edmílson (28), Juliano Belletti (27), Sylvinho (26/2), Rafael Márquez (25), Giovanni van Bronckhorst (19), Rodri (4), Javi Martos (1), Jesús Olmo (1) védők, Andrés Iniesta (33), Ludovïc Giuly (30/5), Deco (29/3), Mark van Bommel (24/2), Xavi (16), Thiago Motta (15/1), Gabri (11), Ludovïc Sylvestre (2), Andrea Orlandi (1), Ramón Masó (1), Pitu (1) középpályások, Samuel Eto'o (34/26), **Ronaldinho** (29/17), Henrik Larsson (28/10), Lionel Messi (17/6), Santiago Ezquerro (12/2), Maxi López (6) csatárok.

A Real Madridnál ez az idény sem telt el edzőváltás nélkül. Vanderlei Luxemburgo tizenegy hónap után, 2005 de-

cemberében távozott, Juan Ramón López Caro vette át a csapatot. A szezon elején Robinho, Sergio Ramos és Júlio Baptista, majd menet közben Cicinho és Antonio Cassano került a csapathoz (majdnem 100 millió eurót költött a Real Madrid az évadban játékosvásárlásra), közel

Világsztárok 1: Zinédine Zidane és Andrés Iniesta

másfél évtized távlatából kockázat nélkül kijelenthető: a spanyol válogatott védővel járt a legjobban a királyi klub. Több lap is arról írt, hogy a spanyol játékosok és az idegenlégiósok között ellenszenv alakult ki. Raúl például azt kifogásolta, hogy Ronaldo – annak ellenére, hogy házi gólkirály lett, nem volt éppen csúcsformában – a Pérez-érában érinthetetlennek számított. Ráadásul Raúl, a klubtörténet akkori legeredményesebb aktív játékosa nehezen viselte, hogy miután Ronaldo játszott elöl, ő pedig visszavonva, romlott a gólstatisztikája. A 2005–2006-os szezonban a Bernabéuban véget ért egy korszak. Bár a világ leggazdagabb klubja lett a Real Madrid, lemondott az elnök, Florentino Pérez.

2006 nyarán már a német futball minden követője eskü alatt vallotta volna: Felix Magath leszerződtetése telitalálatnak bizonyult a Bayern vezérkara részéről. A világbajnoki ezüstérmes, egykori hamburgi futballista 2004 nyarán vette át a Bundesliga rekordbajnokát, nem sokkal az után, hogy a Bayern minden sorozatban jócskán lemaradt a Werder Bremen mögött. Ám a következő két esztendőben a müncheniek minden fontos hazai titulust megnyertek, a Bundesliga és a DFB-kupa győztese is lettek. A Bayern lett a német futball első csapata, amely két egymást követő évben duplázott, egyébként története során már hatodszor megnyerve azonos évben a bajnokságot és a kupát is.

és világsztárok 2: Oliver Kahn és Michael Ballack

Ha azt mondjuk, a Bayern simán megnyerte a bajnokságot, még nagyon enyhén fogalmaztunk. A 34 fordulóból ugyanis mindössze kettőt nem zárt az élen, az elsőt (pedig az új Allianz Arenában rendezett első bajnoki mérkőzésén 3-0-ra kiütötte a Borussia Mönchengladbachot), valamint a kilencediket (amelyben „csak” döntetlent játszott idegenben a Schalke 04 ellen, ami után a Werder Bremen jobb gólkülönbségével megelőzte).

A 2005–2006-os szezon a Bayern rekordjainak idénye volt. Sorozatban 15 mérkőzését megnyer-

te, soha nem aratott még egy csapat ilyen sok győzelmet a Bundesliga őszi idényében (14), addig senki sem gyűjtött ilyen sok pontot abban a szakaszban (44), nem utolsósorban először nyerte meg egy gárda sorozatban nyolc idegenbeli mérkőzését. Rekordokat döntött a Bayern – s egyszersmind csúcsokat döntött néhány játékosa. A sokadvirágzását élő, s a német sajtó által a válogatottba is követelt Mehmet Scholl a nyolcadik bajnoki címét nyerte, s ezzel leköröz te Klaus Augenthalert, Lothar Matthäust és Alexander Zicklert. Utóbbi hármat pedig beérte a hét elsőségnél járó Oliver Kahn. Scholl – s Bixente Lizarazu! – ötödször lett kupagyőztes, s ezzel megelőztek, vagy ha úgy tetszik, elhagytak egy csapatra való négyszeres győztest.

A fentiek ismeretében meglepő, de valójában felemás évet zártak a bajorok. Bizonyítékul elég az őszi és a tavaszi táblázatot egymás mellé tenni: az első szakaszt rekordot jelentő 44 ponttal, a HSV előtt hatpontos előnnyel megnyerték, a másodikban csak harmadikok lettek, 13 ponttal kevesebbet szerezve. Tavaszra eltűntek a „gazdaságos" győzelmek: az őszi 35 gól 44 pontot hozott, a mindössze hárommal kevesebb tavaszi csak 31-et.

A bajnokcsapat alaptizenegyét Oliver Kahn (31) – Willy Sagnol (31/1), Lúcio (30/2), Valérien Ismaël (30), Martín Demichelis (27/1) – Hasan Salihamidžić (21/2), Bastian Schweinsteiger (30/3), Zé Roberto (27/1) – **Michael Ballack** (26/14) – Roy Makaay (31/17), Claudio Pizarro (26/11) alkotta. Ami a „tartalékokat" illeti, Michael Rensing (6) és Bernd Dreher (1) volt a két cserekapus, mellettük elképesztő erősségű volt a mezőnyjátékos-kontingens: Philipp Lahm (20), Bixente Lizarazu (18), Ali Karimi (20/2), Mehmet Scholl (18/3), Owen Hargreaves (16/1), Sebastian Deisler (16), Jens Jeremies (13), Andreas Ottl (8/1), Júlio dos Santos (1), Paolo Guerrero (14/4), Roque Santa Cruz (13/4).

A fölényes címnyerés ellenére a *Kicker Sportmagazin* által összeállított Év csapatába mindössze két Bayern-futballista fért be, a brazil Lúcio, s az idény legfontosabb játékosa, Michael Ballack. A tizenegyet az szerint állították össze, kit hányszor választottak be a lap munkatársai a Hét csapatába. Gondolhatnánk akár azt is, hogy nagyon kiegyensúlyozott volt a mezőny: nyolc klubból verbuválódott össze a legjobbak tizenegye: Georg Koch (Duisburg, 7-szer került be az Év csapatába) – Lúcio (Bayern, 8), Mario Cantaluppi (Nürnberg, 6), Marcelo Bordon (Schalke, 7) – Torsten Frings (Werder, 5), Johan Micoud (Werder, 6), Yildiray Bastürk (Hertha, 5), Michael Ballack (Bayern, 6) – Miroslav Klose (Werder, 11), Halil Altintop (Kaiserslautern, 6), Dimitar Berbatov (Leverkusen, 5).

Amikor 2005 tavaszának végén a Chelsea – pontosan ötvenéves szünet után, a századik születésnapját ünnepelve – megnyerte az angol bajnokságot, sejteni lehetett, hogy a „kékek" híveinek nem kell újabb fél évszázadot várni az újabb titulusra. José Mourinho együttese a Premier League történetének mindössze második klubja lett a Manchester United után, amelyik meg tudta védeni címét. Bár a konkurencia nem volt lebecsülendő, egyetlen pillana-

tig sem volt kétséges, hogy a Chelsea lesz 2006-ban is Anglia legjobb futballcsapata. Az ötödik fordulóban került a táblázat élére, de addig is minden mérkőzését megnyerte, következésképpen soha, egyetlen fordulóban sem volt ponthátrányban egyetlen vetélytársával szemben sem. Végül nyolcpontos előnnyel lett bajnok.

Sokan könnyedén elintézték a Chelsea sikereinek magyarázatát azzal, hogy Roman Abramovics jóvoltából minden riválisnál több pénzből gazdálkodhat, s ebből következően minden más gárdánál erősebb az összevásárolt játékoskerete. Nem árt azonban elismerni azt, hogy Abramovics tökéletes klubvezetőnek bizonyult abban a tekintetben, hogy nemcsak a játékosállományt, hanem a vezetői kart is hozzáerősítette a vetélytársakéhoz. Claudio Ranieri nem állta volna az összehasonlítást Sir Alex Fergusonnal vagy Arsène Wengerrel. Ám José Mourinhóról, a világ legtöbbet kereső futballedzőjéről ki merte volna ugyanezt állítani 2006 nyarán? Két év alatt tudatos vásárlásokkal erősítette meg minden poszton a csapatát. Nem gyűjtögetett „galaktikusokat", de akiket a londoniakhoz igazolt, tökéletesen illeszkedtek a szerkezetbe.

Hosszasan lehetne elemezni a Chelsea 2005–2006-os szezonját, ám a lényeg mogyoróhéjban is összefoglalható. A csapat az első kilenc fordulóban veretlen maradt, a 22. fordulóig (!) csupán öt pontot veszített, miután előbb döntetlent játszott az Evertonnal, majd hosszú veretlenségét lezárva kikapott a Manchester Unitedtől. Nem ok nélkül beszélt **José Mourinho** már karácsony előtt arról, hogy csapata gyakorlatilag megnyerte a bajnokságot. Még ha némileg bosszantani is akarta ezzel Sir Alexet és Wengert, alapvetően igaza volt…

A portugál edző egyébként azt mondta a címvédés után, hogy kétszer is azon gondolkodott a szezon során, hogy becsukja maga mögött az ajtót, s otthagyja az angol futballt. Alkalmasint nem kell túl komolyan venni a szavait, de mindenesetre jelzik, a média nehezen viselte a játékosai által csak Josénak nevezett portugál stílusát.

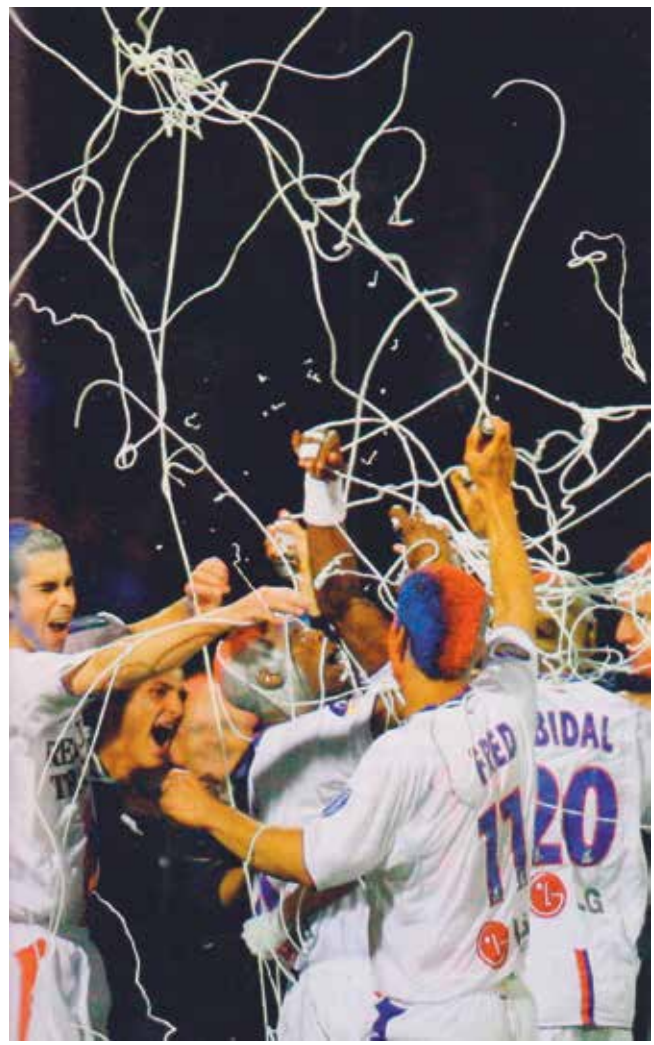
Végül a Stamford Bridge-en, a Manchester United, tehát az első számú vetélytárs elleni győzelemmel biztosította be a CFC az elsőségét. Érdekes megvizsgálni, hogy mennyit változott a Chelsea 2005–2006-os bajnokcsapata az előző évihez képest. *Pat Nevin*, a klub egykori játékosa, a *BBC* elemzője szerint az egyik fontos változás az izlandi Eiður Guðjohnsen háttérbe szorulása volt. A csatár fontos láncszem volt a 2004–2005-ös gárdában, ő jelentette az összeköttetést a középpályások és Didier Drogba között. Az új szezonban Guðjohnsen

sokkal kisebb szerepet kapott, helyette Michael Essien épült a gépezetbe. Pedig a klubtörténet addigi legdrágább vétele nem aratott osztatlan elismerést a szurkolók között, Mourinho viszont alapemberként számított rá, a ghánai középpályás 2458 percet töltött a pályán a bajnokságban. Nála többet csak Čech, Terry, Lampard és Makélélé, valamint Gallas játszottak.

A Chelsea FC-ben huszonöten szerepeltek bajnoki találkozón: Petr Čech (34), Carlo Cudicini (4), Lenny Pidgeley (1) kapusok, John Terry (36/4), William Gallas (34/5), Asier del Horno (25/1), Ricardo Carvalho (24), Paulo Ferreira (21), Robert Huth (13), Glen Johnson (4) védők, Frank Lampard (35/16), Joe Cole (34/8), Michael Essien (31/2), Claude Makélélé (31), Arjen Robben (28/6), Damien Duff (28/3), Shaun Wright-Phillips (27), Geremi Njitap (15/2), Maniche (8), Lassana Diarra (3), Jimmy Smith (1) középpályások, Hernán Crespo (30/10), Didier Drogba (29/12), Eiður Guðjohnsen (26/2), Carlton Cole (9) csatárok.

Franciaországban az Olympique Lyonnais rekordot állított fel azzal, hogy sorozatban ötödször is az élen végzett. Sikere tökéletessé tette a topligák 2005–2006-os sorát: a pályán az angol, a német, a spanyol, a francia és az olasz bajnok is megvédte elsőségét – utóbbitól aztán mindkét elsőséget elvették.

Paul Le Guen az idény előtt elhagyta a csapatot, egy korábbi sikeredző, Gérard Houllier vette át az együttest, amely az edzőváltás nehézségén kívül még azzal is könnyedén megbirkózott, hogy Michael Essien, az előző idény legjobb játékosa elment a Chelsea-hez. Az OL óriási, tizenöt pontos előnnyel végzett a második helyezett Girondins de Bordeaux előtt, mind ez, mind pedig a megszerzett 84 pont ugyancsak francia rekordot jelentett. Négyen, Grégory Coupet, Sidney Govou, valamint két brazil, Caçapa és Juninho Pernambucano részesei voltak az összes bajnoki címnek. A 2005–2006-os idény volt az egyik legjobb a szabadrúgás-specialista Juninho pályafutásában, aki nemcsak a liga legjobb külföldi futballistája lett, hanem megkapta az Év játékosa címet is. (Pusztán

Hálószaggató öröm az Olympique Lyonnais diadala után

egyetlen méltó vetélytársa akadt mindkét kategóriában, a PSG portugál gólkirálya, Pauleta.) Az ugyancsak brazil Cris, továbbá az idény után a Real Madridhoz szerződő Mahamadou Diarra nyújtott még kiemelkedő teljesítményt a bajnokcsapatban.

Szabadrúgás – Juninho Pernambucano leghatékonyabb fegyverét süti el

Gérard Houllier mindössze 24 játékost szerepeltetett a bajnoki idényben: Grégory Coupet (37) – Anthony Réveillère (20), Cris (36/3), Caçapa (26/2) – Tiago (29/5) – Florent Malouda (31/6), Juninho (32/8), Sidney Govou (35/5), Mahamadou Diarra (31/3) – Sylvain Wiltord (35/12), Fred (31/14), alkotta az alaptizenegyet. Játszott még John Carew (26/9), Benoît Pedretti (21/2), Sylvain Monsoreau (19), Jérémy Berthod (16/1), Jérémy Clément (15), Éric Abidal (14), François Clerc (14), Lamine Diatta (13), Karim Benzema (13/1), Patrick Müller (12/1), Hatem Ben Arfa (12), Pierre-Alain Frau (4) és a cserekapus, Rémy Vercoutre (2).

Thiago és Florent Malouda

A moszkvaiak uralták az orosz bajnokságot. A CSZKA végzett az élen, hat ponttal megelőzve a Lokomotivot és a Szpartakot. A(z egykori) katonacsapat csupán a hajrában volt meggyőző, a bajnokság első öthatodában csak egyszer vezetett. Ám a 26. forduló után az élre állt, s annak köszönhetően, hogy augusztus végétől kezdve az utolsó kilenc fordulóban már csupán két pontot veszített, magabiztosan szerezte meg a bajnoki címet. A szokásos „33-as" listát minősítési alapnak véve a CSZKA kiemelkedően a legerősebb játékosállománnyal rendelkezett, az Év csapatába nyolc játékost is adott (Akinfejev, a Berezuckij ikrek, Ignasevics, Rahimić, Odiah, Daniel Carvalho és Zsirkov). A további három helyből kettő később az angol Premier League-be is eljutó klasszisé, Nemanja Vidicsé és Andrej Arsaviné, a maradék pedig a gólkirály Dmitrij Kiricsenkóé lett. Utóbbi két brazilt szorított maga mögé, Vágner Love-ot és az FC Portóval BL-győztes Derleit.

Valerij Gazzajev bajnokcsapatában szerepeltek: Igor Akinfejev (29), Venjamin Mandrikin (1) kapusok, Deividas Šemberas (28), Alekszej Berezuckij (27/2), Vaszilij Berezuckij (27/2), Szergej Ignasevics (22/5), Bohdan Sersun (1) védők, Elvir Rahimić (30/1), Daniel Carvalho (29/4), Jevgenyij Aldonyin (29/1), Chidi Odiah (27/2), Milos Kraszics (27/2), Rolan Guszev (25/4), Dudu (21/3), Jurij Zsirkov (20/2), Juris Laizāns (3/1), Osmar Ferreyra (2), Ivan Taranov (1) középpályások, Vágner Love (21/7), Ivica Olić (20/10), Szergej Szamogyin (12), Alekszandr Szalugin (5/1), Szergej Pravoszud (5) csatárok.

Argentínában a Boca Juniors nyerte meg az Aperturát és a Clausurát is. Alfio „Coco" Basile dirigálta a csapatot, amelynek alapösszeállítása így festett: Roberto Abbondanzieri – Hugo Ibarra, Jonatan Maidana, Cata Díaz, Juan Krupoviesa – Fernando Gago – Sebastián Battaglia, Fabián Vargas (Neri Cardozo) – Federico Insúa – Rodrigo Palacio (Marcelo Delgado), Martín Palermo (Daniel Bilos). De játszott még a veterán Gullermo Barros Schelotto, a kolumbiai légiós Fredy Guarin is, a szűk keretet tekintve.

Carlos Tévezt ünneplik a Corinthians hívei

2005 elején új befektető érkezett a brazil bajnokság egyik esélyesének jósolt Corinthianshoz, az iráni származású üzletember, Kia Joorbichjan, akiről eleinte csak annyi derült ki, hogy jó barátja Roman Abramovicsnak. Ez ajánlólevélnek is megtette a brazil futballban... Ennek ellenére a nagy tekintélyű klubelnök, Alberto Dualib kezdetben nem nézte jó szemmel a 30 éves, kölyökképű befektetőt. Közben az újságírók azt firtatták, hogy milyen „hátterű" pénzek érkeznek az egyik legnevesebb brazil csapathoz. Az új tulajdonos-támogató ellenben rendületlenül ment előre. Megvette a 2004-ben (is) Dél-Amerika legjobbjának választott argentin Carlos „Carlitos" Tévezt, a Boca Juniors sztárjátékosát. Majd következtek a további erősítések: a brazil válogatott balhátvéd, Gustavo Nery a Werder Brementől, Roger a Fluminensétől, a 2004-es BL-győztes Portótól Carlos Alberto, az argentin River Plate-től az argentin válogatott Javier Mascherano. Így is nagyon erős volt a keret, de az idény derekán még hazament a brazil válogatott Nilmar az Olympique Lyontól, hogy csak a legnevesebbeket említsük. Brazil klub még soha ennyit nem költött: az erősítések több mint negyvenmillió euróba kerültek. Ráadásul nem volt olcsó az edző sem, a kispadra Daniel Alberto Passarellát sikerült megszerezni. Ilyen előzmények után az lett volna nagy csoda, ha a Cor nem nyeri meg a bajnoki címet. Sikerült, viszont nem könnyen. Passarellával nem ment, aztán kiderült, hogy nem mindig a híres edző a jó edző: a szinte tapasztalatlan Márcio Bittencourt keze alatt összeállt a csapat, majd még inkább kiteljesedett Antônio Lopes irányításával. De még ez sem lett volna elég a bajnoki címhez, ám miután kiderült, hogy egy Edilson Pereira nevű játékvezető – fogadási csalás részeseként – manipulált tizenegy mérkőzést, a szövetség újrajátszatott

néhány rangadót. Az egyik a Corinthians–Santos találkozó volt, amelyet eredetileg a bajnoki címet védő „halak” nyertek meg 4-2-re. Az újrázáson ellenben tarolt a Corinthians, a 7-1-gyel megelőzte a táblázaton a következő tavasszal a Libertadores Kupa megnyerésével vigasztalódó Internacionalt. Ám ha nincs az újrázás, elúszott volna a Cor bajnoki címe!

A keret így festett: Fábio Costa – Edson, Betão, Marinho, Gustavo Nery – Marcelo Mattos, Mascherano, Roger – Carlos Alberto, Tévez, Jô, valamint Coelho, Sebá, Anderson, Wendel, Bobô, Fabrício, Rosinei, Gil, Dinélson, Ronni, Hugo és Abuda.

Az Év játékosa: Carlos Tévez (Corinthians), az Év felfedezettje: Rafael Sobis (Internacional), az idény gólkirálya a 40. születésnapjához közeledő Romário (Vasco da Gama) lett. Az Év csapata: Fábio Costa (Corinthians) – Gabriel (Fluminense), Lugano (São Paulo FC), Gamarra (Palmeiras), Gustavo Nery (Corinthians) – Marcelo Mattos (Corinthians), Tinga (Internacional), Roger (Corinthians), Petkovics (Fluminense) – Rafael Sobis (Internacional), Tévez (Corinthians).

ARANYLABDA, 2005

Ronaldinho megelőzte az angolokat

Kilenc éven belül a harmadik R betűs brazil futballista érdemelte ki az Aranylabdát: Ronaldinho Ronaldo (1997) és Rivaldo (1999) nyomdokaiba lépett. A Barcelona csillaga az ötvenkét szavazóból ötvennek a listáján szerepelt, 33-an az első, 11-en a második helyre tették. Akkoriban vitathatatlanul ő volt a világ első számú futballistája, nagy fölénnyel megnyerte a FIFA Aranylabdáját is. Azt nyilatkozta: „A csapattársaimnak és a családomnak szeretném ajánlani a díjat, akik mindig, még a legnehezebb időkben is mellettem álltak. Szeretném még Istennek ajánlani, aki egészséget és tehetséget adott nekem ahhoz, hogy azt csinálhassam, amit a legjobban szeretek: futballozni, s közben az embereket szórakoztatni.” A brazil támadó középpályás mögött két angol végzett. Frank Lampard elsősorban a Chelsea nagy menetelésében és angol bajnoki címében, Steven Gerrard a Liverpool nemzetközi kupasikereiben, főként a Bajnokok Ligája megnyerésében játszott szerepének köszönhette előkelő helyezését. Természetesen mindketten alapemberei voltak a világbajnoki selejtezőket sikeresen vevő „háromoroszlános” válogatottnak is.

Aranylabda, 2005

1. Ronaldinho, Ronaldo de Assis Moreira (brazil, FC Barcelona) 225 pont, 2. Frank Lampard (angol, Chelsea FC) 148, 3. Steven Gerrard (angol, Liverpool) 142, 4. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 41, 5. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 33, 6. Paolo Maldini (olasz, AC Milan) 23, 7. Adriano Leite Ribeiro (brazil, FC Internazionale) 22, 8. Zlatan Ibrahimović (svéd, Juventus FC) 21, 9. Kakà, Ricardo Izecson dos Santos Leite (brazil, AC Milan) 19, 10. Samuel Eto’o (kameruni, Barcelona FC) és John Terry (angol, Chelsea FC) 18-18. (Az első tíz helyezett.)

A Chelsea FC. Hátul, balról: Gallas, Del Horno, Cudicini, Terry, Ricardo Carvalho, Lampard. Elöl: Essien, Makélélé, Wright-Phillips, Joe Cole, Drogba

Az Internazionale. Hátul, balról: Júlio César, Adriano, Javier Zanetti, Cambiasso, Figo, Verón. Elöl: Sztankovics, Favalli, Materazzi, Córdoba, Recoba

A Bayern München. Hátul, balról: Ballack, Sagnol, Demíchelis, Pizarro, Lúcio, Júlio dos Santos. Elöl: Guerrero, Deisler, Kahn, Hargreaves, Salihamidžić

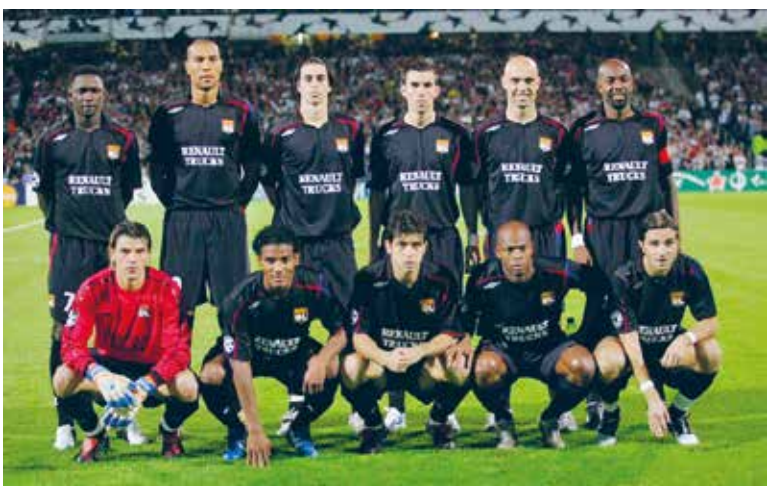
Az FC Barcelona. Hátul, balról: Ronaldinho, Edmílson, Van Bronckhorst, Rafa Márquez, Eto'o, Victor Valdés. Elöl: Iniesta, Giuly, Belletti, Deco, Puyol

A Boca Juniors. Hátul, balról: Espindola, Silvestre, Vargas, Medrán, Alvarez, Gago. Elöl: Morel Rodriguez, Palacio, Galarza, Calvo, Ledesma

Az Olympique Lyonnais. Hátul, balról: Diarra, Carew, Thiago, Réveillère, Cris, Caçapa. Elöl: Coupet, Malouda, Juninho Pernambucano, Wiltord, Berthod

AZ ÉV CSAPATA

Brazil–holland–Masía vegyes

Frank Rijkaard klubedzői pályafutásában a 2005–2006-os siker jelentette a csúcspontot. Addigra ért össze az általa 2003 augusztusa óta alakítgatott csapat. A Stade de France-ban megnyert Bajnokok Ligája-döntő szereplői közül csupán Carles Puyol és Victor Valdés számított alapembernek a Barçában a holland edző érkezése előtti tavaszon.

A 2005–2006-os szezonban a katalánok megvédték a bajnoki címüket, s úgy nyerték meg a Bajnokok Ligáját, hogy tulajdonképpen az Arsenal elleni finálében játszottak a legkevésbé meggyőzően. Ezzel szemben remekeltek a Werder Bremen, a Panathinaikosz, s presztízscsatát is jelentő mérkőzéseken a korábban éveken át a Barcelona stábjában dolgozó José Mourinho által dirigált, az angol bajnokságot uraló Chelsea ellen. Parádés támadók álltak Rijkaard rendelkezésére, de az egyenes kieséses szakaszban szinte a védelem vitte a döntőig a gárdát: a Benfica és az AC Milan elleni összesen 360 percben egyetlen gólt sem kapott a Barcelona.

Rijkaard megszervezte a csapata játékát, csupán az ék, Samuel Eto'o nem kapott kötött feladatot.

Lionel Messinek ez volt az első igazi felnőttszezonja, ugyan minden sorozatot figyelembe véve is csak huszonöt mérkőzésen játszott – de sérülése miatt. A Chelsea elleni, március hetedikei hazai mérkőzésen le kellett cserélni, s utána kénytelen volt kihagyni a szezon hátralévő heteit. Ludovic Giuly került a helyére, aki egyáltalán nem futballozott rosszul, de

AZ EDZŐ

A BL-győzelem a korona

FRANK (Franklin Edmundo) RIJKAARD 1962. szeptember 30-án Amszterdamban született. Rendkívüli pályafutást mondhatott magáénak játékosként is. Az AFC Ajax nevelése volt (1980–1987), majd a Sporting CP megvette, de azonnal kölcsönadta a Real Zaragozának (1987–1988). Az AC Milanban (1988–1993) érte el legnagyobb nemzetközi sikereit, végül az Ajaxban zárta le pályafutását. Ötszörös holland bajnok (1981–1982, 1982–1983, 1984–1985, 1993–1994, 1994–1995), a KNVB kupájának háromszoros győztese (1982–1983, 1985–1986, 1986–1987), olasz bajnok (1991–1992, 1992–1993), háromszoros BEK/BL-győztes (1989, 1990, 1995), KEK-győztes (1987), európai Szuperkupa-győztes (1989, 1990, 1993), Világkupa-győztes (1989, 1990). A holland válogatottban (1981–1994) 73 mérkőzésen tíz gólt szerzett. Európa-bajnok (1988), Eb-elődöntős (1992), vb-résztvevő (1990) volt. Már 1998-ban megkapta a részben hazai rendezésű Eb-re készülő holland válogatottat, amellyel az elődöntőig jutott a 2000-es tornán. 2001–2002-ben a rotterdami Spartát vezette, 2003 és 2008 között az FC Barcelona, 2009–2010-ben a Galatasaray edzője, 2011 és 2013 között a szaúdi válogatott szövetségi kapitánya volt. Két spanyol bajnoki címet nyert (2004–2005, 2005–2006), a koronát pedig a tréneri karrierjében a BL-győzelem jelentette (2006).

A Barcelona küldöttsége a Stade de France-ban, a Bajnokok Ligája megnyerése után

Messi már akkor, 18 évesen jobb volt nála. Amikor a Bolha pályán volt, a Barça mindössze két mérkőzést veszített, egyet az országos kupában a Zaragoza, egyet pedig a bajnokságban az Atlético ellen.

Messi később gyakran mondta, örök életre hálás Decónak és Samuel Eto'ónak, de különösen a világ akkori legjobbjának, Ronaldinhónak, akik nagyon sokat tettek azért, hogy könnyen beilleszkedjen az első csapatba. Ha már az akkori gárda vezéreinél tartunk – amúgy rajtuk kívül feltétlenül az volt Carles Puyol is –, érdemes megemlíteni, hogy Rijkaard és az akkori vezérkar nagyon bízott a brazilokban, rájuk alapozott. (Értsd: a brazíliai születésűekben.) Ronaldinhóban, Decóban, Sylvinóban, Edmílsonban – az alaptizenegy több mint egyharmadát alkották –, valamint a BL-döntőben fontos gólt szerző Bellettiben s a később olasz válogatottá lett Thiago Mottában.

A Barcelona esetében nem meglepő: a szűk keret brazilokból, hollandokból (Van Brockhorst, Van Bommel) és a La Masián nevelkedett játékosokból (Messi, Xavi, Iniesta, Puyol, Victor Valdés, Oleguer) állt. Az „egyéb" kategóriába legfeljebb Eto'o, Henrik Larsson és Rafa Márquez tartozott.

A megnyert BL-döntőben szereplő játékosok

VICTOR VALDÉS Arribas: 1982. január 14-én született L'Hospitaletben. Klubjai a Barcelona (1992–2014), közben a Tenerife (1992–1995), majd a Manchester United (2015–2016), kölcsönben a Standard Liège (2016) és a Middlesbrough (2016–2017) voltak. Hatszoros spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013), a Király Kupa kétszeres győztese (2008–2009, 2011–2012), Belga Kupa-győztes (2015–2016), háromszoros BL-győztes (2006, 2009, 2011), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). A spanyol válogatottban (2010–2014) húsz mérkőzésen védett. Világbajnoki kerettag 2010-ben, Eb-kerettag 2012-ben, mindkettőt győzelemmel zárták a spanyolok.

OLEGUER Presas Renom: 1980. február 2-án született Sabadellben. Klubjai a Lepanto, a Sant Gabriel, majd a Gramenet (1997–2001), a Barcelona (2001–2008) és az AFC Ajax (2008–2011) voltak. Kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), holland bajnok (2010–2011), Holland Kupa-győztes (2009–2010), BL-győztes (2006).

RAFAEL MÁRQUEZ Álvarez: 1979. február 13-án született a mexikói Zamorában. Klubjai az Atlas (1992–1999), az AS Monaco (1999–2003), az FC Barcelona (2003–2010), a New York Red Bulls (2010–2012), a León (2012–2014), a Hellas Verona (2014–2015) és ismét az Atlas (2016–2018) voltak. Francia bajnok (1999–2000), francia Ligakupa-győztes (2002–2003), négyszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010), a Király Kupa győztese (2008–2009), kétszeres mexikói bajnok (2013 Apertura, 2014 Clausura), kétszeres BL-győztes (2006, 2009), UEFA Szuperkupa-győztes (2009), klubvilágbajnok (2009). A mexikói válogatottban (1997–2018) 147 mérkőzésen 17 gólt szerzett. Öt vb-n (2002, 2006, 2010, 2014, 2018) szerepelt, az 1999-es Konföderációs Kupa és a 2003-as, valamint a 2013-as Concacaf Aranykupa győztese.

CARLES PUYOL Saforcada: 1978. április 13-án született La Pobla de Segurban. Klubjai a Pobla de Segur (1992–1995), majd az FC Barcelona (1995–2014) voltak. Hatszoros spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013), a Király Kupa kétszeres győztese (2008–2009, 2011–2012), háromszoros BL-győztes (2006, 2009, 2011), UEFA Szuperkupa-győztes (2009), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). A spanyol válogatottban (2000–2013) 100 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2008), részt vett további két vb-n (2002, 2006) és a 2004-es Eb-n.

GIOVANNI Christian VAN BRONCKHORST: 1975. február 5-én született Rotterdamban. Klubjai az LMO Rotterdam (1981–1982), a Feyenoord (1982–1998), közben kölcsönjátékosként az RKC Waalwijk (1993–1994), a Rangers FC (1998–2001), az Arsenal FC (2001–2003), az FC Barcelona (2003–2007), újra a Feyenoord (2007–2010) voltak. Kétszeres Holland Kupa-győztes (1994–1995, 2007–2008), kétszeres skót bajnok (1998–1999, 1999–2000), a skót FA-kupa győztese (1998–1999, 1999–2000), a skót Ligakupa győztese (1997–1998), angol bajnok (2001–2002), az angol FA-kupa győztese (2002–2003), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), BL-győztes (2006). A holland válogatottban (1996–2010) 106 mérkőzésen 6 gólt szerzett, világbajnoki ezüstérmes (2010), Eb-elődöntős (2000, 2004), részt vett további két vb-n (1998, 2006) és egy Eb-n (2008).

MARK Peter Gertruda Andreas VAN BOMMEL: 1977. április 22-én született a hollandiai Maasbrachtban. Klubjai az RKW Maasbracht (1985–1992), a Fortuna Sittard (1992–1999), a PSV (1999–2005), az FC Barcelona (2005–2006), a Bayern München (2006–2011), az AC Milan (2011–2012) és újra a PSV (2012–2013) voltak. Négyszeres holland bajnok (1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005), a Holland Kupa győztese (2004–2005), spanyol bajnok (2005–2006), kétszeres német bajnok (2007–2008, 2009–2010), s német DFB-kupa kétszeres győztese (2007–2008, 2009–2010), olasz bajnok (2010–2011), BL-győztes (2006). A holland válogatottban (2000–2012) 79 mérkőzésen 10 gólt szerzett, világbajnoki ezüstérmes (2010), részt vett további egy vb-n (2006) és Eb-n (2012).

LUDOVIC Vincent GIULY: 1976. július 10-én született Lyonban. Klubjai az Olympique Lyonnais (1994–1998), az AS Monaco (1998–2004), az FC Barcelona (2004–2007), az AS Roma (2007–2008), a Paris Saint-Germain (2008–2011), az AS Monaco (2011–2012), a Lorient (2012–2013) és a Monts d'Or Azergues (2013–2016) voltak. Francia bajnok (1999–2000), Francia Kupa-győztes (2009–2010), francia Ligakupa-győztes (2002–2003), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), Olasz Kupa-győztes (2007–2008), BL-győztes (2006). A francia válogatottban (2000–2005) 17 mérkőzésen 3 gólt szerzett, a Konföderációs Kupa győztese (2003).

SAMUEL ETO'O Fils: 1981. március 10-én született a kameruni Doualában. Klubjai a Kadji Sports Academy (1992–1996), a Real Madrid (1997–2000), közben kölcsönjátékosként a Leganés (1997–1998), az Espanyol (1999), majd az RCD Mallorca (2000–2004), az FC Barcelona (2004–2009), az Internazionale (2009–2011), az Anzsi Mahacskala (2011–2013), a Chelsea (2013–2014), az Everton (2014–2015), a Sampdoria (2015), az Antalyaspor (2015–2018), a Konyaspor (2018) és a Qatar SC (2018–2019) voltak. Háromszoros spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009), a Király Kupa kétszeres győztese (2002–2003, 2008–2009), olasz bajnok (2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), négyszeres BL-győztes (2000, 2006, 2009, 2010), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2006, 2009), klubvilágbajnok (2010). A kameruni válogatottban (1997–2014) 118 mérkőzésen 56 gólt szerzett. Az Afrikai Nemzetek Kupája kétszeres győztese (2000, 2002), olimpiai bajnok (2000). Részt vett négy világbajnokságon (1998, 2002, 2010, 2014).

JULIANO Haus BELLETTI: 1976. június 20-án született a brazíliai Cascavelben. Klubjai a Cruzeiro (1992–1996), a São Paulo FC (1996–2002), közben kölcsönjátékosként az Atlético Mineiro (1999), majd a Villarreal (2002–2004), az FC Barcelona (2004–2007), a Chelsea FC (2007–2010), a Fluminense (2010–2011) és a Ceará (2011) voltak. São Paulo állam kétszeres bajnoka (1998, 2000), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), angol bajnok (2009–2010), kétszeres angol FA-kupa-győztes (2008–2009, 2009–2010), brazil bajnok (2010), BL-győztes (2006). A brazil válogatottban (2001–2005) 23 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Világbajnok (2002).

HENRIK Edward LARSSON: 1971. szeptember 20-án született a svédországi Helsingborgban. Klubjai a Högaborgs BK (1977–1992), a Helsingborgs IF (1992–1993), a Feyenoord (1993–1997), a Celtic FC (1997–2004), az FC Barcelona (2004–2006), újra a Helsingborgs IF (2006–2009), közben kölcsönjátékosként a Manchester United (2007), majd a Råå IF (2012) és a Högaborgs BK (2013) voltak. Kétszeres Holland Kupa-győztes (1993–1994, 1994–1995), négyszeres skót bajnok (1997–1998, 2000–2001, 2001–2002, 2003–2004), kétszeres skót FA-kupa-győztes (2000–2001, 2003–2004), kétszeres skót Ligakupa-győztes (1997–1998, 2000–2001), kétszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006), Svéd Kupa-győztes (2006), angol bajnok (2006–2007), BL-győztes (2006). A svéd válogatottban (1993–2009) 106 mérkőzésen 37 gólt szerzett. Világbajnoki bronzérmes (1994), vb-szereplő (2002, 2006), Eb-résztvevő (2000, 2004, 2008).

ANDRÉS INIESTA Luján: 1984. május 11-én született Fuentealbillában. Klubjai az Albacete (1994–1996), az FC Barcelona (1996–2018) voltak. Jelenleg a Vissel Kobe (2018–) játékosa. Kilencszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018),

a Király Kupa hatszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Császár Kupa győztese (2019), négyszeres BL-győztes (2006, 2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). A spanyol válogatottban (2006–2018) 131 mérkőzésen 13 gólt szerzett. Világ- (2010) és kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), részt vett további három vb-n (2006, 2014, 2018) és a 2016-os Eb-n.

(EDMILSONT ÉS RONALDINHÓT a 2001–2002-es idénynél, DECÓT a 2003–2004-esnél már bemutattuk.)

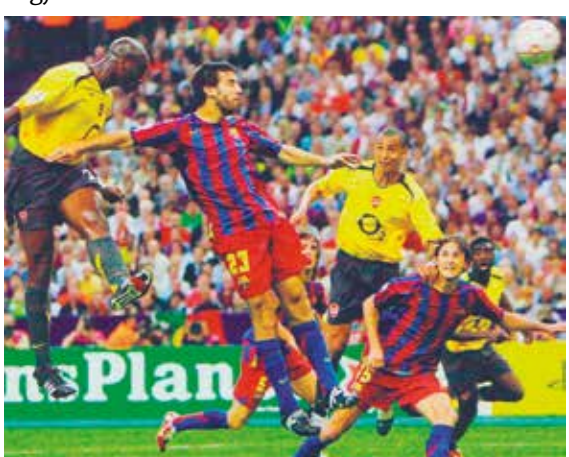
BAJNOKOK LIGÁJA

De nehéz szülés volt!

Már az is meghökkentő volt, hogy a hazájában sem igazán jegyzett FC Thun egyáltalán eljutott a csoportkörig, de a rajtkor még lesajnált svájciak nem érték be ezzel, megszerezték a 3. helyet a B csoportban, és tavasszal folytatták az UEFA-kupában. (Igaz, ott azonnal kiestek.) A D jelű négyesben a Manchester United utolsó helyéből lett sajtószenzáció. A H betűs kvartettben az egykori Pozsonyi Torna Egylet utóda (Artmedia Petržalka) lekörözte az FC Portót, s ezt talán még a saját drukkerei sem remélték. A nyolcaddöntőben „istenek alkonyára” figyelhetett fel a nagyérdemű, hisz elbukott a Real Madrid, a Bayern München, az Ajax, a PSV, a Rangers, a Chelsea és a címvédő Liverpool. A Villarreal kétszer is az idegenben elért találatainak köszönhette a továbbjutását, aztán az elődöntőben nem ért el gólt Londonban, sem pedig otthon, ezért az „ágyúsok” kerültek a végjátékba.

Ebből lett a kiállítás: Eto’o és Lehmann

Sol Campbell az Arsenal gólját szerzi fejesével a döntőben

A párizsi finálében a norvég bíró a 18. percben leküldte a pályáról a Samuel Eto’ót buktató Jens Lehmannt, aki a BL-döntők első kiállított játékosa lett. A katalánok emberelőnyben futballozhattak, mégis a londoniak vezettek a 76. percig. Ám a hajrára elfáradtak, s az FC Barcelona fordított. Nem állítjuk, hogy érdemtelenül jutott a trófea a spanyol bajnok kincstárába, miután az egész sorozatot veretlenül masírozta végig. Frank Rijkaard mindössze az ötödik győztes edző lett, aki játékosként is elhódította az európai futball első számú klubkupáját. Az elődök Miguel Muñoz, Giovanni Trapattoni,

Johan Cruyff és Carlo Ancelotti voltak. A Barça sok sikert megélt játékosai közül Deco volt az egyetlen, aki már korábban is megnyerte a Bajnokok Ligáját: 2004-ben, a Portóval. Az Arsenal a kétezres években másodszor veszített nemzetközi kupadöntőt. Az elsőt 2000-ben a török Galatasaray ellen (UEFA-kupa). Mindkettő dátuma május 17. volt.

A BL gólkirálya Andrij Sevcsenko (AC Milan) lett 9 találattal.

Carles Puyol, a Barça csapatkapitánya

2. selejtezőkör. Debreceni VSC–Hajduk Split 3-0, 5-0

3. selejtezőkör. Debreceni VSC–Manchester United 0-3, 0-3

Csoportkör

A csoport. Rapid Wien–Bayern München 0-1, 0-4, FC Bruges–Juventus 1-2, 0-1, Juventus–Rapid 3-0, 3-1, Bayern–FC Bruges 1-0, 1-1, Rapid–FC Bruges 0-1, 2-3, Bayern–Juventus 2-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 15 pont, 2. FC Bayern München 13 pont, 3. FC Bruges 7 pont, 4. Rapid Wien 0 pont

B csoport. Arsenal FC–FC Thun 2-1, 1-0, Sparta Praha–AFC Ajax 1-1, 1-2, Ajax–Arsenal 1-2, 0-0, FC Thun–Sparta 1-0, 0-0, Ajax–FC Thun 2-0, 4-2, Sparta–Arsenal 0-2, 0-3. A csoport végeredménye. 1. Arsenal FC 16 pont, 2. AFC Ajax 11 pont, 3. FC Thun 4 pont, 4. Sparta Praha 2 pont

C csoport. Werder Bremen–FC Barcelona 0-2, 1-3, Udinese Calcio–Panathinaikosz 3-0, 2-1, Barcelona–Udinese 4-1, 2-0, Panathinaikosz–Werder 2-1, 1-5, Panathinaikosz–Barcelona 0-0, 0-5, Udinese–Werder 1-1, 3-4. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 16 pont, 2. Werder Bremen 7 pont, 3. Udinese Calcio 7 pont, 4. Panathinaikosz 4 pont

D csoport. Villarreal CF–Manchester United 0-0, 0-0, SL Benfica–Lille OSC 1-0, 0-0, Manchester U–Benfica 2-1, 1-2, Lille–Villarreal 0-0, 0-1, Manchester U–Lille 0-0, 0-1, Villarreal–Benfica 1-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Villarreal CF 10 pont, 2. SL Benfica 8 pont, 3. Lille OSC 6 pont, 4. Manchester United 6 pont

E csoport. AC Milan–Fenerbahçe SK 3-1, 4-0, PSV Eindhoven–Schalke 04 1-0, 0-3, Schalke–Milan 2-2, 2-3, Fenerbahçe–PSV 3-0, 0-2, Milan–PSV 0-0, 0-1, Fenerbahçe–Schalke 3-3, 0-2. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 11 pont, 2. PSV Eindhoven 10 pont, 3. Schalke 04 8 pont, 4. Fenerbahçe SK 4 pont

F csoport. Olympiakosz Pireusz–Rosenborg BK 1-3, 1-1, Olympique Lyon–Real Madrid 3-0, 1-1, Real Madrid–Olympiakosz 2-1, 1-2, Rosenborg–Lyon 0-1, 1-2, Real Madrid–Rosenborg 4-1, 2-0, Lyon–Olympiakosz 2-1, 4-1. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyon 16 pont, 2. Real Madrid 10 pont, 3. Rosenborg BK Trondheim 4 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 4 pont

G csoport. Chelsea FC–RSC Anderlecht 1-0, 2-0, Real Betis Balompié–Liverpool FC 1-2, 0-0, Liverpool–Chelsea 0-0, 0-0, Anderlecht–Betis 0-1, 1-0, Chelsea–Betis 4-0, 0-1, Anderlecht–Liverpool 0-1, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 12 pont, 2. Chelsea FC 11 pont, 3. Real Betis Balompié 7 pont, 4. RSC Anderlecht 3 pont

H csoport. Rangers FC–FC Porto 3-2, 1-1, Artmedia Petržalka–FC Internazinale 0-1, 0-4, Inter–Rangers 1-0, 1-1, Porto–Artmedia 2-3, 0-0, Porto–Inter 2-0, 1-2, Rangers–Artmedia 0-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 13 pont, 2. Rangers FC 7 pont, 3. Artmedia Petržalka 6 pont, 4. FC Porto 5 pont

Nyolcaddöntő. Real Madrid–Arsenal FC 0-1, 0-0, FC Bayern München–AC Milan 1-1, 1-4, SL Benfica–Liverpool FC 1-0, 2-0, PSV Eindhoven–Olympique Lyon 0-1, 0-4, Werder Bremen–Juventus FC 3-2, 1-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Juventus), AFC Ajax–FC Internazionale 2-2, 0-1, Rangers FC–Villarreal CF 2-2, 1-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Villarreal), Chelsea FC–FC Barcelona 1-2, 1-1

Negyeddöntő. Arsenal FC–Juventus FC 2-0, 0-0, SL Benfica–FC Barcelona 0-0, 0-2, Olympique Lyon–AC Milan 0-0, 1-3, FC Internazionale–Villarreal CF 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Villarreal)

Elődöntő: AC Milan–FC Barcelona 0-1, 0-0, Arsenal FC–Villarreal CF 1-0, 0-0

Döntő

FC Barcelona–Arsenal FC 2-1 (0-1)

2006. május 17., Párizs, Stade de France, 79 610 néző. Jv.: Terje Hauge (norvég)

FC Barcelona: Victor Valdés – Oleguer (Belletti, 71.), R. Márquez, Puyol, Van Bronckhorst– Edmílson (Iniesta, 46.), Deco, Van Bommel (H. Larsson, 61.) – Giuly, Ronaldinho, Eto'o

Arsenal FC: Lehmann – Eboué, K. Touré, S. Campbell, A. Cole – Pirès (Almunia, 20.), Gilberto Silva, Fabregas (Flamini, 74.), Hleb (Reyes, 85.) – Henry, Ljungberg

Gólszerzők: S. Campbell (37.), Eto'o (76.), Belletti (80.)

Kiállítva: Lehmann (18.)

UEFA-KUPA

Születésnapi ajándék

Maresca két gólt szerzett a döntőben

Az első forduló visszhangos bravúrjaként a CSZKA Szófia kettős veréséget mért a Bayer 04 Leverkusenre. Nem volt kisebb szenzáció a bolgárok sikerénél a Dinamo bukaresti, 5-1-es győzelme az Everton fölött, illetve a román főváros másik klubjának, a Rapidnak továbbjutása a Feyenoord ellenében. Egyéb meglepetések is történtek: a Halmstad tizenegyesekkel elbúcsúztatta a lisszaboni Sportingot, a Maccabi Petah Tikva elbuktatta a belgrádi Partizant, a Liteksz Lovecs a Genket, a norvég Viking a bécsi Austriát, a Tromsø a Galatasarayt.

A csoportkörben a C címkéjű ötös küzdelmeit a Sampdoria a 4. helyen zárta, kellemetlen napokat okozva ezzel a híveinek. Az F jelzésű kvintettben elköszönt a további küzdelmektől a címvédő moszkvai

gárda. A G-ben jószerével mindenkit meghökkentett a bukaresti Rapid vitézkedése, mert bár ránézésre mind a négy csoporttársa erősebbnek tűnt, mégis az élen finiselt. Feltűnő volt ebben a szakaszban a keleti alakulatok remeklése, és a későbbiekben négy eljutott közülük a negyeddöntőbe.

A Sevilla addigi legnagyobb sikerét érte el az UEFA-kupa elhódításával

A 32 között a román „vasutasok" kétszer is megverték a berlini Herthát, sőt egészen a nyolcig vitte őket a lendület, ám ott éppen a legádázabb városi ellenlábasuk, a Steaua búcsúztatta el őket.

A Middlesbrough FC végjátékba kerülése hatalmas meglepetés volt. Az eindhoveni fináléban a 78. percig állták a sarat az andalúzok ellen, azonban a második bekapott gól után látványosan összecsuklottak. A piros-fehérek úgy arattak négygólos diadalt, hogy spanyol futballista nem vette be az angolok hálóját.

Azt is mondhatnánk, a Sevilla Fútbol Club játékosai születésnapi ajándékként adták szurkolóiknak az UEFA-kupát. A 2005–2006-os szezonban századik születésnapját ünneplő andalúziai gárda történetének legnagyobb diadalát aratta.

Az UEFA-kupa gólkirálya az argentin Matías Emilio Delgado (FC Basel) lett 7 találattal.

1. selejtezőkör. Ferencvárosi TC–MTZ-RIPO Minszk 0-2, 2-1

2. selejtezőkör. FC Sopron–Metalurg Donyeck 0-3, 1-2

1. forduló. Sahtar Donyeck–Debreceni VSC 4-1, 2-0, Apoel Nicosia–Hertha BSC 0-1, 1-3, AJ Auxerre–Levszki Szófia 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Levszki), Baník Ostrava–SC Heerenveen 2-0, 0-5, FC Basel–Široki Brijeg 5-0, 1-0, Bayer 04 Leverkusen–CSZKA Szófia 0-1, 0-1, Beşiktaş JK–Malmö FF 0-1, 4-1, Bolton Wanderers–Lokomotiv Plovdiv 2-1, 2-1, Brøndby IF–FC Zürich 2-0, 1-2, Crvena zvezda–SC Braga 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Zvezda), CSZKA Moszkva–FC Midtjylland 3-1, 3-1, Dinamo Bucureşti–Everton FC 5-1, 0-1, Feyenoord–Rapid Bucureşti 1-1, 0-1, FK Teplice–RCD Espanyol 1-1, 0-2, Germinal Beerschot–Olympique Marseille 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Marseille), Grasshopper-Club–MyPa 1-1, 3-0, Grazer AK–RC Strasbourg 0-2, 0-5, Vitória Guimarães–Wisła Kraków 3-0, 1-0, Halmstad BK–Sporting CP 1-2, 3-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Halmstad), Hamburger SV–FC København 1-1, 1-0, Hibernian FC–Dnyepr Dnyepropetrovszk 0-0, 1-5, Krilja Szovjetov Szamara–AZ Alkmaar 5-3, 1-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az AZ), RC Lens–Dyskobolia Grodzisk 1-1, 4-2, Maccabi Petah Tikva–Partizan Beograd 0-2, 5-2, Middlesbrough FC–Skoda Xanthi 2-0, 0-0, Liteksz Lovecs–KRC Genk 2-2, 1-0, AS Monaco–Willem II Tilburg 2-0, 3-1, US Palermo–Anorthoszisz 2-1, 4-0, PAOK Szaloniki–Metalurg Donyeck 1-1, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a PAOK), Stade Rennais–Osasuna Pamplona 3-1, 0-0, AS Roma–Arisz Szaloniki 5-1, 0-0, Sevilla FC–Mainz 05 0-0, 2-0, Brann Bergen–Lokomotiv Moszkva 1-2, 2-3, Slavia

Praha–Cork City 2-0, 2-1, Tromsø IL–Galatasaray 1-0, 1-1, Vålerenga IF–Steaua București 0-3, 1-3, VfB Stuttgart–NK Domžale 2-0, 0-1, Viking Stavanger–Austria Wien 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Viking), Zenit Szentpétervár–AEK Athén 0-0, 1-0, Vitória Setúbal–UC Sampdoria 1-1, 0-1

Csoportkör

A csoport. CSZKA Szófia–HSV 0-1, Viking–Monaco 1-0, HSV–Viking 2-0, Slavia–CSZKA 4-2, Viking–Slavia 2-2, Monaco–HSV 2-0, Slavia–Monaco 0-2, CSZKA–Viking 2-0, Monaco–CSZKA 2-1, HSV–Slavia 2-0. A csoport végeredménye: 1. AS Monaco 9 pont, 2. Hamburger SV 9 pont, 3. Slavia Praha 4 pont, 4. Viking FK Stavanger 4 pont, 5. CSZKA Szófia 3 pont

B csoport. Lokomotiv–Espanyol 0-1, Maccabi–Palermo 1-2, Brøndby–Maccabi 2-0, Palermo–Lokomotiv 0-0, Lokomotiv–Brøndby 4-2, Espanyol–Palermo 1-1, Brøndby–Espanyol 1-1, Maccabi–Lokomotiv 0-4, Espanyol–Maccabi 1-0, Palermo–Brøndby 3-0. A csoport végeredménye: 1. US Palermo 8 pont, 2. RCD Espanyol 8 pont, 3. Lokomotiv Moszkva 7 pont, 4. Brøndby IF 4 pont, 5. Maccabi Petah Tikva 0 pont

C csoport. Steaua–Lens 4-0, Halmstad–Hertha 0-1, Lens–Halmstad 5-0, Sampdoria–Steaua 0-0, Hertha–Lens 0-0, Halmstad–Sampdoria 1-3, Sampdoria–Hertha 0-0, Steaua–Halmstad 3-0, Hertha–Steaua 0-0, Lens–Sampdoria 2-1. A csoport végeredménye: 1. Steaua București 8 pont, 2. RC Lens 7 pont, 3. Hertha BSC 6 pont, 4. UC Sampdoria 5 pont, 5. Halmstad BK 0 pont

D csoport. Grasshoppers–Middlesbrough 0-1, Dnyepr–AZ 1-2, Liteksz–Grasshoppers 2-1, Middlesbrough–Dnyepr 3-0, AZ–Middlesbrough 0-0, Dnyepr–Liteksz 0-2, Grasshoppers–Dnyepr 2-3, Liteksz–AZ 0-2, Middlesbrough–Liteksz 2-0, AZ–Grasshoppers 1-0. A csoport végeredménye: 1. Middlesbrough FC 10 pont, 2. AZ Alkmaar 10 pont, 3. Liteksz Lovecs 6 pont, 4. Dnyepr Dnyepropetrovszk 3 pont, 5. Grasshopper-Club Zürich 0 pont

E csoport. Basel–Strasbourg 0-2, Tromsø–Roma 1-2, Crvena zvezda–Basel 1-2, Strasbourg–Tromsø 2-0, Tromsø–Crvena zvezda 3-1, Roma–Strasbourg 1-1, Crvena zvezda–Roma 3-1, Basel–Tromsø 4-3, Roma–Basel 3-1, Strasbourg–Crvena zvezda 2-2. A csoport végeredménye: 1. RC Strasbourg 8 pont, 2. AS Roma 7 pont, 3. FC Basel 6 pont, 4. Crvena zvezda 4 pont, 5. Tromsø IL 3 pont

F csoport. Dinamo București–Heerenveen 0-0, CSZKA Moszkva–Marseille 1-2, Levszki–Dinamo 1-0, Heerenveen–CSZKA 0-0, CSZKA–Levszki 2-1, Marseille–Heerenveen 1-0, Levszki–Marseille 1-0, Dinamo–CSZKA 1-0, Marseille–Dinamo 2-1, Heerenveen–Levszki 2-1. A csoport végeredménye: 1. Olympique Marseille 9 pont, 2. Levszki Szófia 6 pont, 3. SC Heerenveen 5 pont, 4. CSZKA Moszkva 4 pont, 5. Dinamo București 4 pont

G csoport. Rennes–Stuttgart 0-2, Sahtar–PAOK 1-0, Rapid București–Rennes 2-0, Stuttgart–Sahtar 0-2, PAOK–Stuttgart 1-2, Sahtar–Rapid 0-1, Rennes–Sahtar 0-1, Rapid–PAOK 1-0, Stuttgart–Rapid 2-1, PAOK–Rennes 5-1. A csoport végeredménye: 1. Rapid București 9 pont, Sahtar Donyeck 9 pont, 3. VfB Stuttgart 9 pont, 4. PAOK Szaloniki 3 pont, 5. Stade Rennais 0 pont

H csoport. Beşiktaş–Bolton 1-1, Zenit–Vitória 2-1, Bolton–Zenit 1-0, Sevilla–Beşiktaş 3-0, Vitória–Bolton 1-1, Zenit–Sevilla 2-1, Sevilla–Vitória 3-1, Beşiktaş–Zenit 1-1, Vitória–Beşiktaş 1-3, Bolton–Sevilla 1-1. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 7 pont, 2. Zenit Szentpétervár 7 pont, 3. Bolton Wanderers 6 pont, 4. Beşiktaş JK 5 pont, 5. Vitória Guimarães 1 pont

2. egyenes kieséses szakasz. Hertha BSC–Rapid București 0-1, 0-2, FC Thun–Hamburger SV 1-0, 0-2, SC Heerenveen–Steaua București 1-3, 1-0, Real Betis Balompié–AZ Alkmaar 2-0, 1-2, FC Basel–AS Monaco 1-0, 1-1, Liteksz Lovecs–RC Strasbourg 0-2, 0-0, VfB Stuttgart–Middlesbrough FC 1-2, 1-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az MFC), FC Bruges–AS Roma 1-2, 1-2, Udinese Calcio–RC Lens 3-0,

0-1, Artmedia Petržalka–Levszki Szófia 0-1, 0-2, Slavia Praha–US Palermo 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Palermo), Schalke 04–RCD Espanyol 2-1, 3-0, Lille OSC–Sahtar Donyeck 3-2, 0-0, Lokomotiv Moszkva–FC Sevilla 0-1, 0-2, Bolton Wanderers–Olympique Marseille 0-0, 1-2, Rosenborg BK–Zenit Szentpétervár 0-2, 1-2

Nyolcaddöntő. Rapid Bucureşti–Hamburger SV 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Rapid), Steaua Bucureşti–Real Betis Balompié 0-0, 3-0, FC Basel–RC Strasbourg 2-0, 2-2, Middlesbrough FC–AS Roma 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Middlesbrough), Udinese Calcio–Levszki Szófia 0-0, 1-2, US Palermo–Schalke 04 1-0, 0-3, Lille OSC–Sevilla FC 1-0, 0-2, Olympique Marseille–Zenit Szentpétervár 0-1, 1-1

Negyeddöntő. Rapid Bucureşti–Steaua Bucureşti 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Steaua), FC Basel–Middlesbrough FC 2-0, 1-4, Levszki Szófia–Schalke 04 1-3, 1-1, Sevilla FC–Zenit Szentpétervár 4-1, 1-1

Elődöntő. Steaua Bucureşti–Middlesbrough FC 1-0, 2-4, Schalke 04–Sevilla FC 0-0, 0-1

Döntő

Sevilla FC–Middlesbrough FC 4-0 (1-0)

2006. május 10., Eindhoven, Philips Stadion, 36 500 néző. Jv.: Herbert Fandel (német)

Sevilla FC: Palop – D. Alves, J. Navarro, Escudé, David Castedo – Jesús Navas, Marti, Maresca – Adriano (Puerta, 85.), Luís Fabiano (Renato, 73.), Saviola (Kanouté, 45.)

Middlesbrough FC: Schwarzer – Parnaby, Rigott, G. Southgate, Queudrue (Yakubu, 70.) – Morrison (Maccarone, 45.), G. Boateng, Rochemback, Downing – Viduka (Cattermole, 85.), Hasselbaink

Gólszerzők: Luís Fabiano (27.), Maresca (78., 84.), Kanouté (89.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Cissé volt a nyerőember, Benitez a cserekirály

Angol–orosz párbajt tekinthetett meg a monacói II. Lajos Stadion publikuma, viszont a gólokon francia, spanyol és brazil futballista osztozott. Sokáig nyerésre álltak a moszkvaiak, aztán a vége előtt bő tíz perccel Rafa Benítez, a „vörösök” edzője pályára küldte Djibril Cissét, aki, ahogy beszállt, szinte azonnal kiegyenlített, aztán a hosszabbítás első felében megszerezte a vezetést is.

Az ünneplő liverpooli legénység Monacóban

Soha rosszabb cserét – a Pool szempontjából! Természetesen az extravagáns klasszis lett a mérkőzés embere. Érdemes tudni róla, hogy bár ő már Franciaországban született, édesapja, Mangué Cissé annak idején elefántcsontparti válogatott volt.

Három hónap alatt rengeteget változott a Liverpool: a monacói mérkőzés tizennégy futballista szereplője közül csak nyolcan léptek pályára Isztambulban. Rafa Benítez, ahogy a BL-döntőben, most is nagyszerűen cserélt. Törökországban Vladimír Šmicer, Monte-Carlóban Djibril Cissé volt a nyerőember.

Liverpool FC–CSZKA Moszkva 3-1 (0-1, 1-1, 2-1)

2005. augusztus 26., Monaco, Stade Louis II., 17 000 néző. Jv.: René Temmink (holland)

Liverpool FC: Reina – Josemi, Carragher, Hyypiä, Riise (D. Cissé, 79.) – Finnan (Sinama Pongolle 55.), Hamann, Xabi Alonso (M. Sissoko, 70.), Zenden – Luis García, Morientes

CSZKA Moszkva: Akinfejev – V. Berezuckij, Ignasevics, A. Berezuckij, Odiah (Guszev, 90.)– Kraszics (Dudu Cearense, 85.), D. Carvalho, Aldonyin, Rahimić – Vágner Love, Zsirkov (Šemberas, 66.)

Gólszerzők: D. Carvalho (28.), D. Cissé (82., 103.), Luis García (109.)

LIBERTADORES KUPA

A második brazil házidöntő

Fabiano Eller (szemben, balról) volt a legboldogabb

Soha korábban nem rendeztek két egymást követő évben brazil házidöntőt a Libertadores Kupában, csak 2005-ben és 2006-ban. Előbbi évben győzött a São Paulo FC, utóbbiban alulmaradt a Porto Alegre-i Internacionallal szemben. A pirosfehérek, akiké a Grêmio mellett Rio Grande do Sul állam másik legnagyobb múltú, legsikeresebb futballklubja, történetük legnagyobb nemzetközi sikerét érték el. Ami nem ment a hetvenes évek második felében Mário Marinhóval, Élias Figueroával és Paulo Roberto Falcãóval, sikerült az Abel Braga által irányított generációnak. Az Internacional a 2006-os sorozatban tizennégy mérkőzéséből mindössze egyet veszített el – Ecuadorban, az LDU Quito ellen. Érdekes, hogy a kétmérkőzéses döntőben a São Paulo FC és az Internacional színeiben összesen egy légiós kapott szerepet, az uruguayi válogatott Diego Lugano.

São Paulo FC–Internacional 1-2 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2006. augusztus 9., São Paulo, Estádio Cícero Pompeu de Toledo (Morumbi), 71 745 néző. Jv: Jorge Larrionda (uruguayi)

São Paulo FC: Rogério Ceni – Fabão, Diego Lugano, Edcarlos (Aloísio, 77.), Júnior – Souza, Mineiro, Josué, Danilo (Lenílson, 64.) – Leandro (Richarlyson, 87.), Ricardo Oliveira

Internacional: Clémer – Ceará (Wellington Monteiro, 57.), Bolivar, Fabiano Eller, Jorge Wagner – Edinho, Fabinho, Alex (Índio, 74.), Tinga – Rafael Sobís (Míchel, 80.), Fernandão

Gólszerzők: Rafael Sobís (54., 62.), Edcarlos (76.)
Kiállítva: Josué (10.), Fabinho (38.)

Internacional–São Paulo FC 2-2 (1-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2006. augusztus 16., Porto Alegre, Estádio Beira Rio, 55 000 néző. Jv: Horácio Elizondo (argentin)

Internacional: Clémer – Ceará, Bolivar, Fabiano Eller, Índio – Edinho, Tinga Jorge Wagner – Alex (Míchel, 79.) – Rafael Sobís (Ediglé, 82.), Fernandão

São Paulo FC: Rogério Ceni – Fabão, Diego Lugano, Edcarlos (Alex Días, 71.), Júnior – Souza, Richarlyson (Thiago, 59.), Mineiro, Danilo (Lenílson, 59.) – Leandro, Aloísio

Gólszerzők: Fernandão (30.), Fabão (51.), Tinga (66.), Lenílson (85.)

Kiállítva: Tinga (66.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Új formában a régi helyszíneken

2005-ben a korábbi formában megrendezett Toyota Világkupát felváltotta a FIFA klubvilágbajnoksága, amelynek serlegéért – az egyenlőség jegyében – a kontinentális szövetségek bajnokcsapatai küzdenek. A helyszín egyelőre maradt a jól bevált Japán, a szigetország szintén már kipróbált két városa, Tokió és Jokohama rendezhette meg a mérkőzéseket december 11. és december 18. között. Európa és Dél-Amerika képviselője, a Liverpool FC és a São Paulo FC csak a négy között kapcsolódott be. A torna és a döntő legjobb játékosának járó díjat Jokohamában Rogério Ceni, a „paulisták" csapatkapitánya kapta – kétségtelen, hogy ő volt a gárda legkarizmatikusabb figurája. Nála több mérkőzésen senki sem szerepelt a csapatban a klub történetében, ráadásul ő a földkerekség leggólerősebb kapusa. Kiváló szabadrúgás- és tizenegyeslövő, a brazil *Placar* statisztikája szerint még a legendás Zicónál, a Flamengo egykori csillagánál is jobb százalékkal értékesítette a kapu közeli szabadrúgásokat.

Edcarlos a kupadöntő lefújásának pillanatában

A gólkirályi címen a négy kétgólos osztozott: Márcio Amoroso (São Paulo FC), Peter Crouch (Liverpool FC), Mohammed Noor (al-Ittihad) és Álvaro Saborío (Deportivo Saprissa)

Negyeddöntők: al-Ittihad Dzsidda–al-Ahly Kairó 1-0, Deportivo Saprissa–Sydney FC 1-0. Elődöntők: São Paulo FC–al-Ittihad 3-2, Liverpool FC–Deportivo Saprissa 3-0. Az 5. helyért: Sydney FC–al-Ahly 2-1. A 3. helyért: Deportivo Saprissa–al-Ittihad 3-2

Döntő

São Paulo FC–Liverpool FC 1-0 (1-0)

2005. december 18., Jokohama, International Stadium, 66 821 néző. Jv.: Benito Archundia (mexikói)

São Paulo FC: Rogério Ceni – Cicinho, Fabão, Lugano, Edcarlos – Júnior, Mineiro, Josué, Danilo – M. Amoroso, Aloísio (Grafite, 75.)

Liverpool FC: Reina – Finnan, Carragher, Hyypiä, Warnock (Riise, 79.) – M. Sissoko (Sinama Pongolle, 79.), Gerrard, Xabi Alonso – Kewell, Luis García, Morientes (Crouch, 85.)

Gólszerző: Mineiro (27.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

A „fáraók” otthon tartották a trófeát

Egyiptom fogadta a kontinens legerősebb válogatottjait a 25. Afrikai Nemzetek Kupáján. Még egy szempontból jubileumi volt a torna: az Afrikai Labdarúgó-szövetség a megalapításának az 50. évfordulóját is ünnepelte 2006-ban. A január 20. és február 10. között rendezett tornán egyedül a házigazda „fáraók” tudták felvenni a versenyt a legerősebb fekete-afrikai csapatokkal, az elefántcsontpartival, a nigériaival és a szenegállal.

Az egyiptomiaknak, akik lemaradtak a következő nyáron Németországban rendezett világbajnokságról, ezért, s persze a hazai rendezés miatt is, ez volt az év futballeseménye. Megérdemelten szerezték meg a trófeát, függetlenül attól, hogy a döntő nagyon szorosan alakult. Már a csoportszakaszban legyőzték az elefántcsontpartiakat (3-1), majd a negyeddöntőben (Kongói DK, 4-1) és az elődöntőben (Szenegál, 2-1) is nyertek. Ezzel szemben az Henri Michel által dirigált „elefántok” a legjobb nyolc között csak 12-11-re megnyert tizenegyespárbajban búcsúz-

Kis győzelmet is követhet nagy boldogság: az egyiptomiak a megnyert tizenegyespárbaj után

tatták a kameruniakat, s Didier Drogba góljával éppen csak legyűrték 1-0-ra a döntőbe jutásért a nigériai „szuper sasokat”.

A döntő 120 perce nem hozott gólt, pedig Ahmed Hasszan (az egyiptomiak három légiósának egyike, a török Beşiktaş támadó középpályása) rúghatott egy büntetőt a hosszabbításban, egy meglehetősen vitatható ítélet után. A kapufára vágta a labdát, így következett a „szétlövés”, amelyben az elefántcsontpartiak legnagyobb csillaga, Drogba, valamint Bakary Koné is hibázott. A torna legjobb játékosának Ahmed Hasszant, a legjobb kapusnak az ugyancsak egyiptomi Esszam el-Hadarit választották. A legjobb fiatal játékos a nigériai John Obi Mikel, a gólkirály a kameruni Samuel Eto’o lett.

XVIII. VILÁGBAJNOKSÁG

Az olaszok erőt merítettek a botrányból

A németek nagyon készültek a 2006-os rendezésre, úgy gondolták, a Rudi Völlert követő csatártárs, Jürgen Klinsmann a távol-keleti torna ezüstérme után aranyat nyerhet a Nationalelffel. Ám arra senki sem számított, hogy a botrányból érkező olaszok mindenkit maguk mögé utasítanak.

Az argentin játékosok hiába imádkoztak a németek ellen

Az egyesített Németország először rendezett férfi labdarúgó-világbajnokságot, 32 évvel az NSZK-ban lebonyolított torna után, immár keleti helyszínen is (Lipcse). 2000 júliusában Zürichben kapta meg a német szövetség a rendezési jogot – ma már úgy tudja a világ, hogy nem teljesen tiszta körülmények között. Dél-Afrika, amely aztán négy évvel később mégis rendezhetett, egyetlen szavazattal maradt alul. Akadt a tornán néhány furcsaság, Graham Poll, az angol bíró harmadik (!) sárga lappal állította ki az ausztrál–horvát mérkőzésen Josip Šimunićot. Nagy visszhangot keltett, hogy a német–argentin mérkőzésen Jens Lehmann „kottából” olvasta, hova rúgják a dél-amerikaiak a büntetőket. Zinédine Zidane lett a vb-történelem második játékosa, akit két különböző

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Egy pazar és egy pocsék vb

MARCELLO LIPPI 1948. április 11-én született Viareggióban. Életútját már bemutattuk az 1995–1996-os idénynél, negyedik kötetünkben, ezúttal csak az olasz szövetségi kapitányi korszakát idézzük újra. 2004 és 2006, valamint 2008 és 2010 között a Squadra Azzurrát vezette, 2006-ban Németországban, világbajnoki címet nyert a csapatával. A 2010-es, dél-afrikai világbajnokságon is ő vezette az olasz együttest, ott ellenben nem járt sikerrel, az olasz kiestek a csoportmérkőzések végén.

világbajnokságon is kiállítottak. A portugál–holland mérkőzésen Valentyin Ivanov, az orosz játékvezető négy játékost (kettő-kettő arányban) kiállított, s 16 sárga lapot osztott ki. A sárga (345) és a piros (28) lapok tekintetében világbajnoki csúcsot döntött a torna.

A ghánai John Paintsil ünnepli a továbbjutást

A csoportküzdelmek során meglepetést keltett, hogy az ecuadoriak kiejtették a lengyeleket, a ghánaiak pedig a cseheket. Az ausztrálok erősek voltak, de kevesen gondolták, hogy megelőzik a horvátokat. A nyolcaddöntőben aztán – szemben a 2002-es vébével – helyreállt a világ rendje, hat európai és két dél-amerikai maradt versenyben. Ott viszont elbúcsúzott a fogadóirodák és a sajtó által is a legnagyobb favoritnak tartott, Ronaldóval, Ronaldinhóval, Kakával és Adrianóval felálló brazil csapat, s a németek elleni emlékezetes tizenegyespárbajban kiestek az argentinok is.

Négy európai vívta az elődöntőt, ilyenre csak 1934-ben, 1966-ban és 1982-ben volt korábban példa. Noha a 2004-es Eb-n, hazai pályán ezüstérmet nyert, kevesen számítottak arra, hogy Luiz Felipe Scolari portugál válogatottja elődöntőt játszik. A brazil mester lett az első, s mindmáig egyetlen szövetségi kapitány, aki két egymást követő tornán két különböző válogatottal is legalább az elődöntőig jutott.

Ám a nagy sztorinak az olaszok szereplése számított. A calciót hatalmas botrány rázta meg a vb előtt, a FIGC, az ottani szövetség a 2005-ös és a 2006-os bajnoki címet is elvette a Juventustól. Marcello Lippi gárdájának baját csak tetézte a korábbi válogatott játékos, Pessotto öngyilkossági kísérlete.

Jens Lehmann és Simone Perrotta ütközése az elődöntőben

A Squadra Azzurra a bajban összefogott, s rendkívül egységes keretet alkotva, kis lépésenként előrehaladva menetelt Németországban. A ghánaiak legyőzésével kezdett, majd döntetlent játszott az amerikaiakkal, de aztán megverte a cseheket, és csoportelsőként lépett tovább. Az egyenes kieséses szakaszban, ha nehezen is, de legyűrte az ausztrálokat, az volt az egyik legkritikusabb mérkőzése. Az

Maniche fogja a labdát – abba nem sokat rúgtak a holland–portugál meccsen a játékosok. Csak egymásba

olaszok fölényben játszottak ugyan az első félidőben, ám ezt nem tudták gólra váltani. Az 50. percben viszont Marco Materazzi (túl szigorúan...) piros lapot kapott Medina Cantalejótól, a spanyol bírótól, ami után a létszámfölénybe került ausztrálok átvették az irányítást. Csak Gianluigi Buffonon múlt, hogy nem szereztek vezetést: a kapus bravúrok sorozatát mutatta be. A 95. percben a Squadra Azzurra balhátvédje, Fabio Grosso betört az ausztrál tizenhatoson belülre. Felbukott a becsúszó Brescianóban, mire a bíró büntetőt ítélt. Korábban soha, egyetlen csapat sem kapott vb-meccsen a rendes játékidő 95. percében tizenegyest – ráadásul kevés enynyire vitatható büntetőt fújtak már be. Francesco Tottit, nagyon helyesen, mindez nem zavarta, kíméletlenül bevarrta a labdát a kapu jobb alsó sarkába, továbbjuttatva a Squadra Azzurrát.

Miroslav Klose híres szaltója

Egyszerűbb feladat jutott az azúrkékeknek a negyeddöntőben, az ukránoknak legfeljebb, ha tíz jó percük volt (3-0). Világsztárjuk, Andrij Sevcsenko teljesen egyedül maradt. Seva egyébként nemcsak a világbajnokságtól, hanem az olasz szurkolóktól is búcsúzott. A mérkőzés után odament hozzájuk, integetett nekik – elköszönt. Éppen azon a napon, június 30-án járt le a Milannal kötött szerződése, másnap reggeltől már a Chelsea alkalmazottja volt. Egyébként ez volt az olaszok első meccse Pessotto tragédiája után. A válogatott két játékosa, Alessandro Del Piero és Gianluca Zambrotta, az immár pályaedzőként dolgozó Ciro Ferrara társaságában, azonnal különgépet bérelve Torinóba repült, ahol nyolcvan percet töltöttek a súlyos belső sérüléseket, töréseket szenvedett, ám az

életveszélyen már túljutott barátjuk ágyánál. S aztán ilyen előzmények után a gólt szerző és gólpasszt adó Zambrotta bizonyult a mezőny legjobbjának!

Az elődöntőben a házigazda német válogatottal játszott az olasz csapat. Gianluigi Buffon úgy kezdte a mérkőzést, hogy addig világbajnoki csúcsot állított fel azzal, hogy egyetlen gólt sem kapott ellenfél játékosától. (Az amerikaiak ellen került csak a labda a hálójába, a saját védője, Cristian Zaccardo térdéről.) A nagy Gigi Dortmundban is lehúzta a redőnyt, de sokáig úgy festett, ez „csak" egy tizenegyespárbajhoz lesz elég. Ám Lippi nem engedte, hogy Fortuna döntsön a futballisták helyett. A 104. percben még tovább erősítette a támadóegységet: Simone Perrotta helyére pályára küldte Alessandro Del Pierót. Egy ékkel (Luca Toni) és egy „mediapuntával" (Francesco Totti) kezdte a találkozót, azonban az utolsó negyedórában Totti előtt már három csatár, Gilardino, Iaquinta és Del Piero játszott. Fényesen bevált! Előbb Andrea Pirlo átadásából Fabio Grosso lőtte be élete gólját, majd a 119. percben a fantasztikusan futballozó Fabio Cannavaro megelőzte Lukas Podolskit, Tottihoz passzolt, aki kiugratta Gilardinót. Már akkor talpon volt az egész stadion, de amikor Alessandro Del Pieróhoz került a labda, minden olasz ordított a tribünön. Nem ok nélkül… „Ale", vagy ha úgy tetszik, „Pinturicchio" felemelte a labdát a bal felső sarokba. Zseniális mozdulat volt, ő maga is azt mondta róla utána: húszévesen biztosan nem próbálta volna meg.

Fabio Cannavaro senkinek nem adja a kupát

Alessandro Nesta a trófeával

A másik ágon a francia tizenegy jutott el Berlinbe, az egyenes kieséses szakaszban a spanyolokat, a brazilokat, majd a portugálokat búcsúztatva. A torna után Lilian Thuram, Patrick Vieira, Zinédine Zidane és Thierry Henry került be közülük a FIFA All-Star-keretébe, valóban ők vitték a hátukon a csapatot.

A döntőben az olaszok gyorsan hátrányba kerültek a később botránya ellenére a világbajnokság legjobb játékosának, aranylabdásának választott Zinédine Zidane tizenegyesgólja miatt, ellenben Marco Materazzi kiegyenlített. Később talán kevés figyelmet kapott tény, hogy az Inter védője – Luca Tonival holtversenyben – a világbajnoki aranyérmes házi gólkirálya lett Németországban, két találattal.

Bő 100 percen keresztül nem esett gól, következett, akárcsak 1994-ben, a világbajnoki címet eldöntő „szétlövés". Pasadenával szemben Berlinben az olaszok nyertek, az olaszok, akik az 1990-es, az 1994-es és az 1998-as vb-n is egy elveszített tizenegyescsata miatt nem értek el még jobb helyezést. Berlinben mind az öt olasz berúgta a magáét.

Dacára annak, hogy a döntőben kiállították, Zinédine Zidane kapta a legjobb játékosnak járó Aranylabdát. Két olaszt előzött meg, Fabio Cannavarót és a háromszor is a Meccs embere címet kiérdemlő Andrea Pirlót. A legjobb kapus Gianluigi Buffon lett, aki nem kapott akciógólt a tornán, s összesen kétszer került a labda a hálójába.

Az álomcsapat huszonhármas kerete: Buffon (olasz), Lehmann (német), Ricardo (portugál) – Roberto Ayala (argentin), John Terry (angol), Lilian Thuram (francia), Philip Lahm (német), Fabio Cannavaro (olasz), Gianluca Zambrotta (olasz), Ricardo Carvalho (portugál) – Zé Roberto (brazil), Vieira, Zidane (franciák), Ballack (német), Maniche, Figo (portugálok), Pirlo, Gattuso, Totti (olaszok) – Crespo (argentin), Henry (francia), Klose (német), Toni (olasz).

A gólkirályi címet Miroslav Klose szerezte meg, aki öt gólig jutott, ez ezúttal elég volt az elsőséghez. Két találattal kezdett Costa Rica ellen, majd kettőt ért el az ecuadoriak ellen, egyet pedig az egyenes kieséses szakaszban, az argentinok ellen. A brazil Ronaldo is „gólkirály" lett: a ghánaiak ellen szerzett találata volt a tizenötödik, világbajnokságon elért gólja, s ezzel leköröz te a listát 1974 óta vezető Gerd Müllert (14). A „Fenomén" 2014-ig volt rekorder, akkor megelőzte őt egy góllal Miroslav Klose.

Marcello Lippi öröme

XVIII. világbajnokság (Németország, 2006. június 9.– július 9.)

Mérkőzések száma: 64. Gólok száma: 147 (2,29-es átlag)

Össznézőszám: 3 359 439 (52 491-es átlag)

A-csoport: Németország–Costa Rica 4-2, Lengyelország–Ecuador 0-2, Németország–Lengyelország 1-0, Ecuador–Costa Rica 3-0, Ecuador–Németország 0-3, Costa Rica–Lengyelország 1-2. A csoport végeredménye: 1. Németország 9, 2. Ecuador 6, 3. Lengyelország 3, 4. Costa Rica 0

B-csoport: Anglia–Paraguay 1-0, Trinidad és Tobago–Svédország 0-0, Anglia–Trinidad és Tobago 2-0, Svédország–Paraguay 1-0, Svédország–Anglia 2-2, Paraguay–Trinidad és Tobago 2-0. A csoport végeredménye: 1. Anglia 7, 2. Svédország 5, 3. Paraguay 3, 4. Trinidad és Tobago 1

C-csoport: Argentína–Elefántcsontpart 2-1, Szerbia és Montenegró–Hollandia 0-1, Argentína–Szerbia és Montenegró 6-0, Hollandia–Elefántcsontpart 2-1, Hollandia–Argentína 0–0, Elefántcsontpart–Szerbia és Montenegró 3-2. A csoport végeredménye: 1. Argentína 7, 2. Hollandia 7, 3. Elefántcsontpart 3, 4. Szerbia és Montenegró 0

D-csoport: Mexikó–Irán 3-1, Angola–Portugália 0-1, Mexikó–Angola 0-0, Portugália–Irán 2-0, Portugália–Mexikó 2-1, Irán–Angola 1-1. A csoport végeredménye: 1. Portugália 9, 2. Mexikó 4, 3. Angola 2, 4. Irán 1

E-csoport: Olaszország–Ghána 2-0, Egyesült Államok–Csehország 0-3, Olaszország–Egyesült Államok 1-1, Csehország–Ghána 0-2, Csehország–Olaszország 0-2, Ghána–Egyesült Államok 2-1. A csoport végeredménye: 1. Olaszország 7, 2. Ghána 6, 3. Csehország 3, 4. Egyesült Államok 1

F-csoport: Brazília–Horvátország 1-0, Ausztrália–Japán 3-1, Brazília–Ausztrália 2-0, Japán–Horvátország 0-0, Japán–Brazília 1-4, Horvátország–Ausztrália 2-2. A csoport végeredménye: 1. Brazília 9, 2. Ausztrália 4, 3. Horvátország 2, 4. Japán 1

G-csoport: Franciaország–Svájc 0-0, Koreai Köztársaság–Togo 2-1, Franciaország–Koreai Köztársaság 1-1, Togo–Svájc 0-2, Togo–Franciaország 0-2, Svájc–Koreai Köztársaság 2-0. A csoport végeredménye: 1. Svájc 7, 2. Franciaország 5, 3. Koreai Köztársaság 4, 4. Togo 0

H-csoport: Spanyolország–Ukrajna 4-0, Tunézia–Szaúd-Arábia 2-2, Spanyolország–Tunézia 3-1, Szaúd-Arábia–Ukrajna 0-4, Szaúd-Arábia–Spanyolország 0-1, Ukrajna–Tunézia 1-0. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 9, 2. Ukrajna 6, 3. Tunézia 1, 4. Szaúd-Arábia 1

Nyolcaddöntők: Németország–Svédország 2-0, Argentína–Mexikó 2-1 (hosszabbításban), Anglia–Ecuador 1-0, Portugália–Hollandia 1-0, Olaszország–Ausztrália 1-0, Svájc–Ukrajna 0–0 (tizenegyesekkel 0-3), Brazília–Ghána 3-0, Spanyolország–Franciaország 1-3

Negyeddöntők: Németország–Argentína 1-1 (tizenegyesekkel 4-2), Olaszország–Ukrajna 3-0, Anglia–Portugália 0-0 (tizenegyesekkel 1-3), Brazília–Franciaország 0-1

Elődöntők: Németország–Olaszország 0-2 (hosszabbításban), Portugália–Franciaország 0-1

A 3. helyért: Németország–Portugália 3-1

A döntő: Olaszország–Franciaország 1-1 (1-1, 1-1, 1-1), tizenegyesekkel 5-3

2006. július 9., Berlin, Olimpiai Stadion, 69 000 néző. Jv.: Horacio Elizondo (argentin)

Olaszország: Buffon – Zambrotta, Cannavaro, Materazzi, Grosso – Camoranesi (Del Piero, 86.), Gattuso, Pirlo, Perrotta (De Rossi, 61.) – Totti (Iaquinta, 61.) – Toni

A Squadra Azzurra a döntő előtt. Állnak, balról: Buffon, Materazzi, Toni, Grosso, Totti. Elöl: Gattuso, Pirlo, Camoranesi, Cannavaro, Zambrotta, Perrotta

... aztán a döntő után, amikor már minden feszültség kijött a játékosokból és a stáb tagjaiból

Franciaország: Barthez – Sagnol, Thuram, Gallas, Abidal – Vieira (Diarra, 56.), Makélélé – Ribéry (Trezeguet, 100.), Zidane, Malouda – Henry (Wiltord, 107.)

Gólszerzők: Zidane (7. – 11-esből), Materazzi (19.)

Kiállítva: Zidane (110.)

A tizenegyest értékesítette: Pirlo, Materazzi, De Rossi, Del Piero, Grosso, illetve Wiltord, Abidal, Sagnol. Kihagyta: Trezeguet

A góllövőlista élcsoportja:

5 gólos: Klose (német), 3 gólos: Crespo (argentin), Maxi Rodriguez (argentin), Ronaldo (brazil), Henry (francia), Zidane (brazil), Podolski (német), Fernando Torres (spanyol), David Villa (spanyol)

A világbajnoki döntőben szereplő olasz játékosok

GIANLUIGI BUFFON: 1978. január 28-án született Carrarában. Klubjai: a Parma (1991–2001), a Juventus FC (2001–2018) és a PSG (2018–2019) voltak, 2019 nyarán visszatért a Juventushoz. Tízszeres olasz bajnok (2001–2002, 2002–2003, 2011–2012, 2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), a pályán megnyerte csapatával a 2004–2005-ös és a 2005–2006-os címet is, de ezeket a szövetség érvénytelen0ítette. Ötszörös Olasz Kupa-győztes (1998–1999, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), francia bajnok (2018–2019), UEFA-kupa-győztes (1999). Az olasz válogatottban (1997–2018) 176 mérkőzésen védett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002, 2010, 2014), vb-kerettag (1998). Eb-ezüstérmes (2012), Eb-szereplő (2004, 2008, 2016).

GIANLUCA ZAMBROTTA: 1977. február 19-én született Comóban. Klubjai: a Calcio Como (1992–1997), US Bari (1997–1999), Juventus FC (1999–2006), FC Barcelona (2006–2008), AC Milan (2008–2012), Chiasso (2013–2014). Háromszoros olasz bajnok ((2001–2002, 2002–2003, 2010–2011). Az olasz válogatottban (1999–2010) 98 mérkőzésen 2 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002, 2010), Eb-ezüstérmes (2000), Eb-szereplő (2004, 2008).

FABIO CANNAVARO: 1973. szeptember 13-án született Nápolyban. Klubjai a Napoli (1988–1995), a Parma (1995–2002), az Internazionale (2002–2004), a Juventus FC (2004–2006), a Real Madrid (2006–2009), a Juventus (2009–2010) és a dubai al-Ahly (2010–2011) voltak. Kétszeres Olasz Kupa-győztes (1998–1999, 2001–2002), spanyol bajnok (2006–2007, 2007–2008), UEFA-kupa-győztes (1999). Az olasz válogatottban (1997–2010) 136 mérkőzésen 2 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (1998, 2002, 2010), Eb-ezüstérmes (2000), Eb-szereplő (2004).

MARCO MATERAZZI: 1973. augusztus 19-én született Leccében. Klubjai a Lazio (1988–1990), a Messina (1990–1991), a Tor di Quinto (1991–1993), a Marsala (1993–1994), a Trapani (1994–1995), a Perugia (1995–1998), közben kölcsönjátékosként a Capri (1996–1997), az Everton FC (1998–1999), a Perugia (1999–2001), az Internazionale (2001–2011) és a Csennaijin (2014) voltak. Ötszörös olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), négyszeres Olasz Kupa-győztes (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), BL-győztes (2010), klubvilágbajnok (2010). Az olasz válogatottban (2001–2008) 41 mérkőzésen 2 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002), Eb-szereplő (2004, 2008).

FABIO GROSSO: 1977. november 28-án született Rómában. Klubjai a Renato Curi (1994–1999), a Chieti (1999–2001), a Perugia (2001–2004), a Palermo (2004–2006), az Internazionale (2006–2007), az Olympique Lyonnais (2007–2009) és a Juventus (2009–2012) voltak. Kétszeres olasz bajnok (2006–2007, 2011–2012), francia bajnok (2007–2008), Francia Kupa-győztes (2007–2008). Az olasz válogatottban (2003–2009) 48 mérkőzésen 4 gólt szerzett, világbajnok (2006), Eb-résztvevő (2008)

MAURO Germán CAMORANESI: 1976. október 4-én született az argentínai Tandilban. Klubjai az Aldosivi (1995–1996), a mexikói Santos Laguna (1996–1997), a montevideói Wanderers (1997), a Banfield (1997–1998), a mexikói Cruz Azul (1998–2000), a Verona (2000–2002), a Juventus FC (2002–2010), a VfB Stuttgart (2010–2011), a Lanús (2011–2012) és a Racing Club (2012–2014) voltak. Olasz bajnok (2002–2003), a pályán megnyerte csapatával a 2004–2005-ös és a 2005–2006-os címet is, de ezeket a szövetség érvénytelenítette. Az olasz válogatottban (2003–2010) 55 mérkőzésen 4 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2010), Eb-résztvevő (2004, 2008).

SIMONE PERROTTA: 1977. szeptember 17-én született az angliai Ashton-under-Lyne-ban. Klubjai a Reggina (1995–1998), a Juventus FC (1998–1999), a Bari (1999–2001), a Chievo (2001–2004) és az AS Roma (2004–2013) voltak. Kétszeres Olasz Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008). Az olasz válogatottban (2002–2009) 48 mérkőzésen 2 gólt szerzett, világbajnok (2006), Eb-szereplő (2004, 2008).

FRANCESCO TOTTI: 1976. szeptember 27-én Rómában született. Klubjai a Fortitudo Luditor (1983–1984), a Smit Trastevere (1984–1986), a Lodigiani (1986–1989) és az AS Roma (1989–2017) voltak. Olasz bajnok (2000–2001), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008). Az olasz válogatottban (1998–2006) 58 mérkőzésen 9 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002), Eb-ezüstérmes (2000), Eb-szereplő (2004).

LUCA TONI: 1977. május 26-án született Pavullo nel Frignanóban. Klubjai az Officine Meccaniche Frignanesi (1990–1991), a Modena (1991–1996), az Empoli (1996–1997), a Fiorenzuola (1997–1998), a Lodigiani (1998–1999), a Treviso (1999–2000), a Vicenza (2000–2001), a Brescia (2001–2003), a Palermo (2003–2005), a Fiorentina (2005–2007), a Bayern München (2007–2010), az AS Roma (kölcsönben, 2010), a Genoa (2010–2011), a Juventus FC (2011–2012), az al-Naszr (2012), a Fiorentina (2012–2013) és a Verona (2013–2016) voltak. Német bajnok (2007–2008), a német DFB-kupa győztese (2007–2008). Az olasz válogatottban (2004–2009) 47 mérkőzésen 16 gólt szerzett, világbajnok (2006), Eb-szereplő (2008).

DANIELE DE ROSSI: 1983. július 24-én született Rómában. Klubjai: az Ostia Mare (1997–2000), az AS Roma (2000–2019) és a Boca Juniors (2019–2020) voltak. Kétszeres Olasz Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008), argentin bajnok (2019–2020). Az olasz válogatottban (2004–2017) 117 mérkőzésen 21 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2010, 2014), Eb-ezüstérmes (2012), Eb-szereplő (2008, 2016). Olimpiai bronzérmes (2004).

ALESSANDRO DEL PIERO: 1974. november 9-én született Coneglianóban. Klubjai a San Vendemiano (1982–1988), a Padova (1991–1993), a Juventus (1993–2012), a Sydney FC (2012–2014) és a Delhi Dynamos (2014) voltak. Hatszoros olasz bajnok (1994–1995, 1996–1997, 1997–1998, 2001–2002, 2002–2003, 2011–2012), a pályán megnyerte csapatával a 2004–2005-ös és a 2005–2006-os címet is, de ezeket a szövetség érvénytelenítette. Olasz Kupa-győztes (1994–1995), BL-győztes (1996), háromszoros BL-döntős (1997, 1998, 2003), európai Szuperkupa-győztes (1996), Világkupa-győztes (1996), Intertotó-kupa-győztes (1999). Az olasz válogatottban (1995–2008) 91 mérkőzésen 20 gólt szerzett, világbajnok (2006) és Eb-ezüstérmes (2000). Részt vett az 1996-os, a 2004-es és a 2008-as Eb-n, valamint az 1998-as és a 2002-es vb is.

VINCENZO IAQUINTA: 1979. november 21-én született Cutróban. Klubjai a Reggiolo (1996–1997), a Padova (1998), a Castel di Sangro (1998–2000), az Udinese (2000–2007), a Juventus FC (2007–2013), közben kölcsönjátékosként a Cesena (2012) voltak. Olasz bajnok (2012–2013). Az olasz válogatottban (2005–2010) 40 mérkőzésen 6 gólt szerzett, világbajnok (2006), vb-résztvevő (2010).

(GENNARO GATTUSÓT ÉS ANDREA PIRLÓT bemutattuk már a 2002–2003-as idénynél. A 2006-os vb-n pályára lépett még a Squadra Azzurrában SIMONE BARONE, ANDREA BARZAGLI, ALBERTO GILARDINO, FILIPPO INZAGHI, ALESSANDRO NESTA, MASSIMO ODDO, CRISTIAN ZACCARDO. Nem játszó kerettagok voltak: MARCO AMELIA, ANGELO PERUZZI)

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Amikor Zidane lefejelte Materazzit

A világbajnoki döntő legtöbbet vitatott-elemzett momentuma Zinédine Zidane és Marco Materazzi futballkulisszák közé áthelyezett kocsmai jelenete volt. Még a futball iránt kevéssé érdeklődőket is foglalkoztatta: mit mondhatott az olasz az őt ezért lefejelő Zidane-nak?

A kiállított francia világsztár cselekedete megosztotta a közvéleményt. A vele szimpatizálók helytelennek, de érthetőnek minősítették fejelését, már a sértés tartalmának ismerete nélkül is. A másik tábor ugyanakkor minden szempontból elfogadhatatlannak és megmagyarázhatatlannak ítélte reakcióját. Ez utóbbi csoporthoz tartozott Sepp Blatter, a FIFA akkori elnöke, aki kilátásba helyezte, hogy szervezete elveheti a torna legjobbjának járó Aranylabdát Zidane-tól, a játékos sportszerűtlensége miatt.

Az olasz *La Repubblica*nak nyilatkozó Blatter szerint a díjat (egyébként a világszövetség felkérésére) az újságírók szavazták meg, ezért a FIFA végrehajtó bizottságának megvan a joga, sőt mint mondta, kötelessége is, hogy megváltoztassa a döntést, ha az nem egyeztethető össze a sportszerűséggel. (Egyébként nincs joga. Legfeljebb kifejezheti ellenérzéseit, de egy szavazás eredményét utólag megváltoztatni nemhogy nem demokratikus, de hogy a szónál maradjunk, nem is sportszerű. – *A szerzők*.)

Fotó a tévéfelvételből: a fejes

Zinédine Zidane a világbajnokság után először július 12-én – véletlen az időzítés, vagy sem, ki tudja, mindenesetre azon a napon, amikor 1998-ban világbajnoki címet nyert – a *Canal Plus* televíziós csatorna mikrofonja előtt szólalt meg a döntőben történtekről: „Megrángatta a mezemet, mire azt mondtam, hagyja már abba, ha akarja, odaadom neki a meccs végén. És akkor nagyon kemény szavakat mondott nekem, olyanokat, amelyek sokkal fájóbbak egy-egy rossz gesztusnál, sokkal mélyebben megérintettek emberi mivoltomban. Ezek a szavak ugyanis az ember családját bántják, a lánytestvérét, az édesanyját. Kétszer nem szóltam, harmadszorra elpattant a cérna. Azért ne feledjük, mindenekelőtt én is csak férfi vagyok. És férfi módjára reagáltam…” – mondta. Utána bocsánatot kért: „Természetesen ilyet nem csinálhat egy játékos, főleg amikor hárommilliárd tévénéző látja, köztük több millió gyerek. Tőlük mindenképpen szeretnék bocsánatot kérni, mert nekünk kellene példát mutatni, persze, nem így… Még egyszer bocsánatot kérek… Amit tettem, ezzel együtt nem bánom, mert ha most azt mondanám, hogy bánom, akkor Materazzi azt hihetné, hogy igaza van. Hogy megtenném-e még

egyszer? Azt hiszem, mindent elmondtam ezzel kapcsolatban. Nekem is vannak gyerekeim, tudom, mit jelent ez. De mindig is arra fogom tanítani őket, hogy ne hagyják, hogy büntetlenül sértegesse őket valaki."

Marco Materazzit is faggatta a média, kíváncsian arra, ő hogyan emlékezik vissza az eseményekre. A *La Gazzeta dello Sport*nak kijelentette: „Nem szidtam az édesanyját! Tizenöt évesen elveszítettem anyámat, s még most sem tudok érzelmek nélkül beszélni róla. Ráadásul fogalmam sem volt arról, hogy Zidane édesanyja kórházban van, innen is a legjobbakat kívánom neki!"

A brit média bevetett szájról olvasni tudó szakértőket, akik szerint Materazzi „egy terrorista k...a fiának" nevezte a francia középpályást. Az olasz védő beperelte az információt közlő, tekintélyes lapokat, akiknek aztán a nagy nyilvánosság előtt bocsánatot kellett kérni tőle.

Érdekes mellékszál, hogy a döntő játékvezetője, Horacio Elizondo egy Buenos Airesben adott interjújában elismerte, hogy a negyedik játékvezető, a spanyol Luis Medina Cantalejo informálta őt Zidane tettéről.

Elizondo játékvezető kiállítja Zidane-t

„A pálya egy másik pontját voltam, onnan nem láthattam, mi történik. Ebből következően nem is hallottam, hogy a két játékos összeszólalkozott volna. A negyedik játékvezető szólt az első számú asszisztensemnek, Dario Garcíának, jelezve neki, mit látott. Amikor láttam, hogy Materazzi a földön fekszik, megállítottam a játékot. Akkor odamentem Dario Garcíához, aki beszámolt arról, mit hallott. Ezután kiállítottam Zidane-t."

Nyilatkozata azért is nagyon érdekes, mert közben egy francia jogász, bizonyos Mehana Mouhou jogi lépésre készült a FIFA ellen. Azt állította, hogy ha bebizonyosodik, hogy a negyedik játékvezető a televíziós visszajátszás alapján értesült az esetről, következésképpen Elizondo döntésének is az az alapja, újra kell játszani a finálét, mivel a FIFA szabályai nem engedik a televíziós visszajátszás használatát a találkozókon. Jól hangzott – de nyilvánvaló volt már az első pillanatban, hogy emiatt nem fogják újrajátszani a berlini döntőt.

Zinédine Zidane és Marco Materazzi incidense mindmáig téma. Zidane később is csak annyit árult el, hogy Materazzi sértő szavai a húgával voltak kapcsolatosak. (A többit akár ki is találjuk.) „Azt gondoltam, inkább állon vágom, mint hogy ezt hallgassam. Tennem kellett valamit, mert ha nem, azt hihette volna, hogy igazat adok neki" – fűzte hozzá. Utána elnézést kért minden gyermektől, mert rossz példát mutatott, ám mint mondta, nem kíván elnézést kérni Materazzitól. Az olasz később megmondta: valóban Zidane húgáról és annak tisztességéről szólt a vállalhatatlan mondat.

A Sevilla FC. Hátul, balról: Palop, Maresca, Javi Navarro, Luis Fabiano, Escudé, José Luis Martí. Elöl: Daniel Alves, Jesús Navas, Saviola, Adriano, Escudero

Az al-Ittihad együttese az Ázsiai Bajnokok Ligája győztese

A São Paulo FC. Hátul, balról: Amoroso, Fabão, Rogério Ceni, Lugano, Danilo, Edcarlos. Elöl: Aloísio, Júnior, Josué, Cicinho, Mineiro

Az egyiptomi válogatott. Hátul, balról: El-Szakva, Savki, Barakat, Szaid, Hosszam Hasszan, Gomaa. Elöl: Moteab, Zaki, El-Hadari, El-Szajed, Fathi

Az Internacional PA. Hátul, balról: Renan, Índio, Ceará, Fabiano Eller, Jorge Wagner, Clemer, Bolívar, Ediglé, W. Monteiro, Rubens Cardoso. Elöl: Ferdinandão, Alex, Rafael Sobis, Tinga, Edinho, Perdigão, Michel, Márcio Mossoro, Léo, Rentería, Adriano Gabiru, Iarley

A Corinthians. Hátul, balról: Fábio Costa, Bobo, Wescley, Coelho, Marcelo, Tévez, Marinho, Wendel, Bruno Octávio. Elöl: Edson, Hugo, Roger, Fabrício, Rosinei, Carlos Alberto, Nilmar, Marcelo Mattos, Jô, Gustavo Nery

Bajnokok, kupagyőztesek

2005–2006

EURÓPA

FK Austria

FC København

Linfield FC

MyPA

Vålerenga

Országa	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KF Elbasani	KS Tiranë
Andorra	Ranger's	Santa Coloma
Anglia	Chelsea FC	Arsenal FC
Ausztria	FK Austria	FK Austria
Azerbajdzsán	FK Baki	Karabah Agdam
Belgium	RSC Anderlecht	Zulte-Waregem
Bosznia-Hercegovina	NK Široki Brijeg	HNK Orašje
Bulgária	Levszki Szófia	CSZKA Szófia
Ciprus	Apollon Limasszol	APOEL Nicosia
Csehország	Liberec	Sparta Praha
Dánia	FC København	Randers
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	TVMK	TVMK
Fehéroroszország	Sahtar Szoligorszk	BATE Boriszov
Feröer-szigetek*	B36	GÍ Gotú
Finnország*	MyPA	FC Haka
Franciaország	Olympique Lyonnais	Paris SG
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Szioni Bolniszi	Ameri Tbiliszi
Hollandia	PSV	AFC Ajax
Horvátország	Dinamo Zagreb	NK Rijeka
Írország*	Cork City	Drogheda United
Izland*	FH Hafnarfjördur	Valur Reykjavík
Izrael	Maccabi Haifa	Hapoel Tel-Aviv
Kazahsztán	Aktobe Letno	Zsenisz Asztana
Lengyelország	Legia Warszawa	Wisła Płock
Lettország*	Metalurgs Liepaja	FK Ventspils
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	Ekranas	FBK Kaunas
Luxemburg	D91 Dudelange	D91 Dudelange
Macedónia	Rabotnicski Kometal	Makedonija
Málta	Birkirkara	Hibernians
Moldova	Serif Tiraspol	Serif Tiraspol
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Vålerenga	FK Molde
Olaszország	FC Internazionale	FC Internazionale
Oroszország	CSZKA Moszkva	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	MIKA Asztarak
Portugália	FC Porto	FC Porto
Románia	Steaua Buc.	Rapid Buc.
San Marino	Murata	Libertas
Skócia	Celtic FC	Hearts

KÜLÖNLEGESSÉG

A Kadhafik fekete báránya

A 2005–2006-os idényben fejezte be élvonalbeli pályafutását az olasz Serie A történetének egyik legkülönlegesebb játékosa, Al-Szaadi Kadhafi. Az egykori gyarmatosító Olaszországgal kiváló gazdasági kapcsolatokat ápoló líbiai diktátor, Mohammed Kadhafi harmadik fia a legenyhébb fogalmazás szerint is fordulatos életet él, de kétségtelen, ennek része futballimádata is. Az érdekeltségébe tartozó állami olajcég, a Tamoil a Juventus résztulajdonosa is volt. Tizennyolc és harminchárom éves kora között labdarúgónak (is) mondhatta magát, előbb két tripoli klubban, az al-Ahlyban (1990–1991), majd az al-Ittihadban (1991–2003) játszott, utóbbiban nem is rosszul, a források szerint 336 mérkőzésen 166 gólt szerzett. Már 2000-ben az hírlett, hogy beszáll a

Crvena zvezda

	Spanyolország	FC Barcelona	Espanyol
	Svájc	FC Zürich	Sion
	Svédország*	Djurgårdens IF	Djurgårdens IF
	Szerbia és Montenegró	Crvena zvezda	Crvena zvezda
	Szlovákia	MFK Ružomberok	MFK Ružomberok
	Szlovénia	ND Gorica	NK Koper
	Törökország	Galatasaray	Beşiktaş JK
	Ukrajna	Sahtar Donyeck	Dinamo Kijev
	Wales	TNS	Rhyl
DÉL-AMERIKA	Argentína	Boca Juniors (Apertura)	
		Boca Juniors (Clausura)	
	Brazília*	Corinthians	
	Rio de Janeiro	Botafogo	
	São Paulo	Santos	
	Minas Gerais	Cruzeiro	
	Rio Grande do Sul	Grêmio FBPA	
	Bolívia	Blooming (Clausura)	
		Bolivar (Apertura)	
	Chile	Universidad Católica (Clausura)	
		Colo-Colo (Apertura)	
	Ecuador*	El Nacional (Clausura)	
	Kolumbia*	Deportivo Cali (Finalización)	
		Deportivo Pasto (Apertura)	
	Paraguay*	Cerro Porteño	
	Peru*	Sporting Cristal	
	Uruguay*	Nacional	
	Venezuela	Caracas	
ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA	Egyesült Államok	LA Galaxy (MLS)	LA Galaxy
	Mexikó	Toluca (Tél)	
		Pachuca (Tavasz)	
NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK	Bajnokcs. Európa-kupája	FC Barcelona	
	UEFA-kupa	Sevilla	
	Európai Szuperkupa	Liverpool FC	
	Libertadores Kupa	Internacional PA	
	Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly	
	Ázsiai Bajn. Kupája	al-Ittihad	
	Klubvilágbajnokság*	São Paulo FC	
VÁLOGATOTTAK TORNÁI	Világbajnokság	Olaszország	
	Afrikai Nem.Kupája	Egyiptom	

Deportivo Pasto

Sporting Cristal

Liverpool FC

* naptári éves lebonyolítási rend

máltai Birkirkara csapatába a BL-selejtezőkre, de ebből nem lett semmi. Ellenben a 2003–2004-es idényre leigazolta a Perugia, az akkor már harmincon túli csatár egy mérkőzésen a Serie A-ban is játszott. Felfogadta Diego Maradonát tanácsadójának, az 1988-as olimpia kanadai botrányhősét, a sprinter Ben Johnsont személyi edzőjének – aztán megbukott a kábítószerrel a doppingteszten. A 2005–2006-os idényben az Udinese keretébe került, az idényzárón tíz percre beállhatott, így két Serie A-s meccsel zárta pályafutását. (A következő szezonban hivatalosan a Sampdoria keretébe tartozott, de már nem játszott.) Al-Szaadi Kadhafi, aki egyszerre volt líbiai válogatott és az ottani labdarúgó-szövetség elnöke, később a líbiai különleges erők főparancsnoka lett. Részt vett a líbiai polgárháborúban, 2014-ben Nigerben letartóztatták, hazatoloncolták, ahol gyilkosságokkal vádolták meg. Négy év alatt sikerült tisztáznia magát. Korábban Európában az Interpol is nyomozott utána, forrásaiban megemlítve a biszexuális Kadhafi drogos és alkoholos partijait, valamint ki nem fizetett hotelszámláit.

Nemzetközi csapat volt a rekordokat döntő Internazionale

- ***Don Fabio újra bajnoki címig vezette a Real Madridot***
- ***Cristiano Ronaldo berobbant a világklasszisok közé***
- ***Aranyat ért a VfB Stuttgart fantasztikus hajrája***

Aligha akadt olyan az olasz futballban, aki ne gondolta volna úgy 2006 nyarán, az idény rajtjakor: új korszak kezdődött. Miközben akár eufória is övezhette volna néhány héttel a világbajnoki címnyerés után a Serie A indulását, ez közel sem volt így. A Juventus a második vonalban, a Milan, a Fiorentina, a Lazio és a Reggina legalább az A-ban, de jelentős pontlevonással kezdte a szezont. Mégpedig a tervezettnél két héttel később, meg kellett várni ugyanis a Calciopoli vesztegetési ügyeiben hozott döntéseket.

Az esélyek egyértelműek voltak: minden az Internazionale „címvédése" mellett szólt. Így, idézőjelben, mert a 2006–2007-es bajnoki cím teljesen más volt, mint az előző: azt nem adminisztratív úton kapták meg a fekete-kékek, hanem rekordteljesítménnyel érték el. A vezérkar nagyon megerősítette a keretet: a világbajnok Fabio Grosso, az argentin Hernán Crespo, a brazil Maxwell és Maicon, valamint a második vonalba száműzött Juvét elhagyó Patrick Vieira és **Zlatan Ibrahimović** is fekete-kékbe öltözött. A neroazzurrik öt fordulóval a zárás előtt bebiztosították az elsőségüket, megdöntötték az idegenbeli győzelmek rekordját (15), a sorozatban megnyert idegenbeli győzelmek számának csúcsát (11), s példátlanul nagy különbséggel, huszonkét ponttal előzték meg a második helyezettet, az AS Romát. A 38 fordulóban 97 pontot gyűjtöttek, ami ugyancsak minden korábbi bajnokét felülmúlta a legerősebb európai bajnokságokat tekintve.

Nomen est omen, viccelődhetnénk, a legteljesebb okkal utalva arra, hogy a csapat neve „nemzetközi". A calcio addigi történetében példátlan módon a bajnoki mérkőzésen pályára lépő huszonöt játékosból csupán négy (!) volt olasz: két világbajnok, Fabio Grosso és Marco Materazzi, a cserekapus Francesco Toldo, és a kezdő tizenegybe be egyszer sem férő Marco

Andreolli. A névsor: Júlio César (32), Francesco Toldo (6) kapusok, Maicon (32/2), Iván Córdoba (29), Marco Materazzi (28/10), Nicolás Burdisso (24/2), Fabio Grosso (23/2), Maxwell (22/1), Marco Andreolli (4) védők, Javier Zanetti (37/1), Dejan Sztankovics (32/6), Luis Figo (32/2), Olivier Dacourt (24), Esteban Cambiasso (21/3), Santiago Solari (21/1), Patrick Vieira (20/1), Ibrahim Maaroufi (1) középpályások, Hernán Crespo (29/14), Zlatan Ibrahimović (27/15), Adriano (23/5), Julio Cruz (15/7), Mariano González (14), Álvaro Recoba (13/1), Goran Slavkovski (2), Lambrosz Hutosz (1) csatárok. Roberto Mancini nyolc argentin futballistára számíthatott…

Materazzi, Ronaldo és Dacourt a tavaszi milánói rangadón

Az Inter egyébként teljes sikerrel zárta a hazai fronton az idényt (túl azon, hogy 1989 óta először harcolta ki a pályán a bajnoki címet), mert az Olasz Kupában is megvédte az elsőségét. A második helyen az AS Roma végzett, elsősorban a pályafutása legjobb szezonját záró Francesco Totti tündöklésének tulajdoníthatóan. A „farkasok" kapitánya megszerezte a gólkirályi címet, minden sorozatot beleszámítva 50 mérkőzésén 32 gólt ért el a számára szokatlan, középcsatár poszton játszva.

Ez az idény sem múlt el botrány nélkül. A február 2-i szicíliai rendőrgyilkosságot (lásd *A tribünök árnyékában* című fejezetünket) követően lefújták a románok elleni barátságos mérkőzést, majd több bajnoki meccset is zárt kapuk mögött rendeztek. Belpolitikai válságot robbantott ki a futballhuligánok gaztette.

A Juve megnyerte a B-ligát, fura volt ránézni a második vonal végtáblázatára, 1. Juventus, 2. Napoli… A torinóiak mínusz 30 ponttal kezdték a szezont, ami gyakorlatilag eleve meghiúsította volna a feljutást. Kétszeri fellebbezés után „lealkudták" mínusz kilencre. Egyébként huszonhárom pontos levonással még feljutó helyen végeztek volna.

Ruud van Nistelrooy gólkirály lett első madridi idényében

Június 18., hétfő, az utolsó bajnoki forduló másnapja volt már, amikor az előre feldíszített, nyitott tetejű, emeletes turistabusz – ebben az esetben a világ legirigyeltebb különjárata, a Real Madrid-busz – a Bernabéu Stadiontól lépésben megtette a Paseo de la Castellanán az utat, a Plaza de Colónon keresztül a Cibelesig.

A Cibeles hagyományosan az ünneplések színtere a spanyol fő-

városban – a Madrid hívei 2003 óta vártak arra, hogy újra okuk legyen a téren éjszakázni. Begördült a jármű, amelynek „emeletén" David Beckham lógatta előre a jobb, **Fabio Cannavaro** a bal lábát, Robinhón a helyes kis bohócsapka jelezte, ez immár az önfeledt ünneplés ideje. Elégedetten mosolygott az első spanyolországi idényében a gólkirályi címet megszerző Ruud van Nistelrooy is.

A Real Madrid megszenvedett a bajnoki címért, azért, hogy a játékosok, s a százezernél jóval több szurkoló a Cibelesen az építészeti remekműveknek számító házakra vetítve láthassák: 30 Ligas. Ez volt a „királyi klub" harmincadik bajnoki elsősége. Egy olyan esztendő végén ünnepeltek, amelyben sokszor nagyon messze álltak a bajnoki címtől, s amelyben rengeteg belső probléma tette még nehezebbé a játékosok dolgát.

Az idény előtt Fabio Capello vette át a Real Madridot. Az az edző, akinek játékosa volt a kilencvenes évek elején Frank Rijkaard, a legnagyobb rivális, a Barcelona mestere. A botrányba keveredett Juventustól érkező olasz „Mister" 1996–1997-ben már dolgozott egy teljes idényt a Bernabéuban, akkor megnyerte a bajnokságot. Capello a nyáron ellentmondásos körülmények között megválasztott elnök, Ramon Calderón választása volt. Ugyan megerősödött a keret a szezon előtt Fabio Cannavaróval, Émerson Ferreirával, Mahamadou Diarrával és nem utolsósorban Ruud van Nistelrooyjal, de sokáig úgy tűnt, nincs esély a bajnoki címre. A 34. fordulóig csak a Sevilla vagy a címvédő Barcelona állt a tabella élén. Ám a katalánok tavasszal botladozni kezdtek, a Madrid pedig négy játéknappal a zárás előtt az első helyre ugrott, miután kétgólos hátrányból fordítva legyőzte az Espanyolt. A hátralévő fordulókban egyformán teljesített a két csapat: kétszer nyert, az utolsó előtti meccsén döntetlent játszott – a Barcelona pontvesztése volt a nagyobb meglepetés, a Camp Nouban nem bírt a városi riválissal –, majd a zárónapon is győztek. Így mindketten 76 ponttal végeztek, de az egymás elleni eredmények a „madridisták" javára döntöttek.

Sergio Ramos a helyzet magaslatán

Fabio Capello két különböző korszakban egy-egy évet dolgozott Spanyolországban, mindkétszer bajnoki aranyhoz segítette a Real Madridot. Érdekes különben, hogy mennyire megváltozott Capello megítélése a madridi szurkolóknál. Napvilágot látott a *Marca* felmérése, amelyben több mint hatvanezer szavazó 45,67 százaléka amellett foglalt állást, hogy maradjon Don Fabio az edző. A télen még szinte mindenki meneszteni akarta.

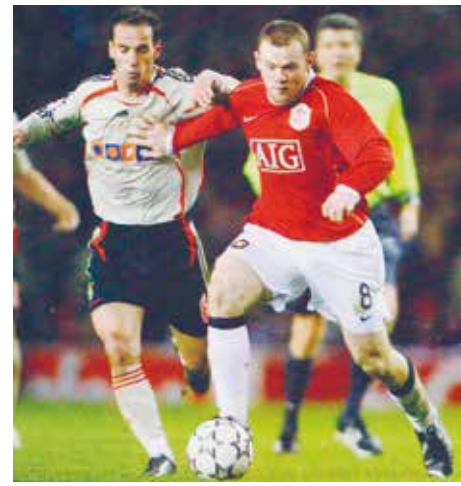
A bajnokcsapatban a következő játékosok szerepeltek: Iker Casillas (38) kapus, Sergio Ramos (33/5), Fabio Cannavaro (32), Roberto Carlos (23/3), Iván Helguera (22/1), Miguel Torres (19), Míchel Salgado (16), Álvaro Mejía (9), Raúl Bravo (8), Marcelo (6) védők, Mahamadou Diarra (33/3), Guti (30/1), José Antonio Reyes (29/6), Émerson Ferreira (28/1), David Beckham (23/3), Fernando Gago (14), Cicinho (7), Rubén de la Red (7), Miguel Ángel Nieto (2) középpályások, Ruud van Nistelrooy (37/25), Raúl (35/7), Robinho (32/6), Gonzalo Higuaín (19/2), Antonio Casano (7/1) csatárok.

Angliában David Beckham 2003 nyári távozása óta először nyert bajnoki címet a Manchester United. Az idény a „vörös ördögök" és a Chelsea nagy párharcát ígérte – s az is lett. Sir Alex legénysége végül hatpontos előnnyel ért célba a Premier League-ben. A 2006–2007-es angol évad nem csupán a két nagyszerű csapat, de a két nagy formátumú edző csatáját is hozta. Az angol sajtó nagyon vevő nyilatkozataikra. Mourinho meggyőződése volt, hogy a bírók kreáltak egy „új szabályt". Mint mondta: „Nehéz megbirkóznunk a futball új szabályaival. A Chelsea javára tilos tizenegyest ítélni, a Manchester ellen úgyszintén." Máskor meg: „Nincs nagy nyomás a Unitedon. Ha jól játszik, nyer. Ha nem játszik jól, megítélnek neki egy tizenegyest, és úgy nyer." Sir Alex sem késett a válasszal: „Ő beszél a játékvezetőkről, mikor ő az utolsó, akinek beszélnie kellene róluk. A legnagyobb félelmünk, hogy azzal, hogy azt állítja, az Old Traffordon nem ítélhetnek ellenünk tizenegyest, óriási nyomást gyakorol a játékvezetőkre. Sokat beszélnek a Chelsea-ről és a játékvezetőkről, valamint Mourinhóról és a játékvezetőkről. Egész gyűjteményem van belőlük. A Chelsea egy nagyszerű klub, ezért úgy gondolom, José lakatot tehetne a szájára a szezon hátralévő részében." Hát nem tett… A végén jött egy újabb gyöngyszem a sajtó által Special One-nak, Különlegesnek elnevezett portugáltól: „Gratulálnom kell a bajnok Manchesternek, a játékosainak, a menedzsernek, a szurkolóknak, és mindenkinek, aki segített nekik a bajnoki cím elérésében." S megtalálta a magyarázatot arra is, miért tekinthetik az FA-kupát az idény legfontosabb sorozatának a Chelsea hívei: „Ha megnyerjük az FA-kupát, elmondhatjuk magunkról, hogy már mindent megnyertünk hazai fronton." S megnyerték. A „kékek" a Ligakupa-döntő után a már az új Wembley-ben rendezett FA-kupa-döntő megnyerésével vigasztalódtak. Előbbi serlegét az Arsenal, utóbbiét a Manchester United ellen hódították el, mindkét finálében a Premier League gólkirályi címét is elnyerő Didier Drogba szerezte a góljait vagy a gólját.

Cristiano Ronaldót ünnepli Evra, Rooney és Brown

Elképzelhető, hogy milyen formában játszott Cristiano Ronaldo a szezonban, hogy minden létező idény végi választáson „legyőzte" az elefántcsontparti csatárt. Pedig nagy hátránnyal indult: a németországi világbajnokságon hisztizésével „kiállíttatta" Wayne Rooney-t, s ez után nemcsak a klubtársa, hanem a teljes angol futballközvélemény is hevesen utálni kezdte. A nyáron a Man United hívei nem értették, hogy miután Sir Alex rábólintott Ruud van Nistelrooy a Real Madridhoz szerződésére, miért nem igazolt senkit a holland helyére. RvN a klubnál töltött öt idényében

219 meccsen 150 gólt szerzett… A Főnök azonban inkább átszervezte a csapatot, az Old Traffordon töltött huszadik teljes idényében némileg még a hagyományos 4-4-2-vel is szakított, hogy minél jobban kihasználhassa a Cristiano Ronaldo, **Wayne Rooney**, Paul Scholes és Ryan Giggs alkotta négyes gólképességét. Nyolcvanhárom gólig jutott így a csapata…

A Manchester United történetének tizenhatodik bajnoki címét huszonöt játékos harcolta ki, először a Premier League történetében kínai és dél-koreai is volt közöttük. A névsor: Edwin van der Sar (32), Tomasz Kuszczak (6) kapusok, Rio Ferdinand (33/1), John O'Shea (32/4), Nemanja Vidics (25/3), Patrice Evra (24/1), Gary Neville (24), Wes Brown (22), Gabriel Heinze (22), Mikaël Silvestre (14/1), Kieran Lee (1) védők, Michael Carrick (33/3), Paul Scholes (30/6), Ryan Giggs (30/4), Darren Fletcher (24/3), Kieran Richardson (15/1), Pak Dzsi Szung (14/5), Chris Eagles (2) középpályások, Wayne Rooney (35/14), Cristiano Ronaldo (34/17), Louis Saha (24/8), Ole Gunnar Solskjær (19/7), Alan Smith (9), Henrik Larsson (7/1), Tung Fang-csou (1) csatárok.

A United egyébként nem is a bajnokságban, hanem a Bajnokok Ligájában nyújtotta a legemlékezetesebb teljesítményét, amikor az Old Traffordon 7-1-re kiütötte az AS Romát. Még néhány emlékezetes momentum az idényből: az Arsenal már új stadionjában, az Emiratesben játszotta hazai mérkőzéseit. Szinte a csodával határos módon úszta meg a kiesést a West Ham United, amely Carlos Tévez vezérletével az utolsó kilenc fordulóban hét győzelmet aratott. Csattanóként 1-0-ra megverte az Old Traffordon a bajnok Manchester Unitedot is. Óriási vita övezte a „kalapácsosok" előző nyári manőverét, amellyel leszerződtették a Corintihansból „Carlitost" és az ugyancsak argentin Javier Mascheranót. Ráadásul a riválisok és a legtöbb jogász is szabálytalannak minősítette, mert egy úgynevezett harmadik fél vett benne részt a két klubon kívül. A West Hamet pontlevonás fenyegette, aztán ebből „csak" súlyos pénzbüntetés lett, ez is kellett a bennmaradásához.

A 2006–2007-es francia bajnokság a valaha volt egyik legunalmasabb volt – persze, nem az Olympique Lyonnais hívei számára. Ahogyan egy évvel korábban is, a címvédő óriási fölénnyel végzett az élen, sorozatban már hatodszor szerezte meg a bajnoki címet. A Gérard Houllier által irányított gárda tizenhét ponttal előzte meg a második helyezett Olympique Marseille-t, pedig a végén még ki is engedett, mert az utolsó kilenc meccséből csak négyet nyert meg. Bár a brazil veterán, Caçapa már csak keveset játszott, ám Juninho Percambucano, Coupet és Govou társaságában ő is immár hatszoros francia bajnoknak mondhatta magát.

Govou, Juninho, Caçapa, Coupet

Az Olympique Lyonnais alaptizenegyét Grégory Coupet (33) – Anthony Réveillère (30), Cris (32/4), Sébastien Squillaci (28/3), Éric Abidal (28/3) – Kim Källström (33/3), Jérémy

Toulalan (32), Florent Malouda (35/10), Juninho Pernambucano (31/10) – Karim Benzema (21/5) és Sylvain Wiltord (22/5) alkotta. Szinte hozzájuk hasonló szerephez jutott még François Clerc (21), Sidney Govou (28/1), Tiago (27/5) és Fred (20/10). Játszott még Rémy Vercoutre (5), a cserekapus, valamint Alou Diarra (14/1), Hatem Ben Arfa (13/1), Milan Baroš (12/4), Jérémy Berthod (10), Patrick Müller (10), John Carew (9/1), Fábio Santos (8), Caçapa (6), Loïc Rémy (6) és Grégory Bettoil (4).

A még tizenéves Karim Benzema öt gólt szerzett a bajnoki idényben

Az OL október végéig csupán egy mérkőzésen botlott meg, a Toulouse ellen csak döntetlent játszott, ám a további tíz találkozót összesen 26 gólt szerezve megnyerte. November elején már tizenegy pont volt a lyoniak előnye a Marseille legénységével szemben.

Különösen meggyőző volt a Stade Vélodrome-ban az OM ellen aratott diadal – Juninho Pernambucano két, valamint Källström és az ifjú Benzema egy-egy góljával. Ha már a svéd középpályásnál tartunk: az idény előtt érkezettek közül ő, Toulalan és Squillaci épült be a leggyorsabban a csapatba.

Ha bárkiben is maradt hiányérzet a francia bajnokság egyeduralkodójának idényével kapcsolatban, azt a Bajnokok Ligája-szereplés okozta. (Függetlenül attól, hogy a hazai kupasorozatokat nem vette nagyon komolyan a gárda. A Francia Kupa nyolcaddöntőjében kikapott a Marseille-től, a Ligakupában elérte ugyan a döntőt, de ott meg a Bordeaux-tól szenvedett vereséget.) A BL-ben bár egy viszonylag könnyű csoportból, ám a Real Madrid ellen veretlenül maradva lépett tovább az OL a tavaszi folytatásba, ott ellenben nem tudott gólt szerezni az AS Roma ellen, 0-2-vel búcsúzott. Pedig az elnökkel, Jean-Michael Aulas-val az élen a klubnál abban reménykedtek, hogy végre sikerül majd a negyeddöntőn túljutni – aztán még odáig sem jutottak el a piros-kék-fehérek.

Németországban megtört a Bayern egyeduralma, Felix Magathot, az előző két évben duplázó sikeredzőt január végén menesztette a klub vezérkara. A címvédő nyeretlen maradt az első két tavaszi fordulóban, és közben az Alemannia Aachen elleni vereséggel kiesett a DFB-kupából. Az elől lett az utód: Ottmar Hitzfeld tért vissza, akinek aztán nem sikerült a negyedik helyről előrébb vinnie a csapatot. A Bajnokok Ligájában a Real Madridon ugyan túljutottak a bajorok, de a Milan elleni negyeddöntőben a döntetlennel záruló idegenbeli meccs után a hazai 0-2-vel kiestek.

A bajnoki címért három alakulat az utolsó játéknapig tartó, nagy csatát vívott. A 33. forduló előtt a Schalkénak 65, a VfB Stuttgartnak 64, a Werdernek 63 pontja volt. Másnak már nem volt matematikai esélye a címnyerésre. Május 12-én jött a fordulat: a Thomas Doll által irányított, a tavasz végére feljavuló Borussia Dortmund a nevezetes Ruhr-vidéki derbin 2-0-ra megverte a gelsenkircheni királykékeket. Ugyanazon a napon botlott a Werder is, amely otthon

2-1-re kikapott az Eintracht Frankfurttól. Így hihetetlenül felértékelődött a „svábok" bravúrja: a VfB Stuttgart kétszer egyenlített hátrányból Bochumban, majd a brazil Cacau góljával hazavitte mind a három pontot. Armin Veh legénysége így már előnnyel várhatta az utolsó napot, amelyen „csak" fel kellett tenni az i-re a pontot. Le kellett győzni az Energie Cottbust! Megint hátrányba került a VfB, s megint fordított. A győztes gólt az első Bundesliga 1-es idényét töltő, húszéves Sami Khedira lőtte a 63. percben.

Az előző idényben csak kilencedik fehér-pirosak úgy lettek bajnok, hogy az utolsó nyolc fordulóban minden mérkőzésüket megnyerték. Talán még soha nem emelhette a magasba a „salátástálat" olyan edző, akit kevesebbre taksáltak az idény előtt, mint Armin Veht. 2006 februárjában – Giovanni Trapattoni menesztése után – vette át a csapatot, s attól kezdve a német sajtó folyamatosan azzal foglalkozott, mikor kerül egy sikeresebb mester a VfB élére. A hangok csak felerősödtek, miután az új idény elején a „svábok" otthon előbb a Nürnbergtől, majd a Borussia Dortmundtól is sima vereséget szenvedtek. Ám aztán minden jóra fordult, s a Timo Hildebrand, Thomas Hitzlsperger, Fernando Meira, Cacau és Mario Gómez köré épített fiatal csapat megnyerte a bajnoki címet. Igaz, úgy, hogy mindössze három forduló után vezetett: a tizenkettediket és az utolsó kettőt követően. A német Bundesliga történetében először számított két mexikói játékos is alapembernek az idény győztesénél: Pável Pardo és Ricardo Osorio. Mindketten a németországi világbajnokság után igazoltak a Mercedes városába.

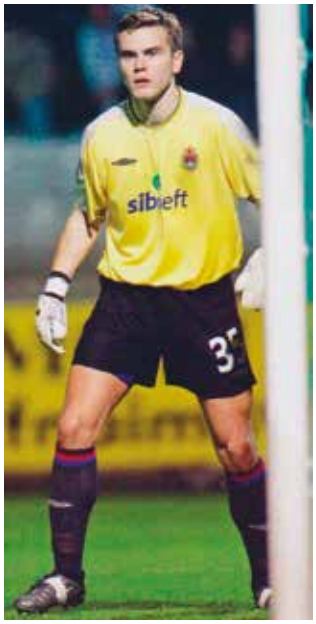
Fernando Meira és Serdar Taşçi

Spanyol néven német csillag: Mario Gómez

A bajnokcsapat színeiben huszonöten léptek pályára az idényben: Timo Hildebrand (33). Michael Langer (1) kapusok, Matthieu Delpierre (33), Ricardo Osorio (27/1), Serdar Taşçi (26/2), Ludovic Magnin (22/1), Fernando Meira (20/3), Arthur Boka (19/1), Andreas Beck (4), Markus Babbel (2) védők, Roberto Hilbert (34/7), Pável Pardo (33/1), Thomas Hitzlsperger (30/7), Antônio da Silva (28), Sami Khedira (22/4), Christian Gentner (15), Daniel Bierofka (12), Silvio Meißner (1) középpályások, Cacau (32/13), Marco Streller (27/5), Mario Gómez (25/14), Benjamin Lauth (11/1), Alexander Farnerud (9), Jon Dahl Tomasson (4), Bernd Nehrig (1) csatárok.

Néhány percen múlt, hogy nem zárt a Stuttgart még tökéletesebb szezont: csak hosszabbításban veszítette el a Nürnberg elleni DFB-kupa-döntőt. Nem jött jól, hogy az első gólt szerző Cacaut a 30. percben kiállította a játékvezető…

Az orosz bajnokságban a CSZKA Moszkva megvédte elsőségét. A címvédő óriási csatát vívott a néhány éves Csipkerózsika-álmából feléledő Szpartakkal, mindkét gárda 58 ponttal zárta az idényt. Ha a gólkülönbség döntött volna, az egykori szakszervezeti alakulat a bajnok, ha az egymás elleni eredmény, akkor is. Ám a kiírás szerint az számított, kinek van több győzelme, így pedig a katonacsapat végzett a képzeletbeli dobogó legtetején. Egyébként a Szpartak egyetlen forduló után sem állt az élen! A hagyományos „33-as" lista alapján összeállított Év csapatába hatan kerültek be a CSZKA-ból, Akinfejev, Ignasevics, a két Berezuckij, Zsirkov és Rahimić. Az Év játékosa viszont a szentpétervári Zenit játékosa, Andrej Arsavin lett.

Az edzőként pályafutása negyedik és egyben utolsó bajnoki címét szerző Valerij Gazzajev játékosai a következők voltak: **Igor Akinfejev** (28), Vlagyimir Gabulov (3), Venjamin Mandrikin (1) kapusok, Alekszej Berezuckij (29), Szergej Ignasevics (26/2), Vaszilij Berezuckij (26/1), Deividas Šemberas (24), Anton Grigorjev (5), Chidi Odiah (3) védők, Elvir Rahimić (30/1), Dudu (28/2), Jevgenyij Aldonyin (28), Jurij Zsirkov (27/1), Milos Kraszics (26/3), Rolan Guszev (18/1), Ivan Taranov (13), Kirill Kocsubej (4) középpályások, Ivica Olić (24/9), Vagner Love (23/9), Daniel Carvalho (22/4), Jô (18/14), Alekszandr Szalugin (5) csatárok.

Argentínában meglepetésre az Estudiantes fiatal csapata, soraiban a tapasztalt Juan Sebastián Verónnal, megnyerte az Aperturát. A La Plata-i legénység és a Boca azonos pontszámmal végzett a 19 fordulós bajnokságban, aztán az „oroszlánok" 2-1-re megnyerték a bajnoki döntőt. Ez volt Diego „Cholo" Simeone első nagy edzői sikere. A gárda a Mariano Andújar – Marcos Angeleri, Agustin Alayes, Fernando Ortíz, Pablo Álvarez – José Sosa, **Juan Sebastián Verón**, Rodrigo Braña, Diego Galván – Mariano Pavone, Pablo Lugüercio alaptizeneggyel gyűjtötte be a címet. Szerepet kapott még Damián Albil, Mauricio Casierra, Josimar Mosquera, Leandro Benítez, Gonzalo Saucedo, Pablo Piatti és Ezequiel Maggiolo.

A tavaszi Clausurában a San Lorenzo diadalmaskodott, ugyancsak a Bocát megelőzve. A korábban edzőként a River Plate-tel nagy sikereket elérő Ramón Ángel Diaz irányításával az Agustín Orión – Jonathan Bottinelli, Nicolás Bianchi, Christian Tula, Osmar Ferreyra – Diego Rivero (Aureliano Torres), Santiago Hirsig, Cristian Ledesma, Ezequiel Lavezzi (Dario Bottinelli) – Néstor Silvera, Gastón Fernandez (Adrián González) összeállítású együttes biztosította be az elsőséget az Arsenal Sarandi elleni 4-2-es sikerrel.

Brazíliában nagy fölénnyel végzett az élen a São Paulo FC, megelőzve két Porto Alegre-i alakulatot, az Internacionalt és a Grêmiót. Muricy Ramalho tanítványai a Rogério Ceni – Ilsinho, Fabão, Miranda, Junior – Mineiro, Josué, Souza (Thiago Ribeiro), Danilo – Leandro (Alex Silva), Aloísio (Lenilson) összetételben játszottak az Atlético Paranaense ellen a Morumbiban, az elsőségüket biztossá tevő találkozón.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Hollywoodi stílusú házassága született a sportnak és a show-biznisznek

Napok alatt kiderült: a Los Angeles Galaxy bombaüzletet kötött David Beckham szerződtetésével, noha olyan léptékű pénzt fizetett az angol szupersztárnak, amelyet soha, egyetlen más futballista sem kapott a klubjától. Csak a konkrét fizetéseként évi tízmillió dollárban állapodtak meg, minden tételt figyelembe véve pedig a jövedelme elérte az évi ötvenmillió dollárt – ami akkor körülbelül tízmilliárd forintnak felelt meg. Még egy példa a léptékre: szerződése alapján több pénzt keresett hetente, mint amennyit a 157-szeres válogatott Landon Donovan, az LA Galaxy addigi csúcskeresője kapott, évente! Beckham az Angyalok Városában a világ második legjobban kereső sportolója lett a golfozó Tiger Woods mögött. A fél évtizedre 275 millió dollárra becsült jövedelmének elemei a következők voltak: éves fizetés (10 millió dollár), merchandising-bevételek (évente 10 millió dollár), részesedés a klub hasznából (évi 10 millió dollár), valamint reklámszerződések (évente körülbelül 25 millió dollár).

A Beckham családot a Los Angeles-i LAX repülőtéren természetesen újságírók tucatjai várták. A három fiuk, Brooklyn, Romeo és Cruz velük érkezett, de a gyerekeket bölcsen nem vitték a felfordulásba, ők egy másik kijáraton távozva vártak a szülőkre, akik néhány interjú és több tucat fotó elkészülése után maguk is autóba szálltak, hogy elhajtassanak új otthonukba, a 22 millió dollár értékű, Beverly Hills-i kastélyféleségbe. A szomszédoknak már nem kellett bemutatkozni: Tom Cruise és Katie Holmes a házaspár legjobb amerikai barátai.

Amikor az angol szélső 2007. január 12-én aláírta a szerződést a Los Angeles Galaxyval, mellőzött volt a Real Madridnál, s már fél éve nem kapott meghívást Steve McClaren szövetségi kapitánytól az angol válogatottba. Akkor abszolút logikusnak tűnt az a lépés, hogy David Beckham a Real Madridot elhagyva a Major League Soccerbe szerződik. Klubedzője, Fabio Capello az új szerződés bejelentése után persona non gratának nyilvánította Beckhamet a csapatnál. Kijelentette, az angol középpályás nem játszik többet a Madridban. Szűk egy hónappal később azonban megváltoztatta álláspontját. Beckham a Real Sociedad ellen újra szerepet kapott – győztes góllal tért vissza. Később további tíz mérkőzésen lépett pályára, ezek közül a Madrid egyet sem veszített el. Játékával „rehabilitálta" magát, még Fabio Capello is kipréselte magából: „David nagyszerű formában van, különleges értéke csapatunknak."

Becks bajnoki címmel köszönt el a „királyi klubtól", ezért aztán magyarázatra szorult, hogy nem bánta-e meg a lépést. „A leghatározottabban mondhatom, hogy nem. Nem vitatom, rossz periódusban voltam, amikor megkaptam a Galaxy ajánlatát – de nem csak ezért mondtam igent. Négy évet töltöttem a Real Madridnál, új kihívásra volt szükségem. Szeretném hangsúlyozni, nem vagyok nyugdíjra készülő játékos. Nem levezetni jöttem Los Angelesbe. S bármennyire is nagyszerűek és fontosak azok a pályán kívüli feladatok, amelyek rám várnak, számomra legalább annyira fontos, hogy a Galaxyvel sikeresek legyünk" – mondta.

Los Angelesnek volt már „néhány" fantasztikus sportcsillaga. Ám Wilt Chamberlain, Magic Johnson, Kareem Abdul-Jabbar, Shaquille O'Neal, Kobe Bryant vagy éppen Wayne Gretzky közül alkalmasint senki sem részesült olyan fogadtatásban, mint David Beckham. 2007. július 13-

án körülbelül ötezer visongó bérlettulajdonos szeme előtt masírozott fel a csapat stadionjában, a The Home Depot Centerben ácsolt alkalmi színpadra. A *BBC* visszafogottan tudósító riportere is megengedett magának ennyit: „Inkább popkoncerten érzi magát az ember, semmint labdarúgó-eseményen”… David Beckham – miközben szürke öltönyében bevonult az emelvényre – már szembesülhetett azzal, micsoda várakozás előzi meg amerikai szereplését. Semmi túlzás sem volt a szavaiban: „Életem legnagyobb kihívása előtt állok”.

Bemutatása a sajtóbeszámolók szerint „hollywoodi stílusú házassága volt a sportnak és a show-biznisznek”. A nagy hírverés már jóval korábban elkezdődött: a szerződés bejelentése után, januártól egész oldalas hirdetések jelentek meg a legnagyobb példányszámú országos napilapban, a *USA Today*ben, az angol válogatott középpályás nyári érkezésével kapcsolatban.

Miután befejeződött a spanyol bajnokság, Beckham szabadságra ment, ám kilenc nappal később megkezdődött a nagy csinadratta: ezúttal az Adidas támogatásával, az interneten, a tévékben és a rádiókban. Ebben David Beckham partnere a tojáslabdás futball sztárja, Reggie Bush volt. A kampány hivatalos címe Fútbol Meets Football, azaz a két sportág találkozása, ám az élelmesebb újságírók már a Beckham találkozik Bushsal címmel adták el az eseményt, utalva az Egyesült Államok 43., éppen regnáló első emberére, George W. Bushra.

Az angol szupersztárnak nyolc napja volt az akklimatizálódásra s kisebb bokasérülése kúrálására az első hazai mérkőzése előtt. Július 21-én, az Egyesült Államokban túrázó Chelsea FC ellen játszotta első mérkőzését a Galaxy színeiben – soha nem látott médiafelhajtás közepette. Az amerikai sportcsatorna, az *ESPN* félnapos közvetítést szervezett, 19 kamerával, valamint egy speciális, Beck-Camnek nevezett szerkezettel – ez a kamera csak David Beckham mozgását követte. Volt külön a hírességeket pásztázó kamera, s még sok minden más. Előtte a sportcsatorna levetítette az egyórás, *David Beckham: Új kezdődik* című dokumentumfilmjét, amelyben már szerepelt az Egyesült Államokban töltött hét sztorija is.

Bemutatkozása után két hónapon belül 48 százalékkal emelkedett a nézőszám és hétezerrel több bérletet adtak el, mint korábban. A Galaxy bevétele Beckham első teljes szezonjában az ötszörösére nőtt az előző évinek. Érkezését követően 780 százalékkal növekedett a mezeladás, a Beckham feliratúból egyetlen év alatt kétszázezret értékesítettek. Csak ebből az üzletből körülbelül kétszázmillió forintot keresett a klub. Az LA Galaxy stadionjának kihasználtsága, a nézőszámot tekintve, 97,6 százalékos lett.

A Disney Studio plakátja Beckhamet a Csipkerózsika hercegeként ábrázolta. Fent: a madridi búcsú

Az Internazionale. Hátul, balról: Toldo, Adriano, Ibrahimović, Javier Zanetti, Vieira, Samuel. Elöl: Sztankovics, Figo, Materazzi, Cambiasso, Grosso

A VfB Stuttgart. Hátul, balról: Delpierre, Khedira, Hitzlsperger, Meira, Magnin, Pardo. Elöl: Osorio, Antônio da Silva, Hildebrand, Cacau, Hilbert

A Manchester United. Hátul, balról: Solskjær, Van der Sar, Carrick, Brown, O'Shea, Miller. Elöl: Pak Dzsi Szung, Rooney, Giggs, Scholes, Evra

A Real Madrid. Hátul, balról: Van Nistelrooy, Iker Casillas, Sergio Ramos, Iván Helguera, Miguel Torres, Émerson, Gago. Elöl: Higuaín, Roberto Carlos, Raúl, Diarra

A São Paulo FC. Hátul, balról: Alex, Carlinhos, Fabão, André Dias, Miranda, Ramalho, Danilo, Rogério Ceni, Lúcio, Tadeu, Alex Silva, Mateus, Rodrigo Fabri, Bosco, Edgar, Edcarlos. Elöl: Leandro, Júnior, Ilsinho, Alex Dias, Aloisio, Richarlyson, Thiago Ribeiro, Souza, Lenílson, Josué, Mineiro

Az Olympiques Lyonnais. Hátul, balról: Coupet, Réveillère, Thiago, Toulalan, Cris, Abidal. Elöl: Govou, Malouda, Juninho Pernambucano, Fred, Müller

AZ ÉV CSAPATA

A világbajnokok klubja

Adriano Galliani, a Milan ügyvezetője – a legnagyobb tisztelettel fogalmazva, de mégiscsak a helyzetet pontosan leírva – ugrált, mint egy bakkecske. Silvio Berlusconi, a klub tulajdonosa, akinek éppen úgy a 2007-es volt az ötödik BEK-, illetve BL-győzelme, mint Paolo Maldininak,

gyermeki örömmel emelgette a kupát, ölelgette játékosait, majd rövid légiutat tett a gyep fölött, miután futballistái előbb a vállukra vették, majd feldobálták. Kakà, akit az esztendő végén a *France Football* Aranylabdájával tüntettek ki, ebből ítélve az idény legjobb játékosa volt, tiszteletköröket futott, vagy éppen a gyepre térdelve köszönte meg Jézusnak a segítséget. (Kaká volt az egyetlen Milan-játékos, aki mind a tizenkét BL-mérkőzésen játszott a szezonban, tíz góljával a sorozat gólkirálya lett.) Paolo Maldini és Sandro Nesta összekapaszkodva énekelt, Rino Gattuso a közönséget vezényelte, **Pippo Inzaghi** pedig egyszerűen önkívületben ünnepelt.

Az AC Milan különleges győzelmet aratott Athénben. Két esztendővel azt követően, hogy a csapat felejthetetlen mérkőzésen, háromgólos előnyét eltékozolva, tizenegyesekkel kikapott az isztambuli BL-döntőben, megadatott a visszavágás lehetősége.

Újra a Liverpool FC volt az ellenfél, de ezúttal az olaszok nyertek.

Mindkét csapat a selejtezőből jutott a fináléba, tehát az előző idénybeli teljesítményével nem kvalifikálta magát a főtáblára. Ilyen korábban sohasem történt a BL-ben. A Liverpool egyébként a Maccabi Haifa, az AC Milan a Crvena zvezda kiejtésével jutott a 32-es mezőnybe.

Ha a „vörösök” mint ellenfelek nem is jelentettek jó ómen a piros-feketéknek, a helyszín, Athén annál inkább. Fabio Capello irányításával ott nyert a Milan 1994-ben 4-0-ra a Barcelona ellen. **Paolo Maldini** azon a meccsen is játszott. A legendás hátvéd a nyolcadik BEK- vagy Bajnokok Ligája döntőjében szerepelt, s ezzel utolérte az addigi egyedüli csúcstartót, a spanyol Francisco „Paco” Gentót.

Kaká

A Milan kapitánya ötödször nyerte meg a trófeát, s ezzel beérte a Real Madrid két legendáját, Alfredo Di Stefanót és José María Zárragát. (Gento vezeti a sort hat BEK-győzelemmel.) Mi több: világcsúcstartó is lett Athénben: tizenegy megszerzett nemzetközi trófeával az összesített lista élére ugrott (5 BEK/BL-, 2 Világkupa-, 4 európai Szuperkupa-siker szerepel a dicsőséglistáján), megelőzve az eddig vele holtversenyben álló Arie Haant (3 BEK-, 2 KEK-, 1 Világ-, 4 európai Szuperkupa-győzelem).

Isztambulban, 2005-ben a Milan nyerte volna „pontozással" a 120 perces csatát –, Athénben lehet, hogy az LFC, ám a piros-feketék kétszer annyi gólt szereztek.

Igaza van Clarence Seedorfnak: „Nem ez volt a szezon legjobb mérkőzése. Nagyon óvatosan, végig koncentrálva játszottunk, tudtuk, nem hibázhatunk a Liverpool ellen. Tisztában voltunk vele, hogy szorosan fognak őrizni bennünket, Kakát és engem, jól is játszottak, de nem tudtak helyzeteket kialakítani. A sok munka meghozta a gyümölcsét, ám a legfontosabb a csapatszellem volt. Nagyon nehéz éven vagyunk túl a létező legnagyobb sikerrel. A Liverpoolnak okkal legendás a küzdőszelleme, viszont mi még azon is túltettünk."

Kaladze, Oddo, Kaká, Maldini, Inzaghi, Seedorf és Brocchi közös öröme

S még valami: a történelem újra megismételte önmagát a milánói klubok históriáját tekintve. Az „ördögök" első BEK-győzelmének szezonjában, 1962–1963-ban, az Interé lett a bajnoki jelvény, a scudetto. Aztán az Arrigo Sacchi-féle Milan nemzetközi sikereinek kezdetén, az 1988–1989-es idényben a piros-feketék nyerték meg a bajnokok tornáját, a feketékékek pedig a bajnokságot. Mint 2006–2007-ben.

Az AC Milan a Bajnokok Ligája-döntőben szereplő játékosai

MASSIMO ODDO: 1976. június 14-én született Città Sant'Angelóban. Klubjai a Renato Curi Angolana (1992–1993), az AC Milan (1993–1999), közben kölcsönjátékosként a Fiorenzuola (1995–1996), a Monza (1996), a Prato (1996–1997), a Lecco (1997–1998), a Monza (1998–1999), majd a Napoli (1999–2000), a Verona (2000–2002), a Lazio (2002–2007), az AC Milan (2007–2012), közben kölcsönjátékosként a Bayern München (2008–2009) és a Lecce (2011–2012) voltak. Olasz bajnok (2010–2011), Olasz Kupa-győztes (2003–2004), Bajnokok Ligája-győztes (2007), UEFA Szuperkupa-győztes (2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (2002–2008) 34 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Világbajnok (2006), részt vett a 2004-es Eb-n is.

MAREK JANKULOVSKI: 1977. május 9-én született Ostravában. Klubjai a Baník Ostrava (1987–2000), a Napoli (2000–2002), az Udinese (2002–2005), az AC Milan (2005–2011) és újra a Baník Ostrava (2011–2012) voltak. Olasz bajnok (2010–2011), Bajnokok Ligája-győztes (2007), UEFA Szuperkupa-győztes (2007), klubvilágbajnok (2007). A cseh válogatottban (2000–2009) 78 mérkőzésen 12 gólt szerzett. Eb-előd döntős (2004), részt vett a 2000-es és a 2008-as Eb-n és a 2006-os vb- is.

KAKÀ (Ricardo Izecson dos Santos Leite): 1982. április 22-én született Brazíliavárosban. Klubjai a São Paulo FC (1994–2003), az AC Milan (2003–2009), a Real Madrid (2009–2013), az AC Milan (2013–2014), az Orlando City (2004–2017), közben kölcsönjátékosként ismét a São Paulo FC (2014) voltak. A Rio–São Paulo torna győztese (2001), olasz bajnok (2003–2004), spanyol bajnok (2011–2012), a spanyol Király Kupa győztese (2010–2011), Bajnokok Ligája-győztes (2007), UEFA Szuperkupa-győztes (2007), klubvilágbajnok (2007). A brazil válogatottban (2002–2016) 92 mérkőzésen 29 gólt szerzett. Világbajnok (2002), részt vett a 2006-os és a 2010-es világbajnokságon. A 2005-ös és a 2009-es Konföderációs Kupa győztese.

GIUSEPPE FAVALLI: 1972. január 8-án született Orzinuoviban. Klubjai a Cremonese (1987–1992), a Lazio (1992–2004), az Internazionale (2004–2006) és az AC Milan (2006–2010) voltak. Kétszeres olasz bajnok (1999–2000, 2005–2006), ötszörös Olasz Kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006), Bajnokok Ligája-győztes (2007), KEK-győztes (1999), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (1999, 2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (1994–2004) 8 mérkőzésen szerepelt, részt vett a 2004-es Eb-n.

ALBERTO GILARDINO: 1982. július 5-én született Biellában. Klubjai a Cossatese, a Biellese (1996–1997), a Piacenza (1997–2000), a Hellas Verona (2000–2002), a Parma (2002–2005), az AC Milan (2005–2008), a Fiorentina (2008–2012), a Genoa (2012–2014), közben kölcsönjátékosként a Bologna (2012–2013), a Kvangdzsu Evergrande (2014–2015), közben kölcsönjátékosként a Fiorentina (2015), a Palermo (2015–2016), az Empoli (2016–2017), a Pescara (2017) és a Spezia (2017–2018) voltak. Kínai bajnok (2014), Bajnokok Ligája-győztes (2007), UEFA Szuperkupa-győztes (2007), klubvilágbajnok (2007). Az olasz válogatottban (2004–2013) 57 mérkőzésen 18 gólt szerzett. Világbajnok (2006), részt vett a 2010-es vb-n is. Olimpiai bronzérmes volt 2004-ben.

(DIDÁT, ALESSANDRO NESTÁT, PAOLO MALDINIT, GENNARO GATTUSÓT, ANDREA PIRLÓT, MASSIMO AMBROSINIT, CLARENCE SEEDORFOT, FILIPPO INZAGHIT ÉS KAHA KALADZÉT, valamint CARLO ANCELOTTI edzőt a 2002–2003-as idénynél már bemutattuk.)

Inzaghi vezényelte a nagy visszavágást

A csoportharcok során az E jelű négyesben meglepetésre az Olympique Lyonnais négy pontot vert a második helyezett Real Madridra. A H jelzésűben a Lille borította fel a papírformát, mert lekörözte az AEK Athént és az Anderlechtet, sőt a későbbi kupagyőztes Milant annak fellegvárában verte meg 2-0-ra. A nyolcaddöntő klasszikus párharca után a Bayern München maradt talpon, idegenben szerzett góljaival kiütötte a Real Madridot a sorozatból. A PSV–Arsenal csatából az esélytelenebbnek ítélt hollandok léptek tovább. A negyeddöntő legváratlanabb eredménye az Old Traffordon született, ahol a „vörös ördögök" minimális római vereségük után 7-1-re alázták meg a római „farkasokat".

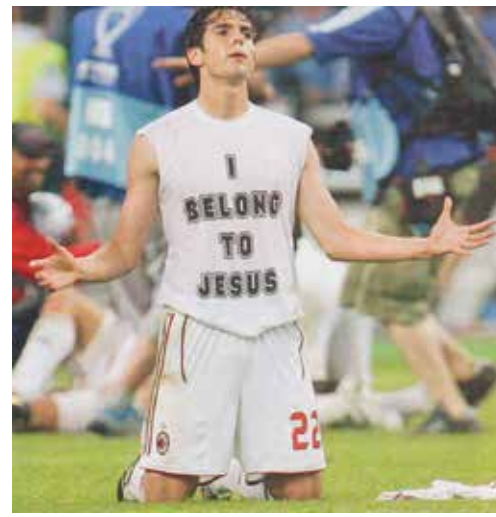
Az isztambuli döntő résztvevői közül tizenhárman léptek pályára Athénben is, s maradt a két „főnök", a 2007-es döntő idején egyaránt 47 éves Carlo Ancelotti és Rafa Benítez is. A két edző közül – szokás szerint – Rafa Benítez húzott több váratlant az összeállítás kihirdetésekor. A Milannál csak az volt a kérdés, hogy Pippo Inzaghi vagy Alberto Gilardino kezd-e: a két világbajnok közül Inzaghi mellett döntött a mester. Egyébként BEK- vagy BL-döntőben korábban még soha nem szerepelt nyolc világbajnok egy csapatban. Carlo Ancelotti keretének hadra fogható vb-aranyérmesei (Dida, Oddo, Nesta, Gattuso, Pirlo, Kaká, Gilardino, Inzaghi és Cafù) közül a brazil jobbhátvéd nem játszott. Egy tizediknek, Ronaldónak nem volt játékengedélye, mivel csak januárban érkezett, s előtte már a Real Madrid tagjaként porondra küldték ebben sorozatban.

A Liverpool spanyol edzője egyetlen igazi csatárt vetett be, így Crouch és Bellamy is a kispadra kényszerült. Gerrard átkerült a bal oldalra, Pennant lett a jobb oldali középpályás. Felépült és kezdhetett a holland Boudewijn Zenden. Szűk 45 percen keresztül úgy tűnt, bevált

Andrea Pirlo szabadrúgásból veszélyezteti a döntőben a Liverpool kapuját

a nagy taktikus húzása. A Liverpool uralta a játékot, Jermain Pennant pedig a játékrész legaktívabb játékosának bizonyult. A „vörösök” háromszor annyit lőttek kapura, mint a lombard „ördögök”, ám ezzel semmire sem mentek, miután a Milan szerzett gólt. Pedig a 45. percig csak **Kaká** a bal sarokra tartó lövésével veszélyeztetett, a Poolból Pennant, Kuyt s főleg Xabi Alonso is közel járt a gólszerzéshez. Aztán az első félidő utolsó játékrészében minden előjel megfordult: Kaká kiharcolt egy szabadrúgást a tizenhatos előterében. Andrea Pirlo a sorfal mellett elcsavart labdája az induló, s a kaputól tíz méterre tartó Pippo Inzaghiról bepattant Pepe Reina kapujába.

A második félidőben a Liverpool játszott mezőnyfölényben, de a Milan uralta a játékot. A védők kevesebb labdát szórtak el, mint az első félidőben, ráadásul a piros-feketék ellencsapásai mindig magukban hordozták a veszélyt. A ritka hibák egyike után (Gennaro Gattuso volt a „bűnös”) Steven Gerrard került helyzetbe, jobb lábas, közeli lövésére azonban Dida leért, s vetődve hárított. Alighanem ez volt a „vörösök” legnagyobb helyzete. Rafa Benítez érthetetlen módon sokáig nem cserélt, akkor is a kevésbé gólerős Kewellt hozta a középpályássor szélére. Végül beállt a liverpooliak közül az idényben legtöbb BL-gólt szerző Peter Crouch, de csak a 77. percben. Öt perccel később pedig már két góllal vezetett a Milan! Kaká mesteri labdával ugratta ki a védők közül kibújó Inzaghit, s a döntő hőse hihetetlen hidegvérrel fejezte be az akciót. Elhúzta a labdát Reina mellett, majd jobbról, kisodródva a kapu közepébe gurított.

Brazilok kezében a legbecsesebb európai trófea

A hajrában még egyszer feltámadt a Liverpool – Dirk Kuyt kicsit lesgyanús helyzetből a hálóba fejelt –, de az angolok nem tudtak még egyszer gólig jutni.

A tekintélyes *Guardian* leosztályozta a játékosokat a meccs után. A Milanból hárman kaptak nyolcast, Oddo, Kaká és Inzaghi. Hetesre játszott Nesta, Maldini és Ambrosini. A Liverpoolból ugyancsak hárman kaptak nyolcast, Pennant, Mascherano és Gerrard. Hetest Reina, Finnan, Agger és Kuyt. Az angol sajtó egy részének szilárd meggyőződése volt, hogy Isztambulban a Milan nyert volna „pontozással”, de a Liverpool vihette haza a kupát. Athénben a képlet fordított volt. Miért veszítettek mégis az angolok? Jan

Mölby, a korábbi Liverpool-középpályás szerint azért, mert bár jó volt Rafa taktikája, ám nem akadt a csapatban egy olyan csatár, aki mindig, minden körülmények között szállítaná a gólokat. Meg azért, tette hozzá egy másik korábbi Liverpool-sztár, Alan Hansen, mert nem elég kialakítani a helyzeteket, be is kell lőni azokból néhányat.

A Bajnokok Ligája legeredményesebb labdarúgójának a tízgólos Kaká bizonyult.

2. selejtezőkör. Debreceni VSC–FK Rabotnicski Szkopje 1-1, 1-4

Csoportkör

A csoport.

Chelsea FC–Werder Bremen 2-0, 0-1, FC Barcelona–Levszki Szófia 5-0, 2-0, Levszki–Chelsea 1-3, 0-2, Werder–Barcelona 1-1, 0-2, Werder–Levszki 2-0, 3-0, Chelsea–Barcelona 1-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 13 pont, 2. FC Barcelona 11 pont, 3. Werder Bremen 10 pont, 4. Levszki Szófia 0 pont

B csoport. Bayern München–Szpartak Moszkva 4-0, 2-2, Sporting CP–Internazionale 1-0, 0-1, Szpartak–Sporting 1-1, 3-1, Inter–Bayern 0-2, 1-1, Inter–Szpartak 2-1, 1-0, Sporting–Bayern 0-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 12 pont, 2. FC Internazionale 10 pont, 3. Szpartak Moszkva 5 pont, 4. Sporting CP 5 pont

C csoport. PSV Eindhoven–Liverpool FC 0-0, 0-2, Galatasaray–Girondins Bordeaux 0-0, 1-3, Liverpool–Galatasaray 3-2, 2-3, Bordeaux–PSV 0-1,1-3, Bordeaux–Liverpool 0-1, 0-3, Galatasaray–PSV 1-2, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 13 pont, 2. PSV Eindhoven 10 pont, 3. Girondins Bordeaux 7 pont, 4. Galatasaray SK 4 pont

D csoport. Olympiakosz Pireusz–Valencia CF 2-4, 0-2, AS Roma–Sahtar Donyeck 4-0, 0-1, Sahtar–Olympiakosz 2-2, 1-1, Valencia–Roma 2-1, 0-1, Valencia–Sahtar 2-0, 2-2, Olympiakosz–Roma 0-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 13 pont, 2. AS Roma 10 pont, 3. Sahtar Donyeck 6 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 3 pont

E csoport. Olympique Lyon–Real Madrid 2-0, 2-2, Dinamo Kijev–Steaua Bucureşti 1-4, 1-1, Real Madrid–Dinamo 5-1, 2-2, Steaua–Lyon 0-3, 1-1, Dinamo–Lyon 0-3, 0-1, Steaua–Real Madrid 1-4, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyon 14 pont, 2. Real Madrid 10 pont, 3. Steaua Bucureşti 5 pont, 4. Dinamo Kijev 2 pont

F csoport. Manchester United–Celtic FC 3-2, 0-1, FC København–SL Benfica 0-0, 1-3, Benfica–Manchester U 0-1, 1-3, Celtic–København 1-0, 1-3, Celtic–Benfica 3-0, 0-3, Manchester U–København 3-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 12 pont, 2. Celtic FC 9 pont, 3. SL Benfica 7 pont, 4. FC København 7 pont

G csoport. Hamburger SV–Arsenal FC 1-2, 1-3, FC Porto–CSZKA Moszkva 0-0, 2-0, Arsenal–Porto 2-0, 0-0, CSZKA–HSV 1-0, 2-3, CSZKA–Arsenal 1-0, 0-0, Porto–HSV 4-1, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 11 pont, 2. FC Porto 11 pont, 3. CSZKA Moszkva 8 pont, 4. Hamburger SV 3 pont

H csoport. AC Milan–AEK Athén 3-0, 0-1, RSC Anderlecht–Lille OSC 1-1, 2-2, Lille–Milan 0-0, 2-0, AEK–Anderlecht 1-1, 2-2, Lille–AEK 3-1, 0-1, Anderlecht–Milan 0-1, 1-4. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 10 pont, 2. Lille OSC 9 pont, 3. AEK Athén 8 pont, 4. RSC Anderlecht 4 pont

Nyolcaddöntő. Real Madrid–FC Bayern München 3-2, 1-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayern), Celtic FC–AC Milan 0-0, 0-1 (hosszabbításban), PSV Eindhoven–Arsenal FC 1-0, 1-1, Lille OSC–Manchester United 0-1, 0-1, FC Barcelona–Liverpool FC 1-2, 1-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Liverpool), FC Porto–Chelsea FC 1-1, 1-2, AS Roma–Olympique Lyon 0-0, 2-0, FC Internazionale–Valencia CF 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Valencia)

Negyeddöntő. AC Milan–FC Bayern München 2-2, 2-0, PSV Eindhoven–Liverpool FC 0-3, 0-1, AS Roma–Manchester United 2-1, 1-7, Chelsea FC–Valencia CF 1-1, 2-1

Elődöntő. Manchester United–AC Milan 3-2, 0-3, Chelsea FC–Liverpool FC 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Liverpool)

Döntő

AC Milan–Liverpool FC 2-1 (1-0)

2007. május 23., Athén, Olimpiai stadion, 63 000 néző. Jv.: Herbert Fandel (német)

AC Milan: Dida – Oddo, Nesta, Maldini, Jankulovski (Kaladze, 80.) – Gattuso, Pirlo, Ambrosini, Seedorf (Favalli, 92.) – Kaká – F. Inzaghi (Gilardino, 88.)

Liverpool FC: Reina – Finnan (Arbeola, 88.), Carragher, Agger, Riise – Xabi Alonso, Mascherano (Crouch, 78.) – Pennant, Gerrard, Zenden (Kewell, 59.) – Kuyt

Gólszerzők: F. Inzaghi (45., 82.), Kuyt (89.)

UEFA-KUPA

Duplázott Andalúzia szeme fénye

Az első forduló nem szűkölködött váratlan fordulatokban, ezek közé tartozott, hogy a cseh Mladá Boleslav elbúcsúztatta az Olympique Marseille-t, az Odense a berlini Herthát, a Waregem a moszkvai Lokomotivot, a Liberec a belgrádi Zvezdát, a Nancy a Schalkét.

Az A csoportból meglepetésre nem jutott tovább az AJ Auxerre és a Partizan Beograd, ellenben másodikként zárt a Maccabi Haifa. A B is megszedte a maga áldozatait (Beşiktaş, FC Bruges), viszont a bukaresti Dinamo másodikként kiharcolta a továbbjutást. Jellemző a C jelű kvintett kiegyensúlyozottságára, hogy a későbbi kupagyőztes Sevilla nem tudta megnyerni. A messze a legerősebb társaság (H) negatív szenzációját az Eintracht Frankfurt veszszőfutása jelentette.

Kanouté láthatóan elégedett a döntő alakulásával

Az újbóli kieséses szakaszban nár elvérzett néhány tekintélyes alakulat (Ajax, CSZKA Moszkva, Steaua, Fenerbahçe, Blackburn Rovers, Parma, Bordeaux). A nyolcaddöntő nevesebb távozói lettek: Paris SG, Newcastle United, Rangers FC. A negyeddöntő bravúrját a CA Osasuna hajtotta végre a Bayer Leverkusen skalpjának lemetszésével, s talán a fináléig verekedte volna magát, ha a négy között (ahová három spanyol klub került) nem a címvédőt kapja ellenfélül.

Glasgow-ban tehát két ibériai csapat feszült egymásnak, a rendes játékidő, majd a hosszabbítás döntetlenre végződött (1-1, illetve 2-2), holott a barcelonaiak a 68. perctől emberhátrányban küzdöttek, aztán a 11-esekkel

A Sevilla gárdája, amely Glasgow-ban megvédte elsőségét az UEFA-kupában

járó idegfeszültséget a piros-fehérek viselték el jobban. Fogalmazhatunk úgy, hogy a szerencsés Sevillának egymás után kétszer sikerült begyűjtenie a trófeát, de akár úgy is, hogy a rendkívül balszerencsés Espanyol 1988 után ezt az UEFA-kupa-döntőt is „szétlövéssel" bukta el.

A sorozat gólkirálya az uruguayi Walter Pandiani (RCD Espanyol) lett, aki 11-szer vette be az ellenfelek hálóját.

1. selejtezőkör. Újpest FC–FC Vaduz 0-4, 1-0, Videoton–FC Kajrat Almaty 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Videoton)

2. selejtezőkör. Videoton–Grasshopper-Club 1-1, 0-2

1. forduló. Csernomorec Odessza–Hapoel Tel-Aviv 0-1, 1-3, SC Braga–AC Chievo Verona 2-0, 1-2 (hosszabbításban), Levadia Tallinn–Newcastle United 1-2, 1-2, Molde FK–Rangers FC 0-0, 0-2, Standard Liège–Celta Vigo 0-1, 0-3, Maccabi Haifa–Liteksz Lovecs 1-1, 3-1, Derry City–Paris SG 0-0, 0-2, Hertha BSC–Odense BK 2-2, 0-1, Legia Warszawa–Austria Wien 1-1, 0-1, Panathinaikosz–Metalurg Zaporozsje 1-1, 1-0, Lokomotiv Moszkva–Zulte Waregem 2-1, 0-2, Heart of Midlothian–Sparta Praha 0-2, 0-0, Fenerbahçe–Randers FC 2-1, 3-0, Red Bull Salzburg–Blackburn Rovers 2-2, 0-2, Schalke 04–AS Nancy 1-0, 1-3, Etnikosz Ahnasz– RC Lens 0-0, 1-3, Slovan Liberec–Crvena zvezda 2-0, 2-1, AZ Alkmaar–Kayserispor 3-2, 1-1, Rubin Kazany–Parma Calcio 0-1, 0-1, Atromitosz Athén–Sevilla FC 1-2, 0-4, Eintracht Frankfurt–Brøndby IF 4-0, 2-2, Beşiktaş–CSZKA Szófia 2-0, 2-2 (hosszabbításban), Vitória Setúbal–SC Heerenveen 0-3, 0-0, Olympique Marseille–FK Mladá Boleslav 1-0, 2-4, Åtvidabergs FF–Grasshopper-Club 0-3, 0-5, Rapid Bucureşti–CD Nacional 1-0, 2-1 (hosszabbításban), Trabzonspor–Osasuna Pamplona 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Osasuna), FC Basel–Rabotnicski Szkopje 6-2, 1-0, West Ham United–US Palermo 0-1, 0-3, Lokomotiv Szófia–Feyenoord 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Feyenoord), MFK Ružomberok–FC Bruges 0-1, 1-1, FC Sion–Bayer 04 Leverkusen 0-0, 1-3, Partizan Beograd–FC Groningen 4-2, 0-1, Skoda Xanthi–Dinamo

Bucureşti 3-4, 1-4, Slavia Praha–Tottenham Hotspur 0-1, 0-1, IK Start Kristiansand–AFC Ajax 2-5, 0-4, Artmedia Petržalka–RCD Espanyol 2-2, 1-3, Wisła Kraków–Arisz Szaloniki 0-1, 2-0 (hosszabbításban), AS Livorno–FC Superfund Pasching 2-0, 1-0, Dinamo Zagreb–AJ Auxerre 1-2, 1-3

Csoportkör

A csoport. AS Livorno–Rangers FC 2-3, Maccabi Haifa–AJ Auxerre 3-1, Rangers–Maccabi 2-0, Partizan Beograd–Livorno 1-1, Auxerre–Rangers 2-2, Maccabi–Partizan 1-0, Partizan–Auxerre 1-4, Livorno–Maccabi 1-1, Auxerre–Livorno 0-1, Rangers–Partizan 1-0. A csoport végeredménye: 1. Rangers FC 10 pont, 2. Maccabi Haifa 7 pont, 3. AS Livorno 5 pont, 4. AJ Auxerre 4 pont, 5. Partizan Beograd 1 pont

B csoport. Beşiktaş–Tottenham Hotspur 0-2, FC Bruges–Bayer Leverkusen 1-1, Tottenham–FC Bruges 3-1, Dinamo Bucureşti–Beşiktaş 2-1, Bayer–Tottenham 0-1, FC Bruges–Dinamo 1-1, Dinamo–Bayer 2-1, Beşiktaş–FC Bruges 2-1, Bayer–Beşiktaş 2-1, Tottenham–Dinamo 3-1. A csoport végeredménye: 1. Tottenham Hotspur 12 pont, 2. Dinamo Bucureşti 7 pont, 3. Bayer 04 Leverkusen 4 pont, 4. Beşiktaş JK 3 pont, 5. FC Bruges 2 pont

C csoport. AZ Alkmaar–SC Braga 3-0, Slovan Liberec–Sevilla FC 0-0, Braga–Slovan 4-0, Grasshoppers–AZ 2-5, Sevilla–Braga 2-0, Slovan–Grasshoppers 4-1, Grasshoppers–Sevilla 0-4, AZ–Slovan 2-2, Sevilla–AZ 1-2, Braga–Grasshoppers 2-0. A csoport végeredménye: 1. AZ Alkmaar 10 pont, 2. Sevilla FC 7 pont, 3. SC Braga 6 pont, 4. Slovan Liberec 5 pont, 5. Grasshopper-Club Zürich 0 pont

D csoport. CA Osasuna Pamplona–SC Heerenveen 0-0, Odense BK–Parma 1-2, Heerenveen–Odense 0-2, RC Lens–Osasuna 3-1, Parma–Heerenveen 2-1, Odense–Lens 1-1, Lens–Parma 1-2, Osasuna–Odense 3-1, Parma–Osasuna 0-3, Heerenveen–Lens 1-0. A csoport végeredménye: 1. Parma Calcio 9 pont, 2. CA Osasuna Pamplona 7 pont, 3. RC Lens 4 pont, 4. Odense BK 4 pont, 5. SC Heerenveen 4 pont

E csoport. Wisła Kraków–Blackburn Rovers 1-2, FC Basel–Feyenoord 1-1, Blackburn–Basel 3-0, AS Nancy–Wisła 2-1, Feyenoord–Blackburn 0-0, Basel–Nancy 2-2, Nancy–Feyenoord 3-0, Wisła–Basel 3-1, Feyenoord–Wisła 3-1, Blackburn–Nancy 1-0. A csoport végeredménye: 1. Blackburn Rovers 10 pont, 2. AS Nancy 7 pont, 3. Feyenoord 5 pont, 3. Wisła Kraków 3 pont, 5. FC Basel 2 pont

F csoport. Austria Wien–Zulte Waregem 1-4, Sparta Praha–RCD Espanyol 0-2, Waregem–Sparta 3-1, AFC Ajax–Austria 3-0, Espanyol–Waregem 6-2, Sparta–Ajax 0-0, Ajax–Espanyol 0-2, Austria–Sparta 0-1, Espanyol–Austria 1-0, Waregem–Ajax 0-3. A csoport végeredménye: 1. RCD Espanyol 12 pont, 2. AFC Ajax 7 pont, 3. Zulte Waregem 6 pont, 4. Sparta Praha 4 pont, 5. Austria Wien 0 pont

G csoport. Panathinaikosz–Hapoel Tel-Aviv 2-0, Rapid Bucureşti–Paris SG 0-0, Hapoel–Rapid 2-2, Mladá Boleslav–Panathinaikosz 0-1, PSG–Hapoel 2-4, Rapid–Mladá 1-1, Mladá–PSG 0-0, Panathinaikosz–Rapid 0-0, PSG–Panathinaikosz 4-0, Hapoel–Mladá 1-1. A csoport végeredménye: 1. Panathinaikosz 7 pont, 2. Paris Saint–Germain 5 pont, 3. Hapoel Tel-Aviv 5 pont, 4. Rapid Bucureşti 4 pont, 5. FK Mladá Boleslav 3 pont

H csoport. Eintracht Frankfurt–US Palermo 1-2, Newcastle United–Fenerbahçe 1-0, Palermo–Newcastle 0-1, Celta Vigo–Eintracht 1-1, Fenetbahçe–Palermo 3-0, Newcastle–Celta 2-1, Celta–Fenerbahçe 1-0, Eintracht–Newcastle 0-0, Fenerbahce–Eintracht 2-2, Palermo–Celta 1-1. A csoport végeredménye: 1. Newcastle United 10 pont, 2. Celta Vigo 5 pont, 3. Fenerbahçe SK 4 pont, 4. US Palermo 4 pont, 5. Eintracht Frankfurt 3 pont

2. egyenes kieséses szakasz. CSZKA Moszkva–Maccabi Haifa 0-0, 0-1, AS Livorno–RCD Espanyol 1-2, 0-2, AEK Athén–Paris SG 0-2, 0-2, SL Benfica–Dinamo Bucureşti 1-0, 2-1, Zulte Waregem –Newcastle United 1-3, 0-1, Fenerbahçe–AZ Alkmaar 3-3, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az AZ), Szpartak Moszkva–Celta Vigo 1-1, 1-2, Werder Bremen–AFC Ajax 3-0, 1-3, RC Lens–Panathinaikosz 3-1,

0-0, Bayer 04 Leverkusen–Blackburn Rovers 3-2, 0-0, Hapoel Tel-Aviv–Rangers FC 2-1, 0-4, Girondins Bordeaux–Osasuna Pamplona 0-0, 0-1 (hosszabbításban), Steaua Bucureşti–Sevilla FC 0-2, 0-1, Sahtar Donyeck–AS Nancy 1-1, 1-0, SC Braga–Parma Calcio 1-0, 1-0, Feyenoord–Tottenham Hotspur (a Feyenoordot kizárta az UEFA, mert a drukkerei botrányt okoztak Nancyban, a csoportmérkőzésen)

Nyolcaddöntő. Newcastle United–AZ Alkmaar 4-2, 0-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az AZ), Maccabi Haifa–RCD Espanyol 0-0, 0-4, Rangers FC–CA Osasuna Pamplona 1-1, 0-1, SC Braga–Tottenham Hotspur 2-3, 2-3, Sevilla FC–Sahtar Donyeck 2-2, 3-2 (hosszabbításban), RC Lens–Bayer 04 Leverkusen 2-1, 0-3, Paris SG–SL Benfica 2-1, 1-3, Celta Vigo–Werder Bremen 0-1, 0-2

Negyeddöntő. AZ Alkmaar–Werder Bremen 0-0, 1-4, Bayer 04 Leverkusen–CA Osasuna Pamplona 0-3, 0-1, Sevilla FC–Tottenham Hotspur 2-1, 2-2, RCD Espanyol–SL Benica 3-2, 0-0

Elődöntő. RCD Espanyol–Werder Bremen 3-0, 2-1, CA Osasuna Pamplona–Sevilla FC 1-0, 0-2

Döntő

Sevilla FC–RCD Espanyol 2-2 (1-1, 2-2), tizenegyesekkel 3-1

2007. május 16., Glasgow, Hampden Park, 50 670 néző. Jv.: Massimo Busacca (svájci)

Sevilla FC: Palop – Daniel Alves, J. Navarro, Puerta, Dragutinovics – Martí, Poulsen, Adriano (Renato, 76.), Maresca (Jesús Navas, 46.) – Luís Fabiano (Kerzsakov, 64.), Kanouté

RCD Espanyol: Iraizoz – Zabaleta, Torrejón, Jarque, David García – Rufete (Pandiani, 56.), Hurtado, Riera – De la Peña (Jônatas, 83.) – Luís García, Tamudo (Lacruz, 73.)

Gólszerzők: Adriano (18.), Riera (28.), Kanouté (105.), Jônatas (115.)

Kiállítva: M. Hurtado (68.)

A tizenegyest berúgta: Kanouté, Dragutinovics, Puerta, illetve Pandiani. Kihagyta: D. Alves, illetve Luís García, Jônatas, Torrejón

EURÓPAI SZUPERKUPA

Kanouté vallási okból ragasztott

Érdemes figyelni Kanouté mezét!

Az andalúz–katalán csatát Monacóban három idegenlégiós, a brazil Renato, a francia-mali Kanouté és az olasz Maresca egy-egy találata döntötte el. Nagy meglepetésre a fehérek már-már megalázó vereséget mértek a meglehetősen mérsékelt teljesítménnyel előrukkoló kék-gránátvörösökre. Enyhén közhelyes megközelítésben: a Sevilla sokkal motiváltabb volt a kissé jóllakottnak tűnő ellenfelénél, mert a Barça még 0-2-nél sem pörgött fel, hanem nyugodtan passzolgatott, arra számítva, hogy valamelyik szuperszonikus csatára előbb vagy utóbb majdcsak beveszi Andrés Palop hálóját. Nos, nem vette be... Feltűnést keltett, hogy a muzulmán vallású Kanouté letakarta a mezén az egyesület egyik szponzorának, egy szerencsejátékkal foglalkozó cégnek a nevét. Magyarázatként hozzátette: az iszlám reguláli tiltják, hogy azt hirdesse.

A mérkőzés embere Daniel Alves lett, aki két évvel később már az FC Barcelona mezében száguldozott.

Sevilla FC–FC Barcelona 3-0 (2-0)

2006. augusztus 25., Monaco, Stade Louis II., 17 480 néző. Jv.: Stefano Farina (olasz)

Sevilla FC: Palop – Daniel Alves, J. Navarro, Escudé, David – Jesús Navas (Maresca, 75.), Poulsen, Renato – A. Correia (Puerta, 81.), Luís Fabiano (Marti, 46.), Kanouté

FC Barcelona: Victor Valdés – Belletti, R. Márquez, Puyol, Sylvinho (Giuly, 72.) – Xavi (Iniesta, 57.), Thiago Motta (Guðjohnsen, 57.), Deco – Messi, Ronaldinho, Eto'o

Gólszerzők: Renato (7.), Kanouté (45.), Maresca (89., 11-esből)

LIBERTADORES KUPA

Riquelme jutalomjátéka

A kétezres évek első fél évtizedének egyik legtechnikásabb, az igazi dél-amerikai futballt mesterszinten művelő képviselője, **Juan Román Riquelme** 2002 óta már spanyol klubokban futballozott, ám 2007 tavaszára visszatért a Bombonerába. Különösen a Libertadores Kupában játszott jól, ott az LK legértékesebb játékosának is megválasztották. Nem csoda, mivel a döntő öt góljából hármat ő szerzett, sőt Palacio találatánál is tőle indult az akció. Ráadásul a döntő első és második mérkőzése után is őt választották az előző 90 perc legjobbjának. Olyan volt neki ez a sorozat, mint egy hosszú jutalomjáték.

A Boca története során hatodszor nyerte meg a legtekintélyesebb dél-amerikai klubtrófeát, ezekből háromnak Riquelme is főszereplője volt. A „genovaiak" sikerével megszakadt a brazilok sorozata, pedig a Grêmio abban reménykedett, hogy egy évvel a városi rivális Internacional sikere után meg tudja szerezni a trófeát.

A Boca Juniors hatodik elsőségét ünnepelte ebben a sorozatban

Boca Juniors–Grêmio FCPA 3-0 (1-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2007. június 13., Buenos Aires, Estadio Alberto J. Armando „La Bombonera", 50 993 néző. Jv: Jorge Larrionda (uruguayi)

Boca Juniors: Caranta – Ibarra, „Cata" Díaz, Morel Rodríguez, Clemente Rodríguez – Ledesma, Banega (Battaglia, 81.), Neri Cardozo (Dátolo, 67.), Riquelme – Palacio, Palermo

Grêmio FCPA: Saja – Patrício, William, Teco, Lúcio – Sandro Goiano, Diego Gavilán, Tcheco (Douglas, 80.), Diego Souza – Carlos Eduardo, Tuta (Lucas, 72.)

Gólszerzők: Palacio (18.), Riquelme (73.), Patrício (89. – öngól)

Kiállítva: Sandro Goiano (58.)

Grêmio FCPA–Boca Juniors 0-2 (0-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2007. június 20., Porto Alegre, Olimpico Monumental, 51 851 néző. Jv: Óscar Ruíz (kolumbiai)

Grêmio FCPA: Saja – Patrício, William, Teco (Schiavi, 35.), Lúcio – Lucas, Diego Gavilán, Tcheco (Amoroso, 46.), Diego Souza – Carlos Eduardo, Tuta (Everton, 70.)

Boca Juniors: Caranta – Ibarra, „Cata" Díaz, Morel Rodríguez, Clemente Rodríguez – Ledesma, Banega (Orteman, 82.), Neri Cardozo (Battaglia, 59.), Riquelme – Palacio (Boselli, 87.), Palermo

Gólszerző: Riquelme (69., 81.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

A kis Kacsa, aki a boldogságban fürdött

Akárcsak 2005-ben, egy évvel később is a Dél-Amerikát képviselő brazil klub, a Libertadores Kupa védője nyerte meg Japánban a klubvilágbajnoki címet. A döntő nagy részében a Barcelona játszott jobban, jellemző, hogy a technikai bizottság kivételesen nem is a győztes csapatból választotta a döntő legjobb játékosát. (Deco kapta a trófeát.) Az Internacional elődöntőbeli sikerének két hőse közül a 18 éves Pato (azaz Kacsa) kezdett, nagyon ügyeltek rá a katalán védők. A 20 éves Luis Adriano, aki a következő bő évtizedben a Sahtar Donyeckben, az AC Milanban és a Szpartak Moszkvában játszott, éppen az ő helyére állt be. Jó csere volt, átadásából szerezte az ugyancsak a hajrára beálló Adriano Gabiru a döntő gólt. A finálé után önfeledten ünnepelt a két ifjú csatár.

Fernandão, a lecserélt kapitány a kupával. A bal kezénél Pato

A torna gólkirálya Mohamed Abutrika (al-Ahly) lett három találattal, eredményessége a harmadik helyhez segítette a kairói piros-fehéreket. A sorozat legjobb játékosává is Decót (FC Barcelona) választották.

Negyeddöntők: al-Ahly–Auckland City 2-0, Club América–Jeonbuk Motors 1-0. Elődöntők: SC Internacional Porto Alegre–al-Ahly 2-1, FC Barcelona–Club América 4-0. Az 5. helyért: Jeonbuk Motors–Auckland City 3-0. A 3. helyért: al-Ahly–Club América 2-1

Döntő

SC Internacional Porto Alegre–FC Barcelona 1-0 (0-0)

2006. december 17., Jokohama, International Stadium, 67 128 néző. Jv.: Carlos Alberto Batres González (guatemalai)

SC Internacional: Clemer – Ceará, Índio, Fabiano Eller, R. Cardoso – Edinho, Wellington Monteiro, Alex (F. Vargas, 46.) – Fernandão (Adriano Gabiru, 76.), Iarley, Alexandre Pato (Luiz Adriano, 61.)

FC Barcelona: Victor Valdés – Zambrotta (Belletti, 46.), R. Márquez, Puyol, Van Bronckhorst – Thiago Motta (Xavi, 59.), Iniesta, Deco – Giuly, Ronaldinho, Guðjohnsen (Ezquerro, 88.)

Gólszerző: Adriano Gabiru (82.)

COPA AMÉRICA

Kuka első hangos sikere

Nézhetjük az ügyet mindkét fél szempontjából. Dunga taktikája gyümölcsözött, a brazil válogatott az ellentámadásokra épített célfutballja tökéletes sikert hozott a Venezuelában 2007. június 26. és július 15. között rendezett Copa América döntőjében. Az argentin válogatott újra nem tudta átlépni saját árnyékát, s ahogy 1993 óta mindig, 2007-ben sem bírta el az esélyesség terhét, elbukott. Az arany-zöld mezes válogatott 3-0-ra leiskolázta ősi riválisát a torna döntőjében, s bő tíz év alatt, 1997 óta negyedszer is megnyerte a földkerekség legrégebbi, mindmáig létező, a válogatottaknak kiírt kontinensbajnokságát.

A meccs előtt szinte minden az argentinok mellett szólt – az egymás elleni statisztikát kivéve. Mindenesetre Dunga és a csapata egyáltalán nem bánta, hogy mindenki az ellenfelet ünnepli, a brazilok maguk is hangsúlyozták, ezúttal az ellenfél csapata erősebb, az égszínkék-fehér csíkos meze után Albicelestének nevezett vetélytárs a döntő esélyese.

Doni mozdulatát Messi is csak csodálta a döntőben

Nem tűnt mindez álszerénységnek. Alfio „Coco” Basile legénysége minden találkozóját megnyerte a döntőig, egy kivétellel legalább kétgólos különbséggel. Favorithoz méltón masírozott végig a csoportmérkőzéseken: a 12 résztvevő közül egyedüliként zárta három győzelemmel az alapszakaszt. Hernán Crespo, Lionel Messi és Juan Román Riquelme vezérletével nyolc gólt szerzett az első két találkozóján, majd erősen tartalékos összeállításban legyőzte (1-0) az első két forduló után ugyancsak hat ponttal álló paraguayiakat is. Ha tétje volt a meccsnek, rögtön négyet lőttek – a

Júlio Baptista és Fernando Menegazzo a Copa Américával. A győztesek a 2014-es brazíliai vb-t népszerűsítették

peruiak elleni negyeddöntőben az argentinok visszatértek a régi recepthez. Az elődöntőben is csak alig adták alább: 3-0-ra verték meg az addig parádésan szereplő mexikóiakat.

A brazilok ezzel szemben csak Chilét tudták hasonló különbséggel legyőzni – igaz, kétszer is. Miközben kétségtelen, hogy a döntőig tartó szakaszban Robinhón kívül legfeljebb Josué kapott elismerő szavakat, a kritika igazi tárgya nem is a futballisták teljesítménye, hanem Dunga, azaz Kuka taktikája volt.

Az 1994-ben világbajnok brazil válogatott csapatkapitánya korábban soha nem dolgozott edzőként. A szövetségi kapitányi munka volt az első ilyen jellegű feladata. Az első nagy tornáját megnyerte, pedig a 2006–2007-es idényben a válogatottal játszott meccseiről nem a sikerek jutnak majd az emberek eszébe. Az éppen az argentinok elleni, parádés londoni győzelmet (3-0) leszámítva egyszer sem játszott képességeihez méltón a csapata. S főleg nem látványosan. A Copán sem csillogott, de akkor játszott a legjobban, amikor a leginkább kellett: az argentinok elleni döntőben. Az ősi rivális ellen a Doni – Maicon, Alex, Juan, Gilberto – Elano (Daniel Alves), Mineiro, Josué, Júlio Baptista – Vagner Love (Fernando), Robinho (Diego) összeállításban futballozó együttes elvitathatatlan érdeme, hogy a kor legnagyobb brazil sztárjai, Kakà, Ronaldinho, Adriano, Lúcio, Cafù, Ronaldo, Dida, Júlio César, Juninho Pernambucano nélkül is megnyerte Dél-Amerika bajnokságát.

A Copa América legjobb játékosa a helyszínen lévő újságírók szavazatai alapján Robinho (brazil) lett. Hat találatával ő érdemelte ki a gólkirályi címet is, megelőzve az argentin Riquelmét (5) és a mexikói Nery Castillót (4). A torna álomcsapata így festett a *Reuters* helyszíni tudósítóinak szavazatai alapján: Guillermo Ochoa (mexikói) – Julio Cáceres (paraguayi), Rafael Márquez (mexikói), Diego Lugano (uruguayi), Gilberto (brazil) – Gerardo Torrado (mexikói), Javier Mascherano (argentin), Juan Román Riquelme (argentin) – Lionel Messi (argentin) – Robinho (brazil), Nery Castillo (mexikói).

Az Estudiantes. Hátul, balról: Sosa, Andeleri, Alayes, Galván, Verón, Ortiz, Andújar. Elöl: Alvarez, Pavone, Braña, Lugüercio

A brazil válogatott. Hátul, balról: Alex, Júlio Baptista, Juan, Maicon, Doni, Gilberto. Elöl: Elano, Robinho, Vágner Love, Josué, Mineiro

A Sevilla FC. Hátul, balról: Palop, Dragutinovics, Antonio Puerta, Javi Navarro, Kanouté, Martí. Elöl: Maresca, Luis Fabiano, Poulsen, Daniel Alves, Adriano

Az Internacional. Hátul, balról: Alexandre Pato, Índio, Edinho, Wellington Monteiro, Fabiano Eller, Clemer. Elöl: Ceará, Iarley, Alex, Fernandão, Rubens Cardoso

A Boca Juniors. Hátul, balról: Riquelme, Ibarra, Caranta, Morél Rodríguez, „Cata" Díaz, Banega. Elöl: Clemente Rodríguez, Ledesma, Palacio, Palermo, Cardozo

Az AC Milan. Hátul, balról: Dida, Nesta, Oddo, Kaladze, Ambrosini, Seedorf. Elöl: Inzaghi, Gattuso, Pirlo, Kaká, Jankulovski

Bajnokok, kupagyőztesek

2006–2007

EURÓPA

Red Bull Salzburg

Levszki Szófia

Zagłębie Lubin

Dinamo Bucureşti

Murata

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Tiranë	Besa Kavajë
Andorra	Ranger's	Santa Coloma
Anglia	Manchester United	Chelsea FC
Ausztria	Red Bull Salzburg	FK Austria
Azerbajdzsán	Hazar Lenkoran	Hazar Lenkoran
Belgium	RSC Anderlecht	FC Bruges
Bosznia-Hercegovina	FK Sarajevo	NK Široki Brijeg
Bulgária	Levszki Szófia	Levszki Szófia
Ciprus	APOEL Nicosia	Anorthoszisz
Csehország	Sparta Praha	Sparta Praha
Dánia	FC København	Odense BK
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	Levadia Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	Dinamo Breszt
Feröer-szigetek*	HB Tórshavn	B36 Tórshavn
Finnország*	Tampere United	Helsingin JK
Franciaország	Olympique Lyonnais	Sochaux
Görögország	Olympiakosz	Lárisza
Grúzia	Olimpi Rusztavi	Ameri
Hollandia	PSV	AFC Ajax
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Shelbourne	Derry City
Izland*	FH Hafnarfjördur	Keflavík
Izrael	Beitar Jerusalem	Hapoel Tel-Aviv
Kazahsztán	FK Asztana	FK Almati
Lengyelország	Zagłębie Lubin	Groclin
Lettország	FK Ventspils	Liepājas Metalurgs
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FBK Kaunas	FK Süduva
Luxemburg	D91 Dudelange	D91 Dudelange
Macedónia	Pobeda	Vardar Szkopje
Málta	Marsaxlokk	Hibernians
Moldova	Serif Tiraspol	Zimbru
Montenegró	Zeta	Rudar
Németország	VfB Stuttgart	1. FC Nürnberg
Norvégia*	Rosenborg BK	Fredrikstad
Olaszország	FC Internazionale	FC Internazionale
Oroszország	CSZKA Moszkva	Lokomotiv Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	Bananc
Portugália	FC Porto	Sporting CP
Románia	Dinamo Bucureşti	Rapid Bucureşti

ARANYLABDA, 2006

A világbajnokok csapatkapitánya

A 100. válogatottságát éppen a megnyert világbajnoki döntőben ünneplő **Fabio Cannavaro** kapta 2006 karácsonyán a *France Football* Aranylabdáját. Az ötvenkét szavazóból csak tíz nem írta a listájára a németországi torna után a Serie A-ból kizárt Juventusból a Real Madridhoz szerződő hátvéd nevét, közülük húszan elsőnek jelölték.

A Squadra Azzurra csapatkapitánya mögött Gianluigi Buffon végzett a második helyen, a szavazás 1956 óta íródó történetében kapus

Elfsborg

DÉL-AMERIKA

Cúcuta Deportivo

Alianza Lima

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

al-Ahly

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	Murata	Murata
Skócia	Celtic FC	Celtic FC
Spanyolország	Real Madrid	FC Barcelona
Svájc	FC Zürich	FC Basel
Svédország*	Elfsborg	Helsingborg
Szerbia	Crvena zvezda	Crvena zvezda
Szlovákia	MŠK Žilina	Zlaté Moravce
Szlovénia	NK Domžale	NK Koper
Törökország	Fenerbahçe	Beşiktaş JK
Ukrajna	Dinamo Kijev	Dinamo Kijev
Wales	TNS	Carmarthen
Argentína	Estudiantes (Apertura)	
	San Lorenzo (Clausura)	
Brazília*	São Paulo FC	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	Atletico Mineiro	
Rio Grande do Sul	Grêmio FBPA	
Bolívia*	Jorge Wilstermann	
Chile	Colo-Colo (Clausura)	
	Colo-Colo (Apertura)	
Ecuador*	El Nacional	
Kolumbia*	Cúcuta Deportivo (Finalización)	
	Atlético Nacional (Apertura)	
Paraguay*	Libertad	
Peru*	Alianza Lima	
Uruguay*	Danubio	
Venezuela	Caracas	
Egyesült Államok	Houston Dynamo (MLS)	Chicago Fire
Mexikó	Guadalajara (Tél)	
	Pachuca (Tavasz)	
Bajnokcs. Európa-kupája	AC Milan	
UEFA-kupa	Sevilla	
Európai Szuperkupa	Sevilla	
Libertadores Kupa	Boca Juniors	
Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly	
Ázsiai Bajn. Kupája	Csonbuk Hyundai Motors	
Klubvilágbajnokság*	Internacional PA	
Copa America	Brazília	

* naptári éves lebonyolítási rend

ennél csupán egyszer ért el jobb helyezést, 1963-ban, amikor Lev Jasin győzött. Korábban mindössze egyszer, 1969-ben fordult elő, hogy a képzeletbeli dobogó első két helyére két olasz került.

Aranylabda, 2006

1. Fabio Cannavaro (olasz, Juventus FC, Real Madrid) 173 pont, 2. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) 124, 3. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 121, 4. Ronaldinho, Ronaldo de Assis Moreira (brazil, FC Barcelona) 73, 5. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid) 71, 6. Samuel Eto'o (kameruni, Barcelona FC) 67, 7. Miroslav Klose (német, Werder Bremen) 29, 8. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC) 5, 9. Andrea Pirlo (olasz, AC Milan) 17, 10. Jens Lehmann (német, Arsenal FC) 13. (Az első tíz helyezett.)

A nézők imádták a Bundesligát

- ***A duplázás sem volt elég a lyoniak elnökének***
- ***Schuster Real Madridja lemásolta a Barça receptjét***
- ***A São Paulo FC és Rogério Ceni is ismételt***

A Bayern München korábban elképzelhetetlennek hitt összeget, 88 millió eurót költött el 2007–2008-as idényben játékosvásárlásra, azzal a céllal, hogy a Felix Magath irányításával 2004 és 2006 között a hazai sorozatokban taroló gárda visszaszerezze elsőségét. Karl-Heinz Rummenigge elnök és Uli Hoeness menedzser ezúttal nem a szokásos helyen, a Säbener Strassén tartotta az új játékosok bejelentésével egybekötött, szezonnyitó sajtótájékoztatóját, hanem a müncheni Arabellapark ötcsillagos szállodájának, a Westin Grandnak a különtermében. A bajor klub az egy évvel azelőtti németországi világbajnokság arany-, ezüst- és bronzérmesétől is igazolt egy-egy kulcsjátékost, **Luca Toni** (11 millió euróért), Franck Ribéry (25 millióért) és Miroslav Klose (15 millióért) érkezett. Ugyancsak a Bayern szerelésébe öltözött Marcell Jansen (14 millióért), az argentin José Ernesto Sosa (9 millióért), valamint a kölcsönvett Zé Roberto és az ingyen megszerzett Hamit Altintop. A névsor télen még kiegészült a brazil Brenóval (12 millióért). Akkor még nagyon kevesen figyeltek fel egy másik erősítésre: az ifik közül felkerült az első csapathoz Toni Kroos, akit Oliver Kahn egyenesen a legtehetségesebb fiatal futballistának nevezett azok közül, akik az ő idejében szerződést kaptak a „nagyoknál". Apropó, Kahn! A kapus az utolsó szezonját töltötte a piros-fehérek kapujában, duplázással búcsúzott, meg egy rekorddal: 557 bajnoki mérkőzéséből 310-et megnyert. Ilyen sok győzelem-mennyiségig korábban senki sem jutott. Kahn és a tíz mérkőzésen védő Michael Rensing mindössze huszonegy gólt kaptak a 34 fordulóban.

A Bayern – Ottmar Hitzfeld irányításával, aki az idény után másodszor is, ezúttal végleg távozott a csapat kispadjáról, átadva a helyét Jürgen Klinsmann-nak – látványos futballt játszott, amelyet a közönség is elismert. Minden hazai bajnokin telt ház, 69 230 szurkoló volt az Allianz Arénában. Nagyszerű számokat produkált egyébként a teljes Bundesliga-mezőny: a tizennyolcból tíznek negyvenezer fölötti volt az átlagnézőszáma. Még ennél is többet mondó adat, hogy a fut-

ballvilágban ebből a szempontból páratlan német szövetségi ligánál csupán az amerikai tojáslabdás liga, az NFL (National Football League) és az ausztrál rendszerű futball-liga, az AFL (Australian Rules Football League) produkált magasabb átlagnézőszámot.

A Bayern új szerzeményei közül különösen a *Kicker* osztályzatai alapján a legkiválóbb átlagteljesítményt nyújtó **Franck Ribéry** és a gólkirályi címet megszerző Luca Toni tündökölt. Az olasz csatár huszonnégy találatot szerzett a Bundesligában, s két góljával eldöntötte a DFB-kupa döntőjét is, ráadásként pedig tíz góllal holtversenyben az UEFA-kupa gólkirálya is lett. Az átlagosztályzatokat tekintve Ribéry mögött a klub házi rangsorában Martín Demichelis, Zé Roberto, Oliver Kahn, Mark van Bommel és Daniel Van Buyten következett, ők hatan kerültek az összesített rangsorban az első húsz közé.

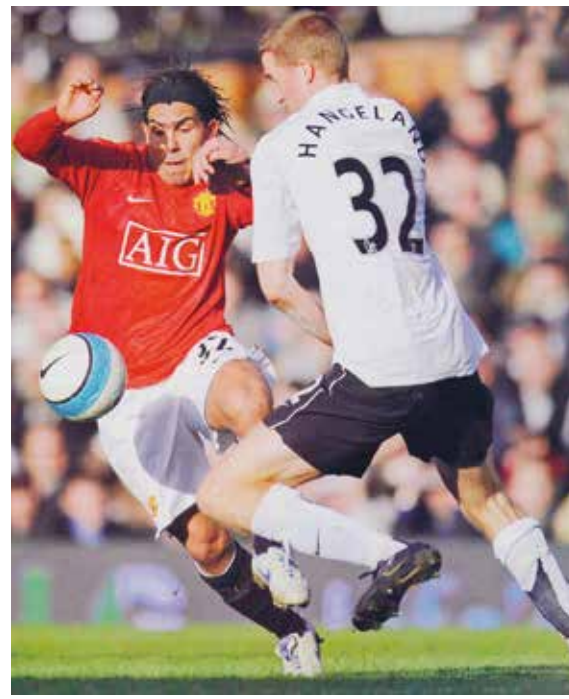
A tízpontos előnnyel bajnoki címet nyerő, az elsőtől az utolsó fordulóig az élen álló FCBM keretének tagjai voltak: Oliver Kahn (26), Michael Rensing (10) kapusok, Christian Lell (29/1), Martín Demichelis (28/1), Lúcio (24/1), Philipp Lahm (22), Daniel van Buyten (19/1), Marcell Jansen (17), Willy Sagnol (9), Breno (1) védők, Zé Roberto (30/5), Bastian Schweinsteiger (30/1), Franck Ribéry (28/11), Mark van Bommel (27/2), Hamit Altintop (23/3), Andreas Ottl (19/3), José Ernesto Sosa (15), Toni Kroos (12) középpályások, Luca Toni (31/24), Miroslav Klose (27/10), Lukas Podolski (25/5), Jan Schlaudraff (8), Sandro Wagner (4) csatárok.

Miután két angol csapat játszotta Moszkvában a BL döntőjét, okkal minősíthetjük a Premier League-et az idény legerősebb bajnokságának. Az oroszországi szereplők közül a Manchester United bajnok is lett, a Chelsea mindkét sorozatban második volt. Az angol élvonalban a 87 pontos „vörös ördögök" és a 85 pontos „kékek" mögött az Arsenal 83 ponttal lett harmadik. A Stamford Bridge büszkeségei még José Mourinhóval kezdték az idényt, de miután a tulajdonos, Roman Abramovics nem ítélte eléggé attraktívnak a csapat játékát, az edzőváltás mellett döntött. Izraeli tanácsadója, Pini Zahavi kezdeményezésére Avram Grantot ültette a kispadra, aki aztán ezüstös tavaszt zárt.

A bajnoki hajrá izgalmassá vált, miután a Chelsea, Michael Ballack két góljával, 2-1-re megverte a 36. fordulóban a listavezetőt, de utána már nem hibázott a Man United, kiütötte otthon a West Ham Unitedot (4-1) és megszerezte a három pontot Wiganben is (2-0). A Chelsea-nek volt ugyan esélye arra az utolsó játéknapon, hogy beérje pontszámban a Manchester Unitedot – csak 1-1-re végzett otthon a Bolton ellen –, de többre nem, a riválisnak ugyanis jobb volt a gólkülönbsége. De azért igaz: a Chelsea bajnok lett volna, ha az utolsó három hazai meccséből kettőn nem kap gólt a kilencvenvalahányadik percben. (Pedig félelmetes mérlege volt a Stamford Bridge-en, sorozatban a negyedik idényben sem szenvedett ott egyetlen bajnoki vereséget sem.) Ha megverte volna a Wigant és a Boltont, az idénybeli, minden helyszínt tekintve is 21 mérkőzésből álló

bajnoki veretlenségi sorozat aranyat ért volna. Mégis: a 2007–2008-as idényben a Manchester United játszotta a legjobb futballt Angliában.

Pedig olyan rosszul kezdte az évet, ahogyan a Premier League létrehozása óta egyszer sem. Idő kellett az új játékosok beépüléséhez, s mert kicsit fáradt volt a gárda az idény elején. Hogy lehet augusztusban fáradtnak lenni? Szokványos körülmények között sehogy sem. Ám a „vörös ördögök" előtte két héten keresztül Japánban, Dél-Koreában és Kínában túráztak, akkoriban már ez is hozzátartozott egy világhírű klub programjához. Igaz, ezután a csapat (nem számítva a Chelsea elleni Community Shield-mérkőzés megnyert tizenegyespárbaját) az első négy mérkőzésén nyeretlen maradt. Sir Alex nem esett pánikba, tudta, nagyon hosszú még a szezon. Mint ahogyan azt is, hogy augusztusban sok minden balszerencsésen alakult a számukra, kezdve Wayne Rooney sérülésével, Carlos Tévez késői érkezésével, s befejezve Cristiano Ronaldo önmagához képest gyengébb formájával. A portugál csillag november elejéig, angol csapat ellen, mindössze három (!) gólt szerzett.

Carlos Tévez bűvöli a labdát és a norvég Hangelandot

Minden hátráltató körülmény – például Owen Hargreaves sérülése – ellenére lassan, de biztosan belelendült a United. Nem számítva a szinte a második csapattal elveszített, Coventry elleni Ligakupa-mérkőzést, a Rio Ferdinand és a nagy formába lendült Nemanja Vidics által irányított védelem sorozatban nyolc mérkőzésen keresztül nem kapott gólt, miközben megverte például a Chesea-t is. A két védő és Van der Sar mellett remekelt Wayne Rooney is. Ugyan Tévez lőtte a nagyon fontos gólokat (például a Chelsea és a Liverpool ellen), de „Wazza" termelt ipari mennyiségben. Október elejétől, szűk negyven nap alatt, kilenc meccsen kilenc gólt szerzett. Akkoriban a Man United beállította egy százéves rekordját, ezt megelőzően az 1907–1908-as idényben fordult elő, hogy a csapat négy, egymást követő mérkőzésén egyaránt négy gólt szerezzen. Most a Wigan, az Aston Villa, a Dinamo Kijev és a Middlesbrough bánta.

A MU portugál anyanyelvű szekciója: Nani, Cristiano Ronaldo, Anderson

Aztán beindult Cristiano Ronaldo is: október 23. után 32 klubmeccséből csupán nyolcon nem talált a kapuba. Egyetlen rövid szakaszban volt csak – önmagához képest – hullámvölgyben: februárban, „szinte hihetetlen", hogy sorozatban három találkozón nem zörgette meg a hálót. Fontosságára jellemző: a három összecsapásból egyet sem tudott megnyerni a United. A góllövőlistán 31 góllal végzett az élen, megelőzve Emmanuel Adebayort (Arsenal) és Fernando Torrest (Liverpool), valamint a negyedik helyezett Roque Santa Cruzt (Blackburn Rovers).

Érdekes, hogy hiába játszott jól a Man United, a pocsék kezdés, s az Arsenal erején felüli teljesítménye miatt január 12-ig csak egy fordulón keresztül vezetett a Premier League-ben. Ráadásul aztán sorozatban harmadszor is kikapott mumusától, a West Ham Unitedtól. Ám márciustól már alig hibázott (az elrontott meccsek közé sorolhatjuk a Middlesborugh és a Blackburn elleni döntetlent, aztán a Chelsea elleni vereséget, kivétel nélkül idegenben), míg az Arsenal kipukkadt.

Az utolsó fordulóban már „csak" nyerni kellett a Unitednak. A 68. percben pályára kerülő Ryan Giggsnek rengeteg emlékezetes mérkőzése volt már addig is a klubjában. A fagyi a tortán 2008 májusáig az Arsenal elleni FA-kupa-elődöntő volt 1999-ből, soha nem feledhető szólógóljával. A 2007–2008-as idény záró fordulója azonban még annál is emlékezetesebb maradt a Giggs-rajongók számára. A „walesi varázsló" beállította Sir Bobby Charlton szerepléseinek korábban utolérhetetlennek vélt számát, s góljával bebiztosította a Manchester United történetének 16. bajnoki címét – s egyben saját tizedik bajnoki aranyát.

A bajnoki szezonban szereplő Manchester United-játékosok névsora a következő volt: Edwin van der Sar (29), Tomasz Kuszczak (9), Ben Foster (1) kapusok, Wes Brown (36/1), Rio Ferdinand (35/2), Patrice Evra (33), Nemanja Vidics (32/1), John O'Shea (28), Gerard Piqué (9), Mikaël Silvestre (3), Danny Simpson (3) védők, Cristiano Ronaldo (34/31), Ryan Giggs (31/3), Michael Carrick (31/2), Nani (26/3), Paul Scholes (24/1), Anderson (24), Owen Hargreaves (23/2), Darren Fletcher (16), Pak Dzsi Szung (12/1), Chris Eagles (4) középpályások, Carlos Tévez (34/14), Wayne Rooney (27/12), Louis Saha (17/5), Fraizer Campbell (1) csatárok.

A francia bajnokságot – sorozatban hetedszer – az Olympique Lyonnais nyerte meg. Ismét új edzővel, a Sochaux kupagyőztes gárdájától érkező Alain Perrinnel. A sikerhez már hozzászokhattak az OL hívei, ám a 2008-as mégis különlegesnek számított: először nyerte meg a csapat a Francia Kupát is. Más kérdés, hogy Perrint ez sem tudta a posztján tartani, Jean-Michel Aulasnak ő sem volt elég jó, az elnök már 2008 májusában bejelentette az utód, az új mester, Claude Puel érkezését.

A lyoniaknál hárman is tagjai voltak mind a hét bajnokcsapatnak: a pályafutása vége felé közeledő Grégory Coupet, a Coupe de France párizsi finaléját góljával a hosszabbításban eldöntő Sidney Govou és nem utolsósorban a középpálya ura, a brazil **Juninho Pernambucano**. Az OL-nek ezúttal akadt egy méltó vetélytársa: a korábbi világbajnok védő, Laurent Blanc által irányított Girondins de Bordeaux, amely a hatodik helyről tört előre egyetlen év alatt a másodikra. Ám a gironde-i csapat is csak megközelíteni tudta a bajnokot, amely mindössze két

ponttal szerzett kevesebbet, mint egy évvel korábban, pedig a korábbi törzstagok közül Coupet négy, Cris hat hónapot hagyott ki, Patrick Müller szinte a teljes szezonban harcképtelen volt, s még Juninho is mulasztott jó néhány mérkőzést a lábujjtörése miatt. Így aztán 2007–2008-ban Bodmer, Toulalan és Benzema bizonyult az Olympique Lyonnais legjobb három játékosának. Karim Benzema szerezte meg a gólkirályi címet (20 góllal), három afrikai származású erőcsatárt, Mamadou Niangot (Olympique Marseille), Djibril Cissét (Olympique Marseille) és Bafétimbi Gomist (Saint-Étienne) megelőzve.

Az Olympique Lyonnais keretét Grégory Coupet (19), Rémy Vercoutre (19) kapusok, Sébastien Squillaci (34), Fabio Grosso (30/1), Jérémy Toulalan (30), François Clerc (28/1), Cris (13/1), Nadir Belhadj (9), Anderson (8), Jean-Alain Boumsong (8), Patrick Müller (1), Sandy Paillot (1) védők, Mathieu Bodmer (37/6), Kim Källström (37/5), Juninho Pernambucano (32/8), Sidney Govou (32/7), Hatem Ben Arfa (30/6), Fabio Santos (8/1), Marc Crosas (8), **César Delgado** (7) középpályások, Karim Benzema (36/20), Abdoul Kader Keita (30/4), Fred (20/7), Milan Baroš (12/3), Loïc Rémy (6), Anthony Mounier (1) csatárok.

Az Internazionale is megvédte a bajnoki címét, noha lényegesen kisebb különbséggel végzett az élen, mint egy esztendővel korábban. Roberto Mancini együttese tizenkét ponttal kevesebbet gyűjtött, mint 2006–2007-ben, az AS Roma ellenben héttel többet, így mindössze hárompontosra zsugorodott köztük a különbség. A harmadik helyre az egyik újonc futott be, amelynél egyetlen csapat sem szerzett több gólt a bajnoki szezonban, s amely a gólkirályt (Alessandro Del Piero) és a Serie A „ezüstcipősét" (David Trezeguet) adta. Mielőtt bárki is meglepetést kiáltana: az újonc a Juventus volt.

Az Inter ősszel játszott eredményesebben, akkor szinte lemásolta a 2006-os szezonrajtot. A „félidőig" 43 pontot szerzett, hétpontos előnyre szert téve a római „farkasokkal" szemben. Legjobb teljesítményét a legnagyobb rangadón nyújtotta: Zlatan Ibrahimović, Hernán Crespo, Julio Crúz és Iván Cordoba egy-egy góljával 4-1-re verte az AS Romát.

Ám a tavaszi folytatásban a déli riválisa lendületbe jött, jobban teljesített, miközben a milánóiak a BL-ben és az országos kupasorozatban is elbuktak. Roberto Mancini hirtelen bejelentette, hogy az idény végén feláll a kispadról, aztán visszakozott. Megnyerte a bajnoki címet, de legalább annyi elismerést kapott az ezüstérmeseket dirigáló Luciano Spalletti, akinek csapata vigaszként elhódította az Olasz Kupát. A giallorossók, a sárga-bordók talán még a bajnoki

Mario Balotellit ekkor ismerte meg a nagyvilág

címet is megszerezhették volna, ha – kompenzálva a rossz idénykezdetet, amikor szeptember derekától egy hónap alatt öt mérkőzésen kilenc pontot veszítettek – nem bukják el az utolsó percekben a Lazio elleni derbit, s egy pont helyett hármat szereznek a San Siróban az Inter elleni 1-1-es rangadón. Jutott még az utolsó fordulóra is egy esély, de akkor már a lombardok kezében volt a helyzet kulcsa. Mind a két csapat idegenben játszott, a korábbi fegyelmi döntések alapján saját szurkolói egyiket sem kísérhették el Parmába, illetve a déli Cataniába. A Roma csak 1-1-re végzett Szicíliában, de ennek nem volt jelentősége, miután a fekete-kékek a sérüléséből felépülő Zlatan Ibrahimović duplájával 2-0-ra győztek Emilia-Romagnában.

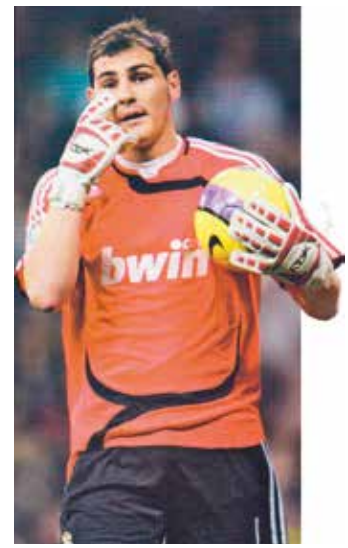
Az Inter keretében az alábbi játékosok szerepeltek: Júlio César (35), Francesco Toldo (3), Paolo Orlandoni (2) kapusok, Maicon (31/1), Maxwell (31), Cristian Chivu (27), Nicolás Burdisso (24/1), **Marco Materazzi** (24/1), Iván Córdoba (20/3), Walter Samuel (12), Nelson Rivas (11) védők, Javier Zanetti (38), Esteban Cambiasso (21/1), César (17/1), Luis Figo (17/1), Patrick Vieira (16/3), Luis Jiménez (15/3), Vitor Hugo „Pelé” (15), Olivier Dacourt (9), Maniche (8/1), Santiago Solari (5) középpályások, Julio Cruz (28/13), David Suazo (27/8), Zlatan Ibrahimović (26/17), Hernán Crespo (19/4), Mario Balotelli (11/3) és Adriano (4/1) csatárok.

Spanyolországban a Real Madrid ismételt, s ez akkoriban nem volt szokványos: 1990 óta nem volt rá példa. Bernd Schuster csatlakozott azon edzők sorához, akik a Bernabéuban töltött első idényükben megnyerték a La Ligát. Nem is kis különbséggel: tizennyolc pontot verve a Barcelonára, de nyolcat még a két csapat közé beékelődő Villarrealra is. A „fehérek” az Atlético Madrid elleni derbi megnyerésével kezdték a bajnoki szezont, de akkor még nem vezettek, ám aztán a második fordulótól kezdve, miután kiváló játékkal 5-0-ra kiütötték idegenben a szezont ezüstérmesként záró Villarrealt, mindvégig vezették a tabellát. A Getafétól érkezett német edzőnek – aki azon nagyon kevés egykori futballista egyike, aki a Real Madridban, az Atléticóban és a Barcelonában is szerepelt – az ősz elején még csapatot is kellett építenie, hiszen a nyáron nagy változások zajlottak, Roberto Carlos, David Beckham, Iván Helguera, Émerson Ferreira és Antonio Cassano is távozott, érkezett ellenben Pepe, Christoph

Robinhót ünneplik a Real Madrid futballistái

Metzelder, Wesley Sneijder, Arjen Robben és Royston Drenthe. Először volt több holland ász a Real Madridban, mint a Barcelonában, ahonnan elfogytak az edző, Frank Rijkaard honfitársai…

A bajnokcsapat tagjai voltak: **Iker Casillas** (36), Jerzy Dudek (2), Jordi Codina (1) kapusok, Sergio Ramos (33/5), Fabio Cannavaro (33), Marcelo (24), Gabriel Heinze (20/1), Miguel Torres (20), Pepe (19), Christoph Metzelder (9), Michel Salgado (8) védők, Fernando Gago (32), Guti (31/3), Wesley Sneijder (30/9), Mahamadou Diarra (29), Júlio Baptista (21/14), Royston Drenthe (18/2), Javier Balboa (5) középpályások, Raúl (37/18), Robinho (32/11), Gonzalo Higuaín (25/8), Ruud van Nistelrooy (24/16), Javier Saviola (9/3), Roberto Soldado (5) csatárok. A fővárosiak közül különösen a hirtelen a válogatottba is visszakövetelt (de ott mellőzött) Raúl, az egész La Liga-mezőnyben a legtöbb gólpasszt adó Guti, a Zamora-díjas Iker Casillas és a légiósok legjobbja, Wesley Sneijder játszott kiemelkedően. Robinho ősszel csillogott, tavaszra visszaesett.

Az önálló orosz bajnokság újbóli kiírása (magyarul: a Szovjetunió szétesése) óta mindösszesen másodszor fordult elő, hogy nem moszkvai bajnokot avattak. A vlagyikavkaziak 1995-ös elsősége után tizenkét évvel, 2007-ben a Zenit ült fel a trónra. A szentpétervváriak bő fél évvel később megnyerték az UEFA-kupát is. Az orosz futball „holland" idényében (Guus Hiddink irányította az Európa-bajnokságon éppen az Oranje legyőzésével elődöntőbe jutó válogatottat, honfitársa, Dick Advocaat állt a Zenit élén) a kék-fehérek az utolsó fordulóban biztosították be az elsőségüket, a szezonbeli egyetlen gólját lövő cseh középpályás, Radek Širl találatával. Az Év játékosa címet Konsztantyin Zirjanov érdemelte ki. Egyike volt annak a három szentpétervári futballistának, akik bekerültek az Orosz Labdarúgó-szövetség által összeállított Év tizenegyébe, a hagyományos „33-as lista" A csapatába. (A másik kettő az ukrán Anatolij Tyimoscsuk, valamint az orosz Andrej Arsavin volt.)

A Zenit keretének tagjai voltak: Vjacseszlav Malafejev (19), Kamil Čontofalský (13) kapusok, Kim Dung Dzsin (24/2), Martin Škrtel (23/1), Alekszandr Anjukov (22/2), Erik Hagen (15), Ivica Križanac (15), Nicolas Lombaerts (13/2) védők, Anatolij Tyimoscsuk (29/4), Konsztantyin Zirjanov (27/9), Igor Gyenyiszov (25/3), Alejandro Dominguez (24/3), Radek Širl (22/1), Vlagyiszlav Ragyimov (17/1), Fernando Ricksen (14), Alekszandr Gorskov (11), Ilja Makszimov (6), Jurij Lebegyev (1) középpályások, Andrej Arsavin (30/10), Pavel Pogrebnjak (24/11), Fatih Tekke (16/4) csatárok. A 21 játékosból tizenkettő külföldi volt, ugyanakkor hosszú évek óta először nem akadt brazil a bajnoknál.

Brazíliában a São Paulo FC megvédte bajnoki címét, a 2006-osnál is jobb teljesítménnyel. Már négy fordulóval a befejezés előtt biztosította újabb aranyérmét. A 38 fordulóban csupán 19 gólt kapott, talán ezért is választották meg az előző esztendőhöz hasonlóan az Év játékosának a kapust és csapatkapitányt, Rogério Cenit –, aki persze nemcsak ezzel tűnt ki, hanem azzal is, hogy hét gólt rúgott, megközelítve egyéni rekordját, a 2005-ös tízet. Ceni még két díjat kiérdemelt: a legjobb kapusnak és a szurkolók kedvencének is megválasztották. A bajnokcsapat alaptizenegye ekként nézett ki: Rogério Ceni – Breno, Alex Silva, Miranda – Souza, Hernanes, Jorge Wagner, Richarlyson, Leandro – Dagoberto, Borges.

Muricy Ramalho együttese tizenöt ponttal előzte meg a Santost és egyaránt tizenhattal a „cariocák" két legjobbját, a Flamengót és a Fluminensét. Az Év tizenegye így festett: Rogério Ceni (São Paulo FC) – Leonardo Moura (Flamengo), Breno (São Paulo FC), Miranda (São Paulo FC), Kléber (Santos) – Hernanes (São Paulo FC), Richarlyson (São Paulo FC), Ibson (Flamengo), Jorge Valdivia (Palmeiras) – Alberto Acosta (Náutico), Josiel (Paraná).

Argentínában az ősz bajnoka a Lanús lett, nagy meglepetésre. Ramón Cabrero alaptizenegye egy sztár nélküli alakulat volt: Bossio – Graieb, Ribonetto, Hoyos, Velázquez – Aguirre (Blanco), Fritzler, Pelletieri, Valeri – Acosta, Sand. A később kétszer is a válogatottban is szereplő csatár, José Sand 15 gólt szerzett a 19 fordulóban.

Érdekes, hogy a tavaszi szezonra összeomlott a Lanús, és csak tizenhatodik helyen végzett a húsz csapat közül. A Clausura aranyérmét a River Plate gyűjtötte be, Diego „Cholo" Simeone irányításával. Erős kerettel dolgozhatott, olyan futballistákkal, mint Juan Pablo Carrizo, Paulo Ferrari, Gustavo Cabral, Eduardo Tuzzio, Nicolás Sánchez, Cristian Nasuti, Cristian Villagra, Danilo Gerlo, Oscar Ahumada, Augusto Fernández, Matías Abelairas, Ariel Ortega, Rodrigo Archubi, Nicolás Domingo, Leonardo Ponzio, Diego Buonanotte, Mauro Roselas, valamint a három külföldi, a kolumbiai Radamel Falcao, az uruguayi Sebatián Abreu s a chilei Alexís Sánchez.

ARANYLABDA, 2006

Kaká sikere lezárt egy korszakot

A *France Football* Aranylabdájának történetében először lehetett Európán kívüli klubok játékosaira is voksolni. A szavazók ötvenes listáról állíthatták össze a sajátjukat, a félszáz jelölt között akadt dél-amerikai, közép-amerikai, sőt egy arab egyesületben játszó is, utóbbi az iraki Junisz Mahmud volt. **Kakà** tizenegy éven belül a negyedik brazil győztes lett, ebből a szempontból Ronaldo, Rivaldo és Ronaldinho nyomdokába lépett. Egyszersmind Gianni Rivera, Ruud Gullit, a háromszor első Marco van Basten, valamint George Weah és Andrij Sevcsenko után a hatodik olyan futballistaként ünnepelték, aki az AC Milan tagjaként érdemelte ki az Aranylabdát. Egészen Luka Modrić 2018-as elsőségéig ez volt az utolsó alkalom, hogy nem Cristiano Ronaldo vagy Lionel Messi végzett az élen – a második és a harmadik hely már 2007-ben az övék volt.

Aranylabda, 2007

1. Kaká, Ricardo Izecson dos Santos Leite (brazil, AC Milan) 444 pont, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United) 277, 3. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 255, 4. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC) 108, 5. Andrea Pirlo (olasz, AC Milan) 41, 6. Ruud van Nistelrooy (holland, Real Madrid) 39, 7. Zlatan Ibrahimović (svéd, Internazionale) 31, 8. Cesc Fàbregas (spanyol, Arsenal FC) 27, 9. Robinho (brazil, Real Madrid) 24, 10. Francesco Totti (olasz, AS Roma) 20. (Az első tíz helyezett.)

Az Internazionale. Hátul, balról: Chivu, Júlio César, Ibrahimović, Solari, Dacourt, Samuel. Elöl: Sztankovics, Materazzi, Maxwell, Figo, Suazo

A Bayern München. Hátul, balról: Klose, Lell, Van Bommel, Van Buyten, Rensing, Lúcio. Elöl: Lahm, Hamit Altintop, Podolski, Zé Roberto, Schweinsteiger

A Manchester United. Hátul, balról: Hargreaves, Van der Sar, Vidics, Ferdinand, Brown, Cristiano Ronaldo. Elöl: Tévez, Rooney, Scholes, Carrick, Evra

Az Olympique Lyonnais. Hátul, balról: Fábio Santos, Belhadj, Squillaci, Bodmer, Juninho Pernambucano, Müller. Elöl: Beynié, Coupet, Baroš, Govou, Ben Arfa

A São Paulo FC. Hátul balról: Danilo Silva, Rogério Ceni, Breno, André Dias, Bosco, Jorge Wagner, Miranda. Elöl: Hernanes, Júnior, Richarlyson, Diego Tardelli, Borges, Jadílson, Souza, Leandro, Fernando, Dagoberto, Aloísio

A Real Madrid. Hátul, balról: Van Nistelrooy, Iker Casillas, Sergio Ramos, Pepe, Torres, Diarra. Elöl: Drenthe, Robinho, Raúl, Sneijder, Cannavaro

AZ ÉV CSAPATA

Latin United

A Manchester United – ötven évvel a müncheni tragédia, negyven évvel az egyetlen BEK-sikere után, mi több, 1999, az első BL-győzelem éve óta a legeredményesebb szezonját zárva – megnyerte az angol bajnokságot és a Bajnokok Ligáját is.

Cristiano Ronaldo és Rio Ferdinand a BL-serleggel

Sir Alex tradicionális brit menedzser volt – ebben a megközelítésben a Manchester United számított akkor a „leginkább brit" angol élklubnak, még az amerikai tulajdon ellenére is. Miközben a Liverpoolt az előző évtizedben francia és spanyol, a Chelsea-t olasz, portugál és izraeli, az Arsenalt francia szakvezető irányította, a Man Unitednál skót volt a főnök. Sőt: a klub akkor éppen 116 éves történetében, amióta ismert az edző személye, mindössze egyetlen esztendőben volt nem az Egyesült Királyság útlevelével rendelkező menedzsere: az ír Frank O'Farrell 1971–1972-ben.

A fentiekből ellenben ne azt a következtetést vonjuk le, hogy Sir Alex csak a brit futballban hitt, s hogy nem haladt az idővel. Sőt,

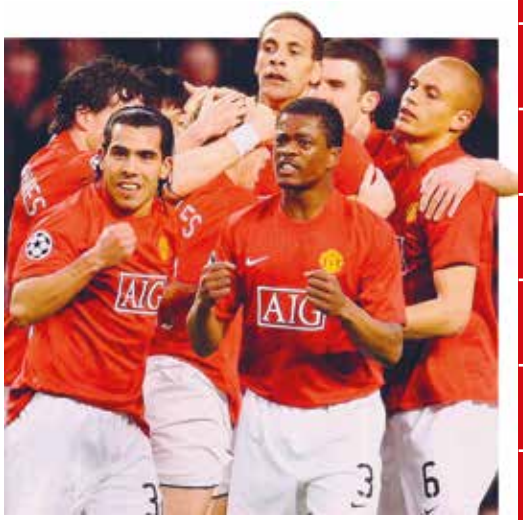
AZ EDZŐ

Öreg és (sikerekben) gazdag

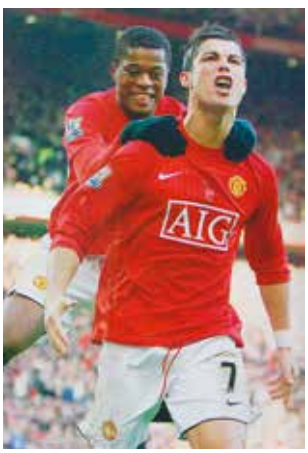
SIR ALEX FERGUSON pályafutását már bemutattuk a 4. kötetünkben, az 1998–1999-es idénynél. Ezúttal a 2008-ban érvényes rekordjait elevenítjük fel. Oroszországban a 28. trófeáját nyerte meg a Manchester United élén – páratlan, világviszonylatban is egyedülálló teljesítménynek számított. Ennyit még a Főnök (Gaffer, így hívták a klubnál) egykori példaképe, Jock Stein sem nyert a Celtickel. Mint ahogy arra sem volt más példa az európai klubfutball legszűkebb elitjében, hogy valaki több mint két évtizeden keresztül irányítson egy csapatot. Mi több, Sir Alex csúcstartó lett: még egyetlen edző sem tudott negyedszázaddal az első nemzetközi kupasikere után európai kupát nyerni. 1983-ban – még az Aberdeennel – a KEK-ben aratta első nemzetközi sikerét, a 2008-as, nem számítva az UEFA Szuperkupát, a negyedik európai kupagyőzelme lett. Az első és a negyedik között éppen negyedszázad telt el. Ő lett a tizenötödik edző, aki kétszer is megnyerte a bajnokok tornáját. Egyben a második legidősebb BL-győztes a belga Raymond Goethals után, aki 1993-ban 71 évesen és 232 naposan nyert az Olympique Marseille csapatával.

éppen egyik legnagyobb eredményeként és erényeként emlegethető, hogy túl a hatvanon is váltani tudott. A brit futballiskolán nőtt fel, 1986-tól a légiósai (nem tekintve azoknak ebben az összefüggésben a skótokat, walesieket, íreket és északíreket) is elsősorban skandinávok és hollandok voltak. A nagy változást Éric Cantona szerződtetése hozta meg. A zseniális francia vitathatatlanul hatott Sir Alex edzői pályafutására, egy új futballkultúra előfutára lett. Váratlan visszavonulása űrt hagyott maga után (még ha nélküle érte is el a csapat a legnagyobb sikerét, az 1999-es triplázást), amit aztán majd csak Cristiano Ronaldo és generációja töltött be.

Tévez, Rio Ferdinand, Evra, O'Shea és Wes Brown

2005-ben új tulajdonosok vették meg a klubot, az előzőekkel jogi vitába bonyolódott Ferguson örömére. Akkoriban a Chelsea uralta az angol ligát, 2006-ban José Mourinho másodszor is megnyerte a „kékekkel" a Premiershipet. De közben Sir Alex keze alatt világklasszissá érett Cristiano Ronaldo, beérett Wayne Rooney, sikerült megtalálni a Schmeichel-utód kapust Edwin van der Sar személyében, s bevált a Rio Ferdinand „ikertornyául" szerződtetett szerb védő, Nemanja Vidics. 2007-ben a Man United visszahódította a bajnoki címet.

Evra utolérte a gólszerzőt

Sir Alex pedig nem állt meg félúton. 2007 nyarán minden korábbinál nagyobb összeget költött játékosvásárlásra. Megvette Carlos Tévezt, Owen Hargreavest, Nanit és Andersont is. Elfogadta, hogy a latin futball elemei is beépüljenek a csapata játékába. Mind a négy új szerzemény játszott a moszkvai döntőben, és mind a négy belőtte a maga tizenegyesét. Közösen újra Európa trónjára emelték a Manchester Unitedot.

A Manchester United a BL-döntőben szereplő játékosai

EDWIN VAN DER SAR: 1970. október 29-én született a hollandiai Voorhoutban. Klubjai a Foreholte (1980–1985), a VV Noordwijk (1985–1990), az AFC Ajax (1990–1999), a Fulham (2001–2005), a Manchester United (2005–2011) és a VV Nordvijk (2016) voltak. Négyszeres holland bajnok (1993–1994, 1994–1995, 1995–1996, 1997–1998), háromszoros Holland Kupa-győztes (1992–1993, 1997–1998, 1998–1999), négyszeres angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011), angol Ligakupa-győztes (2005–2006), UEFA-kupa-győztes (1992), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (1995, 2008), UEFA Szuperkupa-győztes (1995), Világkupa-győztes (1995), klubvilágbajnok (2008). A holland válogatottban (1995–2008) 130 mérkőzésen védett. Pályára lépett az 1996-os, a 2000-es és a 2004-es Európa-bajnokságon, valamint a 2002-es és a 2006-os világbajnokságon.

WESLEY Michael BROWN: 1979. október 13-án született Longsightban. Klubjai a Manchester United (1992–2011), a Sunderland (2011–2016), a Blackburn Rovers (2016–2017) és a Kerala Blasters (2017–2018) voltak. Ötszörös angol bajnok (1998–1999, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008), kétszeres FA-kupa-győztes (1998–1999, 2003–2004), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2009–2010), kétszeres BL-győztes (1999, 2008). Az angol válogatottban (1999–2010) 23 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Nem játszó kerettag volt a 2002-es vb-n.

RIO Gavin FERDINAND: 1978. november 7-én született Camberwellben. Klubjai a West Ham United (1995–2000), közben kölcsönjátékosként a Bournemouth (1996–1997), a Leeds United (2000–2002), a Manchester United (2002–2014) és a Queens Park Rangers (2014–2015) voltak. Hatszoros angol bajnok (2002–2003, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), FA-kupa-győztes (2003–2004), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009), Bajnokok Ligája-győztes (2008), klubvilágbajnok (2008). Az angol válogatottban (1997–2011) 81 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2002, 2006), nem játszó vb-kerettag (1998).

NEMANJA VIDICS:1981. október 21-én született Jugoszláviában, a ma Szerbiához tartozó Titovo Uzsicében. Klubjai a Jedinsztvo Uzsice (1989–1994), a Szloboda Uzsice (1994–1996), a Crvena zvezda (1996–2004), közben a Szpartak Szubotica (2000–2001), majd a Szpartak Moszkva (2004–2006), a Manchester United (2006–2014) és az Internazionale (2014–2016) voltak. Szerb-montenegrói bajnok (2003–2004), Jugoszláv Kupa-győztes (2001–2002), Szerb-montenegrói Kupa-győztes (2003–2004), ötszörös angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009, 2009–2010), Bajnokok Ligája-győztes (2008), klubvilágbajnok (2008). Hazája válogatottjában (2002–2011) 56 mérkőzésen két gólt szerzett. Vb-résztvevő (2010), nem játszó vb-kerettag (2006).

PATRICE Latyr EVRA: 1981. május 15-én született a szenegáli Dakarban. Klubjai a Les Ulis (1992–1993), a CSF Brétigny (1993–1997), a Paris SG (1997–1998), a Marsala (1998–1999), a Monza (1999–2000), az OGC Nice (2000–2002), az AS Monaco (2002–2006), a Manchester United (2006–2014), a Juventus (2014–2017), az Olympique Marseille (2017) és a West Ham United (2018) voltak. Francia Ligakupa-győztes (2002–2003), ötszörös angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009, 2009–2010), kétszeres olasz bajnok (2014–2015, 2015–2016), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016), Bajnokok Ligája-győztes (2008), klubvilágbajnok (2008). A francia válogatottban (2004–2016) 81 mérkőzésen játszott. Eb-ezüstérmes (2016), Eb-résztvevő (2008, 2012), vb-résztvevő (2010, 2014).

PAUL SCHOLES: 1974. november 16-án született Salfordban. Egyetlen klubja a Manchester United (1991–2013) volt. Tizenegyszeres angol bajnok (1995–1996, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), háromszoros FA-kupa-győztes (1995–1996, 1998–1999, 2003–2004), kétszeres Ligakupa-győztes (2008–2009, 2009–2010), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (1999, 2008), Világkupa-győztes (1999), klubvilágbajnok (2008). Az angol válogatottban (1997–2004) 66 mérkőzésen 14 gólt szerzett. Részt vett két világ- (1998, 2002) és két Európa-bajnokságon (2000, 2004).

MICHAEL CARRICK: 1981. július 28-án született Wallsendben. Klubjai a Wallsend Boys Club (1986–1997), a West Ham United (1997–2004), közben kölcsönjátékosként a Swindon Town (1999) és a Birmingham City (2000), majd a Tottenham Hotspur (2004–2006), végül a Manchester United (2006–2018) voltak. Ötszörös angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), angol FA-kupa-győztes (2016–2017), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2009–2010, 2016–2017), Bajnokok Ligája-győztes (2008), Európa-liga-győztes (2017), klubvilágbajnok (2008). Az angol válogatottban (2001–2015) 34 mérkőzésen szerepelt. Pályára lépett a 2006-os vb-n, nem játszó tartalék volt a 2010-es tornán.

CRISTIANO RONALDO dos Santos Aveiro: 1985. február 5-én született a portugáliai Funchalban, Madeira szigetén. Klubjai az Andorinha (1992–1995), a Nacional (1995–1997), a Sporting CP (1997–2003), a Manchester United (2003–2009) és a Real Madrid (2009–2018) voltak, 2018 óta a Juventus tagja. Háromszoros angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), angol FA-kupa-győztes (2003–2004), kétszeres Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009), kétszeres spanyol bajnok (2011–2012, 2016–2017), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), kétszeres olasz bajnok (2018–2019, 2019–2020), ötszörös Bajnokok Ligája-győztes (2008, 2014, 2016, 2017, 2018), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2014, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2008, 2014, 2016, 2017). A portugál válogatottban 2003 óta 164 mérkőzésen 99 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), Eb-ezüstérmes (2004), részt vett a 2008-as és a 2012-es tornán is. Vb-negyedik (2006), részt vett a 2010-es, a 2014-es és a 2018-as vb-n is. Nemzetek Ligája-győztes (2019).

WAYNE Mark ROONEY: 1985. október 24-én született Croxtethben. Klubjai a Copplehouse Boys, az Everton FC (1996–2004), a Manchester United (2004–2017), ismét az Everton (2017–2018), a D. C. United (2018–2019) voltak, 2020 elején a Derby County játékosa lett. Ötszörös angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), FA-kupa-győztes (2015–2016), négyszeres angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2016–2017), Bajnokok Ligája-győztes (2008), Európa-liga-győztes (2017), klubvilágbajnok (2008). Az angol válogatottban (2003–2018) 120 mérkőzésen 53 gólt szerzett. Részt vett a 2006-os, a 2010-es és a 2014-es vb-n, valamint a 2004-es, a 2012-es és a 2016-os Eb-n.

CARLOS Alberto TÉVEZ: 1984. február 5-én született a Buenos Aireshez tartozó Ciudadelában. Klubjai az All Boys (1992–1997), a Boca Juniors (1997–2004), a Corinthians (2005–2006), a West Ham United (2006–2007), a Manchester United (2007–2009), a Manchester City (2009–2013), a Juventus (2013–2015), a Boca Juniors (2015–2016), a Sanghaj Senhua (2017) voltak, 2018 óta ismét a Boca Juniors mezét viseli. Ötszörös argentin bajnok (2003 Apertura, 2015, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), Argentin Kupa-győztes (2014–2015), brazil bajnok (2005), háromszoros angol bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2011–2012), angol FA-kupa-győztes (2010–2011), angol Ligakupa-győztes (2008–2009), kétszeres olasz bajnok (2013–2014, 2014–2015), Olasz Kupa-győztes (2014–2015), Kínai Kupa-győztes (2017), Libertadores Kupa-győztes (2003), Copa Sudamericana-győztes (2004), Bajnokok Ligája-győztes (2008), Világkupa-győztes (2003), klubvilágbajnok (2008). Az argentin válogatottban (2004–2015) 76 mérkőzésen 13 gólt szerzett. A Copa América kétszeres ezüstérmese (2004, 2007), olimpiai bajnok (2004), vb-résztvevő (2006, 2010).

ANDERSON Luís de Abreu Oliveira: 1988. április 13-án született a brazíliai Porto Alegrében. Klubjai a Grêmio PBPA (1993–2006), az FC Porto (2006–2007), a Manchester United (2007–2015), közben kölcsönjátékosként a Fiorentina (2014), az Internacional-PA (2015–2018), közben kölcsönjátékosként a Coritiba (2017), majd az Adana Demirspor (2018–2019) voltak. Kétszeres portugál bajnok (2005–2006, 2006–2007), a Portugál Kupa győztese (2005–2006), négyszeres angol bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), angol Ligakupa-győztes (2008–2009), Rio Grande do Sul állam bajnoka (2015), Bajnokok Ligája-győztes (2008), klubvilágbajnok (2008). A brazil válogatottban (2007–2008) 8 mérkőzésen játszott, a Copa América győztese (2007), olimpiai bronzérmes (2008).

NANI (Luís Carlos Almeida da Cunha): 1986. november 17-én született a portugáliai Amadorában. Klubjai a Real Massamá (2000–2003), a Sporting CP (2003–2007), a Manchester United (2007–2015), közben kölcsönjátékosként a Sporting CP (2014–2015), a Fenerbahçe (2015–2016), a Valencia (2016–2018), kölcsönjátékosként a Lazio (2017–2018), majd újra a Sporting CP (2018–2019) voltak. 2019 februárja óta az Orlando City csatára. Háromszoros Portugál Kupa-győztes (2006–2007, 2014–2015, 2018–2019), a portugál Ligakupa győztese (2018–2019), négyszeres angol bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2008–2009, 2009–2010), Bajnokok Ligája-győztes (2008), klubvilágbajnok (2008). A portugál válogatottban 2006 óta 112 mérkőzésen 24 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), részt vett a 2008-as és a 2012-es tornán is. Szerepelt a 2014-es vb-n is.

RYAN Joseph GIGGS (eredeti családnéven Wilson): 1973. november 29-én Cardiffban jött a világra. Első klubja a Manchester City volt (1995–1997), majd a Manchester United mezét viselte (1987–2004). Tizenháromszoros angol bajnok (1992–1993, 1993–1994, 1995–1996, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2008–2009, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), négyszeres FA-kupa-győztes (1993–1994, 1995–1996, 1998–1999, 2003–2004), négyszeres Ligakupa-győztes (1991–1992, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (1999, 2008), európai Szuperkupa-győztes (1991), Világkupa-győztes (1999), klubvilágbajnok (2008). A walesi válogatottban (1991–2007) 64 mérkőzésen 12 gólt szerzett. 2012-ben tagja volt Nagy-Britannia olimpiai válogatottjának.

BAJNOKOK LIGÁJA

Manchesteri öröm Moszkvában

Az első és második rostán fennakadt a KRC Genk, a Levszki Szófia, a Beitar Jerusalem, az MŠK Žilina, a Zagłębie Lubin, a Linfield FC és a DVSC.

A harmadik selejtezőkörben a prágai Slavia kétszer is vereséget mért az Ajaxra, de az Anderlecht és a Crvena zvezda sem jutott el a csoportküzdelmekig, elütötte ettől a lehetőségtől a Fenerbahçe és a Rangers.

A B csoportban a Valencia utolsó helye szíven ütötte a híveit. A C-ben az Olympiakosz bravúrosan masírozott, maga mögé utasította a Brémát meg a Laziót, és a Real Madrid is csak a jobb gólkülönbségével előzte meg. A kegyetlenül erős F csoportban feltűnést keltett a kijeviek vesz-

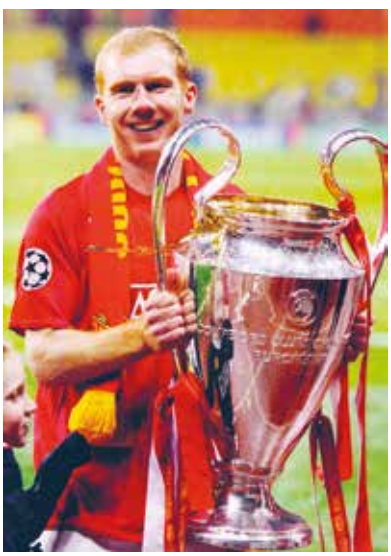
szőfutása. A másik egykori szovjet tagállam, Oroszország reprezentánsa, a moszkvai CSZKA sem teljesített a Dinamónál sokkal jobban a G-ben, ám legalább összekapart egy pontot.

A nyolcaddöntőben koronás fők hullottak a porba: a Real Madrid, a Sevilla, a Milan, az Internazionale és a Celtic is elbukott. A nyolc közé négy, az elődöntőbe három, a döntőbe pedig két angol alakulat verekedte be magát.

Cristiano Ronaldo a „második emeletről" fejelte a döntő első gólját

A moszkvai finálé heves összecsapásokat, két gólt, kilenc lapot (köztük egy pirosat) és tizenegyespárbajt hozott. Az elvben semleges hazai nézők a londoniaknak szurkoltak dúsgazdag honfitársuk, Roman Abramovics klubtulajdonos miatt. A mérkőzés embere Edwin van der Sar lett, aki a szakadó esőben kifogta Nicolas Anelka 11-esét, és a parádés mozdulatával trófeához juttatta a „vörös ördögöket". (Az első öt párból Cristiano Ronaldo gyatra próbálkozását hárította Petr Čech, míg az utolsónak rúgó John Terry a kapufát találta el. Ha bevágja, kék és fehér szalagokat kötöznek a trófeára.) A United 13 veretlen meccset vívott meg érte! (A döntőt is beszámítva tízszer győzött, háromszor ikszelt.) Ki volt a jobb Moszkvában? Talán felesleges a vita, maradjunk Sir Alex értékelésénél, amely szerint Cristiano Ronaldo hibája után nagy bajba kerültek, hihetetlen szerencséjükre azonban John Terry elcsúszott a maga lövésénél – utána pedig, a Főnök szerint, már nyilvánvaló volt, hogy a United fog nyerni. Ferguson akkor 1366 mérkőzést számláló menedzseri pályafutásának ez volt az első, fontos tétért megnyert tizenegyescsatája.

Paul Scholes óriási formában játszott

A BL gólkirálya a végjátékban is eredményes Cristiano Ronaldo (Manchester United) lett, aki nyolcszor vette be az ellenfelek hálóját.

2. selejtezőkör. Debreceni VSC–IF Elfsborg Borås 0-0, 0-1

3. selejtezőkör. BATE Boriszov–Steaua Bucureşti 2-2, 0-2, Tampere United–Rosenborg BK 0-2, 0-3, Szpartak Moszkva–Celtic FC 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Celtic), Werder Bremen–Dinamo Zagreb 2-1, 3-2, Red Bull Salzburg–Sahtar Donyeck 1-0, 1-3, AFC Ajax–Slavia Praha 0-1, 1-2, Valencia CF–IF Elfsborg 3-0, 2-1, FK Szarajevo–Dinamo Kijev 0-1, 0-3, Fenerbahçe SK–RSC Ander-

Ebben a pillanatban dőlt el, hogy a szakadó esőben a Manchester United nyerte a tizenegyespárbajt

lecht 1-0, 2-0, Rangers FC–Crvena zvezda 1-0, 0-0, Toulouse FC–Liverpool FC 0-1, 0-4, SL Benfica–FC København 2-1, 1-0, SS Lazio–Dinamo Bucureşti 1-1, 3-1, Sparta Praha–Arsenal FC 0-2, 0-3, FC Zürich–Beşiktaş JK 1-1, 0-2, Sevilla FC–AEK Athén 2-0, 4-1

Csoportkör

A csoport. Liverpool FC–Beşiktaş JK 8-0, 1-2, Olympique Marseille–FC Porto 1-1, 1-2, Beşiktaş–O. Marseille 2-1, 0-2, Liverpool–O. Marseille 0-1, 4-0, Porto–Besiktas 1-0, 2-0, Liverpool–Porto 4-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 11 pont, 2. Liverpool FC 10 pont, 3. Olympique Marseille 7 pont, 4. Beşiktaş JK 6 pont

B csoport. Chelsea FC–Rosenborg BK 1-1, 4-0, Schalke 04–Valencia CF 0-1, 0-0, Chelsea FC–Schalke 04 2-0, 0-0, Valencia–Rosenborg 0-2, 0-2, Valencia–Chelsea 0-0, 1-2, Schalke–Rosenborg 3-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 12 pont, 2. Schalke 04 8 pont, 3. Rosenborg BK Trondheim 7 pont, 4. Valencia CF 5 pont

C csoport. Real Madrid–SS Lazio 3-1, 2-2, Olympiakosz Pireusz–Werder Bremen 3-0, 3-1, Lazio–Olympiakosz 1-2, 1-1, Real Madrid–Werder Bremen 2-1, 2-3, Olympiakosz–Real Madrid 2-4, 0-0, Lazio–Werder Bremen 2-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 11 pont, 2. Olympiakosz Pireusz 11 pont, 3. Werder Bremen 6 pont, 4. SS Lazio 5 pont

D csoport. SL Benfica–AC Milan 1-1, 1-2, Celtic FC–Sahtar Donyeck 2-1, 0-2, Benfica–Celtic 1-0, 0-1, Sahtar–Milan 1-4, 0-3, Milan–Celtic 1-0, 1-2, Benfica–Sahtar 0-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 13 pont, 2. Celtic FC 9 pont, 3. SL Benfica 7 pont, 4. Sahtar Donyeck 6 pont

E csoport. FC Barcelona–Olympique Lyonnais 3-0, 2-2, Rangers FC–VfB Stuttgart 2-1, 2-3, O. Lyon–Rangers 0-3, 3-0, Barcelona–Stuttgart 3-1, 2-0, O. Lyon–Stuttgart 4-2, 2-0, Rangers–Barcelona 0-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. Olympique Lyon 10 pont, 3. Rangers FC 7 pont, 4. VfB Stuttgart 3 pont

F csoport. Manchester United–Dinamo Kijev 4-0, 4-2, AS Roma–Sporting CP 2-1, 2-2, Sporting–Manchester U 0-1, 1-2, Dinamo–Roma 1-4, 0-2, Roma–Manchester U 0-1, 1-1, Dinamo–Sporting 1-2, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 16 pont, 2. AS Roma 11 pont, 3. Sporting CP 7 pont, 4. Dinamo Kijev 0 pont

G csoport. FC Internazionale–CSZKA Moszkva 4-2, 2-1, Fenerbahçe SK–PSV Eindhoven 2-0, 0-0, Fenerbahçe–Inter 1-0, 0-3, CSZKA–PSV 0-1, 1-2, Inter–PSV 2-0, 1-0, CSZKA–Fenerbahçe 1-3, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 15 pont, 2. Fenerbahçe SK 11 pont, 3. PSV Eindhoven 7 pont, 4. CSZKA Moszkva 1 pont

H csoport. Arsenal FC–Sevilla FC 3-0, 1-3, Slavia Praha–Steaua Bucureşti 2-1, 1-1, Steaua–Arsenal 1-2, 0-1, Sevilla–Slavia 4-2, 3-0, Arsenal–Slavia 7-0, 0-0, Steaua–Sevilla 1-2, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 15 pont, 2. Arsenal FC 13 pont, 3. Slavia Praha 5 pont, 4. Steaua Bucureşti 1 pont

Nyolcaddöntő. Schalke 04–FC Porto 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Schalke), Celtic FC–FC Barcelona 2-3, 0-1, AS Roma–Real Madrid 2-1, 2-1, Olympique Lyon–Manchester United 1-1, 0-1, Arsenal FC–AC Milan 0-0, 2-0, Liverpool FC–FC Internazionale 2-0, 1-0, Fenerbahçe SK–Sevilla FC 3-2, 2-3 (tizenegyesekkel jutott tovább a Fenerbahçe), Olympiakosz Pireusz–Chelsea FC 0-0, 0-3

Negyeddöntő. Schalke 04–FC Barcelona 0-1, 0-1, AS Roma–Manchester United 0-2, 0-1, Arsenal FC–Liverpool FC 1-1, 2-4, Fenerbahçe SK–Chelsea FC 2-1, 0-2

Elődöntő. FC Barcelona–Manchester United 0-0, 0-1, Liverpool FC–Chelsea FC 1-1, 2-3

Döntő

Manchester United–Chelsea FC 1-1 (1-1), tizenegyesekkel 6-5

2008. május 21., Moszkva, Luzsnyiki stadion, 67 310 néző. Jv.: Ľuboš Micheľ (szlovák)

Manchester United: Van der Sar – W. Brown (Anderson, 120.), R. Ferdinand, Vidics, Evra – Hargreaves, Scholes (Giggs, 87.), Carrick, C. Ronaldo – Rooney (Nani, 101.), Tévez

Chelsea FC: Čech – Essien, Ricardo Carvalho, Terry, A. Cole – Makélélé (Belletti, 120.) – J. Cole (Anelka, 99.), Ballack, Lampard, Malouda (S. Kalou, 92.) – Drogba

Gólszerzők: C. Ronaldo (28.), Lampard (45.)

Kiállítva: Drogba (116.)

A tizenegyesét berúgta: Tevez, Carrick, Hargreaves, Nani, Anderson, Giggs, illetve Ballack, Belletti, Lampard, A. Cole, S. Kalou. Kihagyta: C. Ronaldo, illetve Terry, Anelka

UEFA-KUPA

Szentpétervváriak a zeniten

Fatih Tekke és Gorskov

Az A csoportban eléggé haloványan szerepelt a későbbi kupagyőztes Zenit, az öt meccséből egyet tudott megnyerni, kétszer ikszelt, egyszer kikapott. Az volt a szerencséje, hogy a hollandok és a görögök még nála is gyengébben teljesítettek. Ha akkor valaki megjósolja Szentpétervár csapatának végső diadalát, bizonnyal roppant furcsán néznek az illetőre…

Az F csoportban a belgrádi Crvena zvezda bukdácsolása, utolsó helye és nulla pontja szolgáltatott sajtótémát. A G-ben a kis madridi klub, a Getafe irányította magára a figyelmet azzal, hogy első lett, maga mögé

utasítva a jóval híresebb Tottenham és Anderlecht legénységét. Tette mindezt úgy, hogy az első hazai meccsét elveszítette a végül csoportutolsó Hapoel ellen! A H csoportban nem sokan tippelték volna meg, hogy a lefújáskor a svéd HIF-nek csupán a hátát nézheti az isztambuli Galata, az athéni Panioniosz és a bécsi Austria.

A 32 közé kerülésért vívott harcok nem hoztak szenzációt, legfeljebb a Bolton továbbjutása az Atlético Madrid ellen minősíthető bravúrnak. A nyolcaddöntőben feljegyezhettek a statisztikusok egy igencsak meghökkentő eredménypárt: a Getafe mindkét találkozón megverte a Benficát. Aztán a nyolc között cserbenhagyta a szerencse, mert ugyan a Bayern München egyszer sem tudta két vállra fektetni, viszont az idegenben szerzett góljaival elbúcsúztatta.

Gyenyiszov a Rangers védői között igyekszik kiugrani

Timoscsuk később a Bayernnel BL-t is nyert

A Zenitet kétszer is az idegenben elért találatok tartották életben (a Villarreal és az Olympique Marseille ellen), utóbb azonban nagyon lendületbe jött, hisz a német elitalakulatokat (Leverkusen, Bayern) fölényes magabiztossággal küldte a süllyesztőbe.

A manchesteri finálé egészen az utolsó másodpercekig nyílt volt, a skót „protestánsok" egyetlen pillanatra sem adták fel, ám végül a fehér-világoskékek – orosz származású középpályásaik két találatával – térdre kényszerítették őket.

Csatárduót koronáztak jelképesen gólkirállyá az idény befejeztével, Pavel Pogrebnyakot (Zenit) és Luca Tonit (Bayern München). Mindketten tíz találatot könyveltek el.

1. selejtezőkör. MTK Budapest–Mika Jereván 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Mika), FC Nistru Otaci–Budapest Honvéd 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Honvéd)

2. selejtezőkör. Budapest Honvéd–Hamburger SV 0-0, 0-4

Csoportkör

A csoport. Everton FC–AE Larisza 3-1, Zenit Szentpétervár–AZ Alkmaar 1-1, Larisza–Zenit 2-3, 1. FC Nürnberg–Everton 0-2, AZ–Larisza 1-0, Zenit–Nürnberg 2-2, Nürnberg–AZ 2-1, Everton–Zenit 1-0, AZ–Everton 2-3, Larisza–Nürnberg 1-3. A csoport végeredménye: 1. Everton FC 12 pont, 2. 1. FC Nürnberg 7 pont, 3. Zenit Szentpétervár 5 pont, 4. AZ Alkmaar 4 pont, 5. AE Larisza 0 pont

B csoport. Panathinaikosz–Aberdeen FC 3-0, Lokomotiv Moszkva–Atlético Madrid 3-3, Aberdeen–Lokomotiv 1-1, FC København–Panathinaikosz 0-1, Atlético–Aberdeen 2-0, Lokomotiv–København

0-1, København–Atlético 0-2, Panathinaikosz–Lokomotiv 2-0, Atlético–Panathinaikosz 2-1, Aberdeen–København 4-0. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 10 pont, 2. Panathinaikosz 9 pont, 3. Aberdeen FC 4 pont, 4. FC København 3 pont, 5. Lokomotiv Moszkva 2 pont

C csoport. Villarreal CF–Fiorentina 1-1, IF Elfsborg Borås–AEK Athén 1-1, Fiorentina–Elfsborg 6-1, FK Mladá Boleslav–Villarreal 1-2, AEK–Fiorentina 1-1, Elfsborg–Mladá 1-3, Mladá–AEK 0-1, Villarreal–Elfsborg 2-0, AEK–Villarreal 1-2, Fiorentina–Mladá 2-1. A csoport végeredménye: 1. Villarreal CF 10 pont, 2. Fiorentina 8 pont, 3. AEK Athén 5 pont, 4. FK Mladá Boleslav 4 pont, IF Elfsborg Borås 1 pont

D csoport. FC Basel–Stade Rennais 1-0, SK Brann Bergen–Hamburger SV 0-1, Rennes–Brann 1-1, Dinamo Zagreb–Basel 0-0, HSV–Rennes 3-0, Brann–Dinamo 2-1, Dinamo–HSV 0-2, Basel–Brann 1-0, Rennes–Dinamo 1-1. A csoport végeredménye: 1. Hamburger SV 10 pont, 2. FC Basel 8 pont, 3. SK Brann Bergen 4 pont, 4. Dinamo Zagreb 2, 5. Stade Rennais 2 pont

E csoport. Bayer 04 Leverkusen–Toulouse FC 1-0, Sparta Praha–FC Zürich 1-2, Toulouse–Sparta 2-3, Szpartak Moszkva–Bayer 2-1, Zürich–Toulouse 2-0, Sparta–Szpartak 0-0, Szpartak–Zürich 1-0, Bayer–Sparta 1-0, Zürich–Bayer 0-5, Toulouse–Szpartak 2-1. A csoport végeredménye: 1. Bayer 04 Leverkusen 9 pont, 2. Szpartak Moszkva 7 pont, 3. FC Zürich 6 pont, 4. Sparta Praha 4 pont, 5. Toulouse FC 3 pont

F csoport. Crvena zvezda–Bayern München 2-3, Bolton Wanderers–SC Braga 1-1, Bayern–Bolton 2-2, Arisz Szaloniki–Zvezda 3-0, Braga–Bayern 1-1, Bolton–Arisz 1-1, Arisz–Braga 1-1, Zvezda–Bolton 0-1, Braga–Zvezda 2-0, Bayern–Arisz 6-0. A csoport végeredmény: 1. FC Bayern München 8 pont, 2. SC Braga 6, 3. Bolton Wanderers 6 pont, 4. Arisz Szaloniki 5 pont, 5. Crvena zvezda Beograd 0 pont

G csoport. Tottenham Hotspur–Getafe CF 1-2, RSC Anderlecht–Hapoel Tel-Aviv 2-0, Hapoel–Tottenham 0-2, Aalborg BK–Anderlecht 1-1, Getafe–Hapoel 1-2, Tottenham–Aalborg 3-2, Aalborg–Getafe 1-2, Anderlecht–Tottenham 1-1, Getafe–Anderlecht 2-1, Hapoel–Aalborg 1-3. A csoport végeredménye: 1. Getafe CF 9 pont, 2. Tottenham Hotspur 7 pont, 3. RSC Anderlecht 5 pont, 4. Aalborg BK 4 pont, 5. Hapoel Tel-Aviv 3 pont

H csoport. Girondins Bordeaux–Galatasaray SK 2-1, Helsingborgs IF–Panioniosz 1-1, Galatasaray–Helsingborgs 2-3, Austria Wien–Bordeaux 1-2, Panioniosz–Galatasaray 0-3, Helsingborgs–Austria 3-0, Austria–Panioniosz 0-1, Bordeaux–Helsingborgs 2-1, Panioniosz–Bordeaux 2-3, Galatasaray–Austria 0-0. A csoport végeredménye: 1. Girondins Bordeaux 12 pont, 2. Helsingborgs IF 7 pont, 3. Galatasaray SK 4 pont, 4. Panioniosz 4 pont, 5. Austria Wien 1 pont

2. egyenes kieséses szakasz. RSC Anderlecht–Girondins Bordeaux 2-1, 1-1, Aberdeen FC–FC Bayern München 2-2, 1-5, SL Benfica–1. FC Nürnberg 1-0, 2-2, AEK Athén–Getafe CF 1-1, 0-3, Galatasaray SK–Bayer 04 Leverkusen 0-0, 1-5, FC Zürich–Hamburger SV 1-3, 0-0, Olympique Marseille–Szpartak Moszkva 3-0, 0-2, Zenit Szentpétervár–Villarreal CF 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Zenit), Rangers FC–Panathinaikosz 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Rangers), Werder Bremen–SC Braga 3-0, 1-0, Bolton Wanderers–Atlético Madrid 1-0, 0-0, Sporting CP–FC Basel 2-0, 3-0, Rosenborg BK–Fiorentina 0-1, 1-2, Brann Bergen–Everton FC 0-2, 1-6, Slavia Praha–Tottenham Hotspur 1-2, 1-1, PSV Eindhoven–Helsingborgs IF 2-0, 2-1

Nyolcaddöntő. RSC Anderlecht–FC Bayern München 0-5, 2-1, Rangers FC–Werder Bremen 2-0, 0-1, Bolton Wanderers–Sporting CP 1-1, 0-1, Bayer 04 Leverkusen–Hamburger SV 1-0, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayer), SL Benfica–Getafe CF 1-2, 0-1, Fiorentina–Everton FC 2-0, 0-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Fiorentina), Tottenham Hotspur–PSV Eindhoven 0-1, 1-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a PSV), Olympique Marseille–Zenit Szentpétervár 3-1, 0-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Zenit)

Negyeddöntő. Bayer 04 Leverkusen–Zenit Szentpétervár 1-4, 1-0, Rangers FC–Sporting CP 0-0, 2-0, FC Bayern München–Getafe CF 1-1, 3-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayern), Fiorentina–PSV Eindhoven 1-1, 2-0

Elődöntő. FC Bayern München–Zenit Szentpétervár 1-1, 0-4, Rangers FC–Fiorentina 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Rangers)

Döntő

Zenit–Rangers FC 2-0 (0-0)

2008. május 14., Manchester, City of Manchester Stadium, 43 878 néző. Jv.: Peter Fröjdfeldt (svéd)

Zenit: Malafejev – Anjukov, Križanac, Sirokov, Šírl – Timoscsuk, Zirjanov, Gyenyiszov – Fajzulin (Kim, 93.), Fatih Tekke, Arsavin

Rangers FC: Alexander – Broadfoot, D. Weir, Cuéllar, Papac (Nacho Novo, 77.) – Hemdani (McCulloch, 80.) – Whittaker (K. Boyd, 86.), B. Ferguson, K. Thomson, Davis – Darcheville

Gólszerzők: Gyenyiszov (72.), Zirjanov (94.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Győzelem a tragédia árnyékában

A monacói összecsapás 55. percéig úgy festett a dolog, hogy a Milan is a Barcelona sorsára jut, amelyet egy évvel korábban simán megvert ezért a trófeáért a Sevilla. A brazil Renato még gyorsabban megszerezte a vezetést, mint a katalánok ellen. Viszont a második félidőre felpörögtek a piros-feketék, és előbb Inzaghi kiegyenlített, majd a cseh Jankulovski már őket juttatta előnyhöz. Aztán a 81. percben Kaká találata lezárta a még nyitva maradt kérdéseket. A találkozó legjobbja Andrea Pirlo lett.

Kaká fejes gólja bebiztosította a Milan sikerét

A Sevilla futballistái borzalmas lelkiállapotban léptek pályára, miután játékostársuk, Antonio Puerta hat nappal korábban, a Getafe elleni mérkőzésen szívrohamot kapott a gyepen. Újraélesztették, lecserélték, a stadionból kórházba vitték. Augusztus 28-án átszállították egy másik kórházba, ahol még aznap életét vesztette. A boncolásnál öröklött, gyógyíthatatlan szívrendellenességet állapítottak meg nála. Felvetődött, hogy a Sevilla lemondja a Szuperkupa-mérkőzést, de a játékosok végül vállalták a játékot. Emléktrikót viseltek a 22 évesen elhunyt szélsőhátvéd tiszteletére a meccs előtt, majd olyan mezben játszottak, amelyen a szám alá Puerta nevét nyomtatták.

A Sevilla játékosai elhunyt társukra, Antonio Puertára emlékeztek

AC Milan–Sevilla FC 3-1 (0-1)

2007. augusztus 31., Monaco, Stade Louis II., 17 822 néző. Jv.: Konrad Plautz (osztrák).

AC Milan: Dida – Oddo, Nesta, Kaladze, Jankulovski – Gattuso (Émerson, 63.), Pirlo, Ambrosini, Seedorf (Brocchi, 89.) – Kaká – F. Inzaghi (Giraldino, 89.)

Sevilla FC: Palop – Daniel Alves, Poulsen, Escudé (Luís Fabiano, 83.), Dragutinovics – Jesús Navas, Marti (Kerzsakov, 65.), Keita, Duda (Maresca, 74.) – Renato, Kanouté

Gólszerzők: Renato (14.), Inzaghi (55.), Jankulovski (62.), Kaká (87.)

LIBERTADORES KUPA

Az LDU sikerkorszakának kezdete

José Francisco Cevallos, az LDU kapusa volt a 2007-es Libertadores Kupa hőse. Csapata 4-2-re megnyerte az esélyesebb Fluminense ellen a hazai, quitói mérkőzést, sőt Rióban is előnybe került Luis Bolaños góljával. Ám a szenzációs formában futballozó Thiago Neves tizenegyespárbajra mentette a kupadöntőt. Akkor jött el Cevallos ideje: hármat is kivédett a brazilok négy tizenegyeséből. Az LDU (Liga Deportiva Universitaria) első ecuadori klubként nyerte meg a Libertadores Kupát. Ezzel a sikerrel kezdődött az aranykorszaka, decemberben második lett a klubvilágbajnokságon, 2009-ben megnyerte a Copa Sudamericanát és a Recopa Sudamericanát, utóbbiban 2010-ben megvédte elsőségét. 2011-ben a Copa Sudamericana másodikja lett.

Patrício Urrutia kezében a győztesnek járó trófea

LDU Quito–Fluminense 4-2 (4-1)

Döntő, 1. mérkőzés, 2008. június 25., Quito, Estadio Casa Blanca, 55 359 néző. Jv: Carlos Chandia (uruguayi)

LDU Quito: Cevallos – Calle, N. Araujo, Campos, Ambrosi – Vera, Urrutia, Bolaños, Manso (W. Araujo, 74.) – Guerrón, Bieler (A. Delgado, 82.)

Fluminense: Fernando Henrique – Gabriel, Thiago Silva, Luiz Alberto, Júnior César – Ygor, Arouca (Maurício, 67.), Cicero, Conca – Thiago Neves (Roger, 90.) – Washington (Dodô, 72.)

Gólszerzők: Bieler (2.), Coca (12.), Guerrón (29.), Campos (34.) Urrutia (45.), Thiago Neves (52.)

Fluminense–LDU Quito 3-1 (2-1, 3-1, 3-1), tizenegyesekkel 1-3

Döntő, 2. mérkőzés, 2008. július 2., Rio de Janeiro, Estádio Mario Filho „Maracanã", 86 027 néző. Jv: Héctor Baldassi (argentin)

Fluminense: Fernando Henrique – Gabriel (Maurício, 105.), Thiago Silva, Luiz Alberto, Júnior César – Ygor (Dodô, 46.), Arouca (Roger, 110.), Cicero, Conca – Thiago Neves – Washington

LDU Quito: Cevallos – Calle, N. Araujo, Campos, Ambrosi – Vera, Urrutia, Bolaños (Salas, 105.), Manso (W. Araujo, 88.) – Guerrón, Bieler

Gólszerzők: Bolaños (6.), Thiago Neves (12., 28., 56.)

Kiállítva: Luiz Alberto (120.)

A tizenegyest belőtte: Cicero, illetve Urrutia, Salas, Guerrón. Kihagyta: Conca, Thiago Neves, Washington, ill. Campos

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

A Milan világrekorder lett

Kaká Nestát érkezik ünnepelni

Nem módosult a lebonyolítási szisztéma, a három helyszín is maradt, csak a szereplők változtak, értelemszerűen. A két „nagy" (Milan, Boca) a négy között szállt be, és mindkettő hozta a minimális programot (1-0). A jokohamai végjátékban már nem kímélték a futballisták a hálókat, sem egymást, bizonyítja ezt a hat gól, illetve a két kiállítás. Nagyjából 60 percig nyílt volt a mérkőzés, az argentinok nagy erőket mozgósítottak az újbóli egyenlítésért, ám a döntő emberének megválasztott Kaká találata megpecsételte a sorsukat. A brazil világklasszis a 21 millió jenes pénzjutalmat jótékony célra ajánlotta fel. Akadt még egy szupersztárja a mérkőzésnek: Pippo Inzaghi, aki 2007-ben lemásolta Johan Cruyff 1972-es és Frank Rijkaard 1990-es bravúrját: gólt szerzett a megnyert BL-, Szuperkupa- és klubvilágbajnoki döntőben is. A torna legeredményesebb játékosa a háromgólos brazil csatár, Washington

(Urawa Red Diamonds) lett. A Milan megnyerte története 18. nemzetközi trófeáját, éppen döntőbeli riválisát, a Boca Juniorst hagyta le a „világranglista” élén.

Seedorf, Kaká és az argentin Palacio

Selejtező. Sepahan SC–Waitakere United 3-1. Negyeddöntők. Urawa Red Diamonds–Sepahan SC 3-1, Étoile du Sahel–CF Pachuca 1-0. Elődöntők. AC Milan–Urawa Red Diamons 1-0, CA Boca Juniors–Étoile de Sahel 1-0. A 3. helyért: Urawa Red Diamonds–Étoile du Sahel 2-2, büntetőkkel 4-2

Döntő

AC Milan–CA Boca Juniors 4-1 (1-1)

2007. december 16., Jokohama, International Stadium, 68 263 néző. Jv.: Marco Antonio Rodríguez (mexikói)

AC Milan: Dida – Bonera, Nesta, Maldini, Kaladze – Gattuso (Émerson, 65.), Pirlo, Ambrosini, Seedorf (Brocchi, 87.) – Kaká – F. Inzaghi (Cafú, 76.)

CA Boca Juniors: Caranta – Maidana, Paletta, Rodríguez, Ibarra – Battaglia, González (Ledesma, 67.), Banega – Cardozo (Gracian, 68.), Palacio, Palermo

Gólszerzők: Inzaghi (21., 71.), Palacio (22.), Nesta (50.), Kaká (61.), Ambrosini (85., öngól)

Kiállítva: Kaladze (77.), Ledesma (88.)

XIII. EURÓPA-BAJNOKSÁG

Az aranykorszak első sikere

Ahogy a korábbi évtizedekben, a hetvenes-nyolcvanas-kilencvenes években is remek futballistái voltak a spanyol válogatottnak. Szinte csodaszámba ment, hogy sem Carlos Santillana, sem Emilio Butragueño, sem Raúl González generációja nem tudott nagy tornát nyerni. Sőt, az 1984-es Eb-ezüstös szereplésen kívül még elődöntőbe sem jutott világ- vagy kontinensbajnokságon. Hangsúlyozzuk, hogy az 1970-es évtizedtől számítva!

A 2006-os világbajnokságon már Luís Aragonés, a korábbi jeles futballista, az Atlético Madrid történetének legjobb góllövője vezette a válogatottat. Vagyis a La Roját, ahogyan ő következetesen nevezte. Sokan „megtalálták” azzal, hogy a különböző autonóm tartományok függetlenségi törekvéseit támogatja ezzel az elnevezéssel a szokásos La Selección Nacional helyett, sejtetve, hogy ez nem egy nemzeti csapat, hanem egy soknemzetiségű. Aragonés soha nem ment bele ilyesfajta disputákba. Legfeljebb annyit jegyzett meg, hogy a csapat Franco alatt is vörös mezben játszott, akkor is nevezték „vörösnek”, Rojának – s ennek aligha kölcsönzött bárki is politikai felhangot.

Aragonés szokatlanul idős korban, hatvanhat évesen, 2004 júliusában került a válogatott élére. A 2004-es Eb kudarca után Iñaki Sáeznek mennie kellett, s egy bölcs embert jelöltek a helyére. Aragonést, akinek beceneve El Sabio de Hortaleza, vagyis Hortalezai Bölcs volt. Nem feltétlenül indokolja ezt az elnevezést a kinevezése utáni botrány, amely egy bekapcsolt mikrofon miatt robbant ki.

Olyan rasszista mondat volt ez – egyébként Thierry Henryről –, amely miatt az azóta eltelt években szinte biztosan azonnal le kellett volna mondania. A szövetség elkente az ügyet, később megbüntették, nagyjából egynapi jövedelmére. A játékosai mentették meg, akik ragaszkodtak hozzá.

Bíztak benne, s jól tették, mert a spanyol válogatott – igaz, a szerbek mögött, csoportmásodikként, de – veretlenül jutott ki a világbajnokságra.

Puyol „megállítja" az orosz Arsavint

Ám a németországi még nem a Roja tornája volt. Bár a gárda – ritka gyenge csoportjában – az ukránokat, a tunéziaiakat és a szaúdiakat megelőzve, maximális pontszámmal abszolválta az első három mérkőzését. Ám utána, rendkívüli magabiztossága ellenére, kikapott a franciáktól. Mondjuk úgy, tévedésnek bizonyult a *Marca* címlapja, amely azt jósolta, hogy „Visszavonultatják Zidane-t" a hannoveri mérkőzés megnyerésével. David Villa góljával a spanyolok vezettek, de a „kékek" fordítottak, s 3-1-re nyertek.

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Hortalezai Bölcs

José LUIS ARAGONÉS Suárez 1938. július 28-án a ma már Madridhoz tartozó Hortalezában született. Játékos-pályafutása főleg az Atlético Madridhoz köthető, noha különböző időszakokban hét további csapat (Getafe, Real Madrid, Recreativo, Hércules, Plus Ultra, Oviedo és Betis) mezét is viselte. Futballistaként három bajnoki címet, egy kupát nyert az Atléticóval, és gólkirály lett 1969–1970-ben. A válogatottban 1965 és 1972 között 11 mérkőzésen 3 gólt szerzett, utolsó fellépése a magyar válogatott elleni madridi 1-0 volt. Klubedzőként egy Világkupa-győzelem (1975), egy bajnoki cím (1976–1977), négy országos kupa-diadal (1975–1976, 1984–1985, 1987–1988, 1991–1992) is fűződik a nevéhez, többségében az Atlético Madrid edzőjeként. (Az 1988-as Király Kupát a Barcelonával nyerte.) Összesen 751 élvonalbeli mérkőzésen vezényelte aktuális klubját, ez rekord Spanyolországban. 2004 júliusában lett szövetségi kapitány. A németországi vb-re nagy reményekkel vezette csapatát, ám a siker ismét elmaradt, annak ellenére, hogy korábban fantasztikus veretlenségi sorozatot produkált az együttessel. A 2008-as Eb-t már megnyerte. A 2008–2009-es idényt Törökországban, a Fenernél töltötte. 2014. február elsején Madridban hunyt el. Beceneve az Hortalezai Bölcs volt.

Az ifjú Sergio Ramos a helyzet magaslatán: a spanyolok a döntőbe jutást ünneplik az oroszok legyőzése után

Eleinte még csak kicsit mozgott a kispad Aragonés alatt, de 2006 őszén, az északírek és a svédek elleni Eb-selejtezős vereségek után a szövetség a közvélemény nyomása miatt titokban utódot keresett. November 15-én, egy cádizi barátságos meccsen a románok is legyőzték őket. Az elnök, Ángel María Villar nagyon nehezen szánta volna rá magát a váltásra, jól jött neki, hogy az argentinok elleni barátságos meccs megnyerése után a kulcsjátékosok felsorakoztak a 69. évében járó edző mögött.

Aragonés pedig közben „forradalmi" változtatásokra szánta rá magát. *Szabó Tamás* újságíró, a spanyol labdarúgás kiváló ismerője így foglalta össze az akkori helyzetet: „Aragonés a vb-n történtek miatt kezdett barátkozni a gondolattal, hogy végleg elfelejti Raúlt, akit a szeptemberi, északírek elleni vesztes meccsen játszatott utoljára. Gyakorlatilag ezzel tette le a triplázás alapjait. Raúl ekkor 29 éves volt. Aragonésnek a Raúl kreálta klikkesedés, valamint csapatkapitányi hozzáállása szúrta a szemét. A 2008-as Európa-bajnokságig egy ország követelte Raúl visszavételét a válogatottba, s ezzel párhuzamosan Aragonés kirúgását. A Bölcs Ember 2008-ig folyamatosan küzdött a médiával és a szurkolókkal, akik halálosan megfenyegették, megrongálták a házát, s megállás nélkül szapulták őt."

Raúllal személyes konfliktusa (is) volt Aragonésnek. A 2006-os világbajnokság alatt vitába keveredtek, majd a nézeteltérésüket elmélyítette, hogy egy, a világbajnokság után megjelent cikkben a csatár bírálta a szakvezető torna alatti szakmai döntéseit.

Ám a Real Madrid kapitánya szinte újjászületett a 2007–2008-as idényre. Tizennyolc találattal segítette bajnoki címvédéshez a királyi klubot, a kétezres években ilyen sok gólt egyszer sem lőtt a Primera Divisiónban.

Viszont a válogatottnak nélküle is ment. 2007 tavaszán hirtelen magára talált a FIFA-ranglistán addigra nyolcéves mélypontra jutott együttes. Sőt, az esztendő végére megnyerte a csoportját, miközben veretlen maradt. A cádizi az idők távlatában „történelmi" vereség lett: az Európa-bajnoki cím megnyeréséig már nem is kapott ki a gárda.

A szövetségi kapitány rendbe szedte a válogatottat a selejtezőkön, amely megnyerte a csoportját. Xabi Alonso mondta később a többiek nevében is, hogy a 2007. októberi, dánok elleni idegenbeli 3-1 volt számukra a fordulópont, sőt a mérföldkő. Akkortól érezték úgy, hogy az új válogatott túlléphet az elődök árnyékán. Koppenhágában egyébként az a játékos szerezte az első spanyol gólt, akit Aragonés Raúl helyére választott: Tamudo.

Capdevila, Sergio Ramos és David Silva

A 2008-as Európa-bajnokságra benevezett huszonhárom játékosából tizenhárom volt ott két évvel korábban, a németországi világbajnokságon, de a csapat váza megmaradt. A két szélsőhátvéd posztján váltott, és kimaradt Raúl.

Aligha szakmai okokból. Noha könnyű volt úgy mellőzni őt, hogy David Villa és Fernando Torres került a két csatárposztra. Akadt olyan vélemény, mely szerint Raúlnak, ha elfogadja a „dzsóker" szerepét, helye lett volna a keretben. Miután a 18 éves Bojan Krkić, bár meghívást kapott az Eb-keretbe, fáradtságra hivatkozva lemondta a szereplést, a Primera Divisiónból kieső Zaragoza csatára, Sergio García került a végleges névsorba – ki gondolná, hogy tényleg jobb volt Raúlnál? Aragonés öt újoncot nevezett be a tornára: a kapus Palopot, valamint Santi Cazorlát, Sergio Garcíát, Fernando Navarrót és Rubén De la Redet. Közülük csak Santi Cazorla játszott nagy szerepet az Eb-n.

Iker Casillas tizenegyest hárít az olaszok ellen

Többet ért, hogy két év alatt jó néhány kulcsjátékos beérett, Xavi, Iniesta, Fernando Torres s főleg Marcos Senna nagyon sokat fejlődött.

Ma már talán kevéssé emlékszünk rá, de a brazil származású Marcos Senna – a Villarreal akkori játékosa – elképesztően fontos szerepet töltött be az Eb-győzelemben. Lothar Matthäus írta róla a torna utáni elemzésében: „Többé már nem a tízesek egy csapat játékának a meghatározói, fazonszabászai, hanem a védősor előtt játszó középpályások."

A spanyolok egyébként jól sikerült felkészülési mérkőzéseket maguk mögött tudva érkeztek Ausztriába, miután legyőzték a németországi világbajnok első és második helyezettjét, az olasz és a francia válogatottat is, a *Marca* elnevezte őket a „barátságos mérkőzések világbajnokának". Luís Aragonés igyekezett levenni

játékosairól a terhet, amikor a nyitány előtt azt mondta: „Számos oka van annak, miért is szerepelhetünk jól, de megtiltom, hogy bárki is azt ordítozza, hogy máris nagyok vagyunk. Bárkit megverhetünk, de bárkitől ki is kaphatunk, nincsenek nagy különbségek."

Xavi, a torna egyik szupersztárja a németek elleni döntőben

A spanyolok az oroszok, a svédek és a címvédő görögök előtt nyerték meg a csoportjukat, nyolc gólt szereztek, ezekből ötöt Fernando Torres és David Villa. Ők ketten csak az első két meccsen játszottak, akkor hat spanyol gólból öt volt az övék. A görögök ellen, a biztos továbbjutás tudatában, a B csapat játszott, de az is győzött Xabi Alonso vezérletével. Utóbbi azért volt fontos, mert a válogatott beállította a húszas évek rekordját: megnyerte sorozatban a nyolcadik mérkőzését is.

Minden spanyol azt mondta a torna után, hogy a legnehezebb meccsük a világbajnok olaszok elleni negyeddöntő volt. „Nem játszottunk jól, de az olaszok sem" – mondta Aragonés a két nagyon óvatos gárda játékáról. Tizenegyesek döntöttek, Iker Casillas kivédett két lövést is, nagy része volt csapata sikerében.

Az elődöntőben az előző évek legjobb játékát nyújtották a spanyolok. Emberemlékezet óta (na, jó, az 1986-os vb a dánok elleni találkozója óta) nem futballozott olyan kiválóan a válogatott, mint az oroszok elleni bécsi találkozón. Guus Hiddink „Szbornajája" addig remekelt, különösen a negyeddöntőben, amelyben kiejtette a hollandokat. A spanyolok ellen viszont nem volt ellenszer. David Villa már a 34. percben megsérült, kiszállt. Fernando Torresnek nem ment, Aragonés lehozta. A cserejátékosok nyerték meg a mérkőzést, elsősorban a két gólt is előkészítő Cesc Fàbregas, aztán rajta kívül Daniel Güiza. A 3-0-s

A németek bánata és a a spanyolok öröme

Az Eb-ezüstérmes németek. Hátul, balról: Jansen, Metzelder, Gómez, Lehmann, Mertesacker, Ballack, Klose. Elöl: Podolski, Lahm, Frings, Fritz

siker (gólszerzők: Xavi, Güiza és David Silva) cseppet sem volt túlzott gólkülönbségű. Már csak egy lépés volt az aranyig. Spanyolország addig egyszer nyerte meg az Európa-bajnokságot, mégpedig 1964-ben, akkor hazai pályán.

A döntőben Németország jutott ellenfélnek. A Nationalelf nem játszott csúcsformában, de lehetősége nyílt arra, hogy az 1996-os Eb-győzelem után tizenkét évvel ismét megnyerjen egy nagy tornát. Ám elbukta a finálét. Joachim Löw játékosai az első öt percben futballoztak a legjobban, Miroslav Klose azonban kihagyta a legnagyobb helyzetüket. Lassan magukra találtak a spanyolok. Az egyik támadás során Christoph Metzelderről a saját kapujára pattant a labda – Jens Lehmann hihetetlen reflexszel hárított. Ellenben a 33. percben már a német kapus sem segíthetett. A tizenhatos előtti területre belőtt labdára Fernando Torres és Philipp Lahm rajtolt. A spanyol erőszakosan megelőzte a tétovázó védőt, s 15 méterről, a jobbösszekötő helyéről a kapu jobb sarkába emelte a labdát.

Ez a találat eldöntötte a kupa sorsát, a németek nem tudtak kiegyenlíteni. Sőt, a hajrában Marcos Senna előtt ziccerben ment el a labda, Andres Iniesta spiccelését Lehmann hárította, s ugyancsak a lassan csapata legjobbjává előlépő kapus ütötte szögletre Sergio Ramos közeli fejese után a labdát.

A győztesek taroltak az egyéni díjak kiosztásakor: David Villa lett a gólkirály, Xavi az MVP, Fernando Torres a döntő legjobb játékosa, s nem kevesebb mint kilenc spanyol került a huszonhármas All-Star-keretbe: Spanyolország: Iker Casillas, Carlos Marchena, Carles Puyol, Marcos Senna, Xavi Hernández, Cesc Fàbregas, Andres Iniesta, Fernando Torres és David Villa. Abszolút megérdemelten. Pedig akkor még csak remélték a híveik, hogy a spanyol válogatott történetének legszebb négy éve kezdődött.

A spanyolok tizenegye. Hátul, balról: Iker Casillas, Marchena, Sergio Ramos, Capdevila, Fernando Torres. Elöl: David Silva, Xavi, David Villa, Iniesta, Marcos Senna, Puyol

XIII. Európa-bajnokság

Tizenhatos döntő (Ausztria, Svájc, 2008. június 7.– június 29.)

A csoport: Svájc–Csehország 0-1, Portugália–Törökország 2-0, Csehország–Portugália 1-3, Svájc–Törökország 1-2, Svájc–Portugália 2-0, Törökország–Csehország 3-2. A csoport végeredménye: 1. Portugália 6 pont, 2. Törökország 6, 3. Csehország 3, 4. Svájc 3

B csoport: Ausztria–Horvátország 0-1, Németország–Lengyelország 2-0, Horvátország–Németország 2-1, Ausztria–Lengyelország 1-1, Lengyelország–Horvátország 0-1, Ausztria–Németország 0-1. A csoport végeredménye: 1. Horvátország 9 pont, 2. Németország 6, 3. Ausztria 1, 4. Lengyelország 1

C csoport: Románia–Franciaország 0-0, Hollandia–Olaszország 3-0, Olaszország–Románia 1-1, Hollandia–Franciaország 4-1, Hollandia–Románia 2-0, Franciaország–Olaszország 0-2. A csoport végeredménye: 1. Hollandia 9 pont, 2. Olaszország 4, 3. Románia 2, 4. Franciaország 1

D csoport: Spanyolország–Oroszország 4-1, Görögország–Svédország 0-2, Svédország–Spanyolország 1-2, Görögország–Oroszország 0-1, Görögország–Spanyolország 1-2, Oroszország–Svédország 2-0. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 9, 2. Oroszország 6, 3. Svédország 3, 4. Görögország 0

Negyeddöntő: Portugália–Németország 2-3, Horvátország–Törökország 1-1 (tizenegyesekkel 1-3), Hollandia–Oroszország 1-3 (hosszabbítás után), Spanyolország–Olaszország 0-0 (tizenegyesekkel 4-2)

Elődöntő: Németország–Törökország 3-2, Oroszország–Spanyolország 0-3

Döntő

Spanyolország–Németország 1-0 (1-0)

2008. június 29., Bécs, Ernst Happel Stadion, 51 428 néző. Jv.: Roberto Rosetti

Spanyolország: Iker Casillas – Sergio Ramos, Puyol, Marchena, Capdevila – Senna – Iniesta, Fàbregas (Xabi Alonso, 63.), Xavi, David Silva (Santi Cazorla, 66.) – Fernando Torres (Güiza, 78.)

Németország: Lehmann – Friedrich, Metzelder, Mertesacker, Lahm (Jansen, 46.) – Frings, Hitzlsperger (Kuranyi, 58.) – Schweinsteiger, Ballack, Podolski – Klose (Gomez, 79.)

Gólszerző: Fernando Torres (33.)

A döntőben szereplő spanyol játékosok

SERGIO RAMOS Garcia: 1986. március 30-án született Camasban. A Sevillában (1996–2005) kezdte a pályafutását, 2005 óta a Real Madrid játékosa. Ötszörös spanyol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2011–2012, 2016–2017, 2019–2020), kétszeres Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), négyszeres BL-győztes (2014, 2016, 2017, 2018), háromszoros európai Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A spanyol válogatottban 2005 óta 170 mérkőzésen 21 gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2006, 2014, 2018), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2016).

CARLOS MARCHENA López: 1979. július 31-én született Las Cabezasban. Klubjai a Cabecense, majd a Sevilla (1997–2000), a Benfica (2000–2001), a Valencia (2001–2010), a Villarreal (2010–2012), a Deportivo La Coruña (2012–2014) és az indiai Kerala Blasters (2015) voltak. Kétszeres spanyol bajnok (2001–2002, 2003–2004), Király Kupa-győztes (2007–2008), UEFA-kupa-győztes (2004), UEFA Szuperkupa-győztes (2004). A spanyol válogatottban (2002–2011) 69 mérkőzésen két gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2006), Európa-bajnok (2008), Eb-résztvevő (2004).

JOAN CAPDEVILA: 1978. február 3-án született Tàrregában. Klubjai a Tàrrega (1996–1997), az Espanyol (1997–1999), az Atlético Madrid (1999–2000), a Deportivo La Coruña (2000–2007), a Villarreal (2007–2011), a Benfica (2011–2012), az Espanyol (2012–2014), az indiai North East United (2014), a belga Lierse (2015) és az andorrai Santa Coloma (2016–2017) voltak. Király Kupa-győztes (2001–2002), portugál bajnok (2011–2012), andorrai bajnok (2016–2017). A spanyol válogatottban (2002–2011) 60 mérkőzésen négy gólt szerzett. Világbajnok (2010), Európa-bajnok (2008), nem játszó Eb-kerettag (2004), olimpiai ezüstérmes (2000).

MARCOS Antonio SENNA da Silva: 1976. július 17-én született São Paulóban, Brazíliában. Klubjai a Rio Branco (1997), az América-SP (1998), a Corinthians (1999–2000), a Juventude (2001), a São Caetano (2002), a Villarreal (2002–2013) és a New York Cosmos (2013–2015) voltak. Brazil bajnok (1999), São Paulo állam bajnoka (1999), klubvilágbajnok (2000), kétszeres NASL-bajnok (2013 Fall, 2015 Spring), kétszeres Soccer Bowl-győztes (2013, 2015), kétszeres Intertotó-kupa-győztes (2003, 2004). A spanyol válogatottban (2006–2010) 28 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2008).

XAVI (Xavier Hernandez Creus): 1980. január 25-én született Terrassában. Klubjai az FC Barcelona (1991–2015) és a katari al-Szadd (2015–2019) voltak. Nyolcszoros spanyol bajnok (1998–1999, 2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015), a Király Kupa háromszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015), katari bajnok (2018–2019), a katari Emir Kupa győztese (2017), a Katari Kupa győztese (2017), négyszeres BL-győztes (2006, 2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). A spanyol válogatottban (2000–2014)

133 mérkőzésen 13 gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2002, 2006, 2014), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2004), olimpiai ezüstérmes (2000).

(Fran)CESC FÀBREGAS Soler: 1987. május 4-én született Arenys de Marban. Klubjai a Mataró (1995–1997), az FC Barcelona (1997–2003), az Arsenal FC (2003–2011), az FC Barcelona (2011–2014) és a Chelsea FC (2014–2019) voltak. 2019 nyara óta az AS Monaco tagja. Kétszeres angol bajnok (2014–2015, 2016–2017), kétszeres FA-kupa-győztes (2004–2005, 2017–2018), angol Ligakupa-győztes (2014–2015), spanyol bajnok (2012–2013), a spanyol Király Kupa győztese (2011–2012), az UEFA Szuperkupa győztese (2011), klubvilágbajnok (2011). A spanyol válogatottban 2006 óta 110 mérkőzésen 15 gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2006, 2014), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2016).

DAVID Josué Jiménez SILVA: 1986. január 8-án született Arguineguínban. Klubjai a San Fernando (1995–2000), a Valencia (2000–2010), valamint közben kölcsönjátékosként az Eibar (2004–2005), a Celta Vigo (2005–2006), a Manchester City (2010–2020) és a Real Sociedad (2019–) futballistája. A spanyol Király Kupa győztese (2007–2008), négyszeres angol bajnok (2011–2012, 2013–2014, 2017–2018, 2018–2019), az angol FA-kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2018–2019), az angol Ligakupa ötszörös győztese (2013–2014, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A spanyol válogatottban (2006–2018) 125 mérkőzésen 35 gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2014, 2018), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2016).

FERNANDO José TORRES Sanz: 1984. március 20-án született Fuenlabradában. Klubjai az Atlético Madrid (1995–2007), a Liverpool FC (2007–2011), a Chelsea FC (2011–2015), az AC Milan (2005 tavasz), az Atlético Madrid (2015–2018) és a japán Szagan Toszu (2018–2019) voltak. Az angol FA-kupa győztese (2011–2012), BL-győztes (2012), kétszeres Európa-Liga-győztes (2013, 2018). A spanyol válogatottban (2003–2014) 110 mérkőzésen 38 gólt szerzett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2006, 2014), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2004).

SANTIAGO CAZORLA González: 1984. december 13-án született Llanerában. Klubjai a Covadonga (1992–1996), az Oviedo (1996–2003), a Villarreal (2003–2006), a Recreativo Huelva (2006–2007), ismét a Villarreal (2007–2011), a Málaga (2011–2012) és az Arsenal (2012–2018) voltak. 2018 nyara óta újra a Villarreal játékosa. Kétszeres angol FA-kupa-győztes (2013–2014, 2014–2015). A spanyol válogatottban 2008 óta 81 mérkőzésen 15 gólt szerzett. Kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), vb-résztvevő (2014).

DANIEL González GÜIZA: 1980. augusztus 17-én született Jerez de la Fronterában. Klubjai a Xerez (1998–1999), a Mallorca (1999–2003), közben kölcsönjátékosként a Dos Hermanas (1999–2000), a Recreativo Huelva (2002–2003), a Barcelona B (2003), majd a Ciudad Murcia (2003–2005), a Getafe (2005–2007), a Mallorca (2007–2008), a Fenerbahçe (2008–2011), a Getafe (2011–2013), közben kölcsönjátékosként a malajziai Johor Darul Ta'zim (2012–2013), aztán a paraguayi Cerro Porteño (2013–2015) és a Cádiz (2015–2017) voltak. 2017 óta az Atlético Sanluqueño csatára. Török bajnok (2010–2011), paraguayi bajnok (2013 Clausura). A spanyol válogatottban (2007–2010) 21 mérkőzésen 6 gólt szerzett. Európa-bajnok (2008).

(IKER CASILLAST 2001–2002-nél, XABI ALONSÓT 2004–2005-nél, CARLES PUYOLT és ANDRÉS INIESTÁT 2005–2006-nál már bemutattuk. Játszott még a tornán JOSÉ MANUEL REINA, RAÚL ALBIOL, ÁLVARO ARBELOA, JUANITO, FERNANDO NAVARRO, RUBÉN DE LA RED, SERGIO GARCIA és DAVID VILLA. Nem kapott szerepet a harmadik számú kapus, ANDRÉS PALOP.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

Az egyiptomiak megőrizték trónjukat

Egyiptom csapata nyerte meg a február 10-ig tartó Afrikai Nemzetek Kupáját, miután a döntőben – a torna során már másodszor – legyőzte Kamerun „szelídíthetetlen oroszlánjait". Az egy gólt hozó finálében megvédte elsőségét, a 2006-os, hazai pályán kiharcolt diadala után ezúttal Ghánában ült fel a kontinens futballtrónjára. Mindössze negyedszer fordult elő az afrikai bajnokság 1957 óta íródó történetében, hogy a címvédő győzzön a tornán.

Jó kezekben a trófea

Elég volt csak ránézni Afrika futballtérképére, s hamar kiderült, nem volt egységes a kontinens. Az északi, arab országok alkották az egyik nagy tömböt (Egyiptom, Marokkó és Tunézia „főszereplésével"), ők rivalizáltak szinte mindenben a nyugat-afrikai, ha úgy tetszik, a fekete-afrikai válogatottakkal, elsősorban Elefántcsontpart, Nigéria, Kamerun, Ghána és Mali együttesével.

2006-ban, bár Elefántcsontpart a döntőig nagyon jól játszott, az északiak nyertek – Egyiptom kihasználta a hazai pálya előnyét. 2008-ban Nyugat-Afrikában is nyerni tudtak a „fáraók", holott a vetélytársak nagyobb sztárokat vonultattak fel. Az egyiptomiaknak – noha kétségtelenül kiváló játékosaik voltak – nem akadt nagymenőjük a Barcelonában, a Sevillában, a Real Madridban, a Liverpoolban vagy a Chelsea-ben. Viszont hihetetlenül egységes csapatot alkottak, s nagyon fegyelmezetten játszottak.

Nem ok nélkül mondta Hasszan Sehata, a szövetségi kapitányuk, hogy sikereik kulcsa az összeszokottságban s az egymásért való küzdésben áll. Ez igaz, de az is kiderült a tornán, hogy futballozni is nagyon tudnak… Sehata egyébként csupán a második edző lett a legendás ghánai Charles Kumi Gyamfi után, aki meg tudta védeni az afrikai kontinensbajnoki címét. 2004-ben az olasz világbajnok, Marco Tardelli helyére került hazája válogatottjának élére. Eleinte általános volt a vélemény, hamar ki fog telni az ideje. Nem így történt, sőt kétszer is megnyerte csapatával az Afrikai Nemzetek Kupáját.

Kik voltak az egyiptomiak legjobb játékosai? Egyszerű a minősítés, vagy legalábbis megkönnyítette a dolgunkat az Afrikai Labdarúgó-szövetség. Közvetlenül a döntő után nyilvánosságra hozta a torna 16 tagú All-Stars keretét, az alapcsapatot és a tartalékokat: Esszam el-Hadari (egyiptomi), Vael Gomaa (egyiptomi), Geremi Njitap (kameruni), Hoszni Abd-Rabo (egyiptomi), Michael Essien (ghánai), Sulley Muntari (ghánai), Alexandre Song (kameruni), Yaya Touré (elefántcsontparti), Mohammed Abutreika (egyiptomi), Amir

Tévéközvetítés azoknak, akik nem jutottak be a stadionba

Zaki (egyiptomi), Manucho (angolai). A tartalékok: Richard Kingson (ghánai), Hani Szaid (egyiptomi), Ahmed Fathi (egyiptomi), Szaber Ben Frazs (tunéziai), Didier Drogba (elefántcsontparti), Abdelkader Keita (elefántcsontparti). A legjobb tizenegybe öt egyiptomi került, sőt, további ketten bekerültek a tartalékok közé.

Három kameruni, Binya, Mbia és Geremi között az egyiptomi Moteb

Hoszni Abd Rabo Abd El-Motaleb Ibrahim, röviden Hoszni kapta a kontinentális szövetségtől a legnagyobb elismerést, ő lett a torna legjobb játékosa. Kiemelkedően teljesített a döntő egyetlen gólját lövő Mohamed Abutreika, a kairói al-Ahly csatára, aki egyik hőse volt már a 2006-os győzelemnek is, két évvel később pedig a négy góljával, de főleg a döntőben szerzett találatával rengeteget tett a duplázásért. Egyiptom megérdemelten lett bajnok – az a gárda, amelyik képes az elefántcsontpartiakat 4-1-re legyőzni, s kétszer is jobbnak bizonyul a kameruniaknál, rászolgált a titulusra.

ÁZSIA KUPA

Négy rendező és egy meglepetésbajnok

Rendhagyó módon négy ország, Vietnam, Thaiföld, Malajzia és Indonézia közösen rendezte a 2007-es Ázsia Kupát. A július 7. és július 29. között lebonyolított tornán tizenhat csapat indult, a mezőny egynegyede házigazdaként. Közülük csupán a vietnamiak jutottak túl a csoportszakaszon, de aztán ők is elbúcsúztak a negyeddöntőben az irakiak ellen. Ausztrália ekkor mutatkozott be a legnépesebb kontinens bajnokságán, miután „átigazolt" az AFC-be.

A sorozatot – óriási meglepetésre – az iraki válogatott nyerte meg, veretlenül. Nagyszerű menetelését az Év történeteként dolgoztuk fel.

A legjobb négy közé jutott még a dél-koreai, a japán és a szaúdi gárda. Az elődöntőben az arab ország tizenegye 3-2-re megverte az előző két Ázsia Kupát megnyerő japánokat, míg az irakiak tizenegyespárbajban múlták felül az esélyesebbnek vélt dél-koreaiakat. A finálé hozta a legnagyobb szenzációt: Irak 1-0-ra nyert, eddigi egyetlen diadalát aratva a földrész válogatottjainak tornáján.

Junisz Mahmud a győztes gólt fejeli a szaúdiak ellen

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Az iraki futball tündérmeséje

Szinte az egész futballvilág csodálattal vegyes döbbenettel fogadta 2007 júliusában az iraki válogatott győzelmét az Ázsia Kupán.

A 2003 óta háború sújtotta ország válogatottja a döntőben Szaúd-Arábia csapatát győzte le 1-0-ra. Egy olyan riválist, amelynek anyagi lehetőségei szinte korlátlanok voltak, felkészülése nyugodt és alapos lehetett. Ezzel szemben az irakiak csupán kettőt nyertek meg nyolc felkészülési mérkőzésükből – s még ez volt a legkisebb akadály, ami eléjük tornyosult.

Két hónappal a kontinensbajnokság előtt még nem volt edzőjük, akkor ajánlotta egy közvetítő Jorvan Vieirát. Az 1953-as születésű egykori futballista édesapja portugál, édesanyja brazil volt, ő maga a játékos-pályafutását a dél-amerikai országban töltötte. Ám huszonhét éves kora óta Afrikában, az arab világban él, felvette a muzulmán hitet is, marokkói a felesége. Hét nyelven beszél, ezek egyike az arab.

Ezek talán mind a segítségre voltak abban, hogy villámgyorsan megtalálja szó szerint a közös nyelvet az iraki futballistákkal. Elvitte a csapatot júniusban Jordániába, a nyugat-ázsiai labdarúgó-szövetség tornájára, ahol csak az irániaktól kaptak ki. Játékosai kezdték elhinni, hogy Vieira vezetésével csodát élhetnek meg. Már amennyire tudtak a sportra, a futballra koncentrálni. Odahaza nem tudtak edzeni, külföldön készültek, miközben a gondolataik nagy része folyamatosan otthon járt.

„Az első edzésünkön csak hatan jelentek meg. Később is nehéz volt koncentrációra ösztökélni őket. Sokan veszítették el valamelyik rokonukat, közeli hozzátartozójukat a harcokban" – emlékezett később Vieira. – „A gyúrónkat egy bomba ölte meg Bagdadban két nappal azelőtt, hogy elindultunk a csoportmérkőzések színhelyére, Bangkokba. Szegény, úton volt az utazási irodához, hogy felvegye a jegyét. Érkezésünkkor két játékosunkat nyolc órán keresztül fogva tartották a bevándorlási tisztviselők. Nem volt edzésszerelésünk sem, sőt, a meccsekre is alig. Problémáink támadtak az ételekkel, a szállodafoglalással. Rémálom volt az egész."

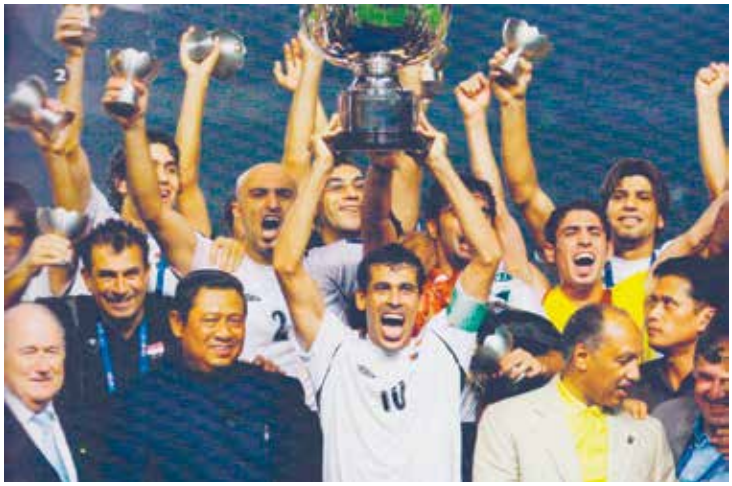
Otthon lehetetlen volt felkészülni. Havar Mulla Mohammed, aki aztán a tornán mind a hat meccsen játszott, a nemzetbiztonsági főhadiszállás közelében lakott. Mint mondta, amikor bombáztak, az épület balra és jobbra dőlt. „Ameddig otthon voltunk, előfordult, hogy edzés közben ért el minket egy légitámadás." – emlékezett.

A házigazda thaiföldiek elleni 1-1 után az irakiak 3-1-re megverték a nagy esélyes ausztrálokat. A legyőzött Socceroosban olyan futballisták játszottak, mint Harry Kewell, Mark Viduka, Brett Emerton, Tim Cahill, vagy a kapus, Mark Schwartzer. Az utolsó csoportmeccsen, Omán ellen már egy döntetlen is elég volt az elsőséghez.

A negyeddöntőt még Thaiföldön játszották az irakiak, 2-0-ra megverték a vietnamiakat. Ez biztosan nem volt akkora meglepetés, mint amikor aztán, immár Malajziában, tizenegyesekkel kiverték a térség egyik futball-nagyhatalmának számító Dél-Koreát. Akkor már az egész világ felfigyelt az irakiakra, és szurkolt nekik.

Már a negyeddöntős diadal után is akadtak halálos áldozatok, de aztán újra és újra elszabadult a pokol Bagdadban. A futballisták Kuala Lumpur-i sikerét ünneplő boldog szurkolók tö-

megei az utcákra tódultak. Merénylők ezt használták ki újabb robbantásokra. A főváros nyugati részén lévő Manszur kerületben egy autóba rejtett bomba legalább harminc embert megölt és hetvenötöt megsebesített. Csak percekkel később Gadírban egy újabb robbantásban húszan meghaltak, s legalább hatvanan megsebesültek.

A soha nem remélt siker pillanata: Junisz Mahmud kezében a gyönyörű trófea

Nasat Akram, az egyik legtapasztaltabb futballista mesélte később az újságíróknak: „Egyetlen garnitúra felszereléssel utaztunk el a tornára. Ugyanazt a mezt kellett viselnünk, amikor enni mentünk, és amikor utaztunk. Mindenki maga fizette az utazását. Én már lefoglaltam a jegyemet a csoportmeccseket követő napra, nem tudtam elképzelni, hogy továbbjutunk. De sikerült, így aztán le kellett mondani a jegyet. A csapatnak meg valahogy intéztek egy új szerelést a torna közepén."

A robbantásokról, a halálos áldozatokról hallva akadt olyan futballista, aki azt javasolta, ne játszanak, vagy ne nyerjenek a döntőben – mert akkor csak újabb és újabb áldozatok lesznek. Ám lejátszották nekik egy, a fiát merényletekben elveszítő anya nyilatkozatát, aki arról beszélt a tévében, hogy addig nem temeti el a gyermekét, ameddig a futballisták nem térnek haza diadalmasan a kupával.

S ők tényleg megnyerték a szaúdiak ellen a dzsakartai döntőt. A mérkőzés egyetlen gólját szerző Junisz Mahmud meghatottan hozta a nagyvilág tudtára: „Az iraki emberek nagyon, nagyon szenvedélyesek, imádják a futballt, nem tudom szavakkal leírni, mekkora szükségük van arra az örömre, amelyet a győzelmünk szerzett."

Egy vallási és etnikai vonalon széttöredezett országban a futballisták példát mutattak az összefogásból. A szunniták, a siíták és a kurdok csapata könnyen megperzselődhetett volna a gyűlölködésben. Ám a játékosok megállapodtak abban, hogy a vallást az öltözőn kívül hagyják. *James Montague* újságíró írta: „Megszületett az elhatározás, hogy félreteszik a vallási és kulturális különbségeket. Vieira kapitány, aki pedig gyakorló muzulmán, úgy döntött, hogy a játékosai sem a mérkőzés előtt, sem a szünetben nem imádkoznak együtt az öltözőben, ahogyan pedig az általában szokás a közel-keleti csapatoknál."

Simon Hill amerikai tudósító mondta: „A szaúdiak elleni győzelemmel a tündérmese teljes lett. Elindult egy csapat, amelynek nem volt otthona, sőt két hónappal korábban még edzője sem, még rendes szerelésre sem futotta neki, állandó harcot kellett vívnia, hogy a torna újabb és újabb helyszíneire beengedjék, hogy a futballistái megkapják a vízumot, s mégis, bár remény nélkül indult, de örömet tudott szerezni a népének. Talán mondhatnánk, hogy a futballisták véghezvitték azt, amit a politikusok nem tudtak. Irak Ázsia bajnoka – hihetetlen!"

Az AC Milan. Hátul, balról: Dida, Nesta, Oddo, Kaladze, Ambrosini, Seedorf. Elöl: Jankulovski, Gattuso, Pirlo, Kaká, Inzaghi

Az egyiptomi válogatott. Hátul, balról: Hani Szaid, Moavad, Gomaa, El-Mohamadi, Savki, Ahmed Hasszan. Elöl: Moteb, Gamal, El-Hadari, Ibrahim Szaid, Fathi

A Lanús csapata, amely megnyerte a 2007-es argentin Aperturát

A Zenit.
Hátul, balról: Anjukov, Križanac, Fatih Tekke, Sirokov, Malafejev, Timoscsuk.
Elöl: Arsavin, Gyenyiszov, Zirjanov, Fajzullin, Širl

Az LDU Quito.
Hátul, balról: Manso, Urrutia, Cevallos, Renán Calle, Ambrossi.
Elöl: Bolaños, Araujo, Vera, Bieler, Jairo Campos, Guerrón

Az iraki válogatott.
Hátul, balról: Nasat Akram, Szabri, Munir, Gulam, Rehema, Mahmud.
Elöl: Jasszim, Karim, Basszim Abbasz, Mulla Mohammed, Abdul-Amir

Bajnokok, kupagyőztesek

2007–2008

EURÓPA

Anorthoszisz

Slavia Praha

NSÍ Runavik

Rabotnicski

Brann

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	Dinamo Tiranë	Vllaznia
Andorra	Santa Coloma	Sant Julia
Anglia	Manchester United	Portsmouth
Ausztria	SK Rapid	–
Azerbajdzsán	Inter Baki	Hazar Lenkoran
Belgium	Standard Liège	RSC Anderlecht
Bosznia-Hercegovina	Modriča	Zrinjski
Bulgária	CSZKA Szófia	Liteksz Lovecs
Ciprus	Anorthoszisz	APOEL Nicosia
Csehország	Slavia Praha	Sparta Praha
Dánia	Aalborg	Brøndbyernes IF
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	Levadia Tallinn	Flora Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	MTZ-Ripo Minszk
Feröer-szigetek*	NSÍ Runavik	EB/Streymur (2007)
		EB/Streymur (2008)
Finnország*	Tampere United	Tampere United
Franciaország	Olympique Lyonnais	Olympique Lyonnais
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Zesztafoni
Hollandia	PSV	Feyenoord
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Drogheda	Cork City
Izland*	Valur Reykjavík	FH Hafnarfjördur
Izrael	Beitar Jerusalem	Beitar Jerusalem
Kazahsztán	Aktobe	Tobol Kosztanaj
Lengyelország	Wisła Kraków	Legia Warszawa
Lettország*	FK Ventspils	FK Ventspils (2007)
		Daugava (2008)
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FBK Kaunas	FBK Kaunas
Luxemburg	D91 Dudelange	Grevenmacher
Macedónia	Rabotnicski	Rabotnicski
Málta	FC Valletta	Birkirkara
Moldova	Serif Tiraspol	Serif Tiraspol
Montenegró	Buducsnoszt Podgorica	Mogren
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Brann	Lillestrøm
Olaszország	FC Internazionale	AS Roma
Oroszország	Zenit	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	Ararat Jereván
Portugália	FC Porto	Sporting CP
Románia	CFR Cluj	CFR Cluj

KÜLÖNLEGESSÉG

Európa braziljai

Az UEFA Bajnokok Ligája európai sorozat volt a 2007–2008-as idényben is. Elvileg. Merthogy európai klubok játszottak benne. Ám az őszi csoportkörben pályára lépő játékosok közé a legtöbb futballistát nem valamelyik európai náció, hanem a brazil adta. Egészen döbbenetes: kilencvenhét brazilt neveztek be, a 32 résztvevő csapatból mindössze ötnek (Celtic, Rangers, Rosenborg, Steaua, Olympique Marseille) a keretében nem akadt az ötszörös világbajnok futballjának képviselője. A legtöbbet a Milan és a CSZKA Moszkva alkalmazta, az olaszoknál ősszel öten (Dida, Kaká, Serginho, Cafu, Émerson) játszottak, majd tavasszal beszállt Pato is. Az

Artmedia Petržalka

DÉL-AMERIKA

Everton

Boyacá Chicó

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Urawa Red Diamonds

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	Murata	Murata
Skócia	Celtic FC	Rangers FC
Spanyolország	Real Madrid	Valencia
Svájc	FC Basel	FC Basel
Svédország*	IFK Göteborg	FF Kalmar
Szerbia	FK Partizan	FK Partizan
Szlovákia	Artmedia Petržalka	Artmedia Petržalka
Szlovénia	NK Domžale	Interblock
Törökország	Galatasaray	Kayserispor
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	Llanelli	Bangor City
Argentína	Lanús (Apertura)	
	River Plate (Clausura)	
Brazília*	São Paulo FC	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	Cruzeiro	
Rio Grande do Sul	Internacional	
Bolívia*	San José (Apertura)	
	Universitario (Clausura)	
Chile	Colo-Colo (Clausura)	
	Everton (Apertura)	
Ecuador*	El Nacional	
Kolumbia*	Atlético Nacional (Finalización)	
	Boyacá Chicó (Apertura)	
Paraguay*	Libertad	
	Libertad (Apertura)	
Peru*	Universidad San Martín	
Uruguay*	Defensor Sporting	
Venezuela	Deportivo Táchira	
Egyesült Államok	Houston Dynamo (MLS)	New England Revolution
Mexikó	Atlante (Tél)	
	Santos Laguna (Tavasz)	
Bajnokok Ligája	Manchester United	
UEFA-kupa	Zenit	
Európai Szuperkupa	AC Milan	
Libertadores Kupa	LDU Quito	
Afrikai Bajn. Kupája*	Étoile du Sahel	
Ázsiai Bajn. Kupája	Urawa Red Diamonds	
Klubvilágbajnokság*	AC Milan	
Európa-bajnokság	Spanyolország	
Ázsia Kupa	Irak	
Afrikai Nemz. Kupája	Egyiptom	

* naptári éves lebonyolítási rend

oroszoknál Ramón, Daniel Carvalho, Dudu Cearense, Eduardo Ratinho, Vágner Love és Jô kapott szerepet. Öten álltak csatába az AS Románál (Doni, Cicinho, Juan, Rodrigo Taddei, Mancini) és a donyecki Sahtarnál (Ilsinho, Fernandinho, Jadson, Willian, Brandão). „Külön szám" volt az idény egyik meglepetéscsapata, az egészen a legjobb nyolcig jutó isztambuli Fenerbahçe. Valójában hat brazil is részese volt a nagy menetelésnek, de papíron csak Roberto Carlos, Edu Dracena, Alex és Deivid számított annak, ugyanis Wederson és Marco (illetve Mehmet) Aurélio addigra már felvette a török állampolgárságot. A Fenerben egyébként brazilok is irányítottak, a hetvenes-nyolcvanas évek világklasszisa, Zico volt a vezetőedző, mellette a bátyja, Edu, valamint Moraci és Eurico alkotta a szűk szakmai stábot. Egyébként a legjobb nyolc közé már csak olyan csapat jutott, amelyben szerepelt brazil futballista.

A wolfsburgi „farkasok” felfalták a Bundesliga-mezőnyt

- ***A Bordeaux megszakította a Lyon parádés sorozatát***
- ***Százöt gólt lőtt Guardiola Barcelonája***
- ***Edwin van der Sar lehúzta a redőnyt***

Franciaországban lezárult egy korszak: 2001 óta először nem az Olympique Lyonnais csapatát avatták bajnokká. Az OL sorozatban nyert hét elsősége után a hazai pályán egyetlen vereséget sem szenvedő Girondins de Bordeaux diadalmaskodott. Laurent Blanc alakulata nem nevezhető a nagy csillagok gyűjtőhelyének, de rendkívül egységes volt. A kapus Ulrich Ramé mellett elsősorban a fiatal Yoann Gourcuff, valamint az argentin Fernando Cavenaghi és a marokkói családból származó Marouane Chamakh számítottak a csapat vezéreinek, a két csatár mellett csak epizódszerep jutott a korábban a Manchester Unitedot is szolgáló David Bellionnak. Ugyanakkor nem tudott Cavenaghihoz hasonló kulcsszerepet kapni a másik argentin, a német Bundesliga 1-et is megjáró Diego Placente.

A többi dél-amerikai légiós közül ugyanis inkább a brazilokra – a korábbi válogatott és Copa America-győztes Fernandóra és az egykori Cruzeiro-játékosokra, Wendelre és Jussiêre – épült a csapat. Gourcuff kapta az Év játékosának járó díjat, a 22 éves, Zidane-utódnak kinevezett, gólerős középpályás 12 találatával és nyolc passzával a csapata 64 szerzett góljának több mint egyharmadában játszott kulcsszerepet. Egyébként csupán kölcsönjátékosként szerepelt az idény során a girondeiaknál, az AC Milan engedte át a francia klubnak.

A Bordeaux március 7-én kikapott Toulouse-ban, akkor 47 pontjával csak az ötödik helyen állt a tabellán, a Lyon (53 pont) vezetett a Paris Saint-Germain (52), a Marseille (49) és a Toulouse (49) előtt. Ám a Girondins elképesztő sorozatba kezdett a következő fordulóban: mind a tizenegy hátralévő mérkőzését megnyerte. Így végül három pontot vert a marseille-iekre, s kilencet a címvédő OL-re.

A bajnokcsapat keretének tagjai voltak: Ulrich Ramé (26), Mathieu Valverde (15), Kévin Olimpa (1) kapusok, Souleymane Diawara (35/2), Matthieu Chalmé (32/1), Marc Planus (28/1), Benoït Trémoulinas (26), Franck Jurietti (18), Henrique (16/1), Diego Placente (6) védők, **Yoann Gourcuff** (37/12), Alou Diarra (35/2), Yoan Gouffran (32/2), Fernando Menegazzo (31/6), Wendel (29/4), Jussiê (20/2), Abdou

Traoré (13), Pierre Ducasse (6), Grégory Sertic (6/1) középpályások, Marouane Chamakh (34/13), Fernando Cavenaghi (29/13), David Bellion (27/4), Gabriel Obertan (11), Henri Salvet (1) csatárok.

Óriási meglepetéssel zárult a német Bundesliga 1 idénye. A két évvel korábban még csak tizenötödik, 2007–2008-ban már addigi története legjobb élvonalbeli helyezését elérve ötödik VfL Wolfsburg nyerte meg a bajnoki címet. Méghozzá teljesen megérdemelten. A Volkswagen-gyár által támogatott „farkasok" szenzációs támadófutballt játszottak.

Bizonyos szempontból különleges idény volt: a 25. forduló végéig a végül sem a bajnok Wolfsburg, sem az ezüstérmes Bayern München, sem a bronzérmes VfB Stuttgart nem vezette a tabellát! Utóbbi kettő nem is került az élére, a zöld-fehérek ellenben igen, s maradtak is ott. Ősszel különösen a Ralf Rangnick által irányított, újonc Hoffenheim szerepelt jól, meglepetésre az idény felénél vezette a mezőnyt. Tavaszra azonban összecsuklott, sorozatban tizenkét mérkőzésen maradt nyeretlen, s végül „csak" hetedik lett. Az őszi elsőtől szörnyű, egy újonctól több mint elfogadható helyezés.

A Wolfsburgot 2007 nyarán vette át Felix Magath, aki játékosként a Hamburger SV csapatával begyűjtött három bajnoki címe után vezetőedzőként kettőt nyert az évtized elején a Bayern Münchennel. Talán csak ő hitte a kinevezésekor, hogy az edző Magath – a megnyert Bundesliga-aranyak tekintetében – utoléri a „farkasokkal" a játékos Magathot.

A látványos támadójátékra helyezte a fő hangsúlyt, a góllövőlista első két helyezettje, a brazil Grafite és a bosnyák Edin Džeko éppen úgy a bajnokcsapat tagja volt, mint a gólpasszlista élén végző, müncheni születésű, de ugyancsak bosnyák Zvjezdan Misimović. Első alkalommal fordult elő a Bundesliga történetében, hogy egy klub két játékosa is túljutott a húszgólos határon, Grafite és Džeko „összesített" 54 gólja rekordteljesítménynek számított: eggyel felülmúlta a Bayern München Gerd Müller, Uli Hoeness alkotta párosának 1972–1973-as 53 gólját.

Grafite az ünneplés középpontjában

A *Mike Hammond* által szerkesztett *European Football Yearbook* így foglalta össze a zöld-fehér játékosokról alkotott véleményét: „Nyilvánvaló, hogy a Wolfsburg nem lett volna bajnok a csúcsot döntő csatárkettős nélkül, de az idény előtt az 1. FC Nürnbergtől érkezett Misimović sem volt kevésbé fontos, aki hat gólja mellett húszat előkészített. Egy másik új szerzemény, az olasz világbajnok, Andrea Barzagli jól dirigálta a védelmet, miként a balhátvéd Marcel Schäfer is pillérnek számított. Megbízhatóan védett Diego Benaglio, a svájci válogatott első számú kapusa, s nagyon

hasznos erősítésnek bizonyult a két, szezon közben érkezett középpályás, Peter Pekarík és Jan Šimůnek is. (Utóbbi a 2017–2018-as idényben a Vasasban zárta le a pályafutását – *a szerzők*.) A csapatkapitány Josué igazi harcos volt a középpályán, míg Christian Gentner a válogatottságig jutott."

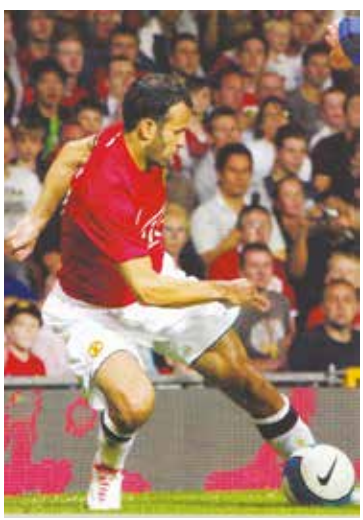
A VfL elképesztő hazai mérleggel tündökölt: a tizenhét meccséből – egyetlen döntetlen mellett – tizenhatot megnyert. Az ötvenegy szerzett gól pontosan hármas mérkőzésenkénti átlagnak felel meg.

A bajnokcsapat keretében szerepeltek: Diego Benaglio (31), André Lenz (5) kapusok, Andrea Barzagli (34), Marcel Schäfer (34), Sascha Riether (28/2), Alexander Madlung (24/3), Jan Šimůnek (17), Peter Pekarík (16), Cristian Zaccardo (14/1), Ricardo Costa (11/3), Rodrigo Alvim (2), Szergej Karimov (1), Daniel Reiche (1) védők, Christian Gentner (34/4), Zvjezdan Misimović (33/7), Josué (33), Ashkan Dejagan (27/3), Haszebe Makoto (25), Sebastian Schindzielorz (6) középpályások, Edin Džeko (32/26), Grafite (25/28), Caiuby (9/1), Okubo Josito (9), Alexander Esswein (4) csatárok.

A Bayern Münchent előbb Jürgen Klismann, majd a hajrában, április 26-tól Jupp Heynckes dirigálta. „Klinsinek" sok gondja támadt ősszel, elsősorban azért, mert több kulcsjátékosa, köztük az előző év legjobbjának választott Franck Ribéry is sérült volt. Ebben a periódusban kapott ki a csapat az Allianz Arenában 5-2-re a Werder Brementől – 32 éve nem érte ilyen súlyos hazai vereség a bajorokat. Március elejére összeszedte magát a gárda, akkor már csak kétszer kapott ki, de ezekből az egyik – a Bayern szempontjából – nagyon csúnya volt: 1-5 a wolfsburgi Volkswagen-Arenában.

Érdemes még kiemelni: 42 519-es átlagnézőszám mellett 94,50 százalékos kihasználtságúak voltak az idényben a Bundesliga 1 stadionjai.

Angliában a Nagy Négyes, a Big Four egymás között döntötte el a legjobb helyezéseket. A bajnok Manchester United és a harmadik Chelsea FC mindössze 24, a második Liverpool 27 gólt kapott a 38 bajnoki fordulóban, miközben a londoni „kékek" francia csatára, Nicolas Anelka csupán 19 találattal szerezte meg a gólkirályi címet. A védelmek idénye volt ez!

Ryan Giggs cselez

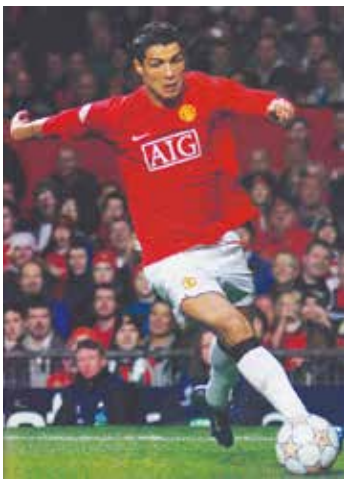
Különösen, ha még hozzátesszük: a Manchester United hálója 2008. november 11. és február 21. között 1334 percen keresztül érintetlen maradt. A csapat első számú kapusa, Edwin van Der Sar brit csúcsot állított fel azzal, hogy 1311 percen keresztül nem kapott gólt. (A két időtartam azért nem azonos, mert Tomasz Kuszczak az egyik mérkőzésen felváltotta.)

Csak növelte a siker értékét, hogy egyedül a szerb Nemanja Vidics játszott mind a 14 mérkőzésen, az alapnégyes további tagjai közül Gary Neville, Rio Ferdinand és Patrice Evra is hiányzott egyszer-egyszer. Ám a „beugrók", Jonny Evans, John O'Shea, vagy az MU brazil ikerpárjának egyik tagja, Rafael tökéletes helyettesnek bizonyultak.

Tavasszal a Manchester United előnye több mint magabiztosnak tűnt, viszont a hétpontos vezetés majdnem teljesen elfogyott a Liverpool elleni 1-4 és a Fulhammel szembeni

0-2 után. E két találkozót követte az Aston Villa elleni, amelyet hátrányból fordított meg a csapat egy 17 éves olasz újonc, **Federico Macheda** utolsó percben lőtt góljával. A római születésű csatár, akinek akkor még a nevét sem tudta pontosan a brit sajtó, a következő héten, a Southampton ellen is győztes gólt szerzett. Egészen a 2018–2019-es idényig, amelyet Görögországban, a Panathinaikoszban töltött, egyetlen újabb idénye sem akadt, amelyben két gólt is szerzett egy élvonalbeli klubban – de a Manchester United 2008–2009-es diadalához sokat hozzátett. Más kérdés, hogy a szigorú szabályok szerint, mivel nem játszott tíz mérkőzésen, még bajnoki aranyat sem kapott, s persze nem kapott a legfontosabb egyéni díjakból sem. A hivatásos játékosok Ryan Giggset, az újságírók a liverpooli Steven Gerrardot látták az esztendő legjobbjának.

A Manchester Unitedben harminchárman (!) játszottak a bajnoki idényben: Edwin van der Sar (33), Tomasz Kuszczak (4), Ben Foster (2) kapusok, Nemanja Vidics (34/4), John O'Shea (30), Patrice Evra (28), Rio Ferdinand (24), Jonny Evans (17), Rafael (16/1), Gary Neville (16), Wes Brown (8/1), Richard Eckersley (2), Ritchie De Laet (1), Lee Martin (1) védők, **Cristiano Ronaldo** (33/18), Michael Carrick (28/4), Ryan Giggs (28/2), Darren Fletcher (26/3), Pak Dzsi Szung (25/2), Paul Scholes (21/1), Anderson (17), Nani (13/1), Darron Gibson (3/1), Rodrigo Possebon (3), Owen Hargreaves (2), Zoran Tosics (2) középpályások, Dimitar Berbatov (31/9), Wayne Rooney (30/12), Carlos Tévez (29/5), Federico Macheda (4/2), Danny Welbeck (3/1), Fraizer Campbell (1), Manucho (1) csatárok.

A „vörösök" Rafa Benítez irányításával, nagyszerű támadófutballt játszottak, hetvenhét góljukból Gerrard és a spanyol Fernando Torres együtt éppen harmincat szerzett. Március 14-gyel kezdődően, amikor az Old Traffordon 4-1-re megverték Sir Alex Ferguson csapatát, az utolsó tíz fordulóban mindössze kétszer nem lőttek legalább három gólt: csak 1-0-ra verték a Fulhamet és 2-0-ra a West Bromwichot. Szenzációs meccset játszottak az Anfield Roadon az Arsenallal, vagy ha úgy jobban tetszik, Andrej Arsavinnal: Fernando Torres és Josi Benajun két-két találatára az orosz támadó középpályás néggyel válaszolt (4-4).

A Chelsea a brazil Luiz Felipe Scolarival kezdte a szezont, de február 11-én már Guus Hiddink irányította a csapatot, hangsúlyozottan csak a tavaszi mérkőzéseket vállalva. Vele csupán egy mérkőzést veszített el a gárda (a Tottenham ellen, a White Hart Lane-en), s megnyerte az Angol Labdarúgó-szövetség trófeáját! Louis Saha a 25. másodpercben az FA-kupadöntők történetének leggyorsabb góljával juttatta előnyhöz az Evertont (Bob Chatt 114 éves rekordját adta át a múltnak), de aztán Didier Drogba kiegyenlített, majd a 72. percben Frank Lampard megszerezte a győztes gólt is. A balhátvéd Ashley Cole már az ötödik FA-kupaelsőségét szerezte, ilyenre senki nem volt képes sem a XX. században, sem pedig a XXI. század addig eltelt néhány évében.

Spanyolországban a Barcelona kilenc ponttal előzte meg a második helyezett Real Madridot és tizenhéttel a harmadik Sevillát. Nagy fölény, de nem ez jelentette a szenzációt, hanem a katalánok szenzációs, elsősorban a Camp Nouban érvényesülő góllövőformája. A 38 fordulóban 105, a pályaválasztóként megvívott 19 találkozón 61 gólt szereztek. Mindazonáltal a gálaelődást, a legfelejthetetlenebb mérkőzést egy idegenbeli találkozó jelentette: a Barça május 2-án túlzás nélkül történelmi győzelmet aratott a Bernabéu Stadionban: Thierry Henry és Lionel Messi két-két, **Carles Puyol** és Gerard Piqué egy-egy góljával 6-2-re verte meg a Real Madridot.

Pep Guardiola együttese jó néhány csúccsal tette még emlékezetesebbé a bajnoki idényét. A 105 szerzett gól klubrekordot jelentett. A spanyol élvonal történetében addig még soha nem ért el egy csapat az első 19 fordulóban 50 pontot, s nem vezetett féltávnál 12 ponttal. S mi lett volna, ha nem szór el öt pontot az első két fordulóban, hiszen a Numancia elleni 0-1-gyel és a Racinggal szembeni 1-1-es döntetlennel kezdte a La Liga 2008–2009-es idényét? Ellenben utána példátlan menetelést produkált: húsz mérkőzés alatt a megszerezhető hatvan pontból ötvennyolcat begyűjtött.

A Barça történetét az utóbbi másfél évtizedben (is) követők közül néhányan talán vállalkoztak már a lehetetlenre, eldönteni azt, hogy a csatárhármasok közül melyik nevezhető a non plus ultrának. A Messi, Eto'o, Ronaldinho, esetleg a Messi, Eto'o, Henry, netán a Messi, Suárez, Neymar vagy a Messi, Suárez, Griezmann trió? Ízlés dolga, mindenesetre 2008–2009-ben, a góllövésben még a kameruni középcsatár vitte a prímet, ő lett a klubtörténet mindössze harmadik (!) játékosa César és Kubala László nyomdokába lépve, aki eljutott a száz bajnoki gólos határig. Jól jellemzi, hogy milyen erős volt az elmúlt időszak kínálata: azóta Messi már nemhogy a százon, de a négyszázon is túljutott, Luiz Suárez pedig előretört az örökranglista harmadik helyére.

A Barcelona bajnokcsapatának szereplői voltak: Victor Valdés (35), José Manuel Pinto (2), Oler Olazábal (1) kapusok, Daniel Alves (34/5), Carles Puyol (28/1), Gerard Piqué (25/1), Éric Abidal (25), Rafael Márquez (23/1), Sylvinho (15), Martín Cáceres (19), Marc Muniesa (1), Alberto Botía (1) védők, Xavi (35/6), Seydou Keita (29/4), Andrés Iniesta (26/4), Yaya Touré (25/2), Sergio Busquets (24/1), Alekszandr Hleb (19), Víctor Sánchez (7), Jeffrén (2), Xavi Torres (2), Abraham (1), Thiago Alcántara (1) középpályások, **Samuel Eto'o** (36/30), Lionel Messi (31/23), Thierry Henry (29/19), Eiður Guðjohnsen (24/3), Bojan Krkić (23/2), Pedro (6) csatárok.

A Real Madrid – a viszonylag tekintélyes ponthátrány ellenére – a bajnokság egy jelentős szakaszában kitűnően teljesített, a bajnoki idény két El Clásicója között 18 mérkőzésből tizenhetet megnyert, s csak egyszer játszott döntetlent. Aztán jött a 2-6... A Bernd Schustert váltó Juande Ramos az első meccsét elveszítette a Camp Nouban, ám utána szenzációs mérleget ért el a csapatával. Játékosai közül különösen a veterán Raúl, valamint Gonzalo Higuaín, Arjen Robben és a két Diarra, Mahamadou és Lassana közül a francia állampolgárságú, az angol Portsmouthtól megszerzett Lassana futballozott kiválóan. Még egy játékos feltétlenül kiemelést érdemel: az európai klubpályafutása rekordját elérő, 32 gólig jutó Diego Forlán a spanyol Pichichi-díj mellett az európai Aranycipőt is kiérdemelte, négy éven belül már másodszor.

Olaszországban egymást követően negyedszer is az Internazionalét ünnepelték bajnokként, tekintettel a sorozatindító 2005–2006-os elsőség körülményeire, talán nem lenne helyes mind a négyre vonatkoztatva azt írni, hogy „nyerte meg a bajnokságot". Ezúttal már nem Roberto Mancini, hanem **José Mourinho** dirigálta a csapatot, aki kapott azért kritikákat, mert a fekete-kékek a legjobb tizenhat között kiestek a Bajnokok Ligájából a Manchester United ellen – , de akkor még senki sem sejtette, mit hoz majd a következő, a 2009–2010-es idény. Azért az sem lebecsülendő, hogy a portugál hat idényen belül három országban négy bajnoki címet nyert, Portugáliában, Angliában (kettőt is) és Olaszországban.

Amikor az Inter kiesett a BL-ből, már hét ponttal vezetett a Serie A-ban, amelyet végül tízpontos előnnyel nyert meg a Juventus előtt, nem állítható hát, hogy a hazai uralkodása veszélyben forgott volna. Játékosai közül kiemelkedett Zlatan Ibrahimović teljesítménye, aki 25 gólig jutva lett olasz gólkirály, megelőzve Marco Di Vaiót és az idény után a bajnokcsapathoz csábított Diego Militót. Jellemző, hogy az Inter második legeredményesebb játékosa, az ifjú Mario Balotelli csak nyolc gólig jutott. Paradoxon: „Ibra" és „Balo" mellett a dél-amerikai csatárok (Hernán Crespo, Júlio Cruz és főleg Adriano) nem teljesítettek jól, ugyanakkor – ami a hátsó alakzatokat illeti – elsősorban a brazil és argentin futballisták, Júlio César, Maicon, Zanetti, Cambiasso játszottak különösen jól.

Mourinho az alábbi játékosokat szerepeltette a Serie A-ban: Júlio César (36), Francesco Toldo (3), Paolo Orlandoni (1) kapusok, Javier Zanetti (38), Maicon (29/4), Iván Córdoba (28/2), Maxwell (25/1), Nicolás Burdisso (21/1), Cristian Chivu (21), Walter Samuel (17/1), Davide Santon (16), Marco Materazzi (8), Nelson Rivas (5) védők, Esteban Cambiasso (35/4), Dejan Sztankovics (31/5), Sulley Muntari (27/4), Luís Figo (22/1), Mancini (20), Patrick Vieira (19/1), Luis Jiménez (6), Francesco Bolzoni (1), Olivier Dacourt (1) középpályások, Zlatan Ibrahimović (35/25), Mario Balotelli (22/8), Julio Cruz (17/2), Hernán Crespo (14/2), Adriano (12/3), Ricardo Quaresma (13/1), Victor Obinna (9/1) csatárok.

A második a Juventus, a harmadik az AC Milan lett, egyformán 74 ponttal. Mindkét gárdától elköszönt az idény végén egy legenda: a torinóiaktól Pavel Nedvěd, a piros-feketéktől a 23 szezon után, néhány nappal a 41. születésnapja előtt búcsúzó Paolo Maldini.

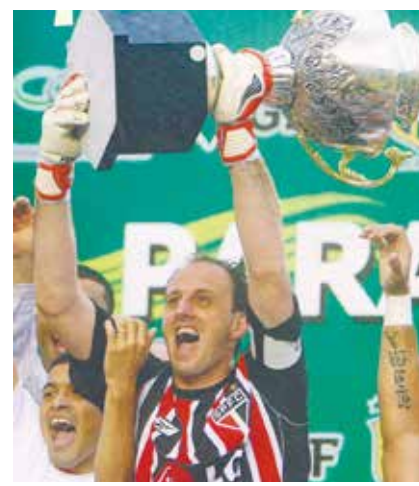
Az önálló orosz bajnokság történetében csupán harmadszor, másfelől egymás után másodszor fordult elő, hogy nem moszkvai egyesületet ünnepeltek bajnokként. Először került Tatárföldre a bajnoki serleg, a Rubin Kazany története legnagyobb sikerét érte el. Az akkor 56 éves Kurban Bergyijev hét éve dolgozott már a klubnál, mire a csúcsra jutott, a második vonalból vezette fel a piros-zöldeket az orosz labdarúgás trónjára. A Rubin négy ponttal előzte meg a CSZKA-t és hattal a Dinamót. Különleges, hogy az Orosz Labdarúgó-szövetség által az idény végén közzétett 33-as listán az első csapatban egyetlen kazanyi sem volt, a másodikba hárman (Rizsikov, Ansaldi, Szemak), a harmadikba ketten (Popov, Gökdeniz Karadeniz) kerültek. Magyar szemmel két további futballistát érdemes kiemelni a Rubinból: az egyik az ukrán Szergej Rebrov, a Ferencváros későbbi edzője, a másik a dél-afrikai MacBeth Sibaya, aki a kilencvenes évek végén a III. kerületi TVE színeiben kezdte európai szereplését. Ebben az idényben zárta le Oroszországban a sikeres pályafutását a szerb Szavo Milosevics.

Christian Noboa és Szergej Rizsikov öröme „népviseletben”

A bajnokcsapat névsora: Szergej Rizsikov (26), Szergej Kozko (6) kapusok, Cristian Ansaldi (27/1), Roman Saronov (26/1), Dato Kvirkvelija (24/3), Stjepan Tomas (19), Lasa Szalukvadze (15), Alekszandr Orehov (10), Alekszej Popov (7), Jefthon (2), Andrej Fjodorov (1), Gabriel Atz (1) védők, Gökdeniz Karadeniz (27/6), Szergej Szemak (27/5), MacBeth Sibaya (25), Szergej Rebrov (24/5), Alekszandr Rjazancev (22/1), Christian Noboa (21/6), Andrej Kobenko (17/2), Jevgenyij Baljaikin (10), Alekszej Rebko (3), Vagiz Galiullin (1), Pjotr Gicelov (1) középpályások, Hasan Kabze (23/2), Alekszandr Buharov (20/6), Roman Adamov (13/1), Szavo Milosevics (16/3) csatárok.

Brazíliában sorozatban harmadszor is a São Paulo FC nyerte meg a bajnoki címet. Ilyesfajta triplázásra eddig még nem volt példa az 1971-ben először kiírt országos bajnoki sorozatban. Muricy Ramalho együttese három ponttal előzte meg a Grêmiót és nyolccal a Cruzeirót. Az *IG* nevű portál értékelte a keret játékosait a teljesítmények alapján. Ötöst kapott a kapus és csapatkapitány Rogério Ceni, valamint Miranda és Hernanes, négyest André Dias, Hugo, Borges, Dagoberto, Zé Luís, Jean, Rodrigo és Jorge Wagner, hármast a cserekapus Bosco, valamint Richarlyson és Anderson, kettest Jancarlos, a világbajnok Júnior, Joilson, Éder Luís, André Lima, Aisian, Aloisio és Alex Silva, egyest pedig Éder, Pablo, Alex Cazumba, Bruno, Juninho, Wellington, Rafael, Sergio Motta és Fábio Santos.

Rogério Céni, a bajnokok kapitánya

Különlegesen alakult Argentínában a 2008-as Apertura. A San Lorenzo, a Boca Juniors és a Tigre egyaránt 39 ponttal zárta az egyfordulós körmérkőzést. Ezért e három csapat külön mini tornát játszott a bajnoki címért, amelyet egyformán három ponttal teljesítettek. Ekkor ellenben már döntött a jobb gólkülönbség, mégpedig a Boca javára. Az Apertura győztese a Javier García – Hugo Ibarra, Julio Cáceres, Juan Forlin (Facundo Roncaglia), Claudio Morel Rodriguez – Sebastián Battaglia, Fabián Vargas (Crístian Manuel Chávez), Juan Román Riquelme – Luciano Gabriel Figueroa (Rodrigo Palacio), Dátolo, Lucas Viatri összeállításban játszott a San Lorenzo ellen 3-1-re megnyert, a bajnoki diadalt hozó összecsapáson.

A Clausurát a Vélez Sarsfield zárta a legjobban, az előző fél év első három helyezettjéből a San Lorenzo 11., a Tigre 13., a Boca Juniors 14. lett. Ricardo Gareca legénysége az utolsó fordulóban Maximiliano Moralez góljával 1-0-ra megverte az addigi listavezető Huracant, és bajnok lett. Amúgy megérdemelten: mindössze egy vereséget szenvedett az egész szezonban, a German Montoya kapus által dirigált védelem csupán 13 gólt kapott 19 meccsen. Ebben az idényben tűnt fel Nicolas Otamendi. A bajnoki címről döntő rangadón a Vélez a German Montoya – Gastón Díaz (Joaquin Oscar Larrivey), Sebastián Domínguez, Nicolas Otamendi, Emiliano Ramiro Papa – Fabian Alberto Cubero, Franco Razzotti, Víctor Zapata, Maximiliano Moralez – Juan Manuel Martínez (Leandro Velázquez, majd Leandro Coronel), Rodrigo López összeállításban játszott.

Az Aperturában és a Clausurában szerzett pontokat összeadva a csupán 28 éves edző, Luis Zubeldia csapata, a Lanús gyűjtötte a legtöbb pontot. Csatára, a mindkét félidényben a gólkirályi címet megszerző José Sand különleges bravúrt ért el: harminc év után ő lett az első futballista, aki két egymást követő idényben is argentin gólkirályi címet nyert. Az 1979-es előd Diego Armando Maradona volt…

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Az angol futball nem az angoloké

A Manchester City már egy évvel korábban is nekifutott, hogy betörjön az angol futballklubok elitkörébe. 2007-ben a korábbi thaiföldi miniszterelnök, bizonyos Thakszin Csinavatra (az angol átírás szerint Thaksin Shinawatra) néhány hónap alatt újból magáncéggé alakította az egyesületet, miután megszerezte a klub részvényeinek 90 százalékát. Az addig hagyományosan keveset költő klub leszerződtette menedzsernek a korábbi angol szövetségi kapitányt, a svéd Sven-Göran Erikssont, s kifizetett körülbelül 30 millió fontot a játékospiacon. Az új szerzeményekkel a City szenzációsan kezdte a 2007–2008-as idényt, sőt ősszel hazai pályán szinte verhetetlennek bizonyult. Aztán amikor a szurkolók kezdték elhinni, hogy a bab is hús, jött a kijózanodás: a csapat a középmezőnyben zárta a bajnokságot.

A tulajdonos az idény végén menesztette a menedzsert – majd eladta a klub nagy részét. Nem váratlanul, s a szurkolók örömére. A zavaros thaiföldi belpolitikai helyzetben a hazájából gyakorlatilag elmenekülő egykori kormányfő ellen szinte heti rendszerességgel született újabb és újabb büntetőítélet Bangkokban. A Manchester City hívei tartottak attól, hogy Csinavatra előbb-utóbb kénytelen lesz elszámolni thaiföldi „uralkodása” éveivel. Mondjuk, nem nehéz gyanakodni arra, hogy az egykori rendőrből lett milliárdos nem csak szabályos úton jutott a vagyonához.

Sejk Manszur bin Zajed el-Nahjan láthatóan elégedetten integet a Manchester City híveinek

Az időközben négy földrészen hat klubbal (a kínai Sanghaj Senhuával, a dél-afrikai Thanda Royal Zuluval, az orosz FK Moszkvával, a svájci Grasshoppersszel, a thaiföldi Csonburival és az ausztrál Perth Gloryval) is együttműködési szerződést kötő Man Cityben Csinavatra továbbra is tízszázalékos tulajdonos maradt, de 2008 augusztusának végén arab kézbe került az egyesület. Az Abu-Dhabi United Group (ADUG) „arca" doktor Szulejman al-Fahim, az Egyesült Államokban végzett sikeres ingatlanfejlesztő volt, akit hazájában „Abu-Dzabi Donald Trumpjaként" emlegettek. (Akkor még Trump „csak" üzletember volt, nem politikus…) Mesés gazdagsága (az *Arabian Business Magazine* a térség 16. leggazdagabb emberének tartotta akkoriban) mellett megbízható üzletembernek számított, ő tárgyalt a cég nevében. De nem ő volt az igazi „főnök". Az üzlet ura ugyanis Sejk Manszur, teljes nevén Sejk Manszur bin Zajed el-Nahjan volt. A királyi család tagja, akinek 19 testvére közé tartozott az emirátus elnöke és trónörököse is. Apósa maga Sejk Mohamed bin Rasid-el-Maktum, Dubaj uralkodója volt. Az el-Nahjan család vagyonát az angol források 560 milliárd fontra becsülték, ami körülbelül a hússzorosa volt a Chelsea-t felvirágoztató Roman Abramovicsénak. Tudni lehetett, olyan összegek ezek, amelyek teljesen átírhatják az angol futball képleteit, s gúzsba köthetik a Premier League-et.

Az új tulajdonos – miután a brazil Robinho szerződtetésével egy nap alatt megdöntötte a brit átigazolási csúcsot – azt ígérte, a „polgárokat" a korábbi nagy négyes, a Big Four (Manchester United, Chelsea, Liverpool, Arsenal) magasságába emeli. Pénz nem számított. A világ összes futballklubja közül a Manchester City költötte a legtöbbet 2008 nyarán, megszerzett olyan, a nemzetközi piacon jól ismert játékosokat, mint a brazil Jô (korábban CSZKA Moszkva), a belga Vincent Kompany (HSV), az argentin Pablo Zabaleta (Espanyol), az izraeli Tal Ben Haim (Chelsea), a világoskékekhez visszatért Shaun Wright-Phillips (ugyancsak Chelsea), s nem utol-

sósorban Robinho. Ám a tulajdonosok tudták, még náluk is jobb labdarúgókra van szükség ahhoz, hogy lemásolják a Chelsea nagy felfutását.

De kik voltak a befektetők, s miért éppen a Manchester Cityt vették meg? Utóbbira egyszerűbb válasz: mert a City volt a legkönnyebben megszerezhető a kiszemeltek közül. A Liverpoolnak – akkor úgy gondolták – új stadionra lenne szüksége, ezért mást kerestek. Az Arsenal tulajdonosai közösen úgy döntöttek nem sokkal korábban, hogy új tulajdonosnak nem adnak el részvényeket, míg a Newcastle-t értékén felül kínálták megvételre. A korábbi thaiföldi miniszterelnök ellenben hajlott az üzletre. Egy biztosnak tűnt: egy komoly befektetőnek jó üzlet megvenni egy patinás Premier League-klubot.

Akkoriban, a 2008–2009-es idényben kilenc egyesületnek volt részben vagy egészben külföldi a tulajdonosa, jó néhányan közülük még manapság is a posztjukon vannak. Mostanra egyébként a szám némileg megváltozott: 2020 tavaszán a Premier League húsz gárdájából már csak hat van nagyobb részt brit tulajdonban.

Amikor az egyébként mindmáig a Manchester City főtulajdonosának számító Sejk Manszur bin Zajed el-Nahjan megvette a klubot, a Big Four, a Nagy Négyes nagyrészt ugyancsak külföldi kézben volt. A Manchester United 2005 nyara óta az amerikai Glazer család tulajdonában van, immár 75 százalékban. A családfő, Malcolm Glazer az élelmiszeriparban és az amerikai sportbizniszben is érdekelt volt 2014-es haláláig. Az egyesület jelenlegi társelnökei a fiai, Avram és Joel Glazer. A Chelsea főtulajdonosa 2003 óta az orosz, de immár izraeli útlevéllel is rendelkező Roman Abramovics. Elnöklése első öt évében a világ leggazdagabb emberei közé számított, a *Forbes* még 2008-ban is a földkerekség tizenharmadik legtehetősebb embereként listázta. Azóta sokat veszített válása és jótékony célú befektetései miatt – immáron „csak" a 113. leggazdagabb a világon. Az oroszok között a tizedik, az izraelieket tekintve pedig első. A Liverpoolt 2006-ban vette meg két amerikai, George Gillett és Tom Hicks, 174 millió fontért. Az üzlet nagy részét kölcsönből fedezték. A klub 2010 óta már a Fenway Sports Group tulajdonában van, az első számú vezér John W. Henry, aki egyébként a „vörösök" mellett a Boston Red Sox tulajdonosa is. Utóbbi baseballcsapat, amely 2018-ban „világbajnok", vagyis a Major League Baseball győztese lett. Az Arsenal 2008-ban négy főrészvényes kezében volt, közülük három nem brit születésű. Egyikük, Danny Fiszman (24,1 százalék) egy, a II. világháború alatt hazájából elmenekült belgiumi zsidó házaspár, egyébként dél-afrikai születésű, ékszerkereskedő fia, 2011-ben elhunyt. Aliser Uszmanov (24 százalék) üzbég származású orosz üzletember, a *Forbes* szerint a tizennyolcadik leggazdagabb orosz. Hat évet töltött börtönben még a Szovjetunió fennállása idején, 2000-ben az üzbég legfelsőbb bíróság rehabilitálta, különben a Nemzetközi Vívószövetség első embere. A fémiparban érdekelt, 2020-ban a *Forbes* 11,68 milliárd dollárra taksálta a vagyonát. Nina Bracewell-Smith (15,9 százalék) egy indiai diplomata lánya, néhai férje az Arsenal korábbi elnökének unokája, illetve igazgatójának fia volt. Lady Bracewell-Smith a Premier League akkoriban egyetlen igazgatónője volt. Az amerikai Stan Kroenke (12,2 százalék) akkor még csupán negyedik volt a tulajdoni hányadát tekintve, de többre vágyott. Volt ennek alapja: ő is a világ leggazdagabb emberei közé tartozik. Kroenke 2018-ban érte el célját: mindenkit kivásárolt, s az Arsenal százszázalékos tulajdonosa lett. A földkerekség sportéletének egyik legbefolyásosabb befektetője, ő és a felesége olyan klubokat mondhat a magáénak, mint a Los Angeles Rams (NFL), a Denver Nuggets (NBA), a Colorado Avalanche (NHL), a Colorado Rapids (MLS), hogy csak a legjelentősebbeket említsük.

Az FC Barcelona. Hátul, balról: Abidal, Seydou Keita, Yaya Touré, Piqué, Eto'o, Victor Valdés. Elöl: Daniel Alves, Iniesta, Xavi, Henry, Puyol

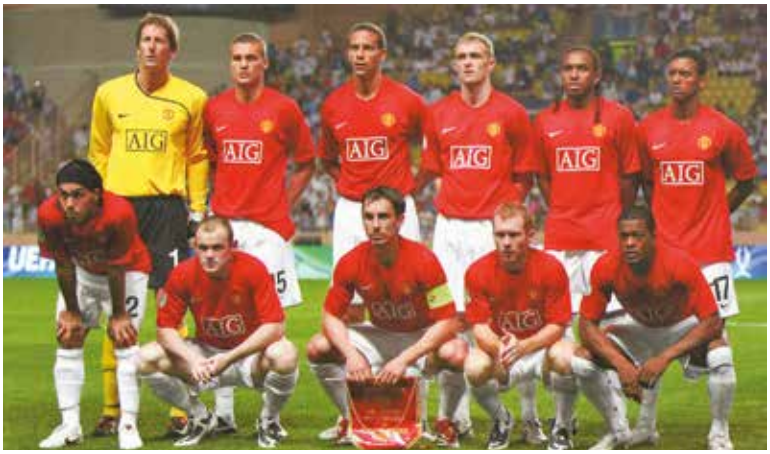
A São Paulo FC. Hátul, balról (csak a játékosok): Rodrigo, Miranda, Bosco, Rogério Ceni, Bruno, Ânderson, André Dias. Elöl: Jorge Wagner, Hernanes, Júnior, Joílson, Hugo, André Lima, Richarlyson, Éder Luís, Borges, Jancarlos, Dagoberto

A Girondins de Bordeaux. Hátul, balról: Ramé, Planus, Gourcuff, Henrique, Bellion, Fernando. Elöl: Ducasse, Jurietti, Chalmé, Gouffran, Wendel

A Manchester United.
Hátul, balról: Van der Sar, Vidics, Ferdinand, Fletcher, Ânderson, Nani.
Elöl: Tévez, Rooney, Gary Neville, Scholes, Evra

A Wolfsburg.
Hátul, balról: Kross gyúró, Rodrigo Alvim, Radu, Gentner, Krzynowek, Ricardo Costa, Grafite, Rüttger szertáros.
Előttük: Drill, Adlung, Madlung, Niang, Džeko, Šimůnek, Barzagli, Zaccardo, Eichkorn edző.
Előttük: Santana, Boakye, Munteanu, Dejagah, Esswein, Haszebe, Schäfer, Marcelinho, Hollerbach
Elöl: Sağlik, Misimović, Baier, Platins, Benaglio, Lenz, Rieter, Josué, Wolze

Az Internazionale.
Hátul, balról: Júlio César, Maicon, Ibrahimović, Burdisso, Figo.
Elöl: Sztankovics, Muntari, Cambiasso, Mancini, Maxwell, Zanetti

AZ ÉV CSAPATA

Guardiola újoncéve

Lionel Messi nemrégiben kijelentette, pályafutása legkedvesebb gólja az, amelyet 2009 májusában a címvédő Manchester Unitednak fejelt. Miután sérülése miatt a 2006-os, Arsenal elleni finálét kihagyni kényszerült, ez volt az első a királykategória döntői közül, amelyben játszott, s amelyben gólt is szerzett.

Ez a római mérkőzés döntötte el (de tényleg...), hogy melyik csapat ülhet fel az európai klubfutball csúcsára. 1999 óta először fordult elő, hogy a résztvevő két gárda úgy lépett pályára a Bajnokok Ligája döntőjében, hogy addigra már megnyerte országa bajnokságát tavasszal.

A Manchester United azokban az években uralta a Premier League-et, sorozatban harmadszor, 1993 tavaszától kezdődően pedig tizenegyedszer nyerte meg az angol bajnokságot. Győzött a Ligakupában is, így csak az FA-kupa hiányzott a tökéletes szezonhoz. A Barcelona más helyzetben volt: három év után diadalmaskodott a La Ligában. De nem csak ott: azon a tavaszon tizenegy esztendő után ismét elhódította a Király Kupát is.

Amikor a Barcelona 2006-ban a Stade de France-ben megnyerte az Arsenal elleni BL-döntőt, sokan gondolták, hogy Frank Rijkaard legénysége lesz majd az első, amelyik meg tudja védeni

AZ EDZŐ

Sikert sikerre halmoz

Josep (PEP) GUARDIOLA Sala 1971. január 18-án született Santpedorban. 1984 és 2001 között a Barcelona, 2001–2002-ben a Brescia, 2002–2003-ban az AS Roma, 2003-ban ismét a Brescia, aztán 2003–2005-ben a katari al-Ahly, végül 2005–2006-ban a mexikói Dorados tagja volt. Hatszoros spanyol bajnok (1990–1991, 1991–1992, 1992–1993, 1993–1994, 1997–1998, 1998–1999), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (1996–1997, 1997–1998), BEK-győztes (1992), KEK-győztes (1997), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (1992, 1997). A spanyol válogatottban (1992–2001) 47 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Részt vett az 1994-es világbajnokságon és a 2000-es Európa-bajnokságon, olimpiai aranyérmet szerzett 1992-ben. Edzőként előbb a Barcelona B csapatával foglalkozott (2007–2008), majd három sztárklubnál dolgozott: FC Barcelona (2008–2012), Bayern München (2013–2016), Manchester City (2016–). Sikerlistája lenyűgöző: háromszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2008–2009, 2011–2012), háromszoros német bajnok (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2013–2014, 2015–2016), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2009, 2011), az UEFA Szuperkupa háromszoros győztese (2009, 2011, 2013), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2013).

címét a Bajnokok Ligájában. Ám hirtelen minden rosszra fordult: a korábbi évek szupersztárja, a brazil Ronaldinho – a pletykák szerint elsősorban azért, mert túl gyakran mulatott a barcelonai éjszakában – visszaesett formájában, ráadásul rossz hatással volt a többiekre is. Frank Rijkaard nem tudta uralni a helyzetet, még ha túlzásnak is tűnik, amit akkoriban a Barça egyik vezetője mondott róla: „Franknek egyszerűen nem volt ötlete arra, hogyan tudna úrrá lenni a gondokon."

A Barcelona futballistái a Bajnokok Ligája megnyerését ünneplik

Mindazonáltal a korábbi sikerek egészen 2008 nyaráig a posztján tartották, viszont tavasszal már biztos volt: távozik.

Joan Laporta, az elnök több lehetséges utódot is kigondolt, ám valójában egyet akart igazán. Pep Guardiolát, az egyesület korábbi legendás játékosát, aki a kétezres évek első öt esztendejétől eltekintve 1984 óta szolgálta a klubot. Tizenhárom évesen került a La Masíára, az akadémiára, egy Barcelonától ötven kilométernyire lévő faluból. Az akadémián egy tízágyas szobában lakott, eleinte a jó barátjával, a nála két évvel idősebb Tito Vilanovával, aki aztán átvette a csapatot Guardiola 2012-es, önkéntes távozása után. Ahogyan Laporta mondta, amikor 2008 nyarán bejelentette Guardiola vezetőedzői kinevezését: „Pepnek vérében van a Barcelona".

Laporta elnökként nem igazán hagyott jó emlékeket maga után, de javára szóljon: az addig a Barça B-t irányító edző kinevezése az első csapat élére rejtett kockázatokat. Ám Guardiola megbirkózott a feladattal.

Nem viccelt. Miután átvette a csapatot, nem marasztalta, vagy éppen elküldte azokat a játékosokat, akikre neki nem volt szüksége. Megtehette: azzal a feltétellel mondott igent Joan Laportának, hogy azokat tartja meg, akiket akar, s azokkal dolgozik a stábban, akikkel akar. Tévedhetetlen szeme, orra volt – *Jimmy Burns* a spanyol futballról szóló kiváló könyvében *(La Roja)* utal arra, hogy Guardiola nemcsak az eredménysorával, hanem az intelligenciájával is kiemelkedik az elődök és az utódok közül.

Biztos volt abban, hogy lemond Ronaldinhóról és Decóról, meg abban is, hogy minden korábbinál nagyobb szerepet ad Lionel Messinek. Lemondott **Samuel Eto'ó**ról is, de a kameruni végül maradt, s megharcolt a helyéért. Harminc bajnoki gólt szerzett, házi gólkirályként zárta a bajnoki idényt. Távozott Gianluca Zambrotta, Giovani dos Santos és Edmílson is, visszavonult a szívpanaszok-

kal diagnosztizált Lilian Thuram. Guardiola felvezényelt néhány játékost a tartalékból, ekkor került az első csapathoz Pedro és Sergio Busquets is. Két új játékos érkezett „kívülről", Daniel Alves Sevillából és Gerard Piqué a Manchester Unitedtől. Utóbbi persze szinte hazatért: a La Masía nevelése volt.

A gárda egy kicsit nehezen kapott lábra az idénykezdet után, de aztán a bajnokságban húsz fordulón keresztül nem szenvedett vereséget, s megszerezte a bajnoki címet. Két héttel azt követően, hogy május 2-án, a Santiago Bernabéu Stadionban 6-2-re kiütötte a Real Madridot. Korábban a Barça egyszer sem tudott fél tucat gólt lőni egy meccsen a legnagyobb riválisnak.

A tavasszal különösen nagy formában játszó Barcelona a legnehezebb csatát a Bajnokok Ligája elődöntőjében, a Chelsea ellen vívta. Andrés Iniesta a 93. percben lőtt góllal mentette meg a csapatát – enélkül nem lett volna hibátlan a mérleg. A három tavaszi trófea után a Barcelona ősszel is zsákmányolt hármat: a spanyol és az európai Szuperkupát, valamint a klubvilágbajnokságot. Az ifjú edző első, a profi futball legszűkebb elitjében töltött teljes évében, a 2009-esben példátlan diadalt ért el. Hatból hat trófeát gyűjtött be. Csapata felülmúlta az 1952-es elődök emlékezetes sikerét is: a Kubala László köré épített gárda öt kupát hódított el egyetlen évben.

Az FC Barcelona a római BL-döntőben szerepelt játékosai

GERARD PIQUÉ Bernabéu: 1987. február 2-án született Barcelonában. Az FC Barcelona nevelése (1997–2004), majd a Manchester Unitedban játszott (2004–2008). 2008 nyara óta ismét az FC Barcelona tagja. Angol bajnok (2007–2008), nyolcszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), hatszoros Király Kupa-győztes (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2008, 2009, 2011, 2015), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). A spanyol válogatottban 2009 óta 102 mérkőzésen szerepelt, öt gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012), részt vett további két vb-n (2014, 2018) és a 2016-os Eb-n.

Gnégnéri YAYA TOURÉ: 1983. május 13-án született az elefántcsontparti Bouakéban. Klubjai az ASEC Mimosas (1996–2001), a Beveren (2001–2003), a Metalliszt Donyeck (2003–2005), az Olympiakosz Pireusz (2005–2006), az AS Monaco (2006–2007), az FC Barcelona (2007–2010), a Manchester City (2010–2018), az Olympiakosz Pireusz (2018) voltak, 2019 óta a kínai Csingtao Huanghaj tagja. Görög bajnok (2005–2006), Görög Kupa-győztes (2005–2006), kétszeres spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010), spanyol Király Kupa-győztes (2008–2009), háromszoros angol bajnok (2011–2012, 2013–2014, 2017–2018), angol FA-kupa-győztes (2010–2011), angol Ligakupa-győztes (2013–2014, 2015–2016), BL-győztes (2009), UEFA Szuperkupa-győztes (2009), klubvilágbajnok (2009). Az elefántcsontparti válogatottban 101 mérkőzésen 19 gólt szerzett. Részt vett három világbajnokságon (2006, 2010, 2014), az Afrikai Nemzetek Kupája győztese (2015).

SYLVINHO (Sylvio Mendes Campos Júnior): 1974. április 12-én született a brazíliai São Paulóban. Klubjai a Corinthians (1990–1999), az Arsenal FC (1999–2001), a Celta Vigo (2001–2004), az FC Barcelona (2004–2009) és a Manchester City (2009–2010) voltak. São Paulo állam bajnoka (1995, 1997, 1999), brazil bajnok (1998), a Brazil Kupa győztese (1995), háromszoros spanyol bajnok (2004–2005,

2005–2006), 2008–2009), a spanyol Király Kupa győztese (2008–2009), kétszeres BL-győztes (2006, 2009). A brazil válogatottban (2000–2001) hat mérkőzésen játszott.

SERGIO BUSQUETS Burgos: 1988. július 16-án született Sabadellben. Ifjúkori klubjai a Badia (1995–1996), a Barberà Andalucía (1996–1999), a Lleida (1999–2003) és a Jàbac Terrassa (2003–2005) voltak. 2005 óta az FC Barcelona tagja. Nyolcszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), hatszoros Király Kupa-győztes (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros Bajnokok Ligája-győztes (2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). A spanyol válogatottban 2009 óta 116 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012), részt vett további két vb-n (2014, 2018) és a 2016-os Eb-n.

LIONEL Andrés MESSI Cuccitini: 1987. június 24-én született az argentínai Rosarióban. Első klubja a Newell's Old Boys (1994–2000) volt, 2001 óta az FC Barcelona tagja. Tízszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), a Király Kupa hatszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), négyszeres BL-győztes (2006, 2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). Az argentin válogatottban 2005 óta 138 mérkőzésen 70 gólt szerzett. Vb-ezüstérmes (2014), további háromszor vb-résztvevő (2006, 2010, 2018), háromszor ezüstérmes a Copa Américán (2007, 2015, 2016), olimpiai bajnok (2008).

THIERRY David HENRY: 1977. augusztus 17-én született a franciaországi Les Ulisben. Klubjai a CO Les Ulis (1983–1989), az US Palaiseau (1989–1990), a Viry-Châtillon (1990–1992), az INF Clairfontaine (1992), az AS Monaco (1992–1998), a Juventus FC (1999), az Arsenal FC (1999–2007), az FC Barcelona (2007–2010), a New York Red Bulls (2010–2014), közben kölcsönjátékosként az Arsenal (2012) voltak. Francia bajnok (1996–1997), kétszeres angol bajnok (2001–2002, 2003–2004), kétszeres FA-kupa-győztes (2001–2002, 2002–2003), kétszeres spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010), a spanyol Király Kupa győztese (2008–2009), BL-győztes (2009), UEFA Szuperkupa-győztes (2009), klubvilágbajnok (2009). A francia válogatottban (1997–2010) 123 mérkőzésen 51 gólt szerzett. Világ- (1998) és Európa-bajnok (2000), vb-ezüstérmes (2006), részt vett a 2002-es vb-n és a 2004-es Eb-n is. A Konföderációs Kupa győztese 2003-ban.

SEYDOU KEITA: 1980. január 16-án született Mali fővárosában, Bamakóban. Klubjai a Centre Salif Keïta (1995–1997), az Olymique Marseille (1997–2000), a Lorient (2000–2002), a Racing Club de Lens (2002–2007), a Sevilla (2007–2008), az FC Barcelona (2008–2012), a kínai Dalian Aerbin (2012–2013), a Valencia (2014), az AS Roma (2014–2016) és a katari el-Dzsais (2016–2017) voltak. A Francia Kupa győztese (2001–2002), háromszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2008–2009, 2011–2012), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2009, 2011), az UEFA Szuperkupa kétszeres győztese (2009, 2011), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). Mali válogatottjában (1998–2005) 102 mérkőzésen 25 gólt szerzett.

PEDRO Eliezer Rodríguez Ledesma: 1987. július 28-án született Santa Cruz de Tenerifén. Klubjai a San Isidro (2003–2004), az FC Barcelona (2004–2015), a Chelsea (2015–2020) és az AS Roma. 2015 óta a Chelsea középpályása. Ötszörös spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015), a Király Kupa háromszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015), angol bajnok (2016–2017), az angol FA-kupa győztese (2017–2018), háromszoros BL-győztes (2009, 2011, 2015), az Európa-liga győztese (2019), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). A spanyol válogatottban 2010 óta 65 mérkőzésen szerepelt, 17 gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012), részt vett további egy vb-n (2014) és Eb-n (2016).

(VICTOR VALDÉST, CARLES PUYOLT, SAMUEL ETO'ÓT, ANDRÉS INIESTÁT 2005–2006-nál, XAVIT 2007–2008-nál már bemutattuk.)

BAJNOKOK LIGÁJA

Az egyetlen döntő Messivel és Ronaldóval

Érdemes szemügyre venni a selejtezők során kiesettek névsorát: Rangers FC, Rapid Wien, Dinamo Tbiliszi, IFK Göteborg, RSC Anderlecht, Olympiakosz Pireusz, Dinamo Zagreb, Schalke 04, Wisła Kraków, Levszki Szófia, Standard Liège, Partizan Beograd, Szpartak Moszkva, Twente, Slavia Praha, Sparta Praha, Galatasaray, Beitar Jerusalem. Egyik gárda csoportkörbe jutása sem lett volna meglepő, a búcsúja annál inkább. A magyar bajnok újfent hiába próbálkozott odakerülni, kétszer is megverte a Fener. (Az isztambuliak aztán nyeretlenül lettek utolsók a maguk csoportjukban.) Ellenben érkeztek friss erők a BL főtáblájára, olyan klubok, mint a BATE Boriszov, az Anorthoszisz és a CFR Cluj.

Az A jelű csoportban érvényesült a papírforma, ám a hajdani Kolozsvári Vasutas SC hívei sohasem feledik, hogy kedvenceik győzni tudtak Rómában. A B-ben a ciprusiak 6 pontja jelezte, nem óhajtották betölteni az áldozati bárány szerepét. A C-ből továbbjutott a két nagy múltú alakulat, viszont a Sahtar barcelonai sikere hallatán sokan felkapták a fejüket. A H-ban a Juve egyszer sem tudta két vállra nyomni a boriszoviakat.

Lionel Messi a gólját ünnepli Rómában

Az első tavaszi fordulóban elbúcsúzott mindkét madridi, valamint három olasz is. A nyolc közé négy angol és két spanyol tizenegy jutott, az elődöntőben 3:1-re változott az arányuk, mégis az az egy győzedelmeskedett. A 2009-es római volt az eddigi egyetlen BL-döntő, amelyben Lionel Messi és Cristiano Ronaldo egymás ellen játszott. Az Olimpicóban az első három helyzet a portugálé volt, az első tíz percben. Az első gól ellenben Samuel Eto'óé, aki előnyhöz juttatta a csapatát. A kameruni csupán a második futballista lett Raúl után, aki két BL-finálében is gólt tudott szerezni. Ahogyan 2006-ban, 2009-ben

Kicsi a rakás a római Olimpiai Stadionban. Carles Puyol és Lionel Messi keze már a trófeán

is ő szerezte meg a vezetést. A 70. percben Lionel Messi elérte a sorozatbeli kilencedik találatát, amellyel egyrészt gólkirály lett, másrészt eldöntötte a kupa sorsát. A gólpasszt Xavi adta, akit az UEFA technikai bizottsága a mérkőzés után a találkozó legjobbjának választott. Pep Guardiola a Bajnokok Ligája történetének legfiatalabb győztes edzője lett. Egyszersmind az első szakvezető, aki spanyol klubbal triplázott: megnyerte a bajnokságot, az országos kupát és a Bajnokok Ligáját.

2. selejtezőkör. Fenerbahçe SK–MTK Budapest 2-0, 5-0

Csoportkör

A csoport. AS Roma–Chelsea FC 3-1, 0-1, Girondins Bordeaux–CFR Cluj 1-0, 2-1, Chelsea–CFR 2-1, 0-0, Roma–Bordeaux 2-0, 3-1, Chelsea–Bordeaux 4-0, 1-1, Roma–CFR 3-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. AS Roma 12 pont, 2. Chelsea FC 11 pont, 3. Girondins Bordeaux 7 pont, 4. CFR Cluj 4 pont

B csoport. Panathinaikosz–FC Internazionale 0-2, 1-0, Werder Bremen–Anorthoszisz Famaguszta 0-0, 2-2, Inter–Anorthoszisz 1-0, 3-3, Werder Bremen–Panathinaikosz 0-3, 2-2, Inter–Werder Bremen

1-1, 1-2, Anorthoszisz–Panathinaikosz 3-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Panathinaikosz 10 pont, 2. FC Internazionale 8 pont, 3. Werder Bremen 7 pont, 4. Anorthoszisz Famaguszta 6 pont

C csoport. FC Barcelona–Sporting CP 3-1, 5-2, Sahtar Donyeck–FC Basel 5-0, 2-1, Sporting–Sahtar 1-0, 1-0, Barcelona–Basel 1-1, 5-0, Basel–Sporting 0-2, 0-1, Sahtar–Barcelona 3-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 13 pont, 2. Sporting CP 12 pont, 3. Sahtar Donyeck 9 pont, 4. FC Basel 1 pont

D csoport. Liverpool FC–Atlético Madrid 1-1, 1-1, Olympique Marseille–PSV Eindhoven 3-0, 0-2, Atlético–Marseille 2-1, 0-0, PSV–Liverpool 1-2, 0-1, Liverpool–Marseille 1-0, 2-1, PSV–Atlético 1-2, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 14 pont, 2. Atlético Madrid 12 pont, 3. Olympique Marseille 4 pont, 4. PSV Eindhoven 3 pont

E csoport. Manchester United–Villarreal CF 0-0, 0-0, Aalborg BK–Celtic FC 2-1, 0-0, Celtic–Manchester U 0-3, 1-1, Villarreal–Aalborg 6-3, 2-2, Aalborg–Manchester U 2-2, 0-3, Villarreal–Celtic 1-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 10 pont, 2. Villarreal CF 9 pont, 3. Aalborg BK 6 pont, 4. Celtic FC 5 pont

F csoport. FC Bayern München–Olympique Lyonnais 1-1, 3-2, Fiorentina–Steaua Bucureşti 0-0, 1-0, Lyon–Steaua 2-0, 5-3, Fiorentina–Bayern 0-3, 1-1, Steaua–Bayern 0-3, 0-1, Lyon–Fiorentina 2-2, 2-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 14 pont, 2. Olympique Lyonnais 11 pont, 3. Fiorentina 6 pont, 4. Steaua Bucureşti 1 pont

G csoport. FC Porto–Arsenal FC 2-0, 0-4, Dinamo Kijev–Fenerbahçe SK 1-0, 0-0, Fenerbahçe–Porto 1-2, 1-3, Arsenal–Dinamo 1-0, 1-1, Porto–Dinamo 0-1, 2-1, Arsenal–Fenerbahçe 0-0, 5-2. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 12 pont, 2. Arsenal FC 11 pont, 3. Dinamo Kijev 8 pont, 4. Fenerbahçe SK 2 pont

H csoport. Juventus FC–Real Madrid 2-1, 2-0, Zenit Szentpétervár–BATE Boriszov 1-1, 2-0, BATE–Juventus 0-0, 2-2, Real Madrid–Zenit 3-0, 2-1, Juventus–Zenit 1-0, 0-0, BATE–Real Madrid 0-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 12 pont, 2. Real Madrid 12 pont, 3. Zenit Szentpétervár 5 pont, 4. BATE Boriszov 3 pont

Nyolcaddöntő. Olympique Lyon–FC Barcelona 1-1, 2-5, Sporting CP–FC Bayern München 0-5, 1-7, Real Madrid–Liverpool FC 0-1, 0-4, Chelsea FC–Juventus FC 1-0, 2-2, Internazionale FC–Manchester United 0-0, 0-2, Atlético Madrid–FC Porto 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Porto), Villarreal CF–Panathinaikosz 1-1, 2-1, Arsenal FC–AS Roma 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább az Arsenal)

Negyeddöntő. FC Barcelona–FC Bayern München 4-1, 1-1, Liverpool FC–Chlesea FC 1-3, 4-4, Manchester United–FC Porto 2-2, 1-0, Villarreal CF–Arsenal FC 1-1, 0-3

Elődöntő. FC Barcelona–Chelsea FC 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Barcelona), Manchester United–Arsenal FC 1-0, 3-1

Döntő

FC Barcelona–Manchester United 2-0 (1-0)

2009. május 27., Róma, Olimpiai Stadion, 62 467 néző. Jv.: Massimo Busacca (svájci)

FC Barcelona: Víctor Valdés – Puyol, Piqué, Y. Touré, Sylvinho – Busquets, Xavi, Iniesta (Pedro, 92.) – Messi, Henry (S. Keita, 72.), Eto'o

Manchester United: Van der Sar – O'Shea, R. Ferdinand, Vidics, Evra – Anderson (Tevez, 46.), Carrick, Giggs (Scholes, 75.)– Pak Dzsi Szung (Berbatov, 66.), Rooney, Cristiano Ronaldo

Gólszerzők: Eto'o (10.), Messi (70.)

Ukrán–német finálé – csak brazil gólszerzőkkel

A szövevényes és hosszadalmas előselejtezők ágbogán fennakadt néhány jól csengő név: Crvena zvezda, Vojvodina, Hajduk Split, Arisz Szaloniki, AEK Athén, Legia Warszawa, Dnyepr Dnyepropetrovszk, Spartak Trnava, Gent, Djurgården, Elfsborg, Sturm Graz, Grasshopper-Club, és szinkronban velük a két magyar induló (ETO, DVSC). A túlélőkre újabb erőltetett menet várt, a halálos szakaszon előkelőségek és rutinos kupaszereplők dőltek ki: Borussia Dortmund, Everton, Napoli, FC Zürich, Beşiktaş, Red Bull Salzburg, Rapid és Dinamo Bucureşti, Vitória Guimarães, Baník Ostrava, Sparta Praha, Young Boys, Austria Wien, Brøndby, Rennes, Wisła Kraków, Levszki Szófia, Hapoel Tel-Aviv. Utána jött a csoportkör. Az A jelű ötösben aligha tették volna sokan a pénzüket a Schalke 04 utolsó helyére, mint ahogyan az extraerős B-ben sem a veretlen maradó Metaliszt Harkov elsőségére. A C sem volt éppenséggel gyenge, abban a Sevilla FC bukott nagyot. A D-ben váratlannak minősült a NEC továbbjutása. A H-ban a Feyenoord „lenullázta” magát, holott nem világverő riválisokkal kellett birkóznia.

A Sahtar Donyeck története legnagyobb sikerét érte el

Luiz Adriano

A nyolcaddöntőbe kerüléskor lehetetlen volt nem észrevenni a volt szovjet alakulatok bravúrjait, a harkovi Metaliszt a Sampdoriát, a moszkvai CSZKA az Aston Villát, a kijevi Dinamo a Valenciát, a szentpétervári Zenit a Stuttgartot, a donyecki Sahtar a Tottenhamet küldte a süllyesztőbe, de úgy ám, hogy ezekből a párharcokból valamennyien veretlenül jöttek ki – mindössze két döntetlent engedélyezve az ellenfeleknek! A következő körben az ötből kétszer kettő összekerült... Mint ahogyan az elődöntőben meg a két ukrán és a két német került azonos párba.

Az isztambuli végjátékban aztán a braziloké lett a főszerep, mindhárom találatot ők jegyezték. A narancssárga-fekete „bányászok” kezdőjében nyolc idegenlégiós villogott, a brémaiakéban „csupán” négy, ám becseréltek még kettőt.

A sorozat gólkirályává a CSZKA Moszkva egyik braziljét, Vágner Love-ot koronázták, 11-szer volt eredményes.

1. selejtezőkör. Sahtar Karaganda–Debreceni VSC 1-1, 0-1, Győri ETO–Zesztafoni 1-1, 2-1
2. selejtezőkör. Young Boys Bern–Debreceni VSC 4-1, 3-2, VfB–Stuttgart–Győri ETO 2-1, 4-1

Csoportkör.

A csoport. FC Twente–Racing Santander 1-0, Schalke 04–Paris SG 3-1, Racing–Schalke 1-1, Manchester City–Twente 3-2, PSG–Racing 2-2, Schalke–Manchester C 0-2, Manchester C–PSG 0-0, Twente–Schalke 2-1, PSG–Twente 3-0, Racing–Manchester C 3-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 7 pont, 2. FC Twente 6 pont, 3. Paris Saint-Germain 5 pont, 4. Racing Santander 5 pont, 5. Schalke 04 4 pont

B csoport. Hertha BSC–SL Benfica 1-1, Galatasaray–Olympiakosz Pireusz 1-0, Metaliszt Harkov–Hertha 0-0, Benfica–Galatasaray 0-2, Olympiakosz–Benfica 5-1, Galatasaray–Metaliszt 0-1, Metaliszt–Olympiakosz 1-0, Hertha–Galatasaray 0-1, Olympiakosz–Hertha 4-0, Benfica–Metaliszt 0-1. A csoport végeredménye: 1. Metaliszt Harkov 10 pont, 2. Galatasaray SK 9 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 6, 4. Hertha BSC 2 pont, 5. SL Benfica 1 pont

C csoport. Sevilla FC–VfB Stuttgart 2-0, Partizan Beograd–Sampdoria 1-2, VfB–Partizan 2-1, Standard Liège–Sevilla 1-0, Sampdoria–VfB 1-1, Partizan–Standard 0-1, Standard–Sampdoria 3-0, Sevilla–Partizan 3-0, Sampdoria–Sevilla 1-0, VfB–Standard 3-0. A csoport végeredménye: 1. Standard Liège 9 pont, 2. VfB Stuttgart 7 pont, 3. Sampdoria 7 pont, 4. Sevilla FC 6 pont, 5. Partizan Beograd 0 pont

D csoport. Udinese Calcio–Tottenham Hotspur 2-0, Dinamo Zagreb–NEC Nijmegen 3-2, Tottenham–Dinamo 4-0, Szpartak Moszkva–Udinese 1-2, NEC–Tottenham 0-1, Dinamo–Szpartak 0-1, Szpartak–NEC 1-2, Udinese–Dinamo 2-1, NEC–Udinese 2-0, Tottenham–Szpartak 2-2. A csoport végeredménye: 1. Udinese Calcio 9 pont, 2. Tottenham Hotspur 7 pont, 3. NEC Nijmegen 6 pont, 4. Szpartak Moszkva 4 pont, 5. Dinamo Zagreb 3 pont

E csoport. SC Heerenveen–AC Milan 1-3, SC Braga–Portsmouth FC 3-0, VfL Wolfsburg–Heerenveen 5-1, Milan–Braga 1-0, Portsmouth–Milan 2-2, Braga–WfL 2-3, WfL–Portsmouth 3-2, Heerenveen–Braga 1-2, Portsmouth–Heerenveen 3-0, Milan–WfL 2-2. A csoport végeredménye: 1. VfL Wolfsburg 10 pont, 2. AC Milan 8 pont, 3. SC Braga 6 pont, 4. Portsmouth FC 4 pont, 5. SC Heerenveen 0 pont

F csoport. Aston Villa–AFC Ajax 2-1, MŠK Žilina–Hamburger SV 1-2, Ajax–Žilina 1-0, Slavia Praha–Aston Villa 0-1, HSV–Ajax 0-1, Žilina–Slavia 0-0, Slavia–HSV 0-2, Aston Villa–Žilina 1-2, HSV–Aston Villa 3-1, Ajax–Slavia 2-2. A csoport végeredménye: 1. Hamburger SV 9 pont, 2. AFC Ajax 7 pont, 3. Aston Villa 6 pont, 4. MŠK Žilina 4 pont, 5. Slavia Praha 2 pont

G csoport. FC København–AS Saint-Étienne 1-3, Rosenborg BK–FC Bruges 0-0, St.-Étienne–Rosenborg 0-0, Valencia CF–København 0-0, FC Bruges–St.-Étienne 1-1, Rosenborg–Valencia 0-4, Valencia–FC Bruges 1-1, København–Rosenborg 1-1, FC Bruges–København 0-1, St.-Étienne–Valencia 2-2. A csoport végeredménye: 1. AS Saint-Étienne 8 pont, 2. Valencia CF 6 pont, 3. FC København 5 pont, 4. FC Bruges 3 pont, 5. Rosenborg BK Trondheim 2 pont

H csoport. AS Nancy–Feyenoord 3-0, CSZKA Moszkva–Deportivo La Coruña 3-0, Feyenoord–CSZKA 1-3, Lech Poznań–Nancy 2-2, Deportivo–Feyenoord 3-0, CSZKA–Lech 2-1, Lech–Deportivo 1-1, Nancy–CSZKA 3-4, Deportivo–Nancy 1-0, Feyenoord–Lech 0-1. A csoport végeredménye: 1. CSZKA Moszkva 12 pont, 2. Deportivo La Coruña 7 pont, 3. Lech Poznań 5 pont, 4. AS Nancy 4 pont, 5. Feyenoord 0 pont

A nyolcaddöntőbe jutásért: Paris SG–VfL Wolfsburg 2-0, 3-1, FC København–Manchester City 2-2, 1-2, NEC Nijmegen–Hamburger SV 0-3, 0-1, Sampdoria–Metaliszt Harkov 0-1, 0-2, SC Braga–Standard Liège 3-0, 1-1, Aston Villa–CSZKA Moszkva 1-1, 0-2, Lech Poznań–Udinese Calcio 2-2, 1-2, Olympiakosz

Pireusz–AS Saint-Étienne 1-3, 1-2, Fiorentina–AFC Ajax 0-1, 1-1, Aalborg BK–Deportivo La Coruña 3-0, 3-1, Werder Bremen–AC Milan 1-1, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Werder), Girondins Bordeaux–Galatasaray SK 0-0, 3-4, Dinamo Kijev–Valencia CF 1-1, 2-2, (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Dinamo), Zenit Szentpétervár–VfB Stuttgart 2-1, 2-1, Olympique Marseille–FC Twente 0-1, 1-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Marseille), Sahtar Donyeck–Tottenham Hotspur 2-0, 1-1

Nyolcaddöntő: Werder Bremen–AS Saint-Étienne 1-0, 2-2, Olympique Marseille–AFC Ajax 2-1, 2-2 (hosszabbításban), Dinamo Kijev–Metaliszt Harkov 1-0, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Dinamo), CSZKA Moszkva–Sahtar Donyeck 1-0, 0-2, Hamburger SV–Galatasaray SK 1-1, 3-2, Paris Saint-Germain–SC Braga 0-0, 1-0, Udinese Calcio–Zenit Szentpétervár 2-0, 0-1, Manchester City–Aalborg BK 2-0, 0-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a City)

Negyeddöntő: Hamburger SV–Manchester City 3-1, 1-2, Paris Saint-Germain–Dinamo Kijev 0-0, 0-3, Sahtar Donyeck–Olympique Marseille 2-0, 2-1, Werder Bremen–Udinese Calcio 3-1, 3-3

Elődöntő: Werder Bremen–Hamburger SV 0-1, 3-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Werder), Dinamo Kijev–Sahtar Donyeck 1-1, 1-2

Döntő

Sahtar Donyeck–Werder Bremen 2-1 (1-1, 1-1, 2-1)

2009. május 20., Isztambul, Şükrü Saracoğlu stadion, 37 357 néző. Jv.: Luis Medina Cantalejo (spanyol)

Sahtar Donyeck: Pjatov – Srna, Kucser, Csigrinszkij, Raţ – M. Lewandowski, Fernandinho, Ilsinho (Gai, 100.) – Willian, Jádson (Duljaj, 112.), Luiz Andriano (Hladkij, 90.)

Werder Bremen: Wiese – Fritz (Pasanen, 95.), Prödl, Naldo, Boenisch – Niemeyer (Dziolisz, 103.), Frings, Baumann, M. Özil – Pizarro, Rosenberg (Hunt, 78.)

Gólszerzők: Luiz Adriano (25.), Naldo (35.), Jádson (97.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Dick Advocaat meglepte Sir Alexet

„Aki látta, mennyi helyzetet alakítottunk ki, az biztosan egyetért velem: nagyon megérdemeltük a győzelmet, s egyben figyelmeztetést küldtünk a Bajnokok Ligája mezőnyének, jó lesz velünk vigyázni!" – mondta Dick Advocaat, a Zenit edzője a monacói döntő után. Még Sir Alex sem vitatkozott vele, pedig ő nagyon akart nyerni – alkalmasint jobban, mint a meccset kicsit könnyedén vevő futballistái. Ő lehetett volna az első edző, aki háromszor is megnyeri az UEFA Szuperkupáját. A holland mester egyébként meglepte skót kollégáját azzal, hogy kihagyta a kezdőcsapatából a leghíre-

Danny a manchesteri védőkkel csatázik

sebb játékosát, a néhány héttel korábban, az Európa-bajnokságon remekelő Andrej Arsavint, ellenben bevetette az UEFA-kupa-döntőt eltiltása, az Európa-bajnokságot pedig sérülése miatt kihagyó Pavel Pogrebnjakot. Nem járt vele rosszul… Még nála is jobban futballozott a találkozó előtt mindössze négy nappal – az orosz rekordot jelentő 30 millió euróért a Dinamo Moszkvától – megvett portugál Danny, aki megkapta a mérkőzés emberének felajánlott díjat.

Zenit–Manchester United 2-1 (1-0)

2008. augusztus 29., Monaco, Stade Louis II., 18 064 néző. Jv.: Claus Bo Larsen (dán)

Zenit: Malafejev – Anyukov, Križanac (Ragyimov, 71.), Puygrenier (Sirokov, 62.), Šírl – Timoscsuk, Zirjanov, Gyenyiszov – A. Dominguez (Arsavin, 46.), Danny, Pogrebnjak

Manchester United: Van der Sar – G. Neville (Brown, 76.), Ferdinand, Vidics, Evra – Fletcher (O'Shea, 60.), Scholes, Anderson (Pak Dzsi Szung, 60.) – Nani, Tévez, Rooney

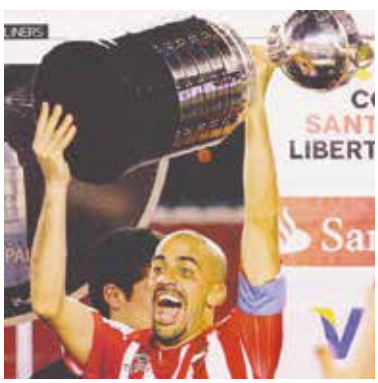
Gólszerzők: Pogrebnjak (44.), Danny (59.), Vidics (73.)

Kiállítva: Scholes (90.)

LIBERTADORES KUPA

A Kis Boszorkány, aki olyan, mint az apja

Az akkor már 34 éves Juan Sebastián Verón diadala volt a 2009-es Libertadores Kupa szenzációja. Az Estudiantes karmestere, akit édesapja, a Boszorkány (La Bruja) becenevet viselő Juan Verón után Kis Boszorkánynak becéztek az argentin futballban, tekintélyes európai karrierje végén visszatért anyaegyesületébe. Még Diego Simeone irányításával megnyerte a 2006-os Aperturát, majd miután túljutott a sérülések sorozatán, győzelemre vezette a csapatot a Libertadores Kupában is. Soha nem titkolta, különleges volt számára ez a siker. A Cruzeiro elleni döntő előtt ezt mondta: „Mindent, amit eddig nyertem, odaadnám ezért a trófeáért." A hazai mérkőzés nem sikerült jól, de Belo Horizontéban, idegenben, az Estudiantes diadalmaskodott. A fiú, La Brujita éppen úgy megnyerte a serleget, mint a hatvanas évek végén, a klub aranykorszakában háromszor is az édesapja. A mérkőzés után a FIFA honlapjának szavazói Juan Sebastián Verónt választották a találkozó legjobbjának.

Az ifjabb Verón, aki apja nyomdokába lépett

A serleg Mauro Bosellinél (17), indul a tiszteletkör

Estudiantes–Cruzeiro 0-0

Döntő, 1. mérkőzés. 2009. július 8., La Plata, Estadio Ciudad de La Plata, 49 000 néző. Jv: Jorge Larrionda (uruguayi)

Estudiantes: Andújar – Cellay, Schiavi, Desábato, Ré – Pérez, Braña, Verón, Benitez (Núñez, 75.) – G. Fernández (Salgueiro, 83.), Boselli

Cruzeiro: Fábio – Jonathan, Anderson, Leonardo Silva, Gérson Mágrão (Fabinho, 86.) – Ramires, Henrique, Marquinhos Paraná, Wágner – Kléber, Wellington Paulista

Cruzeiro–Estudiantes 1-2 (0-0)

Döntő, 2. mérkőzés. 2009. július 15., Belo Horizonte, Estádio Governador Magalhães Pinto (Mineirão), 65 000 néző. Jv: Carlos Chandía (chilei)

Cruzeiro: Fábio – Jonathan, Thiago Heleno, Leonardo Silva, Gérson Mágrão – Henrique, Marquinhos Paraná, Ramires, Wágner (Athirson, 71.) – Kléber, Wellington Paulista (Thiago Ribeiro, 74.)

Estudiantes: Andújar – Cellay, Schiavi, Desábato, Ré – E. Pérez, Braña (M. Sánchez, 86.), Verón, Benitez (J. Díaz, 79.) – G. Fernández (Calderón, 90.), Boselli

Gólszerzők: Henrique (52.), G. Fernández (57.), Boselli (73.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Mindennek a fekete mez az oka

A Manchester United volt az első csapat, amelyik Angliába vitte a Világkupát, majd folytatta úttörő szerepét, hiszen a klubvilágbajnokság trófeáját is első brit alakulatként gyűjtötte be. Ellenfele a japán városban megrendezett végjátékban az ecuadori Liga Deportiva Universitaria volt, amelyet hazájában „fehéreknek” becéznek. Az esélytelennek kikiáltott LDU Quito a körömszakadtáig védekező taktikájával jelentős mértékben megnehezítette a „vörös ördögök” dolgát, akik csak nagy csatában, Wayne Rooney jobbal, szépen a hosszúba helyezett lövésével tudták térdre kényszeríteni. (Pedig az ecuadoriak Nemanja Vidics kiállítása miatt majdnem egy félidőn át emberelőnyben futballozhattak.) A dél-amerikaiak a lefújás után a fekete szerelésüket kárhoztatták, sűrűn emlegetve az Once Caldas négy évvel korábbi sorsát, ugyanis a kolumbiaiak sem a jól megszokott krémfehér uniformisukban léptek pályára az FC Porto ellen. A helyszín mindkét mérkőzésen a jokohamai aréna volt… A döntő embere Wayne Rooney lett, aki egyben a gólkirályi címet is elnyerte. Háromszor volt eredményes a tornán.

Wayne Rooney lőtte a döntő egyetlen gólját

Selejtező. Adelaide United–Waitakere United 2-1. Negyeddöntők. CF Pachuca–al-Ahly Kairó 2-2, 4-2 (hosszabbításban), Gamba Oszaka–Adelaide United 1-0. Elődöntők. Manchester United–Gamba Oszaka 5-3, LDU Quito–CF Pachuca 2-0. A 3. helyért: Gamba Oszaka–CF Pachuca 1-0

Döntő

Manchester United–LDU Quito 1-0 (0-0)

2008. december 21., Jokohama, International Stadium, 68 682 néző. Jv.: Ravsan Irmatov (üzbég)

Manchester United: Van der Sar – Rafael (G. Neville, 85.), Ferdinand, Vidics, Evra – Pak Dzsi Szung, Carrick, Anderson (Fletcher, 88.), Cristiano Ronaldo – Tévez (Evans, 51.), Rooney

LDU Quito: Cevallos – Campos, Calle (Ambrosi, 77.), N. Araujo, Calderón – Reasco (Larrea, 82.), W. Araujo, Urrutia, Bolaños (Navia, 87.) – Bieler, Manso

Gólszerző: Rooney (73.)

Kiállítva: Vidics (49.)

PEKINGI OLIMPIA

Argentin sztárparádé

Az argentin válogatott megvédte olimpiai bajnoki címét Pekingben, olyan bravúr volt ez, amelyre korábban csupán 1912-ben a brit, 1928-ban az uruguayi és 1968-ban a magyar válogatott volt képes. Javier Mascherano csatlakozott a kétszeres olimpiai bajnok futballisták szűk elitjéhez. Kínában is érvényben volt a korosztályos korlátozás, csak három, 23 évnél idősebb játékos erősíthette a kereteket. Sergio Batista argentin csapata azonban így is bombaerős gárdával játszott a tornán, a tizenkilenc benevezett játékos között mindössze hárman (Fabián Monzón, Diego Buonanotte és a csapatkapitányi karszalagot viselő Juan Román Riquelme) képviseltek hazai klubot. Az Albiceleste igazi sztárparádéval állt ki a döntőre. Hosszas vita előzte meg Lionel Messi részvételét. A Barcelona eleinte nem akarta elengedni, aztán mégis megszületett az egyezség. S ha hihetünk az ezüstérmes nigériai válogatott szövetségi kapitányának, Samson Siasiának, ez eldöntötte, kié lesz az aranyérem. „Messi jelentette a különbséget. Képes minden védelmet terrorizálni, ezt tette a miénkkel is. Nem lőtt gólt, de rengeteg helyzetet kialakított, az egyiket Di María ki is használta” – mondta, majd panaszkodott egy kicsit arra, hogy mindkét együttes nehezen birkózott meg a hőséggel. Még két érdekesség: 1996-ban ugyanez a két ország játszotta a döntőt, de akkor az afrikaiak nyertek. Mindkét tornáról a brazilok vitték haza a bronzérmet.

Milyen fiatalok is voltak! Messi és Agüero az olimpiai arannyal

Argentína–Nigéria 1-0 (0-0)

Olimpiai döntő, 2008. augusztus 23., Peking, Madárfészek-stadion, 89 102 néző. Jv.: Kassai Viktor (magyar).

Argentína: Romero – Garay, Monzón, Zabaleta, Pareja – Di María (Banega, 88.), Gago, Mascherano, Riquelme – Agüero (S. Sosa, 79.), Messi (Lavezzi, 93.)

Nigéria: Vanzekin – Okonkwo, Apam, Adeleye, Adefemi –Ajilore, Kaita, Isaac (Ekpo, 70.) – Obinna, Okoronkwo (Anichebe, 64.), Odemwingie

Gólszerző: Di María (58.)

KONFÖDERÁCIÓS KUPA

Az elképesztő meccshajrák tornája

Harmadszor nyerte meg brazil válogatott a Konföderációs Kupát – ezúttal a 2010-es világbajnokság színhelyén, Dél-Afrikában. A johannesburgi döntőben meglepően szoros mérkőzésen kerekedett felül az Egyesült Államok csapatán. A fináléig egyetlen nagy meglepetés született. A csoportszakasz két kiemelkedően legjobb alakulata közül a brazilok – Dani Alves 88. percben lőtt góljával – 1-0-ra megverték a házigazda nagy lelkesedéssel küzdő legénységét, ellenben a spanyolok 2-0-ra kikaptak az amerikaiaktól. A „USMNT" (US Men's National Team) góljait Jozy Altidore és Clint Dempsey szerezte. Az amerikaiak a döntőben a 27. percben kétgólos előnybe kerültek az akkoriban éppen a Premier League jobb középcsapatai közé számító Fulhamből beválogatott Dempsey, valamint Landon Donovan egy-egy góljával. Ám a brazilok feléledtek a második félidőre, s előbb Luis Fabiano szépített (46.), aztán kiegyenlített (74.), majd a 84. percben Lúcio megszerezte a győztes gólt. Ahogyan az elődöntőben, a finálében is egy hátvéd segítette ki a csatárokat (3-2). Bár a harmadik helyért játszott mérkőzések általában amolyan „muszáj" meccsek, Dél-Afrikában az volt a torna legjobb összecsapása. A spanyolok hosszabbításban 3-2-re verték a dél-afrikaiakat. Érdemes figyelni a gólszerzők mellett a gólpercekre is: Mphela (73.), Güiza (88. és 89.), Mphela (90+3), majd Xabi Alonso (107.). A torna legjobb játékosának Kakát választották, Luis Fabiano és Clint Dempsey előtt. A gólkirályi címet Luis Fabiano érdemelte ki, Fernando Torres és David Villa előtt. A legjobb kapusnak az amerikaiak anyai ágon magyar csillaga, Tim Howard bizonyult.

Lúcio a győztes gólt fejeli az amerikaiak kapujába. Mellette Dempsey

Az argentin olimpiai válogatott. Hátul, balról: Riquelme, Pareja, Romero, Garay, Zabaleta, Gago. Elöl: Messi, Agüero, Monzón, Di María, Mascherano

Az Estudiantes. Hátul, balról: Schiavi, Desábato, Cellay, Verón, Ré, Andujar. Elöl: Braña, Perez, Benítez, Fernández, Boselli

A Sahtar Donyeck. Hátul, balról Sevcsuk, Pjatov, Brandão, Fernandinho, Kucser, Csihrinszkij. Elöl: Srna, Duljaj, Hübschman, Adriano Luíz, Willian

A brazil válogatott. Hátul, balról: Kléber, Júlio César, Lúcio, Juan, Gilberto Silva, Felipe Melo. Elöl: Luis Fabiano, Daniel Alves, Kaká, Robinho, Elano

A Gamba Oszaka, az Ázsiai Bajnokok Ligája 2008-as győztese

A Zenit. Hátul, balról: Križanac, Anjukov, Puygrenier, Danny Alves, Pogrebnyak, Malafejev. Elöl: Gyenyiszov, Timoscsuk, Zirjanov, Širl, Arsavin

Bajnokok, kupagyőztesek

2008–2009

EURÓPA

APOEL Nicosia

FC København

BATE Boriszov

Unirea Urziceni

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KF Tiranë	KS Flamurtari
Andorra	Sant Julia	Santa Coloma
Anglia	Manchester United	Chelsea FC
Ausztria	FC Salzburg	FK Austria
Azerbajdzsán	FK Baki	Qarabağ FK
Belgium	Standard Liège	KRC Genk
Bosznia-Hercegovina	Zrinjski	Slavija Sarajevo
Bulgária	Levszki Szófia	Liteksz Lovecs
Ciprus	APOEL Nicosia	APOP
Csehország	Slavia Praha	FK Teplice
Dánia	FC København	FC København
Észak-Írország	Glentoran FC	Crusaders FC
Észtország	Levadia Tallinn	Flora Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	FK Naftan
Feröer-szigetek*	EB/Streymur	–
Finnország*	Inter Turku	Helsingin JK
Franciaország	Girondins de Bordeaux	En Avant de Guingamp
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	FC WIT Georgia	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	AZ Alkmaar	SC Heerenveen
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Bohemian FC	Bohemian FC
Izland*	FH Hafnarfjördur	KR Reykjavík
Izrael	Maccabi Haifa	Beitar Jerusalem
Kazahsztán	FK Aktobe	FK Aktobe
Lengyelország	Wisła Kraków	KKS Lech Poznań
Lettország*	FK Ventspils	–
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Ekranas	FK Süduva
Luxemburg	D91 Dudelange	D91 Dudelange
Macedónia	FK Makedonija	Rabotnicski
Málta	Hibernians	Sliema Wanderers
Moldova	Serif Tiraspol	Serif Tiraspol
Montenegró	FK Mogren	OFK Petrovac
Németország	VfL Wolfsburg	Werder Bremen
Norvégia*	Stabæk Fotball	Vålerenga Fotball
Olaszország	FC Internazionale	SS Lazio
Oroszország	Rubin Kazany	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	Pjunik Jereván
Portugália	FC Porto	FC Porto
Románia	Unirea Urziceni	CFR Cluj
San Marino	Tre Fiori	AC Juvenes/Dogana

ARANYLABDA, 2008

Cristiano Ronaldo először

A *France Football* Aranylabdájának történetében új szakasz indult 2008. december 2-án: kihirdették az az évi győztest, megkezdődött egy tízéves korszak, amelyben kizárólag Cristiano Ronaldo vagy Lionel Messi nyerte meg a díjat, ennek a szavazásnak első és második helyezettje. CR7 lett a harmadik portugál győztes Eusébio és Luis Figo után, egyben a negyedik, aki a Manchester United tagjaként megkapta az Aranylabdát. Utóbbi tekintetben Denis Law, Bobby Charlton és George Best nyomdokába lépett. Az akkor 23 éves

Dinamo Kijev

DÉL-AMERIKA

Boca Juniors

Universidad San Martín

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

al-Ahly

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Skócia	Rangers FC	Rangers FC
Spanyolország	FC Barcelona	FC Barcelona
Svájc	FC Zürich	FC Sion
Svédország*	FF Kalmar	IFK Göteborg
Szerbia	FK Partizan	FK Partizan
Szlovákia	Slovan	Bratislava MFK Košice
Szlovénia	NK Maribor	IB Ljubljana
Törökország	Beşiktaş JK	Beşiktaş JK
Ukrajna	Dinamo Kijev	Vorszkla Poltava
Wales	Rhyl FC	Bangor City
Argentína	Boca Juniors (Apertura)	
	Vélez Sarsfield (Clausura)	
Brazília*	São Paulo FC	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	Cruzeiro	
Rio Grande do Sul	Internacional	
Bolívia*	Aurora (Clausura)	
	Bolivar (Apertura)	
Chile	Colo-Colo (Clausura)	
	Universidad de Chile (Apertura)	
Ecuador*	Deportivo Quito	
Kolumbia*	América de Cali (Finalización)	
	Once Caldas (Apertura)	
Paraguay*	Libertad (Clausura)	
	Cerro Porteño (Apertura)	
Peru*	Universidad San Martín	
Uruguay*	Nacional	
Venezuela	Caracas	
Egyesült Államok	Columbus Crew (MLS)	D. C. United
Mexikó	Toluca (Tél)	
	UNAM (Tavasz)	
Bajnokok Ligája	FC Barcelona	
UEFA-kupa	Sahtar Donyeck	
Európai Szuperkupa	Zenit	
Libertadores Kupa	Estudiantes	
Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly (Kairó)	
Ázsiai Bajn. Kupája	Gamba Oszaka	
Klubvilágbajnokság*	Manchester United	
Olimpia	Argentína	
Konföderációs Kupa	Brazília	

* naptári éves lebonyolítási rend

szélső angol bajnok lett, a döntőben szerzett góllal járult a Bajnokok Ligája megnyeréséhez, s kiérdemelte az európai Aranycipőt is az előző, a 2007–2008-as idényben. Cristiano Ronaldo és Messi mögött következtek az Európa-bajnok spanyolok, élükön Fernando Torresszel.

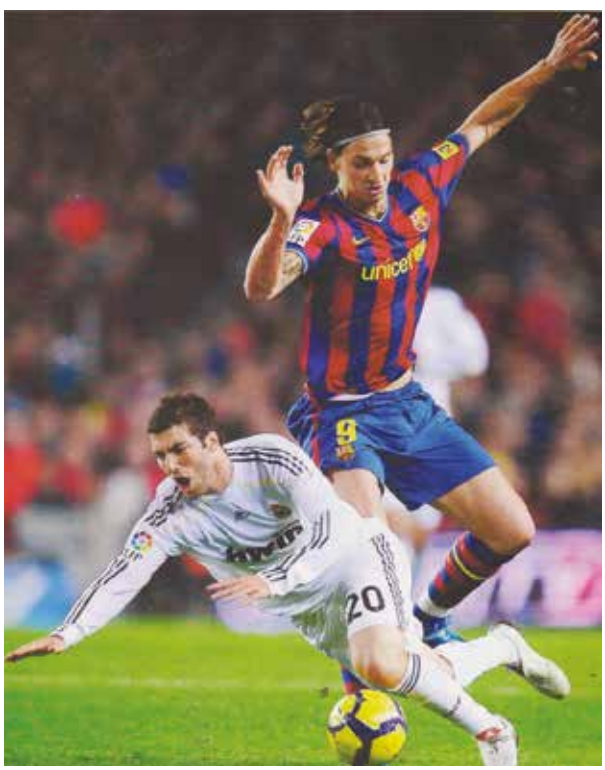
Aranylabda, 2008

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United) 446 pont, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 261, 3. Fernando Torres (spanyol, Liverpool FC) 179, 4. Iker Casillas (spanyol, Real Madrid) 133, 5. Xavi (spanyol, FC Barcelona) 97, 6. Andrej Arsavin (orosz, Zenit) 64, 7. David Villa (spanyol, Valencia) 55, 8. Zlatan Ibrahimović (svéd, Internazionale) 30, 9. Kaká, Ricardo Izecson dos Santos Leite (brazil, AC Milan) 29, 10. Steven Gerrard (angol, Liverpool FC) 28. (Az első tíz helyezett.)

Az újra galaktikus Madrid jó volt, a Barcelona még jobb

- ***Még Mourinhót is felülmúlta Ancelotti a Chelsea-vel***
- ***Van Gaalt nem szerették, de kénytelenek voltak elismerni***
- ***A „régi" Adriano tündökölt a Flamengóban***

Elképesztő összegekkel erősítette meg a Barcelona trónjára vágyó Real Madrid a keretét a 2009–2010-es idény előtt. A spanyol sajtó a „második galaktikus korszak kezdetének" nevezte az idénynyitány előtti heteket, amelyben az elnöki trónt visszaszerző Florentino Pérez kezdeményezésére a Madrid több mint 250 millió eurót költött el játékosvásárlásra, megszerezve a 2007-es aranylabdás Kakát, a 2008-ban díjazott Cristiano Ronaldót, a BL-győztes, Európa-bajnok Xabi Alonsót és a francia liga legtehetségesebb játékosának tartott Karim Benzemát. Talán értékelésként még azt sem túlzás megfogalmazni, hogy – bár az első idény nem hozta meg a várt eredményeket – ez a nagy befektetés többet ért, mint az első galaktikus korszaké. Benzema és Cristiano Ronaldo egyaránt négy Bajnokok Ligája-siker részese volt a királyi klubban.

Gonzalo Higuaín és Zlatan Ibrahimović az El Clásicón

A La Ligában a Barcelona és a Real Madrid külön kategóriát képviselt, a második helyezett fővárosi klub is huszonöt ponttal előzte meg a harmadik Valenciát. A Barça, egyetlen vereséget szenvedve, rekordot jelentő 99 pontig jutva, 98-24-es gólkülönbséggel fejezte be a szezont, a Real Madrid 96 ponttal zárt, viszont túllépte a százgólos határt (102-35-ös gólkülönbség). A chilei Manuel Pellegrini által irányított Madrid több gólt szerzett a Benabéuban, mint a Barcelonát és a Sevillát leszámítva minden más együttes otthon és idegenben, összesen.

A gólkirályi címet Lionel Messi szerezte meg, 34 góllal, pazar futballisták kerültek mögé az élcsoportba is: Gonzalo Higuaín (27), Cristiano Ronaldo (26), David Villa (21), Diego

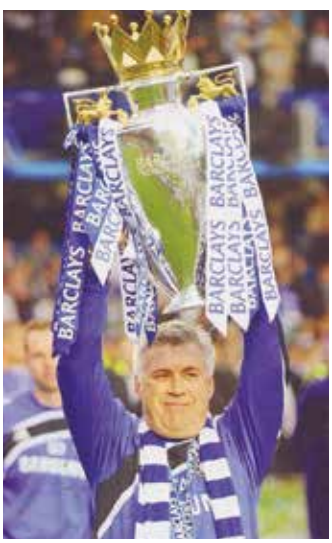
Forlán (18), Zlatan Ibrahimović (16) és Roberto Soldado (16). Nagy biztonsággal kijelenthető, hogy Pep Guardiola gárdája az El Clásicókon, az egymás elleni mérkőzéseken döntötte el a maga javára a párharcot, tekintve, hogy mind a kétszer, tehát a Camp Nouban (1-0, gólszerző Ibrahimović), és a Bernabéuban (2-0, gólszerző Messi és Pedro) is jobbnak bizonyult.

A Barcelona bajnokcsapatában 24 futballista kapott szerepet: Víctor Valdés (38) kapus, Gerard Piqué (32/2), Carles Puyol (32/1), Daniel Alves (29/3), Maxwell (25), Éric Abidal (17), Rafael Márquez (15/1), Dmitro Csihrinszkij (12), Gabriel Milito 11), Marc Bartra (1), Andreu Fontàs (1) védők, Xavi (34/3), Sergio Busquets (33), Seydou Keïta (29/6), Andrés Iniesta (29/1), Yaya Touré (23/1), Jonathan dos Santos (3), Thiago Alcántara (1/1) középpályások, Lionel Messi (35/34), Pedro (34/12), Zlatan Ibrahimović (29/16), Bojan Krkić (23/8), Thierry Henry (21/4), Jeffrén (12/2) csatárok.

A katalánok ősszel megnyerték az UEFA Szuperkupát és a klubvilágbajnoki címet is, tavasszal, s egyben az egész idényben az egyetlen nagy pofont a Bajnokok Ligájában kapták azzal, hogy az elődöntőben az Internazionale 3-2-es összesítéssel kiejtette őket.

Angliában a válogatott és a bajnokcsapat élén is olasz edző dolgozott. A szövetségi kapitánynyal, Fabio Capellóval nem volt elégedett a sajtó – különösen a dél-afrikai világbajnokság után –, ellenben Carlo Ancelottit istenítette. A Milannal kétszeres BL-győztes tréner először vállalt külföldön munkát, tökéletes sikerrel. A Chelsea még José Mourinhóval sem zárt olyan idényt, mint Ancelottival. Megnyerte a bajnokságot és az FA-kupát is, mégpedig briliáns támadófutballal. A „kékek" klubrekordot jelentő 103 gólt szereztek, akkor már 47 éve volt, hogy egy csapat (az 1962–1963-as idényben csak második Tottenham) elérte a százas határt. A Chelsea 68 gólt ért el a Stamford Bridge-en, 2010. január elsejétől kilenc mérkőzésen 41-et. Didier Drogba nyerte a gólkirályi címet, és ő lett az Év játékosa is a Chelsea-nél, sőt, ő döntötte el az FA-kupa döntőjét is pazar szabadrúgásával, de hasonlóan kiváló teljesítményt nyújtott a csapatból Frank Lampard és Florent Malouda is. A középpályás sor nagy értéke volt a „kékeknek", a 2009–2010-es volt Michael Ballacknak is a legjobb angliai szezonja. Ancelotti nagy érdeme, hogy rutinos,

John Terry vezényli az autóbusz tetején a győzelmi kórust. Jobbra Carlo Ancelotti, a sikeredző

de az angol futballban újonc edzőként minden nehézséggel megbirkózott, újra összerakta a csapat védekezését, amelyből kidőlt José Bosingwa, Ashley Cole és Michael Essien is egy időre, ráadásul John Terry magánéleti problémái is nehezítették a helyzetet.

A Chelsea bajnokcsapatának tagjai voltak: Petr Čech (34), Henrique Hilário (2), Ross Turnbull (2) kapusok, John Terry (37/2), Braniszlav Ivanovics (28), Ashley Cole (27/4), Ricardo Carvalho (22), Jurij Zsirkov (17), Alex (16/1), Paulo Ferreira (13), Juliano Belletti (11), José Bosingwa (8), Jeffrey Bruma (2), Sam Hutchinson (2), Patrick van Aanholt (2) védők, **Frank Lampard** (36/22), Florent Malouda (33/12), Michael Ballack (32/4), Joe Cole (26/2), John Obi Mikel (25), Deco (19/2), Michael Essien (14/3), Nemanja Matics (2), Gaël Kakuta (1) középpályások, Nicolas Anelka (33/11), Didier Drogba (32/29), Salomon Kalou (23/5), Daniel Sturridge (13/1), Fabio Borini (4), Andrij Sevcsenko (1) csatárok.

A Chelsea-nek akadt egy nagyon erős vetélytársa: a Manchester United, amely mindössze egy ponttal maradt le a bajnok mögött. Sir Alex Ferguson – vagy a tulajdonosi kar – a nyáron elfogadta a Real Madrid valóban királyi ajánlatát Cristiano Ronaldo megvételére, így vitathatatlanul Wayne Rooney köré épült a csapat. A középcsatár nagyszerű idényt zárt, 26 bajnoki gólig jutott. Dimitar Berbatov játszott többnyire mellette, aki 12 gólt szerzett – rajta és Rooney-n kívül senki sem jutott a „vörös ördögöknél" öt bajnoki gól fölé –, de nem tudta pótolni a portugált. Alkalmasint idő kellett ahhoz, hogy az „új" Man United összeálljon: az idény első felében öt, a másodikban már csak két vereséget szenvedett.

„Egy holland megbolondította Münchent" – emlékezett vissza a Bundesliga 1 és a csapat 2009–2010-es idényére a klub történetét felelevenítő *Rekord-Bayern* című könyv. Louis van Gaal jött, látott és győzött, bajnok és kupagyőztes lett első németországi idényében.

Arjen Robben (háttal) „megbolondította Münchent"

Mario Gómez 30, Arjen Robben 24, Anatolij Timoscsuk 11 millió euróért, Ivica Olić pedig ingyen érkezett, közülük állítólag csak a holland az új edző kifejezett kérésére. A többiekkel nem is nagyon szimpatizált, mint ahogyan **Franck Ribéry**vel sem volt jóban, ellenben beépítette a csapatba az ifiből felvezényelt Holger Badstubert, s az előző idényben már az első kerettel készülő, ám akkor még csak epizodista Thomas Müllert. Arjen Robben lett az Év játékosa, aki 16 találata mellett nyolc gólpasszal zárta az idényt, s gólt szerzett a Werder Bremen ellen 4-0-ra megnyert DFB-kupa-döntőben is.

Az ősz azért nem volt könnyű a Bayern számára – a harmadik mérkőzése után mindössze két ponttal állt a gárda –, csupán a 23. fordulót követően került először a tabella élére. Ám attól kezdve pusztán egyetlen hétre engedte át a vezetést a Schalkénak.

Van Gaal Bayernje tavaszi remeklésével nyerte meg a „salátástálat"

A Bayern München bajnokcsapatának névsora: Hans Jörg Butt (31), Michael Rensing (4) kapusok, Philipp Lahm (34), Holger Badstuber (33/1), Daniel Van Buyten (31/6), Martín Demichelis (21/1), Edson Braafheid (9), Diego Contento (9), Breno (3) védők, Bastian Schweinsteiger (33/2), Mark van Bommel (25/1), Arjen Robben (24/16), Anatolij Timoscsuk (21), Danijel Pranjić (20/1), Franck Ribéry (19/4), Hamit Altintop (15), Andreas Ottl (4), David Alaba (3), Alexander Baumjohann (3), José Ernesto Sosa (3) középpályások, Thomas Müller (34/13), Ivica Olić (29/11), Mario Gómez (29/10), Miroslav Klose (25/3), Luca Toni (4) csatárok.

A bajorok végül ötpontos előnnyel végeztek a Bundesliga 1 táblázatának élén a második helyezett Schalke 04 és kilenccel a harmadik Werder Bremen előtt. A címvédő Wolfsburg csupán a kilencedik helyen zárt. A „farkasok" erőteljes visszaesése legkevésbé Edin Džekón múlott, aki 22 találatával megszerezte a gólkirályi címet.

Louis van Gaal sok nagynevű játékost is „talonba tett" vagy elküldött az idény előtt, közülük az egyik a veterán brazil védő, Lúcio volt. A végén a hátvéd nevethetett: kulcsembere volt a Bayern München ellen a Bajnokok Ligája döntőjét megnyerő Internazionalénak.

José Mourinho irányít

Az Inter egyébként az első olasz csapat lett, amely azonos tavaszon megnyerte a bajnoki címet, az Olasz Kupát és a BL-t, valamint beállította a Juventus korábbi csúcsát azzal, hogy sorozatban ötödször is begyűjtötte a scudettót. Nem ment könnyen, a fekete-kékek az utolsó fordulóban szerezték meg az újabb címet. Pedig karácsony táján az Inter már nyolcpontos előnyben volt a második helyezett Milannal szemben (igaz, egy mérkőzéssel többet játszott), ám február 10. és március 24. között hétből csak egy mérkőzését tudta megnyerni. Utána győzött otthon a Livorno ellen, de kikapott a fővárosban a római „farkasoktól", s akkor már csupán egyetlen pont volt az előnye az AS Romával és három a januárban David Beckhamet kölcsönvevő AC Milannal szemben.

Mintha akkor értette volna meg a csapat, hogy még nincs megnyerve a campionato: attól kezdve elkezdett győzni. A Bologna elleni 3-0-t egy győzelemmel felérő 2-2-es döntetlen követte Firenzében,

a Fiorentina ellen, majd az utolsó öt fordulóban tizenöt pontot szerezve ért célba. Így aztán az utolsó tíz fordulóban 27 pontot gyűjtő AS Roma két ponttal lemaradt legnagyobb riválisa mögött. Claudio Ranieri nem igazán rajongott José Mourinhóért – a portugál miatt kellett hajdanán távoznia a Chelsea-től –, számára nagy elégtételt jelentett volna, ha megelőzik az Intert. Nem sikerült, mégpedig azért, mert április 25-én otthon kikaptak 2-1-re a Sampdoriától. Akadt egy másik, számukra nagyon fájdalmas vereség: másfél héttel a bajnoki zárás előtt, ráadásul saját fellegvárukban, a Stadio Olimpicóban 1-0-ra elveszítették az Olasz Kupa döntőjét az Interrel szemben.

José Mourinho 26 játékost küldött pályára az FC Internazionale bajnoki mérkőzésein: Júlio César (38) kapus, Javier Zanetti (37), Maicon (33/6), Lúcio (31/1), Walter Samuel (28/3), Iván Córdoba (21), Cristian Chivu (21), Marco Materazzi (12), Davide Santon (12) védők, Esteban Cambiasso (30/3), Dejan Sztankovics (29/3), Sulley Muntari (27/2), Thiago Motta (26/4), **Wesley Sneijder** (26/4), Patrick Vieira (12/1), McDonald Mariga (8), Mancini (6), René Krhin (5) középpályások, Diego Milito (35/22), Samuel Eto'o (32/12), Mario Balotelli (26/9), Goran Pandev (19/3), Ricardo Quaresma (11), Mario Arnautović (3), Alen Sztevanovics (1), David Suazo (1) csatárok.

A francia Ligue 1-ben sorozatban másodszor lett bajnok edzőként a körülbelül tíz évvel korábbi „aranycsapat", a világ- és Európa-bajnok gárda valamelyik játékosa. A 2008–2009-es szezonban Laurent Blanc diadalmaskodott a Girondins de Bordeaux-val, majd egy évvel később Didier Deschamps nyert az Olympique Marseille gárdájával. Ez volt az OM első bajnoki címe a Tapie-korszak botrányai után. Mi több, Deschamps addigi edzői pályafutásának egyetlen országos bajnoki címe – BL-döntős szereplés, Eb-ezüst és a mindent megkoronázó világbajnoki arany mellett. Meggyőző siker volt ez, ha azt vesszük, hogy a fehér-kékek hat ponttal előzték meg az ezüstérmes Olympique Lyonnais-t. A futballisták közül nagyszerű idényt zárt a gólkirályi címet begyűjtő, a klubon belül az Év játékosa címet is megszerző, szenegáli Mamadou Niang, valamint a Portótól vett argentin karmester, a sérülései ellenére is a legtöbb gólpasszt adó „Lucho" González. Nagyon jó vételnek bizonyult az előző években a PSG-t, a Manchester Unitedot és a Real Madridot is megjáró, ugyancsak argentin Gabriel Heinze, nem vált be ellenben a fényes múlttal dicsekedhető Fernando Morientes szerződtetése.

Brandão, a Marseille brazilja a helyzet magaslatán

Didier Deschamps bajnokcsapatának tagjai voltak: Steve Mandanda (36), Elinton Andrade (3) kapusok, Souleymane Diawara (37/4), Laurent Bonnart (31), Gabriel Heinze (27/4), Taye Taiwo (27/3), Stéphane Mbia (27/2), Vittorino Hilton 12/1), Garry Bocaly (4), Pape M'Bow (3), Cyril Rool (2) védők, Benoît Cheyrou (32/5), „Lucho" González (32/5), Fabrice Abriel (32/1), Édouard Cissé (32/1), Mathieu Valbuena (31/5), Hatem Ben Arfa (29/3), Charles Kaboré (25/1) középpályások, Mamadou Niang (32/18), Brandão (30/8), Bakari Koné (27/4), Fernando Morientes (12/1), Jordan Ayew (4/1) csatárok.

Sok elemző írt arról az idény után, hogy az ezüstérmes Lyon játékosállománya erősebb volt, mint a bajnokcsapaté. Lehet benne valami, Hugo Lloris, Jean-Alain Boumsong, Cris, Bafétimbi Gomis, Kim Källström, Michel Bastos, Miralem Pjanić, Jérémy Toulalan, valamint az ifjú Dejan Lovren is erősítette a sorait. Külön is kiemelést érdemel az argentin Lisandro López, aki kiérdemelte az Év játékosa címet. Az OL bejutott a legjobb négy közé a Bajnokok Ligájában – ez volt addigi története legjobb szereplése –, ám a bajnoki aranyról lemaradt.

Az orosz bajnokság történetében először fordult elő, hogy egy Moszkván kívüli csapat megvédte elsőségét. Tatárföld büszkesége, a kazanyi Rubin meggyőző, nyolcpontos előnnyel végzett a Szpartak előtt az élen. Kurban Bergyijev a védelemben alig változtatott az előző idényhez képest, elöl bevetett néhány új játékost.

A bajnokcsapat névsora: Szergej Rizsikov (29), Nukri Revisvili (1) kapusok, César Navas (28), Cristian Ansaldi (25/1), Roman Saronov (25/2), Vitalij Kalesin (18), Lasa Szalukvadze (10/1), Alekszej Popov (10), Dato Kvirkvelija (7), Alekszandr Orehov (2), Stjepan Tomas (1) védők, Szergej Szemak (26/6), Gökdeniz Karadeniz (25/6), **MacBeth Sibaya** (23/1), Christian Noboa (22/2), Alekszandr Rjazancev (18/3), Jevgenyij Baljaikin (17), Andrej Gorbanec (11), Pjotr Bisztrov (11), Alan Kaszajev (10/1), Rafał Murawski (7/1), Szergej Rebrov (7), Mahacs Gadzsijev (1), Alekszej Kotljarov (1) középpályások, Alejandro Dominguez (23/19), Alekszandr Buharov (23/16), Hasan Kabze (14/2), Roman Adamov (13/2), Igor Portnyagin (2/1), Davron Mirzajev (1) csatárok.

A klub legjobban az Év játékosának is megválasztott argentin Alejandro Dominguezzel járt, aki inkább régi-újnak számított, 2004 és 2006 között már játszott a Rubinban, majd két idényt a Zenitnél töltött. A szövetség emberei is jobban elismerték már a bajnokot: a hagyományos „33-as" lista legjobb tizenegyébe négy kazanyi került, Dominguez, valamint Szergej Szemak, Cristian Ansaldi és Roman Saronov. Az orosz futballban egyre több volt a pénz, minőségi légiósokat igazoltak az élcsapatok, az álomcsapatba már négy dél-amerikai, a Rubin argentin duója és a Szpartak két brazilja, Alex és a gólkirály Welliton is befért. A klubok nagynevű edzőkre is szórták a pénzt, ám Michael Laudrup, Zico, Juande Ramos és Jürgen Röber szerződtetése sem bizonyult jó húzásnak, sőt a Zenit is menesztette korábbi sikeredzőjét, Dick Advocaatot.

Az ezredforduló körüli évek mizériáját lezárva a Flamengo megnyerte a 2009-es brazil bajnoki címet – a legcizelláltabb fogalmazás szerint „nem díszmenetben". Az idény felénél talán

Angelim, a Flamengo védője ünnepli a Grêmio ellen szerzett gólját

egy lyukas futball-labdát sem tettek volna fel a klub hívei az elsőségre, miután a Fla csupán a tizedik helyen szerénykedett a húszcsapatos mezőnyben. Ám aztán megtáltosodott, s egyaránt két ponttal megelőzte a bajnoki címvédő São Paulo FC-t és a nemzetközi porondon sikeres Internacionalt. Mindazonáltal csupán 67 ponttal – az aktuális bajnoki rendszer 2003-as bevezetése óta – senki más nem tudott bajnoki címet szerezni... Az 1992 után újra első, tizenhét éves várakozást lezáró Flamengo mindössze két forduló után vezetett a Serie A-ban – de az az utolsó kettő volt. A záró játéknapon ugyan hátrányba került a Grêmióval szemben, de 2-1-re fordított, s bajnok lett. Óriási része volt a sikerben az Európából a botrányhős bélyegével hazaszerződő Adrianónak, az Inter egykori „Császárának", aki 19 találatával a bajnokság társgólkirálya lett az Atlético Mineiro futballistájával, Diego Tardellivel együtt.

A Flamengo szűk keretét Bruno, Diego (kapusok), Léo Moura, Juan, Everton Silva, Álvaro, Welliton, Ronaldo Angelim, Everton (védők), Dejan Petkovics, Kléberson, Fierro, Willians, Airton, Maldonado, Toró középpályások, Zé Roberto, Denis Marques, Bruno Mezenga, Gil és Adriano (csatárok) alkotta.

Ha akadt igazi meglepetésbajnok az argentin futball eddigi XXI. századi történetében, az bizonyosan a Banfield volt. A zöld-fehérek a korábbi válogatott kapus, Julio César Falcioni irányításával, egy sztárok nélküli kerettel diadalmaskodtak. (Cristian Lucchetti, Enrique Bologna, Sebastián López kapusok, Víctor López, Marcelo Bustamante, Sebastián Méndez, Julio Barraza, José Devaca, Santiago Ladino, Mauro Dos Santos védők, Walter Erviti, Maximiliano Bustos, James Rodríguez, Marcelo Quinteros, Roberto Battión, Julio Marchant, Daniel Bilos, Maximiliano Laso, Pablo Vergara, Federico Sardella, Emmanuel Pío középpályások, Santiago Silva, Sebastián Fernández, Luis Salmerón, Cristian García, Facundo Ferreyra és Guido Di

Vanni csatárok.) Érdemes azért kiemelni, hogy az akkor még csupán 18 éves kolumbiai James Rodríguez később a vb-gólkirályi címig, a Porto, a Real Madrid, a Bayern mezéig vitte. Egyébként a két legjobb csatár, Santiago Silva, az Apertura gólkirálya és Sebastián Fernández is légiós volt, mindketten uruguayiak.

A Clausurában az Argentinos Juniors diadalmaskodott. Ez volt a piros-fehérek történetének harmadik bajnoki címe az élvonalban, Claudio Borghi 1984-ben (Metropolitano) és 1985-ben (Nacional), 2010-ben (Clausura) a csapat edzőjeként volt a siker részese. A Banfieldéhez hasonlóan itt sem hemzsegtek a sztárok. Jellemző, hogy a bő keretből csupán a paraguayi Néstor Ortigoza vett aztán részt a nyári, dél-afrikai világbajnokságon. A névsor: Nicolás Péric, Luis Ojeda, Gabriel Frandiño (kapusok), Nicolás Berardo, Ignacio Canuto, Matías Caruzzo, Julián Fernández, Santiago Gentiletti, Gonzalo Prósperi, Lucas Rodríguez, Juan Sabia (védők), Aníbal Alarcón, Germán Basualdo, Facundo Coria, Federico Domínguez, Emilio Hernández, Matías Laba, Néstor Ortigoza, Juan Ignacio Mercier, Arturo Mendoza, Santiago Raymonda, Gustavo Oberman középpályások, José Luis Calderón, Nicolás Pavlovich, Ismael Sosa, Andrés Romero, Matías Rotondi és Sebastián Jaime csatárok.

ARANYLABDA, 2009

Messi és a La Liga diadala

Lionel Messi lett a harmadik argentin származású aranylabdás Alfredo Di Stéfano és Omar Sivori után. Körülbelül akkora előnnyel végzett Cristiano Ronaldo előtt, mint amennyivel a portugál megelőzte őt egy évvel korábban. A szavazás a spanyol élvonal, a La Liga nagy sikerét hozta: az első hét helyezett mindegyike ott játszott az esztendőben (Eto'o csak tavasszal, Cristiano Ronaldo, Ibrahimović és Kaká csak ősszel). Az első öt helyezettből négy részese volt a Barcelona 2009-es BL-győzelmének.

Aranylabda, 2009

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 473 pont, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United, Real Madrid) 233, 3. Xavi (spanyol, FC Barcelona) 170, 4. Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona) 149, 5. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona, Internazionale) 75, 6. Kaká, Ricardo Izecson dos Santos Leite (brazil, AC Milan, Real Madrid) 58, 7. Zlatan Ibrahimović (svéd, Internazionale, FC Barcelona) 50, 8. Wayne Rooney (angol, Manchester United) 35, 9. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC) 33, 10. Steven Gerrard (angol, Liverpool FC) 32.

(Az első tíz helyezett.)

A Rubin Kazany. Hátul, balról: Saronov, Noboa, César Navas, Buharov, Ansaldi, Dominguez. Elöl: Szalukvadze, Rizsikov, Szemak, Gökdeniz, Rjazancev

A Barcelona. Hátul, balról: Abidal, Keita, Ibrahimović, Busquets, Piqué, Victor Valdés. Elöl: Messi, Daniel Alves, Henry, Xavi, Puyol

Az Olympique Marseille. Hátul, balról: Mbia, Diawara, Cheyrou, Mandanda, Hilton, Lucho González. Elöl: Koné, Taiwo, Bonnart, Ben Arfa, Niang

A Bayern München. Hátul, balról: Demíchelis, Butt, Van Buyten, Thomas Müller, Schweinsteiger. Elöl: Ribéry, Contento, Lahm, Pranjić, Robben, Olić

Az Internazionale. Hátul, balról: Júlio César, Maicon, Motta, Lúcio, Vieira, Eto'o. Elöl: Sztankovics, Materazzi, Diego Milito, Zanetti, Muntari

A Chelsea FC. Hátul, balról: Anelka, Ballack, Ivanovics, Čech, Terry, Lampard. Elöl: Essien, Belletti, Ashley Cole, Deco, Kalou

AZ ÉV CSAPATA

Massimo Moratti apai öröksége

A milánói Inter még addigi története legszebb éveiben, a hatvanas évek közepén, Helenio Herrera irányításával sem ért el akkora sikert, mint 2010 tavaszán José Mourinhóval. A fekete-kékek hívei 1965 óta vártak arra, hogy csapatuk elhódítsa a legtekintélyesebb európai klubserleget, az elnök, Massimo Moratti 1995-ös megválasztása óta áhította, hogy ebben a tekintetben is édesapja, a legendás Angelo örökébe lépjen: megnyerje az Interrel a bajnokok tornáját. Játékosai még túl is szárnyalták a Giacinto Facchetti, Sandro Mazzola, Jair vagy Tarcisio Burgnich nevével fémjelzett generáció diadalmenetét: első olasz klubként triplázták, azaz lettek ugyanazon a tavaszon bajnokok, Olasz Kupa-nyertesek és Bajnokok Ligája-győztesek.

Noha az Inter a 2005–2006-os bajnoki címet a Juventus megbüntetése után megkapta ajándékba, majd utána valóban megnyerte a 2006–2007-es és a 2007–2008-as idényt is, a triplázás történetében az origót José Mourinho 2008 nyári szerződtetése jelentette. A portugál edző, akit 2007 őszén menesztett Roman Abramovics a Stamford Bridge-ről, bő fél éven át nem dolgozott, majd igent mondott Massimo Moratti anyagilag egyébként nagyon vonzó, de szakmailag is érdekes ajánlatára. Az első idényében – ahogyan a Portónál és a Chelsea-nél töltött első teljes szezonjában is – elhódította a bajnoki aranyat, mégis több kritikát kapott, mint dicséretet az olasz sajtóban, mivel a BL-ben nem jutottak túl a Manchester United elleni nyolcaddöntőn.

Mourinho, aki tíz évvel a sikerek után visszaemlékezve azt mondta, soha a pályafutása során nem dolgozott ilyen családias légkörben, egymásért küzdő kerettel, a sikert hozó egyik kulcsdöntésnek azt nevezte, hogy leszerződtetett olyan klasszisokat, akik nem érezve az edzői bizalmat, csalódottak voltak előző klubjukban. Ilyen volt **Samuel Eto'o**, aki parádés idényt produkált 2008–2009-ben a Barcelonában, ám Pep Guardiola az előző nyáron el akarta küldeni. De ilyen volt Wesley Sneijder is, aki a Real Madridot hagyta el az Inter hívására, és a már 31 éves brazil Lúcio, akit nem tartóztattak a Bayern Münchennél. Akadt még egy nagyszerű vétel: az ugyancsak 30 fölötti Diego Milito. Az argentin csatár Lionel Messi, Hernán Crespo, Gonzalo Higuaín, Carlos Tévez, Ángel Di María vagy Sergio Agüero mellett alig kapott szerepet hazája válogatottjában. Ám 2006-tól négy idényen keresztül (majd még 2011–2012-ben is) minden szezont húsz bajnoki gólnál is többel zárt a spanyol vagy az olasz élvonalban. Mourinho, miután a klub nem újította meg sem Hernán Crespo, sem Julio Cruz szerződését, őt szánta a Barcelonával Zlatan Ibrahimovićra elcserélt Samuel Eto'o csatártársának.

Fényesen bevált, Milito 52 tétmérkőzésen 30 gólt szerzett a szezonban, köztük az AS Roma elleni, a Coppa Italiát eldöntő találatot (1-0), a Siena ellen az utolsó bajnoki fordulóban a scudetto elnyerését biztossá tevő gólt (1-0), majd a Bayern München ellen a BL-döntő két gólját is (2-0).

Az Internazionale a Bajnokok Ligája döntőjében szereplő játékosai:

JÚLIO CÉSAR Soares de Espíndola: 1979. szeptember 3-án született a brazíliai Duque de Caxiasban (Rio de Janeiro állam). Klubjai a Flamengo (1991–2005), a Chievo (2005), az Internazionale (2005–2012), a Queens Park Rangers (2012–2014), közben kölcsönjátékosként a Toronto FC (2014), az SL Benfica (2014–2017) és a Flamengo (2018) voltak. Rio állam négyszeres bajnoka (1999, 2000, 2001, 2004), ötszörös olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), háromszoros Olasz Kupa-győztes (2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), háromszoros portugál bajnok (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), Portugál Kupa-győztes (2016–2017), a portugál Ligakupa győztese (2014–2015), a Copa Mercosul győztese (1999), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A brazil válogatottban (2004–2014) 87 mérkőzésen védett. A Copa América győztese (2004), kétszeres Konföderációs Kupa-győztes (2009, 2013), nem játszó kerettag a 2006-os vb-n, vb-résztvevő 2010-ben, vb-negyedik 2014-ben.

MAICON Douglas Sisenando: 1981. július 26-án született a brazíliai Novo Hamburgóban (Rio Grande de Sul állam). Klubjai Grêmio (1995), a Criciúma (1999–2000), a Cruzeiro (2000–2004), az AS Monaco (2004–2006), az Internazionale (2006–2012), a Manchester City (2012–2013), az AS Roma (2013–2016), az Avaí (2017) és a Criciúma (2019) voltak. Brazil bajnok (2003), Brazil Kupa-győztes (2003), Minas Gerais állam kétszeres bajnoka (2002, 2003), négyszeres olasz bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A brazil válogatottban (2003–2014) 76 mérkőzésen 7 gólt szerzett, a Copa América kétszeres győztese (2004, 2007), kétszeres Konföderációs Kupa-győztes (2005, 2009), vb-résztvevő 2010-ben, vb-negyedik 2014-ben.

WALTER Adrián SAMUEL (eredetileg Walter Adrián Luján): 1978. március 23-án született Labordében. Klubjai a Newell's Old Boys (1996–1997), a Boca Juniors (1997–2000), az AS Roma (2000–2004), a Real Madrid (2004–2005), az Internazionale (2005–2014) és az FC Basel (2014–2016) voltak. Kétszeres argentin bajnok (1998 Apertura, 1999 Clausura), hatszoros olasz bajnok (2000–2001, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), háromszoros Olasz Kupa-győztes (2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), kétszeres svájci bajnok (2014–2015, 2015–2016), Libertadores Kupa-győztes (2000), a Bajnokok Ligája győztese (2010). Az argentin válogatottban (1999–2010) 56 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Két vb-n szerepelt (2002, 2010).

CRISTIAN Eugen CHIVU: 1980. október 26-án született a romániai Resicabányán. Klubjai a CSM Reşiţa (1996–1998), az Universitatea Craiova (1998–1999), az AFC Ajax (1999–2003), az AS Roma (2003–2007) és az Internazionale (2007–2013) voltak. Holland bajnok (2001–2002), a holland KNVB-kupa győztese (2001–2002), háromszoros olasz bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), háromszoros Olasz Kupa-győztes (2006–2007, 2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A román válogatottban (1999–2010) 75 mérkőzésen 3 gólt szerzett, szerepelt a 2000-es és a 2008-as Európa-bajnokságon.

JAVIER Adelmar ZANETTI: 1973. augusztus 10-én született Buenos Airesben. Klubjai: az Independiente (1982–1989), a Talleres (1991–1993), a Banfield (1993–1995) és az Internazionale (1995–2014) voltak. Ötszörös olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), négyszeres Olasz Kupa-győztes (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), UEFA-kupa-győztes (1998), klubvilágbajnok (2010). Az argentin válogatottban (1994–2011) 143 mérkőzésen 4 gólt szerzett, részt vett az 1998-as és a 2002-es világbajnokságon, a Copa América ezüstérmese 2004-ben és 2007-ben.

ESTEBAN Matías CAMBIASSO: 1980. augusztus 18-án született Buenos Airesben. Klubjai: az Argentinos Juniors (1995–1996), a Real Madrid (1996–1998), az Independiente (1998–2001), a River Plate (2001–2002), a Real Madrid (2002–2004), az Internazionale (2004–2014), a Leicester City (2014–2015) és az Olympiakosz (2015–2017) voltak. Argentin bajnok (2002 Clausura), spanyol bajnok (2002–2003), ötszörös olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), négyszeres Olasz Kupa-győztes (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), kétszeres görög bajnok (2015–2016, 2016–2017), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), UEFA Szuperkupa-győztes (2002), Világkupa-győztes (2002), klubvilágbajnok (2010). Az argentin válogatottban (2000–2011) 52 mérkőzésen 5 gólt szerzett, részt vett a 2006-os világbajnokságon, a Copa América ezüstérmese 2007-ben.

WESLEY SNEIJDER: 1984. június 9-én született Utrechtben. Klubjai az AFC Ajax (1991–2007), a Real Madrid (2007–2009), az Internazionale (2009–2013), a Galatasaray (2013–2017), az OGC Nice (2017–2018) és az al-Gharafa (2018–2019) voltak. Holland bajnok (2003–2004), a holland KNVB-kupa kétszeres győztese (2005–2006, 2006–2007), spanyol bajnok (2007–2008), olasz bajnok (2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), kétszeres török bajnok (2012–2013, 2014–2015), háromszoros Török Kupa-győztes (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), a katari Stars Cup győztese (2018–2019), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A holland válogatottban (2003–2018) 134 mérkőzésen 31 gólt szerzett. Világbajnoki ezüstérmes (2010), vb-résztvevő (2006, 2014), három Európa-bajnokságon (2004, 2008, 2012) kapott szerepet.

DIEGO Alberto MILITO: 1979. június 12-én született az argentínai Bernalban. Klubjai a Racing Club (1999–2003), a Genoa (2003–2005), a Real Zaragoza (2005–2008), újra a Genoa (2008–2009), az Internazionale (2009–2014) és ismét a Racing Club (2014–2016) voltak. Kétszeres argentin bajnok (2001 Apertura, 2014 Transición), olasz bajnok (2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). Az argentin válogatottban (2003–2011) 25 mérkőzésen 4 gólt szerzett, vb-résztvevő volt 2010-ben, a Copa América ezüstérmese 2007-ben.

GORAN PANDEV: 1983. július 27-én született Jugoszláviában, a ma Észak-Macedóniához tartozó Sztrumicában. Klubjai az FK Belaszica (2000–2001), az Internazionale (2001–2004, játék nélkül), közben kölcsönjátékosként a Spezia (2002–2003), az Ancona (2003–2004), majd a Lazio (2004–2009), az Internazionale (2009–2011), a Napoli (2011–2014) és a Galatasaray (2014–2015) voltak, 2015 óta a Genoa tagja. Olasz bajnok (2009–2010), az Olasz Kupa ötszörös győztese (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2011–2012, 2013–2014), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A macedón, majd észak-macedón válogatottban 2001 óta 108 mérkőzésen 34 gólt szerzett.

DEJAN SZTANKOVICS: 1978. szeptember 11-én született Belgrádban. Klubjai a Teleoptik (1985–1992), a Crvena zvezda (1992–1998), a Lazio (1998–2004) és az Internazionale (2004–2013) voltak. Jugoszláv bajnok (1994–1995), a Jugoszláv Kupa háromszoros győztese (1994–1995, 1995–1996, 1996–1997), hatszoros olasz bajnok (1999–2000, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), hatszoros Olasz Kupa-győztes (1999–2000, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2010), KEK-győztes (1998–1999), UEFA Szuperkupa-győztes (1999), klubvilágbajnok (2010). Jugoszlávia, Szerbia és Montenegró, valamint Szerbia válogatottjában (1998–2013) 103 mérkőzésen 15 gólt szerzett. Részt vett három világbajnokságon (1998, 2006, 2010) és a 2000-es Európa-bajnokságon.

Suleyman Ali **(SULLEY) MUNTARI**: 1984. augusztus 27-én született a ghánai Konongóban. Klubjai a Liberty Professionals (2000–2001), az Udinese (2001–2007), a Portsmouth (2007–2008), az Internazionale (2008–2012), közben kölcsönjátékosként a Sunderland (2011), az AC Milan (2012–2015), az al-Ittihad (2015–2016), a Pescara (2017), a Deportivo La Coruña (2018) és az Albacete (2019) voltak. Az angol FA-kupa győztese (2007–2008), kétszeres olasz bajnok (2008–2009, 2009–2010), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2009–2010, 2010–2011), a Bajnokok Ligája győztese (2009–2010), klubvilágbajnok (2010). A ghánai válogatottban (2002–2014) 84 mérkőzésen 20 gólt szerzett, részt vett három világbajnokságon (2006, 2010, 2014), bronzérmes a 2008-as Afrikai Nemzetek Kupáján.

(LÚCIÓT 2001–2002-nél, SAMUEL ETO'ÓT és MARCO MATERAZZIT 2005–2006-nál, az edzőt, JOSÉ MOURINHÓT 2003–2004-nél már bemutattuk.)

BAJNOKOK LIGÁJA

Milito madridi megdicsőülése

A Debreceni VSC a BL-történet második magyar csapataként kvalifikálta magát a csoportkörbe. Ugyan nem szerzett ott pontot, viszont vívott két nagyon szoros meccset a Liverpoollal. Elég, ha megnézzük, milyen, korábban sikeres alakulatok estek ki a selejtezőkben, máris jobban tudjuk értékelni a Vasutas sikerét: Anderlecht, Celtic, Sporting CP, Red Bull Salzburg, Panathinaikosz, FC København, FC Twente, Wisła Kraków, Dinamo Zagreb, Slovan Bratislava, NK Maribor, Partizan Beograd, Slavia és Sparta Praha, BATE Boriszov, Sahtar Donyeck, Dinamo Moszkva. Valamennyi jóval több pénzből gazdálkodhatott a hajdúsági piros-fehéreknél.

Diego Milito egyik gólja a Bayern elleni döntőben

Az A csoportot hatalmas fölénnyel zárta a Bordeaux, egyetlen döntetlent engedélyezett riválisainak, pedig a Bayernről és a Juventusról van szó. A C-ben az FC Zürich csak négy pontot gyűjtött, de azt mind a második helyen továbbjutó AC Mi-

lantól szedte el. Az F csoport érdekessége az volt, hogy a későbbi kupagyőztes Inter nem tudta megnyerni. A G-ben a körülbelül Berettyóújfalu nagyságú és lakosságú BL-újonc, az Urziceni vitézsége rúgta fel a papírformát. A havasalföldiek megleckéztették a Sevillát meg a Rangerst, s a bravúrjaiknak köszönhetően elcsípték a harmadik helyet.

Illusztris társaságnak jelentett a nyolcaddöntő végállomást: Real Madrid, AC Milan, Fiorentina, Chelsea, Sevilla, FC Porto. A négy közé kerültek közül csupán a Lyon nem nyert korábban nemzetközi serleget. A madridi végjátékban az Inter öt argentinja közül az egyik, **Diego Alberto Milito** két találata döntött, José Mourinho pedig a második, gondjaira bízott gárdát is a csúcsra juttatta. Korunk futballjának egyik legfőbb jellemzőjeként a portugál edző olasz tizenegyében egyetlen olasz labdarúgó sem lépett kezdőként a pályára.

A döntő legjobbja pályafutása csúcsára érkezett

A BL mesterlövésze a nyolcgólos Lionel Messi volt.

2. selejtezőkör. Debreceni VSC–Kalmar FF 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a DVSC)
3. selejtezőkör. Levadia Tallinn–Debreceni VSC 0-1, 0-1
Rájátszás. Levszki Szófia–Debreceni VSC 1-2, 0-2
Csoportkör

A csoport. Girondins Bordeaux–FC Bayern München 2-1, 2-0, Juventus FC–Maccabi Haifa 1-0, 1-0, Juventus–Bayern 1-4, 0-0, Bordeaux–Maccabi 1-0, 1-0, Maccabi–Bayern 0-1, 0-3, Bordeaux–Juventus 1-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Girondins Bordeaux 16 pont, 2. FC Bayern München 10 pont, 3. Juventus FC 8 pont, 4. Maccabi Haifa 0 pont

B csoport. Manchester United–CSZKA Moszkva 3-3, 1-0, Beşiktaş JK–VfL Wolfsburg 0-3, 0,0 WfL–CSZKA 1-2, 3-1, Beşiktaş–Manchester U 0-1, 1-0, CSZKA–Beşiktaş 2-1, 2-1, WfL–Manchester U 1-2, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 13 pont, 2. CSZKA Moszkva 10 pont, 3. VfL Wolfsburg 7 pont, 4. Beşiktaş JK 4 pont

C csoport. Real Madrid–AC Milan 1-1, 2-3, Olympique Marseille–FC Zürich 6-1, 1-0, Milan–Marseille 1-1, 2-1, Zürich–Real Madrid 2-5, 0-1, Marseille–Real Madrid 1-3, 0-3, Milan–Zürich 0-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 13 pont, 2. AC Milan 9 pont, 3. Olympique Marseille 7 pont, 4. FC Zürich 4 pont

D csoport Chelsea FC–FC Porto 1-0, 1-0, Apoel Nicosia–Atlético Madrid 1-1, 0-0, Atlético–Chelsea 2-2, 0-4, Porto–Apoel 2-1, 1-0, Atlético–Porto 0-3, 0-2, Apoel–Chelsea 2-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 14 pont, 2. FC Porto 12 pont, 3. Atlético Madrid 3 pont, 4. Apoel Nicosia 3 pont

E csoport. Debreceni VSC–Fiorentina 3-4, 2-5, Olympique Lyonnais–Liverpool FC 2-1, 1-1, Liverpool–DVSC 1-0, 1-0, Fiorentina–Lyon 1-0, 0-1, DVSC–Lyon 0-4, 0-4, Liverpool–Fiorentina 1-2, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Fiorentina 15 pont, 2. Olympique Lyonnais 13 pont, 3. Liverpool FC 7 pont, 4. Debreceni VSC 0 pont

F csoport. FC Barcelona–FC Internazionale 2-0, 0-0, Rubin Kazany–Dinamo Kijev 0-0, 1-3, Inter–Dinamo 2-2, 2-1, Rubin–Barcelona 0-0, 2-1, Inter–Rubin 2-0, 1-1, Dinamo–Barcelona 1-2, 0-2. A csoport

végeredménye: 1. FC Barcelona 11 pont, 2. FC Internazionale 9 pont, 3. Rubin Kazany 6 pont, 4. Dinamo Kijev 5 pont

G csoport. Sevilla FC–VfB Stuttgart 1-1, 3-1, FC Unirea Urziceni–Rangers FC 1-1, 4-1, VfB Stuttgart–Unirea 3-1, 1-1, Rangers–Sevilla 1-4, 0-1, Sevilla–Unirea 2-0, 0-1, VfB Stuttgart–Rangers 1-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 13, 2. VfB Stuttgart 9 pont, 3. FC Unirea Urziceni 8 pont, 4. Rangers FC 2 pont

H csoport. Arsenal FC–Olympiakosz Pireusz 2-0, 0-1, Standard Liège–AZ Alkmaar 1-1, 1-1, AZ–Arsenal 1-1, 1-4, Olympiakosz–Standard 2-1, 0-2, AZ–Olympiakosz 0-0, 0-1, Arsenal–Standard 2-0, 3-2. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 13 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 10 pont, 3. Standard Liège 5 pont, 4. AZ Alkmaar 4 pont

Nyolcaddöntő. FC Bayern München–Fiorentina 2-1, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayern), AC Milan–Manchester United 2-3, 0-4, Olympique Lyonnais–Real Madrid 1-0, 1-1, Olympiakosz Pireusz–Girondins Bordeaux 0-1, 1-2, FC Internazionale–Chelsea FC 2-1, 1-0, CSZKA Moszkva–Sevilla FC 1-1, 2-1, FC Porto–Arsenal FC 2-1, 0-5, VfB Stuttgart–FC Barcelona 1-1, 0-4

Negyeddöntő. FC Bayern München–Manchester United 2-1, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Bayern), Olympique Lyon–Girondins Bordeaux 3-1, 0-1, FC Internazionale–CSZKA Moszkva 1-0, 1-0, Arsenal FC–FC Barcelona 2-2, 1-4

Elődöntő. FC Bayern München–Olympique Lyonnais 1-0, 3-0, FC Internazionale–FC Barcelona 3-1, 0-1

Döntő

FC Internazionale–FC Bayern München 2-0 (1-0)

2010. május 22., Madrid, Santiago Bernabéu Stadion, 73 170 néző. Jv.: Howard Webb (angol)

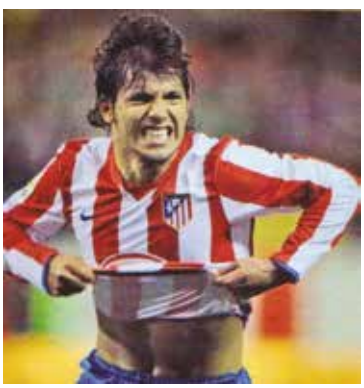
FC Internazionale: Júlio César – Maicon, Lúcio, Samuel, Chivu (Sztankovics, 68.) – Zanetti, Cambiasso, Sneijder – Eto'o, D. Milito (Materazzi, 91.), Pandev (Muntari, 79.)

FC Bayern München: Butt – Lahm, Van Buyten, Demichelis, Badstuber – Van Bommel, T. Müller, Hamit Altintop (Klose, 63.), Schweinsteiger – Robben, Olić (M. Gomez, 74.)

Gólszerző: D. Milito (35., 70.)

EURÓPA-LIGA

Az Atlético új neve: Fortuna Madrid

Sergio „Kun" Agüero

Az immáron Európa-liga néven futó, második számú kupasorozatot a selejtezői és a kétszintes rájátszási szisztémája maratonira nyújtották. A magyarok még a rájátszás második felvonását sem érték el, de ehhez sajnos már hozzáedződött – klubszínektől függetlenül – a hazai szurkolótábor. Némi vigaszt talán nyújtott a számára, ha tallózott azon patinás gárdák nevei közt, amelyeknek szintén nem adatott meg a csoportkör: Aston Villa, Crvena zvezda, Aberdeen FC, IFK Göteborg, Dinamo Tbiliszi, Slovan Bratislava, Rosenborg BK, KAA Gent, KRC Genk, PAOK Szaloniki, Young Boys Bern, Brøndby IF, Dinamo Moszkva, Spartak Trnava, Legia Warszawa, Vojvodina, Hajduk Split. Ellenben bekerült oda

Diego Forlán már tudja: labdája besurran a hálóba

négy osztrák, három romániai, két cseh, két bolgár csapat, aztán a moldovai Sheriff Tiraspol, a fehérorosz BATE, valamint a lett FK Ventspils, és egyikőjük sem zárt pont nélkül.

A C csoportban meglepetést keltett, hogy a Hapoel Tel-Aviv maga mögé szorította a HSV-t, a Celticet és a bécsi Rapidot. A G jelű négyest pontveszteség nélkül nyerte meg a Salzburg, viszont nem ment tovább a Lazio.

Az egyenes kieséses szakaszra már csatlakoztak a BL-ből kihullottak is. Újabb nagy múltú klubok búcsúztak: AFC Ajax, AS Roma, PSV Eindhoven, Everton, Galatasaray, Fenerbahçe és a címvédő Sahtar. A következő forduló bravúrját a Fulham hajtotta végre azzal, hogy elgáncsolta a Juventust, utána Gera Zoltán és társai meg sem álltak a döntőig, ahová az Atlético Madrid is beverekedte magát, szoros csatákban. Egymás után háromszor lépett túl úgy az ellenfelén, hogy az idegenben szerzett gólnak vagy góljainak köszönhette a sikerét. Sőt, a finálében sem engedte el a „matracosok" kezét Fortuna, hiszen a hosszabbításban harcolták ki a kupagyőzelmet.

Két gólkirálya is volt az Európa-ligának, s mindkettő dél-amerikai futballista: a perui Claudio Pizarro (Werder Bremen) és a paraguayi Óscar Cardozo (SL Benfica). Mindketten 9-9 találatot értek el.

1. selejtezőkör. Haladás VSE–Irtis Pavlodar 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Haladás)
2. selejtezőkör. IF Elfsborg Borås–Haladás VSE 3-0, 0-0, Steaua București–Újpest FC 2-0, 2-1
A rájátszásért. Fenerbahçe JK–Budapest Honvéd 5-1, 1-1

Csoportkör.

A csoport. RSC Anderlecht–AFC Ajax 1-1, 3-1, Dinamo Zagreb–Politehnica Timişoara 1-2, 3-0, Ajax–Dinamo 2-1, 2-0, Politehnica–Anderlecht 1-3, 0-0, Ajax–Politehnica 0-0, 2-1, Anderlecht–Dinamo 0-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. RSC Anderlecht 11 pont, 2. AFC Ajax 11 pont, 3. Dinamo Zagreb 6 pont, 4. Politehnica Timişoara 5 pont

B csoport. Valencia CF–Lille OSC 3-1, 1-1, Genoa 1893–Slavia Praha 2-0, 0-0, Lille–Genoa 3-0, 2-3, Slavia–Valencia 1-1, 2-2, Genoa–Valencia 2-3, 1-2, Lille–Slavia 3-1, 5-1. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 12 pont, 2. Lille OSC 10 pont, 3. Genoa 1893 7 pont, 4. Slavia Praha 3 pont

C csoport. Hapoel Tel-Aviv–Hamburger SV 1-0, 2-4, Celtic FC–Rapid Wien 1-1, 3-3, HSV–Celtic 0-0, 1-0, Rapid–Hapoel 0-3, 1-5, HSV–Rapid 2-0, 0-3, Hapoel–Celtic 2-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Hapoel Tel-Aviv 12 pont, 2. Hamburger SV 10 pont, 3. Celtic FC 6 pont, 4. Rapid Wien 5 pont

D csoport. Sporting CP–Hertha BSC 1-0, 0-1, SC Heerenveen–FK Ventspils 5-0, 0-0, Ventspils–Hertha 1-1, 0-1, Sporting–Heerenveen 1-1, 3-2, Ventspils–Sporting 1-1, 1-2, Hertha–Heerenveen 0-1, 3-2. A csoport végeredménye: 1. Sporting CP 11 pont, 2. Hertha BSC 10 pont, 3. SC Heerenveen 8 pont, FK Ventspils 3 pont

E csoport. AS Roma–Fulham FC 2-1, 1-1, FC Basel–CSZKA Szófia 3-1, 2-0, Fulham–Basel 1-0, 3-2, CSZKA–AS Roma 0-2, 0-3, Fulham–CSZKA 1-0, 1-1, Basel–AS Roma 1-2, 2-0. A csoport végeredménye: 1. AS Roma 13 pont, 2. Fulham FC 11 pont, 3. FC Basel 9 pont, 4. CSZKA Szófia 1 pont

F csoport. Galatasaray SK–Panathinaikosz 1-0, 3-1, Dinamo Bucureşti–Sturm Graz 2-1, 1-0, Sturm–Galatasaray 1-0, 1-1, Panathinaikosz–Dinamo 3-0, 1-0, Galatasaray–Dinamo 4-1, 3-0, Sturm–Panathinaikosz 0-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Galatasaray SK 13 pont, 2. Panathinaikosz 12 pont, 3. Dinamo Bucureşti 6 pont, 4. Sturm Graz 4 pont

G csoport. Red Bull Salzburg–Villarreal CF 2-0, 1-0, SS Lazio–Levszki Szófia 0-1, 4-0, Villarreal–Levszki 1-0, 2-0, Lazio–Salzburg 1-2, 1-2, Levszki–Salzburg 0-1, 0-1, Villarreal–Lazio 4-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Salzburg 18 pont, 2. Villarreal CF 9 pont, 3. SS Lazio 6 pont, 4. Levszki Szófia 3 pont

H csoport. Fenerbahçe JK–FC Twente 1-2, 1-0, Sheriff Tiraspol–Steaua Bucureşti 1-1, 0-0, Twente–Sheriff 2-1, 0-2, Steaua–Fenerbahçe 1-3, 0-1, Fenerbahçe–Sheriff 1-0, 1-0, Twente–Steaua 0-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Fenerbahçe JK 15 pont, 2. FC Twente 8 pont, 3. Sheriff Tiraspol 5 pont, 4. Steaua Bucureşti 4 pont

I csoport. SL Benfica–Everton FC 5-0, 2-0, BATE Boriszov–AEK Athén 2-1, 2-2, Everton–BATE 0-1, 2-1, AEK–Benfica 1-0, 1-2, BATE–Benfica 1-2, 0-2, AEK–Everton 0-4, 0-1. A csoport végeredménye: 1. SL Benfica 15 pont, 2. Everton FC 9 pont, 3. BATE Boriszov 7 pont, 4. AEK Athén 4 pont

J csoport. Sahtar Donyeck–FC Bruges 0-0, 4-1, Toulouse FC–Partizan Beograd 1-0, 3-2, Bruges–Toulouse 1-0, 2-2, Partizan–Sahtar 1-0, 1-4, Toulouse–Sahtar 0-2, 0-4, Bruges–Partizan 2-0, 4-2. A csoport végeredménye: 1. Sahtar Donyeck 13 pont, 2. FC Bruges 11 pont, 3. Toulouse FC 7 pont, 4. Partizan Beograd 3 pont

K csoport. PSV Eindhoven–FC København 1-0, 1-1, Sparta Praha–CFR Cluj 2-0, 3-2, Sparta–PSV 2-2, 0-1, CFR–FCK 2-0, 0-2, PSV–CFR 1-0, 2-0, FCK–Sparta 1-0, 3-0. A csoport végeredménye: 1. PSV Eindhoven 14 pont, 2. FC København 10 pont, 3. Sparta Praha 7 pont, 4. CFR Cluj 3 pont

L csoport. Werder Bremen–Athletic Bilbao 3-1, 3-0, CD Nacional Funchal–Austria Wien 5-1, 1-1, Athletic–Nacional 2-1, 1-1, Austria–Werder 1-3, 2-2, Nacional–Werder 2-3, 1-4, Austria–Athletic 0-3, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Werder Bremen 16 pont, 2. Athletic Bilbao 10 pont, 3. CD Nacional Funchal 5 pont, 4. Austria Wien 2 pont

A 32 közé kerülésért. FC Bruges–Valencia CF 1-0, 0-3, FC Twente–Werder Bremen 1-0, 1-4, Atlético Madrid–Galatasaray SK 1-1, 2-1, Everton FC–Sporting CP 2-1, 0-3, Hertha BSC–SL Benfica 1-1, 0-4, FC København–Olympique Marseille 1-3, 1-3, Lille OSC–Fenerbahçe JK 2-1, 1-1, Liverpool FC–Unirea Urziceni 1-0, 3-1, Hamburger SV–PSV Eindhoven 1-0, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a

HSV), Athletic Bilbao–RSC Anderlecht 1-1, 0-4, Panathinaikosz–AS Roma 3-2, 3-2, Standard Liège–Red Bull Salzburg 3-2, 0-0, AFC Ajax–Juventus FC 1-2, 0-0, Fulham FC–Sahtar Donyeck 2-1, 1-1, Rubin Kazany–Hapoel Tel-Aviv 3-0, 0-0, Villarreal CF–VfL Wolfsburg 2-2, 1-4

Nyolcaddöntő. Hamburger SV–RSC Anderlecht 3-1, 3-4, Rubin Kazany–VfL Wolfsburg 1-1, 1-2 (hosszabbításban), Atlético Madrid–Sporting CP 0-0, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Atlético), SL Benfica–Olympique Marseille 1-1, 2-1, Panathinaikosz–Standard Liège 1-3, 0-1, Lille OSC–Liverpool FC 1-0, 0-3, Juventus FC–Fulham FC 3-1, 1-4, Valencia CF–Werder Bremen 1-1, 4-4 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Valencia)

Negyeddöntő. Fulham FC–VfL Wolfsburg 2-1, 1-0, Hamburger SV–Standard Liège 2-1, 3-1, Valencia CF–Atlético Madrid 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Atlético), SL Benfica–Liverpool FC 2-1, 1-4

Elődöntő. Hamburger SV–Fulham FC 0-0, 1-2, Atlético Madrid–Liverpool FC 1-0, 1-2 (hosszabbításban, idegenben szerzett góllal jutott tovább az Atlético)

Döntő

Atlético Madrid–Fulham FC 2-1 (1-1, 1-1, 1-1)

2010. május 12., Hamburg, HSN Nordbank Arena, 49 000 néző. Jv.: Nicola Rizzoli (olasz)

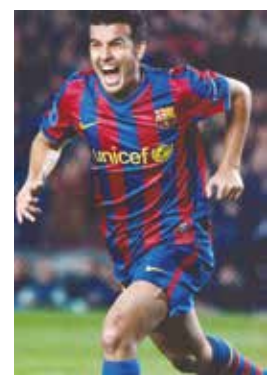
Atlético Madrid: De Gea – Ujfaluši, Perea, Domínguez, López – Reyes (Salvio, 78.), Assunção, García, Simão (Jurado, 68.) – Forlán, Agüero (Valera, 119.)

Fulham FC: Schwarzer – Baird, A. Hughes, Hangeland, Konchesky – D. Duff (Nevland, 84.), Etuhu, Murphy (Greening, 118.), Davies – Gera – Zamora (Dempsey, 55.)

Gólszerzők: Forlán (32., 116.), Davies (37.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Don Pedro eldöntötte a végén

A katalánok hívei nagyon várták, hogy a Milánóból több mint hatvanmillió euróért szerződtetett Zlatan Ibrahimović a nemzetközi porondon bemutatkozzon a Barçában, aztán mégsem ő, hanem a helyére beálló **Pedro** lett a nyerőember. Az akkor 22 éves csatár, aki Lionel Messi passzát értékesítette, előbb döntött el egy nemzetközi kupadöntőt, mint szerzett gólt a spanyol bajnokságban. A mérkőzés legjobbjának Lionel Messit választották.

FC Barcelona–Sahtar Donyeck 1-0 (0-0, 0-0, 1-0)

2009. augusztus 28., Monaco, Stade Louis II., 17 738 néző. Jv.: Frank De Bleeckere (belga)

FC Barcelona: Víctor Valdés – Daniel Alves, Piqué, Puyol, Abidal – S. Keita, Xavi, Y. Touré (Busquets, 100.) – Messi, Henry (Krkić, 100.), Ibrahimović (Pedro, 81.)

Sahtar Donyeck: Pjatov – Srna, Kucser, Csihrinszkij, Raţ – Ilsinho, Gai (Kobin, 80.), Hübschman, Willian (Aghahowa, 91.) – Luiz Andriano, Fernandinho (Jádson, 80.)

Gólszerző: Pedro (115.)

Hiába segített a „kecskéken” a Grêmio

Kétségtelen, hogy az Internacional és a Grêmio nagy riválisa egymásnak Porto Alegrében, mégis még a mexikói vendégek is meglepődtek utóbbi gesztusán: a teljes edzőbázisát a Chivasnak, „kecskéknek” becézett gárda rendelkezésére bocsátotta a visszavágó előtt. Ezért vagy nem ezért, az első mérkőzést 2-1-re elveszítő mexikóiak nagyon nekidurálták magukat a visszavágón, ahogyan saját közönségük előtt, úgy Brazíliában is előnybe kerültek. Ám a folytatásban érvényesült az Internacional sztárjainak nagyobb tudása, s a „vörösök” (Colorados) 2006 után újra megnyerték a Libertadores Kupát. Rafael Sóbis, aki akkor két gólt is szerzett a döntőben, 2010-ben is fontos találattal segítette csapatát. De a mérkőzés legjobbjának nem őt, hanem Tingát, a nem sokkal korábban a Borussia Dortmundtól hazatért középpályást választották. Az első meccs után az argentin Andrés D’Alessandro, 2004 olimpiai bajnoka kapta ugyanezt a díjat. Érdemes még kiemelni a győztesek névsorából Taisont, aki a torna után nem sokkal Ukrajnába szerződött, előbb a harkovi Metalisztban játszott, majd 2013 óta a donyecki Sahtar tagja.

Az argentin Andrés D’Alessandro a kupával

CD Guadalajara–Internacional-PA 1-2 (1-0)

Döntő, 1. mérkőzés. 2010. augusztus 11., Zapopan, Estadio Omnilife, 49 500 néző. Jv.: Héctor Baldassi (argentin)

CD Guadalajara: Michel – Magallón, Reynoso, De Luna, Ponce – Báez (Dávila, 86.), Mejía, Fabián (Escalante, 79), Arellano (Araujo, 69.) – Bautista, Bravo

Internacional-PA: Renan – Nei, Bolívar, Índio, Kléber – Sandro, Guiñazú, Giuliano, D’Alessandro – Taison (Wilson Mathias, 86), Alecsandro (Everton, 34.)

Gólszerzők: Bautista (45.), Giuliano (73.), Bolívar (76.)

Internacional-PA–CD Guadalajara 3-2 (0-1)

Döntő, 2. mérkőzés. 2010. augusztus 18., Porto Alegre, Estádio José Pinheiro Borda (Beira-Rio), 53 124 néző. Jv.: Óscar Ruíz (kolumbiai)

Internacional-PA: Renan – Nei, Bolívar, Índio, Kléber; Sandro, Guiñazú, Tinga (Wilson Mathias, 84.), D’Alessandro – Taison (Giuliano, 65), Rafael Sóbis (Leandro Damião, 72.)

CD Guadalajara: Michel – Magallón, Reynoso, De Luna, Ponce (Escalante, 78.) – Báez (Vázquez, 81.), Araujo, Fabián, Arellano – Bautista, Bravo

Gólszerzők: Fabián (42.), Rafael Sóbis (61.), Leandro Damião (75.), Giuliano (88.), Bravo (90.)

Kiállítva: Arellano (87.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Argentin az argentinok ellen

Változott a helyszín, az Egyesült Arab Emírségekbe költözött a torna, ahol Abu-Dzabi városa fogadta a földkerekség elvben legerősebb klubjait.

A megszokott protokoll szerint a finálében az európai és a dél-amerikai kontinens legjobbja csapott össze. Az argentinok (becsületükre legyen mondva, csupán egyetlen légióssal, az uruguayi Juan Manuel Díazzal álltak ki) egy remek fejessel szereztek vezetést, azonban túlontúl az eredmény tartására rendezkedtek be, és a mezőny egyik legalacsonyabb játékosa, az abban az évben nagy formában játszó Pedro a lefújás előtti pillanatokban szintén fejessel kiegyenlített. A fiatal játékos az UEFA Szuperkupa-döntőhöz hasonlóan csereként állt be, s gólt szerzett.

A hosszabbításban Lionel Messi meglepte a honfitársait, mert a katalánok győztes találatánál a mellével pattintotta hálóba a labdát. Ő lett a döntő embere, míg a gólkirályi címért járó jutalmat a négygólos brazil csatár, Denilson (Pohang Steelers) vehette át.

Pep Guardiola, a Barcelona edzője szárnyal a boldogságtól

Selejtező. al-Ahly Dubaj–Auckland City 0-2. Negyeddöntők. Atlante FC–Auckland City 3-0, Pohang Steelers–TP Mazembe Lubumbashi 2-1. Elődöntők. FC Barcelona–Atlante FC 3-1, Club Estudiantes La Plata–Pohang Steelers 2-1. Az 5. helyért: Auckland City–TP Mazembe 3-2. A 3. helyért: Pohang Steelers–Atlante FC 1-1, tizenegyesekkel 4-3

Döntő

FC Barcelona–Club Estudiantes La Plata 2-1 (0-1, 1-1, 2-1)

2009. december 19., Abu-Dzabi, Zayed Sports City, 43 050 néző. Jv.: Benito Armando Archundia Téllez (mexikói)

FC Barcelona: Víctor Valdés – Daniel Alves, Piqué, Puyol, Abidal – S. Keita (Pedro, 46.), Xavi, Busquets (Y. Touré, 79.) – Messi, Henry (Jeffrén, 83.), Ibrahimović

Club Estudiantes La Plata: Albil – Desábato, C. Rodríguez, Cellay, G. Ré (Rojo, 91.) – Díaz, Braña, Pérez (Nuñez, 79.), Verón – Benítez (Sánchez, 76.), Boselli

Gólszerzők: Boselli (37.), Pedro (89.), Messi (110.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

Terrortámadás miatt lépett vissza Togo

2010. január 8-án, két nappal a 27. Afrikai Nemzetek Kupája rajtja előtt fegyveres támadás érte a tornára utazó togói válogatott buszát az Angolához tartozó exklávéban, Cabindában. Az akcióban – amelyet a FLEC-PM, egy, a terület függetlenségéért harcoló félkatonai szervezet hajtott végre – elhunyt Améleté Abaloand edző, Stanislaud Ocloo gyúró, és az autóbusz sofőrje. Több futballista súlyos sérüléseket szenvedett. Bár a játékosok többsége, az áldozatok emléke előtt tisztelegve, hajlandó lett volna pályára lépni a tornán, országuk kormánya hazarendelte a válogatottat. Az Afrikai Labdarúgó-szövetség (CAF) később a kormányzati befolyásolás miatt eltiltotta a togói csapatot a következő két kontinensbajnokságtól, s mellékbüntetésként 50 000 dolláros bírsággal is sújtotta. A togóiak végül a svájci Sportdöntőbíróságra vitték az ügyet, ahol nyertek. A „karvalyok” (franciául: Les Éperviers) visszalépése miatt 15 csapat vett részt a tornán. Az elődöntőben előbb Ghána 1-0-ra legyőzte Nigériát, majd Egyiptom 4-0-ra nyert Algéria ellen. A „szuper sasok” a bronzmérkőzésen Obinna góljával múlták felül észak-afrikai riválisukat. A finálé ugyancsak egyetlen gólt hozott, a torna gólkirálya és egyben legjobb fiatal játékosa, a cseréként beállt Gedo szerezte a 85. percben. Az egyiptomiak nemcsak a serleget, hanem az összes különdíjat hazavitték, Gedo, eredeti nevén Mohamed Nagy Ismail Afas mellett elismerést kapott Esszam el-Hadari (a legjobb kapus), Ahmed Hasszan (a legjobb játékos), Ahmed Fathi (a legsportszerűbb játékos) is.

Ahmed Hasszan, a torna legjobb játékosa

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Isten keze

Óriási botrányt okozott 2009. november 18-án egy világbajnoki pótselejtező. A csoportjában egyaránt a második helyen végző ír és francia válogatott első, dublini mérkőzése mondhatni a papírformának megfelelően alakult. Az előző világbajnokságon ezüstérmes „kékek” Nicolas Anelka góljával 1-0-ra nyertek. Ezek után a Stade de France-ba kiírt visszavágó sima meccset ígért.

Nem lett az. A Raymond Domenech szövetségi kapitány által irányított franciák csak szenvedtek, ellenben az írek nagyon megemberelték magukat. Robbie Keane, a korszak első számú csatára a 33. percben bevette a házigazdák kapuját. Mivel a rendes játékidőben több gól nem

esett, így – miután mindkét meccs kilencven perce egygólos vendégsikerrel ért véget – hosszabbítás következett.

Ahogyan a kép is mutatja: Henry jól kezeli a labdát

A 103. percben Florent Malouda szabadrúgása megtalálta Thierry Henryt, aki kétszer is kézzel ért a labdához (másodjára szinte odaigazította a labdát a passzhoz), mielőtt az alapvonal közeléből középre adott. Az egyébként a szabadrúgás elrúgása pillanatában hátvédtársával, Sébastien Squillacival egyetemben lesen lévő William Gallas kihasználta a helyzetet: fejjel bevette a zöld-fehérek kapuját. Az írek, Shay Given kapussal és Damian Duff-fal az élen azonnal tiltakoztak, kezezést reklamálva. Giovanni Trapattoni, rutinos olasz szakvezetőjük is nyomban jelezte, hogy szabálytalanság történt. Semmit sem számított. A svéd Martin Hansson szabályosnak látta a találatot.

Több gól nem esett, 2-1-es összesítéssel a francia válogatott továbbjutott.

A mérkőzés után kitört a botrány. Az írek újrajátszást követeltek, amiben nem volt igazuk, mert kétségtelenül áldozatai lettek egy súlyos bírói tévedésnek, viszont az nem számított műhibának – ergo esélytelen volt az óvás. A FIFA elutasította az írek újrajátszási kérelmét, mint ahogyan azt is, hogy – a nagy nemzetközi felháborodással megtámogatva – az írek azt javasolták, hadd legyenek a dél-afrikai vb szereplői létszámemeléssel, induljon 33 válogatott a tornán.

A francia sportnapilap, a *L'Équipe* a hátsó oldalán *Isten keze (La Main de Dieu)* felirattal emlékeztetett arra, hogy 1986-ban, a mexikói világbajnokságon Diego Armando Maradona ugyancsak a kezét használta egy gólnál, majd amikor magyarázatot kértek tőle, azt mondta, Isten keze szerezte a gólt. A párizsi bulvárlap, a *Le Parisien* azt írta, Henry a saját kezével mentette meg Franciaországot. A *Le Figaro* idézte a világklasszis futballistát, aki leszögezte: „Nem én vagyok a játékvezető." Vagyis: tisztában volt azzal, hogy kezezett, de nem az ő dolga volt ezt megítélni, illetve szankcionálni. Később elnézést kért, elsősorban a gólöröme miatt. Az egész világsajtón végigsöprő botrány hatására a kétezres évek első évtizedének egyik legkiválóbb csatára fontolgatta, hogy azonnal visszavonul a válogatottságtól. Végül még hat mérkőzésen játszott, azonban a dél-afrikai világbajnokság kudarca után valóban elköszönt.

Ott volt a vébén a svéd tűzoltó, Martin Hansson, akinek hibáját a FIFA nem érezte olyan súlyúnak, hogy emiatt törölje a meghívott bírók listájáról. Nem ő bűnhődött, hanem a partjelzője (asszisztense), Fredrik Nilsson, aki ellenben nem mehetett Dél-Afrikába.

Az eset után egyre erőteljesebben követelték elemzők a VAR, a videobíró bevezetését – de erre még éveket kellett várni.

Vereséggel kezdtek, győzelemmel zártak

Afrika először rendezett labdarúgó-világbajnokságot. Először indult hat afrikai ország is egy világbajnoki tornán. Először fordult elő, hogy európai válogatott a mi kontinensünkön kívül megnyerte a világbajnoki címet. Egyben az első válogatott lett, amelyik úgy nyerte meg a trófeát, hogy az első mérkőzését elveszítette. A 32-es mezőnyben egyedül egy csapat zárt veretlenül: Új-Zéland. Igaz, Óceánia képviselője egyben nyeretlen is maradt, úgy esett ki, hogy mindhárom csoportmérkőzése döntetlenre végződött. Ezt a tornát is beárnyékolták bírói tévedések, különösen kirívó volt a német–angol mérkőzésen az uruguayi Larrionda gyenge teljesítménye.

Javier Mascherano és Diego Armando Maradona

2010-ig mindössze egyszer fordult elő, hogy az Európa-bajnoki cím védője két évvel később világbajnoki címet nyert. Még 1974-ben, Helmut Schön (nyugat)német válogatottja érte el ezt a bravúrt. Kétségtelen tény, hogy sokan emlegették ezt a dél-afrikai torna előtt, hiszen az immár a Real Madrid korábbi sikeres klubedzője, Vicente Del Bosque által dirigált spanyol válogatott a torna egyik nagy esélyeseként érkezett az első afrikai felnőtt világbajnokságra.

A jó előjelek aztán hirtelen semmit sem értek: a „vörös", a La Roja kikapott az első mérkőzésén a svájciaktól. 1930 óta, az akkor már nyolcvanéves vb-történelemben még soha, egyetlen olyan csapat sem tudott aranyérmet nyerni, amelyik kikapott az adott tornán, az első mérkőzésén. Vicente Del Bosquénak így különösen nehéz feladat jutott. Még akkor sem volt ugyanis biztos a csapat továbbjutása a csoportból, ha megnyeri a következő két meccsét, előbb a hondurasiak, majd a chileiek ellen.

Asamoah élete hibája. Ezen az elrontott tizenegyesen múlt, hogy nem jutottak a ghánaiak a legjobb négy közé

A váratlanul rossz kezdés ellenére Del Bosque higgadt tudott maradni. Még akkor is, amikor onnan kapott támadást, ahonnan talán a legkevésbé várta: az elődjétől. Luís Aragonés hevesen kritizálta Del Bosquét és azt az ötletet, hogy Xabi Alonso és Sergio Busquets egyszerre pályán legyen. Amikor a megtámadottat megkérdezték, mit szól a kritikához, azt mondta: „Egyetlen rossz mondatot sem fogok mondani Luísra. Nincs Aragonés spanyol válogatottja

vagy Del Bosque spanyol válogatottja. Csak a spanyol válogatott létezik."

Rövid, de tartalmas megbeszéléseket tartott a játékosokkal, és felrázta a társaságot. A spanyolok David Villa két góljával megverték a hondurasiakat, mégpedig úgy, hogy Del Bosque tartotta magát ahhoz, hogy Xabi Alonso és Busquets is játsszon, ragaszkodott a svájciak ellen a szokottnál bizonytalanabb Iker Casillashoz, s szabad szerepkört adott Xavinak. „Minden bejött neki" – írta a *Marca*, a nemzetközi sajtó pedig arról zengett, hogy a „madridista" Del Bosque preferálja a Barça-játékosokat és azt a stílust, amelyet Pep Guardiola játszatott a csapatával.

Ám a spanyol válogatott még mindig nem jutott tovább a csoportból, erről a chileiek elleni mérkőzés döntött. David Villa később azt mondta: „Ez előtt a meccs előtt két órával voltam a legidegesebb a válogatottbeli pályafutásom során." Andrés Iniesta visszakerült a kezdő csapatba, s a már harmadik góljánál tartó Villa után ő szerezte a második gólt. „Muszáj volt", miután megígérte a stadionba vezető buszúton Victor Valdésnek, hogy a kapuba talál. A harmadik számú kapus vette a szárnyai alá, amikor 12 évesen megérkezett a La Masía akadémiára.

Az akkoriban éppen a Valenciából a Barcelonához tartó Villának szerencséje volt, hogy játszhatott. Az előző mérkőzésen egyszerűen pofon vágta az őt provokáló Izaguirrét. Nisimura, a japán bíró nem vette észre, vagy nem akarta észrevenni – Villa megúszta. Ha kiállítják, minimum két mérkőzésre eltiltotta volna a FIFA.

Az argentin szövetségi kapitány arcai

A spanyolok bejutottak az egyenes kieséses szakaszba. Ellenfélként a portugál válogatott következett, az akkor már egy éve a Real Madridban játszó Cristiano Ronaldo csapata. A portugálok 19 mérkőzésen veretlenek voltak, s az előző huszonnégy találkozójukból húszon nem kaptak gólt. A „vörös" 62 százalékban birtokolta a labdát, s a második félidőben, különösen, miután Fernando Torres helyére beállt Fernando Llorente, fölényben játszott. Megint David Villa lőtte a gólt – a spanyolok nem szívesen gondoltak abba bele, hogy mi lett volna, ha a második mérkőzésen a japán bíró kiállítja. Villa a hátán vitte a csapatot, amely már a legjobb nyolcban járt. A paraguayiakról azt tartotta akkoriban a világ, hogy úgy tudnak védekezni, hogy azzal minden ellenfél dolgát megnehezítik. Dél-Afrikában egyetlen gólt kaptak az első négy meccsükön, a címvédő olaszoktól.

Az angol Frank Lampard lövése után Manuel Neuer mögött a labda. Az uruguayi Larrionda nem látta gólnak…

Elképesztő mérkőzés volt, amely mintha a második félidőben kezdődött volna. Előbb a paraguayiak lőhettek tizenegyest, de azt Casillas kivédte. A 2008-as Eb óta van a spanyol játékosok között egy mondás, mely szerint a nagy tornákat a cserejátékosok döntik el. Többnyire azokra gondolnak, akik beszállnak a meccsbe. Ám Iker Casillas most azért emlegette, mert nagyon hálás volt Pepe Reinának, aki tökéletesen feltérképezte korábban, hogy hova fogja lőni a labdát Óscar Cardozo.

Aztán Villa is kiharcolt egy büntetőt, Xabi Alonso a kapuba küldte a labdát, ám Carlos Batres, a guatemalai bíró újrarúgatta, mert szerinte az egyik spanyol belépett a büntetőterületen belülre. A második kísérletet már hárította Justo Villar. Így egészen a 82. percig gól nélküli volt az állás, amikor aztán jött David Villa, aki a spanyolok második, harmadik, majd negyedik meccse után az ötödiken is lőtt gólt. A „vörös” 1950 óta először, tehát hatvan év után jutott be ismét világbajnokságon a legjobb négy közé.

Andrés Iniesta a világbajnoki címet eldöntő gólt lövi a hollandok kapujába

Az elődöntőben következtek a németek, az a csapat, amelyik ellen két évvel korábban a spanyolok megnyerték az Európa-bajnoki címet. Megint 1-0- lett, megint a vörös mezesek győztek, az előrehúzódó Carles Puyol fejelte a mecscset eldöntő gólt. Begyakorolt figura volt, Pepe Reina a

A spanyol stáb tagjaival ünneplő Piqué és Sergio Ramos az egész világot a keblére ölelné

meccs előtti taktikai értekezleten megkérte a Barcelona védőjét, mutassa meg, hogyan fejelte a gólt egy évvel korábban a Bernabéuban, amikor a Barça 6-2-re megverte a Madridot. Puyol pedig megmutatta…

Del Bosque mesterfogása ezúttal az volt, hogy bár Fernando Torrestől nagyon tartottak a németek, a Kölyök nem került be a kezdő csapatba. Ellentétben Pedróval, akiről a kapitány úgy gondolta, nagy harcos, és szélsőként hátul fogja tartani őrzőjét, a felfutásairól is híres Philip Lahmot. A találkozót kiválóan dirigálta a magyar bírói hármas, Kassai Viktor, Erős Gábor és Vámos Tibor. Négy mérkőzésen is közreműködtek, utoljára ezen az összecsapáson.

A döntő legjobbjának választott Iniesta kezében a trófea

A spanyol együttes addig csupán két gólt kapva jutott be a vb-döntőbe. S ha már bejutott, meg is nyerte. Megint csak 1-0-ra! A hollandok ellen a 117. perc hozott döntést, akkor lőtte Andrés Iniesta a döntő gólt. Del Bosque legénysége az egyenes kieséses szakaszban mind a négy találkozóját 1-0-ra nyerte meg! Iker Casillas egyszerűen parádésan védett a döntőben is, különösen Arjen Robben nevezetesen nagy helyzeténél.

A spanyol tizenegy. Hátul, balról: Iker Casillas, Busquets, Sergio Ramos, Piqué, Xabi Alonso, Fernando Torres. Elöl: Jesús Navas, Xavi, David Villa, Puyol, Capdevila

Azóta is sokat beszéltek a világbajnoki döntőről (naná…), a visszatérő mondatok egyike, hogy a hollandok nagyon durvák voltak, s hogy Nigel de Jongot kiállíthatta volna Howard Webb. Az Oranje tagjai kilenc sárgát kaptak (közülük Heitinga kettőt is), a spanyolok ötöt. Abból is egyet Iniesta, mert levette a mezét a gól után, aztán meg a 121. percben Xavi, aki sípszó után elrúgta a labdát, hadd menjen az idő.

A döntő előtt hat mérkőzést játszottak a spanyolok, ezek közül egyszer David Villa, kétszer-kétszer Xavi és Iniesta kapta meg a mérkőzés legjobbjának járó különdíjat. A finálében Iniesta „nyert” – de nem csak ebben a tekintetben. Győztes gólt rúgott, világbajnoki döntőben.

Ami a többieket illeti, a negyeddöntőben Ghána csak tizenegyespárbajban búcsúzott az uruguayiak ellen, egyetlen lövésen múlt, hogy nem jutott afrikai csapat az elődöntőbe, a vb-történelemben először. A brazilok, ugyancsak a negyeddöntőben, nagy meccsen kaptak ki a hollandoktól, ez volt az első vereségük rendes játékidőben, Európán kívül rendezett világbajnokságon 1950 óta! Ismét kiválóan védekeztek a paraguayiak, akik öt meccsükön csupán két gólt kaptak. Váratlan volt a morális csődben lévő franciák teljes szétesése és az olaszok leszereplése – a címvédő az utolsó helyen végzett a csoportjában. Az egyenes kieséses szakaszban meglepetést keltett a ghánaiak nagyszerű szereplése, valamint az, hogy a német válogatott 4-0-ra kiütötte a Diego Maradona által irányított argentinokat.

Az uruguayi Diego Forlán kapta a torna legjobb játékosának felajánlott Aranylabdát, a holland Wesley Sneijder lett mögötte a második, a spanyol David Villa pedig a harmadik. A legjobb kapusnak kitűzött Lev Jasin-díjat a spanyol Iker Casillas vehette át.

Az álomcsapat (szurkolói online-szavazás alapján): Iker Casillas (spanyol) – Lahm (német), Puyol (spanyol, Sergio Ramos (spanyol), Maicon (brazil) – Xavi (spanyol), Schweinsteiger (német), Iniesta (spanyol), Sneijder (holland) – Villa (spanyol), Forlán (uruguayi). Edző: Vicente del Bosque (spanyol).

Négy játékos, a német Thomas Müller, a holland Wesley Sneijder, az uruguayi Diego Forlán és a spanyol David Villa egyaránt öt góllal zárta a tornát. Közülük a legjobb fiatal játékosnak is megválasztott német kapta meg a FIFA Aranycipőjét, mivel a többieknél kettővel több, három gólpasszt is adott.

XIX. világbajnokság (Dél-Afrika, 2010. június 11.– július 11.)

Mérkőzések száma: 64. Gólok száma: 145 (2,27-es átlag)

Összneźőszám: 3 178 856 (49 670-es átlag)

A csoport: Dél-Afrika–Mexikó 1-1, Uruguay–Franciaország 0-0, Dél-Afrika–Uruguay 0-3, Franciaország–Mexikó 0-2, Mexikó–Uruguay 0-1, Franciaország–Dél-Afrika 1-2, A csoport végeredménye: 1. Uruguay 7, 2. Mexikó 4, 3. Dél-Afrika 4, 4. Franciaország 1

B csoport: Argentína–Nigéria 1-0, Dél-Korea–Görögország 2-0, Görögország–Nigéria 2-1, Argentína–Dél-Korea 4-1, Nigéria–Dél-Korea 2-2, Görögország–Argentína 0-2. A csoport végeredménye: 1. Argentína 9, 2. Dél-Korea 4, 3. Görögország 3, 4. Nigéria 1

C csoport: Anglia–Egyesült Államok 1-1, Algéria–Szlovénia 0-1, Szlovénia–Egyesült Államok 2-2, Anglia–Algéria 0-0, Szlovénia–Anglia 0-1, Egyesült Államok–Algéria 1-0. A csoport végeredménye: 1. Egyesült Államok 5, 2. Anglia 5, 3. Szlovénia 4, 4. Algéria 1

D csoport: Szerbia–Ghána 0-1, Németország–Ausztrália 4-0, Németország–Szerbia 0-1, Ghána–Ausztrália 1-1, Ghána–Németország 0-1, Ausztrália–Szerbia 2-1. A csoport végeredménye: 1. Németország 6, 2. Ghána 4, 3. Ausztrália 4, 4. Szerbia 3

E csoport: Hollandia–Dánia 2-0, Japán–Kamerun 1-0, Hollandia–Japán 1-0, Kamerun–Dánia 1-2, Dánia–Japán 1-3, Kamerun–Hollandia 1-2. A csoport végeredménye: 1. Hollandia 9, 2. Japán 6, 3. Dánia 3, 4. Kamerun 0

F csoport: Olaszország–Paraguay 1-1, Új-Zéland–Szlovákia 1-1, Szlovákia–Paraguay 0-2, Olaszország–Új-Zéland 1-1, Szlovákia–Olaszország 3-2, Paraguay–Új-Zéland 0-0. A csoport végeredménye: 1. Paraguay 5, 2. Szlovákia 4, 3. Új-Zéland 3, 4. Olaszország 2

G csoport: Elefántcsontpart–Portugália 0-0, Brazília–Koreai NDK 2-1, Brazília–Elefántcsontpart 3-1, Portugália–Koreai NDK 7-0, Portugália–Brazília 0-0, Koreai NDK–Elefántcsontpart 0-3. A csoport végeredménye: 1. Brazília 7, 2. Portugália 5, 3. Elefántcsontpart 4. 4. Koreai NDK 0

H csoport: Honduras–Chile 0-1, Spanyolország–Svájc 0-1, Chile–Svájc 1-0, Spanyolország–Honduras 2-0, Chile–Spanyolország 1-2, Svájc–Honduras 0-0. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 6, 2. Chile 6, 3. Svájc 4, 4. Honduras 0

Nyolcaddöntők: Uruguay–Koreai Köztársaság 2-1, Egyesült Államok–Ghána 1-2 (hosszabbításban), Németország–Anglia 4-1, Argentína–Mexikó 3-1, Hollandia–Szlovákia 2-1, Brazília–Chile 3-0, Paraguay–Japán 0-0 (tizenegyesekkel 5-3), Spanyolország–Portugália 1-0

Negyeddöntők: Argentína–Németország 0-4, Uruguay–Ghána 1-1 (tizenegyesekkel 4-2), Hollandia–Brazília 2-1, Paraguay–Spanyolország 0-1

Elődöntők: Uruguay–Hollandia 2-3, Németország–Spanyolország 0-1

A 3. helyért: Uruguay–Németország 2-3

A döntő:

Spanyolország–Hollandia 1-0 (0-0, 0-0, 0-0)

2010. július 11., Johannesburg, Soccer City, 84 490 néző. Jv.: Howard Webb (angol)

Spanyolország: Iker Casillas – Sergio Ramos, Puyol, Piqué, Capdevila – Busquets, Xabi Alonso (Fàbregas, 87.), Xavi, Iniesta –Pedro (Jesus Navas, 60.), David Villa (Fernando Torres, 106.)

Hollandia: Stekelenburg – Van der Viel, Heitinga, Mathijsen, Van Bronckhorst (Braafheid, 105.) – Van Bommel, De Jong (Van der Vaart, 99.) – Robben, Sneijder, Kuyt (Elia, 71.) – Van Persie

Gólszerző: Iniesta (116.)

Kiállítva: Heitinga (109.)

A góllövőlista élcsoportja:

5 gólos: T. Müller (német), Sneijder (holland), David Villa (spanyol), Forlán (uruguayi), 4 gólos: Higuaín (argentin), Klose (német), Vittek (szlovák)

A világbajnoki döntőben szereplő spanyol játékosok

DAVID VILLA Sánchez: 1981. december 3-án született Langreóban. Klubjai a Langreo (1991–1999), a Sporting Gijón (1999–2003), a Real Zaragoza (2003–2005), a Valencia (2005–2010), az FC Barcelona (2010–2013), az Atlético Madrid (2013–2014), a New York City (2014–2018), közben kölcsönjátékosként a Melbourne City (2014), végül a Vissel Kobe (2019) voltak. Háromszoros spanyol bajnok (2010–2011, 2012–2013, 2013–2014), háromszoros spanyol Király Kupa-győztes (2003–2004, 2007–2008, 2011–2012), a japán Császár Kupa győztese (2019), Bajnokok Ligája-győztes (2011), UEFA Szuperkupa-győztes (2011), klubvilágbajnok (2011). A spanyol válogatottban (2005–2017) 98 mérkőzésen 59 gólt szerzett. Világbajnok (2010), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), részt vett a 2006-os vb-n is.

JESUS NAVAS González: 1985. november 21-én született Los Palaciosban. Klubjai a Los Palacios (1998–2000), a Sevilla (2000–2013), majd a Manchester City (2013–2017) voltak, 2017 óta ismét a Sevilla tagja. Kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2006–2007, 2009–2010), angol bajnok (2013–2014), kétszeres angol Liga-kupa-győztes (2013–2014, 2015–2016), kétszeres UEFA-kupa-győztes (2006, 2007), Európa-liga-győztes (2019–2020) UEFA Szuperkupa-győztes (2006). A spanyol válogatottban (2005–2017) 42 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012).

(A többiek közül IKER CASILLAST 2001–2002-nél, XABI ALONSÓT 2004–2005-nél, CARLES PUYOLT és ANDRÉS INIESTÁT 2005–2006-nál, SERGIO RAMOST, JOAN CAPDEVILÁT, XAVIT, CESC FÀBREGAST és FERNANDO TORREST 2007–2008-nál, SERGIO BUSQUETSET ÉS GERARD PIQUÉT 2008–2009-nél már bemutattuk. Miként VICENTE DEL BOSQUE kapitányt 2001–2002-nél.)

Az Argentinos Juniors. A 2010-es argentin Clausura győztese

A Flamengo. Hátul, balról (csak a játékosok): Diego, Kléberson, Airton, Petkovics, Adriano, Bruno, David Braz. Elöl: Juan, Álvaro, Gil, Bruno Mezenga, Fierro, Zé Roberto, Éverton, Ronaldo Angelim, Toro, Leonardo Moura, Willians

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: Sergio Asenjo, Ujfaluši, Juanito, Heitinga, Raul Garcia. Elöl: Forlán, Agüero, Antonio Lopez, Paulo Assunção, Maxi Rodriguez, Simão

Az egyiptomi válogatott. Hátul, balról: Moteab, Fathallah, Ghaly, El-Szaka, Al-Muhammadi, Ahmed Hasszan. Elöl: Abdel-Safy, Raouf, El-Hadary, Szalem, Hoszni Abd Rabo

Az Internacional-PA. Hátul, balról (csak a játékosok): Juan, Bolívar, Fabiano Eller, Abbondanzieri, Kléber, Índio, Renan, Sandro, Guiñazu, Wilson Matias, Gladyson. Elöl: Leandro Damião, Tinga, D'Alessandro, Taison, Nei, Rafael Sobis, Giuliano, Andrezinho, Alecsandro, Everton Costa

A Pohang Steelers. Az Ázsiai Bajnokok Ligája 2009-es győztese

Bajnokok, kupagyőztesek

2009–2010

EURÓPA

RSC Anderlecht

BATE Boriszov

Hapoel Tel-Aviv

Sheriff Tiraspol

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	Dinamo Tiranë	KS Besa
Andorra	Santa Coloma	Sant Julia
Anglia	Chelsea FC	Chelsea FC
Ausztria	FC Salzburg	Sturm Graz
Azerbajdzsán	Inter Baki	FK Baki
Belgium	RSC Anderlecht	KAA Gent
Bosznia-Hercegovina	FK Željezničar	Borac Banja Luka
Bulgária	Liteksz Lovecs	Borea Sztara Zagora
Ciprus	Omonia Nicosia	Apollon Limasszol
Csehország	Sparta Praha	Viktoria Plzeň
Dánia	FC København	FC Nordsjælland
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	Levadia Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	BATE Boriszov
Feröer-szigetek*	HB Thorsavn	Vikingur
Finnország*	Helsingin JK	FC Inter Turku
Franciaország	Olympique Marseille	Paris Saint-Germain
Görögország	Panathinakosz	Panathinakosz
Grúzia	FC Olimpi Rusztavi	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	FC Twente	AFC Ajax
Horvátország	Dinamo Zagreb	Hajduk Split
Írország*	Bohemian FC	Sporting Fingal
Izland*	FH Hafnarfjördur	Breidablik
Izrael	Hapoel Tel-Aviv	Hapoel Tel-Aviv
Kazahsztán	FK Aktobe	Atirau
Lengyelország	KKS Lech Poznań	Jagiellonia Białystok
Lettország*	Liepājas Metalurgs	FK Jelgava
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Ekranas	FK Ekranas
Luxemburg	Jeunesse d'Esch	FC Differdange 03
Macedónia	FK Renova	FK Teteksz
Málta	Birkirkara	Valletta FC
Moldova	Sheriff Tiraspol	Sheriff Tiraspol
Montenegró	FK Rudar	FK Rudar
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Rosenborg BK	Aalesunds FK
Olaszország	FC Internazionale	FC Internazionale
Oroszország	Rubin Kazany	FK Zenit
Örményország	Pjunik Jereván	Pjunik Jereván
Portugália	SL Benfica	FC Porto
Románia	CFR Cluj	CFR Cluj
San Marino	Tre Fiori	Tre Fiori

KÜLÖNLEGESSÉG

A brazil kapcsolat

A grúz bajnokságot az Olimpi Rusztavi nyerte meg, ez aligha érdemelne külön említést. Azt persze érdemes aláhúzni, hogy a csapat egy évvel a megalakulása, az FC Tbiliszivel történt egyesülése után már országos bajnok lett 2007-ben. A klub vezetői különleges módját választották az erősítésnek. Az idény előtt hat (!) játékost vettek kölcsön Brazíliából, a CA Paranaense csapatától.

Mint kiderült, három „mellélövésnek" bizonyult, Salles, Jonatas és Guilherme még a nem túl erős grúz bajnokságban sem tudott állandó játéklehetőséghez jutni. Gerônimo már jobb volt, de a nagy fogást Alex José de Oliveira Fraga és Ânderson Angus Aquino jelentette. A védő Alex 31 meccsen játszott a 34-ből, igazi

CFR Cluj

DÉL-AMERIKA

Banfield

Guarani

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

TP Mazembe

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Skócia	Rangers FC	Dundee United
Spanyolország	FC Barcelona	Sevilla FC
Svájc	FC Basel	FC Basel
Svédország*	AIK Solna	AIK Solna
Szerbia	FK Partizan	Crvena zvezda
Szlovákia	MŠK Žilina	Slovan Bratislava
Szlovénia	FC Koper	NK Maribor
Törökország	Bursaspor	Trabzonspor
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Tavrija Szimferopol
Wales	The New Saints	Bangor City
Argentína	Banfield (Apertura)	
	Argentinos Juniors (Clausura)	
Brazília*	Flamengo	
Rio de Janeiro	Botafogo	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	Atlético Mineiro	
Rio Grande do Sul	Grêmio PBPA	
Bolívia*	Blooming (Clausura)	
	Jorge Wilstermann (Apertura)	
Chile*	Colo-Colo (Clausura)	
Ecuador*	Deportivo Quito	
Kolumbia*	Independiente Medellín (Finalización)	
	Junior Barranquilla (Apertura)	
Paraguay*	Nacional (Clausura)	
	Guarani (Apertura)	
Peru*	Universitario	
Uruguay	Peñarol	
Venezuela	Caracas	
Egyesült Államok	Real Salt Lake (MLS)	Seattle Sounders
Mexikó	Necaxa (Apertura)	
	Necaxa (Bicentenario)	
Bajnokok Ligája	Internazionale	
Európa-liga	Atlético Madrid	
Európai Szuperkupa	FC Barcelona	
Libertadores Kupa	Internacional-PA	
Afrikai Bajnokok Kupája*	TP Mazembe	
Ázsiai Bajnokok Kupája	Pohang Steelers	
Klubvilágbajnokság*	FC Barcelona	
Világbajnok	Spanyolország	
Afrikai Nemzetek Kupája	Egyiptom	

* naptári éves lebonyolítási rend

pillérének bizonyult a védelemnek. Ânderson Aquino ugyancsak 31 találkozón játszott, s 26 gólt rúgott, legalább tízzel többet, mint bárki más a grúz élvonalban, az Umagleszi Ligában. Korábban egyszer sem tudta külföldi játékos elnyerni a gólkirályi címet.

Talán szebb lenne a történetet úgy folytatni, hogy ***Ânderson Aquino*** *úgy megszerette aztán Grúziát, hogy még ma is ott él – ehelyett az igaz, hogy még mindig futballozik, de az első adandó alkalommal, a kölcsönszerződés lejártakor rohant vissza Brazíliába. Egészen 2019-ig nem szerződött újra külföldre, akkor aztán beadta a derekát – és elment Angolába.*

A Barça nyerte a bajnokságot, a Madrid a kupát

- ***Csak az Old Traffordon remekelt a Manchester United***
- ***Folytatódott Zlatan Ibrahimović remek sorozata***
- ***Még a Kicker is „beleszeretett" Klopp Dortmundjába***

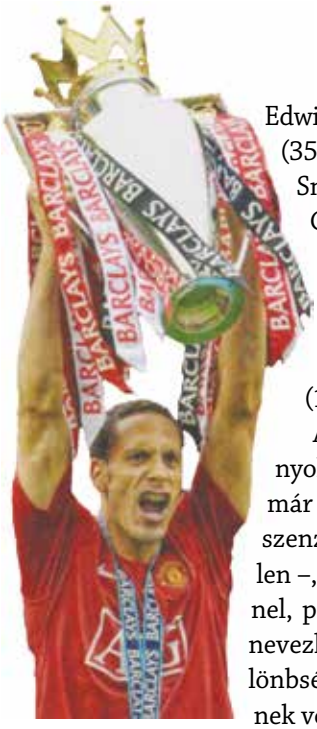
A Manchester United nagy fölénnyel végzett a Premier League élén, kilenc ponttal előzte meg a címvédő – az előző idényben duplázó – Chelsea-t és a Manchester Cityt. A londoni „kékek" csalódottak voltak amiatt, hogy bár kitűnően kezdtek, részben azért, mert november közepétől január elejéig csak egyszer tudtak nyerni, végül lemaradtak a United mögött. A Chelsea a télen leigazolta David Luizt és Fernando Torrest is, de a Manchester United a tavaszi idényben jobb volt. A két csapat a Premier League-en kívül a Bajnokok Ligájában is találkozott, Sir Alex „vörös ördögei" kettős győzelemmel jutottak tovább.

Yaya Touré (és a City) nyerte az FA-kupát

A City ugyanakkor a legjobb bajnoki helyezését érte el az 1976–1977-es szezon óta, a harmadik hely azt mutatta, a tulajdonosváltás óta a világoskék-fehérek egyre közelebb kerültek a legjobbakhoz. A 2010–2011-es évadban két játékosuk futballozott kiemelkedően: a Dimitar Berbatovval holtversenyben a gólkirályi címet is megszerző Carlos Tévez, valamint a hozzá hasonlóan az Év csapatába is bekerülő Vincent Kompany. Egyébként a PL tizenegyébe kettejükön kívül a Manchester Unitedből Edwin van der Sar, Nemanja Vidics, Nani és Dimitar Berbatov, az Arsenalból Bakary Sagna, Jack Wilshere és Samir Nasri, valamint a Tottenhamből Gareth Bale, illetve egyedüliként a Chelsea játékosai közül Ashley Cole került be. A Premier League-ben már akkor is megválasztották a hónap menedzserét és játékosát. A bajnok Unitedből egyszer Paul Scholes, egyszer Berbatov kapta meg az elismerést. Sir Alex Ferguson „csak" januárban bizonyult a legjobbnak, szemben Carlo Ancelottival, aki háromszor. Ennek alapján alkalmasint kevesen gondolták volna, hogy Sir Alexet felállva ünnepelte mindenki az idény végén, olasz kollégáját ellenben menesztette a Chelsea a szezon zárásakor.

A Manchester United a tizenkilencedik bajnoki címét nyerte, ezzel az angol labdarúgás rekordere lett, a Liverpoolt megelőzve. Az újabb elsőséget kiharcoló játékosok:

Edwin van der Sar (33), Tomasz Kuszczak (5) kapusok, Nemanja Vidics (35/5), Patrice Evra (35/1), John O'Shea (20), **Rio Ferdinand** (19), Chris Smalling (16), Rafael (16), Jonny Evans (13), Fábio (11/1), Wes Brown (7), Gary Neville (3) védők, Nani (33/9), Michael Carrick (28), Darren Fletcher (26/2), Ryan Giggs (25/2), Paul Scholes (22/1), Anderson (18/1), Pak Dzsi Szung (15/5), Darron Gibson (12), Antonio Valencia (10/1), Owen Hargreaves (1) középpályások, Dimitar Berbatov (32/21), Wayne Rooney (28/11), „Chicharito" Hernandez (27/13), Michael Owen (11/2), Federico Macheda (7/1), Gabriel Obertan (7), Bébé (2) csatárok. Apró ünneprontás, de említést érdemel, hogy a Man United mindössze nyolcvan pontot szerzett az idényben, ilyen alacsony pontszámmal pedig már egy évtizede nem zárt angol bajnok. A csapat hazai mérlege egyenesen szenzációsnak számított – 19 mérkőzésből 18 győzelem, egyetlen döntetlen –, ellenben az idegenbeli, a csupán öt megnyert meccsel és tíz döntetlennel, például a többi topliga legjobbjával összehasonlítva, ibolyaszerénynek nevezhető. Az Old Traffordon (55) és az idegenben (25) szerzett pontok különbsége elképesztő. Mindazonáltal a „vörös ördögök" február 5-ig veretlenek voltak a bajnokságban, az előző idény hajrája óta, 2010. április harmadikával kezdődően 29 mérkőzésen keresztül nem kaptak ki. A sorozat közben, 2010. december 19-én Sir Alex Ferguson beállította Sir Matt Busby rekordját, 24 éve, egy hónapja és 13 napja irányította a klub csapatát. A következő napon már rekorderként dirigált.

Olaszországban az Inter „túlnyerte" magát 2010 tavaszán, várható volt, hogy a csapat, amelytől távozott José Mourinho, s amelyet Rafael Benítez vett át, nem fogja tudni megismételni a 2010–2011-es idényben a remeklését. Az előző öt év bajnoka ugyan befutott a második helyre a Serie A-ban, megnyerte a Coppa Italiát, de át kellett engednie a bajnoki elsőséget a városi riválisnak. Az Intert karácsonyt követően, a spanyol vezetőedző menesztése után a brazil Leonardo dirigálta, aki a 2009–2010-es szezonban még a Milan sportigazgatójaként dolgozott.

Sokan emlékeznek úgy, hogy a piros-feketék, a rossonerók legutóbbi bajnokcsapata gyengébb volt, mint az előző évtizedben a Bajnokok Ligáját kétszer is elhódító, Carlo Ancelotti által irányított gárda, s ezzel nehéz is lenne vitatkozni. Ugyanakkor a 2010–2011-es Milanban hat világbajnok (Nesta, Zambrotta, Oddo, Pirlo, Gattuso és Inzaghi) játszott, akadt friss vb-ezüstérmes (Van Bommel), BL-rekorder (Seedorf), a saját posztján a világ legjobbjai közé tartozó csillag (Thiago Silva, Ibrahimović), valamint két nagyon tehetséges brazil csatár (Robinho, Pato) is. Ez volt Massimiliano Allegri első nagy sikere vezetőedzőként, korábban mindössze két idényt töltött a Serie A-ban, a Cagliari

Gennaro Gattuso áttör a Genoa védőin

élén. A Milan elsősorban a szenzációs védelmének köszönhette a bajnoki aranyat, otthon, a San Siróban, illetve idegenben is csupán 12 gólt kapott 19 mérkőzésen. Különösen az idény előtt igazolt Thiago Silva és a veterán Alessandro Nesta kettőse volt kolosszális a védelem közepén, de nagyszerűen futballozott Clarence Seedorf is, aki a szezon során megdöntötte a legendás svéd Nils Liedholm rekordját, egyébként mindmáig a legtöbb mérkőzéssel dicsekedhető légiós a Milan történetében. Elképesztő sorozatban volt **Zlatan Ibrahimović**, aki 2003 nyara óta a pályán – hiszen az olasz szövetség később elvette a Juve két bajnoki címét – sorozatban nyolcadszor is bajnok lett, mégpedig az Ajax, a Juventus, az Internazionale és a Barcelona után immár az ötödik csapatával.

Az AC Milan eddigi utolsó bajnokcsapatának névsora: Christian Abbiati (35), Marco Amelia (4) kapusok, Thiago Silva (33/1), Ignazio Abate (27), Alessandro Nesta (26), Luca Antonini (22), Daniele Bonera (16), Gianluca Zambrotta (15), Mario Yepes (13), Massimo Oddo (7), Marek Jankulovski (5), Szokratisz Papasztathopulosz (5) védők, Gennaro Gattuso (31/2), Clarence Seedorf (30/4), Kevin-Prince Boateng (26/3), Mathieu Flamini (22/2), Massimo Ambrosini (18/1), Andrea Pirlo (17/1), Mark van Bommel (14), Urby Emanuelson (9), Alexander Merkel (6), Rodney Strasser (3/1) középpályások, Robinho (35/14), Zlatan Ibrahimović (29/14), Alexandre Pato (25/14), Antonio Cassano (17/4), Filippo Inzaghi (6/2) csatárok.

Eden Hazard-t (26) ünneplik a lille-i társak

Az Olympique Lyonnais nagy, hét bajnoki címet hozó sorozata óta immár negyedszer is régi-új bajnokot avattak. Olyan csapatot, amely korábban már bizonyult a francia labdarúgás legjobbjának, de viszonylag hosszú idő után tudott csak visszaülni a trónra. A Bordeaux (2009) tíz, az Olympique Marseille (2010) tizennyolc, a Lille Olympique (2011) ötvenhét év után lett ismét bajnok. A három csapat közül a Lille OSC diadala keltette a legnagyobb meglepetést. Rudi Garcia együttese az első négy fordulóban csak döntetleneket játszott, majd egy jó sorozat után visszaesett, a tizenegyedik forduló után még csupán a nyolcadik helyen állt a tabellán, ám aztán elindult felfelé, s a 14. mérkőzése után már vezetett. Tavasszal mindössze egy hétre engedte át az első helyet, miután áprilisban három fordulón keresztül nyeretlen maradt. Végezetül meggyőző, nyolcpontos előnnyel végzett az élen.

Érdemes áttekinteni a Lille Olympique „aranycsapatának" névsorát: Mickaël Landreau (38)

kapus, Adil Rami (36), Mathieu Debuchy (35/2), Aurélien Chedjou (34/1), Franck Béria (27/1), Emerson (20), David Rozehnal (13/1), Pape Souaré (4), Jerry Vandam (2) védők, Eden Hazard (38/7), Rio Mavuba (38/1), Yohan Cabaye (36/2), Florent Balmont (27), Ludovic Obraniak (26/2), Stéphane Dumont (12), Idrissa Gueye (11) középpályások, Moussa Sow (36/25), Gervinho (35/15), Pierre-Alain Frau (29/5), Túlio de Melo (29/4), Emil Lyng (1), Omar Wade (1) csatárok. Levonhatjuk ugyanis azt a következtetést, hogy ez a keret erősebb volt, mint az előző két évben a Girondins de Bordeaux és az Olympique Marseille gárdája. A csapat legjobbjának a belga Eden Hazard számított, aki az előző két idényben a legjobb fiatal játékosnak járó díjat, majd 2010–2011-ben az Év játékosa címet érdemelte ki. Erős középpályás hármast alkotott a később 48 válogatottságig jutó Yohan Cabaye-jel és a hányatott sorsú Rio Mavubával. (Az Atlanti-óceánon, egy angolai menekültekkel teli hajón született.) Világbajnok lett 2018-ban a csapat középső védője, Adil Rami, de szép karriert futott be a 27-szeres francia válogatott Mathieu Debuchy, a Belgiumban, Franciaországban és Olaszországban is országos kupagyőzelmet szerző cseh David Rozehnal, a Ligue 1 2010–2011-es gólkirálya, a szenegáli Moussa Sow és a 84-szeres elefántcsontparti válogatott Gervinho is. A 2006-os vb-ezüstérmes válogatott második számú kapusa, Mickaël Landreau a tizenötödik élvonalbeli idényében lett újra bajnok. A Lille OSC megnyerte a Francia Kupát is. A győzelmet jelentő gólt a Stade de France-ban a PSG elleni mérkőzés 90. percében a néhány perccel korábban beálló, akkoriban már lengyel válogatott Ludovic Obraniak érte el.

Spanyolországban az országos bajnokságot a Barcelona nyerte a Real Madrid előtt, a Király Kupa döntőjét pedig a „királyi klub" a Barçával szemben. (Utóbbin Cristiano Ronaldo szerezte az egyetlen gólt, a 103. percben.) A katalánok otthon és idegenben is csupán egy mérkőzést veszítettek a La Ligában, s kitűnő teljesítményt nyújtottak, még ha nem is tudták a szerzett pontokat és gólokat tekintve megismételni előző idénybeli mutatóikat. A Víctor Valdés – Dani Alves, Piqué, Puyol (Maxwell), Abidal összeállítású védelem – a védekező középpályásokkal, Busquetsszel és Mascheranóval kiegészítve – csupán 21 gólt kapott.

Pep Guardiola eddigi utolsó spanyol bajnokcsapatának névsora: Víctor Valdés (32), José Manuel Pinto (6) kapusok, Dani Alves (35/2), Gerard Piqué (31/3), Javier Mascherano (27), Éric Abidal (26), Maxwell (25), Carles Puyol (17/1), Adriano (15), Gabriel Milito (10), Andreu Fontàs (6), Marc Bartra (2/1), Martín Montoya (2) védők, Seydou Keita (35/3), Andrés Iniesta (34/8), Xavi (31/3), Sergio Busquets (28/1), Ibrahim Afellay (16/1), Thiago Alcántara (12/2), Jonathan dos Santos (2), Sergi Roberto (1), Oriol Romeu (1) középpályások, David Villa (34/18), **Lionel Messi** (33/31), Pedro (33/13), Bojan Krkić (27/6), Jeffrén (8/1), Nolito (2) csatárok. Lionel Messi 31 gólig jutott, igaz, ezzel sem lett gólkirály, mert az elképesztő formában futballozó Cristiano Ronaldo negyvenet szerzett, az utolsó négy fordulóban tizenegyet. A portugál szupersztár teljesítménye spanyol bajnoki csúcsot jelentett, a korábbi rekordot harmincnyolccal Telmo Zarra (1950–1951) és Hugo Sánchez (1989–1990) tartotta.

Ez volt az első szezon, amelyben José Mourinho irányította a Real Madridot. Az Interrel nyert 2010 tavaszi három trófeához képest gyengébb évet zárt (hiszen csak a Király Kupát hódította el), ám nem sikerült rosszul az első idénye, még ha viták is övezték . Ezek leginkább az edző stílusáról, a médiával való kapcsolattartásáról szóltak – azt csak nagyon kevesen vitatták, hogy az átigazolásokkal, Ricardo Carvalhóval, Ángel Di Maríával, Mesut Özillel és Sami Khedirával erősödött a keret. Ide vehetjük még a togói Emmanuel Adebayort is, akit a téli szünetben Gonzalo Higuaín sérülése miatt vett kölcsön a Real Madrid.

Pep Guardiola és José Mourinho, az El Clásico edzői

A német Bundesliga 1. osztályában a Borussia Dortmundot koronázták meg. A már e kötetben korábban is idézett, *Mike Hammond* által szerkesztett *European Football Yearbook* remekül összefoglalta az idény esszenciáját: „A német Bundesliga bajnoka 2010–2011-ben a Borussia Dortmund lett, fiatalos, látványos játékkal, a legmagasabb nézőszámot elérve, kilencéves várakozás után. A meggyőző teljesítményt nyújtó gárda szinte az egész szezont uralta, karizmatikus edzője, Jürgen Klopp kiváló munkájának is tulajdoníthatóan. Ez a siker éppen annyira értékes volt, mint amennyire népszerű. Teljes mértékben."

Jürgen Klopp bajnokcsapatának játékosai voltak: Roman Weidenfeller (33), Mitchell Langerak (1) kapusok, Marcel Schmelzer (34), Łukasz Piszczek (33), Mats Hummels (32/5), Neven Subotić (31/1), Felipe Santana (13), Patrick Owomoyela (6), Dedê (4) védők, Kevin Großkreutz (34/8), Mario Götze (33/6), Sven Bender (31/1), Jakub Błaszczykowski (29/3), Nuri Şahin (30/6), Antônio da Silva (22/1), Kagava Sindzsi (18/8), Sebastian Kehl (6), Markus Feulner (6) középpályások, Robert Lewandowski (33/8), Lucas Barrios (32/16), Mohamed Zidan (8), Marco Stiepermann (4) csatárok.

A sárga-feketék mindössze nyolc gólt kaptak otthon, a Signal-Iduna-Parkban, egyetlen vereséget szenvedve. Rögtön az első játéknapon kikaptak saját közönségük előtt a Bayer Leverkusentől (0-2), de aztán

A Borussia Dortmund gólját ünnepli Reus, Kagava és Schmelzer

legközelebb csak az utolsó 2010-es bajnokin, Frankfurtban nem szereztek pontot. A teljes mérleget figyelembe véve hét ponttal előzték meg az ezüstérmes Bayer Leverkusent és tízzel a Bayern Münchent. A kilencedik fordulótól kezdődően már nem is adták át másnak a vezetést. Többen is kiváló teljesítményt nyújtottak, a *Kicker* osztályozókönyve szerint az idény legjobb öt játékosa dortmundi volt. (Sorrendben: Hummels, Kagava, Şahin, Götze, Bender.)

A DFB kupája is a Ruhr-vidékre került, a Schalke 04 vitte haza, a berlini döntőben 5-0-ra kiütve az MSV Duisburgot. Kiváló futballisták játszottak a „királykékeknél", mint Manuel Neuer, Benedikt Höwedes, Christoph Metzelder, valamint a nagyszerű támadóötös: Jurado, Jefferson Farfán, Klaas-Jan Huntelaar, Julian Draxler és a Real Madrid korábbi csillaga, Raúl. A kupadöntőben még nem játszott, de már majdnem a mérkőzések felén szerepet kapott a 23 éves szupertehetség, Ivan Rakitić.

Marcel Schmelzer és a brémai Aaron Hunt kettőse

Kockázatos döntésnek tűnt az orosz futballban a 2010-es szezon előtt a szentpétervári Zenit döntése: noha az előző idényben szinte minden külföldi edző sikertelennek bizonyult, mégis az olasz Luciano Spallettire bízta a vezérkar a csapatot. Az AS Romától érkező tréner 23 mérkőzésen át maradt veretlen a kék-fehérekkel, akik a kilencedik fordulótól kezdve mindvégig az élen álltak. Amikor a szentpétervériak kikaptak a Szpartaktól, majd bő két héttel később a CSZKA-tól is, már nem kellett nagyon izgulniuk. A Zenit hat ponttal előzte meg az egykori katonacsapatot, s tízzel az előző két bajnokság győztesét, a Rubint, mégpedig úgy, hogy az utolsó nyolc fordulóban csupán két győzelmet aratott.

Spalletti bajnokcsapatának keretében a következő játékosok kaptak szerepet: Vjacseszlav Malafejev (21), Jurij Zsevnov (8), Dmitrij Borogyin (1) kapusok, Alekszandr Anjukov (27/1), Nicolas Lombaerts (26/3), Tomáš Hubočan (23), Bruno Alves (14), Ivica Križanac (14/1), Alekszandar Lukovics, Fernando Meira (11), Michael Lumb (2) védők, Konsztantyin Zirjanov (28/2), Danny (27/10), Vlagyimir Bisztrov (25/6), Igor Gyenyiszov (24), Roman Sirokov (21/6), Danko Lazovics (20/5), Alessandro Rosina (15/2), Viktor Fajzulin (14/2), Huszti Szabolcs (13/1), Szergej Szemak (12/2), Alekszej Jonov (11) középpályások, Alekszandr Kerzsakov (28/13), Makszim Kanunnyikov (12/1), Alekszandr Buharov (10/4) csatárok.

A bajnokcsapat a korábbi évek „gyakorlatához" képest nagyon sok játékost, hét futballistát adott a hagyományos „33-as" lista első sora alapján megünnepelt Év csapatába (Anjukov, Hubočan, Gyenyiszov, Zirjanov, Danny, Bisztrov, Kerzsakov), a két szélsőhátvédet, a négy középpályást és az egyik csatárt.

A CSZKA Moszkva az országos kupa megnyerésével vigasztalódott. Nagy érdemei voltak a sikerben Seydou Doumbiának, aki a Zenit elleni negyeddöntőben és a Szpartak ellen tizenegye-

sekkel megnyert elődöntőben is szerzett gólt, majd az Alanyija Vlagyikavkaz elleni, Jaroszlavlban rendezett 2-0-s finálét ő nyerte meg duplájával. Az elefántcsontparti csatár volt az évtized első felének legjobb légiósa Oroszországban.

Brazíliában a szezon előtt szerződtetett Muricy Ramalho által dirigált Fluminense nyerte meg a bajnoki címet. Kétarcú csapat volt akkoriban a Flu, amely 2008-ban a Libertadores Kupa, 2009-ben pedig a Copa Sudamericana döntőjébe is bejutott, miközben utóbbi évben csak vergődött a brazil Serie A-ban. Az idény kétharmada után 98 százalékos volt a valószínűsége a kiesésének. Abban a szezonban 27 új játékost szerződtettek és öt vezetőedzőt fogyasztottak el a piros-fehér-zöldek – de végül megmenekültek. S a következő évben csodát műveltek: történetük során harmadszor nyerték meg a campeonato brasileirót. A Fluminense bajnokcsapatának keretébe tartoztak a 2010-es esztendőben: Ricardo Berna, Fernando Henrique, Mariano, Gum, Leandro Euzébio, André Luís, Carlinhos, Diguinho, Valencia, Fernando Bob, Júlio César, Rodriguinho, Deco, Darío Conca, Marquinho, Emerson Sheik, Fred, Washington. Az idény sztárjának az argentin Dario Conca bizonyult, a CBF, vagyis a szövetség, valamint két tekintélyes újság, a *Lance* és a *Placar* is a legjobbnak találta. Deco, aki korábban Portugáliában, Spanyolországban és Angliában hat országos bajnoki címet szerzett, 33 évesen Brazíliában is a liga legjobbja lett a csapatával.

Émersont ünneplik a Fluminense bajnoki címét bebiztosító gól után

Argentínában az Aperturát az Estudiantes, a Clausurát a Vélez Sarsfield nyerte meg. Alejandro Sabella legénysége a begyűjthető pontok 79,8 százalékát szerezte meg, a 19 fordulóban csupán nyolc gólt kapott. Játékosai közül kiemelkedett a veterán Juan Sebastián Verón és a később a szintén a Manchester Unitedig is eljutó Marcos Rojo, valamint a 2014-ben Rojóhoz hasonlóan vb-ezüstérmes Enzo Pérez. A névsor: Agustín Orion, César Taborda kapusok, Leandro Desábato, Raúl Iberbia, Facundo Roncaglia, Gabriel Mercado, Federico Fernández, Germán Ré védők, Marcos Rojo, Enzo Pérez, Matías Sánchez, Juan Sebastián Verón, Michael Hoyos, Maximiliano Núñez, Rodrigo Braña, Darío Steffanato, Leandro Benítez középpályások, Juan Pablo Pereyra, Gastón

Fernández, Leandro González, Hernán Rodrigo López, Carlos Auzqui, Mauricio Carrasco csatárok. A Clausurát az előző fél év ezüstérmese, a Vélez Sarsfield fejezte be a mezőny élén, Ricardo Gareca irányításával. (Az Estudiantes visszaesett a tizenharmadik helyre…)

A kék-fehérek bő kerete az alábbi volt: Marcelo Barovero, Germán Montoya, Alan Aguerre, Andrés Desábato kapusok, Fabián Cubero, Gastón Díaz, Fernando Tobio, Sebastián Domínguez, Emiliano Papa, Fernando Ortíz, Mariano Bíttolo, Emanuel Olivera, Gino Peruzzi, Juan Sills védők, Franco Razzotti, Héctor Canteros, Augusto Fernández, Víctor Zapata, Ricardo Alvarez, Leandro Desábato, Iván Bella, Brian Ferreira, Federico Freire, Maximiliano Moralez, David Ramírez középpályások, Santiago Silva, Juan Manuel Martínez, Guillermo Franco, Jorge Correa, Maximiliano Giusti, Ezequiel Rescaldani, Agustín Vuletich csatárok.

ARANYLABDA, 2010

A La Masía diadala

Új rendszer szerint ítélték oda az Aranylabdát 2011 első napjaiban, az előző évi teljesítmények alapján. Miután a FIFA egyezségre jutott a *France Football* magazinnal, az anket ötletgazdájával és lebonyolítójával, egyesítették a két szervezet választását, kibővítették a kategóriákat, s jelentősen megnövelték a voksolók számát azzal, hogy a világszövetség korábbi ankétjaihoz hasonlóan a szövetségi kapitányok és a válogatottak csapatkapitányai is szavaztak. December 6-án bejelentették minden kategóriában, hogy kik jutottak az első három közé, majd a január 10-i, zürichi gálán átadták a díjakat. A legnagyobb figyelemmel kísért kategóriában az Év férfi játékosának Lionel Messit választották, két világbajnok klubtársa, Andrés Iniesta és Xavi előtt. A Barcelona utánpótlás-nevelő műhelye lett az első akadémia, amelynek egykori növendékei a képzeletbeli dobogó mindhárom fokát elfoglalták egy Aranylabda-szavazáson.

Aranylabda, 2010

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 22,65 százalék, 2. Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona) 17,36, 3. Xavi Hernandez (spanyol, FC Barcelona) 16,48, 4. Wesley Sneijder (holland, Internazionale) 14,48, 5. Diego Forlán (uruguayi, Atlético Madrid) 7,61, 6. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 3,92, 7. Iker Casillas (spanyol, Real Madrid) 2,90, 8. David Villa (spanyol, Valencia, FC Barcelona) 2,25, 9. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC) 1,68, 10. Xabi Alonso (spanyol, Real Madrid) 1,52. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Az Év férfi edzője: José Mourinho (portugál, Internazionale, Real Madrid). Az Év női játékosa: Marta (brazil, FC Gold Pride). Az Év női edzője: Silvia Neid (német, német válogatott). Puskás-díjas: Hamit Altintop (török, Bayern München). Elnöki különdíj: Desmond Tutu. FIFA Fair play-díj: Haiti U17-es női válogatott. A FIFPro Év tizenegye: Iker Casillas – Maicon, Puyol, Piqué, Lúcio – Sneijder, Iniesta, Xavi – Messi, Villa, Cristiano Ronaldo

A Lille OSC.
Hátul, balról: Rami, Chedjou, Sow, Béria, Cabaye, Gervinho.
Elöl: Hazard, Landreau, Mavuba, Debuchy, Balmont

A Borussia Dortmund.
Hátul, balról: Weidenfeller, Grosskreutz, Hummels, Subotic, Bender.
Elöl: Błaszczykowski, Şahin, Dédé, Kagava, Piszczek, Ântonio da Silva

Az FC Barcelona.
Hátul, balról: Abidal, Keita, Busquets, Piqué, Victor Valdés.
Elöl: Messi, Daniel Alves, Pedro, Krkić, Maxwell, Xavi

A Zenit. Hátul, balról. Križanac, Lazovics, Bruno Alves, Hubočan, Malafejev, Buharov. Elöl: Danny, Gyenyiszov, Bisztrov, Lukovics, Zirjanov

A Manchester United. Hátul, balról: McNallly orvos, Strudwick edző, Berbatov, Evans, O'Shea, Smalling, Ferdinand, Obertan, Vidics, Carrick, Fletcher, Macheda, Steele edző, Wylle szertáros. Középen: Armer gyúró, Morgan szertáros, Valencia, Ânderson, Nani, Brown, Amos, Van der Sar, Kuszczak, Gibson, Cleverley, Rafael, Swire és Hough gyúrók. Elöl: De Laet, Pak, Owen, Fabio, Meulensteen, Giggs, Ferguson menedzser, Neville, Phelan edző, Evra, Rooney, Hernandez, Scholes

Az AC Milan. Hátul, balról: Ronaldinho, Thiago Silva, Ambrosini, Nesta, Bonera, Amelia. Elöl: Borriello, Boateng, Huntelaar, Pirlo, Antonini

AZ ÉV CSAPATA

Santostikus sikerek

A klub nevét és a fantasztikus szó megfelelőjét összekombinálva „második Santásticónak" nevezik a Santosnál a kétezres évek első és második évtizedének fordulóját, a klub új sikerkorszakát. Az anyagi nehézségekkel küzdő egyesület – mivel nem volt pénze minőségi, befutott játékosokat szerződtetni – fiatalokkal töltötte fel a keretét. Köztük olyan szikrázóan tehetséges ifjakkal, mint a tizenhét éves Neymar vagy a három évvel idősebb Ganso, akinek felvett neve Libát jelent. São Paulo állam 2010-es bajnokságának megnyerése már jelezte, hogy jó úton jár a csapat, amelyben még játszott a rövid időre hazatérő Robinho is. A 2010-es Brazil Kupa elnyerése után az országos bajnokság nem sikerült jól, ezért aztán a vezérkar váltott az edzői poszton: a Fluminense bajnokcsapatától megszerezte a korszak legkiválóbb hazai

AZ EDZŐ

Fél évtized uralkodója

MURICY RAMALHO 1955. november 30-án született São Paulóban. A São Paulo FC nevelése volt, 1973 és 1979 között játszott a csapatban, és 1975-ben állami, 1977-ben országos bajnoki címet nyert. 1979-től 1985-ig, egy rövid, a riói Américánál töltött időszakot (1984) leszámítva Mexikóban, a Pueblában futballozott, s ott is országos bajnok lett 1983-ban. Sérülése miatt viszonylag fiatalon visszavonult. 1993 óta edzőként dolgozik, sorrendben a Puebla, a São Paulo FC korosztályos csapata, a Guaraní, a kínai Sanghaj Senhua, az Ituano, a Botafogo-SP, a Portuguesa Santista, a Náutico, a Santa Cruz, újra a Náutico, a Figueirense edzője volt. 1994-ben az SPFC-vel a Copa Conmebol, 1996-ban a Copa Master győztese, 1998-ban a sanghajiakkal a Kínai Kupa győztese, 2001-ben és 2002-ben is a Náuticóval Pernambuco állam bajnoka lett, de új fejezet kezdődött a pályafutásában 2003-tól, amikor Porto Alegrébe, az Internacionalhoz került, a sikerek korszaka. Az Internacionalt (2003, 2004–2005), a São Paulo FC-t (2006–2009), a Palmeirast (2009–2010), a Fluminensét (2010–2011), a Santost (2011–2013), újra a São Paulo FC-t (2013–2015) és a Flamengót (2016) irányította. Négyszer is megnyerte a brazil bajnokságot (2006, 2007, 2008, 2010), kétszer Rio Grande do Sul (2003, 2005), háromszor São Paulo állam (2004, 2011, 2012) bajnokságát is, az újabb nemzetközi diadalok, a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) elhódítása mellett. 2005 és 2010 között, hat idény alatt ötször is megválasztották a brazil bajnokság legjobb edzőjének. A harcias, szókimondó, öntörvényű szakember az utóbbi években tévés elemzőként, szakkommentátorként dolgozik.

edzőjét, Muricy Ramalhót. Vele a gárda újra megnyerte a campeonato paulistát, sőt aztán az uruguayi Peñarol ellen a Libertadores Kupát is. Utóbbi olyan siker volt, amelyet a klub nagyszerű korábbi játékosai közül csak 1962-ben és 1963-ban Pelé és nagy generációja tudott elérni. Az SFC hamarosan megpróbálta pénzre váltani a csapat sikereit: 2011-ben Danilóért tizenöt-, Jonathanért öt-, 2012-ben Gansóért kilenc-, 2013-ban Rafaelért öt-, Neymarért 88 millió eurót kapott.

A Santos FC szűk keretének tagjai a 2010–2011-es idényben

RAFAEL Cabral Barbosa: 1990. május 20-án született Sorocabában, São Paulo államban. Klubjai a Santos FC (2003–2013), a Napoli (2013–2018) és a Sampdoria (2018–2019) voltak, 2019 óta a Reading kapusa. São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), a Brazil Kupa (2010), az Olasz Kupa (2013–2014), a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese. A brazil válogatottban (2012) háromszor védett.

DANILO Luiz da Silva: 1991. július 15-én született Bicasban, Minas Gerais államban. Klubjai a Tupynambás (2004–2005), az América Mineiro (2006–2010), a Santos (2010–2011), az FC Porto (2012–2015), a Real Madrid (2015–2017), a Manchester City (2017–2019) voltak, 2019 óta a torinói Juventus játékosa. São Paulo állam bajnoka (2011), kétszeres portugál bajnok (2011–2012, 2012–2013), spanyol bajnok (2016–2017), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019), olasz bajnok (2019–2020), a Libertadores Kupa győztese (2011), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2016, 2017), UEFA Szuperkupa-győztes (2016), klubvilágbajnok (2016). A brazil válogatottban 2011 óta 25 mérkőzésen 1 gólt szerzett, vb-résztvevő (2018), olimpiai ezüstérmes (2012).

EDU DRACENA (Eduardo Luís Abonízio de Souza): 1981. május 18-án született Dracenában, São Paulo államban. Klubjai a Guaraní (1999–2003), közben az Olympiakosz (2002–2003), a Cruzeiro (2003–2006), a Fenerbahçe (2006–2009), a Santos FC (2009–2015), a Corinthians (2015) és a Palmeiras (2016–2019) voltak. Görög bajnok (2002–2003), négyszeres brazil bajnok (2003, 2015, 2016, 2018), a Brazil Kupa kétszeres győztese (2003, 2010), Minas Gerais állam háromszoros bajnoka (2003, 2004, 2006), török bajnok (2006–2007), Török Kupa-győztes (2006–2007), São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), a Libertadores Kupa győztese (2011). A brazil válogatottban (2007) két mérkőzésen játszott.

Severino dos Ramos DURVAL da Silva: 1980. július 11-én született Cruz do Espirito Santóban, Paraíba államban. Klubjai a Confiança de Sapé-PB (1998), az Unibol-PB (1999–2001), a Botafogo-PB (2002–2003), a Brasilense (2004), az Atlético Paranaense (2005), a Sport Recife (2006–2009), a Santos FC (2010–2013), majd újra a Sport (2013–2019) voltak. Paraíba állam bajnoka (2003), a Distrito Federal bajnoka (2004), Parana állam bajnoka (2005), Pernambuco állam ötszörös bajnoka (2006, 2007, 2008, 2009, 2014), São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), a Brazil Kupa kétszeres győztese (2008, 2010), a Copa do Nordeste győztese (2014), Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese. A brazil válogatottban (2012) egyszer játszott.

LÉO (Leonardo Lourenço Bastos): 1975. július 6-án született Campos dos Goytacazesben, Rio de Janeiro államban. Klubjai az Americano (1996), az União São João (1997–1998), a Palmeiras (1999), a Santos (2000–2005), az SL Benfica (2005–2009) és újra a Santos (2009–2014) voltak. Kétszeres brazil bajnok (2002, 2004), São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), a Brazil Kupa (2010), a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese. A brazil válogatottban (2001–2005) 7-szer játszott, a Konföderációs Kupa győztese (2005).

ALEX SANDRO Lobo Silva: 1991. január 26-án született Catanduvában, São Paulo államban. Klubjai az Atlético Paranaense (2008–2010), a Deportivo Maldonado (2010–2011), közben kölcsönjátékosként a Santos FC (2010–2011), majd az FC Porto (2011–2015) voltak, 2015 óta a torinói Juventus tagja. A Brazil Kupa győztese (2010), kétszeres portugál bajnok (2011–2012, 2012–2013), ötszörös olasz bajnok (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, (2019–2020), az Olasz Kupa háromszoros győztese (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Libertadores Kupa győztese (2011), BL-döntős (2017). A brazil válogatottban 2011 óta 23 mérkőzésen 1 gólt szerzett, a Copa América győztese (2019), olimpiai ezüstérmes (2012).

Marcos AROUCA da Silva: 1986. augusztus 11-én született Duas Barrasban, Rio de Janeiro államban. Klubjai a Fluminense (2000–2008), a São Paulo FC (2009–2010), a Santos FC (2010–2015), a Palmeiras (2015–2018), kölcsönben az Atlético Mineiro (2018) és a Vitória (218) tagja volt, 2020 eleje óta a Figueirense játékosa. Rio de Janeiro állam bajnoka (2005), São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), brazil bajnok (2015), a Brazil Kupa háromszoros győztese (2007, 2010, 2016), a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese. A brazil válogatottban (2012–2013) négy mérkőzésen játszott.

ADRIANO Bispo dos Santos: 1987. május 29-én született São Vicentében, São Paulo államban. Klubjai a Santos FC (2004–213), közben kölcsönben a São Caetano (2009–2010), a Grêmio PBPA (2013–2015), kölcsönben a Vitória (2014), az Avaí (2015–2016), a Grêmio Novorizontino (2016), a Goiás (2016), a CRB (2017–2018), a Santo André (2018) és a Portuguesa (2019) voltak, 2020 eleje óta az Imperatríz futballistája. São Paulo állam háromszoros bajnoka (2007, 2011, 2012), a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese.

ELANO Blumer: 1981. június 14-én született Iracemápolisban, São Paulo államban. Klubjai a Guaraní (1998–1999), az Internacional-SP (2000), a Santos FC (2001–2005), a Sahtar Donyeck (2005–2007), a Manchester City (2007–2009), a Galatasaray (2009–2011), újra a Santos (2011–2012), a Grêmio FBPA (2012–2014), a Flamengo (2014), az indiai Csennaijin FC (2014), harmadszor is a Santos (2015–2016), közben kölcsönben a Csennaijin (2015) voltak. Kétszeres brazil bajnok (2002, 2004), São Paulo állam négyszeres bajnoka (2011, 2012, 2015, 2016), kétszeres ukrán bajnok (2004–2005, 2005–2006), Rio de Janeiro állam bajnoka (2014), indiai bajnok (2015), a Libertadores Kupa győztese (2011). A brazil válogatottban (2004–2011) 50 mérkőzésen 9 gólt szerzett. A Copa América győztese (2007), a Konföderációs Kupa győztese (2009), vb-résztvevő (2010).

GANSO (Paulo Henrique Chagas de Lima): 1989. október 12-én született Ananindeuában, Pará államban. Klubjai a Tuna Luso (1996–2004), a Paysandu 82005), a Santos FC (2005–2012), a São Paulo FC (2012–2016), a Sevilla FC (2016–2019), közben kölcsönjátékosként az Amiens (2018–2019) voltak, 2019 óta a Fluminense játéko-

sa. Rio állam bajnoka (2020), Brazil Kupa (2010), a Libertadores Kupa (2011), a Recopa Sudamericana (2012) és a Copa Sudamericana (2012) győztese. A brazil válogatottban (2010–2012) nyolc mérkőzésen játszott. Olimpiai ezüstérmes (2012).

NEYMAR da Silva Santos JÚNIOR: 1992. február 5-én született Mogi das Cruzesben. Klubjai a Portuguesa (1999–2003), a Santos FC (2003–2013) és az FC Barcelona (2013–2017) voltak, 2017 óta a Paris Saint-Germain játékosa. São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), a Brazil Kupa győztese (2010), kétszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016), a spanyol Király Kupa háromszoros győztese (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), háromszoros francia bajnok (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), a Francia Kupa kétszeres győztese (2017–2018, 2019–2020), a francia Ligakupa kétszeres győztese (2017–2018, 2019–2020), a Libertadores Kupa (2011) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese, a Bajnokok Ligája győztese (2015), klubvilágbajnok (2015). A brazil válogatottban (2010–) 101 mérkőzésen 61 gólt szerzett. Olimpiai bajnok (2016), olimpiai ezüstérmes (2012), a Konföderációs Kupa győztese (2013), vb-résztvevő (2014, 2018).

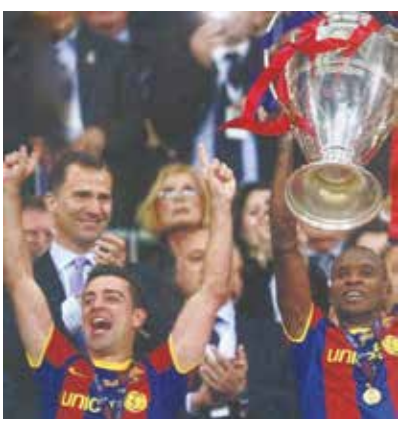
PARÁ (Marcos Rogério Ricci Lopes): 1986. február 14-én született São João do Araguaíában, Pará államban. Klubjai a Barcelona-SP, a Santo André (2003–2008), a Santos (2008–2012), a Grêmio PBPA (2012–2015), a Flamengo (2015–2019) voltak, 2019 óta ismét a Santos tagja. São Paulo állam kétszeres bajnoka (2010, 2011), Rio de Janeiro állam kétszeres bajnoka (2017, 2019), a Brazil Kupa kétszeres győztese (2004, 2010), a Libertadores Kupa győztese (2011).

BRUNO RODRIGO Fenelon Palomo: 1985. április 12-én született São Paulóban. Klubjai a Jalesense (2003), a Portuguesa (2004–2009), a Santos FC (2010–2012), a Cruzeiro (2013–2016) és a Grêmio PBPA (2017) voltak. São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), Minas Gerais állam bajnoka (2014), kétszeres brazil bajnok (2013, 2014), a Brazil Kupa győztese (2010), a Libertadores Kupa kétszeres győztese (2011, 2017) és a Recopa Sudamericana (2012) győztese.

BAJNOKOK LIGÁJA

Róma után Madridban is két gól volt a felek között

Abidal kezében a BL-serleg

A rájátszásokkal megbonyolított selejtezőrendszer legyűrése után jutott el a BL-mezőny az út csoportkörös szakaszához, de addig a talpon maradottak – a bevált trend szerint – számos jeles társuktól vehettek érzékeny búcsút. Kibukott (a teljesség igénye nélkül) a Celtic FC, az RSC Anderlecht, a Sampdoria, a Dinamo Kijev, a Zenit Szentpétervár, a Dinamo Zagreb, a Sevilla FC, az AIK Stockholm, a Fenerbahçe, a PAOK Szaloniki, a Sparta Praha, valamint a Young Boys. És még csak a prológusnál tartott az előadás!

A csoportküzdelmek kiegyensúlyozottságát jelzi, hogy nem akadt százszázalékos győztesük, és csupán három klub tudta vereség nélkül befejezni őket (FC Bar-

celona, Real Madrid, Manchester United), közülük kettő vívta a végjátékot. Mindössze két gárda nem gyűjtött pontot, a zsolnai és a belgrádi.

A nyolcaddöntő meglepetésére a Sahtar mindkétszer két vállra fektette a Rómát, a Schalke lemetszette a Valencia, az Inter a Bayern skalpját. A nyolc közé három angol alakulat masírozott, s az egyik túl is jutott ezen a magasságon. (Igaz, kettőt közülük összesorsoltak.) Szenzációként hatott, hogy a gelsenkircheniek oda és vissza lebirkózták az Intert, bravúrjukkal a négy közé léptek, ám ott elfogyott a tudományuk. A másik ágon spanyol klasszikust rendeztek, amelyből a Barça veretlenül menetelt a fináléba.

Gerard Piqué emléket gyűjt

Londonban megismétlődött a két évvel korábbi „római randevú", és újfent két góllal bizonyult jobbnak a kék-gránátvörös együttes. A második félidőben nyújtott határozottabb teljesítményével megérdemelte a trófeát a Blaugrana, amelynek mindhárom csatára szerzett gólt a döntőben. Kassai Viktor és a stábja vezette a mérkőzést, azóta sem volt magyar szereplője a nemzetközi kupadöntőknek.

A sorozat gólkirálya, Lionel Messi (FC Barcelona) másodszor is megvédte a trónját, ezúttal 12 gólig jutott.

2. selejtezőkör. Levadia Tallinn–Debreceni VSC 1-1, 2-3

3. selejtezőkör. Debreceni VSC–FC Basel 0-2, 1-3

A csoport. FC Internazionale–Werder Bremen 4-0, 0-3, Tottenham Hotspur–FC Twente Enschede 4-1, 3-3, Werder–Tottenham 2-2, 0-3, Twente–Inter 2-2, 0-1, Inter–Tottenham 4-3, 1-3, Werder–Twente 0-2, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Tottenham Hotspur 11 pont, 2. FC Internazionale 10 pont, 3. FC Twente Enschede 6 pont, 4. Werder Bremen 5 pont

B csoport. Schalke 04–Olympique Lyonnais 3-0, 0-1, SL Benfica–Hapoel Tel-Aviv 2-0, 0-3, Lyon–Benfica 2-0, 3-4, Hapoel–Schalke 0-0, 1-3, Schalke–Benfica 2-0, 2-1, Lyon–Hapoel 2-2, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Schalke 04 13 pont, 2. Olympique Lyonnais 10 pont, 3. SL Benfica 6 pont, 4. Hapoel Tel-Aviv 5 pont

C csoport. Manchester United–Valencia CF 1-1, 1-0, Rangers FC–Bursaspor 1-0, 1-1, Valencia–Rangers 3-0, 1-1, Bursaspor–Manchester U 0-3, 0-1, Manchester U–Rangers 0-0, 1-0, Valencia–Bursaspor 6-1, 4-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 14 pont, 2. Valencia CF 11 pont, 3. Rangers FC 6 pont, 4. Bursaspor 1 pont

D csoport. FC Barcelona–FC København 2-0, 1-1, Rubin Kazany–Panathinaikosz 0-0, 0-0, København–Rubin 1-0, 0-1, Panathinaikosz–Barcelona 0-3, 1-5, Rubin–Barcelona 1-1, 0-2, København–Panathinaikosz 3-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. FC København 10 pont, 3. Rubin Kazany 6 pont, 4. Panathinaikosz 2 pont

E csoport. FC Bayern München–AS Roma 2-0, 2-3, FC Basel–CFR Cluj 1-0, 1-2, Roma–Basel 1-3, 3-2, CFR–Bayern 0-4, 2-3, Bayern–Basel 3-0, 2-1, CFR–Roma 1-1, 1-2. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 15 pont, 2. AS Roma 10 pont, 3. FC Basel 6 pont, 4. CFR Cluj 4 pont

F csoport. Chelsea FC–Olympique Marseille 2-0, 0-1, Szpartak Moszkva–MŠK Žilina 3-0, 2-1, Žilina–Chelsea 1-4, 1-2, Marseille–Szpartak 0-1, 3-0, Chelsea–Szpartak 4-1, 2-0, Marseille–Žilina 1-0, 7-0. A

csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 15 pont, 2. Olympique Marseille 12 pont, 3. Szpartak Moszkva 9 pont, 4. MŠK Žilina 0 pont

G csoport. Real Madrid–AC Milan 2-0, 2-2, AFC Ajax–AJ Auxerre 2-1, 1-2, Milan–Ajax 0-2, 1-1, Auxerre–Real Madrid 0-1, 0-4, Milan–Auxerre 2-0, 2-0, Ajax–Real Madrid 0-4, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 16 pont, 2. AC Milan 8 pont, 3. AFC Ajax 7 pont, 4. AJ Auxerre 3 pont

H csoport. Sahtar Donyeck–Arsenal FC 2-1, 1-5, SC Braga–Partizan Beograd 2-0, 1-0, Partizan–Sahtar 0-3, 0-1, Arsenal–Braga 6-0, 0-2, Sahtar–Braga 2-0, 3-0, Partizan–Arsenal 1-3, 1-3. 1. Sahtar Donyeck 15 pont, 2. Arsenal FC 12 pont, 3. SC Braga 9 pont, 4. Partizan Beograd 0 pont

Nyolcaddöntő. AS Roma–Sahtar Donyeck 2-3, 0-3, AC Milan–Tottenham Hotspur 0-1, 0-0, Valencia CF–Schalke 04 1-1, 1-3, FC Internazionale–FC Bayern München 0-1, 3-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Inter), Olympique Lyonnais–Real Madrid 1-1, 0-3, Arsenal FC–FC Barcelona 2-1, 1-3, Olympique Marseille–Manchester United 0-0, 1-2, FC København–Chelsea FC 0-2, 0-0

Negyeddöntő. Real Madrid–Tottenham Hotspur 4-0, 1-0, Chelsea FC–Manchester United 0-1, 1-2, FC Barcelona–Sahtar Donyeck 5-1, 1-0, FC Internazionale–Schalke 04 2-5, 1-2

Elődöntő. Schalke 04–Manchester United 0-2, 1-4, Real Madrid–FC Barcelona 0-2, 1-1

Döntő

FC Barcelona–Manchester United 3-1 (1-1)

2011. május 28., London, Wembley Stadion, 87 695 néző. Jv.: Kassai Viktor (magyar)

FC Barcelona: Víctor Valdés – D. Alves (Puyol, 88.), Mascherano, Piqué, Abidal – Xavi, Busquets, Iniesta – Messi, D. Villa (S. Keita, 86.), Pedro (Afellay, 92.)

Manchester United: Van der Sar – Fábio (Nani, 69.), R. Ferdinand, Vidics, Evra – Valencia, Carrick (Scholes, 77.), Giggs, Pak Dzsi Szung – Rooney – „Chicharito" Hernández

Gólszerzők: Pedro (27.), Rooney (34.), Messi (54.), D. Villa (69.)

EURÓPA-LIGA

Portugál házidöntő Dublinban

Az Európa-liga 2010–2011-es idénye magyar szempontból szokatlanul jónak minősül, hisz az ETO egészen a rájátszásig nyomult, míg a DVSC, bár nem tudott újfent bejutni a Bajnokok Ligájába, ebben a sorozatban folytathatta, és a csoportkörben egyszer megverte a hírneves Sampdoriát.

Már a selejtezőkben elbúcsúzott jó néhány, korábban a nemzetközi porondon sikeres alakulat. Így a Celtic, az Aston Villa, a Crvena zvezda, a Feyenoord, az IFK Göteborg, a Slovan Bratislava, a Dinamo Tbiliszi, az Olympiakosz, a Fenerbahçe, a Dinamo București, a Ruch Chorzów, a Wisła Kraków, a Maccabi Tel-Aviv, a Sturm Graz, az Austria Wien, a Grasshopper-Club, a Dundee United, a Brøndby, az AIK Stockholm, a Lokomotiv Moszkva vagy a Dnyepr Dnyepropetrovszk.

Az A csoportban a Lech maga mögé utasította a Juventust meg a Salzburgot, s csak jobb gólkülönbségével előzte meg a Manchester

Radamel Falcao megkékült

City. A torinóiak mind a hat meccsükön „ikszeltek”! A B-ből másodikként továbbjutott az Arisz Szaloniki, míg a címvédő Atlético Madrid, valamint a görögöknél papíron erősebb Rosenborg elbúcsúzott. A D-ből továbblépett a PAOK, vagyis nem kis meglepetésre mindkét szaloniki klub túlélte a csoportkört.

Az FC Porto ünnepel a Braga elleni házidöntő megnyerése után

Az E érdekessége, hogy három egykori szovjet alakulat vívott benne csatákat, és kettő tovább is került, tetejébe a G csoportban a szentpétervári Zenit valamennyi mérkőzését megnyerte.

Az újbóli egyenes kieséses szakaszban csatlakozott a mezőnyhöz a BL-ből átkerülő nyolc gárda. A nyolc közé jutásért születtek meghökkentő eredmények, például a Braga kiütötte a Liverpoolt, a Dinamo Kijev a Man Cityt, a Twente a Zenitet, a moszkvai Szpartak az Ajaxot.

Az elődöntőbe egy spanyol és három portugál verekedte be magát, majd a döntő tisztán portugál párharcot hozott. Dublinban Radamel Falcao egyetlen gólja a „sárkányok” kezére adta a trófeát. (A kolumbiai támadó lett a torna gólkirálya 17 találattal.) Sokat elmond a XXI. század labdarúgásáról, hogy az ír fővárosban szerepet kapó 27 futballistából 11 volt brazil és csupán 7 portugál. Vagy úgy még árulkodóbb, ha azt írjuk, hogy a 27-ből 18 Dél-Amerikában született?

Első selejtezőkör. FK Tiranä–Zalaegerszegi TE 0-0, 1-0 (hosszabbításban), FC Nitra–Győri ETO 2-2, 1-3

Második selejtezőkör. Videoton–NK Maribor 1-1, 0-2, Atirau FK–Győri ETO 0-2, 0-3

Harmadik selejtezőkör. Győri ETO–Montpellier 0-1, 1-0 (tizenegyesekkel jutott tovább az ETO)

Rájátszás a csoportkörbe kerülésért. Győri ETO–Dinamo Zagreb 0-2, 1-2, Debreceni VSC–Liteksz Lovecs 2-0, 2-1

Csoportkör

A csoport. Manchester City–Juventus FC 1-1, 1-1, Lech Poznań–Red Bull Salzburg 1-0, 2-0, Juventus–Lech 3-3, 1-1, Salzburg–Man City 0-2, 0-3, Man City–Lech 3-1, 1-3, Salzburg–Juventus 1-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 11 pont, 2. Lech Poznań 11 pont, 3. Juventus FC 6 pont, 4. Red Bull Salzburg 2 pont

B csoport. Bayer Leverkusen–Arisz Szaloniki 1-0, 0-0, Atlético Madrid–Rosenborg BK 3-0, 2-1, Arisz–Atlético 1-0, 3-2, Rosenborg–Bayer 0-1, 0-4, Arisz–Rosenborg 2-0, 1-2. Bayer–Atlético 1-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Bayer Leverkusen 12 pont, 2. Arisz Szaloniki 10 pont, 3. Atlético Madrid 8 pont, 4. Rosenborg BK Trondheim 3 pont

C csoport. Sporting CP–Lille OSC 1-0, 2-1, KAA Gent–Levszki Szófia 1-0, 2-3, Lille–Gent 3-0, 1-1, Levszki–Sporting 1-0, 0-5, Sporting–Gent 5-1, 1-3, Lille–Levszki 1-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Sporting CP 12 pont, 2. Lille OSC 8 pont, 3. KAA Gent 7 pont, 4. Levszki Szófia 7 pont

D csoport. Villarreal CF–PAOK Szaloniki 1-0, 0-1, Dinamo Zagreb–FC Bruges 0-0, 2-0, PAOK–Dinamo 1-0, 1-0, Bruges–Villarreal 1-2, 1-2, Dinamo–Villarreal 2-0, 0-3, Bruges–PAOK 1-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Villarreal CF 12 pont, 3. PAOK Szaloniki 11 pont, 3. Dinamo Zagreb 7 pont, 4. FC Bruges 3 pont

E csoport. Dinamo Kijev–BATE Boriszov 2-2, 4-1, AZ Alkmaar–Sheriff Tiraspol 2-1, 1-1, Sheriff–Dinamo 2-0, 0-0, BATE–AZ 4-1, 0-3, Dinamo–AZ 2-0, 2-1, Sheriff–BATE 0-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Kijev 11 pont, 2. BATE Boriszov 10 pont, 3. AZ Alkmaar 7 pont, 4. Sheriff Tiraspol 5 pont

F csoport. CSZKA Moszkva–US Palermo 3-1, 3-0, Sparta Praha–FC Lausanne-Sports 3-3, 3-1, Palermo–Sparta 2-2, 2-3, Lausanne–CSZKA 0-3, 1-5, CSZKA–Sparta 3-0, 1-1, Palermo–Lausanne 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. CSZKA Moszkva 16 pont, 2. Sparta Praha 9 pont, 3. US Palermo 7 pont, 4. FC Lausanne-Sports 1 pont

G csoport. Zenit Szentpétervár–RSC Anderlecht 3-1, 3-1, AEK Athén–Hajduk Split 3-1, 3-1, Hajduk–Zenit 2-3, 0-2, Anderlecht–AEK 3-0, 1-1, Zenit–AEK 4-2, 3-0, Hajduk–Anderlecht 0-2, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Zenit Szentpétervár 18 pont, 2. RSC Anderlecht 7 pont, 3. AEK Athén 7 pont, 4. Hajduk Split 3 pont

H csoport. VfB Stuttgart–Getafe CF 1-0, 3-0, Young Boys Bern–Odense BK 4-2, 0-2, Odense–VfB 1-2, 1-5, Getafe–Young Boys 1-0, 0-2, VfB–Young Boys 3-0, 2-4, Getafe–Odense 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. VfB Stuttgart 15 pont, 2. Young Boys Bern 9 pont, 3. Getafe CF 7 pont, 4. Odense BK 4 pont

I csoport. PSV Eindhoven–Metaliszt Harkov 0-0, 2-0, Debreceni VSC–Sampdoria 0-1, 2-0, Metaliszt–DVSC 5-0, 2-1, Sampdoria–PSV 1-1, 1-2, DVSC–PSV 0-3, 1-2, Sampdoria–Metaliszt 0-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. PSV Eindhoven 14 pont, 2. Metaliszt Harkov 11 pont, 3. Sampdoria 5 pont, 4. Debreceni VSC 3 pont

J csoport. Paris Saint-Germain–Sevilla FC 4-2, 1-0, Borussia Dortmund–Karpati Lvov 3-0, 4-3, Sevilla–Dortmund 2-2, 1-0, Karpati–PSG 1-1, 0-2, Sevilla–Karpati 2-0, 1-0, Dortmund–PSG 1-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 12 pont, 2. Sevilla FC 10 pont, 3. Borussia Dortmund 9 pont, 4. Karpati Lvov 1 pont

K csoport. Liverpool FC–SSC Napoli 3-1, 0-0, Steaua Bucureşti–FC Utrecht 3-1, 1-1, Napoli–Steaua 1-0, 3-3, Utrecht–Liverpool 0-0, 0-0, Steaua–Liverpool 1-1, 1-4, Napoli–Utrecht 0-0, 3-3. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 10 pont, 2. SSC Napoli 7 pont, 3. Steaua Bucureşti 6 pont, 4. FC Utrecht 5 pont

L csoport. FC Porto–Beşiktaş JK 1-1, 3-1, Rapid Wien–CSZKA Szófia 2-0, 1-2, CSZKA–Porto 0-1, 1-3, Beşiktaş–Rapid 2-0, 2-1, Porto–Rapid 3-0, 3-1, CSZKA–Beşiktaş 1-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 16 pont, 2. Beşiktaş JK 13 pont, 3. Rapid Wien 3 pont, 4. CSZKA Szófia 3 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. SSC Napoli–Villarreal CF 0-0, 1-2, Rangers FC–Sporting CP 1-1, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Rangers), Sparta Praha–Liverpool FC 0-0, 0-1, RSC Anderlecht–AFC Ajax 0-3, 0-2, Lech Poznań–SC Braga 1-0, 0-2, Beşiktaş JK–Dinamo Kijev 1-4, 0-4, FC Basel–Szpartak Moszkva 2-3, 1-1, Young Boys Bern–Zenit Szentpétervár 2-1, 1-3, Arisz Szaloniki–Manchester City 0-0, 0-3, PAOK Szaloniki–CSZKA Moszkva 0-1, 1-1, Sevilla FC–FC Porto 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Porto), Rubin Kazany–FC Twente 0-2, 2-2, Lille OSC–PSV Eindhoven 2-2, 1-3, SL Benfica–VfB Stuttgart 2-1, 2-0, BATE Boriszov–Paris Saint-Germain 2-2, 0-0 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a PSG), Metaliszt Harkov–Bayer Leverkusen 0-4, 0-2

Nyolcaddöntő. SL Benfica–Paris Saint-Germain 2-1, 1-1, Dinamo Kijev–Manchester City 2-0, 0-1, FC Twente–Zenit Szentpétervár 3-0, 0-2, CSZKA Moszkva–FC Porto 0-1, 1-2, PSV Eindhoven–Rangers FC

0-0, 1-0, Bayer Leverkusen–Villarreal CF 2-3, 1-2, AFC Ajax–Szpartak Moszkva 0-1, 0-3, SC Braga–Liverpool FC 1-0, 0-0

Negyeddöntő. FC Porto–Szpartak Moszkva 5-1, 5-2, SL Benfica–PSV Eindhoven 4-1, 2-2, Villarreal CF–FC Twente 5-1, 3-1, Dinamo Kijev–SC Braga 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Braga)

Elődöntő. SL Benfica–SC Braga 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Braga), FC Porto–Villarreal CF 5-1, 2-3

Döntő

FC Porto–SC Braga 1-0 (1-0)

2011. május 18., Dublin, Aviva Stadion, 44 391 néző. Jv.: Carlos Velasco Carballo (spanyol)

FC Porto: Helton – Săpunaru, Rolando, Otamendi, Á. Pereira – Guarín (Belluschi, 73.), Fernando, João Moutinho – Hulk, Falcao, S. Varela (James Rodríguez, 79.)

SC Braga: A. Moraes – M. Garcia, Paulão, A. Rodriguez (Mossoró, 46.), Sílvio – Custódio, H. Viana (Kaká, 46.), Vandinho – Alan, Lima (Meyong, 66.), Paulo César

Gólszerző: Falcao (44.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Szuperatléták

Abszolút Szuperkupa-újoncok csaptak össze Monacóban, mert bármilyen furcsán hangzik e két patinás klub esetében, 2010 előtt egyikőjük sem mérkőzött ezért a trófeáért. (Sőt, az Inter azóta sem.) A meccs emberévé választott, 2019. június 1-jén tragikus autóbalesetben elhunyt José Antonio Reyes előnyhöz juttatta Quique Sánchez Flores csapatát. Attól kezdve támadniuk kellett az addig jobbára csak támadgató fekete-kékeknek, ám így a védelmük fellazult, a madridiak villámgyors dél-amerikai csatárduója pedig teret nyert. Az akkor 22 esztendős Sergio Leonel Agüero a 83. percben remekül érkezett egy beadásra, hogy közelről, szemfülesen a hálóba pofozza a labdát. Az új edző, Rafa Benítez által dirigált olasz legénység az utolsó percben büntetőhöz jutott, de az előző szezonban, némi túlzással, minden helyzetét értékesítő Diego Milito lövését David de Gea kivédte. A Liverpooltól érkező spanyol edző az olasz Szuperkupát ugyan megnyerte a csapatával, ellenben néhány nappal később az európait elbukta.

Sztankovics és Simão Sabrosa

Atlético Madrid–FC Internazionale 2-0 (0-0)

2010. augusztus 27., Monaco, Stade Louis II., 17 265 néző. Jv.: Massimo Busacca (svájci)

Atlético Madrid: De Gea – Ujfaluši, Perea, Godín, Domínguez – Reyes (Mérida, 69.), Assunção, García, Simão (Chamaco, 91.) – Agüero, Forlán (Jurado, 82.)

FC Internazionale: Júlio César – Maicon, Lúcio, Samuel, Chivu – Zanetti, Cambiasso, D. Sztankovics (Pandev, 68.) – Sneijder (Coutinho, 79.), Eto'o, D. Milito

Gólszerzők: Reyes (62.), Agüero (83.)

Pelé előtt nyertek az utódok

A legfontosabb dél-amerikai klubkupa hőskorának két legsikeresebb csapata találkozott a 2011-es döntőben: az 1960 és 1961-es (valamint további három) kiírás győztese az 1962-es és az 1963-as évad legjobbjával mérkőzött. Ez volt a két klub második egymás elleni fináléja, 1962-ben a brazilok nyertek, mint ahogyan 2011-ben is. Akkor Pelé köré épült a csapat, majdnem fél évszázaddal később a Futballkirály „csak" a tribünről figyelte az utódokat, elsősorban Neymart, aki tizennyolc évesen 60 mérkőzésen 42 gólt szerzett a 2010-es évben. A brazil sajtó sokat írt arról, vajon a gól nélküli montevideói találkozó után megtörik-e a brazil bajnokság akkori legsikeresebb edzőjének, Muricy Ramalhónak az átka, aki a São Paulo FC-vel 2006-ban, a Fluminensével 2008-ban elveszítette a Libertadores Kupa döntőjét. Harmadjára sikerrel járt: Neymar a Peñarolnak is meglőtte a maga gólját, majd a később Európában nagyszerű csapatokban megforduló Danilo eldöntötte a trófea sorsát. A „halaknak" még Durval öngólja is „belefért".

Neymar is kivette a részét a meccs utáni verekedésből

A sorozat legjobb játékosának Neymart választották. Ő és Pelé is sírtak a hármas sípszó után. Amúgy azok a percek kevéssé voltak szentimentálisak: a két csapat játékosai közül többen is összeverekedtek. Természetesen mindkét fél szerint a másik kezdte, Alejandro Martinuccio, az uruguayiak csatára szerint egy hazai szurkoló provokálta őket.

Peñarol–Santos FC 0-0

Döntő, 1. mérkőzés, 2011. június 15., Montevideo, Estadio Centenario, 60 000 néző. Jv.: Carlos Amarilla (paraguayi)

Peñarol: Sosa – A. González, Valdez, G. Rodríguez, D. Rodríguez – Corujo (Pacheco, 67.), Aguiar, Freitas, Mier (Estoyanoff, 55.) – Martinuccio, Olivera (D. Alonso, 82.)

Santos: Rafael – Pará, Bruno Rodrigo, Durval, Alex Sandro – Adriano, Danilo, Arouca, Elano (Alan Patrick, 78.) – Zé Eduardo (Bruno Aguiar, 89.), Neymar

Santos FC–Peñarol 2-1 (0-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2011. június 22., São Paulo, Estadio Pacaembu, 40 000 néző. Jv.: Sergio Pezzotta (argentin)

Santos: Rafael – Danilo, Edu Dracena, Durval, Leo (Alex Sandro, 67.) – Adriano, Arouca, Elano, Paulo Henrique „Ganso" (Pará, 86.) – Zé Eduardo, Neymar

Peñarol: Sosa – A. González (Albín 3., majd Estoyanoff 78.), Valdez, G. Rodríguez, D. Rodríguez – Corujo, Aguiar, Freitas, Mier (Urretaviscaya, 62.) – Martinuccio, Olivera

Gólszerzők: Neymar (46.), Danilo (68.), ill. Durval (79. - öngól)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Erőlködés nélkül nyert az egyik Inter

Ismét az Egyesült Arab Emírségek látta vendégül a klubvébé főszereplőit. A papírforma teljességgel felborult azzal, hogy – először a kupa történetében – a döntő nem egy európai és egy dél-amerikai klub csatáját hozta. Afrika képviselője, a Kongói Demokratikus Köztársaság futballjának büszkesége, a Tout Puissant Mazembe nagy meglepetésre kiejtette a Libertadores Kupát védő Internacionalt. Úgy jutott döntőbe mexikói és brazil riválisával szemben, hogy még gólt sem kapott.

A torna meglepetésszerzői, a TP Mazembe játékosai

A milánói Inter a nevéhez hűen állt ki a finálára, mert egyetlen született olaszt sem vezényelt a pályára. Thiago Motta is, aki 2011 februárjában bemutatkozott a Squadra Azzurrában, Brazíliában született, s az ottani korosztályos válogatottakban szerepelt. A torna gólkirálya a kolumbiai Mauricio Molina (Seongnam Ilhwa) lett három találattal, míg legjobb futballistája a kameruni Samuel Eto'o (FC Internazionale).

Selejtező. al-Wahda Abu-Dzabi–PRK Hekari United 3-0. Negyeddöntők. Seongnam Ilhwa–al-Wahda 4-1, TP Mazembe–CF Pachuca 1-0. Elődöntők. FC Internazionale–Seongnam Ilhwa 3-0, TP Mazembe–Internacional Porto Alegre 2-0. Az 5. helyért: CF Pachuca–al-Wahda 2-2, tizenegyesekkel 4-2. A 3. helyért: Internacional Porto Alegre–Seongnam Ilhwa 4-2

Döntő

FC Internazionale–Tout Puissant Mazembe 3-0 (2-0)

2010. december 18., Abu-Dzabi, Zajed Sportközpont, 42 174 néző. Jv.: Nisimura Juicsi (japán)

FC Internazionale: Júlio César – Maicon, Lúcio, Iván Córdoba, Chivu (D. Sztankovics, 54.) – Zanetti, Thiago Motta (Mariga, 87.), Cambiasso – Pandev, D. Milito (Biabiany, 70.), Eto'o

TP Mazembe: Kidiaba – Nkulukuta, Kimkawi, Kazembe, Kasusula – Bedi Mbenza, Kaluyituka (Ndonga Mianga, 90.), Kabangu – Singuluma, Ekanga, Kasongo Ngandu (Déo Kanda, 46.)

Gólszerzők: Pandev (13.), Eto'o (17.), Biabiany (85.)

ÁZSIA KUPA

Japán visszafoglalta a trónt

Három és fél évvel az irakiak 2007-es, szenzációs győzelme után visszaállt a világ (vagy legalábbis Ázsia) futballjának rendje: a legnépesebb földrész utóbbi harminc évének labdarúgását uraló Japán visszafoglalta a trónját. A „kék szamurájok" 1992-ben, hazai pályán hódították el először a kontinensbajnoki címet, s 2011 januárjában, Katarban már a negyedik elsőségüket

szerezték. E két tornát kiindulásnak és zárásnak tekintve, hatból négyen elsők lettek, egyszer (1996) negyeddöntősök, egyszer (2011) negyedikek. Az arab országban az olasz Alberto Zaccheroni irányította a japánokat, a német Holger Osieck pedig a másik finalistát, az ausztrál Socceroost. Mind a két csapat két győzelemmel és egy döntetlennel lépett tovább a csoportjából, majd sikerrel vette a következő két mérkőzését. Egyik sem bírt a dél-koreaiakkal, de mivel a japánok az elődöntőben találkoztak velük, tizenegyespárbajt vívtak, japán sikerrel. A dohai finálé egyetlen gólt hozott: a hosszabbítás nyolcadik percében pályára küldött, egyébként koreai származású Ri Tadanari a 103. percben bevette Mark Schwartzer hálóját. A torna legjobb játékosának a japán Honda Kejszukét választották.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Portugálok egymás közt

Noha, ahogy az már megszokottá vált, ezúttal is kisebb fény vetült az Európa-liga döntőjére, mint a Bajnokok Ligája fináléjára, érdemes volt a második számú sorozatot is követni: soha máskor nem fordult elő a nemzetközi kupák történetében, hogy két portugál alakulat szerepeljen a végjátékban.

Az UEFA-kupa és az Európa-liga döntőinek históriájában rendeztek már tiszta angol (1972), tiszta német (1980), tiszta olasz (1990, 1991, 1995, 1998) és tiszta spanyol (2007) döntőt is, azaz a legeredményesebbnek tartott és a szerzett trófeák alapján legsikeresebb négy ország mindegyikével előfordult már, hogy két csapata is bejutott a végjátékba. De két portugál?

2010–2011-ben így történt. Akkoriban már létezett a szabály, a Bajnokok Ligája csoportköréből nyolc klub átkerült az Európa-liga mezőnyébe, a tavaszi folytatás előtt. Ebben az idényben az egyik finalista eredetileg a BL-ben indult, a másik az Európa-ligában kezdett. Megjegyzendő, hogy a kevesebb nemzetközi sikerrel rendelkező FC Braga rajtolt a BL-ben (s lett harmadik a csoportjában a Sahtar Donyeck és az Arsenal mögött), s a tekintélyes FC Porto játszott ősszel az Európa-liga csoportkörében. (A kék-fehérek nyolc esztendő után először hiányoztak a Bajnokok Ligája mezőnyéből.)

Kuriózum, hogy mindkét gárda már 2010 nyarán megkezdte a nemzetközi idényt, a Braga a Celticet és a Sevillát, a Porto az RC Genket ejtette ki a maga sorozatában. A döntőig vezető úton a portóiak tizenhat, a Braga játékosai tizennyolc mérkőzést játszottak a nemzetközi porondon.

A Braga szereplése az idény nagy meglepetését jelentette. Távolról sem nagy képességű sztárjátékosokra építhetett, az egykori Porto-csillag, Domingos (Domingos Paciência) irányításával. Olyan alakulatokat búcsúztatott aztán tavasszal, mint a Liverpool FC, a Dinamo Kijev és nem utolsósorban a Benfica, hiszen három portugál jutott a legjobb négy közé. Elképesztő: huszonkilenc játékos szerepelt a Braga színeiben bajnoki mérkőzésen az idényben, közülük pedig huszonkettő (!) volt külföldi. Nem mellékesen tizenhat brazil! A Porto elleni döntőben nyolc brazil futballista játszott a Bragában… Tény, hogy igazából nagy csillag nem volt közöttük, a leghíresebbnek a kameruni cserejátékos, a 2000-ben olimpiai bajnok Zé Meyong számított. Legalábbis a külföldiek közül, mert a kevés portugál egyike, Hugo Viana két világ- és egy Európa-bajnokságon is szerepelt.

Az FC Porto helyzete egészen más volt. A „sárkányok" (Dragões) csapata egyike Portugália három leghíresebb klubjának, amely a ligarendszerű bajnokság 1934-es bevezetése óta egymás között „osztja el" a bajnoki aranyakat. Nyolcvanöt év alatt mindössze kétszer fordult elő, hogy nem a Benfica (27), az FC Porto (28) vagy a Sporting (18) végzett az élen, 1946-ban (Belenenses) és 2001-ben (Boavista). Még a nyolcvanöt második helyből is csak kilenc jutott a nagy trión kívülre. Mindazonáltal egészen az 1987-es BEK-győzelemig a Porto nem tudott a nemzetközi sikeresség tekintetében vetélkedni a két fővárosi egyesülettel – azóta ellenben mindkettőn túltesz.

Az elmúlt harminchárom évben a Porto hét nemzetközi trófeát nyert meg, kétszer lett BEK/BL-, kétszer UEFA-kupa/Európa-liga-, kétszer európai Szuperkupa-, egyszer pedig Világkupa-győztes. Az első nagy bravúrt a nyolcvanas évek generációja élte meg, majd következett a José Mourinho-korszak, 2001 és 2004 között. Egy csendesebb bő fél évtized után a fiatal André Villas-Boas érkezése hozta meg az új sikereket. Az edző egyik nagymamája angol, így aztán gyerekként is sok időt töltött az Egyesült Királyságban, jól beszélte már iskolás korában is a nyelvet. Ráadásul ugyanabban a házban lakott a kilencvenes évek első felében, mint a Porto akkori edzője, Bobby Robson – a „Mister" révén került nagyon fiatalon a klubhoz. De az már rajta múlott, hogy futballistamúlt nélkül villámgyorsan haladt előre, 19 évesen már A licences edző volt, aztán Mourinhónak segített az FC Portónál, sőt követte a „Különlegest" a Chelsea-hez és az Interhez is. 2009-ben, 32 évesen lett élvonalbeli edző az Académicánál, majd a következő nyáron megkapta az FC Portót.

André Villas-Boas szenzációs menetelést produkált: veretlenül nyerte meg a bajnoki címet, elhódította a Portugál Kupát, a portugál Szuperkupát, és első lett az Európa-ligában. Még az sem okozott gondot, hogy a gárda eladta két kulcsemberét, Bruno Alvest és Raul Meirelest az idény előtt.

Apropó, eladások!

A portugál klubok, nemcsak a Porto, hanem többi élklub is, egyetlen módon tudják tartani a lépést a lényegesen gazdagabb angol, spanyol, német, olasz vagy francia gárdákkal: ha olcsón vásárolnak játékosokat, és drágán adják el őket. 2007 óta mindössze egyszer (2016–2017) fordult elő, hogy az FC Porto több pénzt költött vásárlásra, mint amennyit keresett a futballisták eladásából. A legutóbbi tizenegy idényben a kék-fehérek összesen 548,07 millió eurót költöttek játékosvásárlásra, s 859,854 millió eurót kerestek a futballistáik értékesítésén.

Mindezt úgy, hogy tartós hullámvölgye nem akadt a gárdának, csak a Real Madrid és az FC Barcelona szerepelt többször nála a Bajnokok Ligája főtábláján.

A sikerek egyik legfontosabb eleme (az 1982 óta regnáló, immár 82 éves klubelnökön, Jorge Nuno de Lima Pinto da Costán kívül) az 52 éves Antero José Gomes Henrique munkája volt. 1990-ben került a klubhoz, ahol előbb sajtófőnök lett, utóbb egészen az elnökhelyettesi székig emelkedett. 2016-ban távozott, tavaly nyáron a Paris Saint-Germainnél dolgozott.

Ő mondta a klub filozófiájáról: „A legfontosabb a feltérképezés, a játékosnevelés, és aztán az értékesítés. Egyik lépés sem hagyható ki ahhoz, hogy a rendszer működni tudjon."

Egyébként nagyjából 250 megfigyelő dolgozik azért, hogy olyan játékosok kerüljenek majd a jövőben is a „sárkányokhoz", mint hajdanán Ânderson, Lisandro Lopez, Pepe, Lucho González, Radamel Falcao, James Rodriguez, Hulk, Jackson Martínez, Alex Sandro vagy a portugál születésűek közül José Bosingwa és André Silva volt – csupán az utóbbi másfél évtizedet tekintve.

Luís Suárez tornája

A tíz dél-amerikai válogatott mellé két vendéget kívánt meghívni a Conmebol a 2011. július 1. és július 24. között Argentínában megrendezett Copa Américára. A mexikóiak elfogadták a felkérést, de az olimpiai válogatottjukkal érkeztek, amelyet azért öt túlkoros játékossal megerősítettek. A japánok is igent mondtak elsőre, de az április negyedikei földrengés és szökőár után lemondták a részvételt. Májusban még egyszer visszakoztak, ám aztán véglegesen úgy döntöttek, hogy nem utaznak el Argentínába. Így került a mezőnybe beugróként Costa Rica. A csoportmérkőzések nem hoztak nagy meglepetést, a negyeddöntők annál inkább. Tizenegyespárbajban kiesett a két, a végső győzelemre a legesélyesebbnek tippelt válogatott, az argentin és a brazil. A hazai közönség előtt Santa Fében nagy csalódást keltő Albiceleste nem bírt a vb-negyedik uruguayiakkal. Az 1-1-es találkozó után Carlos Tévez elrontotta a maga lövését, így a Messivel, Higuaínnal, Agüeróval, Di Maríával is támadó gárda kiesett. A brazilok a paraguayiak ellen játszottak La Platában. A gól nélküli 120 perc után minden rúgójuk, Thiago Silva, Elano, André Silva és Fred is hibázott, így pedig lehetetlen megnyerni a „szétlövést”, Az elődöntőben az uruguayiak (a peruiak ellen 2-0), majd az újabb 0-0 utáni „szétlövést” megnyerő, ezúttal a venezuelaiakat búcsúztató paraguayiak is léptek egyet előre. Egy nappal a bronzmeccs (Peru–Venezuela 4-1) után, a Buenos Aires-i Estadio Monumentalban a Celeste csatárcsillagai döntöttek: Luís Suárez egy, Diego Forlán két gólt szerzett az egyenes kieséses szakaszban egyetlen gólt sem rúgó paraguayiak ellen. A torna legjobb játékosa Luís Suárez, gólkirálya a harmadik helyért vívott találkozón mesterhármast elérő, perui Paolo Guerrero, legjobb fiatal futballistája az uruguayi Sebastián Coates, míg legkiválóbb kapusa a paraguayi Justo Villar lett.

Forlán kezében a Copa América, a dél-amerikai válogatottak patinás serlege

A Celeste a döntőben a Fernando Muslera – Maxi Pereira, Diego Lugano, Sebastián Coates, Martín Cáceres (Diego Godín) – Álvaro González, Diego Pérez (Sebastián Eguren), Egidio Arévalo Ríos, Álvaro Pereira (Edinson Cavani) – Diego Forlán, Luís Suárez összeállításban játszott, az „örökös” szövetségi kapitány, Óscar Washington Tabárez irányításával.

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: De Gea, Forlán, Raul Garcia, Ujfaluši, Luis Perea, Godin. Elöl: Agüero, Simão, Paulo Assunção, Alvaro Dominguez, Reyes

A Fluminense. Hátul, balról (csak a játékosok): Rafael, Fernando Henrique, Fernando Bob, Leandro Euzébio, Gum, Valencia, André Luís, Ricardo Berna. Elöl: Émerson, Carlinhos, Thiaguinho, Conca, Fred, Mariano, Júlio César, Washinton, Diguinho, Beletti, Rodriguinho

Az FC Porto. Hátul, balról: Helton, Guarin, Rolando, Fernando, Otamendi, Hulk. Elöl: João Moutinho, Săpunaru, Falcao, Fucile, James Rodriguez

Az Internazionale. Hátul, balról: Maicon, Júlio César, Eto'o, Thiago Motta, Chivu, Lúcio. Elöl: Córdoba, Zanetti, Cambiasso, Diego Milito, Pandev

A Santos. Hátul, balról (csak a játékosok): Rafael, Edu Dracena, Bruno Aguiar, Danilo, Rodrigo Possebon, Durval, Bruno Rodrigo, Vladimir, Ganso. Elöl: Felipe Ânderson, Arouca, Zé Eduardo, Jonathan, Neymar, Adriano, Léo, Elano, Maikon Leite, Pará, Keirrison, Alan Patrick, Alex Sandro, Charles

Az uruguayi válogatott. Hátul, balról: Forlán, Munua, Cáceres, Lugano, Victorino, Suárez. Elöl: Álvaro González, Maxi Pereira, Álvaro Pereira, Diego Pérez, Arévalo Rios

Bajnokok, kupagyőztesek

2010–2011

EURÓPA

Sturm Graz

BATE Boriszov

AFC Ajax

Dinamo Zagreb

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Skënderbeu	KF Tiranë
Andorra	Santa Coloma	Sant Julià
Anglia	Manchester United	Manchester City
Ausztria	Sturm Graz	SV Ried
Azerbajdzsán	Neftçi Baki	Xäzär Länkäran
Belgium	KRC Genk	Standard Liège
Bosznia-Hercegovina	Borac Banja Luka	FK Željezničar
Bulgária	Liteksz Lovecs	CSZKA Szófia
Ciprus	APOEL	Omonia Nicosia
Csehország	Viktoria Plzeň	Mladá Boleslav
Dánia	FC København	FC Nordsjælland
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	Flora Tallinn	Flora Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	FK Gomel
Feröer-szigetek*	HB Thorsavn	EB/Streymur
Finnország*	Helsingin JK	TPS Turku
Franciaország	Lille Olympique	Lille Olympique
Görögország	Olympiakosz	AEK Athén
Grúzia Zesztafoni	FK Gagra	
Hollandia	AFC Ajax	FC Twente
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Shamrock Rovers	Sligo FC
Izland*	Breidablik	FH Hafnarfjördur
Izrael	Maccabi Haifa	Hapoel Tel-Aviv
Kazahsztán	FK Tobol	Lokomotiv Asztana
Lengyelország	Wisła Kraków	Legia Warszawa
Lettország*	Skonto Riga	FK Ventspils
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Ekranas	FK Ekranas
Luxemburg	F91 Dudelange	FC Differdange 03
Macedónia	FK Skëndija	Metalurg Szkopje
Málta	Valletta FC	Floriana FC
Moldova	Dacia Chisinau	Iskra-Stal
Montenegró	FK Mogren	FK Rudar
Németország	Borussia Dortmund	Schalke 04
Norvégia*	Rosenborg BK	Strømsgodset IF
Olaszország	AC Milan	FC Internazionale
Oroszország	FK Zenit	CSZKA Moszkva
Örményország	Pjunik Jereván	FK Mika
Portugália	FC Porto	FC Porto
Románia	Oţelul Galaţi	Steaua
San Marino	Tre Fiori	Juvenes-Dogana

KÜLÖNLEGESSÉG

Világjárvány: fogadási csalások

Megrázta a világfutballt 2011 tavaszán a fogadási csalásokkal kapcsolatos botrányok sora. Elsősorban Európa és Ázsia került a fókuszba. Németországban letartóztatták a visszaesőnek számító, horvát nemzetiségű Ante Sapinát, aki a berlini Cafe Kingben a futballmérkőzések manipulálásának királya lett. Testvérével, Milannal, valamint bűntársaikkal (így Marijo Cvrtakkal és a szlovén Dragan Miheliccsel) több mint húsz mérkőzés befolyásolását tudták rájuk bizonyítani, köztük a liechtensteini és a finn válogatott világbajnoki selejtezőjének manipulálását is. Az amúgy tét nélküli vb-selejtezőn csak annyi volt a „feladat", hogy szülessen két gól a második félidőben.

Valletta FC

DÉL-AMERIKA

Oriente Petrolero

Universidad Católica

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Seongnam Ilhwa Chunma

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Skócia	Rangers FC	Rangers FC	
Spanyolország	FC Barcelona	Real Madrid	
Svájc	FC Basel	FC Sion	
Svédország*	Malmö FF	Helsingborgs IF	
Szerbia	FK Partizan	FK Partizan	
Szlovákia	Slovan Bratislava	Slovan Bratislava	
Szlovénia	NK Maribor	NK Domžale	
Törökország	Fenerbahçe	Beşiktaş JK	
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck	
Wales	Bangor City	Llanelli AFC	
Argentína	Estudiantes (Apertura)		
	Vélez Sarsfield (Clausura)		
Brazília*	Fluminense		
Rio de Janeiro	Flamengo		
São Paulo	Santos		
Minas Gerais	Cruzeiro		
Rio Grande do Sul	Internacional-PA		
Bolívia	Oriente Petrolero (Clausura)		
	Bolivar (Adecuación)		
Chile	Universidad Católica (2010)		
	Universidad de Chile (Apertura)		
Ecuador*	LDU Quito		
Kolumbia*	Once Caldas (Finalización)		
	Atlético Nacional (Apertura)		
Paraguay*	Libertad (Clausura)		
	Nacional (Apertura)		
Peru*	Universidad San Martín		
Uruguay	Nacional		
Venezuela	Deportivo Táchira		
Egyesült Államok	Colorado Rapids (MLS)	Seattle Sounders	
Mexikó	Monterrey (Apertura)		
UNAM (Clausura)			
Bajnokok Ligája	FC Barcelona		
Európa-liga	FC Porto		
Európai Szuperkupa	Atlético Madrid		
Libertadores Kupa	Santos FC		
Afrikai Bajn, Kupája*	TP Mazembe		
Ázsiai Bajn. Kupája	Seongnam Ilhwa Chunma		
Klubvilágb.*	FC Internazionale		
Copa América	Uruguay		
Ázsia Kupa	Japán		

* naptári éves lebonyolítási rend

Szinte alig akadt olyan európai ország, ahol ne bukkantak volna gyanús mérkőzésekre vagy szereplőkre. Németország mellett Olaszország is mélyen érintett volt, de például Finnország is, ahol letartóztatták a szingapúri Raj Perumalt, akit ázsiai és afrikai csapatok mérkőzéseinek befolyásolásával vádoltak meg.

Friedhelm Althans, a bochumi ügyészség vezető munkatársa a kiterjedt hálózat munkálkodását felgöngyölítve megállapította, hogy a csalók húsz országban több mint 300 meccset „bundáztattak" meg.

A szálak nemcsak magyar csapatokhoz, de nagyon messzire, Ázsiába is elvezettek, a FIFA, érezve a nagy bajt, húszmillió eurós támogatást adott az Interpolnak egy tízéves periódusra, a futball és a szervezett bűnözés kapcsolatának ázsiai felderítésére. A világszövetség létrehozott egy belső monitorrendszert is, a fogadások figyelésére. Ázsiában több mint ötezer embert tartóztattak le, Kínában, Makaóban, Hongkongban, Szingapúrban és Thaiföldön.

Történelmi győzelem október 23-án

- ***Amilyen rosszul kezdett, olyan jól zárt a Borussia Dortmund***
- ***A Juventus veretlenül nyerte meg az olasz bajnokságot***
- ***Elképesztő gólpárbajt vívott a Real Madrid és a Barcelona***

Jürgen Klopp Borussia Dortmundja megvédte elsőségét Németországban. A sárga-feketék történetében ez volt a harmadik címvédés, a Bundesliga-korszakban pedig a második (1956, 1957, aztán 1995, 1996 volt az előző két-két diadal éve.) Mégis különleges volt a 2011–2012-es idény, hiszen a csapat először duplázott, azaz először szerezte meg a bajnoki „salátástál" mellé a DFB kupáját is. A berlini döntő különösen egyértelművé tette, melyik Németország legjobb csapata – már hogyha valakinek egyáltalán kétsége lett volna e tekintetben egy olyan szezon végén, amelyben a győztes nyolc ponttal megelőzte az ezüstérmest –, ugyanis a Dortmund 5-2-re kiütötte legnagyobb riválisát.

Robert Lewandowskinak az elmúlt majdnem egy évtizedben rengeteg nagyszerű mérkőzése akadt előbb a sárga-feketék, majd a Bayern mezében, a 2012. májusi kupadöntő volt talán az első, amely után kikiáltották világklasszisnak. Akadt már korábban is mesterhármasa a bajnoki idényben (az Augsburg ellen, ősszel), de azért mégis csak más egy tripla a Bayern ellen, a berlini Olimpiai Stadionban, a DFB kupadöntőjében.

A Borussia Dortmund játékosai ünneplik a Jürgen Klopp irányításával megszerzett Német Kupát

Természetesen a München elleni tavaszi bajnoki rangadón is nyerő embernek bizonyuló lengyel támadó volt a bajnokcsapat legeredményesebb gólszerzője a Bundesligában is, 22 találatánál csak a holland Klaas-Jan Huntelaar (Schalke, 29) és Mario Gómez (Bayern, 26) szerzett többet. A házi góllövőlistán Lewandowski mögött **Kagava Sindzsi** lett a második. A japán támadó középpályás sérülés miatt kihagyni kényszerült a 2010–2011-es idény nagy részét, s bár felépült, de még ősszel sem játszott csúcsformában. Tavasszal már igen, tizenhárom góljából kilencet akkor szerzett, vezéregyénisége volt a bajnokság második felében csupán négy pontot veszítő Dortmundnak. Gólt szerzett a kupadöntőben, az volt az utolsó mérkőzése a BVB játékosaként, majd a Manchester Unitedhoz igazolt.

A fentiekből talán az olvasható ki, hogy Klopp legénysége díszmenetben nyerte meg a bajnoki aranyat. Téves következtetés, a csapat ugyanis az első hat forduló után már három vereséggel állt. Ám utána megtáltosodott, s a további 28 fordulóban veretlen maradt. Ilyesmire korábban egyetlen német bajnok sem volt képes. Még egy különlegesség: az európai futballklubok közül a „kanárik" átlagnézőszáma volt a legmagasabb az idényben: 80 522!

A bajnokcsapatban mindössze 23 játékos szerepelt: Roman Weidenfeller (32), Mitchell Langerak (2) kapusok, Mats Hummels (33/1), Łukasz Piszczek (32/4), Marcel Schmelzer (28/1), Neven Subotić (25), Felipe Santana (13/1), Patrick Owomoyela (11/1), Chris Löwe (7) védők, Kagava Sindzsi (31/13), Kevin Großkreutz (31/7), Jakub Błaszczykowski (29/6), İlkay Gündoğan (28/3), Sebastian Kehl (27/3), Sven Bender (24/1), Mario Götze (17/6), Moritz Leitner (17), Antônio da Silva (5), Florian Kringe (1) középpályások, Robert Lewandowski (34/22), Ivan Perišić (28/7), Lucas Barrios (18/4) csatárok.

Klopp legszívesebben a 4-5-1-es felállást választotta, Weidenfeller előtt Piszczek, Hummels, Subotić és Schmelzer alkotta a védelmet, Gündoğan és Kehl volt a két védekező, Błaszczykowski, Kagava és Großkreutz a három támadó középpályás. Elöl Lewandowski szóra a gólokat.

Így örültek a „zebrák" a bajnoki elsőségüknek

Kilencéves szünet után nyert ismét bajnoki címet a Juventus, ha a hivatalos statisztikákat nézzük. 2003 óta rengeteg minden történt az „öreg hölgynél", a FIGC, a labdarúgó-szövetség a Calciopoli nevű botrány miatt elvette a 2004–2005-ös és a 2005–2006-os elsőséget, sőt a második vonalba száműzte az ország legeredményesebb klubját. A Juve egyetlen szezon után visszatért az elitbe, majd előbb harmadik, aztán második – de utána kétszer is hetedik – lett, 1957 óta először fordult elő, hogy

két egymást követő évben is a hatodik helynél rosszabbul zárjon a Serie A-ban. 2011 nyarától ellenben hirtelen minden jóra fordult: Antonio Conte irányításával veretlenül tett szert a Juventus története huszonnyolcadik bajnoki címére az élvonalban.

Az olasz idény játékvezetői hibája: a milanos Muntari gólját nem adta meg a bíró

Két csapat emelkedett ki a Serie A-ból: a Juventus és a címvédő AC Milan. Előbbi 84, utóbbi 80 ponttal végzett, míg a harmadik Udinese csak 64-ig jutott. Március közepén még a piros-feketék vezették a tabellát, de a Juve szenzációsan hajrázott: az utolsó tizenegy mérkőzéséből a Lecce elleni hazai kivételével mindegyiket megnyerte. A scudetto sorsa az utolsó előtti fordulóban dőlt el, amikor a torinóiak Mirko Vucsinics találatával és egy öngóllal győztek Triesztben a Cagliari ellen, az AC Milan ellenben – hiába szerzett Zlatan Ibrahimović, az idény gólkirálya két gólt is – 4-2-re elveszítette a városi rangadót az Inter ellen a San Siróban. A Juventus a Serie A történetének csupán a második veretlen bajnoka lett Fabio Capello 1991–1992-es Milanja után. Az utolsó fordulóban, az Atalanta ellen Alessandro del Piero az utolsó bajnoki mérkőzését játszotta Olaszországban (szerepelt még aztán az Olasz Kupa a Napoli ellen elveszített döntőjében), a szereplések és a gólok számát tekintve is klubrekorderként búcsúzott. Négy meccse kivételével már dzsókerként, cseréként szállt be a bajnoki mérkőzéseire ebben az idényben, a gárda szellemi vezére a pályán a nagy rivális Milantól ingyen megszerzett Andrea Pirlo volt. Kiválóan illeszkedett be a svájci Stephan Lichtsteiner a Buffon, Bonucci, Barzagli és Chiellini alkotta védelembe. Ugyancsak nagyszerű erősítésnek bizonyult a chilei Vidal és a montenegrói Vucsinics.

A bajnokcsapat névsora: **Gianluigi Buffon** (35), Marco Storari (3) kapusok, Stephan Lichtsteiner (35/2), Andrea Barzagli (35/1), Giorgio Chiellini (34/2), Leonardo Bonucci (32/3), Paolo De Ceglie (21/1), Martín Cáceres (11/1), Fabio Grosso (2) védők, Claudio Marchisio (36/9), Andrea Pirlo (36/3), Arturo Vidal (33/7), Simone Pepe (31/6), Emanuele Giaccherini (23/1), Marcelo Estigarribia (14/1), Simone Padoin (6/1), Eljero Elia (4), Luca Marrone (3/1), Milos Kraszics (2) középpályások, Mirko Vucsinics (32/8), Alessandro Matri (31/10), Fabio Quagliarella (23/4), Alessandro Del Piero (23/3), Marco Borriello (13/2) csatárok.

Lionel Messi elképesztő magasságig jutott: 37 bajnoki mérkőzésen ötven gólt könyvelt el a La Ligában. Ötször ért el mesterhármast, kétszer mesternégyest. A katalánok 114 gólt szereztek, s csak 29-et kaptak. Mindössze három vereséget szenvedtek, 91 pontot gyűjtöttek. Parádés eredménysor, de akadt még ennél is jobb! A Real Madrid 121 gólig jutott, a Bernabéuban és vendégként is csupán egyszer kapott ki, s elérte a százpontos álomhatárt. Pep Guardiola a Barça élén töltött utolsó idényében két spanyol és két nemzetközi trófeát nyert, viszont a legfontosabb két sorozatot, a Bajnokok Ligáját és a spanyol bajnokságot nem sikerült az élen zárni. Messi valóban földöntúli teljesítménye – minden sorozatot tekintve 73 gól, 29 gólpassz – mellett többen is kiemelkedőt nyújtottak, elsősorban a két új szerzemény, Cesc Fàbregas és Alexis Sánchez, illetve a minden korábbi idénye teljesítményét felülmúló, tíz gólt szerző Xavi és a Zamora-díjat sorozatban negyedszer elnyerő Víctor Valdés.

A La Liga-idény gólgyárosai: Ronaldo és Messi

Miért lett akkor mégis bajnok Real Madrid? Azért, mert idegenben öttel több mérkőzést nyert meg, mint a Barcelona. Vendégként egy európai topligában ötven pontot szerezni, szinte felülmúlhatatlan. Talán az is igaz, hogy kiegyensúlyozottabb volt a csapat, mint a katalánoké. Cristiano Ronaldo 46 bajnoki góljával megközelítette Messit – huszonkét bajnokit játszott a Madrid 2012 első fél évében, ezekből tizennyolcon gólt szerzett a portugál –, s akadt mellette két másik, nagy formában játszó csatár, Karim Benzema és Gonzalo Higuaín. A francia középcsatár 21 gólig jutott, de még rajta is túltett az argentin „Pipita”, aki úgy ért el 22 találatot, hogy csupán 18-szor került a kezdőcsapatba, 17-szer pedig csereként állt be. Mindössze 1709 percet játszott.

A „királyi klub” bajnokcsapatának névsora: Iker Casillas (37), Antonio Adán (1) kapusok, Sergio Ramos (34/3), Marcelo (32/3), Pepe (29/1), Álvaro Arbeloa (26), Fábio Coentrão (20), Raúl Albiol (10), Raphaël Varane (9/1), Ricardo Carvalho (8) védők, Xabi Alonso (36/1), Mesut Özil (35/4), Sami Khedira (28/2), Kaká (27/5), José Callejón (25/5), Ángel Di María (23/5), Esteban Granero (17), Lassana Diarra (17), Hamit Altıntop (5/1), Nuri Şahin (4) középpályások, Cristiano Ronaldo (38/46), Gonzalo Higuaín (35/22), Karim Benzema (34/21), Jesé (1), Álvaro Morata (1) csatárok.

José Mourinho Portugália, Anglia és Olaszország után egy negyedik országban is bajnoki címet szerzett vezetőedzőként. Ismét új arcát mutatta: ha előző állomáshelyén, a milánói Internél kritizálhatták is együttese védekező, mondjuk úgy, biztonsági játéka miatt, a Real Madrid 2010–2011-ben és főleg a 2011–2012-es idényben kiváló támadójátékkal örvendeztette meg híveit. Miután ősszel kikapott a Bernabéuban a Barcelonától, tavasszal nyert a Camp Nouban, így az a ritka helyzet állt elő, hogy mindkét óriás vendégként nyert egy-egy Clásicót a La Ligában. Amikor a Madrid – az El Clásicócon mutatott, önmagához képest gyengébb korábbi

formája miatt sokat kritizált Cristiano Ronaldo döntő góljával – április 21-én, négy fordulóval a zárás előtt győzött a Camp Nouban, tulajdonképpen eldőlt a bajnokság.

Nagy meglepetéssel zárult – ismét – a francia Ligue 1. Folytatódott a sorozat: megint új bajnokot avattak. A Montpellier Hérault addigi története legnagyobb sikerét érte el az országos bajnoki címmel, felülmúlva két korábbi Francia Kupa-győzelmét.

Giroud-nak óriási érdemei voltak a Montpellier bajnoki címében

Érdemes figyelmesen végignézni az új bajnokcsapat névsorát: Geoffrey Jourdren (35), Laurent Pionnier (3) kapusok, Henri Bedimo (36/1), Hilton (35/1), Mapou Yanga-Mbiwa (34/1), Garry Bocaly (34), Cyril Jeunechamp (12), Abdelhamid El Kaoutari (5) védők, Marco Estrada (30/1), Jamel Saihi (30), Rémy Cabella (29/3), Joris Marveaux (29/1), Younès Belhanda (28/12), Benjamin Stambouli (26), Geoffrey Dernis (20/5), Romain Pitau (10), Jonathan Tinhan (4/1) középpályások, Olivier Giroud (36/21), John Utaka (35/7), Souleymane Camara (33/9), Karim Ait Fana (11/2), Bengali-Fodé Koita (4) csatárok. Biztosan állítható: akadt ennél erősebb keret a 2011–2012-es francia élvonalban. A Montpellier-ből talán csak három csatár, az ebben az idényben berobbanó Olivier Giroud, valamint a nigériai John Utaka és a szenegáli Souleymane Camara számított kiemelkedő képességűnek. Hozzájuk vehetjük még a szezon felfedezettjét, a profi játékosok szövetségétől a legjobb fiatal játékosnak járó díjat kiérdemlő, francia-marokkói Younés Belhandát.

Ilyen parázs jelenetek is tarkították a Montpellier és a PSG rangadóját

Mégis megnyerte gárda a bajnokságot, megelőzve a PSG-t, a Lille-t és a Lyont. René Girard, a Girondins de Bordeauxval a nyolcvanas években háromszoros bajnok középpályás 2009-ben vette át a csapatot, miután az öt esztendő után visszakerült az élvonalba. Az első idényében ötödik, a másodikban tizennegyedik lett. Az évtizedek óta a klub élén álló elnök, Louis Nicollin azonban nagyon bízott

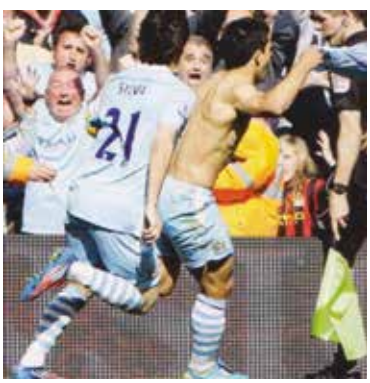
benne, megtartotta a következő szezonra is, sőt alig változtatott a kereten. Azt mindannyian remélték, hogy a Montpellier előre léphet, de arról még csak nem is álmodtak, hogy az első helyre. A különösen hazai pályán félelmetes társaság megnyerte az utolsó három meccsét, így a PSG hiába hajrázott ugyancsak nagyszerűen, nem tudott közelebb kerülni. John Utaka duplája az utolsó fordulóban, Auxerre-ben, meghozta a bajnoki elsőséget.

„Úgy gondolom, hogy a diadalunk felér egy reménysugárral a francia futballnak. Megmutattuk, hogy mindenki legyőzhet mindenkit, és hogy a pénz nem mindenek feletti. Mi a barátok klubja vagyunk, olyan klub, amely a fiatal játékosokat felfedezi és lehetőséget ad nekik" – mondta Girard az idény végén.

2011 nyarán került a Paris Saint-Germain katari tulajdonba, novemberben vette át Carlo Ancelotti a csapatot. A szezonban hétszer osztották ki a Hónap játékosa címet, egyszer kapta meg Montpellier-futballista (Belhanda) és négyszer párizsi (Pastore, Nenê, Sirigu, Blisevac). Mégis a Montpellier lett a bajnok.

Angliában éppen negyedszázad után fordult elő ismét, hogy egy nem londoni (a magyar értelmezés szerint: vidéki) klub városi riválisától vegye el a bajnoki címet. Akkor Liverpool, a kétezer-tízes évek elején Manchester volt az angol futball fővárosa. Egyébként, amikor a Manchester City a története második bajnoki címét nyerte 1968-ban, éppen úgy a „vörös ördögöket" követte a trónon, mint 2012-ben. Mindössze négy esztendő telt el az arab tulajdonosi kör színre lépése és a bajnoki arany között a Citynél – kétségtelen, hogy a reméltnél is gyorsabban eredményt hozott a nagy befektetés.

A szezon igazolta, hogy a Premier League mezőnye a legkiegyensúlyozottabb az elitbajnokságokat tekintve. Az Arsenal adta a gólkirályt (a holland Robin van Persie 30 gólig jutott), a Chelsea megnyerte a Bajnokok Ligáját és a hazai FA-kupát, utóbbi döntőjében a Ligakupát megnyerő Liverpool FC-t legyőzve. Ám a bajnoki sorozat a két manchesteri gárda vadászterülete volt, a City és a United egyaránt tizenkilenc ponttal előzte meg a harmadik helyezett „ágyúsokat".

Ha valaki – igaz, lassan egy évtized távlatából – felteszi azt a kérdést, hogy az azonos pontszámmal záró két manchesteri gárda közül az első helyen végző City megérdemelte-e az elsőséget, érdemes felidézni: az idény során mind a két városi derbit megnyerte Roberto Mancini együttese. Az elsőt október 23-án, az Old Traffordon, történelmi győzelmet aratva, 6-1-re! Mario Balotelli és Edin Džeko két-két, **Sergio Agüero** és David Silva egy-egy gólt szerzett. A második derbit Vincent Kompany találatával 1-0-ra. Mindazonáltal nagyon kevésen múlott a City bajnoki címe! Az utolsó fordulót is azonos pontszámmal kezdték a vetélytársak. A City otthon, az Etihadban, a kiesés elől menekülő QPR ellen azzal a tudattal lépett pályára, hogy ha nyer, akkor bajnok. Ha nem, akkor helyezése attól függ, mit játszik a párhuzamos mérkőzésen a United. Pablo Zabaleta a 39. percben megszerezte a vezetést a világoskékeknek, addigra a United már előnybe került Wayne Rooney góljaival Sunderlandben. Sir Alex Unitedja végül kis különbséggel, 1-0-ra, de magabiztosan nyert, megtette a magáét. A QPR Djibril Cissé és Jamie Mackie révén, a 48. és a 66. percben szerzett

gólokkal fordított – ráadásul tíz emberrel, mert közben Joey Barton piros lapot kapott a Carlos Tévez elleni szabálytalansága miatt.

Carlos Tévez a United után a Cityvel is bajnok lett

Ennek tulajdoníthatóan a United kétpontos előnnyel állt a képzeletbeli tabella élén. Még a 92. percben is... Akkor Edin Džeko kiegyenlített, a hálóba bólintotta David Silva szöglete után a labdát. De ez még nem volt elég a „polgárok" elsőségéhez. Egy perccel később lefújták Sunderlandben a mérkőzést, abban a pillanatban a United állt az élen, azonban még játszottak az Etihadban. Mi az, hogy játszottak! Alig húsz másodperccel később Kun Agüero elindított a QPR tizenhatosának előterében egy akciót, Mario Balotelli estében is vissza tudta tenni elé kényszerítővel a labdát. Az argentin továbbtolta, s bár egy védő feléje csúszott, nem akart elesni, nem akart tizenegyest. Átugrotta a lábat, aztán bebombázta a labdát a rövid sarokba. Az óra 93.21 percet mutatott, amikor megszületett a City győztes gólja.

Roberto Mancini 24 játékost szerepeltetett a 38 fordulóban: Joe Hart (38) kapus, Vincent Kompany (31/3), Joleon Lescott (31/2), Micah Richards (29/1), Gaël Clichy (28), Pablo Zabaleta (21/1), Kolo Touré (14), Alekszandar Kolarov (12/2), Sztefan Szavics (11/1), Nedum Onuoha (1), Abdul Razak (1) védők, David Silva (36/6), Gareth Barry (34/1), Yaya Touré (32/6), Samir Nasri (30/5), Adam Johnson (26/6), James Milner (26/3), Nigel de Jong (21), David Pizarro (5), Owen Hargreaves (1) középpályások, Sergio Agüero (34/23), Edin Džeko (30/14), **Mario Balotelli** (23/13), Carlos Tévez (13/4) csatárok.

A Premier League történetében először, az angol futballéban 23 év után nyert ismét egy csapat bajnoki címet jobb gólkülönbségével. A Manchester United 89 pontot elérve lett második, a húszcsapatos PL-ben ilyen magas pontszám korábban mindig elég lett volna az aranyéremhez.

„Mancio", azaz Roberto Mancini edzői sikere beleillett a „trendbe": 1992 óta ez volt a huszadik bajnokság, s ezekben vagy skót vagy pedig a kontinensről érkezett menedzser diadalmaskodott. A két „tábor" között egyébként akkor éppen 13:7 volt a győzelmi arány, 2020-ban már 14:13-nál tartanak. A huszonnyolcadik titulust a chilei Manuel Pellegrini nyerte, éppen a Cityvel.

Oroszország a változás idejét élte: az 1936 óta létező, kalendáriumi éves rendszerről áttértek a Nyugat-Európában szokásosra. Így az idény 2011 márciusától 2012 májusáig tartott, a 16 csapat mindegyike 44 mérkőzést teljesített. Luciano Spalletti együttese, a Zenit megvédte elsőségét, tizenhárom ponttal előzte meg a Szpartakot, és tizenöttel a CSZKA-t. A bajnok-

A Corinthians játékosai fogadják szurkolóik ünneplését: négy kiállítást hozó, szikrázó derbin nyertek a Palmeiras ellen

csapat névsora: Vjacseszlav Malafejev (41), Jurij Sevnov (5) kapus, Nicolas Lombaerts (40/1), Alekszandr Anjukov (37/1), Bruno Alves (36), Tomáš Hubočan (30), Domenico Criscito (24/1), Alekszandar Lukovics (19/1) védők, Konsztantyin Zirjanov (41/1), Igor Gyeniszov (40/1), Viktor Fajzulin (34/4), Roman Sirokov (26/9), Huszti Szabolcs (26/4), Szergej Szemak (20/5), Alekszej Jonov (20/3), Vlagyimir Bisztrov (12/1), Andrej Arsavin (10/3), Alessandro Rosina (10) középpályások, Alekszandr Kerzsakov (32/23), Danko Lazovics (31/12), Alekszandr Buharov (31/6), Danny (27/9), Makszim Kanunnyikov (10) csatárok.

Az Orosz Labdarúgó-szövetség, az RFSZ által összeállított, hagyományos „33-as lista" alapján az Év csapatába hét játékost adott a Zenit (Malafejev, Anjukov, Lombaerts, Criscito, Gyenyiszov, Sirokov, Kerzsakov). A góllövőlista első hat helyezettje közül négy afrikai futballista volt: az elefántcsontparti gólkirály Seydou Doumbia (28), a később Újpesten is megforduló honfitársa, Lacina Traoré (18), a nigériai Emmanuel Emenike (13) és a kameruni Samuel Eto'o (13). Az Év játékosának is Doumbiát, a CSZKA csatárát választották.

Brazíliában a Corinthians végzett az élen, mégpedig az alábbi játékoskerettel: Júlio César, Danilo Fernandes, Renan kapusok, Chicão, Leandro Castán, Paulo André, Wallace, Marquinhos, Alessandro, Welder, Fábio Santos, Denner, Ramon védők, Ralf, Paulinho, Moradei, Bruno Octávio, Nené Bonilha, Alex, Ramírez, Morais, Danilo, Denilson, Matheus középpályások, Willian, Liédson, Adriano, Emerson, Elias Oliveira, Jorge Henrique, Taubaté csatárok.

A hat év után ismét bajnok Cor játékosai sírva ünnepeltek – ezúttal nem az öröm, hanem a bánat könnyei voltak ezek. A Palmeiras elleni, a diadalt bebiztosító gól nélküli döntetlen előtti napon hunyt el a klubtörténet egyik legnagyobb legendája, Sócrates. „Ez a bajnoki cím egy sze-

rény eszköz arra, hogy tisztelegjünk a nagysága előtt" – mondta a portugál válogatottat is megjáró, brazil születésű csatár, Liedson. Rajta kívül a kapus, Júlio César és a csatár Adriano Leite nevét érdemes kiemelni.

Argentínában az őszi szakaszt a Boca Juniors nyerte meg, Julio César Falcioni irányításával. Különleges idény volt: a sztárcsapatok közül a River Plate a második vonalban szégyenkezett, az Estudiantes visszacsúszott a középmezőny aljára, a Vélez Sarsfield kénytelen volt eladni a kulcsjátékosait, így a Racinggal hiába végzett a második-harmadik helyen, egyetlen csapatnak volt csak esélye a bajnoki címre, mégpedig a Bocának, amely veretlenül játszotta végig a 19 mérkőzésből álló bajnoki szezont, sőt, mindent figyelembe véve sorozatban 29 mérkőzésen nem kapott ki. A „régiek" közül Sebastián Alejandro Battaglia, Rolando Carlos Schiavi és a legnagyobb csillag, Juan Román Riquelme is a keret tagja volt. A névsor: Agustín Ignacio Orion, Sebastián Ezequiel D'Angelo, Sebastián Sosa kapusok, Matías Nicolás Caruzzo, Juan Manuel Insaurralde, Clemente Juan Rodríguez, Facundo Sebastián Roncaglia, Enzo Adrián Ruiz, Gastón Sauro, Rolando Carlos Schiavi, Franco Sebastián Sosa védők, Sebastián Alejandro Battaglia, Crístian Manuel Chávez, Nicolás Carlos Colazo, Cristian Damián Erbes, Walter Daniel Erviti, Leandro Gracián, Jesús David Méndez, Leandro Paredes, Juan Román Riquelme, Diego Alejandro Rivero, Juan Manuel Sánchez Miño, Leandro Daniel Somoza középpályások, Sergio Ezequiel Araujo, Nicolás Blandi, Darío Cvitanich, Orlando Gaona Lugo, Pablo Nicolás Mouche, Lucas Ezequiel Viatri csatárok.

Cristian Campestrini, az Arsenal Sarandi kapusa

A tavaszi Clausura óriási meglepetést hozott. A Boca visszaesett, így két csapat harcolt az első helyért: az Arsenal és a

Lucas Viatri, a Boca Juniors csatára

Tigre. Végül a Sarandiba való Arsenal nyert, története legnagyobb sikerét elérve. Őszinte örömére az Argentin Labdarúgó-szövetség akkori elnökének, Julio Grondonának, aki 1957-ben, testvérével, Héctorral együtt meglapította a klubot. A játékosállomány nem volt kiemelkedő, a következők alkották: Cristian Daniel Campestrini (18), Catriel Iván Orcellet (1) kapusok, Guillermo Enio Burdisso (17/2), Damián Alfredo Pérez (17/1), Hugo Martín Nervo (16), Lisandro Ezequiel López (15/2), Víctor Leandro Cuesta (6), Danilo Telmo Gerlo (4), Cristian Damián Trombetta (2) védők, Juan Pablo Caffa (18/1), Nicolás Diego Aguirre (18/3), Iván José Marcone (18), Jorge Alberto Ortiz (15/4), Carlos Mario Carbonero Mancilla (15/1), Hernán Adrián González (15), Gastón Rubén Esmarado (6) középpályások, Félix Luciano Leguizamón (16/5), Emilio José Zelaya (16/6), Jorge Cristian Córdoba (11), Diego Alberto Torres (9/1), Darío Ismael Benedetto (9/1), Gustavo Ezequiel Blanco Leschuk (4/1). Az Arsenal lett az első olyan argentin bajnok, amely az ottani futballpiramis mind az öt szintjén szerepelt.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Dagesztáni államkapitalizmus

A valaha volt egyik legmeglepőbb átigazolási hírről számoltak be a legnagyobb hírügynökségek 2011. augusztus 24-én: „A milánói Internazionaléból távozó Samuel Eto'o szerdán háromféves szerződést az orosz Anzsi Mahacskalával, amiért 20,5 millió eurót fog kapni minden évben, közölte az orosz labdarúgóklub a hivatalos honlapján. Eto'o átigazolási díját 21 millió euróban állapították meg. A 30 éves kameruni már szombaton bemutatkozhat az Anzsi csapatában a Rosztov ellen, új mezszáma a 99-es lesz."

Akadt, aki elhitte, akadt, aki kacsára gyanakodott. Annak ellenére, hogy az esztendő elején, egy nem kevésbé meglepő történet főszereplőjeként Ruud Gullit elszegődött a csecsenföldi Terek Groznij vezetőedzőjének. Azt valahogyan még betudtuk az örök romantikus egykori világklasszis kalandvágyának, azt nyilatkozta az odaszerződésekor, hogy „Merem remélni, hogy tudok majd a futball segítségével örömöt csempészni a csecsen emberek életébe". Nem igazán tudott, nem egészen fél évvel később elküldték, mégpedig a „partizós életstílusa" miatt.

Kamil Agalarov és Mubarak Boussoufa ünnepli Roberto Carlost

Eto'ónak kevésbé voltak romantikus motivációi a dagesztáni szerződéssel. Az Anzsival kötött kontraktusa, figyelembe

véve azt is, hogy az összeg mindössze tizenegy százalékát kellett adóba befizetnie, a világ legjobban kereső futballistájává tette.

A különlegesen hosszú orosz bajnoki idény közben, nagyjából Gullit szerződtetése idején nagy változás kezdődött az Anzsinál is, akkor vásárolta meg a klubot a külföldi sajtó által Kreml-barátnak nevezett Szulejman Kerimov. Az akkor még a negyvenes évei közepén sem járó közgazdász a Szovjetunió szétesése utáni zavaros időkben villámgyorsan meggazdagodott, manapság már közel tízmilliárd dollárosra becsüli a vagyonát a *Forbes*. Akkoriban sem volt már szegény: ugyancsak a világ egyik leghíresebb gazdasági lapja a földkerekség 118. leggazdagabb embereként tartotta számon. Roman Abramovics példáját látva ő is a futballon keresztül akarta elfogadtatni magát a világgal, világsztárokat akart Mahacskalába vinni. Ezért szerződtette Roberto Carlost, Diego Tardellit, majd Mubarak Boussoufát, aztán 2011 júliusában Dzsudzsák Balázst, augusztusban a Chelsea-től távozó Jurij Zsirkovot és a 2009-ben a Barcelonával, 2010-ben az Interrel BL-győztes Eto'ót.

Négyes fogat: João Carlos, Roberto Carlos, Tagirbekov és Gadzsibekov

Akkoriban German Csisztyakov, a klub ügyvezető igazgatója arról beszélt, hogy az Anzsi képes lehet megváltoztatni a Dagesztánról az óriási munkanélküliség, a nagy szegénység, a korrupció és az erősödő iszlám szélsőségesség által megrajzolt képet. Valóságos futball-láz tört ki Mahacskalában, az emberek úgy érezték, azzal, hogy világklasszisok szerződnek a csapatukhoz, a városuk is a világ (egyik, ha ez nem lenne képzavar) középpontja lett. Kerimov fontosnak tartotta, hogy a nagyvilág megtudja, micsoda változások zajlanak Dagesztánban, külföldi újságírókat hívott meg, utazásukat, teljes ellátásukat fizetve, hogy azok saját szemükkel győződjenek meg a nagy fordulatról.

Azért hozzátartozik a teljes képhez: a játékosok Moszkvában éltek, egy, a fővároshoz közeli edzőközpontban töltötték a hétköznapokat, és csak a hazai mérkőzések előtti napon utaztak vissza Dagesztánba, aztán a meccs után azonnal egy busz kivitte őket a repülőtérre, ahonnan egy magángép visszaszállította őket Moszkvába.

A kameruni szupersztár őszintén bevallotta, harmincévesen olyan szerződésre vágyott, amely „rendbe teszi a teljes hátralévő életét". (Nem mintha addigi rosszul fizették volna.)

Mint mondta, az ugyancsak kameruni Benoît Angbwa, aki akkor már az Anzsi tagja volt, szólt neki, hogy a dagesztáni klub érdeklődik iránta. Utána Párizsban találkozott Szulejman Kerimovval, aki megtette az ajánlatot. Eto'o ezt követően Massimo Morattival, az Inter elnökével beszélt, aki elfogadhatónak tartotta, amit a kollégája kínált.

Eto'ót óvták az orosz téltől és az orosz rasszizmustól, őt egyik sem tartotta vissza. Ellenben hangsúlyozta, példát akart adni az afrikai gyerekeknek, hogy ők is mindent elérhetnek.

Az Anzsi gyorsan elérte a nagy klub szintjét – legalább az edzők iránti tulajdonosi türelmetlenségben. Kerimov szeptemberben menesztette Gadzsi Gadzsijevet, akkor Andrej Gordgyejev és Roberto Carlos vette át a csapatot. December végén Jurij Krasznozsan került a kispadra, de csak napokra: az idényt már a holland Guus Hiddinkkel zárta az Anzsi. A dagesztáni egyesület, története mindössze második élvonalbeli idényében az ötödik helyen végzett az orosz bajnokságban, s kiharcolta a nemzetközi szereplést.

Viták kereszttüzében. Emberi jogi aktivisták támadták az Anzsi kivételezett helyzetét és azt, hogy a hivatalosan 11 százalék fölötti, ám sokak szerint annak többszörösére rúgó munkanélküliség közepette a futballra olyan összegeket költenek, amilyenekről még a gazdag nyugat-európai klubok jelentős része is csak álmodozik.

ARANYLABDA, 2011

A La Liga totális uralma

Továbbra is a La Liga, azon belül is elsősorban a Barcelona uralta a szavazást. Lionel Messi megvédte elsőségét, Xavi ismét harmadik lett, az előző évben második Andrés Iniesta is bejött a negyedik helyre. Cristiano Ronaldo, a Real Madrid legjobbja egyéves kihagyás után, visszatért az első háromba, de Messi elsőségét nem fenyegette. Az Év férfi edzőjének Pep Guardiolát választották, míg a FIFPro által az Év csapatába választott tizenegyben csupán a Manchester United két ásza, Nemanja Vidics és Wayne Rooney törte meg a barçások és a madridisták egyhangúságát.

Aranylabda, 2011

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 47,88 százalék, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 21,60, 3. Xavi Hernandez (spanyol, FC Barcelona) 9,23, 4. Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona) 6,01, 5. Wayne Rooney (angol, Manchester United) 2,31, 6. Luís Suárez (uruguayi, AFC Ajax, Liverpool FC) 1,48, 7. Diego Forlán (uruguayi, Atlético Madrid, Internazionale) 1,43, 8. Samuel Eto'o (kameruni, Internazionale, Anzsi Mahacskala) 1,34, 9. Iker Casillas (spanyol, Real Madrid) 1,29, 10. Neymar (brazil, Santos FC) 1,12. (Az első tíz helyezett)

A további kategóriák győztesei. Év férfi edzője: Pep Guardiola (spanyol, FC Barcelona). Az Év női játékosa: Szava Homare (japán, INAC Kobe Leonessa). Az Év női edzője: Szaszaki Norio (japán, japán válogatott). Puskás-díj: Neymar (brazil, Santos FC). Elnöki különdíj: Sir Alex Ferguson. FIFA fair play-díj: Japán Labdarúgó-szövetség. A FIFPro Év tizenegye: Iker Casillas – Dani Alves, Piqué, Vidics, Sergio Ramos – Xabi Alonso, Iniesta, Xavi – Messi, Rooney, Cristiano Ronaldo

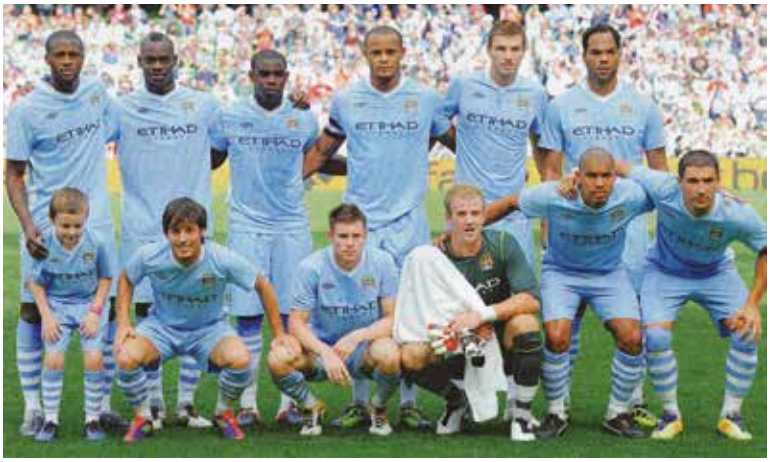
A Montpellier. Hátul, balról: Jourdren, Congré, Yanga-Mbiwa, Charbonnier, Deplagne. Elöl: Saihi, Fana, Stambouli, Bédimo, Belhanda, Utaka

A Borussia Dortmund. Hátul, balról: Kuhnt, Voeste gyúrók, Owomoyela, Subotić, Hummels, Santana, Hornschuh, Bender és Bertlett, De Beer, Wangler edzők. Középen: Gräfen stábtag, Schmelzer, Le Tallec, Koch, Großkreutz, Lewandowski, Perišić, Piszczek, Da Silva, Bakalorz, Kringe, Krawietz, Buwac edzők. Elöl: Leitner, Löwe, Götze, Błaszczykowski, Focher, Weidenfeller, Langerak, Zidan, Gündoğan, Kagava, Kehl

A Zenit. Hátul, balról: Fernando Meira, Buharov, Gyenyiszov, Križanac, Malafejev, Huszti. Elöl: Fajzullin, Jonov, Anjukov, Lukovics, Rosina

A Manchester City. Hátul, balról: Yaya Touré, Balotelli, Richards, Kompany, Džeko, Lescott. Elöl: David Silva, Milner, Hart, De Jong, Kolarov

A Real Madrid. Hátul, balról: Pepe, Sergio Ramos, Benzema, Xabi Alonso, Khedira, Cristiano Ronaldo. Elöl: Iker Casillas, Di María, Marcelo, Ricardo Carvalho, Özil

A Juventus. Hátul, balról: De Ceglie, Chiellini, Matri, Pepe, Barzagli, Buffon Elöl: Giaccherini, Lichtsteiner, Pirlo, Marchisio, Del Piero

AZ ÉV CSAPATA

Az egyetlen londoni BL-győztes

A mesét 2003-ban kezdték írni a Stamford Bridge-en. Akkor vette meg Roman Abramovics 60 millió fontért a Chelsea FC-t. Az új elnököt senki sem ismerte az angol futballban, legfeljebb az derült ki róla eleinte, hogy dúsgazdag orosz milliárdos, aki egy szegény zsidó kisfiúból Csukcsföld kormányzója, majd néhány évvel később az Egyesült Királyság legnagyobb adózó állampolgára lett. A tekintélyes *World Soccer* 2004 novemberének közepén „az orosz forradalom első 500 napja" címmel írt elemzést a Chelsea-nél történtekről. Akkor már José Mourinho dirigálta a csapatot, amely versenyben volt azért, hogy addigi egyetlen bajnoki címe, az 1954–1955-ös után újra Anglia legjobb futballcsapata legyen.

Mint ismert, a Premier League-ben a portugál edző (a Különleges, Special One) első két éve maga volt a diadalmenet. Sőt: a hazai fronton az utódok sem bizonyultak sikertelennek, 2004 nyarától hét teljes idény alatt a Chelsea nyolc trófeát szerzett a három legjelentősebb angliai sorozatban, a bajnokságban, az FA-kupában és a Ligakupában. Ám azt, amire Roman Abramovics a leginkább vágyott, a Bajnokok Ligája trófeáját nem sikerült megnyerni. 2008 tavaszán, Moszkvában nagyon közel volt hozzá a csapat, de a szerencse elpártolt mellőle.

Carlo Ancelotti 2010 tavaszán duplázott a Chelsea-vel, ám a következő idény végén még neki is mennie kellett. A vezérkar akkor a korábban

Fernando Torres

AZ EDZŐ

Beugró sikerkovács

ROBERTO DI MATTEO 1970. május 29-én született a svájci Schaffhausenben. Klubjai a Schaffhausen (1988–1991), az FC Zürich (1991–1992), az Aarau (1992–1993), a Lazio (1993–1996) és a Chelsea (1996–2002) voltak. Svájci bajnok (1992–1993) volt, majd Angliában két FA-kupát (1996–1997, 1999–2000), egy Ligakupát (1997–1998), egy KEK-et (1998) és egy UEFA Szuperkupát (1998) nyert a londoni „kékekkel". Edzőként a Milton Keynes Donst (2008–2009), majd a West Bromwich Albiont (2009–2011) dirigálta.

2011-ben visszatért a Stamford Bridge-re, ahol előbb André Villas-Boas segítőjeként dolgozott, majd a portugál menesztése után 2012. március 4. és november 21. között menedzserként irányíthatta a csapatot. Megnyerte a Bajnokok Ligáját, de igazából nem tudott profitálni belőle, fél évvel később menesztették. Azóta háromnegyed éven keresztül a Schalke (2014–2015), majd mindössze négy hónapon át (2016) az Aston Villa kispadján ült.

Mourinho segítőjeként már a Stamford Bridge-en is dolgozó ifjú sztáredzőt, André Villas-Boást szerződtette, aki azonban a bajnokságban nagyon gyengén szerepelt a „kékekkel" a 2011–2012-es idényben. A Bajnokok Ligájában, bár a csoportkörből továbbjutott, a nyolcaddöntő első felvonása után kiesésre állt a Nápolyban elszenvedett 3-1-es vereség miatt. Ezért március 4-én Roman Abramovics menesztette, s a gárda korábbi játékosát, Roberto di Matteót kérte fel megbízott vezetőedzőnek.

Attól kezdve az idény hátralévő BL-meccsei olyanok voltak a Chelsea számára, mint a tündérmese. Hihetetlen dolgok történtek, de a vége mindig csodálatosan alakult.

Az egykori olasz válogatott irányításával a CFC hosszabbításban továbbjutott a BL-ben, kettős győzelemmel kiejtette a negyeddöntőben a portugál Benficát, majd – nagy meglepetésre – kiverte az elődöntőben a címvédő Barcelonát is. A katalánok ellen a fontos gólok nagymestere, Didier Drogba szerezte az egyetlen találatot, majd a visszavágón, miután John Terry piros lapot kapott, és a kék-gránátvörösök két gólt szerezve továbbjutásra álltak, a brazil Ramires belőtte londoni pályafutása legfontosabb gólját. Lionel Messi tizenegyest hibázott… Aztán a 93. percben Fernando Torres még ki is egyenlített, de nem ez döntött a továbbjutásról, „csak" gondoskodott arról, hogy a „kékek" úgy várhassák majd a müncheni BL-döntőt, hogy előtte egyetlen nemzetközi kupamérkőzést sem veszítettek Roberto di Matteo irányításával.

Eden Hazard

A döntőt idegenben kellett játszani, független attól, hogy az egymérkőzéses finálékat általában semleges pályán rendezik. Ám az UEFA még az idény kezdetén Münchennek adta a rendezés jogát, így a Bayern München a saját stadionjában fogadhatta angol ellenfelét. Mind a két oldalon tekintélyes volt a hiányzók listája (David Alaba, Holger Badstuber és Luiz Gustavo az egyiken, míg Braniszlav Ivanovics, Raul Meireles, Ramires és John Terry a másikon), viszont nem csak ezért tartotta a Bayernt óriási favoritnak a nemzetközi sajtó.

Ellenben a „kékek" egészen a 83. percig nagyon jól tartották magukat, ám akkor Thomas Müller megszerezte a vezetést, s minden veszni látszott. A Chelsea-től ezzel a mérkőzéssel búcsúzó elefántcsontparti szupersztár óriási gólt fejelt a 88. percben.

A hosszabbításban nem esett gól, s ez elsősorban Petr Čechen múlt, aki kivédte a Drogba Franck Ribéry elleni felesleges szabálytalansága után megítélt büntetőt. Az ex-Chelsea-csatár, Arjen Robben hagyta ki.

A kupa sorsáról tizenegyesek döntöttek, ahogyan 2008-ban Moszkvában, a Chelsea első BL-döntőjében. Akkor veszített a csapat, most nyert, pedig Juan Mata elrontotta a maga lövését, a német klub játékosai közül pedig Lahm, Gómez és a kapus Manuel Neuer is gólt lőtt. A negyedik párban Ivica

Az FA Cup megnyerését ünneplik a „kékek" a londoni Wembley-ben. Ez volt az év hazai sikere

Olić lövését a cseh kapus kivédte, így döntetlenről kezdett az utolsó pár. Čech-kel Bastian Schweinsteiger sem bírt, így Didier Drogba a kupagyőzelemért rúghatott. A távozása előtti utolsó Chelsea-s lövésével a Bajnokok Ligája megnyeréséhez segítette a csapatot – és Roman Abramovicsot.

Roberto di Matteo nagy bölcsességet fogalmazott meg a serleg átvétele után: „A futball, miként az élet néha, kiszámíthatatlan és őrjítő."

A Chelsea mindmáig az egyetlen londoni klub, amelyik megnyerte a Bajnokok Ligáját.

A „kékek" a BL-döntőben szereplő játékosai.

PETR ČECH: 1982. május 20-án született Plzeňben. Klubjai a Viktoria Plzeň (1989–1999), a Chmel Blšany (1999–2001), a Sparta Praha (2001–2002), a Rennes (2002–2004), a Chelsea FC (2004–2015) és az Arsenal FC (2015–2019) voltak. Négyszeres angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2014–2015), ötszörös angol FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012, 2016–2017), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007, 2014–2015), Bajnokok Ligája-győztes (2012), Európa-liga-győztes (2013). A cseh válogatottban (2002–2016) 124 mérkőzésen védett, vb-résztvevő (2006), Eb-elődöntős (2004), részt vett további három (2008, 2012, 2016) Eb-n.

JOSÉ BOSINGWA da Silva: 1982. augusztus 24-én született a zairei Mbandakában. Klubjai a Fornos de Algodres (1996–1997), a Boavista (1997–2003), közben kölcsönjátékosként a Freamunde (2000–2001), az FC Porto (2003–2008), a Chelsea FC (2008–2012), a Queens Park Rangers (2012–2013) és a Trabzonspor (2013–2015, 2016) voltak. Négyszeres portugál bajnok (2003-2004, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), Portugál Kupa-győztes (2005–2006), angol bajnok (2009–2010), kétszeres angol FA-kupa-győztes (2008–2009, 2011–2012), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2004, 2012), Világkupa-győztes (2004). A portugál válogatottban (2007–2015) 27 mérkőzést játszott, részt vett a 2008-as Eb-n.

DAVID LUIZ Moreira Marinho: 1987. április 22-én született a brazíliai Diademában, São Paulo államban. Klubjai a São Paulo FC (1999–2001), a Vitória (2001–2007), az SL Benfica (2007–2011), a Chelsea FC (2011–2014), a Paris SG (2014–2016), majd újra a Chelsea FC (2016–2019) voltak, 2019 óta az Arsenal tagja. Portugál bajnok (2009–2010), háromszoros Portugál Kupa-győztes (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011), angol bajnok (2016–2017), háromszoros FA-kupa-győztes (2011–2012, 2017–2018, 2019–2020), kétszeres francia bajnok (2014–2015, 2015–2016), kétszeres Francia Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016), francia Ligakupa-győztes (2015–2016), BL-győztes (2012), kétszeres Európa-liga-győztes (2013, 2019). A brazil válogatottban 2010 óta 57 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Vb-elődöntős (2014), a Konföderációs Kupa győztese (2013).

GARY James CAHILL: 1985. december 19-én született Dronfieldben. Klubjai az AFC Dronfield (1998–2000), az Aston Villa (2000–2008), közben kölcsönjátékosként a Burnley (2004–2005) és a Sheffield United (2007–2008), majd a Bolton Wanderers (2008–2012) és a Chelsea FC (2012–2019) voltak. 2019 óta a Crystal Palace tagja. Kétszeres angol bajnok (2014–2015, 2016–2017), kétszeres FA-kupa-győztes (2011–2012, 2017–2018), angol Ligakupa-győztes (2014–2015), BL-győztes (2012), kétszeres Európa-liga-győztes (2013, 2019). Az angol válogatottban 2010 óta 61 mérkőzésen öt gólt szerzett, vb-negyedik (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2012, 2016).

ASHLEY COLE: 1980. december 20-án született Stepney-ben. Klubjai az Arsenal (1997–2006), közben kölcsönjátékosként a Crystal Palace (2000), a Chelsea FC (2006–2014), az AS Roma (2014–2016), az LA Galaxy (2016–2018) és a Derby County (2019) voltak. Háromszoros angol bajnok (2001–2002, 2003–2004, 2009–2010), hétszeres angol FA-kupa-győztes (2001–2002, 2002–2003, 2004–2005, 2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), angol Ligakupa-győztes (2006–2007), Bajnokok Ligája-győztes (2012), Európa-liga-győztes (2013). Az angol válogatottban (2001–2014) 107 mérkőzést játszott. Három vb-n (2002, 2006, 2010) és két Eb-n (2004, 2012) szerepelt.

JOHN OBI MIKEL: 1987. április 22-én született a nigériai Josban. Klubjai a Plateau United (2002–2004), az oslói Lyn (2004–2006), a Chelsea FC (2006–2017), a Tiencsin TEDA (2017–2018), a Middlesbrough (2019) és a Trabzonspor (2019–2020) voltak. Kétszeres angol bajnok (2009–2010, 2014–2015), háromszoros FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2011–2012), angol Ligakupa-győztes (2006–2007), BL-győztes (2012), kétszeres Európa-liga-győztes (2013, 2019). A nigériai válogatottban (2006–2019) 91 mérkőzésen hat gólt szerzett. Az Afrikai Nemzetek Kupája győztese (2013), olimpiai bronzérmes (2016).

FRANK James LAMPARD: 1978. június 20-án született Romfordban. Klubjai a West Ham United (1994–2001), közben kölcsönjátékosként a Swansea City (1995), a Chelsea FC (2001–2014), a Manchester City (2014–2015) és a New York City (2015–2016) voltak. Háromszoros angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010), négyszeres angol FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007), Bajnokok Ligája-győztes (2012), Európa-liga-győztes (2013). Az angol válogatottban (1999–2014) 106 mérkőzésen 29 gólt ért el, három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) és a 2004-es Eb-n szerepelt.

SALOMON Armand Magloire KALOU: 1985. augusztus 5-én az elefántcsontparti Oumében született. Klubjai az ASEC Mimosas (2000–2003), a Feyenoord (2003–2006), közben az Excelsior (2004), majd a Chelsea FC (2006–2012), a Lille OSC (2012–2014) és a Hertha BSC (2014–2020) voltak. Angol bajnok (2009–2010), négyszeres FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), angol Ligakupa-győztes (2006–2007), BL-győztes (2012). Az elefántcsontparti válogatottban 2007 óta 97 mérkőzésen 28 gólt szerzett, részt vett a 2010-es és a 2014-es vb-n. A 2015-ös Afrikai Nemzetek Kupája győztese.

JUAN Manuel MATA García: 1988. április 28-án született a spanyolországi Burgosban. Klubjai a Real Oviedo (1998–2003), a Real Madrid (2003–2006), a Castilla (2006–2007), a Valencia (2007–2011) és a Chelsea FC (2011–2014) voltak. 2014 óta a Manchester United tagja. A spanyol Király Kupa győztese (2007–2008), kétszeres FA-kupa-győztes (2011–2012, 2015–2016), angol Ligakupa-győztes (2016–2017), Bajnokok Ligája-győztes (2012), kétszeres Európa-liga-győztes (2013, 2017). A spanyol válogatottban 2009 óta 41 mérkőzésen 10 gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012).

RYAN Dominic BERTRAND: 1989. augusztus 5-én született Southwarkban. Klubjai a Gillingham (1998–2005), a Chelsea FC (2005–2015) voltak, közben kölcsönjátékosként kétszer a Bournemouth (2006, 2007), az Oldham Athletic (2007–2008), kétszer a Norwich City (2008, 2008–2009), a Reading (2009–2010), a Nottingham Forest (2010–2011), az Aston Villa (2014) tagja volt. 2014 óta a Southampton játékosa. Az angol FA-kupa győztese (2011–2012), Bajnokok Ligája-győztes (2012), Európa-liga-győztes (2013). Az angol válogatottban 2012 óta 19 mérkőzésen 1 gólt szerzett.

DIDIER Yves DROGBA Tébily: 1978. március 11-én született az elefántcsontparti Abidjanban. Klubjai a Tourcing (1988–1989), az Abbeville (1989–1991), a Vannes (1991–1993), a Levallois (1993–1997), a Le Mans (1997–2002), az En Avant Guingamp (2002–2003), az Olympique Marseille (2003–2004), a Chelsea FC (2004–2012), a Sanghaj Senhua (2012–2013), a Galatasaray (2013–2014), újra a Chelsea (2014–2015), a Montreal Impact (2015–2016) és a Phoenis Rising (2017–2018) voltak. Négyszeres angol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2014–2015), négyszeres angol FA-kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007, 2014–2015), török bajnok (2012–2013), a Török Kupa győztese (2013–2014), Bajnokok Ligája-győztes (2012). Az elefántcsontparti válogatottban (2002–2014) 105 mérkőzésen 65 gólt szerzett. Három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) szerepelt, az Afrikai Nemzetek Kupája kétszeres (2006, 2012) ezüstérmese.

FLORENT Johan MALOUDA: 1980. június 13-án született Francia-Guyanában, Cayenne-ben. Klubjai a Rémire, majd már Franciaországban a Châteauroux (1996–2000), az En Avant Guingamp (2000–2003), az Olympique Lyonnais (2003–2007), aztán a Chelsea FC (2007–2013), a Trabzonspor (2013–2014), az FC Metz (2014–2015), a Delhi Dynamos (2015–2017), közben kölcsönjátékosként az egyiptomi Wadi Degla (2016), majd az FC Differdange 03 (2018) voltak. Négyszeres francia bajnok (2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2006–2007), angol bajnok (2009–2010), háromszoros angol FA-kupa-győztes (2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), Bajnokok Ligája-győztes (2012). A francia válogatottban (2004–2012) 80 válogatott mérkőzésen 9 gólt szerzett, vb-ezüstérmes (2006), vb-résztvevő (2010), két Eb-n vett részt (2008, 2012). 2017-ben négyszer pályára lépett Francia-Guayana válogatottjában.

(FERNANDO TORREST bemutattuk már a 2007–2008-as idénynél.)

Münchenben bukott el a Bayern

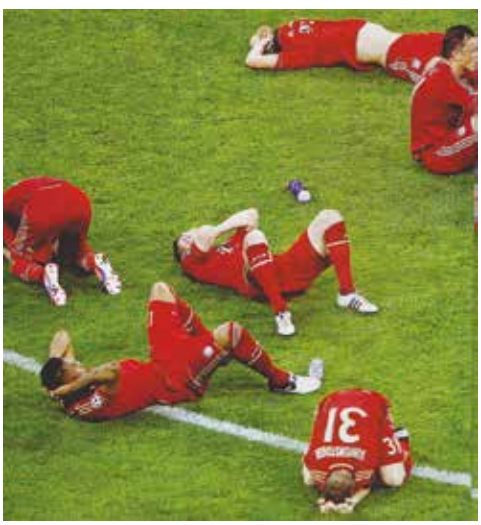
A pokoli erős A csoport küzdelmeiben elvérzett a Manchester City, mert elébe férkőzött a Napoli, azonban ami még ennél is megdöbbentőbb, hogy a Villarreal nem szerzett pontot

A B jelűben a legfeltűnőbb a keresztbeverés volt, ezért szoros lett a befutója. A C-ben talán senki sem számított a Manchester United kiesésére, mivel egyáltalán nem kapott megoldhatatlannak tűnő feladatot. A galaciak nulla pontján nem sokan csodálkozhattak, viszont érdemes megjegyezni, hogy 2008 és 2012 között a negyedik romániai klubként jutottak el a BL-csoportküzdelmekig.

A Real Madrid - a mezőnyben egyedüliként - százszázalékosan teljesítette ezt a szakaszt. Az F csoportban önmagát múlta alul a Borussia Dortmund, akár a G-ben az FC Porto meg a Sahtar Donyeck. Az ukránok négyesében a nicosiai APOEL első helyét nyugtázhatta a futballvilág. Ám ott még nem ért véget a ciprusiak menetelése, a tizenhat között elbúcsúztatták a Lyont. Ciprusi gárda először jutott a BL negyeddöntőjébe!

Nagy pillanat: Drogba labdája Neuer kapujában

A bajorok mérhetetlenül csalódottak voltak

A négy közé három olyan alakulat ért el (Bayern, Real Madrid, Barcelona), amelyik már többször is elhódította a serleget, illetve az elődjét, a BEK-et, ellenben nem nekik sikerült begyűjteniük a trófeát, hanem a nevető negyediknek, a Chelsea-nek. Növelte a londoniak bravúrjának értékét, hogy a bajorokat otthonukban, Münchenben győzték le a döntőben. Négy évvel korábban 11-esekkel veszítettek Moszkvában, viszont a Fortuna az Allianz Arenában inkább feléjük hajlott.

A Bajnokok Ligája mesterlövésze Lionel Messi (FC Barcelona) lett 14 találattal. Egymás után negyedszer is ő vehette át a gólkirályt megillető díjat.

2. Selejtezőkör. Sturm Graz–Videoton 2-0, 2-3

Csoportkör

A csoport. FC Bayern München–SSC Napoli 3-2, 1-1, Manchester City–Villarreal CF 2-1, 3-0, Man City–Bayern 2-0, 0-2, Villarreal–Napoli 0-2, 0-2, Bayern–Villarreal 3-1, 2-0, Napoli–Man City 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 13 pont, 2. SSC Napoli 11 pont, 3. Manchester City 10 pont, 4. Villarreal CF 0 pont

B csoport. FC Internazionale–CSZKA Moszkva 1-2, 3-2, Trabzonspor–Lille OSC 1-1, 0-0, CSZKA–Trabzonspor 3-0, 0-0, Lille–Inter 0-1, 1-2, Trabzonspor–Inter 1-1, 1-0, CSZKA–Lille 0-2, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 10 pont, 2. CSZKA Moszkva 8 pont, 3. Trabzonspor 7 pont, 4. Lille OSC 6 pont

C csoport. SL Benfica–FC Basel 1-1, 2-0, Manchester United–Oţelul Galaţi 2-0, 2-0, Oţelul–Benfica 0-1, 0-1, Basel–Man United 2-1, 3-3, Basel–Oţelul 1-0, 3-2, Man U–Benfica 2-2, 1-1. A csoport végeredménye: 1. SL Benfica 12 pont, 2. FC Basel 11 pont, 3. Manchester United 9 pont, 4. Oţelul Galaţi 0 pont

D csoport. Real Madrid–Olympique Lyonnais 4-0, 2-0, AFC Ajax–Dinamo Zagreb 4-0, 2-0, Lyon–Ajax 0-0, 0-0, Dinamo–Real Madrid 0-1, 6-2, Lyon–Dinamo 2-0, 7-1, Ajax–Real Madrid 0-3, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 18 pont, 2. Olympique Lyonnais 8 pont, 3. AFC Ajax 8 pont, 4. Dinamo Zagreb 0 pont

E csoport. Chelsea FC–Bayer Leverkusen 2-0, 1-2, Valencia CF–KRC Genk 7-0, 0-0, Genk–Chelsea 1-1, 5-0, Bayer–Valencia 2-1, 1-3, Chelsea–Valencia 3-0, 1-1, Genk–Bayer 1-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 11 pont, 2. Bayer Leverkusen 10 pont, 3. Valencia CF 8 pont, 4. KRC Genk 3 pont

F csoport. Arsenal FC–Olympique Marseille 0-0, 1-0, Olympiakosz Pireusz–Borussia Dortmund 3-1, 0-1, Dortmund–Arsenal 1-1, 1-2, Marseille–Olympiakosz 0-1, 1-0, Arsenal–Olympiakosz 2-1, 1-3, Marseille–Dortmund 3-0, 3-2. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 11 pont, 2. Olympique Marseille 10 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 9 pont, 4. Borussia Dortmund 4 pont

G csoport. APOEL Nicosia–Zenit Szentpétervár 2-1, 0-0, FC Porto–Sahtar Donyeck 2-1, 2-0, Sahtar–APOEL 1-1, 2-0, Zenit–Porto 3-1, 0-0, Porto–APOEL 1-1, 1-2, Sahtar–Zenit 2-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. APOEL Nicosia 9 pont, 2. Zenit Szentpétervár 9 pont, 3. FC Porto 8 pont, 4. Sahtar Donyeck 5 pont

H csoport. FC Barcelona–AC Milan 2-2, 3-2, BATE Boriszov–Viktoria Plzeň 0-1, 1-1, Milan–BATE 2-0, 1-1, Viktoria–Barcelona 0-4, 0-2, BATE–Barcelona 0-4, 0-5, Milan–Viktoria 2-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 16 pont, 2. AC Milan 9 pont, 3. Viktoria Plzeň 5 pont, 4. BATE Boriszov 2 pont

Nyolcaddöntő. Olympique Lyonnais–APOEL Nicosia 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább az APOEL), SSC Napoli–Chelsea FC 3-1, 1-4 (hosszabbításban), AC Milan–Arsenal FC 4-0, 0-3, FC Basel–FC Bayern München 1-0, 0-7, Bayer Leverkusen–FC Barcelona 1-3, 1-7, CSZKA Moszkva–Real Madrid 1-1, 1-4, Zenit Szentpétervár–SL Benfica 3-2, 0-2, Olympique Marseille–FC Internazionale 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Marseille)

Negyeddöntő. APOEL Nicosia–Real Madrid 0-3, 2-5, Olympique Marseille–FC Bayern München 0-2, 0-2, SL Benfica–Chelsea FC 0-1, 1-2, AC Milan–FC Barcelona 0-0, 1-3

Elődöntő. FC Bayern München–Real Madrid 2-1, 1-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Bayern), Chelsea FC–FC Barcelona 1-0, 2-2

Döntő

Chelsea FC–FC Bayern München 1-1 (0-0, 1-1, 1-1), tizenegyesekkel 4-3

2012. május 19., München, Allianz Arena, 62 500 néző. Jv.: Pedro Poença (portugál)

Chelsea FC: Čech – Bosingwa, David Luiz, Cahill, A. Cole – Obi Mikel, Lampard, S. Kalou (F. Torres, 84.), Bertrand (Malouda, 73.) – J. Mata, Drogba

FC Bayern München: Neuer – Lahm, J. Boateng, Timoscsuk, Contento – Schweinsteiger, Kroos – Robben, T. Müller (Van Buyten, 87.), Ribéry (Olič, 97.) – M. Gómez

Gólszerzők: T. Müller (83.), Drogba (88.)

A tizenegyest berúgta: David Luiz, Lampard, A. Cole, Drogba, illetve Lahm, M. Gómez, Neuer. Kihagyta: Juan Mata, illetve Olič, Schweinsteiger

EURÓPA-LIGA

„Spanyol–baszk” párbaj Bukarestben

2012-ben a legtöbb sportlap az Európa-liga spanyol házidöntőjeként konferálta fel a bukaresti végjátékot, miután a román fővárosban az Atlético Madrid és az Athletic Bilbao csapott össze, azonban utóbbi hívei tiltakoztak a besorolás ellen, azt hangsúlyozták, vérmérsékletük szerint dühös vagy éppen visszafogottabb stílusban, hogy ők nem spanyolok, hanem baszkok.

Az UEFA 53 tagországának 161 együttese rajtolt, a csoportkör előtt olyan csapatok buktak el, mint a Crvena zvezda, a Rangers FC, az AS Roma, a Dinamo Tbiliszi, a Ferencváros és a Sevilla FC. (Korábban mindegyik nyert nemzetközi kupát.) Egyikőjük főtáblára kerülése sem hatott volna szenzációként. Ellenben az A csoportban két ilyet is feljegyezhettünk, az egyik, hogy nem lépett onnan tovább a Tottenham, a másik pedig, hogy egyáltalán elért odáig a Shamrock Rovers. (Más lapra tartozik, hogy aztán nulla ponttal zárt.) Az F jelű négyesben a Paris SG kiesése jelentette a meglepetést, a G-ben a harkovi Metaliszt első helye, bár valószínűleg az volt a leggyengébb négyes. A K csoport esélyesének a Fulham FC tűnt, ám a drukkerei számára nagy csalódást keltő 3. helyen végzett. Ennek a szakasznak egyetlen százszázalékos gárdájaként az RSC Anderlechtet ünnepelték.

A 32 között újabb „nagymenőktől” köszöntek el: FC Porto, AFC Ajax, RSC Anderlecht, SS Lazio,

A bukaresti döntő három gólja

Steaua Bucureşti. Ahogyan várható volt, a nyolc között mindhárom, addig vitézkedő „kiscsapat" (Metaliszt, Hannover, AZ) befejezte a menetelését. Az elődöntőbe három spanyol és egy portugál csapat jutott, már akkor eldőlt, hogy a trófea újra a napfényes félszigetre kerül. A finálében a bilbaóiak egy légióssal, a paraguayi Fernando Amorabietával álltak fel (de ő is megfelelt a klub íratlan törvényének, baszk ősei voltak), míg a madridiak héttel, s ez billentette feléjük a mérleg nyelvét, hisz mindhárom találatukról a dél-amerikai „vendégmunkásaik" gondoskodtak.

A sorozat gólkirálya az Atlético Madrid kolumbiai csatára, **Radamel Falcao** lett, 12 találattal.

1. selejtezőkör. Ferencvárosi TC–Ulisses FC Jerevan 3-0, 2-0, UE Santa Coloma–Paksi FC 0-1, 0-4

2. selejtezőkör. Paksi FC–Tromsø IL 1-1, 3-0, Ferencvárosi TC–Aalesunds FK 2-1, 1-3 (hosszabbításban), Kecskeméti TE–Aktöbe FK 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Aktöbe)

3. selejtezőkör. Paksi FC–Heart of Midlothian 1-1, 1-4

Csoportkör

A csoport. PAOK Szaloniki–Rubin Kazany 1-1, 2-2, Tottenham Hotspur–Shamrock Rovers 3-1, 4-0, Rubin–Tottenham 1-0, 0-1, Shamrock–PAOK 1-3, 1-2, PAOK–Tottenham 0-0, 2-1, Rubin–Shamrock 4-1, 0-3. A csoport végeredménye: 1. PAOK Szaloniki 12 pont, 2. Rubin Kazany 11 pont, 3. Tottenham Hotspur 10 pont, 4. Shamrock Rovers 0 pont

B csoport. Standard Liège–Hannover 96 2-0, 0-0, FC København–Vorszkla Poltava 1-0, 1-1, Vorszkla–Standard 1-3, 0-0, Hannover–København 2-2, 2-1, Standard–København 3-0, 1-0, Vorszkla–Hannover 1-2, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Standard Liège 14 pont, 2. Hannover 96 11 pont, 3. FC København 5 pont, 4. Vorszkla Poltava 2 pont

C csoport. PSV Eindhoven–Legia Warszawa 1-0, 3-0, Hapoel Tel-Aviv–Rapid Bucureşti 0-1, 3-1, Rapid–PSV 1-3, 1-2, Legia–Hapoel 3-2, 0-2, PSV–Hapoel 3-3, 1-0, Rapid–Legia 0-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. PSV Eindhoven 16 pont, 2. Legia Warszawa 9 pont, 3. Hapoel Tel-Aviv 7 pont, 4. Rapid Bucureşti 3 pont

D csoport. Sporting CP–SS Lazio 2-1, 0-2, FC Zürich–FC Vaslui 2-0, 2-2, Lazio–Zürich 1-0, 1-1, Vaslui–Sporting 1-0, 0-2, Sporting–Zürich 2-0, 2-0, Lazio–Vaslui 2-2, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Sporting CP 12 pont, 2. SS Lazio 9 pont, 3. FC Vaslui 6 pont, 4. FC Zürich 5 pont

E csoport. Beşiktaş JK–Stoke City 3-1, 1-2, Dinamo Kijev–Makkabi Tel-Aviv 3-3, 1-1, Stoke–Dinamo 1-1, 1-1, Makkabi–Beşiktaş 2-3, 1-5, Stoke–Makkabi 3-0, 2-1, Beşiktaş–Dinamo 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Beşiktaş JK 12 pont, 2. Stoke City 11 pont, 3. Dinamo Kijev 7 pont, 4. Makkabi Tel-Aviv 2 pont

F csoport. Athletic Bilbao–Red Bull Salzburg 2-2, 1-0, Paris Saint-Germain–Slovan Bratislava 1-0, 0-0, Slovan–Salzburg 2-3, 0-3, PSG–Bilbao 4-2, 0-2, Slovan–Bilbao 1-2, 1-2, Salzburg–PSG 2-0, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Athletic Bilbao 13 pont, 2. Red Bull Salzburg 10 pont, 3. Paris Saint-Germain 10 pont, 4. Slovan Bratislava 1 pont

G csoport. Metaliszt Harkov–AZ Alkmaar 1-1, 1-1, Austria Wien–Malmö FF 2-0, 2-1, Malmö–Metaliszt 1-4, 1-3, AZ–Austria 2-2, 2-2, Metaliszt–Austria 4-1, 2-1, Malmö–AZ 0-0, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Metaliszt Harkov 14 pont, 2. AZ Alkmaar 8 pont, 3. Austria Wien 8 pont, 4. Malmö FF 1 pont

H csoport. FC Bruges–Sporting Braga 1-1, 2-1, Birmingham City–NK Maribor 1-0, 2-1, Maribor–Bruges 3-4, 0-2, Braga–Birmingham 1-0, 3-1, Maribor–Braga 1-1, 1-5, Brimingham–Bruges 2-2, 2-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bruges 11 pont, 2. Sporting Braga 11 pont, 3. Birmingham City 10 pont, 4. NK Maribor 1 pont

I csoport. Atlético Madrid–Udinese Calcio 4-0, 0-2, Stade Rennais–Celtic FC 1-1, 1-3, Udinese–Rennes 2-1, 0-0, Celtic–Atlético 0-1, 0-2, Celtic–Udinese 1-1, 1-1, Atlético–Rennes 3-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 13 pont, 2. Udinese Calcio 9 pont, 3. Celtic FC 6 pont, 4. Stade Rennais 3 pont

J csoport. Schalke 04–Steaua Bucureşti 2-1, 0-0, Makkabi Haifa–AEK Larnaka 1-0, 1-2, Steaua–Makkabi 4-2, 0-5, AEK–Schalke 0-5, 0-0, Makkabi–Schalke 0-3, 1-3, Steaua–AEK 3-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Schalke 04 14 pont, 2. Steaua Bucureşti 8 pont, 3. Makkabi Haifa 6 pont, 4. AEK Larnaka 5 pont

K csoport. Twente Enschede–Wisła Kraków 4-1, 1-2, Fulham FC–Odense BK 2-2, 2-0, Wisła–Fulham 1-0, 1-4, Odense–Twente 1-4, 2-3, Fulham–Twente 1-1, 0-1, Wisła–Odense 1-3, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Twente Enschede 13 pont, 2. Wisła Kraków 9 pont, 3. Fulham FC 8 pont, 4. Odense BK 4 pont

L csoport. RSC Anderlecht–Lokomotiv Moszkva 5-3, 2-0, AEK Athén–Sturm Graz 1-2, 3-1, Sturm–Anderlecht 0-2, 0-3, Lokomotiv–AEK 3-1, 3-1, Anderlecht–AEK 4-1, 2-1, Sturm–Lokomotiv 1-2, 1-3. A csoport végeredménye: 1. RSC Anderlecht 18 pont, 2. Lokomotiv Moszkva 12 pont, 3. AEK Athén 3 pont, 4. Sturm Graz 3 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. FC Porto–Manchester City 1-2, 0-4, AFC Ajax–Manchester United 0-2, 2-1, Lokomotiv Moszkva–Athletic Bilbao 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Bilbao), Read Bull Salzburg–Metaliszt Harkov 0-4, 1-4, Stoke City–Valencia CF 0-1, 0-1, Rubin Kazany–Olympiakosz Pireusz 0-1, 0-1, AZ Alkmaar–RSC Anderlecht 1-0, 1-0, SS Lazio–Atlético Madrid 1-3, 0-1, Steaua Bucureşti–Twente Enschede 0-1, 0-1, Viktoria Plzeň–Schalke 04 1-1, 1-3 (hosszabbításban), Wisła Kraków–Standard Liège 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Standard), Sporting Braga–Beşiktaş JK 0-2, 1-0, Udinese Calcio–PAOK Szaloniki 0-0, 3-0, Trabzonspor–PSV Eindhoven 1-2, 1-4, Hannover 96–FC Bruges 2-1, 1-0, Legia Warszawa–Sporting CP 2-2, 0-1

Nyolcaddöntő. Metaliszt Harkov–Olympiakosz Pireusz 0-1, 2-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Harkov), Sporting CP–Manchester City 1-0, 2-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Sporting), Twente Enschede–Schalke 04 1-0, 1-4, Standard Liège–Hannover 96 2-2, 0-4, Valencia CF–PSV Eindhoven 4-2, 1-1, AZ Alkmaar–Udinese Calcio 2-0, 1-2, Atlético Madrid–Beşiktaş JK 3-1, 3-0, Manchester United–Athletic Bilbao 2-3, 1-2

Negyeddöntő. AZ Alkmaar–Valencia CF 2-1, 0-4, Schalke 04–Athletic Bilbao 2-4, 2-2, Sporting CP–Metalisz Harkov 2-1, 1-1, Atlético Madrid–Hannover 96 2-1, 2-1

Elődöntő. Atlético Madrid–Valencia CF 4-2, 1-0, Sporting CP–Athletic Bilbao 2-1, 1-3

Döntő

Atlético Madrid–Athletic Bilbao 3-0 (2-0)

2012. május 19., Bukarest, Nemzeti Stadion, 52 347 néző. Jv.: Wolfgang Stark (német)

Atlético Madrid: Courtois – Juanfran, Godín, Miranda, Filipe Luís – M. Suárez, Gabi – Diego (Koke, 90.), Adrián López (Salvio, 88.), Arda Turan (Á. Domínguez, 93.) – Falcao

Athletic Bilbao: Iraizoz – Iraola, Javi Martínez, Amorebieta, Aurtenetxe (I. Pérez, 46.) – A. Herrera (Toquero, 63.), Iturraspe (Ibai, 46.), De Marcos – Susaeta, F. Llorente, Muniain

Gólszerzők: Falcao (7., 34.), Diego (85.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Pep Guardiola rekorder lett

Lionel Messi megszelídíti a labdát

Andrés Iniesta bizonyult a mérkőzés legjobbjának, noha Lionel Messi és a néhány héttel korábban az Arsenaltól visszatérő Cesc Fàbregas szerezték a gólokat. Utóbbinak ez volt az első gólja a hazaszerződése után. Egyoldalú összecsapás volt, a kezdő tizenegyében csak két portugált (Rolando, João Moutinho) felvonultató Porto csupán harminc százalékban tudta birtokolni a labdát, alig került helyzetbe. A Barcelona jól védekezett, noha Carles Puyol és Gerard Piqué sérülése miatt „kísérleti" belsővédőpárral, Javier Mascheranóval és Éric Abidallal szerepelt. Miután beállt a néhány héttel korábban leigazolt chilei Alexis Sánchez is, öt dél-amerikai futballista is szerepelt a soraiban. Ezzel a sikerrel Pep Guardiola mindössze 40 évesen a Barça történetének legsikeresebb edzője lett, a tizenkettedik címét nyerte. Megelőzte Johan Cruyffot, s beállította a klubalapító Joan Gamper csúcsát.

FC Barcelona–FC Porto 2-0 (1-0)

2011. augusztus 26., Monaco, Stade Louis II, 18 048 néző. Jv.: Björn Kuipers (holland)

FC Barcelona: Víctor Valdés – Dani Alves, Mascherano, Abidal, Adriano (Busquets, 63.) – Keïta, Xavi, Iniesta – Messi, Villa (Alexis Sánchez, 61.), Pedro (Fàbregas, 80.)

FC Porto: Helton – Săpunaru, Rolando, Otamendi, Fucile – Souza (Fernando, 77.), Fredy Guarin, João Moutinho – Hulk, Kléber (Belluschi, 77.), Cristian Rodriguez (Fernando Varela, 69.)

Gólszerzők: Messi (39.), Fàbregas (88.)

Kiállítva: Rolando (86.), Fredy Guarin (90.)

LIBERTADORES KUPA

Egy „sejk" döntött a Corinthians javára

São Paulo állam (és város) népszerű klubja, a Corinthians kilencedik brazil csapatként nyerte el a Libertadores Kupát, miután a Buenos Aires-i döntetlen után két góllal legyőzte a hetedik elsőségére hajtó, a döntő előtt esélyesebbnek tartott Boca Juniorst. Az első mérkőzés legjobbjának Matías Caruzzót, a hazaiak védőjét választották.

A Boca nem tudott előnyt szerezni a visszavágóra, Facundo Roncaglia, a néhány nappal később azóta is tartó (újabb) európai karrierjét kezdő jobbhátvéd gólját Romarinho ki-

egyenlítette. A cserecsatár a későbbiekben az arab világba szerződött, 2014 óta katari, Emírségek-beli és szaúdi klub tagja is volt. A második mérkőzést az akkor már a 34. évében járó Émerson (Márcio Passos de Albuquerque) döntötte el, aki korábbi külföldi pályafutása nagy részét Ázsiában töltötte. 2008-ban megkapta a katari állampolgárságot, akkor vette fel az Émerson Sheikh nevet. Amikor az első, a Buenos Aires-i mérkőzés előtt megkérdezték tőle, nem fél-e a Bombonerában pályára lépni, azt mondta: „Olyan környéken születettem, amilyet az újságírók többsége még távolról sem látott. Azt kérdezik, félek-e, én akkor féltem, amikor fegyvert nyomtak az arcomba vagy a mellemhez. Ezek után miért félnék egy nagyszerű stadionban, remek gyepen játszva. Nem, ez utóbbiak inkább olyanok, amiket élvezni kell."

Brazilos ünneplés a São Pauló-i finálé után

Boca Juniors–Corinthians 1-1 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés. 2012. június 27., Buenos Aires, Estadio Alberto J. Armando (La Bombonera), 51 901 néző. Jv.: Enrique Osses (chilei)

Boca Juniors: Orión – Roncaglia, Schiavi, Caruzzo, Clemente Rodríguez – Ledesma (Rivero, 82.), Somoza, Erviti – Riquelme – Mouche (Cvitanich, 87.), Santiago Silva (Viatri, 85.)

Corintians: Cássio – Alessandro, Chicão, Leandro Castán, Fábio Santos – Ralf, Paulinho, Danilo (Romarinho, 83.), Alex (Wallace, 92.) – Jorge Henrique (Liédson, 39.), Émerson

Gólszerzők: Roncaglia (72.), Romarinho (84.)

Corinthians–Boca Juniors 2-0 (0-0)

Döntő, 2. mérkőzés. 2012. július 4., São Paulo, Estádio Municipal Paulo Machado de Carvalho (Pacaembu), 40 186 néző. Jv.: Wilmar Roldán (kolumbiai)

Corinthians: Cássio – Alessandro, Chicão, Leandro Castán, Fábio Santos – Ralf, Paulinho, Danilo, Alex (Douglas, 87.) – Jorge Henrique (Wallace, 90.), Émerson (Liédson, 90.)

Boca Juniors: Orión (S. Sosa, 32.) – Franco Sosa, Schiavi, Caruzzo, Clemente Rodríguez – Ledesma (Cvitanich, 65.), Somoza, Erviti – Riquelme – Mouche (Viatri, 81.), Santiago Silva

Gólszerző: Émerson (53., 71.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Barcelona: mint Muhammad Ali

A régi-új helyszínen, Japánban csaptak össze a FIFA trófeájáért a csapatok, két város (Jokohama és Tojota) stadionjában bonyolították le a mérkőzéseket. Visszaállt a megszokott protokoll is, ismét az európai és dél-amerikai résztvevő jutott a fináléba.

Az FC Barcelona korábban és azóta sem tapasztalt fölénnyel emelkedett ki a mezőnyből s szerezte meg 2009 után újra a trófeát: mind a két mérkőzését 4-0-ra nyerte meg. A katari al-Szadd ellenében ez nem keltett meglepetést, viszont a brazil Santos ilyen arányú legyőzése még Tim Vickeryít, a *BBC* évtizedek óta Brazíliában élő tudósítóját is megihlette, aki a katalánok fölényét ahhoz hasonlította, mintha hajdanán a nagy Muhammad Ali bokszolt volna néhány gyengécske riválissal.

A brazilok elleni első félidőben – már akkor eldőlt a mérkőzés – a Barcelona 75 százalékban birtokolta a labdát. A döntő és a torna legjobb játékosának Lionel Messit választották, aki a gólkirályi címet is megszerezte az elődöntőben remeklő klubtársával, Adrianóval holtversenyben. Neymar akkor még nem tudta, hogy egyszer majd a Barça játékosa lesz, így nem udvariasságból mondta: „Alapos leckét kaptunk a világ legjobb csapatától." A harmadik gólt szerző Cesc Fàbregasról azt írta a *Guardian*: „Több trófeát nyert néhány hónap alatt a Barcelonával, mint nyolc év alatt az Arsenallal."

Carles Puyol kezében az újabb trófea

Selejtező. Kashiwa Reysol–Auckland City 2-0. Negyeddöntők. Kashiwa Reysol–CF Monterrey 1-1, büntetőkkel 4-3, al-Szadd–Espérance de Tunis 2-1. Elődöntők. Santos FC–Kashiwa Reysol 3-1, FC Barcelona–al-Szadd 4-0. Az 5. helyért: CF Moterrey–Espérance de Tunis 3-2. A 3. helyért: al-Szadd–Kashiwa Reysol 0-0, tizenegyesekkel 5-3

Döntő

FC Barcelona–Santos FC 4-0 (3-0)

2011. december 18., Jokohama, International Stadium, 68 166 néző. Jv.: Ravsan Irmatov (üzbég)

FC Barcelona: Víctor Valdés – Dani Alves, Puyol (Fontàs, 85.), Piqué (Mascherano, 56.), Abidal – Busquets, Xavi, Fàbregas, Iniesta – Messi, Thiago (Pedro, 79.)

Santos FC: Rafael Cabral – Bruno Rodrigo, Edu Dracena, Durval, Léo – Danilo (Elano, 31.), Henrique, Arouca – Ganso (Ibson, 83.), Borges (Alan Kardec, 79.), Neymar

Gólszerzők: Messi (17., 82.), Xavi (24.), Fàbregas (45.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

A zambiai futball legnagyobb sikere

A kétezres években már hetedik alkalommal rendezték meg az Afrikai Nemzetek Kupáját. A 2012. január 21. és február 12. között Gabonban és Egyenlítői Guineában rendezett tizenhatos döntőben meglepetés született: Zambia diadalmaskodott. Az előző három kiírást kivétel nélkül megnyerő Egyiptom belpolitikai válsága miatt hiányzott, míg az afrikai futball további hatalmasságai közül Kamerun, Algéria, Nigéria és Dél-Afrika nem tudta kiharcolni a részvételt. Líbia és Tunézia igen, s még az „arab tavasz" viharos eseményei sem tudták meghiúsítani e két válogatott részvételét. A mezőnyben így is olyan, korábban a kontinensbajnoki tornákon szerényebb szerepet betöltő gárdák is szerepelhettek, mint Botswana, Niger és Egyenlítői Guinea – mindhárom újoncként került a 16 közé.

Az elefántcsontparti legénység volt az első számú favorit, még ha tartalékos összeállításban is érkezett a kupára, Ghána tűnt a második legerősebbnek. Mind a két csapat bejutott a legjobb négybe, de a „fekete csillagok" ott kikaptak a zambiaiaktól. Az „elefántok" Gervinho góljával legyűrték Malit, s eljutottak a végjátékba. Ott ellenben nem volt szerencséjük. A torna meglepetéscsapata, a „Chipolopolo", a zambiai válogatott kivédekezte ellenük a 120 percet, majd 8-7-re megnyerte a tizenegyespárbajt. A François Zahoui – játékosként a sorompók újranyitása után az olasz futball első afrikai légiósa – által dirigált elefántcsontparti válogatott első hét rúgója, köztük például Didier Drogba, hiába nem hibázott, az ellenfél játékosai sem rontottak. A nyolcadik párban Kolo Touré és Kalaba sem talált a kapuba, aztán Gervinho is rontott, így Stoppila Sunzu lövése kontinensbajnokká emelte a zambiaiakat. A győzők az 1993-ban repülőgép-szerencsétlenségben elhunyt elődöknek ajánlották a diadalukat. A torna legjobb játékosának Christopher Katongót választották, a hét háromgólos közül az ugyancsak zambiai Emmanuel Mayukáé lett a gólkirályi cím. A francia Hervé Renard által irányított keret 23 játékosából csupán ketten, Emmanuel Mayuka (Young Boys) és Chisamba Lungu (Ural Jekatyerinburg) tartoztak európai klubhoz, Christopher Katongo és James Chamanga kínai egyesület alkalmazásában állt. Figyelemre méltó, hogy négyen (Kalillo Kakonje, Francis Kasonde, Hijani Himoonde, Rainford Kalaba) is a kor egyik legerősebb afrikai klubcsapatának, a 2009-ben és 2010-ben is az Afrikai Bajnokok Ligáját megnyerő, Kongói DK-beli TP Mazembének a légiósai voltak.

XIV. EURÓPA-BAJNOKSÁG

A „vörös" futballtörténelmi diadala

A 2012-es évben teljes lett a spanyol triplázás. A La Roja, a „vörös" olyan sikert ért el, amelyet még a hetvenes évek nyugatnémet válogatottja is csak majdnem teljesített: ellentétben a belgrádi Eb-döntőt elveszítő Nationalelffel, az Európa-bajnoki, majd a világbajnoki cím után újra Európa-bajnoki címet nyert. Az ukrán–lengyel közös rendezésű Eb-n a papírforma érvényesült a spanyolok sikerével. Vicente Del Bosque legénysége az első mérkőzésen kapott egy gólt az olaszoktól, aztán a folytatásban egyet sem. Ahogyan 2008-ban, négy évvel később is megnyert egy párharcot tizenegyesekkel – a portugálok elleni elődöntőt –, de a finálében az Eb-döntők

történetének legfölényesebb győzelmét aratta, 4-0-ra verte meg a torna során már másodszor ellenfélnek jutó Squadra Azzurrát. Ha valaki vitát nyitna arról, ki volt akkoriban a világ leghatékonyabb kapusa, íme, egy érv Iker Casillas mellett: a 2008-as Eb-n, a 2010-es vb, majd a 2012-es Eb egyenes kieséses szakaszában, a döntőt is beleértve, tíz mérkőzésen egyetlen gólt sem kapott. Kilencszázkilencven perc alatt…

A cseh Jaroslav Plašil és a portugál João Moutinho

A lengyelországi színhelyű A csoportban a csehek az oroszok elleni 4-1-es vereséggel kezdtek, akkor csak kevesen tippelték azt, hogy a nagy körbeverés után kétpontos előnnyel a négyes élén végeznek. Megverték a görögöket, s végül a házigazdákat is. A rajt előtt a legtöbben az oroszok és a lengyelek továbbjutását várták – végül ez a két gárda esett ki. A rendőrség tartott a két válogatott varsói mérkőzésétől, okkal. Több száz lengyel huligán támadt az oroszokra, akiket persze nem kellett félteni. Orosz hírügynökségi jelentések szerint 184 személyt állítottak elő, köztük több oroszt is.

Miroslav Klose

A B csoport mérkőzéseit Harkovban és Lembergben játszották. A németek mind a három meccsüket megnyerték egy góllal. Mario Gómez volt e szakasz sztárja, aki a találkozó egyetlen helyzetét fejesével győztes gólra váltotta a portugálokkal szemben, majd duplájával 2-1-es győzelemhez segítette az övéit a vb-ezüstérmes hollandok ellen. Az Oranje óriási csalódást okozott a játékával, mindössze két szerzett góllal, pont nélkül kiesett.

Andrij Sevcsenko

Lengyelország nyugati és észak-nyugati részén, Poznańban és Gdańskban játszották a C csoport mérkőzéseit. A spanyol és az olasz csapat biztonsági döntetlennel kezdett, egyébként Kassai Viktor játékvezetése mellett. Di Natale 60. percben szerzett gólját Fàbregas négy perccel később kiegyenlítette, az egész tornán ennyit játszott hátrányban a későbbi győztes. A horvátok nagyon megverték a Giovanni Trapattoni által dirigált íreket, majd 1-1-es döntetlent játszottak a második fordulóban az olaszokkal. Mario Mandžukić hármat is szerzett a csapata négy góljából. Miután a spanyolok átgázoltak az íreken, izgalmasnak ígérkezett az utolsó mérkőzéspár. Ha a spanyolok és a horvátok döntetlent játszanak, s az olaszok nyernek, három gárda is öt

ponttal fejezi be a csoportszakaszt. Nem így történt, és ezt Slaven Bilić válogatottja bánta. Jesus Navas a 88. percben megszerezte a győztes gólt, ha az nincsen, az olasz és a horvát gárda öt ponttal, 4-2-es gólkülönbséggel és egymás elleni döntetlennel zárt volna, s az UEFA-koefficiens dönt közötük, ami a nyolcadik feltétel volt egyenlőség esetére.

A D csoportban ennél simábban alakult a helyzet: az angolok és a franciák továbbjutottak, az ukránok és a svédek kiestek. Az angol–ukrán mérkőzés után nagy vitákat generált a magyar játékvezetői kar működése. Korábban kétszer rendezte az Eb-t két ország (2000, 2008), második alkalommal fordult elő, hogy egyik rendező válogatott sem jutott be a negyeddöntőbe.

Iker Casillas

Varsóban a csehek és a portugálok nyitották meg az egyenes kieséses szakaszt, utóbbiak sorozatban ötödször szerepeltek az Európa-bajnokság negyeddöntőjében. A sor 1996-ban, Angliában, éppen a csehek ellen kezdődött, azt a mérkőzést Karel Poborský emelése döntötte el. Most is 1-0 lett, de Paulo Bento válogatottja javára. A mezőny legjobb futballistája döntött: **Cristiano Ronaldo** szerezte a győztes gólt a 79. percben.

Egy nappal később a balti kikötővárosban, Gdańskban a Nationalelf – különösen a második játékrészben jól futballozva – 4-2-re verte a görögöket, Lahm, Khedira, Klose és Reus szerezte a gólokat. A spanyolok Xabi Alonso két góljával hazaküldték a franciákat, majd az olaszok kiejtették az angol csapatot.

Kijevben egy kicsit a négy évvel azelőttit idézte a helyzet: a Squadra Azzurra az osztrák–svájci közös rendezésű torna negyeddöntőjében is gól nélküli döntetlent játszott, majd tizenegyespárbajt vívott. Óriási különbség: a spanyolok ellen kiesett, a „háromoroszlánosokkal" szemben továbblépett. Az angolok tíz nagy tornájukról hatodszor búcsúztak a „szétlövésben".

Tizenegyesek döntöttek a donyecki elődöntőben is, ahol a spanyolok és a portugálok összecsapása 0-0-ra végződött. A torna első 27 mérkőzésén kivétel nélkül esett gól, aztán egymás után kettőn nem. 2008-ban is akadt egy ilyen mecscse a La Rojának, az olaszok elleni negyeddöntő. Az első két tizenegyesnél Xabi Alonso és João Moutinho is rontott. Ám aztán a spanyolok már nem hibáztak, Bruno Alves igen – ez döntött. Cristiano Ronaldo lett volna a portugálok ötödik végrehajtója, de rá már nem került a sor.

Andrea Pirlo

Az Európa-bajnok spanyol csapat. Hátul, balról: Iker Casillas, Xabi Alonso, Sergio Ramos, Busquets, Piqué, Fernando Torres. Elöl: Iniesta, David Silva, Xavi, Arbeloa, Jordi Alba

A másik ágon, Varsóban a német és az olasz csapat találkozott. Vívtak már nagy tornán elődöntőt, ki ne emlékezne az 1970-es, mexikói vb klasszikusára, vagy a 2006-os vb dortmundi találkozójára. Ahogy nagy tornán a korábbi hét alkalommal mindig, ismét az olaszok nyertek, egy meglepően egyoldalú mérkőzésen. Mario Balotelli döntött, aki a 20. és a 36. percben is bevette Manuel Neuer kapuját. A *Corriere della Sera* gonoszkodott: „Úgy végződött, ahogyan mindig: mi nyertünk, ők veszítettek."

A döntő már teljesen másképpen alakult az olaszok szempontjából. A spanyol válogatott 4-0-ra győzött. „Mindannyian tudtuk, hogy ez egy futballtörténelmi állomás, hiszen ilyen triplázásra még egyetlen csapat sem volt képes. Mindannyian nagyon boldogok vagyunk" – mondta Vicente Del Bosque. Olasz kollégája, Cesare Prandelli alighanem a torna korábbi szakaszára célozva nyilatkozott: „Csapatom fantasztikusan szerepelt az Európa-bajnokságon."

Fernando Torres történelmet írt azzal, hogy egymást követő két Eb-döntőben is gólt szerzett, ő lett a hat, háromgólos futballista közül a torna gólkirálya is egyben. Az Eb legjobb játékosának Andrés Iniestát választották.

XIV. Európa-bajnokság
Tizenhatos döntő (Lengyelország, Ukrajna, 2012. június 8.– július 1.)

A csoport: Lengyelország–Görögország 1-1, Oroszország–Csehország 4-1, Görögország–Csehország 1-2, Lengyelország–Oroszország 1-1, Görögország–Oroszország 1-0, Csehország–Lengyelország 1-0. A csoport végeredménye: 1. Csehország 6 pont, 2. Görögország 4, 3. Oroszország 4, 4. Lengyelország 2

B csoport: Hollandia–Dánia 0-1, Németország–Portugália 1-0, Dánia–Portugália 2-3, Hollandia–Németország 1-2, Portugália–Hollandia 2-1, Dánia–Németország 1-2. A csoport végeredménye: 1. Németország 9 pont, 2. Portugália 6, 3. Dánia 3, 4. Hollandia 0

C csoport: Spanyolország–Olaszország 1-1, Írország–Horvátország 1-3, Olaszország–Horvátország 1-1, Spanyolország–Írország 4-0, Horvátország–Spanyolország 0-1, Olaszország–Írország 2-0. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 7, 2. Olaszország 5, 3. Horvátország 4, 4. Írország 0

D csoport: Franciország–Anglia 1-1, Ukrajna–Svédország 2-1, Ukrajna–Franciaország 0-2, Svédország–Anglia 2-3, Anglia–Ukrajna 1-0, Svédország–Franciaország 2-0. A csoport végeredménye: 1. Anglia 7, 2. Franciaország 4, 3. Ukrajna 3, 4. Svédország 3

Negyeddöntő: Csehország–Portugália 0-1, Németország–Görögország 4-2, Spanyolország–Franciaország 2-0, Anglia–Olaszország 0-0 (tizenegyesekkel 2-4)

Elődöntő: Portugália–Spanyolország 0-0 (tizenegyesekkel 2-4), Németország–Olaszország 1-2

Döntő

Spanyolország–Olaszország 4-0 (2-0)

2012. július 1., Kijev, Olimpiai Stadion, 63 170 néző. Jv.: Pedro Proença (portugál)

Spanyolország: Iker Casillas – Arbeloa, Sergio Ramos, Piqué, Jordi Alba – Busquets, Xavi, Xabi Alonso, Fàbregas (Fernando Torres, 75.), Iniesta (Mata, 87.) – David Silva (Pedro, 59.)

Olaszország: Buffon – Abate, Barzagli, Bonucci, Chiellini (Balzaretti, 21.) – De Rossi – Marchisio, Pirlo, Montolivo (Thiago Motta, 57.), Cassano (Di Natale, 46.) – Balotelli

Gólszerzők: David Silva (14.), Jordi Alba (41.), Fernando Torres (84.), Mata (88.)

Az Európa-bajnoki döntőben szereplő spanyol játékosok

ÁLVARO ARBELOA Coca: 1983. január 17-én született Salamancában. Klubjai a Zaragoza (1995–2001), a Real Madrid (2001–2006), a Deportivo La Coruña (2006–2007), a Liverpool (2007–2009), a Real Madrid (2009–2016) és a West Ham United (2016–2017) voltak. Spanyol bajnok (2011–2012), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), kétszeres BL-győztes (2013–2014, 2015–2016), klubvilágbajnok (2014), UEFA Szuperkupa-győztes (2014). A spanyol válogatottban (2008–2013) 56 mérkőzést játszott. Világbajnok (2010), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012).

JORDI ALBA Ramos: 1989. március 21-én született L'Hospitalet de Llobregatban. Klubjai az Hospitalense (1996–1998), a Barcelona (1998–2005), a Cornellà (2005–2007), a Valencia (2007–2012), közben kölcsönjátékosként a Gimnàstic (2008–2009) voltak, 2012 óta ismét a Barcelona játékosa. Ötszörös spanyol bajnok (2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), négyszeres Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), Bajnokok Ligája-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015). A spanyol válogatottban 2011 óta 70 mérkőzésen nyolc gólt szerzett. Európa-bajnok (2012), részt vett két vb-n (2014, 2018) és a 2016-os Eb-n.

(IKER CASILLAST 2001–2002-nél, XABI ALONSÓT 2004–2005-nél, ANDRÉS INIESTÁT 2005–2006-nál, SERGIO RAMOST, XAVIT, CESC FÀBREGAST, DAVID SILVÁT és FERNANDO TORREST 2007–2008-nál, GERARD PIQUÉT, SERGIO BUSQUETSET és PEDRÓT 2008–2009-nél, JUAN MATÁT ennél az idénynél már bemutattuk, miként VICENTE DEL BOSQUE kapitányt 2001–2002-nél. Játszott még a tornán JAVI MARTÍNEZ, JESUS NAVAS, SANTI CAZORLA ÉS ÁLVARO NEGREDO. Nem kapott szerepet JOSÉ MANUEL REINA, VICTOR VALDÉS, JUANFRAN, RAÚL ALBIOL és FERNANDO LLORENTE.)

A Chelsea.
Hátul, balról: Obi Mikel, Cahill, Čech, David Luiz, Lampard.
Elöl: Bertrand, Ashley Cole, Mata, Bosingwa, Drogba, Kalou

A zambiai válogatott.
Hátul, balról: Sunzu, Himoonde, Sinkala, Joseph Musonda, Mayuka, Nkausu, Chansa, Lungu, Kalaba, Katongo.
Elöl: Mweene

Az FC Barcelona.
Hátul, balról: Abidal, Thiago Alcántara, Busquets, Piqué, Victor Valdés.
Elöl: Messi, Daniel Alves, Iniesta, Fàbregas, Xavi, Puyol

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: Courtois, Dominguez, Gabi, Filipe Luis, Tiago, Godin. Elöl: Falcao, Juanfran, Salvio, Diego, Perea

A Corinthians. Hátul, balról (csak a játékosok): Alessandro, Danilo, Danilo Fernandes, Leandro Castán, Paulo André, Ralf, Júlio César, Chicão, Adriano. Elöl: Willian, Emerson, Edenílson, Paulinho, Liedson, Fábio Santos, Welder, Jorge Henrique, Alex

Az Esperance Tunis. Az Afrikai Bajnokok Ligája győztese

Bajnokok, kupagyőztesek

2011–2012

EURÓPA

FC Salzburg

Ludogorec

Olympiakosz

Shamrock Rovers

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Skënderbeu	KF Tiranë
Andorra	FC Lusitans	Santa Coloma
Anglia	Manchester City	Chelsea FC
Ausztria	FC Salzburg	FC Salzburg
Azerbajdzsán	Neftçi Baki	Baki FK
Belgium	RSC Anderlecht	KSC Lokeren
Bosznia-Hercegovina	FK Željezničar	FK Željezničar
Bulgária	Ludogorec	Ludogorec
Ciprus	AEL Limasszol	Omonia Nicosia
Csehország	Slovan Liberec	Sigma Olomouc
Dánia	FC Nordsjælland	FC København
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	Flora Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	Naftan Novopolotszk
Feröer-szigetek*	B36 Thorsavn	EB/Streymur
Finnország*	Helsingin JK	Helsingin JK
Franciaország	Montpellier Hérault FC	Olympique Lyonnais
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Zesztafoni	Dila Gori
Hollandia	AFC Ajax	PSV Eindhoven
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Shamrock Rovers	Sligo FC
Izland*	KR Reykjavík	KR Reykjavík
Izrael	Hapoel Kirjat Smona	Hapoel Tel-Aviv
Kazahsztán	Sahtar Karagandi	Ordabaszi Simkent
Lengyelország	Śląsk Wrocław	Legia Warszawa
Lettország*	FK Ventspils	Skonto Riga
Liechtenstein	–	Eschen/Mauren
Litvánia	FK Ekranas	VMFD Žalgiris
Luxemburg	F91 Dudelange	F91 Dudelange
Macedónia	FK Vardar	FK Renova
Málta	Valletta FC	Hibernians
Moldova	FC Sheriff	Milsami-Ursidos
Montenegró	Buducsnoszt	Cselik Niksics
Németország	Borussia Dortmund	Borussia Dortmund
Norvégia*	Molde FK	Aalesunds FK
Olaszország	Juventus	SSC Napoli
Oroszország	FK Zenit	Rubin Kazany
Örményország	Ulisszesz	FK Sirak
Portugália	FC Porto	Académica Coimbra
Románia	CFR Cluj	FC Dinamo Buc.
San Marino	Tre Penne	La Fiorita

KÜLÖNLEGESSÉG

Johnny Jaiyah

Amerikai Szamoa válogatottja 2011. november 23-án 2-1-re legyőzte Tonga csapatát az óceániai térség világbajnoki selejtezősorozatában. Az eredményt aligha emlegetné bárki még évekkel később is, de hát maguk a győztesek is úgy ünnepeltek, mintha világbajnoki címet nyertek volna. Érezzük át boldogságukat: a válogatott a történetében először, harminc vesztes meccs után tudott nyerni. Tizenhét év után először diadalmaskodott a körülbelül ötvenötezer lakosú sziget csapata. A főváros, Pago Pago népe eufóriában ünnepelte a játékosokat, köztük a bravúrosan védő kapust, Nicky Salaput. Ő addig leginkább arról volt nevezetes a futball világában, hogy egyetlen vb-selejtező alatt világrekordot jelentő 31 gólt kapott az ausztráloktól 2001.

NK Maribor

DÉL-AMERIKA

Arsenal Sarandi

Deportivo Lara

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

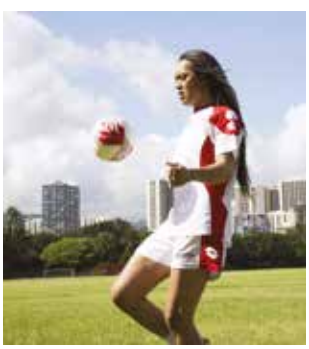
al-Szadd

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Skócia	Celtic FC	Kilmarnock FC
Spanyolország	Real Madrid	FC Barcelona
Svájc	FC Basel	FC Basel
Svédország*	Helsingborgs IF	Helsingborgs IF
Szerbia	FK Partizan	Crvena zvezda
Szlovákia	MŠK Žilina	MŠK Žilina
Szlovénia	NK Maribor	NK Maribor
Törökország	Galatasaray	Fenerbahçe
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	The New Saints
Argentína	Boca Juniors (Apertura)	
	Arsenal Sarandi (Clausura)	
Brazília*	Corinthians	
Rio de Janeiro	Fluminense	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	Atlético Mineiro	
Rio Grande do Sul	Internacional-PA	
Bolívia	The Strongest (Apertura)	
	The Strongest (Clausura)	
Chile	Universidad de Chile (Clausura)	
	Universidad de Chile (Apertura)	
Ecuador*	Deportivo Quito	
Kolumbia*	Junior (Finalización)	
	Santa Fe (Apertura)	
Paraguay*	Olimpia (Clausura)	
	Cerro Porteño (Apertura)	
Peru*	Juan Aurich	
Uruguay	Nacional	
Venezuela	Deportivo Lara	
Egyesült Államok	Los Angeles Galaxy (MLS)	Seattle Sounders
Mexikó	UANL (Apertura)	
	Santos Laguna (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Chelsea FC	
Európa-liga	Atlético Madrid	
Európai Szuperkupa	FC Barcelona	
Libertadores Kupa	Corinthians	
Afrikai Bajn. Kupája*	Espérance ST	
Ázsiai Bajnokok Kupája	al-Szadd	
Klubvilágbajnokság*	FC Barcelona	
Európa-bajnokság	Spanyolország	
Afrikai Nemz. Kupája	Zambia	

* naptári éves lebonyolítási rend

április 11-én. A legnagyobb bukásban és a legnagyobb diadalban is részes volt. Ám talán még nála is nagyobb figyelmet kapott a nemzetközi sajtóban Salapu felfedezettje, a középhátvéd, Johnny Saelua, aki jobban szereti, ha Jaiyahnak szólítják. Mintha ő hozta volna meg a válogatott szerencséjét: szinte újoncként játszott, s vele rögtön nyert a csapat. Johnny-Jaiyah nem csak ezért különleges: ő volt az első transznemű, aki labdarúgó-világbajnoki selejtezőn játszott. A helyiek úgy mondják, fa'afafine. Fiúnak született, de nőként él. Akkoriban már a University of Hawaii balettnövendéke volt, s nem titkolta, a tánckarrierje a fontosabb. Végül, úgy tűnik, maradt a futball mellett, még 2019-ben is játszott a válogatottban.

Még Conte eltiltása sem vetette vissza a Juventust

- ***Nagy meglepetéseket hoztak az angol kupadöntők***
- ***Véget ért az Atlético Madrid rossz sorozata***
- ***Ibrahimović megvétele meghozta a PSG bajnoki címét***

A Juventus Antonio Contéval a kispadon nyerte meg a 2011–2012-es idényt. A klub tovább akarta foglalkoztatni egykori játékosát a vezetőedzői poszton, ám a vezérkar azzal is tisztában volt, hogy Contéra minden bizonnyal „kényszerpihenő" vár majd a korábbi, a fogadási csalások miatt kirobbant ügyben. Végül 2012. augusztus 10-én született meg az ítélet, az edző tíz hónapra szóló büntetést kapott. Az előző idénybeli stábja tagjai közül Cristian Stellini addigra távozott (egyébként 30 hónapra tiltották el), míg Angelo Alessióra nyolc hónapos szilenciumot róttak ki. Így, amikor Conte megkezdte az eltiltását Pekingben, a Napoli elleni olasz Szuperkupa-döntőben, ő sem ülhetett a padra. Végül akkor és az első hét fordulóban az ifjúsági csapat főnöke, Massimo Carrera vezette a csapatot. Októberben több büntetésen enyhített a szövetség, Alessio akkor már átvehette az első csapatot. Conte augusztusban, miután akkor még úgy tűnt, hogy 2013. június 9-ig, gyakorlatilag a teljes szezonban nem ülhet a kispadra, felajánlotta a lemondását. A vezérkar nem fogadta el, az edző pedig a büntetése mérséklése miatt már a 15. forduló után, december 9-től újra teljes hatáskörrel dolgozhatott. (Edzéseket addig is vezethetett.)

Alkalmasint ennek az ügynek a kezelése jelentette a Juve számára a legnagyobb gondot az idényben. Amikor Conte visszatérhetett, a gárda már négy ponttal vezetett a Serie A-ban, a végén kilencpontos előnnyel lett bajnok, megelőzve a Napolit és az AC Milant. Fantasztikus rajt alapozta meg a sikereket: az első tíz forduló mérlege kilenc győzelem és egyetlen döntetlen volt. Amikor aztán az Inter november 3-án 3-1-re legyőzte a listavezetőt, az előző szezont is beleértve 49 mérkőzésből álló veretlenségi sorozat zárult le.

A „zebrák", nagyon erős védelmüknek tulajdoníthatóan, mindössze 24 gólt kaptak. Igazából ezzel emelkedtek ki a vetélytársak közül, mivel a Fiorentina (eggyel) és a Napoli (kettővel) több gólt szerzett. Utóbbiban elsősorban az uruguayi Edinson Cavani tündökölt, aki megszerezte a gólkirályi címet (29).

A védőkön kívül az olasz lapok átlagosztályzatai alapján **Arturo Vidal** nyújtotta a legjobb teljesítményt. A fáradhatatlan, a két tizenhatos között megállás nélkül robotoló chilei középpályás tíz gólt is

szerzett, a montenegrói Mirko Vucsiniccsel a piemontiak házi gólkirályaként zárta a szezont. Április derekától négy mérkőzésen öt gólt is lőtt.

A bajnokcsapatban 28 futballista kapott szerepet: Gianluigi Buffon (32), Marco Storari (6), Rubinho (1) kapusok, Andrea Barzagli (34), Leonardo Bonucci (33), Stephan Lichtsteiner (28/4), Giorgio Chiellini (24/1), Martín Cáceres (18/1), Paolo De Ceglie (14), Federico Peluso (12), Lúcio (1) védők, Andrea Pirlo (32/5), Arturo Vidal (31/10), Claudio Marchisio (29/6), Paul Pogba (27/5), Kwadwo Asamoah (27/2), Simone Padoin (20), Emanuele Giaccherini (17/3), Mauricio Isla (11), Luca Marrone (10), Simone Pepe (1) középpályások, Mirko Vucsinics (31/10), Sebastian Giovinco (31/7), Fabio Quagliarella (27/9), Alessandro Matri (22/8), Nicklas Bendtner (9), Nicolas Anelka (2), Stefano Beltrame (1) csatárok. Az epizodisták közül a brazil Lúcio, a dán Bendtner és a francia Anelka is másutt lényegesen fényesebb karriert futott be. A Manchester Unitedtől érkező Paul Pogba első nagy sikerét aratta.

Németországban a Bayern triplázott – megnyerte a Bajnokok Ligáját, a bajnokságot és az országos kupát –, teljesítményének egész Európában nem akadt párja. Az egyébként is jól kereső játékosokat busásan megjutalmazta a grémium, a két hazai trófeáért 200-200, a nemzetköziért 400 ezer eurót kaptak, fejenként. A bajorok már hat fordulóval a zárás előtt, a 28. játéknapon célba értek csupán egyetlen vereséget szenvedtek a Bundesliga-idényben, 98-18-as, elképesztő gólkülönbséggel zártak. Érdekes, hogy egészen kiugróan teljesítő csatára nem akadt a csapatnak, ellenben négyen legalább tíz gólt szereztek. Egymás után döntötték meg a szövetségi liga csúcsait. Nyolc győzelemmel kezdték az idényt, már a 14. forduló után bebiztosították az őszi bajnoki elsőséget, az egész szezonban egyetlen idegenbeli bajnokit sem veszítettek. Soha, a Bundesliga történetében nem ért el egy csapat ilyen sok győzelmet, kapott ilyen kevés gólt és finiselt ilyen nagyszerű gólkülönbséggel. A 38 bajnoki fordulóból huszonnégyen nem tudott az ellenfél gólt szerezni. A tavaszi idényben – a május 4-én a Dortmund ellen játszott 1-1-et kivéve – minden bajnoki találkozóját megnyerte a Bayern. Jupp Heynckes együttesében huszonnégyen szerepeltek bajnoki meccsen: Manuel Neuer (31), Tom Starke (3) kapusok, Dante (29/1), Philipp Lahm (29), Jérôme Boateng (26/2), David Alaba (23/3), Rafinha (13/2), Daniel Van Buyten (13), Holger Badstuber (12), Diego Contento

Dante, a Bayern München brazilja

Jêrome Boateng senkit sem kímélt a Dortmund elleni bajnoki mérkőzésen

(5) védők, Thomas Müller (28/13), Bastian Schweinsteiger (28/7), Franck Ribéry (27/10), Javi Martínez (27/3), Xherdan Shaqiri (26/4), Toni Kroos (24/6), Luiz Gustavo (22/4), Arjen Robben (16/5), Anatolij Tyimoscsuk (16/1), Emre Can (4/1), Pierre Emile Højbjerg (2) középpályások, Mario Mandžukić (24/15), Mario Gómez (21/11), Claudio Pizarro (20/6) csatárok. (A Bayern idényéről bővebben olvashatnak az Év csapatánál.)

Az előző idény sikerkovácsa, a Borussia Dortmund lett a második, huszonöt pontos hátránnyal a Bayern mögött. A BVB elsősorban hazai pályán maradt el az előző két év teljesítményétől, éppen olyan meglepő, hogy négyszer is kikapott, mint az, hogy idegenben több gólt szerzett (41), mint a Signal-Iduna-Parkban. Jürgen Klopp sárga-feketéi nagy csatát vívtak a második-harmadik helyért a tőlük mindössze egy ponttal lemaradó, az edzőnek fiatal, finn Sami Hyypiä és Sascha Lewandowski által irányított Bayer Leverkusennel. A Dortmund legnagyobb dobása a 2012–2013-as idényben a BL-menetelés volt, amely során egyetlen külföldi tizenegy sem bírt vele. A döntőig vezető úton csupán a Bernabéuban szenvedett vereséget (1-2), de csak azt követően, hogy Robert Lewandowski mesternégyesével 4-1-re megnyerte az első meccset. Pechjére a döntőben egy még jobb német csapattal találkozott: a Bayernnel.

Angliában a két manchesteri riválisnak az évtized eleje óta tartó párharcában 2013 tavaszán a United kerekedett felül. Tizenegy ponttal előzte meg városi ellenlábasát, s tizennéggyel a két idény alatt a Bajnokok Ligáját és az Európa-ligát is megnyerő Chelsea-t. Ez volt Sir Alex Ferguson utolsó idénye a „vörös ördögök" élén, pályafutásának értékelésére, összegzésére visszatérünk az Év történetét tárgyalva. *Mike Hammond*, a *European Football Yearbook* szerkesztője találóan írta a szezonra visszapillantva: „A Ferguson által a Premier League-ben nyert tizenhárom bajnoki elsőség közül ez volt a legkevésbé stresszes."

Miután a „vörös ördögök" szinte az idény utolsó lövésével elveszítették a 2011–2012-es bajnoki címet, óriási elánnal vetették magukat a trón visszafoglalásáért folytatott küzdelembe. Az első fordulóban kikaptak ugyan az Evertontól a Goodison Parkban, ám aztán négyszer nyertek egymás után, majd megbotlottak otthon a Spurs, illetve másfél hónappal később a Norwich ellen. Nem kezdett rosszul a City, sőt a Chelsea sem, de aztán a „kékek" nyolc fordulón keresztül nem tudtak győzni. Így, amikor a Man United 3-2-re megnyerte a városi rangadót az Etihad Stadionban, már hatpontos előnyre tett szert december 9-én. Utána pedig mindössze két vereséget szenvedett, huszonkét mérkőzésen. Érdekes, hogy éppen a legnagyobb riválisoktól kapott ki: a Citytől és a Chelsea-től is az Old Traffordon.

A „vörös ördögök" közül négyen kerültek be a Premier League Év csapatába: David de Gea, a már hatodszor az esztendő eminensei közé kerü-

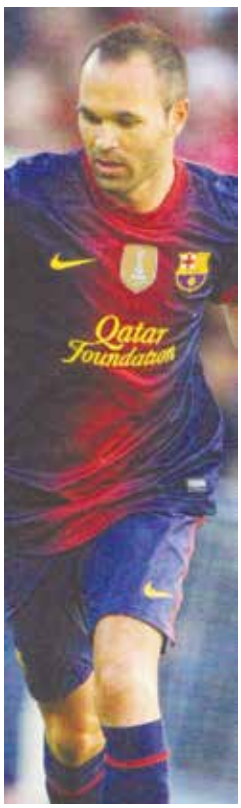
Manchesteri derbi:
Rio Ferdinand (United) és Carlos Tévez (City)

lő Rio Ferdinand, valamint Michael Carrick és Robin van Persie. Valóban ők nyújtották a legjobb teljesítményt. A holland csatár megvédte gólkirályi címét, igaz, négy találattal kevesebbet ért el, mint 2011–2012-ben, még az Arsenal tagjaként. Ő lett az első külföldi játékos a Premier League történetében, aki két egymást követő évben is gólkirály lett, két különböző csapatban. (Az angolok közül Alan Shearer volt korábban képes erre a bravúrra.) Ha már a légiósoknál és az angoloknál tartunk: a góllövőlista első hat helyén külföldinek számító futballista végzett, sorrendben Van Persie, Luis Suárez, Gareth Bale, Christian Benteke, Michu és Romelu Lukaku. A walesi Bale, aki természetesen csak „futballértelemben" számított külföldinek, 23 évesen elképesztő idényt zárt: a hivatásos játékosok (2011 után másodszor) és a sportújságírók is az Év játékosának választották, valamint megkapta az Év fiatal futballistájának járó díjat is.

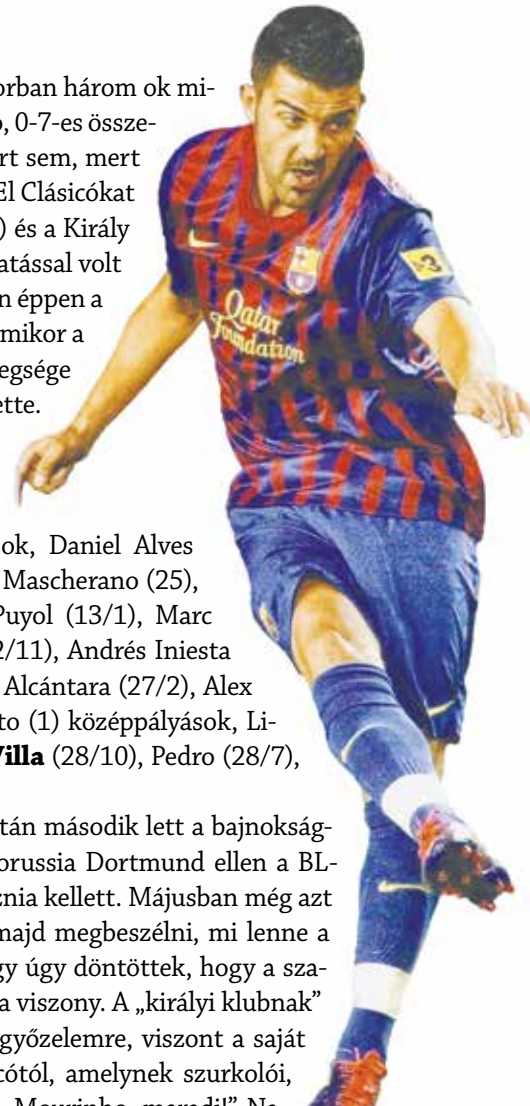
Sir Alex utolsó bajnokcsapatában huszonöten szerepeltek, erős kontrasztként a hősidőkhöz képest, csak tízen voltak angolok közülük. A walesi Ryan Giggs már húsz évvel korábban, a Főnök első Premier League-bajnokcsapatában is játszott. A névsor: David de Gea (28), Anders Lindegaard (10) kapusok, Patrice Evra (34/4), Rafael (28/3), Rio Ferdinand (28/1), Jonny Evans (23/3), Nemanja Vidics (19/1), Phil Jones (17), Chris Smalling (15), Alexander Büttner (4/1) védők, Michael Carrick (36/1), Antonio Valencia (30/1), Tom Cleverley (22/2), Ryan Giggs (22/2), Kagava Sindzsi (20/6), Ashley Young (19), Ânderson (17/1), Paul Scholes (16/1), Nani (11/1), Darren Fletcher (3/1) Nick Powell (3) középpályások, Robin van Persie (38/26), Wayne Rooney (27/12), Danny Welbeck (27/1), „Chicharito" Hernandez (22/10) csatárok.

A Manchester City az FA-kupa megnyerésével vigasztalódhatott volna, ám – nem kell hangsúlyozni, óriási meglepetésre – 1-0-ra elveszítette a Wembley-ben a Wigan elleni döntőt. Az egyetlen gólt Ben Watson fejelte a 92. percben, a meccs egyik utolsó akciójából. A középpályásnak az volt az idényben az egyetlen FA-kupa-mérkőzése, miután novemberben a Liverpool ellen eltörte a lábát, s a finálé előtt egy héttel, a West Bromwich elleni bajnokin tért vissza. A Ligakupa döntője is váratlan eredményt hozott, azt meg a Michael Laudrup által dirigált walesi Swansea City nyerte meg, a még nagyobb meglepetésre a végjátékba jutó, negyedik ligás (!) Bradford City ellen. Az 5-0-s győzelem a Ligakupa-döntők 1961 óta íródó történetének mindmáig legfölényesebb sikere.

Lionel Messi 46 gólt szerzett a La Liga 2012–2013-as idényében. „Csak" ennyit, kevesebbet, mint egy évvel korábban (50). Ugyanakkor a mérkőzésenként gólátlagát tekintve javult a teljesítménye, mivel sérülése miatt 32 találkozón játszott csak. (Egy évvel korábban 37-en.) Bravúrjai közül kettő egészen elképesztő volt: november 11. és május 5. között huszonegy egymást követő bajnokiján szerzett gólt, az első olyan futballista lett a La Liga történetében, aki egy szezonon belül minden ellenféllel szemben a kapuba talált legalább egyszer az egymást követő meccseken. A Barça klubrekordot jelentő 115 góllal és kereken száz ponttal zárta az idényt, a Camp Nouban egyetlen döntetlenen kívül mindegyik bajnokiját megnyerte. Tizenöt ponttal előzte meg a második helyezett Real Madridot és huszonnéggyel a nála egyébként kilenccel kevesebb gólt kapó Atlético Madridot.

Kulcsember volt Iniesta

Mindazonáltal nem volt tökéletes az idény, elsősorban három ok miatt. Főleg azért, mert a Bajnokok Ligájában megalázó, 0-7-es összesítéssel esett ki a Bayern München ellen. Aztán azért sem, mert a Real Madrid elleni, mindig presztízscsatát jelentő El Clásicókat tekintve a bajnokságban nyeretlen maradt (2-2, 1-2) és a Király Kupában is elvérzett (1-1, 1-3). De amiatt is – s ez hatással volt az első kettőre is – a korábbi időszakokkal ellentétben éppen a tavasz derekára esett vissza a csapat teljesítménye, amikor a legjobbnak kellett volna lennie. Tito Vilanova rákbetegsége egyéni tragédiába torkollott, de a csapat is megsínylette. A beteg edzőt két periódusban is Jordi Roura helyettesítette.

A bajnokcsapatban huszonöten kaptak helyet: Víctor Valdés (31), José Manuel Pinto (7) kapusok, Daniel Alves (30), Jordi Alba (29/2), Gerard Piqué (28/2), Javier Mascherano (25), Adriano (23/5), Martín Montoya (15/1), Carles Puyol (13/1), Marc Bartra (8), Éric Abidal (5) védők, Cesc Fàbregas (32/11), Andrés Iniesta (31/3), Sergio Busquets (31/1), Xavi (30/5), Thiago Alcántara (27/2), Alex Song (20/1), Jonathan dos Santos (3), Sergi Roberto (1) középpályások, Lionel Messi (32/46), Alexis Sánchez (29/8), **David Villa** (28/10), Pedro (28/7), Cristian Tello (22/7), Gerard Deulofeu (1) csatárok.

A Real Madrid „üres kézzel" zárta az idényt, miután második lett a bajnokságban és az országos kupában, valamint elbukta a Borussia Dortmund ellen a BL-elődöntőt is. José Mourinhónak az idény után távoznia kellett. Májusban még azt mondta, Florentino Pérezzel, a barátjával leülnek majd megbeszélni, mi lenne a legideálisabb az edzőnek és a klubnak, de aztán vagy úgy döntöttek, hogy a szakítás a legjobb, vagy mégsem volt annyira felhőtlen a viszony. A „királyi klubnak" az országos kupasorozat kínálta a legjobb esélyt a győzelemre, viszont a saját pályáján, a Bernabéuban 2-1-re kikapott az Atléticótól, amelynek szurkolói, nem kevéssé gúnyosan azt kiabálták a kispad felé: „Mourinho, maradj!" Nagyon boldogok voltak attól, hogy az önmagát a világ legjobbjának tartó edző, noha 400 millió eurót elköltött játékosvásárlásra, csak annyi trófeát szerzett három idény alatt a csapatával (La Liga, Király Kupa, spanyol Szuperkupa), mint Diego Simeone fele annyi idő alatt az Atlétivel. (Európa-liga, UEFA Szuperkupa, Király Kupa). Egészen elképesztő, de akkor a „matracosok" tizennégy év és huszonöt próbálkozás után tudtak nyerni a városi riválisellen. *Sid Lowe* a *World Soccer*ben idézte: „ez idő alatt a Real Madrid hatvan klubtól is szenvedett vereséget, de az Atlético nem volt köztük!" A döntő gólt a 99. percben fejesével megszerző brazil hátvéd, João Miranda azt nyilatkozta a diadal után, hogy találatát és a sikert a kisfiának ajánlja, akit, reméli, többé nem gúnyolnak majd az iskolában azért, mert Atléti-szurkoló.

Franciaországban a Paris Saint-Germain addigi története harmadik bajnoki címét szerezte (az előző kettő: 1986, 1994), de az elsőt az arab tulajdonosi kör „hatalomátvétele" után. Az állami kézben lévő Qatar Sports Investments 2011 őszén vette meg a klubot s ültette az elnöki székbe az akkor 38 éves Nasszer Al-Khelaifit, aki egyébként azóta is betölti ezt a posz-

tot. Már akkor a klub élére került sportigazgatóként a brazil világbajnok Leonardo, majd hamarosan érkezett a kispadra Carlo Ancelotti. Az első (csonka) év még nem hozta meg a remélt sikert, a PSG lemaradt a bajnoki versenyfutásban a Montpellier mögött. 2012 nyarán aztán újabb erősítések jöttek, így Zlatan Ibrahimović és Thiago Silva a Milanból, Ezequiel Lavezzi pedig a Napoliból. A nagyon erős keret nagyon gyengén kezdte a bajnoki szezont, az első három fordulóban nyeretlen (de veretlen) maradt, sőt, aztán november elejétől is akadt egy rossz periódusa, amelyben öt meccsen tizenegy pontot veszített. De elsősorban a február elsején már a huszadik góljánál tartó Ibrahimovićnak köszönhetően a tizennyolcadik fordulótól az addig csupán két héten át vezető gárda már csak egyetlen hétre adta át az első helyet. Az idény elejének az Olympique Marseille, a közepének az Olympique Lyon, az utolsó harmadának pedig a PSG volt a legjobbja, azonban egyedül a párizsiaknak nem akadt tartósabb hullámvölgye. Így aztán nagy fölénnyel, tizenkét ponttal zártak az ezüstérmes OM előtt.

Lucas Moura búcsúzik David Beckhamtől a PSG idényzáróján

A bajnokcsapatban 31 futballista kapott helyet, köztük a januárban kölcsönvett David Beckham. A névsor: Salvatore Sirigu (33), Nicolas Douchez (4), Alphonse Aréola (2), Ronan Le Crom (1) kapusok, Maxwell (33/2), Mamadou Sakho (27/2), Christophe Jallet (27), Alex (24/2), Gregory van der Wiel (22/1), Thiago Silva (22), Sylvain Armand (18), Zoumana Camara (6), Siaka Tiéné (2), Antoine Conte (1) védők, **Blaise Matuidi** (37/5), Javier Pastore (34/4), Clément Chantôme (28/1), Marco Verratti (27), Thiago Motta (12/1), David Beckham (10), Lucas Moura (10), Kingsley Coman (1) középpályások, Zlatan Ibrahimović (34/30), Jérémy Ménez (30/5), Ezequiel Lavezzi (28/3), Kevin Gameiro (25/8) csatárok.

Csak a bajnoki trófeát nyerte meg az idényben a PSG, a két hazai kupasorozatot – nem a legerősebb csapatával kiállva – elszórakozta. A Francia Kupában a döntőig menetelő, harmadik ligás Évian ellen esett ki, tizenegyespárbajban. Ugyancsak „szétlövésben" veszített a Ligakupa negyeddöntőjében, a későbbi győztes Saint-Étienne ellen. A Bajnokok Ligájában szintén a legjobb nyolc között vérzett el, 2-2, 1-1 után kevesebb idegenbeli gólt szerezve, a Barcelonával szemben. Három kupaszériától is úgy búcsúzott, hogy az utolsó állomáson nem kapott ki.

Leonyid Szluckijt, a CSZKA Moszkva vezetőedzőjét az idény előtt el akarta küldeni a főnökség, s újra mozgott alatta a kispad, miután legénysége az Európa-liga playoffjában kiesett az egyáltalán nem verhetetlen svéd AIK ellen. Ám a 2009 óta az (egykori) katonacsapatot dirigáló Szluckij maradt, és végül a CSZKA duplázott, bajnok és kupagyőztes lett. Az orosz élvonalban két ponttal előzte meg a 2007 óta háromszor is bajnok Zenitet és tizeneggyel az Anzsi Mahacskalát. A kupadöntőt éppen a dagesztáni csapat ellen vívta, 1-1 után „szétlövésben" nyert. A bajnokok névsora: Igor Akinfejev (29), Szergej Csepcsugov (1) kapusok, Vaszilij Berezuckij (29), Mário Fernandes (28), Szergej Ignasevics (28), Kirill Nababkin (19), Georgij Scsennyikov (18), Alekszej Berezuckij (5), Pjotr Ten (1) védők, Rasmus Elm (26/5), Pontus Vernbloom (26/4), Aleksandrs Cauņa (25/3), Zoran Tosics (25/3), Alan Dzagojev (24/7), Honda Kejszuke (23/7), Pavel Mamajev (19/1), Mark González (11), Sekou Oliseh (11), Ravil Neftullin (8), Dmitrij Jefremov (3) középpályások, Ahmed Musa (28/11), Vágner Love (9/5), Seydou Doumbia (7/3), Tomáš Necid (1). Az Év játékosának Igor Akinfejevet választották.

Fred, a Fluminense csapatkapitánya a brazil bajnoknak járó serleggel

Brazíliában az Abel Braga által irányított Fluminense volt az idény legjobbja. A Rio de Janeiro állam bajnokságának tavaszi megnyerése után ősszel sikerült az országos bajnokságot is az élen zárni. A keretet Ricardo Berna, Diego Cavalieri (kapusok), Gum, Leandro Euzébio, Digão, Anderson, Bruno, Carlinhos, Wallace, Carleto, Jean, Igor Julião (védők), Edinho, Diguinho, Valencia, Thiago Neves, Wagner, Deco (középpályások), Fred, Wellington Nem, Marcos Júnior, Rafael Sóbis, Michael, Samuel (csatárok) alkották. Különösen a gólkirály Fred, a lassan már a búcsújára készülő Deco, valamint Rafael Sóbis nevét érdemes kiemelni a névsorból. A híres brazil magazin, a *Placar* 2012-ben is kiosztotta a maga díjait, az Év játékosának az Atlético Mineirót erősítő Ronaldinho Gaúchót választotta. Az álomtizenegy így festett: Diego Cavalieri (Fluminense) – Marco Rocha, Leonardo Silva, Réver (mindhárom Atlético-MG), Carlinhos (Fluminense) – Ralf (Corinthians), Zé Roberto (Grêmio), Ronaldinho (Atlético-MG), Paulinho (Corinthians) – Lucas (São Paulo FC), Fred (Fluminense). Mintha a *Placar* újságírói jobban szerették volna az Atlético Mineirót, mint a Fluminensét…

Az argentin futball 2012–2013-as idénye hatvan évvel Evitának, azaz Eva Perónnak, az egykori alelnöknek, Argentína első női politikusának a halála után kezdődött. Az őszi idény a Torneo Inicial Eva Perón nevet viselte, a csapatok az Evita Capitana elnevezésű kupáért játszottak, a Vélez Sarsfield nyerte azt el. A tavasz már a Torneo Final Eva Perón nevet kapta, annak győztese, a Newell's Old Boys, a Dél-Amerika első nagy női katonai hőséről, Juana

Azurduyról elnevezett Ligakupát tehette a vitrinjébe. Mindkét csapat Argentína bajnokának tekinthette magát. A Vélez az utolsó őszi bajnokiján a Sebastián Sosa – Gino Peruzzi, Fernando Tobio, Sebastián Domínguez, Emiliano Papa – Agustín Allione (Brian Ferreira), Francisco Cerro (Lucas Romero), Ariel Cabral, Federico Insúa (Jonathan Copete); Facundo Ferreyra, Lucas Pratto összeállításban szerepelt. A Newell's Old Boys Gerardo „Tata" Martino által dirigált alaptizenegye így festett: Nahuel Guzmán – Marcos Cáceres, Santiago Vergini, Gabriel Heinze, Milton Casco – Lucas Bernardi, Pablo Pérez, Horacio Orzán – Maxi Rodríguez, Ignacio Scocco, Víctor Figueroa. A játékosok közül különösen Heinze és Maxi Rodriguez futott be sikeres pályát. Az idény végén, 1991 óta először, a két félidény bajnoka megmérkőzött a Szuperbajnok címért. A Vélez 1-0-ra legyőzte ezen a találkozón a Newell's Old Boyst.

Iván Bella, a Vélez utolsó bajnokijáról hiányzó szélső ünnepel

Ricardo Gareca, a Vélez Sarsfield edzője

AZ ÉV TÖRTÉNETE

A Főnök búcsúja

„Egyáltalán nincs előre megírt beszédem, csak kiráz a hideg, és remélem, el tudom mondani, mit is jelent ez a futballklub nekem. Mindenekelőtt köszönöm a Manchester Unitednak. Nem külön az igazgatóknak, az orvosi stábnak, az edzői karnak, a játékosoknak és a szurkolóknak, hanem egyben, mindenkinek, önöknek. Önök jelentették életem legfantasztikusabb élményét. Nagyon szerencsés voltam. Irányíthattam az ország legnagyszerűbb játékosai közül jó néhányat, nem is beszélve arról, hogy a Manchester United futballcsapatát is. Nyugdíjba vonulásom nem azt jelenti, hogy megszakad a kapcsolatom az egyesülettel. De mostantól élvezhetem azt, amitől eddig szenvedtem. Persze, ha az utolsó perces gólokra, a nagy fordí-

tásokra, de akár a vereségekre is gondolunk, az mind-mind a mi közös történetünk, mind-mind a Manchester United része. Hihetetlen élmény volt mindannyiunk számára, köszönöm, hogy átélhettem. Szeretnék arra is emlékezni, hogy amikor nehezebb idők jártak, a klub, miként a stáb tagjai és a játékosok is, mindig mellettem álltak. Az önök dolga mostantól az, hogy az új menedzser mögött álljanak. Ez fontos. Mielőtt túlságosan elérzékenyülnék, szeretnék tisztelegni Paul Scholes előtt, aki ma ugyancsak visszavonul. Ő az egyik legnagyobb játékos, aki valaha volt és lesz ebben a klubban. Paul, minden jót kívánok neked, és tudom, hogy fogsz még majd bosszantani a jövőben is. Darren Fletchernek is gyors visszatérést szeretnék kívánni a csapatba. Szólnék még a játékosokhoz is. Tisztában vannak azzal, hogy milyen jók, s azzal is, hogy mit jelent ennek a klubnak a mezében játszani. Azzal, hogy mit jelent mindez azoknak, akik most itt vannak. Nemsokára hazamegyek, de szeretnék még egyszer köszönetet mondani a Ferguson család minden tagjának. Mind ott vannak, még a tizenegy unokám is. Köszönöm még egyszer mindenkinek."

Így hangzott Sir Alex Ferguson búcsúbeszéde, amely után az Old Traffordon eljátszották a Főnök két kedvencét, Frank Sinatra dalát, a My Way-t és Nat King Cole-tól az Unforgettable-t, a Felejthetetlent.

A következő héten, 2013. május 19-én, a West Bromwich Albion elleni idegenbeli 5-5-tel véget ért a brit futball legsikeresebb menedzserének (edzőjének) pályafutása. Sir Alex Ferguson 1986-ban került az Old Traffordra, s abban az évtizedben nem nyert semmit. Mégis maradhatott – alkalmasint az akkori tulajdonosok ennél többet nem is tehettek volna a klubért. 1993-ban nyerte a csapattal első angol bajnoki címét, húsz évvel később a tizenharmadikat, az utolsót. Nagyon hosszú pályafutása utolsó állomáshelyén 38 trófeát nyert el, ebben benne van a Bajnokok Ligája kétszeri elhódítása is. Az Old Traffordon töltött 27 éve alatt 105 játékost szerződtetett, az első Viv Anderson, a második Brian McClair, a harmadik Mark Hughes, a negyedik Jim Leighton volt. A százötödik Wilfried Zaha – aki aztán sohasem játszott Sir Alex irányításával.

A Főnök, akit 1999-ben II. Erzsébet királynő lovagi címmel tüntetett ki, pontosan 1500 mérkőzésen vezethette a csapatot, a mérlege 895 győzelem, 338 döntetlen, 267 vereség.

A Ferguson-érában a legtöbb mérkőzést játszók tizenegye: Peter Schmeichel (398 mérkőzés) – Gary Neville (602), Rio Ferdinand (432), Gary Pallister (437), Denis Irwin (529) – David Beckham (394), Roy Keane (480), Paul Scholes (718), Ryan Giggs (941) – Brian McClair (471), Wayne Rooney (402).

A Főnök és Ryan Giggs, aki a legtöbb mérkőzést játszotta Ferguson irányítása alatt

ARANYLABDA, 2012

Megállt az idő

Egy kicsit megállt az idő a világfutballban a kétezer-tízes évek elején. Két egymást követő évben ugyanaz a négy játékos végzett a legjobb helyeken, közülük a három barcás alkotta 2010-ben a dobogósokat. A FIFPro, a hivatásos labdarúgók szakszervezeteinek nemzetközi szövetsége által összeállított Év csapatában 2012-ben kilenc olyan futballista kapott helyet, akit 2011-ben is beválogattak. A FIFA Aranylabda 2012-es listáján Radamel Falcao ötödik helye jelentette a nagy újdonságot. Továbbra is tartott a La Liga óriási fölénye a többi bajnoksággal szemben, az első hat helyezett labdarúgó kivétel nélkül spanyol klub tagja volt.

Aranylabda, 2012

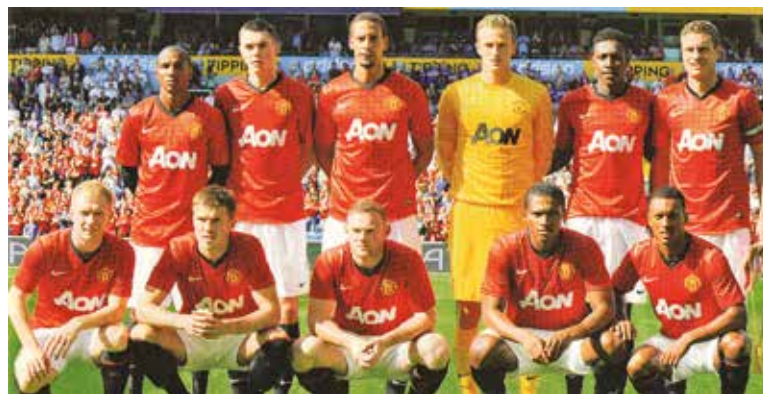
1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 41,60 százalék, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 23,68, 3. Andrés Iniesta spanyol, FC Barcelona) 10,91, 4. Xavi Hernandez (spanyol, FC Barcelona) 4,08, 5. Radamel Falcao (kolumbiai, Atlético Madrid) 3,67, 6. Iker Casillas (spanyol, Real Madrid) 3,18, 7. Andrea Pirlo (olasz, Juventus) 2,66, 8. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC, Sanghaj Senhua) 2,60, 9. Robin van Persie (holland, Arsenal, Manchester United) 1,45, 10. Zlatan Ibrahimović (svéd, AC Milan, PSG) 1,24. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Év férfi edzője: Vicente Del Bosque (spanyol, spanyol válogatott). Az Év női játékosa: Abby Wambach (amerikai, egyesületen kívüli). Az Év női edzője: Pia Sundhage (svéd, amerikai válogatott). Puskás-díj: Miroslav Stoch (szlovák, Fenerbahçe). Elnöki különdíj: Franz Beckenbauer. FIFA fair play-díj: Üzbegisztán Labdarúgó-szövetség. A FIFA Pro Év tizenegye: Iker Casillas – Dani Alves, Piqué, Sergio Ramos, Marcelo – Xabi Alonso, Iniesta, Xavi – Messi, Falcao, Cristiano Ronaldo

A Juventus. Hátul, balról: Matri, Asamoah, Vidal, Marrone, Bonucci, Buffon. Elöl: Padolin, Lichtsteiner, Pirlo, Marchisio, Giovinco

A Manchester United. Hátul, balról: Young, Michael Keane, Ferdinand, Lindegaard, Welbeck, Vidics. Elöl: Scholes, Carrick, Rooney, Valencia, Nani

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Chantome, Ibrahimović, Bodmer, Douchez, Alex, Sakho. Elöl: Lavezzi, Verratti, Jallet, Ménez, Maxwell

A Bayern München. Hátul, balról: Neuer, Gomez, Javi Martínez, Dante, Boateng. Elöl: Alaba, Ribéry, Lahm, Robben, Thomas Müller, Schweinsteiger

A Fluminense. Hátul, balról (csak a játékosok): Wallace, Digão, Elivélton, Matheus, Samuel, Kléver, Ricardo Berna, Wellington, Valencia, Higor, Michael, Thiago Neves, Gum, Ânderson. Elöl: Diguinho, Rafinha, Marcos Júnior, Edinho, Wagner, Carlinhos, Carleto, Deco, Wellington Nem, Bruno, Jean, Fred, Rafael Sobis, Fábio Braga

A Barcelona. Hátul, balról: Pedro, Mascherano, Busquets, Piqué, Victor Valdés. Elöl: Messi, Daniel Alves, Sánchez, Adriano, Iniesta, Xavi

AZ ÉV CSAPATA

A Bayern München legpompásabb idénye

Karl-Heinz Rummenigge, a Bayern München elnöke azt mondta a 2012–2013-as idény rajtja előtt – csak néhány héttel azt követően, hogy csapata elveszítette saját stadionjában a Chelsea ellen a Bajnokok Ligája döntőjét –, hogy számukra az első számú cél az új szezonra a Bundesliga megnyerése. Jupp Heynckes legénysége ezt könnyedén teljesítette, huszonöt (!) pontos előnnyel végzett az élen a Borussia Dortmund előtt.

Ám az alapcélt jócskán megfejelve egyenesen története legnagyszerűbb idényét zárta – a minősítés nem szubjektív, a bajor klubnál tartják így nyilván, a mutatók alapján. Egészen elképesztő: a triplázó, tehát a bajnokságot, az országos kupát és a Bajnokok Ligáját is megnyerő Bayern harminc rekordot állított be vagy javított meg az idényben. A Bajnokok Ligája-menetelés során 7-0-s összesítéssel ejtette ki a Barcelonát – a bravúr léptékére jellemző, hogy 1960 óta először tudott egy csapat az első számú európai klubkupasorozat elődöntőjében mindkét mérkőzésen legalább három gólt lőni az ellenfelének.

Javi Martínez, a Bayern spanyolja a Barcelona ellen

AZ EDZŐ

A menesztett triplázó

JUPP (hivatalosan: Josef) HEYNCKES 1945. május 9-én született München Gladbachban. Pályafutását a 4. kötetben, az 1997–1998-as évnél felidéztük, ezúttal nézzük csak a bayernes korszakait! Négy periódusban dolgozott a bajor egyesületnél, 1987 és 1991 között, 2009-ben, 2011 és 2013 között, végül 2017-től 2019-ig. Négyszer nyerte meg a Bundesligát (1989, 1990, 2013, 2018), DFB-kupa-győztes volt 2013-ban. A 2011–2012-es szezon végén elveszítette csapatával az éppen Münchenben rendezett BL-döntőt a Chelsea ellen, ám egy évvel később, a Borussia Dortmund ellen már megnyerte azt. Mindmáig az egyetlen német BL-győztes edző, aki külföldi és hazai klubbal is meg tudta nyerni a Bajnokok Ligáját. Különleges, hogy a 2013-as triplázás sem tarthatta a posztján, a klub vezetői már januárban megállapodtak az utóddal, Pep Guardiolával. A Bayern élén 353 mérkőzéséből 232-t megnyert.

A példátlan sikere ellenére búcsúzó Jupp Heynckest ünneplik játékosai

Az életben ritkán adatik meg valakinek, hogy egy eltékozolt nagy lehetőség után második esélyt kapjon ugyanarra – a futballra vetítve: a Bajnokok Ligája addigi történetében egyszer sem fordult elő, hogy az a játékos legyen a finálé hőse, akin elment az előző évi. Arjen Robbennek voltak álmatlan éjszakái a 2012-es müncheni döntő után, nagyon is tisztában volt azzal, hogy a Bayern minden bizonnyal megnyeri a trófeát, ha ő a hosszabbítás elején nem rontja el a megítélt tizenegyest.

Egy évvel később, a 2012–2013-as idény döntőjében (egyszersmind a Bajnokcsapatok Európa-kupája és a Bajnokok Ligája 1955 óta íródó történetének eddigi egyetlen tiszta német fináléjában) a Bayern München a horvát **Mario Mandžukić** góljával megszerezte a vezetést a 60. percben, de ezt a Borussia Dortmund egyik ásza, Ilkay Gündoğan nyolc perccel később tizenegyesből kiegyenlítette. Úgy festett, ez a meccs is hosszabbításba torkollik, amikor a 89. percben a holland csillag, aki korábban már kihagyott egy nagy helyzetet, maga elé tette a labdát, majd elpasszolta Weidenfeller mellett, a hálóba. A Bayern megnyerte a Bajnokok Ligáját!

„Azóta láttam a gólt vagy hússzor, de lehet, hogy harmincszor is, ám még mindig libabőrös leszek tőle” – mondta évekkel később Arjen Robben, akinek egyébként 0,5-ösnél is jobb volt a mérkőzésenként gólátlaga a Bayern játékosaként a Borussia Dortmund ellen. S aki legalább

két óriási ziccert kihagyott a Wembley-ben, viszont a döntő góljára megkapta a mérkőzés legjobbjának járó díjat.

Az eredmény nem jelentett meglepetést, mint ahogyan az sem, hogy szorosan alakult a mérkőzés. A Bayern és a Borussia Dortmund már ötödször találkozott abban az idényben, mindkét Bundesliga-mérkőzésük 1-1-re végződött, míg a DFB-kupa- és a DFL-Szuperkupa-mérkőzésen a bajorok nyertek egy góllal.

A BL-döntőben szerepelő játékosok:

MANUEL Peter NEUER: 1986. március 27-én született Gelsenkirchenben. Első klubja a Schalke 04 volt (1991–2011), 2011 óta a Bayern München kapusa. Nyolcszoros német bajnok (2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), hatszoros német DFB-kupa-győztes (2010–2011, 2012–2013, 2013–2104, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), német Ligakupa-győztes (2005), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2013, 2020), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2013, 2020). A német válogatottban 2009 óta 92 mérkőzésen szerepelt. 2014 világbajnoka, vb-bronzérmes (2010), Eb-elődöntős (2016), Eb-résztvevő (2012).

PHILIPP LAHM: 1983. november 11-én született Münchenben. Klubjai az FC Gem (1989–1995), a Bayern München (1995–2017), közben kölcsönjátékosként a VfB Stuttgart (2003–2005) voltak. Nyolcszoros német bajnok (2005–2006, 2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), hatszoros német DFB-kupa-győztes (2005–2006, 2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2014, 2015–2016), német Ligakupa-győztes (2007), a Bajnokok Ligája győztese (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2013), klubvilágbajnok (2013). A német válogatottban 2004 és 2014 között 113 mérkőzésen öt gólt szerzett. Világbajnok (2014), kétszeres vb-bronzérmes (2006, 2010), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-résztvevő (2004, 2012).

JÉRÔME Agyenim BOATENG: 1988. szeptember 3-án született Nyugat-Berlinben. Klubjai a Tennis Borussia Berlin (1994–2002), a Hertha BSC (2002–2007), a Hamburger SV (2007–2010), a Manchester City (2010–2011) voltak, 2011 óta a Bayern München tagja. Nyolcszoros német bajnok (2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), ötszörös német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2013, 2020), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2013, 2020), klubvilágbajnok (2013). A német válogatottban 2009 óta 76 mérkőzésen egyetlen gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-bronzérmes (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-elődöntős (2016), Eb-résztvevő (2012).

DANTE Bonfim Costa Santos: 1983. október 18-án született a brazíliai Salvadorban, Bahia államban. Klubjai a Catuense Futebol (1998), a Galícia EC (1999), a Capivariano (2000), a Juventude (2001–2004), a Lille OSC (2004–2006), a Charleroi (2006–2007), a Standard Liège (2007–2009), a Borussia Mönchengladbach (2009–2012), a Bayern München (2012–2015), a Vfl Wolfsburg (2015–2016) voltak, 2016 óta az OGC Nice tagja. Belga bajnok (2007–2008), háromszoros német bajnok (2012–2013, 2013–2104, 2014–2015), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014), Intertotó-kupa-győztes (2004), a Bajnokok Ligája győztese (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2013), klubvilágbajnok (2013). A brazil válogatottban (2013–2014) 13 mérkőzésen két gólt szerzett, vb-elődöntős (2014), a Konföderációs Kupa győztese (2013).

DAVID Olatukunbo ALABA: 1992. június 24-én született Bécsben. Első két klubja az SV Aspern (2001–2002) és az Austria Wien (2002–2008) volt, 2008 óta a Bayern München játékosa, bár 2011-ben kölcsönjátékosként a Hoffenheimben is szerepelt. Kilencszeres német bajnok (2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), ötszörös német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2013, 2020), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2013, 2020), klubvilágbajnok (2013). Az osztrák válogatottban 2009 óta 72 mérkőzésen 14 gólt szerzett, részt vett a 2016-os Európa-bajnokságon.

JAVIER MARTÍNEZ Aginaga: 1988. szeptember 2-án született a spanyolországi Estellában. Hazai klubjai a Berceo (1993–1995), a CD Logroñés (1995–1997), az Arenas (1997–2000), az Izarra (2000), az Osasuna (2001–2006) és az Athletic Bilbao (2006–2012) voltak. 2012 óta a Bayern München játékosa. Nyolcszoros német bajnok (2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), ötszörös német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), klubvilágbajnok (2013). A spanyol válogatottban 2010 óta 18 mérkőzést játszott, világbajnok (2010), vb-résztvevő (2014), Európa-bajnok (2012).

BASTIAN SCHWEINSTEIGER: 1984. augusztus 1-jén született Kolbemoorban. Klubjai a FV Oberaudorf (1990–1992), a TSV 1860 Rosenheim (1992–1998), a Bayern München (1998–2015), a Manchester United (2015–2017) és a Chicago Fire (2017–2019) voltak. Nyolcszoros német bajnok (2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015), hétszeres német DFB-kupa-győztes (2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2014), német Ligakupa-győztes (2007), angol FA-kupa-győztes (2015–2016), a Bajnokok Ligája győztese (2013). A német válogatottban (2004–2016) 121 mérkőzésen 24 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, kétszeres vb-bronzérmes (2006, 2010), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-elődöntős (2016), Eb-résztvevő (2004, 2012).

THOMAS MÜLLER: 1989. szeptember 13-án született Weilheim in Oberbayernben. Első klubja a TSV Pähl (1993–2000) volt, 2000 óta a Bayern München tagja. Kilencszeres német bajnok (2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), hatszoros német DFB-kupa-győztes (2010–2011, 2012–2013, 2013–2104, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), német Ligakupa-győztes (2005), a Bajnokok Ligája kétszeres győztese (2013, 2020), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2013, 2020), klubvilágbajnok (2013). A német válogatottban 2010 óta 100 mérkőzésen 38 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-bronzérmes (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-elődöntős (2016), Eb-résztvevő (2012).

ARJEN ROBBEN: 1984. január 23-án született a hollandiai Bedumban. Klubjai a VV Bedum (1989–1996), az FC Groningen (1996–2002), a PSV (2002–20049, a Chelsea FC (2004–2007), a Real Madrid (2007–2009) és a Bayern München (2009–2019), 2020-ban ismét leigazolt a Groningenhez. Holland bajnok (2002–2003), kétszeres angol bajnok (2004–2005, 2005–2006), angol FA-kupa-győztes (2006–2007), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2004–2005, 2006–2007), spanyol bajnok (2007–2008), nyolcszoros német bajnok (2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019), ötszörös német DFB-kupa-győztes (2009–2010, 2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019), a Bajnokok Ligája győztese (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2013). A holland

válogatottban (2003–2017) 96 mérkőzésen 37 gólt szerzett, vb-ezüstérmes (2010), vb-bronzérmes (2014), vb-résztvevő (2006), Eb-elődöntős (2004), Eb-résztvevő (2008, 2012).

FRANCK Henry Pierre RIBÉRY: 1983. április 7-én született Boulogne-sur-Merben. Klubjai a Conti Boulogne (1989–1996), a Lille OSC (1996–1999), a Boulogne (1999–2002), az Olympique Alès (2002–2003), a Brest (2003–2004), az FC Metz (2004–2005), a Galatasaray (2005), az Olympique Marseille (2005–2007), a Bayern München (2007–2019) voltak, 2019 óta a Fiorentina játékosa. Török Kupa-győztes (2004–2005), kilencszeres német bajnok (2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2104, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019), hatszoros német DFB-kupa-győztes (2007–2008, 2009–2010, 2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019), a Bajnokok Ligája győztese (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2013), klubvilágbajnok (2013), Intertotó-kupa-győztes (2005). A francia válogatottban (2006–2014) 81 mérkőzésen 16 gólt szerzett. Vb-ezüstérmes (2006), vb-résztvevő (2010), Eb-résztvevő (2008, 2012).

MARIO MANDŽUKIĆ: 1986. május 21-én született az akkor Jugoszláviához, ma Horvátországhoz tartozó Slavonski Brodban. Klubjai a TSF Ditzingen (1992–1996), a Marsonia (1996–2003), a Željezničar Slavonski Brod (2003–2004), újra a Marsonia (2004–2005), az NK Zagreb (2005–2007), a Dinamo Zagreb (2007–2010), a VfL Wolfsburg (2010–2012), a Bayern München (2012–2014), az Atlético Madrid (2014–2015), a Juventus FC (2015–2019) és a katari al-Duhail (2019–2020) voltak. Háromszoros horvát bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2009–2010), kétszeres Horvát Kupa-győztes (2007–2008, 2008–2009), kétszeres német bajnok (2012–2013, 2013–2104), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014), négyszeres olasz bajnok (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019), háromszoros Olasz Kupa-győztes (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Bajnokok Ligája győztese (2013), UEFA Szuperkupa-győztes (2013), klubvilágbajnok (2013). A horvát válogatottban (2007–2018) 89 mérkőzésen 33 gólt szerzett. Vb-ezüstérmes (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2012, 2016).

LUIZ GUSTAVO Dias: 1987. július 23-án született a brazíliai São Paulo államban lévő Pindamonhangabában. Klubjai a CRB (2005), az Ipanema (2006), az Universal de Porto Real do Colégio (2006), a Corinthians Alagoano (2007), közben kölcsönjátékosként a CRB (2007), az 1899 Hoffenheim (2007–2011), a Bayern München (2011–2013), a VfL Wolfsburg (2013–2017), az Olympique Marseille (2017–2019) voltak. 2019 óta a Fenerbahçe játékosa. Német bajnok (2012–2013), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2014–2015), a Bajnokok Ligája győztese (2013). A brazil válogatottban 2011 óta 41 mérkőzésen 2 gólt szerzett, vb-elődöntős (2014), a Konföderációs Kupa győztese (2013).

MARIO GÓMEZ García. 1985. július 10-én született Riedlingenben. Klubjai az SV Uhlingen (1990–1998), a FV Bad Saulgau (1998–2000), az SSV Ulm (2000–2001), a VfB Stuttgart (2001–2009), a Bayern München (2009–2013), a Fiorentina (2013–2016), közben kölcsönjátékosként a Beşiktaş (2015–2016), a VfL Wolfsburg (2016–2018) és a VfB Stuttgart (2018–2020) voltak. Háromszoros német bajnok (2006–2007, 2009–2010, 2012–2013), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2009–2010, 2012–2013), török bajnok (2015–2016), a Bajnokok Ligája győztese (2013). A német válogatottban (2007–2018) 78 mérkőzésen 31 gólt szerzett. Vb-bronzérmes (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-elődöntős (2016), Eb-résztvevő (2012).

A Wembley-ben nem bukott el a Bayern

A DVSC nem tudta megismételni a 2009-es BL-bravúrját, pedig közel járt hozzá, azonban a kinti döntetlenje után hazai pályán (igaz, nem Debrecenben, hanem Nyíregyházán) vereséget szenvedett a BATE Boriszovtól. A csoportkörben a fehéroroszok megverték a Bayernt és a Lille-t, így aligha vonhatta bárki is kétségbe: a Lokinál erősebb csapatuk volt.

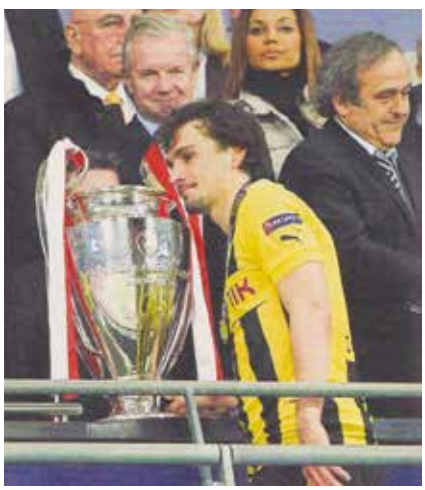

Mandžukić, Timoscsuk, Jupp Heynckes és Schweinsteiger

Az A csoportban érvényesült a papírforma, nem ment tovább a két Dinamo. A B-ben sem született meglepetés, annál inkább a C-ben, ahol a Málaga valamennyi riválisát (Milan, Zenit, Anderlecht) lekörözte. A D volt a legerősebb, bármelyik alakulat kiesése szenzációként hatott volna, végül az Ajax és a Manchester City bukott. Az E-ben a jobb gólkülönbségével a második helyre fellépő Sahtar megelőzte a Chelsea-t. A G-ben a Barça és a Celtic élte túl az ütközeteket. A H-ban nagyot küzdött a CFR Cluj, csupán rosszabb gólkülönbsége miatt kényszerült az isztambuliak mögé.

A nyolcaddöntőben az andalúzok újabb értékes skalpot metszettek le, a Portóét, ám a negyeddöntőben a Dortmund véget vetett a menetelésüknek.

Az idényben az angol klubok teljes csődöt mondtak, egyetlen csapatuk sem jutott a legjobb nyolc közé. A spanyolok elvéreztek a németek ellen az elődöntőben. Így aztán nem meglepő, hogy a Londonban rendezett döntő után az európai sajtó a Bundesliga két alakulatát ünnepelte. A *Sunday Times* például azt emelte ki, hogy a németek titka az okos tervezés és az elsőrangú minőségű edzés. „A német játékosok nem ellenségként, hanem barátként tekintenek a labdára” – állapította meg a lap.

A dortmundi Hummels bánata a döntő után

A nemzetközi sajtó, reflektálva néhány korábbi rossz példára, kidomborította, hogy a dortmundiak kezdő csapatában hét, a Bayernében öt német futballista szerepelt. A kettőből nagyjából fel lehetett írni a Nationalelf kezdő csapatát.

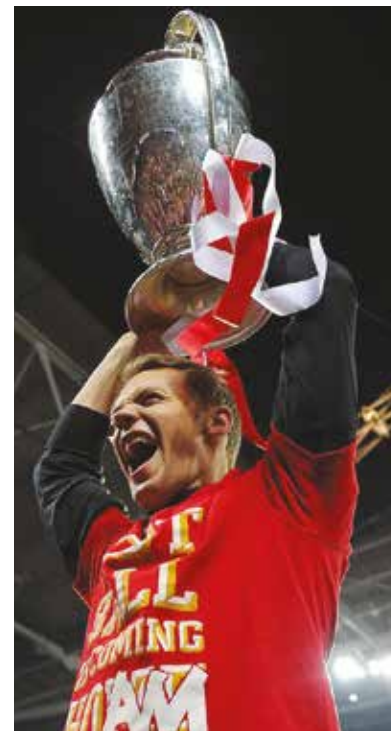
A *The Sun* azt húzta alá, hogy „nem az a követendő út, hogy az angol klubok megveszik a legjobb német játékosokat, hanem az, hogy – a német példát követve – időt és pénzt áldozzanak a saját fiatal tehetségek

felkutatására. A Wembley-ben látott két német csapat csúcsszintre segítése nemcsak egy halom pénzbe, hanem hosszú évek munkájába is került."

Talán nem túlzás a 2013-as BL-tavaszt a következő évi vb-siker előfutárának tekinteni. A Bundesliga legerősebb két gárdája uralta a Bajnokok Ligája egyenes kieséses szakaszát. A bajorok a nyolcaddöntőben az Arsenalt, majd a negyeddöntőben (kétszer 2-0-ra nyerve) a Juventust ejtették ki, végül az elődöntőben, egészen kiváló teljesítményt nyújtva, 4-0-ra és 3-0-ra megverték a Barcelonát is. A BVB sem adta sokkal alább, noha – egészen az elődöntőig – talán könnyebb útja volt, a Sahtar Donyecket és a Málagát búcsúztatta. Ám a legjobb négy között már nagyvadat kellett levadásznia: a Real Madridot. Jürgen Klopp legénysége az első meccsen 4-1-re nyert, az élete egyik legjobb mérkőzését játszó Robert Lewandowski négy góljával. A visszavágót elveszítette, de fináléba jutott.

A döntőben Arjen Robben szerezte a győztes gólt, az a futballista, aki már 2012-ben megnyerhette volna a trófeát a Bayernnek, viszont akkor hibázott. A Wembley-ben, a legfontosabb pillanatban, már nem.

A BL gólkirálya Cristiano Ronaldo (Real Madrid) lett 12 találattal.

Manuel Neuer, a Bayern kapusa a „nagyfülűnek" csúfolt kupával

Második selejtezőkör. Skënderbeu Korçë–Debreceni VSC 0-1, 3-0
Harmadik selejtezőkör. BATE Boriszov–DVSC 1-1, 2-0

Csoportkör

A csoport. FC Porto–Dinamo Kijev 3-2, 0-0, Paris Saint-Germain–Dinamo Zagreb 4-0, 2-0, D. Kijev–PSG 0-2, 1-4, D. Zagreb–Porto 0-2, 0-3, Porto–PSG 1-0, 1-2, D. Kijev–D. Zagreb 2-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 15 pont, 2. FC Porto 13 pont, 3. Dinamo Kijev 5 pont, 4. Dinamo Zagreb 1 pont

B csoport. Schalke 04–Arsenal FC 2-0, 2-2, Olympiakosz Pireusz–Montpellier HSC 3-1, 2-1, Arsenal–Olympiakosz 3-1, 1-2, Montpellier–Schalke 1-1, 2-2, Olympiakosz–Schalke 1-2, 0-1, Arsenal–Montpellier 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Schalke 04 12 pont, 2. Arsenal FC 10 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 9 pont, 4. Montpellier HSC 2 pont

C csoport. Málaga CF–AC Milan 1-0, 1-1, Zenit Szentpétervár–RSC Anderlecht 1-0, 0-1, Milan–Zenit 0-1, 3-2, Anderlecht–Málaga 0-3, 2-2, Milan–Anderlecht 0-0, 3-1, Zenit–Málaga 2-2, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Málaga CF 12 pont, 2. AC Milan 8 pont, 3. Zenit Szentpétervár 7 pont, 4. RSC Anderlecht 5 pont

D csoport. Borussia Dortmund–Real Madrid 2-1, 2-2, AFC Ajax–Manchester City 3-1, 2-2, Real Madrid–Ajax 4-1, 4-1, Man City–BVB Dortmund 1-1, 0-1, Real Madrid–Man City 3-2, 1-1, BVB Dortmund–Ajax 1-0, 4-1. A csoport végeredménye: 1. Borussia Dortmund 14 pont, 2. Real Madrid 11 pont, 3. AFC Ajax 4 pont, 4. Manchester City 3 pont

E csoport. Juventus FC–Sahtar Donyeck 1-1, 1-0, Chelsea FC–FC Nordsjælland 6-1, 4-0, Sahtar–Chelsea 2-1, 2-3, Nordsjælland–Juventus 1-1, 0-4, Juventus–Chelsea 3-0, 2-2, Sahtar–Nordsjælland 2-0, 5-2. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 12 pont, 2. Sahtar Donyeck 10 pont, 3. Chelsea FC 10 pont, 4. FC Nordsjælland 1 pont

F csoport. FC Bayern München–Valencia CF 2-1, 1-1, BATE Boriszov–Lille OSC 0-2, 3-1, Valencia–BATE 4-2, 3-0, Lille–Bayern 0-1, 1-6, BATE–Bayern 3-1, 1-4, Valencia–Lille 2-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 13 pont, 2. Valencia CF 13 pont, 3. BATE Boriszov 6 pont, 4. Lille OSC 3 pont

G csoport. FC Barcelona–Celtic FC 2-1, 1-2, SL Benfica–Szpartak Moszkva 2-0, 1-2, Szpartak–Barcelona 0-3, 2-3, Celtic–Benfica 0-0, 1-2, Barcelona–Benfica 0-0, 2-0, Celtic–Szpartak 2-1, 3-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 13 pont, 2. Celtic FC 10 pont, 3. SL Benfica 8 pont, 4. Szpartak Moszkva 3 pont

H csoport. Manchester United–Galatasaray SK 1-0, 0-1, CFR Cluj–SC Braga 3-1, 2-0, Braga–Man United 1-3, 2-3, Galatasaray–CFR 1-1, 3-1, Man United–CFR 0-1, 2-1, Braga–Galatasaray 1-2, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 12 pont, 2. Galatasaray SK 10 pont, 3. CFR Cluj 10 pont, 4. SC Braga 3 pont

Nyolcaddöntő. Galatasaray SK–Schalke 04 1-1, 3-2, Celtic FC–Juventus FC 0-3, 0-2, Arsenal FC–FC Bayern München 1-3, 2-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Bayern), Sahtar Donyeck–Borussia Dortmund 2-2, 0-3, AC Milan–FC Barcelona 2-0, 0-4, Real Madrid–Manchester United 1-1, 2-1, Valencia CF–Paris Saint-Germain 1-2, 1-1, FC Porto–Málaga CF 1-0, 0-2

Negyeddöntő. Málaga CF–Borusssia Dortmund 0-0, 2-3, Real Madrid–Galatasaray SK 3-0, 2-3, Paris Saint-Germain–FC Barcelona 2-2, 1-1 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Barcelona), FC Bayern München–Juventus FC 2-0, 2-0

Elődöntő. FC Bayern München–FC Barcelona 4-0, 3-0, Borussia Dortmund–Real Madrid 4-0, 0-2

Döntő

FC Bayern München–Borussia Dortmund 2-1 (0-0)

2013. május 25., London, Wembley Stadion, 86 298 néző. Jv.: Nicola Rizzoli (olasz)

FC Bayern München: Neuer – Lahm, J. Boateng, Dante, Alaba – J. Martínez, Th. Müller, Schweinsteiger – Robben, Mandžukić (M. Gómez, 94.), Ribéry (L. Gustavo, 91.)

Borussia Dortmund: Weindenfeller – Piszczek, Subotić, Hummels, Schmelzer – Gündoğan, Bender (Şahin, 91.), Błaszczykowski (Schieber, 91.) – Reuss, Grosskreutz, Lewandowski

Gólszerzők: Mandžukić (60.), Gündoğan (68., 11-esből), Robben (89.)

EURÓPA-LIGA

Vérbeli multikulturális döntő Amszterdamban

Az induló egyesületek száma meghaladta minden korábbi évadét, 193 csapat vett részt a küzdelmekben. A magyarok közül a Videoton remekül szerepelve bejutott a csoportkörbe, és ott maga mögé utasította a lisszaboni Sporting CP-t.

Az A csoport rendkívül kiegyensúlyozott volt, három gárda is 10 pontot gyűjtött. Jellemző az erőviszonyokra, hogy az utolsó helyezett Udinese legyőzte az elsőt, a Liverpoolt. A B-ben gyengébb mezőny gyűlt össze, meglepetésre a Viktoria Plzeň csapata el tudta orozni az első helyet a madridi „matracosoktól". A D-ben kevesen tippelték volna sereghajtónak az FC Bruges legénységét, ahogyan az E-ben is a Steaua sikerét. Az F csoport szenzációja a Dnyepr dominanciája volt. A H-ban és a K-ban ugyanez volt a helyzet, egy-egy „ex-szovjet" alakulat (Rubin Kazany, Metaliszt Harkov) lett a győztes, s csak a második mögöttük az Inter és a Bayer. Parádés szerepeosztást kapott a J csoport, és ez megnövelte a Lazio-diadal értékét.

Torres gólja a döntőben

A 32-be kerülésért a Plzeň simán kiejtette a Napolit, míg a Rubin az Atléticót, a Levante az Olympiakoszt, a Zenit (idegenben lőtt góllal) a Liverpoolt, a Steaua (tizenegyesekkel) az Ajaxot búcsúztatta el. Talán a tatárföldiek nyolc közé jutása volt a sorozat legváratlanabb bravúrja, ám ott be is fejezték menetelésüket.

A négy közé bevágtatott két „sötét ló" (Basel, Fenerbahçe), azonban a végjátékot egyik sem érte el.

A Chelsea a Bajnokok Ligája után az Európa-liga serlegét is elhódította. Oscar, Mata és Lampard is mosolyog

Amszterdamban az SL Benfica 14 labdarúgót vetett be, köztük egyetlen portugált, André Almeidát. A Chelsea nem cserélt a meccsen, viszont a londoniaknál legalább volt három angol (Cahill, Cole, Lampard) a pályán. Összesen kilenc nemzet képviseltette magát a sokszínűségéről nevezetes holland város arénájában. A gólokon paraguayi, spanyol és szerb futballista osztozott, utóbbi (Ivanovics) remek fejessel a lefújás előtti pillanatokban győzelemhez juttatta a „kékeket".

Az Európa-liga gólkirálya 8 találattal a cseh Libor Kozák (SS Lazio) lett.

1. selejtezőkör. Flamurtari Vlorë–Budapest Honvéd 0-1, 0-2, MTK Budapest–FK Senica 1-1, 1-2

2. selejtezőkör. Slovan Bratislava–Videoton 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Videoton), Anzsi Mahacskala–Budapest Honvéd 1-0, 4-0

3. selejtezőkör. Videoton–KAA Gent 1-0, 3-0

Rájátszás. Debreceni VSC–FC Bruges 0-3, 1-4, Trabzonspor–Videoton 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Videoton)

Csoportkör.

A csoport. Liverpool FC–Anzsi Mahacskala 1-0, 0-1, Young Boys Bern–Udinese Calcio 3-1, 3-2, Udinese–Liverpool 0-1, 3-2, Anzsi–Young Boys 2-0, 1-3, Young Boys–Liverpool 3-5, 2-2, Anzsi–Udinese 2-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 10 pont, 2. Anzsi Mahacskala 10 pont, 3. Young Boys Bern 10 pont, 4. Udinese Calcio 4 pont

B csoport. Viktoria Plzeň–Atlético Madrid 1-0, 0-1, Académica Coimbra–Hapoel Tel-Aviv 1-1, 0-2, Atlético–Académica 2-1, 0-2, Hapoel–Viktoria 1-2, 0-4, Académica–Viktoria 1-1, 1-3, Atlético–Hapoel 1-0, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Viktoria Plzeň 13 pont, 2. Atlético Madrid 12 pont, 3. Académica Coimbra 5 pont, 4. Hapoel Tel-Aviv 4 pont

C csoport. Fenerbahçe SK–Borussia Mönchengladbach 0-3, 4-2, Olympique Marseille–AEL Limassol 5-1, 0-3, Borussia–Marseille 2-0, 2-2, AEL–Fenerbahçe 0-1, 0-2, Borussia–AEL 2-0, 0-0, Marseille–Fenerbahçe 0-1, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Fenerbahçe SK 13 pont, 2. Borussia Mönchengladbach 11 pont, 3. Olympique Marseille 5 pont, AEL Limassol 4 pont

D csoport. Girondins Bordeaux–Newcastle United 2-0, 0-3, CS Marítimo–FC Bruges 2-1, 0-2, Newcastle–Marítimo 1-1, 0-0, FC Bruges–Bordeaux 1-2, 0-4, Bordeaux–Marítimo 1-0, 1-1, FC Bruges–Newcastle 2-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Girondins Bordeaux 13 pont, 2. Newcastle United 9 pont, 3. CS Marítimo 6 pont, 4. FC Bruges 4 pont

E csoport. Steaua București–VfB Stuttgart 2-2, 1-5, FC København–Molde FK 2-1, 2-1, Molde–Steaua 1-2, 0-2, VfB–FCK 0-0, 2-0, Molde–VfB 2-0, 1-0, FCK–Steaua 1-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Steaua București 11 pont, 2. VfB Stuttgart 8 pont, 3. FC København 8 pont, 4. Molde FK 6 pont

F csoport. Dnyepr Dnyepropetrovszk–SSC Napoli 3-1, 2-4, PSV Eindhoven–AIK Stockholm 1-1, 0-1, Napoli–PSV 1-3, 0-3, AIK–Dnyepr 2-3, 0-4, Dnyepr–PSV 2-0, 3-1, Napoli–AIK 2-0, 4-1. A csoport végeredménye: 1. Dnyepr Dnyepropetrovszk 15 pont, 2. SSC Napoli 9 pont, 3. PSV Eindhoven 7 pont, 4. AIK Stockholm 4 pont

G csoport. KRC Genk–FC Basel 0-0, 2-2, Videoton–Sporting CP 3-0, 1-2, Basel–Videoton 1-0, 1-2, Sporting–Genk 1-1, 1-2, Genk–Videoton 3-0, 1-0, Basel–Sporting 3-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. KRC Genk 12 pont, 2. FC Basel 9 pont, 3. Videoton 6 pont, Sporting CP 5 pont

H csoport. Rubin Kazany–FC Internazionale 3-0, 2-2, Partizan Beograd–Nyeftçi Baki 0-0, 1-1, Inter–Nyeftçi 2-2, 3-1, Partizan–Rubin 1-1, 0-2, Nyeftçi-Rubin 0-1, 0-1, Inter–Partizan 1-0, 3-1. A csoport

végeredménye: 1. Rubin Kazany 14 pont, 2. FC Internazionale 11 pont, 3. Partizan Beograd 3 pont, 4. Nyeftçi Baki 3 pont

I csoport. Olympique Lyonnais–Sparta Praha 2-1, 1-1, Athletic Bilbao–Ironi Kirjat Smona 1-1, 2-0, Sparta–Athletic 3-1, 0-0, Ironi–Lyon 3-4, 0-2, Lyon–Athletic 2-1, 3-2, Ironi–Sparta 1-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyonnais 16 pont, 2. Sparta Praha 9 pont, 3. Athletic Bilbao 5 pont, 4. Ironi Kirjat Smona 2 pont

J csoport. SS Lazio–Tottenham Hotspur 0-0, 0-0, Panathinaikosz–NK Maribor 1-0, 0-3, Tottenham–Panathinaikosz 3-1, 1-1, Maribor–Lazio 1-4, 0-1, Maribor–Tottenham 1-1, 1-3, Lazio–Panathinaikosz 3-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. SS Lazio 12 pont, 2. Tottenham Hotspur 10 pont, 3. Panathinaikosz 5 pont, 4. NK Maribor 4 pont

K csoport. Metaliszt Harkov–Bayer Leverkusen 2-0, 0-0, Rosenborg BK–Rapid Wien 3-2, 2-1, Rapid-Metaliszt 1-0, 0-2, Bayer–Rosenborg 1-0, 1-0, Rosenborg–Metaliszt 1-2, 1-3, Rapid–Bayer 0-4, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Metaliszt Harkov 13 pont, 2. Bayer Leverkusen 13 pont, 3. Rosenborg BK 6 pont, 4. Rapid Wien 3 pont

L csoport. Hannover 96–Levante UD 2-1, 2-2, Helsingborgs IF–FC Twente 2-2, 3-1, Twente–Hannover 2-2, 0-0, Levante–HIF 1-0, 3-1, Hannover–HIF 3-2, 2-1, Levante–Twente 3-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Hannover 96 12 pont, 2. Levante UD 11 pont, 3. Helsingborgs IF 4 pont, FC Twente 4 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. BATE Boriszov–Fenerbahçe SK 0-0, 0-1, FC Internazionale–CFR Cluj 2-0, 3-0, Levante UD–Olympiakosz Pireusz 3-0, 1-0, Zenit Szentpétervár–Liverpool FC 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Zenit), Dinamo Kijev–Girondins Bordeaux 1-1, 0-1, Bayer Leverkusen–SL Benfica 0-1, 1-2, Newcastle United–Metaliszt Harkov 0-0, 1-0, VfB Stuttgart–KRC Genk 1-1, 2-0, Atlético Madrid–Rubin Kazany 0-2, 1-0, AFC Ajax–Steaua Bucureşti 2-0, 0-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Steaua), FC Basel–Dnyepr Dnyepropetrovszk 2-0, 1-1, Anzsi Mahacskala–Hannover 96 3-1, 1-1, Sparta Praha–Chelsea FC 0-1, 1-1, Borussia Mönchengaldbach–SS Lazio 3-3, 0-2, Tottenham Hotspur–Olympique Lyonnais 2-1, 1-1, SSC Napoli–Viktoria Plzen 0-3, 0-2

Nyolcaddöntő. Viktoria Plzeň–Fenerbahçe SK 0-1, 1-1, SL Benfica–Girondins Bordeaux 1-0, 3-2, Anzsi Mahacskala–Newcastle United 0-0, 0-1, VfB Stuttgart–SS Lazio 0-2, 1-3, Tottenham Hotspur–FC Internazionale 3-0, 1-4 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Tottenham), Levante UD–Rubin Kazany 0-0, 0-2 (hosszabbításban), FC Basel–Zenit Szentpétervár 2-0, 0-1, Steaua Bucureşti–Chelsea FC 1-0, 1-3

Negyeddöntő. Chelsea FC–Rubin Kazany 3-1, 2-3, Tottenham Hotspur–FC Basel 2-2, 2-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Basel), Fenerbahçe SK–SS Lazio 2-0, 1-1, SL Benfica–Newcastle United 3-1, 1-1

Elődöntő. Fenerbahçe SK–SL Benfica 1-0, 1-3, FC Basel–Chelsea FC 1-2, 1-3

Döntő

Chelsea FC–SL Benfica 2-1 (0-0)

2013. május 25., Amszterdam, Amsterdam ArenA, 46 163 néző. Jv.: Björn Kuipers (holland)

Chelsea FC: Čech – Azpilicueta, Ivanovics, G. Cahill, A. Cole – Lampard, David Luiz, Ramires – Mata, Oscar, Fernando Torres

SL Benfica: Moraes – Almeida, Luisão, Garay (Jardel, 78.), Melgarejo (Lima, 66.) – Pérez, Matics, Rodrigo (O. John, 66.) – Gaitán, Cardozo, Salvio

Gólszerzők: Fernando Torres (60.), Cardozo (68. – 11-esből), Ivanovics (93.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Falcao túlragyogta Torrest

Vitathatatlanul Radamel Falcao volt a monacói döntő hőse. Az akkor 26 éves kolumbiai csatár – akinek futballistaként használt mindkét neve keresztnév – szintén labdarúgó édesapja a brazil Paulo Roberto Falcão iránti tiszteletből választotta a név spanyolosított formáját – 2011-ben megnyerte klubjával az Európa-ligát, de az az évi UEFA Szuperkupa-döntőben már nem játszhatott, mivel 40 millió eurós, mindkét egyesület szempontjából rekordot jelentő összegért az FC Portótól az Atléticóhoz igazolt. Kiválóan sikerült első spanyolországi idénye végén az első olyan futballista lett, aki két különböző klubbal két egymást követő évben meg tudta nyerni az Európa-ligát, a finálékban csapatai összesen négy góljából hármat ő szerzett. Annyit, amennyit aztán a 2012-es UEFA Szuperkupa-döntőben vágott a John Terry kivételével a legerősebb tizenegyét pályára küldő Chelsea FC ellen. Sokszorosan túlragyogta az Atléti korábbi középcsatárát, a londoni „kékeknél" szereplő Fernando Torrest. Ez volt a spanyol klubok tizedik sikere az UEFA Szuperkupa-döntőben, a trófea folytathatta a 2009-től megszokottá vált útját a Barcelona–Madrid–Barcelona–Madrid útvonalon.

Egy a háromból: Falcao egyik gólja

Atlético Madrid–Chelsea FC 4-1 (3-0)

2012. augusztus 31., Monaco, Stade Louis II., 13 312 néző. Jv.: Damir Skomina (szlovén)

Atlético Madrid: Courtois – Juanfran, Godín, Miranda, Filipe Luís – M. Suárez, Gabi, Adrián López (C. Rodríguez, 56.) – Koke (R. García, 81.), Arda Turan – Falcao (Emre, 87.)

Chelsea FC: Čech – Ivanovics, David Luiz, Cahill, A. Cole (Bertrand, 90.) – Obi Mikel, Lampard, Ramires (Oscar, 46.) – Mata (Sturridge, 81.), Torres, Hazard

Gólszerzők: Falcao (6., 19., 45.), Miranda (60.), Cahill (75.)

LIBERTADORES KUPA

A győztes neve: Victor

Az Atlético Mineiro története során először hódította el a legtekintélyesebb dél-amerikai klubtrófeát. Remek támadójátékosokkal a soraiban, mint Diego Tardelli, Bernard, Jô és mindannyiuk előtt Ronaldinho, aki 33 évesen nyerte meg pályafutása során először (és utoljára) a Libertadores Kupát. Ám a paraguayi Olimpia elleni, nehezen kiharcolt sikerben – a visszavágó 86. percében elért Leonardo Silva-gól adta meg a lehetősége legalább a „szétlövésre" – a döntő érdem Victoré, azaz Victor Leandro Bagyé volt. A kapus a „szétlövés" elején kivédte Herminio Miranda lövését, mint ahogyan hárította a Newell's Old Boys elleni elődöntőben,

Victor tizenegyest hárít

Réver, az Atlético Mineiro kapitánya a Libertadores Kupával

ugyancsak a tizenegyespárbajban, Maxi Rodriguez próbálkozását is. De a legnagyobb bravúrját a negyeddöntőben, a mexikói Tijuana ellen mutatta be, a rendes játékidő hosszabbításának perceiben kifogta Duvier Riascos büntetőjét, így idegenben lőtt több góllal továbbjutott az Atlético Mineiro.

Olimpia Asunción–Atlético Mineiro 2-0 (1-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2013. július 17., Asunción, Estádio Defensores del Chaco, 35 000 néző. Jv.: Néstor Pitana (argentin)

Olimpia: Martín Silva – Manzur, Miranda, Candia, Benítez – Alejandro Silva, Giménez (Ferreyra, 46.), Aranda, Pittoni – Salgueiro (Paredes, 88.), Bareiro (Prono, 89.)

Atlético Mineiro: Victor –Marcos Rocha, Réver, Leonardo Silva, Richarlyson – Pierre, Josué, Diego Tardelli, Ronaldinho (Guilherme, 64.), Luan (Rosinei, 63.) – Jô (Alecsandro, 79.)

Gólszerzők: Alejandro Silva (22.), Pittoni (93.)

Kiállítva: Richarlyson (89.)

Atlético Mineiro–Olimpia Asunción 2-0 (0-0), 11-esekkel 4-3

Döntő, 2. mérkőzés, 2013. július 24., Belo Horizonte, Estádio Mineirão, 56 557 néző. Jv.: Wimar Roldan (kolumbiai)

Atlético Mineiro: Victor – Míchel (Alecsandro, 71.), Réver, Leonardo Silva, Júnior César – Pierre (Rosinei, 46.), Josué, Diego Tardelli (Guilherme, 79.), Ronaldinho – Bernard, Jô

Olimpia: Martín Silva – Manzur, Miranda, Candia – Alejandro Silva (Giménez, 70.), Mazacotte, Aranda, Pittoni, Benítez – Salgueiro (Baez, 83.), Bareiro (Ferreyra, 46.)

Gólszerzők: Jô (46.), Leonardo Silva (86.)

Kiállítva: Manzur (84.)

A tizenegyest belőtte: Alecsandro, Guilherme, Jô, Leonardo Silva, illetve Ferreyra, Candia, Aranda.

Kihagyta: Miranda, Giménez

Jöhetett volna a világvége

Amilyen mutatókat produkált a Corinthians a klubvilágbajnokságon játszott két mérkőzésén, az al-Ahly és a Chelsea ellen – 180 perc alatt háromból a kaput eltaláló két labda, egy Jorge Henrique-lövés és két, döntőnek bizonyuló Paolo Guerrero-fejes –, nem feltétlenül volt indokolt szurkolóinak eufóriája a siker után. Beleértve az újságírók elragadtatott sorait is. A lelkes Corinthians-rajongó, a São Pauló-i születésű Benjamin Back elragadtatottan mondta: „Ha néhány napon belül eljönne a világvége, az sem gond. A küldetés teljesítve." A brazilok úgy gondolták, a Cor sikere megfelelő válasz a futballjukat kritizálók számára, miközben legfeljebb arra lehettek büszkék, hogy a csapat azon a tizenhat mérkőzésén, amelyet 2012-ben a Libertadores Kupában és a klubvilágbajnokságon játszott, csupán négy gólt kapott. Talán így érthető igazán, hogy a Japánban megrendezett torna legjobb játékosa az egyszeres brazil válogatott kapus, Cássio Ramos lett. A klub-vb legjobb brazil mezőnyjátékosa, David Luiz, a Chelsea-nél játszott. A Bronzlabdát vehette át a Cor legjobb formában futballozó mezőnyjátékosa, a csapat mindkét meccsét eldöntő Guerrero. A gólkirályi címen az argentin César Delgado (CF Monterrey) és a japán Szato Hiszato (Sanfrecce Hirosima) osztozott, mindketten háromszor voltak eredményesek.

Paolo Guerrero győztes fejese a Chelsea elleni döntőben

Selejtező. Sanfrecce Hirosima–Auckland City 1-0. Negyedöntők. al-Ahly–Sanfrecce Hirosima 2-1, CF Monterrey–Ulszan Hyundai 3-1. Elődöntők. SC Corinthians–al-Ahly 1-0, Chelsea FC–CF Monterrey 3-1. Az 5. helyért: Sanfrecce Hirosima–Ulszan Hyundai 3-2. A 3. helyért: CF Monterrey–al-Ahly 2-0

Döntő

SC Corinthians–Chelsea FC 1-0 (0-0)

2012. december 16., Jokohama, International Stadium, 68 275 néző. Jv: Cüneyt Çakir (török)

SC Corinthians: Cássio – Alessandro, Chicão, Paulo André, Fábio Santos – Ralf, Paulinho – Emerson (Wallace, 91.), Danilo, Jorge Henrique – Guerrero (M. Martínez, 87.)

Chelsea FC: Čech – Ivanovics (Azpilicueta, 83.), David Luiz, G. Cahill, A. Cole – Obi Mikel, F. Lampard, V. Moses (Oscar, 73.) – J. Mata, E. Hazard (M. Marin, 87.), F. Torres

Gólszerző: Guerrero (69.)

Kiállítva: Cahill (90.)

LONDONI OLIMPIA

Csak Mexikóban nem lepődtek meg

Az egész világon meglepődtek azon, hogy a világklasszisokat (Neymar, Thiago Silva, Marcelo) felvonultató brazilok nem tudták megnyerni a londoni olimpia férfi futballtornáját, 1984 és 1988 után a harmadik döntőjüket is elveszítették. Egyetlen országban nem csodálkoztak: Mexikóban.

A két válogatott közül a dél-amerikaiak tökéletes mérleggel, a közép-amerikaiak két győzelemmel és egy döntetlennel, szintén csoportgyőztesként kerültek a legjobb nyolc közé. A negyeddöntőben játszották a legnehezebb meccsüket (Mexikó–Szenegál 4-2, hosszabbítás után; Brazília–Honduras 3-2), az elődöntőben pedig a legkönnyebbet (Mexikó–Japán 3-1; Brazília–Koreai Köztársaság 3-0) az egyenes kieséses szakaszban. A finálében Peralta az ötkarikás döntők történetének leggyorsabb góljával juttatta előnyhöz az El Trit, majd az utolsó negyedóra kezdetén szerzett újabb találata mindent eldöntött. Hulk gólja már nem sokat számított.

A mexikóiak egy, a kilencvenes évek elején elkezdett, nagyszabású utánpótlásnevelő-program legédesebb gyümölcsét szüretelték le. 2005-től kétszer is megnyerték az U17-es világbajnokságot, egyszer ötödikként, majd harmadikként végeztek az U20-as világbajnokságon, majd következett a három túlkoros játékossal (José de Jesús Corona, Carlos Salcido, Oribe Peralta), valamint – a szabályoknak megfelelően – 1989. január 1. után született futballistákkal megnyert olimpiai arany.

Thiago Silva, a brazil védelem oszlopa kifejeli a labdát a mexikóiak elleni döntőben

Mexikóban az ország futballtörténetének legnagyobb sikerének tartják a londoni aranyat

Mexikó–Brazília 2-0 (1-0)

Olimpiai döntő, 2012. augusztus 11., London, Wembley Stadion, 86 182 néző. Jv.: Mark Clattenburg (angol)

Mexikó: Corona – L. Jiménez (Vidrio, 81.), Salcido, Mier, Chávez – Reyes, Herrera, Aquino (Ponce, 57.), Enrique – Fábián, Peralta (R. Jiménez, 86.)

Brazília: Gabriel – Rafael (Lucas, 85.), Thiago Silva, Juan, Marcelo – Rômulo, Sandro (Pato, 71.), Alex Sandro (Hulk, 32.) – Oscar, Neymar, Leandro Damião

Gólszerzők: Peralta (1., 75.), ill. Hulk (91.)

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

A Csődörök sem tudták megállítani a Szuper Sasokat

2013. január 19. és február 10. között ismét Dél-Afrikában tartották az Afrikai Nemzetek Kupája huszonkilencedik sorozatát. Meglehetősen szokatlan időpontban, hiszen a korábbi időszakban páros években került sor a kontinensviadalra. Ám az Afrikai Labdarúgó-szövetség praktikus okokból úgy döntött, hogy a világbajnokság évéből egy esztendővel előbbre hozza a kontinensbajnokságot.

Dél-Afrika másodszor rendezett Afrikai Nemzetek Kupáját (1996 volt az előző alkalom), ami a közönség érdeklődését illeti, óriási sikerrel, hiszen a tizenhat csapatos tornákat tekintve a legmagasabb nézőszámot regisztrálták. A 32 mérkőzést 729 000 néző látta, ami 22 781-

A nigériai Szuper Sasok önfeledten ünneplik a Burkina Faso válogatottja elleni győzelmet

es meccsenkénti átlagnak felel meg. A tornát Nigéria válogatottja nyerte meg, Burkina Faso, Mali és Ghana legénysége előtt. A döntőben a Szuper Sasok Sunday Mba góljával 1-0-ra győztek a története legnagyobb sikerét elérő, Les Étalons, vagyis Csődörök becenéven ismert Burkina Fasó-i válogatott ellen.

A torna legjobbjának utóbbi soraiból választottak: a Rennes korábban a Hamburger SV-t is megjáró középpályását, Jonathan Pitroipát. A **Stephen Keshi** által dirigált nigériai együttes a döntőben az Enyeama – Ambrose, Omeruo, Oboabona, Echiéjilé (Oshaniwa) – Onazi, Obi Mikel, Mba (Yobo) – Moses, Ideye – Uche (Musa) összeállításban diadalmaskodott.

KONFÖDERÁCIÓS KUPA

A brazilok diadalmenete

Keir Radnedge, a világ egyik leghíresebb futballszakírója, a *World Soccer* korábbi főszerkesztője nagyon találóan foglalta össze a lap hasábjain a lényeget a tornára visszatekintve: „Még soha nem kapott a Konföderációs Kupa ilyen nagy publicitást világszerte, mégpedig a brazíliai utcai tüntetéseknek, az úgynevezett megmozdulásoknak tulajdoníthatóan. S még soha nem volt ilyen magas e torna színvonala, ahogyan egy szurkoló mondta, olyan volt, mint egy világbajnokság utolsó szakasza.” Noha csak két európai (Spanyolország, Olaszország) és két dél-amerikai (Brazília, Uruguay) akadt a mezőnyben, amelyben Óceániát Tahiti együttese képviselte, igaza volt *Radnedge*-nek abban is, hogy a 32 csapatos világbajnoksággal és a 24 csapatos Európa-bajnoksággal szemben tömör volt a mezőny, alig került előre lefutott mérkőzés. Ráadásul akadt egy olyan világklasszis, aki szinte az első kezdőrúgástól kezdve kiemelkedett a mezőnyből: a brazil Neymar. Ő kapta a torna legjobbjának járó Aranylabdát, s harmadik lett

A brazilok azt hangoztatták a Konföderációs Kupa megnyerése után, hogy győztek a vb-főpróbán

a góllövőlistán, egyetlen találattal lemaradva a két ötgólos, az ugyancsak brazil Fred és a spanyol Fernando Torres mögött. A mezőny azon négy válogatottja jutott tovább a csoportszakaszból, amely korábban, története során már szerzett világbajnoki címet. Az első elődöntőben a brazilok Paulinho a 86. percben szerzett góljával kerekedtek felül a Celestén (a mérkőzés első két gólját Fred és Cavani szerezte), míg a másodikon a spanyol és az olasz válogatott megismételte a 2008-as Eb forgatókönyvét: gól nélküli döntetlenre végeztek, majd a „szétlövésben" nyert a La Roja, a „vörös". A hetedik párban rontott először valaki: Leonardo Bonucci. A Squadra Azzurra a bronzmérkőzésen (2-2 után) ellenben nyert a tizenegyescsatában, mert az uruguayiak közül Forlán, Cáceres és Gargano is hibázott. A döntőben a brazilok ellenállhatatlanul futballoztak, Fred két és Neymar egy góljával a 47. percre kialakították a végeredményt Vicente Del Bosque világ- és kétszeres Európa-bajnok alakulata ellen. A spanyolok egy walesiek elleni vb-selejtező, 1985. április 30. óta nem kaptak ki tétmérkőzésen három góllal! Sőt: az előző három évben, a 2010-es vb-nyitányukat jelentő, svájciak elleni 0-1 óta semmilyen tétmecscset nem veszítettek el. A Luiz Felipe Scolari által irányított brazilok a döntőben a Júlio César – Daniel Alves, Thiago Silva, David Luiz, Marcelo – Paulinho (Hernanes), Luiz Gustavo – Oscar – Hulk (Jádson), Fred (Jô), Neymar összeállításban győztek. Az arany-zöld mezesek mind az öt meccsüket megnyerték a tornán, 14-5-ös összesített gólkülönbséggel.

Fred (balra) két, Neymar egy gólt szerzett a döntőben

A Chelsea.
Hátul, balról: Cahill, Ivanovics, Čech, David Luiz, Lampard, Fernando Torres.
Elöl: Azpilicueta, Ashley Cole, Oscar, Ramires, Mata

Az Atlético Mineiro.
Hátul, balról (csak a játékosok): Giovanni, Jô, Michel, Leonardo Silva, Gilberto Silva, Réver, Victor.
Elöl: Bernard, Diego Tardelli, Luan, Pierre, Junior César, Alecsandro, Guilherme, Rosinei, Leandro Donizete, Josué, Ronaldinho

A brazil válogatott.
Hátul, balról: Julio César, David Luiz, Fred, Hulk, Thiago Silva.
Elöl: Oscar, Daniel Alves, Marcelo, Paulinho, Neymar, Luiz Gustavo

A Vélez Sarsfield. Hátul, balról: Sosa, Domínguez, Tobio, Pratto, Cabral, Ferreyra. Elöl: Insúa, Bella, Cerro, Cubero, Papa

A Corinthians. Hátul, balról: Alessandro, Paulo André, Guerrero, Chicão, Ralf, Cássio. Elöl: Jorge Henrique, Emerson, Paulinho, Fábio Santos, Danilo

A nigériai válogatott. Hátul, balról: Mikel Obi, Emenike, Echiéjilé, Oboabona, Ambrose, Yobo. Elöl: Enyeama, Musa, Ogude, Ideye, Igiebor

Bajnokok, kupagyőztesek

2012–2013

EURÓPA

Neftçi Baki

FC Sheriff

Molde FK

FK Partizan

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Skënderbeu	KF Laçi
Andorra	FC Lusitans	Santa Coloma
Anglia	Manchester United	Wigan AFC
Ausztria	FK Austria	FC Pasching
Azerbajdzsán	Neftçi Baki	Neftçi Baki
Belgium	RSC Anderlecht	KRC Genk
Bosznia-Hercegovina	FK Željezničar	NK Široki Brijeg
Bulgária	Ludogorec	Beroe Sztara Zagora
Ciprus	APOEL	Apollon Limasszol
Csehország	Viktoria Plzeń	FK Jablonec
Dánia	FC København	Esbjerg fB
Észak-Írország	Cliftonville	Glentoran
Észtország	Nõmme Kalju	Flora Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	FK Minszk
Feröer-szigetek*	EB/Streymur	Víkingur
Finnország*	Helsingin JK	Honkla Espoo
Franciaország	Paris Saint-Germain	Girondins de Bordeaux
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	AFC Ajax	AZ Alkmaar
Horvátország	Dinamo Zagreb	Hajduk Split
Írország*	Sligo FC	Derry City
Izland*	FH Hafnarfjördur	KR Reykjavík
Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Hapoel Ramat Gan
Kazahsztán	Sahtar Karagandi	FK Asztana
Lengyelország	Legia Warszawa	Legia Warszawa
Lettország*	Daugava Daugavpils	FK Ventspils
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Ekranas	VMFD Žalgiris
Luxemburg	Fola Esch	Jeunesse Esch
Macedónia	FK Vardar	FK Teteksz
Málta	Birkirkara	Hibernians
Moldova	FC Sheriff	FC Tiraspol
Montenegró	FK Szutjeszka	Buducsnoszt
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Molde FK	IL Hødd Fotball
Olaszország	Juventus	Lazio
Oroszország	CSZKA Moszkva	CSZKA Moszkva
Örményország	FK Sirak	FK Pjunik
Portugália	FC Porto	Vitória SC
Románia	Steaua Buc.	Petrolul Ploieşti
San Marino	Tre Penne	La Fiorita
Skócia	Celtic FC	Celtic FC

KÜLÖNLEGESSÉG

Először hiányzott a Rangers a skót élvonalból

Kétségtelenül különleges volt a skót élvonal 2012–2013-as idénye: az előző szezonban a második helyen végző Rangers Football Club agóniája beteljesedett. A protestánsok majdnem 140 éves (1873-ban alapított) csapata, amely története során 54-szer nyerte meg a skót bajnokságot, 33-szor a skót FA-kupát és 27-szer a skót Ligakupát, nem elfeledkezve legnagyobb nemzetközi sikeréről, az 1972-es KEK-győzelemről sem, tönkrement.

A válság még az előző évben csúcsosodott, amikor a szezont parádésan kezdő, november elejéig a Celtic előtt tizenöt pontos előnyre szert tevő „kékek" feje fölött átcsaptak a pénztelenség hullámai. A Rangers 2012 második

Galatasaray

DÉL-AMERIKA

Huachipato

Zamora

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Ulszan Hyundai

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Spanyolország	FC Barcelona	Atlético Madrid
Svájc	FC Basel	Grasshoppers
Svédország*	IF Elfsborg	IFK Göteborg
Szerbia	FK Partizan	FK Jagodina
Szlovákia	Slovan Bratislava	Slovan Bratislava
Szlovénia	NK Maribor	NK Maribor
Törökország	Galatasaray	Fenerbahçe
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	Prestatyn Town
Argentína	Vélez Sarsfield (Inicial)	
	Newell's Old Boys (Final)	
Brazília*	Fluminense	
Rio de Janeiro	Botafogo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	Atlético Mineiro	
Rio Grande do Sul	Internacional-PA	
Bolívia	The Strongest (Apertura)	
	Bolivar (Clausura)	
Chile	Huachipato (Clausura)	
	Unión Española (Transición)	
Ecuador*	Barcelona SC	
Kolumbia*	Millonarios (Clausura)	
	Atlético Nacional (Apertura)	
Paraguay*	Libertad (Clausura)	
	Nacional (Apertura)	
Peru*	Sporting Cristal	
Uruguay	Peñarol	
Venezuela	Zamora	
Egyesült Államok	Los Angeles Galaxy (MLS)	Sporting Kansas City
Mexikó	Tijuana (Apertura)	
	América (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Bayern München	
Európa-liga	Chelsea FC	
Európai Szuperkupa	Atlético Madrid	
Libertadores Kupa	Atlético Mineiro	
Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly	
Ázsiai Bajnokok Kupája	Ulszan Hyundai	
Klubvilágbajnokság*	Corinthians	
Konföderációs Kupa	Brazília	
Olimpia	Mexikó	
Afrikai Nemz. Kupája	Nigéria	

* naptári éves lebonyolítási rend

hónapjában csődeljárást kért maga ellen adótartozásai miatt, emiatt tízpontos büntetést is kapott. Az idény vége után megkezdődött a felszámolási eljárás. A Rangers stadionját mindössze 5,5 millió fontért vásárolta meg Charles Green, az egyesület – a riválisklubok szavazása alapján – a negyedik osztályba került.

A csapat történetében először indult alacsonyabb osztályban 2012 őszén. Azt háromnegyed évvel később nagy fölénnyel megnyerte, s elindult felfelé. A vetélytárs nélkül maradt Celtic közben tarolt a hazai sorozatokban, tizenhat pontos előnnyel lett bajnok, s 3-0-ra nyerte meg az FA-kupa döntőjét a Hibernian ellen. A Rangers ugyan – rendkívüli szurkolótáborának is köszönhetően – 2016-ban visszajutott az élvonalba, de azóta sem tudott diadalmaskodni sem ott, sem a skót kupasorozatokban. Szemben a Celtickel, amely a három legfontosabb sorozatban 2012 tavaszával kezdve tizennyolc trófeát szerzett, minden idényt bajnokként zárt.

Guardiola első sikerei külföldön

Száz pont fölé került a Juventus a Serie A-ban

A Barcelona két „döntőt" is elveszített

A Manchester City nyert, a Liverpool vesztett

A Juventus rekordokat felállítva nyerte meg a Serie A idényét. Elképesztően magas pontszámmal, 102-vel zárt, s azon túl, hogy Olaszországban először érte el egy csapat ezt a mérföldkövet, a legerősebb európai bajnokságokat tekintve is csupán a Real Madrid, az FC Barcelona és a Celtic produkált korábban ilyet. Emellett Antonio Conte legénysége lett az első alakulat az olasz élvonalban, amely megnyerte mind a 19 hazai bajnoki mérkőzését. A legjobb szakaszuk az októbertől januárig tartó, 12 mérkőzésből álló győzelmi sorozat volt.

Antonio Conte már az idény előtt is sokszor emlegette, hogy az alapcél a bajnoki cím sorozatban harmadik megnyerése. Az 1930-as évek közepe óta a Juventus egyetlen generációja sem volt erre képes. A „zebrák" vendégként 14-szer nyertek, s végül ugyancsak rekordot jelentő 33 győzelemmel zárták a teljes bajnoki idényt.

A legfontosabb nyári szerzemény a Manchester Citytől érkező Carlos Tévez volt, aki Alessandro Del Piero tízes mezét örökölte meg. Sok játékost talán összenyomott volna ez, az argentin, aki az előző években mindkét manchesteri csapattal megnyerte a Premier League-et Angliában, azt mondta, nem különösebben érdekli, milyen szám van a hátára festve. A szezonban bebizonyította, hogy tényleg nem feszélyezi Del Piero „öröksége", a Juventus legjobb futballistájaként tündökölt. A szurkolók imádták. Argentína, Brazília és Anglia után Olaszországban is bajnok lett. Tizenkilenc gólt szerzett, a legtöbbet a bajnokcsapat tagjai közül. Jó vételnek bizonyult a másik új csatár, a spanyol Fernando Llorente is. A Juve és az egész olasz bajnoki mezőny legjobb fiatal játékosaként a mindössze 21 éves Paul Pogbát ünnepelték, aki első igazán nagy szezonját teljesítette.

Paul Pogba volt a Juventus legtöbbet játszó középpályása

A Juventus bajnokcsapatának tagjai voltak: Gianluigi Buffon (33), Marco Storari (6), Rubinho (1) kapusok, Giorgio Chiellini (31/3), Leonardo Bonucci (29/2), Stephan Lichtsteiner (27/2), Andrea Barzagli (26), Martín Cáceres (17), Angelo Ogbonna (16), Federico Peluso (9/1) védők, Paul Pogba (36/7), Kwadwo Asamoah (34/2), Arturo Vi-

dal (32/11), Andrea Pirlo (30/4), Claudio Marchisio (29/4), Simone Padoin (21/1), Mauricio Isla (18), Simone Pepe (2) középpályások, Carlos Tévez (34/19), Fernando Llorente (34/16), Sebastian Giovinco (17/2), Fabio Quagliarella (17/1), Mirko Vucsinics (12/2), Pablo Daniel Osvaldo (11/1) csatárok.

A riválisok közül az Év edzőjének is megválasztott, Olaszországban újonc Rudi Garcia, a Lille OSC egykori edzője által irányított AS Roma szenzációsan kezdte az idényt, az első tíz mérkőzését megnyerte. Akkor öt ponttal vezetett a Juventus előtt. Utána négy döntetlen következett, csak január 5-én, az „öreg hölgy" vendégeként kaptak ki először, és az utolsó három forduló előtt mindössze két vereséggel álltak. Attól kezdve nem szereztek pontot. Garcia a De Sanctis – Maicón, Benatia, Castán – De Rossi – Florenzi, Strootman, Ljajić, Gervinho, Pjanić – Totti összetételű gárda tagjait játszatta a leggyakrabban, igazi befejező csatár nélkül. Az e posztra leginkább alkalmas Mattia Destro csak tizennégy meccsen kezdett (húszon játszott összesen), így is 13 gólig jutott. Harmadik (és Olasz Kupa-győztes) lett a Napoli, Rafa Benítez első teljes Serie A-s idényében. (Korábban csak fél évet dolgozhatott az Internél, a gyenge bajnoki eredmények miatt menesztették.) Ő és csapata is sokat profitált a Real Madridtól érkezett Gonzalo Higuaín, José Callejón, Raúl Albiol trió játékából, mint ahogyan kitűnően védett az edző kérésére a Liverpooltól kölcsönvett Pepe Reina is.

Franciaországban új edzővel vágott neki a 2013–2014-es idénynek a címvédő Paris Saint-Germain, amelynél a Real Madridhoz távozó Carlo Ancelottit Laurent Blanc váltotta.

Kétségtelenül a PSG számított az idény első számú esélyesének, a katari tulajdonosi kar még tovább erősítette a Ligue 1-ből már előző idényben is kiemelkedő gárdát. Az uruguayi Edinson Cavani 64,5 millió euróért érkezett a Napolitól, az előző idény gólkirálya, **Zlatan Ibrahimović** mellé. Noha eleinte akadtak kétkedők, akik nem hittek kettejük „együttműködésében", de végül a csapat góljainak több mint felét szerezték. Cavani, igaz, négyes holtversenyben, második lett a góllövőlistán, csak a címét megvédő svéd szupersztár előzte meg. Blanc az olasz Salvatore Sirigu előtt főleg brazilokból (Thiago Silva, Alex, Maxwell, Marquinhos) építette a védelmet, mint ahogyan brazíliai születésű volt a középpályás sor egyik motorja, Thiago Motta, valamint Lucas Moura is.

Érdemes végignézni a teljes csapatrészt: Verratti még mindig a PSG játékosa, Lucas Moura a Tottenham, Adrien Rabiot és Blaise Matuidi a Juventus, Kingsley Coman a Bayern München, Javier Pastore az AS Roma futballistája immár. Elöl elsősorban az Ibrahimović,

Cavani duónak jutott kulcsszerep, de sokat játszott az argentin Ezequiel Lavezzi is. Laurent Blanc mindössze 23 játékossal játszotta végig a Ligue 1 idényét: Salvatore Sirigu (37), Nicolas Douchez (1) kapusok, Alex (31/2), **Thiago Silva** (28/3), Gregory van der Wiel (24/1), Maxwell (23/3), Marquinhos (17/2), Lucas Digne (15), Christophe Jallet (13), Zoumana Camara (6) védők, Lucas Moura (36/5), Blaise Matuidi (36/5), Thiago Motta (32/3), Javier Pastore (18/1), Marco Verratti (23), Adrien Rabiot (12/2), Yohan Cabaye (19), Kingsley Coman (2) középpályások, Zlatan Ibrahimović (33/26), Ezequiel Lavezzi (32/9), Edinson Cavani (30/16), Jérémy Ménez (16/2), Hervin Ongenda (6) csatárok.

Írjuk a változások számlájára, hogy a párizsiak a Montpellier és az Ajaccio elleni döntetlenekkel kezdték az idényt, s ezért csak a tizedik forduló után álltak az élre, mert utána már senkinek sem adták át a vezetést. AS Monaco nagy riválissá lépett elő, a félidényben is még „csak" hárompontos hátrányban volt, de aztán nem bírta a versenyt a PSG-vel. Talán azért sem, mert a nagyszerűen bemutatkozó, az első hét mérkőzésén hét gólt szerző Radamel Falcao januárban súlyos térdsérülést szenvedett, ami után már nem is tudott játszani. Az Atlético Madridtól megvett kolumbiai csatár az érkezésekor a Ligue 1 történetének legdrágább játékosa lett, igaz, néhány héttel később megelőzte őt a listán Cavani. Kitűnő idényt zárt az ugyancsak kolumbiai James Rodriguez, aki aztán nyáron a világbajnokság gólkirályi címét is megszerezte. Sokoldalúságára jellemző, hogy a Monaco mezében nem a góljaival, hanem a gólpasszaival tűnt ki, tizenkettőig jutva a liga legjobbja lett. A Monaco nagy felfutásában kulcsszerep jutott az orosz tulajdonosnak, Dmitrij Rjobolovjevnek, aki amolyan második Roman Abramovicsként öntötte a pénzt a csapatába. Abban is hasonlatos volt az egy évtizeddel korábban a Chelsea-nél felbukkanó honfitársához, hogy a sikeres idény ellenére menesztette az edzőt. Ugyanazt, akit Abramovics 2004-ben a Stamford Bridge-ről: Claudio Ranierit…

A spanyol La Ligában ezúttal nem két, hanem három csapat versengett az elsőségért, egyik sem tudott elhúzni a riválisaitól. A cím sorsa az utolsó játéknapon dőlt el, amikor az Atlético Madrid megszerezte a Camp Nouban a diadalát jelentő egy pontot a Barcelona ellen. A történelem ismételte önmagát: az Atléti 1950–1951-ben ugyanígy lett bajnok, akkor a Sevilla FC ellen szerezte meg úgy az egy pontot, hogy veresége esetén legyőzője végzett volna az élen.

Diego Costa 27 góllal járult a bajnoki címhez

A pontszámokat tekintve nem volt nagy különbség a La Liga óriásai között (Atlético 90, Barcelona 87, Real Madrid 87), ám ameddig a második és a harmadik, egyaránt elérve a szerzett gólokat tekintve a százgólos határt, a támadójátékra fókuszált, Simeone és az Atléti számára az alapot a kiváló véde-

kezés jelentette. Az új bajnok különbsége +51 volt csak, de a 77 szerzett góllal szemben csupán 26 kapott állt. A Barcelona 100-33-as, a Real Madrid 104-38-as gólkülönbséggel zárt.

A „matracosok" (colchoneros) a Real Madrid elleni, március eleji döntetlen után sorozatban kilenc győzelmet arattak, a 810 játékperc alatt Thibaut Courtois mindössze egy gólt kapott, Bilbaóban. A fővárosi rivális elleni BL-döntőre készülve az utolsó három fordulóban bukdácsoltak, de végül megszerezték akkor és az ellen az egy pontot, amire szükségük volt még. Az ugyancsak argentin edző, Gerardo „Tata" Martino által dirigált Barcelona szinte ugyanolyan mérleget produkált abban a szakaszban, de a győzelmek mellett kikapott Granadában, ez a három pont hiányzott a végén. Vagy azok a pontok, amelyeket az utolsó három fordulóban, három döntetlennel szórt el. Az Atléti elleni „döntő" előtt nem tudta megverni otthon a Getafét is idegenben az Elchét. S ha már itt tartunk: a Real Madrid is elszórt hét pontot az utolsó négy fordulóban, pedig miután már eldőlt, hogy nincs esélye a bajnoki trófeára, megverte az Espanyolt. Nem árt még egyszer rögzíteni a spanyol bajnokság zárásának szenzációját, az utolsó három fordulóban az Atlético, a Barcelona és a Real Madrid összesen egy meccset nyert, mégpedig az egyetlen tét nélkülit.

Diego Simeone a levegőben, a 2013–2014-es lett a legjobb szezonja

Diego Simeone bajnokcsapatának tagjai voltak: Thibaut Courtois (37), Daniel Aranzubia (1) kapusok, Juanfran (35), Diego Godín (34/4), Miranda (32/2), Filipe Luís (32), Toby Alderweireld (12/1), Emiliano Insúa (6), Javi Manquillo (3), José María Giménez (1) védők, Koke (36/5), Gabi (36/3), Raúl García (34/10), Arda Turan (30/3), Tiago (23/2), Cristian Rodríguez (20/1), Mario Suárez (17), José Ernesto Sosa (15), Diego (13/1) középpályások, David Villa (36/13), Diego Costa (35/27), Adrián (22/1) csatárok.

Az idény vesztesének kétségtelenül a Barcelona számított, amely elbukta a bajnoki versenyt és a spanyol Király Kupa döntőjét is. Egyiket az Atléticóval, másikat a Real Madriddal szemben.

Németországban ismét duplázott a Bayern München, a Borussia Dortmund a Bundesligában és a DFB kupájában is második lett mögötte. Ez volt Pep Guardiola első szezonja a német bajnokságban, nehéz teherrel. Egy új edző, akinek az elődje tökéletes idényt zárt, amit felülmúlni biztosan nem lehet, legfeljebb megismételni. Jupp Heynckes három 2013-as tavaszi titulusából kettőt a katalán tréner is begyűjtött a csapattal, de a Bajnokok Ligája-győzelmet nem sikerült megvédenie. Igaz, ez előtte sem sikerült senkinek. Guardiola azért megtette a magáét: az UEFA Szuperkupáját és a klubvilágbajnokság trófeáját hazavitte a Bayern. A számok azt mutatták: a

bajorok körülbelül hasonló dominanciával uralták a Bundesligát, mint egy évvel korábban. Csupán egy ponttal szereztek kevesebbet, mint 2012–2013-ban (90 és 91), 94 gólig jutottak az előző idénybeli 98-cal szemben, a 23 kapott gól is csak a 2012–2013-as 18-hoz képest volt „sok". Igaz, kétszer annyi vereséget szenvedtek, mint a rekordok évadjában – nem egyszer, hanem kétszer kaptak ki. Ugyanakkor Guardiola Bayernje áprilisig nem szenvedett vereséget a bajnokságban, egészen addig nem tudta senki sem legyőzni, ameddig be nem biztosította a bajnoki címet. A nagy sorozat még a Heynckes-érában kezdődött, és 53 meccs után, 2014. április 5-én, Augsburgban ért véget. Összehasonlításul és lenyűgözésül: a korábbi rekordot az 1982 és 1983 januárja között menetelő Hamburger Sport Verein tartotta, 36 mérkőzéssel. A Bayern hét fordulóval a befejezés előtt, Berlinben, a Hertha BSC elleni 3-1-gyel már bebiztosította a bajnoki elsőséget – ilyen sokkal a zárás előtt még erre egyetlen csapat sem volt képes a Bundesliga akkor már 51 éves történetében.

Lewandowski és Mandžukić a Dortmund–Bayern rangadón

A számok, mint látható, hasonlítottak az előző évihez, a játék nem. Pep Guardiola újat hozott a német futballba, nagyon magas labdabirtoklási aránnyal, gyors labdajáratással, rövid passzokkal. Ehhez a stílushoz passzoló két játékossal erősítette meg a Bayern a keretét az idény előtt: Mario Götze a Borussia Dortmundból, Thiago Alcantara pedig a Barcelonából érkezett. A bajnokcsapatban szerepeltek: Manuel Neuer (31), Tom Starke (2), Lukas Raeder (2) kapusok, Dante (29/2), David Alaba (28/2), Rafinha (28), Jérôme Boateng (25/1), Daniel Van Buyten (12/1), Diego Contento (10), Ylli Sallahi (1) védők, Thomas Müller (31/13), **Toni Kroos** (29/2), Arjen Robben (28/11), Philipp Lahm (28/1), Mario Götze (27/10), Bastian Schweinsteiger (23/4), Franck Ribéry (22/10), Javi Martínez (18), Xherdan Shaqiri (17/6), Thiago Alcantara (16/2), Pierre Emile Højbjerg (7), Mitchell Weiser (3) középpályások, Mario Mandžukić (30/18), Claudio Pizarro (17/10) csatárok.

A Jürgen Klopp által dirigált Borussia Dortmund az idényt nyitó német Szuperkupa-mecscsen, amelyen 4-2-re megverte a Bayernt, azt remélte, tudja majd tartani a lépést a bajorokkal. Ám a hit novemberre elfogyott: amikor a bajorok nyertek Dortmundban 3-0-ra, mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy a sárga-feketék reális célja a második hely lehet. Azt ellenben magabiztosan – hét pontot verve a Schalkéra – meg is szerezték. Különösen három

játékosuk teljesített kiválóan: a gólkirály Robert Lewandowski, akit az idény után megvásárolt a Bayern, valamint Marco Reus és Pierre-Emerick Aubameyang. A BVB további ászai közül İlkay Gündoğan, Jabub Blaszczykowski, Sven Bender és Neven Subotić, de még Mats Hummels is sokat kínlódott sérülésekkel. Gündoğan szinte a teljes szezont kihagyni kényszerült.

Nehéz lenne arra egyértelmű választ adni, hogy a Liverpool veszítette el vagy a Manchester City nyerte-e meg az angol élvonal Sir Alex Ferguson távozása utáni korszakának első aranyérmét. A „vörösök" addig még egyszer sem tudtak az élen végezni a Premier League-ben, mindennél jobban vágytak a bajnoki címre. Brendan Rodgers erős kerettel dolgozhatott, amelyben a vezéregyéniség és csapatkapitány, Steven Gerrard mellett az SAS-nek nevezett Luis Suárez, Daniel Sturridge kettős játszotta a főszerepet. Az uruguayi az első mérkőzést kénytelen volt kihagyni eltiltása miatt, ám Sturridge helyette is magasra tartotta a zászlót, az első három fordulóban a góljaival nyert háromszor 1-0-ra a csapatuk. Az angol válogatott támadó az első kilenc fordulóból nyolcban szerzett gólt. Ő végül 21, Suáraz 31 találattal zárta a bajnoki idényt, utóbbi a gólkirályi címre is elég volt.

Agüero volt a City leggólerősebb csatára

A Pool február elejétől sorozatban tizenegy mérkőzést nyert meg, s úgy tűnt, a saját kezében a sorsa. Ám a következő két bajnokin öt pontot elszórt, előbb 2-0-ra kikapott otthon a Chelsea-től, majd idegenben, háromgólos előnyt eltékozolva, 3-3-ra végzett a Crystal Palaceszel. Az Anfield Roadon Steven Gerrardon ment el a mérkőzés, azon a futballistán, aki a legtöbbet tette a Liverpoolért az előző tíz évben, s aki a legjobban akarta volna, pályafutása vége felé közeledve, a bajnoki aranyat.

A chilei Manuel Pellegrini által dirigált Manchester City a kilenc hónapon át tartó bajnoki sorozatból csupán tizennégy napot töltött a tabella élén. De épp azt az időszakot, amit kellett. Hasonlóan a 2011–2012-es évadhoz, újra az utolsó fordulóban biztosította be a bajnoki címet, de ezúttal nem az idény utolsó lövésével. A West Ham United ellen viszonylag sima győzelmet aratott, Samir Nasri és Vincent Kompany egy-egy góljával.

Álvaro Negredo és Sergio Agüero, a Man City csatárkettősének tagjai

A City elsősorban pazar hazai formájának köszönhette a sikereit, csupán öt pontot veszített az Etihadban, a 102 góljából 63-at ott szerzett. A Manchester Unitedot 4-1-re, a Tottenhamet 6-0-ra, az Arsenalt 6-3-ra verte pályaválasztóként. Az „ágyúsok" akkor éppen vezették a tabellát. Manchester „égszínkék" büszkeségének két remek sorozata akadt az idényben: az Arsenal

elleni győzelemmel kezdve összesen nyolc mérkőzést nyert meg december közepétől január végéig, illetve pontveszteség nélkül játszotta végig az utolsó öt fordulót.

Többen is sokat tettek a bajnoki diadalért, de az élre Vincent Kompany és a középpályásként húsz gólt szerző Yaya Touré neve kívánkozik. Sergio Agüero szenzációsan futballozott ősszel, aztán gyakran kínlódott sérülésekkel, ám akkor a helyére lépett Edin Džeko.

David Silva látványos mozdulata a Chelsea ellen

Huszonhárman szerepeltek a bajnokcsapatban, s mindössze két angol (Joe Hart és James Milner) játszott tíz meccsnél többen: Joe Hart (31), Costel Pantilimon (7) kapusok, Pablo Zabaleta (35/1), Alekszandar Kolarov (30/1), Vincent Kompany (28/4), Martín Demichelis (27/2), Gaël Clichy (20), Matija Nasztasics (13), Joleon Lescott (10), Micah Richards (2), Dedryck Boyata (1) védők, Yaya Touré (35/20), Fernandinho (33/5), Samir Nasri (34/7), James Milner (31/1), Jesús Navas (30/4), Javi García (29), David Silva (27/7), Jack Rodwell (5) középpályások, Álvaro Negredo (32/9), Edin Džeko (31/16), Sergio Agüero (23/17), Sztevan Jovetics (13/3) csatárok.

Oroszországban a CSZKA Moszkva megvédte a bajnoki címét. Egyetlen ponttal előzte meg a szentpétervári Zenitet. Mindent figyelembe véve szenzációs körülmények között: húsz forduló, a bajnokság kétharmada után az egykori katonacsapat csak az ötödik helyen állt a tabellán, kilencpontos hátrányban a listavezetővel szemben. A sajtó kiírta az esélyesek közül.

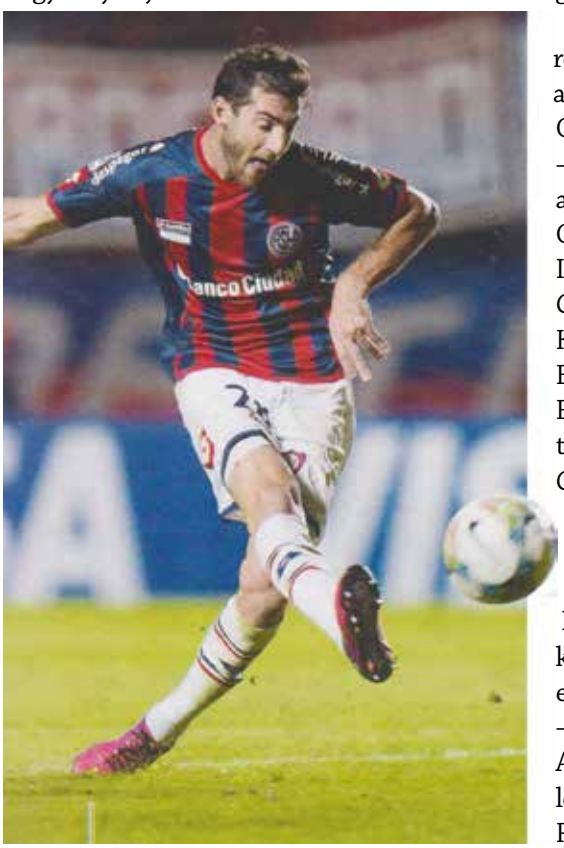
A döntő gólt szerző Tosicsot ünnepli Zuber

Ám a CSZKA belelendült. Egymás után nyerte meg a mérkőzéseit, mind a tízet! Az utolsó fordulóra már úgy állhatott ki, hogy ha nyer, akkor megvédi a bajnoki koronáját. A Lokomotiv elleni derbin a szerb Zoran Tosics pedig belőtte a döntő gólt. Leonyid Szluckij keretének névsora: Igor Akinfejev (29), Szergej Csepcsugov (1) kapusok, Szergej Ignasevics (30/2), Georgij Scsennyikov (28), Vaszilij Berezuckij (23), Kirill Nababkin (17), Alekszej Berezuckij (13), Mário Fernandes (12), Vjacseszlav Karavajev (2) hátvédek, Pontus Wernbloom (28/1), Zoran Tosics (27/11), Steven Zuber (27/1), Georgi Milanov (22/1), Rasmus Elm (21), Alan Dzagojev (18/3), Mark González (7), Dmitrij Jefremov (7), Aleksandrs Cauņa (4), Elvir Rahimić (1) középpályások, Ahmed Musa

(26/7), Seydou Doumbia (22/18), Konsztantyin Baszeljuk (15/2), Vitinho (10) csatárok. Az idény legjobbja az elefántcsontparti Seydou Doumbia lett.

Brazíliában a nagy idényt teljesítő Cruzeiro 63 mérkőzést vívott egy esztendő alatt, ezekből 45-öt megnyert, s csupán tízet veszített el. Az országos bajnokságban ehhez képest visszafogott mutatót (23-7-8) produkált, de így is tizenegy ponttal megelőzte a második helyezett Grêmiót. A teljes idényben harminchatan játszottak: Fábio (59), Everton Ribeiro (57), Nilton (53), Egídio (53), Ricardo Goulart (51), Bruno Rodrigo (49), Ceará (44), Dagoberto (39), Borges (39), Dedé (37), Leandro Guerreiro (32), Mayke (32), Lucas Silva (31), Willian (27), Vinícius Araújo (27), Léo (26), Diego Souza (25), Luan (24), Elber (23), Tinga (21), Anselmo Ramon (19), Everton (19), Paulão (17), Souza (17), Júlio Baptista (14), Lucca (13), Alisson (12), Martinuccio (11), Henrique (9), Rafael (5), Ananias (3), Nirley (3), Uelinton (2), Leandrinho (1), Wallace (1) e Thiago Carvalho (1). A bajnoki alaptizenegy: Fábio – Mayke, Dedé, Bruno Rodrigo, Egídio – Nilton, Lucas Silva, Ricardo Goulart, Éverton Ribeiro – Dagoberto (Willian), Borges.

A *Placar* hagyományos osztályozókönyve alapján az alábbi játékosokból állt össze az Év csapata: Fábio – Mayke, Dedé (mind Cruzeiro), Rodrigo (Goiás), Alex Telles (Grêmio) – Nilton (Cruzeiro), Seedorf (Botafogo), Éverton Ribeiro (Cruzeiro), Elias (Flamengo) – Diego Tardelli (Atlético Mineiro), Walter (Goiás). Az Év játékosa Éverton Ribeiro lett, de figyelemre méltó, hogy milyen jól futballozott a veterán holland világsztár, Clarence Seedorf is.

Ignacio Piatti, a San Lorenzo kulcsembere

Argentínában a Torneo Inicialt a San Lorenzo nyerte meg, két ponttal megelőzve a Lanúst, a Vélez Sarsfieldet és a Newell's Old Boyst is. A keretét Sebastián Torrico – Júlio Buffarini, Pablo Alvarado, Santiago Gentiletti, Emmanuel Más – Néstor Ortigoza, Juan Mercier, Leandro Romagnoli, Ignacio Piatti – Héctor Villalba és Ángel Correa, valamint Cristian Álvarez, Walter Kannemann, Mauro Cetto, Gonzalo Prósperi, Enzo Kalinski, Leandro Navarro, Alan Ruíz, Fernando Elizari, Leandro Navarro, Martín Cauteruccio, Matías Catalán, Rodrigo Contreras, Fabricio Fontanini és Juan Ignacio Cavallaro alkotta.

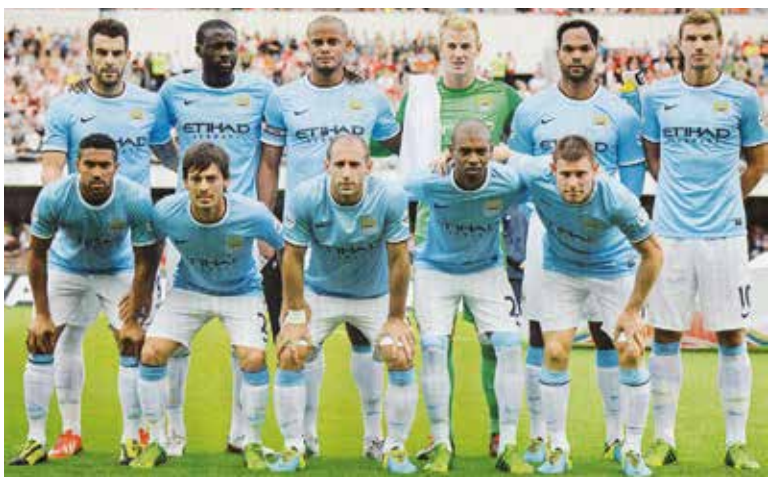
A tavaszi folytatást, a Torneo Finalt a River Plate zárta az élen, Ramón Angel Diaz irányításával. A viszonylag gyengébb kezdés után is magabiztosan, ötpontos előnnyel. Az alaptizenegy: Marcelo Barovero – Gabriel Mercado, Jonatan Maidana, Eder Alvarez Balanta, Leonel Vangioni – Carlos Carbonero, Cristian Ledesma, Ariel Rojas, Manuel Lanzini – Teófilo Gutiérrez, Fernando Cavenaghi.

A Juventus.
Hátul, balról: Vucsinics, Chiellini, Barzagli, Bonucci, Buffon.
Elöl: Lichtsteiner, Pirlo, Marchisio, Asamoah, Tévez, Vidal

A Bayern München.
Hátul, balról (csak a játékosok): Neuer, Kroos, Thomas Müller, Dante, Boateng.
Elöl: Alaba, Lahm, Ribéry, Rafinha, Shaqiri, Thiago Alcântara.

A Manchester City.
Hátul, balról: Negredo, Yaya Touré, Kompany, Hart, Lescott, Džeko.
Elöl: Clichy, David Silva, Zabaleta, Fernandinho, Milner

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: Courtois, Mario Suárez, Filipe Luís, Gabi, Miranda, Godín. Elöl: Arda Turan, Juanfran, David Villa, Adrián, Koke

A CSZKA Moszkva. Hátul, balról: Honda, Ignasevics, Mário Fernandes, Vaszilij Berezuckij, Nababkin, Akinfejev. Elöl: Cauna, Dzagojev, Tosics, Ahmed Musa, Elm

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Ibrahimović, Motta, Alex, Cavani, Thiago Silva, Sirigu. Elöl: Pastore, Matuidi, Maxwell, Lavezzi, Van der Wiel

AZ ÉV CSAPATA

A Real Madrid és a híres décima

A décima. A tizedik. Ez volt az idény során a kulcsmondat a Real Madridnál, sőt, ez volt a legnagyobb cél 2009 nyara óta, amióta Florentino Pérez visszatért az elnöki posztra, és megkezdődött a második galaktikus korszak. Másképpen: a tizedik győzelem kiharcolása a bajnokcsapatok tornáján. A 2009–2010-es idényben még kiesett a csapat a nyolcaddöntőben, de aztán háromszor is az elődöntőig menetelt. Ám addig és nem tovább. Nem csoda, hogy a 2013–2014-es idényben a tizedik BEK/BL-elsőség megszerzése mindennél fontosabbá vált. Az idényt új edzővel kezdte meg a csapat, a távozó José Mourinho helyét Carlo Ancelotti foglalta el. Az olasz „Misterről" azt tartotta Pérez, hogy igazi specialistája a nemzetközi kupaszereplésnek, ha valakivel, vele biztosan sikeres lehet a csapat a BL-ben. Mégpedig azonnal, mert Ancelotti arról is nevezetes, hogy képes gyorsan eredményeket elérni a csapatával. A korábbi évekkel ellentétben egészen augusztus végéig szerény erősítések történtek: a 30 millió euróért a Málagától érkező Isco, majd nem sokkal később a Real Sociedadtól 32 millióért megvásárolt Asier Illaramendi tűnt a legdrágább vételnek. Az átigazolási időszak utolsó napján aztán robbant a bomba: a Real Madrid százmillió euróért megvette a Tottenhamtől az előző Premier League-idény legjobbját, Gareth Bale-t. Az összeg klubrekordot jelentett, még magasabb volt, mint amennyiért 2009-ben, ugyancsak a Premier League-ből, de a Manchester Unitedből, Cristiano Ronaldo a Bernabéuba jött.

Iker Casillas kezében a Bajnokok Ligája serlege

A Madrid a nyáron lemondott Mesut Özilről, Gonzalo Higuaínról, José Callejónról és Raúl Albiolról, igaz, eladásukból megkereste a Bale-re szánt összeget. Ingyen távozott Ancelotti egyik nagy milánói kedvence, Kaká, aki visszatért a piros-feketékhez.

Az olasz edző első spanyolországi szezonjában csapatának még a bajnoki cím megnyerésére is reális esélye volt néhány tavaszi héten keresztül. Hosszú idő után újra nagy harcot vívott egymással a három „óriás", a Real Madrid február közepétől egy hónapon

át vezette a tabellát. Ám miután elveszítette a Bernabéuban a tavaszi bajnoki idény El Clásicóját (3-4), majd 2-1-re kikapott idegenben a Sevillától, nem tudta megtartani pozícióját. Megnyerte ellenben a spanyol Király Kupát, mégpedig ismét csak a Barcelonát legyűrve (2-1), majd a Bajnokok Ligáját is, mégpedig a másik nagy hazai rivális, az Atlético Madrid ellen.

Nagy kettős: Cristiano Ronaldo és Carlo Ancelotti

Utóbbi nem ment könnyen. Sergio Ramos már a rendes játékidőt követő szokásos hosszabbítás perceiben mentette meg a vereségtől a csapatot, majd a 2×15 perces ráadásban sokáig úgy tűnt, tizenegyesek döntenek a trófea sorsáról. Ám a 110. percben Gareth Bale, aki a valenciai Király Kupadöntőben is nagyon fontos gólt ért el, megszerezte a vezetést, s attól kezdve a Madrid már azt csinált a pályán, amit akart. Marcelo a 3-1-re, majd Cristiano Ronaldo, büntetőből, 4-1-re alakította az eredményt. Nagy siker volt ez, de a „fehérek" elsősorban a BL nyolcad-, negyed- és elődöntőjében mutatott teljesítményükkel érdemelték ki, hogy valóban Európa legjobb csapataként emlegessék őket. Szó szerint végigverték a német Bundesliga sztárklubjait. Előbb a Schalkén léptek túl, 9-2-es összesítéssel, aztán az előző évi döntő vesztesét, a Borussia Dortmundot ejtették ki a hazai 3-0 után 3-2-es összesítéssel, majd a címvédő Bayern Münchent iskolázták le, ezúttal a hazai 1-0 után idegenbeli 4-0-val.

A Real Madrid a BL-döntőben szerepelt játékosai

DANIEL CARVAJAL Ramos: 1992. január 11-én született Leganésben. Korábbi klubjai az ADCR Leganés (1999–2002), Real Madrid (2002–2012) és a Bayer Leverkusen (2012–2013) voltak, 2013 óta ismét a Real Madrid védője. Kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A spanyol válogatottban 2014 óta 24 mérkőzésen játszott, részt vett a 2018-as világbajnokságon.

RAPHAËL Xavier VARANE: 1993. április 25-én született a franciaországi Lilleben. Hazai klubjai az Hellemmes (2000–2002) és a Lens (2002–2011) voltak, 2011 óta a Real Madrid középhátvédje. Háromszoros spanyol bajnok (2011–2012, 2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A francia válogatottban 2013 óta 64 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Világbajnok (2018), vb-résztvevő (2014).

FÁBIO Alexandre da Silva COENTRÃO: 1988. március 11-én született a portugáliai Vila do Condéban. Klubjai a Rio Ave (1999–2007), az SL Benfica (2007–2011), közben kölcsönjátékosként a Nacional (2008), a Zaragoza (2008) és újra a Rio Ave (2009), majd 2011 és 2018 között a Real Madrid, illetve közben kölcsönjátékosként az AS Monaco (2015–2016) és a Sporting CP (2017–2018) voltak. 2018-tól 2020 januárjáig a Rio Ave balhátvédje volt. Portugál bajnok (2009–2010), háromszoros Portugál Ligakupa-győztes (2009–2010, 2010–2011, 2017–2018). Kétszeres spanyol bajnok (2011–2012, 2016–2017), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2016–2017), UEFA Szuperkupa-győztes (2014), kétszeres klubvilágbajnok (2014, 2016). A portugál válogatottban (2009–2017) 52 mérkőzésen öt gólt szerzett. Vb-résztvevő (2010, 2014), Eb-résztvevő (2012).

LUKA MODRIĆ: 1985. szeptember 9-én született a horvátországi Zárában. Korábbi klubjai az NK Zadar (1996–2000), a Dinamo Zagreb (2000–2008), közben kölcsönjátékosként a Zrinjski Mostar (2003–2004), majd az Inter Zaprešić (2004–2005), aztán a Tottenham Hotspur (2008–2012) voltak. 2012 óta a Real Madrid középpályása. Háromszoros horvát bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), kétszeres Horvát Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008), kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A horvát válogatottban 2006 óta 127 mérkőzésen 16 gólt szerzett. Világbajnoki ezüstérmes (2018), vb-résztvevő (2006, 2010, 2014), Eb-résztvevő (2008, 2012, 2016).

SAMI KHEDIRA: 1987. április 4-én született Stuttgartban, az NSZK-ban. Korábbi klubjai a TV Oeffingen (1992–1995), a VfB Stuttgart (1995–2010) és a Real Madrid (2010–2015) voltak, 2015 óta a Juventus középpályása. Német bajnok (2006–2007), spanyol bajnok (2011–2012), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), ötszörös olasz bajnok (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), háromszoros Olasz Kupa-győztes (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014), UEFA Szuperkupa-győztes (2014), klubvilágbajnok (2014). A német válogatottban 2009 óta 77 mérkőzésen 7 gólt szerzett. Világbajnok (2014), vb-harmadik (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-elődöntős (2012, 2016).

ÁNGEL Fabián DI MARÍA: 1988. február 14-én született az argentínai Rosarióban. Klubjai a Torito (1991–1992), a Rosario Central (1992–2007), az SL Benfica (2007–2010), a Real Madrid (2010–2014), a Manchester United (2014–2015) voltak, 2015 óta a Paris Saint-Germain középpályása. Portugál bajnok (2009–2010), kétszeres portugál Ligakupa-győztes (2008–2009, 2009–2010), spanyol bajnok (2011–2012), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), négyszeres francia bajnok (2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), négyszeres Francia Kupa-győztes (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), négyszeres francia Ligakupa-győztes (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014), UEFA Szuperkupa-győztes (2014). Az argentin válogatottban 2008 óta 102 mérkőzésen 20 gólt szerzett, vb-ezüstérmes (2014), vb-résztvevő (2010, 2018), a Copa América kétszeres ezüstérmese (2015, 2016), olimpiai bajnok.

GARETH Frank BALE: 1989. július 16-án született a walesi fővárosban, Cardiffban. Klubjai a Cardiff Civil Service, a Southampton (1999–2007), a Tottenham Hotspur (2007–2013) és a Real Madrid (2013–2020) voltak, majd visszatért a Spursbe. Kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), négyszeres BL-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2017), háromszoros klubvilágbajnok (2014, 2017, 2018). A walesi válogatottban 2006 óta 83 mérkőzésen 33 gólt szerzett, Eb-elődöntős 2016-ban.

KARIM Mostafa BENZEMA: 1987. december 19-én született a franciaországi Lyonban. Hazai klubjai az SC Bron (1995–1997) és az Olympique Lyonnais (1997–2009) voltak, 2009 óta a Real Madrid tagja. Négyszeres francia bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), a Francia Kupa győztese (2007–2008). Háromszoros spanyol bajnok (2011–2012, 2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A francia válogatottban 2007 óta (2015-ig) 81 mérkőzésen 27 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2008, 2012).

MARCELO Vieira da Silva Júnior: 1988. május 12-én született Rio de Janeiróban. Hazai klubja a Fluminense (2002–2006) volt, 2007 óta a Real Madrid játékosa. Rio állam bajnoka (2005), ötszörös spanyol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2011–2012, 2016–2017, 2019–2020), a Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), négyszeres BL-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A brazil válogatottban 2006 óta 58 mérkőzésen 6 gólt szerzett. Vb-elődöntős (2014), vb-résztvevő (2018), a Konföderációs Kupa győztese (2013), olimpiai ezüst- (2012) és bronzérmes (2008).

ISCO (Francisco Román Alarcón Suárez): 1992. április 21-én született Benalmádenában. Klubjai a PDM Benalmádena (1997–1999), az Atlético Benamiel (1999–2006), a Valencia (2006–2011) és a Málaga (2011–2013) voltak. 2013 óta a Real Madrid középpályása. Kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A spanyol válogatottban 2013 óta 38 mérkőzésen 12 gólt szerzett, részt vett a 2018-as világbajnokságon.

ÁLVARO Borja MORATA Martin: 1992. október 23-án született Madridban. Korábbi klubjai az Atlético Madrid (2005–2007), a Getafe (2007–2008), a Real Madrid (2008–2014), a Juventus (2014–2016), a Real Madrid (2016–2017), a Chelsea (2017–2019) és az Atlético (2019–2020) voltak, majd visszatért a Juvéba. Kétszeres spanyol bajnok (2011–2012, 2016–2017), a spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), kétszeres olasz bajnok (2014–2015, 2015–2016), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016), angol FA-kupa-győztes (2017–2018), kétszeres BL-győztes (2014, 2017), UEFA Szuperkupa-győztes (2016), klubvilágbajnok (2016). A spanyol válogatottban 2014 óta 33 mérkőzésen 17 gólt szerzett, részt vett a 2016-os Európa-bajnokságon.

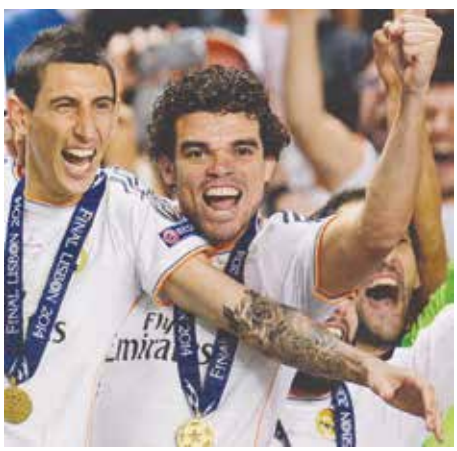
(IKER CASILLAST, SERGIO RAMOST ÉS CRISTIANO RONALDÓT, valamint az edzőt, CARLO ANCELOTTIT korábban már bemutattuk.)

BAJNOKOK LIGÁJA

Az utolsó másodpercek átka

A Győri ETO sajnálatosan a csoportkör közelébe sem jutott. Talán enyhítette a rajongói csalódását, amikor számba vették, hogy a kedvenceik sorsában mely jeles klubok osztoztak: PSV Eindhoven, Dinamo Zagreb, Slovan Bratislava, Dinamo Tbiliszi, Olympique Lyonnais, Partizan Beograd, Fenerbahçe, PAOK Szaloniki, Grasshopper-Club, Legia Warszawa.

A B csoportban elbúcsúzott a Juventus, eléje férkőzött a Galatasaray. A C-ben pocsékul muzsikált az Anderlecht, de a Benfica kiesése, illetve a pireusziak továbbjutása is a meglepetések számát szaporította. Az F-ben leégett a hatból hatszor veszítő Marseille, amelynek mindhárom vetélytársa 12 ponttal zárt (közöttük a gólkülönbség döntött). A H volt a legkegyetlenebb csoport, négy korábbi BEK-győztes vívott benne késhegyre menő harcot, végül az Ajax és a Celtic vérzett el.

A döntő legjobbjának választott Di María Pepével

A tizenhat közé csupán két olyan gárda került, amelyik korábban nem nyert valamilyen európai kupasorozatot (Bayer, Olympiakosz), és ott mindkettő be is fejezte a menetelését.

Lisszabonban megismétlődtek a negyven évvel korábban történtek: az Atlético-tábor már ünnepelt, a játékvezető az óráját nézte, amikor egy fellopakodó védő kiegyenlített. 1974. május 15-én Brüsszelben, a 120. percben Schwarzenbeck volt az „álombakó", a portugál fővárosban a 93. percben

Sergio Ramos – ha létezik ilyen – az „utolsó utáni harmadik percben" mentette meg a csapatát fejes góljával

Sergio Ramos. A folytatást mindkétszer elbukták a „matracosok”, azzal a különbséggel, hogy hajdanán újabb meccset vívhattak a bajorokkal (0-4), míg Portugáliában a 2×15 perces hosszabbításban zuhantak össze, mégpedig a BEK/BL-történelem első „csak spanyol” döntőjében, a Real Madrid ellen. Kétségkívül befolyásolta a BL-végjáték menetét, hogy Diego Costát már a 9. percben le kellett cserélni. Sérült volt a mérkőzés előtt is, a szakvezetés mégis megkockáztatta a játékát. Diego Simeone mester tizenkilencre húzott még egyet, ám az alsó nem jött be. A holland bíró pontosan egy tucat sárga lapot osztott ki, a piros maradt a zsebében. Az Atlético a teljes sorozaton egyetlen vereséget könyvelt el, viszont azt a legrosszabbkor. A gólkirályi címet a bámulatosan teljesítő, 17-szer eredményes Cristiano Ronaldo (Real Madrid) érdemelte ki. Eredménye mindmáig rekord.

Második selejtezőkör. Győri ETO–Maccabi Tel-Aviv 0-2, 1-2

Csoportkör

A csoport. Manchester United–Bayer Leverkusen 4-2, 5-0, Sahtar Donyeck–Real Sociedad 4-0, 2-0, Bayer–Sahtar 4-0, 0-0, Real Sociedad–Manchester United 0-0, 0-1, Sahtar–Manchester United 1-1, 0-1, Bayer–Real Sociedad 2-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 14 pont, 2. Bayer Leverkusen 10 pont, 3. Sahtar Donyeck 8 pont, 4. Real Sociedad 1 pont

B csoport. Real Madrid–Galatasaray SK 4-1, 6-1, Juventus FC–FC København 3-1, 1-1, FCK–Real Madrid 0-2, 0-4, Galatasaray–Juventus 1-0, 2-2, Real Madrid–Juventus 2-1, 2-2, FCK–Galatasaray 1-0, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 16 pont, 2. Galatasaray SK 7 pont, 3. Juventus FC 6 pont, 4. FC København 4 pont

C csoport. Paris Saint-Germain–Olympiakosz Pireusz 2-1, 4-1, SL Benfica–RSC Anderlecht 2-0, 3-2, Anderlecht–PSG 0-5, 1-1, Olympiakosz–Benfica 1-0, 1-1, PSG–Benfica 3-0, 1-2, Olympiakosz–Anderlecht 3-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 13 pont, 2. Olympiakosz Pireusz 10 pont, 3. SL Benfica 10 pont, 4. RSC Anderlecht 1 pont

D csoport. FC Bayern München–Manchester City 2-3, 3-1, Viktoria Plzeň–CSZKA Moszkva 2-1, 2-3, CSZKA–Bayern 1-3, 0-3, Man City–Viktoria 4-2, 3-0, Bayern–Viktoria 5-0, 1-0, Man City–CSZKA 5-2, 2-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 15 pont, 2. Manchester City 15 pont, 3. Viktoria Plzeň 3 pont, 4. CSZKA Moszkva 3 pont

E csoport. Chelsea FC–Schalke 04 3-0, 3-0, FC Basel–Steaua București 1-1, 1-1, Schalke–Basel 2-0, 1-0, Steaua–Chelsea 0-4, 0-1, Chelsea–Basel 1-2, 0-1, Schalke–Steaua 3-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 12 pont, 2. Schalke 04 10 pont, 3. FC Basel 8 pont, 4. Steaua București 3 pont

F csoport. Borussia Dortmund–Arsenal FC 0-1, 2-1, SSC Napoli–Olympique Marseille 3-2, 2-1, Marseille– Dortmund 1-2, 0-3, Arsenal–Napoli 2-0, 0-2, Napoli– Dortmund 2-1, 1-3, Arsenal–Marseille 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Borussia Dortmund 12 pont, 2. Arsenal FC 12 pont, 3. SSC Napoli 12 pont, 4. Olympique Marseille 0 pont

G csoport. Atlético Madrid–Zenit Szentpétervár 3-1, 1-1, FC Porto–Austria Wien 1-1, 1-0, Austria–Atlético 0-3, 0-4, Zenit–Porto 1-1, 1-0, Atlético–Porto 2-0, 2-1, Zenit–Austria 0-0, 1-4. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 16 pont, 2. Zenit Szentpétervár 6 pont, 3. FC Porto 5 pont, 4. Austria Wien 5 pont

H csoport. FC Barcelona–AC Milan 3-1, 1-1, AFC Ajax–Celtic FC 1-0, 1-2, Celtic–Barcelona 0-1, 1-6, Milan–Ajax 0-0, 1-1, Barcelona–Ajax 4-0, 1-2, Celtic–Milan 0-3, 0-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 13 pont, 2. AC Milan 9 pont, 3. AFC Ajax 8 pont, 3. Celtic FC 3 pont

Nyolcaddöntő. Manchester City–FC Barcelona 0-2, 1-2, Olympiakosz Pireusz–Manchester United 2-0, 0-3, AC Milan–Atlético Madrid 0-1, 1-4, Bayer Leverkusen–Paris Saint-Germain 0-4, 1-2, Galatasaray SK–Chelsea FC 1-1, 0-2, Schalke 04–Real Madrid 1-6, 1-3, Zenit Szentpétervár–Borussia Dortmund 2-4, 2-1, Arsenal FC–FC Bayern München 0-2, 1-1

Negyeddöntő. FC Barcelona–Atlético Madrid 1-1, 0-1, Real Madrid–Borussia Dortmund 3-0, 0-2, Paris Saint-Germain–Chelsea FC 3-1, 0-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Chelsea), Manchester United–FC Bayern München 1-1, 1-3

Elődöntő. Real Madrid–FC Bayern München 1-0, 4-0, Atlético Madrid–Chelsea FC 0-0, 3-1

Döntő

Real Madrid–Atlético Madrid 4-1 (0-1, 1-1, 1-1)

2014. május 24., Lisszabon, Estadio da Luz, 60 976 néző. Jv.: Björn Kuipers (holland)

Real Madrid: Casillas – Carvajal, Sergio Ramos, Varela, F. Coentrão (Marcelo, 59.) – Modrić, Khedira (Isco, 59.), Di María – Bale, Benzema (Morata, 79.), C. Ronaldo

Atlético Madrid: Courtois – Juanfran, Miranda, Godín, Filipe Luís (Alderweireld, 83.) – Raúl García (Sosa, 66.), Tiago, Gabi – Koke, D. Costa (A. López, 9.), D. Villa

Gólszerzők: Godín (36.), Sergio Ramos (90+3.), Bale (110.), Marcelo (118.), C. Ronaldo (120., 11-esből)

EURÓPA-LIGA

Ismét fogott a Guttmann-átok

Az előző évinél eggyel több (194) kandidáló várta 53 országból a lehetőséget a bizonyításra, közöttük két magyar (Videoton, Budapest Honvéd). A mieink montenegrói ellenfeleket kaptak, a fehérváriak nagyot buktak a legelején, a kispestiek mentek még egy kört, ott aztán az újvidékiek simán megverték őket mindkétszer, viszont jellemzően a szerbek sem érték el a csoportkört.

A B csoport nagy meglepetést hozott, a két esélyes (PSV, Dinamo) kiesett, megelőzte őket a Ludogorec és a Csernomorec, sőt, a bolgárok veretlenek maradtak. A C -ben a Standard tűnt a legesélyesebbnek, erre egyetlen ponttal utolsónak ért a célba, ellenben a Salzburg valamennyi meccsét megnyerte. Ezt a bravúrt az osztrákok mellett a Tottenham Hotspur tudta végrehajtani a K csoportban. A D-ben kellemetlenül érintette a Wigan híveit a csapatuk leszereplése, csakúgy, mint az F-ben a franciákat a Bordeaux-é.

A Benfica játékosai vigasztalhatatlanok voltak

A 64 között sokak megdöbbenésére a Ludogorec elbúcsúztatta a Laziót, illetve az RB Salzburg az Ajaxot. A nyolcaddöntő sevillai derbiket hozott, amelyeken az SFC elszenvedte első vereségét a tornán, mindazonáltal „szétlövéssel" legyőzte a Betist.

A nyolcaddöntőtől a Sevilla két spanyol (Betis, Valencia) és két portugál (Porto, Benfica) csapatot múlt felül a győzelemért. Az elődöntőben a Juventust búcsúztató lisszaboni „sasok" a fináléra visszatértek Torinóba – de ott fogott rajtuk a Guttman-átok. A magyar edző a megnyert 1962-es BEK-döntő után fizetésemelést kért, amit a klubelnök elutasított. A feldúlt Guttmann Béla akkor megátkozta a Benficát, mondván, mostantól kezdve száz éven át nem fognak európai kupát nyerni. Azóta nyolc döntőt játszottak az utódok (1963, 1985, 1968, 1988, 1990 BEK, 1983 UEFA-kupa, 2013, 2014 Európa-liga), és mindegyiket elveszítették!

Az Európa-liga gólkirály a katalán születésű Jonathan Soriano Casas (Red Bull Salzburg) lett, 8 találattal.

1. selejtezőkör. Videoton–Mladoszt Podgorica 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Mladost), FK Cselik Niksics–Budapest Honvéd 1-4, 0-9

2. selejtezőkör. FK Vojvodina–Budapest Honvéd 2-0, 3-1

Csoportkör.

A csoport. Valencia CF–Swansea City 0-3, 1-0, Kubany Krasznodar–FC St. Gallen 4-0, 0-2, St. Gallen–Valencia 2-3, 1-5, Swansea–Kubany 1-1, 1-1, Kubany–Valencia 0-2, 1-1, Swansea–St. Gallen 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 13 pont, 2. Swansea City 8, 3. Kubany Krasznodar 6, 4. FC St. Gallen 6 pont

B csoport. Ludogorec Razgrad–Csernomorec Odessza 1-1, 1-0, PSV Eindhoven–Dinamo Zagreb 2-0, 0-0, Csernomorec–PSV 0-2, 1-0, Dinamo–Ludogorec 1-2, 0-3, Ludogorec–PSV 2-0, 2-0, Csernomorec–Dinamo 2-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Ludogorec Razgrad 16, 2. Csernomorec Odessza 10, 3. PSV Eindhoven 7, 4. Dinamo Zagreb 1

C csoport. Red Bull Salzburg–Esbjerg fB 3-0, 2-1, Standard Liège–IF Elfsborg Borås 1-3, 1-1, Esbjerg–Standard 2-1, 2-1, Elfsborg–Salzburg 0-1, 0-4, Salzburg–Standard 2-1, 3-1, Esbjerg–Elfsborg 1-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Salzburg 18, 2. Esbjerg fB 12, 3. IF Elfsborg Borås 4, 4. Standard Liège 1

D csoport. Rubin Kazany–NK Maribor 1-1, 5-2, SV Zulte Waregem–Wigan Athletic 0-0, 2-1, Maribor–Waregem 0-1, 3-1, Wigan–Rubin 1-1, 0-1, Rubin–Waregem 4-0, 2-0, Maribor–Wigan 2-1, 1-3. A csoport végeredménye: 1. Rubin Kazany 14, 3. NK Maribor 7, 3. SV Zulte Waregem 7, 4. Wigan Athletic 5

E csoport. Fiorentina–Dnyepr Dnyepropetrovszk 2-1, 2-1, FC Paços de Fereira–CS Pandurii Târgu Jiu 1-1, 0-0, Dnyepr–Paços 2-0, 2-0, Pandurii–Fiorentina 1-2, 0-3, Dnyepr–Pandurii 4-1, 1-0, Fiorentina–Paços 3-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Fiorentina 16, 2. Dnyepr Dnyepropetrovszk 12, 3. FC Paços de Fereira 3, CS Pandurii Târgu Jiu 2

F csoport. Eintracht Frankfurt–Maccabi Tel-Aviv 2-0, 2-4, Apoel Nicosia–Girondins Bordeaux 2-1, 1-2, Bordeaux–Frankfurt 0-1, 0-3, Maccabi–Apoel 0-0, 0-0, Frankfurt–Apoel 2-0, 3-0, Bordeaux–Maccabi 1-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Eintracht Frankfurt 15, 2. Maccabi Tel-Aviv 11, 3. Apoel Nicosia 5, 4. Girondins Bordeaux 3

G csoport. KRC Genk–Dinamo Kijev 3-1, 1-0, Rapid Wien–FC Thun 2-1, 0-1, Thun–Genk 0-1, 1-2, Dinamo–Rapid 3-1, 2-2, Genk–Rapid 1-1, 2-2, Thun–Dinamo 0-2, 0-3. A csoport végeredménye: 1. KRC Genk 14, 2. Dinamo Kijev 10, Rapid Wien 6, 4. FC Thun 3

H csoport. Sevilla FC–SC Freiburg 2-0, 2-0, Slovan Liberec–GD Estoril Praia 2-1, 2-1, Estoril–Sevilla 1-2, 1-1, Freiburg–Slovan 2-2, 2-1, Sevilla–Slovan 1-1, 1-1, Freiburg–Estoril 1-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 12, 2. Slovan Liberec 9, 3. SC Freiburg 6, GD Estoril Praia 3

I csoport. Olympique Lyonnais–Real Betis Balompié 1-0, 0-0, Vitória de Guimarães–HNK Rijeka 4-0, 0-0, Betis–Vitória 1-0, 1-0, Rijeka–Lyon 1-1, 0-1, Lyon–Vitória 1-1, 2-1, Betis–Rijeka 0-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Olympique Lyonnais 12, 2. Real Betis Balompié 9, 3. Vitória de Guimarães 5, 4. HNK Rijeka 4

J csoport. Trabzonspor–SS Lazio 3-3, 0-0, AEL Limassol–Legia Warszawa 0-2, 1-0, Lazio–AEL 4-2, 0-0, Legia–Trabzonspor 0-2, 0-2, Lazio–Legia 1-0, 2-0, AEL–Trabzonspor 1-2, 2-4. A csoport végeredménye: 1. Trabzonspor 14, 2. SS Lazio 12, 3. AEL Limassol 4, 4. Legia Warszawa 3

K csoport. Tottenham Hotspur–Anzsi Mahacskala 4-1, 2-0, Sheriff Tiraspol–Tromsø IL 2-0, 1-1, Anzsi–Sheriff 1-1, 0-0, Tromsø–Tottenham 0-2, 0-3, Tottenham–Sheriff 2-1, 2-0, Anzsi–Tromsø 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Tottenham 18, 2. Anzsi Mahacskala 8, 3. Sheriff Tiraspol 6, 4. Tromsø IL 1 pont

L csoport. AZ Alkmaar–PAOK Szaloniki 1-1, 2-2, Maccabi Haifa–Sahtar Karaganda 2-1, 2-2, PAOK–Maccabi 3-2, 0-0, Sahtar–AZ 1-1, 1-0, Maccabi–AZ 0-1, 0-2, Sahtar–PAOK 0-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. AZ Alkmaar 12, 2. PAOK Szaloniki 12, 3. Maccabi Haifa 5, 4. Sahtar Karaganda 2

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Dnyepr Dnyepropetrovszk–Tottenham Hotspur 1-0, 1-3, Real Betis Balompié–Rubin Kazany 1-1, 2-0, Swansea City–SSC Napoli 0-0, 1-3, Juventus FC–Trabzonspor 2-0, 2-0, NK Maribor–Sevilla FC 2-2, 1-2, Viktoria Plzeň–Sahtar Donyeck 1-1, 2-1, Csernomorec Odesszsza–Olympique Lyonnais 0-0, 0-1, SS Lazio–Ludogorec Razgrad 0-1, 3-3, Esbjerg fB–Fiorentina 1-3, 1-1, AFC Ajax–Red Bull Salzburg 0-3, 1-3, Maccabi Tel-Aviv–FC Basel 0-0, 0-3, FC Porto–Eintracht Frankfurt 2-2, 3-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Porto), Anzsi Mahacskala–KRC Genk 0-0, 2-0, Dinamo Kijev–Valencia CF 0-2, 0-0, PAOK Szaloniki–SL Benfica 0-1, 0-3, Slovan Liberec–AZ Alkmaar 0-1, 1-1

Nyolcaddöntő. AZ Alkmaar–Anzsi Mahacskala 1-0, 0-0, Ludogorec Razgrad–Valencia CF 0-3, 0-1, FC Porto–SSC Napoli 1-0, 2-2, Olympique Lyonnais–Viktoria Plzeň 4-1, 1-2, Sevilla FC–Real Betis Balompié 0-2, 2-0 (11-esekkel jutott tovább a Sevilla), Tottenham Hotspur–SL Benfica 1-3, 2-2, FC Basel–Red Bull Salzburg 0-0, 2-1, Juventus FC–Fiorentina 1-1, 1-0

Negyeddöntő. AZ Alkmaar–SL Benfica 0-1, 0-2, Olympique Lyonnais–Juventus FC 0-1, 1-2, FC Basel–Valencia CF 3-0, 0-5 (hosszabbításban), FC Porto–Sevilla FC 1-0, 1-4

Elődöntő. Sevilla FC–Valencia CF 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Sevilla), SL Benfica–Juventus FC 2-1, 0-0

Döntő

Sevilla FC–SL Benfica 0-0, 11-esekkel 4-2

2014. május 14., Torinó, Juventus Stadion, 33 120 néző. Jv.: Felix Brych (német)

Sevilla FC: Beto – Coke, Pareja, Fazio, Moreno – Mbia, Rakitić, Carriço – Reyes (M. Marin, 78., Gameiro, 104.), Bacca, Vitolo (Figueiras, 110.)

SL Benfica: Oblak – Pereira, Luisão, Garay, Siqueira (Cardozo, 99.) – Amorim, Gomes, Gaitán (Cavaleiro, 119.) – Sulejmani (Almeida, 25.), Lima, Rodrigo

A 11-est berúgta: Bacca, Mbia, Coke, Gameiro, illetve Lima, Luisão. Kihagyta: Cardozo, Rodrigo

EURÓPAI SZUPERKUPA

Bajor arany az „arany Prágában”

Új színhelyen, az „arany Prágában”, a Slavia fellegvárában feszült egymásnak a két gárda. Ha az UEFA arra számított, többen szurkolnak majd a helyszínen, mint ahogy évtizedeken keresztül Monacóban, hát tévedett. A Bayernnek volt mit törlesztenie az ismét José Mourinho által dirigált „kékkekkel” szemben, akik egy esztendővel korábban a saját otthonában győzték le „szétlövésben”, a BL döntőjében. A cseh fővárosban hasonló volt a forgatókönyv a münchenihez, csak mintha a sors összetévesztette volna a szereposztást, mert nem az angolok egyenlítettek ki az utolsó percekben őrült szerencsével, hanem a bajorok, mégpedig a hosszabbítás hosszabbításában. A mérkőzés előtti este az előző kupaidény legjobb játékosának választották Franck Ribéryt, másnap éppen ő vette be a Prágában hazai környezetben védő Petr Čech kapuját. Aztán a 11-seknél Romelu Lukaku szerfölött gyöngén, középre küldött labdáját Manuel Neuer könnyedén hárította, s mivel a piros-fehérek valamennyi kísérletüket értékesítették, ők nyertek. Ez volt az új edző, Pep Guardiola első nemzetközi sikere a Bayernnel, a katalán tréner pályafutása során harmadszor, 2009 és 2013 között minden páratlan évben megnyerte az európai Szuperkupát. Három sikerével rekorder lett, egy évvel később Carlo Ancelotti beérte. A Chelsea egymást követő két évben veszített az UEFA Szuperkupa-döntőben.

Ribéry is vigasztalta a hibázó Lukakut

FC Bayern München–Chelsea FC 2-2 (0-1, 1-1, 1-2), tizenegyesekkel 5-4

2013. augusztus 30., Prága, Eden Arena, 17 686 néző. Jv.: Jonas Eriksson (svéd)

FC Bayern München: Neuer – Rafinha (J. Martínez, 56.), J. Boateng, Dante, Alaba – Lahm – Robben (Shaqiri, 96.), Kroos, Th. Müller (Götze, 71.), Ribéry – Mandžukić

Chelsea FC: Čech – Ivanovics, David Luiz, Cahill, A. Cole – Lampard, Ramires, Schürrle (Obi Mikel, 87.) – Oscar, Hazard (Terry, 113.), F. Torres (Lukaku, 98.)

Gólszerzők: F. Torres (8.), Ribéry (47.), Hazard (93.), J. Martínez (121.)

Kiállítva: Ramires (85.)

A tizenegyest berúgta: Alaba, Kroos, Lahm, Ribéry, Shaqiri, illetve David Luiz, Oscar, Lampard, A. Cole. Kihagyta: Lukaku

LIBERTADORES KUPA

Ferenc pápának is elvitték a trófeát

Egy héttel a San Lorenzo történetének első Libertadores Kupa-győzelme után az egyesület küldöttsége a Vatikánban járt, hogy megmutassa a gyönyörű trófeát a piros-kékek leghíresebb szurkolójának, Jorge Mario Bergogliónak, azaz Ferenc pápának. A katolikus egyházfő a nagy diadalról értesülve azt hangoztatta: nem csoda a San Lorenzo sikere, ami nagyon

boldoggá tette. Viszont az is tény, hogy a 2013. márciusi pápává szentelése után érte el a San Lorenzo 106 éves történetének legnagyobb nemzetközi sikerét. Vagy másképpen: miután a szentatya tiszteletére felszállt Vatikánban a fehér füst, a San Lorenzo megnyerte az első argentin bajnokságot, majd az első Copa Libertadorest is.

Néstor Ortigoza (20) és Pablo Barrientos (11) öröme

A Buenos Aires Bodeo kerületébe való gárda – amelynek első három hivatalos edzője 1938-ban két magyar, Garay Miksa és Orth György, illetve kettejük működése között az első világbajnokság gólkirálya, Guillermo Stábile volt – a döntőben a paraguayi Nacionalt győzte le, a korábban az LDU Quitóval is e trófeát megnyerő edző, Edgardo Bauza irányításával. Az első mérkőzés 1-1-e után a másodikat az argentin születésű, de később a paraguayi édesapjára tekintettel második állampolgárságot is kapó, 2009 óta a válogatottban szereplő Néstor Ortigoza szerezte. Érdekes, hogy a piros-kék-fehérek legjobb játékosa, Ignacio Piatti a döntő második összecsapásán már nem szerepelhetett, mert miután a Montreal Impact együtteséhez igazolt, jelentkeznie kellett Kanadában.

Nacional–San Lorenzo 1-1 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2014. augusztus 6., Asunción, Estadio Defensores del Chaco, 36 000 néző. Jv.: Wilmar Roldán (kolumbiai)

Nacional: Don – Coronel (J. Santa Cruz, 70.), Piris, J. Cáceres, Mendoza – Argüello, Torales, Orué (Lusardi, 70.), Melgarejo – Julián Benítez (C. Domínguez, 62.), Bareiro

San Lorenzo: Torrico – Buffairini, Fontanini, Gentiletti, Más – Villalba (G. Verón, 70.), Mercier, Ortigoza (Kalinski, 85.), Piatti, Romagnoli (Barrientos, 76.) – Matos

Gólszerzők: Matos (64.), Santa Cruz (92.)

San Lorenzo–Nacional 1-0 (1-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2014. augusztus 13., Buenos Aires, Estadio Pedro Bidegain, 44 000 néző. Jv.: Sandro Ricci (brazil)

San Lorenzo: Torrico – Buffairini, Cetto, Gentiletti, Más – Villalba (Kalinski, 81.), Ortigoza, Mercier, Romagnoli (Kannemann, 87.) – Cauteruccio (G. Verón, 65.), Matos

Nacional: Don – Coronel, Piris, J. Cáceres, Mendoza – Riveros, Torales, Orué (Montenegro, 56.), Melgarejo (Lusardi, 86.) – Julián Benítez (J. Santa Cruz, 84.), Bareiro

Gólszerző: Ortigoza (35. – 11-esből)

Könnyed Bayern-siker az Atlasz lábánál

A FIFA is újított, akárcsak előtte az UEFA, mert Marokkónak ítélte a klubvébé rendezési jogát. A sivatag szívének is nevezett, varázslatos vörösben izzó Marrákes, valamint az Atlanti-óceán partján fekvő, történelmi levegőjű Agadir stadionja adott otthont a küzdelmeknek. A jószerével hazai környezetben játszó Raja Casablanca szerezte a sorozat legnagyobb meglepetését azzal, hogy egészen a döntőig szárnyalt, ám ott eléggé sima vereséget szenvedett a tapasztaltabb német gárdától. Az európaiak két brazilja, Dante és Thiago Alcántara (Olaszországban született, spanyol válogatott lett belőle, de édesapja, Mazinho a brazil válogatottal nyert 1994-ben világbajnoki címet) egy-egy találatával az első félidő közepére eldöntötte a serleg sorsát. Pep Guardiolának ez lett az utolsó nemzetközi sikere a bajorok élén. Harmadszor nyerte meg e trófeát (kétszer a Barcelonával, egyszer a Bayernnel), teljesítménye mindmáig rekord.

A feltűnően sok gólt hozó torna legjobb játékosává Franck Ribéryt (FC Bayern München) választották, míg a gólkirályi címen négyen osztozkodtak: Ronaldinho (Atlético Mineiro), Darío Conca (Kuangcsou), César Delgado (Monterrey) és Mouchine Lajour (Raja). Mindnyájan kétszer vették be a kaputt.

Selejtező. Raja Casablanca–Auckland City 2-1. Negyeddöntők. Raja Casablanca–CF Monterrey 2-1, Kuangcsou Evergrande–al-Ahly 2-0. Elődöntők. Raja Casablanca–Atlético Mineiro 3-1, FC Bayern München–Kuangcsou Evergrande 3-0. Az 5. helyért: CF Monterrey–al-Ahly 5-1. A 3. helyért: Atlético Mineiro–Kuangcsou Evergrande 3-2

Döntő

FC Bayern München–Raja Casablanca 2-0 (2-0)

2013. december 21., Marrákes, Stade de Marrakech, 37 774 néző. Jv.: Sandro Ricci (brazil)

FC Bayern München: Neuer – Rafinha, J. Boateng, Dante, Alaba – Lahm, Shaqiri (Götze, 80.), Thiago Alcántara, Kroos (J. Martínez, 60.) – Ribéry, Th. Müller (Mandžukić, 76.)

Raja Casablanca: Askri – El Hachimi, Benlamalem, Oulhaj – Erraki, Guehi – Chtibli (Mabidé, 50.) , Moutouali, Hafidi (Kachani, 88.) – Lajour (Soulaimani, 78.)

Gólszerzők: **Dante** (7.), Thiago Alcántara (22.)

AZ ÉV TÖRTÉNETE

„A történelem legnagyobb szégyene”

Brazília 1950-ben, noha óriási favoritja volt a hazai rendezésű világbajnokságnak, „csak” második lett az uruguayi válogatott mögött a tornára átadott Maracanában elszenvedett vereség után. A kudarc óriási érzelmeket váltott ki, állítólag többen is levetették magukat a felső lelátókaréjból, a válogatott babonából majdnem hét évtizeden keresztül nem volt hajlandó viselni a „vesztes” fehér mezt (2019-ben a Copa Américán vették fel újra), a kapus, Barbosa még ötven évvel a döntő után is úgy érezte, bűnözőként kezelik a hibája miatt, „pedig ennyi idő után még a gyilkos is megbocsátást kap” – mondta.

2014-ben újra Brazília rendezte a világbajnokságot, természetesen azzal a reménnyel, hogy a válogatott másodszor már megnyeri hazai pályán a tornát. Az elődöntőig majdnem rendben ment minden. Majdnem, mert a horvátok (3-1) és a kameruniak (4-1) elleni magabiztos győzelmek között a 2002-es, megnyert vb-hez hasonlóan Luiz Felipe Scolari által irányított csapat csak döntetlent játszott a mexikóiakkal – ki is fütyülte Fortalezában a csalódott közönség –, s aztán csupán tizenegyespárbajban búcsúztatta a nyolcaddöntőben a chileieket. Annak ellenére jutott tovább, hogy Willian és Hulk is kihagyta a maga lövését. A negyeddöntőben, a kolumbiaiak ellen már jobban ment, simán nyert a csapat, de folyamatosan tüntetett ellene a közönség a gyenge csatárjáték miatt. A chileiek ellen David Luiz, a kolumbiaiak ellen pedig Thiago Silva és David Luiz szerezte a gólt, gólokat. Még nagyobb bajt sejtetett, hogy az egyedüli gólerős csatár, a két csoportmérkőzésen is két gólt szerző Neymar egy brutális szerelési kísérlet után csigolyatörést szenvedett, nagy szerencséje, hogy nem bénult meg. Igaz, neki azokban a pillanatokban nagyobb fájdalmat okozott, hogy nem játszhat a hátralévő két mérkőzésen a brazil csapatban.

Manuel Neuer a helyzet magaslatán

A világbajnoki elődöntőbe két európai és két dél-amerikai gárda, a német, a holland, a brazil és az argentin válogatott jutott.

A 2013. decemberi sorsolás óta kiszámolható volt, hogy ha mind a két együttes – a papírformának megfelelően – megnyeri a csoportját, s aztán bejut az elődöntőbe, ott egymás ellen fog játszani. Ám arra egyetlen brazil sem készült, hogy majd Neymar nélkül kell mérkőzni Belo Horizontéban a fináléba jutásért. Mi több, nem játszhatott a védelem vezére, Thiago Silva sem. A brazilok játéka erre a két futballistára épült. A PSG hátvédje a világ egyik legjobb, ha nem „a” legjobb középső védője volt akkoriban. José Mourinho például azt ál-

Luiz Gustavo, Dante, Marcelo, Neymar, Fred és Henrique maga a megtestesült szomorúság

lította, hogy Silva hiánya nagyobb veszteség a braziloknak, mint Neymaré – de mindkettő nagyon hiányzott.

2002-ben, ha Ronaldo megsérült volna, Scolari építhet Rivaldóra, Ronaldinhóra, sőt még talán a fontos gólokra képes Luizãóra is. 2006-ban Adriano, Kaká, Ronaldinho, Ronaldo és Robinho (no, meg Fred...) is kerettag volt. 2010-ben Kaká, Robinho és az akkor nagy formában lévő Luis Fabiano mellett Grafite, Julio Baptista és Nilmar kínált alternatívát. 2014-ben Neymar kidőlésével maradt Hulk és Fred, valamint Jô és a nem igazán gólerős Willian, valamint Bernard.

A paulisták sportlapja, a *Lance* írta a megdöbbentő vereség után, hogy Scolari a világ legnagyobb hazardőrje, mert nem készült fel kellőképpen Neymar kiesésére. Pedig „Ney" kapta a torna első sárga lapját, s egy újabb sárga kizárta volna a soron következő mérkőzésről. Ráadásul sokszor kellett ápolni, szinte minden összecsapáson utaztak rá.

Neymar az addigi válogatott meccseinek (54) pontosan a felét játszotta Scolari irányításával. A 27 találkozón 18 gólt szerzett. De még ennél is megdöbbentőbb, hogy Felipão visszatérése óta Neymar addig minden találkozón szerepelt. Azaz az elődöntő előtti másfél évben a brazil válogatott egyszer sem játszott Neymar nélkül egy teljes mérkőzésen. Kaká, 2007 aranylabdása azt jövendölte, hogy Neymar sérülése újabb erőtartalékokat, újabb motivációt kell hogy adjon a brazil játékosoknak. Zico, a hetvenes-nyolcvanas évek legendája azt hangsúlyozta, hogy az arany-zöld mezeseknek a lelküket ki kell tenni a pályára. Sorolhatók még a nyilatkozatok, de egybecsengenek. A brazilok reménykedtek, miközben tudták, Neymart szinte lehetetlen pótolni.

Maga a mérkőzés a világbajnokságok történetének egyik legnagyobb meglepetését hozta. A németek sikere „csak" váratlan volt, tekintve, hogy a brazil válogatott 1930 óta addig egyszer sem kapott ki Dél-Amerikában rendezett világbajnokságon európai csapattól, a gólkülönbség, s a játék képe ellenben egyenesen sokkoló. A 7-1-es vereség után a nagyvilág azt emlegette: soha nem lesz olyan a brazil labdarúgás tekintélye, mint azelőtt.

A brazil lapok szégyenről, megaláztatástól írtak

A németek nem akartak hinni a szemüknek, nem akarták elhinni, hogy ilyen könnyű dolguk van. Joachim Löw szövetségi kapitány azt mondta: „Az volt a fontos, hogy a brazilok szenvedélyes lelkesedését nyugalommal, higgadtsággal és bátorsággal ellensúlyozzuk. A brazil csapatot sokkolták a gólok, erre nem számítottak. A védelmük rendezetlen volt. Egyszerűen nem tudták feldolgozni a történteket, nem tudták, mit tegyenek." Oliver Bierhoff csapatmenedzser hozzátette: „Nekünk minden sikerült, de ebben az is szerepet játszott, hogy a brazilok kicsit elveszítették a fejüket, s ezt mi kihasználtuk. Azt hittem, hogy ma egy egészen forró, szoros kimenetelű csatát vívunk majd. Nem emlékszem ilyen korábbi elődöntőre. De még semmit sem értünk el! A döntő szempontjából mindegy, hogy 7-1-gyel vagy 2-1-gyel jutottunk a döntőbe." A játékosok közül az első gólt jegyző Thomas Müller álmélkodott: „Erre senki sem számított. Most kiderült, mi mindent hozhat egy mérkőzés. Ezúttal sokkal több helyünk volt, mint amikor védekező csapat ellen játszunk. Ezt mi kiválóan kihasználtuk, s a gólokkal összetörtük az ellenfelet."

Bierhoffnak igaza volt, korábban még soha nem szerzett egy csapat hét gólt egy világbajnoki elődöntőben. Mint ahogyan nem is kapott az első félidőben egy csapat vb-elődöntőben öt vagy több gólt. Ez volt a brazilok legsúlyosabb vb-veresége, az addigi negatív rekordot az 1998-as párizsi döntő 3-0-s kudarca jelentette.

A *Lance* azt is írta: „A történelem legnagyobb szégyene. A németek első félidei játékát elnézve most már nehéz lesz visszaemlékezni az Uruguay ellen 2:1-re elbukott 1950-es itthoni vébédöntőre. Kínszenvedés volt ez a Seleção minden rajongójának. Thiago Silva és Neymar hiánya érthető ok lenne, de ezt azzal sem lehet magyarázni. Dicsőséges futballtörténelmünk legsúlyosabb vereségét szenvedtük el." Az *O Dia* című napilap sem kertelt: „Szégyen a futball országában. A legtöbbszörös világbajnok megtört, ráadásul idehaza alázták meg kegyetlen módon. Az 1950-es fájdalom visszatért, nyílt a seb, és eltart majd egy darabig, amíg beheged. Németország úgy döntötte el 29 perc alatt a meccset, hogy nem is kellett újra feltalálnia a futballt. Csak azt mutatta meg, ami belőlünk hiányzott: a tehetséget."

Luiz Felipe Scolari tisztességesen beszélt: „Egyedül én vagyok a felelős ezért a történelmi vereségét. Mindannyian a részesei voltunk, de én állítottam össze a csapatot, én dolgoztam ki a taktikát. Hat perc alatt minden rosszra fordult. Az első gól letaglózott minket, s nem tértünk magunkhoz. Ám nem zuhanhatunk össze. Még vár ránk egy mérkőzés a harmadik helyért. Tovább kell dolgoznunk. Arra kérem a brazil embereket, bocsássanak meg nekünk, megpróbáljuk megnyerni a bronzmérkőzést."

Ám azt sem sikerült. A hollandok ellen is csak vergődött a csapat, mintha még mindig tartott volna a rossz álom. Az Oranje tizenhét perc alatt kétgólos előnybe került, attól lehetett tartani, hogy megismétlődik a brazilok németek elleni vesszőfutása. A vége 0-3 lett. A brazil válogatott, amely annak reményében kezdte a világbajnokságot, hogy megnyerheti története hatodik világbajnoki címét, 1-10-es gólkülönbséggel zárta az elődöntőt és a bronzmérkőzést.

XX. VILÁGBAJNOKSÁG

Európai diadal Dél-Amerikában

Brazília lett az első dél-amerikai ország, amely másodszor is futball-világbajnokságot rendezhetett. Ez volt az első torna, amelyen használták a gólvonaltechnikát és a szabadrúgások helyét kijelölő spray-t. A részt vevő 32 csapat pontosan egynegyede nyerte meg korábban a világbajnoki címet. Sorozatban harmadszor győzött európai válogatott (az olaszok és a spanyolok után a németek), ilyesfajta triplázásra korábban nem volt példa. Brazíliában is európai gárda győzött, pedig a tíz dél-amerikai együttesből hat ott volt a mezőnyben. Mi több: először győzött Dél-Amerikában (sőt: az amerikai kontinensen) rendezett világbajnokságon európai. Ráadásul úgy, hogy az elődöntőben felfoghatatlan különbséggel, 7-1-re megverte a rendező brazil válogatottat. Egymást követő harmadik világbajnokságon nem volt elég az aranymeccsen 90 perc a döntésre.

A torna (fél)magyarja: Tim Howard kapus

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

A Nationalelf csúcstartója

JOACHIM LÖW 1960. február 3-án született Schönau im Schwarzwaldban, közel a svájci határhoz. Klubjai a TuS Schönau 1896, az FC Schönau és az Eintracht Freiburg, majd az SC Freiburg (1978–1980), a VfB Stuttgart (1980–1981), az Eintracht Frankfurt (1981–1982), az SC Freiburg (1982–1984), a Karlsruher SC (1984–1985), aztán ismét az SC Freiburg (1985–1989), Svájcban az FC Schaffhausen (1989–1992), az FC Winterthur (1992–1994) és az FC Frauenfeld (1994–1995) voltak. Utolsó szezonjában játékos-edzőként dolgozott, majd 1996–1998-ban a VfB Stuttgartot dirigálta, megnyerte a DFB kupáját 1997-ben és elérte vele a KEK-döntőt a következő idényben. Az ezt követő hat évben rengeteget vándorolt, a Fenerbahçe, a Karlsruher SC, az Adanaspor, a Tirol, majd egyéves kihagyás után az FK Austria vezetőedzője volt. Sehol sem tudott egy évnél hosszabb ideig maradni. Az innsbrucki klubbal 2001–2002-ben osztrák bajnok lett. Új fejezet kezdődött a pályafutásában 2004-ben, amikor a Német Labdarúgó-szövetség, a DFB alkalmazottja lett. Előbb Jürgen Klinsmann segítőjeként dolgozott, majd a 2006-os vb-bronzérem, illetve az egykori világbajnok csatár távozása után szövetségi kapitányi kinevezést kapott. Azóta 181 mérkőzésen (117-34-30) dirigálta a Nationalelfet, ezzel rekorder. Három Európa- és három világbajnokságon vezette a csapatot, világbajnok (2014), vb-bronzérmes (2010), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-bronzérmes (2012, 2016), a Konföderációs Kupa győztese (2017).

Az argentinok a hollandok elleni sikert ünneplik. Messi, Zabaleta, Demichelis, Rojo, Biglia, Palacio, Álvarez

Brazília tizenkét városában (Belo Horizonte, Brazíliaváros, Cuaibá, Curitiba, Fortaleza, Manaus, Natal, Porto Alegre, Recife, Rio de Janeiro, São Paulo, Salvador) rendeztek mérkőzéseket. Óriási belpolitikai feszültségeket kavart a rendezés, az ország gazdasági helyzete miatt aggódók úgy vélték, nincs a világbajnokságra (és a 2016-os olimpiára) szüksége az országnak. Sokan gondolták úgy, hogy a stadionépítésekre felhasznált költségeket másra kellett volna fordítani.

Az A csoportot uralták a brazilok, a mexikóiak elleni döntetlentől eltekintve jól játszottak, Neymar kétszer két gólt szerzett. A második továbbjutó hely az utolsó körben dőlt el, a horvátoknak nyerni kellett volna az El Tri ellen, de nem volt rá reális esélyük. Érdekes, hogy a meccs mind a négy gólja az utolsó 18 percben esett. A B-ben a hollandok remekeltek – visszavágtak a spanyoloknak a 2010-es vb-döntőben elszenvedett vereségért –, feledtették 2012-es Eb-kudarcukat. A címvédő spanyolok már az 1-5-tel is bombameglepetést keltettek, de öt napon át még mondhatták, hogy Dél-Afrikában is vereséggel rajtoltak, mégis világbajnokok lettek. Aztán kikaptak a chileiektől is, és azzal kiestek. Egymást követő második világbajnokságon nem élte túl a címvédő a csoportszakaszt. (A spanyolok előtt 2010-ben az olaszok.)

Messi és Schweinsteiger a döntőben

Miroslav Klose gólja a ghánaiak ellen, majd öröme a brazilok elleni siker után Krooszal és Khedirával

A C csoportot elég kiegyensúlyozottnak ítélték előzetesen, ehhez képest a kolumbiaiak három győzelemmel szárnyaltak. A görögök, akik talán akkor még azt hitték, hogy 2004 után 2014 is az ő évük lehet, négy ponttal is továbbjutottak a csoportból. A D-ben is óriási meglepetés született: talán még Costa Ricában sem gondolták komolyan, hogy a Ticos megelőz három korábbi világbajnokot, az uruguayi, az angol és az olasz tizenegyet. Utóbbi kettő kulloghatott haza, már az első lehetséges alkalommal. Bár a közép- és dél-amerikai gárdák jól szerepeltek ebben a szakaszban, megfelelt a papírformának, hogy a francia és a svájci legénység megelőzi az ecuadorit és a hondurasit. Az F csoportból az argentinok kiemelkedtek, a nigériai és a bosnyák gárda között nem volt nagy különbség, „csak" egygólnyi: a két csapat egymás elleni meccsét és a továbbjutást a taskenti születésű, anyai ágon orosz származású nigériai, Peter Odemwingie találata döntötte el.

Mario Götze belőtte élete gólját. Thomas Müller üldözi

A G csoportban a németek remekül kezdtek, 4-0-ra megverték a portugálokat, igaz, utána kicsit megbotlottak a ghánaiak ellen (2-2), de legyőzték az amerikaiakat (1-0) is. A „fekete csillagok" elleni találkozón, ahogyan 2010-ben is, mindkét oldalon játszott (ezúttal cserében) egy-egy Boateng – Jérôme Boateng a Nationalelfben, míg féltestvére, Kevin-Prince a ghánaiaknál. A négyes egyetlen

európai tagja csalódást keltett, Cristiano Ronaldo mindössze egy gólt tudott lőni. A H-ban a belgák a három meccsen összesen négy gólt szerezve is százszázalékosok maradtak, meglepetést keltett ellenben az oroszok búcsúja.

A nyolcaddöntőben csak a mérkőzések fele ért véget a rendes játékidővel, csupán a franciák és meglepetésre a kolumbiaiak nyertek egygólosnál nagyobb különbséggel. A brazilok és a Costa Rica-iak is „szétlövésben" maradtak életben, elképzelhető, hogy mennyire más reakciókat váltott ki a két országban a végső soron sikerrel zárt meccs. Az algériaiak 92 percet kibekkeltek a németek ellen, de Schürrle góljával előnybe került a Nationalelf, majd Mesut Özil a 120. percben rúgott még egyet. Kellett, mert az észak-afrikaiak a 121. percben szépítettek. Kicsit hasonló forgatókönyv szerint zajlott a belga és az amerikai nemzeti tizenegy összecsapása: csak a hosszabbításban esett gól, de akkor három is, Kevin De Bruyne (93.), Romelu Lukaku (105.) és Julian Green (107.) révén. Az argentinok igencsak megszenvedtek a minden nagy tornán nagyon masszívan védekező svájciak ellen, Ángel Di María volt a megmentő, aki a 118. percben vette be Diego Benaglio kapuját. Döbbenetes, de a hátralévő két percben Blerim Dzemaili és Xherdan Shaqiri előtt is adódott helyzet, ám egyik sem tudta kihasználni. A hollandok majdnem kiestek, miután a 48. perctől, Giovani dos Santos gólja miatt hátrányban játszottak a mexikóiak ellen. Wesley Sneijder a 88. percben egyenlített, majd Klaas Jan Huntelaar 94. percben belőtt tizenegyesgóljára már nem érkezett válasz.

A negyeddöntőben is szoros mérkőzéseket játszottak. Az argentinok (Gonzalo Higuaín a 8. percben szerzett góljával) és a németek (Mats Hummels gyors találatával) már az első negyedórában megszerezték a meccset eldöntő, egyetlen gólt. A brazilok megállították a kolumbiaiakat, de nagy árat fizettek Neymar elvesztésével. A csatár megnyerte hazája válogatottjának 2013-ban a Konföderációs Kupát, 2016-ban az olimpiát, de a világbajnokságon csak a negyeddöntőig tudott segíteni. Costa Rica csak tizenegyespárbajban esett ki a hollandokkal szemben. Az Oranje aztán, az elődöntőben, ugyancsak „szétlövésben" kapott ki, az argentinoktól. Nem sikerült neki, ami az ellenfélnek 1990-ben, egymás után megnyerni két büntetőpárbajt. (A másik elődöntőben a németek ízekre szedték a brazilokat, ennek mikéntjét felelevenítjük az Év történetére visszagondolva.)

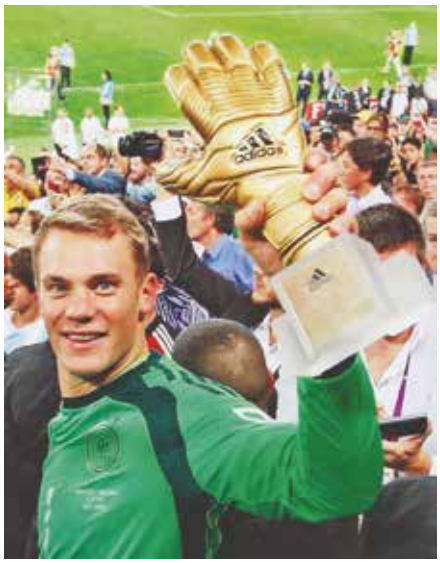

Miroslav Klose, Lukas Podolski, Philip Lahm és Thomas Müller ünnepel

28 év leforgása alatt harmadszor vívott döntőt a német és az argentin válogatott, kétszer győztek az európaiak (1990, 2014), egyszer a délamerikaiak (1986). Ez a leggyakoribb párosítása a fináléknak, mellettük kétszer találkozott a végjátékban az olasz és a brazil együttes (1970, 1994).

A döntő a színvonalát tekintve csalódást hozott, de a németeket utóbb ez aligha zavarta. Mario Götze a 113. percben futtában, a mellével átvette

André Schürrle labdáját, majd egyetlen mozdulattal, fordulatból az argentinok kapujába lőtt. „Talán éppen ilyen, az új német labdarúgásra jellemző villámgyors és briliáns technikával szerzett gólra gondolt Jürgen Klinsmann 2004-ben, amikor átvette a válogatott vezetését, és arról beszélt, hogy Németország újra világbajnok lesz" – emelte ki a *Spiegel*, hozzátéve, hogy „2004-ben még nem tűnt valószínűnek egy vb-győzelem, de tíz évvel később már alig lehet ráismerni a német labdarúgásra." Mint összegezte, Klinsmann és az őt a szövetségi kapitányi tisztségben 2006-ban váltó Löw összesen öt nagy tornát vezényelt le ugyanazzal az állhatatossággal és alapossággal. A 2006-os, hazai rendezésű vb-n a válogatott még nyers, vad és csiszolatlan volt. Ugyan négy évvel később már bárkivel fel tudta venni a versenyt, de szeszélyes volt, hiszen ha jó napot fogott ki, akkor „szétszedte" Angliát és Argentínát, de a 2008-ban és 2010-ben is megálljt parancsoló Spanyolország ellen hiányzott a tapasztalat és a hit. Érdemes idézni a hamburgi hetilapnak a 2014-es Mundialról írott záró gondolatát: „Brazíliában viszont a Löw-korszak legjobb csapata küzdött, egy taktikailag rugalmas, fizikailag robusztus, technikailag briliáns labdarúgókból álló együttes, amelynek játéka domináns, erőteljes, és ha kell, akkor türelmes volt, és megérdemelten szerzett világbajnoki címet."

Manuel Neuer, a torna aranykesztyűse

A világbajnok német válogatott. Hátul, balról: Neuer, Hummels, Kroos, Klose, Boateng. Elöl: Kramer, Lahm, Höwedes, Müller, Schweinsteiger, Özil

Az argentinok, akik a nemzetközi sajtó szerint a világ legerősebb támadósorával érkeztek a tornára, az egyenes kieséses szakaszban egyetlen gólt kaptak, azt is a döntő hosszabbításában. Igaz, a támadószekció a nyolcad- és negyeddöntőben csupán egy-egy gólt szerzett (Di María és Higuaín révén), majd az elődöntő és a döntő 240 percében egyet sem.

Mégis Lionel Messit választották a torna aranylabdásának, Thomas Müller lett mögötte a második, a holland Arjen Roben pedig a harmadik. Nevezték még a díjra James Rodriguezt (kolumbiai), Ángel Di Maríát és Javier Mascheranót (argentinok), Toni Kroost, Philipp Lahmot és Mats Hummelst (németek), valamint Neymart (brazil). A legjobb kapus a német Manuel Neuer volt, megelőzve az argentin Sergio Romerót és a Costa Rica-i Keylor Navast. A legjobb fiatal játékosnak a francia Paul Pogbát választották.

Az álomcsapat (szurkolói online-szavazás alapján): Neuer (német) – David Luiz, Thiago Silva, Marcelo (brazilok), Hummels (német) – Di María (argentin), James (kolumbiai), Kroos (német) – Messi (argentin), Müller (német), Neymar (brazil). Edző: Joachim Löw (német)

XX. világbajnokság (Brazília, 2014. június 12.–július 13.)

Mérkőzések száma: 64. Gólok száma: 171 (2,67-es átlag)

Összneézőszám: 3 429 873 (53 592-es átlag)

A-csoport: Brazília–Horvátország 3-1, Mexikó–Kamerun 1-0, Brazília–Mexikó 0-0, Kamerun–Horvátország 0-4, Kamerun–Brazília 1-4, Horvátország–Mexikó 1-3. A csoport végeredménye: 1. Brazília 7, 2. Mexikó 7, 3. Horvátország 3, 4. Kamerun 0

B-csoport: Spanyolország–Hollandia 1-5, Chile–Ausztrália 3-1, Ausztrália–Hollandia 2-3, Spanyolország–Chile 0-2, Ausztrália–Spanyolország 0-3, Hollandia–Chile 2-0. A csoport végeredménye: 1. Hollandia 9, 2. Chile 6, 3. Spanyolország 3, 4. Ausztrália 0

C-csoport: Kolumbia–Görögország 3-0, Elefántcsontpart–Japán 2-1, Kolumbia–Elefántcsontpart 2-1, Japán–Görögország 0-0, Japán–Kolumbia 1-4, Görögország–Elefántcsontpart 2-1. A csoport végeredménye: 1. Kolumbia 9, 2. Görögország 4, 3. Elefántcsontpart 3, 4. Japán 1

D-csoport: Uruguay–Costa Rica 1-3, Anglia–Olaszország 1-2, Uruguay–Anglia 2-1, Olaszország–Costa Rica 0-1, Olaszország–Uruguay 0-1, Costa Rica–Anglia 0-0. A csoport végeredménye: 1. Costa Rica 7, 2. Uruguay 6, 3. Olaszország 3, 4. Anglia 1

E-csoport: Svájc–Ecuador 2-1, Franciaország–Honduras 3-0, Svájc–Franciaország 2-5, Honduras–Ecuador 1-2, Honduras–Svájc 0-3, Ecuador–Franciaország 0-0. A csoport végeredménye: 1. Franciaország 7, 2. Svájc 6, 3. Ecuador 4, 4. Honduras 0

F-csoport:. Argentína–Bosznia-Hercegovina 2-1, Irán–Nigéria 0-0, Argentína–Irán 1-0, Nigéria–Bosznia-Hercegovina 1-0, Nigéria–Argentína 2-3, Bosznia-Hercegovina–Irán 3-1. A csoport végeredménye: 1. Argentína 9, 2. Nigéria 4, 3. Bosznia-Hercegovina 3, 4. Irán 1

G-csoport: Németország–Portugália 4-0, Ghána–Egyesült Államok 1-2, Németország–Ghána 2-2, Egyesült Államok–Portugália 2-2, Egyesült Államok–Németország 0-1, Portugália–Ghána 2-1. A csoport végeredménye: 1. Németország 7, 2. Egyesült Államok 4, 3. Portugália 4. 4. Ghána 1

H-csoport: Belgium–Algéria 2-1, Oroszország–Koreai Köztársaság 1-1, Belgium–Oroszország 1-0, Koreai Köztársaság–Algéria 2-4, Koreai Köztársaság–Belgium 0-1, Algéria–Oroszország 1-1. A csoport végeredménye: 1. Belgium 9, 2. Algéria 4, 3. Oroszország 2, 4. Koreai Köztársaság 1

Nyolcaddöntők: Brazília–Chile 1-1 (tizenegyesekkel 3-2), Kolumbia–Uruguay 2-0, Franciaország–

Nigéria 2-0, Németország–Algéria 2-1 (hosszabbításban), Hollandia–Mexikó 2-1, Costa Rica–Görögország 1-1 (tizenegyesekkel 5-3), Argentína–Svájc 1-0 (hosszabbításban), Belgium–Egyesült Államok 2-1 (hosszabbításban)

Negyeddöntők: Brazília–Kolumbia 2-1, Franciaország–Németország 0-1, Hollandia–Costa Rica 0-0 (tizenegyesekkel 4-3), Argentína–Belgium 1-0

Elődöntők: Brazília–Németország 1-7, Hollandia–Argentína 0-0 (tizenegyesekkel 2-4)

A 3. helyért: Brazília–Hollandia 0-3

A döntő: Németország–Argentína 1-0 (0-0, 0-0, 0-0)

2014. július 13., Rio de Janeiro, Estádio Jornalista Mário Filho (Maracanã) 74 738 néző. Jv.: Nicola Rizzoli (olasz)

Németország: Neuer – Lahm, J. Boateng, Hummels, Höwedes – Kramer (Schürrle, 31.), Schweinschteiger – Th. Müller, Kroos, Özil (Mertesacker, 120.) – Klose (Götze, 88.).

Argentína: Romero – Zabaleta, Demíchelis, Garay, Rojo – Mascherano, Biglia – E. Pérez (Gago, 86.), Lavezzi (Agüero, 46.) – Messi, Higuaín (Palacio, 78.)

Gólszerző: Götze (113.)

A góllövőlista élcsoportja:

6 gólos: James Rodriguez (kolumbiai), 5 gólos: T. Müller (német), 4 gólos: Messi (argentin), Neymar (brazil), Van Persie (holland)

A világbajnoki döntőben szereplő német játékosok

MATS Julian HUMMELS: 1988. december 16-án született Bergisch Gladbachban. Korábbi klubjai a Bayern München (1995–2007), a Borussia Dortmund (2008–2016), majd újra a Bayern München (2016–2019) voltak. 2019 nyara óta ismét a Borussia Dortmund játékosa. Ötszörös német bajnok (2010–2011, 2011–2012, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2011–2012, 2018–2019). A német válogatottban 2010 óta 70 mérkőzésen öt gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-résztvevő (2018), Eb-elődöntős (2016), Eb-harmadik (2012).

BENEDIKT HÖWEDES: 1988. február 29-én született Halternben. Klubjai a TuS Haltern (1994–2000), az SG Herten-Langenbochum (2000–2001) a Schalke 04 (2001–2018), az utolsó évben kölcsönben a Juventus (2017–2018), végül a Lokomotiv Moszkva (2018–2020) voltak. A német DFB-kupa győztese (2010–2011), olasz bajnok (2017–2018), Olasz Kupa-győztes (2017–2018), Orosz Kupa-győztes (2018–2019). A német válogatottban (2011–2017) 44 mérkőzésen két gólt szerzett. 2014 világbajnoka, Eb-elődöntős (2016), nem játszó Eb-kerettag (2012).

CHRISTOPH KRAMER: 1991. február 19-én született Solingenben. Korábbi klubjai a BV Gräfrath (1995–1999), a Bayer Leverkusen (1999–2006), a Fortuna Düsseldorf (2006–2008), újra a Bayer Leverkusen (2008–2016), illetve közben kölcsönjátékosként a VfL Bochum (2011–2013) és a Borussia Mönchengladbach (2013–2015) voltak. 2016 elején a Gladbach megvette, azóta a klub játékosa. A német válogatottban 2014 óta 12 mérkőzésen szerepelt. 2014 világbajnoka.

TONI KROOS: 1990. január 4-én született Greifswaldban, a hajdani NDK-ban. Korábbi klubjai a Greifswalder SC (1997–2002), a Hansa Rostock (2002–2006), a Bayern München (2006–2014), illetve kölcsönjátékosként a Bayer Leverkusen (2009–2010) voltak. 2014 óta a Real Madrid középpályása. Háromszoros német bajnok (2007–2008, 2012–2013, 2013–2014), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2012–2013, 2013–2014), kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a Bajnokok Ligája négyszeres győztese (2013, 2016, 2017, 2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2013, 2014, 2017), ötszörös klubvilágbajnok (2013, 2014, 2016, 2017, 2018). A német válogatottban 2010 óta 96 mérkőzésen 17 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-harmadik (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-előd öntős (2016), Eb-harmadik (2012).

MESUT ÖZIL: 1988. október 15-én született Gelsenkirchenben. Hazai klubjai a Westfalia 04 Gelsenkirchen (1995–1998), a Teutonia Schalke-Nord (1998–1999), a Falke Gelsenkirchen (1999–2000), a Rot-Weiss Essen (2000–2005), a Schalke 04 (2005–2008) és a Werder Bremen (2008–2010) voltak. A Real Madridból (2010–2013) Londonba igazolt, 2013 óta az Arsenal játékosa. Német DFB-kupa-győztes (2008–2009), spanyol bajnok (2011–2012), a spanyol Király Kupa győztese (2010–2011), négyszeres angol FA-kupa-győztes (2013–2014, 2014–2015, 2016–2017, 2019–2020). A német válogatottban 2009 óta 92 mérkőzésen 23 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-harmadik (2010), vb-résztvevő (2018), Eb-elődöntős (2016), Eb-harmadik (2012).

MIROSLAV Josef KLOSE (születési neve: Mirosław Józef Klose): 1978. június 9-én született a lengyelországi Opolében. Klubjai a SG Blaubach-Diedelkopf (1987–1998), az FC 08 Homburg (1998–1999), 1. FC Kaiserslautern (1999–2004), Werder Bremen (2004–2007), Bayern München (2007–2011), Lazio (2011–2016) voltak. Kétszeres német bajnok (2007–2008, 2009–2010), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2007–2008, 2009–2010), DFB Ligakupa-győztes (2006, 2007), Olasz Kupa-győztes (2012–2013). A német válogatottban (2011–2017) 137 mérkőzésen 71 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-második (2002), vb-harmadik (2006, 2010), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-harmadik (2012), Eb-résztvevő (2004).

ANDRÉ Horst SCHÜRRLE: 1990. november 6-án született Ludwigshafenben. Klubjai a Ludwigshafener SC (1996–2006), a Mainz 05 (2006–2011), a Bayer Leverkusen (2011–2013), a Chelsea (2013–2015), a VfL Wolfsburg (2015–2016) és a Borussia Dortmund (2016–2020) voltak, szerepelt a Fulham (2018–2019) és a Szpartak Moszkva (2019–2020) kölcsönjátékosaként. Angol bajnok (2014–2015), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2014–2015, 2016–2017). A német válogatottban (2010–2017) 57 mérkőzésen 22 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, Eb-harmadik (2012).

MARIO GÖTZE: 1992. június 3-án született Menningenben. Klubjai az SC Ronsberg (1995–1998), az Eintracht Hombruch (1998–2001), a Borussia Dortmund (2001–2013), a Bayern München (2013–2016), majd ismét a Borussia Dortmund (2016–2020) voltak. Ötszörös német bajnok (2010–2011, 2011–2012, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), négyszeres német DFB-kupa-győztes (2011–2012, 2013–2014, 2015–2016, 2016–2017), UEFA Szuperkupa-győztes (2013), klubvilágbajnok (2013). A német válogatottban 2010 óta 63 mérkőzésen 17 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, Eb-harmadik (2012).

PER MERTESACKER: 1984. szeptember 29-én született Hannoverben. Klubjai a TSV Pattensen (1988–1995), a Hannover 96 (1995–2006), a Werder Bremen (2006–2011) és az Arsenal (2011–2018) voltak. A német DFB-kupa győztese (2008–2009), háromszoros angol FA-kupa-győztes (2013–2014, 2014–2015, 2016–2017). A német válogatottban (2004–2014) 104 mérkőzésen 4 gólt szerzett. 2014 világbajnoka, vb-harmadik (2006, 2010), Eb-ezüstérmes (2008), Eb-harmadik (2012).

(MANUEL NEUERT, PHILIPP LAHMOT, BASTIAN SCHWEINSTEIGERT, JERÔME BOATENGET és THOMAS MÜLLERT bemutattuk már a 2012–2013-as idénynél. Szerepelt még a tornán: SKHODRAN MUSTAFI, JULIAN DRAXLER, SAMI KHEDIRA és LUKAS PODOLSKI. Nem kapott játéklehetőséget: ROMAN WEIDENFEILER, RON-ROMAN ZIELER, ERIK DURM, MATHIAS GINTER, KEVIN GROSSKREUTZ.)

ARANYLABDA, 2013

A FIFA Ronaldót segítette?

Az új rendszerű Aranylabda-szavazás történetének addigi legszorosabb sorrendje alakult ki 2013-ban: a Bayern München öt fontos trófeája is „csak" a képzeletbeli dobogó harmadik fokára juttatta Franck Ribéryt. A korszak két „uralkodója" közül ezúttal Cristiano Ronaldo végzett az élen, különös körülmények között. A szavazás eredeti zárónapja november 15. lett volna, de a FIFA és a *France Football* november 20-án (!) kitolta a határidőt 14 nappal. Hivatalosan azzal a meglehetősen fura indokkal, hogy nem érkezett be elég szavazat, még a szavazásra jogosultak ötven százaléka sem küldte el a maga listáját. Messi hívei – köztük a spanyol újságírók nevében szavazó Francesc Aguilar, az *El Mundo Deportivo* zsurnalisztája – azt állították, hogy a világszövetség az akkoriban valóban nagy formában játszó, mesterhármasával a portugál válogatottat a brazíliai világbajnokságra kijuttató Cristiano Ronaldo érdekében hagyott még néhány napot a voksolásra. A felkért zsűritagoknak lehetőségük volt akár a már elküldött rangsorukon is változtatni a későbbi határidő lejártáig.

Aranylabda, 2013

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 27,99, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 24,72 százalék, 3. Franck Ribéry (francia, Bayern München) 23,36, 4. Zlatan Ibrahimović (svéd, PSG) 5,29, 5. Neymar (brazil, Santos FC, Barcelona) 3,17, 6. Andrés Iniesta spanyol, FC Barcelona) 2,08, 7. Robin van Persie (holland, Manchester United) 1,45, 8. Arjen Robben (holland, Bayern München) 1,77, 9. Gareth Bale (walesi, Tottenham HFC, Real Madrid) 1,32, 10. Andrea Pirlo (olasz, Juventus) 1,11. (Az első tíz helyezett.) A további kategóriák győztesei. Év férfi edzője: Jupp Heynckes (német, Bayern München). Az Év női játékosa: Nadine Angerer (német, 1. FFC Frankfurt, Brisbane Roar). Az Év női edzője: Silvia Neid (német, német válogatott). Puskás-díj: Zlatan Ibrahimović (svéd, PSG). Elnöki különdíj: Jacques Rogge. FIFA fair play-díj: Afganisztán Labdarúgó-szövetség. Tiszteletbeli Aranylabda: Pelé. A FIFA Pro Év tizenegye: Neuer – Dani Alves, Thiago Silva, Sergio Ramos, Lahm – Iniesta, Xavi, Ribéry – Messi, Ibrahimović, Cristiano Ronaldo

A San Lorenzo.
Hátul, balról: Mercier, Cetto, Cristian Álvarez, Ángel Correa, Alvarado.
Elöl: Buffarini, Gonzalo Verón, Prósperi, Romagnoli, Cauteruccio, Emmanuel Más

A Cruzeiro.
Hátul, balról (csak a játékosok): Rafael, Júlio Baptista, Paulão, Henrique, Lucas Silva, Souza, Fábio, Dedé, Léo, Leandro Guerreiro.
Elöl: Mayke, Luca, Élber, Everton, Tinga, Luan, Vinícius Araújo, Alisson, Borges, Edídio, Ricardo Goulart, Willian, Dagoberto

A Real Madrid.
Hátul, balról: Iker Casillas, Sergio Ramos, Varane, Khedira, Benzema, Cristiano Ronaldo.
Elöl: Di María, Bale, Fabio Coentrão, Daniel Carvajal, Modrić

A kantoni Guanghzou (Kuangcsou) Evergrande. Az Ázsiai Bajnokok Ligája győztese

A River Plate. Hátul, balról: Barovero, Vangioni, Mercado, Balanta, Maidana. Elöl: Gutiérrez, Lanzini, Ledesma, Carbonero, Rojas, Cavenaghi

A Sevilla. Hátul, balról: Beto, Mbia, Daniel Carriço, Pareja, Fazio, Rakitić. Elöl: Vitolo, Bacca, Moreno, Coke, Reyes

Bajnokok, kupagyőztesek

2013–2014

EURÓPA

APOEL

Lincoln FC

Legia Warszawa

Strømsgodset

Steaua

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KS Skënderbeu	KS Flamurtari
Andorra	Santa Coloma	Sant Julià
Anglia	Manchester City	Arsenal FC
Ausztria	FC Salzburg	FC Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Neftçi Baki
Belgium	RSC Anderlecht	KSC Lokeren
Bosznia-Hercegovina	HŠK Zrinjszki	FK Sarajevo
Bulgária	Ludogorec	Ludogorec
Ciprus	APOEL	APOEL
Csehország	Sparta Praha	Sparta Praha
Dánia	Aalborg BK	Aalborg BK
Észak-Írország	Cliftonville	Glenavon
Észtország	Levadia Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	FK Sahtyor Szoligorszk
Feröer-szigetek*	HB Tórshavn	Víkingur
Finnország*	Helsingin JK	RoPS Rovaniemi
Franciaország	Paris Saint-Germain	Paris Saint-Germain
Gibraltár	Lincoln FC	Lincoln FC
Görögország	Olympiakosz	Panathinaikosz
Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	AFC Ajax	PEC Zwolle
Horvátország	Dinamo Zagreb	HNK Rijeka
Írország*	St. Patrick's Athletic	Sligo FC
Izland*	KR Reykjavík	Fram Reykjavík
Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Hapoel Kirijat Smona
Kazahsztán	FK Aktobe	Sahtar Karagandi
Lengyelország	Legia Warszawa	Zawisza Bydgoszcz
Lettország*	FK Ventspils	FK Jelgava
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	VMFD Žalgiris	VMFD Žalgiris
Luxemburg	Dudelange	Differdange
Macedónia	FK Rabotnicski	FK Rabotnicski
Málta	Birkirkara	Valletta FC
Moldova	FC Sheriff	FC Zimbru
Montenegró	FK Szutjeszka	FK Lovcsen
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Strømsgodset	Molde FK
Olaszország	Juventus	SSC Napoli
Oroszország	CSZKA Moszkva	FK Rosztov
Örményország	FC Bananc	FK Pjunik
Portugália	SL Benfica	SL Benfica
Románia	Steaua Buc.	Astra Giurgiu

KÜLÖNLEGESSÉG

Futballvezetők a börtönben

Két, egymástól teljesen független, mégis tartalmában megegyező ügy sokkolta a futballvilágot 2014 márciusában.

Romániában Gheorghe Popescu, az egykori világklasszis labdarúgó, a Barcelona hajdani csapatkapitánya az ország labdarúgó-szövetségének elnökválasztására készült, ő volt a legesélyesebb jelölt, mondatni, biztos befutó. Egy nappal korábban azonban az illetékes bíróság három és fél évi börtönbüntetésre ítélte. Popescu mellett az ottani futballélet olyan ismert alakjai kaptak letöltendő szabadságvesztést, például Mihai Stoica, Ioan Becali, Victor Becali, Cristi Borcea, Gheorge Copos, Jean Pădureanu, Gheorghe Nețoiu. A „nyolcakat”

Celtic FC

DÉL-AMERIKA

Universitario Lima

Danubio

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

al-Ahly

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	La Fiorita	AC Libertas	
Skócia	Celtic FC	St. Johnstone	
Spanyolország	Atlético Madrid	Real Madrid	
Svájc	FC Basel	FC Zürich	
Svédország*	Malmö FF	IF Elfsborg	
Szerbia	Crvena zvezda	Vojvodina	
Szlovákia	Slovan Bratislava	MFK Košice	
Szlovénia	NK Maribor	ND Gorica	
Törökország	Fenerbahçe	Galatasaray	
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Dinamo Kijev	
Wales	The New Saints	The New Saints	
Argentína	San Lorenzo (Inicial)		
	River Plate (Final)		
Brazília*	Cruzeiro		
Rio de Janeiro	Flamengo		
São Paulo	Ituano		
Minas Gerais	Cruzeiro		
Rio Grande do Sul	Internacional-PA		
Bolívia	The Strongest (Apertura)		
	Universitario (Clausura)		
Chile	O'Higgins (Apertura)		
	Colo-Colo (Clausura)		
Ecuador*	Emelec		
Kolumbia*	Atlético Nacional (Finalización)		
	Atlético Nacional (Apertura)		
Paraguay*	Cerro Porteño (Clausura)		
	Libertad (Apertura)		
Peru*	Universitario Lima		
Uruguay	Danubio		
Venezuela	Zamora		
Egyesült Államok	Sporting Kansas City (MLS)	D.C. United	
Mexikó	León (Apertura)		
	León (Clausura)		
Bajnokok Ligája	Real Madrid		
Európa-liga	Sevilla FC		
Európai Szuperkupa	Bayern München		
Libertadores Kupa	San Lorenzo		
Afrikai Bajn. Kupája*	al-Ahly		
Ázsiai Bajn.Kupája	Kuangcsou Evergrande		
Klubvilágbajnokság*	Bayern München		
világbajnokság	Németország		

* naptári éves lebonyolítási rend

azzal vádolták, hogy 1999 és 2005 között 1,5 millió dollárral károsították meg a román államot azáltal, hogy 12 román labdarúgó külföldi eladásakor elhallgatták az üzletek valós értékét. Gheorghe Popescu 2015 októberében szabadult, feltételesen.

Ugyancsak 2014 márciusában lett jogerős az akkor 62 éves Uli Hoeness, az FC Bayern München korábbi elnöke elleni ítélet. A világbajnok futballistából lett tekintélyes sportvezető éppen adócsalási pere miatt mondott le a tisztségéről. Hoeness 2014 júniusától a bajorországi Landsbergben töltötte a büntetése nagy részét, 2016 februárjában szabadult. 2015 elejétől engedélyezték neki, hogy nap közben a Bayern utánpótlásrészlegében dolgozzon, de este 6 órára vissza kellett térnie a börtönbe. Egy idő után, „jó magaviseletéért" szabad hétvégéket is kapott. Huszonegy hónap után kiengedték, büntetése további részét felfüggesztették. 2016 novemberében ismét megválasztották a Bayern München elnökének.

Mourinho ettől kezdve három ujját mutogathatta

Arjen Robben volt Guardiola Bayernjének legjobbja

Allegrivel majdnem tökéletes idényt zárt a Juventus

A Real Madridnak 118 szerzett gól sem volt elég

Nagyjából öt fordulón keresztül volt kérdéses, melyik csapat nyeri a Bundesliga 1 2014–2015-ös idényét. A Bayern akkor az élre állt, majd tízpontos előnnyel megszerezte története huszonötödik országos bajnoki címét.

Pep Guardiolának nehezebb dolga volt, mint a fentiekből következtethető lenne, ám elsősorban azért, mert a sérülések miatt gyakran kellett megváltoztatnia az összeállítást. Javí Martínez hiányzott a legtöbbet, de egy időre kidőlt Arjen Robben, Franck Ribéry, Thiago, David Alaba, sőt a korábban alig-alig hiányzó német ászok közül Bastian Schweinsteiger és Philipp Lahm is. Nem nehéz egyetérteni a német sajtóval abban, hogy ezúttal nagyon jól jött a katalán edzőnek, hogy szinte minden posztra két, közel azonos képességű játékosa van.

Feltétlenül a csapat német kulcsembereinek javára írandó, hogy a 2014 nyarán Brazíliában megnyert világbajnoki cím dacára a következő fél évben nem lazítottak – láttunk több példát az ellenkezőjére más, korábbi győztesnél –, veretlenül játszották végig az őszi Bundesliga-idényt, sőt, az Allianz Arénában százszázalékosok maradtak. A téli szünetben már tizenegy ponttal vezették a tabellát, hasonlóra még nem volt példa a szövetségi liga történetében.

A tavaszt téli álomban kezdték a bajorok, 4-1-re kikaptak a második helyezett Wolfsburgtól, majd „csak” döntetlent játszottak otthon a Schalkéval, ám mielőtt a riválisok nagyon elkezdtek volna reménykedni, a Bayern a következő hét meccsén 27-2-es gólkülönbséggel gyűjtött huszonegy pontot. Márciusban a Mönchengladbach elvette a müncheniek hazai veretlenségét, de aztán ment minden tovább a maga útján. Egészen az utolsó négy fordulóig, amelyet éppen úgy elszórakozta a bajnok, mint 2014 tavaszán. A három egymást követő vereség méltatlan volt az addigi teljesítményhez.

A bajnokcsapatban szerepeltek: Manuel Neuer (32), Pepe Reina (3) kapusok, Juan Bernat (31/1), Dante (27), Jérôme Boateng (27), Rafinha (26), David Alaba (19/2), Mehdi Benatia (15/1), Holger Badstuber (10), Javi Martínez (1) védők, Thomas Müller (32/13), Mario Götze (32/9), Xabi Alonso (26/2), Sebastian Rode (23/2), Arjen Robben (21/17), Bastian

Schweinsteiger (20/5), Philipp Lahm (20/2), Franck Ribéry (15/5), Mitchell Weiser (13/1), Gianluca Gaudino (8), Thiago (7), Rico Strieder (1) középpályások, Robert Lewandowski (31/17), Claudio Pizarro (13), Sinan Kurt (1), Lukas Görtler (1) csatárok.

Bastian Schweinsteiger már nyolcadik elsőségét szerezte, amivel beérte a német örökranglistán Oliver Kahnt és Mehmet Schollt. (Azóta már tovább javult a csúcs. Ám a középpályás maradt nyolcnál, mivel 2015 nyarán a Manchester Unitedhoz igazolt.) Az új szerzemények közül elsősorban a spanyol Juan Bernat vált be, bőven megszolgálta 10 millió eurós vételárát. A 28 milliós Medhi Benatia viszont csak tizenöt mérkőzésen játszott a Bundesliga-idényben.

Vonatoznak a Bayern futballistái. Elöl Schweinsteiger, mögötte Javi Martínez

Arjen Robben és Manuel Neuer bizonyultak a legfontosabb szereplőknek. A holland középpályással átlagosan mérkőzésenként 2,62 pontot, nélküle csupán 1,85-öt szerzett a csapat. Robben érte el a legjobb átlagosztályzatot a *Kicker* sportmagazinnál. Mindössze 21 találkozón játszva szerzett tizenhét gólt, ezzel Lewandowskival holtversenyben második lett a góllövőlistán – a frankfurti Alexander Meier (19) mögött. A kapus a maga 32 mérkőzésén csupán 18 gólt kapott, húszon egyet sem. Érdemes még Thomas Müller szerepét kiemelni, aki az úgynevezett kanadai listán Robbent is megelőzte. Tizenhárom gól mellé tizenöt gólpasszt adott, ez huszonnyolc pont, ami a második legjobb eredmény volt a ligában, a nagy felfedezett, a VfL Wolfsburg színeiben kiváló idényt záró Kevin de Bruyne harmincegye mögött. A 2014 januárja óta a Bundesligában futballozó belga középpályás 21 találatot készített elő , ami elképesztően magas szám még az ő pályafutása során is, ezt a 2019–2020-as idényben tudta csak megismételni. Nagy része volt abban, hogy a „farkasok" megnyerték a 2014–2015-ös DFB-kupát.

2003 2005 2006 2008 2010 2013 2014 2015

Bastian Schweinsteiger a nyolcadik, egyben utolsó német bajnoki címét szerezte

A Chelsea játékosai a bajnoki címet ünneplik. Elöl Didier Drogba és Oscar

Nem is olyan régen, amikor az ellenfelek szurkolói José Mourinhón köszörülték a nyelvüket, a portugál felemelte feléjük három ujját, jelezve: már háromszor megnyerte a Premier League-et. Az aktív edzők közül ezzel csúcstartó, sőt, akadt olyan időszak Arsène Wenger 2018-as búcsúja és Carlo Ancelotti visszatérése között, amikor neki egyedül több angol bajnoki címe volt, mint a Premier League edzőinek összesen. A harmadikat, az eddigi utolsót 2014–2015-ben nyerte meg, lemásolva a 2004–2005-ös idényét. Akkor szerezték meg a londoni „kékek" a bajnoki címet és a Ligakupát is.

A játékosnévsor erős és tekintélyes volt, még szerepelt benne a veterán John Terry, Didier Drogba és Petr Čech, bár utóbbit már kiszorította Thibaut Courtois. Emlékszik-e még valaki arra, hogy hajdanán Mohamed Szalah is volt a Chelsea játékosa? Az egyiptomi csatár a tavaszt egyébként már a Fiorentinánál töltötte.

A játékosok: Thibaut Courtois (32), Petr Čech (7) kapusok. John Terry (38/5), Braniszlav Ivanovics (38/4), Gary Cahill (36/1), César Azpilicueta (29), Filipe Luís (15), Kurt Zouma (15), Nathan Aké (1), Andreas Christensen (1) védők, Eden Hazard (38/14), Willian (36/2), Nemanja Matics (36/1), Cesc Fàbregas (34/3), Oscar (28/6), Ramires (23/2), John Obi Mikel (18), Juan Cuadrado (12), Ruben Loftus-Cheek (3) középpályások, Didier Drogba (28/4), Diego Costa (26/20), Loïc Rémy (19/7), André Schürrle (14/3), Mohamed Szalah (3), Isaiah Brown (1) csatárok.

A Chelsea 274 napon keresztül vezetett a Premier League-ben, aligha vitatható, hogy meggyőző teljesítményt nyújtott, megérdemelten lett bajnok. Hárman játszottak minden mérkőzésen, a 35. évében járó John Terryn kívül a szerb Braniszlav Ivanovics és a belga **Eden Hazard**. Utóbbit választották az Év játékosának a sportújságírók és a hivatásos játékosok is.

Mellette nagy érdeme volt a sikerekben az Arsenaltól szerződtetett Cesc Fàbregasnak, s még inkább az Atlético Madridtól érkezett triónak, a kölcsönadásból visszatérő Thibaut Courtois-nak, aztán Filipe Luísnak, valamint a jó szereplést az első négy fordulóban szerzett hét góljával megalapozó **Diego Costá**nak. A brazil–spanyol középcsatár 20 találattal harmadik lett a góllövőlistán – Sergio Agüero (Manchester City) és a szezon nagy felfedezettje, Harry Kane (Tottenham Hotspur) mögött.

A második helyen – tekintélyes, nyolcpontos hátránnyal a bajnok mögött – a címvédő Manchester City végzett, az esetenként dzsókerként használt Frank Lamparddal a soraiban. Manuel Pellegrini csapatában a gólkirály Sergio Agüero mellett elsősorban David Silva zárt kitűnő idényt. Az Arsenal, ahogyan az előző tizenhét idényben mindig, ezúttal is a Bajnokok Ligája-indulást jelentő helyek egyikén, harmadikként zárt. Megnyerte az FA-kupa döntőjét is, mégpedig nagyon magabiztosan, 4-0-ra megverve az Aston Villát. Theo Walcott, Alexis Sánchez, Per Mertesacker és Olivier Giroud szerezték a gólokat. A chilei és a francia összesen harminc gólig jutott a bajnoki szezonban.

A Juventus fényévekkel kiemelkedett a Serie A mezőnyéből, noha a pontszámot tekintve nem tudta megismételni előző idénybeli remek teljesítményét. Ezúttal is veretlen maradt pályaválasztóként, de idegenben csak tízszer nyert. Hazai pályán 45-11-es, vendégként 27-13-as gólkülönbséget produkált, ami jelzi, ha a védekezés minőségét tekintve nem is volt különbség, a támadójátékban igen. Massimiliano Allegri együttese tizenhét ponttal előzte meg az AS Romát és tizennyolccal a Laziót. (Ebből következően a két fővárosi csapat nagy harcot vívott a második helyért.) Érdekes, hogy a „farkasok" az előző idénybeli teljesítményükkel, 85 pontjukkal, megszorongatták volna a 2014–2015-ös Juvét, de jócskán elmaradtak ettől.

Másfelől majdnem tökéletes idényt zártak a „zebrák". Pedig akadt gond nyáron, villámgyorsan kellett edzőt találni. Antonio Conte a brazíliai világbajnokság után elfogadta a szövetség ajánlatát a kapitányi posztra, **Massimiliano Allegri** vette át a csapat irányítását. A klub híveinek nem igazán tetszett, hogy az új „Mister" a nagy rivális AC Milannál dolgozott korábban, az már sokkal inkább, hogy a piros-feketéknél töltött első idényében bajnoki címet nyert. Mint tudjuk: a Juventusszal is. Sőt, megnyerte az országos kupát is, a piemontiak húsz év után duplázták ismét. Mindezek tetejébe a Juve bejutott a Bajnokok Ligája döntőjébe, ahol aztán megint – 1996 óta már negyedszer – nem tudott nyerni.

Allegrinek nem kellett új csapatot építenie, az újak közül csak Patrice Evra és Álvaro Morata került az alaptizenegybe. Ennek is köszönhetően a Juve az első öt fordulóban ötször nyert, méghozzá kapott gól nélkül, majd a hatodikban 3-2-re megverte legnagyobb riválisát, az addig szintén százszázalékos AS Romát. (Némi „szerencsével". Carlos Tévez két büntetője előtt csupán a Juventus legelfogultabb hívei láttak szabálytalanságot.) Az őszi idény végén kicsit

lassított a listavezető – a Sampdoria elleni döntetlennel huszonöt, sorozatban megnyert bajnoki meccs után veszített pontokat pályaválasztóként –, ám így is hárompontos előnye volt féltávnál. Utólag azt mondhatjuk: csak hárompontos. Mert miután az AS Roma, részben sérülések, részben az Afrikai Nemzetek Kupáján szereplő Gervinho távolléte miatt, hétről hétre vergődött, a fehér-fekete csíkosak alig veszítettek pontot. Különösen értékes skalpnak számított a nápolyi, hiszen másfél évtized után nyert ismét a Juve a San Paolo Stadionban.

Carlos Tévez húsz bajnoki gólja egyikét ünnepli

Carlos Tévez bizonyult az idény legjobb játékosának, húsz gólig jutott. A nyáron visszament Argentínába, a Bocához, miután két év alatt két bajnoki címet nyert a Juventusszal. Rajta kívül különösen a védelem pillérei, Buffon, Bonucci és Chiellini, valamint a középpályás Pogba játszottak kiemelkedően. A keret: Gianluigi Buffon (33), Marco Storari (5) kapusok, Leonardo Bonucci (34/3), Stephan Lichtsteiner (32/3), Giorgio Chiellini (28), Angelo Ogbonna (25), Patrice Evra (21/1), Martín Cáceres (10/1), Andrea Barzagli (10), Paolo De Ceglie (2) védők, Roberto Pereyra (35/4), Claudio Marchisio (35/3), Arturo Vidal (28/7), Paul Pogba (26/8), Simone Padoin (25), Andrea Pirlo (20/4), Simone Pepe (12/1), Stefano Sturaro (12/1), Kwadwo Asamoah (7), Rômulo (4), Mattia Vitale (2) középpályások, Carlos Tévez (32/20), Fernando Llorente (31/7), Álvaro Morata (29/8), Kingsley Coman (14), Alessandro Matri (5) csatárok.

Quadruplé (Negyedszer is) – hirdette az idény utolsó díjkiosztója Párizsban a PSG dicsőségét. A sorozatban a harmadik bajnoki címét nyerő gárda minden trófeát elhódított, amit csak lehetett: év elején a tulajdonképpeni a francia Szuperkupát – ennek Bajnokok Trófeája (Trophée des Champions) a neve –, aztán a Ligakupát és a második ligás AJ Auxerre ellen a Francia Kupát. Ebből, illetve abból a nem elhanyagolható tényből, hogy a PSG nyolcpontos előnnyel szerezte meg az újabb bajnoki elsőséget, aligha találnánk ki, hogy az idény első részében csak üldözte a tabellán két déli riválisát, az Olympique Lyonnais-t és az Olympique Marseille-t. Eleinte az OM, aztán az OL vezetett, a PSG csupán a 30. fordulóban állt először az élre, miután Zlatan Ibrahimović mesterhármasával megverte a Lorient gárdáját. Lauren Blanc együttese attól kezdve már nem is veszített pontot, azaz huszonhetet gyűjtött kilenc mérkőzésen. Ugyanebben a szakaszban a Lyon csak húszat, a Marseille tizenötöt. Világosan nyomon követhető, hogy az argentin Marcelo Bielsa által vezényelt OM mikor bukta el a bajnoki csatát: áprilisban, amikor négyből négy bajnoki találkozót elveszített.

Így aztán az UNFP-nél, a francia hivatásos játékosok szövetségénél hiába kapta még két lyoni, a gólkirály Antoine Lacazette és Nabil Fekir az Év játékosának, illetve az Év fiatal játé-

kosának járó díjat, hiába választotta ugyanez a testület a marseille-i Steve Mandandát az Év kapusának, hiába adta klubtársa, Dimitri Payet a legtöbb gólpasszt, a bajnoki aranyat a Paris Saint-Germain nyerte. Amúgy nem érdemtelenül. A párizsiak akkor játszottak a legjobban, amikor arra a legnagyobb szükség volt: a hajrában. Különösen Ibrahimović, valamint Edinson Cavani, aki a bajnokság utolsó kilenc fordulójában tíz gólt is szerzett. Az idény kulcsmérkőzése az április ötödikei, marseille-i rangadó volt, amelyen az OM kétszer is vezetett André-Pierre Gignac góljaival, de a vendégek előbb Matuidi, majd Marquinhos egy-egy találatával egyenlítettek, végül Jérémy Morel öngólja a PSG javára döntötte el a mérkőzést.

Fekir a PSG braziljaival, Thiago Silvával, Luizzal és Marquinhossal

Laurent Blanc szinte az előző idénybeli alapcsapattal nyerte meg az újabb bajnoki címet, az egyetlen erősítést a Chelsea-től érkező brazil, David Luiz jelentette. Nem voltak beilleszkedési gondjai három honfitársa, Thiago Silva, Marquinhos és Maxwell között játszva. Az alaptizenegybe mindössze egy francia, Blaise Matuidi fért be. A keret: Salvatore Sirigu (34), Nicolas Douchez (5) kapusok, David Luiz (28/2), Maxwell (26/3), Thiago Silva (26/1), Marquinhos (25/2), Gregory van der Wiel (25/1), Lucas Digne (15), Serge Aurier (14), Zoumana Camara (8/1) védők, Blaise Matuidi (35/4), Javier Pastore (34/5), Marco Verratti (32/2), Lucas Moura (29/7), Thiago Motta (27), Yohan Cabaye (24/1), Adrien Rabiot (21/4) középpályások, Edinson Cavani (34/18), Ezequiel Lavezzi (31/8), Zlatan Ibrahimović (24/19), Jean-Christophe Bahebeck (15/2) csatárok.

Neymar Junior

Miután az FC Barcelona „üres kézzel” zárta a 2013–2014-es idényt, a következőben megint telepakolt egy részt az egyesületi múzeumban. Luis Enriqué-nek sikerült az, ami korábban a klub edzői közül csak Pep Guardiolának: megnyerte a Bajnokok Ligáját, a bajnokságot, és a Király Kupát is.

Mivel néhány lappal előrébb az Év csapataként felidézzük a Barcelona idényét, itt csak felsoroljuk a bajnoki cím megnyerésében szerepet kapó játékosait: Claudio Bravo (37), Jordi Masip (1) kapusok, Daniel Alves (30), Jérémy Mathieu (28/2), Javier Mascherano (28), Gerard

Piqué (27/5), Jordi Alba (27/1), Adriano (16), Marc Bartra (14/1), Martín Montoya (8), Douglas (2), Thomas Vermaelen (1) védők, Sergio Busquets (33/1), Ivan Rakitić (32/5), Xavi (31/2), Rafinha (24/1), Andrés Iniesta (24), Sergi Roberto (12) középpályások, Lionel Messi (38/43), Pedro (35/6), Neymar (33/22), Luís Suárez (27/16), Munir (10/1), Sandro (7/2) csatárok.

A nagy trió: Luis Suárez, Neymar és Lionel Messi

Döbbenetes, hogy Lionel Messi 43 gólja sem volt elég a gólkirályi címhez, ugyanis Cristiano Ronaldo még nála is többet, 48-at rúgott, illetve fejelt. A La Liga történetében ennél jobb teljesítményre csupán egyetlen játékos volt képes: Messi 2011–2012-ben, ötvenig jutva. A Real Madrid 118 gólt szerzett az idényben, a 38 kapottal szemben, de a Barcelonának még jobb volt a gólkülönbsége: 110-21. CR7 mögött Karim Benzema (15), valamint James Rodriguez és Gareth Bale (13-13) végzett a házi góllövőlistán, hárman együtt nem szereztek annyi találatot, mint a portugál. Talán éppen ebben volt jobb a Barça: ameddig a csatársor Messin kívüli két tagja, Suárez és Neymar 38 gólt szerzett együtt, addig a BBC trió BB-je csupán 28-at. Carlo Ancelotti hiába hódította el 2014-ben a BL-t és a Király Kupát, hiába lett az UEFA Szuperkupa győztese és klubvilágbajnok, mivel tavasszal egyetlen trófeát sem nyert, menesztették. Csapata a 10. és 25. forduló között vezette a La Liga tabelláját, de miután kikapott Bilbaóban, a Barcelona előzött, s már nem is engedte át a helyét.

Három esztendős szünet után ismét a Zenit lett Oroszország labdarúgóbajnoka. A portugál André Villas-Boas legénysége egyaránt hét ponttal előzte meg a második CSZKA Moszkvát és a harmadik FK Krasznodart. Még ennél is fontosabb, hogy a második fordulótól kezdve végig az élen állt, de az elsőben is nyert. Mi több: rekordot állított fel az orosz élvonalban azzal, hogy az első nyolc mérkőzését megnyerte. (A korábbi csúcsot 2008 óta a Rubin Kazany tartotta a hét győzelemmel.)

A csapat legfontosabb játékosa, a brazil Hulk megszerezte a gólkirályi címet, köszönhetően a CSZKA elleni szentpétervári rangadón elért duplájának, valamint az elsőséget biztosító, UFA elleni döntetlent kialakító találatának is. A bajnokcsapat névsora az alábbi volt: Jurij Lodigin (28) Vjacseszlav Malafejev (2) kapusok, Ezequiel Garay (28/1), Domenico Criscito (25/2), Nicolas Lombaerts (24), Igor Szmolnyikov (23/4), Luís Neto (20), Alekszandr Anjukov (17), Anatolij Tyimoscsuk (11/3), Pavel Mogilevec (9) hátvédek, Oleg Satov (28/4), Axel Witsel (28/4), Javi García (24/3), Alekszandr Rjazancev (20/1), Viktor Fajzulin (14/1), Andrej Arsavin (14/1) középpályások, Hulk (28/15), Danny (28/3), José Salomón Rondón (26/13), Alekszandr Kerzsakov (14/3), Ramil Şzejdayjev (5). Az alaptizenegy tíz mezőnyjátékosából csupán Igor

Szmolnyikov és Oleg Satov orosz. A hagyományos „33-as” listán az első és a második csapatba összesen tíz Zenit-játékos került be, Garay, Lombaerts, Criscito, Satov, Danny és Hulk a legjobb tizenegybe, Lodigin, Szmolnyikov, Javi García és Rondón a „tartalékba”.

Argentínában ősszel „átmeneti” bajnokságot játszottak, a korábban Aperturának nevezett szakaszt most Transiciónnak, hivatalosan – az egykori egészségügyi miniszter tiszteletére – Torneo Doctor Ramón Carrillónak nevezték el. A rajtot elhalasztották a szövetség korábbi elnökének, Julio Grondonának a halála miatt, a szezon végül augusztus 8. és december 14. között tartott.

A bajnokságot a Racing nyerte meg, két ponttal megelőzve a River Plate-et. Az idény legjobbjának az Olaszországból hazatért **Diego Militó**t választották, aki azt mondta a diadal után: „Nagyon különleges siker ez nekem, hiszen imádom a klubot, itt kezdtem játszani, itt tanultam meg mindent.” A 2014-es keretből egyedüliként tagja volt a Racing előző, 2001-es bajnokcsapatának is, a szurkolók boldogan hirdették: „Visszatért Diego, visszatért a bajnoki cím”. Története egy sorba volt illeszthető: éppen olyan sikeresen tért vissza korábbi klubjához Európából, mint korábban Juan Sebastián Verón az Estudianteshez, Maxi Rodriguez a Newell’s Old Boyshoz vagy Juan Román Riquelme a Boca Juniorshoz.

Militón kívül kitűnően játszott a Rivertől kölcsönvett Gustavo Bou, aki tíz gólt szerzett a 19 fordulóban. Mellettük a kapus Sebastian Saja, a védő Ezequiel Videla és Luciano Lollo, valamint Ricardo Centurión számított a kék-fehérek erősségének. A fiatal edző, Diego Cocca alaptizenegye így festett: Sebastián Saja – Iván Pillud, Luciano Lollo, Yonathan Cabral, Leandro Grimi – Gastón Díaz, Ezequiel Videla, Nelson Acevedo, Ricardo Centurión – Gustavo Bou, Diego Milito. A szűk kerethez tartozott még Luciano Aued, Marcos Acuña és Gabriel Hauche.

Fábio kapus és társai a Cruzeiro sikerét ünneplik

A brazil Dagoberto (Dagoberto Pelentier de Jesus) nem tartozik az Európában ismert futballisták közé, soha nem játszott sem a mi kontinensünkön, sem a brazil A válogatottban. Még az ottani sajtóban is ritkán volt főszereplő. A 2014-es brazil bajnoki idény végén mégis ünnepelték: a modern, ligarendszerű bajnokság bevezetése óta elsőként nyert öt bajnoki címet. Egyet az Atlético Paranaensével (2001), kettőt a São Paulo FC-vel (2007, 2008) és kettőt a

Cruzeiróval (2013, 2014). Még a régmúlt időket, a vitatott státusú országos bajnoki címeket is beleértve, mindössze három, ötszörös bajnok volt addig: Lima, Pepe és Pelé, a Santos triója.

A Marcelo Oliveira által irányított Belo Horizonte-i gárda kilenc ponttal előzte meg a São Paulo FC-t, tízzel az Internacionalt és a Corinthianst – aligha férhetett kétség sikeréhez.

A bajnokcsapat kerete az alábbi volt: Fábio (30) kapus, Egidio (25), Mayke (25), Léo (22/2), Dedé (19/2), Ceará (14), Manoel (10/1), Bruno Rodrigo (7), Miguel Ángel Samudio (5) védők, Henrique (25), Everton Ribeiro (24/4), Lucas Silva (21/1), Ricardo Goulart (20/11), Nílton (19/2), Alisson (15/3), Marquinhos (14/2), Marlone (11), Júlio Baptista (9/4), Willian Farias (8), Tinga (6), Eurico (1), José Élber (1) középpályások, Marcelo Moreno (25/13), Willian (21/1), Dagoberto (20/3), Borges (10/2), Luan (4), Hugo Ragelli (1/1), Judivan (1) csatárok.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

A FIFA a szégyenpadra került

Kétségtelen, hogy a világ legnagyobb sportszervezetei közül több is besározódott az elmúlt években. Jó néhány döntés esetében vetődött fel a korrupció vagy akár a csalás gyanúja. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság, a Nemzetközi Atlétikai Szövetség és – a futballrajongók számára: sajnos – a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség is érintett lett.

A 2006-os és a 2010-es világbajnokság rendezési jogának odaítélése körüli botrányok után a következőkre is árnyék vetült: a vizsgálatok szerint a 2014-es brazíliai, a 2018-as oroszországi és a 2022-es katari világbajnokság helyszínkijelölése sem volt tiszta. A különböző vizsgálatok fényt derítettek egyéb visszaélésekre is.

2014 őszén készült el az a jelentés, amely világossá tette, hogy szabálytalanságok övezték a 2018-as és a 2022 kandidálási eljárást. A nyomozást vezető amerikai ügyvéd, Michael Garcia „különösen sok" visszaélést tárt fel. Ám a FIFA etikai bizottsága nem kívánta nyilvánosságra hozni a dokumentumot, Hans-Joachim Eckert, a bizottság vezetője csupán egy 42 oldalas kivonatot publikált belőle. Ráadásul az etikai bizottság nem talált olyan megállapítást az elkészített anyagban, amely alapján meg kellett volna ismételni a rendezésre kiírt pályázatokat. A Német Labdarúgó Liga (tehát nem a szövetség, a DFB!) elnöke, Reinhard Rauball lemondásra szólította fel Joseph Blatter FIFA-elnököt, és azt javasolta az UEFA-nak, hogy lépjen ki a FIFA-ból, amennyiben a jelentést nem hozzák nyilvánosságra teljes terjedelmében.

Addigra már kitört a Michel Platini, az egykori világklasszis futballistából lett UEFA-elnök körüli botrány. Az akkoriban többször is oknyomozó cikkekkel, leleplezésekkel jelentkező *Sunday Times* azzal vádolta meg, hogy Picasso-festményt kapott ajándékba az oroszoktól a 2018-as

vb-rendező megválasztásakor a voksáért cserébe. – „Több mint tiszta vagyok. Nem kaptam sem Picassót, sem aranyrudat, sem olajat, sem pedig gázt" – vicceskedett Platini, aki akkoriban még nyeregben érezte magát, s fúrta Blattert, akinek a helyére pályázott: „A megbecsülésem és a barátságom Seppé, de mindig akadtak kisebb konfliktusok az UEFA és a FIFA elnöke között, s ez most sincsen másként. Nem ugyanazt gondoljuk. És a FIFA megítélése most nagyon rossz."

Az amerikaiak nem csináltak titkot abból, hogy szívesen rendeznék meg bármelyik világbajnokságot. Alkalmasint van összefüggés az onnan induló vizsgálatok és támadások között. 2015 áprilisában ottani szenátorok egy csoportja újabb frontot nyitott: levelet írtak a FIFA-nak azt indítványozva, hogy vegye el az oroszoktól a 2018-as rendezési jogot „Moszkvának az ukrán válságban játszott szerepe és Ukrajna területi egységének folyamatos megsértése miatt".

Május végén minden korábbinál komolyabbra fordult az ügy. A szavahihetőségére, információi hitelességére nagyon kényes *BBC* az amerikai igazságügy-minisztert, Loretta Lynchet idézve azt írta, bizonyítékokat találtak arra, hogy a FIFA vezetői csúszópénzt fogadtak el például a 2010-es dél-afrikai világbajnokság odaítélése kapcsán. De ugyanígy a FIFA 2011-es elnökválasztásakor és a 2016-os, centenáriumi Copa América előkészítése során is. Azokban a napokban néhány órán belül hét sportvezetőt tartóztattak le Svájcban, további hetet korrupcióval vádoltak meg. A legsúlyosabb esetben valaki 24 éven át fogadott el kenőpénzeket, több mint 150 millió dollár értékben.

Svájcban indult egy másik vizsgálat is, az akkori következő két világbajnokság körülményeinek kivizsgálására. Sepp Blatter akkor még nem érezte a bajt. Annyira nem, hogy két nappal később újraválasztatta magát a FIFA elnökének. A nemzetközi sajtó nem kímélte az idős – és tegyük hozzá: a magyar labdarúgással csak jót tevő – sportvezetőt. A *The Times* ezt írta: „Nem tudjuk, hogy a jordán Ali bin al-Husszein herceg tudta volna-e szolgálni megfelelően a FIFA-t, azt viszont biztosan tudjuk, hogy Joseph Blatter nem tudja, és nem is fogja tudni." A *Telegraph* még keményebb hangot ütött meg: „Most már csupán az a kérdés, hogy a nyomozás megbuktatja-e Blattert, illetve hogy az angol FA, valamint az UEFA más tagszövetségei valóra váltják-e fenyegetéseiket, s valóban bojkottálják a világbajnokságot vagy kivonulnak a FIFA-ból." A *Gazzetta dello Sport* sem finomkodott: „Blatter törvénye: a mocsokban is ő a győztes. A másik jelölt, Ali herceg visszalépett, a FIFA Blatter kezében maradt, a gondjai azonban ezzel még nem értek véget." A többihez képest kisebb példányszámú *Le Journal de la Haute-Marne* még nagyobbat állított: „Joseph Blatter papíron győzött. A régi-új FIFA-elnök azonban egy féregrágta széken ül, erkölcsi tekintélyét teljesen elveszítve." A madridi *AS* világosan fogalmazott: „Blatter a második menetben legyőzte Alit. Most az FBI ellen kell megvédenie a címét."

Blatter újabb „királysága" már csak alig több mint egy héten át tartott. Június 2-án lemondott posztjáról, de jelezte, hogy rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményezi, s addig, várhatóan 2016. február 26-ig ő látja el az elnöki teendőket. Néhány héttel később a *New York Times*ban jelent meg először, hogy szövetségi nyomozás folyik az Egyesült Államokban Sepp Blatter ellen. A FIFA etikai bizottsága végül 2015 októberében lépett, 90 napra felfüggesztette tisztségéből Blattert, valamint Michel Platinit, az UEFA elnökét, egyben FIFA-alelnököt, aki a vádak szerint kétmillió svájci frankot kapott Blattertől 2011 februárjában. Jellemző az akkori viszonyokra: a FIFA etikai bizottsága azt is jelezte, hogy ez a felfüggesztés nincsen hatással az elnöki posztra kandidáló Platini jelöltségére – arról egy másik bizottságnak kell állást foglalnia.

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Cavani, Chantome, Matuidi, Thiago Silva, David Luiz, Sirigu. Elöl: Cabaye, Aurier, Ongenda, Maxwell, Lavezzi

A Bayern München. Hátul, balról: Neuer, Xabi Alonso, Benatia, Lewandowski, Højbjerg, Boateng. Elöl: Ribéry, Robben, Bernat, Rafinha, Kurt

A Chelsea FC. Hátul, balról: Diego Costa, Remy, Matics, Terry, Čech, Ivanovics. Elöl: Azpilicueta, Mikel Obi, Boga, Aké, Hazard

A Juventus FC. Hátul, balról: Buffon, Bonucci, Ogbonna, Caceres, Llorente, Pogba. Elöl: Lichtsteiner, Pirlo, Evra, Marchisio, Tévez

A Cruzeiro. Hátul, balról (csak a játékosok): Henrique, Lucas Silva, Bruno Rodrigo, Nilton, Léo, Alex, Elisson, Júlio Baptista, Manoel, Fábio, Dagoberto. Elöl: Ricardo Goulart, Mayke, Egídio, Everton Ribeiro, Willian, Marcelo Moreno, Marlone, Neílton, Breno Lopes, Judivan, Eurico

A Barcelona. Hátul, balról: Ter Stegen, Mascherano, Rakitić, Busquets, Piqué. Elöl: Messi, Daniel Alves, Neymar, Iniesta, Luís Suárez, Jordi Alba

AZ ÉV CSAPATA

A példátlan második triplázás

Pep Guardiolától gyerekkori barátja és mentora, Tito Vilanova vette át 2012 nyarán a Barcelona irányítását, aki bajnoki címmel zárta egyetlen vezetőedzői idényét. Rákbetegsége miatti lemondása után az argentin Gerardo „Tata" Martino következett, aki ugyan a spanyol Szuperkupa megnyerésével jól kezdett a Barça élén, sőt, klubrekordot állított fel azzal, hogy veretlen maradt az első huszonegy mérkőzésén, de aztán az igazán fontos sorozatokat tekintve üres kézzel zárta az idényt. Nem volt meglepő a menesztése, viszont az, hogy két hónappal később ő vehette át a világbajnoki ezüstérmes argentin válogatottat, minden kétséget kizáróan jelzi: Lionel Messi elégedett volt a trénerrel.

Messi és Neymar tökéletes egyetértésben

Luís „Lucho" Enrique a 2013–2014-es idényben a Celta Vigót dirigálta, az volt az első munkája a spanyol élvonalban. A visszavonulása után előbb a Barcelona második csapatánál dolgozott – ő vette át a gárdát Pep Guardiolától, amikor a korábbi játékostárs előrelépett az első csapathoz –, majd 2011–2012-ben az AS Roma edzője volt. Érkezése kicsit megosztotta a katalán klub szurkolóit, csak kevesen gondolták, hogy olyan idény kezdődik, amelynek sikerei vetélkednek majd a 2008–2009-esével.

AZ EDZŐ

A Real Madrid és a Barcelona sztárja is volt

LUÍS ENRIQUE Martínez García 1970. május 8-án született Gijónban. 1981 és 1991 között a Sporting Gijón tagja volt, közben négy éven át a La Braña csapatában is játszott, kölcsönjátékosként. 1991 és 1996 között a Real Madrid, 1996 és 2004 között a Barcelona mezét viselte. Három bajnoki címet nyert (1994–1995, 1997–1998, 1998–1999), háromszor nyerte el a Király Kupát (1992–1993, 1996–1997, 1997–1998), volt KEK- (1997) és UEFA Szuperkupa-győztes (1997). A spanyol válogatottban (1991–2002) 62 mérkőzésen 12 gólt szerzett, három világ- és egy Európa-bajnokságon játszott. Edzői pályafutása során előbb a Barcelona B (2008–2011), aztán az AS Roma (2011–2012), a Celta Vigo (2013–2014), a Barcelona (2014–2017) kispadján ült. 2018 óta, egy rövid megszakítással, a spanyol válogatott szövetségi kapitánya. Edzőként kétszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016), háromszoros spanyol Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), a Bajnokok Ligája győztese (2015), UEFA Szuperkupa-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015).

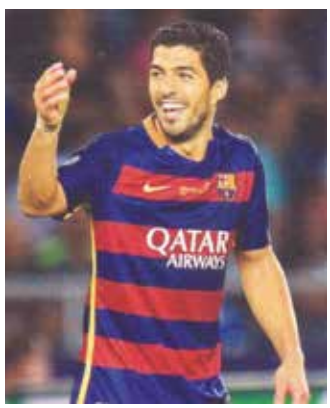
A Barcelona megnyerte a spanyol bajnokságot és az országos kupát. A La Ligában a spanyol futball történetének egyik legnagyobb párharcát vívta a Carlo Ancelotti által dirigált Real Madriddal, a katalánok 94 pontot és 110 gólt, a „madridisták" 92 pontot és 118 gólt szereztek az idényben. A Barça az első nyolc fordulóban 22 pontot gyűjtve rajtolt, Claudio Bravo, az idény előtt szerződtetett chilei kapus egyetlen gólt sem kapott. Ám október 25-én a Real Madrid 3-1-re megnyerte a bajnoki szezon első El Clásicóját. A Barcelona elveszítette magabiztosságát, kikapott a Celtától is – viszont utána veretlen maradt az esztendő végéig.

A chilei Claudio Bravo tökéletesen kezdte barcelonai pályafutását

Újévkor még a Real Madrid állt jobban, noha egy mérkőzéssel kevesebbet játszott, négypontos előnyre tett szert. Ez volt az az időszak, amelyben Luís Enrique fegyelmezési szándékkal a kispadra ültette Lionel Messit. Nem volt nyugodt az élet a Camp Nouban, a klub elveszítette a jogi csatát a FIFA-val az átigazolási ügyek miatti büntetése kapcsán, aztán a vezetőség menesztette Andoni Zubizarretát, a sportigazgatót, minek hatására lemondott a helyettese, Carles Puyol is. Mindezek következményeként a megbízott elnök, Josep María Bartomeu előrehozott választásokat írt ki az elnöki posztért a nyárra.

A bajban erősödött a csapat egysége. A Barcelona egymás után nyerte – mégpedig nagy gólkülönbséggel – a mérkőzéseit, sőt márciusban a Camp Nouban győzött a tavaszi El Clásicón. Az első 2015-ös fordulóban a Real Sociedadtól elszenvedett váratlan idegenbeli vereség után a gárda a következő húsz bajnoki mérkőzéséből tizennyolcat megnyert. Méghozzá nem is akármilyen játékkal! A futballtörténelemben ritkaság – mi több, addig példátlan volt –, hogy a kor legjobb argentin, brazil és uruguayi csatára egy klubban játsszon. **Luís Suárez** a 2014-es világbajnokság után kapott eltiltása miatt csak az októberi, a Bernabéuban rendezett El Clásicón mutatkozhatott be a csapatban bajnoki mérkőzésen, ám az összeszokás hónapjai után fantasztikus formában futballozott a trió. A teljes bajnoki idényben Lionel Messi 43, Neymar 22, a később bekapcsolódó Suárez 16 gólig jutott.

A Barcelona hívei úgy gondolták, az idény csak a Bajnokok Ligája megnyerésével lehet teljes. Minden idők egyik legerősebb Barcelonája lenyűgözően menetelt a „királykategóriában" is, a Paris Saint-Germain, az Ajax és az APOEL Nicosia előtt megnyerte a csoportját, majd az egyenes kieséses szakaszban a Manchester Cityt, az újra megkapott PSG-t és végül a Bayern Münchent ejtette ki. Az első kettőt kettős győzelemmel, a bajorok ellen a 3-0-ra megnyert hazai meccs után 5-3-as összesítéssel.

A döntőben következett a Juventus, amely a Borussia Dortmund és az AS Monaco búcsúztatása után megfosztotta a Real Madridot a címvédés lehetőségétől.

A berlini Olympiastadionban a Barça a legerősebb tizenegyével kezdhetett. Mindez azt jelentette, hogy Marc-André ter Stegen védett, mivel Luís Enrique a bajnokságban a chilei Claudio Bravót, ellenben a kupamérkőzéseken a fiatal német kapust szerepeltette. Kezdett Ivan Rakitić is, emiatt a veterán, 150 Bajnokok Ligája-mérkőzést számláló Xavi csak a kispadra ült le – de akkoriban már ez volt a megszokott. Ráadásul a katalánok szempontjából telitalálatnak bizonyult, hogy Luís Enrique a horvát középpályás mellett döntött, hiszen Rakitić a negyedik percben megszerezte a vezetést. A Barcelona korábban még soha nem szerzett ilyen gyorsan gólt a Bajnokok Ligája döntőjében.

Sokáig nem született újabb találat, aztán a második félidő tizedik percében a spanyol Álvaro Morata kiegyenlített. De utána újra a Barça következett: Lionel Messi lövését Gianluigi Buffon még kiütötte, ám Luís Suárez a kapuba küldte a labdát. Tulajdonképpen ez döntötte el a mérkőzést, noha az utolsó akcióból, az utolsó lövéssel Neymar még növelte a gólok számát. Fontos találata volt ez a brazilnak: ezzel a 2014–2015-ös Bajnokok Ligája-idény társgólkirálya lett Lionel Messivel és Cristiano Ronaldóval.

Barcelona a sikerrel a nyolcadik olyan csapat lett, amely a diadala tavaszán triplázni tudott, azaz megnyerte a BEK-et vagy a BL-t, valamint az országos bajnokságot és kupát. Először ez a skót Celticnek sikerült, az 1966–1967-es idényben, majd 1972-ben a Johan Cruyff vezette legendás Ajax vitte véghez ezt a bravúrt. Ezt követően 1988-ban a PSV Eindhoven, majd tizenegy évvel később a Manchester United triplázott. 2009-ben a Barça, 2010-ben az Internazionale, 2013-ban pedig a Bayern München csatlakozott. 2015-ös sikerével a Barcelona lett az első olyan gárda, amely kétszer is triplázott. (2020-ban a Bayern München ezt megismételte.)

A Barcelona a BL-döntőben szereplő játékosai

MARC-ANDRÉ TER STEGEN: 1992. április 30-án született Mönchengladbachban. Egyetlen németországi klubja a Borussia Mönchengladbach volt (1996–2014), azóta az FC Barcelona kapusa. Négyszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), négyszeres spanyol Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Bajnokok Ligája győztese (2015), UEFA Szuperkupa-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015). A német válogatottban 2012 óta 24 mérkőzésen védett, a Konföderációs Kupa győztese (2017), nem játszó kerettag a 2016-os Eb-n és a 2018-as vb-n.

DANIEL ALVES da Silva: 1983. május 6-án született Juazeiróban, Brazília Bahia államában. Klubjai a Juazeiro (1996–1998), a Bahia (1998–2002), a Sevilla (2002–2008) a Barcelona (2008–2016), a Juventus (2016–2017), a Paris Saint-Germain (2017–2019) voltak, 2019 óta a São Paulo FC jobbhátvédje. A Copa Nordeste győztese (2002), hatszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016), ötszörös spanyol Király Kupa-győztes (2006–2007, 2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016), olasz bajnok (2016–2017), Olasz Kupa-győztes (2016–2017), kétszeres francia bajnok (2017–2018, 2018–2019), Francia Kupa-győztes (2017–2018), francia Ligakupa-győztes (2017–2018), háromszoros BL-győztes (2009, 2011, 2015), kétszeres UEFA-kupa-győztes (2006, 2007), négyszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2006, 2009, 2011, 2015), há-

romszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). A brazil válogatottban 2006 óta 118 mérkőzésen nyolc gólt szerzett. A Copa América kétszeres győztese (2007, 2019), a Konföderációs Kupa kétszeres győztese (2009, 2013), vb-elődöntős (2014), vb-résztvevő (2010).

JAVIER Alejandro MASCHERANO: 1984. június 8-án született az argentínai San Lorenzóban. Klubjai a River Plate (1999–2005), a Corinthians (2005–2006), a West Ham United (2006–2007), a Liverpool FC (2007–2010), az FC Barcelona (2010–2018) és a Hepej China Fortune (2018–2019) voltak, 2020 óta az Estudiantes tagja. Argentin bajnok (2004 Clausura), brazil bajnok (2005), ötszörös spanyol bajnok (2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018), ötszörös spanyol Király Kupa-győztes (2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), kétszeres BL-győztes (2011, 2015), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2011, 2015), kétszeres klubvilágbajnok (2011, 2015). Az argentin válogatottban (2003–2018) 147 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Kétszeres olimpiai bajnok (2008, 2012), vb-ezüstérmes (2014), vb-résztvevő (2006, 2010, 2018), a Copa América négyszeres ezüstérmese (2004, 2007, 2015, 2016).

IVAN RAKITIĆ: 1988. március 10-én született a svájci Rheinfeldenben. Klubjai a Möhlin-Riburg (1992–1995), az FC Basel (1995–2007), a Schalke 04 (2007–2011) a Sevilla (2011–2014) és a Barcelona (2019–2020) voltak, 2020-ban visszatért a Sevillához. A Svájci Kupa győztese (2006–2007), négyszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), négyszeres spanyol Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Bajnokok Ligája győztese (2015), Európa-liga-győztes (2014), UEFA Szuperkupa-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015). A horvát válogatottban 2007 óta 106 mérkőzésen 15 gólt szerzett. Világbajnoki ezüstérmes (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2008, 2012, 2016).

LUÍS Alberto SUÁREZ Diaz: 1987. január 24-én született az uruguayi Saltóban. Klubjai a Nacional (2003–2006), a Groningen (2006–2007), az AFC Ajax (2007–2011), a Liverpool FC (2011–2014) és a Barcelona (2019–2020) voltak, majd az Atléticóhoz igazolt. Uruguayi bajnok (2005–2006), holland bajnok (2010–2011), a Holland Kupa győztese (2009–2010), az angol Ligakupa győztese (2011–2012), négyszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), négyszeres spanyol Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), a Bajnokok Ligája győztese (2015), UEFA Szuperkupa-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015). Az uruguayi válogatottban 2007 óta 113 mérkőzésen 59 gólt szerzett. A Copa América győztese (2011), vb-negyedik (2010), vb-szereplő (2014, 2018).

JÉRÉMY MATHIEU: 1983. október 29-én született a franciaországi Luxeuil-les-Bains-ben. Klubjai a Sochaux (2000–2005), a Toulouse (2005–2009), a Valencia (2009–2014), az FC Barcelona (2014–2017) és a Sporting CP (2017–2020) voltak. Francia Ligakupa-győztes (2003–2004), kétszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016), a Portugál Kupa győztese (2018–2019), a portugál Ligakupa kétszeres győztese (2017–2018, 2018–2019), a Bajnokok Ligája győztese (2015), UEFA Szuperkupa-győztes (2015), klubvilágbajnok (2015). A francia válogatottban (2011–2016) öt mérkőzésen játszott.

(ANDRÉS INIESTÁT 2005–2006-nál, XAVIT 2007–2008-nál, GERARD PIQUÉT, SERGIO BUSQUETSET, LIONEL MESSIT ÉS PEDRÓT 2008–2009-nél, NEYMART 2010–2011-nél, JORDI ALBÁT 2011–2012-nél bemutattuk.)

BAJNOKOK LIGÁJA

Iniesta negyedik megnyert döntője

A meglepetés erejével hatott, hogy a B csoportból nem tudott továbblépni a Liverpool FC, mert az FC Basel letaszította a második helyről. (Az első helyet a címvédő Real százszázalékos teljesítménnyel érte el, és ezt ezen a tornán egyetlen más induló sem mondhatta el magáról.) Az igencsak szeszélyes C-ben a latolgatók zöme bizonnyal nem a Monacót jósolta az élre, a Benficát meg sereghajtónak. Kiegyensúlyozott csoport volt, erre példa, hogy a lisszaboni „sasok” 4 pontot elvettek a hercegség csapatától. A H kvartettben a Lokit a selejtezőben nagy szerencsével elbúcsúztató BATE a hat meccsén 24 gólt kapott, ezzel szemben csupán kettőt hozott össze. Igaz, legyőzte a baszkokat.

Kevés meghökkentő eredmény született a nyolcaddöntőben, de a Bayern váratlanul fölényesen, hét góllal verte ki a Sahtart.

A francia liga csapatai leckét adtak a londoniaknak: a PSG idegenben szerzett góllal kiverte a Chelsea-t, a Monaco pedig az Arsenalt. A nyolc között madridi derbiket élvezhettek a szurkolók, azokon a „matracosok” nem tudtak elégtételt venni a riválisukon az előző évi döntőben átélt megpróbáltatásaikért.

A Bayern München és a Real Madrid, a 2013-as és a 2014-es győztes egyaránt az elődöntőben búcsúzott, utóbbi esetében eldőlt, hogy nem szakadt meg a sorozat, nem lesz címvédés a „királykategóriában”.

A berlini finálé mind a négy gólját légiósok szerezték, az egyetlen spanyol, Álvaro Morata – aki az elődöntőben korábbi klubja, a Real Madrid ellen is a kapuba talált – a Juventust segítette a találatával. A katalánok góljairól horvát, brazil és uruguayi ászuk gondoskodott. A Barcelona tíz év alatt negyedszer nyerte meg a serleget, ennek a korszaknak a legeredményesebb BL-szereplője volt. Érdekesség, hogy mind a négy döntőben egyedül Andrés Iniesta, míg három megnyert finálében

A vert sereg és a győztesek: a Juve és a Barcelona

Victor Valdés, Carles Puyol, Lionel Messi, Xavi, Pedro, Sergi Busquets és Gerard Piqué játszott.

Hárman osztoztak a legtöbb gólt elérőnek járó képzeletbeli koronán: Cristiano Ronaldo (Real Madrid), Lionel Messi (FC Barcelona) és Neymar (FC Barcelona). A fantasztikus trió minden tagja tízszer volt eredményes.

Xavit ünneplik társai a döntő után

2. selejtezőkör. Cliftonville FC–Debreceni VSC 0-0, 0-2

3. selejtezőkör. Debreceni VSC–BATE Boriszov 1-0, 1-3

Csoportkör

A csoport. Atlético Madrid–Juventus FC 1-0, 0-0, Olympiakosz Pireusz–Malmö FF 4-2, 0-2, Juventus–Olympiakosz 3-2, 0-1, Malmö FF–Atlético 0-2, 0-5, Atlético–Olympiakosz 4-0, 2-3, Juventus–Malmö FF 2-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 13 pont, 2. Juventus FC 10 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 9 pont, 4. Malmö FF 3 pont

B. csoport. Real Madrid–FC Basel 5-1, 1-0, Liverpool FC–Ludogorec Razgrad 2-1, 2-2, Basel–Liverpool 1-0, 1-1, Ludogorec–Real Madrid 1-2, 0,4, Real Madrid–Liverpool 1-0, 3-0, Basel–Ludogorec 4-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 18 pont, 2. FC Basel 7 pont, 3. Liverpool FC 5 pont, 4. Ludogorec Razgrad 4 pont

C csoport. AS Monaco–Bayer Leverkusen 1-0, 1-0, Zenit Szentpétervár–SL Benfica 1-0, 2-0, Bayer–Zenit 2-0, 2-0, Benfica–Monaco 1-0, 0-0, Monaco–Zenit 2-0, 0-0, Bayer–Benfica 3-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. AS Monaco 11 pont, 2. Bayer Leverkusen 10 pont, 3. Zenit Szentpétervár 7 pont, 4. SL Benfica 5 pont

D csoport. Borussia Dortmund–Arsenal FC 2-0, 0-2, RSC Anderlecht–Galatasaray SK 2-0, 1-1, Arsenal–Anderlecht 3-3, 2-1, Galatasaray–Borussia 0-4, 1-4, Arsenal–Galatasaray 4-1, 4-1, Borussia–Anderlecht 1-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Borussia Dortmund 13 pont, 2. Arsenal FC 13 pont, 3. RSC Anderlecht 6 pont, 4. Galatasaray SK 1 pont

E csoport. FC Bayern München–Manchester City 1-0, 2-3, AS Roma–CSZKA Moszkva 5-1, 1-1, CSZKA–Bayern 0-1, 0-3, Man City–Roma 1-1, 2-0, Bayern–Roma 2-0, 7-1, CSZKA–Man City 2-2, 2-1. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 15 pont, 2. Manchester City 8 pont, 3. AS Roma 5 pont, 4. CSZKA Moszkva 5 pont

F csoport. FC Barcelona–Paris Saint-Germain 3-1, 2-3, AFC Ajax–APOEL Nicosia 4-0, 1-1, PSG–Ajax 3-1, 1-1, APOEL–Barcelona 0-4, 0-1, Ajax–Barcelona 0-2, 1-3, APOEL–PSG 0-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 15 pont, 2. Paris Saint-Germain 13 pont, 3. AFC Ajax 5 pont, 4. APOEL Nicosia 1 pont

G csoport. Chelsea FC–Schalke 04 1-1, 5-0, Sporting CP–NK Maribor 3-1, 1-1, Maribor–Chelsea 1-1, 0-6, Schalke–Sporting 4-3, 2-4, Schalke–Maribor 1-1, 1-0, Chelsea–Sporting 3-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 14 pont, 2. Schalke 04 8 pont, 3. Sporting CP 7 pont, 4. NK Maribor 3 pont

H csoport. FC Porto–Sahtar Donyeck 1-1, 2-2, Athletic Bilbao–BATE Boriszov 2-0, 1-2, BATE–Porto 0-3, 0-6, Sahtar–Bilbao 0-1, 0-0, Porto–Bilbao 2-1, 2-0, BATE–Sahtar 0-7, 0-5. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 14 pont, 2. Sahtar Donyeck 9 pont, 3. Athletic Bilbao 7 pont, 4. BATE Boriszov 3 pont

Nyolcaddöntő. Paris Saint-Germain–Chelsea FC 1-1, 2-2 (hosszabbítás után idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a PSG), Manchester City–FC Barcelona 1-2, 0-1, Bayer Leverkusen–Atlético Madrid 1-0, 0-1 (tizenegyesekkel jutott tovább az Atlético), Juventus FC–Borussia Dortmund 2-1, 3-0, Schalke 04–Real Madrid 0-2, 4-3, Sahtar Donyeck–FC Bayern München 0-0, 0-7, Arsenal FC–AS Monaco 1-3, 2-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Monaco), FC Basel–FC Porto 1-1, 0-4

Negyeddöntő. Paris Saint-Germain–FC Barcelona 1-3, 0-2, Atlético Madrid–Real Madrid 0-0, 0-1, FC Porto–FC Bayern München 3-1, 1-6, Juventus FC–AS Monaco 1-0, 0-0

Elődöntő. FC Barcelona–FC Bayern München 3-0, 2-3, Juventus FC–Real Madrid 2-1, 1-1

Döntő

FC Barcelona–Juventus FC 3-1 (1-0)

2015. június 6., Berlin, Olimpiai Stadion, 70 442 néző. Jv.: Cüneyt Çakir (török)

FC Barcelona: Ter Stegen – D. Alves, Piqué, Mascherano, J. Alba – Rakitić (Mathieu, 91.), Busquets, Iniesta (Xavi, 78.) – Messi, Suárez (Pedro, 96.), Neymar

Juventus FC: Buffon – Lichtsteiner, Barzagli, Bonucci, Evra (Coman, 89.) – Marchisio, Pirlo, Vidal (Pereyra, 79.), Pogba – C. Tévez, Morata (Llorente, 85.)

Gólszerzők: Rakitić (4.), Morata (55.), Suárez (68.), Neymar (97.)

EURÓPA-LIGA

A Sevilla különjutalmat kapott a győzelemért

A szokásossá váló gigantikus mezőny, az UEFA 54 tagországának 195 együttese lépett pályára a sorozat különböző periódusaiban, s bár nem nevezhetjük valamennyit kupaesélyesnek, ám azért jócskán akadt közöttük olyan, amelyik bevallottan a serleg begyűjtését tűzte ki céljául. A három magyar közül a legelfogadhatóbban a DVTK teljesített, elérte a 3. selejtezőkört, ott azonban a kubányi „kozákok" nagyon kitömték a hálóját Debrecenben.

Unai Emery, a Sevilla edzője

A B csoportban apróbb meglepetésre az FC Bruges el tudta csenni az első helyet a Torinótól, ugyanez igaz a C-re is, csak abban a Beşiktaş halászta el a dicsőséget a Tottenham elől. Az E jelű négyesben a Panathinaikosz azzal sokkolta vérmes táborát, hogy sereghajtó lett, ellenben a Dinamo Moszkva valamennyi meccsét megnyerte. (Az oroszok bravúrját ezen a sorozaton egyik gárda sem tudta megismételni.) Az F kvartettből alig tudott továbbsurranni a Dnyepr, és ha valaki 2014 őszén azt jósolja, hogy Varsóig menetel, bizonnyal kikacagják, de a spanyolok fanatikusai sem nagyon bízhattak abban, látván az alapköri produkciókat, hogy a kedvenceik megvédik a trónusukat. Végül két klub zárta a

csoportkört pont nélkül, a Slovan Bratislava és Metaliszt Harkov, mindkettő bukdácsolása jókora megdöbbenést keltett.

Ha megnézzük, hogy a hajdani kétszeres szovjet bajnok az egyenes kieséses szakaszban mely alakulatokat búcsúztatta el (Olympiakosz, Ajax, FC Bruges, Napoli), nem is tűnik oly hihetetlennek a fináléba kerülése, viszont az utolsó lépést már nem tudta megtenni a győzelemig vezető úton. A Sevilla lett az első csapat, amely az Európa-liga megnyeréséért Bajnokok Ligája főtáblás helyet is kapott „jutalmul" a következő idényre. Mindkét csapat vezetett az első félidőben, ám a második játékrészben már csak Carlos Bacca talált a kapuba. Különlegesség, hogy nem a két gólt is szerző kolumbiai csatárt választották a végjáték legjobb futballistájának, hanem a karmestert, az argentin Ever Banegát. Miron Markevics, az ukránok edzője szerint a Sevilla sokkal tapasztaltabb volt a nemzetközi porondon, és ez döntött. Az andalúz gárda rekordot jelentő negyedik alkalommal diadalmaskodott a második számú európai kupában. José Antonio Reyes, a Sevilla középpályása ugyancsak negyedszer nyerte meg a trófeát, azonban csak kétszer a Sevillával (2014, 2015), kétszer pedig az Atléticóval (2010, 2012).

A Sevilla játékosai újra hazavitték a serleget

Két nyolcgólos „felezte el" a gólkirályi koronát: a brazil Alan (Red Bull Salzburg) és a belga Romelu Lukaku (Everton FC).

1. selejtezőkör. Sliema Wanderers–Ferencvárosi TC 1-1, 1-2, Diósgyőri VTK–Birkirkara 2-1, 4-1

2. selejtezőkör. Győri ETO–IFK Göteborg 0-3, 1-0, HNK Rijeka–Ferencvárosi TC 1-0, 2-1, Liteksz Lovecs–Diósgyőri VTK 0-2, 2-1

3. selejtezőkör. Diósgyőri VTK–FK Krasznodar 1-5, 0-3

Csoportkör

A csoport. Borussia Mönchengladbach–Villarreal CF 1-1, 2-2, FC Zürich–Apollón Limassol 3-1, 2-3, Villarreal–Zürich 4-1, 2-3, Apollón–Borussia 0-2, 0-5, Zürich–Borussia 1-1, 0-3, Villarreal–Apollón 4-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Borussia Mömchengladbach 12 pont, 2. Villarreal CF 11 pont, 3. FC Zürich 7 pont, 4. Apollón Limassol 3 pont

B csoport. FC Bruges–Torino FC 0-0, 0-0, HJK Helsinki–FC København 2-1, 0-2, Torino–HJK 2-0, 1-2, FCK–Bruges 0-4, 1-1, Torino–FCK 1-0, 5-1, Bruges–HJK 2-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bruges 12 pont, 2. Torino FC 11 pont, 3. HJK Helsinki 6 pont, 4. FC København 4 pont

C csoport. Beşiktaş JK–Tottenham Hotspur 1-0, 1-1, Aszterasz Tripolisz–Partizan Beograd 2-0, 0-0, Tottenham–Aszterasz 5-1, 2-1, Partizan–Beşiktaş 0-4, 1-2, Beşiktaş–Aszterasz 1-1, 2-2, Tottenham–

Partizan 1-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Beşiktaş JK 12 pont, 2. Tottenham Hotspur 11 pont, 3. Aszterasz Tripolisz 6 pont, 4. Partizan Beograd 2 pont

D. csoport. Red Bull Salzburg–Celtic FC 2-2, 3-1, Dinamo Zagreb–FC Astra Giurgiu 5-1, 0-1, Celtic–Dinamo 1-0, 3-4, Astra–Salzburg 1-2, 1-5, Salzburg–Dinamo 4-2, 5-1, Celtic–Astra 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Salzburg 16 pont, 2. Celtic FC 8 pont, 3. Dinamo Zagreb 6 pont, 4. FC Astra Giurgiu 4 pont

E csoport. Dinamo Moszkva–PSV Eindhoven 1-0, 1-0, Estoril Praia–Panathinaikosz 2-0, 1-1, PSV–Estoril 1-0, 3-3, Panathinaikosz–Dinamo 1-2, 1-2, Dinamo–Estoril 1-0, 2-1, PSV–Panathinaikosz 1-1, 3-2. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Moszkva 18 pont, 2. PSV Eindhoven 8 pont, 3. Estoril Praia 5 pont, 4. Panathinaikosz 2 pont

F csoport. FC Internazionale–Dnyepr Dnyepropetrovszk 2-1, 1-0, Qarabag FK–AS Saint-Étienne 0-0, 1-1, Dnyepr–Qarabag 0-1, 2-1, ASSÉ–Inter 1-1, 0-0, Inter–Qarabag 2-0, 0-0, Dnyepr–ASSÉ 1-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. FC Internazionale 12 pont, 2. Dnyepr Dnyepropetrovszk 7 pont, 3. Qarabag FC 6 pont, 4. AS Saint-Étienne 5 pont

G csoport. Feyenoord Rotterdam–Sevilla FC 2-0, 0-2, HNK Rijeka–Standard Liège 0-2, 2-0, Standard–Feyenoord 0-3, 1-2, Sevilla–Rijeka 1-0, 2-2, Feynoord–Rijeka 2-0, 1-3, Sevilla–Standard 3-1, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Feynoord Rotterdam 12, 2. Sevilla FC 11 pont, 3. HNK Rijeka 7 pont, 4. Standard Liège 4 pont

H csoport. Everton FC–VfL Wolfsburg 4-1, 2-0, FK Krasznodar–Lille OSC 1-1, 1-1, VfL–Krasznodar 5-1, 4-2, LOSC–Everton 0-0, 0-3, Everton–Krasznodar 0-1, 1-1, VfL–LOSC 1-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Everton FC 11 pont, 2. VfL Wolfsburg 10 pont, 3. FK Krasznodar 6 pont, 4. Lille OSC 4 pont

I csoport. SSC Napoli–Young Boys Bern 3-0, 0-2, Sparta Praha–Slovan Bratislava 4-0, 3-0, YB Bern–Sparta 2-0, 1-3, Slovan–Napoli 0-2, 0-3, Napoli–Sparta 3-1, 0-0, Slovan–YB Bern 1-3, 0-5. A csoport végeredménye: 1. SSC Napoli 13 pont, 2. Young Boys Bern 12 pont, 3. Sparta Praha 10 pont, 4. Slovan Bratislava 0 pont

J csoport. Dinamo Kijev–Aalborg BK 2-0, 0-3, Steaua Bucureşti–Rio Ave FC 2-1, 2-2, Aalborg–Steaua 1-0, 0-6, Rio Ave–Dinamo 0-3, 0-2, Dinamo–Steaua 3-1, 2-0, Aalborg–Rio Ave 1-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Kijev 15 pont, 2. Aalborg BK 9 pont, 3. Steaua Bucureşti 7 pont, 4. Rio Ave FC 4 pont

K csoport. Fiorentina–En Avant de Guingamp 3-0, 3-1, PAOK Szaloniki–Dinamo Minszk 6-1, 2-0, Guingamp–PAOK 2-0, 2-1, Dinamo–Fiorentina 0-3, 2-1, Fiorentina–PAOK 1-1, 1-0, Guingamp–Dinamo 2-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Fiorentina 13, 2. En Avant de Guingamp 10 pont, 3. PAOK Szaloniki 7 pont, 4. Dinamo Minszk 4 pont

L csoport. Legia Warszawa–Trabzonspor 2-0, 1-0, KSC Lokeren–Metaliszt Harkov 1-0, 1-0, Metaliszt–Legia 0-1, 1-2, Trabzonspor–Lokeren 2-0, 1-1, Metaliszt–Trabzonspor 1-2, 1-3, Legia–Lokeren 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Legia Warszawa 15 pont, 2. Trabzonspor 10, 3. KSC Lokeren 10 pont, 4. Metaliszt Harkov 0 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Young Boys Bern–Everton FC 1-4, 1-3, Torino FC–Athletic Bilbao 2-2, 3-2, Sevilla FC–Borussia Mönchengladbach 1-0, 3-2, VfL Wolfsburg–Sporting CP 2-0, 0-0, AFC Ajax–Legia Warszawa 1-0, 3-0, Aalborg BK–FC Bruges 1-3, 0-3, RSC Anderlecht–Dinamo Moszkva 0-0, 1-3, Dnyepr Dnyepropetrovszk–Olympiakosz Pireusz 2-0, 2-2, Trabzonspor–SSC Napoli 0-4, 0-1, En Avant de Guingamp–Dinamo Kijev 2-1, 1-3, Villarreal CF–Read Bull Salzburg 2-1, 3-1, AS Roma–Feyenoord 1-1, 2-1, PSV Eindhoven–Zenit Szentpétervár 0-1, 0-3, Liverpool FC–Beşiktaş JK 1-0, 0-1

(tizenegyesekkel jutott tovább a Beşiktaş), Tottenham Hotspur–Fiorentina 1-1, 0-2, Celtic FC–FC Internazionale 3-3, 0-1

Nyolcaddöntő. Everton FC–Dinamo Kijev 2-1, 2-5, Dnyepr Dnyepropetrovszk–AFC Ajax 1-0, 1-2 (hosszabbításban, idegenben szerzett góllal jutott tovább a Dnyepr), Zenit Szentpétervár–Torino FC 2-0, 0-1, VfL Wolfsburg–FC Internazionale 3-1, 2-1, Villarreal CF–Sevilla FC 1-3, 1-2, SSC Napoli–Dinamo Moszkva 3-1, 0-0, FC Bruges–Beşiktaş JK 2-1, 3-1, Fiorentina–AS Roma 1-1, 3-0

Negyeddöntő. Sevilla FC–Zenit Szentpétervár 2-1, 2-2, FC Bruges–Dnyepr Dnyepropetrovszk 0-0, 0-1, Dinamo Kijev–Fiorentina 1-1, 0-2, VfL Wolfsburg–SSC Napoli 1-4, 2-2

Elődöntő. SSC Napoli–Dnyepr Dnyepropetrovszk 1-1, 0-1, Sevilla FC–Fiorentina 3-0, 2-0

Döntő

Sevilla FC–Dnyepr Dnyepropetrovszk 3-2 (1-1)

2015. május 27., Varsó, Nemzeti Stadion, 45 000 néző. Jv.: Martin Atkinson (angol)

Sevilla FC: Sergio Rico – A. Vidal, Carriço, Kolodziejczak, Trémoulinas – Mbia, Krychowiak – Reyes (Coke, 58.), Banega (Iborra, 89.), Vitolo – Bacca (Gameiro, 82.)

Dnyepr Dnyepropetrovszk: Bojko – Fedeckij, Douglas, Cseberjacsko, Léo Matos – Kankava (Sahov, 85.), Fedorcsuk (Bezusz, 68.) – Matheus, Rotan, Konopljanka – Kalinić (Szeleznyov, 78.)

Gólszerzők: Kalinić (7.), Krychowiak (28.), Bacca (31., 73.), Rotan (44.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

A világ legdrágább csapata nyert

A hagyományosan a nemzetközi kupaidényt indító mérkőzésen Carlo Ancelotti, a Real Madrid edzője a világ addigi legdrágább tizenegyét küldte pályára. A 101 millió eurós Gareth Bale és a 94 milliós Cristiano Ronaldo mellé érkezett 75 millióért **James Rodriguez**. A keret értékét példátlan összegre, 788 millió euróra becsülték. Ennek alapján nem csoda, hogy a Bajnokok Ligája védője simán legyőzte az andalúzokat. Egyébként a végjáték arról is elhíresült, hogy európai kupadöntőben először használta a játékvezető a Dél-Amerikában már évtizedek óta alkalmazott, fehér festéket szóró spray-t (népszerű nevén a borotvahabot) a sorfal helyének kijelölésére vagy a szabadrúgások előtt a labda pontos pozíciójának rögzítésére.

Real Madrid–Sevilla FC 2-0 (1-0)

2014. augusztus 12. Cardiff, Cardiff City Stadium, 30 854 néző. Jv.: Mark Clattenburg (angol)

Real Madrid: Casillas – Carvajal, S. Ramos, Pepe, F. Coentrão (Marcelo, 84.)– Kroos, Modrić (Illaramendi, 86.) , Bale, James Rodríguez (Isco, 72.) – Benzema, C. Ronaldo

Sevilla FC: Beto – Coke (Figueiras, 84.), Pareja, Fazio, F. Navarro (Aspas, 66.) – Krychowiak, Carrriço – A. Vidal, D. Suárez (Reyes, 78.), Vitolo – Bacca

Gólszerző: C. Ronaldo (30., 49.)

LIBERTADORES KUPA

A River egy évnyit sietett

A mexikói Club de Fútbol Tigres de la Universidad Autónoma de Nuevo León (a támogató egyetem neve után hivatalosabban UANL, amúgy meg általában csak Tigres) arany-kékjei történetük során először jutottak a Libertadores Kupa döntőjébe. Nagyot léptek előre 2010 óta, amikor a mexikói élvonalból való kieséstől fenyegetve Alejandro Rodriguez, az egyesület régi-új elnöke visszahívta a klubhoz a csapatot korábban már két periódusban is irányító, brazil Ricardo Ferrettit. Az akkor már majdnem három és fél évtizede Mexikóban élő edző új gárdát épített, külföldi futballistákra alapozva. A River Plate elleni döntőben argentin, uruguayi, brazil és francia játékos is szerepelt a kezdőcsapatában. A másik oldalon, a „Milliomosoknál" Marcelo Gallardo három uruguayit (Carlos Sánchez, Tabaré Viúdez, Rodrigo Mora) küldött pályára. A River korábban 1966-ban, 1976-ban, 1986-ban és 1996-ban is bejutott a Libertadores Kupa döntőjébe, utóbbi kettőt megnyerte. 2006-ot „kihagyta", 2015-ben ellenben sietett egy évet, s megtörte a korábbi sorozatot.

Viszont megnyerte a kupát. Mexikóban kiharcolt egy döntetlent – nem volt sima és békés mérkőzés, a negyedik játékvezetővel pörölő, becenevére (El Muñeco, Játékbaba) kevéssé jellemzően veszekedő Marcelo Gallardo edző piros lapot is kapott. A visszavágón eltiltása miatt nem meccselhetett, ám később, a Buenos Aires utcáin végighajtató nyitott fedelű buszban már ünnepelhetett játékosaival. Volt mit: azon négy edző egyike lett, akik játékosként és edzőként is megnyerték ugyanazzal a csapattal a Libertadores Kupát. (Az elődök: Roberto Oscar Ferreiro és José Omar Pastoriza az Independientével és Juan Martín Mujica a montevideói Nacionallal. 2017-ben, a Grêmio újabb sikerekor csatlakozott a társasághoz Renato Gaúcho.)

Igazi dél-amerikai stílusú ünneplést csaptak a River Plate önfeledten örvendező játékosai

Ha a Tigresnél hangsúlyoztuk, hogy mélyről tört a magasba, kétszeresen igaz ez a Riverre. A „Milliomosok” négy évvel azt követően ültek vissza a dél-amerikai klubfutball trónjára, hogy történetük során először kiestek az argentin első osztályból. Gallardo, aki három periódusban (1993–1999, 2003–2006, 2009–2010) is szolgálta a klubot, 2014 nyarán edzőként visszatért, s csodát tett. A piros-fehérek egy év alatt kiharcolták a nemzetközi szereplés jogát, megnyerték a Copa Sudamericanát, és aztán a Libertadores Kupát.

Valljuk be: utóbbit kis szerencsével. A legjobb nyolc közé utolsóként és az ősi riválist Boca Juniorsnak köszönhetően fértek be. Kedvezményezettjei lettek annak, hogy a Conmebol kizárta a „genovaiakat”, miután a két csapat a Bonbonerában játszott második nyolcaddöntős mérkőzésének szünetében egy szurkolójuk a riveresekre támadt.

UANL–River Plate 0-0

Döntő, 1. mérkőzés, 2015. július 29., San Nicolás de los Garza, Estadio Universitario, 40 000 néző. Jv.: Antonio Arias (paraguayi)

UANL (Tigres): Guzmán – Jiménez, H. Ayala (Rivas, 41.), Juninho, Torres Nilo – Damm, Pizarro, Arévalo Rios (Dueñas, 70.), D. Alvárez – Rafael Sóbis, Gignac

River Plate: Barovero – Mercado, Maidana, Funes Mori, Vangioni – C. Sánchez, Ponzio (Lucho González, 76.), Kranevitter, Vúdez (G. Martínez, 46.) – Mora (Bertolo, 46.), Alario

River Plate–UANL 3-0 (1-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2015. augusztus 5., Buenos Aires, Estadio Antonio Vespucio Liberti (Monumental), 69 000 néző. Jv.: Dario Ubriaco (uruguayi)

River Plate: Barovero – Mayada, Maidana, Funes Mori, Vangioni – C. Sánchez, Ponzio, Kranevitter (Lucho González, 82.), Bertolo – Cavenaghi (Pisculichi, 77.), Alario (Driussi, 69.)

UANL (Tigres): Guzmán – Jiménez (Guerrón, 77.), Rivas, Juninho, Torres Nilo – Damm, Pizarro, Arévalo Rios (Dueñas, 64.), Aquino – Rafael Sóbis, Gignac

Gólszerzők: Alario (45.), Sánchez (75. – 11-esből), Funes Mori (79.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Így zárult a Real Madrid legjobb éve

A helyszín maradt Marokkó, ám Marrákes mellett nem Agadir, hanem Rabat kapott mérkőzéseket. Az óceániai térséget képviselő új-zélandiak bronzérme jelentette a legnagyobb szenzációt, meglepetésre kiejtették az algériai ES Sétifet, s csak nagy csatában buktak el a Libertadores Kupa argentin győztesével szemben az elődöntőben. Ráadásul a mexikói Cruz Azul elleni döntetlen után megnyerték a „szétlövést”.

A döntőben a Real Madrid elhódította a negyedik 2014-es serlegét, hisz a Bajnokok Ligája, a spanyol Király Kupa és az UEFA Szuperkupa után megnyerte a klubvilágbajnokságot is. Ezzel ez az esztendő lett – a megszerzett trófeák számát tekintve – a Real Madrid addigi történetének legsikeresebb éve. Ha már a négyes számnál tartunk: a Real Madrid a negyedik diadalát érte el a Világkupa, illetve a klubvilágbajnokság történetében, s ezzel beérte az addigi listavezető AC Milant.

A Real Madrid magabiztos játékkal szerezte meg a klubvilágbajnoki címet

Iker Casillas a 700. mérkőzését játszotta a klub színeiben. Bár a San Lorenzo szigorúan védekezett, Sergio Ramos, akárcsak az előző májusi, lisszaboni BL-döntőben, újra rengeteget ért. S ismét csak Gareth Bale szerezte a „királyiak" második gólját. Ők ketten, holtversenyben Gerardo Torradóval (Deportivo Cruz Azul), a góllövőlista élén végeztek, igaz, csupán 2-2 találattal. A torna legjobb játékosa elismerést Sergio Ramos érdemelte ki.

Selejtező. MA Tétouan–Auckland City 0-4. Negyeddöntők. Auckland City–ES Sétif 1-0, Cruz Azul–Western Sydney Wanderers 3-1. Elődöntők. San Lorenzo–Auckland City 2-1 (hosszabbításban), Real Madrid–Cruz Azul 4-0. Az 5. helyért: ES Sétif–Western Sydney Wanderers 2-2 (tizenegyesekkel 5-4). A 3. helyért: Auckland City–Cruz Azul 1-1 (tizenegyesekkel 4-3)

Döntő

Real Madrid–San Lorenzo 2-0 (1-0)

2014. december 20., Marrákes, Stade de Marrakech, 38 345 néző. Jv.: Walter López (guatemalai)

Real Madrid: Casillas – Carvajal (Arbeloa, 73.), S. Ramos (Varane, 89.), Pepe, Marcelo (F. Coentrão, 44.) – Isco, Kroos, Bale, James Rodríguez – Benzema, **C. Ronaldo**

San Lorenzo: Torrico – Buffarini, Kannemann, Yepes (M. Cetto, 61.), E. Más – Ortigoza, Mercier, Kalinski – G. Verón (Romagnoli, 57.), Barrientos, Cauteruccio (M. Matos, 68.)

Gólszerzők: S. Ramos (37.), Bale (51.)

COPA AMÉRICA

Nem Einstein, nem Kolumbusz, „csak” győztes

„Viszlát, erkölcsi győzelmek!” – ünnepelte a chilei válogatott diadalát a *La Tercera* nevű lap, örülve az első „igazinak”. Az *Ultimas Noticias* hozzátette: „Kilencvenkilenc évet vártunk rá, de végre megszületett. Az első győzelem egy nagy tornán.”

Az ország legjobb futballistái már a legelső, 1915-ös dél-amerikai bajnokságon is részt vettek. Azóta sem tudtak nyerni egyiken sem, egészen 2015-ig.

Az argentin Jorge Sampaoli által dirigált chileiek veretlenül játszották végig a tornát. A csoportszakaszban Ecuadort 2-0-ra, Bolíviát 5-0-ra verték, s 3-3-ra végeztek Mexikóval. Utóbbi után még nem állt mellettük a helyi sajtó. A *La Tercera* ezt írta: „Sampaoli azt hiszi, hogy ő Albert Einstein és Kolumbusz Kristóf egy személyben. Pedig csak egy futballedző.”

Az államelnök asszony kezében a Copa América

Az egyenes kieséses mérkőzések során Isla góljával 1-0-ra megverték az uruguayi Celestét, majd Vargas duplájával 2-1-re a peruiakat. Apró érv a „rendezőket mindig segítik egy kicsit” tétel hangoztatóinak igazsága mellett: mindkét meccs 0-0-ra állt, amikor az ellenféltől kiállított egy játékost a bíró. A döntőben Sampaoli a honfitársai ellen vezette a chileieket, hiszen a másik ágról az elődöntőig csak araszolgató, de ott a paraguayiakat 6-1-re kiütő Albiceleste várt a házigazdákra. A Bravo – Silva, Diaz, Medel – Isla, Aránguiz, Vidal, Beausejour – Valdivia (Fernandez) – Alexis Sánchez, Vargas (Henríquez) összeállítású gárda gól nélküli döntetlenre végzett az argentinokkal, majd megnyerte a „szétlövést”. Játékosai közül minden lövő betalált a kapuba, ellenben a riválisok közül egyedül Messi értékesítette a maga kísérletét.

A győzelem után Michelle Bachelet államelnök asszony fogadta a diadalmas válogatottat a La Moneda Palotában. S a lapok már ünnepelték Sampaolit is.

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

Csodát tett a veterán kapus

A 30. Afrikai Nemzetek Kupája döntőjében, az Egyenlítői Guinea legnagyobb városában, Batában a „szétlövést” figyelő elefántcsontparti szurkolók az első két pár után szinte lemondtak a győzelemről. Az övéik közül Wilfried Bony és Junior Tallo is hibázott, ellenben a ghánaiak soraiból Mubarak Wakaso és Jordan Ayew is a kapuba lőtt. Az „elefántok” 0-2-re álltak. Ám hirtelen minden megváltozott, a következő nyolc (!) rúgójuk példásan célzott. Azért lőhettek ilyen sokan, mert közben két „fekete csillag” is hibázott.

A csapatok 120 percen át nem bírtak egymással, sőt a tizedik pár után is döntetlenre álltak. Gól nélküli két óra, majd a tizenegyesekkel töltött újra félóra után. A két kapus következett lövésre. A ghánai, Brimah Razak rontott, kollégája, Boubacar Barry – 35 évesen az első számú kapus, Sylvain Gbohouo helyett játszott, aki megsérült a döntő előtt – kivédte a lövést, aztán összeesett. Görcsöt mímelt, ápolást kért, talán csak egy kis időt akart nyerni, hogy kifújja magát, hogy összpontosíthasson. Aztán odaállt a mészpontra letett labda mögé, és tizenegyesével megnyerte a trófeát az elefántcsontpartiaknak.

Hervé Renard-t ünneplik a játékosai

Az „elefántok" történetük során másodszor hódították el az Afrikai Nemzetek Kupáját. Amikor 1992-ben először diadalmaskodtak, akkor is a ghánaiakat verték, ugyancsak 0-0 után 11-10-re megnyerve az idegölő párbajt. Ehhez képest 2015-ben simán nyertek. Már a kilencedik sikeres tizenegyes győzelmet hozott.

A torna legjobb játékosának a ghánai Christian Atsut választották. A győztes elefántcsontpartiak francia szövetségi kapitánya, Hervé Renard, aki 2012-ben a zambiaiakkal nyert, az első edző lett, aki két, különböző válogatottat is az aranyig vitt az Afrikai Nemzetek Kupáján.

ÁZSIA KUPA

A legkevésbé sem ázsiai győztes

A XXI. századi világfutball egyik sajátossága, hogy Ausztrália rendezte az Ázsia Kupa 16. kiírását. Átütő sikert aratva, ami a szervezést és az eredményeket illeti, egyaránt. Egyetlen gárda vette csak fel vele a versenyt: a dél-koreai. A csoportszakaszban a távol-keleti gárda legyőzte és megelőzte a „socceroost", ám utóbbi a döntőben, óriási, hosszabbításos mérkőzésen visszavágott.

Az ausztrálok boldogak, a dél-koreaiak szomorúak

Az ausztrálok Massimo Luongo révén a 45. percben előnybe kerültek, de a rendes játékidő utolsó percében az akkor még a német Bayer Leverkusenből bevágatott későbbi Tottenham-sztár, Szon Hung-min kiegyenlí-

tett. A 105. percben az egyik cserejátékos, James Troisi újra megszerezte a vezetést, s erre már nem akadt válasza az Uli Stielike által dirigált dél-koreaiaknak. A győztes gól szerzője az előző nyár óta a Juventus légiósa volt, ám az olasz klub kölcsönadta az SV Zulte Waregemnek. Ange Postecoglou huszonhármas keretének tizenhárom játékosa európai klub tagja volt. Tizenhatan szerepeltek fél évvel korábban, a brazíliai világbajnokságon is. A csapat három legjobbja Mile Jedinak, Tim Cahill és a torna aranylabdása, Massimo Luongo volt. A legkiválóbb kapusnak járó díj is ausztrálnak, Mathew Ryannek jutott. A gólkirály ellenben Ali Mabkhout, a harmadik helyezett Arab Emírségek-beli együttes csatára lett.

ARANYLABDA, 2014

Ronaldo megelőzte Messit és a világbajnokokat

Ismét Cristiano Ronaldo és Lionel Messi végzett az első két helyen, ami egyben azt is jelentette, hogy 2010 után 2014-ben sem a világbajnokok közül került ki az aranylabdás.

Cristiano Ronaldo és a Messi házaspár

A Brazíliában győztes német válogatott kapusa, Manuel Neuer legalább megközelítette Messit, de ellentétben kettejük döntőbeli párharcával, itt nem tudott nyerni. Az is lehet, hogy a Nationalelf legjobbjaira adott szavazatok egymást „oltották ki": négyen (a kapuson kívül Thomas Müller, Toni Kroos és Philipp Lahm) is bekerültek az első tízbe. A legjobbak közé egyetlen olyan futballista férkőzött, akiről ez egy évvel korábban nehezen volt elképzelhető, mégpedig a kolumbiai James Rodriguez. A világbajnokság gólkirálya a tornán az uruguayiaknak lőtt látványos góljával a Puskás-díjat is kiérdemelte.

Aranylabda, 2014

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 37,66, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 15,76 százalék, 3. Manuel Neuer (német, Bayern München) 15,72, 4. Arjen Robben (holland, Bayern München) 7,17, 5. Thomas Müller (német, Bayern München) 5,42, 6. Philipp Lahm (német, Bayern München) 2,90, 7. Neymar (brazil, Barcelona) 2,21, 8. James Rodriguez (kolumbiai, AS Monaco, Real Madrid) 1,47, 9. Toni Kroos (német, Bayern München, Real Madrid) 1,43, 10. Ángel Di María (argentin, Real Madrid, Manchester United) 1,29.

A további kategóriák győztesei. Az Év férfi edzője: Joachim Löw (német, német válogatott). Az Év női játékosa: Nadine Kessler (német, VfL Wolfsburg). Az Év női edzője: Ralf Kellermann (német, VfL Wolfsburg). Puskás-díj: James Rodriguez (kolumbiai, AS Monaco, Real Madrid). Elnöki különdíj: Kagava Hirosi. FIFA fair play-díj: a 2014-es vb önkéntesei. A FIFA Pro Év tizenegye: Neuer – Sergio Ramos, Thiago Silva, David Luiz, Lahm – Di María, Iniesta, Robben, Kroos – Messi, Cristiano Ronaldo

Az elefántcsontparti válogatott. Hátul, balról: Aurier, Kalou, Bailly, Kolo Touré, Kanon, Gervinho. Elöl: Gbohouo, Dié, Bony, Yaya Touré, Tioté

A chilei válogatott. Hátul, balról: Claudio Bravo, Isla, Valdivia, Beausejour, Mena, Vidal Elöl: Alexis Sánchez, Jara, Marcelo Diaz, Medel, Aránguíz

A Real Madrid. Hátul, balról: Iker Casillas, Sergio Ramos, Benzema, Kroos, Pepe, Cristiano Ronaldo. Elöl: James Rodriguez, Isco, Bale, Marcelo, Dani Carvajal

A Racing.
Hátul, balról: Saja, Lollo, Bou, Cabral, Grimi, Aued.
Elöl: Pillud, Videla, Díaz, Milito, Centurión

A River Plate.
Hátul, balról: Barovero, Vangioni, Maidana, Funes Mori, Cavenaghi.
Elöl: Mayada, Ponzio, Kranevitter, Bertolo, Sánchez

A Sevilla.
Hátul, balról: Beto, Krychowiak, Mbia, Daniel Carriço. Preja.
Elöl: Reyes, Deulofeu, Diogo Figueiras, Gameiro, Denis Suárez, Trémoulinas

Bajnokok, kupagyőztesek

2014–2015

EURÓPA

KF Skënderbeu

Qarabağ FK

FC Midtjylland

Dila Gori

Lech Poznań

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KF Skënderbeu	KF Laçi
Andorra	Santa Coloma	Sant Julià
Anglia	Chelsea FC	Arsenal FC
Ausztria	FC Salzburg	FC Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Qarabağ FK
Belgium	KAA Gent	Club Brugge
Bosznia-Hercegovina	FK Sarajevo	FK Olimpic Sarajevo
Bulgária	Ludogorec	PFC Cserno More Várna
Ciprus	APOEL	APOEL
Csehország	Viktoria Plzeň	FC Slovan Liberec
Dánia	FC Midtjylland	FC København
Észak-Írország	Crusaders	Glentoran
Észtország	Levadia Tallinn	Nõmme Kalju
Fehéroroszország	BATE Boriszov	BATE Boriszov
Feröer-szigetek*	B36 Tórshavn	Víkingur
Finnország*	Helsingin JK	Helsingin JK
Franciaország	Paris Saint-Germain	Paris Saint-Germain
Gibraltár	Lincoln FC	Lincoln FC
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia	Dila Gori	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	PSV Eindhoven	FC Groningen
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Dundalk FC	St. Patrick's Athletic
Izland*	Stjarnan	KR Reykjavík
Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Maccabi Tel-Aviv
Kazahsztán	FK Asztana	FK Kajrat Almati
Lengyelország	Lech Poznań	Legia Warszawa
Lettország*	FK Ventspils	FK Jelgava
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	VMFD Žalgiris	VMFD Žalgiris
Luxemburg	Fola Esch	Differdange
Macedónia	FK Vardar	FK Rabotnicski
Málta	Hibernians	Birkirkara
Moldova	Milsami Orhei	FC Sheriff
Montenegró	FK Rudar Pljevlja	FK Mladoszt Podgorica
Németország	Bayern München	VfL Wolfsburg
Norvégia*	Molde FK	Molde FK
Olaszország	Juventus	Juventus
Oroszország	FK Zenit	Lokomotiv Moszkva
Örményország	FK Pjunik	FK Pjunik
Portugália	SL Benfica	Sporting CP
Románia	Steaua Buc.	Steaua Buc.

KÜLÖNLEGESSÉG

Fegyveres támadás a Fenerbahçe busza ellen

Törökországban a legnagyobb klubok – így a Fenerbahçe, a Galatasaray vagy a Beşiktaş – berkein belül már hozzászoktak ahhoz, hogy a csapat gyenge szereplése esetén kövekkel, esetenként petárdákkal lövik az elvakult szurkolók a csapat buszát. Vagy éppen puszta utálatukat kifejezendő, különösebb ok nélkül az ellenfelek hívei támadják a járművet. 2015 áprilisáig azonban az, hogy lőfegyverrel tüzelnek a csapat buszára, példátlannak számított. A Fener a Rizespor elleni 5-1-es győzelem után hazafelé tartott, amikor Trabzon városa közelében, a Fekete-tenger partján, több lövést adtak le a járműre. Az egyik az arcán megsebesítette a sofőrt, csak a közelében ülő biztonsági emberek segítségével sikerült lefékezni a járművet s elkerülni a tö-

The New Saints

DÉL-AMERIKA

Sporting Cristal

Deportivo Táchira

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Western Sydney Wanderers

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	SS Folgore	SS Folgore
Skócia	Celtic FC	Inverness Caledonian Thistle
Spanyolország	FC Barcelona	FC Barcelona
Svájc	FC Basel	FC Sion
Svédország*	Malmö FF	IFK Göteborg
Szerbia	FK Partizan	FK Csukaricski
Szlovákia	FK AS Trenčin	FK AS Trenčin
Szlovénia	NK Maribor	FC Koper
Törökország	Galatasaray	Galatasaray
Ukrajna	Dinamo Kijev	Dinamo Kijev
Wales	The New Saints	The New Saints
Argentína*	Racing (Transición)	
Brazília*	Cruzeiro	
Rio de Janeiro	Vasco da Gama	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	Atletico Mineiro	
Rio Grande do Sul	Internacional-PA	
Bolívia	Bolivar (Apertura)	
	Bolivar (Clausura)	
Chile	Universidad de Chile (Apertura)	
	Cobresal (Clausura)	
Ecuador*	Emelec	
Kolumbia*	Santa Fe (Finalización)	
	Deportivo Cali (Apertura)	
Paraguay*	Libertad (Clausura)	
	Cerro Porteño (Apertura)	
Peru*	Sporting Cristal	
Uruguay	Nacional	
Venezuela	Deportivo Táchira	
Egyesült Államok	LA Galaxy (MLS)	Seattle Sounders
Mexikó	América (Apertura)	
	Santos Laguna (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Barcelona	
Európa-liga	Sevilla FC	
Európai Szuperkupa	Real Madrid	
Libertadores Kupa	River Plate	
Afrikai Bajn. Kupája*	ES Sétif	
Ázsiai Bajn. Kupája	Western Sydney Wanderers	
Klubvilágbajnokság*	Real Madrid	
Copa América	Chile	
Afrikai Nemz. Kupája	Elefántcsontpart	
Ázsia Kupa	Ausztrália	

* naptári éves lebonyolítási rend

megkatasztrófát. A népszerű országos napilap, a Milliyet *arról számolt be, hogy ha a biztonságiak nem elég éberek és ügyesek, a busz egy szakadékba zuhanhatott volna. A sofőrt megoperálták, szerencsére túlélte a merényletet. A játékosok közül senki sem sérült meg.*

Az események hatására a Török Labdarúgó-szövetség egy hétre megtiltotta a bajnoki és kupamérkőzések megrendezését. A trabzoni rendőrség napokon belül letartóztatta az elkövetőket, egy 27 és egy 37 éves férfit – így aztán a Fener, noha a klub az eset után azt kommunikálta, hogy addig nem lép pályára a csapat, ameddig el nem fogják a merénylőket, már április 20-án újra játszott. A következő augusztusban egy fegyveres rálőtt Isztambulban a Fener középpályásának, Mehmet Topalnak az autójára. A futballista szerencséje, hogy golyóálló üveget szereltetett be korábban, így megúszta az esetet.

Olcsójános bajnoka volt Angliának

Pedig nem Ibrahimović írta a forgatókönyvet

A Juventus nagy előnyt adott a riválisainak

Suárez eredményesebb volt, mint Messi és Ronaldo

A legtöbben a lehető legegyszerűbben magyarázták azt, hogy a Leicester City lett a 2015–2016-os idény angol bajnoka: csoda történt.

Aki nem hisz a csodákban, az próbált racionális okokat keresni a „rókák" sikerére – de nem nagyon talált. Legfeljebb motívumokat, amelyek befolyásolták a történéseket. Claudio Ranieri csapatának bajnoki címét az idény előtt 5000-1-hez lehetett megfogadni az angol bukmékereknél, ha más nem, már ez jelzi a meglepetés léptékét. Az egyik legnagyobb iroda, a William Hill a valaha volt legnagyobb veszteségként jellemezte a maga szempontjából a Leicester bajnoki címével járó 2,2 millió fontos bukást. (Az addigi rekordot az 1996-os ascoti derbi „tartotta".)

Elképesztő tömeg ünnepelte Leicesterben a „rókák" elképesztő sikerét

A Leicester City 2015 első napjaiban kieső helyen állt az angol élvonalban, onnan tornászta fel magát a csúcsra. Az olasz menedzser érdemei elvitathatatlanok, de a csapat már az előző tavasszal, még nélküle, Nigel Pearsonnal is nagyot lépett előre. A szezon utolsó kilenc fordulójában 22 pontot szerzett. Valójában jobban teljesített, mint a 2015–2016-os idény első kilenc fordulójában, noha akkor is csupán egyszer kapott ki. (Október közepéig „csak" 15 pontot gyűjtött.)

Érdemes a bajnokság azon pontját mérföldkőnek tekinteni, akkor ugyanis még a két manchesteri csapat és az Arsenal foglalta el a „dobogós" helyeket, a Leicester, öt

Hárman a Leicester City bajnokai közül: Jamie Vardy, Daniel Amartey és Wes Morgan

ponttal a Man City mögött, az ötödik helyen állt. A Tottenham, a „rókáknál" két ponttal kevesebbel, a hetedik helyen szerénykedett.

Ellenben attól kezdve a Leicester szárnyalni kezdett, a következő nyolc körben 22 pontot gyűjtött. December 19-én, az Everton ellen a Goodison Parkban aratott győzelme után már sorozatban a harmadik forduló után vezette a táblázatot, de a sajtó még akkor is legfeljebb a BL-szereplés kiharcolására tartotta esélyesnek. A bukmékerek még arra sem, 2016 első napján is százszoros nyeremény reményében lehetett megfogadni a kék-fehérek diadalát, igaz, ebbe az is belejátszhatott, hogy megéltek még egy elkerülhetetlen hullámvölgyet. December 26. és január 16. között öt mérkőzésen csupán hat pontot szereztek, mindössze egy győzelmet arattak. Igaz, az a folytatás szempontjából meghatározó volt: 1-0-ra megverték az idény végén harmadikként záró Tottenham Hotspurt a White Hart Lane-en. Akkoriban még a szezon leggyengébb csapatával, az Aston Villával is csak döntetlent játszottak.

Három nagyon fontos győzelem után elveszítette ugyan a Leicester a végül ezüstérmes Arsenal elleni rangadót az Emiratesben, de amikor a legjobban kellett, újra nyerni tudott.

Robert Huth a Chelsea után a Leicesterrel is bajnok lett

Az utolsó tizenkét fordulóban nyolc győzelmet aratott, veretlen maradt. A nagy menetelés kezdete után mindössze egyet, a Liverpool elleni idegenbeli meccsét bukta el azok közül, amelyeken ő kapta az első gólt. Még december 26-án.

Olcsójános bajnoka van Angliának – s ha a titulusnak bizonnyal van is pejoratív csengése, képzeljünk mögé pozitív tartalmat. A *BBC*-től, a brit közszolgálati médiától származik az idézet. Azon alapult, hogy a Leicester alaptizenegyének tagjai 22 millió fontba kerültek, szemben a Manchester Cityével, a legnagyobb esélyessel, amely tízszer annyiért vette a legjobb tizenegye játékosait.

Ha már a pénzügyeknél tartunk: a *transfermarkt.de* című, világszerte hivatkozási alapul szolgáló portál adatai szerint a Leicester City keretének összértéke 127 millió euró volt, ezzel a tizenkettedik helyet foglalta el a PL 2015–2016-os mezőnyében. (Viszonyításképpen: Man City 501,75, Chelsea 495,75, Arsenal 440,00, Man United 418,25.) Az egy játékosra jutó átlagos piaci érték 5,12 millió euró volt, ezzel is tizenkettedik, tehát egyik mutató szerint sem került a mezőny első felébe!

Claudio Ranieri, aki 64 évesen érte el pályafutása legnagyobb sikerét, akkor nyert először országos bajnokságot élvonalbeli klubbal, korábban hazáján, Olaszországon kívül Franciaországban, Spanyolországban és Angliában is dolgozott. Addigi legfényesebb diadalaként az európai Szuperkupa megnyerését jegyezte (Valencia, 2004). Országos kupát szerzett a Fiorentinával (1996) és a Valenciával (1999).

A felsoroltakon kívül olyan csapatokkal dolgozott, mint a Juventus, az AS Roma, az Inter, a Napoli és a Parma (tehát a Milant és a Laziót kivéve a calcio előző tizenöt-húsz évének minden élklubjánál megfordult), a Chelsea (Mourinho érkezése miatt menesztette Abramovics), valamint az Atlético Madrid.

Ranierit bukott edzőként szerződtette a Leicester 2015. július 13-án. Az olasz, akit a Chelseanél töltött időszaka alatt Tinkermannek, kontárnak, pancsernek nevezett el a brit média, a Premier League-be való visszatérése előtt, 2014 őszén a magyar válogatottal azonos Európa-bajnoki selejtezőcsoportban lévő görög nemzeti tizenegynél dolgozott. A néhány hónappal korábban még világbajnoki nyolcaddöntős együttessel öt meccsből ötöt veszített el.

Gary Lineker, az angol válogatott valaha volt egyik legjobb csatára, egyben a Leicester klublegendája nem volt boldog arról értesülve, hogy Ranieri veszi át a „rókákat". „Valóban? Ez egy lehangoló döntés. Bámulatos, hogy a régi nevek mennyire nem tudnak kiesni az edzői körforgásból." A klubtörténet gólkirálya nem volt egyedül a véleményével. Ugyanakkor senki sem vitatja ma már, hogy a 2015–2016-os idény legnagyobb edzői bravúrja az európai topligákban Claudio Ranierié volt.

Mekkora szerep tulajdonítható neki a sikerben? Óriási. Részben létezett a bajnoki címnek egy nem látható, pszichológiai oldala, a földön tudta tartani a játékosait a sikerek kezdetén, s elérte, hogy ne nyomja őket agyon a tét. Világossá tette, hogy – beleértve a korábban kiegészítő emberként Mourinho Chelsea-jével két bajnoki címet is nyerő német Robert Huthot is – mindannyian életük legnagyobb sikere előtt állnak.Volt egy szakmai rész is: kitalálta, milyen taktika a leginkább üdvözítő a Leicester számára ebben a mezőnyben, s nem akart annál „színesebb" játékot. A *whoscored.com* című szakportál statisztikái szerint a Leicester a bajnoki idényben mindössze 45 százalékban birtokolta a labdát, nem volt nagy különbség ilyen értelemben a hazai és az idegenbeli meccsek (46-44%) között.

Miután nem voltak a csapatának nemzetközi kötelezettségei, és tanult a múltból, szinte állandó tizeneggyel játszotta végig az idényt. A Schmeichel – Simpson, Morgan, Huth, Fuchs – Drinkwater, Kanté – Albrighton, Mahrez – Okazaki, Vardy névsorú alapcsapatából a jobb- és a balhátvédet kivéve mindenki legalább 35 mérkőzésen játszott! Ők ketten is eljutottak legalább harmincig.

A névsor: Kasper Schmeichel (38) kapus, Wes Morgan (38/2), Robert Huth (35/3), Christian Fuchs (32), Danny Simpson (30), Ritchie De Laet (12/1), Daniel Amartey (5), Johan Benaluan (4), Marcin Wasilewski (4) védők, Marc Albrighton (38/2), Rijad Mahrez (37/17), N'Golo Kanté (37/1), Danny Drinkwater (35/3), Andy King (25/2), Jeffrey Schlupp (24/1), Nathan Dyer (12/1), Demarai Gray (12), Gökhan Inler (5) középpályások, **Jamie Vardy** (36/24), Okazaki Sindzsi (36/5), Leonardo Ulloa (29/6), Andrej Kramarić (2), Joe Dodoo (1) csatárok.

Ranieri érdeme, s részben ez magyarázat arra, hogy miért bukdácsolt későbbi önmagához képest az LCFC az első kilenc fordulóban, hogy volt bátorsága új csapatot építeni az előző, 2015 tavaszi jó idényzárás ellenére is. A 2014–2015-ös és a 2015–2016-os idény legtöbbet játszó tizenegyében mindössze négy név azonos: a dán Kasper Schmeichelé, a jamaicai Wes Morgané, az algériai Rijad Mahrezé és az angol Jamie Vardyé. A Leicesterből négyen is bekerültek az Év csapatába (PFA-választás, Morgan, Kanté, Mahrez, Vardy). Közülük, miként Jamie Vardynak, N'Golo Kanténak (az „új Makelelének") is, a 2015–2016-os volt csupán a második idénye élvonalbeli bajnokságban, a franciának ráadásul az első Angliában.

Guardiola és játékosai a DFB-kupa megnyerését ünneplik

Némi ünneprontás a végére: a Leicester sikerét segítette, hogy a riválisok, az idény előtt a legnagyobb esélyesnek ítélt csapatok a vártnál gyengébben teljesítettek. A kétezres években mindössze kétszer fordult elő (Manchester United 2001 és 2011, egyaránt 80 pont), hogy a bajnok 81 pontnál kevesebbel zárja az idényt. Mint a Leicester City 2015–2016-ban.

Németországban ismét a Bayern gyűjtötte be a bajnoki címet. Rendkívüli diadal volt ez: korábban egyetlen csapat sem tudta sorozatban negyedszer is megnyerni a Bundesligát.

A bajor legénység tízpontos előnnyel zárt a Borussia Dortmund előtt. A DFB-kupa döntőjébe is e két csapat került, ott nem volt nagy különbség, a bajorok csak „szétlövésben" nyertek. A két együttes a Bundesligában 80, illetve 82 gólt szerzett (a Dortmund a többet!), de a berlini kupadöntőben 120 perc alatt sem született gól. A Bayern végül 4-3-ra nyerte a tizenegyespárbajt. A rekorderbajnok és az immár Thomas Tuchel által dirigált BVB tavasszal, Dortmundban is gól nélküli döntetlent játszott, ellenben ősszel nem volt

azonos súlycsoportban. A piros-fehérek az Allianz Arénában 5-1-re győztek ellenük. Az első öt forduló után még százszázalékos mérleggel állt a két csapat, a következő ötmérkőzéses szakaszban ellenben a Bayern öt pontot vert a Dortmundra – s attól kezdve végig fölényesen vezetett.

Pep Guardiolának a 2015–2016-os volt az utolsó idénye a német futballban, a hat fontos hazai trófeából (három bajnoki cím, három DFB-kupa) csak egyet, a „középső" DFB-kupát engedte át másnak az általa irányított legénység. Ugyanakkor a nemzetközi porondon csalódást keltett azzal, hogy nem tudott a BL-ben az elődöntőn túljutni. A csapat legjobbjának – ismét – Robert Lewandowski bizonyult, aki 30 gólig jutott a Bundesligában – 39 év után ért fel ismét ebbe a magasságba a német gólkirály. Kifejezetten a gólszerzésben jeleskedett: a harminc találatához csak négy gólpassz társult. Mindenkinél többször, kilencszer érdemelte ki a „Mérkőzés legjobbja" (Spieler des Spiels) címet. A *Kicker* osztályozókönyve alapján második lett, megelőzte őt a Borussia Dortmund örmény csillaga, Henrih Mhitarjan.

A bajnokcsapatban tíz német és tizenöt külföldi lépett pályára. A legtöbbet szereplők tizenegyébe a hazai játékosok közül csupán Neuer, Lahm és Müller fért be! A névsor: Manuel Neuer (34), Sven Ulreich (1) kapusok, David Alaba (30/1), Philipp Lahm (26/1), Rafinha (25), Jérôme Boateng (19), Javi Martínez (16/1), Juan Bernat (16), Medhi Benatia (14/1), Holger Badstuber (7), Serdar Taşçı (3) védők, Thomas Müller (31/20), Arturo Vidal (30/4), Douglas Costa (27/4), Thiago (27/2), Xabi Alonso (26), Kingsley Coman (23/4), Joshua Kimmich (23), Arjen Robben (15/4), Sebastian Rode (15/1), Mario Götze (14/3), Franck Ribéry (13/2) középpályások, Robert Lewandowski (32/30), Milos Pantovics (1) csatárok.

A Paris Saint-Germain és a többiek. Nagyjából így festett a francia Ligue 1 mezőnye 2015–2016-ban. A fővárosi csapat harmincegy ponttal végzett a második helyezett Olympique Lyonnais előtt a bajnokságban, miközben megnyerte a Francia Kupát és a francia Ligakupát is. A tizennyolc idegenbeli bajnokin kapott mindössze hét gól egészen elképesztő rekordja az európai csúcsfutballnak. Persze, a támadójátékra sem lehetett panasz! Zlatan Ibrahimović a klub gólrekordere lett az idényben, teljesítményéről mindent elmond a *European Football Yearbook* vonatkozó értékelése: „Ibrahimović negyedik és egyben utolsó párizsi idénye akkor sem alakulhatott volna jobban, ha ő maga írja a forgatókönyvet. A magas és technikás svéd soha nem töltött három évnél többet egy helyen korábbi klubjaiban, de a francia fővárosban rajongói rábírták egy extra szezonra. Ötven gólig jutott minden sorozatot figyelembe véve, ebből harmincnyolcat a bajnokságban szerzett. Csapata két egymást követő szezonban is minden létező trófeát megnyert a hazai fronton."

Zlatan Ibrahimović kezében a francia bajnoki trófea

A gólkirály 38 gólos teljesítménye példa nélküli a francia élvonalban 1971 óta.

Még Carlos Bianchi 1977–1978-as 37 góljánál is több volt, ami az addigi klubrekordot jelentette. A PSG 96 pontja, 102 szerzett gólja, 83-as gólkülönbsége, a győzelmek száma, az ezüstérmessel szembeni különbség ugyancsak mind-mind francia rekordot jelentett.

Laurent Blanc dirigálta a PSG-t, az Év csapatába – amelyet a már idézett évkönyv is közölt – nyolc PSG-futballista (Aurier, Thiago Silva, David Luiz, Maxwell, Verratti, Matuidi, Di María, Ibrahimović) került, a marseille-i Steve Mandanda és Lassana Diarra, valamint a nizzai Hatem Ben Arfa mellé.

Ángel Di María és Ibra gólöröme

A bajnokcsapat kerete: Kevin Trapp (35), Salvatore Sirigu (3), Nicolas Douchez (1) kapusok, Thiago Silva (32/1), Marquinhos (29/1), Maxwell (28/3), David Luiz (25/1), Serge Aurier (21/2), Gregory van der Wiel (17/2), Layvin Kurzawa (16/3), Presnel Kimpembe (6), Kévin Rimane (1) védők, Lucas Moura (36/9), Thiago Motta (32/1), Blaise Matuidi (31/4), Ángel Di María (29/10), Benjamin Stambouli (27), Adrien Rabiot (24/1), Marco Verratti (18), Javier Pastore (16/2), Christopher Nkunku (5) középpályások, Edinson Cavani (32/19), Zlatan Ibrahimović (31/38), Jean-Kévin Augustin (13/1), Hervin Ongenda (5/1), Timothée Taufflieb (1) csatárok.

Ahogyan Németországban a Bayern München, Franciaországban pedig a PSG sorozata folytatódott, úgy Olaszországban a Juventus is megvédte a bajnoki címet. Ha a végeredményt nézzük (a Juve kilencpontos előnnyel végzett az élen, a 38 mérkőzéséből 29-et megnyerve, ráadásul a Milan ellen ismét megszerezte az Olasz Kupát is), gondolhatjuk, hogy ez egy nagyon sima idénye volt. Ám a csapat nehezen viselte Andrea Pirlo, Arturo Vidal és Carlos Tévez elvesztését, az első két fordulóban pont nélkül maradt, az első hat kör megtétele után mindössze egy győzelemmel állt. A tizedik fordulót követően – tehát már túl a Serie A-idény negyedén – a mezőny második felében szerénykedett.

Ám miután a kolumbiai Juan Cuadrado a 93. percben szerzett találatával a csapat megnyerte a Torino elleni derbit, minden jóra fordult. A „zebrák" klubcsúcsot állítottak fel azzal, hogy sorozatban 15 bajnoki találkozójukon győztek. Közben február 13-án Simone Zaza góljával megverték az addigi listavezető Napolit, az élre ugrottak. Ugyan a következő héten Bolognában csak döntetlen következett, ám utána egy újabb, ezúttal tízmeccses győzelmi sorozat mindent eldöntött.

Massimiliano Allegri huszonöt futballistát szerepeltetett a Serie A-szezonban: Gianluigi Buffon (35), Neto (3) kapusok, Andrea Barzagli (31/1), Leonardo Bonucci (36/3), Martín Cáceres (6), Giorgio Chiellini (24/1), Patrice Evra (26/2), Stephan Lichtsteiner (26), Daniele Rugani (17), Alex Sandro (22/2) védők, Kwadwo Asamoah (11), Juan Cuadrado (28/4), Hernanes (14/1), Sami Khedira (20/5), Mario Lemina (10/2), Claudio Marchisio (23), Simone Padoin (12/1), Roberto Pereyra (13), Paul Pogba (35/8), Stefano Sturaro (19/1) középpályások, Paulo Dybala (34/19), Andrea Favilli (1), Mario Mandžukić (27/10), Álvaro Morata (34/7), Simone Zaza (19/5) csatárok.

A Juve mindössze húsz gólt kapott (hatot otthon, tizennégyet idegenben), ezekből tizenegyet az első tizenkét fordulóban, s csak kilencet a következő huszonhatban. Elsősorban a

védelem remekelt ismét, de figyelemre méltó volt a 12 gólpasszt adó Paul Pogba és a 19 gólt szerző Paulo Dybala teljesítménye is.

Az olasz élvonal góllövőlistája első négy helyén dél-amerikai játékos végzett: három argentin, **Gonzalo Higuaín** (Napoli, 36), Paulo Dybala (Juventus, 19) és Mauro Icardi (Internazionale, 16) és a kolumbiai Carlos Bacca (Milan, 18). Pipita, azaz Gonzalo Higuaín formája egészen elképesztő volt: megjavította a svéd Gunnar Nordahl 1949–1950-es rekordját, s minden korábbi mesterlövészt túlszárnyalva zárta az idényt. Produkcióját a 2019–2020-as szezonban megismételte a szintén 36 gólig jutó Ciro Immobile.

Spanyolországban is címvédéssel zárult az idény: az FC Barcelona bajnok és kupagyőztes is lett. A Király Kupában megkönnyítette a dolgát a Real Madrid kizárása (a szövetség Gyenyisz Cserisev jogosulatlan szerepeltetése miatt büntette a „királyi klubot"), de a bajnokságban nagyon meg kellett harcolni az elsőségért.

A katalánok 91, a „fehérek" 90, a harmadik atleticósok 88 ponttal zárták a szezont. A Barça január 9. és március 12. között tizenkét bajnoki mérkőzésen diadalmaskodott sorozatban, akkor nyolc ponttal vezetett az Atlético és tizenkettővel a január 4-én edzőt váltó, Rafa Benítez helyére Zinédine Zidane-t ültető Real Madrid előtt. Ám a következő négy fordulóban 11 (!) pontot veszített, s akkor már a Barcelona és az Atlético 76-76, a Real Madrid 75 ponttal állt. A három nagynak már nem volt egymás elleni mérkőzése. Az döntött tehát, ki hány pontot szed össze a „kicsik" ellen, illetve és elsősorban, hogy magára talál-e a Barcelona.

Luís Suárez mindenképpen visszatalált legkiválóbb önmagához. A kék-gránátvörösök 15 pontot szereztek az utolsó öt fordulóban, mégpedig 24-0-s gólkülönbséggel. Az uruguayi középcsatár 14 gólt ért el a mérkőzéseken, s végül negyvennel lett a La Liga gólkirálya. Cristiano Ronaldo 2009-es Madridba szerződése óta először fordult elő, hogy nem ő vagy Lionel Messi kapja a gólkirálynak járó Pichichi-trófeát. Jellemző volt a három élgárda stílusára a gólkülönbségük: Barcelona 112-29, Real Madrid 110-34, Atlético Madrid 63-18.

A bajnokcsapat kerete az alábbi volt: Claudio Bravo (32), Marc-André ter Stegen (7) kapusok, Javier Mascherano (32), Jordi Alba (31), Gerard Piqué (30/2), Dani Alves (29), Jérémy Mathieu (21), Marc Bartra (13/2), Thomas Vermaelen (10/1), Adriano (8), Douglas (1) védők, Ivan Rakitić (36/7), Sergio Busquets (35), Sergi Roberto (31), Andrés Iniesta (28/1), Arda Turan (18/2), Aleix Vidal (9), Rafinha (6/1), Gerard Gumbau (3), Sergi Samper (1) középpályások, Luís Suárez (35/40), Neymar (34/24), Lionel Messi (33/26), Munir (15/3), Sandro (10) csatárok.

Az orosz bajnokságot a CSZKA Moszkva nyerte meg, két ponttal megelőzve a különösen otthonában félelmetes, a saját stadionjában veretlen FK Rosztovot. Az egykori katonacsapat

az első hét és az utolsó hat fordulóban győzött, így még azt is elbírta, hogy az idény közepén, október 25. és április 16. között vendégként hét mérkőzésen csak három pontot gyűjtött. (Három döntetlen, négy vereség.) Leonyid Szluckij 24 futballistát küldött összesen a pályára: Igor Akinfejev (30) kapus, Mário Fernandes (27/1), Szergej Ignasevics (25/3), Alekszej Berezuckij (21/1), Georgij Scsennyikov (19), Vaszilij Berezuckij (18), Kirill Nababkin (13/2), Viktor Vaszin (3) védők, Alan Dzagojev (29/6), Zoran Tosics (28/4), Pontus Wernbloom (27/4), Roman Jeremenko (25/3), Bibras Natcho (20/2), Georgi Milanov (18), Alekszandr Golovin (14/1), Roman Sirokov (8), Szergej Tkacsov (8), Aleksandrs Cauņa (9) középpályások, Ahmed Musa (30/13), Kirill Pancsenko (14/2), Seydou Doumbia (13/5), Aaron Olanare (3) csatárok.

A hagyományos „33-as lista" első csapatába Akinfejev, Vaszilij Berezuckij, Ignasevics, Wernbloom, Dzagojev és Ahmed Musa is bekerült a bajnokok közül. A további öt helyre Igor Szmolnyikov (Zenit), Vitalij Gyenyiszov (Lokomotiv), Pavel Mamajev (FK Krasznodar), Hulk (Zenit) és a gólkirály Fjodor Szmolov (FK Krasznodar) került.

A brazil bajnokságban nagy fölénnyel, 12 ponttal zárt az élen a Corinthians az Atlético Mineiro előtt. Az alábbi kerettel: Cássio (35), Walter (4) kapusok, Gil (34/2), Fágner (26), Felipe (26/1), Uendel (19/2), Edílson (18), Edu Dracena (16/2), Guilherme Arana (12/1), Yago (8), Fábio Santos (6/1) védők, Jádson (34/13), Ralf (31/1), Renato Augusto (30/5), Danilo (29), Élias (24/5), Bruno Henrique (22/1), Cristian (13/1), Rodriguinho (12/2), Petros (8), Marciel (4/1), Matheus Pereira (1) középpályások, Malcom (31/5), Vágner Love (31/14), Ángel Romero (12/3), Rildo (12), Stiven Mendoza (10/1), Lucca (10/3), Luciano (6/5), Emerson Sheik (3), Lincom (3), Paulo Guerrero (2) csatárok.

Carlos Tévez hazatért és újra bajnok lett a Bocával

Megválasztották az Év tizenegyét, ebbe Luan (Grêmio) és a gólkirály Ricardo Oliveira (Santos) kivételével kizárólag a Corinthians (Cássio, Gil, Elias, Jadson, Renato Augusto) és az Atlético Mineiro (Marcos Rocha, Jemerson, Douglas Santos, Rafael Carioca) futballistái kerültek, a legjobb edző Tite (Corinthians) lett. A brazil ESPN és a *Placar* osztályozókönyve alapján Renato Augusto bizonyult a legjobbnak, befért még az álomtizenegybe Gil, Elias, Jadson, Douglas Santos, Rafael Carioca és Luan, de a tudósítók a jelek szerint a Grêmióért rajongtak. A Porto Alegre-i klubból Luanon kívül Marcelo Grohét, Galhardüt és Geromelt is beválasztották. A tizenegyedik játékos Lucas Pratto, az Atlético Mineiro argentin csatára volt.

Argentínában a 2015. február 13. és december 6. között tartó maratoni a 125. bajnoki idény volt. (A magas szám csak úgy jön ki, hogy hosszú évtizedeken keresztül bajnokot avattak ősszel és tavasszal

is.) A Boca Juniors – története 31 elsőségét szerezve – végzett az élen, megelőzve a San Lorenzót és a gólkirályt (Marco Ruben) adó Rosario Centralt.

A bajnokcsapat tagjai voltak: Agustin Orión (22), Guillermo Sara (12) kapusok,

Daniel Diaz (28/2), Gino Peruzzi (22), Luciano Fabián Monzón (17/1), Fernando Tobio (12), Marco Torsglieri (12), Alexis Rolin (10), Leandro Marín (6), Guillermo Burdisso (5/1), Lisandro Magallán (1) védők, César Meli (23/3), Nicolás Colazo (23/1), Nicolás Lodeiro (21/3), Pablo Pérez (18/2), Cristian Erbes (18/1), Rodrigo Bentancur (18), Fernando Gago (16/2), Josél Pedro Fuenzalida (13), Federico Carrizo (12/1), Adrián Cubas (9/0), Franco Cristaldo (7), Gonzalo Castellani (2), Federico Bravo (1), Tomás Pochettino (1) középpályások, Jonathan Calleri (27/10), Sebastián Palacios (18/5), Andrés Chávez (15/3), Carlos Tévez (12/5), Daniel Osvaldo (11/3), Juan Manuel Martínez (8/2), Cristian Pavón (6/2) csatárok.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Világcsoda, avagy futballkapitalizmus a népi Kínában

A világ állt és bámult. Persze, nem először Kínával kapcsolatban. De pontosítsuk és ellenpontozzuk az előző mondatot: először a kínai labdarúgással kapcsolatban. A 2016-os téli átigazolási időszak hat legdrágább vételárából ötöt kínai klub fizetett ki. A futballtörténelemben addig példátlan módon, egy átigazolási időszakban a kínai Szuperliga alakulatai több pénzt fordítottak játékosvásárlásra, mint a világ bármely ligájában szereplők, beleértve az előző öt telet tekintve csúcsot döntő, 185 millió fontot kifizető angol Premier League-et. (Utóbbi összeg körülbelül 238,5 millió euró). Kínában több mint 280 millió eurót fizettek ki a klubok, a tizenhat élvonalbeli egyesület vesztesége (a kiadás és a bevétel különbsége) megközelítette 190 millió eurót.

Meglepő-e a kínai robbanás? Feltétlenül. Nem az ottani gazdaság állapota miatt, hanem mert az ottani futball még egy bő fél évtizeddel korábban is, finoman szólva, ellentmondásos képet mutatott. Egymást követték a korrupciós botrányok. 2010-ben az angol nevet is viselő Chinese Super League-et (kínaiul Csungkuo Cucsiu Hsziehuj Csaocsi Lienszaj) is érintő fogadási és vesztegetési botrány hozadékaként Hszie Jalongot, Nan Jongot és Jang Jimint, a Kínai Labdarúgó-szövetség alelnökeit letartóztatták. Nagyon gyengék voltak a válogatott eredményei, és nagyon kevés volt a korosztályos futballista, részben a sportág rossz hírének, alacsony társadalmi presztízsének tulajdoníthatóan.

Ugyanakkor az antikorrupciós intézkedések 2011-től éreztették pozitív hatásukat, s ezzel párhuzamosan emelkedett a nézőszám, sőt egyre híresebb külföldi játékosok szerződtek a bajnokságba. Különösen két klub, a kantoni Guangzhou Evergrande és a sanghaji Shanghai Shenhua költött sokat. (A klubneveknél nem használjuk a magyar átírást.) 2012-ben már olyan, világhírű futballisták érkeztek Kínába, mint Didier Drogba és Nicolas Anelka. Vonzóvá vált az edzők számára is a Távol-Kelet legnépesebb országa: még Marcello Lippi, a világbajnok olasz szövetségi kapitány is Kantonba igazolt.

A viszonylag magas kereseti lehetőségek számos külföldit csábítottak a CSL-be. A kínai szövetség könnyebb helyzetben van, mint egy, az Európai Unióba tartozó társszervezet: ma-

ximálhatta a külföldiek számát. A klubok akkor még öt légiót (ezekből legalább egy ázsiait) tarthattak a keretükben, ebből négy (3+1) lehetett egyszerre a pályán. Az AFC Champions League-ben, a kontinens Bajnokok Ligájában érintett csapatok számára további két külföldi leigazolását engedélyezték. (Azóta még tovább szigorodtak minden tekintetben a szabályok, jelenleg négy lehet a keretben, annyit be is lehet nevezni a mérkőzésre, de csak három játszhat egyszerre.)

Az Evergrande lett a kínai kommunista-kapitalista futball zászlóshajója

Ugyanakkor az is igaz, hogy a Kínába szerződő sztárok (de hozzájuk hasonlóan az odakerült magyar futballisták is) nehezen tudnak beilleszkedni az ottani életbe, a lehető leghamarabb igyekeznek visszatérni, elsősorban Európába. Talán ezért is volt nehezen komolyan vehető a kínaiak többször hangoztatott célja, hogy a Chinese Super League felzárkózzon közvetlenül a négy-öt legerősebb európai bajnokság mögé.

Szögezzük le: minden korábbinál erőteljesebbé vált erre az állami, ha úgy tetszik, a politikai akarat. Hszi Csin-ping elnök, az ország első számú közjogi méltósága maga is nagy futballrajongó, 2015 őszén, miután több mint egy évtizedes csendet követően az első kínai vezetőként Nagy-Britanniában járt, programjába illesztette a Manchester City akadémiájának meglátogatását is. Egyébként a Manchester United szurkolója. Ennél is fontosabb, hogy bátorította gazdag honfitársait, fektessenek a hazai labdarúgásba. Közülük néhányan ezt az utat látták a legkönnyebbnek politikai kapcsolatok építéséhez, vagy akár a nyugati világba integrálódásukhoz. Példa nyilván akad előttük, vegyük csak Roman Abramovicsot és az orosz oligarchákat, akik közül többet is elsősorban a futballba fektetett millió euróik/dollárjaik/fontjaik révén ismert meg a nagyvilág.

Persze akadt már kínai példa is: Vang Csien-lin (a Nyugat-Európában használt átírás szerint Wang Jianlin), a Távol-Kelet leggazdagabb embere, aki az Atlético Madrid 20 százalékos tulajdonosa volt 2018-ig. Cége, a Dalian Wanda korábban támogatta az országa rekorderbajnokát, a Dalian Shidét, 2015-ben pedig beszállt a második osztályban szereplő Dalian Aerbinbe, későbbi nevén Jifangba (Yifang). A kínai állam tulajdonában lévő China Media Capital és a még 1979-ben, Teng Hsziao-ping bátorítására alapított CITIC Capital együtt 13 százalékos részesedést szerzett a Manchester Cityben.

A kínai klubok közül 2016 elején a három legtöbbet költő egyike a Guangzhou (Kuangcsou) Evergrande volt, amely 2015-ben is Ázsia legjobb alakulatának bizonyult, megismételve 2013-as elsőségét az AFC Bajnokok Ligájában. Az első titulust még Marcello Lippivel nyerte a gárda, utána Fabio Cannavaro volt az edzője, majd 2015 és 2017 között Luiz Felipe Scolari irányította. A helyére visszatért Cannavaro. (2011 és 2019 között csak egyszer, 2018-ban nem a sárga-pirosak, becenevükön a „dél-kínai tigrisek” nyerték meg az országos bajnoki cí-

met.) Ennek kapcsán megállapíthatjuk: az ezredforduló óta világbajnoki címet nyerő szövetségi kapitányok közül kettő, Didier Deschamps és Joachim Löw még hivatalban van a saját válogatottjánál, Vicente Del Bosque 69 évesen nyugdíjas éveit élvezi, ellenben a további kettő, Lippi és Scolari dolgozott az Evergrandéban, ketten együtt tizenkét titulust nyertek. Másképpen: csak az Evergrande szerződtetett le kettőt is a XXI. század világbajnok edzői közül, a címnyerésük után.

A brazil Ramires a Chelsea-t hagyta el a Jiangsu Suning kedvéért

A kantoni egyesület 2016 januárjában 42 millió euróért leigazolta Jackson Martínezt az Atlético Madridtól, ez volt annak a télnek második legdrágább vétele. Az Evergrande 60 százalékos tulajdonosa az ingatlanfejlesztéssel foglalkozó Evergrande Real Estate Group, ennek első embere, Hszu Csia-jin, Kína egyik leggazdagabb vállalkozója, aki a paraszti sorból kiemelkedve 34 milliárd dolláros vagyont számlál a *Forbes* szerint, amivel Kína harmadik, a világ 31. leggazdagabb embere. Az egyesület másik (37,81 százalékos) nagytulajdonosa az ország egyik legdinamikusabban fejlődő cége, az Alibaba Group, a kínai ebay. A Taopaónak (Taobao) nevezett online felület megjelent az egyesület nevében is. A cég első embere, Jack Ma, eredetileg Ma Jun, Kína második, a világ huszadik leggazdagabb embere. (2016-ban az „atléticós" Vang Csian-lin, azóta már a labdarúgással nem foglalkozó informatikai szakember, Ma Huateng, másképpen Pony Ma vezet előtte.)

Még a kantoniaknál is többet költött 2016 elején a Hebei China Fortune, a liga egyik újonca. A Hopej tartományban lévő, közel hárommilliós Csinhuangtao (Qinhuangdao) csapatát 2010-ben alapították, 2015-ben szállt be a tulajdonosi körbe a China Fortune Land Development néven ismert cég, amely ipari parkok kialakítására specializálódott. A cég első emberének, Vang Ven-hszüe (Wang Wenxue) építési vállalkozónak a nettó vagyonát 4,8 milliárd dollárra becsülték tavaly. A Hebei CFFC akkori legnagyobb fogása a Bajnokok Ligájában a Real Madrid ellen készülő AS Romától megszerzett Gervinho volt 18 millió euróért, de vett további hat játékost is 5-10 millió euró közötti áron. Például Ezequiel Lavezzit, akit hatmillió euróért vásárolt meg a PSG-től. A vb-ezüstérmes, 51-szeres argentin válogatott, olimpiai bajnok csatár vételára azért volt ilyen (viszonylag) alacsony, mert a nyáron lejárt volna a párizsi szerződése. Fizetése évi 13-15 millió euró között mozgott a következő két esztendőben, a prémiumoktól függően. Az újonc új szerzeményei közé kerültek kínaiak is, mint Csiang Ning (Jiang Ning) és Ting Hajfeng (Ding Haifeng). Esetük jól példázza, hogy a kínai futball „boom" egyik jellemzője a belső piac irracionális elszabadulása is volt. A sajátságos módon Samba Kingsnek, Szambakirályoknak becézett sárga-piros alakulat 57,45 millió eurós veszteséggel zárta az átigazolási időszakot.

Hasonló képet mutatnak a sanghaji Shenhua átigazolásai. A 2015-ös idény hatodik helyezettje mögött Kína legnagyobb részben állami tulajdonú ingatlanfejlesztő cége, a Greenland Group áll, amely Los Angelesben, New Yorkban és Sydney-ben kezdett beruházásokba, a londoni dokknegyedben pedig egy 241 méter magas felhőkarcolót épít, ami éppen befejezés

előtt áll. A Spire London Nyugat-Európa legmagasabb lakóépülete lesz. A „kék ördögök" megvették a milánói Intertől a kolumbiai Fredy Guarint, s több mint tízmillió eurót fizettek egy kínai válogatott játékosért, a belső védő Pi Csin-haóért (Pi Jinhao). E klubnál is érezhető volt 2016 elején a változás: az előző tulajdonos, egy kalandor majdnem csődbe vitte, az új mögött ellenben érezhető az állam bátorítása is.

A több mint egy teljes magyarországnyi lakossal rendelkező világvárosnak még egy élvonalbeli csapata akad, a Shanghai SIPG, amelynek tulajdonosa miatt került a nevébe a SIPG rövidítés. A jelentése Shanghai International Port Group, értelemszerűen a kikötő kereskedelmi ügyeit tartja kézben. Léptékére jellemző, hogy gazdasági források szerint a sanghaji 2014 óta, megelőzve a szingapúrit, a világ legforgalmasabb teherkikötője. A klub 2015 decemberében télen 18,5 millió euróért megvette a rivális kantoni csapattól a brazil Elkesont, akinek a *transfermarkt.de* előzetesen 4,5 millió euróra becsülte a piaci értékét. Elkeson még mindig játszik a Szuperligában, bár 2019-ben visszaigazolt az Evergrandébe. Felvette a kínai állampolgárságot, eddig négy meccsen három gólt szerzett a válogatottban. Immár ő a CSL történetének legjobb góllövője. Ennek a klubnak 2014 novemberétől Sven-Göran Eriksson volt az edzője, őt követte a két portugál, André Villas-Boas és Vitor Perreira, utóbbival lett bajnok a SIPG 2018-ban.

A Csiangszu tartományba, a nyolcmilliós Nanking városába való Jiangsu Suning közel százmillió eurót költött 2016 elején, ennek nagy részét két, a Premier League-ben is szívesen látott brazilra, a Chelsea-től megvásárolt Ramiresre és a Sahtar Donyecktől megszerzett, a Liverpool elől elcsábított Alex Teixeirára fordította. Utóbbi kereken ötvenmillió euróba került. Érdemes elidőzni ennél egy gondolatnyit. Európai, akár angol, spanyol, olasz vagy francia klub soha addig nem fizetett ekkora vagyont egy játékosért. Német Bundesliga-klub sem! Ázsiai klub játékosszerzése 2015 végéig nem szerepelt a futballvilág 250 legmagasabb összegű átigazolása között, nem volt 20 millió euró fölötti vétel. A következő hetekben három is, s közülük az egyik 50 milliós.

A Jiangsu Suningnak futotta a nagy költésre, a tulajdonosa ugyanis a Suning Commerce Group (kínaiul Szuning Jünsang) kereskedő cég, az egyik legnagyobb a maga műfajában az országban a maga 700 üzletével, nem szólva az online forgalomról. Az alapító-tulajdonos, Csang Csin-tung (Zhang Jindong) ugyancsak benne van a leggazdagabb 30 kínaiban.

A futball szempontjából még ennél is fontosabb, hogy a Szuning a főrészvényese a milánói Internazionalénak, Csang Csin-tung fia, Csang Kang-jang (Zhang Kangyang) europanizált nevén Steven Zhang 2018. október 26. óta a fekete-kékek elnöke. A pekingi Kuoan (Beijing Guoan) tulajdonosa a CITIC, a China International Trust and Investment Corporation, az 1979-ben alapított, állami tulajdonú befektető cég, amelynek első embere, Csang Csen-ming állítólag több mint kétmillió dolláros éves fizetést kap a népi Kínában. (Ez a cég az egyik résztulajdonosa a Manchester Citynek is.)

Bármilyen nagy is volt az állami bátorítás, a következő években az állam szabályozta a klubok játékosvásárlásra fordítható összegeit. Mindazonáltal még 2016-ban kétszer újra megdőlt az addigi átigazolási rekord, a brazil Hulkot, majd néhány hónappal később honfitársát, Oscart összesen 115 millió euróért vásárolta meg a Shanghai SIPG. A Chelsea-től megszerzett Oscar leigazolásakor a másik sanghaji egyesület, a Shenhua Carlos Tévezt vette meg. Az argentin csatár több mint 230 millió forintnak megfelelő heti fizetést kapott, jobban keresett, mint Cristiano Ronaldo vagy Messi. Hiába a luxusfizetés, egy év után inkább hazament Buenos Airesbe.

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Cavani, Thiago Silva, Ibrahimović, Rabiot, David Luiz, Trapp. Elöl: Matuidi, Lucas Moura, Maxwell, Verratti, Aurier

A Leicester City, Anglia meglepetésbajnoka a klub első bajnoki címét ünnepli

A Juventus FC. Hátul, balról: Buffon, Bonucci, Pogba, Lichtsteiner, Khedira, Mandžukić. Elöl: Evra, Caceres, Marchisio, Pereyra, Morata

A Boca Juniors. Hátul, balról: Calleri, Monzón, Rolín, Tobio, Orion, Pablo Pérez. Elöl: Lodeiro, Peruzzi, Cubas, Tévez, Meli

Az FC Barcelona. Hátul, balról: Bravo, Mascherano, Rakitić, Busquets, Piqué. Elöl: Messi, Daniel Alves, Neymar, Iniesta, Luís Suárez, Jordi Alba

A Bayern München. Hátul, balról: Alaba, Neuer, Javi Martínez, Lewandowski, Xabi Alonso, Boateng. Elöl: Douglas Costa, Lahm, Ribéry, Vidal, Thomas Müller

AZ ÉV CSAPATA

Az európai futball kakukktojása

A Real Madrid megnyerte a Bajnokok Ligáját, okkal kapta volna meg ennél az idénynél az „Év csapata" címet – de talán nem lett volna érdemes 2013–2014 után újra a „ királyi klubot" választanunk, már tudva azt, hogy a következő két idényben még nagyobb sikereket ér majd el. Így egy másik spanyol csapatot mutatunk be, a Sevillát. Unai Emery együttese ugyan csak hetedik lett a La Ligában, de az Európa-ligában sorozatban hármadszor, 2014 és 2015 után ismét diadalmaskodott.

Coke második gólja a Liverpool elleni Európa-liga-döntőben

Az európai klubkupák történetében, a Real Madrid a BEK-ben elért nyitó, ötös győzelmi szériája óta ennél jobb sorozata senkinek sem volt. Az első számú sorozatban az Ajax (1971–1973), a Bayern München (1974–1976), majd éppen 2016 tavaszától a Real Madrid tudott triplázni. A Kupagyőztesek Európa-kupájában, a Vásárvárosok-kupájában, majd az UEFA-kupában soha senki. Az Európa-ligában pedig elsőként a Sevilla, 2014 és 2016 között.

AZ EDZŐ

Az ötletek embere

UNAI EMERY Etxegoien 1971. november 3-án született Hondarribiában. Klubjai a Real Sociedad (1986–1996), a Toledo (1996–2000), a Racing Ferrol (2000–2002), a Leganés (2002–2003), a Lorca Deportiva (2003–2004) voltak. Pályafutása nagy részét a második vonalban töltötte. Edzőként a Lorca Deportivánál kapott először munkát (2004–2006), majd állomáshelyei az Almería (2006–2008), a Valencia (2008–2012), a Szpartak Moszkva (2012. május–november), a Sevilla (2013–2016), a Paris Saint-Germain (2016–2018), az Arsenal FC (2018–2019. november) voltak, 2020 júliusában a Villarrealhoz szerződött. Első nagy sikereit a Sevillával érte el a triplázással. Egyszeres francia bajnok (2017–2018), kétszeres Francia Kupa-győztes (2016–2017, 2017–2018), kétszeres francia Ligakupa-győztes (2016–2017, 2017–2018). Az Arsenallal elveszítette a 2019-es Európa-liga-döntőt. Rajta kívül egyetlen edző sem nyerte meg ugyanazt a kupát három egymást követő évben, ugyanazzal a csapattal.

Kétségtelen, hogy a sorozat minősége, résztvevőinek játékereje nem fogható a Bajnokok Ligájáéhoz, ám ettől még parádés teljesítménynek számított a Sevilla „hármasugrása".

A korszak kezdő napjául 2013. január 14-ét nevezhetjük meg: akkor vette át Unai Emery a csapatot Michel Gonzáleztől, a Real Madrid és a spanyol válogatott korábbi középpályáscsillagától. Embert próbáló feladatra vállalkozott, hiszen a gárda a bajnokság 12. helyén vergődött, nehéz anyagi helyzetben. A pénzügyi válságból kilábalás leggyorsabb eszközének a játékoseladás tűnt: a Sevilla a következő nyáron eladta a Manchester Citynek Jesús Navast és Álvaro Negredót. A kettejükért kapott 45 millió euró és a többi üzlet egyensúlyba hozta a mérleget, és – mivel a fehér-pirosak csak a kilencedik helyig tudtak előretörni a La Ligában, s ezzel nem indulhattak a nemzetközi porondon – lehetőséget adott az építkezésre. Unai Emery és tanácsadói jó érzékkel választottak új játékosokat, például a kolumbiai Carlos Baccát és a francia Kevin Gameirót, valamint a spanyol Vicente Iborrát és Vitolót. A 2013–2014-es átigazolási piacon az SFC több mint ötvenmillió eurós nyereséggel zárt, miközben egyáltalán nem gyengült meg. Erre példa, hogy 2014 májusában a Benfica ellenében megszerezte az Európa-liga trófeáját.

A következő szezonban, főleg Alberto Moreno a Liverpoolnak és Ivan Rakitić a Barcelonának történő átengedésével, s az újabb olcsó vásárlásokkal, további 30 milliós haszonnal zárt, no meg az Európa-liga megnyerésével.

Unai Emery és a sportigazgató, Monchi (Ramón Rodríguez Verdejo) a 2015–2016-os idény előtt sem változtatott az üzleti filozófián, továbbra is többért adott el, mint amennyiért igazolt. A Sevilla a futballtörténelem „kakukktojása" azzal, hogy úgy nyert meg sorozatban háromszor is egy nemzetközi kupát, hogy közben mindhárom esztendőben pozitív szaldóval távozott az átigazolási piacról.

A Sevilla FC a kupadöntőben szereplő játékosai

DAVID SORIA Solís: 1993. április 4-én született a spanyol fővárosban, Madridban. Klubjai a Carabanchel (2001–2003), a Real Madrid (2003–2008), az Atlético Madrid (2008–2009), aztán ismét a Real Madrid (2009–2012), majd befejezve korosztályos pályafutását, felnőttként a Sevilla (2013–2018) voltak. 2018 óta a Getafe tagja. Az Európa-liga győztese (2016).

MARIANO Ferreira Filho: 1986. június 23-ban született a brazíliai São João városában. Klubjai a Guarani (2002–2006), az Ipatinga (2007), a Tornbense (2007–2009), közben kölcsönjátékosként a Cruzeiro (2007), az Ipatinga (2008), az Atlético Mineiro (2008), a Fluminense (2009–2011), a Bordeaux (2010–2015), a Sevilla (2015–2017) és a Galatasaray (2017–2020) voltak. 2020 nyarán visszaigazolt az Atlético Mineiróhoz. Brazil bajnok (2010), a Francia Kupa győztese (2012–2013), kétszeres török bajnok (2017–2018, 2018–2019), a Török Kupa győztese (2018–2019), az Európa-liga győztese (2016).

ADIL RAMI: 1985. december 27-én született a korzikai Bastiában. Klubjai: a Fréjus (1994–2006), a Lille OSC (2006–2011), a Valencia (2011–2014), az AC Milan (2014. január–2015), a Sevilla (2015–2017), az Olympique Marseille (2017–2019) és a Fenerbahçe (2019–2020) voltak. 2020 nyara óta az FK Szocsi játékosa. Francia bajnok (2010–2011), a Francia Kupa győztese (2010–2011), az Európa-liga győztese (2016). A francia válogatottban (2010–2018) 36 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Világbajnok (2018, nem játszó tartalék), Eb-ezüstérmes (2016), Eb-résztvevő (2012).

DANIEL Filipe Martins CARRIÇO: 1988. augusztus 4-én született a portugáliai Cascaisban. Klubjai az Estoril (1997–1999), a Sporting CP (1999–2012), közben kölcsönjátékosként az Olhanense (2007) és az AEL Limassol (2008), majd a Reading (2013), a Sevilla (2013–2020) voltak. 2020 februárjában a kínai Vuhan Zallhoz igazolt. Háromszoros Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016). A portugál válogatottban (2015) 1 mérkőzésen játszott.

SERGIO ESCUDERO Palomo: 1989. szeptember 2-án született Valladolidban. Klubjai a Valladolid (1998–2004), a Parquesol (2004–2005), a Betis Valladolid (2005–2007), a Murcia (2007–2010), a Schalke 04 (2010–2013), a Getafe (2013–2015) voltak. 2015 óta a Sevilla játékosa. A német DFB-kupa győztese (2010–2011), kétszeres Európa-liga-győztes (2016, 2020).

GRZEGORZ KRYCHOWIAK: 1990. január 29-én született a lengyelországi Gryficében. Klubjai az Orzeł Mrzeżyno, a Żaki 94 Kołobrzeg, majd a Stal Szczecin (2004), az Arka Gdynia (2005–2006), a Girondins de Bordeaux (2006–2012), közben kölcsönjátékosként a Reims (2009–2011), a Nantes (2011–2012), újra a Reims (2012–2014), aztán a Sevilla (2014–2016), a PSG (2016–2018), közben kölcsönjátékosként a West Bromwich Albion (2017–2018) voltak. 2018 óta a Lokomotiv Moszkva játékosa. A Francia Kupa győztese (2016–2017), a francia Ligakupa győztese (2016–2017), az Orosz Kupa győztese (2018–2019). A lengyel válogatottban 2008 óta 69 mérkőzésen 4 gólt szerzett, Eb-résztvevő (2016), vb-résztvevő (2018).

STEVEN Nkemboanza Mike Christopher N'ZONZI: 1988. december 14-én született a Nagy-Párizshoz tartozó La Garenne-Colombes-ban. Klubjai a Racing Paris (1998–1999), a PSG (1999–2002), a CA Lisieux (2002–2003), a Caen (2003–2004), a Beauvais (2004–2005), az Amiens (2005–2009), a Blackburn Rovers (2009–2012), a Stoke City (2012–2015), a Sevilla (2015–2018) voltak. 2018 óta az AS Roma játékosa, de a klubja előbb a Galatasaraynak (2019–2020), majd a Rennes-nek (2020–) is kölcsönadta. Az Európa-liga győztese (2016). A francia válogatottban 2017 óta 14 mérkőzésen játszott, 2018 világbajnoka.

ÉVER Maximiliano David BANEGA: 1988. június 29-én született az argentínai Rosarióban. Klubjai a Nuevo Horizonte, az Alianza Sport voltak, majd a Boca Juniors (2000–2007), a Valencia (2008–2014), közben kölcsönjátékosként az Atlético Madrid (2008–2009) és a Newell's Old Boys (2014), aztán a Sevilla (2014–2016), az Internazionale (2016–2017), s újra a Sevilla (2017–2020) játékosa volt. 2020 augusztusában az al-Sababhoz igazolt. A spanyol Király Kupa győztese (2007–2008), Libertadores Kupa-győztes (2007), háromszoros Európa-liga-győztes (2015, 2016, 2020). Az argentin válogatottban (2008–2018) 65 mérkőzésen 6 gólt szerzett. A Copa América kétszeres ezüstérmese (2015, 2016), olimpiai bajnok (2008).

COKE (Jorge Andújar Moreno): 1987. április 26-án született Madridban. Klubjai a Rayo Vallecano (2002–2011), a Sevilla (2011–2016), a Schalke 04 (2016–2018) voltak, 2018 eleje óta a Levantéban futballozik. Háromszoros Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016).

VITOLO (Víctor Machín Pérez): 1989. november 2-án született Las Palmasban. Klubjai a Las Palmas (2008–2013) és a Sevilla (2013–2017) voltak, 2017 óta az Atlético Madrid játékosa, de még abban az évben rövid ideg a Las Palmasban játszott, kölcsönben. Négyszeres Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016, 2018), UEFA Szuperkupa-győztes (2018). A spanyol válogatottban 2015 óta 12 mérkőzésen 4 gólt szerzett.

KEVIN Dominique GAMEIRO: 1987. május 9-én született a franciaországi Senlis városában. Klubjai a Marly-la-Ville (1993–1999), az US Chantilly (1999–2004), a Strasbourg (2004–2008), a Lorient (2008–2011), a PSG (2011–2013), a Sevilla (2013–2016), az Atlético Madrid (2016–2018) voltak, 2018 óta a Valencia tagja. Francia bajnok (2012–2013), a spanyol Király Kupa győztese (2018–2019), négyszeres Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016, 2018). A francia válogatottban (2010–2017) 12 mérkőzésen 3 gólt szerzett.

TIMOTHÉE Christian KOLODZIEJCZAK: 1991. október 1-én született a franciaországi Arrasban. Klubjai a Saint-Maurice Loos (1999), az Avion (1999–2000), az RC Lens (2000–2008), az Olympiques Lyonnais (2008–2012), az OGC Nice (2012–2014), a Sevilla (2014–2017), a Borussia Mönchengladbach (2017), a mexikói UANL (2017–2020), illetve kölcsönjátékosként kétszer is a Saint-Étienne (2018–2019, 2019–2020) voltak. 2020 nyarán meg is vették a zöldek. Mexikói bajnok (2017 Apertura), kétszeres Európa-liga-győztes (2015, 2016).

SEBASTIÁN Carlos CRISTÓFORO Pepe: 1993. augusztus 23-án született az uruguayi Montevideóban. Klubjai a Peñarol (2011–2013), a Sevilla (2013–2017) voltak. A Fiorentina 2017-ben kölcsön-, majd néhány hónappal később megvette, azóta is a firenzei klub tagja, de kölcsönjátékosként a Getafében (2018–2019) és az Eibarban (2020) is játszott. Uruguayi bajnok (2012–2013), háromszoros Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016).

VICENTE IBORRA de la Fuente: 1988. január 16-án született Moncadában. Klubjai a Levante (2007–2013), a Sevilla (2013–2017) és a Leicester City (2017–2019) voltak, 2019 nyara óta a Villarreal középpályása. Háromszoros Európa-liga-győztes (2014, 2015, 2016).

BAJNOKOK LIGÁJA

Madridi belügy

Az első selejtezőkörön még valahogy túljutott a Videoton, viszont a másodikban útját állta minden magyar csapat mumusa, a BATE. A fehérorosz gárda rendkívül masszív négyesbe (Barça, AS Roma, Leverkusen) került a csoportkörben, amelyben utolsó lett, noha szerzett öt pontot!

A B jelű kvartett meglepetése a Man United harmadik, illetve a moszkvai CSZKA utolsó helye lett. A D volt legkegyetlenebb. Jellemző az erősségére, hogy harmadik helyezettje, a Sevilla „leesett" az Európa-ligába, aztán azt tavasszal megnyerte.

A Maccabi Tel-Aviv (G csoport) produkcióját igencsak nehéz lesz bármely más alakulatnak alulmúlni: egyetlen rúgott góllal (az is tizenegyesből született…) és nulla ponttal fejezte be a

küzdelmeket. A H-ban a Valencia és a Lyon jóval esélyesebbnek tűnt a továbbjutásra a Gent-nél, azonban a belgák felborították a papírformát.

Casemiro jól játszott az Atlético elleni döntőben

A nyolcaddöntőben elvérzett a Chelsea, a Juventus és az Arsenal is, igaz, a párharc előtt egyik sem volt esélyesebb a riválisánál. A negyeddöntőben a Real Madrid elrontotta az első mérkőzést a Wolfsburg ellen, a másodikon Cristiano Ronaldo egymaga kiejtette mesterhármasával a németeket. A portugál – sőt, bárki is klubtársai közül – nem szerzett gólt a Manchester City ellen, mégis továbbjutottak, a brazil Fernando öngóljával. A döntőben sem remekeltek, de nyertek. Ez volt Zinédine Zidane első nagy sikere vezetőedzőként. Az Atlético, miután elbúcsúztatta a Barcelonát és a Bayern Münchent is, megint közel állt a BL megnyeréséhez, mint 2014-ben is. Sőt, most talán még jobb esélye volt a győzelemre, csak hát Antoine Griezmann a lécre rúgott egy tizenegyest a 46. percben. A „szétlövésben" az utolsó sikeres lövés a sorozat gólkirályáé, Cristiano Ronaldóé volt, aki az idényben tizenhat BL-gólt szerzett.

1. selejtezőkör. The New Saints–Videoton 0-1, 1-1 (hosszabbításban)

2. selejtezőkör. Videoton–BATE Boriszov 1-1, 0-1

Csoportkör

A csoport. Real Madrid–Paris Saint-Germain 1-0, 0-0, Sahtar Donyeck–Malmö FF 4-0, 0-1, PSG–Sahtar 2-0, 3-0, Malmö–Real Madrid 0-2, 0-8, PSG–Malmö 2-0, 5-0, Real Madrid–Sahtar 4-0, 4-3. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 16 pont, 2. Paris Saint-Germain 13 pont, 3. Sahtar Donyeck 3 pont, 4. Malmö FF 3 pont

B csoport. VfL Wolfsburg–PSV Eindhoven 2-0, 0-2, Manchester United–CSZKA Moszkva 1-0, 1-1, CSZKA–VfL 0-2, 0-1, PSV–Man United 2-1, 0-0, VfL–Man United 3-2, 1-2, PSV–CSZKA 2-1, 2-3. A csoport végeredménye: 1. VfL Wolfsburg 12 pont, 2. PSV Eindhoven 10 pont, 3. Manchester United 8 pont, 4. CSZKA Moszkva 4 pont

C csoport. Atlético Madrid–SL Benfica 1-2, 2-1, Galatasaray SK–Asztana FK 1-1, 2-2, Asztana–Atlético 0-0, 0-4, Benfica–Galatasaray 2-1, 1-2, Atlético–Galatasaray 2-0, 2-0, Asztana–Benfica 2-2, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 13 pont, 2. SL Benfica 10 pont, 3. Galatasaray SK 5 pont, 4. Asztana FK 4 pont

D csoport. Manchester City–Juventus FC 1-2, 0-1, Sevilla FC–Borussia Mönchengladbach 3-0, 2-4, Borussia–Man City 1-2, 2-4, Juventus–Sevilla 2-0, 0-1, Juventus–Borussia 0-0, 1-1, Man City–Sevilla 2-1, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 12 pont, 2. Juventus FC 11 pont, 3. Sevilla FC 6 pont, 4. Borussia Mönchengladbach 5 pont

E csoport. FC Barcelona–AS Roma 6-1, 1-1, Bayer Leverkusen–BATE Boriszov 4-1, 1-1, Roma–Bayer 3-2, 4-4, BATE–Barcelona 0-2, 0-3, Roma–BATE 0-0, 2-3, Barcelona–Bayer 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. AS Roma 6 pont, 3. Bayer Leverkusen 6 pont, 4. BATE Boriszov 4 pont

F csoport. FC Bayern München–Arsenal FC 5-1, 0-2, Olympiakosz Pireusz–Dinamo Zagreb 2-1, 1-0, Dinamo–Bayern 0-2, 0-5, Arsenal–Olympiakosz 2-3, 3-0, Olympiakosz–Bayern 0-3, 0-4, Arsenal–Dinamo 3-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 15 pont, 2. Arsenal FC 9 pont, 3. Olympiakosz Pireusz 9 pont, 4. Dinamo Zagreb 3 pont

G csoport. Chelsea FC–Dinamo Kijev 2-1, 0-0, FC Porto–Maccabi Tel-Aviv 2-0, 3-1, Maccabi–Chelsea 0-4, 0-4, Dinamo–Porto 2-2, 2-0, Maccabi–Dinamo 0-2, 0-1, Chelsea–Porto 2-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 13 pont, 2. Dinamo Kijev 11 pont, 3. FC Porto 10 pont, 4. Maccabi Tel-Aviv 0 pont

H csoport. Zenit Szentpétervár–KAA Gent 2-1, 1-2, Valencia CF–Olympique Lyonnais 0-2, 1-0, Lyon–Zenit 0-2, 1-3, Gent–Valencia 1-0, 1-2, Zenit–Valencia 2-0, 3-2, Gent–Lyon 1-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Zenit Szentpétervár 15 pont, 2. KAA Gent 10 pont, 3. Valencia CF 6 pont, 4. Olympique Lyonnais 4 pont

Nyolcaddöntő. KAA Gent–VfL Wolfsburg 2-3, 0-1, AS Roma–Real Madrid 0-2, 0-2, Paris Saint-Germain–Chelsea FC 2-1, 2-1, Arsenal FC–FC Barcelona 0-2, 1-3, Juventus FC–FC Bayern München 2-2, 2-4 (hosszabbításban), PSV Eindhoven–Atlético Madrid 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább az Atlético), SL Benfica–Zenit Szentpétervár 1-0, 2-1, Dinamo Kijev–Manchester City 2-2, 0-1

Negyeddöntő. VfL Wolfsburg–Real Madrid 2-0, 0-3, FC Bayern München–SL Benfica 1-0, 2-2, FC Barcelona–Atlético Madrid 2-1, 0-2, Paris Saint-Germain–Manchester City 2-2, 0-1

Elődöntő. Manchester City–Real Madrid 0-0, 0-1, Atlético Madrid–FC Bayern München 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Atlético)

Döntő

Real Madrid–Atlético Madrid 1-1 (1-0, 1-1, 1-1), tizenegyesekkel 5-4

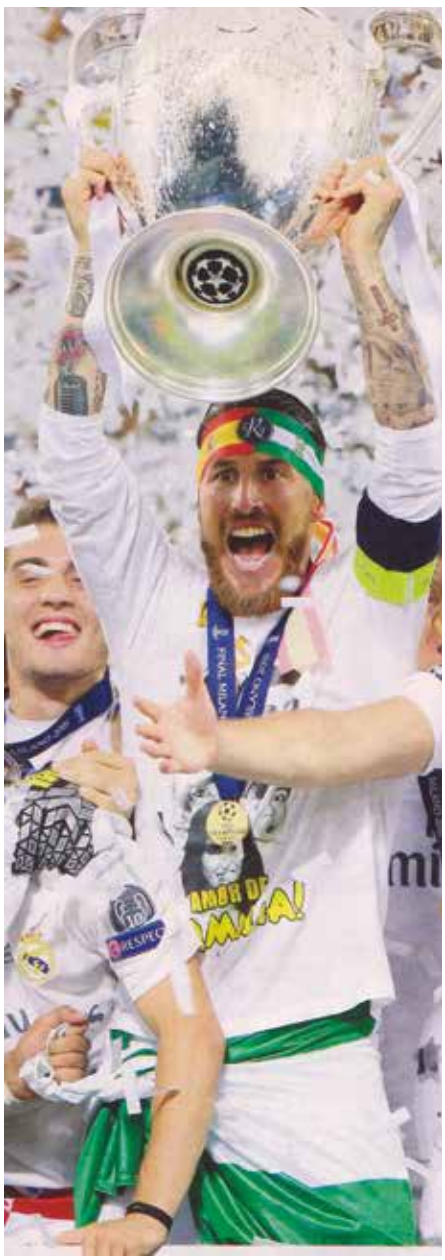
2016. május 28., Milánó, Giuseppe Meazza Stadion, 71 942 néző. Jv.: Mark Clattenburg (angol)

Real Madrid: K. Navas – Carvajal (Danilo, 52.), Sergio Ramos, Pepe, Marcelo – Modrić, Casemiro, Kroos (Isco, 72.) – G. Bale, Benzema (L. Vázquez, 77.), C. Ronaldo

Atlético Madrid: Oblak – Juanfran, Szavics, Godín, F. Luís (L. Hernández, 109.) – Saúl, Gabi, A. Fernández (Carrasco, 46.), Koke (Partey, 116.) – Griezmann, F. Torres

Gólszerzők: Sergio Ramos (15.), Carrasco (79.)

A tizenegyest berúgta: L. Vázquez, Marcelo, Bale, Sergio Ramos, Cristiano Ronaldo, illetve Griezmann, Gabi, Saúl. Kihagyta: Juanfran

Sergio Ramos igazi harcos volt

EURÓPA-LIGA

A Sevilla mesterhármasa

A nyitányon a magyar klubok megkapták a szokásosnak mondható, valamely jugoszláv utódállamból érkező ellenfelüket. Az eredmények is a szokott módon alakultak, az MTK győzelem nélkül esett ki, a DVSC – némi nehézségek árán – továbbjutott. Csak a harmadik csapatunk, az FTC tett ki magáért a deventeri Go Ahead Eagles ellenében. A második fordulóban a Loki nagyon megszórta lett ellenfelét, de a Fradi pontot sem tudott elvenni a szarajevóiaktól. Ugyanez igaz a hajdúságiakra a norvég Rosenborg BK ellen a harmadik etapban, vagyis a magyar futball képviselője a csoportkört ezúttal sem érte el.

Kevin Gameiro egyenlített a Liverpool ellen

Az A csoport küzdelmei több meglepetést is hoztak, a legnagyobb a Molde első helye volt a Fener előtt, ám alig tűnt ennél kisebbnek az Ajax és a Celtic kudarca. A B-ben az FC Sion vitézkedett, mert első ránézésre erősebbnek látszottak a tatárföldiek és a gironde-iak. A C-ben sem az FK Krasznodar volt a favorit, de lehajrázta a Dortmundot, így a PAOK vehette a kalapját. A sorozatnak ebben a szakaszában egyetlen együttes maradt százszázalékos: az SSC Napoli.

A nyolcaddöntőben szenzációt jelentett a Sparta Praha magabiztos sikere a Lazio ellen, illetve a Borussia Dortmund dupla diadala a Tottenham felett. A negyeddöntőben megizzadt a baszkok ellen a címvédő Sevilla, viszont a tizenegyespárbajt megnyerte.

Bázelben a Rojiblancosnak, piros-fehéreknek becézett andalúzok a szünetben még vesztésre álltak a „vörösök” ellen, ám a második félidő első 25 percében háromszor is bevették az

Unai Emery és a játékosok az Európa-liga megnyeréséért járó trófeával. Futballtörténelmet írtak

angolok hálóját. A Sevilla sorozatban harmadszor nyerte meg az Európa-ligát, játékosai közül csupán hárman, a spanyol Vitolo és Coke – a 2016-os döntő legjobb futballistája –, valamint a francia Kevin Gameiro szerepelt a 2014-es, a 2015-ös és a 2016-os finálében is. Különleges, hogy Torinóban, Varsóban és Bázelben is más-más kapus (Beto, Sergio Rico, David Soria) védett. Viszont mind a három idényben Unai Emery irányította a gárdát. Ezen a mérkőzésen használta először az UEFA hivatalosan a gólvonaltechnikát.

Az Európa-liga gólkirálya 10 találattal Artiz Aduriz (Athletic Bilbao) lett.

1. selejtezőkör. MTK Budapest–Vojvodina 0-0, 1-3, Debreceni VSC–Sutjeska Nikšić 3-0, 0-2, Go Ahead Eagles Deventer–Ferencvárosi TC 1-1, 1-4

2. selejtezőkör. Skonto Riga–Debreceni VSC 2-2, 2-9, Ferencvárosi TC–Željezničar Sarajevo 0-1, 0-2

3. selejtezőkör. Debreceni VSC–Rosenborg BK Trondheim 2-3, 1-3

Csoportkör

A csoport. Molde FK–Fenerbahçe SK 0-2, 3-1, AFC Ajax–Celtic FC 2-2, 2-1, Fenerbahçe–Ajax 1-0, 0-0, Celtic–Molde 1-2, 1-3, Molde–Ajax 1-1, 1-1, Fenerbahçe–Celtic 1-1, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Molde FK 11 pont, 2. Fenerbahçe SK 9 pont, 3. AFC Ajax 7 pont, 4. Celtic FC 3 pont

B csoport. Liverpool FC–FC Sion 1-1, 0-0, Rubin Kazany–Girondins Bordeaux 0-0, 2-2, Sion–Rubin 2-1, 0-2, Bordeaux–Liverpool 1-1, 1-2, Sion–Bordeaux 1-1, 1-0, Liverpool–Rubin 1-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 10 pont, 2. FC Sion 9 pont, 3. Rubin Kazany 6 pont, 4. Girondins Bordeaux 4 pont

C csoport. FK Krasznodar–Borussia Dortmund 1-0, 1-2, PAOK Szaloniki–Gabala FK 0-0, 0-0, Gabala–Krasznodar 0-3, 1-2, Borussia–PAOK 0-1, 1-1, PAOK–Krasznodar 0-0, 1-2, Borussia–Gabala 4-0, 3-1. A csoport végeredménye: 1. FK Krasznodar 13 pont, 2. Borussia Dortmund 10 pont, 3. PAOK Szaloniki 7 pont, 4. Gabala FK 2 pont

D csoport. SSC Napoli–FC Midtjylland 5-0, 4-1, FC Bruges–Legia Warszawa 1-0, 1-1, Midtjylland–Bruges 1-1, 3-1, Legia–Napoli 0-2, 2-5, Napoli–Bruges 5-0, 1-0, Midtjylland–Legia 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. SSC Napoli 18 pont, FC Midtjylland 7 pont, 3. FC Bruges 5 pont, 4. Legia Warszawa 4 pont

E csoport. Rapid Wien–Villarreal CF 2-1, 0-1, Viktoria Plzeň–Dinamo Minszk 2-0, 0-1, Dinamo–Rapid 0-1, 1-2, Villarreal–Viktoria 1-0, 3-3, Rapid–Viktoria 3-2, 2-1, Villarreal–Dinamo 4-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Rapid Wien 15 pont, 2. Villarreal CF 13 pont, 3. Viktoria Plzeň 4 pont, 4. Dinamo Minszk 3 pont

F csoport. Sporting Braga–Olympique Marseille 3-2, 0-1, Slovan Liberec–FC Groningen 1-1, 1-0, Groningen–Braga 0-0, 0-1, Marseille–Liberec 0-1, 4-2, Braga–Liberec 2-1, 1-0, Marseille–Groningen 2-1, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Sporting Braga 13 pont, 2. Olympique Marseille 12 pont, 3. Slovan Liberec 7 pont, 4. FC Groningen 2 pont

G csoport. SS Lazio–AS Saint-Étienne 3-2, 1-1, Dnyepr Dnyepropetrovszk–Rosenborg BK 3-0, 1-0, Rosenborg–Lazio 0-2, 1-3, ASSÉ–Dnyepr 3-0, 1-0, Lazio–Dnyepr 3-1, 1-1, ASSÉ–Rosenborg 2-2, 1-1. A csoport végeredménye: 1. SS Lazio 14 pont, 2. AS Saint-Étienne 9 pont, 3. Dnyepr Dnyepropetrovszk 7 pont, Rosenborg BK Trondheim 2 pont

H csoport. Lokomotiv Moszkva–Sporting CP 2-4, 3-1, Beşiktaş JK–Skënderbeu Korçë 2-0, 1-0, Sporting–Skënderbeu 5-1, 1-3, Lokomotiv–Beşiktaş 1-1, 1-1, Skënderbeu–Lokomotiv 0-3, 0-2, Sport-

ing–Beşiktaş 3-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Lokomotiv Moszkva 11 pont, 2. Sporting CP 10 pont, 3. Beşiktaş JK 9 pont, 4. Skënderbeu Korçë 3 pont

I csoport. FC Basel–Fiorentina 2-2, 2-1, Lech Poznań–Belenenses 0-0, 0-0, Fiorentina–Lech 1-2, 2-0, Belenenses–Basel 0-2, 2-1, Basel–Lech 2-0, 1-0, Fiorentina–Belenenses 1-0, 4-0. A csoport végeredménye: 1. FC Basel 13 pont, 2. Fiorentina 10 pont, 3. Lech Poznań 5 pont, 4. Belenenses 5 pont

J csoport. Tottenham Hotspur–RSC Anderlecht 2-1, 1-2, AS Monaco–Qarabağ FK 1-0, 1-1, Anderlecht–Monaco 1-1, 2-0, Qarabağ–Tottenham 0-1, 1-3, Tottenham–Monaco 4-1, 1-1, Anderlecht–Qarabağ 1-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Tottenham Hotspur 13 pont, 2. RSC Anderlecht 10 pont, 3. AS Monaco 6 pont, 4. Qarabağ FK 4 pont

K csoport. Schalke 04–Sparta Praha 2-2, 1-1, Aszterasz Tripolisz–APOEL Nicosia 2-0, 1-2, Sparta–Aszterasz 1-0, 1-1, APOEL–Schalke 0-3, 0-1, Schalke–Aszterasz 4-0, 4-0, Sparta–APOEL 1-0, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Schalke 04 14 pont, 2. Sparta Praha 12 pont, 3. Aszterasz Tripolisz 4 pont, 4. APOEL Nicosia 3 pont

L csoport. Athletic Bilbao–FC Augsburg 3-1, 3-2, Partizan Beograd–AZ Alkmaar 3-2, 2-1, AZ–Bilbao 2-1, 2-2, Augsburg–Partizan 1-3, 3-1, Partizan–Bilbao 0-2, 1-5, AZ–Augsburg 0-1, 1-4. A csoport végeredménye: 1. Athletic Bilbao 13 pont, 2. FC Augsburg 9 pont, 3. Partizan Beograd 9 pont, 4. AZ Alkmaar 4 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Valencia CF–Rapid Wien 6-0, 4-0, Fiorentina–Tottenham Hotspur 1-1, 0-3, Borussia Dortmund–FC Porto 2-0, 1-0, Fenerbahçe SK–Lokomotiv Moszkva 2-0, 1-1, RSC Anderlecht–Olympiakosz Pireusz 1-0, 2-1 (hosszabbításban), Midtjylland FC–Manchester United 2-1, 1-5, FC Augsburg–Liverpool FC 0-0, 0-1, Sparta Praha–FK Krasznodar 1-0, 3-0, Galatasaray SK–SS Lazio 1-1, 1-3, FC Sion–Sporting Braga 1-2, 2-2, Sahtar Donyeck–Schalke 04 0-0, 3-0, Olympique Marseille–Athletic Bilbao 0-1, 1-1, Sevilla FC–Molde FK 3-0, 0-1, Sporting CP–Bayer Leverkusen 0-1, 1-3, Villarreal CF–SSC Napoli 1-0, 1-1, AS Saint-Étienne–FC Basel 3-2, 1-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Basel)

Nyolcaddöntő. Sahtar Donyeck–RSC Anderlecht 3-1, 1-0, FC Basel–Sevilla FC 0-0, 0-3, Villarreal CF–Bayer Leverkusen 2-0, 0-0, Athletic Bilbao–Valencia CF 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Bilbao), Liverpool FC–Manchester United 2-0, 1-1, Sparta Praha–SS Lazio 1-1, 3-0, Borussia Dortmund–Tottenham Hotspur 3-0, 2-1, Fenerbahçe SK–Sporting Braga 1-0, 1-4

Negyeddöntő. Sporting Braga–Sahtar Donyeck 1-2, 0-4, Villarreal CF–Sparta Praha 2-1, 4-2, Athletic Bilbao–Sevilla FC 1-2, 2-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Sevilla), Borussia Dortmund–Liverpool FC 1-1, 3-4

Elődöntő. Sahtar Donyeck–Sevilla FC 2-2, 1-3, Villarreal CF–Liverpool FC 1-0, 0-3

Döntő

Sevilla FC–Liverpool FC 3-1 (0-1)

2016. május 18., Bázel, St. Jakob Park, 34 429 néző. Jv.: Jonas Eriksson (svéd)

Sevilla FC: Sevilla FC: Soria – Mariano, Rami (Kolodziejczak, 78.), Carriço, Escudero – Krychowiak, N'Zonzi – Coke, Banega (Cristóforo, 93.), Vitolo – Gameiro (Iborra, 89.)

Liverpool FC: Mignolet – Clyne, Lovren, Kolo Touré (Benteke, 82.), Moreno – Milner, Emre Can – Lallana (Allen, 73.), Firmino (Origi, 69.), Coutinho – Sturridge

Gólszerzők: Sturridge (35.), Gameiro (46.), Coke (64., 70.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Kilencgólos kupadöntő

Habár a Sevilla FC-nek a harmadik próbálkozásra sem sikerült elhódítani az európai Szuperkupát, ám ezen a mérkőzésen ráillett a sportmédiában milliószor elkoptatott közhely: emelt fővel jöhetett le a gyepszőnyegről. A minden igényt kielégítő, fordulatos, gólokban gazdag összecsapáson pazar színvonalnak ujjonghatott a kaukázusi közönség. (Talán csak a kilenc sárga lap rontott az egyébként káprázatos összképen.) Az andalúzok az 52. percben háromgólos hátrányba kerültek, de egyetlen pillanatra sem adták fel, hanem megrázták magukat, és szűk 25 perc alatt kiegyenlítettek. Amióta Luis Enrique átvette a Barcelonát, a csapat először kapott négy gólt. Mégis nyert, a hosszabbításban a cseréként beszálló, a Barçától épp búcsúzkodó, a Chelsea FC-be igazoló Pedrónak köszönhetően. A csatár két gólt szerzett UEFA Szuperkupa-döntőkben, mindkettőt a 115. percben, s mindkettő győztes találatnak bizonyult! Mégsem ő lett a finálé legjobbja, hanem Lionel Messi, aki két szabadrúgást is gólra váltott. Különlegességszámba ment, hogy a Bolhának becézett argentin felnőtt pályafutása során először ért el ilyen duplát.

FC Barcelona–Sevilla FC 5-4 (3-1, 4-4, 4-4)

2015. augusztus 11., Tbiliszi, Borisz Pajcsadze Stadion, 51 940 néző. Jv.: Willie Collum (skót)

FC Barcelona: Ter Stegen – Daniel Alves, Piqué, Mascherano (Pedro, 93.), Mathieu – Rakitić, Busquets, Iniesta (Sergi Roberto, 63.) – Messi, Suárez, Rafinha (Bartra, 78.)

Sevilla FC: Beto – Coke, Rami, Krychowiak, Trémoulinas – Krohn-Dehli, Banega – Reyes (Konopljanka, 68.) Iborra (Mariano, 80.), Vitolo – Gameiro (Immobile, 80.)

Gólszerzők: Banega (3.), Messi (7., 16.), Rafinha (44.), Suárez (52.), Reyes (57.), Gameiro (72., 11-esből), Konopljanka (81.), Pedro (115.)

LIBERTADORES KUPA

A meglepetések szezonja

Miguel Borja lőtte a döntő gólt Medellínben

Visszatértek a régi idők: a Libertadores Kupában 1979 és 1981 között játszottak három olyan idényt is, amelyben brazil, argentin vagy uruguayi csapat nem jutott a döntőbe. Azóta csupán egyet, amelyben a kolumbiai Atlético Nacional és az ecuadori Independiente del Valle csatázott az óriási trófeáért. Mindkettő értékes skalpokat gyűjtött nagy menetelése során, az Atlético Nacional – mások mellett – a Colo-Colót, az Atlético Mineirót, valamint a River Plate és a Boca Juniors gárdáját, az Independiente az Huracánt, a Peñarolt, a Rosario Centralt és a São Paulo FC-t is kiejtette.

A kölni főiskolán végzett kolumbiai edző, Reinaldo Rueda által dirigált Atlético Nacional lenyűgöző mérleggel – 10 győzelem, 3 döntetlen, 1 vereség – zárta a sorozatot. Mindezt azért is érdemes kiemelni, mert biztosan nem az övék a valaha volt legerősebb keret a Libertadores Kupa győztesei közül. Ettől még akadtak jó játékosaik: Franco Armani az argentin válogatott kapusaként szerepelt a 2018-as oroszországi világbajnokságon, Dávinson Sánchez, aki azóta az Ajaxszal Európa-liga-, a Tottenhammel Bajnokok Ligája-döntőben szerepelt, Orlando Berrío pedig 2019-ben a Flamengóval is megnyerte a Libertadores Kupát.

Independiente del Valle–Atlético Nacional 1-1 (0-1)

Döntő, 1. mérkőzés, 2016. július 20., Quito, Estadio Olímpico Atahualpa, 38 000 néző. Jv.: Enrique Cáceres (paraguayi)

Independiente del Valle: Azcona – Christian Núñez, Mina, Caicedo, Tellechea – Orejuela, Rizotto, Julio Angulo (Uchuari, 69.), Sornoza, Cabezas (Jonathan Gonzales, 69.) – José Angulo (Miller Castillo, 86.)

Atlético Nacional: Armani – Bocanegra, Dávinson Sánchez, Henríquez, Farid Díaz – Diego Arias, Sebastián Pérez (Guerra, 55.), Macnelly Torres (Rivas, 80.), Berrío, Moreno (Ibargüen, 88.) – Borja

Gólszerzők: Berrio (36.), Mina (87.)

Atlético Nacional–Independiente del Valle 1-0 (1-0)

Döntő, 2. mérkőzés, 2016. július 27., Medellín, Estadio Atanasio Girardot, 40 000 néző. Jv.: Néstor Pitana (argentin)

Atlético Nacional: Armani – Bocanegra, Dávinson Sánchez, Henríquez, Farid Díaz – Mejía, Guerra (Diego Arias, 88.), Macnelly Torres, Berrío, Moreno (Ibargüen, 75.) – Borja (Rescaldani, 92.)

Independiente del Valle: Azcona – Christian Núñez, Mina, Caicedo, Tellechea (Miller Castillo, 87.) – Orejuela, Rizotto, Julio Angulo (Jonathan Gonzales, 71.), Sornoza (Uchuari, 46.), Cabezas – José Angulo

Gólszerző: Borja (8.)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Művészek kontra iparosok

A FIFA visszavitte Japánba a tornát. Az ázsiai ország korábban már bevált házigazdának, mert ott jóval nagyobb érdeklődés övezte a mérkőzéseket, mint az egyéb helyszíneken (Egyesült Arab Emírségek, Marokkó). A jokohamai döntőben újból Európa és Dél-Amerika legjobbjai csaptak össze, ám csak a szubkontinensen született labdarúgók találtak a hálóba. Még érdekesebb adat, hogy az argentin-uruguayi „vegyest” (a River 24 játékost nevezett a meccsre, de közülük csupán Éder Álvarez Balanta volt kolumbiai, a többiek mind argentinok és uruguayiak voltak) egy argentin (Lionel Messi) meg egy uruguayi (Luís Suárez) végezte ki. Utóbbi lett az egész sorozat legjobb futballistája, egyben a gólkirálya. Két fellépésén ötször vette be a kaput, vagyis a katalánok hat találatából egyet szerzett más (Lionel Messi). Suárez öt gólja mindmáig rekord a klubvébék történetében, az egyes tornákat tekintve.

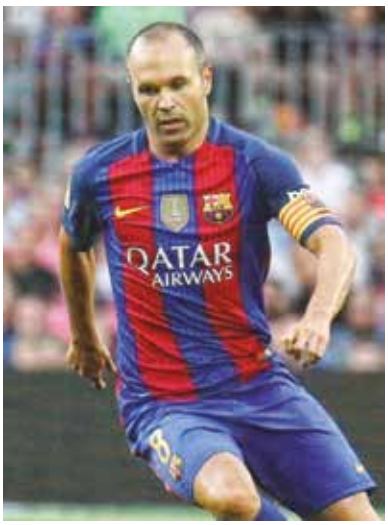
Az évtizedek óta Rio de Janeiróban élő *Brian Homewood* a *World Soccer*ben nagyon plasztikusan fogalmazott: „A kilencvenes évek közepéig, ameddig a bajnokok európai és a dél-amerikai tornájának győztese játszott a Világkupáért, többé-kevésbé azonos nívót képviselt

Egy a háromból: Luís Suárez a klubvilágbajnokságok történetének első mesterhármasát szerezte az Evergrande ellen

a két résztvevő. Azóta minden megváltozott, a legjobb dél-amerikai futballisták mind Európában játszanak. A mostani jokohamai döntőben tizenhét dél-amerikai volt a kezdőcsapatokban, hat világklasszis a Barcelonában, és tizenegy ligajátékos a Riverben. Így aztán művészek kontra iparosok meccs zajlott."

A Barça két találkozót vívott Japánban, mindkettőt háromgólos különbséggel nyerte meg. Luiz Felipe Scolari, a Guangzhou Evergrande brazil edzője még a 0-3-ban is talált egyfajta pozitívumot: „A Real Madrid ősszel 4-0-ra kapott ki a Barcelonától, mi csak 3-0-ra."

Az egyik művész: Andrés Iniesta

Selejtező. Sanfrecce Hirosima–Auckland City 2-0. Negyeddöntők. TP Mazembe– Sanfrecce Hirosima 0-3, Club América–Guangzhou Evergrande 1-0. Elődöntők. CA River Plate–Sanfrecce Hirosima 1-0, FC Barcelona–Gunagzhou Evergrande 3-0. Az 5. helyért: Club América–TP Mazembe 2-1. A 3. helyért: Sanfrecce Hirosima–Guangzhou Evergrande 2-1

Döntő

FC Barcelona–CA River Plate 3-0 (1-0)

2015. december 20., Jokohama, International Stadium, 66 853 néző. Jv.: Alireza Faghani (iráni)

FC Barcelona: Bravo – Daniel Alves, Piqué, Mascherano (Vermaelen, 81.), Jordi Alba – Rakitić (S. Roberto, 67.), Busquets, Iniesta – Messi, Suárez, Neymar (Mathieu, 89.)

CA River Plate: Barovero – Mercado, Maidana, Balanta, Vangioni – Kranevitter, C. Sánchez, T. Viúdez (Driussi, 56.) – Ponzio (G. Martínez, 46.), Mora (L. González, 46.), Alario

Gólszerzők: Messi (36.), Suárez (49., 68.)

COPA AMÉRICA

A chileiek méltón ünnepelték a centenáriumot

Rendkívüli oka volt annak, hogy a dél-amerikai futballszövetség, a CONMEBOL 2015 után 2016-ban is kiírta a Copa Américát. Ez a centenárium: 1916-ban játszottak először a szubkontinens bajnoki címéért. Az akkori négy résztvevő, az uruguayi, az argentin, a brazil és a chilei gárda most is ott volt a mezőnyben, ám száz évvel az első torna után tizenhat csapat indult. Valóban Copa América, Amerika-kupa volt a torna, a tíz dél-amerikai együttes mellett hat észak- és közép-amerikai válogatott is rajtolt. Nem mellékesen a helyszín sem Dél-Amerika, hanem az Egyesült Államok volt.

Lionel Messi elrontott tizenegyese a döntőben

A legjobb nyolc közé már csak a US Team és a mexikói legénység jutott a hagyományos szereplőkön kívül, utóbbi aztán óriási pofont kapott a chileiektől (0-7). A finálében megismétlődött a 2015-ös szereposztás: az argentin és a chilei alakulat találkozott. Ahogyan egy évvel korábban Santiago de Chilében, úgy 2016-ban, a New Jersey-ben vívott döntőben sem esett gól. Újra „szétlövés" döntött, a chileiek ismét négy tizenegyest értékesítettek, s ezzel nyertek. Nem sokat számított, hogy az Albiceleste játékosai kétszer annyi gólt szereztek tizenegyesből, mint egy évvel korábban, a kettő sem volt elég semmire. Még Lionel Messi is hibázott. Argentína 2004 és 2016 között öt Copa Américából négyen döntőbe jutott, de ott mindig kikapott, ezüstérmes lett.

A chileiek először védték meg elsőségüket a Copa Américán

A chileiek taroltak az egyéni díjak kiosztásánál, Alexis Sánchez kapta az Aranylabdát, Eduardo Vargas a gólkirálynak járó Aranycipőt, Claudio Bravo lett a legjobb kapus. A torna technikai elemzőcsoportja nyolc chileit (Bravo, Isla, Medel, Beausejour, Vidal, Aránguiz, Vargas, Sánchez) és három argentint (Otamendi, Mascherano, Messi) választott az All Star-csapatba.

A portugálok a döntőben játszottak a legjobban

Ma már futballtörténelem: ha Elek Ákos labdája nem a kapufára, hanem a hálóba megy, nem szakad meg a portugál válogatott hosszú várakozása, sőt, borzalmas csalódással utazik haza a 2016-os Európa-bajnokságról. Ám, mint tudjuk, minden másképpen történt.

A portugál válogatott – a Guttmann Béla által dirigált Benfica második BEK-győzelme után négy évvel – 1966-ban érte el első nagy sikerét, amikor harmadik lett az angliai világbajnokságon. A következő két évtizedben még egyszer jutott be nagy tornán az elődöntőbe, s ott csak óriási csatában vérzett el a házigazda válogatott ellen, az 1984-es franciaországi Európa-bajnokságon.

Szalai Ádám gólja az osztrákok ellen

A nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján aztán színre lépett az „aranygeneráció", amely két junior-világbajnokság megnyerésével adott reményt szurkolóinak arra, hogy a következő tíz év minden korábbinál nagyobb sikereket hozhat a portugálok számára. Ám nekik sem sikerült a nagy áttörés,

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Ötvenéves kora után jöttek a sikerek

FERNANDO Manuel Fernandes da Costa SANTOS 1954. október 10-én született Lisszabonban. Szerény játékos-pályafutása során az Operário Lisboa (1970–1971), a Benfica (1971–1973) az Estoril (1973–1987), közben a Maritimo (1979–1980) védője volt. Edzőként az Estorilban kezdett, előbb pályaedző (1987–1988), majd vezetőedző (1988–1994) volt. Következő állomáshelye az Estrela Amadora (1994–1998), majd az FC Porto (1998–2001) volt. 2001-ben indult görögországi kalandja, kisebb megszakításokkal tizenhárom évet dolgozott ott, az AEK Athént (2001–2002), a Panathinaikoszt (2002), újra az AEK-et (2004–2006), utóbb a PAOK-ot (2007–2008) és aztán a görög válogatottat (2010–2014) irányítva. Közben a Sporting CP (2003–2004) és a Benfica (2006–2007) élén is állt. Egyetlen bajnoki címet szerzett otthon (1998–1999), valamint kétszer lett kupagyőztes (1999–2000, 2000–2001). Görögországban is megnyerte egyszer az országos kupát (2001–2002). Legnagyobb sikereit a portugál válogatott szövetségi kapitányaként érte el. 2014 óta eddig 71 mérkőzésen dirigálta a válogatottat, 2016-ban Európa-bajnok, 2019-ben a Nemzetek Ligája győztese lett vele.

majd a 2000-ben Eb-elődöntős (megint a franciákkal hatalmas meccset vívó) keretre épülő, immár a fiatal Cristiano Ronaldóval is kiegészülő új nemzedék már majdnem felült a trónra – de kikapott a 2004-es hazai rendezésű Eb döntőjében a görögöktől.

A 2016-os tornának nem a portugál csapat volt az esélyese, hacsak nem véljük úgy, hogy az elmúlt bő másfél évtizedben mindig, mindenhol a favoritok közé kellett-kell sorolni azt a csapatot, amelyben Cristiano Ronaldo is szerepel.

Stieber Zoltán szerezte az Eb második magyar gólját

Vele és nélküle (hiszen a döntő nagy részében sérülése miatt nem tudott már segíteni) 2016-ban viszont sikerült.

Ami nem ment az Augusto, Eusébio, Torres, Coluna és Simões köré épített első igazán nagy csapatuknak 1966-ban, nem valósult meg a Bentót, João Pintót, Chalanát, Jordãót, Nenêt, Fernando Gomest felsorakoztató 1984-es legénységükkel, s nem sikerült az ifjúsági világbajnokokat felvonultató úgynevezett aranygenerációjuknak Figóstul, Fernando Coutóstul, Paulo Sousástul, Rui Costástul – azt megcselekedte Fernando Santos 23 embere. Rui Patrício, Cédric, José Fonte, Pepe, Raphaël Guerreiro, William Carvalho, João Mário, Adrien Silva, João Moutinho, Renato Sanches, Éder, Nani, Cristiano Ronaldo, Quaresma – ők játszottak a döntőben –, valamint Vieirinha, Ricardo Carvalho, Danilo, André Gomes, Rafa Silva, Eliseu, Bruno Alves, továbbá a két tartalékkapus, Anthony Lopes és Eduardo.

Azóta ők alkotják az igazi aranygenerációt, vagy jobbik esetben a második aranygenerációt.

Tudásban, sőt a tornán mutatott játék összességében elmaradtak elődeiktől, azonban ez a tizenegymillió portugálból biztos, hogy még tizenegyet sem érdekelt.

Nagy fegyvertény, ha egy válogatott a torna legfontosabb mérkőzésén, a döntőben nyújtja a legjobb teljesítményét. A portugálokkal pedig ez történt 2016-ban.

A magyarokkal, valamint az osztrákokkal és az izlandiakkal kerültek egy csoportba, s a legrosszabb álmukban sem fordult elő, hogy ebből kieshetnek. Továbbcsusszantak, de nem vált dicsőségükre, hogy ugyanannyi gólt szereztek, mint amennyit kaptak. Az izlandiak ellen 1-1-gyel rajtoltak, az osztrákok ellen nem esett gól, majd következett Lyonban a magyarok elleni találkozó, amelyen Cristiano Ronaldo és Dzsudzsák Balázs gólpárbajt vívott, s 3-3-mal a már a találkozó

A walesi válogatott okkal ünnepel: története legnagyobb sikerét érte el

előtt biztos csoportelső magyar válogatott mellett továbbjutott a portugál is.

Akkor azt gondoltuk, hogy majd az egyenes kieséses szakaszban belelendülnek a portugálok. Hát... Ott négy mérkőzésen öt gólt szereztek, s ez a csoportmeccsek utáni 1,25-ös gólátlag közel sem volt lenyűgöző.

A nyolcaddöntőben Ricardo Quaresmának a 117. percben szerzett góljával verték meg 1-0-ra a horvátokat, a negyeddöntőben 1-1 után tizenegyesekkel búcsúztatták a lengyeleket (megint Quaresmáé volt a döntő lövés), majd következtek a walesiek.

Barátok és ellenfelek: Cristiano Ronaldo és Bale

Lyonban, ahol a mieink ellen is játszott a portugál válogatott. Alkalmasint simább lett volna a portugálok útja az aranyig, ha több mérkőzést vívhatnak a textilvárosban. Kettőt játszottak (a magyarok és a walesiek ellenit), Cristiano Ronaldo mindkettőn két gólt szerzett.

CR7 egyébként ezen a meccsen átírta az Európa-bajnoki rekordok könyvét: ő lett az Európa-bajnokságok történetének legtöbb mérkőzésen szereplő futballistája, Michel Platinivel a társgólkirály, valamint az egyetlen, aki négy Eb-n is szerzett gólt. Mi több: az egyetlen, aki négy Eb-ből háromon is legalább az elődöntőig jutott. Egy más összefüggésben társrekorder a két orosszal, Viktor Ponyegyelnyikkel és Valentyin Ivanovval (1960 és 1964) együtt, mindössze ők hárman találtak két különböző Eb-elődöntőben is a kapuba.

A walesiek elleni 2-0 volt az első olyan találkozója a portugáloknak az Európa-bajnokságon, amelyet a rendes játékidőben megnyertek, így jutottak be a fináléba.

A 2004-es görög sikert gyakran emlegették 2016-ban, ugyanis akkor, Portugáliában fordult elő először, hogy a hazai tizenegy elveszítette az Eb-döntőt. Aztán a Stade de France-ban ismét.

Aligha kell túlragozni: a nemzetközi sajtó Didier Deschamps csapatát tartotta a finálé esélyesének. A „kékek" meggyőzőek voltak az egyenes kieséses szakaszban, a portugálok négy góljával szemben kilencet szereztek. Az elődöntőben, Antoine Griezmann duplájával, kiejtették a világbajnok német válogatottat.

Ám a döntőben nagyon nem ment nekik, s még abból sem tudtak profitálni, hogy Cristiano Ronaldót az első félidőben le kellett cserélni sérülése miatt.

A döntő egyetlen gólját az egyébként francia klubban játszó Éder szerezte a 109. percben, Pepe élete egyik legjobb játékával érdemelte ki a meccs

A sérült CR7 és Éder ünnepli a döntő egyetlen gólját

embere titulust, Rui Patrício bravúros védéseivel folytatta sorozatát, mindössze egy gólt kapott az egyenes kieséses szakaszban, de ezt a döntőt elsősorban a franciák veszítették el.

Százhúsz percen keresztül vártak arra, hogy majdcsak adódik egy esély, amelyet gólra válthatnak. Két óra alatt akadt körülbelül négy gólszerzési lehetőség: ilyen volt Olivier Giroud tizenhatoson belüli és Moussa Sissoko távoli lövése, majd a torna aranycipősének, Antoine Griezmannnak kapuközeli fejese, s csak időrendben utolsóként André-Pierre Gignac kapufája. Ha bemegy, nincs már idő egyenlíteni.

Ruí Patrício kiválóan védett az Európa-bajnokság döntőjében

De nem ment be, s az ellenfél a hosszabbításban megnyerte a mérkőzést.

Azért, mert a hosszabbításban jobban játszott a portugál válogatott, s mert volt lelki ereje pótolni a Dimitri Payet belépője miatt megsérült Cristiano Ronaldót. Ronaldót lehet szeretni, vagy éppen utálni: az Eb-döntőben majdnem megszakadt a szíve, amikor ráeszmélt, hogy a társainak nélküle kell ezt a csatát megnyerni. Jobb híján abban segített, hogy – többnyire a negyedik bíró, Kassai Viktor mellől – a partvonalon kívülről tüzelte a többieket, még tovább csiholta a társak harci kedvét, elszántságát. Portugália Európa-bajnok lett. A torna egésze alapján nem feltétlenül megérdemelten. Csak a döntő alapján – igen.

Egyébként ez volt az első Európa-bajnokság, amelyen huszonnégy válogatott vett részt, köztük a magyar, amely 1986 után szerepelt ismét nagy tornán. A várakozásokat felülmúlva,

A beteljesülés. Nani és Cristiano Ronaldo „új barátjuk”, az Eb-serleg mellett

Az Európa-bajnok portugál válogatott a döntő előtt. Hátul, balról: Nani, Pepe, William Carvalho, Fonte, Ruí Patrício, Cristiano Ronaldo. Elöl: Guerreiro, Adrien Silva, Cédric, Renato Sanches, João Mário

hiszen csoportelsőként bejutott a legjobb tizenhat közé, ott búcsúzott a vitathatatlanul erősebb belgák ellen. Velünk voltak egy csoportban az izlandiak is, akik a torna egyik nagy meglepetését szolgáltatták szereplésükkel és azzal, hogy az angolokat kiejtve a negyedöntőbe jutottak.

A legjobb nyolc között rajtuk kívül talán a Gareth Bale köré épített walesiek menetelése számított még váratlannak, ráadásul ott elbúcsúztatták a belgákat. Az elődöntőben aztán a portugálok már túl erősek voltak. Mégis érdemes kiemelni a teljesítményük kapcsán: az angolokon kívüli brit válogatott először jutott a legjobb négy közé világ- vagy Európa-bajnokságon. A címvédő spanyolok simán kikaptak a nyolcaddöntőben az olaszoktól, a Squadra Azzurra hívei némi elégtételt érezhettek, hiszen 2008-ban a negyeddöntőben, majd 2012-ben a döntőben a spanyolok nyerték a két válogatott párharcát. Az olaszok aztán a következő szakaszban búcsúztak, „szokás szerint" nem ment nekik a tizenegyesrúgás.

A németeknek viszont a következő akadály nem ment: kikaptak a franciáktól. Antoine Griezmannt választották a mérkőzés legjobbjának, aki hatodik gólját is megszerezte a sorozatban. Ennél többet az Eb-k történetében egy tornán csupán elődje és honfitársa, Michel Platini ért el, 1984-ben kilencet. Maradva a rekordoknál: Bastian Schweinsteiger a 38. (egyben az utolsó) találkozóját játszotta világ- vagy Európa-bajnokságon, mindmáig ő a rekorder.

A torna legjobb játékosa és a gólkirály is Antoine Griezmann lett. A legjobb fiatal a portugál Renato Sanches. Az Eb álomcsapata: Rui Patrício – Kimmich, Boateng, Pepe, Guerreiro – Ramsey, Allen, Kroos, Payet – Griezmann – Cristiano Ronaldo.

XV. Európa-bajnokság

Huszonnégyes döntő (Franciaország, 2016. június 10.– július 10.)

A csoport: Franciaország–Románia 2-1, Albánia–Svájc 0-1, Románia–Svájc 1-1, Franciaország–Albánia 2-0, Románia–Albánia 0-1, Svájc–Franciaország 0-0. A csoport végeredménye: 1. Franciaország 7, 2. Svájc 5, 3. Albánia 3, 4. Románia 1

B csoport: Wales–Szlovákia 2-1, Anglia–Oroszország 1-1, Oroszország–Szlovákia 1-2, Anglia–Wales 2-1, Oroszország–Wales 0-3, Szlovákia–Anglia 0-0. A csoport végeredménye: 1. Wales 6, 2. Anglia 5, 3. Szlovákia 4, 4. Oroszország 1

C csoport: Lengyelország–Észak-Írország 1-0, Németország–Ukrajna 2-0, Ukrajna–Északírország 0-2, Németország–Lengyelország 0-0, Ukrajna–Lengyelország 0-1, Észak-Írország–Németország 0-1. A csoport végeredménye: 1. Németország 7, 2. Lengyelország 7, 3. Észak-Írország 3, 4. Ukrajna 0

D csoport: Törökország–Horvátország 0-1, Spanyolország–Csehország 1-0, Csehország–Horvátország 2-2, Spanyolország–Törökország 3-0, Csehország–Törökország 0-2, Horvátország–Spanyolország 2-1. A csoport végeredménye: 1. Horvátország 7, 2. Spanyolország 6, 3. Törökország 3, 4. Csehország 1

E csoport: Írország–Svédország 1-1, Belgium–Olaszország 0-2, Olaszország–Svédország 1-0, Belgium–Írország 3-0, Olaszország–Írország 0-1, Svédország–Belgium 0-1

A csoport végeredménye: 1. Olaszország 6, 2. Belgium 6, 3. Írország 4, 4. Svédország 1.

F csoport: Ausztria–Magyarország 0-2, Portugália–Izland 1-1, Izland–Magyarország 1-1, Portugália–Ausztria 0-0, Izland–Ausztria 2-1, Magyarország–Portugália 3-3

A csoport végeredménye: 1. Magyarország 5, 2. Izland 5, 3. Portugália 3, 4. Ausztria 1.

Nyolcaddöntő: Svájc–Lengyelország 1-1 (tizenegyesekkel 4-5). Horvátország–Portugália 0-1 (hosszabbítás után), Wales–Észak-Írország 1-0, Magyarország–Belgium 0-4, Németország–Szlovákia 3-0, Olaszország–Spanyolország 2-0, Franciaország–Írország 2-1, Anglia–Izland 1-2

Negyeddöntő: Lengyelország–Portugália 1-1 (tizenegyesekkel 3-5), Wales–Belgium 3-1, Németország–Olaszország 1-1 (tizenegyesekkel 6-5), Franciaország–Izland 5-2

Elődöntő: Portugália–Wales 2-0, Németország–Franciaország 0-2

Döntő

Portugália–Franciaország 1-0 (0-0, 1-0, 1-0)

2016. július 10., St.-Denis, Stade de France, 75 868 néző. Jv.: Mark Clattenburg (angol)

Portugália: Rui Patrício – Cédric, Fonte, Pepe, Guerreiro – William Carvalho, Renato Sanches (Eder, 79.), João Mário – Nani, Adriano Silva (João Moutinho, 66.), Cristiano Ronaldo (Quaresma, 25.)

Franciaország: Lloris – Sagna, Umtiti, Koscielny, Evra – Pogba, Matuidi, Sissoko, (Martial, 110.) – Griezmann – Payet (Coman, 58.), Giroud (Gignac, 78.)

Gólszerző: Eder (109.)

Az Európa-bajnoki döntőben szerepelt portugál játékosok

RUI Pedro dos Santos PATRÍCIO: 1988. február 15-án született Marrazesben. Klubjai a Leiria e Marrazes (1997–2000) és a Sporting CP (2000–2018) voltak, 2018 óta a Wolverhampton Wanderers kapusa. Háromszoros Portugál Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008, 2014–2015), a portugál Ligakupa győztese (2017–2018). A portugál válogatottban 2010 óta 87 mérkőzésen szerepelt. Európa-bajnok (2016),

a Nemzetek Ligája győztese (2019), Eb-résztvevő (2008, nem játszó tartalék), Eb-elődöntős (2012), vb-résztvevő (2014, 2018).

CÉDRIC Ricardo Alves Soares: 1991. augusztus 31-én született a németországi Singenben. Klubjai a Sporting CP (1998–2015), közben kölcsönjátékosként az Académica (2011–2012), a Southampton (2015–2020), valamint ugyancsak kölcsönjátékosként az Internazionale (2019) és az Arsenal (2020) voltak. 2020 őszétől az Arsenalban futballozik majd. Kétszeres Portugál Kupa-győztes (2011–2012, 2014–2015). A portugál válogatottban 2014 óta 33 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), vb-résztvevő (2018).

PEPE (Kepler Laveran de Lima Ferreira): 1983. február 26-án született a brazíliai Maceióban. Klubjai a Corinthians-AL (1995–2001), a Maritimo (2001–2004), az FC Porto (2004–2007), a Real Madrid (2007–2017) és a Beşiktaş (2017–2019) voltak, 2019-ben visszatért az FC Portóhoz. Háromszoros portugál bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2019–2020), kétszeres Portugál Kupa-győztes (2005–2006, 2019–2020), háromszoros spanyol bajnok (2007–2008, 2011–2012, 2016–2017), kétszeres Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), háromszoros BL-győztes (2014, 2016, 2017), UEFA Szuperkupa-győztes (2014), Világkupa-győztes (2004), klubvilágbajnok (2014, 2016). A portugál válogatottban 2007 óta 108 mérkőzésen 7 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), a Nemzetek Ligája győztese (2019), Eb-résztvevő (2008) Eb-elődöntős (2012), vb-résztvevő (2010, 2014, 2018).

JOSÉ Miguel da Rocha FONTE: 1983. december 22-én született Penafielben. Klubjai a Penafiel (1991–1994), a Sporting CP (1994–2004), közben a Sacavenense (1997–2000), a Felgueiras (2004–2005), a Vitória Setubal (2005), a Benfica (2006–2007), közben a Paços de Ferreira (2006), az Estrela Amadora (2006–2007), a Crystal Palace (2007–2010), a Southampton (2010–2017), a West Ham United (2017–2018) és a kínai Talien Jifang (2018) voltak. 2018 óta a Lille OSC védője. A portugál válogatottban 2014 óta 42 mérkőzésen játszott, Európa-bajnok (2016), a Nemzetek Ligája győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

RAPHAËL Adelino José GUERREIRO: 1993. december 22-én született a franciaországi Le Blanc-Mesnilben. Klubjai a Blanc-Mesnil (1999–2005), a Clairefontaine (2005–2008), a Caen (2012–2013), a Lorient (2013–2016) voltak, 2016 óta a Borussia Dortmund védője. A német DFB-kupa győztese (2016–2017). A portugál válogatottban 2014 óta 39 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), a Nemzetek Ligája győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

WILLIAM Silva de CARVALHO: 1992. április 7-én született az angolai Luandában. Klubjai az Algueirão (2003–2004), a Mira Sintra (2004–2005), a Sporting CP (2005–2018), kölcsönjátékosként a Fátima (2011) és a Cercle Bruges (2012–2013) voltak. 2018 óta a Betis középpályása. Portugál Kupa-győztes (2014–2015), portugál Ligakupa-győztes (2017–2018). A portugál válogatottban 2013 óta 59 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), a Nemzetek Ligája győztese (2019), vb-résztvevő (2014, 2018).

RENATO Júnior Luz SANCHES: 1997. augusztus 18-án született Amadorában. Klubjai az Águias da Musgueira (2005–2006), az SL Benfica (2006–2016), a Bayern München (2016–2019), közben

pedig kölcsönjátékosként a Swansea City (2017–2018) voltak. 2019 óta a Lille OSC középpályása. Portugál bajnok (2015–2016), a Portugál Kupa győztese (2015–2016), kétszeres német bajnok (2016–2017, 2017–2018), a német DFB-kupa győztese (2018–2019). A portugál válogatottban 2016 óta 18 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016).

ADRIEN Sébastien Perruchet da SILVA: 1989. március 15-én született a franciaországi Angoulême-ben. Klubjai a Bordeaux (1999–2000), az ARC Paçô (2000–2002), a Sporting CP (2007–2018), közben kölcsönjátékosként a Maccabi Haifa (2010) és az Académica (2011–2012) voltak. 2018 óta a Leicester City játékosa, de közben kölcsönjátékosként 2019 eleje óta a Monacóban játszott. Háromszoros Portugál Kupa-győztes (2007–2008, 2011–2012, 2014–2015), izraeli bajnok (2010–2011). A portugál válogatottban 2014 óta 26 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), vb-résztvevő (2018).

JOÃO MÁRIO Naval da Costa Eduardo: 1993. január 13-án született Portóban. Klubjai az FC Porto (2002–2004), a Sporting CP (2004–2016), közben kölcsönjátékosként a Vitória Setúbal (2014) voltak. 2016 óta az Internazionale játékosa, de a milánói klub kölcsönadta a West Ham Unitednak (2018), majd a Lokomotiv Moszkvának (2019–2020). Portugál Kupa-győztes (2014–2015). A portugál válogatottban 2014 óta 45 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), vb-résztvevő (2018).

RICARDO Andrade QUARESMA Bernardo: 1983. szeptember 26-án született Lisszabonban. Klubjai a Domingos Sávio (1991–1993), a Sporting CP (1994–2003), az FC Barcelona (2003–2004), az FC Porto (2004–2008), az Internazionale (2008–2010), közben kölcsönjátékosként a Chelsea (2009), a Beşiktaş (2010–2012), az al-Alhy (2013), az FC Porto (2014–2015), újra a Beşiktaş (2015–2019), majd a Kasimpaşa (2019–2020) voltak. Négyszeres portugál bajnok (2001–2002, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), kétszeres Portugál Kupa-győztes (2001–2002, 2005–2006), olasz bajnok (2009–2010), Olasz Kupa-győztes (2009–2010), kétszeres török bajnok (2015–2016, 2016–2017), Török Kupa-győztes (2010–2011), az Arab Emírségek Elnök-kupájának győztese (2012–2013), BL-győztes (2010), Világkupa-győztes (2004). A portugál válogatottban (2003–2018) 80 mérkőzésen 10 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), Eb-résztvevő (2008), Eb-elődöntős (2012, nem játszó tartalék), vb-résztvevő (2018).

JOÃO Filipe Iria Santos MOUTINHO: 1986. szeptember 8-án született Barreiróban. Klubjai a Portimonense (1996–2000), a Sporting CP (2000–2010), az FC Porto (2010–2013) és az AS Monaco (2013–2018) voltak, 2018 óta a Wolverhampton Wanderers játékosa. Háromszoros Portugál Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008, 2010–2011), háromszoros portugál bajnok (2010–2011, 2011–2012, 2012–2013), francia bajnok (2017–2018), Európa-liga-győztes (2011). A portugál válogatottban 2005 óta 121 mérkőzésen 7 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016), a Nemzetek Ligája győztese (2019), Eb-résztvevő (2008) Eb-elődöntős (2012), vb-résztvevő (2014, 2018).

EDER (Ederzito António Macedo Lopes): 1987. december 22-én született Bissauban, Bissau-Guineában. Klubjai az ADC Adémia (1999–2006), az Oliveira Hospital (2006), a Tourizense (2006–2008), az Académica (2008–2012), a Braga (2012–2015), a Swansea City (2015–2016), a Lille OSC

(2016–2018) voltak. 2017 óta (előbb kölcsönjátékosként) a Lokomotiv Moszkva csatára. A Portugál Kupa győztese (2011–2012), a portugál Ligakupa győztese (2012–2013), orosz bajnok (2017–2018), az Orosz Kupa győztese (2018–2019). A portugál válogatottban 2012 óta 35 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Európa-bajnok (2016)

(CRISTIANO RONALDÓT és NANIT bemutattuk már a 2007–2008-as évnél. Játszott még a tornán: BRUNO ALVES, ELISEU, RICARDO CARVALHO, VIEIRINHA, ANDRÉ GOMES, DANILO PEREIRA, RAFA SILVA. Nem játszó tartalék volt a két cserekapus: ANTHONY LOPES és EDUARDO.)

ARANYLABDA, 2015

Mintha csak két klub lenne a világon

Továbra is Messi és Cristiano Ronaldo foglalta el az első két helyet, ezúttal – nagy fölénnyel – a Barcelona csillaga győzött. **Lionel Messi**t ötödször jutalmazták az Aranylabda-díjjal. Az első kilenc helyre a Barcelona négy, illetve a Bayern München három futballistája került, Ronaldón kívül csupán Eden Hazard került más klubból a legszűkebb elitbe. Más megközelítésben: az első tíz között hat európai és négy dél-amerikai szerepelt, kilenc nemzetet képviselve. Csak a németek közül kerültek be ketten is. Érdekes, hogy hiába lett Robert Lewandowski a negyedik, az Év csapatába nem fért be, mint ahogyan az ötödik Suárez és a hatodik Müller sem.

Aranylabda, 2015

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 41,33 százalék, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 27,76, 3. Neymar (brazil, Barcelona) 7,86, 4. Robert Lewandowski (lengyel, Bayern München) 4,17, 5. Luís Suárez (uruguayi, FC Barcelona) 3,38, 6. Thomas Müller (német, Bayern München) 2,21, 7. Manuel Neuer (német, Bayern München) 1,97, 8. Eden Hazard (belga, Chelsea FC) 1,33, 9. Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona) 1,24, 10. Alexis Sánchez (chilei, Arsenal FC) 1,18. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Év férfi edzője: Luis Enrique (spanyol, FC Barcelona). Az Év női játékosa: Carli Lloyd (amerikai, Houston Dash). Az Év női edzője: Jill Ellis (angol, amerikai válogatott). Puskás-díj: Wendell Lira (brazil, Goianésia). A FIFA Pro Év tizenegye: Neuer – Daniel Alves, Thiago Silva, Sergio Ramos, Marcelo – Pogba, Iniesta, Modrić – Neymar – Messi, Cristiano Ronaldo

A Real Madrid.
Hátul, balról: Navas, Sergio Ramos, Kroos, Pepe, Benzema, Cristiano Ronaldo.
Elöl: Bale, Marcelo, Dani Carvajal, Casemiro, Modrić

A Sevilla FC.
Hátul, balról: Banega, Krychowiak, N'zonzi, Carriço, Rami, Soria.
Elöl: Mariano, Coke, Gameiro, Vitolo, Escudero

A TP Mazembe.
Hátul, balról: Assalé, Kalaba, Kouamé Koffi, Chongo, Singuluma, Salif Coulibaly, Boubacar Diarra, Samatta, Kasusula, Kimwaki.
Elöl: Kidiaba

Az Atlético Nacional. Hátul, balról: Alexis Henríquez, Bocanegra, Franco Armani, Borja, Davinson Sánchez, Berrío. Elöl: Diego Arias, Mejía, Farid Díaz, Sebastián Pérez, Marlos Moreno

A Corinthians. Hátul, balról (csak a játékosok): Walter, Edu Dracena, Renato Augusto, Felipe, Ralf, Lincom, Cássio, Matheus Vidotto, Yago. Elöl: Romero, Fágner, Lucca, Danilo, Guilherme Arana, Malcom, Rodriguinho, Bruno Henrique, Uendel, Gil, Élias, Edílson, Cristian, Jadson, Vágner Love

A chilei válogatott. Bravo, Jara, Vidal, Isla, Beausejour. Elöl: Alexis Sánchez, Marcelo Díaz, Medel, Vargas, Fuenzalida, Aránguiz

Bajnokok, kupagyőztesek

2015–2016

EURÓPA

KF Skënderbeu

Qarabağ FK

Club Brugge

BATE Boriszov

FK Asztana

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	KF Skënderbeu	FK Kukësi
Andorra	FC Santa Coloma	UE Santa Coloma
Anglia	Leicester City	Manchester United
Ausztria	RB Salzburg	RB Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Qarabağ FK
Belgium	Club Brugge	Standard Liège
Bosznia-Hercegovina	HŠK Zrinjski	Radnik Bijeljina
Bulgária	Ludogorec	PFC CSZKA Szófia
Ciprus	APOEL	Apollon Limassol
Csehország	Viktoria Plzeň	FK Mladá Boleslav
Dánia	FC København	FC København
Észak-Írország	Crusaders	Glenavon
Észtország	Flora Tallinn	Flora Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	Torpedo Zsodino
Feröer-szigetek*	B36 Tórshavn	Víkingur
Finnország*	SJK Seinäjoki	IFK Mariehamm
Franciaország	Paris Saint-Germain	Paris Saint-Germain
Gibraltár	Lincoln FC	Lincoln FC
Görögország	Olympiakosz	AEK Athén
Grúzia	Dinamo Tbiliszi	Dinamo Tbiliszi
Hollandia	PSV Eindhoven	Feyenoord
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Dundalk FC	Dundalk FC
Izland*	HF Hafnarfjördur	Valur Reykjavík
Izrael	Hapoel Beer Sheva	Maccabi Haifa
Kazahsztán	FK Asztana	FK Kajrat Almati
Lengyelország	Legia Warszawa	Legia Warszawa
Lettország*	FK Liepāja	FK Jelgava
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	VMFD Žalgiris	VMFD Žalgiris
Luxemburg	F91 Dudelange	F91 Dudelange
Macedónia	FK Vardar	FK Skëndija
Málta	Valletta FC	Sliema Wanderers
Moldova	FC Sheriff	Zaria Bălți
Montenegró	FK Mladoszt Podgorica	FK Rudar Pljevlja
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Rosenborg BK	Rosenborg BK
Olaszország	Juventus	Juventus
Oroszország	CSZKA Moszkva	FK Zenit
Örményország	Alashkert	Banants
Portugália	SL Benfica	SC Braga
Románia	Astra Giurgiu	CFR 1907 Cluj.

KÜLÖNLEGESSÉG

Az évszázad bolgár futballbotránya

A bolgár labdarúgás legnagyobb XX. századi skandalumaként – már azon túlmenően, hogy az 1968-as, magyarok elleni mexikóvárosi olimpiai döntőben három játékosukat is kiállította a játékvezető – alkalmasint mindenki a Levszki és a CSZKA 1985-ös kupadöntőjét említené. Mint ismert, a katonacsapat 2-1-es sikerét, s egyben három kiállítást hozó meccs után több kulcsjátékost, köztük Hriszto Sztoicskovot „örökre” eltiltottak, a két klubot pedig átnevezték.

A XXI. század nagy botránya a 2015–2016-os évben robbant ki, amikor a szövetség kizárta az első osztályból az előző évek egyik sikercsapatát, a négyszeres bajnok Liteksz Lovecset, miután játékosai a bírói döntések

Beşiktaş JK

DÉL-AMERIKA

Jorge Wilstermann

Melgar

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Kuangcsou Evergrande

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	Tre Penne	La Fiorita
Skócia	Celtic FC	Hibernian FC
Spanyolország	FC Barcelona	FC Barcelona
Svájc	FC Basel	FC Zürich
Svédország*	IFK Norrköping	BK Häcken
Szerbia	Crvena zvezda	FK Partizan
Szlovákia	FK AS Trenčin	FK AS Trenčin
Szlovénia	Olimpija Ljubljana	NK Maribor
Törökország	Beşiktaş JK	Galatasaray
Ukrajna	Dinamo Kijev	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	The New Saints
Argentína*	Boca Juniors	
	Lanus (Copa Axion Energy)	
Brazília*	Corinthians	
Rio de Janeiro	Vasco da Gama	
São Paulo	Santos	
Minas Gerais	América	
Rio Grande do Sul	Internacional-PA	
Bolívia	Sport Boys (Apertura)	
	Jorge Wilstermann (Clausura)	
Chile	Colo-Colo (Apertura)	
	Universidad Católica (Clausura)	
Ecuador*	Emelec	
Kolumbia*	Atlético Nacional (Finalización)	
	Independiente Medellín (Apertura)	
Paraguay*	Olimpia (Clausura)	
	Libertad (Apertura)	
Peru*	Melgar	
Uruguay	Peñarol	
Venezuela*	Zamora	
Egyesült Államok	Portland Timbers (MLS)	Sporting Kansas City
Mexikó	UANL (Apertura)	
	Pachuca (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Real Madrid	
Európa-liga	Sevilla FC	
Európai Szuperkupa	Barcelona	
Libertadores Kupa	Atlético Nacional	
Afrikai Bajn. Kupája*	TP Mazembe	
Ázsiai Bajn. Kupája	Kuangcsou Evergrande	
Klubvilágbajnokság*	Barcelona	
Európa-bajnokság	Portugália	
Copa América	Chile	

* naptári éves lebonyolítási rend

ellen tiltakozva levonultak a pályáról a december 12-i, Levszki Szófia elleni rangadón. Januárban a szövetség törölte az eredményeit, és a B osztályba sorolta, de a gárda aztán nem ott, hanem a harmadik vonalban kezdhette a következő, 2016–2017-es idényt.

De most jön a csavar: fél évvel a sajnálatos esemény előtt Grisa Gancsev, az addigi tulajdonos lemondott, hogy átvegye a súlyos pénzügyi gondokkal küzdő CSZKA Szófiát. A fia, Danail lett a Liteksz új elnöke. Nem meglepő, hogy 2016. június 6-án a Liteksz addigi tulajdonosi köre gyakorlatilag átvette a CSZKA-t, megmentve a 31-szeres bajnokcsapatot a csődtől.

A Liteksz név sem szűnt meg, a klub átvette az FC Botev Lukovit helyét a harmadik ligában, azóta egy osztályt feljebb lépett. Lehet, hogy az kizárás nem is volt annyira véletlen?

Angliában Antonio Conte nyerte a sztáredzők csatáját

Carlo Ancelotti a Bayern Münchennel is bajnok lett

Orosz pénz, portugál szakértelem: élen a Monaco

Max Allegri harmadszor duplázott a Juvéval

Hajdanán az angolok (britek) voltak a futballvilág tanítómesterei. Minden számottevő labdarúgó-kultúrával rendelkező országnak megvannak azok a brit edzőfejedelmei (nálunk elsősorban Jimmy Hogan), akik jelentősen hozzájárultak a játék ottani fejlődéséhez. A XXI. századra Angliában nagyot fordult az élet, 2017 nyarán az ottaniak tekinthettek az olaszokra mint (tanító)mesterekre.

Miután május közepén, a Premier League utolsó előtti fordulójában a Chelsea FC 1-0-ra megnyerte a West Bromwich Albion elleni idegenbeli találkozóját, matematikailag is véglegessé vált, hogy a londoni „kékek" nyerik a Premier League 2016–2017-es idényét. Antonio Conte, aki 2011-től kezdve minden, klubedzőként töltött idényében bajnoki címet nyert Olaszországban vagy Angliában, története hatodik, a Premier League-érában ötödik bajnoki elsőségéhez segítette a Chelsea-t. Kiemelendő, hogy az orosz Roman Abramovics 2003 nyári „hatalomátvétele" óta eltelt időszakot tekintve a klub akkor lett az angol élvonal legsikeresebb egyesülete, a Manchester Uniteddal holtversenyben (mindkettő ötször nyerte meg a PL-t). Ebben a tekintetben, akár azt véve alapul, hogy egyik sem zárta azóta az élen a Premier League-et, akár azt, hogy eredményességben senki sem érte be őket, azóta sincsen változás.

Ugyanakkor ameddig a „vörös ördögök" kizárólag Sir Alex Ferguson irányításával nyertek, az orosz tulajdonos még soha nem választott brit edzőt hosszabb távra. Az öt elsőségből hármat a portugál José Mourinho, egyet-egyet Carlo Ancelotti és Antonio Conte szerzett meg. Ha nem számítjuk az egy, legfeljebb két bajnoki mérkőzésre beugrókat, igaz a tétel: 2019 nyaráig, Frank Lampard szerződtetéséig több mint húsz éven keresztül külföldiek kezében volt a londoniaknál a szakmai munka. A holland, de az olasz futballból érkezett Ruud

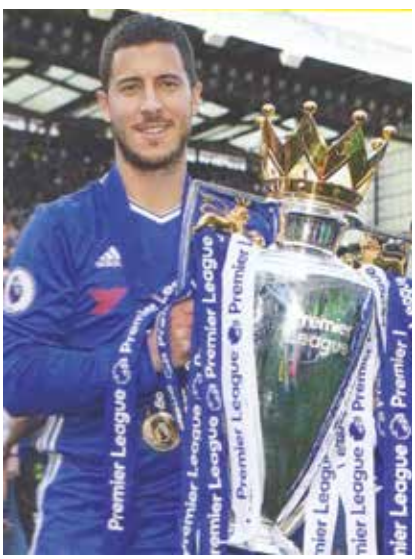

Eden Hazard 16 góllal járult a Chelsea bajnoki sikeréhez…

A legrégebbi játékos és az új edző: John Terry és Antonio Conte

Gullit, majd az olasz Gianluca Vialli és Claudio Ranieri, a portugál José Mourinho, az izraeli Avram Grant, a brazil Luiz Felipe Scolari, a holland Guus Hiddink, az olasz Carlo Ancelotti, a portugál André Villas-Boas, az olasz Roberto Di Matteo, a spanyol Rafa Benítez, újra Mourinho, újra Hiddink, majd Antonio Conte váltotta egymást 2017 nyaráig. (Conte aztán maradt még egy szezont, majd a 2018–2019-es évadban az ugyancsak olasz Maurizio Sarri irányította a „kékeket", és vele nyerték meg az Európa-ligát.) Huszonhárom év alatt huszonhárom címet gyűjtött a csapat, az arány 12:11 az olaszok javára – de ez azért csalóka, mert Mourinho egymaga nyolcat tett a közösbe. Fontosabb az, hogy Ranieritől leszámítva egyetlen olasz sem távozott trófeanyerés nélkül a Stamford Bridge-ről. De nem a Chelsea az egyetlen, amelynél bevált az olaszok szerződtetése. Az angol edzők már régen nem prófétáik a saját hazájukban, a Premier League 1992 nyara óta íródó történetében még soha nem volt angol a bajnokcsapat menedzsere. 2017-ig tizennégyszer nyert skót (ebből tizenháromszor Sir Alex Ferguson, egyszer Kenny Dalglish), háromszor portugál (José Mourinho) és francia (Arsène Wenger), egyszer pedig chilei (Manuel Pellegrini). Azóta kétszer spanyol (Pep Guardiola), egyszer német (Jürgen Klopp). Négy elsőség az olaszoké, ám ennek az a különlegessége, hogy nem egy nagy egyéniség tarolt, hanem négyen is nyertek. Mégpedig kivétel nélkül 2009 és 2017 között. Aranyérmes lett Carlo Ancelotti, Roberto Mancini, Claudio Ranieri és Antonio Conte is. S tegyük hozzá azt is, hogy a Chelsea utóbbi évtizedbeli három legnagyobb nemzetközi sikerénél, a BL-győzelemnél és az Európa-liga kétszeri elhódításakor is „kétharmados többségben" voltak az olaszok, Roberto Di Matteo és Maurizio Sarri révén.

... sokat tett a „kékek" diadaláért

Egyébként a 2016–2017-es idény a topligákban kétségtelenül az olasz „mistereké" volt: a Juventuson kívül a Bayern és a Chelsea is olasz trénerrel lett bajnok.

A brit sajtó az edzőzsenik idényének harangozta be a 2016–2017-est, utalva arra, hogy az Arsenalnál a huszadik idényét kezdő Arsène Wenger, valamint a Tottenhamnél dolgozó Mauricio Pochettino és a Liverpoolt irányító Jürgen Klopp mellé az Antonio Conte (Chelsea), José Mourinho (Manchester United), Pep Guardiola (Manchester City) trió érkezett.

A katalán sztáredző csapata rajtolt a legjobban, hat győzelemmel. A City a tizedik fordulóig állt az élen, a Liverpool vette át a helyét, bár csupán egyetlen hétre. November közepén a Chelsea az élre tört, s már nem is engedte át másnak a vezetést. November 20-án Diego Costa góljával 1-0-ra megverte a Middlesbrough-t, az volt a brazil–spanyol csatár tizedik gólja, s még csak a tizenegyedik fordulónál tartottunk. Nem ebben a szakaszban nyerte meg a Chelsea a bajnoki címet, de Diego Costa teljesítménye már akkor felbecsülhetetlen volt: az első tizenhét fordulóban hétszer szerzett döntő gólt. Conte legénysége október elsejétől Szilveszter napjáig 13 bajnoki meccset nyert meg sorozatban, s ezzel nagyjából el is döntötte az aranyérem sorsát. Az új év rosszul, a Tottenham elleni vereséggel kezdődött, ám a hátralévő fordulókban már csak kétszer maradtak pont nélkül a „kékek", miközben az idényt hat mérkőzésből álló győzelmi sorozattal zárták.

Antonio Conte 24 játékost szerepeltetett a 38 bajnoki mérkőzésen: Thibaut Courtois (36), Asmir Begović (2) kapusok, César Azpilicueta (38/1), Gary Cahill (37/6), David Luiz (33/1), Marcos Alonso (31/6), Braniszlav Ivanovics (13), John Terry (9/1), Kurt Zouma (9), Ola Aina (3), Nathan Aké (2) védők, Eden Hazard (36/16), Pedro (35/9), Nemanja Matics (35/1), N'Golo Kanté (35/1), Willian (34/8), Victor Moses (34/3), Cesc Fàbregas (29/6), Nathaniel Chalobah (10), Oscar (9), Ruben Loftus-Cheek (6), Kenedy (1) középpályások, Diego Costa (35/20), Michy Batshuayi (20/5) csatárok. Kiemelendő a névsorból a Leicester Citytől szerződtetett, francia N'Golo Kanté, ugyanis az első futballista lett honfitársa, Éric Cantona 1993-as ismétlése óta, aki egymást követő két évben két különböző csapattal is megnyerte a Premier League-et. John Terry volt az egyetlen, aki a Chelsea mind az öt, a Premier League-érában begyűjtött bajnoki címében szerepet vállalt. A „kékek" a nemzetközi porondon nem indultak, a hazain, a két legfontosabb sorozatot tekintve majdnem tökéletes idényt zártak, ám az FA-kupa döntőjében 2-1-re kikaptak az Arsenaltól.

A Premier League táblázatán hét ponttal előzték meg a Tottenhamet, a Spurs egy góllal többet ért el a bajnoknál, elsősorban a 29 találattal gólkirály Harry Kane eredményességének köszönhetően. Az angol válogatott centerét légiósok követték a góllövőlista élcsoportjában: a belga Romelu Lukaku (Everton, 25), a chilei Alexis Sánchez (Arsenal, 24), a brazil-spanyol Diego Costa (Chelsea, 20) és az argentin Sergio Agüero (Manchester City, 20).

Carlo Ancelotti és Philipp Lahm

Carlo Ancelotti, külföldi munkavállalása során, a Chelsea-vel, a Paris Saint-Germainnel és a Bayern Münchennel is bajnoki címet nyert első teljes idényében. (A Real Madriddal „csak" a Bajnokok Ligáját.) A Bundesligában volt a legkönnyebb dolga, a sorozatban ötödik elsőséggel saját rekordját tovább javító Bayern tizenöt pontos előnnyel végzett a meglepetéscsapat, az ezüstérmes RB Leipzig (2009 óta az első klub az élvonalban, amelynek székhelye a hajdani NDK területére esett), s tizennyolccal a Borussia Dortmund előtt. Mindössze három fordulón keresztül nem állt az élen, miután döntetlent játszott a Hoffenheimmel és kikapott Dortmundban. A Bayern és a Gulácsi Pétert, valamint Willi Orbánt is soraiban tudó RB Leipzig azonos pontszámmal

várta a két csapat egymás elleni mérkőzését az utolsó őszi fordulóban, a házigazda 3-0-ra nyert az Allianz Arenában, aztán április elejéig csupán két döntetlen rontotta a mérlegét. (Az egyiket Dárdai Pál Herthája harcolta ki a berlini Olimpiai Stadionban.) A bajnoki hajrá sem hozott nagy változásokat, még Lipcsében is nyert a Bayern, igaz, egy különleges eredményt hozó, 5-4-es gólfesztiválon. Ugyanakkor a csapat elveszítette a Real Madrid elleni BL-negyeddöntőt, és kikapott a Borussia Dortmundtól a DFB-kupában.

Idény előtti fotó a Bayern szerzeményeiről: Renato Sanches, Carlo Ancelotti edző és Mats Hummels

A sajtó kiállította a bizonyítványt: elfáradt a Bayern, túl öreg a csapat. Ráadásul a támadójátéka túlságosan is Lewandowskitól függ. Amikor a lengyel csatár a vállsérülése miatt hiányzott tavasszal, a gárda két fontos sorozatban is elvérzett. A Real Madrid ellen 30,34 év volt az átlagéletkor, a legmagasabb a klub történetében. De ami a bajnoki szereplőket illeti, a 28,2-es átlag is csúcsot jelentett a Bundesliga bajnokai között. A keret egyébként keveset változott az előző szezonhoz képest, mindössze ketten érkeztek, egyaránt 35 millió euróért. Mats Hummels bevált – a portugál Renato Sanches, a 2016-os Európa-bajnokság legjobb fiatal játékosa ellenben nem.

A bajnokcsapat tagjai voltak: Manuel Neuer (26), Sven Ulreich (5), Tom Starke (3) kapusok, David Alaba (32/4), Mats Hummels (27/1), Philipp Lahm (26/1), Javi Martínez (25/1), Rafinha (20/1), Juan Bernat (18/2), Jérôme Boateng (13), Holger Badstuber (1) védők, Thomas Müller (29/5), Joshua Kimmich (27/6), Thiago (27/6), Arturo Vidal (27/4), Xabi Alonso (27/3), Arjen Robben (26/13), Douglas Costa (23/4), Franck Ribéry (22/5), Kingsley Coman (19/2), Renato Sanches (17) középpályások, Robert Lewandowski (33/30) csatár.

A Real Madrid ötéves szünet után nyerte meg ismét a La Ligát, három ponttal megelőzve a Barcelonát. A katalánok több gólt szereztek és kevesebbet kaptak, mint a legnagyobb riválisuk, négy pont szereztek a két El Clásicón, náluk játszott az idény gólkirálya (Lionel Messi, 37) és a második legeredményesebb (Luís Suárez, 29) – mégis „csak" másodikok lettek. Ráadásul András Iniesta, a csapatkapitány is elismerte, a Real Madrid elsősége teljesen megérdemelt.

Ameddig ugyanis a Barça kikapott otthon az Alavéstől, illetve idegenben a Celtától, a Deportivótól és a Málagától is, Zidane legénysége – az El Clásicón elszenvedett vereségen kívül – a Sevilla és a Valencia elleni idegenbeli meccseken maradt pont nélkül.

A Madrid rekordot állított fel azzal, hogy minden fordulóban szerzett gólt, s különlegességnek számított, hogy egyetlen játékosa sem szerepelt legalább harmincszor a kezdő tizenegyben, ellenben húszan is legalább ezer percet játszottak. Ez utóbbi is ligarekordnak számított.

Még ennél is fontosabb, hogy az elemzések szerint a Zidane által vezényelt rotációnak nagy szerepe volt abban, hogy a csapat – miközben a Bajnokok Ligájában is játszotta a mérkőzéseket – az utolsó hat bajnoki fordulóban százszázalékos teljesítményt nyújtott, tartotta az előnyét a szintén nagyszerű formába lendülő, az utolsó hét meccsén 21 pontot szerző

Barcelonával szemben. Ismét Cristiano Ronaldo bizonyult a „királyiak" leggólerősebb játékosának, de a hajrában egyszer-egyszer még őt is pihentette a francia edző. Április 5. után az ő hat gólja mellett James Rodriguez öt, Álvaro Morata hét gólt szerzett.

A névsor: Keylor Navas (27), Kiko Casilla (11) kapusok, Marcelo (30/2), Sergio Ramos (28/7), Nacho (28/2), Raphaël Varane (23/1), Dani Carvajal (23), Danilo (17/1), Pepe (13/2), Fábio Coentrão (3), Álvaro Tejero (1) védők, Isco (30/10), Toni Kroos (29/3), Mateo Kovačić (27/1), Casemiro (25/4), Luka Modrić (25/1), Marco Asensio (23/3), James Rodríguez (22/8) középpályások, Lucas Vázquez (33/2), Cristiano Ronaldo (29/25), Karim Benzema (29/11), Álvaro Morata (26/15), Gareth Bale (19/7), Mariano Diaz (8/1) csatárok.

Olaszországban Massimiliano Allegri harmadik, a Juventusnál töltött idénye a harmadik duplázást hozta. Csapata mindössze négypontos előnnyel végzett az élen az AS Roma és öttel az SSC Napoli előtt. A „zebrák" három győzelemmel kezdtek, majd kikaptak az Intertől, s ezzel visszacsúsztak a Napoli mögé a második helyre, de aztán a Cagliari elleni 4-0-val visszafoglalták a helyüket, s már nem is engedték át másnak.

Juvés öröm: Patrice Evra, Sami Khedira, Gonzalo Higuaín és Paulo Dybala

Hazai pályán különösen szenzációsan futballoztak, 19 mérkőzésükből tizennyolcat megnyertek, csak a városi rivális Torino ellen játszottak döntetlent május elején. Idegenben kevésbé ment nekik, vendégként a Napoli és a Roma is több pontot szerzett. Érdekes aspektusa volt a három dobogós csatájának, hogy a Juve az idény előtt mind a két riválistól elvett-elvitt egy-egy sztárt, a Napolitól **Gonzalo Higuaín**t, az előző szezon legjobbját, olasz rekordot jelentő 90 millió euróért. Aznap, amikor „Pipita" átigazolása nyilvánosságra került, az olasz elemzők azt írták, máris eldőlt a bajnokság. Aztán a piemontiak elcsábították a Roma karmesterét, Miralem Pjanićot is.

A Juventus bajnokcsapatának kerete: Gianluigi Buffon (30), Neto (8), Emil Audero (1) kapusok, Dani Alves (19/2), Andrea Barzagli (23), Medhi Benatia (15/1), Leonardo Bonucci (29/3), Giorgio Chiellini (21/2), Stephan Lichtsteiner (26/1), Daniele Rugani (15/2), Alex Sandro (27/3) védők, Kwadwo Asamoah (18), Sami Khedira (31/5), Mario Lemina (19/1), Rolando Mandragora (1), Claudio Marchisio (18/1), Miralem Pjanić (30/5), Tomás Rincón (13), Stefano Sturaro (21) középpályások, Juan Cuadrado (30/2), Paulo Dybala (31/11), Gonzalo Higuaín (38/24), Moise Kean (3/1), Mario Mandžukić (34/7), Marko Pjaca (14) csatárok.

Az ezüstérmes AS Romából került ki a gólkirály, a 29 gólos bosnyák Edin Džeko. Mellette kitűnően játszott az egyiptomi Mohamed Szalah és a belga Radja Nainggolan. Az utolsó forduló, a Genoa elleni 3-2 után ellenben nem őket ünnepelte felállva az Olimpiai Stadion több mint hetvenezer nézője, hanem a 41. évében járó, búcsúzó Francesco Tottit. A klub első számú legendája 786 mérkőzésen 307 gólt szerzett, 25 idényt töltött a Serie A-ban, ezekből huszonháromban gólt is lőtt.

A topligák meglepetése a 2016–2017-es idényben: bajnok az AS Monaco

A topligák – az előző idényre visszautalva: ha nem is Leicester-szintű, de – óriási meglepetését az AS Monaco okozta bajnoki címnyerésével. Talán még ennél is nagyobb szenzációt keltett, hogy a szuperfavorit Paris Saint-Germain egyetlen forduló után sem állt az élen. A hercegség csapatánál az orosz főtulajdonos, Dmitrij Ribolovljev építkezett. A *Forbes* listája szerint a világ leggazdagabb 250 embere közé tartozó, a kálisó kitermelésében érdekelt cégével meggazdagodó üzletember az 1990-as évek közepétől Genfben élt, majd 2010-ben költözött Monacóba. A hercegi család a következő évben befektetőt keresett a második ligában vegetáló piros-fehérekhez, Ribolovljev pedig úgy érezte, csak jól jöhet neki egy ilyesfajta kapcsolat. Átvette a francia futballban kifejezetten nagy múltúnak számító klubot, amelybe elképesztő összegeket ölt a következő években. Akadt olyan nyár, a 2013-as, amelyen 170 millió eurót költött játékosvásárlásra, miközben az ASM szakemberei olyan fiatal játékosokat fedeztek fel, mint Anthony Martial vagy a 2016–2017-es címnyerés idényében berobbanó, 18 éves Kylian Mbappé. A 2011–2012-es idényben még csak 20 millió eurós költségvetésből 2015–2016-ra 250 millió lett. Ugyanakkor sikerült nagyjából egyensúlyban tartani az egyesület mérlegét, amihez az is nagymértékben hozzájárult, hogy rengeteg pénz folyt be játékoseladásból. A 2014 és 2018 közötti öt csúcseladás (Kylian Mbappé, James Rodriguez, Thomas Lemar, Anthony Martial, Benjamin Mendy) összege 407,5 millió euró volt.

Kylian Mbappé üldözi Thomas Lemart

A Monaco eleinte olasz edzőkben bízott, Marco Simone, majd Claudio Ranieri irányította a csapatot. Ám egyikőjük sem volt olyan sikeres, mint a 2014-ben leszerződtetett portugál, Leonardo Jardim. A klub 2016 nyarán is erősített, elsősorban a lengyel védő Kamil Glik, valamint Djibril Sidibé és Benjamin Mendy megvételével.

Mindazonáltal az első két forduló után az Olympique Lyonnais vezetett, majd az idény előtt Mario Balotellit leszerződtető OGC Nice állt az élre. Az egykori svájci válogatott Lucien Favre által dirigált piros-feketék szenzációs idénykezdetet produkáltak, a tizenegyedik forduló után kilenc győzelemmel és két döntetlennel álltak. Utána kikaptak Caenban, néhány döntetlennel botladoztak, de egyetlen vereséggel a hátuk mögött utaztak a február negyedikei rangadóra a Monacóhoz. A hercegség csapata talán az egész szezonban akkor játszott a legjobban, Germain egy, valamint Radamel Falcao két góljával magabiztosan nyert, s megerősítette az első „tavaszi" (január 15-i) játéknapon megszerzett vezető helyét. A piros-fehérek öt nappal korábban döntetlent játszottak a Parc des Princes-ben, így tulajdonképpen ez a siker indította nagy sorozatukat: a bajnokság végéig 16 mérkőzésükből tizenötöt megnyertek. Csupán Korzikán, a Bastia ellen játszottak döntetlent. Az UNFP, a hivatásos játékosok szövetségének szavazásán a horvát Danijel Subašić megkapta az Év kapusának járó díjat, Kylian Mbappé lett a legjobb fiatal, de az Év futballistája címet nem monacóinak, hanem párizsinak ítélték oda: a 35 találattal a góllövőlista élén végző Edinson Cavaninak.

Az AS Monaco bajnokcsapatának tagjai voltak: Danijel Subašić (36), Morgan de Sanctis (1), Seydou Sy (1), Loïc Badiashile (1) kapusok, Kamil Glik (36/6), Jemerson (34/2), Djibril Sidibé (29/2), Benjamin Mendy (25), Almamy Touré (15), Andrea Raggi (14), Abdou Diallo (5), Jorge (2/1), Marcel Tisserand (1) védők, Fabinho (37/9), Bernardo Silva (37/8), Thomas Lemar (34/9), Tiemoué Bakayoko (32/2), João Moutinho (31/2), Nabil Dirar (18/1), Gabriel Boschilia (11/6), Kévin N'Doram (5), Adama Traoré (5/2) középpályások, Valère Germain (36/10), Falcao (29/21), Kylian Mbappé (29/15), Guido Carrillo (19/7), Irvin Cardona (3), Corentin Jean (2), Ivan Cavaleiro (2) csatárok.

Az orosz bajnokság élén a Szpartak Moszkva végzett. A klub hívei tizenhat éven át vártak az elsőségre. Az egykori „szakszervezetis" csapat a Szovjetunió szétesése után 1992 és 2001 között kilenc bajnoki címet szerzett, de a következő másfél évtizedben a CSZKA, a Zenit, sőt a kazanyi Rubin uralta az orosz futballt egy-egy periódusban. A Szpartak még Dmitrij Alenyicsevvel kezdte az idényt, de az edző az első – egyébként 4-0-ra megnyert – bajnoki meccs után távozott. A vezérkar, talán a Zenit és Luciano Spalletti korábbi sikerein felbuzdulva, olasz edzőt szerződtetett a gárda élére: Massimo Carrerát. A korábbi Juventus-játékossal jól járt a Szpartak, hétpontos előnnyel végzett a tabella élén a CSZKA előtt. A piros-fehérek csak a második és a harmadik forduló után szorultak a második helyre.

A bajnokcsapat kerete a következő volt: Artyom Rebrov (28), Szergej Peszjahov (1), Szergej Szelihov (1) kapusok, Andrej Jescsenko (25/1), Ilja Kutyepov (24), Serdar Taşçı (18), Salvatore Bocchetti (15/1), Maurício (10/1), Georgij Dzsikija (8), Georgij Tigijev (4), Gyenyisz Kutyin (2), Jevgenyij Makejev (2), Alekszandr Pucko (1) védők, Roman Zobnyin (29/2), Fernando (28/3), Dmitrij Kombarov (27), Quincy Promes (26/12), Gyenisz Glusakov (25/8), Dzsano Ananidze (22/4), Ivelin Popov (22/2), Lorenzo Melgarejo (21/2), Alekszandr Szamedov (10/3), Rômulo (8), Alekszandr Zujev (6), Artyom Tyimofejev (5), Igor Leontyijev (1) középpályások, Zé Luís (21/5), Luis Adriano (8/2), Gyenisz Davidov (4) csatárok.

A szokásos „33-as" listán öt szpartakos került az Év tizenegyébe, Kombarov, a brazil Fernando, valamint a három támadó középpályás, a holland Quincy Promes, Glusakov és Zobnyin. Közülük is kiemelkedett a CSZKA elleni rangadókon különösen remeklő Gyenisz Glusakov és a „kanadai lista" élén végző, góljai mellett gólpasszaival is kitűnő Quincy Promes.

Brazíliában a kivált az idény második felében nagy formában játszó Palmeiras nyerte meg a bajnoki címet, egyaránt kilenc ponttal megelőzve a Santost és a Flamengót. Cuca, azaz Alexi Stival 53 évesen érte el edzői pályafutása legnagyobb hazai sikerét, három évvel azt követően, hogy az Atlético Mineiróval a Libertadores Kupa győztese lett. Mielőtt a Palmeirashoz szerződött, a Santung Luneng együttesével diadalmaskodott a Kínai Kupában, majd az ottani Szuperkupában is. A zöld-fehérek játékosnévsora a következő volt: Fernando Prass, Jaílson, Vagner, Vinicius Silvestre kapusok, Vitor Hugo, Tchê Tchê, Thiago Martins, Egídio, Edu Dracena, Mina, Fabiano, João Pedro, Fabricio védők, Jean, Zé Roberto, Moisés, Thiago Santos, Cleiton Xavier, Matheus Sales, Allione, Gabriel, Arouca, Luan, Vitinho, Rodrigo, Arthur középpályások, Dudu, Gábriel Jesus, Róger Guedes, Alecsandro, Erik, Rafael Marques, Lucas Barrios, Leandro Perreira, Cristaldo csatárok.

A legjobbak, mint Jaílson, Jean, a később a Barcelonához kerülő Yerri Mina, Tchê Tchê, Moisés, Dudu, s mindegyikőjük előtt a valamennyi fórumon a bajnokság legjobbjának választott **Gabriel Jesus** bekerült a CBF, a Brazil Labdarúgó-szövetség által összeállított Év csapatába is. Gabriel Jesus néhány héttel később a Manchester Cityhez igazolt.

Argentínában nyugat-európai időrend szerint játszották a bajnokságot, amely 2016 augusztusától 2017 júniusáig tartott. Mindazonáltal csak egyfordulós idény volt, ugyanis 30 (!) csapat szerepelt az élvonalban. Három nagy múltú klub végzett a képzeletbeli dobogón: a Boca Juniors hét ponttal előzte meg a River Plate-et és az Estudiantest is. Negyedik lett a Racing, ötödik a Banfield, hatodik az Independiente, hetedik a San Lorenzo, tényleg, mintha a régi idők tértek volna vissza…

A Boca bajnokcsapatának névsora: Guillermo Sara, Agustín Rossi, Axel Werner kapusok, Fernando Tobio, Jonathan Silva, Gino Peruzzi, Lisandro Magallán, Frank Fabra, Juan Manuel Insaurralde, Santiago Vergini védők, Fernando Gago, Pablo Pérez, Ricardo Centurión, Sebastián Pérez Cardona, Fernando Zuqui, Wilmar Barrios, Gonzalo Maroni, Leonardo Jara, Rodrigo Bentancur, Adrián Cubas, Gonzalo Castellani, Federico Carrizo középpályások, Cristian Pavón, **Darío Benedetto**, Nazareno Solís, Walter Bou, Oscar Benítez, Carlos Tévez csatárok.

AZ ÉV TÖRTÉNETE

„Mindannyian a Chapecoense szurkolói vagyunk”

Borzalmas tragédia történt 2016. november 29-én, egy keddi nap hajnalán: a kolumbiai Cerro Gordónál lezuhant a brazil Associação Chapecoense de Futebol csapatának repülőgépe. A gép a hegyoldalnak ütközött.

A „Chape” másnap játszott volna Medellínben, a helyi Atlético ellen a második számú dél-amerikai klubsorozatban, a Copa Sudamericanában. A Santa Catarina állambeli csapat eredetileg charterjárattal ment volna a mérkőzésre, de ezt a brazil légügyi hatóságok nem engedélyezték. A küldöttség ezért egy kereskedelmi gépre szállt fel. A nyolcvanegy embert vivő utasszállító útközben landolt a bolíviai Santa Cruz de la Sierrában, a Viru Viru nemzetközi repülőtéren, majd folytatta az útját Kolumbiába.

Az Atlético Nacional átengedte az elsőséget a Chapecoensének

A baleset a Cerro Gordónál, azaz a Kövér Hegynél, La Unión település közelében történt. Az első jelentések szerint a pilóta elvesztette a kapcsolatot a földi irányítással, miután meghibásodott a gép elektromos rendszere. Később kiderült: a baleset oka az volt, hogy elfogyott az üzemanyag. Ezt nehéz elhinni, tekintve, hogy úton Kolumbiába, egy bolíviai repülőtéren leszállt a gép, szükség esetén tankolhatott. Kérdéses azonban: nem spóroltak-e túlságosan az üzemanyaggal, illetve jól számították-e ki a szükséges mennyiséget?

A kolumbiai polgári repülés vezetője ugyancsak arról beszélt, hogy a gépből a lezuhanás előtt kifogyott az üzemanyag, ugyanis erről számolt be a balesetet túlélő egyik légiutas-kísérő. A British Aerospace 146 típusú kisgépet a LaMia nevű bolíviai társaság üzemeltette. A szerencsétlenül járt gép az első útját 1999-ben teljesítette, és 2013 októberétől volt a LaMia tulajdonában. Brit források kitértek arra, hogy korábban kétszer is ért már baleset ilyen típusú gépet: előbb 1991-ben Chilében, majd 2006-ban Norvégiában.

Egy katasztrófában nincs léptéke a tragédiának, de a három közül ez volt a legsúlyosabb, ez követelte a legtöbb, a hírek szerint legalább 71 halálos áldozatot. A gépen elsősorban a Chapecoense játékosai, a szakmai stáb, a vezetőség tagjai, újságírók és szurkolók tartózkodtak a kilencfős személyzeten kívül. A futballisták közül hárman élték túl a szörnyűséget, a balhátvéd Alan Ruschel, a középhátvéd Neto és a tartalékkapus Jakson Follmann. Előbbi kettő futballozott tovább, Jaksonnak amputálni kellett az egyik lábát.

Michel Temer, Brazília államelnöke háromnapos nemzeti gyászt rendelt el a tragédia miatt. A dél-amerikai futball óriásai közé tartozó ellenfél, az Atlético Nacional vezetősége hivatalosan is kérte a szubkontinens labdarúgó-szövetségét, a Conmebolt, hogy a történtek után nyilvánítsa játék nélkül is a 2016-os Copa Sudamericana győztesének a Chapecoensét. Ezért a kolumbiai klub

a következő esztendő elején, a FIFA gáláján megkapta a nemzetközi szövetség fair play-díját.

A Brazília déli részén a Santa Catarina állambeli, ottani léptékkel mérve kisvárosi egyesület 2009-ben még a negyedik ligában szerénykedett. Aztán 2014-ben feljutott a campeonato brasileiro első osztályába, ahol előbb a tizenötödik, majd a tizennegyedik helyen végzett. A 2016-os sorozatban a baleset idején a tizedik helyen állt.

A tragédia színhelye Kolumbiában

A zöld-fehér gárda kontinensszerte a Copa Sudamericanában mutatott menetelésével szerzett nevet magának. Olyan patinás klubokat ejtett ki, mint az argentin Independiente és San Lorenzo, illetve a kolumbiai Junior Barranquilla. A keretét – egyetlen kivétellel – brazil játékosok alkották. Közülük a leghíresebb, Cléber Santana korábban a Santos (2006–2007) és az Atlético Madrid (2007–2010) középpályása is volt. Az argentin légiós, Alejandro Martinuccio sérülése miatt lemaradt az útról. Ennek köszönheti az életét.

December elsején, amikor a futballistáknak pályára kellett volna lépniük Medellínben, a szurkolók megtöltötték a chapecói stadiont és a város székesegyházát, az áldozatokra emlékezve. Közöttük volt Matheus Saroli, a csapat edzőjének, Caio Juniornak a fia, aki csak azért nem szállt fel a Kolumbiába tartó repülőre, mert otthon felejtette az útlevelét. „Elviselhetetlen a fájdalom. A Chapecoense volt a legnagyobb örömforrás ebben a városban. Ezért is zokog mindenki" – mondta a klub alelnöke, Ivan Tozzo, aki a döntőre nem tartott a csapattal, így maradt életben.

Még annak a hétnek a végén előbb a kolumbiai Rionegro város katonai repülőterén, majd otthon, Chapecóban is elbúcsúztatták az áldozatokat.

A kolumbiai repülőtéren a légierő díszegységének tagjai vitték a koporsókat a Brazíliába induló szállítógépre. Amikor a járat hazatért, a heves esőzés ellenére több mint 100 ezren gyűltek össze a chapecói Arena Conda stadionban rendezett gyászmisén.

A megemlékezésen részt vett Michel Temer államelnök, Gianni Infantino, a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség elnöke, valamint Tite, a brazil válogatott szövetségi kapitánya is.

Chapeco polgármestere, Luciano Buligon könnyek között mondott köszönetet a kolumbiaiaknak a katasztrófát követő segítségükért és szolidaritásukért. A soha le nem játszott mérkőzés időpontjában az Atletico Nacional több tízezer rajongója gyertyafényes virrasztást tartott az Atanasio Girardot stadion mellett, a chapecói megemlékezésre ezért sokan kolumbiai zászlókkal vagy elismerő szavakat tartalmazó feliratokkal érkeztek.

„Itt szeretném hagyni nektek a világfutball szolidáris ölelését. A FIFA veletek van, nem csak ma, mindig! Mindannyian brazilok vagyunk, mindannyian a Chapecoense szurkolói vagyunk!" – mondta beszédében Infantino.

Az Associação Chapecoense de Futebol 2019 végéig a brazil élvonalban szerepelt. Noha szinte a teljes keretét elveszítette, az újakkal már 2017 tavaszán megnyerte Santa Catarina állam bajnokságát.

Az AS Monaco. Hátul, balról: Fabinho, Jemerson, Raggi, Glik, Touré, Subašić. Elöl: João Moutinho, Mbappé, Lemar, Bernardo Silva, Falcao

A Real Madrid. Hátul, balról: Navas, Sergio Ramos, Kroos, Varane, Benzema, Cristiano Ronaldo. Elöl: Lucas Vazquez, Marcelo, Daniel Carvajal, Casemiro, Modrić

A Szpartak Moszkva. Hátul, balról: Jescsenko, Makejev, Bocchetti, Zé Luís, Kutyepov, Rebrov. Elöl: Fernando, Ananidze, Kombarov, Quincy Promes, Zobnyin

A Bayern München. Hátul, balról: Alaba, Neuer, Hummels, Lewandowski, Javi Martínez, Xabi Alonso. Elöl: Lahm, Douglas Costa, Ribéry, Vidal, Thiago

A Chelsea. Balról: Pedro, Moses, Kanté, Azpilicueta, Cahill, David Luiz, Matics, Courtois, Marcos Alonso, Diego Costa, Hazard

A Juventus FC. Hátul, balról: Chiellini, Barzagli, Khedira, Mandžukić, Bonucci, Buffon. Elöl: Dybala, Daniel Alves, Pjanić, Higuaín, Alex Sandro

AZ ÉV CSAPATA

Puskásék korszakát idézték

A Real Madrid újabb rekordot állított fel azzal 2017 tavaszán, hogy története során tizenötödik alkalommal jutott az első számú európai klubkupa fináléjába. Ám akad még egy érdekesség, amelynek alapján ez a generáció a legsikeresebb a „királyi" klubnál a Di Stéfano, Gento és Puskás nevével fémjelzett első korszak óta. A Real Madrid 1956 és 1960 között sorozatban ötször is megnyerte a trófeát, ezt alighanem a legtöbb futballrajongó fejből tudja. De közvetlenül utána is akadt egy remek periódus: az 1961–1962-es idénytől kezdve öt éven belül háromszor is döntőt játszott.

A 2010-es évtized gárdája már 2017-ben túltett ezen, hiszen csak négy kiírás kellett a három döntőhöz, ráadásul a hatvanas évek első felének Puskás köré épített csapata egyszer (1966) nyert, az utódok pedig a cardiffi döntővel bezárólag már háromszor. (S aztán még győztek 2018-ban Kijevben is.) A kettő között egyetlen hasonló ciklus akadt: az éppen a Juventus ellen megnyert, amszterdami döntővel kezdve, 1998 és 2002 között öt idény alatt háromszor nyert

AZ EDZŐ

A kispadon is elképesztően sikeres

ZINÉDINE Yazid ZIDANE 1972. június 23-án született Marseille-ben. Klubjai az AS Foresta (1981–1982), az US Saint-Henri (1982–1983), az SO Septemes-les-Vallons (1983–1986), a Cannes (1989–1992), a Girondins Bordeaux (1992–1996), a Juventus FC (1996–2001) és a Real Madrid (2001–2006) voltak. Játékosként kétszeres olasz bajnok (1996–1997, 1997–1998), spanyol bajnok (2002–2003), BL-győztes (2002), kétszeres BL-döntős (1997, 1998), UEFA-kupa-döntős (1996), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (1996, 2002), kétszeres Intertotó-kupa-győztes (1995, 1999), kétszeres Világkupa-győztes (1996, 2002). A francia válogatottban (1994–2006) 108 mérkőzésen 31 gólt szerzett. Világ- (1998) és Európa-bajnok (2000), vb-ezüstérmes (2006), részt vett a 2002-es vb-n és az 1996-os és a 2004-es Eb-n is. Edzőként 2014-től 2015 végéig a Castillát irányította, 2016 januárjának első napjaiban lett a Real Madrid első csapatának edzője. Első korszakában, 2018 júniusáig egy bajnoki címet (2016–2017), három BL-t (2016, 2017, 2018), két UEFA Szuperkupát (2016, 2017) és két klubvilágbajnoki címet (2016, 2017) nyert a „fehérekkel". 2019. március 11-én tért vissza a csapat élére, 2019–2020-ban ismét spanyol bajnok lett. A spanyol Szuperkupa-elsőségeket is beleértve 11 címet szerzett a Real Madriddal, a klub örökranglistáján csak Miguel Muñoz előzi meg. Zinédine Zidane a 2017-es BL-döntő szombatján 512. napja állt a Real Madrid élén, ő lett a BL-történet első címvédő edzője. Egyben az első olyan kétszeres győztes tréner a sorozatban, aki játékosként is elnyerte a trófeát. A Bajnokcsapatok Európa-kupáját is magába foglaló, 1955-ben kezdődött időszakot is figyelembe véve Zidane lett az első olyan mester a spanyol José Villalonga 1956-os és 1957-es elsősége óta, aki egy csapat élén töltött első két évében kétszer is megnyerte a serleget.

A győzelemittas Cristiano Ronaldo beszél a szurkolókhoz a madridi ünneplésen

Raúl generációja, amely az új évezred első éveiben, Zinédine Zidane és Luis Figo érkezése után a „galaktikusok" csapataként volt ismert. Nem mellékesen: a Real Madrid első tizenöt döntőjéből tizennégyet e három korszakban ért el, a kivételt az 1981-es, a Liverpool ellen Párizsban elveszített finálé jelenti.

Nem meglepő hát, hogy a mostani döntőbe jutást is történelmi sikerként ünnepelte a *Marca* és az *AS*, a madridi sportsajtó krémje. Zinédine Zidane bravúrjára (BEK/BL-győztes játékosként, egymást követő két évben BEK/BL-döntős edzőként) korábban csak Miguel Muñoz volt képes, de ő sem edzői karrierje első másfél évében.

Aztán a rekordok csak sokasodtak: a Real Madrid lett a BL első címvédője. A tizenkettedik BEK/BL-diadalát arató gárda Puskásék korszakát idézte a Juve elleni fölényes győzelmével. Hiszen 1960 óta nem védte meg a címét és nem nyert négy gólig jutva, három góllal a rendes játékidőben, s 1958 óta először lett bajnok és BEK/BL-győztes ugyanazon idényben.

Cristiano Ronaldo megelőzte a finálé-ban az idény BL-góllövőlistáján a 11 gólos Lionel Messit, sorozatban ötödik évben lett a portugál ász a királykategória gólkirálya vagy társgólkirálya. Mi több: ő lett az első játékos, aki három különböző BL-döntőben is szerzett gólt. Találata volt a királyi klub 500. gólja a BL-ben. Óriási tavaszt produkált, a csoportszakaszban mindössze két gólt ért el, az egyenes kieséses szakaszban ellenben tízet. A Real Madrid akkor már sorozatban a 65. mérkőzésén is szerzett gólt.

Bale, CR7, Modrić, Casemiro és Marco Asensio Cardiffban

Az egész idényt tekintve a hazai bajnoki cím mellett a Bajnokok Ligáját, az UEFA Szuperkupát és a klubvilágbajnokságot is megnyerte a Madrid, a fontos sorozatok közül csak a spanyol Király Kupa trófeáját „engedte át" másnak, a Barcelonának. Ellenben veszített egy területen: az elsőről a harmadik helyre csúszott vissza a *Forbes* a világ leggazdagabb klubjait összegyűjtő listáján. A „vörös ördögök" 3,69 milliárd dollárt (ezermilliárd forint) értek, és öt év után vették vissza az első helyet. A második helyre az FC Barcelona (3,64 milliárd), a harmadikra Real Madrid (3,58), az előző négy lista éllovasa került.

Marco Asensio, az idény felfedezettje

A Real Madrid a BL-döntőben szereplő játékosai:

KEYLOR Antonio NAVAS Gamboa: 1986. december 15-én született a Costa Rica-i Pérez Zeledónban. Klubjai a Saprissa (1999–2010), az Albacete (2010–2011), a Levante (2011–2014) és a Real Madrid (2014–2019) voltak. 2019 óta a Paris SG kapusa. Hatszoros Costa Rica-i bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007 Invierno, 2008 Verano, 2008 Invierno, 2010 Verano), spanyol bajnok (2016–2017), francia bajnok (2019–2020), Francia Kupa-győztes (2019–2020), francia Ligakupa-győztes (2019–2020), a Concacaf-bajnokcsapatok tornájának győztese (2005), háromszoros Bajnokok Ligája-győztes (2016, 2017, 2018), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), négyszeres klubvilágbajnok (2014, 2016, 2017, 2018). A Costa Rica-i válogatottban 2008 óta 91 mérkőzésen védett, vb-résztvevő (2014, 2018).

CASEMIRO (Carlos Henrique Casimiro): 1992. február 23-án született a brazíliai São José dos Camposban. Első klubja a São Paulo FC (2002–2012) volt, 2013 óta a Real Madrid középpályása, a 2014–2015-ös idényt az FC Portónál töltötte. Kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), a Copa Sudamericana győztese (2012), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2014, 2016, 2017, 2018), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2016, 2017), háromszoros klubvilágbajnok (2016, 2017, 2018). A brazil válogatottban 2011 óta 46 mérkőzésen három gólt szerzett. A Copa América győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

MARCO ASENSIO Willemsen: 1996. január 21-én született Palma de Mallorcán. Klubjai a Platges de Calvià (2003–2006) és az RCD Mallorca (2006–2014) voltak, 2014 óta a Real Madrid középpályása, bár a 2014–2015-ös idényt még a Mallorcában, a következőt az Espanyolban töltötte. Kétszeres spanyol bajnok (2016–2017, 2019–2020), a spanyol Király Kupa győztese (2013–2014), kétszeres Bajnokok Ligája-győztes (2017, 2018), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2016, 2017), háromszoros klubvilágbajnok (2016, 2017, 2018). A spanyol válogatottban 2016 óta 24 mérkőzésen 1 gólt szerzett, részt vett a 2018-as világbajnokságon.

(A többiek közül SERGIO RAMOST ÉS CRISTIANO RONALDÓT 2007–2008-nál, TONI KROOST 2012–2013-nál, DANIEL CARVAJALT, RAPHAËL VARANE-T, MARCELÓT, LUKA MODRIĆOT, GARETH BALE-T, KARIM BENZEMÁT, ALVARO MORATÁT ÉS ISCÓT 2013–2014-nél már bemutattuk.)

Egy újabb rekord a Real Madridtól

A magyarok számára gyorsan véget ért a Bajnokok Ligája, miután már az első selejtezőkörben elbukott a Ferencváros az albán „partizánokkal" szemben.

A csoportküzdelmek során az sem lett volna meglepő, ha az E jelű négyesből a két kieső (Tottenham, CSZKA) jut tovább, sőt. Az alapkört egyik gárda sem tudta százszázalékosra teljesíteni, ellenben akadt két nullapontos is (FC Bruges, Dinamo Zagreb).

A nyolcaddöntőben a Bayern mindkétszer kivégezte az Arsenalt (5-1, 5-1), de a legnagyobb szenzációt az keltette, hogy a Barcelona – a 4-0-s párizsi veresége dacára – tovább tudott lépni a PSG-vel szemben.

Az évtized közepére igencsak „elspanyolosodott" a torna, hisz 2014-től 2018-ig csak spanyol klub vitte el a trófeáját, egyszer a Barça és négyszer a Real. Ha ehhez hozzávesszük, hogy két alkalommal a honfitársuk, az Atlético Madrid volt az ellenfelük a döntőben, csak még jobban kidomborodik az ibériai hegemónia. A cardiffi végjáték előtt a szakmai berkekben egyesek azt jósolták, hogy a bivalyerős piemonti alakulat meg fogja törni a „hispánok uralmát", és egy órán keresztül úgy festett az ábra, van is rá esélye, ám aztán a fontos gólok kivitelezője, a brazil **Casemiro** bevette Bufffon kapuját, majd pár perc múlva a meccsen másodszor is eredményes Cristiano Ronaldo kitette a pontot a mondat végére. A kolumbiai Cuadrado kiállítása, illetve Marco Asensio gólja már nem osztott és nem szorzott. A Real Madrid sikere futballtörténelminek nevezhető, mert a Bajnokok Ligája történetében ez volt az első címvédés.

A BL mesterlövésze a 2016–2017-es idényben Cristiano Ronaldo (Real Madrid) lett 12 találattal. Növelte dicsfényét, hogy egyik gólját sem büntetőből szerezte.

1. selejtezőkör. FK Partizani Tiranë–Ferencvárosi TC 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Partizani)

A csoport. Arsenal FC–Paris Saint-Germain 2-2, 1-1, Ludogorec Razgrad–FC Basel 0-0, 1-1, PSG–Ludogorec 2-2, 3-1, Basel–Arsenal 1-4, 0-2, Arsenal–Ludogorec 6-0, 3-2, PSG–Basel 3-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 14 pont, 2. Paris Saint-Germain 12 pont, 3. Ludogorec Razgrad 3 pont, 4. FC Basel 2 pont

B csoport. SSC Napoli–SL Benfica 4-2, 2-1, Beşiktaş JK–Dinamo Kijev 1-1, 0-6, Dinamo–Napoli 1-2, 0-0, Benfica–Beşiktaş 1-1, 3-3, Napoli–Beşiktaş 2-3, 1-1, Benfica–Dinamo 1-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. SSC Napoli 11 pont, 2. SL Benfica 10 pont, 3. Beşiktaş JK 7 pont, 4. Dinamo Kijev 5 pont

C csoport. FC Barcelona–Manchester City 4-0, 1-3, Borussia Mönchengladbach–Celtic FC 1-1, 2-0, Man City–Borussia 4-0, 1-1, Celtic–Barcelona 0-2, 0-7, Barcelona–Borussia 4-0, 2-1, Man City–Celtic 1-1, 3-3. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 15 pont, 2. Manchester City 9 pont, 3. Borussia Mönchengladbach 5 pont, 4. Celtic FC 3 pont

D csoport. Atlético Madrid–FC Bayern München 1-0, 0-1, FK Rosztov–PSV Eindhoven 2-2, 0-0, Bayern–Rosztov 5-0, 2-3, PSV–Atlético 0-1, 0-2, Atlético–Rosztov 2-1, 1-0, Bayern–PSV 4-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Atlético Madrid 15 pont, 2. FC Bayern München 12 pont, 3. FK Rosztov 5 pont, 4. PSV Eindhoven 2 pont

E csoport. AS Monaco–Bayer Leverkusen 1-1, 0-3, Tottenham Hotspur–CSZKA Moszkva 3-1, 1-0, Bayer–Tottenham 0-0, 1-0, CSZKA–Monaco 1-1, 0-3, Bayer–CSZKA 2-2, 1-1, Monaco–Tottenham 2-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. AS Monaco 11 pont, 2. Bayer Leverkusen 9 pont, 3. Tottenham Hotspur 7 pont, 4. CSZKA Moszkva 3 pont

F csoport. Borussia Dortmund–Real Madrid 2-2, 2-2, Legia Warszawa–Sporting CP 1-0, 0-2, Real Madrid–Legia 5-1, 3-3, Sporting–Borussia 1-2, 0-1, Real Madrid–Sporting 2-1, 2-1, Borussia–Legia 8-4, 6-0. A csoport végeredménye: 1. Borussia Dortmund 14 pont, 2. Real Madrid 12 pont, 3. Legia Warszawa 4 pont, 4. Sporting CP 3 pont

G csoport. Leicester City–FC Porto 1-0, 0-5, FC København–FC Bruges 4-0, 2-0, Porto–FCK 1-1, 0-0, Bruges–Leicester 0-3, 1-2, Porto–Bruges 1-0, 2-1, Leicester–FCK 1-0, 0-0. A csoport végeredménye: Leicester City 13 pont, 2. FC Porto 11 pont, 3. FC København 9 pont, 4. FC Bruges 0 pont

H csoport. Juventus FC–Sevilla FC 0-0, 3-1, Olympique Lyonnais–Dinamo Zagreb 3-0, 1-0, Dinamo–Juventus 0-4, 0-2, Sevilla–Lyon 1-0, 0-0, Juventus–Lyon 1-1, 1-0, Sevilla–Dinamo 4-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Juventus FC 14 pont, 2. Sevilla FC 11 pont, 3. Olympique Lyonnais 8 pont, 4. Dinamo Zagreb 0 pont

Nyolcaddöntő. Manchester City–AS Monaco 5-3, 1-3 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Monaco), Real Madrid–SSC Napoli 3-1, 3-1, SL Benfica–Borussia Dortmund 1-0, 0-4, FC Bayern München–Arsenal FC 5-1, 5-1, FC Porto–Juventus FC 0-2, 0-1, Bayer Leverkusen–Atlético Madrid 2-4, 0-0, Paris Saint-Germain–FC Barcelona 4-0, 1-6, Sevilla FC–Leicester City 2-1, 0-2

Negyeddöntő. Atlético Madrid–Leicester City 1-0, 1-1, Borussia Dortmund–AS Monaco 2-3, 1-3, FC Bayern München–Real Madrid 1-2, 2-4 (hosszabbításban), Juventus FC–FC Barcelona 3-0, 0-0

Elődöntő. Real Madrid–Atlético Madrid 3-0, 1-2, AS Monaco–Juventus FC 0-2, 1-2

Döntő

Real Madrid–Juventus FC 4-1 (1-1)

2017. június 3., Cardiff, Millennium Stadium, 65 842 néző. Jv.: Felix Brych (német)

Real Madrid: Navas – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Casemiro, Kroos (Morata, 89.) – Isco (Marco Asensio, 82.) – Benzema (Bale, 77.), Cristiano Ronaldo

Juventus FC: Buffon – Barzagli (Cuadrado, 66.), Bonucci, Chiellini – Dani Alves, Pjanics (Marchisio, 71.), Khedira, Alex Sandro – Dybala (Lemina, 78.) – Higuaín, Mandžukić

Gólszerzők: **Cristiano Ronaldo** (20., 64.), Mandžukić (27.), Casemiro (61.), Asensio (90.)

Kiállítva: Cuadrado (84.)

Mourinho és a Manchester United is „elitklubba” került

Koszovóval bővült az UEFA-tagállamok sora, így most már 55 ország klubjai vetélkedtek a sorozaton. A magyar trió az első selejtezőkört meglehetős magabiztossággal vette, viszont a másodikon csak a Videoton jutott túl. A következő fordulóban aztán ők is befejezték.

Jesse Lingard és Marcus Rashford a megnyert döntő után a trófeával

Ugyan a csoportját nem tudta megnyerni a Manchester United, de később bőségesen kárpótolta a híveit, miután elhódította a kupát. A B jelzésű négyes első helyén nagy meglepetésre a ciprusi APOEL zárt, ámbár a pireuszi Olympiakosz és a berni Young Boys is a vetélytársa volt. A C-ben az MTK-t kétszer térdre kényszerítő azeriek pontot sem szereztek. A E-ben az Astra Giurgiu második helyét nem sokan várták. A H-ban az ukrán Sahtar valamennyi meccsén győzött, ezt a bravúrt rajta kívül más nem hajtotta végre a szezonban. A K csoportban a két toronymagas favorit (Southampton, Inter) elköszönt, ellenben az előre lesajnált duó (Sparta, Hapoel) továbbment. Ha lehet, minden szenzációt tetézett az, ami az L jelűben történt, ahol a jószerével ismeretlen ankaraiak lekörözték a riválisaikat, a Villarrealt, az FC Zürichet és a Steauát.

Paul Pogba nem adja...

A nyolcaddöntőbe kerülésért a ciprusiak begyűjtötték a bilbaóiak skalpját, míg a kubányiak a Fenerét, a gentiek a Tottenhamét. A Celta Vigo egészen az elődöntőig menetelt.

A svéd fővárosban megtartott finálében José Mourinho „vörös ördögei” a légiós ászok (Pogba, Mhitarjan) két góljával legyűrték az amszterdamiak tehetséges, ám még rutintalan tinédzsereit. A portugál edző mindössze a harmadik olyan tréner lett Giovanni Trapattoni és Rafael Benítez után, aki két különböző klubbal is nyert az UEFA-kupa, illetve az Európa-liga döntőjében. Tizennégy évvel a Portóval aratott diadala után győzött a Manchester Unitteddal. Az angol klub csatlakozott a Bayern Münchenhez, az Ajaxhoz, a Juventushoz és a Chelseahez: története során a BEK/BL, az egykori KEK, valamint az UEFA-kupa/Európa Liga nyertese is lett.

Két gólkirályt ünnepeltek az Európa-ligában, a bosnyák Edin Džekót (AS Roma) és a brazil Giuglianót (Zenit Szentpétervár). Mindketten nyolcszor voltak eredményesek.

1. selejtezőkör. Videoton–FC Zaria Bălți 3-2, 0-2, Aktöbe FK–MTK Budapest 1-1, 0-2, La Fiorita–Debreceni VSC 0-5, 0-2

2. selejtezőkör. MTK Budapest–Gabala FK 1-2, 0-2, Debreceni VSC–Torpedo Zsogyino 1-2, 0-1, Videoton–Csukaricski Beograd 2-1, 1-1

3. selejtezőkör. Videoton–FC Midtjylland 0-1, 1-1 (hosszabbításban)

Csoportkör

A csoport. Fenerbahçe SK–Manchester United 2-1, 1-4, Feyenoord Rotterdam–Zarja Luganszk 1-0, 1-1, Zarja–Fenerbahçe 1-1, 0-2, Man United–Feyenoord 4-0, 0-1, Feyenoord–Fenerbahçe 0-1, 0-1, Zarja–Man United 0-2, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Fenerbahçe SK 13 pont, 2. Manchester United 12 pont, 3. Feyenoord Rotterdam 7 pont, 4. Zarja Luganszk 2 pont

B csoport. APOEL Nicosia–Olympiakosz Pireusz 2-0, 1-0, Young Boys Bern–Asztana FK 4-1, 0-0, Asztana–APOEL 2-1, 1-2, Olympiakosz–YB Bern 1-1, 1-0, APOEL–YB Bern 1-0, 1-3, Olympiakosz–Asztana 4-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. APOEL Nicosia 12 pont, 2. Olympiakosz Pireusz 8 pont, 3. Young Boys Bern 8 pont, 4. Asztana FK 5 pont

C csoport. AS Saint–Étienne–RSC Anderlecht 1-1, 3-2, 1. FSV Mainz 05–Gabala FK 2-0, 3-2, Gabala–ASSÉ 1-2, 0-1, Anderlecht–Mainz 6-1, 1-1, Mainz–ASSÉ 1-1, 0-0, Anderlecht–Gabala 3-1, 3-1. A csoport végeredménye: 1. AS Saint-Étienne 12 pont, 2. RSC Anderlecht 11 pont, 3. 1. FSV Mainz 05 9 pont, 4. Gabala FK 0 pont

D csoport. Zenit Szentpétervár–AZ Alkmaar 5-0, 2-3, Maccabi Tel-Aviv–Dundalk FC 2-1, 0-1, Dundalk–Zenit 1-2, 1-2, AZ–Maccabi 1-2, 0-0, Zenit–Maccabi 2-0, 4-3, AZ–Dundalk 1-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Zenit Szentpétervár 15 pont, 2. AZ Alkmaar 8 pont, 3. Maccabi Tel-Aviv 7 pont, 4. Dundalk FC 4 pont

E csoport. AS Roma–Astra Giurgiu 4-0, 0-0, Viktoria Plzeň–Austria Wien 3-2, 0-0, Astra–Viktoria 1-1, 2-1, Austria–Roma 2-4, 3-3, Astra–Austria 2-3, 2-1, Roma–Viktoria 4-1, 1-1. A csoport végeredménye. 1. AS Roma 12 pont, 2. Astra Giurgiu 8 pont, 3. Viktoria Plzeň 6 pont, 4. Austria Wien 5 pont

F csoport. KRC Genk–Athletic Bilbao 2-0, 3-5, Rapid Wien–US Sassuolo Calcio 1-1, 2-2, Sassuolo–Genk 0-2, 1-3, Bilbao–Rapid 1-0, 1-1, Bilbao–Sassuolo 3-2, 0-3, Genk–Rapid 1-0, 2-3. A csoport végeredménye: 1. KRC Genk 12, 2. Athletic Bilbao 10 pont, 3. Rapid Wien 6 pont, 4. US Sassuolo Calcio 5 pont

G csoport. AFC Ajax–Celta Vigo 3-2, 2-2, Standard Liège–Panathinaikosz 2-2, 3-0, Panathinaikosz–Ajax 1-2, 0-2, Celta–Standard 1-1, 1-1, Ajax–Standard 1-0, 1-1, Celta–Panathinaikosz 2-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. AFC Ajax 14 pont, 2. Celta Vigo 9 pont, 3. Standard Liège 7 pont, 4. Panathinaikosz 1 pont

H csoport. Sahtar Donyeck–KAA Gent 5-0, 5-3, Sporting Braga–Konyaspor 3-1, 1-1, Gent–Konyaspor 2-0, 1-0, Braga–Sahtar 2-4, 0-2, Gent–Braga 2-2, 1-1, Sahtar–Konyaspor 4-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Sahtar Donyeck 18 pont, 2. KAA Gent 8 pont, 3. Sporting Braga 6 pont, 4. Konyaspor 1 pont

I csoport. Schalke 04–FK Krasznodar 2-0, 1-0, Red Bull Salzburg–OGC Nice 0-1, 2-0, Nice–Schalke 0-1, 0-2, Krasznodar–Salzburg 1-1, 1-0, Schalke–Salzburg 3-1, 0-2, Krasznodar–Nice 5-2, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Schalke 04 15 pont, 2. FK Krasznodar 7 pont, 3. Red Bull Salzburg 7 pont, 4. OGC Nice 6 pont

J csoport. Fiorentina–PAOK Szaloniki 2-3, 0-0, Qarabağ FK–Slovan Liberec 2-2, 0-3, PAOK–Qarabağ 0-1, 0-2, Slovan–Fiorentina 1-3, 0-3, Fiorentina–Qarabağ 5-1, 3-1, PAOK–Slovan 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Fiorentina 13 pont, 2. PAOK Szaloniki 10 pont, 3. Qarabağ FK 7 pont, 4. Slovan Liberec 4 pont

K csoport. Sparta Praha–Hapoel Beer-Sheva 2-0, 1-0, Southampton FC–FC Internazionale 2-1, 0-1, Southampton– Hapoel 1-1, 0-0, Inter–Sparta 2-1, 1-3, Hapoel–Inter 3-2, 2-0, Sparta–Southampton 1-0, 0-3. A csoport végeredménye: 1. Sparta Praha 12 pont, 2. Hapoel Beer-Sheva 8 pont, 3. Southampton FC 8 pont, 4. FC Internazionale 6 pont

L csoport. Osmanlispor FK–Villarreal CF 2-2, 2-1, FC Zürich–Steaua București 0-0, 1-1, Steaua–Osmanlispor 2-1, 0-2, Villarreal–Zürich 2-1, 1-1, Osmanlispor–Zürich 2-0, 1-2, Villarreal–Steaua 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Osmanlispor FK 10 pont, 2. Villarreal CF 9 pont 3. FC Zürich 6 pont, 4. Steaua București 6 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Athletic Bilbao–APOEL Nicosia 3-2, 0-2, Legia Warszawa–AFC Ajax 0-0, 0-1, RSC Anderlecht–Zenit Szentpétervár 2-0, 1-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább az Anderlecht), Astra Giurgiu–KRC Genk 2-2, 0-1, Manchester United–AS Saint-Étienne 3-0, 1-0, Villarreal CF–AS Roma 0-4, 1-0, Ludogorec Razgrad–FC København 1-2, 0-0, Celta Vigo–Sahtar Donyeck 0-1, 2-0 (hosszabbításban), Olympiakosz Pireusz–Osmanlispor FK 0-0, 3-0, KAA Gent–Tottenham Hotspur 1-0, 2-2, FK Rosztov–Sparta Praha 4-0, 1-1, FK Krasznodar–Fenerbahçe SK 1-0, 1-1, Borussia Mönchengladbach–Fiorentina 0-1, 4-2, AZ Alkmaar–Olympique Lyonnais 1-4, 1-7, Hapoel Beer-Sheva–Beşiktaş JK 1-3, 1-2, PAOK Szaloniki–Schalke 04 0-3, 1-1

Nyolcaddöntő. Celta Vigo–FK Krasznodar 2-1, 2-0, APOEL Nicosia–RSC Anderlecht 0-1, 0-1, Schalke 04–Borussia Mönchengladbach 1-1, 2-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Schalke), Olympique Lyonnais–AS Roma 4-2, 1-2, FK Rosztov–Manchester United 1-1, 0-1, Olympiakosz Pireusz–Beşiktaş JK 1-1, 1-4, KAA Gent–KRC Genk 2-5, 1-1, FC København–AFC Ajax 2-1, 0-2

Negyeddöntő. RSC Anderlecht–Manchester United 1-1, 1-2 (hosszabbításban), Celta Vigo–KRC Genk 3-2, 1-1, AFC Ajax–Schalke 04 2-0, 2-3 (hosszabbításban), Olympique Lyonnais–Beşiktaş JK 2-1, 1-2 (tizenegyesekkel jutott tovább a Lyon)

Elődöntő. AFC Ajax–Olympique Lyonnais 4-1, 1-3, Celta Vigo–Manchester United 0-1, 1-1

Döntő

Manchester United–AFC Ajax 2-0, 1-0)

2017. május 24., Stockholm, Friends Arena, 46 961 néző. Jv.: Damir Skomina (szlovén)

Manchester United: Romero – Valencia, Smalling, Blind, Darmian – A. Herrera – J. Mata (Rooney, 90.), Fellaini, Pogba, Mhitarjan (Lingard, 74.) – Rashford (Martial, 84.)

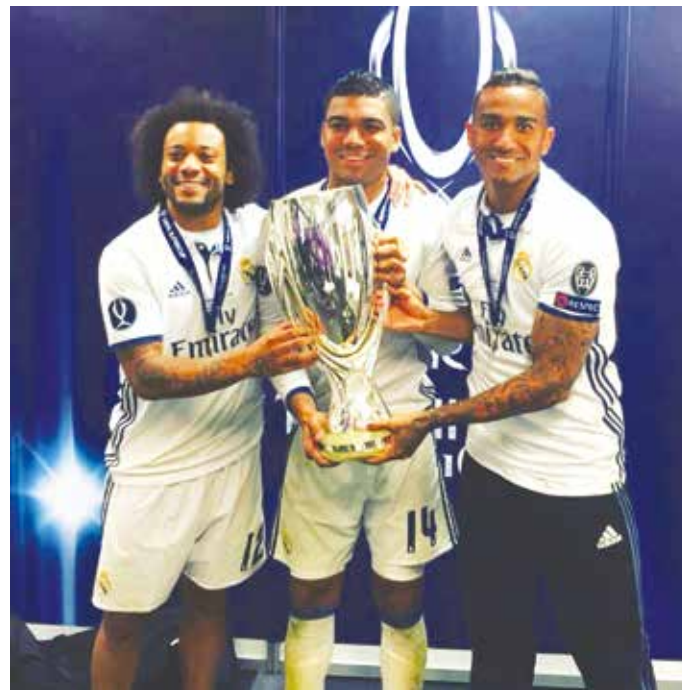
AFC Ajax: Onana – Veltman, D. Sánchez, De Ligt, Riedewald (F. de Jong, 82.) – Klaassen, Schöne (Van de Beek, 70.), Zijes – B. Traoré, Dolberg (Neres, 62.), Younes

Gólszerzők: Pogba (18.), Mhitarjan (48.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Sergio Ramos, a Madrid megmentője

A Real Madrid braziljai: Marcelo, Casemiro és Danilo

Az UEFA Trondheimba vitte a döntőt, talán abból a földrajzi elgondolásból, hogy délen, nyugaton vagy keleten fekvő városban már rendezett finálét. A norvégiai végjáték is spanyol belüggyé vált, akár az egy esztendővel korábbi.

A meccsen a 90+3. percig az andalúzoknak állt a zászló, akkor Sergio Ramos, a „királyiak" csapatkapitánya és a találkozó legjobb embere kiegyenlített. Nyomban utána a szerb játékvezető második sárga lap utáni pirossal kiállította Timothée Kolodziejczakot. A hosszabbításban a piros-fehérek a megváltó „szétlövést" várták, amely általában az erősségük, ám egy másik madridi védő, Daniel Carvajal nem sokkal a lefújás előtt szétfoszlatta a reményeiket a látványos szólóból elért góljával.

A Sevillát a chilei válogatottal a 2015-ös Copa Américát megnyerő argentin Jorge Sampaoli irányította – ő került a PSG-hez igazolt Unai Emery helyére –, a Real Madridot természetesen Zinédine Zidane. A francia mester négy ászát is kénytelen volt nélkülözni: Keylor Navast, Gareth Bale-t, Toni Kroost és a 2016-os Eb-n szerzett sérüléséből még lábadozó Cristiano Ronaldót.

Real Madrid–Sevilla FC 3-2 (1-1, 2-2, 2-2)

2016. augusztus 9., Trondheim, Lerkendal Stadion, 17 939 néző. Jv.: Milorad Mazics (szerb)

Real Madrid: Casilla – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Kovačić (J. Rodríguez, 73.) , Casemiro, Isco (Modrić, 66.) – Morata (Benzema, 62.), Marco Asensio

Sevilla FC: Sergio Rico – Mariano, Pareja, Carriço (Rami, 51.), Kolodziejczak – N'Zonzi, Iborra (Kranevitter, 74.) – Kijotake, F. Vázquez, Vitolo – Vietto (Konopljanka, 67.)

Gólszerzők: Marco Asensio (21.), F. Vázquez (41.), Konopljanka (72., 11-esből), Sergio Ramos (93.), Carvajal (119.)

Kiállítva: Kolodziejczak (93.)

Csak CR7 fogott ki a japánokon

Japánban is folytatódott a Real Madrid nagy nemzetközi menetelése

A japán klubfutball valaha volt legnagyobb sikerét érte el a Kasima Antlers azzal, hogy a selejtezőből indulva, három ellenfelét, az új-zélandi Auckland Cityt, a dél-afrikai Mamelodi Sundownst, majd az elődöntőben a kolumbiai Atlético Nacionalt magabiztosan legyőzve eljutott a fináléba. Ott – a világ akkori legerősebb klubtizenegyének számító Real Madrid ellen is – nagyszerűen helyt állt, 2-1-re vezetett, de végül hosszabbításban elbukott. Alkalmasint azért, mert a címvédőnél csúcsformában játszott a klubvilágbajnoki döntők eddigi egyetlen mesterhármasát szerző **Cristiano Ronaldo**. Ő kapta a finálé után a sorozat Aranylabdáját, és négy góljának jutalmaként az Aranycipőt is. A Kasima legjobbja, Sibaszaki néhány héttel később Tenerifére igazolt, azóta is spanyol klubokban szerepel.

Selejtező. Kasima Antlers–Auckland City 2-1. Negyeddöntők. Kasima Antlers–Mamelodi Sundowns 2-0, Club América–Jeonbuk Hyundai Motors 2-1. Elődöntők. Kasima Antlers–Atlético Nacional Medellín 3-0, Real Madrid–Club América 2-0. Az 5. helyért: Csonbuk Hyundai Motors–Mamelodi Sundowns 4-1. A harmadik helyért: Atlético Nacional Medellín–Club América 2-2, tizenegyesekkel 4-3

Döntő

Real Madrid–Kasima Antlers 4-2 (1-1, 2-2, 4-2)

2016. december 18. Jokohama, Nissan Stadion, 68 742 néző. Jv.: Janny Sikazwe (zambiai)

Real Madrid: K. Navas – Carvajal, Varane, Sergio Ramos (Nacho, 108.), Marcelo – Modrić (Kovačić, 105.), Casemiro – Kroos – L. Vázquez (Isco, 81.), Benzema, C. Ronaldo (Morata, 112.)

Kasima Antlers: Szogahata – Nisi, Ueda, Sodzsi, Jamamoto – Endo (Ito, 102.), Nagaki (Akaszaki, 114.) – Ogaszavara (Fabrício, 67.), Sibaszaki – Doi (Szuzuki, 89.), Kanazaki

Gólszerzők: Benzema (9.), Sibaszaki (44., 52.), C. Ronaldo (60., 11-esből, 98., 104.)

OLIMPIA, RIO DE JANEIRO

Neymar megtörte a jeget

A brazil olimpiai válogatott 2016 előtt háromszor is döntőbe jutott az ötkarikás tornán, de 1984-ben a franciák, 1988-ban a szovjetek és 2012-ben a mexikóiak ellen veszített. Ideszámítva még az 1996-os és a 2008-as bronzérmet is, a riói játékok előtti nyolc tornából ötön is érmet szerzett. Ám győzni nem tudott! Mindenféle tekintélyes sorozatokat (világbajnokság, Konföderációs Kupa, Copa América, korosztályos világbajnokságok) is ideértve, ez volt az egyetlen, amit sohasem tudott megnyerni.

Az arany-zöld mezesek minden híve abban bízott, hogy a rossz sorozat otthon, hazai környezetben megszakad.

Aztán rosszul, Dél-Afrika és Irak ellen két gól nélküli döntetlennel kezdett Rogério Micale válogatottja, az utolsó csoportmeccs előtt még az is kérdéses volt, továbbjut-e. Erre 4-0-ra legyőzte a dánokat. Az egyenes kieséses szakaszban 2-0-ra verte a kolumbiaiakat, 6-0-ra a meglepetésre elődöntős hondurasiakat, így kapott gól nélkül jutott a fináléba. Ott **Neymar** megszerezte a vezetést, de a németek a második félidőben Maximilian Meyer góljával kiegyenlítettek. Végül az olimpiai döntők történetében másodszor, tizenegyespárbaj döntött. Az ötödik párban a német Nils Petersen – Serge Gnabryval a sorozat társgólkirálya – rontott, Neymar ellenben nem hibázott, olimpiai aranyéremhez segítette a brazil labdarúgó-válogatottat. A seleção brasileira hívei úgy gondolták, (kicsit) visszavágtak a németeknek a 2014-es vb-elődöntős vereségért.

Brazília–Németország 1-1 (1-0), tizenegyesekkel 5-4

Olimpiai döntő, 2016. augusztus 20., Rio de Janeiro, Estádio Jornalista Mário Filho (Maracanã), 63 707 néző. Jv.: Alireza Faghani (iráni)

Brazília: Weverton – Zé Carlos, Marquinhos, Rodrigo Caio, Douglas Santos – Luan Vieira, Walace, Renato Augusto – Gabriel Jesus (Rafinha, 95.), Gabriel Barbosa (Felipe Ânderson, 70.), Neymar

Németország: Horn – Toljan, Ginter, Süle, Klostermann – S. Bender, L. Bender (Prömel, 67.), Meyer – Brandt, Selke (Petersen, 76.), Gnabry

Gólszerző: Neymar (27.), Meyer (58.)

A tizenegyest értékesítette: Renato Augusto, Marquinhos, Rafinha, Luan Vieira, Neymar, illetve Ginter, Gnabry, Brandt, Süle. Kihagyta: Petersen.

Löw sikerrel kísérletezett

A FIFA 2005 óta rendezi a Konföderációs Kupát négyévente, egy esztendővel a következő világbajnokság előtt, ugyanazon a helyszínen. (2001-ben a Távol-Keleten is megrendezték a Konföderációs Kupát, de a 2003-as franciaországi torna nem illett a sorba.) A németországi vb előtt, majd Dél-Afrikában és otthon is a brazilok nyertek – 2017 nyarán, Oroszországban erre nem volt esélyük.

Joshua Kimmich és Leon Goretzka felhőtlen boldogsága

Dél-Amerikát ezúttal Chile képviselte, nem is rosszul. A tulajdonképpeni B válogatottjukkal érkező németek mögött másodikok lettek a csoportban, majd az elődöntőben, Kazanyban, különleges mérkőzésen túljutottak az Európa-bajnok portugálokon is. (A meccs gól nélkül végződött, az európai együttes aztán elrontotta az első három tizenegyesét, és kiesett.)

A másik ágról a Nationalelf jutott a döntőbe. Joachim Löw kísérleti csapattal utazott a tornára, különböző okok miatt Neuer, Boateng, Hummels, Höwedes, Khedira, Kroos, Götze, Gündoğan, Özil, Müller, Sané és Schürrle is hiányzott. Ott volt ellenben például Ter-Stegen, Kimmich, Mustafi, Rüdiger, Hector, Ginter, Süle, Draxler, Rudy, Emre Can, Goretzka, Werner és Stindl – ők játszottak az 1-0-ra megnyert finálében, ahol az egyetlen gólt a 20. percben Lars Stindl lőtte.

A torna különdíjasai: Julian Draxler, Claudio Bravo és Timo Werner

A torna legjobb játékosának Julian Draxlert választották (ezüstlabdás a chilei Alexis Sánchez, bronzlabdás Leon Goretzka), a góllövőlista első három helyén három német végzett: Timo Werner, Leon Goretzka és Lars Stindl. A legjobb kapusnak a chilei Claudio Bravót választották.

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

Szelídíthetetlen kisoroszlánok

Gabonban rendezték az Afrikai Nemzetek Kupája 31. kiírásának döntőjét. A kontinens labdarúgó-szövetsége eredetileg Líbiának ítélte a rendezési jogot, majd az országot sújtó polgárháború miatt „áthelyezte" a tornát. Két, az Afrikai Nemzetek Kupája örökranglistáján előkelő helyen álló válogatott vívta a döntőt, az ötödik elsőségét szerző kameruniak február 5-én 2-1-re verték a korábbi hétszeres győztes egyiptomiakat.

A „szelídíthetetlen oroszlánok" a három csoportmérkőzésükből csupán egyet nyertek meg, másodikként jutottak tovább Burkina Faso gárdája mögött. Az egyenes kieséses szakaszban is előbb csak döntetlent játszottak Szenegállal, s tizenegyesekkel mentek tovább. Az elődöntőben játszottak a legjobban, 2-0-ra megverték a ghánaiakat, majd a végjátékban 2-1-re az egyiptomiakat. A két finalista már harmadszor találkozott a kontinensbajnoki döntőben, 1986-ban és 2008-ban is a „fáraók" nyertek – most nem.

A kameruni Sébastian Siani ünnepel

A belga Hugo Broos által irányított kameruni legénység sikere meglepetést keltett, mivel a torna előtti harminc napban nyolc játékosa mondta le a részvételt, köztük André Onana, az Ajax kapusa, Joël Matip, a Liverpool védője és Éric Choupo-Moting, a Schalke 04 csatára. A torna legjobb játékosának a kameruni Christian Bassagogot választották, aki akkor a dán Aalborg BK csatára volt. A gólkirályi címmel Junior Kabanangát, a Kongói DK csatárát tüntették ki, ő akkor a kazah Asztana színeiben futballozott a klubmeccseken.

A tartalékos kameruni válogatott óriási meglepetést okozott az Afrikai Nemzetek Kupája megnyerésével

Ismét Cristiano Ronaldo következett

2016 szeptemberében a *France Football* bejelentette, hogy lezárja a FIFA-val folytatott együttműködést, s a jövőben önállóan szervezi az Aranylabda-szavazást. Októberben harminc névből álló listát publikált, erről választhattak a szavazók. Cristiano Ronaldo óriási fölénnyel győzött, a maximális 865 pontból 745-öt szerzett meg. Rekordot jelentő 429 pontos különbséggel előzte meg a második helyezett Lionel Messit.

A FIFA saját gálát szervezett, ezt 2017. január 9-én Zürichben tartották. Az első három helyen ugyanaz a sorrend alakult ki, de Ronaldo kisebb fölénnyel nyert. Az első hét helyezett sorrendje döbbenetesen hasonló volt a két ankéton.

France Football Aranylabda, 2016

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 745 pont, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 316, 3. Antoine Griezmann (francia, Atlético Madrid) 198, 4. Luís Suárez (uruguayi, FC Barcelona) 91, 5. Neymar (brazil, Barcelona) 68, 6. Gareth Bale (walesi, Real Madrid) 60, 7. Rijad Mahrez (algériai, Leicester City) 20, 8. Jamie Vardy (angol, Leicester City) 11, 9. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) és Pepe (portugál, Real Madrid) 8-8. (Az első tíz helyezett.)

FIFA The Best Gala, 2016

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 34,54 százzalék, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 26,42, 3. Antoine Griezmann (francia, Atlético Madrid) 7,53, 4. Neymar (brazil, Barcelona) 6,23, 5. Luís Suárez (uruguayi, FC Barcelona) 5,11, 6. Gareth Bale (walesi, Real Madrid) 4,62, 7. Rijad Mahrez (algériai, Leicester City) 2,20, 8. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) 1,85, 9. Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona) 1,69, 10. Toni Kroos (német, Real Madrid) 1,25. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Év férfi edzője: Carlo Ranieri (olasz, Leicester City). Az Év női játékosa: Carli Lloyd (amerikai, Houston Dash). Az Év női edzője: Silvia Neid (német, német válogatott). FIFA Fair Play-díj: Atlético Nacional (kolumbiai). FIFA Életműdíj: Falcão (brazil, futsaljátékos). FIFA Szurkolói díj: a Borussia Dortmund és a Liverpool szurkolói. Puskás-díj: Mohd Faiz Subri (malajziai, Penang). A FIFA Pro Év tizenegye: Neuer – Daniel Alves, Piqué, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Iniesta, Kroos – Messi, Luís Suárez, Cristiano Ronaldo

A német válogatott. Hátul, balról: Rudy, Wagner, Rüdiger, Mustafi, Leno, Stindl. Elöl: Hector, Brandt, Kimmich, Goretzka, Draxler

A kameruni válogatott. Hátul, balról: Ondoa, Teikeu, Zoua, Tambe, Ngadeu-Ngadjui, Moukandjo. Elöl: Siani, Oyongo, Bassogog, Fai, Djoum

A brazil olimpiai válogatott. Hátul, balról: Uilson, Luan García, Rafinha, Renato Augusto, Thiago Maia, Marquinhos, Rodrigo Caio, Walace, Gabriel Jesus, Weverton. Elöl: Rodrigo Dourado, William, Neymar, Douglas Santos, Felipe Anderson, Luan, Gabriel, Zeca

A dél-afrikai Mamelodi Sundowns, az Afrikai Bajnokok Ligája győztese

A Manchester United. Balról: Mata, Valencia, Rashford, Smalling, Ander Herrera, Fellaini, Blind, Pogba, Mhitarjan, Darmian, Romero

A Palmeiras. Hátul, balról (csak a játékosok): Fernando Prass, Moisés, Roger Guedes, Thiago Santos, Fabiano, Fabrício, Rafael Marques, Vítor Hugo, Thiago Martins, Edu Dracena, Jailson. Elöl: Dudu, Zé Roberto, Gabriel Jesus, Tchê Tchê, Jean, Alecsandro, Erik, Arouca, Egídio, Gabriel, Barrios, Cleiton Xavier

Bajnokok, kupagyőztesek

2016–2017

EURÓPA

Ludogorec

FC København

Dundalk FC

Hapoel Beer Sheva

Legia Warszawa

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	FK Kukësi	KF Tirana
Andorra	FC Santa Coloma	UE Santa Coloma
Anglia	Chelsea FC	Arsenal FC
Ausztria	RB Salzburg	RB Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Qarabağ FK
Belgium	RSC Anderlecht	Zulte Waregem
Bosznia-Hercegovina	HŠK Zrinjski	Široki Brijeg
Bulgária	Ludogorec	Botev Plovdiv
Ciprus	APOEL	Apollon Limassol
Csehország	Slavia Praha	FC Zlín
Dánia	FC København	FC København
Észak-Írország	Linfield FC	Linfield FC
Észtország	FCI Tallinn	FCI Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	Dinamo Breszt
Feröer-szigetek*	Víkingur	KÍ Klaksvík
Finnország*	IFK Mariehamm	IFK Seinäjoki
Franciaország	AS Monaco	Paris Saint-Germain
Gibraltár	Europa FC	Europa FC
Görögország	Olympiakosz	PAOK
Grúzia	Szamtredia	Torpedo Kutaiszi
Hollandia	Feyenoord	Vitesse
Horvátország	HNK Rijeka	HNK Rijeka
Írország*	Dundalk FC	Cork City
Izland*	HF Hafnarfjördur	Valur Reykjavík
Izrael	Hapoel Beer Sheva	Bnei Jehuda Tel-Aviv
Kazahsztán	FK Asztana	FK Asztana
Koszovó	KF Trepça 89	KF Besa
Lengyelország	Legia Warszawa	Arka Gdynia
Lettország*	Spartaks Jürmala	FK Ventspils
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	VMFD Žalgiris	VMFD Žalgiris
Luxemburg	F91 Dudelange	F91 Dudelange
Macedónia	FK Vardar	FK Pelister
Málta	Hibernians FC	Floriana FC
Moldova	FC Sheriff	FC Sheriff
Montenegró	FK Buducsnoszt	FK Szutjeszka
Németország	Bayern München	Borussia Dortmund
Norvégia*	Rosenborg BK	Rosenborg BK
Olaszország	Juventus	Juventus
Oroszország	Szpartak Moszkva	Lokomotiv Moszkva
Örményország	Alashkert	FC Shirak
Portugália	SL Benfica	SL Benfica
Románia	FC Viitorul	FC Voluntari

KÜLÖNLEGESSÉG

Börtönválogatott

Az idény emlékezetes, de a látványos meccseknél kevésbé szép fejezetét jelentette a spanyolországi sztárfutballisták adócsalási botránya. A világ akkori három legjobban kereső és legkiválóbb játékosa, Lionel Messi, Cristiano Ronaldo és Neymar is a nyomozóhatóságok látókörébe került, mint ahogyan meggyűlt a baja a törvénnyel Radamel Falcaónak, Javier Mascheranónak vagy Samuel Eto'ónak, sőt az edző José Mourinhónak is. Neymar ügyében akadt egy mellékszál – ő az átigazolásával kapcsolatos összeggel nem tudott makulátlanul elszámolni –, a többiek ellenben mind az imázsjogok, másképpen személyes reklámjogok vonatkozásában sértet-

Beşiktaş JK

MŠK Žilina

DÉL-AMERIKA

Novo Hamburgo

Monagas

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Csonbuk Hyundai Motors

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	La Fiorita	La Fiorita
Skócia	Celtic FC	Celtic FC
Spanyolország	Real Madrid	FC Barcelona
Svájc	FC Basel	FC Basel
Svédország*	Malmö FF	Östersunds FK
Szerbia	FK Partizan	FK Partizan
Szlovákia	MŠK Žilina	ŠK Slovan Bratislava
Szlovénia	NK Maribor	NK Domžale
Törökország	Beşiktaş JK	Konyaspor
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	Bala Town FC
Argentína	Boca Juniors	
Brazília*	Palmeiras	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	Atlético Mineiro	
Rio Grande do Sul	Novo Hamburgo	
Bolívia	The Strongest (Apertura 2016)	
	Bolivar (Apertura 2017)	
	Bolivar (Clausura)	
Chile	Universidad Católica (Apertura)	
	Universidad de Chile (Clausura)	
Ecuador*	Barcelona	
Kolumbia*	Santa Fé (Finalización)	
	Atlético Nacional (Apertura)	
Paraguay*	Guaraní (Clausura)	
	Libertad (Apertura)	
Peru*	Sporting Cristal	
Uruguay*	Nacional	
Venezuela*	Monagas	
Egyesült Államok	Seattle Sounders FC (MLS)	FC Dallas
Mexikó	UANL (Apertura)	
	CD Guadalajara (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Real Madrid	
Európa-liga	Manchester United	
Európai Szuperkupa	Real Madrid	
Afrikai Bajn. Kupája*	Mamelodi Sundowns	
Ázsiai Bajn. Kupája	Csonbuk Hyundai Motors	
Klubvilágbajnokság*	Real Madrid	
Olimpia	Brazília	
Konföderációs Kupa	Németország	
Afrikai Nemz. Kupája	Kamerun	

* naptári éves lebonyolítási rend

ték meg az adószabályokat. A játékosok ugyanis egy 2005 és 2010 között hatályos jogszabály alapján adóztak, amely nagyon jelentős adókedvezményeket biztosított az országban dolgozó külföldieknek. 2010 után a paragrafust túl kedvezőnek ítélték a törvényhozók, és megváltoztatták. A futballisták nem akartak többet adózni, mint korábban, a klubjuk meg nem volt hajlandó helyettük fizetni. Ezért aztán megindult a trükközés, esetenként egy adóparadicsomban bejegyzett offshore cégen keresztül. Az érintettek igyekeztek tárgyaláson kívül megegyezni (miután, persze, óriási összegeket törlesztettek), de például Lionel Messi és Cristiano Ronaldo esetében az éveken át tartó ügy bírósági szakaszba jutott. Mindketten irdatlan summát utaltak át a spanyol államkasszába, de még így is kaptak börtönbüntetést, amit ellenben nem kellett letölteni. A spanyol gyakorlat szerint, ha valakinek nincs bűnügyi múltja, a kétévesnél rövidebb büntetést felfüggesztik – s persze tekintélyes bírságot szabnak ki mellé.

Guardiola egy harmadik topligában is bajnoki címig menetelt

- ***Rekordokat döntött a Manchester City***
- ***Jupp Heynckes újra csodát tett a Bayernnel***
- ***Neymar világrekorder lett a klubváltással***

Nem lehet nem egyetérteni *Phil McNulty*val, a *BBC* vezető szakírójával: „Amióta csak szeptemberben élre állt a Manchester City, nem akadt igazi riválisa a koronázásig vezető úton".

Pep Guardiola együttese öt fordulóval a zárás előtt ünnepelhetett – s még hamarabb is bajnok lehetett volna. Ám a 33. fordulóban a Manchester United a városi rangadó megnyerésével egy héttel elhalasztotta a City ünnepét. Akkoriban úgy tűnt, gödörbe került az idény legjobbja, hiszen három mérkőzést is elveszített sorozatban, kiesett a Bajnokok Ligájából a Liverpoollal szemben, és elbukta a derbit. Ezért aztán a hívei némileg aggódva engedték el Londonba, a Tottenham elleni újabb rangadóra. A Spurs akkor már angol csapattól október 25., a West Ham United elleni Ligakupabukás óta, a bajnokságban augusztus 20. óta nem kapott ki pályaválasztóként, a Wembley-ben. (A stadion kapcsán érdemes megjegyezni: a február 19-én ott játszott Tottenham–Arsenal találkozó hozta a Premier League történetének mindmáig élő nézőrekordját, 83 222 szurkolóval.) Csavarjunk rajta még egyet: miután a White Hart Lane felújítása miatt átköltözött a legnagyobb hagyománnyal rendelkező brit stadionba, nem londoni, de angol klub nem is tudta legyőzni. Egészen addig a szombatig. A Manchester City nagyon összeszedte magát, Gabriel Jesus és İlkay Gündoğan egy-egy góljával már az első félidőben megnyugtató előnyre tett szert. Christian Eriksen ugyan szépített, de aztán Raheem Sterling gólja meghozta a győzelmet.

A gólrekorder: Sergio Agüero

Kevin de Bruyne elképesztő pontossággal és hatékonysággal passzolt

Ezzel a City még csak nagyon közel került az elsőséghez, de még nem volt bajnok. Angliában (is) szinte mindenki úgy számolt, hogy a Manchester United vasárnap legyőzi a sereghajtó West Bromwich Albiont, megint „csúszik" a bajnokavatás. Ám

nem győzte le, sőt kikapott 1-0-ra. Fura: egy héttel azt követően, hogy a City nem lett bajnok az Old Traffordon, mégis ott dőlt el a bajnoki elsősége.

A győztesek névsora: Éderson (36), Claudio Bravo (3) kapusok, Nicolás Otamendi (34/4), Kyle Walker (32), Danilo (23/3), Fabian Delph (22/1), John Stones (18), Vincent Kompany 17/1), Aymeric Laporte (9), Ellaquim Mangala (9), Benjamin Mendy (7) védők, Kevin De Bruyne (37/8), Bernardo Silva (35/6), Fernandinho (34/5), **Leroy Sané** (32/10), İlkay Gündoğan (30/4), David Silva (29/9), Yaya Touré (10), Olekszandr Zincsenko (8), Brahim Díaz (5), Phil Foden (5) középpályások, Raheem Sterling (33/18), Gabriel Jesus (29/13), Sergio Agüero (25/21), Lukas Nmecha (2) csatárok.

A diadallal Pep Guardiola belépett azon nagyon kevés edzők társaságába, akik az európai futball legerősebbnek vélt négy bajnokságából legalább háromban bajnoki címet nyertek. Spanyolország (Barcelona) és Németország (Bayern München) után Angliában (Manchester City) is első lett. A XXI. században ezt rajta kívül csak José Mourinho és Carlo Ancelotti érte el.

A bajnokcsapat nagy menetelését látva talán meglepő, hogy a hagyományos Év játékosa-választáson – a hivatásos labdarúgóknál és az újságíróknál egyaránt – a Liverpool az idény előtt az AS Romából vett csatára, **Mohamed Szalah** végzett az élen. Ugyanakkor a legjobb fiatal játékos a City német szélsője, Leroy Sané, a legjobb menedzser (edző) természetesen Pep Guardiola lett. A Premier League-idény csapata így festett: David de Gea (Manchester United) – Kyle Walker (Manchester City), Nicolás Otamendi (Manchester City), Jan Vertonghen (Tottenham), Marcos Alonso (Chelsea) – Christian Eriksen (Tottenham), Kevin de Bruyne (Manchester City), David Silva (Manchester City) – Mohamed Szalah (Liverpool), Harry Kane (Tottenham), Sergio Agüero (Manchester City).

Szalah vitathatatlanul parádés szezont zárt. A gólkirályi címet is hozó 32 találata példátlan volt a Premier League 38 csapatos idényeiben, a 0,842-es mérkőzésenkénti átlaga jobb, mint a PL-rekordot tartó Andy Cole és Alan Shearer 42 fordulóban elért 34 gólos mérlege (0,809).

Hozzátartozott még egy gólrekord az idény első feléhez: az egyiptomi csatár mögött „ezüstcipős” Harry Kane a 2017-es naptári évben 39 bajnoki találatot ért el, ez máig élő csúcs. Sergio Agüero, a góllövőlista harmadik helyezettje, egyben a bajnokcsapat házi gólkirálya november 1-jén, a Napoli elleni Bajnokok Ligája-mérkőzésen érkezett egy rendkívüli mérföldkőhöz: akkor lőtte a 178. gólját a Manchester City játékosaként, s azzal a klubtörténet legeredményesebb játékosa lett, a 1920–1930-as évek sztárját, Eric Brookot megelőzve. (A bajnoki gólokat tekintve csak 2019. február 10-én lépett az élre.)

Április utolsó előtti napján a Barcelona – a Deportivo La Coruña elleni 4-2-es győzelemmel – bebiztosította bajnoki címét a La Ligában. Akkor négy forduló volt még hátra a bajnoki idényből, s a katalánok vereség nélkül vezették a mezőnyt. (Május 13-án, az utolsó előtti körben 5-4-re kikaptak a Levantétól, az lett az egyetlen vereségük. Ennek ellenére szó szerint igaz a mondás, „veretlenül lettek bajnokok", még ha a végtabella ezt nem is így rögzíti.) Olyan „hamar" (értsd: alacsony fordulószámnál), mint a Barcelona 2018-ban, még egyetlen más csapat sem nyerte meg a La Ligát a XXI. században.

Iniestának ez volt a búcsúidénye az FC Barcelonában

A Levante elleni botlás egy 43 mérkőzésből álló sorozatot zárt le, ami rekordnak számított (és számít) a spanyol élvonal történetében. Még egy csúcs: a csapat a 37. fordulóban kapott ki először, azaz a szezon első 36 fordulójában mindig szerzett pontot, ezzel megjavította a Real Sociedad 1979–1980-as csúcsát (32). A kilencgólos meccsen elúszott a nagy terv: a Barça a Madrid FC 1932-elsősége óta az első veretlen bajnok lehetett volna.

Ernesto Valverde első, edzőként a klubnál töltött idényében duplázott, megnyerte a Király Kupát és a bajnokságot is.

A Depor ellen az idény gólkirálya, Lionel Messi mesterhármasig jutott. *David Salinas*nak, a barcelonai *Sport* munkatársának a számítása szerint az argentin szupersztár a Newell's Old Boys kölyökcsapatában való bemutatkozása óta az ezredik gólját éppen ezen a találkozón szerezte meg, méltóképpen ünnepelte az újabb bajnoki címet. Neki és az akkor csak egy megtapsoltatásra beszálló, mindössze három-négy percet játszó Andrés Iniestának a bajnoki cím a harminckettedik klubsikere volt a Barcelonával. Messi a 2004–2005-ös idényben mutatkozott be az első csapatban, 2018 tavaszán, a tizennegyedik idényében a kilencedik bajnoki címét szerezte. Tizennégy év alatt 32 siker, ez 2,29-es évenkénti átlag.

A katalán sajtó akkor szívesen emlegette – függetlenül attól, hogy a nagyon vágyott Bajnokok Ligája azokban az években a Real Madrid sikeres vadászterülete lett –, hogy Messi bemutatkozása óta a Barça 32 fontos klubcímet szerzett, a Real Madrid csupán tizenkilencet. Csak a hazai front két legfontosabb kiírását, a bajnokságot és a Király Kupát számolva, 2004 nyara óta a Barcelona tizenötöt, a Real Madrid hatot gyűjtött be. Az akkori legutóbbi tíz idényben Katalónia első számú futballcsapata hét bajnoki címet szerzett, négyszer duplázott, azaz bajnok és kupagyőztes is lett.

A bajnokcsapat névsora: Marc-André ter Stegen (37), Jasper Cillessen (1) kapusok, Jordi Alba (33/2), Gerard Piqué (30/2), Sergi Roberto (30/1), Samuel Umtiti (25/1), Nélson Semedo (24), Thomas Vermaelen (14), Lucas Digne (12), Javier Mascherano (7), Yerry Mina (5) védők,

Ivan Rakitić (35/1), Paulinho (34/9), Sergio Busquets (31/1), Andrés Iniesta (30/1), Philippe Coutinho (18/8), Denis Suárez (18/2), André Gomes (16), Aleix Vidal (15/1) középpályások, Lionel Messi (36/34), Luís Suárez (33/25), Paco Alcácer (17/4), Ousmane Dembélé (17/3), Gerard Deulofeu (10), José Arnáiz (1) csatárok.

Nem volt már tagja a keretnek a brazil **Neymar**, aki – hosszas és többnyire a klubok tekintélyéhez méltatlan viták után – világrekordot jelentő 222 millió euróért a Paris SG-hez igazolt. A klub vezetői azonnal jelezni akarták, hogy megfelelő helyettest találtak, megvették a Borussia Dortmundtól a francia Ousmane Dembélét, a 105 millió euróval alighanem nagyon jelentősen túlfizetve az „üveglábú" és meglehetősen nehezen kezelhető szélső tényleges értékét. A kék-gránátvörösök aztán a téli szünetben teljesen elköltötték a Neymarért kapott vagyon maradékát is (sőt...), 160 millió euróért vásárolták meg a Liverpooltól a brazil Philippe Coutinhót.

A Real Madrid elsősorban a nemzetközi szereplésre koncentrált, de még így is kiemelésre érdemes, hogy az első fordulót követően egyszer sem állt az idény során az első két hely valamelyikén.

A francia bajnokság tulajdonképpen már a rajt előtt eldőlt azzal, hogy a PSG leszerződtette Daniel Alvest, Neymart, majd – a pénzügyi fair play szabályainak látszatbetartása miatt – kölcsönvette, de gyakorlatilag megszerezte az AS Monacótól Kylian Mbappét. A gólkirályi címet begyűjtő Edinson Cavanival alkotott hármasuk vezérletével az Unai Emery által irányított fővárosi alakulat 108 szerzett gólig jutott. Tizenhárom ponttal előzte meg a címvédő AS Monacót, tizenöttel a négy (!) idegenbeli mérkőzését is 5-0-ra megnyerő Olympique Lyonnais-t.

A fővárosiak a bajnokságban pályára küldött futballistái: Alphonse Aréola (34), Kevin Trapp (4) kapusok, Presnel Kimpembe (28), Marquinhos (26), Dani Alves (25/1), Thiago Silva (25/1), Thomas Meunier (24/4), Yuri Berchiche (22/2), Layvin Kurzawa (20/2), Kévin Rimane (1) védők, Giovani Lo Celso (33/4), Adrien Rabiot (33/1), Ángel Di María (30/11), Julian Draxler (30/4), Javier Pastore (25/4), Marco Verratti (22), Christopher Nkunku (20/4), Thiago Motta (19/1), Lassana Diarra (10), Blaise Matuidi (2), Yacine Adli (1), Gonçalo Guedes (1), Stanley N'Soki (1) középpályások, Edinson Cavani (33/28), Kylian Mbappé (27/13), Neymar (20/19), Lucas Moura (5/1), Timothy Weah (3) csatárok.

A Paris Saint-Germain nagyszerű csatárhármasa: Neymar, Cavani és Mbappé

A PSG az első forduló után még százszázalékos volt, így nincsen jelentősége annak, hogy az első kör után ötödik, a másodikat követően második volt, s „csak" a harmadikban állt az élre. Gyakorlatilag rajt-cél-győzelmet aratott. A legjobb volt a pályaválasztóként és a vendégként játszott találkozókat tekintve is, ugyanígy az „őszi" és a „tavaszi" félidény táblázata alapján is. A legtöbb gólt szerezte, és a legkevesebbet kapta (29). Még nagyobb fölénnyel is lehetett volna bajnok, ha az utolsó négy fordulót nem veszi annyira könnyedén, mert a hajrában nyeretlen maradt.

A Bayern München sorozatban hatodszor lett a Bundesliga bajnoka. Már öt fordulóval a zárás előtt matematikailag is biztosította az elsőségét. Az előző évekhez képest ez nem jelentett nagy újdonságot, de azért érdemes megjegyezni: a bajorok – még Carlo Ancelottival – az első hét fordulóban három mérkőzésüket nem tudták megnyerni.

A hatodik forduló után menesztette az olasz edzőt a vezérkar, a Dárdai Pál által irányított Hertha BSC elleni mérkőzésen aztán Willy Sagnollal ért el döntetlent a Bayern, majd visszatért Jupp Heynckes, akivel a piros-fehérek 2013-ban tripláztak A csapat a tizedik forduló után állt először az élre – addig a Borussia Dortmund vezetett –, s aztán már nem is adta át az első helyet.

A Bayern nem zárt olyan szenzációs mutatókkal, mint Heynckes három trófeával befejezett, 2012–2013-as idényében (29 győzelem, 4 döntetlen, 1 vereség, 98-18-as gólkülönbség akkor, majd öt évvel később 27 győzelem, 3 döntetlen, 4 vereség, 92-28-as gólkülönbség), de 2014 nyara óta a legfölényesebb sikerét aratta. 2015-ben és 2016-ban tíz-tíz, 2017-ben tizenöt ponttal előzte meg a második helyezettet, 2018 májusában huszonegy ponttal végzett az ezüstérmes Schalke 04 előtt.

A nagy fölény egyik letéteményesének szinte minden elemző a mestert, Jupp Heynckest tartotta, aki érkezése után átszervezte a csapatot, s a húzásai szinte minden esetben beváltak. A Bayern még azt is elbírta, hogy Manuel Neuer, a világ egyik legjobb kapusa szinte a teljes idényt kihagyja. A Bundesliga saját portálján akkoriban megjelentetett érdekes összeállítás szerint a bajorok sikere öt pontra volt visszavezethető. Az egyik: **James Rodríguez** formajavulása. Ancelotti érdemének volt tulajdonítható a kolumbiai középpályás kölcsönvétele, de az már Heynckesének, hogy James igazán ki tudta bontakoztatni a tudását. Hat gólt szerzett s tíz gólpasszt adott 19 Bundesliga-mérkőzésen, Vidal, Robben, Alaba, Ribéry, Lewandowski, Müller és Wagner is szerzett gólt a labdájából. A címet bebiztosító győzelemig számolva, minden 22. percben helyzetet teremtett a társainak, s ezzel a Bundesliga mostani rekordere. Thomas Müller (14) és Joshua Kimmich (13) is több gólpasszt adott nála (11), de mindketten sokkal többet játszottak.

Fontos láncszemet jelentett Javi Martínez, aki visszaszerezte Heynckesnél a neki leginkább fekvő posztot, a védekező középpályásét. Pep Guardiola és Carlo Ancelotti idején is gyakran játszott középhátvédet, azonban – az elemzők szerint – sokkal hatékonyabb a védelem előtti középpályásként. A szakértők szerint kiemelkedőnek bizonyult a Jêrome Boateng, Mats Hummels belsővédőkettős teljesítménye. Sokat tett az együttes játékához a kulcsemberré előlépő Joshua Kimmich, akit az új Philipp Lahmnak neveztek el.

Nem volt mellékes tényező a gólkirályi címet 29 találattal megnyerő Robert Lewandowski eredményessége sem. Jellemző, hogy az „ezüstcipős” freiburgi Nils Petersen mindössze 14 gólt ért el.

A bajnokcsapat névsora: Sven Ulreich (29), Manuel Neuer (3), Tom Starke (2) kapusok, Joshua Kimmich (29/1), Niklas Süle (27/2), Rafinha (27/1), Mats Hummels (26/1), David Alaba (23/2), Javi Martínez (22/1), Jérôme Boateng (19/1), Juan Bernat (11), Lars Lukas Mai (2), Marco Friedl (1) védők, **Thomas Müller** (29/8), Corentin Tolisso (26/6), Sebastian Rudy (25/1), James Rodríguez (23/7), Arturo Vidal (22/6), Arjen Robben (21/5), Kingsley Coman (21/3), Franck Ribéry (20/5), Thiago (19/2), Niklas Dorsch (1/1), Meritan Shabani (1) középpályások, Robert Lewandowski (30/29), Sandro Wagner (14/8), Franck Evina (2), Kwasi Okyere Wriedt (1) csatárok.

A Bayern közel állt a duplázáshoz, ellenben a kupadöntő meglepő eredményt hozott. A kilenc különböző nemzet játékosaiból összeállított kezdő tizenegyével operáló Eintracht Frankfurt 3-1-re győzött, a horvát Ante Rebić két, a csereként beálló szerb Mijat Gacsinovics egy gólt szerzett. A Boateng (fél)testvérek ismét egymás ellen játszottak, Kevin-Prince szerepelt ezúttal a győztes, Jérome a vesztes oldalon. A legtöbbet a frankfurti edző, Niko Kovač nyerte: az idény után szerződtette a Berlinben vesztes Bayern München.

Április 23-án, hajnali fél kettőkor több mint tízezer szurkoló várta a Capodichino repülőtéren a Napoli futballistáit. Érthető: miután a Dél csillagai 1-0-ra nyertek Torinóban a legnagyobb riválisellen, újra élt a remény, hogy nyílt maradhat az olasz bajnokság, amely 2011 nyara óta a Juve „hitbizományának” számít. Koulibaly a 90. percben Callejon szögletéből megszerzett fejes gólja a Napoli első győzelmét jelentette 2009 óta a piemonti szuperklub otthonában. Még ennél is többet mond, hogy a Juve 2017. november 19. óta először kapott ki a bajnokságban, illetve több mint öt év alatt csupán a harmadik hazai vereségét szenvedte el a Serie A-ban. Előnye egyetlen pontra olvadt a Nápollyal szemben. Ráadásul úgy tűnt, pokolian nehéz a Juve sorsolása. Négy forduló volt hátra, miközben még Olasz Kupa-döntőt is kellett játszania a Milan ellen. Mindenki úgy számolt, hogy a két hazai meccset, a Bologna és a Hellas Verona ellenit szinte biztosan hozzák a „zebrák” – noha előtte elrontották a három legfontosabb hazai mérkőzést, a Tottenham és a Real Madrid elleni BL-találkozót, illetve a Napoli elleni bajnokit –, ám kétségessé vált, hogyan alakul a két rangadó, előbb az Inter, majd az AS Roma ellen. A Napolinak a Fiorentinához és a Sampdoriához kellett utaznia, s fogadta a Torinót, valamint a Crotonét.

Massimiliano Allegri, a Juve edzője azt mondta a *Gazzetta dello Sport*nak, hogy a következő, az Inter elleni összecsapás döntő lesz. Ha megint nem nyer a Juve, a Napoli előzhet, ha ellenben győzni tud az ő csapata Milánóban, a Derby d’Italián, már csak egy nehéz meccse marad hátra, s vélhetően új lendületet kap. Így is lett. A Juventus 3-2-re győzött az Internazionale otthonában. Pedig a 65. percben Andrea Barzagli öngóljával hátrányba került, de a játékosai átérezték: nagy a baj. Őrült hajrába kezdtek. A 87. percben Juan Cuadrado egyenlített, majd rá két perccel Gonzalo Higuaín a győztes találatot is megszerezte. Két fordulóval később már elég volt egy

döntetlen is az AS Roma ellen az Olimpicóban. A 0-0 a Juventus abszolút olasz csúcsot jelentő, sorozatban hetedik bajnoki címét eredményezte.

A győztesek névsora a következő volt: Gianluigi Buffon (21), Wojciech Szczęsny (17), Carlo Pinsoglio (1) kapusok, Stephan Lichtsteiner (27), Alex Sandro (26/4), Giorgio Chiellini (26), Andrea Barzagli (25), Daniele Rugani (22/2), Medhi Benatia (20/2), Mattia De Sciglio (12/1), Benedikt Höwedes (3/1) védők, Blaise Matuidi (32/3), Miralem Pjanić (31/5), Sami Khedira (26/9), Rodrigo Bentancur (20), Kwadwo Asamoah (19), Claudio Marchisio (15), Stefano Sturaro (12) középpályások, Gonzalo Higuaín (35/16), Mario Mandžukić (32/5), **Paulo Dybala** (33/22), Douglas Costa (31/4), Federico Bernardeschi (22/4), Juan Cuadrado (21/4) csatárok.

Massimiliano Allegri legénysége az első három fordulóban vezette a tabellát, majd utána a Napoli állt az élre. A Juve nem játszott elég gólerősen – szerencséjére a többiek sem mindig. December 11-én – ötvenkét év után először – még az is megesett, hogy ugyanabban a fordulóban a Juventus, a Napoli, az AS Roma és az Inter is gól nélkül maradt.

„Félidőben" Maurizio Sarri gárdája állt az élen, miután mindössze egyetlen vereséget szenvedett, s a 19 fordulóban csupán 13 gólt kapott. A Juve, amely csak a 28. játéknap után vette vissza a vezetést, nagyjából kiegyensúlyozottan teljesített (47 pont ősszel, 48 tavasszal), így az döntött a két csapat között, hogy az égszínkékek a szezon második felében túl sok pontot szórtak el, „csupán" 43 pontot gyűjtöttek akkor. Még egy különbség: vendégként egyaránt 46 pontot zsákmányolt a két vetélytárs, ám a Juve hazai mérlege jobb volt (49 pont a 45-tel szemben).

A megosztott gólkirályi címet az Inter argentin csatára, Mauro Icardi és a laziós Ciro Immobile szerezte meg, 29-29 góllal. A mesterlövészek listáján az első nyolcba négy argentin is bekerült, Icardin kívül Paulo Dybala és Gonzalo Higuaín a Juvéból, valamint Giovanni Simeone – az Atlético-edző, Diego Simeone fia – a Fiorentinából.

Az orosz bajnok a Lokomotiv Moszkva lett, megelőzve két, ugyancsak fővárosit, a CSZKA-t és a Szpartakot. Az egykori vasutasklub színeiben a következő futballisták kaptak szerepet: Guilherme (23), Anton Kocsenkov (7) kapusok, Szolomon Kverkvelija (29/2), Nemanja Pejčinović (23), Mihail Liszov (13), Tarasz Mihalik (10), Vitalij Gyenyiszov (9), Boris Rotenberg (7), Vedran Ćorluka (6) védők, Alekszej Mirancsuk (30/5), Manuel Fernandes (29/7), Anton Mirancsuk (29/6), Igor Gyenyiszov (27), Vlagyiszlav Ignatyev (24), Dmitrij Taraszov (24/2), Maciej Rybus (20), Alekszandr Kolomejcev (19/1), Dmitrij Barinov (16/1), Arsak Korjan (3), Alan Kaszajev (2) középpályások, Jefferson Farfán (22/10), Éder (18/4), Ari (8/1), Artyom Galadzsan (2) csatárok. Bár sok külföldit alkalmazott a klub, de a liga szabályai szerint egyszerre legalább öt hazai játékosnak pályán kellett lennie.

A Loko az idény második felében játszott különösen jól, addig legyakrabban a Zenit állt a tabella élén, ám 2018 tavaszára a szentpétervári együttes visszaesett, még a dobogóról is lecsúszott. Az idény legjobbjának a Szpartak holland játékosát, a gólkirályi címet is megnyerő Quincy Promest választották. Ő adta a legtöbb gólpasszt is.

Az idény során a jekatyerinburgi Ural lett volna a legkeletibb tagja a mezőnynek – ha nem szerepel éppen ebben az évadban a legjobbak között a habarovszki katonacsapat is. Még a legközelebbi ellenfél székhelye is 4850 kilométernyire esett a távol-keleti kikötővárostól.

Argentínában az idény különlegessége az volt, hogy 1893 óta először nem az országos labdarúgó-szövetség, az AFA írta ki a bajnokságot, hanem az erre a célra alapított SAF, vagyis Superliga Argentina de Fútbol. Ismét mamutmezőnyt jelentő 28 csapat szerepelt az élvonalban, egyetlen kört játszva. A bajnoki címet a Boca Juniors nyerte meg, két ponttal megelőzve a történelme legjobb szereplését produkáló Godoy Cruzt. A „genovaiak" névsora a következő volt: Agustín Rossi (26), Guillermo Sara (1) kapusok, Lisandro Magallán (25), Frank Fabra (21/2), Paolo Goltz (19), Julio Buffarini (12), Santiago Vergini (8), Emmanuel Mas (6/1), Gino Peruzzi (6), Agustín Heredia (2), Gonzalo Goñi (1), Juan Manuel Insaurralde (1), Fernando Evangelista (1) védők, Nahitan Nández (24/4), Wilmar Barrios (23/1), Leonardo Jara (22/1), Edwin Cardona (20/4), Pablo Pérez (19/5), Emanuel Reynoso (11), Gonzalo Maroni (6), Sebastián Pérez Cardona (3), Fernando Gago (6), Agustín Almendra (3), Julián Chicco (2), Gonzalo Lamardo (1) középpályások, **Cristian Pavón** (26/6), Walter Bou (16/3), Cristian Espinoza (11), Ramón Ábila (11/6), Carlos Tévez (10/3), Dario Benedetto (9/9), Guido Vadalá (4/1), Agustín Bouzat (3) csatárok.

Az idény legjobb kapusának Franco Armanit (River Plate), a legjobb játékosának Cristian Pavónt (Boca Juniors) választották, az idény felfedezettje a Racing tehetsége, Lautaro Martínez lett. A gólkirályi címet a Godoy Cruz csatára, Santiago García nyerte el.

Brazíliában némi túlzással az első fél idény után oda lehetett volna már adni a bajnoki aranyat az akkor még veretlen Corinthiansnak. A gárda a folytatásra ugyan visszaesett, de így is óriási, kilencpontos előnnyel végzett az élen. A névsora: Cássio (35), Caique França (3), Walter (1) kapusok, Fabián Balbuena (33/4), Guilherme Arana (32/2), Fagner (31), Pablo (24), Pedro Henrique (22/1), Léo Principe (5), Moisés (4), Léo Santos (2) védők, Maycon (36/1), Gabriel (33/1), Rodriguinho (30/3), Jádson (29/6), Camacho (27), Marquinhos Gábriel (25/3), Pedrinho (12), Giovanni Augusto (11/1), Paulo Roberto (8), Fellipe Bastos (7), Marciel (3), Danilo (2), Rodrigo Figueiredo (2), Guilherme Mantuan (1) középpályások, **Jô** (34/18), Ángel Romero (29/3), Clayson (29/4), Colin Kazim-Richards (14/1), Clayton (3/2), Carlinhos (1), Léo Jabá (1) csatárok

A szezon nem vált a támadófutball dicsőségére, a második helyezett Palmeiras tudott egyedül legalább hatvan gólt elérni a 38 fordulóban. Ötvennél többet még a Grêmio és az Atlético Mineiro szer-

zett. Az idény legjobb futballistájaként – a szövetség, a CBF választása alapján – Jôt, a bajnokcsapat leggólerősebb csatárát ünnepelték. Érdekes, hogy rajta kívül csak védők kerültek be a Corinthansból az Év csapatába.

Az All Star-team: Vanderlei (Santos) – Fagner (Corinthians), Pedro Geromel (Grêmio), Fabián Balbuena (Corinthians), Guilherme Arana (Corinthians) – Bruno Silva (Botafogo), Arthur (Grêmio), Hernanes (São Paulo FC), Thiago Neves (Cruzeiro) – Henrique Dourado (Fluminense) és Jô.

AZ ÉV CSAPATA

A City átírta a Premier League rekordjainak könyvét

Ha Manszur bin Zajed al-Nahjan sejk 2018 nyarán mérleget vont – pontosan egy évtizeddel azt követően, hogy megszerezte a Manchester City tulajdonának nagy részét, s Robinhóval megkezdődött a nagy bevásárlás –, az angol sorozatokban elért eredménylistát tekintve feltétlenül elégedett lehetett. Hiszen a klubtörténet addigi legsikeresebb tíz évét szülte az invesztált vagyon, a City hét trófeát szerzett ez idő alatt. Három bajnoki elsőséget, egy FA-kupa-, két Ligakupa-, és egy „szuperkupa”-diadalt (Community Shield) írhatott a dicsőséglistájára.

S mégis: lehetett volna még ennél is szebb a kép a 2017–2018-as idény végén. A csapat lenyűgöző bajnoki szereplésének hatására a karácsonyt követő hetekben a nemzetközi és az angol sajtó azzal volt tele, hogy a Citynek sikerülhet az ottani futballban példátlan „mesternégyes”,

A Premier League ezzel a plakátféleséggel köszöntötte új bajnokát, a Manchester Cityt

a Premier League, az FA-kupa, a Ligakupa és a Bajnokok Ligája megnyerése. **Pep Guardiola** tiltakozott ez ellen a leghevesebben, s igaza volt, a szövetségi kupa ötödik fordulójában a City kikapott a legyőzhetetlennek nem nevezhető Wigan Athletictől. Utána – a katalán edző első angliai címnyeréseként – megverte az Arsenalt a Ligakupa döntőjében, simán megnyerte a bajnokságot, ellenben – éppen egy angol riválist, a Liverpool elleni kettős vereséggel – elvérzett a Bajnokok Ligája negyeddöntőjében.

Mindazonáltal a Premier League-ben mutatott teljesítmény mindenkit, szakembert és szurkolót egyaránt lenyűgözött. Öt fordulóval a zárás előtt már bajnok lett a City, ez csúcsbeállítást jelentett, hasonlóra korábban csupán kétszer a Manchester United (1907–1908, 2000–2001), valamint egyszer az Everton (1984–1985) volt képes. A dátumokból világosan kikövetkeztethető: a Premier League történetében addig csak Sir Alex Ferguson 2000–2001-es bajnokcsapata ért el hasonlót. A világoskékek 2018 tavaszán történetük ötödik, illetve 2012 tavaszával kezdve hét idény alatt már a harmadik elsőségüket szerezték az angol élvonalban.

Egymás után dőltek meg a PL-rekordok, egyetlen gárda sem fejezte be addig az idényt az új érában 100 ponttal, 32 győzelemmel, 16 idegenbeli sikerrel, 106 szerzett góllal, 18 egymást követő bajnoki mérkőzés megnyerésével, 79-es gólkülönbséggel, a második helyezettel szembeni 19 pontos előnnyel. A csúcsok közé még olyan különlegesség is bekerült, mint hogy a Manchester City a 38 forduló 3420 játékpercéből mindössze 153-t töltött hátrányban.

Az idényben a legtöbbet játszók tizenegye

ÉDERSON Santana de Moraes: 1993. augusztus 17-én született a brazíliai Osascóban. Korábbi klubjai a São Paulo FC (2008–2009), a Benfica (2009–2011), a Ribeirão (2011–2012), a Rio Ave (2012–2015) és ismét a Benfica (2015–2017) voltak. 2017 óta a Manchester City kapusa. Kétszeres portugál bajnok (2015–2016, 2016–2017), Portugál Kupa-győztes (2016–2017), portugál Ligakupa-győztes (2016–2017), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A brazil válogatottban 2017 óta kilenc mérkőzésen védett, a Copa América győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

KYLE Andrew WALKER: 1990. május 28-án született Sheffieldben. Korábbi klubjai a Sheffield United (1997–2009), közben kölcsönjátékos a Northampton Town (2008), majd a Tottenham Hotspur (2009–2017), közben kölcsönjátékos a Sheffield United (2009–2010), a Queens Park Rangers (2010–2011) és az Aston Villa (2011) voltak. 2017 óta a Manchester City futballistája. Kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). Az angol válogatottban 2011 óta 48 mérkőzésen szerepelt. Világbajnoki negyedik (2018), harmadik a Nemzetek Ligájában (2019).

NICOLÁS Hernán Gonzalo OTAMENDI: 1988. február 12-én született Buenos Airesben. Korábbi klubjai a Vélez Sarsfield (1995–2010), az FC Porto (2010–2014), a Valencia (2014–2015), közben kölcsönjátékosként az Atlético Mineiro (2014) voltak. 2015 óta a Manchester City védője. Argentin bajnok (2009 Clausura), háromszoros portugál bajnok (2010–2011, 2011–2012, 2012–2013), Portugál Kupa-győztes (2010–2011), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), négyszeres angol Ligakupa-győztes (2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), Európa-liga-győztes (2011). Az argentin válogatottban 2009 óta 70 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2010, 2018), második a Copa Américán (2015, 2016).

KEVIN DE BRUYNE: 1991. június 29-én született a belgiumi Drongenben. Korábbi klubjai a KVV Drongen ((1997–1999), a Gent (1999–2005), a Genk (2005–2012), a Chelsea FC (2012–2014), közben kölcsönjátékosként a Werder Bremen (2012–2013), majd a VfL Wolfsburg (2014–2015) voltak. 2015 óta a Manchester City középpályása. Belga bajnok (2010–2011), Belga Kupa-győztes (2008–2009), a német DFB-kupa győztese (2014–2015), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), négyszeres angol Ligakupa-győztes (2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A belga válogatottban 2010 óta 74 mérkőzésen 19 gólt szerzett. Világbajnoki bronzérmes (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2016).

BERNARDO Mota Veiga de Carvalho SILVA: 1994. augusztus 10-én született Lisszabonban. Korábbi klubjai a Benfica (2002–2014) és az AS Monaco (2014–2017) voltak, 2017 óta a Manchester City középpályása. Portugál bajnok (2013–2014), Portugál Kupa-győztes (2013–2014), portugál Ligakupa-győztes (2013–2014), francia bajnok (2016–2017), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A portugál válogatottban 2015 óta 43 mérkőzésen hat gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), a Nemzetek Ligája győztese (2019).

FERNANDINHO (Fernando Luiz Roza): 1985. május 4-én született a brazíliai Londrinában. Korábbi klubjai a PSTC (1999–2000), az Atlético Paranaense (2000–2005) és a Sahtar Donyeck (2005–2013) voltak, 2013 óta a Manchester City középpályása. Hatszoros ukrán bajnok (2005–2006, 2007–2008, 2009–2010, 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013), négyszeres Ukrán Kupa-győztes (2007–2008, 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013), háromszoros angol bajnok (2013–2014, 2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), ötszörös angol Ligakupa-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), UEFA-kupa-győztes (2009). A brazil válogatottban 2011 óta 53 mérkőzésen két gólt szerzett. Vb-negyedik (2014), vb-résztvevő (2018), a Copa América győztese (2019).

LEROY Aziz SANÉ: 1996. január 11-én született a németországi Essenben. Korábbi klubjai az SG Wattenscheid (2001–2005), a Schalke 04 (2005–2008), a Bayer Leverkusen (2008–2011), újra a Schalke 04 (2011–2016) és a Manchester City (2016–2020) voltak. 2020 nyarán a Bayern Münchenhez igazolt. Kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), kétszeres angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019). A német válogatottban 2015 óta 21 mérkőzésen 5 gólt szerzett. Eb-résztvevő (2016).

ILKAY GÜNDOĞAN: 1990. október 24-én született a németországi Gelsenkirchenben. Korábbi klubjai a SV Gelsenkirchen-Hessler 06 (1993–2004), közben Schalke 04 (1998–1999), az SSV Buer (2004–2005), a VfL Bochum (2005–2009) és az 1. FC Nürnberg (2011–2016) voltak. 2016 óta a Manchester City játékosa. Német bajnok (2011–2012), a német DFB-kupa győztese (2011–2012), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A német válogatottban 2011 óta 37 mérkőzésen hét gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), Eb-résztvevő (2012, nem játszó kerettag).

RAHEEM Shaquille STERLING: 1994. december 8-án született a jamaicai Kingstonban. Korábbi klubjai az Alpha & Omega (1993–2003), a Queens Park Rangers (2003–2010) és a Liverpool FC (2010–2015) voltak. 2015 óta a Manchester City tagja. Kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), négyszeres angol Ligakupa-győztes (2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). Az angol válogatottban 2012 óta 56 mérkőzésen 12 gólt szerzett. Vb-negyedik (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2016), a Nemzetek Ligája bronzérmese (2019).

GABRIEL Fernando de JESUS: 1997. április 3-án született a brazíliai São Paulóban. Korábbi klubjai az Anhanguera (2010–2012) és a Palmeiras (2013–2017) voltak. 2017 eleje óta a Manchester City játékosa. Brazil bajnok (2016), a Brazil Kupa győztese (2015), kétszeres angol bajnok (2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), háromszoros angol Ligakupa-győztes (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). A brazil válogatottban 2016 óta 38 mérkőzésen 18 gólt szerzett. Olimpiai bajnok (2016), a Copa América győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

SERGIO Leonel AGÜERO del Castillo: 1988. június 2-án született Buenos Airesben. Korábbi klubjai az Independiente (1997–2006) és az Atlético Madrid (2006–2011) voltak, 2011 óta a Manchester City csatára. Négyszeres angol bajnok (2011–2012, 2013–2014, 2017–2018, 2018–2019), angol FA-kupa-győztes (2018–2019), ötszörös angol Ligakupa-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), Európa-liga-győztes (2010). Az argentin válogatottban 2006 óta 97 mérkőzésen 41 gólt szerzett. Világbajnoki ezüstérmes (2014), vb-résztvevő (2010, 2018), kétszeres ezüstérmes a Copa Américán (2015, 2016), olimpiai bajnok (2008).

(DAVID SILVÁT 2008-ban, a vezetőedző-menedzser PEP GUARDIOLÁT 2009-ben már bemutattuk.)

A Lokomotiv Moszkva. Hátul, balról: Kverkvelija, Jefferson Farfán, Taraszov, Pejcsinovics, Guilherme. Elöl: Anton Mirancsuk, Alekszej Mirancsuk, Gyenyiszov, Ignatyev, Manuel Fernandes, Liszov

A Manchester City. Hátul, balról: Éderson, Walker, De Bruyne, Fernandinho, Stones, Otamendi. Elöl: Agüero, Sané, David Silva, Delph, Gabriel Jesus

A Juventus FC. Hátul, balról: Matuidi, Barzagli, Benatia, Bentancur, Buffon. Elöl: Dybala, Pjanić, Higuaín, Douglas Costa, De Sciglio, Alex Sandro

Az FC Barcelona. Hátul, balról: Ter Stegen, Mina, Digne, Rakitić, Busquets. Elöl: Messi, Sergi Roberto, Alcácer, Coutinho, Luís Suárez, Jordi Alba

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Cavani, Berchiche, Marquinhos, Rabiot, Kimpembe, Areola. Elöl: Neymar, Daniel Alves, Lo Celso, Verratti, Mbappé

A Bayern München. Hátul, balról: Alaba, Ulreich, Rudy, Süle, Hummels. Elöl: Kimmich, James Rodriguez, Tolisso, Ribéry, Lewandowski, Coman

BAJNOKOK LIGÁJA

Bale álomgólt ollózott, Karius ügyetlenkedett

Gareth Bale az álomgólját ünnepli

Karius ügyetlenkedett, Benzema kihasználta

A Budapest Honvéd az első selejtezőkörben kettős vereséggel búcsúzott, legyőzője, az izraeli bajnok Hapoel sem érte el a csoportkört.

Az A csoportban hat vereséggel utolsó helyen zárt a Benfica. Ezen kívül a legnagyobb szenzációt a Real Madrid sorsolása jelentette: az előző idényben sem tudta megnyerni a négyesét, de miután csoportmásodikként továbbment, ismét megmérkőzött a Bayernnel és a Juventusszal, majd újra hazaszállította a trófeát.

A kieséses szakaszban az AS Roma kétszer is idegenben szerzett góllal lépett tovább, bánta ezt a Sahtar meg a Barça. A „farkasok" a négy között – az Anfield Roadon elszenvedett súlyos vereség után – a Liverpool ellen is közel jártak a bravúrhoz, ám az utolsó pillanatokban elfordult tőlük Fortuna.

A döntő két korai és kényszerű cseréje (Szalah helyett Lallana, Carvajal helyett Nacho) az angolokat sújtotta inkább, és ha a legveszélyesebb csatáruk elvesztése még nem

A Real Madrid futballistái sorozatban harmadszor nyerték meg a bajnokok tornáját. Hozzászoktak az ünnepléshez

lett volna elég csapás nekik, német kapusuk két elemi hibája „elintézte a mérkőzést”. Mégsem mondhatni, hogy a Madrid csak az ellenfél hibáiból élt: Gareth Bale álomgólt ollózott alig három perccel a becserélése után.

Ahogy *Kosztolányi Dezső* írta: „Szegény a forgandó, tündér szerencse, hogy e csodát újólag megteremtse”. A 15 találatával újra – sorozatban hatodszor – Cristiano Ronaldo lett a Bajnokok Ligája-idény gólkirálya. (2014–2015-ben Lionel Messivel és Neymarral holtversenyben végzett az élen.)

Cristiano Ronaldo vigasztalja Szalahot

1. selejtezőkör. Hapoel Beer-Sheva–Budapest Honvéd 2-1, 3-2

Csoportkör.

A csoport. Manchester United–FC Basel 3-0, 0-1, CSZKA Moszkva–SL Benfica 2-0, 2-1, Basel–CSZKA 1-2, 2-0, Benfica–Man U 0-1, 0-2, Man U–CSZKA 2-1, 4-1, Basel–Benfica 5-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester United 15 pont, 2. FC Basel 12 pont, 3. CSZKA Moszkva 9 pont, 4. SL Benfica 0 pont

B csoport. Paris Saint-Germain–FC Bayern München 3-0, 1-3, Celtic FC–RSC Anderlecht 0-1, 3-0, Anderlecht–PSG 0-4, 0-5, Bayern–Celtic 3-0, 2-1, PSG–Celtic 7-1, 5-0, Bayern–Anderlecht 3-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 15 pont, 2. FC Bayern München 15 pont, 3. Celtic FC 3 pont, 4. RSC Anderlecht 3 pont

C csoport. AS Roma–Chelsea FC 3-0, 3-3, Atlético Madrid–Qarabağ FK 1-1, 0-0, Chelsea–Atlético 1-1, 2-1, Qarabağ–Roma 1-2, 0-1, Roma–Atlético 0-0, 0-2, Chelsea–Qarabağ 6-0, 4-0. A csoport végeredménye: 1. AS Roma 11 pont, 2. Chelsea FC 11 pont, 3. Atlético Madrid 7 pont, 4. Qarabağ FK 2 pont

D csoport. FC Barcelona–Juventus FC 3-0, 0-0, Sporting CP–Olympiakosz Pireusz 3-1, 3-2, Juventus–Sporting 2-1, 1-1, Olympiakosz–Barcelona 0-0, 1-3, Barcelona–Sporting 2-0, 1-0, Juventus–Olympiakosz 2-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. Juventus FC 11 pont, 3. Sporting CP 7 pont, 4. Olympiakosz Pireusz 1 pont

E csoport. Liverpool FC–Sevilla FC 2-2, 3-3, Szpartak Moszkva–NK Maribor 1-1, 1-1, Maribor–Liverpool 0-7, 0-3, Sevilla–Szpartak 2-1, 1-5, Liverpool–Szpartak 7-0, 1-1, Sevilla–Maribor 3-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 12 pont, 2. Sevilla FC 9 pont, 3. Szpartak Moszkva 6 pont, 4. NK Maribor 3 pont

F csoport. Manchester City–Sahtar Donyeck 2-0, 1-2, SSC Napoli–Feyenoord Rotterdam 3-1, 1-2, Feyenoord–Man City 0-4, 0-1, Sahtar–Napoli 2-1, 0-3, Man City–Napoli 2-1, 4-2, Sahtar–Feyenoord 3-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 15 pont, 2. Sahtar Donyeck 12 pont, 3. SSC Napoli 6 pont, 4. Feyenoord Rotterdam 3 pont

G csoport. Beşiktaş JK–FC Porto 1-1, 3-1, Red Bull Leipzig–AS Monaco 1-1, 4-1, Monaco–Beşiktaş 1-2, 1-1, Porto–Leipzig 3-1, 2-3, Beşiktaş–Leipzig 2-0, 2-1, Porto–Monaco 5-2, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Beşiktaş JK 14 pont, 2. FC Porto 10, 3. Red Bull Leipzig 7 pont, 4. AS Monaco 2 pont

H csoport. Tottenham Hotspur–Real Madrid 3-1, 1-1, Borussia Dortmund–APOEL Nicosia 1-1, 1-1, APOEL–Tottenham 0-3, 0-3, Real Madrid–Borussia 3-2, 3-1, Tottenham–Borussia 3-1, 2-1, Real

Madrid–APOEL 3-0, 6-0. A csoport végeredménye: 1. Tottenham Hotspur 16 pont, 2. Real Madrid 13 pont, 3. Borussia Dortmund 2 pont, APOEL Nicosia 2 pont

Nyolcaddöntő. Juventus FC–Tottenham Hotspur 2-2, 2-1, FC Basel–Manchester City 0-4, 2-1, FC Porto–Liverpool FC 0-5, 0-0, Sevilla FC–Manchester United 0-0, 2-1, Real Madrid–Paris Saint-Germain 3-1, 2-1, Sahtar Donyeck–AS Roma 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Roma), Chelsea FC–FC Barcelona 1-1, 0-3, FC Bayern München–Beşiktaş JK 5-0, 3-1

Negyeddöntő. FC Barcelona–AS Roma 4-1, 0-3 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Roma), Sevilla FC–FC Bayern München 1-2, 0-0, Juventus FC–Real Madrid 0-3, 3-1, Liverpool FC–Manchester City 3-0, 2-1

Elődöntő. FC Bayern München–Real Madrid 1-2, 2-2, Liverpool FC–AS Roma 5-2, 2-4

Döntő

Real Madrid–Liverpool FC 3-1 (0-0)

2018. május 26, Kijev, Olimpiai Stadion, 61 561 néző. Jv.: Milorad Mazsics (szerb)

Real Madrid: Navas – Carvajal (Nacho, 37.), Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Casemiro, Kroos – Isco (Bale, 61.) – Benzema (Asensio, 89.), Cristiano Ronaldo

Liverpool FC: Karius – Alexander-Arnold, Lovren, Van Dijk, Robertson – Milner (Emre Can, 83.), Henderson, Wijnaldum – Szalah (Lallana, 31.), Firmino, Mané

Gólszerzők: Benzema (51.), Mané (55.), Bale (64., 83.)

EURÓPA-LIGA

Simeone negyedik tavaszi európai kupadöntője

A magyar csapatok közül a Videoton egészen a rájátszásig masírozott, és Belgrádban biztató, gól nélküli döntetlent ért el, ám a hazai pályájának számító felcsúti stadionban nagyon kikapott a szerbektől. A fekete-fehér csíkos mezesek képviselte nívót jelzi, hogy aztán a B csoportból is tovább tudtak menni.

Az E-ből kiesett az Everton. Talán még a liverpooli „kékek”

Az Atlético Madrid ismét megnyerte az Európa-ligát

Diego Costa a serleggel

szereplésénél is tragikusabb volt a csoportutolsó berlini Hertha teljesítménye.

A sorozat legnagyobb bravúrja az RB Salzburghoz fűződött, az osztrák bajnok az elődöntőig menetelt. Ott elvérzett az Olympique Marseille ellen. A lyoni döntőben aztán a franciák buktak el, elsősorban honfitársuk, Antoine Griezmann duplája miatt. Különleges, hogy az OM szó szerint idegenben érezhette magát másfél órányira saját otthonától: a hazai ultrák Bad Gones nevű szélsőjobboldali csoportja a spanyoloknak drukkolt. Diego Simeone csapata 2012-vel kezdődően a negyedik páros évben játszott tavasszal európai kupadöntőt. A BL-döntőket elveszítette, az Európa-ligát ellenben kétszer is megnyerte.

A francia Griezmann két gólt szerzett a francia OM ellen

Az Európa-liga 2017–2018-as gólkirálya az egyaránt nyolc találatig jutó Ciro Immobile (SS Lazio) és Aritz Aduriz (Athletic Bilbao) lett.

1. selejtezőkör. Videoton–Balzan Youths FC 2-0, 3-3, Ferencvárosi TC–FK Jelgava 2-0, 1-0

2. selejtezőkör. Nomme JK Kalju Tallinn 0-3, 1-1, Ferencvárosi TC–FC Midtjylland 2-4, 1-3

3. selejtezőkör. Girondins Bordeaux–Videoton 2-1, 0-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Videoton)

Rájátszás. Partizan Beograd–Videoton 0-0, 4-0

Csoportkör

A csoport. Villarreal CF–Asztana FK 3-1, 3-2, Slavia Praha–Maccabi Tel-Aviv 1-0, 2-0, Asztana–Slavia 1-1, 1-0, Maccabi–Villarreal 0-0, 1-0, Villarreal–Slavia 2-2, 2-0, Asztana–Maccabi 4-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Villarreal CF 11 pont, 2. Asztana FK 10 pont, 3. Slavia Praha 8 pont, 4. Maccabi Tel-Aviv 4 pont

B csoport. Dinamo Kijev–Partizan Beograd 4-1, 3-2, Young Boys Bern–Skënderbeu Korçë 2-1, 1-1, Partizan–YB Bern 2-1, 1-1, Skënderbeu–Dinamo 3-2, 1-3, Dinamo–YB Bern 2-2, 1-0, Partizan–Skënderbeu 2-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Kijev 13 pont, 2. Partizan Beograd 8 pont, 3. Young Boys Bern 6 pont, 4. Skënderbeu Korçë 5 pont

C csoport. Sporting Braga–Ludogorec Razgrad 0-2, 1-1, Istanbul Başakşehir FK–TSG 1899 Hoffenheim 1-1, 1-3, Ludogorec–Başakşehir 1-2, 0-0, Hoffenheim–Braga 1-2, 1-3, Braga–Başakşehir 2-1, 1-2, Ludogorec–Hoffenheim 2-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Sporting Braga 10 pont, 2. Ludogorec Razgrad 9 pont, 3. Istanbul Başakşehir FK 8 pont, 4. TSG 1899 Hoffenheim 5 pont

D csoport. AC Milan–AEK Athén 0-0, 0-0, HNK Rijeka–Austria Wien 1-4, 3-1, Austria–Milan 1-5, 1-5, AEK–Rijeka 2-2, 2-1, Milan–Rijeka 3-2, 0-2, AEK–Austria 2-2, 0-0. A csoport végeredménye: 1. AC Milan 11 pont, 2. AEK Athén 8 pont, 3. HNK Rijeka 7 pont, 4. Austria Wien 5 pont

E csoport. Atalanta Bergamo–Olympique Lyonnais 1-0, 1-1, Everton FC–Apollón Limassol 2-2, 3-0, Lyon–Everton 3-0, 2-1, Apollón–Atalanta 1-1, 1-3, Atalanta–Everton 3-0, 5-1, Lyon–Apollón 4-0, 1-1. A

csoport végeredménye: 1. Atalanta Bergamo 14 pont, 2. Olympique Lyonnais 11 pont, 3. Everton FC 4 pont, 4. Apollón Limassol 3 pont

F csoport. Lokomotiv Moszkva–FC København 2-1, 0-0, Sheriff Tiraspol–FC Fastav Zlín 1-0, 0-0, FCK–Sheriff 2-0, 0-0, Zlín–Lokomotiv 0-2, 0-3, Lokomotiv–Sheriff 1-2, 1-1, FCK–Zlín 3-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Lokomotiv Moszkva 11 pont, 2. FC København 9 pont, 3. Sheriff Tiraspol 9 pont, 4. FC Fastav Zlín 2 pont

G csoport. Viktoria Plzeň–FCSB București 2-0, 0-3, FC Lugano–Hapoel Beer-Sheva 1-0, 1-2, FCSB–Lugano 1-2, 2-1, Hapoel–Viktoria 0-2, 1-3, FCSB–Hapoel 1-1, 2-1, Viktoria–Lugano 4-1, 2-3. A csoport végeredménye: 1. Viktoria Plzeň 12 pont, 2. FCSB București 10 pont, 3. FC Lugano 9 pont, 4. Hapoel Beer-Sheva 4 pont

H csoport. Arsenal FC–Crvena zvezda Beograd 0-0, 1-0, 1. FC Köln–BATE Boriszov 5-2, 0-1, CZ Beograd–Köln 1-0, 1-0, BATE–Arsenal 2-4, 0-6, Arsenal–Köln 3-1, 0-1, CZ Beograd–BATE 1-1, 0-0. A csoport végeredménye: Arsenal FC 13 pont, 2. Crvena zvezda Beograd 9 pont, 3. 1. FC Köln 6 pont, 4. BATE Boriszov 5 pont

I csoport. Red Bull Salzburg–Olympique Marseille 1-0, 0-0, Konyaspor–Vitória Guimarães 2-1, 1-1, Marseille–Konyaspor 1-0, 1-1, Vitória–Salzburg 1-1, 0-3, Salzburg–Konyaspor 0-0, 2-0, Marseille–Vitória 2-1, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Salzburg 12 pont, 2. Olympique Marseille 8 pont, 3. Konyaspor 6 pont, 4. Vitória Guimarães 5 pont

J csoport. Athletic Bilbao–Östersund FK 1-0, 2-2, Zarja Luganszk–Hertha BSC 2-1, 0-2, Hertha–Bilbao 0-0, 2-3, Östersund–Zarja 2-0, 2-0, Bilbao–Zarja 0-1, 2-0, Östersund–Hertha 1-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Athletic Bilbao 11 pont, 2. Östersund FK 11 pont, 3. Zarja Luganszk 6 pont, 4. Hertha BSC

K csoport. SS Lazio–OGC Nice 1-0, 3-1, Zulte Waregem–Vitesse Arnhem 1-1, 2-0, Vitesse–Lazio 2-3, 1-1, Nice–Waregem 3-1, 5-1, Lazio–Waregem 2-0, 2-3, Nice–Vitesse 3-0, 0-1. A csoport végeredménye: 1. SS Lazio 13 pont, 2. OGC Nice 9 pont, 3. Zulte Waregem 7 pont, 4. Vitesse Arnhem 5 pont

L csoport. Zenit Szentpétervár–Real Sociedad San Sebastian 3-1, 3-1, Rosenborg BK Trondheim–Vardar Szkopje 3-1, 1-1, Real Sociedad–Rosenborg 4-0, 1-0, Vardar–Zenit 0-5, 1-2, Zenit–Rosenborg 3-1, 1-1, Real Sociedad–Vardar 3-0, 6-0. A csoport végeredménye: 1. Zenit Szentpétervár 16 pont, 2. Real Sociedad San Sebastian 12 pont, 3. Rosenborg BK Trondheim 5 pont, 4. Vardar Szkopje 1 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Borussia Dortmund–Atalanta Bergamo 3-2, 1-1, OGC Nice–Lokomotiv Moszkva 2-3, 0-1, FC København–Atlético Madrid 1-4, 0-1, Szpartak Moszkva–Athletic Bilbao 1-3, 2-1, AEK Athén–Dinamo Kijev 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Dinamo), Celtic FC–Zenit Szentpétervár 1-0, 0-3, SSC Napoli–Red Bull Leipzig 1-3, 2-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Leipzig), Crvena zvezda Beograd–CSZKA Moszkva 0-0, 0-1, Olympique Lyonnais–Villarreal CF 3-1, 1-0, Real Sociedad–Red Bull Salzburg 2-2, 1-2, Partizan Beograd–Viktoria Plzeň 1-1, 0-2, FCSB București–SS Lazio 1-0, 1-5, Ludogorec Razgrad–AC Milan 0-3, 0-1, Asztana FK–Sporting CP 1-3, 3-3, Östersund FK–Arsenal FC 0-3, 2-1, Olympique Marseille–Sporting Braga 3-0, 0-1

Nyolcaddöntő. SS Lazio–Dinamo Kijev 2-2, 2-0, Red Bull Leipzig–Zenit Szentpétervár 2-1, 1-1, Atlético Madrid–Lokomotiv Moszkva 3-0, 5-1, CSZKA Moszkva–Olympique Lyonnais 0-1, 3-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a CSZKA), Olympique Marseille–Athletic Bilbao 3-1, 2-1, Sporting CP–Viktoria Plzeň 2-0, 1-2 (hosszabbításban), Borussia Dortmund–Red Bull Salzburg 1-2, 0-0, AC Milan–Arsenal FC 0-2, 1-3

Negyeddöntő. Red Bull Leipzig–Olympique Marseille 1-0, 2-5, Arsenal FC–CSZKA Moszkva 4-1, 2-2, Atlético Madrid–Sporting CP 2-0, 0-1, SS Lazio–Red Bull Salzburg 4-2, 1-4

Elődöntő. Olympique Marseille–Red Bull Salzburg 2-0, 1-2, Arsenal FC–Atlético Madrid 4-2, 1-4

Döntő

Atlético Madrid–Olympique Marseille 3-0 (1-0)

2018. május 16., Lyon, Groupama Stadion, 55 768 néző. Jv.: Björn Kuipers (holland)

Atlético Madrid: Oblak – Vrsaljko (Juanfran, 46.), J. Giménez, Godín, L. Hernández – Á. Correa (Partey, 88.), Saúl, Gabi, Koke – Griezmann (Fernando Torres, 90.), Diego Costa

Olympique Marseille: Mandanda – Sarr, Rami, Luiz Gustavo, Amavi – Sanson, Anguissa – Thauvin, Payet (M. Lopez, 32.), Ocampos (N'Jie, 55.) – Germain (Mitroglu, 74.)

Gólszerzők: Griezmann (21., 49.), Gabi (89.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

II. Fülöp szellemében

Isco nagyon fontos gólt szerzett a szkopjei döntőben

Az UEFA a szkopjei II. Fülöp Arénában rendezte meg a döntőt, a stadiont a harcias makedón királyról, Nagy Sándor apjáról neveztél el. A hely szelleme hatott a küzdőkre, mert végig nagy csata tombolt közöttük, dacára a még késő este is 30 Celsius fok fölötti hőmérsékletnek. A Real Madrid lett az első csapat az AC Milan 1990-es diadala óta, amelyik meg tudta védeni elsőségét ebben a sorozatban. A „fehérek" ellen tétmérkőzésen továbbra is nyeretlen José Mourinho hiába küldte pályára 146 millió fontért vett trióját, Lindelöföt, Maticsot és Lukakut, a „királyiak" még úgy is jobbak voltak, hogy Cristiano Ronaldo csak az utolsó percekre szállt be. (A portugál lett egyébként az első edző, aki háromszor is veszített az UEFA Szuperkupa-döntőben, 2003 és 2013 után 2017-ben is elbukott.) A finálé legjobbjának Isco bizonyult.

Real Madrid–Manchester United 2-1 (1-0)

2017. augusztus 8., Szkopje, II. Fülöp Aréna, 30 421 néző. Jv.: Gianluca Rocchi (olasz)

Real Madrid: Navas – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Casemiro, Kroos – G. Bale (Asensio, 74.), Benzema (Cristiano Ronaldo, 83.), Isco (Lucas Vázquez, 74.)

Manchester United: De Gea – Valencia, Lindelöf, Smalling, Darmian – A. Herrera (Fellaini, 56.), Matics, Pogba – Mhitarjan, Lukaku, Lingard (Rashford, 46.)

Gólszerzők: Casemiro (24.), Isco (52.), Lukaku (62.)

LIBERTADORES KUPA

Renato Gaúcho példátlan sikere

Harmincöt év után rendezték újra novemberben a Libertadores Kupa döntőjét – ebből talán kikövetkeztethető, hogy változott a menetrend, a Dél-Amerikai Labdarúgó-szövetség január végétől tíz hónapra széthúzta a tornát. Öt esztendő után vívta ismét egy brazil és egy argentin gárda a finálét. A várt vagy inkább az argentinok által remélt nagy csata elmaradt, a nyolcvanas évek világklasszis szélsője, Renato Portaluppi, ismertebb nevén **Renato Gaúcho** által dirigált Porto Alegre-i együttes magabiztosan győzött. A játékosként szupertechnikás támadó 1983-ban tagja volt a gárda első Libertadores Kupa-győztes generációjának, még fontosabb, hogy ő az első brazil, aki ugyanazzal a klubbal játékosként és edzőként is megnyerte a szubkontinens legtekintélyesebb klubtrófeáját.

Luan támadást indít a Lanús elleni finálében

Úgy tartják, a Rio Grande do Sul államba való kék-fehér-fekete alakulat hagyományos játékában több az uruguayi elem, mint a brazil, de nagyon jót tett neki Renato Gaúcho szerződtetése. A sorozat legjobbjának választott Luan a döntő második mérkőzésén szerzett találata már a 116. Grêmio-gól volt az esztendőben. Az egy évvel korábban Rio de Janeiróban olimpiai bajnoki címet nyerő szélsőt egyébként 2017 végén Dél-Amerika legjobb játékosának voksolták.

Grêmio FBPA–Lanús 1-0 (0-0)

Döntő, 1. mérkőzés, 2017. november 22., Porto Alegre, Arena do Grêmio, 55 188 néző. Jv.: Júlio Bascuñán (chilei)

Grêmio: Grohe – Edílson, Geromel, Kannemann, Cortez – Jaílson (Cícero, 72.), Arthur – Ramiro, Luan, Fernandinho (Everton, 57.) – Barrios (Jael, 74.)

Lanús: Andrada – Gómez, García, Braghieri, Velázquez (Aguirre, 79.) – Marcone, Pasquini, Martinez – Silva, Acosta, Sand

Gólszerző: Cícero (83.)

Lanús–Grêmio FBPA 1-2 (0-2)

Döntő, 2. mérkőzés, 2017. november 29., Lanús, Estadio Ciudad de Lanús, 45 000 néző. Jv.: Enrique Cáceres (paraguayi)

Lanús: Andrada – Gómez, García, Herrera (Moreno, 65.), Velázquez (Denis, 87.) – Marcone, Pasquini, Martinez – Silva (Rojas, 77.), Acosta, Sand

Grêmio: Grohe – Edílson, Geromel, Bressan (Thyere, 81.), Cortez – Jaílson, Arthur (Michel, 51.) – Ramiro, Luan, Fernandinho – Barrios (Cícero, 75.)

Gólszerzők: Fernandinho (26.), Luan (41.), Sand (71. – 11-esből)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

CR7 döntött

Változott a helyszín, a torna visszatért az Egyesült Arab Emírségekbe, Abu-Dzabi városa fogadta a résztvevőket. Ezúttal nem történt meglepetés, Európa és Dél-Amerika képviselője is megnyerte a maga elődöntőjét. A finálében Cristiano Ronaldo döntött, legalább 30 méterről vágta szabadrúgásból a labdát Grohe kapujába. A harmadik klubvilágbajnoki finálé után már négy gólnál járt, csak a döntőkben. A statisztika nagy Madrid-fölényről árulkodik: a lövések aránya 20-1, a kaput eltaláló lövéseké 7-0, a szögletarány 9-1 volt. A portugál zseni lett a mérkőzés embere, viszont a sorozat legjobb labdarúgójává klubtársát, Luka Modrićot vá-

Különdíjasok: Cristiano Ronaldo, Modrić és Urretaviscaya

Folytatódott a sorozat: Zidane-nal minden nemzetközi tornát megnyert a Real Madrid

lasztották. Hárman értek el két találatot s lettek ezzel gólkirályok: Cristiano Ronaldo (Real Madrid), Maurício Antônio (Urawa Red Diamonds) és Romarinho (al-Dzsazira).

Selejtező. al-Dzsazira–Auckland City 1-0. Negyeddöntők. al-Dzsazira–Urawa Red Diamonds 1-0, CF Pachuca–WAC Casablanca 1-0 (hosszabbításban). Elődöntők. Real Madrid–al-Dzsazira 2-1, Grêmio FBPA–CF Pachuca 1-0 (hosszabbításban). Az 5. helyért: Urawa Red Diamonds–WAC Casablanca 3-2. A 3. helyért: CF Pachuca–al-Dzsazira 4-1

Döntő

Real Madrid–Grêmio FBPA 1-0 (0-0)

2017. december 16., Abu-Dzabi, Zayed Sports City, 43 000 néző. Jv.: César Arturo Ramos (mexikói)

Real Madrid: Navas – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Casemiro, Kroos – Isco (Lucas Vázquez, 73.) – Benzema (Bale, 79.), Cristiano Ronaldo

Grêmio FBPA: Grohe – Edílson, Geromel, Kannemann, Cortez – Jaílson, Michel (Maicon, 84.) – Ramiro (Everton, 71.), Luan, Fernandinho – Barrios (Jael, 63.)

Gólszerző: Cristiano Ronaldo (53.)

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Messi megmentette Argentínát

2017-ben szinte egyedül juttatta ki az argentin válogatottat az oroszországi világbajnokságra. Az előző, brazíliai vb ezüstérmese a dél-amerikai selejtezőzóna utolsó fordulója előtt még abban sem lehetett biztos, hogy – mindössze tíz csapat közül – a pótselejtezős, az interkontinentális pótvizsgára lehetőséget adó ötödik helyet elérheti.

Semmi kétség: az Albiceleste jóval hamarabb célba ér és jóval előrébb végzett volna, ha a Barcelona világklasszisa, a Bolha, ahogyan Argentínában gyakran emlegetik, sérülése, illetve eltiltása miatt nem kényszerül a mérkőzések közel felét kihagyni. A tizennyolc selejtezőből tízen tudott játszani, nyolcról hiányzott. Amikor pályán volt, az argentinok 21 pontot szereztek, ez 70 százalékos teljesítményt jelentett. Amikor hiányzott, a begyűjthető huszonnégyből csupán hetet szerzett meg az Albiceleste, ez csak 29,16 százalékos produkció.

„Különböző szövetségi kapitányokkal játszottuk végig a selejtezőket, s ez mindig nehézséget jelent, hiszen

egy kicsit mindig újra kell mindent kezdeni, új játékfilozófiához kell alkalmazkodni, esetleg új társakhoz is" – mondta Messi a zárás után, utalva arra, hogy a 18 találkozón Gerardo „Tata" Martino, Edgardo Bauza és Jorge Sampaoli is dirigálta a csapatot.

A vitathatatlanul legfontosabb argentin játékost a Conmebol, a dél-amerikai labdarúgó-szövetség 2017 március végén eltiltotta, mert a futballista sértegette az egyik asszisztenst a Chile elleni, az ő góljával megnyert Buenos Aires-i selejtező után. Az eredeti verdikt (a tízezer svájci frankos pénzbüntetés mellett) négy tétmérkőzésre, gyakorlatilag négy vb-selejtezőre szólt.

Ha a büntetés érvényben marad, Lionel Messinek ki kellett volna hagynia az Albiceleste Bolívia, Uruguay, Venezuela és Peru elleni kvalifikációs mérkőzését is, csak az Ecuador elleni, utolsó meccsre térhet vissza. Ám miután az argentinok 2-0-ra kikaptak La Pazban a bolíviaiaktól, az AFA, az Argentin Labdarúgó-szövetség sikerrel fellebbezett Messi további eltiltásának eltörlése érdekében. Ne firtassuk, hogy miért változott meg a Conmebol fegyelmi bizottságának a véleménye, vagy miért gondolta a testület úgy, hogy az eredeti büntetés negyede igazán méltányos – már augusztus végén visszatérhetett Lionel Messi, Montevideóban, az uruguayiak ellen. Ám sem akkor, sem otthon a venezuelaiak ellen (ez volt a sorozat egyik legnagyobb meglepetése), sem pedig otthon a peruiak ellen nem tudott gólt szerezni. Igaz, a többiek sem, így az argentin válogatott neve mellé 270 játékperc alatt egyetlen gól került, a venezuelai Rolf Feltscher öngólja.

Nem maradt más esély, mint megnyerni az utolsó selejtezőt Quitóban, a már biztosan kieső ecuadoriak ellen. A tíz dél-amerikai gárda közül a brazil (38 pont) és az uruguayi (28) már biztos vb-résztvevőként várta a záró játéknapot, míg az ecuadoriak (20), a bolíviaiak (14) és a venezuelaiak (9) csak becsületből játszottak. Ellenben a két, egyenes úton továbbjutást jelentő pozícióért, valamint az Új-Zéland elleni pótselejtezőre jogosító helyért öt válogatott is versenyben volt: a 26 pontos chilei és kolumbiai, a 25 pontos argentin és perui, valamint a 24 pontos paraguayi gárda. A legnagyobbat a paraguayiak bukták, akik Asunciónban kikaptak a seregházó venezuelaiaktól, s ezzel kiszálltak a csatából. A kolumbiai és a perui tizenegy Limában döntetlenre végzett, ez a vendégek számára biztos továbbjutást hozott, de a házigazdák sem jártak rosszul, besurrantak az ötödik helyre, köszönhetően a paraguayiak bukásának és annak, hogy a már biztos zónagyőztes brazil alakulat komolyan vette az előző két Copa Américát megnyerő chileiek elleni hazai összecsapását, s 3-0-s győzelmével kiejtette a selejtezők előtt biztos befutónak tippelt gárdát.

S ott volt még az argentinok fellépése… Szempontjukból borzalmasan kezdődött a mérkőzés, miután Ibarra már az első percben vezetést szerzett az ecuadorianknak. Ám jött Messi, és pályafutása első, világbajnoki selejtezőn elért mesterhármasával kijuttatta az argentinokat a világbajnokságra. A mérkőzés végére ténnyé vált: 2017-ben, a vb-selejtezők utolsó évében kizárólag Lionel Mesi szerzett gólt az Albiceleste mezében ebben a sorozatban. Első találata 466 perces argentin gólcsendet tört meg, nem számítva Feltscher említett öngólját. Ő lett a dél-amerikai selejtezők második legeredményesebb játékosa, csupán Edinson Cavani ért el nála több gólt.

„Csak magunkat hibáztathatjuk amiatt, hogy mostanáig izgulnunk kellett – mondta Messi a mérkőzés után. – Nem volt könnyű lelkileg a mai meccs. Féltünk attól, hogy kiesünk. Nem is tudom, ki hogyan reagált volna arra, ha nem mehetünk a világbajnokságra. Argentínában megőrültek volna az emberek. Szóval, nem volt más út, nyerni kellett."

Argentína végül a harmadik helyen végzett a csoportban, ám a további kilenc együttes közül pusztán egy, a bolíviai szerzett nála kevesebb gólt.

XXI. VILÁGBAJNOKSÁG

A modern idők gólokban leggazdagabb vb-döntője

A franciák 2016-ban elbukták a hazai rendezésű Európa-bajnokság döntőjét, de két évvel később megnyerték az oroszországi világbajnokságot. Két, nem túl meggyőző győzelemmel kezdték a tornát, előbb az ausztrálokat (2-1, egy tizenegyesgóllal és egy öngóllal), majd a peruiakat (1-0, Kylian Mbappé találatával) verték meg. A harmadik meccsen már továbbjutóként játszottak, a dánok ellen. 1998-ban és 2002-ben is az északi ország csapata ellen zárták a „kékek" a csoportszakaszt, de ebből azért nem volt érdemes mély következtetést levonni, tekintve, hogy az első után a gárda a francia futball történetének legnagyobb sikerét, utóbbi után pedig legnagyobb bukását élte meg. Ezúttal 0-0 született, amely mindkét csapatnak jó volt, a franciák maradtak a csoport élén, a dánok pedig a csoport másik mérkőzésétől függetlenül biztosan továbbjutottak.

Talán nem is apró érdekesség, hogy a nyolcaddöntőben a dánok így a horvátokat kapták – ugyanis ha nyertek volna Deschamps csapata ellen, már akkor találkozik Nyizsnij Novgorodban egymással a későbbi két döntős, Franciaország és Horvátország.

A SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

Zagallo és Beckenbauer nyomában

DIDIER Claude DESCHAMPS 1968. október 15-én született Bayonneban. Szülővárosa csapatában (1976–1983), majd az FC Nantes (1983–1989), az Olympique Marseille (1989–1994), közben kölcsönjátékosként a Girondins Bordeaux (1990–1991), a Juventus FC (1994–1999), a Chelsea (1999–2000) és a Valencia (2000–2001) együttesében futballozott. Kétszeres francia bajnok (1989–1990, 1991–1992), háromszoros olasz bajnok (1994–1995, 1996–1997, 1997–1998), Olasz Kupa-győztes (1994–1995), angol FA-kupa-győztes (1999–2000), BL-győztes (1996), UEFA-kupa-győztes (1993), háromszoros BL-döntős (1997, 1998, 2001), európai Szuperkupa-győztes (1996), Világkupa-győztes (1996), Intertotó-kupa-győztes (1999). A francia válogatottban (1989–2000) 103 mérkőzésen 4 gólt szerzett, világbajnok (1998), Európa-bajnok (2000), elődöntős az 1996-os Eb-n, részt vett az 1992-es tornán is. Edzőként az AS Monaco (2001–2005), a Juventus (2006–2007), az Olympique Marseille (2009–2012) csapatát irányította, 2012 óta a francia válogatott szövetségi kapitánya. Francia bajnok (2009–2010), négyszeres francia Ligakupa-győztes (2002–2003, 2009–2010, 2010–2011, 2011–2012), BL-döntős (2004), Európa-bajnoki ezüstérmes (2016), világbajnok (2018). Didier Deschamps – Mario Zagallo és Franz Beckenbauer nyomába lépve – a harmadik olyan világbajnok futballista lett, aki szövetségi kapitányként is megnyerte a címet. A Császár után „Dédé" lett a második, aki játékosként csapatkapitánya volt válogatottjának, majd nyert szövetségi kapitányként is.

De nem így alakult, a franciáknak Lionel Messi és az argentin válogatott jutott, Kazanyban. A „kékek” azon a mérkőzésen játszottak a legjobban a tornán, hátrányból fordítva nyertek 4-3-ra. Mi több: az oroszországi világbajnokságon mindkét finalista az előzetesen esélyesnek kikiáltott argentinok ellen játszott a leglátványosabban és a leggólerősebben a döntőig vezető úton.

Messi és Agüero a fejét fogja – bajba kerültek az argentinok

A negyeddöntőben következett egy harmadik dél-amerikai gárda, az addig remekelő uruguayi együttes. A kapusok közötti különbség döntött, Hugo Lloris remekelt, Fernando Muslera hibázott. A franciák Raphaël Varane és Antoine Griezmann egy-egy góljával 2-0-ra nyertek, s így a 2006-os németországi torna óta először, de ha úgy tetszik, az Európában rendezett világbajnokságokat tekintve sorozatban harmadszor (1998, 2006, 2018) is bejutottak az elődöntőbe.

Sőt, akár az előző mondatban ki is cserélhetjük az elődöntő szót döntőre, mivel a „kékek” a legjobb négy között is győztek, mégpedig Szentpéterváron, a belgákat 1-0-ra legyűrve. Talán húzható némi párhuzam a 2010-es torna győztesének dél-afrikai elődöntője és e találkozó között: akkor is egy felettébb ritkán gólt szerző barcelonai középső védő (Carles Puyol) segítette ki a csapatát, meg 2018-ban is. Samuel Umtitinek ez volt az első gólja tétmérkőzésen a francia válogatottban. Ha már a korábbi hasonló eseteknél tartunk: emlékezetes, hogy 1998-ban, amikor a „kakasosok” az első világbajnoki címüket nyerték, a horvátok elleni

Látszik a csalódottság a német játékosok arcán a mexikóiak elleni kudarc után

elődöntőben egy védő, Liliam Thuram gondoskodott mindkét találatukról, aki korábban nem szerzett gólt a válogatottban.

1998-ban a horvátokkal az elődöntőben találkozott a francia legénység, húsz évvel később a finálében.

„Elképesztő mentális erőt mutattak, három hosszabbításos meccset nyertek meg. Emellett nagyszerű egyéniségekkel rendelkeznek, de csapatként is kiválóan működnek. Tiszteletre méltó, ahogy a fináléig meneteltek" – dicsérte a finálé előtt Hugo Lloris a horvátokat, akik az egyenes kieséses szakaszban tizenegyespárbajban ejtették ki a dánokat, majd az oroszokat is. Mindössze másodszor fordult elő a világbajnokságok történetében, hogy egy csapat két egymást követő mérkőzését is „szétlövésben" nyerje meg. (A korábbi egyetlen példa az argentinok két sikere 1990-ben.) Az elődöntőben tizenegy percen múlott, hogy a horvátoknak ne kelljen harmadszor is az „orosz rulettben" bízni: Mario Mandžukić a 109. percben szerezte meg a győztes góljukat az angolok ellen.

Cristiano Ronaldo ünnepelt a spanyolok ellen

Franciaország 270, Horvátország 360 percet töltött játékkal az egyenes kieséses szakaszban, utóbbi mintha egy mérkőzéssel többet játszott volna.

„Mi, akik ott voltunk az Európa-bajnokságon, kaptunk egy második esélyt, hogy boldoggá tegyük a nemzetet" – mondta a francia csapatkapitány, Hugo Lloris a döntő előtt. Sikerült nekik.

Mandžukić: öngól és gól a döntőben

A torna utolsó mérkőzése látványos csatát hozott, Mandžukić öngólját Ivan Perišić még kiegyenlítette, de Antoine Griezmann, tizenegyesből, közvetlenül a szünet előtt újra vezetést szerzett a „kékeknek". Korábban sem öngól, sem a VAR által megítélt tizenegyesből esett gól nem volt még vb-döntőben.

A mérkőzés és a világbajnoki cím sorsa a második félidőben dőlt el, Paul Pogba és Kylian Mbappé egy-egy góljával már négynél jártak a franciák. (Hatvan esztendővel korábban szerzett még Mbappénél is fiatalabb játékos gólt a világbajnoki döntőben. Bizonyos Pelé...) Ilyen sok gólt a győztes a finálében 1970, a brazilok az olaszok elleni 4:1-es diadala óta nem szerzett. Mandžukić még néhány perccel később szépített, ám csak a különbségen faragott. A franciák, húsz évvel a hazai rendezésű Mondial megnyerése után, ismét a labdarúgás világbajnokai lettek. Az egész tornán csupán kilenc percet játszottak hátrányban. 2002 óta első csapatként tudtak világbajnoki döntőt nyerni a rendes játékidőben.

Ez volt az első hatgólos vb-döntő 1966 óta, a moszkvai 90 percben annyi gól esett, mint az előző négy világbajnoki végjátékban összesen. Másképpen: csak a rendes játékidőket tekintve az 1990 óta 2018-ig játszott vb-döntőkben hét gól született, a Luzsnyikiban hat.

Antoine Griezmann, a finálé legjobbjának választott játékos büszke volt csapata minden tagjára, és úgy fogalmazott: „Ezért szeretjük Franciaországot. Mind különbözőek vagyunk,

de mind franciák egy egységes csapatban. És ezt gyönyörű látni" – válaszolta arra a kérdésre, hogy miként lehetett egységessé gyúrni egy olyan csapatot, amelyben nagyon sokan különböző, többnyire afrikai országokban születtek, s így más-más kultúrát hoztak otthonról.

A szakadó eső sem csorbította Antoine Griezmann, Paul Pogba és Kylian Mbappé örömét

A *Le Parisien* című lap a 19 éves Kylian Mbappét ünnepelte, aki a világbajnokság nagy felfedezettje. „Önmagában jelképe ennek a nagyon fiatal nemzeti válogatottnak, amely mérkőzésről mérkőzésre mutatott egyre nagyobb érettséget."

Szinte valamennyi francia lap hangsúlyozta, hogy a válogatott hosszú idő után nemzeti összefogást eredményezett, miközben a sokszínű francia társadalmat tükrözi. A világbajnoki keretbe benevezett 23 játékos közül tizennégyen afrikai származásúak, és ketten nem is Franciaországban születtek: Samuel Umtiti a kameruni Yaoundéban, Steve Mandanda pedig a kongói Kinshasában.

Ami a többi résztvevőt illeti, a legnagyobb meglepetést a német válogatott korai kiesése okozta. Azt megelőzően legutóbb 2002-ben, a francia csapat szerepelt ilyen rosszul címvédőként. Csalódást keltett a lengyelek gyenge teljesítménye is, összességében váratlan volt, hogy a nyolc csoportutolsóból három európai gárda lett.

Mindazonáltal az egyenes kieséses szakaszban pörögtek fel az események, a későbbi elődöntősök közül a horvát és az angol együttes is csak tizenegyesekkel lépett tovább. A rendező ország válogatottjától, az orosztól talán még legelszántabb hívei sem remélték a legjobb nyolc közé jutást, főleg, hogy a spanyolok „testén keresztül" jutott el oda. A remek belgák ellen a japánok nyerési esélyt szalasztottak el.

A francia válogatott először nyert világbajnoki címet külföldön. Társai Kimpembét próbáljál leteperni

A világbajnoki címet nyerő francia válogatott. Hátul, balról: Pogba, Umtiti, Hernandez, Varane, Giroud, Lloris. Elöl: Griezmann, Matuidi, Pavard, Kanté, Mbappé

A negyeddöntőben elbúcsúztak a brazilok, pedig a második félidő képe alapján rászolgáltak volna a győzelemre. Így ellenben, miután az argentinok a torna egyik legjobb meccsén már korábban elvéreztek a franciákkal szemben, négy európai csapat került az elődöntőbe. A „háromoroszlánosok" nagyon remélték, hogy túl tudják szárnyalni addigi legjobb idegenbeli vb-szereplésüket (1966-ban otthon nyertek), de végül éppen úgy negyedikek lettek, mint az 1990-es Mondialén.

Így is közülük került ki a torna gólkirálya, a hat gólig jutó Harry Kane. Mögötte öten is négy találatig jutottak: Romelu Lukaku, Antoine Griezmann, Kylian Mbappé, Cristiano Ronaldo és Gyenyisz Cserisev. Közülük Griezmann kapta az Ezüst-, Lukaku pedig a Bronzcipőt.

A torna legjobbjának járó Aranylabda Luka Modrićé lett, Eden Hazard-t és Antoine Griezmannt előzte meg. Az Aranykesztyűvel Thibaut Courtois-t jutalmazták, Kylian Mbappét ünnepelték a legjobb fiatal játékosként. A FIFA honlapján szavazók Benjamin Pavard az argentinoknak lőtt gólját választották a torna legszebbjének.

Ugyancsak a honlap felhasználói szavazták meg az Álomcsapatot: Courtois – Godín, Varane, Thiago Silva, Marcelo – Modrić, De Bruyne, Coutinho – Mbappé, Kane, Cristiano Ronaldo. A FIFA a statisztikai mutatók alapján is közölt egy másik Álomtizenegyet: Courtois – Granqvist, Varane, Thiago Silva, Mina – Modrić, Cserisev, Coutinho – Griezmann, Kane, Hazard.

XXI. világbajnokság (Oroszország, 2018. június 14.–július 15.)

Mérkőzések száma: 64. Gólok száma: 169 (2,64-es átlag)

Összneźőszám: 3 031 768 (47 371-es átlag)

A csoport: Oroszország–Szaúd-Arábia 5-0, Egyiptom–Uruguay 0-1, Oroszország–Egyiptom 3-1, Uruguay–Szaúd-Arábia 1-0, Uruguay–Oroszország 3-0, Szaúd-Arábia–Egyiptom 2-1. A csoport végeredménye: 1. Uruguay 9 pont, 2. Oroszország 6, 3. Szaúd-Arábia 3, 4. Egyiptom 0

B csoport: Marokkó–Irán 0-1, Portugália–Spanyolország 3-3, Portugália–Marokkó 1-0, Irán–Spanyolország 0-1, Irán–Portugália 1-1, Spanyolország0Marokkó 2-2. A csoport végeredménye: 1. Spanyolország 5 pont, 2. Portugália 5, 3. Irán 4, 4. Marokkó 1

C csoport: Franciaország–Ausztrália 2-1, Peru–Dánia 0-1, Dánia–Ausztrália 1-1, Franciaország–Peru 1-0, Dánia–Franciaország 0-0, Ausztrália–Peru 0-2. A csoport végeredménye: 1. Franciaország 7 pont, 2. Dánia 6, 3. Peru 3, 4. Ausztrália 1

D csoport: Argentína–Izland 1-1, Horvátország–Nigéria 2-0, Argentína–Horvátország 0-3, Nigéria–Izland 2-0, Nigéria–Argentína 1-2, Izland–Horvátország 1-2. A csoport végeredménye: 1. Horvátország 9 pont, 2. Argentína 4, 3. Nigéria 3, 4. Izland 1

E csoport: Costa Rica–Szerbia 0-1, Brazília–Svájc 1-1, Brazília–Costa Rica 2-0, Szerbia–Svájc 1-2, Szerbia–Brazília 0-2, Svájc–Costa Rica 2-2. A csoport végeredménye: 1. Brazília 7 pont, 2. Svájc 5 3. Szerbia 3, 4. Costa Rica 1

F csoport: Németország–Mexikó 0-1, Svédország–Dél-Korea 1.0, Dél-Korea–Mexikó 1-2, Németország–Svédország 2-1, Dél-Korea–Németország 2-0, Mexikó–Svédország 0-3. A csoport végeredménye: 1. Svédország 6 pont, 2. Mexikó 6, 3. Dél-Korea 3, 4. Németország 3

G csoport: Belgium–Panama 3-0, Tunézia–Anglia 1-2, Belgium–Tunézia 5-2, Anglia–Panama 6-1, Anglia–Belgium 0-1, Panama–Tunézia 1-2. A csoport végeredménye: 1. Belgium 9 pont, 2. Anglia 6, 3. Tunézia 3, 4. Panama 0

H csoport: Kolumbia–Japán 1-2, Lengyelország–Szenegál 1-2, Japán–Szenegál 2-2, Lengyelország–Kolumbia 0-3, Japán–Lengyelország 0-1, Szenegál–Kolumbia 0-1. A csoport végeredménye: 1. Kolumbia 6 pont, 2. Japán 4, 3. Szenegál 4. Lengyelország 3

Nyolcaddöntő. Uruguay–Portugália 2-1, Franciaország–Argentína 4-3, Brazília–Mexikó 2-0, Belgium–Japán 3-2, Oroszország–Spanyolország 1-1 (tizenegyesekkel: 4-3), Horvátország–Dánia 1-1 (t.: 3-2), Svédország–Svájc 1-0, Anglia–Kolumbia 1-1 (t.: 4-3)

Negyeddöntő: Franciaország–Uruguay 2-0, Belgium–Brazília 2-1, Horvátország–Oroszország 2-2 (t.: 4-3), Anglia–Svédország 2-0

Elődöntő: Franciaország–Belgium 1-0, Horvátország–Anglia 2-1, hosszabbításban

A 3. helyért: Belgium–Anglia 2-0

Döntő

Franciaország–Horvátország 4-2 (2-1)

Moszkva, Luzsnyiki Stadion, 78 011 néző. Jv.: Néstor Pitana (argentin)

Franciaország: Lloris – Pavard, Varane, Umtiti, L. Hernández – Pogba, Kanté (Nzonzi, 55.), Matuidi (Tolisso, 73.) – Mbappé, Griezmann, Giroud (Fekir, 81.)

Horvátország: Subašić – Vrsaljko, Lovren, Vida, Strinić (Pjaca, 81.) – Brozović – Rebić (Kramarić, 71.), Modrić, Rakitić, Perišić – Mandžukić

Gólszerzők: Mandžukić (18. – öngól), Perišić (28.), Griezmann (38., – 11-esből), Pogba (59.), Mbappé (65.), Mandžukić (69.)

A góllövőlista élcsoportja:

6 gólos: Harry Kane (angol), 4 gólos: Lukaku (belga), Griezmann (francia), Mbappé (francia), Cristiano Ronaldo (portugál), Cserisev (orosz)

A vb-döntőben szereplő francia játékosok

HUGO Hadrien Dominique LLORIS: 1986. december 26-án született Nizzában. Korábbi klubjai a CEDAC Cimiez (1993–1997), az OGC Nice (1997–2008) és az Olympique Lyonnais (2008–2012) voltak. 2012 óta a Tottenham Hotspur kapusa. Francia Kupa-győztes (2011–2012). A francia válogatottban 2008 óta 114 mérkőzésen védett. Világbajnok (2018), Eb-ezüstérmes (2016), vb-résztvevő (2010, 2014), Eb-szereplő (2012).

BENJAMIN Jacques Marcel PAVARD: 1996. március 28-án született Maubeuge-ben. Korábbi klubjai az US Jeumont (2002–2005), a Lille OSC (2005–2016) és a VfB Stuttgart (2016–2019) voltak. 2019 nyara óta a Bayern jobbhátvédje. Német bajnok (2019–2020), a német DFB-kupa győztese (2019–2020), a BL-győztes (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A francia válogatottban 2017 óta 27 mérkőzésen 1 gólt szerzett. 2018 világbajnoka.

SAMUEL Yves Um Titi (UMTITI): 1993. november 14-én született a kameruni Yaoundéban. Korábbi klubjai a Menival (1998–2002) és az Olympique Lyonnais (2002–2016) voltak, 2016 óta az FC Barcelona játékosa. Francia Kupa-győztes (2011–2012), kétszeres spanyol bajnok (2017–2018, 2018–2019), kétszeres spanyol Király Kupa-győztes (2016–2017, 2017–2018). A francia válogatottban 2016 óta 29 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Világbajnok (2018), Európa-bajnoki ezüstérmes (2016).

LUCAS François Bernard HERNÁNDEZ: 1996. február 14-én született Marseille-ben. Korábbi klubjai a Rayo Majadahonda (2005–2007) és az Atlético Madrid (2007–2019) voltak, 2019 óta a Bayern München balhátvédje. Német bajnok (2019–2020), a német DFB-kupa győztese (2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), Európa-liga-győztes (2018), kétszeres UEFA Szuperkupa-győztes (2018). A francia válogatottban 2018 óta 17 mérkőzésen szerepelt. Világbajnok (2018).

PAUL Labile POGBA: 1993. március 15-én született a Párizshoz közeli Lagny-sur-Marne-ban. Korábbi klubjai a Roissy-en-Brie (1999–2006), a Torcy (2006–2007), a Le Havre (2007–2009), a Manchester United (2009–2012) és a Juventus FC (2012–2016) voltak, 2016 óta ismét a Manchester United középpályása. Négyszeres olasz bajnok (2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), kétszeres Olasz Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016), angol Ligakupa-győztes (2016–2017), Európa-liga-győztes (2017). A francia válogatottban 2013 óta 69 mérkőzésen 10 gólt szerzett. Világbajnok (2018), Eb-döntős (2016), vb-résztvevő (2014).

N'GOLO KANTÉ: 1991. március 29-én született Párizsban. Korábbi klubjai a JS Suresnes (1999–2010), a Boulogne (2010–2013), a Caen (2013–2015) és a Leicester City (2015–2016) voltak, 2016 óta a Chelsea FC középpályása. Kétszeres angol bajnok (2015–2016, 2016–2017), angol FA-kupa-győztes (2017–2018), Európa-liga-győztes (2019). A francia válogatottban 2016 óta 39 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Világbajnok (2018), Európa-bajnoki ezüstérmes (2016).

KYLIAN MBAPPÉ Lottin: 1998. december 20-án született Párizsban. Korábbi klubjai az AS Bondy (2004–2013) és az AS Monaco (2013–2017) voltak, 2017 óta a Paris Saint-Germainben játszik. Négyszeres francia bajnok (2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), kétszeres Francia Kupa-győztes (2017–2018, 2019–2020), kétszeres francia Ligakupa-győztes (2017–2018, 2019–2020). A francia válogatottban 2017 óta 34 mérkőzésen 13 gólt szerzett, világbajnok (2018).

BLAISE MATUIDI: 1987. április 9-én született Toulouse-ban. Korábbi klubjai az US Fontenay-sous-Bois (1993–1998), a CO Vincennois (1998–2001), az INF Clairefontaine (2000–2003), a Créteil (2001–2004), a Troyes (2004–2007), a Saint-Étienne (2007–2011), a Paris Saint-Germain (2011–2017) és a Juventus FC (2017–2020) voltak, 2020 nyara óta az Inter Miami középpályása. Négyszeres francia bajnok (2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), háromszoros Francia Kupa-győztes (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), négyszeres francia Ligakupa-győztes (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), háromszoros olasz bajnok (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), Olasz Kupa-győztes (2017–2018). A francia válogatottban 2010 óta 82 mérkőzésen 9 gólt szerzett, világbajnok (2018), Európa-bajnoki ezüstérmes (2016), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2012).

ANTOINE GRIEZMANN: 1991. március 21-én született Mâconban. Korábbi klubjai a Mâcon (1997–1999), a Mâconnais (1999–2005), a Real Sociedad (2005–2014) és az Atlético Madrid (2014–2019) voltak, 2019 óta az FC Barcelona csatára. Európa-liga-győztes (2018), UEFA Szuperkupa-győztes (2018). A francia válogatottban 2014 óta 78 mérkőzésen 30 gólt szerzett. Világbajnok (2018), Európa-bajnoki ezüstérmes (2016), vb-résztvevő (2014).

OLIVIER Jonathan GIROUD: 1986. szeptember 30-án született Chambéryben. Korábbi klubjai a Froges (1992–1999), a Grenoble (1999–2008), közben kölcsönjátékosként az Istres (2007–2008), a Tours (2008–2010), a Montpellier (2010–2012), közben kölcsönjátékosként újra a Tours (2010), végül az Arsenal FC (2012–2018) voltak. 2018 óta a Chelsea FC csatára. Francia bajnok (2011–2012), négyszeres angol FA-kupa-győztes (2013–2014, 2014–2015, 2016–2017, 2017–2018), Európa-liga-győztes (2019). A francia válogatottban 2011 óta 97 mérkőzésen 39 gólt szerzett. Világbajnok (2018), Eb-ezüstérmes (2016), vb-résztvevő (2014), Eb-szereplő (2012).

CORENTIN TOLISSO: 1994. augusztus 3-án született Tarareában. Korábbi klubjai a Stade Amplepuisien (2000–2004), az FC Pays de l'Arbresle (2004–2007) és az Olympique Lyonnais (2007–2017) voltak. 2017 óta a Bayern München középpályása. Háromszoros német bajnok (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), a német DFB-kupa kétszeres győztese (2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020). A francia válogatottban 2017 óta 21 mérkőzésen 1 gólt szerzett, 2018 világbajnoka.

NABIL FEKIR: 1993. július 18-án született Lyonban. Korábbi klubjai az AC Villeurbanne (2000–2001), az FC Vaulx-en-Velin (2001–2003), az SC Cailuire (2003–2005), az Olympique Lyonnais (2005–2007), ismét az FC Vaulx-en-Velin (2007–2010), a Saint-Priest (2010–2011) és újra az Olympique Lyonnais (2011–2019) voltak. 2019 óta a Real Betis csatára. A francia válogatottban 2015 óta 24 mérkőzésen két gólt szerzett. Világbajnok (2018).

(RAPHAËL VARANE-T a 2013–2014-es, STEVEN NZONZIT a 2015–2016-os évnél már bemutattuk. Játszott még a tornán: OUSMANE DEMBÉLÉ, PRESNEL KIMPEMBE, THOMAS LEMAR, STEVE MANDANDA, BENJAMIN MENDY, DJIBRIL SIDIBÉ, FLORIAN THAUVIN. Nem játszó tartalék volt: ADIL RAMI és a harmadik számú kapus, ALPHONSE AREOLA.)

Az Urawa Red Diamonds. Az Ázsiai Bajnokok Ligájának győztese

A Corinthians. Hátul, balról (csak a játékosok): Guilherme Arana, Pedro Henrique, Pablo, Jô, Camacho, Kazim-Kazim, Marciel, Léo Santos, Danilo, Caíque França, Filipe, Cássio. Elöl: Romero, Gábriel, Rodriguinho, Fágner, Giovanni Augusto, Clayson, Fellipe Bastos, Maycon, Marquinhos Gabriel, Léo Principe, Jadson

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: Giménez, Oblak, Gabi, Hernandez, Partey, Diego Costa, Godín. Elöl: Griezmann, Vitolo, Koke, Saúl Ñíguez

A Real Madrid. Hátul, balról: Keylor Navas, Sergio Ramos, Kroos, Varane, Benzema, Cristiano Ronaldo. Elöl: Marcelo, Isco, Daniel Carvajal, Casemiro, Modrić

A Grêmio FBPA. Hátul, balról: Michel, Bruno Grassi, Beto da Silva, Rafael Thyere, Cicero, Paulo Victor, Pedro Geromel, Bressan, Jailson, Marcelo Grohe. Elöl: Cristian, Éverton, Jael, Leonardo Moura, Luan, Edílson, Arthur, Fernandinho, Lucas Barrios, Bruno Cortez, Ramiro

A Wydad Casablanca. Balról: Unajem, Doa, Haddad, Atusi, Gaddarine, Laarubi, Rabeh, Szaidi, Nusszir, Bensarki, Nakas

AZ ÉV DIPLOMÁCIAI SIKERE

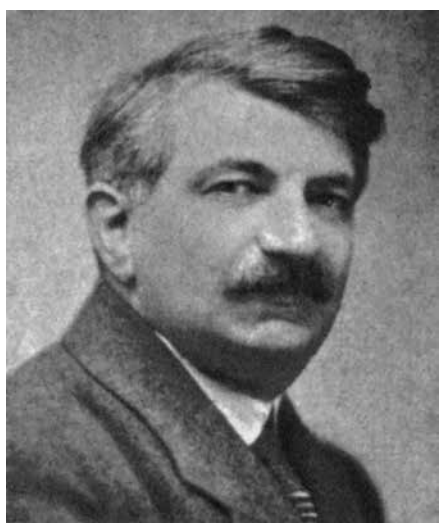
Csányi Sándor a FIFA alelnöke lett

Nem túlzás állítani, hogy – amióta Kassai Viktor vb-elődöntőt, BL-döntőt és olimpiai döntőt vezetett stábjával – a magyar labdarúgás legnagyobb nemzetközi sikerei Csányi Sándor nevéhez fűződnek. Az MLSZ elnöke előbb 2017-ben bekerült a FIFA tanácsába, majd a világszervezet és az Európai Labdarúgó-szövetség, az UEFA alelnöke is lett.

Huszonhárom év után lett ismét képviselete labdarúgásunknak a világszövetség döntéshozó testületében, amikor 2017 áprilisában az OTP elnök-vezérigazgatóját – akkor már az UEFA végrehajtó bizottságának tagját – beválasztották a FIFA legfelsőbb szervezetébe, a tanácsba.

Akkoriban a Magyar Távirati Iroda így foglalta össze a FIFA-tanács lényegét, fő tevékenységi köreit: „A FIFA 2016-os konferenciáján a reformprogram részeként jelentette be, hogy megszűnik a végrehajtó bizottság, amelynek helyét a korlátozott döntéshozó jogkörrel rendelkező FIFA-tanács veszi át. A 37 főből álló új testület napi rendszerességgel segíti az általános titkárság munkáját, és egyeztet azzal a szintén új – kormányzóbizottság nevű – testülettel, amelynek legtöbb tagja

FISCHER MÓR (1875. december 15. – Budapest, 1945. november 8.) a harmincas évek elejétől a „magyar futball külügyminisztere” becenevet kapta a sajtóban. Gépészmérnöki diplomát szerzett, a Magyar Államvasutak szolgálatában állt hosszú évtizedeken keresztül, de életét meghatározta futballszeretete. A Törekvés klubvezetőjeként vált ismertté a magyar labdarúgásban, de már az első világháború előtt az MLSZ alelnöke lett. A nyolc nyelven beszélő sportvezető 1923 és 1927 között a FIFA ellenőreként tevékenykedett, majd nemzetközi karrierjének csúcsán, 1927 után a világszövetség alelnöke is volt. E tisztségében nagyon sokat tett az első labdarúgó-világbajnokság kiírásáért, majd azért, hogy ha már az elsőre, Uruguayba nem ment el a magyar csapat, az európai rendezésűeken részt vegyen.

nem a labdarúgás világából kerül ki. A tanács a felelőse a FIFA teljes stratégiai vezetésének, míg az úgynevezett általános titkárság felügyeli a működési és üzleti tevékenységeket, amelyek a stratégia hatékony végrehajtásához szükségesek."

Csányi Sándor nyilvánvalóan jó esélyekkel pályázott, s ezt nemcsak eddigi munkájára alapozva vélhette bárki, hanem mert a szigorú feltételek miatt nem volt túljelentkezés. A küldöttek végül egyhangúlag választották meg négyéves időtartamra a magyar elnököt, ciprusi kollégáját, Kosztakisz Kucokumniszt, valamint a montenegrói szövetség első emberét, a korábbi világklasszis futballistát, Dejan Szavicsevicset. Két évre kapott megbízást a lemondani kényszerült német Wolfgang Niersbach helyén honfitársa, Reinhard Grindel. Az újonnan megválasztottakat a FIFA május végi, bahreini kongresszusán iktatták be. „Mindig is kiemelt hangsúlyt fektettem a nem professzionális labdarúgás, vagyis a Grassroots-programok támogatására, a női és az utánpótlásfutball erősítésére, a futsal népszerűsítésére. Bízom benne, hogy a FIFA-tanácsban betöltött tagság segíteni fog abban, hogy mind szakmailag, mind pénzügyileg még nagyobb támogatást kapjanak ezek a területek. Emellett nemzetközi szinten is képviselni szeretném a magyar labdarúgásban már megvalósított törekvéseinket, amelyek a fiatal játékosok szerepeltetését, előtérbe helyezését célozzák, akár a külföldi játékosok háttérbe szorításával " – mondta Csányi Sándor a megválasztása után a szövetség honlapjának, az *mlsz.hu*-nak.

Büszkeséggel idéztük fel akkor, hogy a FIFA 1904 óta íródó történetében Csányi Sándor a negyedik magyar, aki ilyen magas pozíciót betölthet. Elődei közül Fischer Mór a világszövetség alelnöke, Barcs Sándor az UEFA megbízott elnöke, a FIFA alelnöke, Szepesi György pedig – aki 1994-ben az Egyesült Államokban köszönt le a tisztségéről – a végrehajtó bizottság tagja volt.

BARCS SÁNDOR (Szeged, 1912. november 10. – Budapest, 2010. január 7.) sportvezetői pályája 1945 után kezdődött, 32 évesen a Legfelső Ötös Sporttanács tagja lett. Egyéb megbízatásai mellett 1948 és 1950 között az MLSZ alelnöke, majd az „aranykorban" (1950–1963) elnöke is volt. Nemzetközi sportvezetői karrierje 1962-ben kezdődött, az UEFA végrehajtó bizottságának tagja lett, majd 1972-ben még előrébb lépett. Hivatalos megbízatást kapott, hogy a Gustav Wiederkehr halálával megüresedett elnöki tisztet a következő választásig ügyvezető elnökként betöltse. Ezzel Barcs automatikusan tagja lett az 1974-es világbajnokság szervezőbizottságának is, sőt a FIFA alelnöke is lett. Barcs 1973 márciusáig vezette az UEFA-t, aztán az éppen római kongresszuson 21:7-re „kikapott" az olasz Artemio Franchitól.

Nem egészen egy évvel később, 2018 februárjában, az UEFA pozsonyi kongresszusán az MLSZ elnökét a FIFA alelnökévé is megválasztották.

A korrupció gyanúja miatt letartóztatott spanyol Ángel María Villar posztjára az UEFA tagsága tehetett javaslatot, és az ötvenöt tagállam egyhangúlag Csányi Sándort kérte fel. A jelölés után a FIFA jogosultsági eljárást indított, amely mindent rendben lévőnek talált Csányi személyét illetően, így a nemzetközi szövetség következő nyári, moszkvai kongresszusán hivatalosan is kinevezték alelnöknek. „Fontos, hogy a tendencia – amely szerint a nagyok még nagyobbá válhatnak, a kisebbek pedig aránytalanul lemaradnak klub- és válogatott szinten is – megforduljon. Ezért is dolgozni fogok” – mondta akkor Csányi Sándor, kijelölve tevékenysége egyik fő irányvonalát. Akkoriban már egyébként az UEFA végrehajtó bizottsági és a FIFA-tanács tagsága mellett ő vezette az UEFA nemzeti válogatottak versenyeztetési bizottságát, és tagja volt – természetesen – az UEFA pénzügyi bizottságának is.

Újabb sportdiplomáciai sikert hozott aztán 2019 februárja, amikor Rómában Csányi Sándort megválasztották az UEFA alelnökének, és megerősítették a 2019–2023-as periódusra a FIFA egyik alelnökeként.

Az MLSZ honlapja akkoriban kiemelte: korábban sosem fordult elő, hogy magyar sportdiplomata egyszerre töltött be két ilyen magas rangú nemzetközi tisztséget, mint a FIFA és az UEFA alelnöki posztja.

„A magyar labdarúgás fejlődését ismerték el azzal az európai sportvezetők, hogy e két tisztségre második alkalommal is megszavaztak” – mondta el a döntést követően Csányi Sándor. „A bizalom egyben azt is jelenti, hogy díjazták az elmúlt évek nemzetközi munkáját.”

SZEPESI GYÖRGY (Budapest, 1922. február 5. – Budapest, 2018. július 25.) 1945-től közvetítette – sok minden más mellett – a labdarúgó-válogatott mérkőzéseit, az ötvenes években az Aranycsapat 12. játékosának nevezték, neve egybeforrt a legendás tizenegyével. Sportvezetői pályája során 1978 és 1986 között az MLSZ elnökeként szolgálta a magyar labdarúgást. 1982-ben, a spanyolországi Mundial alatti napokban a FIFA végrehajtó bizottságának tagja lett. Egészen az Egyesült Államokban rendezett világbajnokság idején zajlott kongresszusig a végrehajtó bizottság tagja maradt, majd tiszteletbeli FIFA-tag lett. Kilencvenedik születésnapja évében, a FIFA 2012-es budapesti kongresszusán megkapta a szervezet legrangosabb kitüntetését, az érdemrendet.

Cristiano Ronaldo – Messi 5-5

Cristiano Ronaldo ötödször is megkapta a *France Football* Aranylabdáját, s ezzel beérte az addigi csúcstartót, Lionel Messit. A Real Madrid sikereinek tulajdoníthatóan kettejük különcsatáját ismét a portugál szupersztár uralta. Ahogyan egy évvel korábban, 2017-ben is nagy hasonlóságot mutatott a francia hetilap és a FIFA szavazásának élcsoportja, ezúttal ugyanaz a hat játékos végzett mindkettőn az élcsoportban, egyetlen helycserével. A világszövetség ankétján nagyon népszerűek voltak a Real Madrid futballistái, öten is bekerültek az első nyolcba. A FIFA először adta át az Év kapusának járó díjat, Gianluigi Buffon győzött, Manuel Neuert és Keylor Navast megelőzve.

France Football Aranylabda, 2017

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 946 pont, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 670, 3. Neymar (brazil, Barcelona, Paris SG) 361, 4. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) 221, 5. Luka Modrić (horvát, Real Madrid) 84, 6, Sergio Ramos (spanyol, Real Madrid) 71, 7. Kylian Mbappé (francia, AS Monaco, Paris SG) 48, 8. N'Golo Kanté (francia, Chelsea FC) 47, 9. Robert Lewandowski (lengyel, Bayern München) 45, 10. Harry Kane (angol, Tottenham Hotspur) 36. (Az első tíz helyezett.)

FIFA The Best Gala, 2017

1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 43,16 százalék, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 19,25, 3. Neymar (brazil, Barcelona, Paris SG) 6.97, 4. Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC) 6,82, 5. Sergio Ramos (spanyol, Real Madrid) 3,34, 6. Luka Modrić (horvát, Real Madrid) 3,33, 7. Toni Kroos (német, Real Madrid) 2,70, 8. Marcelo (brazil, Real Madrid), 9. N'Golo Kanté (francia, Chelsea FC) 1,35, 10. Luís Suárez (uruguayi, FC Barcelona) 1,19. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Év kapusa: Gianluigi Buffon (olasz, Juventus FC). Év férfi edzője: Zinédine Zidane (francia, Real Madrid). Az Év női játékosa: Lieke Martens (holland, FC Rosengård, Barcelona). Az Év női edzője: Sarina Wiegman (holland, holland válogatott). FIFA Fair Play-díj: Francis Koné (togói). FIFA Szurkolói díj: a Celtic szurkolói. Puskás-díj: Olivier Giroud (francia, Arsenal). A FIFA Pro Év tizenegye: Buffon – Daniel Alves, Bonucci, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Iniesta, Kroos – Messi, Cristiano Ronaldo, Neymar

Bajnokok, kupagyőztesek

2017–2018

EURÓPA

APOEL

Viktoria Plzeň

FK Sūduva

FC Sheriff

FK Szutjeszka

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	FK Skënderbeu	FK Skënderbeu
Andorra	FC Santa Coloma	FC Santa Coloma
Anglia	Manchester City	Arsenal FC
Ausztria	RB Salzburg	Sturm Graz
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Keshla FK
Belgium	FC Bruges	Standard Liège
Bosznia-Hercegovina	HŠK Zrinjski	Željezničar Sarajevo
Bulgária	Ludogorec	Szlavia Szófia
Ciprus	APOEL	AEK Larnaca
Csehország	Viktoria Plzeň	Slavia Praha
Dánia	Midtjylland	Brøndby
Észak-Írország	Crusaders	Coleraine
Észtország	Flora Tallinn	Levadia Tallinn
Fehéroroszország	BATE Boriszov	Dinamo Breszt
Feröer-szigetek*	Víkingur	NSÍ Runavík
Finnország*	Helsingin JK	FC Inter
Franciaország	Paris Saint-Germain	Paris Saint-Germain
Gibraltár	Lincoln Red Imps	Europa FC
Görögország	AEK Athén	PAOK
Grúzia	Torpedo Kutaiszi	Csihura Szancshere
Hollandia	PSV	Feyenoord
Horvátország	Dinamo Zagreb	Dinamo Zagreb
Írország*	Cork City	Cork City
Izland*	Valur Reykjavík	ÍBV
Izrael	Hapoel Beer Sheva	Hapoel Haifa
Kazahsztán	FK Asztana	FK Kajrat
Koszovó	Drita	FC Prishtina
Lengyelország	Legia Warszawa	Legia Warszawa
Lettország*	Spartaks Jūrmala	FK Liepāja
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Sūduva	FC Stumbras
Luxemburg	F91 Dudelange	Racing-Union
Macedónia	KF Shkëndija	KF Shkëndija
Málta	Valletta FC	Valletta FC
Moldova	FC Sheriff	Milsami Orhei
Montenegró	FK Szutjeszka	Mladoszt Podgorica
Németország	Bayern München	Eintracht Frankfurt
Norvégia*	Rosenborg BK	Lillestrøm SK
Olaszország	Juventus	Juventus
Oroszország	Lokomotiv Moszkva	Toszno
Örményország	Alashkert	Gandzaszar Kapan

KÜLÖNLEGESSÉG

Áldás vagy átok: bevezették a VAR-t

Fontos újítást jelentett a világ labdarúgásában a VAR, a Video Assistant Referee, leggyakrabban használt magyar nevén a videobíró. A 2017-es, oroszországi Konföderációs Kupán már tesztelték – az jelentette a premiert a válogatottak számára rendezett tornán. (Az igazi premiert a nemzetközi porondon a 2016-os klubvilágbajnokság jelentette, Kassai Viktor használta először.)

A FIFA elégedett volt a tapasztalatokkal, ezért azt tervezte, hogy az oroszországi világbajnokságon is beveti. Fontos áttörést jelentett a nemzetközi labdarúgás szabályalkotó bizottságának 2018. márciusi döntése. Az IFAB egyhangúlag igent mondott a videobírós technológia (VAR) használatára, ezzel elhárult a legnagyobb akadály az elől, hogy a játékvezetők munkáját segítő rendszert már

Celtic FC

Spartak Trnava

DÉL-AMERIKA

Bolivar

Emelec

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Real Madrid

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

Portugália	FC Porto	Desportivo das Aves
Románia	CFR Cluj	Universitatea Craiova
San Marino	La Fiorita	La Fiorita
Skócia	Celtic FC	Celtic FC
Spanyolország	FC Barcelona	FC Barcelona
Svájc	Young Boys	FC Zürich
Svédország*	Malmö FF	Djurgården
Szerbia	Crvena zvezda	FK Partizan
Szlovákia	Spartak Trnava	ŠK Slovan Bratislava
Szlovénia	Olimpija Ljubljana	Olimpija Ljubljana
Törökország	Galatasaray	Akhisarspor
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	Connah'sQuay Nomads
Argentína	Boca Juniors	
Brazília*	Corinthians	
Rio de Janeiro	Botafogo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	Cruzeiro	
Rio Grande do Sul	Grêmio	
Bolívia	Bolivar (Clausura)	
Chile	Colo-Colo	
Ecuador*	Emelec	
Kolumbia*	Millonarios (Finalización)	
	Deportes Tolima (Apertura)	
Paraguay	Cerro Porteño (Clausura)	
	Olimpia (Apertura)	
Peru*	Alianza Lima	
Uruguay*	Peñarol	
Venezuela*	Monagas	
Egyesült Államok	Toronto FC (MLS)	Sporting Kansas City
Mexikó	UANL (Apertura)	
	Santos Laguna (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Real Madrid	
Európa-liga	Atlético Madrid	
Európai Szuperkupa	Real Madrid	
Libertadores Kupa	Grêmio FBPA	
Afrikai Bajn.Kupája*	Wydad Casablanca	
Ázsiai Bajn. Kupája	Urawa Red Diamonds	
Klubvilágbajnokság*	Real Madrid	
Világbajnok	Franciaország	

* naptári éves lebonyolítási rend

a nyári, oroszországi világbajnokságon alkalmazzák. Biztosra vehető volt, hogy a FIFA vezérkara néhány nappal később, kolumbiai találkozóján végleg kimondja az igent.

A topligák közül kettőben, az olasz Serie A-ban és a német Bundesliga 1-ben már a 2017–2018-as idényben bevezették. A La Ligában a 2018–2019-es szezon, a Premier League-ben a 2019–2020-as jelentette az „újoncévet". A legfontosabb nemzetközi klubkupasorozatban, a Bajnokok Ligájában először a 2019-es tavaszi, egyenes kieséses szakaszban alkalmazták, alapvetően sikerrel, de elsősorban a kezezés megítélését jelentő, következetesnek nehezen minősíthető döntéseket tekintve vitákkal övezve. Ugyancsak érte és éri a rendszert azóta is bírálat, hogy túl sok időt vesz igénybe a használata, vagy hogy adott esetben a szabálytalanság pillanatától kezdve nagyon messzire juthat egy akció, mire „visszanézik" a jelenetet.

Guardiola legkeményebb bajnoki címe

- ***A Bayern félévnyi előnyt adott a Dortmundnak***
- ***Tartott a Juventus és a PSG nagy sorozata is***
- ***A Kínából hazatérő Scolari bajnok lett a Palmeirasszal***

Óriási versenyfutást hozott a címvédő Manchester City és a Liverpool FC küzdelme a Premier League trófeájáért. Decemberben úgy tűnt, megtörhet a „vörösök" rossz sorozata, s 1990 óta először megszerezhetik a bajnoki címet. A 20. forduló után Jürgen Klopp együttese veretlenül, hétpontos előnnyel vezette a tabellát a legnagyobb riválisával szemben. Ám január 3-án, a két csapat manchesteri rangadóján a City 2-1-re nyerni tudott. Nagyon sokan értékelték utólag úgy a helyzetet, hogy ez bizonyos fokig „bajnoki döntő" volt abban az értelemben, hogy Pep Guardiola legénysége kizárólag győzelemmel maradhatott versenyben.

A Liverpool az idény hátralévő részében egyetlen vereséget sem szenvedett, sőt mindössze négy mérkőzését nem tudta megnyerni. Ez minden más esetben elég lett volna a bajnoki címhez – ám a Manchester City is remekelt. Idénybeli utolsó 19 mérkőzéséből tizennyolcat megnyert (csak január 19-én, a Newcastle Unitedtól szenvedett vereséget), így egyetlen pontnyi előnnyel, de begyűjtötte a bajnoki aranyat.

Ünnepel a Manchester City: a klub történetében először sikerült a címvédés az angol élvonalban

Az égszínkék mezesek névsora: Ederson (38) kapus, Aymeric Laporte (35/3), Kyle Walker (33/1), John Stones (24), Nicolás Otamendi (18), Vincent Kompany (17/1), Danilo (11/1), Fabian Delph (11), Benjamin Mendy (10) védők, Bernardo Silva (36/7), David Silva (33/6), Leroy Sané (31/10), İlkay Gündoğan (31/6), Fernandinho (29/1), Rijad Mahrez (27/7), Kevin De Bruyne (19/2), Olekszandr Zincsenko (14), Phil Foden (13/1) középpályások, Raheem Sterling (34/17), Sergio Agüero (33/21), **Gabriel Jesu**s (29/7) csatárok.

Jürgen Klopp, a Liverpool menedzsere, amikor gratulált a Citynek, azt mondta: „Két idény alatt 198 pontot szereztek, nem rossz". Annyira nem, hogy a Premier League történetének legmagasabb (2017–2018: 100) és második legmagasabb (2018–2019: 98) pontszámát érte el Pep Guardiola a tanítványaival. Mégis, micsoda különbség volt a két szezon között! Az elsőnél a City féltávnál, a 19. forduló után már tizenhárom ponttal vezetett a második helyen álló Manchester United előtt, a bajnokság első felében összesen két (!) pontot hullajtott el. Tavasszal további tizennégyet, ellenben az is belefért, rekordpontszámmal lett bajnok, 19 pontot verve az ezüstérmes városi riválisra. A Liverpool 75 pontot gyűjtve negyedik lett, 84-38-as gólkülönbséggel.

A 2018–2019-es idényre Jürgen Klopp rengeteg pénzt elköltve alaposan megerősítette a védelmét, s miközben a Szalah, Firmino, Mané trió vezérletével a csapat több gólt szerzett, mint egy évvel korábban (89), tizenhattal kevesebbet kapott. Huszonkét pontot javított az előző idénybeli teljesítményén. Mégsem lett bajnok. Pedig olyan magas pontszámmal zárt, mint második helyezett még soha korábban az angol élvonalban.

Az Év játékosa **Virgil van Dijk**, a legjobb kapus Alisson Becker, a gólkirály holtversenyben Mohamed Szalah, Sadio Mané és az arsenalos Pierre-Emerick Aubameyang lett, tehát az egyéni címek többségét a liverpooliak nyerték, mégis a Cityt koronázták bajnokká. (Visszautalva a gólkirályokra: példátlan az európai futball történetében, hogy egy topbajnokság élén három, afrikai válogatott futballista végezzen.)

Ildomos megjegyezni: a Manchester City egyáltalán nem érdemtelenül lett bajnok. *Dion Dublin*, a *BBC* egyik elemzője, korábbi angol válogatott csatár úgy vélte, hogy a Manchester City a Premier League történetének talán legerősebb csapata, a Liverpool pedig nagyon szoros második.

„Ez volt az eddigi legkeményebb bajnoki címem" – mondta Pep Guardiola, s aligha téved. Végtére is: a Premier League története legnagyobb szezonját zárta. Egy ilyen bajnoki csatával – s négy európai kupadöntős csapattal. A katalán mester az első edző lett, aki Spanyolországban,

Németországban és Angliában is meg tudta védeni a bajnoki címét, mint ahogyan elsőként mondhatja el magáról, hogy ebben a három országban egyaránt tudott duplázni, azaz ugyanabban az idényben bajnok és kupagyőztes lenni. Csapata egyébként 6-0-ra nyerte meg a Watford elleni FA-kupa-döntőt a Wembley-ben.

Ellentmondásos idényt zárt a története 26. bajnoki címét megnyerő FC Barcelona. Ernesto Valverde edző második évada nem sikerült olyan kiválóan, mint az első, az akkori 93 ponttal szemben „csak" 87-et gyűjtött a gárda, s nem tudta elhódítani az országos kupát, miután a döntőben 2-1-re kikapott a Valenciától.

Mindazonáltal a címvédés magabiztosnak volt mondható, hiszen a katalánok már a 35. fordulóban, a Levante 1-0-ás legyőzésével bebiztosították aranyérmüket, a mecscset egyébként a csereként beálló **Lionel Messi** gólja döntötte el. A Barça a harmadik fordulóban állt a tabella élére, és két rövid megszakítástól eltekintve – a 8. és 13. kör után a Sevilla szorította le a második helyre – mindvégig vezetett. Amúgy az előző másfél évtizedet tekintve „kétharmados többségben" volt a Barcelona: tizenöt idény alatt tíz aranyérmet szerzett, míg a Real Madridnak négy, az Atlético Madridnak egy bajnoki elsőség jutott.

A 2018–2019-es bajnokcsapat névsora: **Marc-André ter Stegen** (35), Jasper Cillessen (3) kapusok, Jordi Alba (36/2), Gerard Piqué (35/4), Sergi Roberto (29), Nélson Semedo (26/1), Clément Lenglet (23/1), Samuel Umtiti (14), Thomas Vermaelen (9), Moussa Wagué (3), Jeison Murillo (2), Jean-Clair Todibo (2) védők, Sergio Busquets (35), Philippe Coutinho (34/5), Ivan Rakitić (34/3), Arturo Vidal (33/3), Arthur (27), Carles Aleñá (17/2), Rafinha (5), Kevin-Prince Boateng (3), Àlex Collado (1), Riqui Puig (1) középpályások, Lionel Messi (34/36), Luís Suárez (33/21), Ousmane Dembélé (29/8), Malcom (15/1), Carles Perez (1), Abel Ruiz (1) csatárok.

A Barça mégis kritikák özönét kapva zárta az idényt, mivel a BL-elődöntőben a hazai 3-0-s siker után 4-0-ra kikapott az Anfield Roadon, s ez felszínre hozta a csapat minden baját. A klub hívei szívesen hangoztatták, hogy övék a világ legszebben játszó tizenegye (még annak ellenére is, hogy a játék az évtized végéhez közeledve már korántsem volt annyira látványos, mint Iniesta, Xavi vagy éppen Neymar időszakában, s főleg nem, mint a két említett spanyol sztár által is uralt Guardiola-érában), s hogy övék a világ legjobb játékosa. A Barcelonával kevéssé rokonszenvezők ugyan elismerték Lionel Messit, ám ugyanakkor úgy vélték, az argentin csillag nélkül ez csak egy minden évben a BL-indulásért nagy harcot vívó, a Valencia, a Sevilla szintjén lévő csapat lenne. Következésképpen: ha Messinek éppen nem ment a játék egy-egy találkozón, a csapat csődöt mondott. S ezért volt „veszélyesebb" terep az egyenes kieséses rendszerű kupasorozat a katalánok számára, mint a 38 fordulóból álló bajnokság, ahol bőven lehetett javítani.

A Bayern folytatta nagy sorozatát a Bundesligában. Nem ment könnyen! 2018 nyarán az Eintracht Frankfurttól érkező Niko Kovač vette át a csapatot, s egészen a 25. fordulóig úgy tűnt, nem tudja megismételni elődei sikerét. Az ősz derekán, a 12. forduló után csupán az ötödik helyen szerénykedett a gárda, amely egyébként, szinte példátlan módon, egyetlen eurót sem költött az idény előtt. Ingyen szerezte meg Leon Goretzkát a Schalkétól, s rajta kívül két játékosa, Serge Gnabry és Renato Sanches kölcsönadásból való visszatérése jelentette az „erősítést".

A Borussia Dortmund nagyon erős riválisnak bizonyult, nagyszerű fél idényt produkált a nyáron érkezett edző, az osztrák Peter Stögert váltó svájci Lucien Favre irányításával. A 2019-es folytatás előtt hatpontos előnnyel állt az élen. Ameddig az idény előtt egy kivétellel minden érdekelt edző a bajorok újbóli elsőségét jövendölte, akkor már a megkérdezettek többsége inkább a BVB-t jelölte favoritnak.

Játékosai közül többen is kiemelkedő teljesítményt nyújtottak ősszel, a nyári szerzemények közül Abdou Diallo, Thomas Delaney és a Kínából Európába visszatérő belga Axel Witsel a legtöbbet játszó kulcsemberek közé került. A Barcelonától érkező Paco Alcácer csupán 503 percet játszott, de így is vezette a Bundesliga góllövőlistáját. Tizenkét gólt szerzett, nem egészen 42 percenként egyet, ez már Gerd Müller-szintű teljesítmény. A legtekintélyesebb német sportlap, a *Kicker* osztályozókönyve szerint az ősz legjobb tíz Bundesliga-játékosából négy dortmundi (Roman Bürki, Paco Alcácer, Jadon Sancho és Marco Reus), egyébként a listavezető csapatátlaga volt a legjobb, némi meglepetésre a harmadik helyen álló Borussia Mönchengladbachéval holtversenyben. A Bayern München csupán a hatodik helyen szerénykedett e különleges listán, futballistái közül egyedül **Thiago Alcântara** fért be teljesítményével az ősz legjobb tíz Bundesliga-játékosa közé, a házi listán második Joshua Kimmich a teljes listán csupán a huszonkilencedik helyre került. (Végül Gulácsi Péter lett a szezon legjobbja, a mezőnyjátékosok közül **Kingsley Coman** rakétázott előre az élre. Akkora a Bayern csapatátlaga mindenkiénél jobb lett.)

A Dortmund előnye március elejére elfogyott, bár március 9-én éppen nyert (3-1 a VfB Stuttgart ellen), miután a bajorok 6-0-ra kiütötték a Wolfsburgot, a két csapat helyet cserélt az élen. Akkoriban a címvédő szuperformában játszott: 5-1-re verte a Mönchengladbachot, 6-0-ra a VfL Wolfsburgot, majd 6-0-ra a Mainzot, azaz három egymást követő mérkőzésen is legalább öt gólt szerzett. Hasonlóra korábban a Bundesliga történetében csak a Hannover (1965–1966) és a Kaiserslautern (1983–1984)

volt képes. A sárga-feketék még egyszer, egyetlen fordulóra visszaelőztek, de végül a piros-fehérek kétpontos előnnyel értek célba. A kulcsmérkőzés a 28. fordulóba kiírt csúcsrangadó volt, amelyet a házigazdák 5-0-ra nyertek meg a müncheni Allianz Arénában. A meccs hőseként Robert Lewandowskit ünnepelték, aki ezen a meccsen jutott túl 200. Bundesliga-gólján.

A Bayern színeiben a következő játékosok szerepeltek a Bundesliga-idényben: Manuel Neuer (26), Sven Ulreich (9) kapusok, Joshua Kimmich (34/2), David Alaba (31/3), Niklas Süle (31/2), Mats Hummels (21/1), Jérôme Boateng (20), Rafinha (16/1) védők, Thomas Müller (32/6), Leon Goretzka (30/8), Thiago (30/2), Franck Ribéry (25/6), Kingsley Coman (21/6), Javi Martínez (21/3), James Rodríguez (20/7), Renato Sanches (17/1), Arjen Robben (12/4), Corentin Tolisso (2/1), Csong Vu Csöng (1), Meritan Shabani (1) középpályások, Robert Lewandowski (33/22), Serge Gnabry (30/10), Sandro Wagner (7), Alphonso Davies (6/1) csatárok.

A szövetségi liga megalapítása óta ez volt az első idény, amelyben a Hamburger SV hiányzott az élvonalból. Február 16-án Claudio Pizarro, a Werder Bremen perui csatára 40 évesen és 136 naposan a Bundesliga történetének legidősebb gólszerzője lett, megjavítva a hajdanán szintén brémai Mirko Votava csúcsát.

A sajtóhírek alapján már mindenki sejtette, hogy Cristiano Ronaldo elképesztő, az addigi olasz futballban példátlan fizetésért igazolt a Juventushoz, mégis sokkoló volt a *La Gazzetta dello Sport* szeptember elején közölt listája. A Juventus továbbra is toronymagasan vezetett a klubok között, a bajnokcsapat játékosainak bruttó összkeresete alig volt kevesebb, mint a második és harmadik helyezett AC Milan és Internazionale állományáé – együttvéve. Még döbbenetesebb: a legjobban kereső tíz futballistából hat az „öreg hölgyet” szolgálta, illetve, hogy a posztok alapján a legtöbbet keresők tizenegyébe nyolc Juve-futballista került be – egy interes és két milanos mellé. Kiderült, hogy Cristiano Ronaldo egyedül többet keres (évi nettó 30-31 millió euró, azaz körülbelül 10 milliárd forint), mint a Serie A-ban tíz csapat kerete, ami azért nem hétköznapi. Az ő jövedelme több mint a három és félszerese volt a második helyezett argentin Gonzalo Higuaínénak. Figyelemre méltó, hogy az élcsoport tagjai közül, az első ötből négyen is a Juventus tagjai voltak (Cristiano Ronaldo, Paulo Dybala, Miralem Pjanić és Douglas Costa).

Blaise Matuidi, a Juventus világbajnoka küzd a Cagliari védőivel

A Serie A-ban (is) jobban fizetik a külföldieket, mint az olaszokat: a legtöbbet kereső hazai játékos az AC Milan kapusa, Gianluigi Donnarumma a hatodik volt a listán, őt a Juventushoz visszatérve fizetése felét elveszítő Leonardo Bonucci, valamint Emre Can követte. Befért még az első tízbe a nápolyi Lorenzo Insigne és az interes Mauro Icardi.

A „zebrák” névsora: Mattia Perin (9), Carlo Pinsoglio (1), Wojciech Szczęsny (28) kapusok, Alex Sandro (31/1), Andrea Barzagli (7), Leonardo Bonucci (29/3), Martín Cáceres (9), João Cancelo (25/1), Giorgio Chiellini (25/1), Mattia De Sciglio (22), Paolo Gozzi (1), Daniele Rugani (15/2), Leonardo Spinazzola (10) védők, Rodrigo Bentancur (31/2), Emre Can (29/4), Grigorisz Kasztanosz (1), Sami Khedira (10/2), Blaise Matuidi (31/3), Hans Nicolussi (3), Matheus Pereira (3), **Miralem Pjanić** (31/2), Manolo Portanova (1) középpályások, Federico Bernardeschi (28/2), Cristiano Ronaldo (31/21), Douglas Costa (17/1), Juan Cuadrado (18/1), Paulo Dybala (30/5), Moise Kean (13/6), Mario Mandžukić (25/9), Stephy Mavididi (1) csatárok.

Ilyen kerettel a Juvénak meg „kellett” nyernie a bajnokságot. Megtette, mégpedig úgy, hogy az első fordulóban is nyert, de aztán a másodiktól az utolsóig a tabella élén is állt. Tizenegy ponttal előzte meg a Napolit, s huszoneggyel a nagy hajrával a harmadik helyre előretörő, története legjobb helyezését elérő Atalantát. A hárompontos rendszer bevezetése óta korábban mindössze egy olasz csapat, az Inter (2006–2007) lett bajnok már öt fordulóval a zárás előtt. A Juve április 20-án, az új stadionjában vívott 150. mérkőzésén, a Fiorentina ellen is hátrányba került, ám nagy nehezen fordított és bebiztosította a bajnoki elsőséget. Sorozatban nyolcadszor lett a „campionato” legjobbja, ami részben óriási olasz csúcs, nagyszerű teljesítmény, másfelől közel sem elégítette ki a híveit. Viszont a jelek szerint nem tett jót az egyeduralom, igazi versenyhelyzetben csak egyszer játszott jól a szezonban, az Atlético Madrid elleni BL-nyolcaddöntő-visszavágón.

Janus-arcú helyzet volt: a klub emberei hangsúlyozták, mekkora siker a sorozatban megnyert nyolc bajnoki cím, de nem beszéltek arról, hogy a Juve anyagi helyzetét, játékosállományát és nem utolsósorban a terveit, reményeit figyelembe véve nem lehet sikeres az a szezon, amelyben a csapat nem jut be a hazai kupa döntőjébe (amelyet végül a Lazio 2-0-ra nyert meg az Atalanta ellen) és legalább a BL elődöntőjébe. Kétségtelen: az öt legerősebb európai bajnokság történetét figyelve, még soha korábban nem volt példa efféle nyolcasra. A 2017–2018-ban elért hetedik elsőség még csak csúcsbeállítást jelentett (a francia Lyon is annyiszor nyert 2001 és 2008 között), míg ez már rekordot. Mint ahogyan az volt Massimiliano Allegri teljesítménye is, aki az 1934-ben négy bajnoki cím után idény közben menesztett Carlo Carcano teljesítményét is megfejelve az első edző lett, aki Olaszországban öt, egyaránt bajnoki címmel zárt idényt végigdolgozott. De a bajnoki elsőség önmagában nem elég. A klub azért vette meg Cristiano Ronaldót, hogy sikerüljön az 1996 óta csak kergetett álom: nyerje meg a Juventus a Bajnokok Ligáját. Ez nem sikerült: kiestek a BL negyeddöntőjében, az Ajax ellen.

Az olasz sportnapilapok már akkor megszellőztették, hogy a mind az öt juvés idényét bajnoki arannyal záró Massimiliano Allegri – függetlenül attól, hogy még nem járt le a szerződése – kénytelen távozni. Csak a szezon után, de így történt.

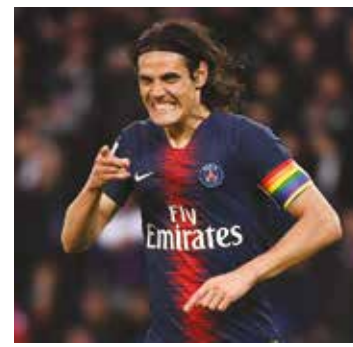
Hasonló volt a Paris Saint-Germain helyzete a Juventuséhoz. Hiába tarolt ismét a hazai fronton (tizenhat ponttal megelőzve az ezüstérmes Lille OSC-t és további hárommal az Olympique Lyonnais-t), hiába győzött akkor éppen a legutóbbi hét bajnokságból hatban, hiába tett mellé a 2016 és 2019 közötti négy évben négy Francia Kupát is, nem tudott betörni az európai

élcsapatok legszűkebb elitjébe. Thomas Tuchel, a csapat német edzője, amikor számon kérték rajta a nemzetközi sikert, azt mondta: „A Juventus is évek óta vár a BL-sikerre. A mi célunk a hazai bajnokság és kupagyőzelem." (Tuchel első számú segítője Löw Zsolt volt.)

Jókedvű sztárok: Kylian Mbappé és Neymar

Neymar ismét sokat hiányzott, ellenben Kylian Mbappé nagyszerű idényt zárt, 33 góllal nyerte el a gólkirályi címet. A bajnokok névsora: Alphonse Aréola (21), Gianluigi Buffon (17) kapusok, Dani Alves (22/1), Juan Bernat (24/1), Colin Dagba (17), Thilo Kehrer (27/1), Presnel Kimpembe (24), Layvin Kurzawa (19/1), Marquinhos (30/3), Loïc Mbe Soh (2), Thomas Meunier (22/3), Stanley N'Soki (12), Kévin Rimane (1), Thiago Silva (25) védők, Julian Draxler (31/3), Christopher Nkunku (22/3), Leandro Paredes (16), Adrien Rabiot (14/2), Marco Verratti (26) középpályások, Eric Maxim Choupo-Moting (21/3), **Edinson Cavani** (21/18), Moussa Diaby (25/2), Metehan Güçlü (1/1), Ángel Di María (30/12), Kylian Mbappé (29/33), Neymar (17/15) csatárok.

Ismét a Zenit diadalmaskodott az orosz ligában, nyolc ponttal előzte meg a Lokomotiv Moszkvát és az FK Krasznodart is. Az idény előtt Roberto Mancini felbontotta a szerződését, hazament az olasz válogatott élére, mire a szentpétervári klub vezetői visszahívták Ufából Szergej Szemakot. A korábbi válogatott játékos kiváló munkát végzett: csapata az első fordulótól az utolsóig az élen állt. A Zenit messze a legnagyobb szurkolótábort mondhatta a magáénak: az átlagnézőszáma meghaladta a 47 ezret.

A bajnokcsapat névsora: Andrej Lunyov (29) Mihail Kerzsakov (1) kapusok, Braniszlav Ivanovics (28/1), Igor Szmolnyikov (23/1), Alekszandr Anjukov (16), Elmir Nabiullin (11), Luís Neto (13), Jaroszlav Rakickij (12/3), Emanuel Mammana (6), Jevgenyij Csernov (5), Gyenyisz Tyerentyev (1) védők, Róbert Mak (21/1), Oleg Satov (19/3), Alekszandr Jerohin (16/6), Leandro Paredes (15/3), Daler Kuzjajev (18/2), Magomed Ozdojev (16), Hernani (14/1), Jurij Zsirkov (12), Emiliano Rigoni (11/3), Christian Noboa (11/1), Wílmar Barrios (10/1), Claudio Marchisio (9/2), Matías Kranevitter (6), Miha Mevlja (6), Leon Muszajev (4) középpályások, Sebastián Driussi (27/11), Artjom Dzjuba (27/8), Szardar Azmun (12/9), Anton Zabolotnij (16), Alekszandr Kokorin (3) csatárok.

Az idény legjobbjának **Artjom Dzjuba** bizonyult, a nagy fölényt tudva meglepő, hogy a hagyományos „33-as"

lista alapján összeállított Év csapatába a Zenitből rajta kívül csupán Braniszlav Ivanovics és Jurij Zsirkov került be.

Az argentin bajnoki címet a Racing Club nyerte, négy ponttal megelőzve az idény meglepetéscsapatát, a Defensa y Justiciát. Az avellanedai együttes 2017 végén szerződést bontott addigi edzőjével, Diego Coccával, miután a tréner nem jött ki az Európát is megjárt csatársztárral, Lisandro Lópezzel. Diego Milito, az akkoriban éppen csapatkoordinátorként dolgozó klublegenda Eduardo Coudetet választotta a klubhoz – s jól döntött. Bajnoki aranyat nyert legénységével. A Racing alapkeretének tagjai voltak: Gabriel Arias, Javier García kapusok, Renzo Saravia, Nery Dominguez, Alejandro Donatti, Eugenio Mena, Marcelo Díaz, Lucas Orbán, Rodrigo Schlegel, Alexis Soto védők, Matías Zaracho, Neri Cardozo, Guillermo Fernández, Augusto Solari, Julán López középpályások, Lisandro López, Dario Cvitanich, Jonatan Cristaldo, Andrés Rios csatárok.

Nyolcpontos előnnyel lett bajnok a Palmeiras a Flamengo előtt a 2018-as brazil idényben, mégpedig a világ egyik legsikeresebb edzője, Luiz Felipe Scolari irányításával. A zöldek Roger Machadóval kezdték a tavaszt, ám július 26-án „Felipão" váltotta. A Kínából hazatérő, 2002-ben világbajnok szövetségi kapitánynak akár válogatott, akár klubszinten is akadt már erősebb kerete, de a hatodik helyen átvett gárdát végül a csúcsra vezette.

A bajnokcsapatban szerepeltek: Weverton, Fernando Prass, Jaílson kapusok, Marcos Rocha, Diogo Barbosa, Gustavo Gómez, Luan, Antônio Carlos, Vitor Hugo, Mayke, Victor Luis, Edu Dracena védők, Bruno Henrique, Zé Rafael, **Felipe Melo**, Gustavo Scarpa, Lucas Lima, Thiago Santos, Raphael Veiga, Moisés, Hyoran, Matheus Fernandes, Jean, Ramíres középpályások, Dudu, Deyverson, Borja, Willian, Luiz Adriano, Carlos Eduardo, Felipe Pires, Ricardo Goulart, Arthur Cabral, Henrique Dourado, Gábriel Veron csatárok.

Scolarit választották az Év edzőjének, **Dudu**t, a Dinamo Kijevet is megjárt technikás szélsőt a legjobb játékosnak. A gólkirályi címet Gabigol, azaz Gabriel Barbosa nyerte el. Az Év csapata így festett: Marcelo Lomba (Internacional) – Mayke (Palmeiras), Pedro Geromel (Grêmio), Victor Cuesta (Internacional), Renê (Flamengo) – Rodrigo Dourado (Internacional), Bruno Henrique (Palmeiras), Lucas Paquetá (Flamengo), Giorgian de Arrascaeta (Cruzeiro) – Dudu (Palmeiras), Gabriel Barbosa (Santos).

AZ ÉV TÖRTÉNETE

Az „öreg hölgy” portugál kiválasztottja

Szinte hihetetlennek tűntek az első hírek, még az előző, a 2017–2018-as idény legvégén, a kijevi Bajnokok Ligája-döntő után: Cristiano Ronaldo otthagyja a Real Madridot. Azt a klubot, amellyel huszonöt hónap alatt hét nemzetközi trófeát nyert.

Akadtak, akik jeleket fürkésztek, gesztust vagy szófoszlányt, amik a búcsúra utaltak. Találtak, de ettől még nem vált hihetőbbé a sztori. Aztán először elhangzott lehetséges kérőként a Juventus neve, mire megszületett a „magyarázat”: Ronaldo elégedetlen a klub vezetőivel, s azzal, hogy adóügyének bírósági szakaszában a klub elengedte a kezét, s azt sem tudta elfogadni, hogy évi 21 milliós fizetése messze elmarad Lionel Messi barcelonai (46 millió euró) és Neymar párizsi (37 millió euró) javadalmazásától. Az ellenben nagyon tetszett neki, hogy a Juve hívei megünnepelték az „övéiknek” rúgott látványos, ollózásos gólja után.

Később, már ősszel, Cristiano Ronaldo nyilatkozatot adott a *France Football*nak, elsősorban Florentino Pérezt jelölte meg távozása okaként. (Milyen érdekes a futballistaélet: két évvel később, a 2020-as nyár átigazolási szappanoperájában Lionel Messi is elsősorban Josep Maria Bartoméut hibáztatta, amikor távozni akart.)

CR7 a francia hetilapban azt mondta: „Mindig úgy tekintett rám, mint egy üzleti befektetésre. Bármit mondott nekem, az soha nem a szívéből jött. Az első négy vagy öt évben éreztem, hogy én vagyok Cristiano Ronaldo. Utána már egyre kevésbé volt meg ez bennem, az elnök egyre inkább úgy nézett rám, mint aki nélkülözhető.”

Cristiano Ronaldo képes arra, hogy fanatizmusát átragassza a többiekre is

Gyorsan zajlott minden. Július elsején kezdődött hivatalosan az átigazolási időszak, a *Marca* már két nappal később tényként közölte, hogy Real Madrid, illetve Florentin Pérez elnök elfogadta az olaszok ajánlatát, és százmillió euróért elengedi legértékesebb játékosát Torinóba. A portugál szupersztár szerződésében egymilliárd eurós kivásárlási ár szerepelt, ez az ajánlat pedig annak csupán az egytizedéről szólt. Ám Ronaldo állítólag írásos ígérvényt kapott korábban a madridi klub vezetőitől, hogy méltányos ajánlat esetén elengedik. A Juventus azért volt „megfelelő" kérő, mert a Bernabéuban nem tartották közvetlen riválisnak.

A Juventus ezzel a képpel jelentette be legdrágább átigazolását

Július közepén jelentették be az átigazolást – azaz akkor lett Cristiano Ronaldo a piemontiak futballistája –, az ügylet érdekes változásokat hozott, például a közösségi médiában. Akkoriban a *Világgazdaság* készített egy összeállítást, amelyből kiderült, hogy 24 óra alatt 31,97 millióról 31,02 millióra csökkent a Twitteren a Real Madrid követőinek száma, majd folyamatosan még tovább apadt. Ugyanakkor a Juventus követőinek száma emelkedett: az Instagramon 1,4 millióval, a Twitteren 1,1 millióval, a Facebookon pedig félmillióval lettek többen. Négyféle Ronaldo-mezt dobtak azonnal piacra a Juventus boltjaiban, mégpedig 145, 105, 95 és 85 eurós áron. A bejelentés utáni 24 órában, az online forgalmat is beleszámítva, 520 ezer mezt adtak el, ami átlagárral számolva 55,9 millió eurós összeg. A vételár több mint fele!

A *KPMG* külön elemzést adott ki a portugál futballista klubváltásának várható gazdasági hatásairól. Előrejelzése szerint a „zebrák" évente 85 millió eurós közvetlen többletbevételre számíthatnak Ronaldo szerződésének négy éve alatt

Cristiano Ronaldo harmincmillió eurós éves fizetése példátlanul magasnak számított (és számít) az olasz futballban, s zúgolódást váltott ki a FIAT autógyár bizonyos részlegeiben is, ahol a dolgozók egy részét azzal ijesztgették, hogy évekig nem kapnak fizetésemelést, mert elviszi a cég pénzét a futballsztár bére. Melfiben az ottani FIAT Chrysler Automobiles munkatársai sztrájkot hirdettek arra a napra, mikor Ronaldót bemutatta a Juve – valljuk be, nem nagy sikerrel. A cég 1700 dolgozójából mindössze öt nem vette fel a munkát.

A portugál csillag két teljes szezont töltött eddig a fekete-fehéreknél. Csapata – ahogyan az előző hét évben is – megnyerte az olasz bajnokságot, ugyanakkor a Bajnokok Ligájában egyszer sem tudott eljutni a negyeddöntőnél tovább. Mindez, persze, aligha a klubtörténet legdrágább játékosán múlt, aki 89 mérkőzésen 65 gólt ért el, aki a második idényében annyi gólt szerzett (37), mint amennyit Juventus-futballista korábban sohasem. Se szeri, se száma a különleges rekordjainak. Csak még egyet közülük, kuriózumként! Az európai topbajnokságokban hetvenkét éve nem akadt olyan játékos, aki nála idősebben (35 éves, 166 napos) egyetlen szezonban legalább 30 találatot hozott volna össze.

A Juventus FC.
Hátul, balról: Bonucci, Szczęsny, Emre Can, Rugani, Cristiano Ronaldo.
Elöl: Bernardeschi, Dybala, Matuidi, Pjanić, De Sciglio, Alex Sandro

Az FC Barcelona.
Hátul, balról: Ter Stegen, Semedo, Aleñá, Piqué, Vermaelen.
Elöl: Messi, Sergi Roberto, Vidal, Rakitić, Luís Suárez, Coutinho

A Manchester City FC.
Hátul, balról: Éderson, Gündoğan, Stones, Laporte, Otamendi, Gabriel Jesus.
Elöl: Sané, Sterling, Foden, De Bruyne, Bernardo Silva

A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Cavani, Thiago Silva, Meunier, Kimpembe, Rabio, Areola. Elöl: Neymar, Di María, Bernat, Verratti, Mbappé

A Bayern München. Balról: Hummels, Thomas Müller, Kimmich, Thiago, Davies, Süle, Javi Martínez, James Rodriguez, Neuer, Alaba, Lewandowski, Gnabry, Goretzka

A Zenit. Hátul, balról: Lunyov, Dzjuba, Luis Carlos, Jerohin, Paredes, Ivanovics. Elöl: Anjukov, Mak, Kranevitter, Nabiullin, Driussi

AZ ÉV CSAPATA

Klopp tudta a szabályt: „Végy egy jó kapust!”

Amikor 2018 tavaszának végén Kijevben a Liverpool – Loris Karius hibáinak is tulajdoníthatóan – 3-1-re kikapott a Real Madridtól a Bajnokok Ligája döntőjében, csak a „vörösök” legelvakultabb hívei gondolták, hogy egy évvel később mégis megnyerik – történetük során immár hatodik alkalommal – a legtekintélyesebb klubkupát.

Akkor kevesen hittek Jürgen Kloppnak, aki azt mondta, egy év múlva megint döntőt fognak játszani. Úgy gondolta, akkor lehet erre esélyük, ha megerősíti a csapatot a kapusposzton. Másutt is, de ott különösen.

Miután azt akarta, hogy csapata a legjobb legyen, a legjobb kapust kívánta megszerezni. Alisson Becker mellett döntött. A brazil válogatott első számú kapusa akkoriban az AS Roma tagja volt. Nagyszerű szezont zárt, a Serie A-ban a lövések 79 százalékát hárította. Az előző öt idényben senki sem tudott ilyen mutatókat elérni. Végül 62,5 millió euróért tudta megvenni az LFC, a kapusokért kifizetett összegeket tekintve addig Gianluigi Buffon tartotta a világrekordot, már 17 éve. Nem mellékesen: Klopp körülbelül 12 hónap alatt több mint százmillió eurót fizetett ki az AS Románák.

Roberto Firmino és Mohamed Szalah

AZ EDZŐ

Öt magyar játékosa volt

JÜRGEN Norbert KLOPP 1967. június 16-án született Stuttgartban. Játékos-pályafutása során a SV Glatten (1972–1983), a TuS Ergenzingen (1983–1987), az 1. FC Pforzheim (1987), az Eintracht Frankfurt II (1987–1988), a Viktoria Sindlingen (1988–1989), az RW Frankfurt (1989–1990), végül a Mainz 05 (1990–2001) tagja volt. Edzőként eddig a Mainz 05 (2001–2008) és a Borussia Dortmund (2008–2015) csapatát irányította a német futballban, 2015 óta a Liverpoolt dirigálja. Kétszeres német bajnok (2010–2011, 2011–2012), a német DFB-kupa győztese (2011–2012), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), BL-döntős (2013, 2018), Európa-liga-döntős (2016), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). Edzői pályafutása során eddig öt magyar játékossal dolgozott, Bódog Tamással, Szabics Imrével, Hajnal Tamással, Bajner Bálinttal és Bogdán Ádámmal.

2017 nyarán megvette Mohamed Szalahot, aki aztán az idény legjobb játékosaként tündökölt 2017–2018-ban, a Liverpool történetében korábban egyetlen játékos szerzett csak egy szezon alatt Szalah 43 góljánál többet: Ian Rush… A gárdába 2018 nyarán érkezett még Naby Keita (már tulajdonképpen egy évvel korábban megvette őt a klub, ám csak az idény előtt csatlakozott) és az ugyancsak brazil Fabinho. A megerősödött kerettel a „vörösök" addigi Premier League-történetük legjobb szezonját teljesítették. Olyan eredménysorral lettek másodikok a Manchester City mögött, amilyent bajnoki ezüstérmes még soha nem ért el 1992, a Premier League alapítása óta. Ha nincs a januári hullámvölgy, minden bizonnyal megszületett volna a Pool első angol bajnoki aranya – 29 év után.

Jordan Henderson ünnepli egyiptomi játékostársát a BL-döntőben

Így azonban a tavasz sikere a Bajnokok Ligája megnyerése lett. Nehezen indult az egyenes kieséses szakasz: az LFC az Anfield Roadon elért 0-0 után – **Sadio Mané** nagy meccsén – Münchenben nyert 3-1-re a Bayern ellen. A következő fordulóban jöhetett az FC Porto, az otthoni 2-0-t Portugáliában újabb nagyszerű idegenbeli siker követte (4-1).

Talán e két idegenbeli diadal miatt bizakodtak a csapat hívei abban, hogy a Barcelona ellen, a Camp Nouban sem lesz gond. Hát lett, Lionel Messi vezérletével a katalánok, akik négy esztendő után először jutottak a Bajnokok Ligája elődöntőjébe, háromgólos előnyt szereztek a visszavágóra.

Nyilvánvaló volt, ha az Anfield Roadon rúgnak egy gólt, nem kerülhetnek bajba. Ám Alisson Becker kapuját nem lehetett bevenni. A közönség belehajszolta az angol csapatot a győzelembe. Pedig a három világklasszis csatár közül kettő, Mohamed Szalah és Roberto Firmino nem tudott játszani.

A Liverpool legjobb góllövője, Mohamed Szalah csak annyit tudott segíteni, hogy lelkesített. Felvett egy fekete, fehér feliratos pólót, amely azt hirdette: Never give up! (Soha ne add fel!) De ezt sugallta, mit sugallta, szuggerálta közel ötvenezer szurkoló is. A szokásos módon elénekelték a kezdés előtt a You'll never walk alone-t, ám most mintha minden korábbinál biztatóbban, lelkesítőbben szólt volna. Mintha azt lehetett volna kihallani belőle, hogy minden rossz körülmény dacára is sikerülhet a bravúr, hiszen „This is Anfield". Ott pedig mindig pokol vár az ellenfélre.

Ráadásul akadt egy extra cserejátékos: **„Gini" Wijnaldum**. A holland középpályás játéka ritkán kerül fókuszba, de rajongói „a fontos gólok nagymesterének" nevezték el az idényben, miután a Manchester Citynek, a Chelsea-nek, az Arsenalnak is rúgott gólt. S kettőt termelt a Barcelona ellen is. Cseréként szállt be a vádlisérülést szenvedő Robertson helyére, alig több mint két perc alatt rúgott és fejelt is egyet. A Liverpool játékosaként korábban soha nem szerzett tétmérkőzésen két gólt. A BL-elődöntőben igen! Ha a hetvenes évek vörös hajú ásza, David Fairclough volt addig az Anfielden a Supersub, a szupercsere, ettől kezdve Wijnaldumnak is járt e becenév.

A 4-0-s győzelem után a liverpooli *Echo* rajta kívül az emlékezetes trükkel a szögletből belőtt labdával gólt előkészítő Trent Alexander-Arnoldnak is tízest adott. A *Telegraph*-nál Fabinho, Mané és a jobbhátvéd kapta a legmagasabb osztályzatot, kilencest.

Divock Origi? Nem is az első, inkább a második számú csatártartalék volt Szalah, Firmino és Mané, valamint Sturridge mögött, s akkor még Shaqirit nem is számoltuk bele. Ám 2019 májusának elején beírta magát a Mersey-parti város vörös felének futballfolklórjába. Előbb a Newcastle ellen cseréként beállva fejesével megnyerte a meccset, majd két góljával oroszlánrészt vállalt a Barcelona elleni győzelemből. S aztán még gólt szerzett a Spurs ellen, a madridi finálében is.

„Micsoda éjszaka! – írta *The Times* – Micsoda diadal Kloppnak és a Liverpoolnak. Egy olyan, amely még a 2005-ös isztambuli csodát is felülmúlta, mert még jobb csapatjátékot nyújtott."

Sokszor kritizálták az elmúlt években az angol élklubokat, hogy nem játszanak angol futballt, valljuk be, nehéz is lenne, hiszen alig akad bennük angol játékos. Ám a Barcelona ellen a csapatkapitány Jordan Henderson, a jobbhátvéd Trent Alexander-Arnold vagy a bal oldalon játszó James Milner mind-mind élete mérkőzését játszotta. Jürgen Klopp edző a találkozó után elmondta, Henderson az első félidő végén fájdalmas térdsérülést szenvedett, de hallani sem akart arról, hogy ne folytassa a játékot.

A nagy fordítás után (amelyet egyébként nagyon nehezen viseltek a Barcelona játékosai, tekintve, hogy egy évvel korábban hasonló körülmények között estek ki az AS Roma ellen, és akkor is Alisson Becker védte az ellenfél kapuját) a döntő már egyszerűbbnek tűnt.

A Bajnokok Ligája történetében másodszor játszotta két angol csapat a finálét, ezúttal a Liverpool és a Tottenham Hotspur, Madridban. A „vörösök" nagyon óvatosan futballoztak, semmit sem kockáztattak, de a mutatott játék alapján feltétlenül megérdemelten nyertek 2-0-ra. Jürgen Klopp három európai kupadöntőt is elveszített korábban, ezekből kettőt már a Liverpoollal. Ez, s beleértve azt is, hogy a játékosok többsége is ott volt már 2018-ban Kijevben, az elveszített BL-döntőben is, meghatározta a játék képét.

Miután a Liverpool egy szerencsés és a VAR-nak köszönhető tizenegyest kapott, azt pedig Mohamed Szalah gólra váltotta, leginkább vigyázott az eredményre. Nem erőltette a támadójátékot, s nem vállalt semmiféle kockázatot. A Spurs ezzel nem tudott mit kezdeni a mérkőzés jelentős részében, majd a hajrában Alisson Becker mindent kivédett.

A Bajnokok Ligája 2019-es győztese, a Liverpool FC. Ünneplés a buszon

A Liverpool végül 2-0-ra nyert. Közel sem szikrázó játékkal, de az is tény, hogy az eddigi hat BEK/BL-elsősége során soha nagyobb fölénnyel nem nyert meg döntőt, sőt egyedül az 1977-es, első, a Borussia Mönchengladbach elleni római volt ugyancsak kétgólos diadal.

A Liverpool a döntőben szereplő játékosai

ALISSON Ramses BECKER: 1992. október 2-án született a brazíliai Novo Hamburgóban. Korábbi klubjai az Internacional (2002–2016) és az AS Roma (2016–2018) voltak, 2018 óta a Liverpool kapusa. Rio Grande do Sul állam négyszeres bajnoka (2013, 2014, 2015, 2016), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A brazil válogatottban 2015 óta 44 mérkőzésen védett. A Copa América győztese (2019), vb-résztvevő (2018).

TRENT John ALEXANDER-ARNOLD: 1998. október 7-én született Liverpoolban. A klub saját nevelésű játékosa, 2004 óta tagja a Liverpool FC-nek. Angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). Az angol válogatottban 2018 óta 9 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Vb-negyedik (2018), a Nemzetek Ligája harmadik helyezettje (2019).

Job JOËL André MATIP: 1991. augusztus 8-án született a németországi Bochumban. Korábbi klubjai a SC Weitmar 45 (1995–1997), a VfL Bochum (1997–2000) és a Schalke 04 (2000–2016) voltak. 2016 óta a Liverpool hátvédje. A német DFB-kupa győztese (2010–2011), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019). A kameruni válogatottban 2010 és 2015 között 27 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2010, 2014).

VIRGIL VAN DIJK: 1991. július 8-án született a hollandiai Bredában. Korábbi klubjai a Willem II (2009–2010), a Groningen (2010–2013), a Celtic FC (2013–2015) és a Southampton (2015–2018) voltak. Kétszeres skót bajnok (2013–2014, 2014–2015), a skót Ligakupa győztese (2014–2015), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A holland válogatottban 2015 óta 33 mérkőzésen 4 gólt szerzett. A Nemzetek Ligája második helyezettje (2019).

ANDREW Henry ROBERTSON: 1994. március 11-én született Glasgow-ban. Korábbi klubjai a Celtic FC (2006–2009), a Queen's Park (2009–2013), a Dundee United (2013–2014) és a Hull City (2014–2017) voltak. 2017 óta a Liverpool FC balhátvédje. Angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A skót válogatottban 2014 óta 34 mérkőzésen 3 gólt szerzett.

JORDAN Brian HENDERSON: 1990. június 17-én született Sunderlandben. Korábbi klubjai a Sunderland (1998–2011), közben kölcsönjátékosként a Coventry City (2009) voltak. 2011 óta a Liverpool FC játékosa. Angol bajnok (2019–2020), angol Ligakupa-győztes (2011–2012), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). Az angol válogatottban 2010 óta 55 mérkőzésen szerepelt, vb-negyedik (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2012, 2016), a Nemzetek Ligája harmadik helyezettje (2019).

FABINHO (Fábio Henrique Taváres): 1993. október 23-án született a brazíliai Campinasban. Korábbi klubjai a Fluminense (2009–2012), a Rio Ave (2012–2013), közben kölcsönjátékosként a Real Madrid Castilla (2012–2013) és a Real Madrid (2012–2013), majd az AS Monaco (2013–2018) voltak. 2018 óta a Liverpool FC középpályása. Francia bajnok (2016–2017), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019). A brazil válogatottban 2015 óta 12 mérkőzésen játszott.

GEORGINIO Gregion Emile WIJNALDUM: 1990. november 11-én született Rotterdamban. Korábbi klubjai a Sparta Rotterdam (1997–2004), a Feyenoord (2004–2011), a PSV (2011–2015) és a Newcastle United (2015–2016) voltak. 2016 óta a Liverpool FC középpályása. Holland bajnok (2014–2015), a holland KNVB-kupa kétszeres győztese (2007–2008, 2011–2012), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A holland válogatottban 2011 óta 62 mérkőzésen 18 gólt szerzett. Világbajnoki harmadik (2014), a Nemzetek Ligája második helyezettje (2019).

MOHAMED SZALAH Hamed Mahrousz Ghaly: 1992. június 15-én született Nagrigban. Korábbi klubjai az Ittihad Baszijun (2004–2005), az Othmaszon Tanta (2005–2006), az al-Mukavilun (2006–2012), az FC Basel (2012–2013), a Chelsea (2014), a Fiorentina (2015) és az AS Roma (2015–2017) voltak. 2017 óta a Liverpool FC csatára. Kétszeres svájci bajnok (2012–2013, 2013–2014), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). Az egyiptomi válogatottban 2011 óta 68 mérkőzésen 43 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), Az Afrikai Nemzetek Kupája ezüstérmese (2017).

ROBERTO FIRMINO Barbosa de Oliveira: 1991. október 2-án született a brazíliai Maceióban. Korábbi klubjai a CRB (2004–2008), a Figueirense (2008–2011) és a Hoffenheim (2011–2015) voltak. 2015 óta a Liverpool FC középcsatára. Angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A brazil válogatottban 2014 óta 44 mérkőzésen 13 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), a Copa Amércia győztese (2019).

SADIO MANÉ: 1992. április 10-én született a szenegáli Sédhiouban. Korábbi klubjai a Génération Foot, az FC Metz (2011–2012), a Red Bull Salzburg (2012–2014) és a Southampton (2014–2016) voltak. 2016 óta a Liverpool FC csatára. Osztrák bajnok (2013–2014), az Osztrák Kupa győztese (2013–2014), angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A szenegáli válogatottban 2012 óta 69 mérkőzésen 19 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), az Afrikai Nemzetek Kupája ezüstérmese (2019).

JOSEPH Dave GOMEZ: 1997. május 23-án született Catfordban. Korábbi klubja a Charlton Athletic (2007–2015) volt, 2015 óta a Liverpool FC védője. Angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). Az angol válogatottban 2017 óta nyolcszor játszott.

JAMES Philip MILNER: 1986. január 4-én született Leedsben. Korábbi klubjai a Leeds United (1996–2004), közben kölcsönjátékosként a Swindon Town (2003), a Newcastle United (2004–2008), közben kölcsönjátékosként az Aston Villa (2005–2006), majd ismét az Aston Villa (2008–2010) és a Manchester City (2010–2015) voltak. 2015 óta a Liverpool FC játékosa. Háromszoros angol bajnok (2011–2012, 2013–2014, 2019–2020), FA-kupa-győztes (2010–2011), angol Ligakupa-győztes (2013–2014), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019), Intertotó-kupa-győztes (2006). Az angol válogatottban 2009 és 2016 között 61 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2010), Eb-résztevő (2012).

DIVOCK Okoth ORIGI: 1995. április 18-án született a belgiumi Ostendében. Korábbi klubjai a KRC Genk (2001–2010), a Lille OSC (2010–2014) voltak. 2014 óta a Liverpool FC játékosa, a „vörösök” 2014–2015-ben a Lille-nek, 2017–2018-ban a VfL Wolfsburgnak kölcsönadták. Angol bajnok (2019–2020), BL-győztes (2019), UEFA Szuperkupa-győztes (2019), klubvilágbajnok (2019). A belga válogatottban 2014 óta 28 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2016).

BAJNOKOK LIGÁJA

Az angol klubok tavasza

A magyarokat képviselő MOL Vidi három ellenfélen is túllépett, azzal a csoportkör közelébe ért, ám a rájátszásban az AEK Athén útját állta, hogy aztán a maga négyesében nulla ponttal zárjon. (A fehérváriak folytathatták szereplésüket az Európa-ligában.)

Henderson kergeti Mohamed Szalahot

A leggyilkosabb csoport kétségkívül a B volt, azt a Barça fölényesen megnyerte, ellenben mégsem a katalán legénység, hanem a második helyezett, nagy szerencsével továbbjutó Spurs verekedte el magát a végjátékig. Érdekesség továbbá, hogy a végső győztes, a Liverpool a londoniakhoz hasonló mázlival élte csak túl az alapkört. Az E-vel jelzett kvartett szintén roppant masszív volt a három, egykori BEK-győztessel.

Az egész sorozat meglepetését az angol gárdák nagyszerű szereplése jelentette. A Premier League mind a négy képviselője bekerült a negyeddöntőbe, míg a németek mindhárom csapatukat „elveszítették" az egyenes kieséses szakasz első állomásán.

Divock Origi gólja nem hagyott több nyitott kérdést a BL-döntőben

Az elődöntő első mérkőzésein jelentős előnyt szerzett az Ajax Londonban, illetve a Barcelona a Camp Nouban. Ám óriási meglepetésre egyik sem jutott el a madridi végjátékba! A Tottenham, ahogyan a Manchester City ellen is, Amszterdamban Fortuna segítségével vívta meg a párharc utolsó perceit, a Barcelona pedig egyszerűen csődöt mondott az Anfield Roadon.

A nem túl magas színvonalú és nagy iramú, viszont sportszerű BL-finálét a szlovén bíró sárga lapos figyelmeztetés nélkül vezette le. Igaz, rögtön a legelején kezezésért befújt egy olyan 11-est, amelyen sokat vitatkoztak. Egyébként is: az egész tavaszi szakaszra jellemző volt a tizenhatoson belüli kezezések megítélésének ellentmondásossága.

A BL gólkirálya Lionel Messi (FC Barcelona) lett 12 találattal.

1. selejtezőkör. F91 Dudelange–MOL Vidi 1-1, 1-2
2. selejtezőkör. Ludogorec Razgrad–MOL Vidi 0-0, 0-1
3. selejtezőkör. Malmö FF–MOL Vidi 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Mol Vidi)
Rájátszás. MOL Vidi–AEK Athén 1-2, 1-1

Csoportkör.

A csoport. Borussia Dortmund–Atlético Madrid 4-0, 0-2, FC Bruges–AS Monaco 1-1, 4-0, Monaco–Borussia 0-2, 0-3, Atlético–Bruges 3-1, 0-0, Borussia–Bruges 0-0, 1-0, Atlético–Monaco 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Borussia Dortmund 13, 2. Atlético Madrid 13,3. FC Bruges 6 pont, 4. AS Monaco 1 pont

B csoport. FC Barcelona–Tottenham Hotspur 1-1, 4-2, FC Internazionale–PSV Eindhoven 1-1, 2-1, Tottenham–Inter 1-0, 1-2, PSV–Barcelona 1-2, 0-4, Barcelona–Inter 2-0, 1-1, Tottenham–PSV 2-1, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. Tottenham Hotspur 8 pont, 3. FC Internazionale 8 pont, 4. PSV Eindhoven 2 pont

C csoport. Paris Saint-Germain–Liverpool FC 2-1, 2-3, SSC Napoli–Crvena zvezda Beograd 3-1, 0-0, Liverpool–Napoli 1-0, 0-1, CZ Beograd–PSG 1-3, 1-6, PSG–Napoli 2-2, 1-1, Liverpool–CZ Beograd 4-0, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 11 pont, 2. Liverpool FC 9 pont, 3. SSC Napoli 9 pont, 4. Crvena zvezda Beograd 4 pont

D csoport. FC Porto–Schalke 04 3-1, 1-1, Galatasaray SK–Lokomotiv Moszkva 3-0, 0-2, Schalke–Galatasaray 2-0, 0-0, Lokomotiv–Porto 1-3, 1-4, Porto–Galatasaray 1-0, 3-2, Schalke–Lokomotiv 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 16 pont, 2. Schalke 04 11 pont, 3. Galatasaray SK 4 pont, 4. Lokomotiv Moszkva 3 pont

E csoport. FC Bayern München–AFC Ajax 1-1, 3-3, SL Benfica–AEK Athén 1-0, 3-2, Ajax–Benfica 1-0, 1-1, AEK–Bayern 0-2, 0-2, Bayern–Benfica 2-0, 2-0, Ajax–AEK 3-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 14 pont, 2. AFX Ajax 12 pont, 3. SL Benfica 7 pont, 4. AEK Athén 0 pont

F csoport. Manchester City–Olympique Lyonnais 1-2, 2-2, Sahtar Donyeck–TSG 1899 Hoffenheim 2-2, 3-2, Lyon–Sahtar 2-2, 1-1, Hoffenheim–Man City 1-2, 1-2, Lyon–Hoffenheim 2-2, 3-3, Man City–Sahtar 6-0, 3-0. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 13 pont, 2. Olympique Lyonnais 8 pont, 3. Sahtar Donyeck 6 pont, 4. TSG 1899 Hoffenheim 3 pont

G csoport. Real Madrid–AS Roma 3-0, 2-0, Viktoria Plzeň–CSZKA Moszkva 2-2, 2-1, CSZKA–Real Madrid 1-0, 3-0, Roma–Viktoria 5-0, 1-2, Real Madrid–Viktoria 2-1, 5-0, Roma–CSZKA 3-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Real Madrid 12 pont, 2. AS Roma 9 pont, 3. Viktoria Plzeň 7 pont, 4. CSZKA Moszkva 7 pont

H csoport. Juventus FC–Manchester United 1-2, 1-0, Valencia CF–Young Boys Bern 3-1, 1-1, YB Bern–Juventus 2-1, 0-3, Man United–Valencia 0-0, 1-2, Juventus–Valencia 1-0, 2-0, Man United–YB Bern 1-0, 3-0. A csoport végeredménye: Juventus FC 12 pont, 2. Manchester United 10 pont, 3. Valencia CF 8 pont, 4. Young Boys Bern 4 pont

Nyolcaddöntő. Schalke 04–Manchester City 2-3, 0-7, Atlético Madrid–Juventus FC 2-0, 0-3, Manchester United–Paris Saint-Germain 0-2, 3-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Man United), Tottenham Hotspur–Borussia Dortmund 3-0, 1-0, Olympique Lyonnais–FC Barcelona 0-0, 1-5, AS Roma–FC Porto 2-1, 1-3 (hosszabbításban), AFC Ajax–Real Madrid 1-2, 4-1, Liverpool FC–FC Bayern München 0-0, 3-1

Negyeddöntő. ASC Ajax–Juventus FC 1-1, 2-1, Liverpool FC–FC Porto 2-0, 4-1, Tottenham Hotspur–Manchester City 1-0, 3-4 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Tottenham), Manchester United–FC Barcelona 0-1, 0-3

Elődöntő. Tottenham Hotspur–AFC Ajax 0-1, 3-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább a Tottenham), FC Barcelona–Liverpool 3-0, 0-4

Döntő

Liverpool FC–Tottenham Hotspur 2-0 (1-0)

2019. június 1., Madrid, Wanda Metropolitano Stadion, 63 272 néző. Jv.: Damir Skomina (szlovén)

Liverpool FC: Alisson – Alexander-Arnold, Matip, Van Dijk, Robertson – Henderson, Fabinho, Wijnaldum (Milner, 62.) – Szalah, Firmino (Origi, 58.), Mané (J. Gomez, 90.)

Tottenham Hotspur: Lloris – Trippier, Alderweireld, Vertonghen, D. Rose – Sissoko (Dier, 74.), Winks (L. Moura, 66.) – Dele Alli (F. Llorente, 81.), Eriksen, Szon – Kane

Gólszerzők: Szalah (2., 11-esből), Origi (87.)

EURÓPA-LIGA

Londoni derbi Európa keleti végén

Mint ahogy Sir Francis Drake admirális kalózai a Győzhetetlen Armada elpusztításával 1588-ban megtörték a spanyolok világtengeri uralmát, úgy zúzták össze 430 esztendő múltával az angolok az ibériai futballhegemóniát az európai klublabdarúgásban – mindhárom kontinentális trófeát (Bajnokok Ligája, Európa-liga, európai Szuperkupa) elhódítva. De nem is történhetett volna ez másként a finálékban, miután azokba kizárólag albioni gárdák kvalifikálták magukat.

Rekordot döntött a mezőny, 2018 nyarán 213 alakulat vágott neki a Bakuig vezető útnak. Az eredetileg erre a sorozatra nevező három fővárosi csapatunk nem érte el a csoportkört, sőt az FTC már az első akadályon elbukott, de a Honvéd és az Újpest sem tudott túljutni a második lépcsőfokon, ellenben a BL-ből „átirányított" MOL Vidi folytathatta az L csoportban. Sajnos, ott megint összekerült a magyarok rémálmával, a BATE Boriszovval... A fehéroroszok ellen elveszített hat pont nagyon hiányzott a továbbjutáshoz, ugyanakkor a PAOK és a későbbi győztes Chelsea ellen helytállt a Marko Nikolics által irányított legénység.

Olivier Giroud, Pedro és N'Golo Kanté öröme

Az alapkört ketten teljesítették százszázalékos mutatóval (RB Salzburg, Eintracht Frankfurt), és valamennyi részt-

Az ellentét: Mesut Özil bánata

A Chelsea FC legénysége nyerte Bakuban az Európa-liga történetének első angol házidöntőjét

vevő gyűjtött minimum egy pontot. A nyolcaddöntőben nagy meglepetésre a prágai Slavia elbúcsúztatta az Európa-liga-specialista Sevillát.

Két angol alakulat vívta a végjátékot, de hiába kérvényezték, hogy – szurkolóikra is gondolva – hadd játsszák le Londonban a döntőt, az UEFA ezt nem pártolta. Ugyanakkor politikai színezetű vita keveredett abból, hogy az Arsenal örmény játékosa, Henrik Mkhtarjan beutazhat-e Azerbajdzsánba. Bár a helyiek szóban garantálták a biztonságát, a középpályás végül nem kelt útra.

A meccs kevesebb izgalmat hozott, a pályafutása első jelentős trófeáját nyerő Maurizio Sarri által dirigált Chelsea története legsimább nemzetközi kupagyőzelmét aratta.

Az Európa-liga gólkirálya Olivier Giroud (Chelsea FC) lett, 11 találattal.

1. selejtezőkör. Neftçi PFK Baki–Újpesti FC 3-1, 0-4, Ferencvárosi TC–Maccabi Tel-Aviv 1-1, 0-1, Rabotnicski Szkopje–Budapest Honvéd 2-1, 0-4

2. selejtezőkör. Budapest Honvéd–Progrès Niederkorn 1-0, 0-2, Sevilla FC–Újpest FC 4-0, 3-1

Csoportkör.

A csoport. Bayer Leverkusen–FC Zürich 1-0, 2-3, AEK Larnaca–Ludogorec Razgrad 1-1, 0-0, Ludogorec–Bayer 2-3, 1-1, Zürich–AEK 1-2, 1-0, Bayer–AEK 4-2, 5-1, Zürich–Ludogorec 1-0, 1-1. A csoport végeredménye: 1. Bayer Leverkusen 13 pont, 2. FC Zürich 10 pont, 3. AEK Larnaca 5 pont, 4. Ludogorec Razgrad 4 pont

B csoport. Red Bull Salzburg–Celtic FC 3-1, 2-1, Red Bull Leipzig–Rosenborg BK Trondheim 1-1, 3-1, Celtic–Leipzig 2-1, 0-2, Rosenborg–Salzburg 2-5, 0-3, Salzburg–Leipzig 1-0, 3-2, Celtic–Rosenborg 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Salzburg 18 pont, 2. Celtic FC 9 pont, 3. Red Bull Leipzig 7 pont

C csoport. Zenit Szentpétervár–Slavia Praha 1-0, 0-2, Girondins Bordeaux–FC København 1-2, 1-0, Slavia–Bordeaux 1-0, 0-2, FCK–Zenit 1-1, 0-1, Zenit–Bordeaux 2-1, 1-1, Slavia–FCK 0-0, 1-0. A csoport végeredménye: Zenit Szentpétervár 11 pont, 2. Slavia Praha 10 pont, 3. Girondins Bordeaux 7 pont, 8. FC København 5 pont

D csoport. Dinamo Zagreb–Fenerbahçe SK 4-1, 0-0, Spartak Trnava–RSC Anderlecht 1-0, 0-0, Anderlecht–Dinamo 0-2, 0-0, Fenerbahçe–Spartak 2-0, 0-1, Dinamo–Spartak 3-1, 2-1, Fenerbahçe–Anderlecht 2-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Zagreb 14 pont, 2. Fenerbahçe SK 8 pont, 3. Spartak Trnava 7 pont, 4. RSC Anderlecht 3 pont

E csoport. Arsenal FC–Sporting CP 0-0, 1-0, Vorszkla Poltava–Qarabağ FK 0-1, 1-0, Sporting CP–Vorszkla 3-0, 2-1, Qarabağ–Arsenal 0-3, 0-1, Arsenal–Vorszkla 4-2, 3-0, Sporting–Qarabağ 2-0, 6-1. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 16 pont, 2. Sporting CP 13 pont, 3. Vorszkla Poltava 3 pont, 4. Qarabağ FK 3 pont

F csoport. Real Betis Balompié–Olympiakosz Pireusz 1-0, 0-0, AC Milan–F91 Dudelange 5-2, 1-0, Dudalenge–Betis 0-0, 0-3, Olympiakosz–Milan 3-1, 1-3, Olympiakosz–Dudelange 5-1, 2-0, Betis–Milan 1-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Real Betis Balompié 12 pont, Olympiakosz Pireusz 10 pont, 3. AC Milan 10 pont, 4. F91 Dudelange 1 pont

G csoport. Villarreal CF–Rapid Wien 5-0, 0-0, Rangers FC–Szpartak Moszkva 0-0, 3-4, Szpartak–Villarreal 3-3, 0-2, Rapid–Rangers 1-0, 1-3, Villarreal–Rangers 2-2, 0-0, Rapid–Szpartak 2-0, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Villarreal CF 10 pont, 2. Rapid Wien 10 pont, 3. Rangers FC 6 pont, 4. Szpartak Moszkva 5 pont

H csoport. Eintracht Frankfurt–SS Lazio 4-1, 2-1, Apollón Limaszol–Olympique Marseille 2-2, 3-1, Lazio–Apollón 2-1, 0-2, Marseille–Frankfurt 1-2, 0-4, Frankfurt–Apollón 2-0, 3-2, Lazio–Marseille 2-1, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Eintracht Frankfurt 18 pont, 2. SS Lazio 9 pont, 3. Apollón Limaszol 7 pont, 4. Olympique Marseille 1 pont

I csoport. KRC Genk–Malmö FF 2-0, 2-2, Beşiktaş JK–Sarpsborg 08 3-1, 3-2, Malmö–Beşiktaş 2-0, 1-0, Sarpsborg–Genk 3-1, 0-4, Genk–Beşiktaş 1-1, 4-2, Malmö–Sarpsborg 1-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. KRC Genk 11 pont, 2. Malmö FF 9 pont, 3. Beşiktaş JK 7 pont, 4. Sarpsborg 08 5 pont

J csoport. Sevilla FC–FK Krasznodar 3-0, 1-2, Standard Liège–Belediyespor Akhisar 2-1, 0-0, Krasznodar–Standard 2-1, 1-2, Belediyespor–Sevilla 2-3, 0-6, Sevilla–Standard 5-1, 0-1, Krasznodar–Belediyespor 2-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 12 pont, 2. FK Krasznodar 12 pont, 3. Standard Liège 10 pont, 4. Belediyespor Akhisar 1 pont

K csoport. Dinamo Kijev–Stade Rennais 3-1, 2-1, Asztana FK–Baumit Jablonec 2-1, 1-1, Rennes–Asztana 2-0, 0-2, Jablonec–Dinamo 2-2, 1-0, Rennes–Jablonec 2-1, 1-0, Dinamo–Asztana 2-2, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Dinamo Kijev 11 pont, 2. Stade Rennais 9 pont, 3. Asztana FK 8 pont, 4. Baumit Jablonec 5 pont

L csoport. Chelsea FC–BATE Boriszov 3-1, 1-0, MOL Vidi–PAOK Szaloniki 1-0, 2-0, PAOK–Chelsea 0-1, 0-4, BATE–MOL Vidi 2-0, 2-0, Chelsea–MOL Vidi 1-0, 2-2, BATE–PAOK 1-4, 3-1. A csoport végeredménye: 1. Chelsea FC 16 pont, 2. BATE Boriszov 9 pont, 3. Mol Vidi 7 pont, 4. PAOK Szaloniki 3 pont

A nyolcaddöntőbe kerülésért. Viktoria Plzeň–Dinamo Zagreb 2-1, 0-3, FC Bruges–Red Bull Salzburg 2-1, 0-4, Rapid Wien–FC Internacionale 0-1, 0-4, Slavia Praha–KRC Genk 0-0, 4-1, FK Krasznodar–Bayer Leverkusen 0-0, 1-1 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Krasznodar), FC Zürich–SSC Napoli 1-3, 0-2, Malmö FF–Chelsea FC 1-2, 0-3, Sahtar Donyeck–Eintracht Frankfurt 2-2, 1-4, Celtic

FC–Valencia CF 0-2, 0-1, Olympiakosz Pireusz–Dinamo Kijev 2-2, 0-1, SS Lazio–Sevilla CF 0-1, 0-2, Stade Rennais–Real Betis Balompié 3-3, 3-1, Fenerbahçe SK–Zenit Szentpétervár 1-0, 1-3, Sporting CP–Villarreal CF 0-1, 1-1, BATE Boriszov–Arsenal FC 1-0, 0-3, Galatasaray SK–SL Benfica 1-2, 0-0

Nyolcaddöntő. Chelsea FC–Dinamo Kijev 3-0, 5-0, Eintracht Frankfurt–FC Internazionale 0-0, 1-0, Dinamo Zagreb–SL Benfica 1-0, 0-3 (hosszabbításban), SSC Napoli–Red Bull Salzburg 3-0, 1-3, Valencia CF–FK Krasznodar 2-1, 1-1, Sevilla FC–Slavia Praha 2-2, 3-4 (hosszabbításban), Stade Rennais–Arsenal FC 3-1, 0-3, Zenit Szentpétervár–Villarreal CF 1-3, 1-2

Negyeddöntő. Arsenal FC–SSC Napoli 2-0, 1-0, Villarreal CF–Valencia CF 1-3, 0-2, SL Benfica–Eintracht Frankfurt 4-2, 0-2 (idegenben szerzett gólokkal jutott tovább az Eintracht), Slavia Praha–Chelsea FC 0-1, 3-4

Elődöntő. Arsenal FC–Valencia CF 3-1, 4-2, Eintracht Frankfurt–Chelsea FC 1-1, 1-1 (tizenegyesekkel jutott tovább a Chelsea)

Döntő

Chelsea FC–Arsenal FC 4-1 (0-0)

2019. május 29., Baku, Olimpiai Stadion, 51 370 néző. Jv.: Gianluca Rocchi (olasz)

Chelsea FC: Arrizabalaga – Azpilicueta, Christiensen, David Luiz, Emerson – Kanté, Jorginho, Kovačić (Barkley, 76.) – Pedro (Willian, 71.), Giroud, Hazard (Zappacosta, 89.)

Arsenal FC: Čech – Papasztatopulosz, Koscielny, Monreal (Guendouzi, 66.) – Maitland-Niles, Torreira (Iwobi, 66.) Xhaka, Kolasinac – Özil (Willock, 77.) – Lacazette, Aubameyang

Gólszerzők: Giroud (49.), Pedro (60.), Hazard (65. – 11-esből, 72.), Iwobi (69.)

EURÓPAI SZUPERKUPA

Diego Costának még egy perc sem kellett

Az UEFA az észtek meglehetősen piciny stadionjába vitte a találkozót, és a döntésével elérte, hogy a helyszínen csak kevés néző élvezhette a két madridi gárda gólokban bővelkedő összecsapását. Ami kétszer nem sikerült a „matracosoknak" a Bajnokok Ligája végjátékában, az sikerült az európai Szuperkupa-döntőn: hosszabbításban legyűrték a Torinóba igazoló Cristiano Ronaldót és az önként távozó edzőt, Zinédine Zidane-t nélkülöző „fehéreket". A francia edző első madridi korszakában a csapat egyszer sem kapott tétmérkőzésen négy gólt, nélküle az elsőn rögtön igen. Julen Lopeteguinak nem sikerült jól a bemutatkozás: előtte legutóbb 1948-ban, Michael Keeping debütált a Real Madrid élén négy kapott góllal. A lengyel bíró sárga lapokkal próbálta megfékezni a

Három francia világbajnok, Hernandez, Griezmann és Lemar a kupával

fel-felparázsló indulatokat, kiosztott belőlük nyolcat, és azok meg is tették a „jótékony" hatásukat, mivel a pirosra nem került sor. A mérkőzés embere a két gólt szerző Diego Costa lett. A 49. másodpercben szerzett vezető gólja e kupa történetének leggyorsabb találata. 2012 óta ez volt az első alkalom, hogy az Európa-liga védője nyerte az UEFA Szuperkupát.

Atlético Madrid–Real Madrid 4-2 hosszabbításban (1-1, 2-2, 4-2)

2018. augusztus 15., Tallinn, Le Coq Arena, 12 424 néző. Jv.: Szymon Marciniak (lengyel)

Atlético Madrid: Oblak – Juanfran, Szavics, Godín, L. Hernández – Lemar (Partey, 91.), Rodri (Vitolo, 71.), Saúl, Koke – Griezmann (A. Correa, 57.), Diego Costa (J. Giménez, 109.)

Real Madrid: Navas – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Casemiro (Ceballos, 76.), Kroos (Borja Mayoral, 102.), Isco (Lucas Vázquez, 83.) – Bale, Benzema, Asensio (Modrić, 57.)

Gólszerzők: Diego Costa (1., 79.), Benzema (27.), Sergio Ramos (63., 11-esből), Saúl (98.), Koke (104.)

LIBERTADORES KUPA

Buenos Aires-i superclásico a Bernabéuban

A Libertadores Kupa történetében első alkalommal rendeztek River Plate–Boca Juniors döntőt, azaz superclásicót a finálében.

A dél-amerikai labdarúgó-szövetség novemberben bizonytalan időre elhalasztotta a Libertadores Kupa-döntő második mérkőzésének lejátszását. Közleményében hangsúlyozta, hogy időleges halasztásról van szó, nem pedig arról, hogy nem kívánják befejezni a sorozatot.

Az első mérkőzés 2-2-re végződött a Bombonerában, a Boca pályáján, de nem emiatt számított mindenki forró hangulatú visszavágóra. A két klub hívei évtizedek óta gyűlölik egymást, szinte soha nem múlik el a superclásico, a két csapat egymás elleni találkozója nézőtéri vagy utcai zavargások nélkül. A mostani eset kapcsán sokan felidézték a Libertadores Kupa 2015-ös idényét, amelyben a Conmebol, a Dél-amerikai Labdarúgó-szövetség kizárta a Bocát, mert szurkolói a River elleni nyolcaddöntő második meccsének második félidejét paprikaspray-támadással kezdték, az ellenfél játékosaira rontva.

Az akkori kizárás a Boca szerint precedenst kellett volna hogy jelentsen, de ettől függetlenül a klub készen volt tárgyalni a folytatásról.

Egy 2013-as szabály alapján vendégszurkolók nem mehetnek be Argentínában a mérkőzésekre, így a Boca hívei nem kísérhették el a csapatot. A második találkozó eredeti napján a klub buszát a mérkőzésre menet megtámadta a River Plate huligáncsoportjainak (Argentínában ezeket barra braváknak nevezik) egyike. Kövekkel bedobták a busz ablakát, több játékos fej- és szem-

Feszültség jellemezte a pályán is a döntőt

A River Plate az Emelec elleni Libertadores Kupa-mérkőzés előtt. Hátul, balról: Maidana, Fernández, Pratto, Armani, Pinola. Elöl: Ponzio, Enzo Pérez, Martínez, Mora, Montiel, Saracchi

sérülést szenvedett. Néhányan fulladozni kezdtek, amikor az oszlatásnál a rendőrök könnygázt használtak.

Az eredetileg szombat este kilenc órára kiírt találkozót előbb egy órával, majd további negyvenöt perccel elhalasztották. Később a felek és a Conmebol vezetői közösen úgy döntöttek, hogy vasárnapra tolják el a mérkőzést. Ám vasárnap aztán újabb halasztásról döntöttek, bizonytalan időre.

A Boca Juniors álláspontja szerint csorbult volna az egyenlő feltételekkel való küzdés joga azzal, hogy a megsérült futballistái nélkül kellene pályára lépni. Mindazonáltal sürgetett az idő, mert közeledett a klubvilágbajnokság december közepére kiírt rajtja, amelyen Dél-Amerikát, mint a Libertadores Kupa győztese, e párharc nyertese képviselte.

Végül – szigorúan biztonsági okokból – nem Argentínában, nem is Dél-Amerikában, hanem Madridban játszották le a visszavágót. A Libertadores Kupa történetében először rendezték a finálé egyik mérkőzését Európában. A rendezésre egyébként több város is jelentkezett, még egy olyan romantikus szál is előkerült, hogy a csapatok utazzanak Genovába, hiszen onnan származtak a Boca alapítói, s a hajdani Boca negyedben „született” River is kapcsolódott az onnan induló emigránsokhoz.

A két mérkőző fél már négy nappal a találkozó előtt, december 6-án megérkezett a spanyol fővárosba, egyik a Real Madrid, másik a spanyol válogatott edzőközpontjában ütött tanyát. A Boca Juniors vezetői pénteken, tehát a mérkőzés előtt két nappal, már Madridban kapták meg a Conmebol elutasító határozatát, ugyanis azt kérték, hogy a szövetség zárja ki a River Plate-et a botrány miatt, ahogyan megtette ezt a Bocával is 2015-ben.

A mérkőzésre megtelt a Bernabéu díszpáholya, a Barcelona (!), az Atlético Madrid és a Real Madrid jelenlegi és korábbi sztárjai közül többen is felvonultak. A spanyol miniszterelnök (Pedro Sánchez), Mario Vargas Llosa, a Nobel-díjas perui író és a Real Madrid elnöke (Florentino Pérez) is a helyszínen nézte meg az összecsapást.

A Boca az első félidő végén Benedetto góljával ugyan vezetést tudott szerezni, de a másodikban a korábban rövid ideig a Bocában is szereplő Lucas Pratto révén a River Plate kiegyenlített. A Libertadores Kupában nem számít, ki szerzett több gólt idegenben, így akkor még a River nem nyert. A hosszabbítás elején viszont emberelőnybe került, miután Wilmar Barrios, a Boca két kolumbiai játékosának egyike megkapta a második sárga lapját.

Itt már teljes a boldogság: a River Plate a kupagyőzelmet ünnepli

A River ki tudta használni az emberelőnyt, ugyancsak egy kolumbiai révén: Juan Quintero megszerezte a valójában mindent eldöntő gólt a 109. percben. Guillermo Barros Schelotto, a Boca kilencvenes évekbeli neves ikerpárjának egyike, a csapat edzője az utolsó tíz percre még Carlos Tévezt is beküldte a pályára, de ez már nem segített. A Boca már nem tudott újítani, ráadásul kettős emberhátrányba is került, miután a korábbi Real Madrid-játékos, Fernando Gago megsérült, s már nem állhatott be cserejátékos a helyére. Sőt, a 122. percben a River újabb gólt szerzett Gonzalo Martínez révén.

Boca Juniors–River Plate 2-2 (2-1)

Döntő, 1. mérkőzés, 2018. november 11., Buenos Aires, Estadio Alberto J. Armando (La Bombonera), 49 000 néző. Jv.: Roberto Tobar (chilei)

Boca Juniors: Rossi – Jara (Buffarini, 83.), Izquierdoz, Magallán, Olaza – S. Villa (Tévez, 73.), Nández, W. Barrios, P. Pérez, Pavón (Benedetto, 27.) – Ábila

River Plate: Armani – Maidana, Quarta (I. Fernández, 58.), Pinola – Montiel, Palacios, Enzo Pérez (Zuculini, 75.), Pity Martínez (Quintero, 77.), Casco – Borré, Pratto

Gólszerzők: Ábila (34.), Pratto (35.), Benedetto (45+1), Izquierdoz (öngól, 61.)

River Plate–Boca Juniors 3-1 (0-1, 1-1, 1-1)

Döntő, 2. mérkőzés, 2018. december 9., Madrid, Estadio Santiago Bernabéu, 62 000 néző. Jv.: Andrés Cunha (uruguayi)

River Plate: Armani – Montiel (Mayada, 74.), Maidana, Pinola, Casco – I. Fernández (Zuculini, 111.), Enzo Pérez. Ponzio (Quintero, 58.), Pity Martínez – Palacios (Álvarez, 97.) – Pratto

Boca Juniors: Andrada – Buffarini (Tévez, 111.), Izquierdoz, Magallán, Olaza – S. Villa (Jara, 96.), Nández, W. Barrios, P. Pérez (Gago, 89.), Pavón – Benedetto (Ábila, 62.)

Gólszerzők: Benedetto (44.), Pratto (68.), Quintero (109.), Pity Martínez (120+2)

Kiállítva: Barrios (92.)

Az ezeregy éjszaka futballmeséi

Az Egyesült Arab Emírségek megmaradt helyszínnek, ráadásul a döntő ezúttal nem a megszokott, udvarias semlegességgel eltapsolgató nézősereg előtt zajlott le, tekintettel arra, hogy az egyik hazai kedvenc, a színpompás, arany-bíbor színeket magának választó (a finélában viszont tiszta feketében pályára lépő) al-Ajn főszereplővé avanzsált. Az arab szurkolók lelkesen buzdították övéiket, akik becsülettel hajtottak, apait-anyait beleadtak, de a lefújáskor be kellett érniük „az ezüst is szépen csillog" sovány vigaszával.

Marcelo, Modrić, Sergio Ramos, Bale és Benzema szelfije a speciális repülőgép előtt

A mérkőzés embere Marcos Llorente Moreno (Real Madrid) lett. A gólkirályi címet testvériesen megfelezte a walesi **Gareth Bale** (Real Madrid) és a kolumbiai Rafael Santos Borré Maury (CA River Plate). Mindketten 3-3 találatot értek el. A döntő első gólját lövő Luka Modrić a 15. trófeáját gyűjtötte be madridiként, ám először szerzett gólt döntőben.

Toni Kroos hat esztendő alatt az ötödik klubvilágbajnoki címét nyerte (2013-ban a Bayernnel, 2014-ben, 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban is a Real Madriddal diadalmaskodott). A „királyi klub" az először 2000-ben kiírt sorozat rekordere lett a negyedik győzelmével.

Selejtező. al-Ajn–Team Wellington FC 3-3 (tizenegyesekkel jutott tovább az al-Ajn). Negyeddöntők. al-Ajn–Espérance de Tunis 3-0, Kashima Antlers–CD Guadalajara 3-2. Elődöntők. al-Ajn–CA River Plate 2-2 (tizenegyesekkel jutott tovább az al-Ajn), Real Madrid–Kashima Antlers 3-1. Az 5. helyért: Espérance de Tunis–CD Guadalajara 1-1 (tizenegyesekkel nyert az Espérance). A 3. helyért: CA River Plate–Kashima Antlers 4-0

Döntő

Real Madrid–al-Ajn 4-1 (1-0)

2018. december 22., Abu Dzabi, Zayed Sports City, 40 696 néző. Jv.: Jair Marrufo (egyesült államokbeli)

Real Madrid: Curtois – Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, M. Llorente (Casemiro, 82.) Kroos (Ceballos, 70.), Lucas Vázquez, (Vinícius Júnior, 84.) – Benzema, Bale

al-Ajn: Ejsza – M. Ahmed (Bandar, 64.), I. Ahmed, Fajez, Siotani – Jaszlam, M. Abdulrahman (al Hammadi 67), T. Doumbia – el Sahat, M. Berg (N. Jahja, 75.), Caio

Gólszerzők: Modrić (14.), M. Llorente (60.), Sergio Ramos (79.), Siotani (86.), N. Jahja (91. – öngól)

COPA AMÉRICA

A brazilok legyőzték a démonjaikat

A brazilok a torna első mérkőzésén fehér mezben játszottak, és nyertek, „elűzve" ezzel a babonát, amely szerint 1950-ben, a brazíliai világbajnokság utolsó mérkőzésén a szerelés volt az oka a csapat vereségének. Az elődöntőben a Belo Horizonte-i Mineirão stadionban fogadták az argentinokat, ott, ahol a 2014-es Mundial elődöntőjében történetük legmegrázóbb, 7-1-es vereségét elszenvedték a németek ellen. Nyertek, azóta ez az átok sem ül már rajtuk.

Pedig az előjelek nem voltak kedvezőek. A brazil válogatott nem játszott jól addig a tornán, a támadójátékát egy kivételével minden meccsen kifütyülte a hazai közönség. Az elődöntőig négy mérkőzéséből kettőn nem is tudott gólt szerezni. Ezzel szemben a Lionel Messivel felálló argentinok a venezuelaiak elleni magabiztos, 2-0-s győzelemmel léptek tovább a legjobb négybe, miután a negyeddöntő nyolc csapatából egyedüliként (!) szereztek gólt.

Belo Horizontéban, a dél-amerikai futballválogatottak vívta superclásicó után mégis a brazilok örülhettek. Hiába játszottak az argentinok éppen akkor a legjobban a tornán, hiába találta el Sergio „Kun" Agüero, majd Lionel Messi is a kapufát, Argentína 2-0-s vereséget szenvedett. Az első félidőben a válogatott mezében csaknem két év után újra gólt szerző **Gabriel Jesus**, majd a másodikban – éppen az ő előkészítése után – Roberto Firmino talált a kapuba. Alisson Becker ismét nem kapott gólt, a tornán csak a végjátékban, Peru tudta bevenni a házigazdák hálóját. Alisson klubcsapatával, a Liverpoollal azon a tavaszon elbúcsúztatta Messi Barcelonáját a Bajnokok Ligájától, majd a brazilokkal megállította az Albicelestét a „Copán". Hab a tortán: 2018-ban, még az AS Roma kapusaként ugyancsak főszerepe volt a Barça kiejtésében.

Messi, aki a mérkőzés után hevesen bírálta a játékvezetést, mivel szerinte az ecuadori bíró legalább két tizenegyessel az adósuk maradt – annyiban feltétlenül igaza volt, hogy ha már létezik a VAR, Roddy Zambrano legalább visszanézethette volna az eseteket –, újabb nagy tornán vallott kudarcot az argentinokkal. A XXI. század eddig talán legtöbbet ünnepelt futballistája pályafutása során ötödször játszott tétmérkőzést a brazilok ellen a válogatott mezében, de még nem szerzett gólt, és nem tudott nyerni. Az öt meccsből négyet a brazilok nyertek meg, 11-1-es gólkülönbséggel.

A peruiak elleni döntőben az arany-zöldek az első pillanattól magukhoz ragadták a kezdeményezést, s negyedóra elteltével első komolyabb helyzetüket gólra váltották Everton révén. A folytatásban is a brazilok játszottak jobban, több lehetőséget is kialakítottak, Peru azonban a félidő hajrájában egyenlített, mivel a Thiago Silva kezezéséért megítélt büntetőt Paolo Guerrero gólra váltotta. A szünetre mégis a házigazdák mehettek előnnyel, miután egy szép labdaszerzést követően Gabriel Jesus lőtt a 16-os vonaláról a bal alsó sarokba.

A második játékrészben Brazília visszafogottan játszott, nem kockáztatott, Peru pedig képtelen volt veszélyes támadójátékot produkálni. Csak Gabriel Jesus kiállítása hozott némi izgalmat, a vendégek azonban tíz ember ellen sem voltak veszélyesek. Az emberhátrányban játszó brazilok biztosan őrizték előnyüket, majd a 90. percben Richarlison büntetőjével lezárták a döntőt. A gólszerző visszatért a csapatba, ugyanis a torna alatt mumpszot diagnosztizáltak nála a keret orvosai.

A brazilok 12 év után nyerték meg ismét a kontinensbajnokságot, melyen összességében kilencedik diadalukat aratták. Mindent vittek: a 3 gólos Everton lett az aranycipős, a veterán Daniel Alves a legjobb játékos, Alisson Becker pedig a legjobb kapus.

AFRIKAI NEMZETEK KUPÁJA

A szenegáliak elrontották a döntőt

Afrika is halad a korral: 2019-ben először rendezték meg huszonnégy csapat részvételével a kontinens nemzeteinek kupáját. Egyiptom adott otthont június 21. és július 19. között a tornának, amelyet – némi meglepetésre – az algériai válogatott nyert meg.

A Dél-Amerika-bajnokság után a világ második legrégebbi kontinensbajnoki labdarúgótornáján a rendező egyiptomiak a vártnál hamarabb búcsúztak, a címvédő kameruniak még a legjobb nyolcba sem kerültek be, mindazonáltal a torna nem rendezte át alapvetően az afrikai futball erőviszonyait. A legjobb négyből három (Nigéria, Tunézia és Szenegál) részt vett a 2018-as, oroszországi labdarúgó-világbajnokságon. Legfeljebb az algériaiak feltámadása váratlan, csapatuk Rijad Mahrez 95. percben rúgott szabadrúgásgóljával nyert Nigéria ellen 2-1-re az elődöntőben. Jót tett a csapatuknak a kapitányváltás, Dzsamel Belmadi kinevezése. A válogatott menetelése egyébként óriási örömöt váltott ki Algériában, de Franciaországban is, ahol az ottani nemzeti ünnephez kapcsolódva randalíroztak algériai szurkolók. A francia rendőrség beszámolója szerint Párizsban, Marseille-ben és Lyonban összesen több mint kétszázötven futballhuligánt tartóztattak le. A zavargások aztán folytatódtak a finálé után is, miután a huszonkét légiót benevező algériai csapat Bunedzsah szerencsés góljával 1-0-ra legyőzte az esélyesebb szenegáliakat. (A 3. helyért: Nigéria–Tunézia 1-0.) A torna legjobb játékosának Iszmael Bennaszert választották, akit hamarosan leigazolt az AC Milan.

Győzelmi ima. A legboldogabb: Jaszin Brahimi

A bronzérmes „szuper sasok” közül került ki a torna gólkirálya, az ötgólos Odion Ighalo.

A legjobb kapusnak járó díjat az algériai Raisz M'Bolhi, a legjobb fiatal játékosét a szenegáli Krépin Diatta kapta. Érdekes, hogy a torna álomtizenegyébe csak négy algériai, de öt szenegáli is bekerült: M'Bolhi (algériai) – Lamine Gassama (szenegáli), Jasszin Meriah (tunéziai), Kalidou Koulibaly, Youssouf Sabaly – Idrissa Gueye (mind szenegáli), Iszmael Bennaszer, Adlén Gedlura – Rijad Mahrez (mindhárom algériai), Odion Ighalo (nigériai), Sadio Mané (szenegáli).

Edző: Dzsamel Belmadi. Algéria 1990 után, történetében másodszor nyerte meg az afrikai kontinensbajnokságot.

ÁZSIA KUPA

A katari futball legnagyobb sikere

Katar válogatottja nyerte a 2019. január 5. és február 1. között az Egyesült Arab Emirátusokban rendezett 17. Ázsia Kupát. A spanyol Félix Sánchez által irányított válogatottban akadt ugyan honosított játékos (mint a portugál Ró-Ró vagy az algériai Karim Boudiaf), de a többség valóban a katari labdarúgás nevelése, mint a torna legnagyobb csillagaként ünnepelt Almoez Ali Zainalabbidin Abdullah, akit akkoriban az AC Milan is figyelt. A csatár 1996. augusztus 19-én született Kartúmban, kisgyerekként költözött a családjával Katarba. Tízéves koráig meglehetősen szokványos volt a pályafutása, de kétségtelen tehetségének hála, az Aspire Academy tagja lett. A világfutballban akad néhány olyan, világhírnévre emelkedett akadémia, amelyet Európán kívül, nem is a futball élenjárónak számító országaiban építettek fel. Ilyen a bolíviai Tahuichi, az elefántcsontparti, közelebbről abidjani Mimosas, és hozzájuk sorolhatjuk immár a katari Aspire-t. Utóbbit 2004-ben alapították Hamad bin Kalifa al-Tani sejk közreműködésével, aki 2013-ig irányította Katart, s – ami a sportot illeti – főszerepet játszott abban, hogy Katar rendezheti a 2022-es világbajnokságot. Hajdanán ajánlatot tett a Manchester United megvételére, s szerepet vállalt abban, hogy a Barcelonával kötött mezszponzori megállapodás létrejöjjön. Az akadémia, ahol egyébként nem csupán futballistákat nevelnek, hanem kiváló atlétákat is, remek kapcsolatokat alakított ki Európában, azzal a céllal, hogy a tehetséges játékosai minél jobb bajnokságokban fejlődhessenek. Merthogy tehetségesek, az nem kétséges: a kontinensbajnok válogatott néhány tagja is szerepelt abban a kizárólag az Aspire Academy játékosaiból álló U19-es válogatottban, amely megnyerte a korosztályos Ázsia-bajnokságot. Annál nagyobb sikert csak az Emírségekben rendezett torna megnyerésével ért el a katari futball. A futballisták egy része szerzett tapasztalatot külföldön is. Almoez Ali például játszott már a belga KAS Eupenben, az osztrák LASK Linzben és a spanyol Cultural Leonesában is. Ő volt hajdanán az első katari, aki gólt szerzett a spanyol (harmadik) ligában, de 2019 elején születtek előkelőbb címei is: az Ázsia Kupa legjobb játékosa, az Ázsia Kupa gólkirálya.

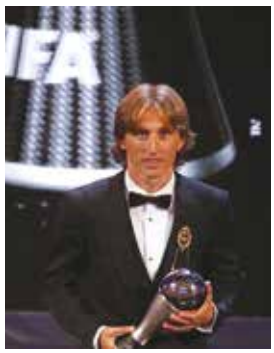

Infantino FIFA-elnök gratulál a katariaknak

A katariak az egyenes kieséses szakaszban 1-0-ra verték az irakiakat, ugyancsak 1-0-ra a dél-koreaiakat, aztán az elődöntőben 4-0-ra a házigazdák együttesét, majd a finálében 3-1-re a japánokat. Ki vitatná, hogy megérdemelt volt a sikerük?

ARANYLABDA, 2018

Modrić ült fel a trónra

2008 óta először nem Cristiano Ronaldo vagy Lionel Messi érdemelte ki az Aranylabdát: **Luka Modrić** nagy fölénnyel győzött. Nagyszerű sikereket tudhatott maga mögött, megnyerte a Bajnokok Ligáját a Real Madriddal, és világbajnoki ezüstéremig vezette a horvát válogatottat. Mögötte a címvédő portugál klasszis végzett a második, míg a két francia világbajnok, Griezmann és Mbappé a harmadik-negyedik helyen. 2006 óta először fordult elő, hogy Lionel Messi nem fért be az első három közé. A *France Football* először ítélte oda az Év fiatal játékosának az első francia aranylabdásról, Raymond Kopáról elnevezett díjat és a női Aranylabdát. Időben korábban, már szeptember végén megrendezte a világszervezet a maga gáláját, ami a The Best FIFA Football Awards nevet viselte. Itt is Modrić került az élre, Cristiano Ronaldo mögött Mohamed Szalah is fellépett a képzeletbeli dobogóra – a Liverpool egyiptomi csatára megkapta a Puskás-díjat is.

France Football Aranylabda, 2018

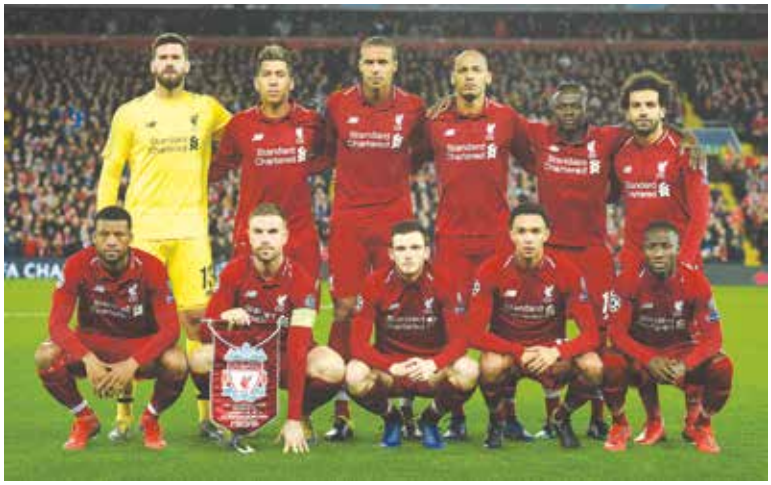
1. Luka Modrić (horvát, Real Madrid) 753 pont, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid, Juventus FC) 478 pont, 3. Antoine Griezmann (francia, Atlético Madrid) 414, 4. Kylian Mbappé (francia, Paris SG) 347, 5. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 180, 6. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC) 188, 7. Raphaël Varane (francia, Real Madrid) 121, 8. Eden Hazard (belga, Chelsea FC) 119, 10. Kevin de Bruyne (belga, Manchester City) 29. (Az első tíz helyezett.)

Kopa Trophy: Kylian Mbappé. Női Aranylabda: Ada Hegerberg (norvég, Olympique Lyonnais)

FIFA The Best Gala, 2018

1. Luka Modrić (horvát, Real Madrid) 29,05 százalék, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid, Juventus FC) 19,08, 3. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC) 11,23, 4. Kylian Mbappé (francia, Paris SG) 10,52, 5. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 9,81, 6. Antoine Griezmann (francia, Atlético Madrid) 6,69, 7. Eden Hazard (belga, Chelsea FC) 5,65, 8. Kevin de Bruyne (belga, Manchester City) 3,54, 9. Raphaël Varane (francia, Real Madrid) 3,45, 10. Harry Kane (angol, Tottenham Hotspur) 0,98. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Az Év kapusa: Thibaut Courtois (belga, Chelsea FC). Az Év férfi edzője: Didier Deschamps (francia, francia válogatott). Az Év női játékosa: Marta (brazil, Orlando Pride). Az Év női edzője: Reynald Pedros (francia, Olympique Lyonnais). FIFA Fair Play-díj: Lennart Thy (német). FIFA Szurkolói díj: a perui vb-szurkolók. Puskás-díj: Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC). A FIFA Pro Év tizenegye: De Gea – Daniel Alves, Varane, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, Kanté, Hazard – Mbappé, Messi, Cristiano Ronaldo

A Liverpool FC. Hátul, balról: Alisson, Firmino, Matip, Fabinho, Mané, Szalah. Elöl: Wijnaldum, Henderson, Robertson, Alexander-Arnold, Keita

A brazil válogatott. Hátul, balról: Alisson, Fernandinho, Éder Militão, Cássio, Willian, Lucas Pquetá, Miranda, Filipe Luís, Thiago Silva, Marquinhos, Casemiro, Éderson. Elöl: David Neres, Richarlison, Allan, Gabriel Jesus, Everton, Daniel Alves, Fagner, Arthur, Alex Sandro, Coutinho, Firmino

Az Atlético Madrid. Hátul, balról: Giménez, Oblak, Partey, Hernandez, Diego Costa, Godín. Elöl: Griezmann, Arias, Lemar, Koke, Saúl

A Chelsea FC. Hátul, balról: Emerson Palmieri, Kovačić, David Luiz, Christensen, Giroud, Kepa. Elöl: Azpilicueta, Pedro, Jorginho, Kanté, Hazard

A Palmeiras. Hátul, balról: Weverton, Borja, Gustavo Gómez, Luan, Felipe Melo. Elöl: Lucas Lima, Mayke, Dudu, Bruno Henrique, Willian, Diogo Barbosa

A Real Madrid. Hátul, balról: Courtois, Sergio Ramos, Kroos, Varane, Llorente, Benzema. Elöl: Lucas Vázquez, Bale, Marcelo, Daniel Carvajal, Modrić

Bajnokok, kupagyőztesek

2018–2019

EURÓPA

RB Salzburg

Nõmme Kalju

Dundalk

Valur Reykjavík

Feronikeli

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	FK Partizani	FK Kukësi
Andorra	FC Santa Coloma	Engordany
Anglia	Manchester City	Manchester City
Ausztria	RB Salzburg	RB Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	Gabala
Belgium	KRC Genk	KV Mechelen
Bosznia-Hercegovina	FK Sarajevo	FK Sarajevo
Bulgária	Ludogorec	Lokomotiv Plovdiv
Ciprus	APOEL	AEL Limassol
Csehország	Slavia Praha	Slavia Praha
Dánia	FC København	Midtjylland
Észak-Írország	Linfield	Crusaders
Észtország*	Nõmme Kalju	Narva Trans
Észak-Macedónia	KF Shkëndija	Akademija Pandev
Fehéroroszország	Dinamo Breszt	BATE Boriszov
Feröer-szigetek*	Havnar Boltfélag	B36 Tórshavn
Finnország*	Helsingin JK*	FC Ilves
Franciaország	Paris Saint-Germain	Rennes
Gibraltár	Lincoln Red Imps	Europa FC
Görögország	PAOK	PAOK
Grúzia	Szaburtalo Tbiliszi	Torpedo Kutaiszi
Hollandia	AFC Ajax	AFC Ajax
Horvátország	Dinamo Zagreb	HNK Rijeka
Írország*	Dundalk	Dundalk
Izland*	Valur Reykjavík	Stjarnan FC
Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Bnei Jehuda
Kazahsztán	FK Asztana	FK Kajrat
Koszovó	Feronikeli	Feronikeli
Lengyelország	Piast Gliwice	Lechia Gdańsk
Lettország*	Riga FC	Riga FC
Liechtenstein	–	FC Vaduz
Litvánia	FK Sūduva	FK Žalgiris
Luxemburg	F91 Dudelange	F91 Dudelange
Málta	Valletta FC	Balzan
Moldova	FC Sheriff	FC Sheriff
Montenegró	FK Szutjeszka	Buducsnoszt Podgorica
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Rosenborg BK	Rosenborg BK
Olaszország	Juventus	Lazio
Oroszország	Zenit	Lokomotiv Moszkva
Örményország	Ararat-Armenia	Alashkert
Portugália	SL Benfica	Sporting CP
Románia	CFR Cluj	Vitorul Constanţa

NEMZETEK LIGÁJA

Újabb portugál diadal

Az UEFA, az Európai Labdarúgó-szövetség a 2018–2019-es idényre írta ki először a válogatott csapatok számára szervezett új sorozatát, a Nemzetek Ligáját. A mintát talán a jégkorong adta, ott megszokott a csapatok osztályokba sorolása, majd egymás elleni versenyeztetése.

A kontinens ötvenöt nemzeti csapatát négy osztályba sorolták, az A és a B osztályba tizenkét-tizenkét, a C-be tizenöt (köztük a magyar válogatott), míg a D-be tizenhat gárda került. Az eredeti tervek szerint az A-, B- és C-divízió csoportutolsói kiestek, a B-, C- és D-divízió

Galatasaray

DÉL-AMERIKA

Junior

Olimpia

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

Espérance de Tunis

VÁLOGATOTTAK TORNÁI

San Marino	Tre Penne	Tre Fiori
Skócia	Celtic FC	Celtic FC
Spanyolország	FC Barcelona	Valencia
Svájc	Young Boys	FC Basel
Svédország*	AIK	BK Häcken
Szerbia	Crvena zvezda	FK Partizan
Szlovákia	ŠK Slovan Bratislava	Spartak Trnava
Szlovénia	NK Maribor	Olimpija Ljubljana
Törökország	Galatasaray	Galatasaray
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Sahtar Donyeck
Wales	The New Saints	The New Saints
Argentína	Racing	
Brazília*	Palmeiras	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Corinthians	
Minas Gerais	Cruzeiro	
Rio Grande do Sul	Grêmio	
Bolívia	San José (Clausura)	
	Bolivar (Apertura)	
Chile	Universidad Católica	
Ecuador*	LDU Quito	
Kolumbia	Junior (Finalización)	
	Junior (Apertura)	
Paraguay	Olimpia (Clausura)	
	Olimpia (Apertura)	
Peru*	Sporting Cristal	
Uruguay*	Peñarol	
Venezuela*	Zamora	
Egyesült Államok	Atlanta United (MLS)	Houston Dynamo
Mexikó	América (Apertura)	
	UANL (Clausura)	
Bajnokok Ligája	Liverpool FC	
Európa-liga	Chelsea FC	
Európai Szuperkupa	Atlético Madrid	
Libertadores Kupa	River Plate	
Afrikai Bajnokok Kupája*	Espérance de Tunis	
Ázsiai Bajnokok Kupája	Kashima Antlers	
Klubvilágbajnokság*	Real Madrid	
Copa América	Brazília	
Afrikai Nemzetek Kupája	Algéria	
Ázsia Kupa	Katar	
Nemzetek Ligája	Portugália	

* naptári éves lebonyolítási rend

csoportelsői eggyel feljebb léptek a következő kiírásra, ez aztán nagyon picit módosult az osztályok létszámának átszabása miatt. Az A-divízió négy csoportelsője harcolt a Nemzetek Ligája trófeájáért, 2019. június 5. és 9. között.

Az elődöntőben a portugálok 3-1-re megverték a svájciakat, míg a hollandok, igaz, hosszabbításban, ugyanezzel az eredménnyel verték meg az angolokat. A harmadik helyért vívott meccs nem hozott gólt, az angolok tizenegyespárbajban győztek 6-5-re. A finálé a portugál válogatott második tornagyőzelmét hozta a 2016-os Európa-bajnokság után. A portói Estadio do Dragãóban, a hollandok elleni döntőben az egyetlen gólt Gonçalo Guedes, a Valencia szélsője szerezte.

Először szerezte meg a Liverpool FC a Premier League trófeáját

- ***A Bayern München megtáltosodott az edzőváltás után***
- ***A Real Madrid tíz döntőt nyert meg a La Ligában***
- ***Maradona csapata ellen lett bajnok a Boca Juniors***

Harmincéves várakozás után végre bajnoki címet ünnepelhetett a Liverpool FC. A siker hihetetlen érzelmeket szabadított fel a „vörösök" táborában. Jürgen Klopp edző június 25-én egy liverpooli hotelben nézte a Manchester City Chelsea elleni meccsét, melyen a címvédő vereségével a hátralévő hét (!) fordulótól függetlenül biztossá vált a Pool bajnoki címe. Klopp a találkozó után a könnyeivel küszködve mondta: „Bajnoknak lenni ezzel a klubbal egyszerűen hihetetlen. Ez a siker Kenny-é (Dalglish), Stevie-é (Gerrard), mindenkié. Ez csodálatos pillanat, sosem gondoltam, hogy valaha így fogom magam érezni."

Bár Liverpool polgármestere korábban arra kérte a drukkereket, hogy a járvány miatt inkább otthon ünnepeljenek, sokan nem bírták ki, hogy ne vonuljanak az utcákra: csak a klub stadionja környékén több ezer ember gyűlt össze, énekelve, táncolva, örömtüzeket gyújtva.

A bajnokcsapat tagjai voltak: Adrián (11), Alisson (29) kapusok, Trent Alexander-Arnold (38/4), Virgil van Dijk (38/5), Joe Gomez (28), Dejan Lovren (10), Joel Matip (9/1), Andrew Robertson (36/2), Neco Williams (6) védők, Harvey Elliott (2), Fabinho (28/2), Jordan Henderson (30/4), Curtis Jones (6/1), Naby Keïta (18/2), Adam Lallana (15/1), James Milner (22/2), Alex Oxlade-Chamberlain (30/4), Georginio Wijnaldum (37/4) középpályások, Roberto Firmino (38/9), Sadio Mané (35/18), Minamino Takumi (10), Divock Origi (28/4), Mohamed Szalah (34/19), Xherdan Shaqiri (7/1) csatárok.

Henderson a kupával: a Liverpool először nyerte meg a Premier League-et

Ha nem is nyert bajnoki címet három évtizeden keresztül az LFC, a hívei okkal voltak büszkék a történelmére, az angol, a brit, a világfutballban elfoglalt helyére. Amikor 1990 tavaszán Alan Hansen, az akkori csapatkapitány a magasba lendítette a trófeát, a Liverpool tizennyolcadik bajnoki elsősége angol rekordot jelentett. A *Nemzeti (Nép)Sport*ban – akkor így hívták – a kinti tudósító, *Brian O'Sullivan* azt

írta: „A nyolcvanas évek legjobb klubcsapata alighanem a kilencvenes évtizedben sem adja alább. Szombaton az Anfield Road pénztárosai rögzítették a nap rekordbevételét: 37 758 fizető néző énekelte Liverpoolban a »vörösöket« dicsőítő nótákat. A Liverpool FC 2-1-re verte a londoni QPR-t, s mivel az egyetlen mostanáig kitartó vetélytárs, az Aston Villa pontot vesztett Birminghamben, a Norwich ellen, a Pool megszerezte története 18. bajnoki címét." Utolsó két mondata angol futballtörténelmet rögzít, az elsőből viszont méretes tévedés lett – mentségére szóljon, hogy akkor elképzelhetetlennek tűnt, hogy a Liverpool uralma véget érjen.

Az előző bajnok Manchester City játékosai díszsorfalat állnak a „vörösöknek"

Ám – ha már ilyen sokat kellett várni az újabb diadalra – ennél méltóbb körülmények között nem is születhetett volna meg. Nem csodálható, hogy a koronavírus-járvány miatti leállás után, amikor akadt arra esély, hogy nem hirdetnek bajnokot a Premier League-ben, a liverpooli szurkolók egy része valamiféle felső erőre gyanakodott, mintha meg lenne, meg lett volna írva, hogy a „vörösök" ne legyenek újra bajnokok.

De lettek. Olyan hosszú szünet után az előző bajnoki aranyhoz képest, amilyen hosszú várakozásra még nem volt példa a klub majdnem tizenhárom évtizedes történetében. A mostani riválisok közül a Manchester United 26, a Manchester City 44, a Chelsea 50, az Arsenal hét évvel az előző bajnoki titulusa után nyerte meg első aranyát a Premier League-ben.

Az, hogy a huszonegyedik század második évtizedének végén eljött a Liverpool ideje, elsősorban **Jürgen Klopp** érdeme. Az elmúlt harminc évben ő az első liverpooli edző, akinek a győzelmi mutatója jobb a hatvanszázalékosnál. Még ennél is fontosabb, hogy már a Mainznál és még inkább a Borussia Dortmundnál megismert nagyszerű képességei, szaktudása, motivációs készsége mellett azt is megmutatta, hogy képes csapatot építeni. 2015. október 8-án került az Anfield Roadra, az első mérkőzése egy Tottenham elleni döntetlen volt, az akkori keretből – Bogdán Ádám ült egyébként a kispadon – csak James Milner, Divock Origi és Adam Lallana játszott a 2019–2020-as szezonban. (Jordan Henderson akkoriban sérülése miatt nem lépett pályára, de csapatkapitányként nyilvánvalóan alapembernek számított.) Már a klub tagja volt az előző nyáron érkezett Firmino is. A többiek közül csak néhány nevet

kiemelve – Coutinho, Emre Can, Lucas Leiva vagy Martin Škrtel is már messze jár. A mostani csapatot Klopp építette, az ő „találmánya" a két szélsőhátvéd, Trent Alexander-Arnold és Andy Robertson, valamint Sadio Mané, Mohamed Szalah, Virgil van Dijk és Alisson Becker is. Hat olyan kulcsember, aki nélkül nem lenne ugyanaz a mai legénység.

A Liverpool kapcsán nem az a kérdés, hogy megérdemelte-e a bajnoki címet (balgaság lenne ezt feszegetni egy olyan gárdánál, amelyik hét fordulóval a zárás előtt már megnyerte a világ legkiegyensúlyozottabb élbajnokságát), hanem az, hogy mennyivel jobb az előző évekénél, évtizedekénél. Utóbbira nehéz válaszolni. Az biztos, hogy a Liverpoolnak az 1990-es címnyerés és Jürgen Klopp érkezése között is akadtak kiváló játékosai. Ha belőlük összeállítunk egy tizenegyet, bizony elég jól hangzik: Reina – Babbel, Carragher, Hyypiä, Riise – Xabi Alonso, Gerrard, McManaman – Fernando Torres (Luís Suárez), Fowler, Michael Owen.

De ez a csapat mégis más, az eredmények mellette szólnak. Ged Rea, a Liverpool FC statisztikusa összegyűjtötte, milyen rekordokat döntött meg a gárda az idényben. Ezek közül a legfontosabbak: sorozatban 24 hazai bajnoki mérkőzésen győzött, a múltnak adva saját, korábbi angol csúcsát (21). Az európai topbajnokságokat figyelembe véve, a valaha volt legjobb rajtot produkálta azzal, hogy az első 27 mérkőzése után 26 győzelemmel és 1 döntetlennel állt, azaz a megszerezhető 81 pontból 79-et begyűjtött. Megdöntötte a Manchester City rekordját (35) azzal, hogy mindössze 34 mérkőzés alatt elért a harmincadik győzelemig.

Az előző idény eredményeit is kalkulálva, akadt egy olyan 38 meccses menetelése, amely alatt az angol élvonalban rekordot jelentő 104 pontot szerzett. Korábban a Manchester United (kétszer), illetve az Everton és a Manchester City egyszer-egyszer öt fordulóval a zárás előtt bebiztosította már a bajnoki címét – Jürgen Klopp csapata még ezen is túltett azzal, hogy hét fordulóval az idény vége előtt ünnepelhetett. A Burnley elleni döntetlen elrontotta ugyan a tökéletes hazai mérleget, de a Liverpool beállította a Chelsea (2005–2006), a Manchester United (2010–2011) és a Manchester City (2011–2012) korábbi csúcsát, 55 pontot gyűjtött pályaválasztóként. Harminckét bajnoki győzelemmel fejezte be a szezont, ez is csúcsbeállítás az angol futball első két osztályát tekintve, korábban a Manchester City (2017–2018 és 2018–2019), valamint, a Division 2-ban, éppen száz éve a Tottenham Hotspur volt erre képes. Az idény során 26 ponttal is vezetett – ez is példátlan az angol élvonal történetében. A bajnoki címnyeréssel a Liverpool FC lett az első brit klub, amely egy adott napon a Bajnokok Ligája, az UEFA Szuperkupa, a klubvilágbajnokság és a Premier League címvédőjének is mondhatta magát.

Thomas Müller, Robert Lewandowski és Serge Gnabry

Németországban, Olaszországban és Franciaországban a címvédő folytatta nagy sorozatát, a Bayern München a nyolcadik, a Juventus a kilencedik elsőségét szerezte sorozatban, a Paris Saint-Germain nyolc idény alatt hetedszer lett bajnok. A bajorok idényének történetét bővebben felelevenítjük az Év csapatát ünnepelve, de itt is érdemes megjegyezni, hogy Hansi Flickben kinevezésekor csak kicsit bízott a vezérkar, ezért először csupán egy ideiglenes,

az idény végéig szóló szerződést írhatott alá. Aztán a jó eredmények meggyőzték az elöljárókat, s már januárban biztosították őt arról, hogy maradhat a csapat élén. Futballistái közül a gólkirályi címet ismét elnyerő Robert Lewandowskit választották az Év játékosának, s tavaszra szinte újjászületett két veterán harcos, Manuel Neuer és Thomas Müller. A legjobb bayernes idényét zárta Leon Goretzka, Serge Gnabry és Joshua Kimmich is, míg az idény nagy felfedezettjeként Alphonso Daviest ünnepelték.

Ezzel a látványos grafikával (is) ünnepelték a Bayern sorozatban nyolcadik Bundesliga-bajnoki címét

A bajnokcsapat tagjai voltak: Manuel Neuer (33), Sven Ulreich (1) kapusok, Benjamin Pavard (32/4), Alphonso Davies (29/3), David Alaba (28/1), Jérôme Boateng (24), Lucas Hernandez (19), Niklas Süle (8), Álvaro Odriozola (3), Chris Richards (1), Joshua Kimmich (33/4), Thomas Müller (33/8), Serge Gnabry (31/12), Kingsley Coman (24/4), Leon Goretzka (24/6), Thiago (24/3), Philippe Coutinho (23/8), Ivan Perišić (22/4), Javi Martinez (16), Corentin Tolisso (13/1), Mickaël Cuisance (9/1), Sarpreet Singh (2), Jamal Musiala (1) középpályások, Robert Lewandowski (31/34), Joshua Zirkzee (9/4), Leon Dajaku (2), Oliver Batista-Meier (1), Kwasi Okyere Wriedt (1) csatárok.

A francia Ligue 1-ben a PSG óriási fölénnyel vezetett riválisai előtt, amikor a világjárvány miatt felfüggesztették a mérkőzéseket. A legerősebb bajnokságok közül egyedüliként, Franciaországban döntöttek úgy, hogy lezárják az idényt, nem játsszák le a hátralévő tíz fordulót. A tizenkét pontos (sőt, a vesztett pontokat tekintve tizenöt pontos) előnyben lévő párizsiak megkapták a bajnoki címet, ennek jogosságát nem vitatta senki. (Egyszerűbb helyzet volt ez, mint Hollandiában, ahol – miután az Ajax és az AZ azonos pontszámmal állt – nem hirdettek bajnokot.)

A bajnokcsapatban szerepeltek: Alphonse Aréola (3), Marcin Bułka (1), **Keylor Navas** (21), Sergio Rico (2) kapusok, Mitchel Bakker (1), Juan Bernat (18), Colin Dagba (10), Abdou Diallo (16), Thilo Kehrer (7/1), Presnel Kimpembe (16), Layvin Kurzawa (14/1), Marquinhos (19/3), Loïc Mbe Soh (1), Thomas Meunier (16), Tanguy Nianzou (6/2), Thiago Silva (21), Arthur Zagre

(1) védők, Adil Aouchiche (1), Julian Draxler (11), Idrissa Gueye (20/1), Ander Herrera (8/1), Leandro Paredes (17), Marco Verratti (20) középpályások, Eric Maxim Choupo-Moting (9/3), Edinson Cavani (14/4), Mauro Icardi (20/12), Ángel Di María (26/7), Jesé (1), Kylian Mbappé (20/18), Neymar (15/13), Pablo Sarabia (21/4) csatárok.

Lementek alfába. A PSG minden francia sorozatot megnyert 2020-ban

Sokkal hevesebb vitát generált, hogy az aktuális tabella alapján alakul ki a nemzetközi kupaindulók névsora, s hogy az utolsó két helyezett kiesik. Előbbi különösen Jean-Michel Aulas-t, az Olympique Lyonnais nagy tekintélyű elnökét háborította fel, akinek csapata, igaz, szoros mezőnyben, de csak a hetedik helyen állt. Így nemhogy a Bajnokok Ligájában, de még az Európa-ligában sem indulhatott az új idényben. (A még BL-indulást jelentő harmadik helyhez képest tíz, de a második számú kupában való indulásra jogosító hatodikhoz képest csupán egy pont volt a Lyon hátránya.) A második ligába száműzött Amiens és Toulouse bíróságra vitte az ügyet, ahol hosszas csatározások után veszítettek.

Különleges idény volt a 2019–2020-as a La Ligában. Az őszi periódusban a Barcelona és a Real Madrid játéka is elmaradt a valós tudástól, így a Sevilla, az Athletic Bilbao, majd a meglepően jól szereplő Getafe és a Real Sociedad is tartotta a lépést – legalábbis a bajnokság egy bizonyos szakaszában. A katalánok a hetedik forduló után egyszer sem álltak a második helynél rosszabbul, de a vezetőség januári, egyébként Szaúd-Arábiában rendezett, új rendszerű spanyol Szuperkupán elszenvedett kudarc után menesztette Ernesto Valverde edzőt. (A klubnál Louis van Gaal 2003-as elküldése óta idény közben nem váltottak vezetőedzőt). Quique Setién került a helyére, aki nagyszerű stratéga hírében áll(t), s még fontosabb, hogy a Cruyff-féle futballfilozófia odaadó hívének tartotta magát. Már 2019 nyarán felvetődött a neve Valverde pótlására, de a baszk edző akkor még haladékot kapott. 2020 januárjában már nem. Hiába nyert két bajnokságot, három kupavereséget nem tudtak neki megbocsátani: a rómait (BL, 2018), a liverpoolit (BL, 2019) és a dzsiddait (spanyol Szuperkupa, 2020). Setién korábban soha nem kapott a Barcelonához hasonló kaliberű nagy csapatot, alkalmasint ez is lehetett az oka, hogy sem az élvonalban, sem alacsonyabb osztályban nem tudott elérni egyetlen klub-

A Real Madrid az újrakezdés utáni sikereinek köszönhette a bajnoki címet

jánál sem ötvenszázalékosnál jobb győzelmi mutatót. Összehasonlításként: Ernesto Valverde a mérkőzései több mint kétharmadát megnyerte a Barça élén.

Ma már tudjuk: nem jött be az edzőcsere. Nyolc hónappal később, a Bayern München elleni 2-8 után Quique Setién úgy kapta meg a felmondólevelét a klubnál, hogy egyetlen sorozatot sem tudott megnyerni a csapattal, pedig háromban is versenyben volt.

A bajnokságot a Real Madriddal szemben veszítette el a csapata. Bár ősszel a „királyi klub" is viszonylag sok pontot elveszített, végül 87 pontig jutott, s ezzel megismételte a Barcelona 2018–2019-es eredményét. Zinédine Zidane azt mondta a bajnokság felfüggesztését követő újrakezdés előtt, utalva a hátralévő tizenegy fordulóra, hogy „tizenegy döntő vár" a csapatára. Az első tízet megnyerték, az utolsón döntetlent játszottak, de már bajnokként. A francia legenda – nem csupán játékosmúltja, de edzői sikerei miatt is jár neki ez a minősítés – a tizenegyedik címét szerezte a Madrid élén. Átlagosan minden 19. mérkőzésére esik egy trófea. Már évek óta ő a klubtörténet második legsikeresebb edzője Miguel Muñoz után, aki 14 címet nyert, 605 mérkőzésen. A *Marca* megjegyezte a legsikeresebb mesterek kapcsán, hogy a lista első öt helyén állóból négyen (Muñoz, Zidane, Del Bosque és Molowny) játszottak is a klubban, csak Leo Beenhakker jelenti a kivételt.

Zidane röviden reagált a katalánok által gerjesztett vitára, hogy a sok kedvező VAR-ítélet miatt egyáltalán megérdemli-e a Real Madrid az elsőséget: „Mi voltunk a legjobbak, mert mi szereztük a legtöbb pontot. Ez ennyire egyszerű."

Marcelo és a csapatkapitány **Sergio Ramos** a huszonkettedik titulusát gyűjtötte a Real Madrid játékosaként, az elsőt is együtt nyerték 2007-ben, Fabio Capello irányításával, ugyancsak bajnoki címet szerezve. Könnyen kiszámítható, hogy a diadalok éppen fele született Zidane irányításával. Ramos Midasz királyhoz hasonlította az edzőt, mondván, amihez nyúl, arannyá változik.

Zidane a kulcsposztokon keveset változtatott, ám az újrakezdés után szinte mindig kihasználta cserelehetőségeit. A bajnoki szezonban 2500 percnél többet játszott Courtois, Carvajal, Varane, Sergio Ramos, Kroos, Casemiro és Benzema. Luka Modrić is majdnem kétezret. A belga kapus kivételével mindannyian pillérei voltak Zizou 2016 és 2018 között három BL-t nyerő gárdájának is. A 2019–2020-as névsor: Thibaut Courtois (34), Alphonse Aréola (4) kapusok, Sergio Ramos (35/11), Raphaël Varane (32/3), Dani Carvajal (31/1), Ferland Mendy (25/1), Marcelo (15/1), Éder Militão (15), Nacho (6/1) védők, Casemiro (35/4), Toni Kroos (35/4), Federico Valverde (33/2), Luka Modrić (31/3), Isco (23/1), Marco Asensio (9/3), James Rodríguez (8/1) középpályások, Karim Benzema (37/21), Vinícius Júnior (29/3), Rodrygo (19/2), Lucas Vázquez (18/2), Luka Jovics (17/2), Gareth Bale (16/2), Eden Hazard (16/1), Brahim Díaz (6), Mariano Díaz (5/1) csatárok.

Ha nem is könnyen, de megszületett a Juventus sorozatban kilencedik bajnoki címe, egyben Maurizio Sarri első bajnoki elsősége. Miután a Juve 2-0-ra megverte a 36. forduló záró mérkőzésén a Sampdoriát, behozhatatlan előnyre tett szert két fordulóval a zárás előtt. A legerősebb öt európai bajnokság történetében példátlan, hogy egy klub sorozatban kilenc bajnoki címet szerezzen.

A csapatban huszonkilencen szerepeltek: Gianluigi Buffon (9), Carlo Pinsoglio (1), Wojciech Szczęsny (29) kapusok, Alex Sandro (29/1), Leonardo Bonucci (35/3), **Giorgio Chiellini** (4/1), Danilo (22/2), Merih Demiral (6/1), Gianluca Frabotta (1), Matthijs de Ligt (29/4), Daniele Rugani (10), Mattia De Sciglio (9) védők, Rodrigo Bentancur (30), Sami Khedira (12), Blaise Matuidi (35), Simone Muratore (4), Daouda Peeters (1), Miralem Pjanić (30/3), Adrien Rabiot (28/1), Aaron Ramsey (24/3), Luca Zanimacchia (2) középpályások, Federico Bernardeschi (29/1), Cristiano Ronaldo (33/31), Juan Cuadrado (33/2), Douglas Costa (23/1), Paulo Dybala (33/11), Gonzalo Higuaín (32/8), Marco Olivieri (3), Giacomo Vrioni (1) csatárok.

A Juve mindössze két forduló (az első és a harmadik) után nem állt az első két hely valamelyikén, a szezon második felét tekintve csak egyetlen héten át nem vezetett. Mégis, évek óta nem zajlott ilyen szoros versenyfutás három csapat között is. Az Antonio Conte irányításával ismét a legszűkebb elitbe lépő Internazionale és a Simone Inzaghi által dirigált Lazio a márciusi felfüggesztéskor még ugyancsak esélyesnek tűnt a bajnoki aranyra. Ám a júniusi folytatásra a Lazio – a sok sérült és a szűk keret miatt – szinte elfogyott, míg az Inter csak az idény legvégére tért igazán magához. A Juventus nem volt meggyőző, de megszerezte a bajnoki címet, elsősorban a kivételes góllövőformában szereplő **Cristiano Ronaldo** vezérletével. A portugál szupersztár nagyon szerette volna elérni a gólkirályi címet is – ő lehetett volna az első futballista, aki az angol, a spanyol és az olasz ligában is mesterlövészként zárt –, ám a hajrában Ciro Immobile megelőzte. A Lazio csatára európai aranycipős és olasz társrekorder is lett: a Serie A-ban beállította Gino Rossetti és Gonzalo Higuaín 36 gólos csúcsát. Tizenhárom év után lett ismét olasz játékos Európa gólkirálya, Immobile a római Francesco Totti örökébe lépett.

Hiába lett bajnok a Juve, a bajnoki idény utolsó heteiben már nyílt titok volt Maurizio Sarri távozása. A klub vezetői megvárták az augusztus BL-szereplést, aztán miután a csapat kiesett az Olympique Lyonnais ellen, felbontották Sarri szerződését.

Az oroszoknál a Zenit megvédte elsőségét, mégpedig szokatlanul nagy, tizenöt pontos előnnyel. Ennek tudatában talán meglepő, hogy a 11. forduló után még csupán az ötödik helyen állt. Ám attól kezdve veretlenül játszotta végig a bajnoki mérkőzéseket, 15 győzelem és négy döntetlen volt a mérlege.

A szentpétervváriak kerete a következő volt: Andrej Lunyov (19), Mihail Kerzsakov (10), Alekszandr Vaszjutyin (2) kapusok, Douglas Santos (20), Jordan Osorio (7), Braniszlav Ivanovics (25/4), Vjacseszlav Karavajev (20/1), Jurij Zsirkov (21/2), Igor Szmolnyikov (12), Emmanuel Mammana (3), Jaroszlav Rakickij (27), Gyenyisz Tyerentyev (2), Danyila Prohin (3) védők, Wilmar Barrios (26/1), Emiliano Rigoni (12/2), Daler Kuzjajev (20), Oleg Satov (12/2), Róbert Mak (5/1), Alekszandr Jerohin (23/2), Magomed Ozdojev (26/3), Matias Kranevitter

(2), Leon Muszajev (9), Alekszej Szutormin (24/3) középpályások, Szerdar Azmoun (28/17), Malcom (12/4), Sebastian Driussi (25/4), Artjom Dzjuba (28/17), Danyiil Samkin (4) csatárok. Artjom Dzjuba és az iráni Szerdar Azmoun holtversenyben végzett a góllövőlista élén, előbbit választották meg az Év játékosának is.

A brazil bajnok a nagyszerű évet záró Flamengo lett, idényének történetét röviden felidézzük a Libertadores Kupáról szóló részben. A brazil Serie A-ban a következő játékosok szerepeltek a piros-feketéknél: Diego Alves (32), Gabriel Batista (1), César (6) kapusok, Rodinei (17), Rodrigo Caio (29/2), Pablo Marí (21/2), Renê (22), Rafinha (19), Filipe Luís (16), Matheus Thuler (13), João Lucas (6), Rhodolfo 8), Matheus Dantas (1), Rafael Santos (1), Juan (1), Miguel Trauco (5), Pará (6), Léo Duarte (7) védők, Willian Arão (34/2), Éverton Ribeiro (31/2), Gerson (26/2), Diego (16/1), Giorgian De Arrascaeta (23/13), Vinicius Souza (2), Hugo Moura (1), Reinier (13/6), Robert Piris da Mota (26), Gustavo Cuellar (9), Ronaldo (3) középpályások, **Gabriel Barbosa** (29/25), Vitinho (24/5), Lucas Silva (8), Bruno Henrique (32/21), Orlando Berrío (16/1), Lincoln (11/3), Vítor Gábriel (1), Bill (1) csatárok.

Az év csapatát uralták a flamengósok, Rafinha, Rodrigo Caio, Pablo Marí, Filipe Luís, Gerson, Éverton Ribeiro, Giorgian de Arrascaeta, Gabriel és Bruno Henrique mellé csak az Atlético Paranaense két játékosa, a kapus Santos és a középpályás Bruno Guimarães fért be. A jók legjobbjának (craque) Bruno Henriquét választották.

Argentínában a Boca Juniors visszafoglalta a trónt, mégpedig az alábbi kerettel:

Esteban Andrada (20), Marcos Díaz (3) kapusok, Emmanuel Mas (5), Julio Buffarini (20), Carlos Zambrano (1), Frank Fabra (18/2), Lisandro Ezequiel López (15/1), Carlos Izquierdoz (17/1), Gastón Ávila (1), Marcelo Weigandt (3), Pablo Goltz (4), Júnior Alonso (14) védők, Guillermo Fernández (7/1), Eduardo Salvio (17/6), Nicolás Capaldo (12), Jorman Campuzano (13), Iván Marcone (13), Agustín Almendra (6/1), Emanuel Reynoso (18/1), Daniele de Rossi (5), Alexis MacAllister (13/1) középpályások, Ramón Ábila (12/5), **Carlos Tévez** (17/9), Mauro Zárate (12/2), Sebastián Villa (17/2), Franco Soldano (13/2), Agustín Obando (11), Juan Carlos Hurtado (14/1) csatárok. A „genovaiak" egyetlen ponttal előzték meg a River Plate-et, miután a nagy rivális csak 1-1-re végzett az Atletico Tucuman ellen, az „arany-kékek" ellenben 1-0-ra legyőzték Diego Armando Maradona csapatát, a Gimnasia y Esgrimát. A Boca győztes gólját a „nagy öreg", Carlos Tévez lőtte.

A Bayern München. Hátul, balról: Neuer, Hernandez, Süle, Lewandowski, Pavard, Perišić. Elöl: Coman, Coutinho, Tolisso, Thiago, Kimmich

A Juventus FC. Hátul, balról: De Ligt, Khedira, Szczęsny, Cristiano Ronaldo, Bonucci. Elöl: Bernardeschi, Matuidi, Cuadrado, Alex Sandro, Pjanić, Higuaín

A Zenit. Hátul, balról: Rakickij, Dzjuba, Azmoun, Kerzsakov, Ivanovics. Elöl: Douglas Santos, Walter Barrios, Satov, Karavajev, Ozdojev, Driussi

A Liverpool FC. Hátul, balról: Alisson, Lovren, Van Dijk, Szalah, Firmino, Mané. Elöl: Keita, Wijnaldum, Henderson, Robertson, Alexander-Arnold

A Real Madrid. Hátul, balról: Courtois, Sergio Ramos, Kroos, Varane, Casemiro, Benzema. Elöl: Isco, Marcelo, Daniel Carvajal, Hazard, Modrić

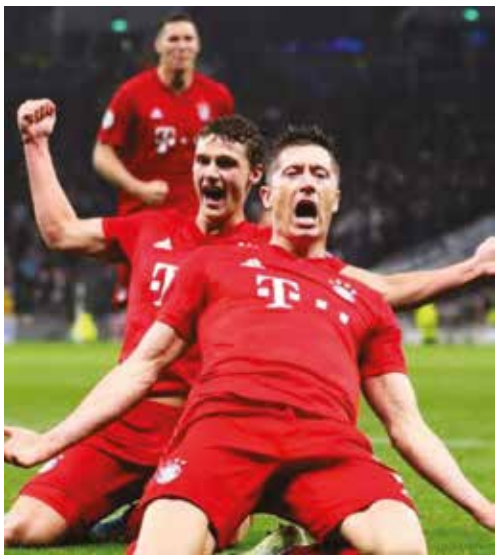
A Paris Saint-Germain. Hátul, balról: Navas, Meunier, Thiago Silva, Marquinhos, Kimpembe. Elöl: Di María, Gueye, Verratti, Bernat, Icardi, Mbappé

AZ ÉV CSAPATA

A Bayern álomtavasza

A Bayern München egy különleges idényben különleges diadalt aratott, abszolút megérdemelten. A budapesti Szuperkupa-döntőt is beleértve, 2020 első kilenc hónapjában négy sorozatból négyet nyert meg, mégpedig – példátlan módon – úgy, hogy egyetlen mérkőzést sem veszített el. A feburári, RB Leipzig elleni döntetlen után minden összecsapásán diadalmaskodott. Sorozatban nyolcadszor lett bajnok, ez is német csúcs, mint ahogyan a Bundesliga 1963 óta íródó történetében megszerzett 29, illetve a klubtörténet egészét nézve 30. elsőség is az Németországban.

Az élen Lewandowski, ahogy a góllövőlistákon is

A csapat a zárás előtti harmadik fordulóban, előnyét tízpontosra növelve lett bajnok, elsősorban parádés tavaszi teljesítménnyel. A téli szünetben, 17 forduló után még csupán a harmadik helyen állt, négy ponttal az RB Leipzig és kettővel a Borussia Mönchengladbach mögött. Ám a bajnokság első felében a 17 mérkőzéséből csak tízet megnyerő (10-3-4, 33 pont) legénység tavasszal csupán két pontot hullajtott el.

AZ EDZŐ

Eddig mindent megnyert a bajorokkal

HANS-DIETER FLICK 1965. február 24-én született Heidelbergben. Játékos-pályafutásának klubjai a BSC Mückenloch (1971–1976), az SpVgg Neckargemünd (1976–1981), az SV Sandhausen (1981–1985), a Bayern München (1985–1990), az 1. FC Köln (1990–1993) és a Victoria Bammental (1994–2000, 1996-tól játékos-edző) voltak. Négy bajnoki címet nyert a Bayernnel (1985–1986, 1986–1987, 1988–1989, 1989–1990), DFB-kupa-győztes (1985–1986) lett, játszott az 1987-es, elveszített BEK-döntőben. Edzőként 2000 és 2005 között a Hoffenheim együttesét irányította, majd rövid ideig sportkoordinátorként tevékenykedett a Red Bull Salzburgnál. 2006. augusztus 23-án a német szövetség szolgálatába lépett, Joachim Löw segítőjeként. Részese volt két vb- és három Eb-szereplésnek, 2014-ben a világbajnoki cím megnyerésének. A brazíliai torna után 2017. január 16-ig a DFB sportigazgatójaként is tevékenykedett. 2019 nyarán szerződött a Bayernhez, négy hónapon át Niko Kovač segítőjeként dolgozott, majd november 3-án vezetőedzőként átvette a csapatot. Azóta minden sorozatot, illetve döntőt megnyert a bajorokkal, amelyben csak szerepeltek.

A Bayern válságban volt, amikor Flick átvette. Ám az edző szinte csodát tett a következő háromnegyed évben

Szórták a gólokat, a teljes bajnoki idényben kereken száz találatot szereztek, nagyon közel jártak ahhoz, hogy beállítsák az 1971–1972-es idény 101 gólos rekordját.

Talán az is meglett volna, ha hamarabb következik be az edzőcsere. A korábbi segítő, Hansi Flick a november 3-i, Eintracht Frankfurt elleni 1-5 után vette át a csapatot korábbi főnökétől, Niko Kovačtól, akkor a gárda 5-3-2-es mérleggel állt a negyedik helyen. Utána 24 mérkőzést játszott, 21–1–2-es mutatóval.

Manuel Neuer okkal büszke

Érthető hát, hogy a bajnoki címet ünneplők elsősorban az edző munkáját emelték ki. Joachim Löw szövetségi kapitány azt mondta: „Elismerés a Bayernnek, és különösen Hansi Flicknek". A bókokat ritkán osztogató korábbi magyar szövetségi kapitány, az FCB München egykori csapatkapitánya, Lothar Matthäus hozzátette: „A Bayern megérdemli az elsőséget. Nagyszerű, egységes és odaadó játékot mutatott. Minden úgy történt, ahogyan Hansi Flick elképzelte." Karl-Heinz Rummenigge – egy másik aranylabdás klublegenda, az egyesület elnöke – is értékelt: „Boldogok vagyunk, ez egy különleges bajnoki cím, különleges körülmények között. Nagy elismerés jár Hansi Flicknek, aki remek munkát végzett."

Az edző persze dicsérte a játékosait, és már előrenézett: „Amit az elmúlt hónapokban nyújtottak, egyszerűen szenzációs. Örülünk a bajnoki címnek, elértük az első nagy célunkat, de már jöhetnek a következők, a Német Kupa és a Bajnokok Ligája."

S ott sem lehetett feltartóztatni a bajorokat. A Német Kupa döntőjében 4-2-re verték a Leverkusent, majd az augusztusi BL-szakaszban, egy örökre felejthetetlen meccsen, 8-2-re győzték le az FC Barcelonát, 3-0-ra az Olympique Lyonnais-t, végül 1-0-ra a döntőben a PSG-t.

A Bayern München a BL-döntőben szereplő játékosai

JOSHUA Walter KIMMICH: 1995. február 8-án született Rottweilben. Korábbi klubjai a VfB Bösingen (2005–2007), a VfB Stuttgart (2007–2013) és az RB Leipzig (2013–2015 voltak. 2015 óta a Bayern München futballistája. Ötszörös német bajnok (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), háromszoros német DFB-kupa-győztes (2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A német válogatottban 2016 óta 48 mérkőzésen 3 gólt szerzett. Európa-bajnoki elődöntős (2016), vb-résztvevő (2018), a Konföderációs Kupa győztese (2017).

ALPHONSO Boyle DAVIES: 2000. november 2-án született egy Bududuram nevű ghánai menekülttáborban. Korábbi klubjai az Edmonton Internationals (2005), az Edmonton Strikers (2006–2014), a Whitecaps FC Residency (2015–2016), a Whitecaps FC 2 (2016) és a Vancouver Whitecaps (2016–2018) voltak. 2018 óta a Bayern München játékosa. Kétszeres német bajnok (2018–2019, 2019–2020), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A kanadai válogatottban 2017 óta 17 mérkőzésen öt gólt szerzett.

THIAGO ÂLCANTARA do Nascimento: 1991. április 11-én született az olaszországi San Pietro Vernoticóban. Korábbi klubjai a Flamengo (1995–1996), az Ureca (1996–2000), a Jelme (2000–2001), újra a Flamengo (2001–2005), az FC Barcelona (2005–2013) és a Bayern München (2013–2020) voltak, 2020 nyarán a Liverpool FC középpályása lett. Kétszeres spanyol bajnok (2010–2011, 2012–2013), spanyol Király Kupa-győztes (2011–2012), hétszeres német bajnok (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), négyszeres német DFB-kupa-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), kétszeres BL-győztes (2011, 2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2011), kétszeres klubvilágbajnok (2011, 2013). A spanyol válogatottban 2011 óta 37 mérkőzésen 2 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018).

LEON Christoph GORETZKA: 1995. február 6-án született Bochumban. Korábbi klubjai a Werner SV 06 Bochum (1999–2001), a VfL Bochum (2001–2013) és a Schalke 04 (2013–2018) voltak. 2018 óta a Bayern München középpályása. Kétszeres német bajnok (2018–2019, 2019–2020), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A német válogatottban 2014 óta 25 mérkőzésen 11 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), a Konföderációs Kupa győztese (2017), olimpiai ezüstérmes (2016).

SERGE David GNABRY: 1995. július 14-én született Stuttgartban. Korábbi klubjai a TSV Weissach (1999–2000), a TSF Ditzingen (2000–2001), a GSV Hemmingen (2001–2003), az SpVgg Feuerbach (2003–2005), a Stuttgarter Kickers (2005–2006), a VfB Stuttgart (2006–2011), az Arsenal FC (2011–2016), közben kölcsönjátékosként a West Bromwich Albion (2015–2016) és Werder Bremen voltak. A 2017–2018-as idényt kölcsönjátékosként a Hoffenheimben töltötte, 2018 óta a Bayern Münchenben futballozik. Az angol FA-kupa győztese (2013–2014). Kétszeres német bajnok (2018–2019, 2019–2020), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A német válogatottban 2016 óta 13 mérkőzésen 13 gólt szerzett. Olimpiai ezüstérmes (2016).

KINGSLEY Junior COMAN: 1996. június 13-án született Párizsban. Korábbi klubjai a Sénart-Moissy (2002–2004), a Paris Saint-Germain (2004–2014) és a Juventus FC (2014–2015) voltak, 2015 óta a Bayern Münchenben futballozik. Kétszeres francia bajnok (2012–2013, 2013–2014), a francia Ligakupa győztese (2013–2014), kétszeres olasz bajnok (2014–2015, 2015–2016), Olasz Kupa-győztes (2014–2015), ötszörös német bajnok (2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), háromszoros német DFB-kupa-győztes (2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020). A francia válogatottban 2015 óta 22 mérkőzésen 4 gólt szerzett. Európa-bajnoki ezüstérmes (2016).

ROBERT LEWANDOWSKI: 1988. augusztus 21-én született Varsóban. Korábbi klubjai a Partyzant Leszno (1996–1997), az MKS Varsovia (1997–2004), a Delta (2005), a Legia II (2005–2006), a Znicz Pruszków (2006–2008), a Lech Poznań (2008–2010) és a Borussia Dortmund (2010–2014) voltak. 2014 óta a Bayern München csatára. Lengyel bajnok (2009–2010), a Lengyel Kupa győztese (2008–2009), nyolcszoros német bajnok (2010–2011, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), négyszeres német DFB-kupa-győztes (2011–2012, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A lengyel válogatottban 2008 óta 112 mérkőzésen 61 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), Eb-résztvevő (2012, 2016).

NIKLAS SÜLE: 1995. szeptember 3-án született Frankfurtban. Korábbi klubjai a Rot-Weiß Walldorf, majd az Eintracht Frankfurt (2006–2009), az SV Darmstadt 98 (2009–2010) és az 1899 Hoffenheim (2010–2017) voltak. 2017 óta a Bayern München futballistája. Háromszoros német bajnok (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), kétszeres német DFB-kupa-győztes (2018–2019, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020), UEFA Szuperkupa-győztes (2020). A német válogatottban 2016 óta 24 mérkőzésen 1 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), a Konföderációs Kupa győztese (2017), olimpiai ezüstérmes (2016).

PHILIPPE COUTINHO Correia: 1992. június 12-én született Rio de Janeiróban. Korábbi klubjai a Vasco da Gama (1999–2008), a milánói Internazionale (2008–2013), közben kölcsönjátékosként a Vasco da Gama (2008–2010) és az Espanyol (2012), aztán a Liverpool (2013–2018), az FC Barcelona (2018–) és kölcsönjátékosként a Bayern München (2019–2020) voltak. 2020 nyarán visszatért a Barcelonához. Olasz Kupa-győztes (2010–2011), kétszeres spanyol bajnok (2017–2018, 2018–2019), a spanyol Király Kupa győztese (2017–2018), német bajnok (2019–2020), a német DFB-kupa győztese (2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020). A brazil válogatottban 2010 óta 61 mérkőzésen 17 gólt szerzett. Vb-résztvevő (2018), a Copa América győztese (2019).

IVAN PERIŠIĆ: 1989. február 2-án született Splitben. Korábbi klubjai a Dalmatinac (1998–2000), a Hajduk Split (2000–2006), a Sochaux (2006–2009), közben kölcsönjátékosként a Roeselare (2009), a Club Brugge (2009–2011), a Borussia Dortmund (2011–2013) és a VfL Wolfsburg (2013–2015) voltak. 2015 óta az Internazionale játékosa, a 2019–2020-as idényt a Bayern Münchennél töltötte. Kétszeres német bajnok (2011–2012, 2019–2020), a német DFB-kupa háromszoros győztese (2011–2012, 2014–2015, 2019–2020), a Bajnokok Ligája győztese (2020). A horvát válogatottban 2011 óta 88 mérkőzésen 26 gólt szerzett. Világbajnoki ezüstérmes (2018), vb-résztvevő (2014), Eb-résztvevő (2012, 2016).

(MANUEL NEUERT, JÉRÔME BOATENGET, DAVID ALABÁT és THOMAS MÜLLERT 2012–2013-nál, CORENTIN TOLISSÓT 2017–2018-nál már bemutattuk.)

BAJNOKOK LIGÁJA

A Bayern történelmi vereséget mért a Barçára

A BL főtábláján a C csoport dupla meglepetést hozott. Már arra is sokan hitetlenkedve kapták fel a fejüket, hogy az Atalanta lekörözte a Sahtar Donyecket és a Dinamo Zagrebet, az pedig egyenesen csodaszámba ment, hogy a bergamói fekete-kékek a mínusz négyes gólkülönbségükkel tovább tudtak lépni. Rettentően masszív volt az F jelű négyes, le a kalappal a prágai Slavia előtt, mert a Barcelonától és az Internazionalétól is el tudott csenni egy-egy pontot! A negyeddöntőtől egy meccs döntött a felek között, erre sem volt példa a BEK és BL históriájában, mint ahogyan arra sem, hogy a mérkőzéseket ugyanabban a városban, Lisszabonban rendezzék. Először jutott két német és két francia az elődöntőbe, s először lépett pályára (rögtön két) magyar válogatott játékos az elődöntőben. Az RB Leipzig–PSG tallálkozó különleges volt a mi szempontunkból: Gulácsi Péter és a csereként beálló Willi Orbán az egyik, Löw Zsolt másodedző a másik oldalon. Utóbbi csapata, a Paris SG végre BL-döntőt vívhatott, ám a szuperszonikus, tényleg világklasszisokból álló csatártriója képtelen volt bevenni a bajorok hálóját, míg azok közül a Párizsban született, a PSG-ben nevelkedett **Kingsley Coman** egyszer eredményesnek bizonyult. Jutalmul a döntő legjobbjának is megválasztották. Ő az első, aki korábbi klubja ellen talált a kapuba BL-finálében. Szinte hihetetlen, de mindössze az ötödik francia gólszerző a BL-döntők történetében, tegyük hozzá, illusztris társaságba került, Basile Boli, Marcel Desailly, valamint Zinédine Zidane és Karim Benzema mellé. A Bundesliga rekorderbajnoka történelmet írt, miután a 2019–2020-as szezonig egyetlen csapat sem tudta valamennyi BEK/BL összecsapását megnyerni. S a diadalmenetnek része volt a Barcelona elleni 8-2, ami kétségtelenül bevonult a futballtörténelembe. Az európai sportsajtó elitje ünnepelte a bajorokat és bírálta a csődöt mondó katalánokat. A *L'Équipe* szerint történelmi leckét adott a Bayern a Barcelonának, a *France Football* kiemelte, hogy a BL-történelemben példátlan módon, mind a két félidőben négyet kapott a Barça. A *Marca* szégyent, a katalán *Sport* történelmi megaláztatást emlegetett. A német újságok értékeléseit uralta a 7-1-re végződött 2014-es német-brazil vb-elődöntővel való összehasonlítás, különösen, hogy Thomas Müller, akit az UEFA a mérkőzés legjobbjának választott, azt mondta: „A brazilok ellen jól játszottunk, most brutálisan. Sokkal nagyobb fölényünk volt, mint akkor." A *Bild am Sonntag* Mehmet Schollt idézte, aki azt jövendöli, hogy ez még nem a Messi-éra vége. (Pedig a korábbi klasszis nem is sejtette, hogy Messi utána bejelenti a távozását, majd a jogi helyzet miatt lép csak attól vissza.) A Barcelona elnöke, Josep María Bartomeu a vereségre reagálva menesztette Quique Setién edzőt.

A Bayern München hatodszor nyerte el a BEK/BL trófeáját. Immár csak a Real Madrid (13) és a Milan (7) áll előtte. A németeké az első csapat a BL-történelemben, amely sorozatban ti-

A Bayernnél (természetesen) készültek a BL-döntő megnyerésére. Hamar előkerültek az ünnepi trikók

zenegy mérkőzést tudott nyerni. Az 55 éves Hans-Dieter Flick ugyan klubedzői pályafutása első nagy sikerét érte el, ám csupán három nála idősebb BL-győztes edző akadt: Raymond Goethals (Olympique Marseille, 1993, 71 évesen) Jupp Heynckes (Bayern, 2013, 68 évesen) és Alex Ferguson (Manchester United, 1999, 2008, 57 és 66 évesen). A PSG 2016 áprilisa (!), 35 mérkőzés óta először maradt szerzett gól nélkül európai kupatalálkozón. Nem tudott megtörni egy hosszú sorozatot: 1997, a Borussia Dortmund a Juventus elleni müncheni győzelme – vezette: Puhl Sándor – óta nem tudott olyan csapat nyerni, amelyik először szerepelt a döntőben.

Serge Gnabry a Lyon elleni elődöntőben

A sorozat gólkirályaként a 15 találatot szerző Robert Lewandowskit (FC Bayern München) ünnepelték.

Első selejtezőkör. Ferencvárosi TC–Ludogorec Razgrad 2-1, 3-2
Második selejtezőkör. Ferencvárosi TC–Valletta FC 3-1, 1-1
Harmadik selejtezőkör. Ferencvárosi TC–Dinamo Zagreb 1-1, 1-4

Csoportkör.

A csoport. Paris Saint-Germain–Real Madrid 3-0, 2-2. FC Bruges–Galatasaray SK 0-0, 1-1. Real Madrid–Bruges 2-2, 3-1. Galatasaray–PSG 0-1, 0-5. Real Madrid–Galatasaray 6-0, 1-0, PSG–Bruges 1-0, 5-0. A csoport végeredménye: 1. Paris Saint-Germain 16 pont, Real Madrid 11 pont, 3. FC Bruges 3 pont, 4. Galatasaray SK 2 pont

B csoport. FC Bayern München–Tottenham Hotspur 3-1, 7-2, Olympiakosz Pireusz–Crvena zvezda Beograd 1-0, 1-3. Tottenham–Olympiakosz 4-2, 2-2. Crvena zvezda–Bayern 0-6, 0-3. Bayern–Olympiakosz 2-0, 3-2. Tottenham–Crvena zvezda 5-0, 4-0. A csoport végeredménye: 1. FC Bayern München 18 pont, Tottenham Hotspur 10 pont, Olympiakosz Pireusz 4 pont, 4. Crvena zvezda Beograd 3 pont

C csoport. Manchester City–Atalanta Bergamo 5-1, 1-1. Sahtar Donyeck–Dinamo Zagreb 2-2, 3-3. Atalanta–Sahtar Donyeck 1-2, 3-0. Dinamo Zagreb–Manchester City 1-4, 0-2. Manchester City–Sahtar Donyeck 1-1, 3-0. Atalanta–Dinamo Zagreb 2-0, 0-4. A csoport végeredménye: 1. Manchester City 14 pont, 2. Atalanta Bergamo 7 pont, 3. Sahtar Donyeck 6 pont, 4. Dinamo Zagreb 5 pont

D csoport. Juventus–Atlético Madrid 1-0, 2-2. Lokomotiv Moszkva–Bayer Leverkusen 0-2, 2-1. Atlético–Lokomotiv 2-0, 2-0. Bayer–Juventus 0-2, 0-3. Juventus–Lokomotiv 2-1, 2-1. Atlético–Bayer 1-0, 1-2. A csoport végeredménye: 1. Juvenus 16 pont, 2. Atlético Madrid 10 pont, 3. Bayer Leverkusen 6 pont, 4. Lokomotiv Moszkva 3 pont

E csoport. Liverpool FC–SSC Napoli 1-1, 0-2. Red Bull Salzburg–KRC Genk 6-2, 4-1. Genk–Liverpool 1-4, 1-2. Napoli–Salzburg 1-1, 3-2. Liverpool–Salzburg 4-3, 2-0. Napoli–Genk 4-0, 0-0. A csoport végeredménye: 1. Liverpool FC 13 pont, SSC Napoli 12 pont, 3. Red Bull Salzburg 7 pont, 4. KRC Genk 1 pont

F csoport. FC Barcelona–Borussia Dortmund 3-1, 0-0. FC Internazionale–Slavia Praha 1-1, 3-1. Slavia–Barcelona 1-2, 0-0. Dortmund–Inter 3-2, 0-2. Barcelona–Inter 2-1, 2-1. Dortmund–Slavia 2-1, 2-0. A csoport végeredménye: 1. FC Barcelona 14 pont, 2. Borussia Dortmund 10 pont, 3. FC Internazionale 7 pont, 4. Slavia Praha 2 pont

G csoport Red Bull Leipzig–Olympique Lyonnais 0-2, 2-2. SL Benfica–Zenit Szentpétervár 3-0, 1-3. Zenit–Leipzig 0-2, 1-2, Lyon–Benfica 3-1, 1-2. Leipzig–Benfica 2-2, 2-1. Lyon–Zenit 1-1, 0-2. A csoport végeredménye: 1. Red Bull Leipzig 11 pont, 2. Olimpique Lyonnais 8 pont, 3. SL Benfica 7 pont, 4. Zenit Szentpétervár 4 pont

H csoport. Valencia CF–Chelsea FC 2-2, 1-0. AFC Ajax–Lille OSC 3-0, 2-0. Ajax–Valencia 0-1, 3-0. Chelsea–Lille 2-1, 2-1. Lille–Valencia 1-1, 1-4. Chelsea–Ajax 4-4, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Valencia CF 11 pont, 2. Chelsea FC 11 pont, 3. AFC Ajax 10 pont, 4. Lille OSC 1 pont

Egyenes kieséses szakasz

Nyolcaddöntők. Borussia Dortmund–Paris Saint-Germain 2-1, 0-2. Real Madrid–Manchester City 1-2, 1-2. Atalanta–Valencia CF 4-1, 4-3. Atlético Madrid–Liverpool FC 1-0, 3-2 (hosszabbításban). Chelsea FC–FC Bayern München 0-3, 1-4. Olympique Lyonnais–Juventus FC 1-0, 1-2 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Juvenus). Tottenham Hotspur–Red Bull Leipzig 0-1, 0-3. SSC Napoli–FC Barcelona 1-1, 1-3

Negyeddöntők. (A továbbjutás ettől kezdve a vírusveszély miatt egy mérkőzésen dőlt el.) Manchester City–Olympique Lyonnais 1-3. Red Bull Leipzig–Atlético Madrid 2-1. FC Barcelona–FC Bayern München 2-8. Atalanta–Paris Saint-Germain 1-2

Elődöntők. Olympique Lyonnais–FC Bayern München 0-3. Red Bull Leipzig–Paris Saint Germain 0-3

Döntő

FC Bayern München–Paris Saint-Germain 1-0 (0-0)

2020. augusztus 23. Lisszabon, Estádio da Luz, zárt kapuk mögött. Játékvezető: Daniele Orsato (olasz)

FC Bayern München: Neuer – Kimmich, Boateng (Süle, 25.), Alaba, Davies – Thiago (Tolisso, 86.), Goretzka – Gnabry (Coutinho, 68.), Th. Müller, Coman (Perišić, 68.) – Lewandowski

Paris Saint-Germain: Keylor Navas – Kehrer, Thiago Silva, Kimpembe, Bernat (Kurzawa, 80.) – Herrera (Draxler, 72.), Marquinhos, Paredes (Verratti, 65.) – Di María (Choupo-Moting, 80.), Mbappé, Neymar

Gólszerző: Coman (59.)

EURÓPA-LIGA

Az idény legjobbjának öngólja döntött

A magyar klubok a harmadik kört sem érték el, mert ugyan a DVSC-nek a Torino ellen nem volt reális esélye, ám a Honvédnak a román, a Fehérvárnak a liechtensteini ellenfelével szemben igen. Mégis lett a hazai futballnak képviselője a csoportküzdelmekben, miután a Ferencváros ide került a Bajnokok Ligája selejtezőjéből. Kuriózum, hogy az FTC újból megkapta a Ludogorecet, amelyet a BL-től korábban elbúcsúztatott, de a bolgárok visszavágtak, és elbuktatták a Fradit.

Az A csoport szenzációját a ciprusiak szolgáltatták. Továbbléptek a négyesükből, sőt, a későbbi kupagyőztest is megverték. A D csoportban meghökkenést keltett a Lazio kiesése, és hasonlóan nagyot a G-ben a Feyenoord, a H-ban a CSZKA Moszkva, a K-ban a Beşiktaş utolsó helye. A J jelűben a jószerével ismeretlen törökök lekörözték a Rómát és a Gladbachot.

Futballtörvény: a Sevilla legyőzhetetlen az Európa-liga döntőjében

Az Európa-liga 2019–2020-as kiírása egészen márciusig, mondhatni, a rendes kerékvágásban haladt. Akkor aztán hat párban a kisorsolt mérkőzések második 90 percét nem tudták már lejátszani a koronavírus-járvány miatt, sőt, a két olasz–spanyol ütközetben (Sevilla–AS

Roma, Internazionale–Getafe) az elsőt sem. Így aztán utóbbi két csata az újrakezdés után csak egy mérkőzésen dőlt el, mégpedig Németország nyugati felében, ott, ahol aztán a negyeddöntőtől a torna záró szakaszát is lebonyolították.

A döntőben az edzőként első címét nyerő Julen Lopetegui által irányított Sevilla fordulatos mérkőzésen legyőzte Antonio Conte Interét. Nem meglepetés, ha azt vesszük, hogy az andalúz legénység a második számú európai kupasorozat rekordereként eddig valamennyi finálét megnyerte: 2006, 2007, 2014, 2015 és 2016 után immár hatodszor diadalmaskodott. A mérkőzés elején **Romelu Lukaku** 11-esből még az Internazionalénak szerzett vezetést, majd Luuk de Jong duplájával fordított a Sevilla (a holland az első játékos, aki két fejes gólt is szerzett BL-, vagy Európa-liga-döntőben), de a milánóiak még a szünet előtt egyenlítettek Diego Godín fejesével. Az uruguayi, ráadásul első védőként, exkluzív társaságba került: mindössze a hatodik futballista lett, aki a BEK/BL és az UEFA-kupa/Európa-liga döntőjében is szerzett gólt. Az elődök: Allan Simonsen, Dmitrij Alenyicsev, Hernan Crespo, Steven Gerrard és Pedro.

A mindent eldöntő találat a 74. percben szerencsés körülmények között született, mivel Lukaku rosszul ért bele Diego Carlos ollózásába. Érdekes, hogy ennek ellenére az UEFA később éppen a belga csatárt választotta az Európa-liga-sorozat legjobbjának, nyilvánvalóan elsősorban az előtt tisztelegve, hogy Lukaku sorozatban tizenegy Európa-liga-mérkőzésén volt eredményes, ezzel rekorderré lépett elő a kupasorozat történetében. (A szériát még az Everton játékosaként kezdte, majd a Manchester Unitedban folytatta az Interhez igazolása előtt.) Ezzel a mérkőzéssel zárta le 2019–2020-as szezonját, az újoncévben 34 gólt szerzett az Interben, beállítva Ronaldo, a Fenomén 1997–1998-as csúcsát. Mindazonáltal nem a belga támadó lett az Európa-liga gólkirálya az idényben, hét góljánál eggyel többet szerzett az őszt a Sporting CP-ben, a tavaszt pedig a Manchester Unitedban töltő, portugál Bruno Fernandes.

Luuk de Jong kitűnően játszott az elődöntőben és a döntőben is

1. selejtezőkör. Zeta Golubovci–MOL Fehérvár 1-5, 0-0. DVSC–Kukësi 3-0, 1-1

2. selejtezőkör. MOL Fehérvár–FC Vaduz 1-0, 0-2 (hosszabbításban). Torino FC–DVSC 3-0, 4-1. Budapest Honvéd–Universitatea Craiova 0-0, 0-0 (tizenegyesekkel jutott tovább a Craiova)

Csoportkör

A csoport. Sevilla FC–APOEL Nicosia 1-0, 0-1. Qarabağ FK–FC 91 Dudelange 1-1, 4-1. APOEL–Qarabağ 2-1, 2-2. Dudelange–Sevilla 2-5, 0-3. Sevilla–Qarabağ 2-0, 3-0. APOEL–Dudelange 3-4, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Sevilla FC 15 pont, 2. APOEL Nicosia 10 pont, 3. Qarabağ FK 5 pont, 4. FC 91 Dudelange 4 pont

B csoport. Malmö FF–FC København 1-1, 1-0. Dinamo Kijev–FC Lugano 1-1, 0-0. FCK–Dinamo 1-1, 1-1. Lugano–Malmö 0-0, 1-2. FCK–Lugano 1-0, 1-0. Malmö–Dinamo 4-3, 0-1. A csoport végeredménye: 1. Malmö FF 11 pont, 2. FC København 9 pont, 3. Dinamo Kijev 7 pont, 4. FC Lugano 3 pont

C csoport. FC Basel–Getafe CF 2-1, 1-0, FK Krasznodar–Trabzonspor 3-1, 2-0. Trabzonspor–Basel 2-2, 0-2, Getafe–Krasznodar 3-0, 2-1. Basel–Krasznodar 5-0, 0-1. Getafe–Trabzonspor 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. FC Basel 13 pont, 2. Getafe CF 12 pont, 3. FK Krasznodar 9 pont, 4. Trabzonspor 1 pont

D csoport. Linzer ASK–Sporting CP 3-0, 1-2. PSV Eindhoven–Rosenborg BK Trondheim 1-1, 4-1. RBK–LASK 1-2, 0-1, Sporting–PSV 4-0, 2-3. LASK–PSV 4-1, 0-0. Sporting–RBK 1-0, 2-0. A csoport végeredménye: 1. Linzer ASK 13 pont, 2. Sporting CP 12 pont, 3. PSV Eindhoven 8 pont, 4. Rosenborg BK Trondheim 1 pont

E csoport. Celtic FC–CFR Cluj 2-0, 0-2. SS Lazio–Stade Rennais 2-1, 0-2. CFR–Lazio 2-1, 0-1. Rennes–Celtic 1-1, 1-3. Celtic–Lazio 2-1, 3-1. CFR–Rennes 1-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Celtic FC 13 pont, 2. CFR Cluj 12, 3. SS Lazio 6, 4. Stade Rennais 4 pont

F csoport. Arsenal FC–Eintracht Frankfurt 1-2, 3-0. Standard Liège–Vitória Guimarães 2-0, 1-1. Vitória–Arsenal 1-1, 2-3. Eintracht–Standard 2-1, 1-2. Arsenal–Standard 4-0, 2-2. Eintracht–Vitória 2-3, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Arsenal FC 11 pont, 2. Eintracht Frankfurt 9 pont, 3. Standard Liège 8 pont, 4. Vitória Guimarães 5 pont

G csoport. FC Porto–Rangers FC 1-1, 0-2. Young Boys Bern–Feyenoord 2-0, 1-1. Rangers–YBB 1-1, 1-2. Feyenoord–Porto 2-0, 2-3. Porto–YBB 2-1, 2-1. Rangers–Feyenoord 1-0, 2-2. A csoport végeredménye: 1. FC Porto 10 pont, 2. Rangers FC 9 pont, 3. Young Boys Bern 8 pont, 4. Feyenoord 5 pont

H csoport. RCD Espanyol–Ludogorec Razgrad 6-0, 1-0. Ferencvárosi TC–CSZKA Moszkva 0-0, 1-0. CSZKA–Espanyol 0-2, 1-0. Ludogorec–FTC 3-0, 1-1. Espanyol–FTC 1-1, 2-2. Ludogorec–CSZKA 5-1, 1-1. A csoport végeredménye: 1. RCD Espanyol 11 pont, 2. Ludogorec Razgrad 8 pont, 3. Ferencvárosi TC 7 pont, 4. CSZKA Moszkva 5 pont

I csoport. KAA Gent–VfL Wolfsburg 2-2, 3-1. AS Saint-Étienne–PFK Alekszandrija 1-1, 2-2. VfL–ASSE 1-0, 1-1. PFKA–Gent 1-1, 1-2. Gent–ASSE 3-2, 0-0. VfL–PFKA 3-1, 1-0. A csoport végeredménye: 1. KAA Gent 12 pont, 2. VfL Wolfsburg 11 pont, 3. AS Saint-Étienne 4 pont, 4. PFK Alekszandrija 3 pont

J csoport. Istanbul Başakşehir–AS Roma 0-3, 0-4. Mönchengladbach–Wolfsberger AC 0-4, 1-0. WAC–Başakşehir 0-3, 0-1. Roma–Mönchengladbach 1-1, 1-2. Roma–WAC 2-2, 1-1. Başakşehir–Mönchengladbach 1-1, 2-1. A csoport végeredménye: 1. Istanbul Başakşehir 10 pont, 2. AS Roma 9 pont, 3. Mönchengladbach 8 pont, 4. Wolfsberger AC 5 pont

K csoport. Sporting Braga–Wolverhampton Wanderers 3-3, 1-0. Slovan Bratislava–Beşiktaş JK 4-2, 1-2. Wolverhampton–Slovan 1-0, 2-1. BJK–Braga 1-2, 1-3. Braga–Slovan 2-2, 4-2. Wolverhampton–BJK 4-0, 1-0. A csoport végeredménye: 1. Sporting Braga 14 pont, 2. Wolverhampton Wanderers 13 pont, 3. Slovan Bratislava 4 pont, 4. Beşiktaş JK 3 pont

L csoport. Manchester United–AZ Alkmaar 4-0, 0-0. FK Partizan Beograd–Asztana FK 4-1, 2-1. Asztana–Man U 2-1, 0-1. AZ–Partizan 2-2, 2-2. Man U–Partizan 3-0, 1-0. AZ–Asztana 6-0, 5-0. A csoport

végeredménye: 1. Manchester United 13 pont, 2. AZ Alkmaar 9 pont, 3. FK Partizan Beograd 8 pont, 4. Asztana FK 3 pont

Egyenes kieséses szakasz, a 16 közé jutásért. Wolverhampon Wanderers–RCD Espanyol 4-0, 2-3. Sporting CP–Istanbul Başakşehir 3-1, 14 (hosszabbításban). Getafe CF–AFC Ajax 2-0, 1-2. Bayer Leverkusen–FC Porto 2-1, 3-1. FC København–Celtic FC 1-1, 3-1. APOEL Nicosia–FC Basel 0-3, 0-1. CFR Cluj–Sevilla FC 1-1, 0-0 (idegenben szerzett góllal jutott tovább a Sevilla). Olympiakosz Pireusz–Arsenal FC 0-1, 2-1 (hosszabbításban, idegenben szerzett góllal jutott tovább az Olympiakosz). AZ Alkmaar–Linzer ASK 1-1, 0-2. FC Bruges–Manchester United 1-1, 0-5. Ludogorec Razgrad–FC Internazionale 0-2, 1-2. Eintracht Frankfurt–Red Bull Salzburg 4-1, 2-2. Sahtar Donyeck–SL Benfica 2-1, 3-3. VfL Wolfsburg–Malmö FF 2-1, 3-0. AS Roma–KAA Gent 1-0, 1-1. Rangers FC–Sporting Braga 3-2, 1-0

Nyolcaddöntő. Istanbul Başakşehir–FC København 1-0, 0-3. Olympikosz Pireusz–Wolverhampton Wanderers 1-1, 0-1. Rangers FC–Bayer Leverkusen 1-3, 0-1. VfL Wolfsburg–Sahtar Donyeck 1-2, 0-3. FC Internazionale–Getafe CF 2-0 (semleges helyszínen). Sevilla FC–AS Roma 2-0 (semleges helyszínen). Eintracht Frankfurt– FC Basel 0-3, 0-1. Linzer ASK–-Manchester United 0-5, 1-2

Negyeddöntő (minden mérkőzés Németországban). Sahtar Donyeck–FC Basel 4-1. Manchester United–FC København 1-0. FC Internazionale–Bayer Leverkusen 2-1. Wolverhampton Wanderers–Sevilla FC 0-1

Elődöntő (mindkét mérkőzés Németországban). Sevilla FC–Manchester United 2-1. FC Internazionale–Sahtar Donyeck 5-0

Döntő

Sevilla FC–FC Internazionale 3-2 (2-2)

2020. augusztus 21. Köln, RheinEnergieStadion, zárt kapuk mögött. Játékvezető: Danny Makkelie (holland)

Sevilla FC: Bounou – Jesús Navas, Koundé, Diego Carlos (Gudelj, 86.), Reguilón – Jordán, Fernando, Banega – Ocampos (Munir, 71.), De Jong (en-Neszíri, 85.), Suso (F. Vázquez, 77.)

FC Internazionale: Handanović – Godín (Candreva, 90.), De Vrij, Bastoni – D'Ambrosio (A. Sánchez, 78.), Barella, Brozović, Gagliardini (Moses, 78.), A. Young – Lukaku, L. Martínez (Eriksen, 78.)

Gólszerzők: Lukaku (5., 11-esből), De Jong (12., 33.), Godín (36.), Lukaku (74. - öngól)

EURÓPAI SZUPERKUPA

A Liverpool kedvenc tizenegyeslövő helye

Isztambul a Liverpool kedvenc tizenegyeslövő helye! Ahogyan 2005-ben a Bajnokok Ligája finálét, tizennégy évvel később az UEFA Szuperkupa-döntőt is „szétlövésben" nyerte meg a gárda. A mérkőzés hősévé a sérült Alisson helyettesítő tartalékkapusuk, Adrián San Miguel del Castillo lépett elő, miután lábbal hárította Tammy Abraham eléggé gyengén, középre rúgott labdáját. A szüntelenül újító UEFA egy francia hölgyre bízta a két angol

csapat csatájának vezetését. Stéphanie Frappant nem okozott csalódást, egy kisebb hibától (nem vett észre egy kezezést) eltekintve kifogástalanul fújt. A finálé embere a kétgólos Sadio Mané (Liverpool FC) lett

Liverpool FC–Chelsea FC 2-2 (0-1, 1-1, 2-2), tizenegyesekkel 5-4

2019. augusztus 14., Isztambul, Vodafone Park, 38 434 néző. Jv.: Stéphanie Frappant (francia)

Liverpool FC: Adrián – J. Gomez, Matip, Van Dijk, Robertson (Alexander-Arnold, 91.) – Fabinho, Henderson, Milner (Wijnaldum, 64.) – Oxlade-Chamberlain (Firmino, 46.), Szalah, Mané (Origi, 103.)

Chelsea FC: Kepa – Azpilicueta, Christensen (Tomori, 85.), Zouma, Emerson Palmieri – Jorginho, Kanté, Kovačić (Barkley, 101.) – Pedro, Giroud (Abraham, 74.), Pulisic (Mount, 74.)

Gólszerzők: Giroud (36.), Mané (48., 95.), Jorginho (101., 11-esből)

A 11-est berúgta: Firmino, Fabinho, Origi, Alexander-Arnold, Szalah, illetve Jorginho, Barkley, Mount, Emerson Palmieri. A büntetőt kihagyta: Abraham

LIBERTADORES KUPA

A Flamengo legszebb hétvégéje

A River Plate 2018-ban emlékezetes és egyben kalandos körülmények között szerezte meg az első számú dél-amerikai klubkupasorozat trófeáját Madridban, a Boca Juniors ellen. Az első meccset még lejátszották a River pályáján, a Monumentalban, ám a visszavágóra a szurkolói botrányok miatt semleges stadiont választottak, így lett a helyszín a Bernabéu.

Akkor mindenki azt gondolta, egyszerűbb lesz a következő döntő helyszínének kijelölése. A Conmebol, a Dél-amerikai Labdarúgó-szövetség még 2017-ben úgy döntött, hogy a korábbi kétmeccses finálék helyett 2019-től dőljön el a trófea sorsa egy mérkőzésen, semleges helyszínen. Eredetileg a santiagói Estadio Nacional kapta meg a rendezés jogát, ám a 2019-es őszi chilei tüntetéssorozat, s a kialakult belpolitikai helyzet miatt a Conmebol végül áttette a döntőt Peruba, a limai Estadio Monumentalba.

A brazil futballban sok minden megtörtént már – az még soha, hogy egy csapat huszonnégy óra alatt megnyerje a Libertadores Kupát és a brazil bajnokságot. Egészen 2019 novemberének végéig. Még az esztendő elején is csak a Flamengo legelvakultabb hívei reménykedtek abban, hogy a piros-feketék, a rubro-negrók ilyen fantasztikus sikereket érnek el a következő hónapokban. Olyan diadalokat aratnak, amelyek az addig a klubtörténet legjobbjaként tisztelt, 1981-es gárda sikereit is megközelítik.

Portugál edző a dél-amerikai klubfutball bajnokának élén

A Fla megnyerte a riói bajnoki címet (campeonato carioca), majd szenzációs mérkőzésen, a címvédő River Plate ellen elhódította a Libertadores Kupát is. Tör-

Gabriel Barbosának csodálatos éve volt a 2019-es, az egyik fénypontot a Libertadores Kupa megnyerése jelentette

ténete során másodszor. Az argentinok a 89. percben még 1-0-ra vezettek, amikor Gabigol, azaz Gabriel Barbosa kiegyenlített. De még nem volt vége a meccsnek, az európai karrierje során az Internazionalében és a Benficában is szerepelő, olimpiai bajnok futballista a szokásos hosszabbításban a győztes gólt is megszerezte. A világsajtó az 1999-es Manchester United–Bayern München BL-döntőt emlegette…

Miután a Flamengo Dél-Amerika bajnoka lett, játékosai közül Rafinha egy néhány tagot számláló elitklubhoz csatlakozott: mindössze tízen (hét brazil és három argentin) mondhatják el magukról, hogy a Bajnokok Ligája és a Libertadores Kupa győztesei is voltak. Olyan futballisták mellé sorakozott, mint Dida, Cafù, Ronaldinho, Tévez és Neymar.

A spanyol védő, Pablo Marí, aki 2016-tól három éven át a Manchester City játékosa volt, de az angol klubba nem fért be, ezért mindig kölcsönadták, mindössze a harmadik olyan európai játékos, aki a Libertadores Kupa győztese lett. A másik kettő sem sokkal ismertebb, az olasz Dante Miccoli az Independientével nyert 1972-ben, a cseh Christian Rudzki pedig az Estudiantesszel 1969-ben és 1970-ben. Mindketten gyerekként kerültek Argentínába, meg is kapták ott az állampolgárságot, ebből következően Marí lett az első „igazi” európai légiós, aki megnyerte Dél-Amerika legtekintélyesebb klubkupáját.

A Flamengo sok új futballistát szerződtetett 2019-ben, köztük Gabigolt, Pablo Marít, Rafinhát vagy éppen a korábbi Atlético Madrid-játékost, Filipe Luíst, de legalább ilyen fontos szerepe volt a sikerekben az akkori brazil élvonal egyetlen külföldi edzőjének, Jorge Jesusnak. A 65 éves portugál 2009 és 2015 között a Benfica élén állt, az volt addigi pályafutása csúcspontja. Csupán a második európai edző, aki elhódította a Libertadores Kupát, a horvát Mirko Jozić után. Talán még ennél is nagyobb szó, hogy lemásolta a hajdanán Pelé Santosát dirigáló legendás mester, Lula sikerét: 1963 óta ő az első edző (s a Flamengo az első csapat), amelyik azonos naptári évben meg tudta nyerni a Libertadores Kupát és a brazil bajnokságot.

A Flamengo, Rio de Janeiro legnépszerűbb csapata, másodszor lett a Libertadores Kupa győztese

Nem egészen huszonnégy órával a nemzetközi kupasiker után dőlt el matematikailag is, hogy a brazil Serie A-ban nagy fölénnyel vezető Flamengóé a 2019-es bajnoki cím. Az egyetlen csapat, amely még befoghatta volna, a Palmeiras kikapott a Grêmiótól.

Döntő

Flamengo–River Plate 2-1 (0-1)

2019. november 23., Lima, Estadio Monumental, 78 573 néző. Jv.: Roberto Tobar (chilei)

Flamengo: Diego Alves – Rafinha, Rodrigo Caio, Pablo Marí, Filipe Luís – Willian Arão (Vitinho, 86.), Gerson (Diego, 66.), De Arrascaeta (Piris da Motta, 94.) – Éveron, Bruno Henrique, Gabriel Barbosa

River Plate: Armani – Montiel, Martínez Quarta, Pinola, Casco (Paulo Díaz, 77.) – Ignácio Fernández (Julián Álvarez, 69.), Palacios, Enzo Pérez, De la Cruz – Borré (Pratto, 75.), Matías Suárez

Gólszerzők: Borré (14.), Gabriel Barbosa (89., 90+2)

Kiállítva: Gabriel Barbosa (90+5)

KLUBVILÁGBAJNOKSÁG

Visszavágás – 38 év után

A 2022-es világbajnokság rendező országa, Katar kapta a tornát. Semmi különös nem történt, a három legerősebbnek tartott futballrégió (Európa, Dél-Amerika, Közép-Amerika) képviselői léphettek fel a képzeletbeli dobogó három fokára.

A döntőben a Liverpool „visszavágott” a riói Flamengónak egy 38 évvel korábbi vereségért. Az elődök 1981. december 13-án még a Toyota Világkupáért mérkőztek, és Tokióban a riói piros-feketék 3-0-ra nyertek. Dohában közel sem esett ennyi gól, sőt a rendes játékidő 0-0-ra

A Liverpool ha nehezen is, de megnyerte a klubvilágbajnokságot

végződött. A hosszabbításban aztán a Liverpool egyik brazilja, **Roberto Firmino** szerezte a gólt, aki egyébként az elődöntőben, a Monterrey ellen is kiharcolta találatával a győzelmet. Ő lett egyben a döntő embere is. A torna legjobbjának viszont csatártársát, Mohamed Szalahot választották. A gólkirályi címen két arab csatár, az egyaránt háromgólos Baghdad Bundzsah (al-Szadd) és Hamdu el-Huni (Espérance de Tunis) osztozott.

Selejtező. al-Szadd–Hienghène Sport 3-1. Negyeddöntők. CF Monterrey–al-Szadd 3-2, al-Hilal FC–Espérance Sportive de Tunis 1-0. Elődöntők. CF Monterrey–Liverpool FC 1-2, CR Flamengo–al-Hilal FC 3-1. Az ötödik helyért: al-Szadd–Espérance Sportive de Tunis 2-6. A harmadik helyért: CF Monterrey–al-Hilal FC 2-2 (tizenegyesekkel 4-3)

Döntő

Liverpool FC–CR Flamengo 1-0 (0-0, 0-0, 1-0)

2019. december 21., Doha, Kalifa Stadion, 45 416 néző. Jv.: Abd ar-Rahmán el-Jászim (katari)

Liverpool FC: Alisson – Alexander-Arnold, Van Dijk, Gomez, Robertson – Keïta (Milner, 100.), Henderson, Oxlade-Chamberlain (Lallana, 75.) – Szalah (Shaqiri, 120+1.), Firmino (Origi, 106.), Mané

CR Flamengo: Diego Alves – Rafinha, Rodrigo Caio, Pablo Marí, Filipe Luís – De Arrascaeta (Vitinho, 72.) – Willian Arão (O. Berrío, 120.), Gerson (Lincoln, 102.) – Éverton Ribeiro (Diego Reinier, 82.), Gabriel Barbosa, Bruno Henrique

Gólszerző: Firmino (99.)

ARANYLABDA, 2019

Messi orrheggyel előzte meg Van Dijkot

Luka Modrić 2018-as elsősége után visszaállt a régi rend: Lionel Messi kapta az Aranylabdát. Talán nem teljesen megérdemelten, talán válaszként arra a kérdésre, hogy az ítészek az éves teljesítményt vagy az életművet, esetleg a globális futballtudást helyezik-e a fókuszba. 2019-ben Virgil van Dijk jobb formában játszott, és főleg – az elnyert trófeákat tekintve – sikeresebbnek bizonyult, mint a hatodik Aranylabdáját megnyerő argentin szupersztár, de mind-

Forrás: Bleacher Report Football

Pazar fotógrafika Lionel Messi öt Aranylabdájáról. Nem érte be ennyivel, szerzett egy hatodikat!

két választáson lemaradt mögötte. A *France Football*nál és a FIFA ankétján is három liverpooli került az első ötbe, utóbbin Alissont választották a legjobb kapusnak, Jürgen Kloppot az Év edzőjének – tarolt a Bajnokok Ligája címvédője.

France Football Aranylabda, 2019

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 686, 2. Virgil van Dijk (holland, Liverpool FC) 679, 3. Cristiano Ronaldo (portugál, Juventus FC) 476 pont, 4. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC) 347, 5. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC) 178, 6. Kylian Mbappé (francia, Paris SG) 89, 7. Alisson Becker (brazil, Liverpool FC) 67, 8. Robert Lewandowski (lengyel, Bayern München) 44, 9. Bernardo Silva (portugál, Manchester City) 41, Rijad Mahrez (algériai, Manchester City) 33. (Az első tíz helyezett.)

Raymond Kopa Trophy: Matthijs de Ligt (holland, AFC Ajax, Juventus FC). Női Aranylabda: Megan Rapinoe (amerikai, Reign FC).

FIFA The Best Gala, 2019

1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 46 százalék, 2. Virgil van Dijk (holland, Liverpool FC) 38, 3. Cristiano Ronaldo (portugál, Juventus FC) 36, 4. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC) 26, 5. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC) 23, 6. Kylian Mbappé (francia, Paris SG) 17, 7. Frenkie de Jong (holland, AFC Ajax, FC Barcelona) 16, 8. Eden Hazard (belga, Chelsea, Real Madrid) 16, 9. Matthijs de Ligt (holland, AFC Ajax, Juventus FC) 9, 10. Harry Kane (angol, Tottenham Hotspur) 5. (Az első tíz helyezett.)

A további kategóriák győztesei. Az Év kapusa: Alisson Becker (brazil, Liverpool FC). Az Év férfi edzője: Jürgen Klopp (német, Liverpool FC). Az Év női játékosa: Megan Rapinoe (amerikai, Reign FC). Az Év női kapusa: Sari van Veenendaal (holland, Arsenal FC, Atlético Madrid). Az Év női edzője: Jill Ellis (amerikai, amerikai válogatott). FIFA Fair Play-díj: Marcelo Bielsa (argentin) és a Leeds United kerete. FIFA Szurkolói díj: Silvia Grecco. Puskás-díj: Zsóri Dániel (magyar, Debreceni VSC, MOL Fehérvár). A FIFA Pro Év tizenegye: Alisson – De Ligt, Van Dijk, Sergio Ramos, Marcelo – Modrić, F. de Jong, Hazard – Mbappé, Messi, Cristiano Ronaldo

Az al-Hilal.
Hátul, balról: Ali Albulajhi, Omar Kharbin, Mohammed Kanu, Dzsang Hjun Szu, Abdullah al-Maiuf, Carlos Eduardo.
Elöl: Gustavo Cuéllar, Szalem al-Doszari, Jaszir al-Sahrani, Mohammed al-Burajk, Carrillo

A Flamengo.
Hátul, balról: Diego Alves, Pablo Marí, Filipe Luís, Willian Arão, Rodrigo Caio.
Elöl: Gabriel Barbosa, Rafinha, Éverton Ribeiro, De Arrascaeta, Gerson, Bruno Henrique

Az Espérance de Tunis.
Az Afrikai Bajnokok Ligája győztese

A Seattle Sounders. Hátul, balról: Arreaga, Svensson, Torres, Leerdam, Frei Elöl: Smith, Roldan, Leyva, Lodeiro, Chavez, Víctor Rodriguez

A Sevilla. Hátul, balról: Jordan, De Jong, Gudelj, Fernando, Bounou, Diego Carlos Elöl: Ocampos, Reguilón, Jesus Navas, Suso, Koundé

A Boca Juniors. Hátul, balról: Júnior Alonso, Izquierdoz, Andrada, Tévez. Elöl: Soldano, Sebastián Villa, Salvio, Guillermo Fernández, Fabra, Campuzano, Buffarini

AZ ÉV TÖRTÉNETE

A koronavírus-járvány és a futball

Békeidőben még soha semmi nem zúzta úgy össze a futballélet normális menetét, mint a kínai Vuhanban kitört, majd világméretűvé terebélyesedett koronavírus-járvány. Alapjaiban rengette meg a sportéletet, s bár a labdarúgás is óriási – sokak szerint csak évtizedes távlatban eltüntethető – károkat szenvedett, népszerűségénél, üzleti pozíciójánál fogva a sportágak többségénél jobban vészelte-vészeli át az időszakot.

Ugyanakkor a „veszteséglista" máris tekintélyes. 2020 márciusától fél éven keresztül nem tudtak válogatott mérkőzéseket rendezni, előbb elmaradtak az Európa-bajnokság utolsó selejtezői (amiben a magyar válogatott is érdekelt volt), majd a szövetségek egymás után döntöttek a nagy nyári tornák elhalasztásáról. A tizenkét európai városban rendezendő, a nevét megtartó Euro 2020-at egy évvel eltolta az UEFA. Miként a Conmebol, a dél-amerikai szövetség a Copa Américát, amely a tervek szerint 2021-ben párhuzamosan zajlik majd a mi kontinensünk bajnokságával, a rendező Argentína és Kolumbia lesz. Afrikában a kizárólag a földrészen szereplő labdarúgók részvételével lebonyolítandó Afrikai Nemzetek Bajnokságát (nem azonos az Afrikai Nemzetek Kupájával) 2020 áprilisáról 2021. január–februárra tolták – egyelőre. Az ANK következő döntőjének időpontja eredetileg 2021. június–július lett volna, ezt már kétszer módosították, a hatályos tervek szerint 2022 első két hónapjában tartják meg, Kamerunban.

A 2021-es nyári program „átszabásával", miután odakerült még a tokiói olimpia labdarúgótornája is, több mint kétségessé vált a FIFA új „gyermekének", a tervek szerint a Konföderációs Kupát felváltó 24 csapatos, kibővített klubvilágbajnokságnak a megtartása is.

Állapítsuk meg: a klubfutball még a válogatottaknál is nagyobb pofont kapott. Először Olaszországban, leginkább Lombardiában terjedt a járvány, már február utolsó előtti hétvégéjén maradtak el bajnoki mérkőzések, majd március 9. után felfüggesztették a Serie A-t. Az utolsó előtti még megtartott meccs volt a sorban a bajnoki cím szempontjából is nagyon fontos Juventus–Inter rangadó, amelyet egy héttel korábban elhalasztottak, de végül zárt kapuk mögött még lejátszották.

Liverpool–Atlético Madrid. Talán nem kellett volna lejátszani…

Ezzel párhuzamosan már nem tudták megrendezni az Olaszországba kiírt nemzetközi kupamérkőzéseket sem, illetve a spanyol klubok – a járványhelyzetre tekintettel – nem fogadták az olasz klubokat. Kivéve egyet: a bergamói Atalanta még lejátszotta Valenciában a BL-visszavágót – mind ez, mind már az első, hazai mérkőzés később nagy

vitákat szült. A francia sportnapilap, a *L'Équipe* később nem kevesebbet állított, mint hogy „az Atalanta–Valencia BL-mérkőzés meggyorsíthatta a koronavírus terjedését Bergamóban."

Március 11-én a spanyol Atlético Madrid az Anfield Roadon kiejtette a címvédő Liverpoolt. Az angolok később úgy tartották, óriási hiba volt a vendégszurkolók fogadása, mi több, a *Sunday Times* később határozottan leszögezte, hogy a találkozó segített a koronavírus-járvány terjedésében a városban, sőt 41 áldozatnál kimutatható volt a közvetlen kapcsolat a mérkőzés és a fertőzés között.

Timo Werner és Konrad Laimer, az RB Leipzigből. Futball, nézők nélkül

Az UEFA március 13-án meghatározatlan időre elhalasztotta a Bajnokok Ligája és az Európa-liga mérkőzéseit, ezzel párhuzamosan – Fehéroroszországot kivéve – szinte egész Európában leálltak az országos bajnokságok. Magyarországon az OTP Bank Liga március 13–14-i meccseit még zárt kapuk mögött lebonyolították, aztán az MLSZ sem tehetett mást, „kényszerszünetet" rendelt el, jelezve, feltett szándéka, hogy amennyiben újra biztonságosan meg lehet majd rendezni a mérkőzéseket, befejezi a szezont.

Utóbb Európán kívül is leállt a futballélet, akadt egy rövid szakasz, amelyben csupán Tádzsikisztánban és Fehéroroszországban rendeztek bajnoki meccseket.

Voltak, akik eleinte nem érzékelték helyesen a probléma léptékét. Olaszországban akadtak olyan klubelnökök, akik dacolva a hatályos egészségügyi szabályokkal, edzésbe akarták állítani a játékosaikat.

Közben egyre többen boncolgatták a kialakult helyzet gazdasági vonatkozásait. Nyilvánvalóvá vált, hogy minden nagy ligának érdeke a bajnokság – reálisan: zárt kapuk mögötti – befejezése, hogy a klubok legalább a már korábban megkötött televíziós szerződések bevételeitől ne essenek el. Így is sokat veszítettek, például az elmaradt jegybevétel miatt. 2020 nyarán, Lionel Messi hamvába holt átigazolási kísérlete idején nyilvánosságra került, hogy az FC Barcelona körülbelül 300 millió eurót veszített a járvány miatt.

A klubok egy része szolidaritásra szólította fel játékosait, és a fizetések átmeneti csökkentésére tett javaslatot. A Barcelona futballistái hetvenszázalékos fizetéscsökkentésbe egyeztek bele, annak érdekében is, hogy az egyesület egyéb alkalmazottai megtarthassák a munkájukat. A Juventus játékosai négyhónapi bérükről mondtak le – de ez csak két példa a sztárgárdák világából.

Április elején a német csapatok játékosainak egy része, eleinte egyénileg, majd kis csoportokban, edzésbe állt. A szövetség tartományi vezetői is keresték a lehetőséget az újrakezdésre. Markus Stöber bajor miniszterelnök már április végén arról beszélt a *Bild*nek, hogy nem zárja ki, hogy május 9-én, zárt kapuk mögött, újrainduljon a Bundesliga. Nem sokat tévedett: a hó-

nap középső napján tényleg újra bajnoki meccseket játszottak a német élvonalban. Szigorú egészségügyi előírások közepette, amelyek aztán irányadóak lettek a többi országban is. Az összes játékost tesztelni kellett, majd ezt követően minden csapat hétnapos edzőtáborba vonult, teljes izolációban a rajt előtt. A mérkőzéseken a játékosokkal, a stábtagokkal és a hivatalos személyekkel együtt nagyjából 300 ember tartózkodhatott a stadionban.

A Real Madrid, kihasználva a nézőkre vonatkozó tilalmat, Valdebebasban, az edzőközpontjában rendezte a hazai mérkőzéseit

Újdonságot jelentett az UEFA azon döntése, amely a játékosok egészségének védelme és a sűrű program miatt engedélyezte, hogy a csapatok a mérkőzések alatt akár ötöt cseréljenek. Az edzők többsége, a Bundesliga 1-ben és másutt is, élt a lehetőséggel.

Néhány országban – például Franciaországban, Hollandiában és Skóciában – úgy döntöttek, hogy nem fejezik be az idényt. Ott, ahol a felfüggesztésnél a listavezető nagy előnnyel vezetett, bajnokot hirdettek, ahol szoros volt az élboly, ott nem.

Azon topligák közül, ahol végül befejezték a bajnokságot, Angliában született meg a legnehezebben a megállapodás. Egyes klubok megvétózták azt a sokáig uralkodó koncepciót, hogy a nagyobb biztonság miatt azonos helyszínen, a londoni Wembley-ben játsszák le a mérkőzéseket. Szinte minden országban általánossá vált, hogy a nézők kényszerű kizárása vagy korlátozása és a televíziós szerződések teljesítése miatt jószerével valamennyi mérkőzés a tévéképernyőre került.

Brazília: maszkban vonulnak ki a pályára Grêmio futballistái

A bajnokságok közül néhány, köztük a magyar, még májusban, a többségé júniusban folytatódott. Az európai országok közel felében júliusra is áthúzódott a meghosszabbított idény, ezért jogi problémát jelentett, hogy a lejáró szerződések határnapja szinte minden esetben június 30. volt. Megállapodások születtek arról, hogy ezeket a kontraktusokat a felek az idény végéig meghosszabbítják.

A vírushelyzet különleges eseteket szült. Oroszországban a fertőzöttség miatt az FK Rosztov 2003-as születésű ifjúsági játékosokkal volt kénytelen kiállni az FK Szocsi ellen. A végeredmény 10-1 lett, korábban soha nem szerzett/kapott egy csapat tíz gólt az orosz élvonalban.

Az UEFA is úgy vélte, prioritás a nemzeti ligák befejezése, így a nemzetközi sorozatok csak augusztusban folytatódtak. A korábbihoz képest új rendszerben: a már megkezdett kétmérkőzéses párharcok második kilencven percét az eredeti helyszínen játszották le, majd a Bajnokok Ligája Lisszabonba, az Európa-liga Németországba költözött. (A második számú kupa még el sem kezdett olasz–spanyol mérkőzései egy találkozóra redukálódtak, azokat is Németországban játszották le.)

A negyeddöntőktől kezdve – a világ- vagy az Európa-bajnokságokhoz hasonlóan – egyetlen meccs döntött a továbbjutásról, ez aztán szült különleges, váratlan eredményeket.

Aleksander Čeferin, az UEFA elnöke a tornák megkezdése előtt még azt mondta: ez a rendszer egyedi, a helyzethez szabott, nem szándékoznak a jövőben megismételni.

Aztán annyira bevált, hogy felvetődött az újrázás.

„Be kell vallanom, az egymeccses rendszer számomra sokkal izgalmasabb, mint a korábban alkalmazott kétmeccses párharcoké" – mondta. Világossá tette: széles körű konzultáció előzi majd meg a változtatási javaslattételt. „Ez az egyik érdekes hozadéka a pandémiának. Egy ilyen rendszert kellett terveznünk és játszanunk, és a végén kiderül, hogy rendkívül érdekes lebonyolítást láthatunk."

A koronavírus-járvány időszakának egyik legkülönlegesebb ügye Ronaldinhóé volt. Március elején bátyjával, Robertóval együtt letartóztatták a paraguayi Asunciónban, miután hamis útlevéllel léptek be az országba. A fivérek egy ideig egy közös szobában (inkább nevezhető annak, mint cellának) várták a büntetésük kiszabását, elválasztották őket a többi, közel kétszáz elítélttől. Kaptak újságot, a két ágy mellett légkondicionálóval, rádióval és televízióval is felszerelték a szobájukat.

Ügyük elbírálását nehezítette a koronavírus-járvány miatt Paraguayban is meghozott néhány rendelkezés, ügyvédjük, Sergio Queiroz a riói *O Globó*nak elmondta, hogy várniuk kell mobiltelefonjuk bevizsgálására. A hajdani futballsztár és testvére a Dalia López Angyali Testvériség Alapítvány meghívására érkezett Paraguayba, amely helyi és brazil politikusokhoz is kötődik. A fivéreket április elején 1,6 millió dolláros óvadék ellenében „házi őrizetbe" szállították át, egy, a járvány miatt szinte üresen álló asunciói szállodában laktak.

Augusztus végén ért véget a történet, miután Ronaldinhót és testvérét óvadék ellenében szabadlábra helyezték, visszatérhettek Brazíliába. A bíró a döntését azzal indokolta, hogy Ronaldinhóék „személyisége és viselkedése" nem jelent veszélyt a társadalomra, ezért szabadlábra helyezték őket. A brazil sztár elfogadta a feltételeket, ennek értelmében neki 25 millió forintnak, míg bátyjának 33 millió forintnak megfelelő összeget kell kártérítésként fizetnie. Emellett Brazíliában – Ronaldinhónak egy éven, fivérének két éven keresztül – háromhavonta meg kell jelenniük a bíróságon.

Bajnokok, kupagyőztesek

2019–2020

EURÓPA

Inter Club d'Escaldes

Midtjylland

Kuopion PS

Drita

Molde FK

Ország	*Bajnok*	*Kupagyőztes*
Albánia	FK Tirana	Teuta
Andorra	Inter Club d'Escaldes	Inter Club d'Escaldes
Anglia	Liverpool FC	Arsenal FC
Ausztria	RB Salzburg	RB Salzburg
Azerbajdzsán	Qarabağ FK	–
Belgium	Club Brugge	RFC Antwerp
Bosznia-Hercegovina	FK Sarajevo	–
Bulgária	Ludogorec	Lokomotiv Plovdiv
Ciprus	–	–
Csehország	Slavia Praha	Sparta Praha
Dánia	Midtjylland	SønderjyskE
Észak-Írország	Linfield	Glentoran
Észtország	FC Flora*	FC Flora
Észak-Macedónia	Vardar	–
Fehéroroszország	Dinamo Breszt*	BATE Boriszov
Feröer-szigetek*	KÍ	Havnar Boltfélag
Finnország*	Kuopion PS*	–
Franciaország	Paris Saint-Germain	Paris Saint-Germain
Gibraltár	–	–
Görögország	Olympiakosz	Olympiakosz
Grúzia*	Dinamo Tbiliszi	Szaburtalo Tbiliszi
Hollandia	–	–
Horvátország	Dinamo Zagreb	HNK Rijeka
Írország*	Dundalk	Shamrock Rovers
Izland*	KR	Vikingur Reykjavík
Izrael	Maccabi Tel-Aviv	Hapoel Be'er Sheva
Kazahsztán	FK Asztana	FK Kaiszar*
Koszovó	Drita	Prishtina
Lengyelország	Legia Cracovia	
Lettország*	Riga FC	FK RFS
Liechtenstein	–	–
Litvánia*	FK Süduva	FK Süduva
Luxemburg	–	–
Málta	Floriana	–
Moldova*	FC Sheriff	Petrocub Hîncești
Montenegró	Buducsnoszt Podgorica	–
Németország	Bayern München	Bayern München
Norvégia*	Molde	Viking
Olaszország	Juventus	Napoli

KÜLÖNLEGESSÉG

A világ „legnemzetközibb" bajnokcsapata

Egészen elképesztő világrekordot állított fel az észak-amerikai profi liga, a Major League Soccer 2019-es döntőjében (hivatalosan: MLS Cup Final) a győztes Seattle Sounders legénysége. A kezdő csapat tizenegy játékosa, valamint a három pályára lépő tartalék, azaz a tizennégy futballista tizenhárom országot képviselt.

A kapus, Stefan Frei svájci, középiskolás kora óta él az Egyesült Államokban. A védők közül Kelvin Leerdam holland, Román Torres panamai, Kim Ki Hi dél-koreai, Brad Smith pedig ausztrál. Mindannyian profi futballistaként kerültek már az országba, a jobbhátvéd kivételével mind tagjai hazájuk válogatottjának. A középpályások közül Gustav Svensson svéd válogatott volt, dél-koreai klubtársához hasonlóan Kínából került az MLS-be. Cristian Roldán és Jordan Morris a két ameri-

Celje

İstanbul Başakşehir

DÉL-AMERIKA

Delfin

Jorge Wilstermann

ÉSZAK- ÉS KÖZÉP-AMERIKA

NEMZETKÖZI KLUBTORNÁK

al-Hilal FC

Oroszország	Zenit	Zenit
Örményország	Ararat-Armenia	Noah
Portugália	FC Porto	FC Porto
Románia	CFR Cluj	FCSB
San Marino	Tre Fiori	–
Skócia	Celtic FC	–
Spanyolország	Real Madrid	–
Svájc	Young Boys	Young Boys
Svédország*	Djurgården	IFK Göteborg
Szerbia	Crvena zvezda	FK Vojvodina
Szlovákia	ŠK Slovan Bratislava	ŠK Slovan Bratislava
Szlovénia	Celje	NK Mura
Törökország	İstanbul Başakşehir	Trabzonspor
Ukrajna	Sahtar Donyeck	Dinamo Kijev
Wales	Connah's Quay Nomads	–
Argentína	Boca Juniors	
Brazília*	Flamengo	
Rio de Janeiro	Flamengo	
São Paulo	Palmeiras	
Minas Gerais	Atlético Mineiro	
Rio Grande do Sul	Grêmio	
Bolívia*	Jorge Wilstermann (Clausura)	
Chile	Universidad Católica	
Ecuador*	Delfin	
Kolumbia*	América de Cali (Finalización)	
Paraguay*	Olimpia (Clausura)	
Peru*	Binacional	
Uruguay*	Nacional	
Venezuela*	Caracas	
Egyesült Államok	Seattle Sounders (MLS)	Atlanta United
Mexikó	Monterrey (Apertura)	
Bajnokok Ligája	Bayern München	
Európa-liga	Sevilla FC	
Európai Szuperkupa	Liverpool FC	
Libertadores Kupa	Flamengo	
Afrikai Bajn. Kupája*	Espérance de Tunis	
Ázsiai Bajn. Kupája	al-Hilal FC	
Klubvilágbajnokság*	Liverpool FC	

* naptári éves lebonyolítási rend

kai. A támadó középpályások közül Joevin Jones trinidadi, a gárda leghíresebb tagja, az Ajaxot, a Botafogót, a Corinthianst és a Boca Juniorst is megjáró Nicolás Lodeiro uruguayi, míg Raúl Ruidíaz perui. A szerepet kapó három cserejátékos közül Xavier Arreaga ecuadori, Víctor Rodriguez spanyol, míg Jordy Delem martinique-i. Beállhatott volna még a kameruni Nouhou Tolo vagy a mexikói Luis Silva is – mindketten ott ültek a kispadon.

A Sounders egyébként az elmúlt bő évtized egyik legsikeresebb észak-amerikai klubcsapata, kétszer (2014, 2019) nyerte meg az MLS Cupot, s négyszer (2009, 2010, 2011, 2014) a US Open Cupot. A vezetőedző 2016 óta az amerikai Brian Schmelzer, aki a nyolcvanas években a San Diego Sockers teremfutballcsapatában, mások mellett, Tóth Zoltán és Visnyei Gyula klubtársa is volt. Segítői közül Djimi Traoré 2005-ben BL-t nyert a Liverpool játékosaként, a szerb származású Preki, azaz Predrag Radoszavljevics pedig az egyetlen egykori futballista, akit kétszer is MVP-nek választottak az MLS idényei után.

EURÓPAI SZUPERKUPA

Bayern-siker az UEFA tesztmeccsén

Korábban még soha nem rendeztek nálunk olyan nagy presztízsű, két külföldi csapat részvételével megtartott labdarúgó-mérkőzést, mint a 2020-as UEFA Szuperkupa-döntő volt. Az Európai Labdarúgó-szövetség által szervezett sorozatok fináléit tekintve Budapest először lehetett házigazda – magyarázatként tegyük hozzá, a hatvanas években, amikor a Ferencváros a Népstadionban, az Újpesti Dózsa pedig a Megyeri úton Vásárvárosok Kupája-döntőt vívott, a sorozatot még nem az UEFA, hanem egy külön bizottság szervezte.

Miután 2019. november 15-én felavatták a közép-európai régióban kivételes minőségűnek számító Puskás Arénát, csak megerősödött az MLSZ-nek és elnökének, az európai szövetség vezetői közé tartozó Csányi Sándornak azon igénye, hogy minél több fontos mérkőzést rendezzen a magyar főváros. Akkor még mindenki úgy gondolta: a 2020-as Európa-bajnokság négy mérkőzése után.

Ebbe a vonulatba illett bele, hogy az MLSZ megpályázta és 2020 márciusában megkapta a 2022-es UEFA Szuperkupa-döntő megrendezésének jogát.

A koronavírus-járvány aztán sok mindent felülírt – csak egyet kiemelve: egy évvel elhalasztották az Európa-bajnokság megrendezését –, veszélybe került a két egész idényen át tartó nemzetközi kupasorozat befejezése is. Miután az UEFA a Bajnokok Ligája utolsó szakaszának hét mérkőzését Lisszabonban rendezte meg, logikusnak tűnt, hogy az eredeti helyszínről, Portóból áttegye máshova az UEFA Szuperkupa-döntőt. Budapest, amely ebben a periódusban, az akkori jó járványadatoknak is köszönhetően, kisegítette az UEFA-t azzal, hogy az európai szövetség több 2020–2021-es BL- vagy Európa-liga selejtezőt Budapestre irányíthatott, jelentkezett a rendezésre, amelyet június 17-én meg is kapott. Mivel Porto 2021-re „átcsúszott" helyszínnek, a korábbi kijelölések is eltolódtak. Budapest jól járt: 2020 után majd 2023-ban újra fogadhatja a Bajnokok Ligája és az Európa-liga győztesét.

„Az UEFA Szuperkupa-mérkőzés rendezésével hazánk ismét kiemelkedő sporteseménynek adhat otthont. Remélhetőleg a magyar futballszurkolók személyesen, a helyszínen láthatják majd a kontinens legjobbjait. Az UEFA a döntéssel a magyar labdarúgás fejlődését, az infrastruktúra megújulását, valamint azt ismerte el, hogy a futballélet koronavírus utáni újraindulásában Magyarország az élen járt" – mondta akkor Csányi Sándor az MLSZ honlapjának.

A következő két hónapban az európai és a hazai vírushelyzet is romlott, egyre több kétség övezte a Bayern München és a Sevilla magyarországi fellépése kapcsán a szurkolók akár csökkentett számban való részvételét az eseményen. Az UEFA nagyjából harminc százalékban határozta meg a kihasználható kapacitást, első lépésben 3-3000 jegyet felajánlva a spanyol és a német szurkolóknak. A szigorú szabályok ellenére a vírushelyzet és különösen a sevillaiak esetében a magas utazási költségek sokakat elriasztottak az úttól, a külföldi vendégeknek csak alig a fele élt a lehetőséggel. Szigorú szabályok alapján léphettek be az országba, érvényes negatív koronavírustesztet kellett igazolniuk, csoportosan érkeztek, a városban nem közlekedhettek. Akadtak a bajor oldalon is ellenzői a szurkolók beengedésének, Markus Söder bajor miniszterelnök és Hansi Flick, a Bayern edzője sem értett egyet a német szurkolók utazásával.

Az UEFA számára fontos „tesztmérkőzést” jelentett a budapesti összecsapás, a rendezés sikere alapján döntött később úgy, hogy a 2020–2021-es idény őszi nemzetközi kupamérkőzésein és a válogatott találkozókon, korlátozott számban bár, de engedélyezi a nézők visszatérését. (Ez csak egy lehetőség, azokban az országokban, ahol a bajnoki mérkőzések zárt kapuk mögött zajlanak, dönthetnek a szövetségek, a klubok, s mindenekelőtt az egészségügyi hatóságok másképpen.)

A két, szájmaszkot viselő szurkolótábor (a németeké volt a nagyobb) előtt megtartott döntőn érvényesült a papírforma, a jelentősebb játékerőt képviselő müncheniek győztek, igaz, a vártnál nehezebben. Az andalúzoknak nincs szerencséjük ezzel a trófeával, mert ugyan az érte vívott első fináléjukat 2006-ban megnyerték, ám azóta ötször is elbukták. Ráadásul a Puskás Arénában egy honfitársuk, a navarrai születésű Javi Martínez fejelte az ellenfél győztes gólját.

A spanyol világ- és Európa-bajnok sztorija miatt marad elsősorban emlékezetes a mérkőzés, túl azon persze, hogy március óta ez volt az első nemzetközi meccs, amelyen nézők is lehettek. A bajor újságírók már azon is meglepődtek, hogy a társai által egyébként nagyon kedvelt Martínez bekerült az utazókeretbe, hiszen gyakorlatilag eldöntött kérdésnek tűnt, hogy visszaszerződik legutóbbi hazai klubjába, az Athletic Bilbaóhoz. Ám Hansi Flick a hét közepén úgy döntött, hogy a 32 éves védőt (vagy védekező középpályást) elhozza Budapestre. Talán arra is gondolt, hogy 2013-ban, amikor a bajorok legutóbb elnyerték e trófeát, éppen Martínez mentette tizenegyespárbajra a Chelsea elleni meccset a 121. percben, egy másik közép-európai fővárosban, Prágában.

Martínez a Sevilla ellen beállt, majd a hajrában döntött: erőteljes fejesével bevette Bono kapuját, megnyerve a mérkőzést az 1-1 után addig csak meg nem adott gólokig jutó Bayern számára. Ritkaság, noha nem példátlan, hogy a győztes oldalon három különböző világbajnok válogatott képviselői szerepeljenek. A Bayernben éppen Javi Martínez (2010), Manuel Neuer, Jerome Boateng és Thomas Müller (2014), valamint a három francia, Benjamin Pavard, Corentin Tolisso és Lucas Hernandez (2018) is szerepelt. Éppen a legutóbbi vb-döntő után fordult elő hasonló a Real Madridnál (Sergio Ramos, Toni Kroos és Raphael Varane játszott).

A Bayern München honlapja rekorderként ünnepelte a csapatát, kiemelve, hogy Hansi Flick legénysége sorozatban a 23. győzelmét aratta a mérkőzésen, ezzel a nagy labdarúgó-bajnokságok csapatait figyelembe véve új rekordot állított fel. A bajorok a Real Madrid 2014 őszén felállított, egymás után elért 22 győzelemből álló csúcsát múlták felül. (A spanyolok sorozatában nem akadt a rendes játékidőben döntetlenül végződő, hosszabbításban megnyert mérkőzés.)

FC Bayern München–Sevilla FC 2-1 (1-1, 1-1, 2-1)

2020. szeptember 24., Budapest, Puskás Aréna, 15 500 néző. Játékvezető: Anthony Taylor (angol)

FC Bayern München: Neuer – Pavard, Süle, Alaba (J. Boateng, 112.), L. Hernández (J. Martínez, 99.) – Kimmich, Goretzka (A. Davies, 99.) – Sané (Tolisso, 70.), T. Müller, Gnabry – Lewandowski

Sevilla FC: Bono – Jesús Navas, Diego Carlos, Koundé, Escudero – Jordán (F. Vázquez, 94.), Fernando, Rakitić (Ó. Torres, 56.) – Suso (Gudelj, 73.), L. de Jong (en-Neszíri, 56.), Ocampos

Gólszerzők: Ocampos (11-esből, 13.), Goretzka (34.), J. Martínez (104.)

FIFA Világ legjobb játékosa díj

1991-től ítélték oda először, 2009-ben utoljára.
2010 és 2015 között a France Footballal közösen szervezték a díjat.

2000: 1. Zinédine Zidane (francia, Juventus FC), 2. Luis Figo (portugál, FC Barcelona, Real Madrid), 3. Rivaldo (brazil, FC Barcelona)

2001: 1. Luis Figo (portugál, Real Madrid), 2. David Beckham (angol, Manchester United), 3. Raúl (spanyol, Real Madrid)

2002: 1. Ronaldo (brazil, FC Internazionale, Real Madrid), 2. Oliver Kahn (német, Bayern München), 3. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid)

2003: 1. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid), 2. Thierry Henry (francia, Arsenal FC), 3. Ronaldo (brazil, Real Madrid)

2004: 1. Ronaldinho (brazil, FC Barcelona), 2. Thierry Henry (francia, Arsenal FC), 3. Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan)

2005: 1. Ronaldinho (brazil, FC Barcelona), 2. Frank Lampard (Chelsea FC), 3. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona)

2006: 1. Fabio Cannavaro (olasz, Juventus FC, Real Madrid), 2. Zinédine Zidane (francia, Real Madrid), 3. Ronaldinho (brazil, FC Barcelona)

2007: 1. Kaká (brazil, AC Milan), 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona), 3. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United)

2008: 1. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United), 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona), 3. Fernando Torres (spanyol, Liverpool FC)

2009: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona), 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United, Real Madrid), 3. Xavi (spanyol, FC Barcelona)

UEFA Az Év játékosa díj

2011 óta az UEFA osztja ki az elismerést.

2010–2011: Lionel Messi (argentin, FC Barcelona)
2011–2012: Andrés Iniesta (spanyol, FC Barcelona)
2012–2013: Franck Ribéry (francia, Bayern München)
2013–2014: Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid)
2014–2015: Lionel Messi (argentin, FC Barcelona)
2015–2016: Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid)
2016–2017: Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid)
2017–2018: Luka Modrić (horvát, Real Madrid)
2018–2019: Virgil van Dijk (holland, Liverpool FC)
2019–2020: Robert Lewandowski (lengyel, Bayern München)

Dél-amerikai Aranylabda

1971 óta rendezik, 1985-ig a venezuelai El Mundo szervezte a szavazást. 1986 óta az uruguayi El Pais.

2000: 1. Romário (brazil, Vasco da Gama), 2. Juan Román Riquelme (argentin, Boca Juniors), 3. Óscar Cordoba (kolumbiai, Boca Juniors) és Martín palermo (argentin, Boca Juniors)

2001: 1. Juan Román Riquelme (argentin, Boca Juniors), 2. Óscar Cordoba (kolumbiai, Boca Juniors), 3. Romário (brazil, Vasco da Gama)

2002: 1. José Cardozo (paraguayi, Toluca), 2. Sergio Órteman (uruguayi, Olimpia Asunción), 3. Alejandro Lembo (uruguayi, Nacional)

2003: 1. Carlos Tévez (argentin, Boca Juniors), 2. José Cardozo (paraguayi, Toluca), 3. Diego (brazil, Santos FC)

2004: 1. Carlos Tévez (argentin, Boca Juniors), 2. Javier Mascherano (argentin, River Plate), 3. Lucho González (argentin, River Plate) és Robinho (brazil, Santos FC)

2005: 1. Carlos Tévez (argentin, Boca Juniors), 2. Diego Lugano (uruguayi, São Paulo FC), 3. Cicinho (brazil, São Paulo FC)

2006: 1. Matías Fernandez (chilei, Colo-Colo), 2. Rodrigo Palacio (argentin, Boca Juniors), 3. Fernando Gago (argentin, Boca Juniors)

2007: 1. Salvador Cabañas (paraguayi, América), 2. Claudio Morel Rodríguez (paraguayi, Boca Juniors), 3. Hugo Ibarra (argentin, Boca Juniors)

2008: 1. Juan Sebastián Verón (argentin, Estudiantes), 2. Juan Román Riquelme (argentin, Boca Juniors), 3. Salvador Cabañas (paraguayi, América)

2009: 1. Juan Sebastián Verón (argentin, Estudiantes), 2. Édison Méndez (ecuadori, LDU Quito) és Humberto Suazo (chilei, Monterrey)

2010: 1. Andrés D'Alessandro (argentin, Internacional PA), 2. Juan Sebastián Verón (argentin, Estudiantes), 3. Neymar (brazil, Santos FC)

2011: 1. Neymar (brazil, Santos FC), 2. Eduardo Vargas (chilei, Universidad de Chile), 3. Paulo Henrique Ganso (brazil, Santos FC)

2012: 1. Neymar (brazil, Santos FC), 2. Paolo Guerrero (perui, Corinthians), 3. Lucas Moura (brazil, São Paulo FC)

2013: Ronaldinho (brazil, Atlético Mineiro), 2. Neymar (brazil, Santos FC), 3. Maxi Rodríguez (argentin, Newell's Old Boys)

2014: 1. Teófilo Gutiérrez (kolumbiai, River Plate), 2. Carlos Sánchez (uruguayi, River Plate), 3. Leonardo Pisculichi (argentin, River Plate)

2015: 1. Carlos Sánchez (uruguayi, River Plate), 2. Carlos Tévez (argentin, Boca Juniors), 3. Miller Bolaños (ecuadori, Emelec)

2016: 1. Miguel Borja (kolumbiai, Atlético Nacional), 2. Gabriel Jesus (brazil, Palmeiras), 3. Alejandro Guerra (kolumbiai, Atlético Nacional)

2017: 1. Luan (brazil, Grêmio FBPA), 2. Paolo Guerrero (perui, Flamengo), 3. Arthur (brazil, Grêmio FBPA)

2018: 1. Gonzalo Nicolás „Pity" Martínez (argentin, River Plate), 2. Juan Fernando Quintero (kolumbiai, River Plate), 3. Franco Armani (argentin, River Plate)

2019: 1. Gabriel Barbosa (brazil, Flamengo), 2. Bruno Henrique (brazil, Flamengo), 3. Giorgian De Arrascaeta (uruguayi, Flamengo)

Az Év afrikai játékosa

1992 óta a CAF, az Afrikai Labdarúgó-szövetség szervezi

2000: 1. Patrick M'boma (kameruni, Parma), 2. Lauren (kameruni, RCD Mallorca), 3. Samuel Eto'o (kameruni, RCD Mallorca)

2001: El Hadji Diouf (szenegáli, RC Lens), 2. Samuel Kuffour (ghánai, Bayern München), 3. Samuel Eto'o (kameruni, RCD Mallorca)

2002: El Hadji Diouf (szenegáli, Liverpool FC), 2. Papa Bouba Diop (szenegáli, RC Lens), 3. Ahmed Hosszam Mido (egyiptomi, AFC Ajax)

2003: 1. Samuel Eto'o (kameruni, RCD Mallorca), 2. Didier Drogba (elefántcsontparti, Olympique Marseille), 3. Augustine „Jay-Jay" Okocha (nigériai, Bolton Wanderers)

2004: 1. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona), 2. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC), 3. Augustine „Jay-Jay" Okocha (nigériai, Bolton Wanderers)

2005: 1. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona), 2. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC), 3. Michael Essien (ghánai, Chelsea FC)

2006: 1. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC), 2. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona), 3. Michael Essien (ghánai, Chelsea FC)

2007: Frédéric Kanouté (mali, Sevilla FC), 2. Michael Essien (ghánai, Chelsea FC), 3. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC)

2008: 1. Emmanuel Adebayor (togói, Arsenal FC), 2. Mohamed Abou Trika (egyiptomi, al-Ahly), 3. Michael Essien (ghánai, Chelsea FC)

2009: 1. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC), 2. Samuel Eto'o (kameruni, FC Internazionale), 3. Michael Essien (ghánai, Chelsea FC)

2010: 1. Samuel Eto'o (kameruni, FC Internazionale), 2. Asamoah Gyan (ghánai, Sunderland FC), 3. Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC)

2011: 1. Yaya Touré (elefántcsontparti, Manchester City), 2. Seydou Keita (mali,m FC Barcelona), 3. André Ayew (ghánai, Olympique Marseille)

2012: 1. Yaya Touré (elefántcsontparti, Manchester City), 2. Didier Drogba (elefántcsontparti, Sanghaj Senhua), 3. Alex Song (kameruni, FC Barcelona)

2013: 1. Yaya Touré (elefántcsontparti, Manchester City), 2. John Obi Mikel (nigériai, Chelsea FC), 3. Didier Drogba (elefántcsontparti, Galatasaray)

2014: 1. Yaya Touré (elefántcsontparti, Manchester City), 2. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Borussia Dortmund), 3. Vincent Enyeama (nigériai, Lille OSC)

2015: 1. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Borussia Dortmund), 2. Yaya Touré (elefántcsontparti, Manchester City), 3. André Ayew (ghánai, Swansea City)

2016: 1. Rijad Mahrez (algériai, Leicester City), 2. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Borussia Dortmund), 3. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC)

2017: 1. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC), 2. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC), 3. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Borussia Dortmund)

2018: 1. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC), 2. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC), 3. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Arsenal FC)

2019: 1. Sadio Mané (szenegáli, Liverpool FC), 2. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC), 3. Rijad Mahrez (algériai, Manchester City)

Az Év ázsiai játékosa

1988 és 1991 között az IFFHS (International Federation of Football History & Statistics) ítélte oda a díjat, 1994 óta pedig az AFC (Asian Football Confederation)

2000: Navaf al-Temjat (szaúdi, al-Hilal). A legjobbak közé kerültek még: Nanami Hirosi (japán), Morioka Rjuzo (japán), Ri Dong Guk (dél-koreai)

2001: Fan Csi-ji (kínai, Dundee FC). A legjobbak közé kerültek még: Li Tie (kínai), Abdullah al-Sehan (szaúdi), Ali Karimi (iráni), Mirjalol Qosimov (üzbég)

2002: Ono Sindzsi (japán, Feyenoord). A legjobbak közé kerültek még: Inamoto Junicsi (japán), An Dzsung Hvan (dél-koreai), Li Tie (kínai)

2003: Mehdi Mahdavikia (iráni, HSV). A legjobbak közé kerültek még: Therdsaj Chaiman (thaiföldi), Makszim Sackih (üzbég)

2004: Ali Karimi (iráni, al-Ahli). A legjobbak közé kerültek még: A'ala Hubail (bahreini), Nakamura Sunszuke (japán)

2005: Hamad al-Montasari (szaúdi, al-Ittihad). A legjobbak közé került még: Makszim Sackih

2006: Khaifan Ibrahim (katari, al-Szadd). A legjobbak közé kerültek még: Bader al-Mutava (kuvaiti), Mohammad al-Salhub (szaúdi)

2007: Jasszer al-Kahtani (szaúdi, al-Hilal). A legjobbak közé kerültek még: Junisz Mahmud (iraki), Nasat Akram (iraki)

2008: Szerver Djeparov (üzbég, Bunyodkor). A legjobbak közé kerültek még: Endo Jaszuhito (japán), Nakazava Judzsi (japán), Sebastián Soria (katari), Iszmail Matar (arab emírségek-beli)

2009: Endo Jaszuhito (japán, Gamba Oszaka). A legjobbak közé kerültek még: Nakamura Kengo (japán), Szajed Mohamed Adnan (behreini), Hadi Aghili (iráni)

2010: Saša Ognjenovski (ausztrál, Szöngnam Ilhva Csunma). A legjobbak közé kerültek még: Bader al-Mutava (kuvaiti), Ferhad Madzsidi (iráni), Farsid Talebi (iráni), Husszain Szalman (bahreini).

2011: Szerver Djeparov (üzbég, al-Sabab). A legjobbak közé került még: Hadi Aghili (iráni)

2012: Ri Gun Ho (dél-koreai, Ulszan Hyundai). A legjobbak közé kerültek még: Ali Karimi (iráni), Cseng Csi (kínai)

2013: Cseng Csi (kínai, Kvangcsou Evergrande). A legjobbak közé kerültek még: Dzsavad Nekounam (iráni), Ha De Szong (dél-koreai)

2014: Nasszer al-Samrani (szaúdi, al-Ahli). A legjobbak közé kerültek még: Iszmail Ahmed (arab emírségek-beli), Khalifan Ibrahim (katari)

2015: Ahmed Khalil (arab emírségek-beli, al-Ahli). A legjobbak közé kerültek még: Omar Abdulrahman (arab emírségek-beli), Cseng Csi (kínai)

2016: Omar Abdulrahman (arab emírségek-beli, al-Ajn). A legjobbak közé kerültek még: Vu Lej (kínai), Hammadi Ahmed (iraki).

2017: Omar Kharbin (iraki, al-Hilal). A legjobbak közé kerültek még: Omar Abdulrahman (arab emírségek-beli), Vu Lej (kínai)

2018: Abdelkarim Hasszan (katari, al-Szadd). A legjobbak közé kerültek még: Miszao Kento (japán9, Szuzuki Juma (japán)

2019: Akram Afif (katari, al-Szadd). A legjobbak közé kerültek még: Alireza Beiranvand (iráni), Makino Tomoaki (japán)

Az Év óceániai játékosa

1988 óta választotta meg a legjobbat egy újságírókból álló zsűri, 2012 óta csak egyszer, 2015-ben választották meg az Év játékosát

2000: Mark Viduka (ausztrál, Leeds United)
2001: Harry Kewell (ausztrál, Leeds United)
2002: Brett Emerton (ausztrál, Feyenoord)
2003: Harry Kewell (ausztrál, Liverpool FC)
2004: Tim Cahill (ausztrál, Everton FC)
2005: Marama Vahirua (tahiti, OGC Nice)
2006: Ryan Nielsen (új-zélandi, Blackburn Rovers)
2007: Shane Smeltz (új-zélandi, Wellington Phoenix)
2008: Shane Smeltz (új-zélandi, Wellington Phoenix)
2009: Ivan Vicelich (új-zélandi, Auckland City)
2010: Ryan Nielsen (új-zélandi, Blackburn Rovers)
2011: Bertrand Kaï (francia–új-kaledóniai, Hienghène Sport)
2012: Marco Rojas (új-zélandi, Melbourne Victory)
2012: Ryan Thomas (új-zélandi, PEC Zwolle)

Európai Aranycipő

1967 óta rendezik, 1991-ig a francia L'Équipe szervezte a szavazást. 1991 és 1996 között nem adták át. 1996 óta az ESM (European Sports Magazines) ajánlja fel a díjat.

2000–2001: 1. Henrik Larsson (svéd, Celtic FC) 52,5 pont, 2. Hernán Crespo (argentin, SS Lazio) 52, 3. Mateja Kezsman (szerb, PSV), Raúl González (spanyol, Real Madrid) és Andrij Sevcsenko (ukrán, AC Milan) 48-48

2001–2002: 1. Mário Jardel (brazil, Sporting CP) 63 pont, 2. Thierry Henry (francia, Arsenal FC), Dario Hübner (olasz, Piacenza), David Trezeguet (francia, Juventus FC) 48-48

2002–2003: 1. Roy Makaay (holland, RC Deportivo) 63 pont, 2. Mateja Kezsman (szerb, PSV) 52,5, 3. Shabani Nonda (csádi, AS Monaco) 52

2003–2004: 1. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 60 pont, 2. Aílton (brazil, Werder Bremen) 56, 3. Djibril Cissé (francia, AJ Auxerre) 52

2004–2005: 1. Diego Forlán (uruguayi, Villarreal FC) és Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 50-50 pont, 3. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona), CRISTIANO Lucarelli (olasz, Livorno) és Marek Mintal (cseh, 1. FC Nürnberg) 48-48

2005–2006: 1.Luca Toni (olasz, Fiorentina) 62 pont, 2. Thierry Henry (francia, Arsenal FC) 54, 3. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona) 52.

2006–2007: 1. Francesco Totti (olasz, AS Roma) 52 pont, 2. Afonso Alves (brazil, Heerenveen) 51, 3. Ruud van Nistelrooy (holland, Real Madrid) 50

2007–2008: 1. Cristiano Ronaldo (portugál, Manchester United) 62 pont, 2. Daniel Güiza (spanyol, RCD Mallorca) 54, 3. Klaas Jan Huntelaar (holland, AFC Ajax) 49,5

2008–2009: 1. Diego Forlán (uruguayi, Atlético Madrid) 64 pont, 2. Samuel Eto'o (kameruni, FC Barcelona) 60, 3. Marc Janko (osztrák, Salzburg) 58,5

2009–2010: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 68 pont, 2. Antonio di Natale (olasz, Udinese) és Didier Drogba (elefántcsontparti, Chelsea FC) 58-58.

2010–2011: 1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 80 pont, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 62, 3. Alex (brazil, Fenerbahçe) 42

2011–2012: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 100 pont, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 92, 3. Robin van Persie (holland, Arsenal FC) 60

2012–2013: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 92 pont, 2. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 68, 3. Edinson Cavani (uruguayi, Napoli) 58

2013–2014: 1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) és Luís Suárez (uruguayi, Liverpool FC) 62-62 pont, 3. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 56

2014–2015: 1. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 96 pont, 2. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 86, 3. Sergio Agüero (argentin, Manchester City) 52

2015–2016: 1. Luís Suárez (uruguayi, FC Barcelona) 80 pont, 2. Gonzalo Higuaín (argentin, Napoli) 72, 3. Cristiano Ronaldo (portugál, Real Madrid) 70

2016–2017: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 74 pont, 2. Bas Dost (holland, Sporting CP) 68, 3. Pierre-Emerick Aubameyang (gaboni, Borussia Dortmund) 62

2017–2018: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 68 pont, 2. Mohamed Szalah (egyiptomi, Liverpool FC) 64, 3. Harry Kane (angol, Tottenham HFC) 60

2018–2019: 1. Lionel Messi (argentin, FC Barcelona) 72 pont, 2. Kylian Mbappé (francia, PSG) 66, 3. Fabio Quagliarella (olasz, Sampdoria) 52

2019–2020: 1. Ciro Immobile (olasz, Lazio) 72 pont, 2. Robert Lewandowski (lengyel, Bayern München) 68, 3. Cristiano Ronaldo (portugál, Juventus FC) 62

Még nem közölt nagy tornák

Dél-Amerika

Copa Sudamericana: 2002: San Lorenzo, 2003: Cieciano, 2004: Boca Juniors, 2005: Boca Juniors, 2006: Pachuca, 2007: Arsenal Sarandi, 2008: Internacional PA, 2009: LDU Quito, 2010: Independiente, 2011: Universidad de Chile, 2012: São Paulo FC, 2013: Lanús, 2014: River Plate, 2015: Santa Fe, 2016: Chapecoense, 2017: Independiente, 2018: Atlético Paranaense, 2019: Independiente del Valle

Copa Merconorte (Kupasorozat Bolívia, Ecuador, Kolumbia, Peru és Venezuela klubjainak, 1998 és 2001 között.) 2000: Atlético Nacional, 2001: Millonarios

Copa Mercosur (Kupasorozat Argentína, Brazília, Chile, Paraguay és Uruguay klubjainak, 1998 és 2001 között.) 2000: Vasco da Gama, 2001: San Lorenzo

Afrika

CAF-kupa (Az UEFA-kupa mintájára szervezett afrikai sorozat 1992 és 2003 között.)
2000: JS Kabylie, 2001: JS Kabylie, 2002: JS Kabylie, 2003: Raja Casablanca

CAF Confederation Cup (A CAF-kupa utóda): 2004: Hearts of Oak, 2005: FAR Rabat, 2006: Étoile du Sahel, 2007: CS Sfaxien, 2008: CS Sfaxien, 2009: Stade Malien, 2010: FUS de Rabat, 2011: MAS Fez, 2012: AC Léopards, 2013: CS Sfaxien, 2014: al-Ahly (Kairó), 2015: Étoile du Sahel, 2016: TP Mazembe, 2017: TP Mazembe, 2018: Raja Casablanca, 2018–2019: Zamalek

Concacaf-zóna

Bajnokcsapatok Kupája (1962 óta létező, a zóna bajnokai számára kiírt sorozat.)
2000: LA Galaxy, 2001: –, 2002: Pachuca, 2003: Toluca, 2004: Alajuelense, 2005: Saprissa, 2006: América, 2007: Pachuca, 2008: Pachuca, 2008–2009: Atlante, 2009–2010: Pachuca, 2010–2011: Monterrey, 2011–2012: Monterrey, 2012–2013: Monterrey, 2013–2014: Cruz Azul, 2014–2015: América, 2015–2016: América, 2016–2017: Pachuca, 2018: Guadalajara, 2019: Monterrey

Concacaf-bajnokság, Aranykupa

1963 óta rendezik a közép-amerikai és a karibi zóna (később az észak-amerikai országok) csapatainak részvételével.

2002 (Egyesült Államok): 1. Egyesült Államok, 2. Costa Rica, 3. Kanada, 4. Koreai Köztársaság
2003 (Egyesült Államok, Mexikó): 1. Mexikó, 2. Brazília, 3. Egyesült Államok, 4. Costa Rica
2005 (Egyesült Államok): 1. Egyesült Államok, 2. Panama, 3. Kolumbia és Honduras
2007 (Egyesült Államok): 1. Egyesült Államok, 2. Mexikó, 3. Kanada és Guadeloupe
2009 (Egyesült Államok): 1. Mexikó, 2. Egyesült Államok, 3. Costa Rica és Honduras

2011 (Egyesült Államok): 1. Mexikó, 2. Egyesült Államok, 3. Honduras és Panama
2013 (Egyesült Államok): 1. Egyesült Államok, 2. Panama, 3. Honduras és Mexikó
2015 (Egyesült Államok, Kanada): 1. Mexikó, 2. Jamaica, 3. Panama, 4. Egyesült Államok
2017 (Egyesült Államok): 1. Egyesült Államok, 2. Jamaica, 3. Costa Rica és Mexikó
2019 (Egyesült Államok, Costa Rica és Jamaica): 1. Mexikó, 2. Egyesült Államok, 3. Haiti és Jamaica

Óceánia-bajnokság

1973 óta rendezik az óceániai zóna csapatai számára, 1996 előtt mindössze két tornára került sor.

1996 (Helyszín nélkül): 1. Ausztrália, 2. Tahiti, 3. Új-Zéland és Salamon-szigetek
1998 (Ausztrália): 1. Új-Zéland, 2. Ausztrália, 3. Fidzsi-szigetek, 4. Tahiti
2000 (Tahiti): 1. Ausztrália, 2. Új-Zéland, 3. Salamon-szigetek, 4. Vanuatu
2002 (Új-Zéland): 1. Új-Zéland, 2. Ausztrália, 3. Tahiti, 4. Vanuatu
2004 (Ausztrália): 1. Ausztrália, 2. Salamon-szigetek, 3. Új-Zéland, 4. Fidzsi-szigetek
2008 (Helyszín nélkül): 1. Új-Zéland, 2. Új-Kaledónia, 3. Fidzsi-szigetek, 4. Vanuatu
2012 (Salamon-szigetek): 1. Tahiti, 2. Új-Kaledónia, 3. Új-Zéland, 4. Salamon-szigetek
2016 (Pápua Új-Guinea): 1. Új-Zéland, 2. Pápua Új-Guinea, 3. Új Kaledónia és Salamon-szigetek
2020 (Új-Zéland): A koronavírus-járvány miatt törölv

Junior-világbajnokságok

1977-ben írták ki az elsőt, minden páratlan évben rendezik meg.

2001 (Argentína): 1. Argentína, 2. Ghána (Argentína–Ghána 3-0), 3. Egyiptom, 4. Paraguay. Legjobb játékos: Javier Saviola (argentin). Gólkirály: Javier Saviola (argentin) 11
2003 (Arab Emírségek): 1. Brazília, 2. Spanyolország (Brazília–Spanyolország 1-0), 3. Kolumbia, 4. Argentína. Legjobb játékos: Iszmail Matar (arab emírségekbeli). Gólkirály: Dudu (brazil), Fernando Cavenaghi (argentin), Eddie Johnson (amerikai), Szakata Dajszuke (japán) 4-4
2005 (Hollandia): 1. Argentína, 2. Nigéria (Argentína–Nigéria 2-1), 3. Brazília, 4. Marokkó. Legjobb játékos: Lionel Messi (argentin). Gólkirály: Lionel Messi (argentin) 6
2007 (Kanada): 1. Argentína, 2. Csehország (Argentína–Csehország 2-1), 3. Chile, 4. Ausztria. Legjobb játékos: Sergio Agüero (argentin). Gólkirály: Sergio Agüero (argentin) 6
2009 (Egyiptom): 1. Ghána, 2. Brazília (Ghána–Brazília 0-0, tizenegyesekkel 4-3), 3. Magyarország, 4. Costa Rica. Legjobb játékos: Dominic Adiyiah (ghánai). Gólkirály: Dominic Adiyiah (ghánai) 8
2011 (Kolumbia): 1. Brazília, 2. Portugália (Brazília–Portugália 3-2, h. u.), 3. Mexikó, 4. Franciaország. Legjobb játékos: Henrique (brazil). Gólkirály: Henrique (brazil), Alexandre Lacazette (francia), Álvaro Vázquez (spanyol) 5-5
2013 (Törökország): 1. Franciaország, 2. Uruguay (Franciaország–Uruguay 0-0, t.: 4-1), 3. Ghána, 4. Irak. Legjobb játékos: Paul Pogba (francia). Gólkirály: Ebenezer Assifuah (ghánai) 6

2015 (Új-Zéland): 1. Szerbia, 2. Brazília (Szerbia–Brazília 2-1), 3. Mali, 4. Szenegál. Legjobb játékos: Adama Traoré (mali). Gólkirály: Mervó Bence (magyar), Viktor Kovalenko (ukrán) 5-5

2017 (Koreai Köztársaság): 1. Anglia, 2. Venezuela (Anglia–Venezuela 1-0), 3. Olaszország, 4. Uruguay. Legjobb játékos: Dominic Solanke (angol). Gólkirály: Riccardo Orsolini (olasz) 5

2019 (Lengyelország): 1. Ukrajna, 2. Koreai Köztársaság (Ukrajna–Koreai Köztársaság 3-1), 3. Ecuador, 4. Olaszország. Legjobb játékos: Ri Kang In (Koreai Köztársaság-beli). Gólkirály: Erling Haaland (norvég) 9

U17-es világbajnokságok

1985-ben írták ki az első világbajnokságot a 16 éven aluliaknak, 1989-ben az utolsót, majd változtattak a korhatáron, azóta U17-es tornákat rendeznek.

1999 (Új-Zéland): 1. Brazília, 2. Ausztrália (Brazília–Ausztrália 0-0), 3. Ghána, 4. Egyesült Államok. Legjobb játékos: Donovan (amerikai). Gólkirály: I. Addo (ghánai) 7

2001 (Trinidad és Tobagó): 1. Franciaország, 2. Nigéria (Franciaország–Nigéria 3-0), 3. Burkina Faso, 4. Argentína. Legjobb játékos: Florent Sinama Pongolle (francia). Gólkirály: Florent Sinama Pongolle (francia) 9

2003 (Finnország): 1. Brazília, 2. Spanyolország (Brazília–Spanyolország 1-0), 3. Argentína, 4. Kolumbia. Legjobb játékos: Cesc Fàbregas (spanyol). Gólkirály: Cesc Fàbregas (spanyol), Carlos Hidalgo (kolumbiai), Manuel Curto (portugál)

2005 (Peru): 1. Mexikó, 2. Brazília (Mexikó–Brazília 3-0), 3. Hollandia, 4. Törökország. Legjobb játékos: Anderson (brazil). Gólkirály: Carlos Vela (mexikói) 5

2007 (Koreai Köztársaság): 1. Nigéria, 2. Spanyolország (Nigéria–Spanyolország 0-0, t.: 3-0), 3. Németország, 4. Ghána. Legjobb játékos: Toni Kroos (német). Gólkirály: Macauley Chrisantus (nigériai) 7

2009 (Nigéria): 1. Svájc, 2. Nigéria (Svájc–Nigéria 1-0), 3. Spanyolország, 4. Kolumbia. Legjobb játékos: Sani Emmanuel (nigériai). Gólkirály: Borja Bastón (spanyol), Sani Emmanuel (nigériai), Sebastián Gallegos (uruguayi), Haris Seferović (svájci) 5-5

2011 (Mexikó): 1. Mexikó, 2. Uruguay (Mexikó–Uruguay 2-0), 3. Németország, 4. Brazília. Legjobb játékos: Julio Gómez (mexikói). Gólkirály: Souleymane Coulibaly (elefántcsontparti) 9

2013 (Arab Emírségek): 1. Nigéria, 2. Mexikó (Nigéria–Mexikó 3-0), 3. Svédország, 4. Argentína. Legjobb játékos: Kelechi Iheanacho (nigériai). Gólkirály: Valmir Berisha (svéd) 7

2015 (Chile): 1. Nigéria, 2. Mali (Nigéria–Mali 2-0), 3. Belgium, 4. Mexikó. Legjobb játékos: Kelechi Nwakali (nigériai). Gólkirály: Victor Osimhen (nigériai) 10

2017 (India): 1. Anglia, 2. Spanyolország (Anglia–Spanyolország 5-2), 3. Brazília, 4. Mali. Legjobb játékos: Phil Foden (angol). Gólkirály: Rhian Brewster (angol) 8

2019 (Brazília): 1. Brazília, 2. Mexikó (Brazília–Mexikó 2-1), 3. Franciaország, 4. Hollandia. Legjobb játékos: Gabriel Veron (brazil). Gólkirály: Sontje Hansen (holland) 6

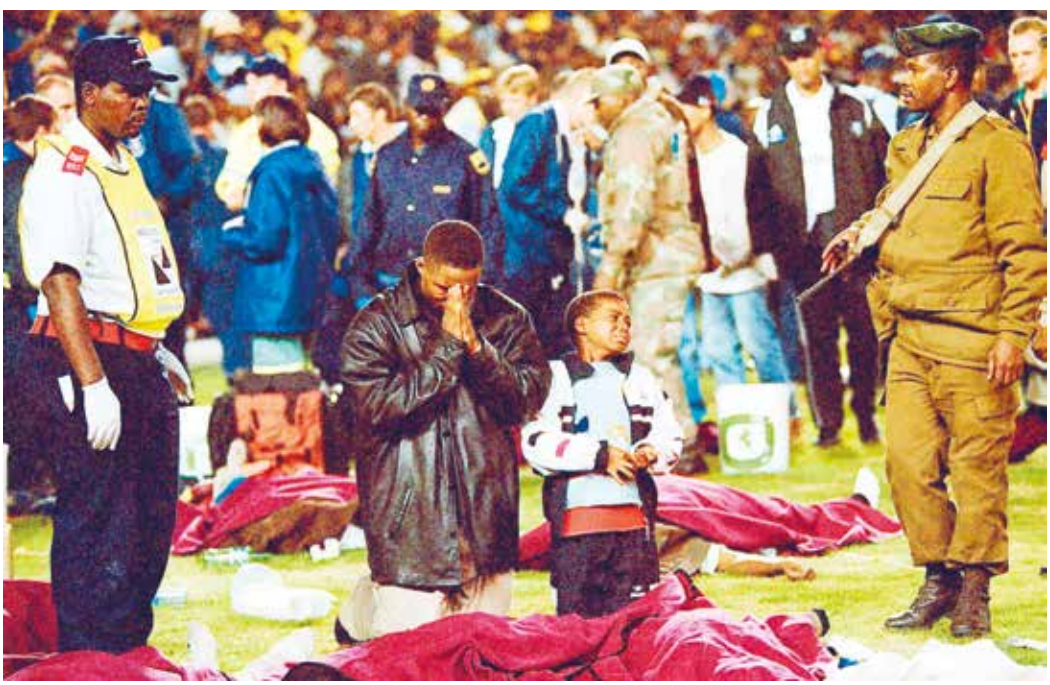
Tribünök „árnyéka”

2000. július 9-én Zimbabwe és a Dél-Afrikai Köztársaság vívott világbajnoki selejtezőt. Kilenc perccel a lefújás előtt a vendégek berúgták a második góljukat (0-2), mire válaszul a dühös hazai nézők üvegeket, köveket kezdtek hajigálni, majd a felvonuló rendőrökre is rátámadtak. Az incidensek miatt a mérkőzés félbeszakadt. Rövidesen a rohamosztag akciót indított a randalírozók ellen, a zavargások átterjedtek a hararei stadion környéki területekre, amelyeknek eredményeként tizenketten életüket veszítették, száznál is többen megsérültek.

2000. szeptember 9-én, az asunciói derbi (Olimpia–Cerro Porteño 0-0) lefújását követően verekedés tört ki a két tábor között. A véres tusa forgatagában a 24 esztendős Raúl Andrés Volta több késszúrással megölte a nála egy évvel fiatalabb César Ariel Cáceres Bazánt. A gyilkost azonosította és elfogta a rendőrség.

2001. április 11-én Johannesburgban az Orlando Pirates bajnokin fogadta a Kaizer Chiefs gárdáját. A pályán (Ellis Park) kívül már egymásnak esett a két had, ráadásul a 60 ezres stadionba 120 ezren akartak bejutni. Beavatkozott a verekedésekbe a rendőrségi kommandó, amely oszlatni kezdte a randalírozókat. A pánikba esettek egy falrésznek szorultak, azt ugyan áttörték, de a fal kidőlt, és maga alá temetett sok embert. A következmény 43 halott, 150 sérült lett.

2001. április 30-án tizennégyen veszítették életüket a kongói FC Saint Eloi Lupopo–TP Mazembe mérkőzés alatti verekedésben, amely a lubumbashi rendőrség rohamát váltotta ki. A sebesültek száma meghaladta az ötvenet.

Imádkozva gyászolók a johannesburgi Ellis Parkban, a dél-afrikai labdarúgás legnagyobb tragédiája után

2001. május 9-én Ghána két legnépszerűbb klubja, a fővárosi Hearts of Oak és a vidéki Asante Kotoko Kumasi találkozott Accrában. Az egymást – a törzsi-nemzetségi széttagolódás korából visszamaradt beidegződések miatt elképesztő mértékben – gyűlölő két had husángokkal, tőrkésekkel, üvegekkel, bokszerekkel, baseballütőkkel volt felszerelkezve, és egyéb fegyvereket is bevittek az építménybe. A vesztes vendégek a lefújás után az ünneplő hazaiakra támadtak, feltépték a műanyag székeket, a lelátó betondarabjait is felhalmozták, majd dobálni, verekedni kezdtek. A biztonságiak könnygázgránátokat lőttek ki, vízágyút és farkaskutyákat is bevetettek, ám nem tudták megfékezni a tombolókat. A szörnyű tusában egyes kútfők szerint 127-en, más források szerint 130-an veszítették az életüket, ötvenen sebesültek meg súlyosabban. Május 9. egyébként Európában a béke napja…

2001. június 17-én, a Catania–Messina másodosztályú bajnoki (1-1) előtt a 24 éves Antonio Currót eltalálták egy rakétával a vendégszektorban. Július 2-án a messinai fiatalember belehalt égési sérüléseibe.

2002. február 17-én, az avellanedai klasszikus után a Racing drukkerei lelőtték a 22 éves Gustavo Riverót, az Independiente szurkolóját és megsebesítették a „vörös ördögök" további tizenhat hívét. A rendőrség 23 gyanúsítottat vett őrizetbe.

2002. május 18-án a Santa Fében lebonyolított derbi (AC Unión–Colón 0-0) előtt háromszor is megszúrták a 25 éves Sergio Aníbal Ronchettit. A súlyosan sebesült Colón-drukker a José M. Cullen nevet viselő kórházban hunyt el. (Ronchetti nem volt ismeretlen a nyomozók

2001 májusának első napjaiban az iráni főváros, Teherán észak-keleti részén lévő Szariban a megengedett 15 ezer helyett húszezren zsúfolódtak a Mattagi Stadionba, a Piruzi és a Samusak mérkőzésére. Az egyik lelátórész leomlott, ketten meghaltak, több százan megsérültek. Peter Velappan, az Ázsiai Labdarúgó-szövetség főtitkára elkeseredetten mondta: „Ilyen tragédia már többször is előfordult Afrikában, de azt hittük, nálunk, Ázsiában soha nem lesz. S most mégis." Sepp Blatter, a FIFA akkori elnöke közleményben fejezte ki együttérzését a 2001 tavaszi, johannesburgi, accrai, teheráni és kongói eset kapcsán, s felhívta a figyelmet a stadionok megfelelő üzemeltetésére

számára, mert csupán pár nappal a gyilkosság előtt engedték szabadon, négy évet ült a fegyházban. Az argentin hatóságok szerint a szabadlábra helyezése után feltételezhetően megölt egy nőt és egy négyéves kislányt, ezért az sem zárható ki, hogy bosszúból tették el láb alól.)

2002. október 20-án öt Zamalek-drukker meghalt, 12 megsebesült a tébolyult „ünneplésben", amely a tunéziai Espérance de Tunis felett aratott 1-0-s győzelmet követte. Egy száguldó gépjármű tetejéről zuhantak a betonra az áldozatok.

2003. február 22-én, a hagyományos karnevál alatt a São Paulo FC Torcida Independente nevű csoportjának martalócai megölték a Mancha Verde Palmeiras tagját, a 24 éves Mauro Roberto Costát. A gyilkossággal Carlos André Amorosino Juniort és Valdívio Marcelo de Souza Dantast vádolták, ők azonban nem vallották magukat bűnösnek.

2003. március 30-án, a Śląsk Wrocław–Arka Gdynia másodosztályú rangadó előtt a két ellenséges szövetség állig felfegyverzett huligánjai összecsaptak. A verekedésben bizonyos Mariusz B., az Arka drukkere olyan súlyos sebeket kapott, hogy a kórházban életét veszítette. A biztonságiak akkor 229 személyt tartóztattak le. Később elfogtak egy Wisła Kraków-fanatikust, akiről megállapították, hogy ő késelte meg az áldozatot. 2005-ben a Tomasz P. nevű elkövetőt tíz év szabadságvesztésre ítélték.

2003. április 20-án, húsvétkor a pánamerikai autópálya mellett a Newell's Old Boys és a River Plate szurkolói futottak össze. Mindkét tábor autóbuszokkal és gépkocsikkal tartott idegenbe. Lövöldözés kezdődött, amely aztán késpárbajokba torkollott. A véres leszámolásnak két rosarióri áldozata lett, Claudio Puchetta és Claudio Ponce. Mindketten 29 évet éltek. Mellettük többek szenvedtek el sérüléseket, száznál több személyt pedig a rendőrség előállított.

2003. szeptember 20-án, az Avellino–Napoli találkozón a vendégek ultrái összecsaptak a blokkjukba benyomuló rohamrendőrökkel. A csata hevében a nápolyi Sergio Ercolano felkapaszkodott a rácsokra, hogy átmásszon rajtuk, ám közben leesett a magasból, és halálra zúzta magát.

2003. október 8-án Santiago de Compostelában a hazai drukkerek megölték a 31 éves Manuel Ríos Suárezt, a rivális Deportivo la Coruña szurkolóját. A két csapat a Spanyol Kupában találkozott.

2004. március 12-én a Szíria északkeleti részén fekvő Kamisli városában, az Április 7 nevet viselő stadionban vívott első osztályú bajnokit az al-Dzsihád SC és az al-Fotuva SC. A két szurkolótábor közel három napig tartó fegyveres összecsapásaiban, amelyeket a kurd és arab etnikai ellentét is szított, 25 drukker veszítette el az életét.

2004. november 3-án – három nappal azt követően, hogy összeverték – belehalt sérüléseibe a 35 éves Renato Lara Mendes Junior. Az eset az Atletico Sorocaba–Palmeiras U20-as bajnokin történt, és a vendég zöld-fehérek hívei voltak a tettesek.

2004. november 21-én, a Beşiktaş–Rizespor török bajnoki szünetében összecsapott a két tábor, és a verekedés közben egy 16 éves fiút leszúrtak. A szövetség három mérkőzésre kitiltotta a nézőket a „fekete sasok" stadionjából.

2005. augusztus 20-án a Deportivo Pereira 23 éves drukkerét, Leonardo Andrés Castillo Quinterót az Once Caldas négy huligánja, a Holocausto Norte nevű banda tagjai megtámadták. A verekedés során a sértettet Pablo Andrés Ospina Valle leszúrta. A gyilkost 16 év 8 hónap börtönre ítélte a bíróság.

2005. október 16-án Betlehemben, São Paulo keleti részén lelőtték a 23 éves Diogo Lima Borgest. Aznap halt meg a 24 éves Wellington Martins is, aki a Corinthians fanatikusa volt. Őt szintén agyonlőtték, amikor a Santo Amaro úton a Palmeiras és a Corinthians nagyjából 150-160 huligánja került összetűzésbe.

2006. március 12-én, a Wisła Kraków–Cracovia derbin késsel összeszurkáltak egy 21 éves fiút, akit kórházba szállítottak, ám ott belehalt a sebeibe. A rendőrség négy gyanúsítottat fogott el.

2006. november 30-án Nancyban, az UEFA-kupa csoportmérkőzés előtt mintegy 300, erősen ittas rotterdami huligán randalírozott, autókat borogatott fel, kirakatokat zúzott be, összecsapott a rendőrökkel. A meccset a 80. percben félbe kellett szakítani, mert a biztonságiak által a lelátóra fújt könnygáz zavarta a futballistákat. Csak hosszabb várakozás után lehetett folytatni a találkozót. A botrány következményeként UEFA kizárta a kupából a Feyenoordot.

2007. február 2-án, a Catania–Palermo (1-2) szicíliai rangadó előtt, alatt és után is zavargások folytak a városban és a stadion lelátóin. Filippo Racitit, egy szolgálatban lévő rendőrtisztet egy mosdókagylóval megütötték, amelynek következtében megsérült a mája. A tiszt már sebesülten behúzódott az autójába, amikor a járművet egy házilag készített bombával eltalálták. A 38 esztendős férfi a kórházban belehalt a sérüléseibe. Egy másik carabinieri is megsebesült,

Amennyire látványos, annyira veszélyes pirotechnikai „bemutató" a franciaországi Nancyban. S ez csak a kisebbik oka volt a botránynak…

de ő túlélte a támadást. A tragédiát követően összesen 29 személyt vettek őrizetbe. A sérültek számát százra becsülték.

2007. június 2-án Chililalombwe városában, a Zambia–Kongói Köztársaság Afrikai Nemzetek Kupája-mérkőzésen váratlanul kihunytak a reflektorok, a sötétségben pánik tört ki, a kifelé nyomulók egymásra torlódtak. Tizenkét halott lett a véres tumultus következménye.

2007. november 11-én Arezzo közelében, az autópálya pihenőjében egy carabinieri „véletlenül" lelőtte Gabriele Sandrit. A 26 éves római férfi a gépkocsijában tartózkodott, amikor a végzetes találat érte. A közismert és népszerű disc-jockey három barátjával az Internazionale–Lazio bajnokira tartott Milánóba, mivel az égszínkék „sasok" szurkolója volt. Az eset előzménye: az autópálya leágazásánál lévő benzinkútnál ökölharc tört ki, amelyről a kiérkező rendőrök azt feltételezték, hogy a fővárosiak és a Juventus tifosói vesznek részt benne, s ekkor dördült el bizonyos Luigi Spaccarotella fegyvere. (A verekedésről utóbb kiderült, hogy semmi köze sem volt a futballhoz vagy az ultrákhoz.)

2008. március 30-án a Juventus ultrái botokkal, késekkel felszerelkezve a pihenőt tartó pármaiakra támadtak az Asti és Alessandria közötti megállóban. A verekedésben a 28 éves Matteo Bagnaresi, a sárga-kék-fehérek szurkolója halálosan megsebesült. (A torinóiak verziója szerint a pármaiak provokálták őket, és a csata kezdeményezői is ők voltak.)

2008. április 13-án a groningeni Euroborg Stadion északi oldalán a helyi ultracsoport, a Z-Side többek között 15 000 vécépapírszalagot dobált a pályára az Ajax elleni találkozón, majd görögtüzeket és petárdákat hozott működésbe. A felhalmozódott papírhalom meggyulladt, óriási füst és tűz keletkezett, amely átterjedt a műanyag székekre. A lángok között 28 személy szenvedett sérüléseket, ám szerencsére, közülük senki sem fizetett az életével. Fokozta a pánikot, hogy a tűzoltókat későn értesítették, és amikor azok végre kivonultak a helyszínre, kiderült, hogy sok tömlő használhatatlan, és kellő víznyomás sincs. A mérkőzést elhalasztották.

2008. június 1-jén, a Libéria–Gambia világbajnoki selejtezőre sokkal többen jutottak be a monroviai stadionba, mint ahányan jegyet vettek, a nézők egymást préselték össze a lelátókon. Nyolcan nem élték túl a kegyetlen tumultust.

2009. március 29-én, az Elefántcsontpart–Malawi 5-0-s vébéselejtezőn a 35 ezer férőhelyes abidjani futballpályára jóval többen akartak bejutni. Sokan jegy nélkül próbáltak valahogy beférkőzni, lefizették a jegyszedőket meg a biztonságiakat, akik felelőtlenül be is engedték őket. Így viszont az érvényes jeggyel rendelkezők egy része kint rekedt. A felháborodott jegytulajdonosok megostromolták a kapukat, eközben egy fal ledőlt. Zűrzavar keletkezett, amelyet megtetőzött, hogy a rendőrség könnygázt vetett be, s mivel nem volt merre menekülniük, egymást taposták a rémült emberek. Bekövetkezett a tragédia: 22 halott, 132 sebesült.

2009. szeptember 17-én, a Partizan FC–Toulouse FC Európa-liga-mérkőzés előtt a belgrádi ír pubban békésen iszogató franciákra rátört az Alcatraz nevű csoport, amelynek tagjai félholtra verték Brice Tatont, majd ledobták egy 4,5 méter magas lépcsősor tetejéről. A 28 éves fiatalember 12 nap múlva belehalt a sérüléseibe. A tettesek közül 16 főre a szerbiai bíróság összesen 240 évnyi szabadságvesztést szabott ki.

2009. szeptember 27-én, az Once Caldas–Atlético Nacional Medellín mérkőzésen két vendégdrukker, David Henoa Rua és Felipe Muñoz Arango megölte a hazaiak 22 éves szurkolóját, Julian Andrés Morales Clavijót. A tettesek összesen 40 év börtönbüntetést kaptak a gyilkosságért.

2010. március 18-án öt Once Caldas-huligán a caldasi egyetemi parkban végzett három Atlético Nacional Medellín-szurkolóval, bosszúból az előző évben megölt társukért. (Mivel Kolumbiáról van szó, pillanatra sem szabad szem elől téveszteni, hogy a drogkartellek, kokaincsempészek és smaragdbárók hazájában a futball és a szervezett bűnözés kéz a kézben járnak.)

2010. október 24-én Nairobiban, a kenyai első liga rangadóján, az AFC Leopards–Gor Mahia meccsen az Afrikában szokásos eseménysor következett be: többen mentek be az építménybe, mint ahányan elfértek volna blokkjaiban. A tömeg hét drukkert agyontaposott, összenyomott.

2011. január 17-én a Wisła Kraków símaszkot vagy csuklyát viselő huligánjai megölték a 30 éves Tomasz C.-t, aki a Cracovia egyik vezérszurkolója volt, és Człowiek becenéven ismerték szerte a városban. (A Jude Gang nevű galeri tagja volt.) Pár éven belül ő lett a hatodik áldozata a véres krakkói bandaharcoknak. 2018 tavaszáig a Wisła 13 huligánját ítélték börtönre a gyilkosság miatt.

2011. szeptember 25-én, az SC Muluda Dakhla–SC Csabab Mohamedia találkozón a rendőrök lőni kezdtek, hogy elejét vegyék a levegőben lógó etnikai összecsapásoknak. A nyugat-szaharai Dakhla ugyanis marokkói megszállás alatt áll, ami a helyiek számára elfogadhatatlan. A lövések hét szurkolóval végeztek.

2012. február 1-jén Port-Szaídban, az al-Maszri–al-Ahli 3-1-es meccs után a győztes kikötői csapat drukkerei a pályára rohantak a sikerüket megünnepelni, majd néhányan megtámadták a kairóiak labdarúgóit, akik kimentek a saját drukkereik elé, hogy megkö-

A kairói al-Ahli szurkolói gyászolják elhunyt hetvenkét társukat. A gyilkosok többségét halálos ítélettel sújtották, majd a többször újrakezdett eljárásban a „főkolomposok" büntetését életfogytiglanra változtatták

szönjék a buzdítást. A hazai huligánok ezt észrevették, köveket, palackokat, pirotechnikai eszközöket kezdtek dobálni, sőt az időközben az öltöző felé menekülő fővárosi játékosok közül párat elkaptak és összevertek. Többeknél késes voltak, amiket be tudtak csempészni a létesítménybe. A vendégek lelátórészén tűz ütött ki, a belőtt rakéták felgyújtották a műanyag székeket, mire a karhatalom közbelépett. A felfordulásban 72 (más források szerint 79) ember halt meg, köztük egy rendőr. A sebesültek számát 250 körülire tették. Egyesek úgy vélik, hogy a 2011-es arab forradalmi tavaszban is szerepet vállaló ultrák okozták a tragédiát, mások azonban állítják, hogy a megbuktatott Mubarak elnök hívei álltak a hátterében, tehát politikai provokáció volt az egész. Ezzel is magyarázzák a hatóság passzivitását, hogy tudniillik a helybéli rendőrség le akarta járatni az új kormányt és annak belügyminiszterét.

2013 januárjában az iszlám törvényszék 21 bűnöst halálra ítélt. A hírre újabb zavargások robbantak ki, és tűzharc folyt Port-Szaídban, a börtönnél. 27-en meghaltak, köztük két rendőr, illetve az al-Maszri egyik aktív futballistája, valamint egy volt játékosa. 2015 áprilisában új eljárást folytattak le, akkor már „csak" 11 embert ítélt halálra az iszlám törvényszék. A 2017. februárban közzétett hír szerint tízen várnak a kivégzésükre, de az ítéleteket még nem hajtották végre.

Megjegyzés: 2017. júliusban a „fáraók földjén" szerzett tapasztalataink szerint a rettenetes események óta Egyiptomban nem engednek be szurkolókat a mérkőzésekre, illetve csupán pár tucatot az idősebb, befolyásos és gazdag drukkerek közül. A televízió egyik csatornája szó szerint éjjel-nappal közvetíti a találkozókat, számtalanszor megismétli őket, így magunk is láthattuk, hogy több az állig felfegyverzett karhatalmista és a sárgamellényes steward a szektorokban, mint a néző.

2012. március 5-én, az Athletic Bilbao–Schalke 04 (2-2) Európa-liga-mérkőzés utáni kavarodásban egy rendőrségi gumilövedék a fején megsebesítette Iñigo Cabacas Liceranzut, egy 28 éves baszk szurkolót, aki április 9-én a kórházban elhunyt. Több újság jelentetett meg tiltakozó hangvételű írásokat, a hozzátartozók szerint a hatóság indokolatlanul használta a fegyverét, majd nem nyújtott segítséget a sebesülten a kövön fekvő, vérző fiatalembernek.

2013. június 11-én, az Estudiantes La Plata–Lanús bajnoki előtt verekedés tört ki a stadionnál. A rendőrség a felvonuló, majd verekedést kezdeményező vendégdrukkereket gumilövedékekkel lőtte, és az egyik lövedék halálra sebesítette a 45 éves Lanús-fanatikust, Javier Jérezt. Az El Zurdónak becézett férfi barátjának vallomása szerint az áldozat csak védeni akarta a fiatalabb, ám dobálózó társait, amikor a golyó leterítette. Egy másik szurkoló is súlyosan megsérült.

2014. április 15-én krimibe illő tragédia történt a córdobai derbin (Belgrano–Talleres). Egy Oscar Sapito Gómez nevű bűnöző, aki a Belgrano világoskék mezét viselte, azzal vádolta meg a 22 éves Emanuel Balbót, hogy csak színleli a klubszeretetet, mert valójában a riválisi pirosfehérek híve. Ekkor többen ütni-verni kezdték a meggyanúsítottat, aki nem tehetett mást, a tribün korlátja felé menekült, abban próbált megkapaszkodni, de a túlerő lehajította. Öt métert zuhant, összetörte magát, és két nap múlva meghalt a kórházban. A nyomozás során fény derült arra, hogy Emanuel bátyját korábban Oscar Sapito Gómez megölte, és az aljas tettéért 4 év 10 hónapot ült a börtönben, azaz ilyen megbocsáthatatlan módon állt bosszút az általa meggyilkolt Augustin Balbo fivérén.

2014. június 25-én, a Napoli–Fiorentina Olasz Kupa-döntő után meglőtt 31 éves Ciro Esposito életét veszítette. (A római döntőt május 3-án vívták, és a déliek győztek 3-1-re.) A lövöldözésben még két nápolyi drukker sérült meg súlyosabban. A tettet egy római huligán, Daniele De Santis követte el, szerinte önvédelemből.

2014. november 30-án, az Atlético Madrid–Deportivo La Coruña bajnoki előtt összetűzött a hazaiak Frente Atlético és a galíciaiak Riazor Blues nevű csoportjának mintegy 200 tagja a Vicente Calderon közelében. A 41 éves Francisco Javier Romero Taboadát a „matracosok" huligánjai megverték, összerugdalták, majd a vérző fejű férfit a Manzanares folyóba dobták. Az incidens következtében a Jimmynek becézett sértett szíve megállt, a számos sebesülése mellett ez okozta a halálát. (Taboadát különben a rendőrség nyilvántartotta erőszakos cselekmények, illetve kábítószer-kereskedelem miatt.) A verekedésben tizenegy személy sérült meg komolyabban. Az 1982-ben alapított Frente Atlético szélső jobboldali, míg az 1987-ben összeállt Riazor Blues szélső baloldali politikai irányvonalat követ. Az eset után az FA tagjainak többségét a klubvezetés kitiltotta a stadionból, s azóta a Frente lényegében nem működik.

2016. szeptember 28-án a Peñarol három drukkerét lőtték meg a Nacional szurkolói a Santa Lucía téren, ahol a sárga-fekete hívek egyik törzshelye is van. November 4-én a kórházban elhunyt a húszéves éves Hernán Fioritto. A rendőrség 15 személyt vett őrizetbe.

2017. február 10-én az angolai Uige városában, a bajnokság nyitányán a Santa Rita és a Recreativo Libolo mérkőzött (0-1). A nézők sokkal nagyobb számban akartak bemenni az igen elhanyagolt állapotban lévő létesítménybe, mint azt az előzőekben várni lehetett, és akik nem jutottak be, azok vadul megostromolták a bejárati kaput. A vészhelyzetet látva a rendőrség a levegőbe lőtt, könnygázt is bevetett, annak hatására fejvesztett menekülés kezdődött. A tumultusban 17 embert tiportak agyon, és legalább hatvanan szenvedtek súlyosabb sérüléseket.

2017. június 3-án eltapostak egy 38 éves Juventus-drukkert, Erika Piolettit, aki június 15-én belehalt a sérüléseibe. A hölgy a BL-döntőt kivetítőn nézte a társaival, amikor pánik tört ki a Piazza San Carlón, amelyet valószínűleg egy petárda robbanása váltott ki. Az általános menekülésben történt a szerencsétlenség. A sebesültek száma meghaladta az 1500 főt.

2017. július 8-án vívták a riói derbit (Vasco da Gama–Flamengo 0-1), amely után összecsapott a két tábor. A rivális torcidák görögtüzeket, üvegeket hajigáltak egymásra, rakétákat is kilőttek. A véres szombaton az utcán folytatódott a randalírozás, mire a rendőrök tüzet nyitottak, ennek következtében négyen megsebesültek. A sérültek közül egy 27 éves Vasco-szurkoló, akit a barátai a Souza Aguíar klinikára akartak szállítani, az autóban életét veszítette.

2018. február 22-én, az Athletic Bilbao–Szpartak Moszkva Európa-liga-mérkőzés előtt 200 orosz drukker pirotechnikai eszközökkel támadt a San Mames Stadion mellett szolgálatot teljesítő rendfenntartókra. Egy 51 éves spanyol rendőr a közelében felrobbanó hanggránáttól megijedt, szívinfarktust kapott, és röviddel később a kórházban elhunyt. Az eset kapcsán kilenc szurkolót (öt baszkot, három oroszt, egy lengyelt) tartóztattak le. Nem sokkal később az 1982-ben alapított Herri Norte Taldea nevű ultra- és huligáncsoportot, amelyet az oroszokkal történt összecsapásokban felelősnek találtak, betiltották a hatóságok.

2018. július 15. A moszkvai világbajnoki győzelmet követően óriási ünneplés kezdődött szerte Franciaországban, azonban számos helyen összecsapások is történtek a rendőrség és

a tömegbe vegyülő huligánok között. A rendőrök könnygázt és vízágyúkat is bevetettek. Párizsban és Lyonban a biztonságiakat kövekkel dobálták meg, miközben a tombolók kirakatokat törtek be, tüzeket gyújtottak, kukákat borogattak fel, a békés sétálókra támadtak. Két középkorú férfi életét veszítette a féktelen ünneplésekhez köthető balesetekben.

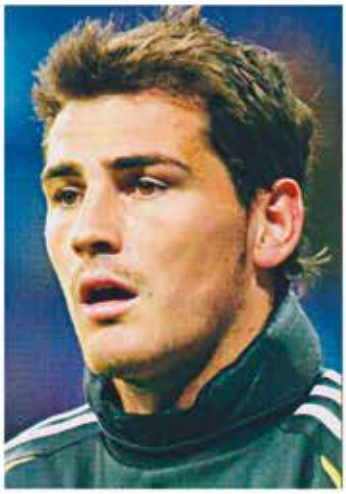

Az argentin rendőrség felfegyverzett, még védőpajzzsal is felszerelt egysége védi a River fanatikusaitól a Boca játékosait és a stadiont

2018. november 24-én először halasztották el a Libertadores Kupa döntőjét szurkolói erőszak miatt. Majd egy nappal később másodszor, a fenyegetettség miatt. A River Plate–Boca Juniors összecsapást azért napolták el, mert a vendég Boca-futballisták közül többen is megsérültek azt követően, hogy a riválisok drukkerei betörték annak a busznak az ablakait, amelyben az arany-kékek a mérkőzés helyszínére érkeztek, ráadásul az incidens miatt közbelépő rendőrök könnygázt vetettek be, melynek belégzését követően több labdarúgó is rosszul lett. A Boca csapatkapitánya, Pablo Perez kórházba került, a karja és a szeme sérült meg. Hosszas huzavona után a meccset végül Madridban játszották le.

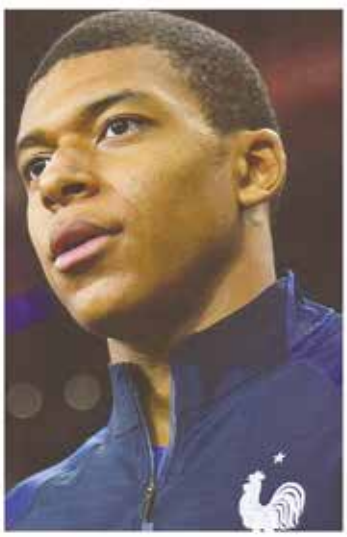
2018. december 26-án egy, a nápolyi szurkolókat szállító kisbusz elgázolta a 39 éves Vareseultrát, egyben Internazionale-szurkolót, a kétgyermekes Danielle Belardinellit, aki a kórházban – az életmentő beavatkozás után – elhunyt. A hazai huligánok botokkal és láncokkal támadtak a járműre, amely megpróbált kitörni az ostromgyűrűből, és akkor következett be a tragédia. A Dedének becézett áldozat, az újfasiszta mozgalom egyik aktivistája nem volt ismeretlen a hatóságok előtt, erőszakos cselekedeteiért többször sújtották különböző mértékű büntetésekkel. A mérkőzés előtti zavargásokban négy déli drukkert megkéseltek, az egyiket súlyosan megsebesítették. A két tábor rakétákat lőtt, fáklyákat, görögtüzeket, üvegeket és köveket dobált egymásra. Az eset kapcsán három milánói férfit vett őrizetbe a rendőrség. A feszült, két kiállítással tarkított rangadót végül 1-0 arányban a lombard fekete-kékek nyerték.

2019. augusztus 17. Véres verekedés robbant ki Tegicugalpában a CD Olimpia–CD Motagua mérkőzés előtt, habár a hondurasi derbin közel ötezer biztonsági ügyelt fel a rendre. A két tábor már a rangadó előtt, az Estadio Nacionalon kívül egymásnak ugrott. A hírhedt Barra Ultra Fiel, a fehér-piros-kék színeket viselő Olimpia legkeményebb huligáncsoportja megtámadta, kövekkel hajigálta a „kék sasok" futballistáinak buszát, akkor tört ki a verekedés, amely aztán a létesítményben is folytatódott. Kések, botok, pirotechnikai eszközök, sőt lőfegyverek léptek működésbe, a botrányokozók félelmetesen fel voltak fegyverkezve, de ez a kis közép-amerikai országban egyáltalán nem meglepő, mert az ottani bandaharcok az élet sajnálatos velejárói. Három szurkoló életét veszítette az összecsapásokban, tucatnyian súlyosan megsebesültek. A klasszikust természetesen elhalasztották.

A korszak legkiválóbb külföldi futballistái

EMMANUEL ADEBAYOR

A legjobban futballozó joruba

Sheyi Emmanuel Adebayor 1984. február 26-án született Togo fővárosában, Loméban, a joruba népcsoport tagjaként. 1998-tól hazája nagy kedvencében, az OC Agaza Loméban sajátította el a sportág ábécéjét. Egy esztendő múlva elhagyta a zöld-fehéreket, hogy az FC Metz korosztályos csapatánál folytassa. Két évet töltött a bordó-fehérek ifijében, majd 2001-től 2003-ig a felnőttek között bontogatta a szárnyait. Az első évben kiesett klubjával a francia élvonalból, ám a másodikban bronzzal a nyakában jutott vissza. 2003-tól 2006-ig az AS Monaco csatáraként ostromolta az ellenfelek kapuját. 2004-ben és 2005-ben újabb bronzokkal gazdagodott, de már a Ligue 1-ben. 2004. május 26-án végig a gelsenkircheni kispadon ült, onnan tekintette meg az FC Porto 3-0-s sikerét a Bajnokok Ligája döntőjében. (Azért az ezüstéremből neki is járt.)

2006. januárban országot váltott, 10 millió euróért az Arsenal FC szerződtette. A 192 centire nőtt, 75 kilós versenysúlyú, Baby Kanunak becézett támadó (az „ágyúsok” drukkerei ragasztották rá, mert nagyon hasonlít a korábban szintén a londoniakat erősítő nigériai világsztárra) három szezont húzott le a piros-fehéreknél, 2008-ban átvehette a Premier League bronzát, ellenben a 2006. május 17-én vívott párizsi BL-döntőn (1-2 az FC Barcelona ellen) a tartalékok közé sem jelölték. Volt még egy döntője a Gunners futballistájaként, 2007. február 27-én elbukta vele az angol Ligakupát (1-2 a Chelsea ellen). Nem lehetnek szép emlékei a Wembley-ről, a 80. percben szállt be, és az utolsó másodpercekben Howard Webb kiállította.

A 2007–2008-as idényben bekerült az angliai élvonal Év csapatába, 2007-ben és 2008-ban a legjobb afrikai játékos címet is neki ítélték a szakemberek.

2009 júliusában az „újgazdag” Manchester City 29 millió euróért vásárolta meg. Ugyan a City 2011-ben elhódította az Angol Kupát, ám akkor Adebayor épp a Real Madridnál volt kölcsönben. Nemigen bánhatta meg az ibériai kitérőjét, a La Ligában ezüstérmes, a Király Kupában aranyérmes lett a „királyiakkal”. (A Barça ellen a 69. percben állt be, és a hosszabbítás miatt még 51 percet játszott.)

Visszatért Albionba, előbb a Tottenham csak kölcsön vette a Man Citytől, aztán véglegesítette is a státusát. 2012 és 2015 közt viselte a White Hart Lane „sarkantyúsainak” mezét, viszont képviseletükben nem gyarapíthatta az éremgyűjteményét. 2016-ban a Crystal Palace légiósa volt, a Manchester United elleni Ligakupa-döntőn Alan Pardew nem szavazott neki bizalmat.

2017 januárjától Törökországban kereste a kenyerét, 2019-ig az isztambuli Başakşehir, 2019 nyarától a Kayserispor játékosaként. 2020 elején Paraguayba, az Olimpia Asunciónba igazolt.

A togói válogatottban 2000-től 87-szer láthatták őt a szurkolók, 32-szer volt eredményes a trikójában. A Les Éperviers (Karvalyok) tagjaként részt vett a 2006-os németországi világbajnokságon. Mindhárom találkozón szerepelt, találatot nem ért el, és az afrikai gárda nulla ponttal csoportutolsóként zárt.

ADRIANO LEITE

A brazil futball viharos életű Császára

Adriano Leite Ribeiro 1982. február 17-én született Rio de Janeiróban. A Flamengo ifijeinél alapozta meg a technikai tudását, náluk fejlesztette szinte tökéletesre a bal lábát. 1997-től három évig játszott a piros-feketék ifjúsági együttesében, majd sor került a debütálására a „nagyok" között. 2001-ben a Flával elhódította a brazil bajnokok számára kiírt trófeát.

Adriano gladiátori termetű (189 cm, 91 kg), herkulesi erejű csatárrá fejlődött, aki minden pozícióból kapura bombázott. Ugyanakkor öntörvényű, lobbanékony, problémás karaktere miatt mindenütt vonzotta a botrányokat. Aligha véletlenül lett belőle a hasonló egyéniségű Zlatan Ibrahimovic ritka kedvenceinek egyike... (A svéd óriással az Interben rúgta együtt a labdát és a gólokat.)

A robusztus támadó 1999-ben bekerült a brazil U17-es gárdába. Megnyerte a társaival a FIFA korosztályos világbajnokságát, ámbár Új-Zélandon többnyire csere volt, és gólt sem szerzett. 2001-től egy évig az U20-asokat erősítette (9/6), kontinensbajnok volt velük Argentínában, de már 2000-ben figyelembe vették a felnőtteknél is. Utóbbiaknál kerek évtizedet húzott le, és a 48 fellépésén 27-szer zörgette meg a hálót. A Seleção „oszlopaként" 2004-ben döntő érdemeket szerzett a Copa América megnyerésében, hisz hét találatával a torna gólkirálya, ráadásul a legjobb játékosa lett. 2005-ben megismételte a 2004-es perui teljesítményét, Németországban, a Konföderációs Kupán lett győztes, gólkirály és a legjobb. Ugyanakkor csak egyetlen világbajnokság jutott számára osztályrészül, 2006-ban Németországban, ahol kétszer sikerült bevennie a kaput.

Ami a klubkarrierjét illeti: 2001-ben az Internazionale FC szerződtette. Egy bajnoki bronzzal a tarsolyában 2002-ben elment előbb kölcsönbe a Fiorentinához, utóbb a Parmába, ahol két esztendőt töltött. 2004-től 2009-ig újfent a lombard kék-feketék légiósa volt, begyűjtött velük négy bajnoki aranyat (2006, 2007, 2008, 2009) és egy bronzot (2005), plusz két Olasz Kupát (2005, 2006) és három olasz Szuperkupát (2005, 2006, 2008). A 2005-ös kupadöntőn a „gyíkok" az ő két akciójával fektették két vállra idegenben az AS Romát. Klasszis produkciói miatt kapta elragadtatott milánói szurkolóktól a L'Imperatore, a Császár becenevet.

2008-ban rövid ideig a São Paulo FC kötelékébe tartozott, még mindig az Inter kölcsönjátékosaként, aztán visszatért a Flamengóhoz. Rióból megint Európába, pontosabban Rómába vezetett az útja, majd a „farkasoktól" a Corinthians újra Brazíliába csábította. 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben országos bajnok volt, ám mindegyik címét más-más klubbal érte el. 2009-ben őt találta az Év futballistájának a *Placar* magazin szerkesztősége. 2014-ben az Atlético Paranaense vörös-fekete csíkos trikóját viselte, 2016-ban a Miami Unitedét.

SERGIO AGÜERO

Egy Kun a pampákról

Sergio Leonel Agüero del Castillo 1988. június 2-án született Buenos Aires Quilmes nevű negyedében. Édesapja, Leonel taxisofőrként kereste a kenyerét, hét gyermekét és a feleségét kellett a szerény jövedelméből eltartania. Mivel Sergio imádta a japán rajzfilmeket, az egyik mese főhősének, Kum Kumnak a neve rajta ragadt, így lett belőle Kun. Soha nem fizikai adottságaival tűnt ki (a fénykorában sem nagyobb 172 centinél, a versenysúlya pedig 72 és 74 kiló között mozog), ezért nem jósoltak neki nagy jövőt hivatásos futballistaként.

1997-től az Independientében nevelődött, és nem egészen 16 évesen, igaz, csupán egyetlen mérkőzés erejéig, pályára lépett a 2003-as Aperturában, amelyet aranyéremmel fejeztek be az avellanedai „vörös ördögök", így a tehetséges tinédzsernek is dukált a medálból.

2004-től számítottak rá a különféle korosztályos válogatottakban (U17, U20, U23).Nem jártak rosszul vele, hisz a junior válogatott 2005-ben Hollandiában, aztán 2007-ben Kanadában is világbajnoki címet szerzett. Agüero az észak-amerikai országban megrendezett sorozaton hat találattal gólkirály lett, és megkapta a legjobb labdarúgónak járó elismerést is. Az olasz *Tuttosport* az Európában futballozó legreménytelibb talentumot látta és jutalmazta meg benne 2007-ben a Golden Boy fantázianevet viselő díjával. Egyébként abban az évben a FIFA, majd 2009-ben a *World Soccer* magazin szerint is ő lett a legjobb ifjúsági korú labdarúgó.

2008-ban felállhatott az olimpiai játékok dobogójának legmagasabb fokára, Kínában két góllal járult hozzá a sikerhez.

2006 óta 97 mérkőzésen 41 gólt szerzett a nagyválogatottban, Három világbajnokságon (2010, 2014, 2018) és négy Copa Américán (2011, 2015, 2016, 2019) mutathatta meg rendkívüli képességeit. Az Albicelestével a 2014-es brazíliai vébén, miként a 2015-ös és 2016-os Copán is, ezüstérmet szerzett, a 2019-es kontinensbajnokságon pedig bronzot.

2014. július 13-án meglepetésre nem kezdett a németek elleni világbajnoki döntőben, a 46. percben küldte be Ezequiel Lavezzi helyére Alejandro Sabella szövetségi kapitány. A felújított Maracanã gyepszőnyegén görcsösen, kapkodva, a legjobb helyzeteiket is elrontva futballoztak a „gaúchók", aminek végül egyenes következménye lett a kudarc (0-1). Különben már-már hihetetlennek tűnik, hogy a három vébéjén potom két találatot hozott össze, s mindkettőt a 2018-as oroszországi tornán.

Agüero 2006-ban jött át Európába, hogy beálljon az „idegenlégióba". 2011-ig az Atlético Madrid profijaként riogatta a kapusokat. A „matracosokkal" 2008-ban elhódította az UEFA Intertotó-kupát, 2010-ben az Európa-liga trófeáját és az európai Szuperkupát, azonban a tripla nem jött össze neki abban az esztendőben, miután a Király Kupa (Copa del Rey) fináléját a Sevilla FC ellenében elveszítették (0-2). Mindhárom végjátékban szóhoz jutott, az Internazionale elleni Szuperkupa-finálén (2-0) gólt is szerzett Monacóban, míg a Fulham FC-vel megvívott hamburgi összecsapáson, Gera Zoltánék ellen (2-1) a 119. percben – bevallottan az időhúzás céljából – lecserélte edzője, Quique Sánchez Flores.

2008-ban a legjobb spanyolországi légiósnak választották, megszakítva ezzel a honfitársa, Lionel Messi sorozatát.

2011 nyarától a Manchester Cityt erősíti. Amióta új kedvencük száguldozik a csatársorukban, szinte garantált valamilyen érem a Premier League-ben: 2012-ben, 2014-ben, 2018-ban, 2019-ben arany, 2013-ban, 2015-ben és 2020-ban ezüst, 2017-ben bronz. (A kivételt az 2015–2016-os szezon jelenti, akkor a 4. helyen zártak a „polgárok", habár az idény folyamán a legtöbb gólt szerezték.)

2015-ben 26 találattal gólkirályi címet szerzett. A Premier League-ben eddig kétszer szavazták be az Év tizenegyébe, 2018-ban és 2019-ben.

Az égszínkék-fehérek 2019. május 18-án elhódították az FA-kupát, a Wembley Stadionban 6-0-ra letarolták a Watford FC-t. A „lódarazsaknak" becézett riválisuk ellen még azt a luxust is megengedhette magának a nyertesek menedzsere, Pep Guardiola, hogy a dél-amerikai csillagot végig a tartalékok táborában pihentesse. Ellenben 2013. május 11-én a Wigan Athletic ellen játszott, és meglepetésre az esélytelenebb rivális 1-0-ra megverte a Manchester Cityt. Agüero részese volt klubja mind az öt angol Ligakupa-győzelmének (2014, 2016, 2018, 2019, 2020), a 2018-ason és a 2020-ason is egyszer-egyszer a hálóba talált.

NICOLAS ANELKA

Egy vagyont fizettek érte

Nicolas Sébastien Anelka 1979. március 14-én született a festői Versailles-ban. A szülei, Marguerite és Jean-Philippe Martinique-ről származnak, 1979-ben költöztek az anyaországba.

Nicolast tizenhárom évesen nagy tehetségnek tartották, a Párizs külső részén lévő Trappes St.-Quentin FC csapatában játszott, majd bekerült a francia szövetség elit akadémiájára, Clairefontaine-be. 1994-ben leigazolta a PSG, holott akkoriban még akadémista volt. Hétközben edzett és tanult Clairefontaine-ben, hétvégén játszott a PSG korosztályos együttesében. Már 17 évesen, 1996. február 7-én bemutatkozott a francia első osztályban. Ám mivel nem kapott Louis Fernandeznél, majd Ricardónál elég szerepet, igent mondott Arsène Wenger hívására, s az Arsenalhoz igazolt. Szerződtetése később nemzetközi botrányt váltott ki, mert a PSG pénzt követelt az Arsenaltól, amelyet az észak-londoniak csak vonakodva utaltak át. Az „ágyúsokkal" bajnok, FA-kupa-győztes és Charity Shield-nyertes volt 1999-ben. Néhány nappal később a Real Madrid megvette, mai áron 33 millió euróért. Sorozatosan botrányt kavart a spanyoloknál, miután edzés helyett sztrájkolt, 45 napra eltiltották. Vicente Del Bosque megbocsátott neki, ő pedig a Bayern elleni BL-elődöntő mindkét meccsén fontos gólt jegyzett. Kupagyőztes lett a „királyiakkal".

A PSG története egyik legrosszabb üzletének volt az alanya: 1997-ben a párizsi klub 5 millió frankot kapott érte az Arsenaltól, utóbb 215 millióért vásárolta vissza a Real Madridtól.

Anelka 2002 elejétől – egy másfél éves periódus kivételével – újra Angliában játszott. (A másfél évet a Fenerbahçénál töltötte, az isztambuliakkal török bajnok volt 2005-ben.) Olyannyira jól ment neki, hogy Raymond Domenech visszahívta a válogatottba. A Liverpoolban, ahol kölcsönben játszott Gerard Houllier keze alatt, nem remekelt, ellenben a Manchester Citynél (2002–2005) és a Bolton Wanderersben (2006–2008) sűrűn villogott. Miután megvásárolta a Chelsea, az akkori világfutball legdrágább labdarúgója vált belőle. A londoni „kékeknél" az első teljes idényében a Premier League gólkirálya lett. A 185 centi magas, 77 kilós csatár 2009-ben triplázott (bajnoki cím, FA-kupa, Charity Shield), 2010-ben pedig duplázott (bajnoki és kupaarany). Az első légiós volt Albionban, aki ezt két különböző klubbal is elérte. Pályafutásának további állomáshelyei: Sanghaj Shenhua (2012–2013), Juventus (kölcsönben, 2013), West Bromwich Albion (2013–2014), Mumbai City (2014–2015). Pályafutása során több mint 100 millió eurót fizettek érte ki klubjai, ezzel visszavonulásakor az első tízben volt a „világranglistán".

A francia U20-ban háromszor kapott lehetőséget, Európa-bajnok lett vele 1997-ben. A nagyválogatottban 1998 és 2010 között 69- mérkőzésen 14 gólt szerzett. Ezzel a gárdával is nyert Eb-t, ám már a felnőttek között (2000), aztán a Konföderációs Kupát is felemelhette (2001).

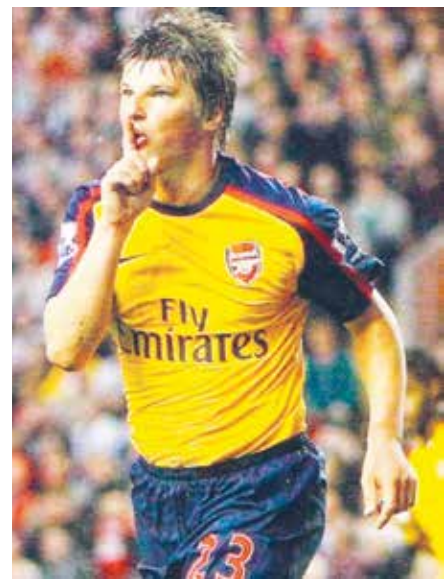
2012-ben a sanghajiakat pályaedzőként (is) segítette, miként 2015-ben az indiai Mumbai Cityt. 2018-tól a Lille ifistáinak a kispadján ül.

2004-ben muzulmán hitre tért, s a felvett neve Abdul-Salam Bilal.

ANDREJ ARSAVIN

Mesternégyes az Anfield Roadon

Andrej Szergejevics Arsavin 1981. május 29-én született Leningrádban, de már Szentpétervároni lett belőle labdarúgó. Kedvenc klubja, a Zenit Szmena nevű akadémiáján pallérozódott. 1999-től egy évadot a klub B csapatában töltött, 2000-től vették számításba a kék-fehérek legjobbnak ítélt tizenegyében. 2001-től 2003-ig kilencszer került be az U21-es válogatottba (9/1), 2002-től 2012-ig pedig 75 alkalommal a Szbornajába (75/17). Általában a balról befelé induló szélső vagy a bal oldali támadó középpályás posztját bízták rá, és hosszú pályafutása folyamán a 620 hivatalos mérkőzésén 129-szer volt eredményes. Háromszor nyert orosz bajnokságot (2007, 2012, 2015), egyszer orosz Ligakupát (2003), egyszer orosz Szuperkupát (2008). (Érdekes viszont, hogy az Orosz Kupát sohasem tudta elnyerni.) Ezek mellett van még három bajnoki ezüstje (2003, 2013, 2014) és egy bronza (2009).

2008 volt pályafutása nagy éve. A Zenittel elhódította az UEFA-kupát (2-0-ra megverték a serlegért Manchesterben a Rangers FC-t) és az európai Szuperkupát (2-1 Monacóban, a Manchester United ellen). Arsavin mindkét fináléban ott volt, a skótok ellenit végig is hajtotta. Nyáron, a svájci–osztrák közös rendezésű Európa-bajnokságon a válogatottal csapatkapitányként bronzot vehetett át, ráadásként beválasztották a torna All Stars együttesébe, sőt az esztendő végi hagyományos Aranylabda-szavazáson a hatodik helyen végzett. A 2012-es kontinensviadalon is szóhoz jutott, világbajnokságon azonban egyszer sem mutathatta be a nem átlagos technikai felkészültségét. Fabio Capello érkezésével változott meg a helyzete, az olasz szövetségi kapitánytól már alig-alig kapott bizalmat.

2009 és 2013 között az Arsenal FC légiósa volt, igaz, közben 2012-ben kölcsönjátékosként ismét a Zenitben szerepelt. (A londoniak 16,5 millió eurót utaltak át érte.) A 172 centi magas, 69 kilós örökmozgó angliai periódusát nem kísérték visszhangos sikerek, 2010-ben és 2012-ben bronzérmes helyen zárt a piros-fehérekkel a Premier League-ben (utóbbiból is járt neki, bár odahaza aranyat kapott), 2011-ben elbukta velük a Ligakupa végjátékát a Birmingham City ellen (1-2) a Wembley-ben. Legjobb angliai mérkőzésén 2009. április 21-én négy gólt szerzett a Liverpool ellen az Anfield Roadon.

A 2015–2016-os idényt a Kubany Krasznodarban húzta le, majd a Kajrat Almati profija lett. A sárga-feketékkel 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban ezüstöt „kovácsolt” a bajnokságban, ellenben hazavitte velük a Kazah Kupát (2017, 2018) és a kazah Szuperkupát (2017).

A bohém természetű, olykor duhaj Andrej Szergejevics Arsavin 2018 novemberében hagyott fel végleg a labdarúgással. 2006-ban az Év játékosa lett a hazájában, 2016-ban pedig ugyanezt a címet ítélték neki oda Kazahsztánban.

PIERRE-EMERICK AUBAMEYANG

A legveszélyesebb gaboni „párduc”

A dallamos nevű Pierre-Emerick Emiliano François Aubameyang 1989. június 18-án született a franciaországi Lavalban. Édesapja, akit Yayának becéztek, 80-szoros gaboni válogatott volt, megfordult a Laval, a Le Havre, a Toulouse, a Nice, a Rouen, a Triestina, sőt egy mérkőzés erejéig a kolumbiai Atlético Juniors Barranquilla együttesében is. A fiú sorsa szinte már a születése pillanatában eldőlt.

Seregnyi korosztályos klubban csiszolódott, mígnem 2007-ben az AC Milan édesgette magához. Támadót játszik, kiváló adottságait, gyorsaságát, ütemérzékét, technikáját, gólérzékenységét a frontvonalban tudja legjobban kamatoztatni.

A 187 centire nőtt, 80 kilós támadó egyszeres francia U21-es, háromszoros gaboni U23-as, valamint 2009 óta 61 gaboni nagyválogatottságot számlál, a „párducok” képviseletében eddig 25-ször volt eredményes.

2008 és 2011 között a lombardok keretéhez tartozott, ám egyszer sem játszott a legjobbnak ítélt tizenegyükben, állandóan kölcsönadták: Dijon (2008–2009), Lille (2009–2010), Monaco (2010–2011). 2011-ben a Saint-Étienne szerződtette. 2013-ig 73 meccsén 35-ször talált a hálóba a „zöldek” szerelésében. 2013. április 20-án megnyerte velük a francia Ligakupát, 1-0-ra megverték érte Párizsban a Rennes gárdáját. 2013-ban bekerült a Ligue 1-ben az Év tizenegyébe.

2013 nyarán a klub vezetői 13 millió euróért eladták a Borussia Dortmundnak. Új állomáshelyén is óriási kedvenc vált belőle, a sárga-fekete ultrák dalba foglalták a nevét. Nincs ebben semmi rendkívüli, hisz 2018-ig, amíg náluk rúgta a labdát, a 144 fellépésén 98-szor vette be a kaput. Ruhr-vidéki korszakában begyűjtötte a Német Kupát. Negyedik nekifutásra sikerült a bravúr, előtte háromszor (2014, 20115, 2016) elrontották a berlini végjátékot. Aztán 2017. május 27-én győztes gólt rúgott büntetőből az Eintracht Frankfurt elleni finálén. Melléje hazavihetett két német Szuperkupát is (2013, 2014), mindkét döntőn szerepet kapott, a másodikon gólt is szerzett. A bajnokságban 2014-ben és 2016-ban ezüstöt, 2017-ben bronzot vehetett át. 2015-ben ő lett a legjobb dortmundi futballista, sőt Afrikában is megkapta az Év labdarúgója címet. 2017-ben 31 találattal gólkirály volt a Bundesligában, senki sem lepődött meg, amikor beszavazták az Év együttesébe. Az afrikai szövetségnél (CAF) ötször választották be az Év csapatába (2013, 2014, 2015, 2016, 2018).

2017 januárjában közel 64 millió euróért váltott gazdát, onnantól számítva az Arsenal FC légiósa. Az „ágyúsoknál” gyarapodott az elveszített kupadöntőinek a száma, 2018-ban az angol Ligakupát, 2019-ben az Európa-ligát bukta el velük, aztán 2020 nyarán az ő két góljával vitte el a Gunners az FA-kupát. A 2018–2019-es Premier League-idény társgólkirálya lett 22 találattal.

ROBERTO AYALA

Egér II

Roberto Fabián Ayala 1973. április 14-én született Argentína Entre Ríos tartományának Paraná nevű városában. A fővárosi Ferro Carril Oeste neveltje volt, 1991 és 1993 között futballozott a zöld-fehér vasutasoknál. A következő két esztendőt a River Plate-ben húzta le, 1994-ben elhódította vele az Apertura díját. Közben bekerült a válogatottba, amelyben 1994 és 2007 között 116 alkalommal lépett pályára, és középső védő létére szerzett 7 gólt. Az igazi nagy sikerek valahogy elkerülték az Albiceleste tagjaként, de gazdagodott egy olimpiai arannyal (2004, Athén), egy ezüsttel (1996, Atlanta), valamint a Pánamerikai Játékok aranyérmével (1995, Mar del Plata).

A 177 centi magas, 75 kilós futballista becenevét (El Ratón, azaz Egér) a nagy elődjétől és névrokonától, Ruben Hugo Ayalától „örökölte", aki a maga korában szintén válogatott labdarúgó volt, csak nem hátvéd, hanem csatár.

1995-ben az SSC Napoli szerződtette, 1998-ig viselte a klub jellegzetesen égszínkék trikóját. A déliek 1998-ban kiestek az első osztályból, ám ő nem követte őket a Serie B-be, mert 7,5 millió euróért megvásárolta az AC Milan. A piros-feketéknél egy bajnoki arannyal (1999) és egy bronzzal (2000) gyarapodott a medálkollekciója.

2000-ben a Valencia CF alkalmazottja lett, ötmillió eurót fizettek érte új gazdái a lombardoknak. Tíz esztendőt töltött Spanyolországban, ebből hetet a „denevéreknél", hármat a Real Zaragozánál. Kétségkívül előbbivel volt eredményesebb, 2002-ben és 2004-ben bajnoki arany, 2006-ban bronz, míg 2002-ben spanyol Szuperkupa-ezüst ütötte a markát. Klubszinten a legnagyobb diadalt 2004. május 19-én élte meg, azon az estén az ibériaiak 2-0-ra legyőzték az Olympique Marseille-t Göteborgban, az UEFA-kupa végjátékában. Végigjátszotta a svédországi finálét, ellenben 2004. augusztus 27-én a kispadra sem ültették le Monacóban, az európai Szuperkupa-döntőn.

A Zaragozával 2008-ban kipottyant az első divízióból, csupán két szezon múltával tudott visszakapaszkodni. 2010-ben hazatért Argentínába, ahol még egy évadot az avellanedai Racing Club kötelékében játszott, utána befejezte a labdarúgást. Azóta menedzserként, klubigazgatóként, játékosmegfigyelőként dolgozik, ilyen minőségében szolgálta már a Racing Clubot, a Valenciát s az argentin válogatottat is.

Három világbajnokságon képviselhette hazáját (1998, 2002, 2006), igaz, a 2002-esen csak kerettag volt, mivel a Nigéria elleni meccs előtt megsérült. 2004-ben a perui Copa Américán döntőt vívott a gárdával a brazilok ellen (2-2), a „szétlövést" azonban az örök riválisaranyzöldek teljesítették pontosabban. 2007-ben ugyanez a két alakulat tusázott a serlegért Venezuelában, és a lefújást követően megint a Seleção emelhette a magasba. (Mindkét ezüstérmes tizenegynek Roberto Ayala volt a csapatkapitánya.)

1994-ben a szubkontinensen beszavazták az Év tizenegyébe. 2001-ben az UEFA az Év védőjévé választotta. 2006-ban bekerült a németországi világbajnokság All Star-együttesébe.

A világ leggyorsabb játékosa

Gareth Frank Bale 1989. július 16-án született Cardiffban. A helyi Civil Service nevű kölyökgárdában indult a pályafutása, majd tízévesen a Southampton FC-hez igazolt. 2006-ban mutatkozott be az akkor második ligás „szentek" első csapatában, és már a következő szezonban elvitte a déliektől a Tottenham Hotspur. Hat esztendőt húzott le a Spurs fedélzetén, 2008-ban Ligakupa-döntőt bukott el vele. (A Manchester United elleni vesztes finálén az észak-londoniak a hosszabbításban küldték be.) Amikor 2013-ban 101 millió euróért a Real Madrid megvette, lényegében ez az ezüstérem árválkodott a szekrényében. Hanem a „királyiaknál" rendesen feltöltötte medálokkal! A 185 centisre nőtt, 82 kilós versenysúlyú szélső „csak" két bajnoki aranyat nyert a „fehérekkel" (2017, 2020), viszont négy BL-trófeát (2014, 2016, 2017, 2018), három európai Szuperkupát (2014, 2016, 2017) és három klubvilágbajnoki titulust (2014, 2017, 2018). Ezek mellé odarakhatta a Király Kupát (2014) meg a spanyol Szuperkupát (2017) is. Egyéb érmei: spanyol bajnoki ezüst (2015, 2016), bronz (2014, 2018, 2019), spanyol Szuperkupa-ezüst (2014). Ami a Bajnokok Ligája végjátékait illeti, valamennyi itt megemlítetten játszott, 2014-ben egy, 2018-ban két gólt szerzett, a 2016-os „szétlövésben" pedig berúgta a maga tizenegyesét. A klubvébék három döntője közül a 2014-esen volt eredményes, azonban a 2016-os európai Szuperkupa-finálén még csak nem is nevezték…

Mindkét lábával kitűnően lő, ezért kapta a becenevét: The Cannon (Az Ágyú). Olykor egészen akrobatikus mozdulatokra is képes a légtérben, mint a 2018-as kijevi BL-döntőben, amikor ollózva lőtt gólt a Liverpoolnak. Ráadásul alkatából, príma fizikumából eredően elsőrangúan fejel. Mikor lendületbe jön, nemigen tudja a védője szabályosan megállítani, legfeljebb alattomosan felrúgni. Egy 2017-es mexikói tanulmány szerint ő volt a világ leggyorsabb játékosa, 36,90 km/órás sebességet mértek nála.

Hazája korosztályos válogatottjaiban (U17, U19, U21) 2005 és 2008 között 12/4-es mutatót hozott össze, ám a nagyok képviseletében 2006 óta már 83/33-nál jár. A „sárkányok" 2016-os remeklése az Európa-bajnokságon jórészt neki volt köszönhető, pazar formában teljesítettek a franciaországi tornán, bejutottak az elődöntőbe. A „bárdok" bárdja háromszor sújtott le az ellenfelekre a csoportmeccseken, egyaránt bevette a szlovákok, az angolok és az oroszok hálóját. Az Eb harmadik legjobb futballistájának választották meg az ítészek. Odahaza az Év labdarúgója díjat eleddig hatszor vehette át (2010, 2011, 2013, 2014, 2015, 2016), míg Angliában egyszer (2013). Az UEFA-nál az Év csapatába kétszer szavazták be (2011, 2013), a Bajnokok Ligája top tizenegyébe egyszer (2016). 2020 őszén kölcsönjátékosként visszament a Spurshöz.

MICHAEL BALLACK

2002 legbalszerencsésebb futballistája

Michael Ballack 1976. szeptember 26-án született az NDK-beli Görlitz városában. Az FC Karl-Marx-Stadt gyermekszekciójában lett igazolt játékos 1983-ban, és amikor 1995-ben felkerült a kék-fehérek felnőtt tartalékgárdájába, már Chemnitzer FC-nek hívták a klubot. Időközben megvalósult a „második német egység". 1995-től 1997-ig a CFC első csapatát erősítette, utána egy szezont az 1. FC Kaiserslautern B-ben húzott le, aztán kettőt a „vörös ördögök" bundesligás alakulatában. 1998-ban bajnok lett a klubjával. 1996-tól 1998-ig 19-szer lépett pályára az U21-es válogatottban, s hétszer volt eredményes. 1999-től 2010-ig a Nationalelfben 98-szor kapott lehetőséget, 42-szer vette be az ellenfelek hálóját. A 189 centire nőtt, 80 kilós támadó középpályást elsőrangú technikával és irányítókészséggel áldották meg az égiek, látott a pályán, a labdáinak szeme volt. A beceneve (Kleiner Kaiser, vagyis Kis Császár) nem a testméretére, hanem arra utal, hogy a játékintelligenciája és az eleganciája a Nagy Császárét, Franz Beckenbauerét idézte az idősebb generáció tagjaiban.

1999 és 2002 között a Bayer Leverkusen profija volt. Nevezhetjük ezüstkorszakának a „gyógyszergyáriaknál" eltöltött periódusát, hisz a bajnokságban (2000, 2002), a Német Kupában (2002) és a Bajnokok Ligájában (2002) is ebből a medálból akasztottak a nyakába. Ha ehhez hozzávesszük a világbajnokságon elbukott döntőt (egyébként a két sárga lapja miatt kihagyta a brazilok elleni jokohamai végjátékot), akkor leszögezhetjük, 2002 tavasza szörnyen pechesre alakult a számára. A négy ezüst azért sok(k) volt… Aligha kárpótolta, hogy egyéni sikereként az UEFA-nál az Év középpályása lett, bekerült a *Kicker* magazinnál az Év tizenegyébe, sőt, neki adta a lap kollektívája az Év embere titulust is. Ráadásként beszavazták a Mundial All Stars-együttesbe, Németországban pedig az Év labdarúgójává koronázták. (2003-ban és 2005-ben újból megkapta ezt az elismerést.)

2002 és 2006 között a Bayern Münchenben szerepelt. Három évadban tudott duplázni a bajorokkal (2003, 2005, 2006), 2004-ben a német Ligakupát is begyűjtötte velük. A „hiányzó" 2004-es bajnoki idényben ezüst ütötte a markát a lefújásakor. Nem biztos, hogy örült neki…

2006-tól 2010-ig a Chelsea FC-t szolgálta. 2010-ben megnyerte a Premier League-t, 2009-ben és 2010-ben az FA-kupát, 2007-ben az angol Ligakupát, 2009-ben az FA Community Shield-trófeát a londoniakkal, viszont a BL-döntőt 2008-ban velük is elrontotta. Nem terheli felelősség a kudarcért, mert a moszkvai, a Man United elleni „szétlövésben" berúgta a maga 11-esét. A teljesség kedvéért írjuk, hogy a „kékeknél" is átvehetett két bajnoki ezüstöt (2007, 2008), plusz egy bronzot (2009).

2010 és 2012 között ismét a Leverkusen mezében varázsolt, 2011-ben Bundesliga-ezüst lett a jutalma.

Két világbajnokságon (2002, 2006) és három Európa-bajnokságon (2000, 2004, 2008) mutathatta meg tudását, 2002-ben és 2008-ban ezüst, 2006-ban bronz jutott neki.

Egyetemi tantárgy lett belőle

Talán fura, hogy egy esküvő dátuma – 1999. július 4. – bekerült a futballtörténelembe. Akkor kelt egybe egy írországi kastélyban, Luttrellstownban Victoria Adams és David Beckham. Egy népszerű énekesnő a Spice Girlsből, akit Poshnak neveztek és az ország egyik leghíresebb futballistája. Jól jelzi a világ változását, hogy amikor 1958-ban Billy Wright, a „háromoroszlánosok" akkori csapatkapitánya elvette Joy Beverley-t, az akkor Nagy-Britanniában nagyon népszerű énekes trió, a Beverley Sisters tagját, a sajtó alig-alig tárgyalta magánéletük alakulását.

Beckhamék azonban már egy más kor „gyermekei". Az ő életüket már alapvetően befolyásolta a média, nekik jól felfogott érdekük volt, hogy David az 1998-as világbajnokság utáni népszerűtlensége miatt egy évvel elhalaszszák az esküvőt. Jól tették, tizenkét hónap alatt nagyot fordult a világ, amikor egybekeltek, már nem az argentinok elleni franciaországi meccs, hanem a Manchester United triplázása volt a szenzáció. David Beckham és Posh Spice az 1997-es megismerkedésük és az esküvő között tizenkétszer szerepeltek a legnépszerűbb brit bulvárlap, a *Sun* címlapján. A Dublinhoz közeli kastélyban tartott szertartás csak megerősítette: létezik egy világklasszis futballista és egy, a maga szakmájában nem kevésbé sikeres énekesnő, ám a sajtó számára ettől kezdve leginkább együtt és magánemberként érdekesek.

Minden más, ami a szakmájukban történt velük – Davidet például 1999 telén a világ második legjobb futballistájaként ünnepelték – csak az új Beckham-brandet építette. Korábban egyetlen brit sportsztár sem ért el olyan népszerűséget, mint ő. Ám ebben szerepet játszott az is, hogy új és új rétegeket, hogy ne írjuk, célközönséget, még tovább menve, piacot hódított meg.

Népszerűek voltak a hatvanas évek beatzenészei, a hetvenes évek pop- és rocksztárjai, de leginkább a maguk generációjában, ha úgy tetszik, a maguk közegében. Ne feledjük a Beatles példáját, a négy gombafejű megjelenésekor ekszтázisban sikoltoztak a fiatalok, és Antikrisztust kiáltottak az idősebek. David Beckham volt az első Angliában (Nagy-Britanniában), akinek a népszerűsége, a rajongótáborát tekintve, nem volt sem kor-, sem nemfüggő, nem kapcsolódott társadalmi osztályokhoz, iskolázottsági fokhoz. Nyilván szerencsés a természete, s ösztönösen ráérzett dolgokra, de az sem megkerülhető, hogy jól kiválasztott tanácsadói kiválóan irányították az ösvényeken. Beckham egyszer sem mulasztotta el kimutatni rajongását a gyerekek iránt, példás családapaként tűnt fel a világ előtt, divatikonként igyekezett példát mutatni a fiataloknak, miközben soha nem ragadtatta magát olyan botrányokra, amelyeknek alanya volt a kor jó néhány angol futballcsillaga. 2002-ben a *Company* című lap szavazásán leszorította a négy éve uralkodó Robbie Williamst a világ legszexisebb férfiúja címért járó trónról, Brad Pitt volt mögöttük a harmadik. Az elüzletiesedett futballvilágban a népszerűségét jól jelző különle-

gességnek számított, hogy a két rivális cég, a Pepsi és a Coca-Cola is szerepeltette a reklámfilmjében.

Az indiai származású Sharom Lutchman a XIII–XV. századi olasz vagy orosz ikonfestészet hangulatát idézve készítette el a portréját. Meg is magyarázta, miért ábrázolta David Beckhamet Jézusként: „Akkoriban minden fontos vallási figurát megfestettek. Beckham iránt szinte hasonló érzéseket táplálnak az emberek, ezért választottam ezt a témát. Számomra ő a modern kor egyik vallási eszményképe, egy olyan személyiség, akit mármár Istenként tisztelnek."

Egy, az ezredforduló táján elkészített egyetemi tanulmány szerint ő lett az Egyesült Államok legbefolyásosabb, legnagyobb hatással bíró embere (most influental man), egy olyan bátor keresztes vitéz, aki sikerrel vívott harcot azért, hogy átváltoztassa a férfiak felfogását a szex, a szerelem, a gyermeknevelés, az éjszakai élet, sőt a feminista vonások elfogadtatásának tekintetében. 2003-ban jelent meg *dr. Andrew Parker és Ellis Cashmore* tanulmánya *One David Beckham: Celebrity, Masculinity, and the Soccerati (Az egyedüli David Beckham: Híresség, Férfiasság, Futballistaság)* címmel, amelynek témája aztán a Staffordshire Egyetemen felvehető egyetemi tárgy lett.

David Robert Joseph Beckham 1975. május 2-án született Kelet-London Leytonstone nevű kerületében. Apja, aki háztartásigép-szerelő volt, a Manchester Unitednak drukkolt, nem is tudott volna más egyesületet elképzelni a csemetéje számára. Az élet azonban – kezdetben legalábbis – nem így rendelkezett, hiszen a fia kissrácként rúgta a labdát a Ridgeway Rovers (1985–1987, 115 mérkőzésen 101 találatot ért el a kölyökklub kék-fehér színeiben), a Tottenham Hotspur (1987–1991) és a Brimsdown Rovers (1989–1991) csapatában, majd 1991 és 2003 között a Manchester United tagja lehetett, köszönhetően annak is, hogy megnyerte a Bobby Charlton nevével fémjelzett tehetségkutatót. (Közben kölcsönben megfordult a Preston North Endben, 1994–1995 is). Évtizedes légiós-kodása során a Real Madrid (2003–2007), a Los Angeles Galaxy (2007–2012), AC Milan (2009, 2010), valamint a Paris Saint-Germain (2013) sorait erősítette.

1995. április 2-án debütált a Premier League-ben, ám nem lehetett teljes az öröme, miután a Leeds United elcsípett egy pontot az Old Traffordon (0-0).

1996. szeptember 1-jén bemutatkozott a nagyválogatottban is. A „háromoroszlánosok" 3-0-ra győztek Moldova ellen idegenben, világbajnoki selejtezőn. Glenn Hoddle szövetségi kapitány szavazott neki bizalmat Chişinăuban. Az A válogatottban (1996–2009) 115 mérkőzésen

17 gólt szerzett. Részt vett az 1998-as, a 2002-es és a 2006-os világbajnokságon, valamint a 2000-es és a 2004-es Európa-bajnokságon. 1992-től 1996-ig a korosztályos válogatottakban (U18, U21) 12-szer szerepelt.

Dicsőséglistája felettébb terjedelmes. Hat angol bajnoki arany (1995–1996, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003), két ezüst (1994–1995, 1997–1998), egy bronz (2001–2002). Mellettük az FA Youth Cup nyertese (1992), kétszeres felnőtt FA-kupagyőztes (1995–1996, 1998–1999), egyszeres ezüstérmes (1994–1995). A Charity Shield kétszeres győztese (1996, 1997), négyszeres ezüstérmese (1998, 1999, 2000, 2001). Az angol Ligakupa egyszeres ezüstérmese (2002–2003). Bajnokok Ligája-győztes (1998–1999), Világkupa-győztes (1999), európai Szuperkupa-ezüstérmes (1999).

Spanyolországi időszakának sikerei: a La Liga egyszeres aranyérmese (2006–2007), kétszeres ezüstérmese (2004–2005, 2005–2006), a spanyol Szuperkupa egyszeres aranyérmese (2003), a Király Kupa egyszeres ezüstérmese (2003–2004). Az Egyesült Államokban sem tétlenkedett, az MLS Cup kétszeres győztese (2011, 2012), egyszeres ezüstérmese (2009), az észak-amerikai Szuperliga egyszeres ezüstérmese (2007) lett. Itáliában a Serie A kétszeres bronzérmeseként (2008–2009, 2009–2010), míg Franciaországban a Ligue 1 egyszeres aranyérmeseként (2012–2013) ünnepelték. Az Év fiatal játékosa (PFA, 1999), az Év Manchester United-játékosa (1996–1997), az Aranylabda-szavazás második helyezettje (1999), a Világ második legjobb labdarúgója (FIFA, 1999, 2001), az Év brit sportolója (2001), az Év futballistája Angliában (2003), a Premier League Év tizenegyének tagja (1996–1997, 1997–1998, 1998–1999, 1999–2000), az Év labdarúgója (UEFA, 1998–1999), az Év csapatának tagja (UEFA, 2000–2001, 2002–2003), az Év Real Madrid-futballistája (2005–2006) volt!

Első jelentősebb sikerét klubszinten 1992 tavaszán aratta, akkor elhódította a társaival az FA Youth Cupot, a Crystal Palace-ot verték meg a serlegért kétszer is (3-2, 3-1). A londoni mérkőzésen (3-1) betalált a fővárosi „sasok" hálójába.

Az angol válogatott színeiben öt világversenyen vett részt. Az első közülük az 1998-as világbajnokság volt, amely máig sajgó emlékként kísérti. A csoportmérkőzések közül a nyitót, a Tunézia elleni 2-0-t kihagyta, a másodikon, a románok elleni 1-2-n csere volt, a harmadikat végigjátszotta, mi több, ő szerezte a kolumbiaiak elleni csata második találatát (2-0). Június 30-án is kezdett Saint-Étienne-ben, ahol az egyik mindenkori riválisukkal, Argentínával ütköztek meg. A 47. percben felemelt lábbal beleszállt Diego Simeonéba, ezért a tettéért a dán játékvezető joggal szórta ki. A találkozó 2-2-re végződött, a „szétlövést" ellenben a dél-amerikaiak nyerték. A kiesés után ő lett a bűnbak, az első számú közellenség, például a *Daily Mirror* így tálalta a történteket: „Tíz hős és egy hülyegyerek".

A 2000-ben lebonyolított Európa-bajnokság még nem sokat lendített az ügyén. Habár mindhárom találkozójukat végigjátszotta, azonban a 3/0-s mutatója, plusz az egy sárga lapja arról árulkodik, hogy baj volt nála a formaidőzítéssel. Nem pusztán az övével, a többiekével is. Meglehet, ezzel lehet magyarázni, hogy a „háromoroszlánosok" nem élték túl az alapkört, a portugálok és a románok is megelőzték őket Németalföldön.

Az ázsiai vébén valamit visszaadott neki a szeszélyes sors abból, amit négy esztendővel korábban rútul elorozott tőle. Csapatkapitányként vezényelte az „oroszlánokat", és június 7-én Szapporóban úgy alakult, hogy a 44. percben Pierluigi Collina büntetőt ítélt a javukra. Nem akárkik, hanem az argentinok ellen! (Jogosan fújta be az olasz bíró, Michael Owent vitatha-

tatlanul felrúgta Mauricio Pochettino a tizenhatoson belül.) Beckham állt a labda mögé, s elemi erővel vágta a hálóba. Az Albiceleste kapusának, Pablo Cavallerónak esélye sem volt a hárításra, oly sebességgel zúgott el mellette a bomba. A gólszerző a lelátó brit szektorai felé rohant, és mire a csapattársai utolérték, már a patakokban ömlő könnyeit törölgette az inge csücskével. Felejthetetlenül érzelmes jelent volt. A nyolcaddöntőben az angolok elgáncsolták a dánokat (3-0), viszont a negyeddöntőben őket tartóztatták fel a későbbi aranyérmes brazilok (1-2). A 2004-es kontinentális seregszemlén sikerült az angoloknak továbblépniük a kvartettjükből, aztán a negyeddöntőben a házigazdákkal kellett farkasszemet nézniük Lisszabonban (2-2). A lefújást követő tizenegyespárbajban Beckham az égbe bikázta a labdát, és mivel Darius Vassell is hibázott, csapatuk kiesett.

A válogatottal a 2006-os világbajnokság volt az utolsó nagy nemzetközi megmérettetése. Németországban valamennyi, albioni érdekeltségű meccsen (5) szóhoz jutott, viselte a csapatkapitányi karszalagot, s az Ecuador elleni nyolcaddöntőn, Stuttgartban a 60. percben bevette Cristian Mora hálóját (1-0). Azzal a találattal kerültek a negyeddöntőbe, ahonnan pár nap múlva már hazafelé vehették az irányt.

Beckham nem gyártotta futószalagon a gólokat az Európa-bajnokságokon és a vébéken, összesen kettőt könyvelt el, abból is egyet büntetőből.

Rengeteg fantasztikus mérkőzése közül elevenítsük fel az egyik legemlékezetesebbet.

1999. május 26-án Barcelonában a Camp Nou nagyórája a rendes játékidő 91. percét üti épp el. Az egyik kispadon a bajorok már egymás hátát lapogatják, annyira a markukban érzik a Bajnokok Ligája trófeáját, amikor Teddy Sheringham egyenlít. A sírból hozzák vissza a „vörös ördögök” a reményt. Ezzel azonban még nincsen vége. A ráadás 3. percében járunk, Beckham ível középre szögletet, s a németek ötösén belüli kavarodás után a norvég csatár, Ole Gunnar Solskjær közelről Oliver Kahn hálójába továbbítja a labdát. Hihetetlen manchesteri bravúrt szül a katalán éjszaka!

David pályájának mélypontja 2003 tavaszán jött el, amikor Sir Alex Ferguson és közötte megfagyott a viszony. Az ominózus futballcsukás eset után, amikor az edző dühében belerúgott egy cipőbe az öltözőben, amivel arcon találta egykori kedvencét. A sértett önérzetű csillag akkor a Real Madridba szerződött. A „galaktikusok” vezérkara 37,5 millió eurót fizetett érte a Manchester Unitednak. Bármily abszurdumnak tűnik, ez volt az egyetlen pénzösszeg, amelyet a klubváltásai megmozgattak, bár volt belőlük jócskán.

A lyoni Zidane

Karim Benzema 1987. december 17-én született Lyonban. Nyolc testvére van, öt lány és három fiú. Éppen úgy algériai kabil származású a családja, mint Zinédine Zidane-é, s ezért szokták a BenZizou vagy a lyoni Zidane becenévvel illetni. Kölyökként a Bron Terraillon nevű alakulatban kezdett futballozni 1994-ben, két év múlva onnan került át a város első számú egyesületéhez, az Olympique Lyonhoz. Végigjárta a szamárlétrát a piros-kék-fehéreknél, valamint a válogatottnál. Érdekesség, hogy már a nemzeti tizenegy tagja volt, mikorra biztossá vált a helye a klubjának kezdőjében.

2004 és 2015 között a gallkakasos mezben (az U17-től a nagyokig számítva) 116 meccsén 47-szer talált a hálóba. Az A válogatottban 81/27-es a mutatója. Az U17-es korosztállyal 2004-ben Európa-bajnokságot nyert. Az OL profijaként négyszeres bajnoknak (2005, 2006, 2007, 2008), Francia Kupa-győztesnek (2008), háromszoros francia Szuperkupa-nyertesnek (2005, 2006, 2007), Bravo-díjasnak (2008) mondhatja magát. 2008-ban húsz találattal a Ligue 1 gólkirálya és a legjobb labdarúgója lett.

2009. július 1-jén új periódus kezdődött az életében, mindent egybevetve 41 millió euróért megvette a burgundiaktól a Real Madrid. Az Estadio Santiago Bernabéuban a kezdeti időkben életveszélyes triót alkotott Kakával és Cristiano Ronaldóval. A „királyiakkal" háromszor hódította el a spanyol élvonal bajnoki címét (2012, 2017, 2020), egyszer a Király Kupát (2011), kétszer a spanyol Szuperkupát (2012, 2017). A nemzetközi porondon aratott sikerekből is bőven jutott számára, a „fehérekkel" négyszer gyűjtötte be az UEFA Bajnokok Ligájának serlegét (2014, 2016, 2017, 2018 – csak diadalmas BL-döntőn szerepelt), háromszor az európai Szuperkupát (2014, 2016, 2017) és négyszer a FIFA klubvilágbajnoki titulusát (2014, 2016, 2017, 2018). Három végjátékban hozott össze gólt (2016 – klubvilágbajnokság, 2018 – BL és európai Szuperkupa). A 185 centi magas, 80 kilós támadót hazájában háromszor választották meg az Év játékosának (2011, 2012, 2014), 2019-ben pedig megkapta a legjobb, külföldön futballozó francia játékosnak dukáló elismerést is. Immár a Real Madrid történetének ötödik legeredményesebb gólszerzője, miután 2020 nyarán Puskás Ferencet is megelőzte.

Ugyanakkor a pályafutása furán féloldalasra sikeredett, mivel 2015 óta egy állítólagos zsarolási ügy miatt nem játszhat a francia válogatottban.

GIANLUIGI BUFFON

A Squadra Azzurra szereplési csúcstartója

Gianluigi Buffon 1978. január 28-án született Carrara városában. Igazán sportos családban nevelkedett, közvetlen és távolabbi famíliájában mindenki űzött valamilyen sportágat. Az édesapja, Adriano 1964-ben olasz bajnok lett diszkoszvetésben. Az édesanyja, Maria Stella 17 esztendőn keresztül tartotta az országos csúcsot súlylökésben. Nővérei, Guendolina és Verónica az olasz élvonalban röplabdáztak. Egyik nagybátyja, Angelo kosárlabdázott. Valamennyi rokonának leghíresebbje, Lorenzo Buffon ellenben futballkapus volt, nem is akármilyen! A Milan, a Genoa, az Internazionale és a Fiorentina egykori játékosa 1950 és 1964 között 375 mérkőzésen védett az olasz élvonalban, ötszörös bajnok, BEK-döntős, 15-szörös válogatott.

Három amatőr klubban, a Canaletto di Speziában (1986–1988), a Perticatában (1988–1990), illetve a Bonascolában (1990–1991) töltötte gyermekéveit, majd utóbbitól az AC Parma együtteséhez került, holott állítólag akadtak más kérői is, csalogatta a Milan meg a Bologna. Nem volt még tizennyolc, amikor debütált a Serie A-ban, 1995. november 19-én a „keresztesek" ellenfele az AC Milan volt. A „zöldfülű" megúszta kapott gól nélkül (0-0). 1993-tól 1997-ig vették figyelembe a különféle korosztályos válogatottaknál (U16, U17, U18, U21, U23), ezeknek a gárdáknak a kapuját összesen 24-szer védte. Az U21-esekkel 1996-ban úgy lett Európa-bajnok, hogy tartalékként egyszer sem lépett pályára Spanyolországban.

2001-ig szolgálta a sárga-fehér-kékeket, akikkel 1997-ben második lett az első ligában. Aztán aranyakra váltott, 1999-ben Olasz Kupát, UEFA-kupát és olasz Szuperkupát (a kiírás szerint a 2000-est) zsákmányolt a csapattal. (Mindhárom finálében ő védett.)

1997. október 29-én esett át a tűzkeresztségen a nagyválogatottban, amely Oroszországgal csapott össze. A Dinamo Moszkva stadionjában a 32. percben kellett beállnia, Gianluca Pagliuca helyére küldte be Cesare Maldini szövetségi kapitány. Hazai futballista nem is járt túl az újonc eszén a világbajnoki selejtezőn, de megtette helyettük a csa-

pattárs, Fabio Cannavaro, aki az 52. percben öngólt vétett (1-1). Ugyan Buffont 1998 nyarán Peruzzi tartalékjaként nevezték a franciaországi világbajnokságra, ám ott egyetlen percet sem kapott a szakvezetéstől.

1999 nyarán a *Guerin Sportivo* magazin neki ítélte a nemzetközi kupákban legjobban szereplő utánpótláskorú futballistának járó Bravo-díjat. A megelőzöttek névsora mutatja az elismerés nívóját: Michael Owent (angol, Liverpool), Nicolas Anelkát (francia, Arsenal), Dejan Sztankovicsot (jugoszláv, Lazio) és Sebastian Deislert (német, Mönchengladbach) is maga mögé utasította. Mi több, bár szavazatot nem kapott, az év végén felkerült a *France Football* ötvenes szavazólistájára is, amelyből a nemzetközi újságíró zsűri az esztendő aranylabdását kiválaszthatta. Ezenközben érdekes helyzetekbe került. Először azért bírálták, mivel néhányan úgy vélték, a mezének mintázata akár SS-nek is olvasható. Később a zsidó vallásúak olaszországi Makkabi-sportszövetsége tiltakozott, mondván, miért éppen a 88-as számot választotta magának, hiszen az a nácik szimbólumrendszerében az üdvözlést, a Sieg Heilt jelentette. Gianluigi számot váltott, s töredelmesen bevallotta, hogy – szégyen vagy nem szégyen – még életében nem hallott erről. Harmadszorra azért érte a szigorú kritika, mert egyesek szerint fasiszta karlendítéssel üdvözölte az őt éltető torinói ultrákat. Erre a megfeddett azt válaszolta, hogy tudtával a gladiátorok köszöntötték így a római arénában a császári családot és a lelátók népét.

Dino Zoff szövetségi kapitánysága alatt, a 2000-es Európa-bajnokság előtt, az azzurrók első számú kapusává lépett elő, a nyolcból hét selejtezőn ő védett. Mégsem szerepelhetett a tornán, mert az utolsó előkészületi mérkőzésen, a norvégok ellen, Oslóban eltörte a kezét. A következő ősszel Budapesten Giovanni Trapattoni még az Eb-n remeklő Francesco Toldót védette, ám néhány hónap elteltével már újra Buffon volt az olaszok első számú kapusa. Nem lehetett rá panasz a 2002-es világbajnokságon sem, sőt, a végül a kiesést eredményező, délkoreaiak elleni találkozón még An Dzsung Hvan tizenegyesét is hárította.

Persze, a világ legdrágább kapusának illik jól védenie. 2001 nyarán gazdát cserélt, a Juventus 105 milliárd lírát, azaz 52,29 millió eurót fizetett érte. (A korábbi csúcsot a Manchester United francia kapusa, Fabien Barthez tartotta, aki viszont egy másik olaszt előzött meg, az MU egy korábbi szerzeményét, Massimo Taibit.)

A Juventusban szinte minden szezonban szerzett érmet, más kérdés, hogy akadt, amelyet a szövetség elvett a 2006-os botrány miatt. A tekintélyes lista: bajnoki arany (2002, 2003, 2005, 2006 – utóbbi kettőt vette el a szövetség –, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2020), ezüst (2009), bronz (2004, 2008). Olasz Kupa-arany (2015, 2016, 2017, 2018), ezüst (2002, 2004, 2012, 2020). Olasz Szuperkupa-arany (2003, 2004, 2013, 2014, 2016), ezüst (2006,

2015, 2017, 2018). Legnagyobb szívfájdalma, hogy a Bajnokok Ligája serlegét nem sikerült megnyernie, holott három döntőt is vívott érte. 2003. május 28-án a Milan „szétlövéssel" orozta el az „öreg hölgy lovagjai" elől a trófeát Manchesterben (0-0). Nem rajta múlott, ő Clarence Seedorf és Kahaber Kaladze 11-esét kifogta. 2015. június 6-án egyértelműen jobb volt a berlini tusa utolsó harmadában az FC Barcelona (1-3). A 2017. június 3-án lebonyolított összecsapásról ugyanez mondható el, csak Cardiffban a Real Madrid volt meggyőzőbb a végén (1-4).

Buffon 2018-ban – a Paris Saint-Germain ajánlatát elfogadva – felcsapott légiósnak. Egy idényt húzott le Párizsban, bajnok és francia Szuperkupa-győztes lett, míg a Francia Kupa befutóját elbukta a társaival. (Igaz, a döntőt a kispadról tekintette meg, ugyanis Alphonse Aréola kapott bizalmat a Rennes elleni vesztes párbajon.)

Buffon 2019-ben visszaköltözött Torinóba, újból csatlakozva a Juventus FC keretéhez.

Egyéni elismeréseinek se szeri, se száma. Az *IFFHS* statisztikusai ötször (2003, 2004, 2006, 2016, 2017) választották meg a világ legjobb kapusának. Hazájában tizenkétszer lett az Év kapusa (1999, 2001, 2002, 2003, 2005, 2006, 2008, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017), az UEFA illetékeseinél kétszer (2003, 2017). Sőt, az európai szövetség szavazói 2003-ban az Év labdarúgóját is benne találták meg, míg e szervezetnél négyszer került be az Év csapatába (2003, 2004, 2006, 2017). Az Európa legjobb kapusa címet háromszor vehette át (2003, 2016, 2017). A 2006-os németországi vébé legjobb kapusának választották. A *France Football* év végi Aranylabda-ankétján a második helyen végzett Fabio Cannavaro mögött.

Nagyon sokan Buffont tartják a XXI. század eddigi legjobb kapusának. Nem érdemtelenül, miután négy világbajnokságon (2002, 2006, 2010, 2014) láthatták röpködni a sportág szerelmesei, 2006-ban vébégyőztes lett. Európa-bajnokságból is négy (2004, 2008, 2012, 2016) jutott neki osztályrészül, 2012-ben ezüstéremmel a nyakában térhetett haza Kijevből.

1997 és 2018 között 176-szor képviselte az olasz színeket, és ezzel rekorder.

A legsikeresebb világbajnoki szereplő

A brazil Marcos Evangelista de Morais, alias Cafù 1994-ben cseréként szállt be a megsérült Jorginho helyére az olaszok ellen, 1998-ban végigszenvedte a franciák elleni finálét, majd 2002-ben csapatkapitányként emelhette magasba a Nationalelf legyőzése után a FIFA trófeáját. Ő a földkerekség egyetlen labdarúgója, aki három egymást követő világbajnoki döntőben játszott, s azokból kettőt meg is nyert (1994, 2002). Játszott egy negyedik világbajnokságon, 2006-ban, de azon nem kísérte hasonló siker a szereplését.

1970. június 7-én, amikor világra jött a São Paulo állambeli Itaquaquecetuba városában, a Seleção Jairzinho találatával 1:0-ra legyőzte a címvédő angolokat Guadalajarában, az első mexikói Mundial csoportmérkőzésén.

Cafú 1988-tól a São Paulo FC-ben nevelődött, majd 1990-től 1995-ig az akkor a világ legjobbjai közé tartozó első csapatban futballozott. A fehér-piros-fekete „paulistákkal" tengersok bravúrban volt része: brazil bajnoki címben (1991), állami bajnoki aranyakban (1991, 1992), Libertadores Kupa-diadalokban (1992, 1993), dél-amerikai Szuperkupa-győzelemben (1993), Recopa-sikerekben (1993, 1994), a két Világkupa Japánból történő hazavitelében (1992, 1993), valamint egy CONMEBOL-kupa-sikerben (1994). Vagyis nem akadt olyan esztendő, amelyben ne nyert volna valamilyen titulust. 1994-ben megválasztották Dél-Amerika legjobb futballistájának, a szubkontinensen egymás után négy évadban került be az Év tizenegyébe (1992, 1993, 1994, 1995)!

1995-ben Európába igazolt, a Real Zaragoza szerződtette. Ám Spanyolországban nem érezte jól magát, noha részese volt a KEK-győzelemnek, igaz, 1995. május 10-én, az Arsenal elleni párizsi finálén nem volt az aragóniaiak keretében. Gyorsan visszatért hát Brazíliába, ahol előbb az EC Juventudéban (1995), majd az SE Palmeirasban futballozott (1995–1997). A zöld-fehérekkel 1996-ban fellépett a paulista állami divízió képzeletbeli dobogójának legtetejére.

1997-ben az AS Roma leigazolta (több mint hét és fél millió eurót fizettek érte), s akkor új szakasz kezdődött a pályafutásában. Egy bő évtizeden keresztül az olasz élvonalban játszott, előbb az AS Románál, majd az AC Milannál. (Elsöprő, szélvészgyors játékstílusa miatt kapta a szurkolóktól az egy ottani Expresszvonat nevére utaló Il Pendolino becenevet.) A „farkasokkal" 2001-ben a Serie A aranyérmese lett, 2002-ben pedig az ezüstérmese. Plusz 2003-ban a nyakába akasztották az illetékesek az Olasz Kupa ezüstmedálját.

Az Örök Városból 2003 júliusában költözködhetett Észak-Itáliába, a lombard piros-feketékhez. Sokan a drukkerek közül csak legyintettek az érkezésére, hogy feltegyék magukban a kérdést: vajon mit akarhat a klubvezetés ezzel a krisztusi korba lépett, 176 centis, 74 kilós figurával? Akik elintézték őt egyetlen tétova karmozdulattal, nem is sokára módosíthatták a véleményüket, mivel kiderült, hogy Cafú sokadik virágzását élte az „ördögök" között. (Pedig hamarosan vitája támadt a hatóságokkal az állampolgársága körül. Megvádolták azzal, hogy hamis dokumentumokkal igyekezett bizonyítani jogosultságát az olasz útlevélre. Az ügy lezárásaként a nejének köszönhetően megkapta az olasz papírokat.)

Az éremkollekciója is rendesen gyarapodott a „rossoneróknál": egy olasz bajnoki arannyal (2004), egy ezüsttel (2005), egy bronzzal (2006), egy olasz Szuperkupával (2004 – a Lazio ellen végig a porondon lehetett). A nemzetközi vizeken pedig a Bajnokok Ligája-arannyal (2007 – az athéni kispadon ülve tekintette meg a Liverpool elleni csatát), a Bajnokok Ligája-ezüsttel (2005 – az isztambuli, a Liverpool elleni 120 percet végighajtotta, az utána következő „szétlövésben" büntetőt nem rúgott), a két európai Szuperkupával (2003, 2007 – csupán az első összecsapáson kapott ötpercnyi játéklehetőséget), a FIFA klubvilágbajnoki trófeájával (2007 – Jokohamában csereként vetették be a Boca Juniors elleni, gólokban bővelkedő tusán) lett gazdagabb.

Az Egyesült Államokban Carlos Alberto Parreira szövetségi kapitány első számú jobbhátvédje Jorginho volt, Cafù a nyolcaddöntőben és a negyeddöntőben is csak néhány percre állt be. De 1994. július 17-én a kaliforniai Pasadenában, miután Jorginho már a 21. percben lesérült, közel száz percet a küzdőporondon töltött, és a csapata egyik legjobbjának bizonyult. A Puhl Sándor játékvezető által vezényelt finálében az arany-zöldek tizenegyespárbajban nyerték meg a „tetrát", történetük negyedik világbajnoki címét.

Kétségkívül harminckét évesen jutott fel a karrierje csúcsára. Ő volt a csapatkapitánya a Távol-Keleten minden meccsét megnyerve világbajnoki aranyat kovácsoló nemzeti tizenegynek. 2002. június 30-án, a jokohamai ütközet lefújása után a bulvársajtó órákon keresztül lázban égve találgatta, miért „vallott szerelmet" egy bizonyos Irenének a mezén, amikor a feleségét Reginának hívják. „Elfejtették" a női név előtt lévő Jardim szót elolvasni, s persze nem tudták, hogy Cafù São Paulo egyik szegénynegyedében, a Jardim Irenében nőtt fel...

1990. szeptember 12. és 2006. július 1. között 142-szer öltötte magára a brazil válogatott uniformisát (a fellépésein elkönyvelhetett négy találatot), és abban 88 nyertes összecsapást vívott – a mindössze 19 vesztes mellett. A 2006-os németországi vb-re nagy reményekkel érkezett Brazília, a közvélemény jelentősebb hányada is arra az álláspontra helyezkedett, megvédheti a trónusát. Ám nem sikerült a célt elérni.

Marcos Evangelista de Morais, a brazil válogatottsági ranglista első helyezettje (fölényesen az első, hiszen a második Roberto Carlosnak 125, Daniel Alvesnek 107 mérkőzése van) szinte mindent begyűjtött, amit csak egy futballista begyűjthet. Volt országos bajnok és kupagyőztes Európában, országos bajnok és állami bajnok Brazíliában. A vén földrészen és Dél-Amerikában összesen nyolcféle (!) nemzetközi kupasorozatot fejezett be nyertesen, ráadásul a Világkupát, illetve annak utódát, a klubvilágbajnokságot a São Paulo FC-vel és az AC Milannal is. A „kanárikkal" négy Mundialon szerepelt, a két világbajnoki arany és az egy ezüst mellett kétszer is első volt a Copa Américán (1997, 1999) és egyszer a Konföderációs Kupán (1997). Az UEFA szakemberei 2004 után 2005-ben újfent beszavazták az Év együttesébe.

TIM CAHILL

Négy vébén villogott a „kenguru guru”

Timothy Filiga Cahill 1979. december 6-án született Sydney-ben. Apja ír gyökerekkel is rendelkező angol, anyja szamoai származású. A kis Tim a rögbi és a krikett mellett 1997-től futballozott is a Sydney United csapatában, miközben már 1994-ben bekerült Szamoa U21-es válogatottjába. 2004-ben szülőhazája U23-as alakulatánál vették figyelembe, majd még abban az esztendőben a nagyok között is pályára küldték. 2018-ig 108-szor öltötte magára a Socceroos felszerelését, amelyben ötvenszer volt eredményes.

A 178 centi magas, 69 kilós versenysúlyú sztár alakításait négy világbajnokságon (2006, 2010, 2014, 2018) figyelhették meg a sportág rajongói. Az elsőn kétszer, a másodikon egyszer, a harmadikon kétszer talált a hálóba, míg Oroszországban csupán szűk félidőnyi bizonyítási lehetőséget kapott a szövetségi kapitányától. Az utolsó csoportmeccs, a Peru elleni második félidejének elején vetette be Bert van Merwijk, amikor már minden mindegy volt. A lefújás és a kiesés után Cahill bejelentette a búcsúját az aranysárga-zöld színű nemzeti tizenegytől. Emlékezetesre sikerült (egyben számára szomorú emlék maradt) a németek ellen összeszedett piros lapja a dél-afrikai tornán. Hosszú karrierje alatt klubszinten egyetlen igazán fontos trófeát sem gyűjtött be!

1998-tól 2004-ig a Millwall FC-t erősítette. Habár 2001-ben bajnok lett vele a harmadosztályban, de a feljebb jutás nem sikerült. A Wembley Stadionban nem volt szerencséje. Kétszer vívott ott döntőt az FA-kupáért, először 2004-ben bukta el a londoni „oroszlánokkal”, másodszor 2009-ben a liverpooli kék-fehérekkel. Utóbbiaknál 2004 és 2012 között kereste a kenyerét, és 2005-ben őt választották meg az egyesületben az Év legjobbjának. (Az EFC 2004 nyarán 2,2 millió eurót utalt át érte a fővárosiak bankszámlájára.)

Pályafutásának további állomáshelyei: New York Red Bulls (2012–2015), Sanghaj Senhua (2015–2016), Hangcsou Greentown (2016), Melbourne City (2016–2017), Millwall FC (2018), Jamshedpur FC (2018–2019).

A kontinensnyi ország válogatottjával 2004-ben elhódította az Óceániai Nemzetek Kupáját (a végjátékban nem kapott szerepet), aztán 2015-ben az Ázsiai Nemzetek Kupáját is (a fináléjában a küzdők között volt). 2016. november 30-án, az Ausztrál Kupa döntőjében ő szerezte az egyetlen találatot, amellyel a Melbourne City megverte a Sydney FC-t. Az óceániai térség legjobb labdarúgója 2004-ben lett, míg Ausztráliában 2009-ben koronázták az Év profi futballistájává. 2013-ban és 2014-ben bekerült az MLS álomtizenegyébe az Egyesült Államokban, 2015-ben pedig az Ázsiai Nemzetek Kupáján szavazták be a sorozat tizenegyébe.

Vb-arany a századik válogatottságon

Fabio Cannavaro Nápoly Fuorigrotta nevű negyedében született 1973. szeptember 13-án. Tízéves korától az SSC Napoli különböző korosztályos szekcióiban bontogatta szárnyait, majd 1992 tavaszán profiszerződést kapott az égszínkékeknél. 1993. március 7-én, a Juventus elleni 4-3-ra elveszített rangadón mutatkozott be a Serie A-ban. 1995 nyarán, miután anyaegyesülete gyakorlatilag csődbe ment, átszerződött a Parmához. A 175 centis, 72 kilós (nem túl magas termete ellenére) középső védő a fehér-sárga-kékek alapembere lett, 2002-es búcsújáig egyetlen fájdalma az maradt, hogy a bajnoki titulust sohasem tudta velük begyűjteni, az 1997-ben átvett ezüstérem jelentette a maximumot. Hét esztendő alatt 289 hivatalos mérkőzést vívott a „keresztesek" mezében, azaz éves átlagban több mint 41-et. Elhódította velük az UEFA-kupát (1999), az Olasz Kupát (1999, 2002) és az olasz Szuperkupát (1999). A pármai periódusa után két évet lehúzott az Interben (2002–2004), de bajnok velük sem tudott lenni, viszont ezüstérmes 2003-ban igen. Bezzeg Torinóban az első két bajnoki idénye végén is megszerezte az áhított scudettót, azonban a szövetség utóbb mindkettőt visszavonta. A 2006-os bundabotrány (Calciopoli), illetve az azzal járó retorziót – a Juventus második ligába száműzetését – követően a hátvéd a Real Madridba igazolt, majd három év után visszatért Torinóba. A „királyiaknál" meg sem tudta közelíteni az olasz csapataiban korábban rá jellemző nívót, ellenben kétszer a nyakába akasztották a La Liga aranyérmét (2007, 2008), egyszer az ezüstjét (2009), egyszer pedig a spanyol Szuperkupa aranyát (2008). Egészen Ibériáig kellett „elzarándokolnia", hogy nemzeti bajnok váljék belőle…

A 2009–2010-es szezont újból Piemontban (közelebbről: a Juventusban), a következőt Dubajban, az al-Ahlyban töltötte. 2011-ben hagyott fel a játékkal, hogy az Európától távol eső, egzotikus régiókban vágjon bele az edzősködésbe.

Az utánpótlás-válogatottal 1994-ben és 1996-ban U21-es Európa bajnokságot nyert. (1993 és 1996 között 21-szer lépett pályára a korosztályos gárdákban.) A nagyválogatottban 1997. január 22-én Észak-Írország ellen debütált, közösen az akkor még újonc szövetségi kapitánnyal, Cesare Maldinivel. 1997 és 2010 között 136-szor viselte a Squadra Azzurra felszerelését, és kétszer vette be a kaput. A nemzeti tizenegy tagjaként részt vett három Európa-bajnokságon (2000, 2004, 2008), négy világbajnokságon (1998, 2002, 2006, 2010), egy Konföderációs Kupán (2009) és egy olimpián (2006).

Az 1998-as franciaországi világbajnokság volt a felnőttek között az első igazi tornája, a negyeddöntőig masírozott az itáliai regiment, ott azonban a házigazdák útját állták, a „szétlövésben" ők helyezték pontosabban a 11-eseket. A sorozaton Canna (így becézik) mind az öt olasz érdekeltségű találkozót végigjátszotta.

A 2000-es Eb-n finálét vívott Rotterdamban a Squadra Azzurra, ám az ősi riválisfranciák David Trezeguet aranygóljával újra legyűrték. Mindazonáltal Cannavaro bekerült az Eb álomtizenegyébe.

A 2002-es vébén hol játszott, hol nem. Megkockáztatjuk, aligha szívesen emlékszik vissza a távol-keleti világbajnokságra, mint ahogyan a 2004-es portugáliai kontinensbajnokságra sem.

2006-ban világbajnokságot nyert Németországban, a diadalmas azúrkék-fehérek részéről ő emelte elsőként magasba a FIFA serlegét. Éppen századik válogatottságát ünnepelte a világbajnoki döntőben. A tifosók a torna után elnevezték Il Muro Berlinónak (A Berlini Fal), utalva arra, hogy szinte áthatolhatatlan akadályt alkotott az ellenfelek támadói előtt. Az általa (és Gianluigi Buffon által) irányított védelem öt mérkőzésen nem kapott gólt, az egész Mundialon pedig összesen kettőt, de egyiket sem akcióból. Fabio a vébé után megkapta az Ezüstlabdát – az újságírók a végjáték előtt adták le a szavazatukat, így lett-lehetett a finálében kiállított Zinedine Zidane az aranylabdás –, de az év végi voksoláson még előrébb lépett. Övé lett a *France Football* Aranylabdája. Tíz éve, Matthias Sammer elsősége óta először kapta meg a díjat hátvéd. (173 pont került a neve mögé az összesített táblázatba, amellyel messze a klubtársa, a 124 pontos Gianlugi Buffon előtt végzett.) Ráadásnak a FIFA-nál és a *World Soccer* magazinnál is az Év játékosa lett. Ha nem fosztották volna meg a Juventust a bajnoki aranyától, 2006 szinte tökéletesre sikerült volna a számára.

A 2008-as Eb-n megsérült, szalagszakadást szenvedett, ellenben a 2009-es Konföderációs Kupán rekorder lett belőle, múltnak adta Paolo Maldini a válogatottban elért szereplési csúcsát. (Amikor portréját megrajzoltuk, Gianluigi Buffon mögött a második helyen állt ezen a listán.)

A 2010-es dél-afrikai Mundial volt az utolsó jelentős seregszemléje, amelyen megint viselte a csapatkapitányi karszalagot. Sok öröme nem tellett benne, miután a címvédés helyett veszszőfutás várt rá és a bajtársaira: a nem túl nehéz csoportjukban az utolsó helyen zártak, vert seregüket Paraguay, a tornaújonc Szlovákia és Új-Zéland is leköröz te.

Hajdanán, még aktív futballista korában a gyermekei nevét kínai írásjegyekkel magára tetováltatta. Mintha csak tudta volna, merre vezet az útja: 2014 óta – egyetlen idényt leszámítva – az ázsiai ország csapatainál dolgozik edzőként, utóbb már az öccsével, Paolóval együtt.

Tréneri pályafutásának állomáshelyei: al-Ahly (2013–2014), Kanton (Guangzhou) Evergrande (2014–2015), al-Naszr Rijád (2015–2016), Tiencsin (Tianjin) Quanjian (2016–2017), Kanton (Guangzhou) Evergrande (2017-). 2019-ben átvette a kínai szövetségi kapitányi posztot is.

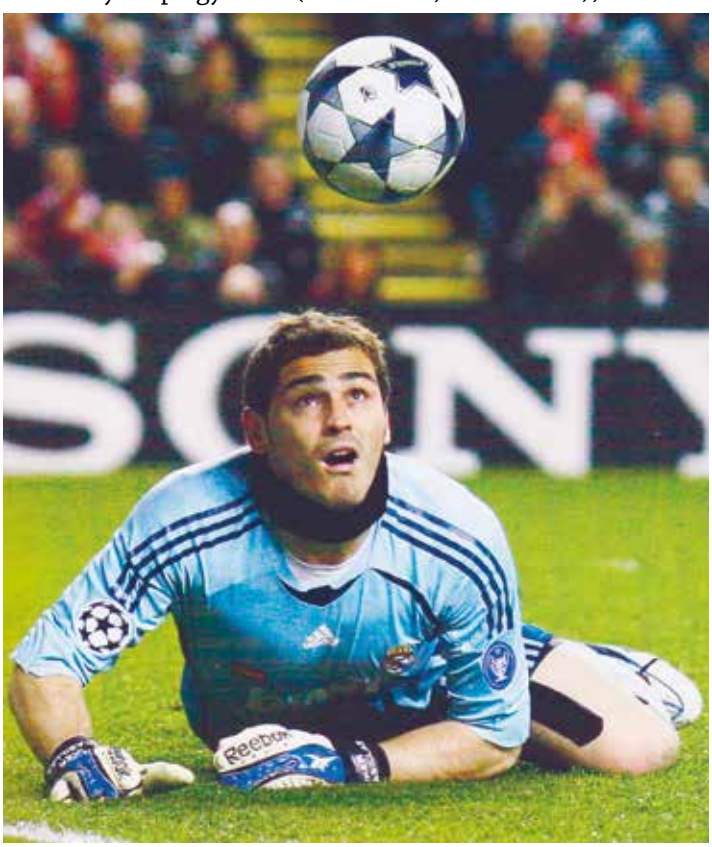
Szakemberként elért sikerei: A Tiencsinnel megnyerte a kínai másodosztályt 2016-ban. 2017-ben az Év edzője volt Kínában. 2018-ban a kínai Szuperkupa győztese, 2019-ben az ottani Szuperliga (a legmagasabb divízió) bajnoka lett a Kantonnal.

Az egyetlen kétszeres Európa-bajnok kapus

Iker Casillas Fernández 1981. május 20-án született a Madridhoz közel fekvő Móstolesben. 1990 szeptembere és 2015 júliusa között csak a Real Madrid és a különböző korosztályos spanyol válogatottak (U15-ös 1995-ben, U16-os 1996 és 1998 között, U17-es 1997 és 1999 között, U18-as 1999-ben, U20-as 1999-ben, U21-es 1999–2000-ben) tagja volt, 2015-től pedig öt éven keresztül az FC Porto kötelékébe tartozott. Az A válogatottban 167-szer szerepelt, ezzel sokáig rekorder volt odahaza, 2019 októberében előzte meg egykori madridista klubtársa, Sergio Ramos.

A 185 centi magas, 80 kilós versenysúlyú kapus 1999-től védett a „királyiak" első számú gárdájában (nem akárkivel, az 1990-es német világbajnokkal, Bodo Illgnerrel kellett megküzdenie a helyért), és 725 hivatalos találkozón őrizte a hálójukat, majd 2015-től a 2020. februári visszavonulásáig az FC Portónál volt alkalmazásban.

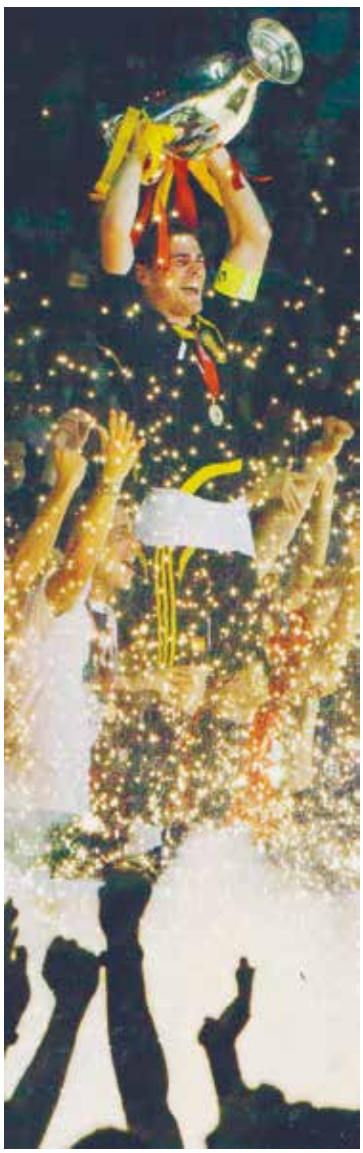
A La Liga ötszörös bajnoka (2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2007–2008, 2011–2012), hétszeres ezüstérmese (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015), kétszeres bronzérmese (2001–2002, 2013–2014). Kétszeres Király Kupa-győztes (2010–2011, 2013–2014), háromszoros Király Kupa-ezüstérmes (2001–2002, 2003–2004, 2012–2013). Négyszeres spanyol Szuperkupa-győztes (2001, 2002, 2008, 2012), háromszoros spanyol Szuperkupa-ezüstérmes (2007, 2011, 2014). Ami a nemzetközi kupaporondokat illeti: háromszoros BL-győztes (2000, 2002, 2014), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2002, 2014), egyszeres európai Szuperkupa-ezüstérmes (2000), Világkupa-győztes (2002), Világkupa-ezüstérmes (2000,) klubvilágbajnok (2014). A Portugáliában elért eredményei: egy bajnoki arany (2017–2018), két bajnoki ezüst (2016–2017, 2018–2019), egy bajnoki bronz (2015–2016). Két Portugál Kupa-ezüst

(2015–2016, 2018–2019), egy portugál Szuperkupa-arany (2018), egy portugál Ligakupa-ezüst (2019).

A spanyol U16-os válogatottal Európa-bajnok (1997), az U20-asokkal világbajnok (1999, a nigériai vébén két meccsen szerepeltették). A nagyválogatottban (2000–2016) 167 mérkőzésen védett. Világbajnok (2010), vb-résztvevő (2002, 2006, 2014), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2004). A Konföderációs Kupa ezüstérmese (2013), a Konföderációs Kupa bronzérmese (2009). Vagyis a profi pályafutása két évtizede alatt nagyítóval sem bukkanni olyan idényére, amelyben valamilyen medál ne került volna a nyakába.

Akárcsak Lev Jasin és Sepp Maier, ő is egymást követő két Európa-bajnokság fináléjában védett (2008, 2012), de ellentétben az orosz és a német csillaggal, megnyerte mind a két sorozatot. A futballtörténelem azon hét kapuvédője közé tartozik, akiknek hálója érintetlen maradt világbajnoki döntőben. Így Bodo Illgner (1990), Claudio Taffarel és Gianluca Pagliuca (1994), Fabien Barthez (1998), Marcos (2002) és Manuel Neuer (2014) társaságába került.

Szülőhazájában kétszer (2009, 2012), Portugáliában egyszer (2018) találtatott az Év kapusának. 2000-ben begyűjtötte az olasz *Guerin Sportivo* magazin által adományozott Bravo-díjat, 2008-ban megtette ugyanezt a Zamora-trófeával. Az *IFFHS* statisztikusai 2008-ban, 2009-ben, 2010-ben, 2011-ben és 2012-ben választották posztján a földkerekség legjobbjának. A FIFA-nál egymás után ötször került be az Év „dream teamjébe" (2008, 2009, 2010, 2011, 2012), az UEFA-nál eggyel többször (2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012). 2010-ben a dél-afrikai Mondial legjobb kapusa lett, egyben beszavazták a torna álomtizenegyébe is, 2008-ban és 2012-ben az Eb-n érte ez utóbbi kitüntetés. Ehhez jött 2010-ben az újabb elismerés, akkor Európa legjobb kapuvédőjévé „koronázták".

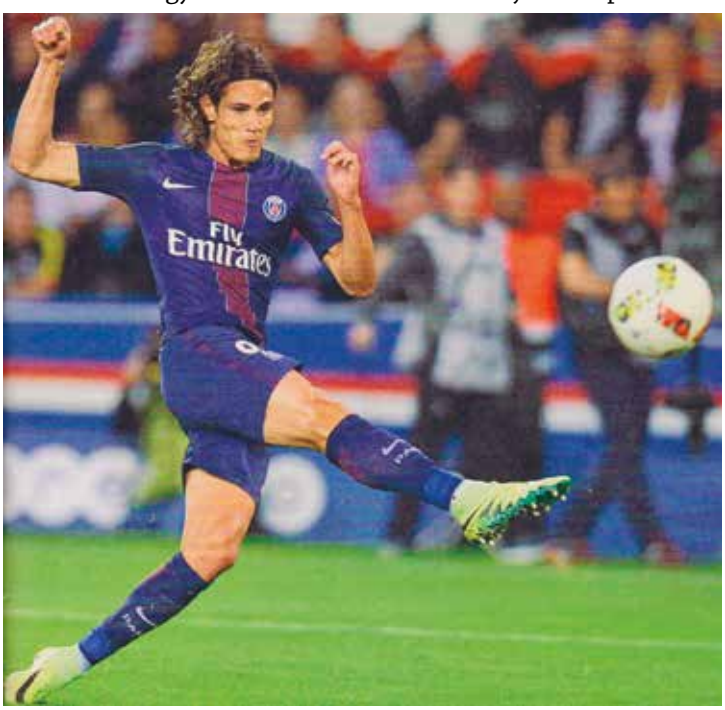
Kiemelten fajsúlyos, nemzetközi serleget (egy kivétellel) nem bukott el vele a mindenkori csapata, hisz három BL-finálében, két Eb-végjátékban, egy vébé-, két Világkupa-, valamint egy klubvilágbajnoki döntőben röpködött a gólvonalon, és a 2000-es tokiói, interkontinentális párbaj (1-2 a Boca Juniors ellenen) kivételével valamennyit diadallal fejezte be.

Az állandó stressz még az ő masszív fizikumát és vasidegrendszerét is ki tudta kezdeni, 2019. május 1-jén, az FC Porto edzésén szívrohamot kapott. Habár újból elkezdte a tréningeket, orvosai tanácsára 2020. február 18-án bejelentette, hogy végleg búcsút int a profi labdarúgásnak.

A Puskás Aréna első hivatalos gólszerzője

Edinson Roberto Cavani Gómez 1987. február 14-én született Uruguayban, az argentin határ közelében fekvő Saltóban. Olasz és indián vér is csörgedezik az ereiben. Tizenkét évesen Montevideóba, a Danubio kölyökgárdájához került. 2006-ban debütált az első csapatban, bronzéremmel zárta azt az idényt, viszont a következőben bajnoki aranyat „kovácsolt" a fővárosi fehér-feketékkel. Előtte, 2007. januárjában részt vett a szubkontinens juniorbajnokságán, amelyen – bár a mezőnyben volt a brazil Pato is – hét góljával a torna első számú csillagaként tündökölt. (Noha a brazil és az argentin korosztályosok lekörözték, a harmadik helyezett uruguayi U20-asok kijutottak a kanadai világbajnokságra.) Felkeltette az AC Milan és a Juventus érdeklődését is, de a hatalmasságok későn ébredtek, hiszen még tartott a torna, amikor Cavanit leszerződtette a Palermo. 2007. március 11-én mutatkozott be a Serie A-ban. Csereként szállt be a Fiorentina ellen, s 15 perc után a nagyon éles szögből lőtt góljával letette a névjegyét. Az első, teljes itáliai idényében két sztárral, Amaurival és Fabrizio Miccolival harcolt az egyik csatárhelyért. A brazil távozása után, 2008 nyarán megvetette a lábát a kezdő tizenegyben, és mindkét idényében, valamennyi sorozatot figyelembe véve, 15-15 találatot ért el.

Papíron 2011-ig tartozott a szicíliaiak kötelékébe, ám 2010-ben kölcsön vette őt az SSC Napoli, amely aztán 2011-ben véglegesítette. 2013-ig erősítette az égszínkék-fehéreket, akikkel 2012. május 20-án megnyerte az Olasz Kupát. Érdemei voltak a diadalban, miután Rómában ő vette be tizenegyesből először a Juventus hálóját a 63. percben. Húsz perc múlva következett a

déliek másik ásza, a szlovák Marek Hamšík, aki szintén túljárt Marco Storari eszén (2-0).

2012. augusztus 11-én Cavani újból betalált a „zebrák" hálójába, más kérdés, hogy az olasz Szuperkupáért vívott pekingi összecsapáson a piemontiak győztek 4-2-re.

Az El Matadornak becézett gólzsák az Olasz Kupa mellé begyűjtött egy bajnoki ezüstöt (2013) és egy bronzot (2011) a nápolyiakkal. A képviseletükben egymás után háromszor került be a Serie A álomtizenegyébe (2010–

2011, 2011–2012, 2012–2013), a 2012–2013-as szezonban pedig gólkirályi címmel gazdagította önmaga, valamint az egyesület kincstárát. (29 találatot hozott össze a földkerekség egyik legkeményebbnek tartott ligájában!) 2013-ban átvette a Guerin d'Orót, a *Guerin Sportivo* magazin díját, amely az idényben a legjobb átlagot elérő labdarúgónak jár.

2013 nyarán Párizsba költözött. Közel 65 millió eurót fizetett érte az új gazdája, a Paris Saint-Germain.

A piros-kék-fehérekkel sorozatban hódította el a Ligue 1 aranyát (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020, a „kronológiai hiányt" a 2016–2017-es bajnokság képezi, annak végén ugyanis ezüstmedál ütötte a markát), a Francia Kupát (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), a francia Ligakupát (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020) és a Bajnokok Trófeáját, amely a lényegét tekintve megfelel a francia Szuperkupának (2014, 2015, 2017, 2019). A „galloknál" kétszer lett gólkirály (2017, 2018), egyszer az Év futballistája, egyben a legjobb légiósa (2017). Az illetékesek háromszor szavazták be az Év együttesébe (2014, 2017, 2018). Öröme akkor válhatott volna teljessé, ha a nemzetközi kupák frontján is sikerült volna babérokat szakítania, azonban hiába kapott maga mellé kivételes képességű klasszisokat (Buffon, Di María, Paredes, Meunier, Thiago Silva, Marquinhos, Neymar, Mbappé, Verratti – jószerével egy világválogatott!), ez az álma nem valósult meg.

A lobogó hajú, remek felépítésű (184 centire nőtt, 77 kilós versenysúlyú) támadó a nagyválogatottban 2008. február 6-án, Kolumbia ellen játszott először, a 74. percben állt be cserének Diego Forlán helyére, és négy percre rá betalált az Agustín Julio által őrzött kapuba. Eddig 116-szor ölthette magára Celeste világoskék-fekete uniformisát, amelyben kerek 50 találatot könyvelt el. Ezzel a válogatottsági örökrangsorban a harmadik, csak Diego Godín (135) és Maxi Pereira (125) előzi meg. A góllövőlistán is csupán az FC Barcelona gólvágója, Luís Suárez áll előtte – az 59 találatával.

2019. november 15-én este Cavani rúgta az akkor felavatott Puskás Arénában az első hivatalos gólt. A 15. percben pazarul érkezett egy beadásra, és elegáns mozdulattal a tehetetlen Dibusz Dénes mögé küldte a labdát.

Legnagyobb sikerét a hazája nemzeti tizenegyével 2011 júliusában aratta, amikor az uruk hazaröpítették Argentínából a Copa Américát. Nem igazán jött ki neki a lépés a Copán, igaz, a fájós térdével bajlódott. Uruguay hat mérkőzésén háromszor jutott lehetőséghez, de egyik meccsét sem töltötte végig a porondon, és a góljai mennyiségét sem tudta gyarapítani.

Három világbajnokságon vett részt (2010, 2014, 2018), és mindegyik vébéjén eredményesnek bizonyult: Dél-Afrikában egyszer, Brazíliában egyszer, Oroszországban háromszor talált a kapuba.

2020 őszén a Manchester Unitedhoz szerződött.

Divatba hozta a kapusfejvédőt

Petr Čech 1982. május 20-án született még Csehszlovákiában, a sör- és autógyártásáról híres Plzeň városában. A TJ Škoda Plzeň kölyökcsapatában kezdett védeni 1989-ben, majd 1999-ben, már a Victoria (a volt Škoda) Plzeň kapusaként, az FK Chmel Blšany szerződtette. Két szezon után a sárga-kékektől az AC Sparta Praha vette meg 700 ezer euróért. A bordó-fehéreknél védett a Bajnokok Ligájában, 2002-ben bajnoki ezüstöt és kupaezüstöt szerzett velük. 2002 nyarán a Stade Rennais vezetősége már ötmillió eurót szurkolt le a 197 centi magas, 90 kilós versenysúlyú kapuvédőért. A bretonok kerestek rajta, amikor 2004 nyarán közel 10,5 millió euróért eladták a Chelsea-nek.

Új szakasz kezdődött a karrierjében, amint Angliába érkezett. Időközben, 1997-től számítva, a cseh válogatott szinte valamennyi grádicsát végigjárta (U15, U16, U17, U18, U20, U21, A), 2016-ig összesen 181-szer állt az „oroszlánok" gólvonala előtt. 2002-től 2016-ig 124-szer védte a nagyválogatott hálóját. Az U21-esekkel 2002-ben Európa-bajnok lett Svájcban, ahol megszavazták a torna legjobbjának. Hazájában kilencszer volt az Év játékosa (2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016). Európában négyszer választották meg az Év kapusának (2005, 2007, 2008, 2012). Az *IFFHS* 2005-ben a földkerekség legjobb kapusának titulálta.

A Chelsea FC tagjaként négyszer vehetett át aranyat a Premier League-ben (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2014–2015), háromszor ezüstöt (2006–2007, 2007–2008, 2010–2011), háromszor bronzot (2008–2009, 2012–2013, 2013–2014). Az FA-kupát négyszer hódította el a londoniakkal (2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), a Ligakupát háromszor (2004–2005, 2006–2007, 2014–2015), de van egy Ligakupa-ezüstje is (2007–2008). Az FA Community Shieldért (lényegében az angol Szuperkupa) négyszer meccselt, kettőt győztesen fejezett be (2005, 2009), kettőt vesztesen (2007, 2012).

A Bajnokok Ligája fináléját 2008-ban elbukták Moszkvában (11-esekkel vitte el előlük a trófeát Man United), ellenben 2012-ben hazavitték Bajorországból, ahol a „szétlövésben" bizonyultak jobbnak a Bayernnél. A müncheni döntőben Čech lett a mérkőzés legjobbja. 2013-ban 2-1-re megverték a Benficát Amszterdamban, a markukba került az Európa-liga serlege. Minden azért nekik sem sikerülhetett, 2012-ben az Atlético Madrid nyert ellenük az európai Szuperkupáért Monacóban, míg a Corinthians 1-0-ra Jokohambában a Világkupáért. 2013-ban visszavágott a „kékeknek" a Bayern, mégpedig Prágában, mert futballistái higgadtabban rúgták a 11-eseket az európai Szuperkupáért. 2015-ben gazdát cserélt, 2019-ig az Arsenalt szolgálta. A piros-fehérekkel szert tett egy bajnoki ezüstre (2015–2016), egy FA-kupára (2016–2017 – nem ő védett a döntőben), két FA Community Shield-aranyra (2015, 2017 – mindkétszer a Chelsea-t tréfálták meg az „ágyúsok"), egy Európa-liga-ezüstre (2019), Bakuban viszont a londoni riválisok vágtak vissza, de nagyon, 4-1-re diadalmaskodott a CFC.

A válogatottal három Eb-n (2004, 2008, 2012) és egy vébén (2006) szerepelt. 2004-ben a négy közé kerültek a csehek Portugáliában.

Petr Čech 2019-ben vonult vissza, a Chelsea FC vezetésében dolgozik.

ASHLEY COLE

Az FA-kupa rekordere

Ashley Cole 1980. december 20-án született a Kelet-Londonhoz tartozó Stepney városrészben. Apja barbadosi bevándorló volt, de korán elhagyta a családját, a két fiát, hogy Ausztráliában keresse a boldogulását. A gyermekeket az édesanyjuk nevelte fel. A srácok Arsenal-szurkolók voltak, így Ashley számára egyértelmű volt, melyik klubban kezdjen futballozni. 1997-től két évig az „ágyúsok" korosztályos gárdáiban erősödött. Ezt szó szerint kell érteni, mert nem volt robusztus alkatú tinédzser, felnőttként sem nőtt 176 centinél magasabbra, és nem nyomott többet 66 kilónál. Ellenben mozgékony, technikás bekk vált belőle, aki olvasta ellenfelei gondolatait, ezért tudta őket a legtöbbször szerelni.

1999-től vették figyelembe a piros-fehérek első csapatánál. Kétszer megnyerte társaival a Premier League aranyát (2002, 2004), háromszor az Angol Kupát (2002, 2003, 2005), kétszer az FA Community Shieldet (2002, 2004). Egymás után háromszor került be az Év tizenegyébe (2003, 2004, 2005). (Negyedszerre, 2011-ben, majd a Chelsea labdarúgójaként éri a megtiszteltetés, sőt, egy esztendővel előtte átveszi az Év játékosának járó díjat is.) 2000-ben kölcsönjátékosként a Crystal Palace fedélzetéhez tartozott (14/1).

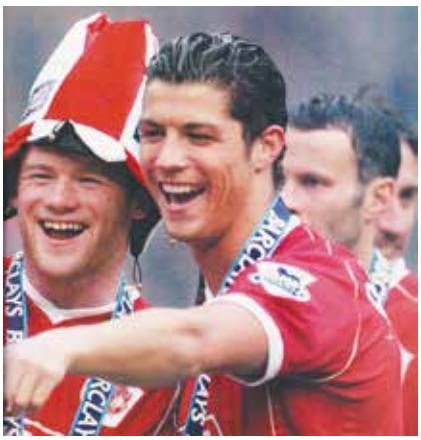
1999-től 2014-ig viselte hazája válogatottjának mezét, volt U20-és és U21-es, illetve nagyválogatott. Utóbbi képviseletében 2001 és 2014 között 107-szer lépett pályára, gólt azonban nem sikerült elérnie. A nemzeti együttes oszlopaként részt vett három világbajnokságon (2002, 2006, 2010) és két Európa-bajnokságon (2004, 2012). Csapatával mindhárom vébén továbbjutottak a csoportjukból, kétszer a nyolc között (2002, 2006), egyszer a tizenhat között véreztek el. A 2004-es és a 2012-es Eb-n is a nyolc között fejezték be a menetelésüket. Portugáliában az angol védőt beszavazták az ítészek a torna bővebb válogatottjának keretébe. Az UEFA-nál kétszer (2004, 2010) „delegálták" az esztendő álomtizenegyébe.

Némi huzavona után a Chelsea vette meg. Nyolc idényt húzott le a „kékeknél". 2010-ben bajnok, 2007-ben, 2009-ben, 2010-ben és 2012-ben kupagyőztes, 2007-ben angol Ligakupa-győztes, 2009-ben FA Community Shield-nyertes volt. 2012-ben elhódították a Bajnokok Ligája trófeáját, egy évre rá az Európa-ligáét. Mindenkinél többször nyerte el pályafutása során az FA-kupát.

2014-ben felcsapott légiósnak, előbb az AS Roma (2016-ig), aztán a Los Angeles Galaxy (2018-ig) szerelését hordta. 2019-ben hazatért, 9 mérkőzést játszott a Derby Countyban. 2019 augusztusában visszavonult.

A XXI. század legnagyobb hatású európai futballistája

Cristiano Ronaldo dos Santos Aveiro 1985. február 5-én született Funchalban, a Portugáliához tartozó Madeira szigetén, de a Funchalhoz közeli São Pedróban cseperedett fel. Gyermekként arról ábrándozott, hogy hivatásos futballista lesz valamelyik professzionális egyesületben. A vágyak valósággá lettek, szédületes karriert futott be. A klubjai a CF Andorinha (1992–1995), a CD Nacional (1995–1997), a Sporting CP (1997–2003), a Manchester United (2003–2009) és a Real Madrid (2009–2018) voltak. 2018 óta a Juventus tagja. Az angolok 19 millió euróért vették meg, 94 millióért adták el, míg a torinóiaknak 117 millió eurójába került.

Diadalai klubszinten: a portugál bajnokság bronzérmese (2002–2003). Háromszoros angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), egyszeres ezüstérmes (2005–2006), kétszeres bronzérmes (2003–2004, 2004–2005). Egyszeres FA-kupa-győztes (2003–2004), kétszeres ezüstérmes (2004–2005, 2006–2007). Kétszeres angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009). A Community Shield ezüstérmese (2007). A La Liga kétszeres bajnoka (2011–2012, 2016–2017), ötszörös ezüstérmese (2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016), kétszeres bronzérmese (2013–2014, 2017–2018). A spanyol Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014, utóbbi döntőjében nem játszott), egyszeres ezüstérmese (2012–2013). A spanyol Szuperkupa egyszeres győztese (2012), kétszeres ezüstérmese (2011, 2014) A Serie A kétszeres bajnoka (2018–2019, 2019–2020). Az olasz Szuperkupa győztese (2018), ezüstérmese (2019). Az Olasz Kupa ezüstérmese (2018–2019). A nemzetközi frontokon: ötszörös Bajnokok Ligája-győztes (2007–2008, 2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), egyszeres ezüstérmes (2008–2009). Kétszeres európai Szuperkupa-győztes (2014, 2017). Négyszeres klubvilágbajnok (2008, 2014, 2016, 2017).

Egyéni diadalai: Aranylabda-győztes (2008, 2013, 2014, 2016, 2017). Aranycipős (2007–2008, 2010–2011, 2013–2014, 2014–2015, a 2014-es díja megosztott). A Világ legjobb játékosa (FIFA, 2008, 2016, 2017). A Puskás Ferenc-díj nyertese (2009). Az Év futballistája Portugáliában (2016, 2017, 2018, 2019). Az Év csapatának tagja (UEFA, 2004, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019). A Világ legjobb tizenegyének tagja (FIFA FIFPro, 2007, 2008, 2009, 2010,

2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019). A Bajnokok Ligája Év csapatának tagja (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019). Az Év labdarúgója a Premier League-ben (2007, 2008). Az Év csapatának tagja a Premier League-ben (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009). A Premier League gólkirálya (2007–2008). Az Év játékosa Spanyolországban (2013–2014). Az Év csapatának tagja a La Ligában (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016). A Pichichi-trófea győztese, vagyis a La Liga gólkirálya (2010–2011, 2013–2014, 2014–2015). Az Év játékosa Olaszországban (2019). Az Év csapatának tagja a Serie A-ban (2018–2019).

Cristiano Ronaldo játékstílusa az utóbbi esztendőkben megváltozott. Egyre inkább a csapat szolgálatába állította képességeit. A 187 centi magas, 81 kilós versenysúlyú labdarúgó a csatárjáték jószerével valamennyi elemét új szintre tudta emelni.

Rá aztán teljes mértékben illik a „kupadöntők embere" minősítés. 2004-ben gólt szerzett a Wembley-ben, ahol a Man U 3-0-ra legyőzte a Millwallt. 2006-ban a „vörös ördögök" 4-0-ra megverték a Wigant a „szentélyben", egyik találatukat ő szerezte. 2008-ban hazavitték Moszkvából a BL-trófeát, a Chelsea FC elleni csatán Ronaldo érte el a találatukat (1-1), igaz, a finálét záró tizenegyespárbajban rontott. 2009-ben „szétlövéssel" került az angol Ligakupa a manchesteriek birtokába, akkor CR7 berúgta a maga 11-esét a Tottenham Hotspur hálójába.

Mindkét lábával egyformán jól bánik a labdával, ebből következik, hogy bármelyik szélre állítva képes extrát nyújtani. Bámulatos rugóinak köszönhetően úgy emelkedik, mint egy helikopter. Súlypontemelkedése egy 2011-es hivatalos felmérés szerint 78 centiméter, amely hét centivel több, mint az amerikai kosárlabdázók átlaga.

A 2010–2011-es spanyol Király Kupa gólkirálya lett, április 20-án az FC Barcelona elleni végjátékot is ő zárta le Valenciában, a 103. percben (1-0). A katalánok elleni spanyol Szuperkupapárharcban (2-3, 2-1) mind a két meccsen kapuba talált. Tulajdonképpen neki köszönhették a „fehérek" a diadalukat, mert Madridban a második (döntő) góljukat ő jegyezte. 2017-ben újfent a kék-gránátvörösökkel csaptak össze ezért a díjért (3-1, 2-0), Ronaldo „csak" egyszer vette be a Barça kapuját, viszont az az egy rendkívül fontos volt, miután a Camp Nouban, az első találkozó 80. percéig 1-1-re álltak a felek.

A 2013–2014-es BL-ben övé lett a gólkirályi cím, a sorozat legjobb labdarúgója elismerés, plusz Lisszabonban, a negyedik gólnál bevágta a büntetőt az Atleti hálójába (4-1). A következő esztendőben nem sikerült a címvédés, mostani csapata, a Juventus elgáncsolta a „madridistákat" az elődöntőben, ellenben a gólkirályi trónuson megosztozhatott Neymarral és Messivel.

A 2015–2016-os Bajnokok Ligájában újfent a széria legjobb mesterlövészeként köszönthették, tetejébe a milánói finálét berekesztő „szétlövésben" sem hibázott az Atlético Madrid ellen. A 2016–2017-es Champions League újból a bravúrjaitól volt visszhangos, 12 találattal lett gólkirály, a cardiffi végjátékban pedig kétszer is túljárt Gianluigi Buffon, a Juve kapusa eszén (4-1). Ő lett a meccs embere is!

A 2017–2018-as BL-menetelésen 15 gólig jutott, természetesen maradhatott a fején a „korona", még ha május 26-án nem is tudta bevenni Kijevben a liverpooliak kapuját (3-1). Az európai Szuperkupáért kétszer lépett a porondra, 2014-ben kétszer volt eredményes a Sevilla ellen (2-0), azonban 2017-ben erre nem volt képes, ám vegyük figyelembe, hogy Szkopjéban alig három percet kapott volt kenyéradója, a Man U ellen (2-1).

A FIFA klubvilágbajnoki versengését háromszor zárta az élen a Real Madriddal. (Egyszer, még 2008-ban megtette ugyanezt a Manchester United légiósaként.) 2016-ban a torna legjobbja (Aranylabda) és gólkirálya volt Japánban, a jokohamai (hosszabbításos) döntőben mesterhármast ért el a Kashima Antlers ellen.

2017-ben Abu Dzabi adott otthont a végjátéknak, amelyet a Grêmio ellen Cris akciója döntött el, az 53. percben mattolta a brazilok védelmét. A trófea kicsinyített mása mellett a Közel-Keletről „csupán" Ezüstlabdát és megosztott gólkirályi címet tehetett a kincstárába…

A Juventusszal első sikerét 2019. január 16-án Szaúd-Arábiában a Milan elleni Szuperkupa-döntőben érte el. A 61. percben ő szerezte a mérkőzés egyetlen gólját (1-0).

A portugál válogatottban 2003 óta 164 mérkőzésén 99 gólig jutott. Európa-bajnok (2016), Eb-ezüstérmes (2004), részt vett a 2008-as és a 2012-es tornán is. Vb-negyedik (2006), részt vett a 2010-es, a 2014-es és a 2018-as vb-n is. Nemzetek Ligája-győztes (2019). Négy világbajnokságon szerzett gólt (2006, 2010, 2014, 2018). Mellette ezt a földkerekségen csak Pelé (1958–1970), Uwe Seeler (1958–1970) és Miroslav Klose (2002–2014) vallhatja magáról. Mind a négy Eb-jén is a hálóba talált. 2001 és 2004 között a különféle korosztályosoknál (U15, U17, U20, U21, U23) 34 mérkőzésen 18-szor volt eredményes.

A 2004-es Európa-bajnokság volt felnőttként az első nagy tornája, tetejébe azt Portugáliában rendezték. Akik látták a döntőt, valószínűleg sohasem felejtik el, amint zokogva átveszi az ezüstérmet. A házigazdák valamennyi (6) összecsapásán szóhoz jutott, szerzett két gólt, a negyeddöntőben, az Anglia elleni „szétlövésben" sem remegett meg a lába.

Az első vébéjén, 2006-ban a portugálok a hat mérkőzésükön ötször vetették be. Az ifjú csillag számára a két tizenegyeséről maradt emlékezetes a világbajnokság, az egyiket Iránnak rúgta a csoportkörben, a másikat a gelsenkircheni „szétlövésben" az angoloknak. A piros-zöldeknek a németországi negyedik helyükért nem kellett szégyenkezniük.

A 2008-as Eb-t 3/1-es statisztikával zárta. A portugálokat a nyolc között a németek állították meg. A 2010-es világbajnokságon Dél-Afrikában négy találkozón szerzett egy gólt, és a portugálok ugyancsak a negyeddöntőig jutottak.

A 2012-es kontinentális seregszemlén a négy közé verekedték be magukat, Ronaldo 5/3-as mutatót produkált, s az illetékesek beválasztották az All Star-keretbe.

A 2014-es világbajnokság ellenben egyértelmű bukást hozott számukra, csoportharmadikként estek ki. Az akkor 29 esztendős világsztár pályafutása harmadik vébéjén is szerzett gólt.

A 2016-os franciaországi Eb-n a csúcsig vezérelte társait, habár a rendezők elleni döntő 25. percében sérülés miatt le kellett cserélni. Míg ő a pályán kívülről lelkesített, a többiek helyette és érte is megszerezték az aranyérmet. A torna során háromszor talált a kapuba – ebből sajnos kétszer ellenünk, illetve a walesiek ellen. Nemcsak hogy beszavazták az torna álomtizenegyébe, de ő kapta az Eb Aranylabdáját is.

A 2018-as vébén igazán pazarul kezdett, az első két meccse után már négy gólnál tartott (ebből hármat az ősi riválisa spanyolok ellen szerzett), végül 4/4-es mutatóval zárt.

Az első ízben kiírt Nemzetek Ligájának négyes döntőjét Portugália bonyolította le 2019. júniusban. Ronaldo mesterhármast ért el az elődöntőben a svájciak ellen (3-1), majd június 9-én magasba emelte csapatkapitányként a kupát Portóban, a hollandok fölött aratott minimális sikert (1-0) követően.

Cristiano Ronaldo rengeteg egyéni rekordot mondhat a magáénak, szinte minden fél évben elér egyet. Legutóbb ő lett az első futballista, aki az angol, a spanyol és az olasz bajnokságban is elérte az ötvengólos határt. A harmincas évei közepén sem esett vissza a teljesítménye, az elmúlt negyedszázadban senki sem érte el gyorsabban a Serie A-ban a félszázas határt, mint ő, mindössze 61 bajnoki mérkőzésre volt szüksége.

2018 óta Európa-rekorder, Puskás Ferencet megelőzve: immár kontinensünk egyetlen játékosa sem szerzett nála több gólt hazája válogatottjában. A portugál csillag 99 gólnál tart – már csak tíz hiányzik ahhoz, hogy utolérje a világrekordert, az iráni Ali Daeit is.

A madeirai fiú, aki hajdanán haza akart szökni Lisszabonból, s akit Bölöni László dobott be annak idején a portugál élvonal „mély vizébe”, Lionel Messivel együtt a XXI. század eddigi legnagyobb hatású futballistájává nőtte ki magát.

Az első számú trófeahalmozó

Daniel Alves da Silva 1983. május 6-án született Brazíliában, az ottani léptékkel legfeljebb közepes nagyságú, kétszázezer lakosú Juazeiróban. Apja földművesként kereste meg a családja mindennapi betevőjére valót, de nagy futballrajongó volt, így egyáltalán nem esett ellenére, hogy fiacskája ezt a sportágat választotta. Dani Alves a helyi Juazeiro SC-ben kezdett (1996–1998), majd az Esporte Clube Bahiában folytatta (1998–2002), amely különben Bahia állam leghíresebb egyesülete, a riválisával, az Esporte Clube Vitoriával egyetemben. A Tricolornak becézett klubbal Bahia állam bajnoka (2001), valamint Nordeste (Északkelet) területi bajnoka (2001, 2002) volt. A filigrán, 172 centis, 64 kilós védő 2003-ban tűnt fel, a megnyert junior-világbajnokságon, az Egyesült Arab Emírségekben, ahol a torna harmadik legjobb játékosaként Bronzlabdát kapott. Az U20-as vébé megnyerése előtt már a Sevillában futballozott, de csak kölcsönjátékosként, majd a címnyerés után meg is vette egyesülete. Az ott töltött hat idénye alatt emblematikus alakká nőtte ki magát, 2006-ban, az első UEFA-kupa-győzelem után megválasztották a sorozat legjobb játékosának. A meccs embere lett az egyébként a Barcelona ellen megnyert európai Szuperkupa-döntőben is. Nyert a déliekkel bajnoki bronzot (2007), Király Kupát (2007), spanyol Szuperkupát (2007), és mint jeleztük, két UEFA-kupát, valamint egy európai Szuperkupát (2006). Az itt megemlített összes fináléban szerepelt. 2007. május 16-án, a második UEFA-kupasiker végjátékában az Espanyol elleni „szétlövésben” egyetlen sevillai futballistaként elrontotta a tizenegyesét. 2008 nyarán 34 millió euróért (a futballtörténelem akkori legdrágább bekkjeként) szerződött az FC Barcelonához, amellyel 2009-ben hat aranyérmet is egymásra halmozott: spanyol bajnoki cím, Király Kupa (Copa del Rey), spa-

nyol Szuperkupa, Bajnokok Ligája-trófea, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnoki arany. Amely sorozaton abban az esztendőben csak elindult a Barçával, azt diadallal búcsúztatta, és ezek mellett a La Liga legjobb védője lett. Nézzük a többi katalóniai idényét! 2010 hozadéka: bajnoki cím, spanyol Szuperkupa, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnoki arany. 2011 termése: bajnoki cím, spanyol Szuperkupa, Király Kupa-ezüst, Bajnokok Ligája-trófea. 2012 sem volt éremmentes: La Liga-ezüst, Király Kupa, spanyol Szuperkupa, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnoki arany. 2013 szerényebben jövedelmezett: La Liga-arany, spanyol Szuperkupa-ezüst, 2014 szintúgy visszafogottan hozott a konyhájára: La Liga-ezüst, spanyol Szuperkupa, Király Kupa-ezüst. Ellenben 2015 triplája már a dicső közelmúltat idézte: La Liga-arany, Király Kupa, Bajnokok Ligája-trófea (bónuszképp delegálták a BL-ben az Év csapatába), miként az utolsó barcelonai idénye is: bajnoki cím, Király Kupa, spanyol Szuperkupa-ezüst, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnoki arany.

A 2016–2017-es évadot a Juventusban töltötte, Torinóban sem maradt hoppon: bajnoki arany, Olasz Kupa, olasz Szuperkupa-ezüst, Bajnokok Ligája-ezüst. A „zebráknál" sem teljesített rosszul, az előbb lajtromozott medáljai mellé beszavazták a Serie A legjobb tizenegyébe. Másnak ennyi egy életre szóló dicsőséget eredményezne, viszont az ő mércéjével mérve csak nagyjából tűrhető, és az azért elgondolkodtató, hogy a lejáró szerződését a piemontiak nem hosszabbították meg.

2017 nyarán Párizsba költözött, ahová szabadügynökként érkezett. A „fények városában" sem szakadt meg a sikerszériája: bajnoki cím (2018, 2019), Francia Kupa (2018), Francia Kupa-ezüst (2019), francia Ligakupa (2018), francia Szuperkupa (2018, 2019), azonban a nemzetközi fronton nem sikerült nagyot dobni a PSG-vel. 2019 nyarán visszament szülőhazájába, ahol a São Paulo FC tárt karokkal fogadta. 2022 végéig szóló kontraktust írt alá a „pálosoknál".

Dani Alvest pár éve még a világ legjobb, legtechnikásabb két jobbhátvédje között tartották számon az elemzők, pechjére a „vetélytársa" a honfitársa volt, mégpedig Maicon. Sokáig Maicon miatt nem volt holtbiztos helye az arany-zöldek kezdőjében.

Hivatalosan 2006. október 10-én lépett először pályára a nemzeti tizenegyben (nem hivatalosan október 7-én), és 2019 decemberéig, az eddigi 118 mecscsén nyolc gólt hozott össze. A legfontosabb találatát szabadrúgásból szerezte, nem akármilyen ágyúzással küldte a labdát a dél-afrikaiak hálójába a 89. percben, 0-0-s állásnál, 2009 nyarán. Azzal a gyilkos erejű bombával a Konföderációs Kupa elődöntőjébe juttatta az övéit, hogy aztán június 28-án el is vigyék a díjat Johannesburgból. (3-2 az Egyesült Államok ellen.) 2013-ban otthon tartották az értékes trófeát, vagyis megvédték a trónusukat, hisz a trónkövetelőket, a nem mellékesen világbajnok spanyolokat nagyon megverték a riói végjátékban, június 30-án (3-0). Fokozhatta az extraklasszis jobbhátvéd örömét, hogy bekerült a torna álomcsapatába.

Világbajnokságon kétszer láthatták Alvest az érdeklődők (2010, 2014), ám egyik Mondialon sem volt alapembere a „kanáriknak". A 2014-ben, a Brazíliában lebonyolított vébén esélyesként indultak harcba, aztán csak a negyedikként értek célba, amit óriási csalódással és felháborodással fogadott a hazájuk közvéleménye.

Dani Alves a 2018-as oroszországi világbajnokság nagy hiányzóinak seregébe került, ugyanis őszinte bánatára a térdsérülése miatt ki kellett hagynia a megmérettetést. Arra viszont büszke lehet, hogy öt Copa Américán (2007, 2011, 2015, 2016, 2019) vehetett részt a Seleçaóval, közülük az elsőt és az utolsó aranynyal koronázta meg. Mi több, a 2019-es sorozat záró akkordjaként a serleget csapatkapitányként emelhette magasba. Ráadásnak az ítészek őt találták a Copa legértékesebb labdarúgójának.

Az UEFA illetékeseinél ötször (2007, 2009, 2011, 2015, 2017) került be az európai Év tizenegyébe, míg a FIFA szakembereinél nyolcszor a földkerekség legjobb (World 11) együttesébe (2009, 2011, 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2018). Hibájaként meg szokták említeni a kritikusai, hogy forrófejű, könnyen elragadja a hév. Főként a gyors ellencsapások után elég sűrűn ragad fent, nem ér vissza időben a saját térfelére, holott alapvetően a védekezés volna a reszortja. (Kisgyermekként sűrűn játszott jobbszélsőt, imádott gólt, gólokat rúgni.) Az ellenfél támadói gyakorta kihozzák a sodrából, ilyenkor hamar felmegy nála a pumpa, és feleslegesen torolja meg az őt ért (vélt vagy valós) sérelmeket. Néha leáll vitatkozni a bíróval, ami nem túl okos dolog.

A világ összes profi labdarúgója közül Dani Alves szerezte eddig a legtöbb jelentős trófeát, öt klubjában összesen negyvenkettőt.

DAVID SILVA

El Mago

David Josué Jiménez Silva 1986. január 8-án született a Kanári-szigeteken fekvő Arguineguínban. Spanyol és japán vér is csörgedezik az ereiben, mivel édesanyja családja a távol-keleti országból költözött Spanyolországba. 1995-től 2000-ig egy környékbeli klub (UD San Fernando Maspalomas) kölyökszekciójában vérteződött fel a játék fortélyaival, onnan került a Valenciához. (Érdekesség, hogy alacsony termete ellenére kapusként kezdte.)

A 2003–2004-es szezont már a „denevérek" B együttesében töltötte, ahonnan az akkor másodosztályú SD Eibarhoz ment kölcsönbe (2004–2005), majd szintén kölcsönben egy idényt lehúzott az első ligás Celta Vigóban (2005–2006). A galíciaiaknál a La Liga nyitó fordulójában, 2005. augusztus 28-án esett át a tűzkeresztségen, a Málaga elleni nyertes bajnokin (2-0) vált belőle élvonalbeli futballista.

2001-től számításba vették a különböző korosztályos válogatottakban (U16, U17, U19, U20, U21), ezekben a gárdákban összesen 54 mérkőzésen 23 gólt szerzett. 2003-ban az U17-es világbajnokságon ezüstérmet vehetett át, három góllal járult hozzá ahhoz, hogy döntőt vívhassanak a brazilokkal (0-1). A finnországi torna harmadik legjobb játékosát benne találták meg a szakemberek, meg is kapta a remek teljesítményéért a Bronzlabdát. 2004-ben az U19-esekkel Európa-bajnokságot nyert Svájcban. 2005-ben a FIFA ifjúsági világbajnokságán, Hollandiában négyszer vette be a riválisok kapuját. Már tinédzserként meglátszottak rajta az erényei: könnyedén tudja helyzetbe hozni magát és a társait, passzait mintha a mérnöki asztalnál tervezte volna, a technikája elsőrangú, és harcosságért sem megy a szomszédba. 2006-tól 2010-ig a Valencia CF első csapatát erősítette, a távozó Pablo Aimar megüresedett posztját vette át, a dirigensi szerepkört, sőt, megörökölte az argentin 21-es számú mezét.

2008-ban elhódította a VCF-fel a Copa del Reyt, 3-1-re megverték érte Madridban a Getafét. A spanyol Szuperkupát ellenben nem sikerült begyűjteni, mert nagy harcban, két menetben jobbnak bizonyult náluk a Real Madrid (3-2, 2-4). David mindhárom finálében szerepet kapott, noha a 2008-as esztendőben sokat kínlódott a sérüléseivel. 2009-ben állandó téma volt az újságokban, hogy ajánlatokkal bombázzák a tehetős alakulatok, például a Real Madrid és az FC Barcelona. Érdeklődtek iránta külföldről is, pár brit nagymenő szerette volna a soraiban látni. Aztán a csődközeli helyzetbe sodródott Valencia váratlanul jelentős tőkeinjekciót kapott, amivel megmenekült a „végrehajtástól", s egyik legkeresettebb labdarúgója pedig a maradás mellett döntött.

Silva 2010-ben bronzérmes lett a déli alakulattal, majd még azon a nyáron átköltözött Angliába, a Manchester Cityhez. (Közel 29 millió eurót fizettek érte az MCFC tulajdonosai.) Nem zsákbamacskát vettek vele a „polgárok", hiszen Silva akkorra már Európa-bajnok (2008) és világbajnok (2010) volt. A 171 centis, 68 kilós, látszatra törékeny alkatú, El Magónak (Varázsló)

becézett támadó középpályás (tud csatárt is játszani, ha szükséges, ám leginkább a karmesteri pálcával a kezében érzi jól magát) előbb lett kontinentális első és világbajnok, mint valamelyik nemzeti bajnokság győztese. A XXI. század elejének egyik kimagasló futballsztárja a nemzetközi klubkupákban eddig még nem nyert semmit.

A spanyol nagyválogatottban 2006 és 2018 között 125-ször lépett pályára, a Furia Roja szerelésében 35 alkalommal talált az ellenfelek hálójába. Az első nagy tornája a felnőttek között a 2008-as Európa-bajnokság volt, amelyet Svájc és Ausztria közösen rendezett meg. (Egyszer már szerencsét hozott neki az alpesi környezet, és nem történt ez másként 2008-ban sem.) Alapembernek számított, bár nem minden meccsen játszott, illetve nem mindegyiket végig. Egy góllal gyarapította a találatai mennyiséget, az oroszok ellen zörgette meg a hálót. A 2010-es dél-afrikai vébéről aranymedállal repülhetett haza, ámbátor sokat nem tett érte, alig-alig kapott játéklehetőséget Vincente del Bosque szövetségi kapitánytól, aki a hollandok elleni végjátékra sem állította csatasorba.

A lengyelek és ukránok által „kalákában" lebonyolított Európa-bajnokságon, 2012-ben más volt a helyzet, azon a sorozaton a címvédésből jócskán kivette a részét, az olaszok elleni bécsi finálében pedig már a 14. percben túljárt Gianlugi Buffon eszén. Megadta vele az alaphangot a „mészárláshoz" (4-0). Az újságírók az All Stars bővebb keretébe jelölték. (23 labdarúgót választottak oda be.)

A 2014-es brazíliai Mundial a kudarc kategóriájába tartozik, miután a regnáló „uralkodók" nem élték túl a csoportkört. David mindhárom összecsapásukon szóhoz jutott, ellenben a kapukat nem igazán veszélyeztette.

A 2016-os Európa-bajnokságon is bevetették, de Franciaországban sem tudták az ibériaiak megőrizni a kontinentális elsőségüket, igaz, legalább a nyolcaddöntőt elérték, miként a 2018-as oroszországi világbajnokságon is hasonló volt a képlet.

David Silvának veretes és éremdús sikerekben is bőven volt része a Manchester City légiósaként. A Premier League termése: arany (2012, 2014, 2018, 2019), ezüst (2013, 2015, 2020), bronz (2011, 2017). Egyebek: FA-kupa-arany (2011, 2019), ezüst (2013), angol Ligakupa-arany (2014, 2016, 2018, 2019, 2020), FA Community Shield-arany (2012, 2019 – a 2018-as, diadallal zárult összecsapáson nem játszott, a kispadon sem ült), ezüst (2011, 2014). A 2019-es FA-kupa-finálében, a Watford ellen (6-0) és a 2018-as Ligakupa-végjátékban, az Arsenal ellen (3-0) elkönyvelhetett egy-egy találatot.

A 2011–2012-es és a 2017–2018-as idényben a PL-ben az Év tizenegyébe voksolták, a 2016–2017-es bajnokságban a City legjobb futballistájává koronázták. 2020 nyarán a Real Sociedad szerződtette.

DANIELE DE ROSSI

Capitan Futuro, a turbó

Daniele De Rossi 1983. július 24-én született Rómában. (Édesapja, Alberto is futballista volt, aki a visszavonulása után az ifjúsági csapat edzője lett.) 1997-től az AS Ostia Mare kölyökcsapatában bontakoztatta ki a tehetségét, érdekes, hogy a piros-fehéreknél még csatárt játszott. 2000-ben az AS Roma U19-es alakulatához igazolt, és egy év múlva már a nagyok között száguldozott. A neve lényegében egybeforrott a „farkasokéval", olyasféle klubszimbólum vált belőle, mint előtte Francesco Tottiból. 2019-ben váratlan helyre, Argentínába szerződött, hogy a Boca Juniors légiósa legyen. A néha túlzottan kemény, irgalmat nem ismerő, ám nem is kérő férfiú számos poszton bevethető, játszott már középhátvédet is, ám alapvetően a középpálya védekező szerepkörében érzi magát igazán elemében. Legfőbb erénye, hogy egyetlen másodpercre sem lankad, nem áll meg, sohasem adja föl. Remek fizikai alkata (184 centi magas, 83 kilós), intelligenciája (lát a pályán) mindenütt vezérszerepre jogosítja fel, még a becenéve (Capitan Futuro, egyébként egy sci-fi rajzfilm központi figurájáról kapta) is erre utal.

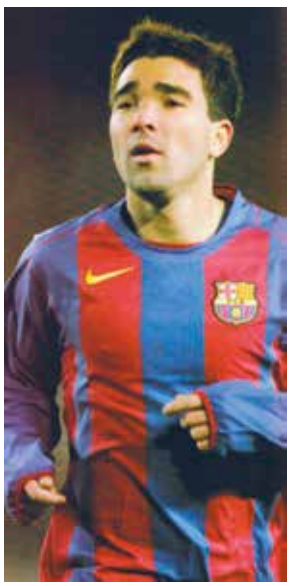

A válogatott gárdáknál nemigen hagyott ki grádicsot, volt U19-es ((3/2), U20-as (4/0), U21-es (16/3) és nagyválogatott. A Squadra Azzurra mezében 2004 és 2017 között 117 mérkőzést vívott, azokon 21 találatot ért el. Láthatták őt a rajongói három világbajnokságon (2006, 2010, 2014), három Európa-bajnokságon (2008, 2012, 2016), két Konföderációs Kupán (2009, 2013), egy U21-es Eb-n (2004), valamint egy olimpián (2004). A nemzeti tizenegy tagjaként Németországban világbajnok lett 2006-ban. (Berlinben, a franciák elleni végjáték „szétlövésében" értékesítette a maga büntetőjét.) Előtte, 2004-ben U21-es kontinensbajnok volt. (A diadalt szintén Németországban aratta a társaival.) 2004-ben bronzéremmel a nyakában repülhetett haza Athénból, az olimpiáról. Van egy bronza a 2013-as brazíliai Konföderációs Kupáról is. 2012-ben bekerült az Európa-bajnokság All Stars együttesébe. A lengyel–ukrán közös rendezésű torna kijevi döntőjének lefújása után ezüstérmet vehetett át. További egyéni sikereként elkönyvelhette, hogy hazájában ő lett az Év legjobb fiatal labdarúgója 2006-ban, 2009-ben pedig az Év futballistájává választották Olaszországban.

Az AS Romával sohasem tudott bajnoki címet szerezni, ellenben kétszer elhódította vele az Olasz Kupát (2007, 2008), egyszer az olasz Szuperkupát (2007). Még ennél is több ezüst- és bronzérmet szerzett: bajnoki ezüst (2002, 2004, 2006, 2007, 2008, 2010, 2014, 2015, 2017), bronz (2016, 2018). Olasz Kupa-ezüst (2003, 2005, 2006, 2010, 2013). Olasz Szuperkupa-ezüst (2006, 2008, 2010). Bajnok lett a Bocával 2019–2020-ban, légiósként, Argentínában sikerült neki auz, ami otthon nem.

Négy nemzet bajnoka

Anderson Luís de Souza São Bernardo 1977. augusztus 27-én született a brazíliai Campóban. Hazai klubjai a Guarani, a Palmeiras, a Nacional s a CS Alagoano voltak. 1997 nyarán Portugáliába, a Benficához szerződött, amely kölcsönadta a másodligás Alvercának. A következő idényre a Salgueiros vette meg, de fél év múlva már az FC Portóban volt. Lassan illeszkedett be a „sárkányoknál", ellenben a 2002–2003-as idényben már a liga legjobbjai közé emelkedett. A Portugál Labdarúgó-szövetség elnöke, Gilberto Madail, valamint Figueiredo Lopes, a bevándorlási ügyekért felelős miniszter biztatta az állampolgárság felvételére. A 174 centis, 73 kilós játékmester 2003 februárjában kapta meg új okmányait, s márciusban már be is mutatkozott a válogatottban: az ő találatával győzték le 2-1-re a világbajnok brazilokat. Ennek dacára sem fogadták a társai kitörő örömmel, Rui Costa és Figo főleg kikelt a honosítása ellen. A portugáliai Eb-n nem volt nagy formában: többen állítják, a rendezők azért veszítették el a fináléját, mert Scolari indokolatlanul erőltette a játékát. Mindazonáltal az UEFA illetékesei beszavazták a torna All-Star-csapatába. A 2006-os vébén sem szerepelt kiugró formában, a hollandok ellen kiállították. SuperDeco 2003 és 2010 között 75-ször képviselte új hazája színeit, 5 gólt ért el.

A varázslatos technikájú irányító 2003 tavaszán fő részese volt a Porto sikereinek, remekelt az UEFA-kupa megnyert végjátékában is. A kék-fehérekkel (az UEFA-kupa mellé) begyűjtött három bajnoki címet (1999, 2003, 2004), három Portugál Kupát (2000, 2001, 2003), két portugál Szuperkupát (2001, 2003), a Bajnokok Ligája trófeáját (2004).

2004 nyarán megvásárolta a Barcelona. A Barçában sokszorosan bizonyította képességeit: Ronaldinho és Eto'o mellett – Messi berobbanásáig – a katalánok pazar támadójátékának harmadik fő letéteményese volt. Spanyolországban duplázott, bajnok és Szuperkupa-nyertes lett (2005, 2006), és 2006-ban a piros-kékekkel is győzött a BL-ben. Abban az idényben ő lett a klubnál az Év játékosa. Két évvel azt követően, hogy a BL-sorozat legjobb középpályásának választották, 2006-ban is megkapta a díjat. Bár a klubvébé döntőjét elbukta a „gránátosokkal" a brazil Internacional ellen, ám átvehette a torna legjobbjának felajánlott Aranylabdát. A 2007–2008-as idényben, elsősorban gyakori sérülései miatt, nem nyújtott emlékezeteset, ezért is engedte el a Barça 2008 nyarán a Chelsea-hez. Scolarinál, miként a válogatottban, alapember lett a „kékeknél" is. Augusztusban odaítélték neki a Premier League-ben a Hónap játékosa címet. A folytatás már nem alakult ilyen jól, Scolari menesztése után elveszítette helyét a londoniaknál, ettől függetlenül 2008 és 2010 között nyert velük bajnoki címet (2010), két FA-kupát (2009, 2010) s egy Communtity Shield-trófeát (2009).

2010 és 2013 között szülőhazájában futballozott, a riói Fluminense tagjaként 2010-ben és 2012-ben brazil, 2010-ben carioca bajnok volt. 2013 nyarán visszavonult.

ALESSANDRO DEL PIERO

Az „öreg hölgy” leghűségesebb lovagja

Alessandro Del Piero 1974. november 9-én született az észak-olaszországi Coneglianóban, bár a közeli San Vendemianóban nőtt fel, ott is kezdett futballozni, de érdekes módon nem irányítóként vagy góllövő csatárként, hanem kapusként. Azért érdemel ez említést, mert még jóindulattal sem nevezhető kapusalkatúnak (173 cm, 74 kg). Hiába laktak Itália egyik leggazdagabb tartományában, a családot nem vetette fel a pénz. Külföldre például nem is jutottak el. Alex ezért akart kissrácként kamionsofőr lenni. Idővel másként alakult a sorsa, ám ezt valószínűleg sohasem bánta meg.

1982 és 1988 között játszott a helyi piros-fehéreknél, utána egy másik piros-fehér csapat következett a pályafutásában, mégpedig a Calcio Padova (1988–1993). A másodosztályú gárdában lett belőle szerződtetett labdarúgó, a tulajdonképpeni tanoncéveit is ebben az egyesületben tudta le.

1993-ban igazolt örök szerelméhez, a Juventushoz. 2012-ig hűségesen szolgálta az „öreg hölgyet”, és még akkor sem hagyta faképnél, amikor a szövetség a második ligába száműzte a klubot. Karrierjét érdemes két részletre bontani. Az egyik fejezet az életében természetesen a Juve, a másik pedig az olasz válogatott. Kezdjük a klubjával, amelyben 1993 szeptemberében, a Foggia elleni bajnokin debütált, és amellyel rengeteg sikerben lehetett része. A Serie A-ban tekintélyes Alex eredménylistája: bajnoki arany (1993–1994, 1994–1995, 1996–1997, 1997–1998, 2001–2002, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2011–2012), ezüst (1995–1996, 1999–2000, 2000–2001, 2008–2009), bronz (2003–25004, 2007–2008). Úgy teljes a kép, ha megírjuk, hogy 2006 nyarán egy bundabotrány következtében az Olasz Labdarúgó-szövetség megfosztotta a 2005-ös és 2006-os aranyérmétől a piemontiakat, és a másodosztályba sorolta őket. A 2006–2007-es idényt tehát a Serie B-ben töltötték a „zebrák”, amelyet megnyertek, így Del Pierónak onnan is van egy aranyérme, pontosabban kettő, mert 20 találattal a második vonal gólkirálya lett.

Az Olasz Kupát 1995-ben hódította el a társaival, igaz, volt két vesztes próbálkozása is (2002, 2004). Az olasz Szuperkupa négyszer került a birtokába (1995, 1997, 2002, 2003), kétszer ellenben elbukta (1998, 2005). Az 1998-ason egy, a 2002-esen két gólt szerzett.

Ami a nemzetközi szereplést illeti, vegyes az összkép. Pedig milyen remekül indult az európai kupaszereplés!

1996. május 22-én a fekete-fehér csíkosak „szétlövéssel" megnyerték a római Bajnokok Ligája-döntőt az AFC Ajax ellenében. A filigrán tízes végig a porondon volt, de 11-est nem rúgott.

Egy évvel később, 1997. május 28-án Münchenben a Dortmund 3-1-es győzelemmel ütötte el a Juventust a címvédéstől. Marcello Lippi edző a 46. percben (0-2-nél) küldte harcba Del Pierót, aki a 65. percben bevette Stefan Klos kapuját, és káprázatos mozdulatával (futtából, sarokkal perdítette a labdát a gólvonal mögé) visszahozta a már-már eltűnő reményeket, aztán a tinisztár, az alig egy perce beszállt Lars Ricken a 71. percben eldöntötte a tusa sorsát.

1998. május 20-án hősünk Amszterdamban vívta sorozatban a harmadik BL-döntőjét. A súlyos sérüléséből éppen csak felépült Del Piero is átélője volt az újabb kudarcnak, ugyanis a Real Madrid győzött 1-0-ra.

2003. május 28-án a manchesteri publikum a két észak-itáliai rivális párharcát tekinthette meg. Nos, harcot látott az Old Trafford népe, gólt nem (0-0). A „szétlövésben" a Juve karmestere, ahogy szokta, bevágta a maga 11-esét, de az is a futballtörténelem része már, hogy három csapattársa (a francia David Trezeguet, az uruguayi Marcelo Zalayeta és Paolo Montero) vele ellentétben hibázott, ezért a trófea a lombard „ördögök" kezére jutott.

1996-ban az európai Szuperkupáért kétmenetes ütközetet vívott a Juventus és a Paris Saint-Germain, a Juve diadala egyetlen pillanatig sem forgott veszélyben (6-1 Párizsban, 3-1 Palermóban). Del Piero kivált a szicíliaiak fellegvárában volt elemében, kétszer is megzörgette a franciák hálóját.

1996. november 26-án élete talán legnagyobb bravúrját hajtotta végre, hiszen Tokióban, a Világkupa döntőjében az ő találatával kényszerítették térdre kihívójukat, a Libertadores Kupanyertes River Plate együttesét. Senki sem csodálkozott a lefújás után azon, hogy a távol-keleti összecsapás emberévé az egyetlen találat kivitelezőjét választották. Nem akármilyen gólt varázsolt a 81. percben az akkor még lobogó hajú támadó! Rácsapott a valamilyen kiszámíthatatlan ötlettől vezérelve cselezgetni próbáló Roberto Bonano kapusra, ügyesen leszerelte, és kisodródva, körülbelül 23 méterről a hálóba emelte a labdát. Mesteri munka volt.

Az UEFA-kupát is hazavihette volna a Bianconeri tagjaként, ha az 1994–1995-ös finálében jobban koncentrál a bajtársaival. A Dino Baggio vezérelte Parma azonban föléjük kerekedett (1-2, 1-1).

1999-ben az UEFA Intertotó-kupa győztese lett a Juventus, a nemzetközi kupaszériákban ez volt Del Piero utolsó sikere.

1991-től 1996-ig vették számításba a különféle korosztályos válogatottakban (U17, U18, U21), amelyek képviseltében 29 fellépésén 16-szor volt eredményes. Az U21-es garnitúrával 1994-ben és 1996-ban Európa-bajnokságot nyert.

A nagyválogatott szerelését 1995 és 2008 között 91-szer öltötte magára, és 27 találatot hozott össze benne. Négy Európa-bajnokságon (1996, 2000, 2004, 2008) és három világbaj-

nokságon (1998, 2002, 2006) vett részt a Squadra Azzurrával, és a 2000-es Eb-n ezüstéremmel, a 2006-os vébén aranyéremmel gazdagodott. Furcsa paradoxon, hogy a rendkívül gólérzékeny csatár a négy kontinentális tornáján egyetlen gólra volt képes, az árva találatát 2000-es Eb csoportmeccsén, a svédek ellen jegyezte. A franciák elleni döntőre az 53. percben állt be Stefano Fiore helyére, s bár mindent megpróbált, nem tudott segíteni. A vébéken sem ontotta a gólokat, 2002-ben egyet szerzett a mexikóiak, a 2006-oson egyet a németek ellen, illetve a berlini finálét záró „szétlövésben" értékesítette a tizenegyesét. (Az egykori porosz fővárosban vágtak vissza az olaszok a „gall kakasoknak" a 2000-es rotterdami fiaskójukért.)

Ami az egyéni sikereit illeti, 1996-ban az Év fiatal ígérete lett Európában (Bravo-díj), az *ESM* szerint 1996-ban, 1997-ben és 1998-ban tagja az Év csapatának. A *World Soccer* magazin szerint 1997-ben az Év második legjobb futballistája volt. A Bajnokok Ligája gólkirálya volt 1997-ben és 1998-ban. A Serie A-ban négyszer került be az Év tizenegyébe (1996, 1998, 2002, 2003). 2007-ben a Serie B (20 találat), 2008-ban a Serie A (21 találat) gólkirályát a személyében tisztelhették. Kétszer lett hazájában az Év labdarúgója (1998, 2008 – érdemes felfigyelni arra, hogy e két elismerése között egy évtized telt el). 705-ször viselte a Juventus uniformisát, ez klubrekord.

2012-ben elhagyta a Juvét, valamint Európát, új kihívást és távlatokat keresett. Két esztendőt töltött Ausztráliában, a Sydney FC kötelékében, ennyi is elegendőnek bizonyult számára ahhoz, hogy a világoskék-sötétkék színű klub halhatatlanjainak seregébe válasszák. 2014-ben az indiai Delhi Dynamos tartott igényt rá, a 10/1-es mutatója elárulja, hogy negyvenévesen túljutott a csúcson.

Magánéletét sokáig szigorúan óvta a a nyilvánosságtól. Ez annyira sikerült, hogy pletykálni kezdtek róla. Később közölték egy fotóját, amelyen egy férfi bekeni a hátát a tengerparton. Kiderült, hogy a kilenc évvel idősebb bátyja, Stefano volt a képen…

Hosszasan lehetne sorolni válogatottbeli társait, akik állandó témát adtak nőügyeikkel a bulvármagazinoknak. Alessandro 1999-ben ismerkedett meg egykori játékostársa, Nicola Amoruso testvérével, Soniával. 2002 óta együtt is élnek. 2005-ben nagyon szűk körben, a teljes médiaérdeklődést kizárva, összeházasodtak. 2007. október 22-én a torinói Szent Anna Kórházban megszületett első fiuk, Tobias, majd 2009-ben a kislányuk, Dorotea, aztán 2010-ben jött a harmadik gyermek, egy kisfiú, Sasha.

Del Piero ismert jótékony célú adományairól. Nagy összegekkel támogatja az egyik rákellenes alapítványt.

Csak világhírű klubokban játszik

Ángel Fabián Di María 1988. február 14-én született Argentínában, Rosarióban. Az egyik helyi kedvenc, a Rosario Central kölyökrészlegében kezdett futballozni 1992-ben, és azóta is kizárólag világhírű egyesületekben (Rosario Central, Benfica, Real Madrid, Manchester United, Paris SG) szerepel. 2005-től 2007-ig szülővárosa sárga-kék gárdájában rúgta a gólokat. 2007 nyarán a Benfica hozta át Európába, három évig viselte a lisszaboni „sasok" felszerelését, nyert egy bajnoki aranyat (2010) és két portugál Ligakupát (2009, 2010). A következő állomása a Real Madrid volt. Természetesen a „királyiaknál" is folytatta a diadalok halmozását: bajnoki cím (2012), Király Kupa (2011, 2014), spanyol Szuperkupa (2012), Bajnokok Ligája-trófea (2014, bekerült a BL álomtizenegyébe), európai Szuperkupa (2014). 2014. május 24-én pompásan teljesített a riválisa Atlético Madrid ellen a Bajnokok Ligája hosszabbításos végjátékában (4-1). Ismerős volt számára a helyszín, miután a finálét a Benfica otthonában, az Estádio da Luzban játszották. Ugyan gólt nem sikerült rúgnia a „matracosoknak", de őt választották meg a meccs emberének. A zseniális passzai és cselei után ez nem volt meglepő.

A „fehérektől" Angliába szerződött, azonban a Manchester Unitednál tett éves kitérője nem volt igazán meggyőző, bár ebben jelentős mértékben ludas volt a számos sérülése.

A 185 centi magas, 75 kilós szélső 2015 augusztusától a Paris Saint-Germain keretéhez tartozik, és a sikersztorija Párizsban is folytatódott: bajnoki arany (2016, 2018, 2019, 2020), Francia Kupa (2016, 2017, 2018, 2020), francia Ligakupa (2016, 2017, 2018, 2020), Bajnokok Trófeája (2016, 2018, 2019). A PSG-vel viszont a nemzetközi szinten nem volt hasonlóan sikeres, valahogy mindig elcsúszik a csapatával a jelentős bravúrok kapujában, ahogy 2020 augusztusában is, a Bayern ellen.

2007-ben Argentína U20-as válogatottjával korosztályos világbajnok lett Kanadában, három találattal járult hozzá a büszke titulushoz. Abban az esztendőben a Paraguayban lebonyolított, dél-amerikai U20-as bajnokságban ezüst ütötte a markát. 2008-ban Pekingben a társaival felállhatott a olimpiai dobogó legtetejére, a tornán két találatot ért el.

2008 óta az Albiceleste uniformisában 102 mérkőzést vívott, és hússzor vette be az ellenfelek hálóját. Három világbajnokságon (2010, 2014, 2018) és három Copa Américán (2011, 2015, 2019) láthatták a szurkolók, ám egyikről sem sikerült aranymedállal hazatérnie. Brazíliában 2014-ben vébédöntőt bukott a németekkel szemben (részben kárpótolhatta, hogy az All Star-tizenegybe beszavazták az ítészek, sőt odahaza ő lett az Év labdarúgója), és a Copán is „csak" ezüst jutott osztályrészéül 2015-ben és 2016-ban.

DIDIER DROGBA

A Wembley-specialista

A család és a barátok által általában csak Titónak szólított Didier Yves Drogba Tébily 1978. március 11-én született Elefántcsontparton, Abidjanban, egy hétgyerekes família elsőszülöttjeként. Ötéves korában szülei, a jobb élet reményében, a Franciaországban élő nagybátyjához, Michel Gobához küldték. Először Brestben lakott az egyébként profi futballistaként kissé vándoréletet élő rokonával, majd követte, amerre csak szerződött. Három év után hazavitte a honvágy Abidjanba, és néhány évvel később már a szüleivel együtt tért vissza Franciaországba. Hajdanán együtt lakott és játszott unokatestvérével, Olivier Tébilyvel, aki később szintén futballozott Angliában, a Birmingham City gárdájában (is).

Drogba két szempontból is különleges pályafutást vallhat magáénak, a Franciaországban felnőtt többi klasszissal összehasonlítva. Részint azért, mert 1993-ban a szülei – a rossz tanulmányi eredményei miatt – eltiltották a játéktól, emiatt hosszú kihagyásra kényszerült. Másrészt azon nagyon kevés, ott felnőtt csillagok egyike, akik sohasem jutottak be valamelyik futballakadémiára. Első klubjai az USL Dunkerque, SC Abbeville, FABS Tourcoing, Vannes FC (1991–1993) s a Levallois–Perret SC (1993–1997) voltak. A Levallois-ban játszott először a francia második vonalban, még amatőrként. Tizenkilenc évesen átment az akkor ugyancsak második ligás Le Mans-hoz, ott kapott először profi szerződést. Összesen három idényt játszott náluk, ám az első, viszonylag jó éve után a további kettőben sokat kínlódott sérülésekkel. Nyűgök ide, gondok oda, 2002 elején az En Avant Guingamp vezetői mégis leszerződtették. Franciaország legkisebb, valaha élvonalbeli futballcsapattal büszkélkedő településének alakulata a következő másfél esztendőben élte története legszebb hónapjait. Egyetlen, a Guingamp uniformisában töltött teljes idényében (2002–2003) a 188 centis, 84 kilós támadó 17 gólt szerzett, s a bajnoki végtáblázaton a hetedik helyre segítette a Loire-menti gárdát. Nyilvánvaló volt, hogy nem sokáig tud-

ják megtartani. Az elefántcsontparti mesterlövész 2003 nyarán az Olympique Marseille-hez írt alá. Bár még Alain Perrin irányításával nem kezdte jól az idényt, ám az edzőváltás után, már José Anigóval szinte megtáltosodott a csapat. Az UEFA-kupában a döntőig menetelt, csak ott bukott el a Valencia ellenében. A 2003–2004-es volt Tito első, nemzetközi szinten is kiemelkedő idénye, 19 gólt ért el a bajnokságban, megválasztották az Év játékosának Franciaországban, s nem utolsósorban az UEFA-kupában is ő bizonyult a legeredményesebb támadónak. Klubja nagyon jól járt vele, amikor értékesítették: 24 millió fontot kasszíroztak Abramovics Chelsea-jétől.

Drogba a vezéralakja volt minden idők legerősebb elefántcsontparti válogatottjának, amelyben olyan csillagok jutottak szóhoz, mint Aruna Dindane (Lens), Kader Keita (Lille), Yaya Touré (Monaco), Kolo Touré (Arsenal), Didier Zokora (Tottenham). A 2005–2006-os idényben az „elefántok" két bravúrt hajtottak végre: eljutottak a világbajnoki nagydöntő mezőnyébe, illetve néhány hónappal később Egyiptomban a házigazdák mögött második helyen zártak az Afrikai Nemzetek Kupáján. A „fáraók" elleni, kairói végjátékot követő „szétlövésben" Drogba elrontotta a maga 11-esét.

A narancssárga-fehér-zöld alakulat 2010-ben és 2014-ben is részt vett a vébén, illetve 2012-ben ezüstérmes lett az ANK-n. Ugyan 2015-ben megnyerte az utóbbit, azonban akkor már a hajdani Nagyfőnöke nem játszott. Drogba 2002 és 2014 között 105-ször öltötte magára a nemzeti tizenegy felszerelését, és abban 65-ször vette be a kapukat.

A Chelsea FC-t két periódusban erősítette (2004–2012 és 2014–2015). Lenyűgöző az éremállománya: Premier League-arany (2005, 2006, 2010, 2015), ezüst (2007, 2008, 2011), bronz (2009). FA-kupa-arany (2007, 2009, 2010, 2012), angol Ligakupa-arany (2005, 2007, 2015), ezüst (2008), FA Community Shield-arany (2005, 2009), ezüst (2006, 2007, 2010). És amire minden bizonnyal a legboldogabban emlékezik: bajtársaival Münchenből röpítette Londonba a Bajnokok Ligája trófeáját a Bayern orra elől. Hogy 2012. május 19-én ez így történhetett, abban jelentős érdemei vannak: a 89. percben bomba erős fejessel kiegyenlített, aztán a „szétlövés" utolsó rúgását rendkívüli nyugalommal hajtotta végre, majd – római katolikus vallású lévén – keresztet vetett. Angliában kétszer lett gólkirály, 2006-ban 20, 2010-ben 29 találattal. Az új Wembley Stadionban visszavonulásáig senki nem lőtt nála több gólt.

2012-ben Kínába, a Sanghaj Shenhuához ment szerencsét próbálni. Egy esztendő után visszatért Európába, a 2013–2014-es idényben a Galatasaray légiósa volt. Bajnokként, kupagyőztesként és Szuperkupa-nyertesként intett búcsút Isztambulnak, nem mellékesen pedig Törökországban is megválasztották az Év futballistájának 2013-ban. A Chelsea-nél kétszer kapta meg ezt a titulust (2007, 2010), Afrikában szintén kétszer (2006, 2009), míg szülőhazájában háromszor (2006, 2007, 2012).

2015-ben Kanadában folytatta pályafutását, egy idényt húzott le Montreal Impactban, az MLS-ben. 2017-ben délebbre költözött, az Egyesült Államokba, egy esztendőn keresztül a Phoenix Rising FC fekete-vörös trikójában csillogott, majd 2018-ban végleg visszavonult. Napjainkban a Phoenix Rising egyik tulajdonosa.

STEFAN EFFENBERG

A nyughatatlan Effe

Stefan Effenberg 1968. augusztus 2-án született Hamburg Niendorf nevű negyedében. A helybéli Bramfelder SV-ben kezdte elsajátítani a játék fortélyait, a fehér-feketéktől 1974-ben átment a Victoria Hamburghoz. Profi labdarúgóvá 1986-ban a Borussia Mönchengladbachnál vált, 1990-ig erősítette a „csikókat". Felfigyeltek a jól megtermett (188 cm, 88 kg), pirospozsgás tehetségre a szakemberek, ennek bizonyítékául 1988 és 1990 között ötször pályára küldték az U21-es válogatottban, egy gólt szerzett a fellépésein. Mi jellemezte a játékát? Remek mélységi passzokkal tömte a támadókat, tetejébe rettentő erejű lövéseket eresztett meg. A Gladbach 1990-ben alig tudott megmenekülni a kieséstől, Effe pedig elhagyta a gárdát, hogy a Bayern München ajánlatára mondjon igent. Két periódusa volt a bajoroknál (1990–1992 és 1998–2002), számos szép sikerben volt náluk része: Bundesliga-arany (1999, 2000, 2001), Német Kupa (2000), német Ligakupa (1998, 1999, 2000), német Szuperkupa (1990), de valamennyi közül kiemelkedően a legfényesebb a 2001. május 21-én elhódított Bajnokok Ligája-trófea. Milánóban 1-1-re zártak a Valenciával, a gólt büntetőből Stefan rúgta az 50. percben, majd a „szétlövést" megnyerték, s a csapatkapitány abban a sorozatban sem hibázott.

1992 és 1994 között a Fiorentinában szerepelt. Az akkor épp a második vonalban menetelő toszkánokkal megnyerte a Serie B-t (1993), aztán a „violáktól" visszatért a Borussiához. A fehér-fekete-zöldekkel 1995-ben hazavitte a Német Kupát.

2002-től 2003-ig a VfL Wolfsburg mezét viselte, a „farkasoktól" 2003-ban a katari al-Arabihoz szerződött, ahol a csapattársa volt Gabriel Batistuta, akivel Firenzében is együtt rúgta a labdát. Egy szezont húzott le a Közel-Keleten, anyagilag nem járt rosszul, viszont a 15/4-es mutatója arról árulkodik, hogy sok vizet nem zavart.

A válogatottban 1991 és 1998 között 35 alkalommal vetették be, öt gólt könyvelt el a nemzeti tizenegy képviseletében. Az 1992-es svédországi Európa-bajnokságon döntőt vívott a Nationalelf a dánokkal (0-2), június 26-án a szőke középpályás 80 percet töltött a göteborgi küzdőporondon.

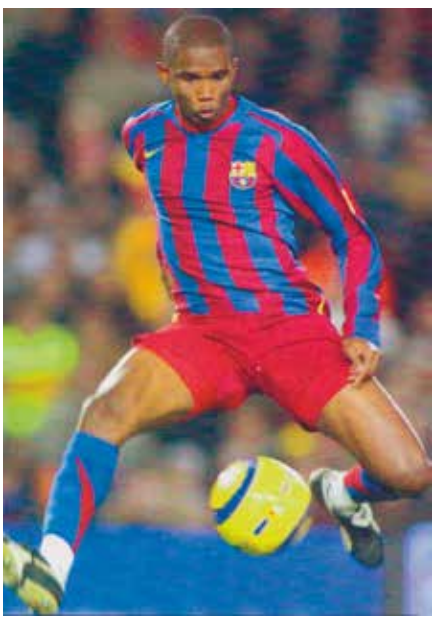
Egyetlen világbajnokság adatott meg a számára, 1994-ben az Egyesült Államok rendezte a tornát. A csoportmeccseken még szóhoz jutott (össze is szedett két sárgát), ellenben az egyenes kieséses szakaszban már nem számoltak vele, miután „beintett" az őt hangosan kritizáló drukkereknek. Dallasban Berti Vogts lecserélte a dél-koreaiak ellen (3-2) a 75. percben, és lefelé vonulva sikerült neki csúnyát mutatni a lelátón zúgolódók felé.

Szó se róla, egyébként is szinte állandó botrányok kísérték a pályafutását, ahogy mondani szokás, bőven szolgáltatott témát az erre fogékony bulvársajtónak.

2015-től egy évadon keresztül az SC Paderborn kispadján ült. 2019-ben elfoglalta a hajdanán szebb időket látott KFC Uerdingen sportigazgatói posztját.

Kamerun legsikeresebb futballistája

Samuel Eto'o Fils a kameruni Nkon városban született 1981. március 10-én. A következő gyermekklubokban nevelődött: Avenir, UCB Douala (1993–1995), Kadji Sport Academy (1995–1996), utóbbitól került a Real Madrid korosztályosai közé 1996-ban. 1997-től egy szezont kölcsönben a Leganésben, majd az azt követőt az Espanyolban meg az RCD Mallorcában töltötte. 2000-től 2004-ig utóbbit erősítette, 2003-ban Király Kupa-győztes lett. 2004-ben szerződtette a Barcelona. A Barçával háromszor nyert bajnokságot (2005, 2006, 2009), egyszer Király Kupát (2009), kétszer spanyol Szuperkupát (2005, 2006), kétszer Bajnokok Ligáját (2006, 2009). 2006-ban spanyol gólkirály lett 26 találattal, megkapta a Pichichi-trófeát. A következő állomáshelye Milánó volt, 2009-től 2011-ig az Interben légióskodott. Olasz bajnoki arany (2010), Olasz Kupa (2010, 2011), olasz Szuperkupa (2010), Bajnokok Ligája (2010), klubvilágbajnoki arany (2010) került a birtokába.

A 180 centis, 75 kilós versenysúlyú támadó 2011-ben világjárásba fogott, ezeken az állomáshelyeken fordult meg: Anzsi Mahacskala (2011–2013, Dagesztánban klubtársa volt Dzsudzsák Balázs), Chelsea (2013–2014), Everton (2014–2015), Sampdoria (2015), Antalyaspor (2015–2018 – rövid ideig játékos-edzője is volt a piros-fehéreknek), Konyaspor (2018), Katar SC (2018–2019).

Négyszer választották meg a földrésze legjobbjának (2003, 2004, 2005, 2010), ugyanott hatszor delegálták az Év csapatába (2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011). A vén kontinensen négyszer szavazták be az Év tizenegyébe (2005, 2006, 2009, 2011), a FIFA illetékesei kétszer a világ álomegyüttesébe (2005, 2006). 2006-ban őt látták az ítészek a legjobb, Európában futballozó csatárnak.

Hazája válogatott mezét 1997. március 9. és 2014. augusztus 27. között 118-szor öltötte magára, a fellépésein 56 találatot ért el. Utóbbi mennyiséggel rekorder. 2000-ben és 2002-ben elhódította a „szelídíthetetlen oroszlánokkal" az Afrikai Nemzetek Kupáját (2006-ban és 2008-ban a torna gólkirálya lett), 2000-ben olimpiai bajnokságot nyert velük Ausztráliában. 2003-ban Konföderációs Kupa-döntőt buktak Franciaországgal szemben Párizsban (0-1).

Eto'o az 1998-as vébén a torna legifjabb játékosaként az olaszok ellen 24 percet játszott. 2002-ben a csapat mindhárom mérkőzésén szerepelt, a szaúdiak hálóját sikerült bevennie. A 2010-es dél-afrikai világbajnokságon két találatot könyvelt el, viszont Kamerun nulla ponttal az utolsó helyen zárt a csoportjában. A 2014-es Mundial első meccsén még ő viselte a csapatkapitányi karszalagot, aztán a következő kettőn már nem kapott játéklehetőséget. 2014-ben a válogatottól, 2019-ben a futballtól vonult vissza.

CESC FÀBREGAS

Csak a BL-serleg hiányzik a kincstárából

Francesc Fàbregas Soler 1987. május 4-én született a katalán tengerparton fekvő Arenys de Mar nevű településen. A CE Mataróból indult el kölyökfutballistaként a világhírnév felé, 1995 és 1997 között hordta a sárga-fekete csíkosak felszerelését. 1997-től az FC Barcelona akadémiáján, a La Masián csiszolódott, ezért él úgy a köztudatban, hogy a Barça neveltje, holott tizenhat esztendős volt, amikor az Arsenal FC-hez távozott. 2003 és 2011 között volt a londoniak légiósa, ugyan az „ágyúsok" megnyerték 2004-ben az angol bajnokságot, de Cesc egyetlen összecsapáson sem jutott lehetőséghez, csak a Ligakupában volt két fellépése. Az első sikere a piros-fehérekkel a 2004-es FA Community Shield hazavitele volt Cardiffból, 87 percet kapott az edzőjétől a Man United ellen (3-1). Egy év múlva az FA-kupa döntőjében találkoztak újra a felek a walesi városban, akkor a Gunners „szétlövéssel" hódította el a serleget, viszont a 179 centis, 75 kilós legény nem rúgott, ugyanis a 86. percben lecserélték. Akadt még két vesztes finálé ja az Arsenallal, a 2006-os Bajnokok Ligájáé és a 2007-es angol Ligakupáé, azonban egyiket sem töltötte végig a pályán. A teljesség kedvéért: 2005-ben bajnoki ezüst, 2008-ban és 2010-ben bronz került a birtokába.

2011 és 2014 között az FC Barcelonában futballozott, 2011-ben spanyol Szuperkupa-győztes, európai Szuperkupa-győztes és klubvilágbajnok, 2012-ben Király Kupa-nyertes, 2013-ban spanyol bajnok és spanyol Szuperkupa-győztes lett a gránátvörös-kékekkel.

2014-ben visszament Angliába, a Chelsea FC szerződtette. Elég nagy vihart kavart az átigazolása, mert az „ágyúsok" drukkerei sohasem bocsátották meg neki. A „kékekkel" folytatta a címek halmozását: bajnoki arany (2015, 2017), angol Ligakupa (2015), FA-kupa (2018), Európa-liga-serleg (2019) ütötte a markát. 2017-ben az Arsenal megverte riválisát az FA-kupa végjátékában, akkor ezüstmedált akasztottak a nyakába.

2018 óta az AS Monaco alkalmazottjaként keresi a kenyerét.

Hazája összes korosztályos válogatottjában (plusz háromszor a szűkebb pátriája, Katalónia nemzeti tizenegyében is) számítottak rá. A spanyol nagyválogatottban az imént jelzett időpontig 110 alkalommal vetették be, szerzett 15 gólt. Részt vett négy vébén (2006, 2010, 2014, 2018), három Európa-bajnokságon (2008, 20012, 2016), két Konföderációs Kupán (2009, 2013). A Furia Roja tagjaként 2008-ban és 2012-ben kontinensbajnok, 2010-ben világbajnok lett. 2006-ban és 2008-ban az UEFA Év tizenegyébe, 2008-ban és 2012-ben az Európa-bajnokság, 2008-ban és 2010-ben a Premier League All Stars-együttesébe szavazták be az ítészek.

Józserével mindent begyűjtött, amire labdarúgó szert tehet, a ritka kivételt a Bajnokok Ligája fődíja képezi. 2006. május 17-én járt hozzá a legközelebb, ám Párizsban épp a nevelőklubja, az FC Barcelona győzte el az Arsenalt…

A világ legjobbja volt 2001-ben

Luís Filipe Madeira Caeiro Figo 1972. november 4-én született a portugál tengarparti városban, Almadában. A helyi klub, az Os Pastilhas kölyökgárdájában kezdett játszani 1984-ben. A következő idényt már a lisszaboni Sporting Clube de Portugal korosztályosainál kezdte, 1989-től a „zöld oroszlánok" első csapatában szerepelt. A portugál bajnokság egyszeres ezüstérmese (1994–1995), négyszeres bronzérmese (1989–1990, 1990–1991, 1992–1993, 1993–1994), a Portugál Kupa egyszeres győztese (1994–1995), egyszeres ezüstérmese (1993–1994) lett.

Következő állomáshelye az FC Barcelona (1995–2000) volt. Johan Cruyff edzősége idején vált a Camp Nou kedvencévé, majd amikor Madridba távozott, az első számú közellenségévé. A „királyiakat" is öt esztendőn keresztül szolgálta, majd 2005-ben 20 millió euróért az Internazionale FC-hez szerződött. (Amikor David Beckham családostul a spanyol fővárosba költözött, elterjedt a pletyka, és meglehet, tényleg nem volt több annál, hogy Alex Ferguson megpróbálta Figót Manchesterbe csábítani, ám a csereakcióból semmi sem lett.)

Figo négy éven keresztül rúgta a labdát a lombard fekete-kékeknél, aztán 2009-ben visszavonult. Légiósként négyszeres spanyol bajnok (1997–1998, 1998–1999, 2000–2001, 2001–2003), négyszeres ezüstérmes (1996–1997, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005), kétszeres bronzérmes (1995–1996, 2001–2002), kétszeres Király Kupa-győztes (1996–1997, 1997–1998), háromszoros ezüstérmes (1995–1996, 2001–2002, 2003–2004), háromszoros spanyol Szuperkupa-győztes (1996, 2001, 2003), háromszoros ezüstérmes (1997, 1998, 1999), négyszeres olasz bajnok (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), egyszeres Olasz Kupa-győztes (2005–2006), kétszeres ezüstérmes (2006–2007, 2007–2008), kétszeres olasz Szuperkupa-győztes (2006, 2008), egyszeres ezüstérmes (2007), egyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2002), egyszeres KEK-győztes (1997), kétszeres európai Szuperkupa-győztes (1997, 2002), egyszeres ezüstérmes (2000), egyszeres Világkupa-győztes (2002) lett. Az más lapra tartozik, hogy ezekben a nemzetközi döntőkben egyszer sem tudott a hálóba találni, viszont valamennyi Serie A-s idényét aranyéremmel koronázta meg. Az öt legfontosabb nemzetközi klubtrófeából (BL, KEK, UEFA-kupa, európai Szuperkupa, Világkupa) pusztán az UEFA-kupa hiányzik a gyűjteményéből. Három nemzet országos kupatornáját fejezte be serleggel a kezében (Taça de Portugal, Copa del Rey, Coppa Italia). Felejthetetlen döntője volt az 1997. június 28-án megvívott madridi, amikor a Barça mezében két gólt is szerzett a Betis ellen, a második találata a hosszabbításban esett, és az eredményezte a kupagyőzelmet (3-2). Az újabb címnyerés ellenére rossz emléke, hogy a következő szezon döntőjében, miután Valenciában 1-1-et játszottak a Mallorcával, a „szétlövésben" hibázott. Társainak köszönhetően azonban a

gránátvörös-kékek újból hazavihették a Copa del Reyt. Nem volt ilyen szerencséje 2002. március 6-án, amikor a Deportivo La Coruña az Estadio Santiago Bernabéuban verte meg 2-1-re a Real Madridot a kupadöntőben. 2004. március 17-én újabb kupadöntőt veszített, mégpedig éppen Barcelonában. A katalán publikum végig fülrepesztő hangossággal tüntetett ellene, majd a lefújást követően óriási ünneplésben részesítette a kupagyőztes Real Zaragoza „oroszlánjait", habár általában ki nem állhatja az aragóniaiakat…

Figo a külföldön lehúzott szűk másfél évtizede alatt minden szezon végén szerzett érmet. Sőt a futballpályákon profi labdarúgóként eltöltött húsz éve (1989–2009) alatt csupán 1992-ben maradt érem nélkül!

A 180 centire nőtt, 75 kilós támadó középpályás (vagy szélső) a portugál nagyválogatottban (1991–2006) 127 mérkőzésén 32 gólt könyvelhetett el. Európa-bajnoki ezüstérmes (2004) és elődöntős (2000) volt, részt vett az 1996-os kontinentális tornán is. Vb-elődöntős (2006) és vb-résztvevő (2002) szintén volt. Remek napot fogott ki 2001. augusztus 15-én, amikor Faróban, egy barátságos meccsen az ő mesterhármasával fektették két vállra az ibériaiak Moldovát (3-0). Nem sokkal korábban, február 28-án, az andorraiak elleni vébéselejtezőn már duplázott.

Lépjünk picit vissza az időben. 1988-tól 1994-ig hazája szinte valamennyi korosztályos válogatottjában (U16, U17, U18, U20, U21) összesen 61-szer szerepelt, s a fellépésein 18 találatot ért el. 1990-ben ezüstérmet szerzett a magyarországi U18-as Eb-n. Július 24-én 1-1-re végeztek a portugálok a magyarokkal Békéscsabán, aztán 11-esekkel legyőzték a mieinket. A spanyolokat megverték 2-1-re Gyulán, Figo gurította be okosan a győztes góljukat a 44. percben. Július 29-én ismét az Előre-stadionban léptek fel, 0-0-ra zártak a döntőben a szovjetekkel. Következhettek a 11-esek, amelyek során csak két ibériai fiú lába nem remegett meg. Az egyik kíméletlen végrehajtó ő volt. A Viharsarok fővárosában még a könnyeit nyelte, ám egy esztendőre rá aranyérmes lett a hazájában lebonyolított U20-as vébén. Június 30-án, a brazilok elleni finálét (0-0) követő „szétlövésben" higgadtan berúgta a maga 11-esét. A Benfica fellegvárában, az Estadio da Luzban 127 ezer drukker éltette őrjöngve az „aranyifjakat". Az 1994-es franciaországi Eb-n ezüstérmet „kovácsolt" az U21-esekkel, személyes elismerésként pedig a torna legjobbjává választották. Odahaza neki ítélték a Bola de Ouro-díjat, amely minden esztendőben a legjobb első osztályú futballistának dukál. Egyéni diadalai élére mégsem ez a kettő, hanem a 2000-es Aranylabda-szavazás kíván-

kozik. A *France Football* hagyományos ankétján 197 ponttal lett győztes, eléggé meggyőző fölénnyel nyert, hiszen a második helyezett francia csillag, Zinédine Zidane (Juventus) 181 voksot kapott. A *World Soccer* magazinnál is a portugál klasszis lett az Év játékosa. A következő évben a FIFA egyenesen a világ legjobb futballistájává avatta. (2000-ben még „csupán" a második volt a világszövetség ranglistáján, de biztosan „megvigasztalta" az Aranylabda.) Szülőhazájában egymás után hatszor találták az Év legjobb futballistájának (1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000), a La Ligában háromszor az Év legjobb külföldijének (1999, 2000, 2001). 1994-ben a Sporting CP-nél, 2006-ban az Internél adományozták neki az idény legjobbja kitüntetést.

A nagyválogatott oszlopaként, mint fentebb már jeleztük, négy márkás nemzetközi seregszemlén mutathatta meg a tudását. A sorban az első a 2000-es Európa-bajnokság volt, amelyen a négy közé került a piros-zöldekkel. A belga-holland közös rendezésű sorozatot 4/1-es mutatóval tudta le. A 2002-es volt az első felnőtt világbajnoksága, de Ázsiában nem sikerült maradandót alkotnia. Ugyan a szövetségi kapitány mindhárom kvalifikációs meccsen bevetette, ám gólt nem szerzett, tetejébe a Seleção nem élte túl a csoportkört.

A 2004-es, hazai rendezésű Eb-n csapatkapitányként ezüstérmes lett válogatottjával. A portugálok csak a görögökkel nem bírtak, akiktől kikaptak először a csoportrangadón 2-1-re, másodszor a döntőben 1-0-ra. Figo mind a hat hazai érdekeltségű találkozón szóhoz jutott, de gólt nem rúgott.

A második, egyben utolsó vébéje a 2006-os volt. Németországban pontveszteség nélkül finiseltek kvartettjük élén a portugálok, és meg sem álltak a négyig, azonban a bronzéremért vívott stuttgarti csatában a rendezők tizenegye 3-1-re megverte őket. A csapatkapitány mind a hét találkozón a porondon volt. Mi sem jellemzi jobban az átlag fölötti képességeit, mint az a tény, hogy e négy nagy tornán csupán a 2002-esen nem szavazták be az illetékesek az All Star-együttesbe! Az erősségei közé tartoztak a rendkívüli sebességgel végrehajtott cselsorozatok, a váratlan ritmusváltások, a hajszálpontos átadások. A kritikusai általában azt vetették a szemére, hogy nagyon könnyen ki lehetett hozni a sodrából. A játékvezetőkkel gyakorta keveredett vitába, s emiatt sűrűbben sárga, ritkábban piros lapot kapott.

Ha a pályafutása alatt megvívott valamennyi hivatalos mérkőzését és az azokon elért találatait összeadjuk, akkor a 983/183-as adathoz jutunk. Méltó egy aranylabdáshoz, illetve a világ hajdani legjobb futballistájához.

DIEGO FORLÁN

A futballvilág sármos csavargója

Diego Martín Forlán Corazzo 1979. május 19-én született Uruguayban, Montevideóban. Igazi futballista famíliából származik. Édesapja, Pablo Justo Forlán Lamarque is válogatott játékos volt, 17-szer került be az uruguayi nemzeti csapatba, mi több, kerettag volt az 1966-os vébén, sőt játszott is az 1974-es tornán. 1966-ban a Peñarollal Libertadores Kupát nyert. Védőként olyan alakulatokban kamatoztatta tudását, mint a São Paulo FC, a Cruzeiro vagy a Nacional Montevideo. Anyai nagyapja, a kétszeres válogatott Juan Carlos Corazzo a harmincas években a Racing Club, illetve az Independiente labdarúgója volt, az ötvenes-hatvanas években meg uruguayi szövetségi kapitány. Az 1962-es vébén, valamint két megnyert Copa Américán is irányította a Celestét, a másodikon a majdani vejét, Pablo Forlánt is. Diego Forlán tíz évvel idősebb bátyja, Pablo junior profi játékos volt Uruguayban, Chilében és az Egyesült Államokban.

Diego kissrác korában a futball mellett teniszezett is, és csak azt követően döntött előbbi mellett, hogy a nővérét, Alejandrát súlyos autóbaleset érte. Alejandra barátja meghalt, ő hat hónapig feküdt az intenzív osztályon, tolókocsiba kényszerül egész életére. Egyébként pszichológusként dolgozik.

Habár ifistaként a Carrasco Lawn Tennis Clubban, a Peñarol kölyökszekciójában, aztán a Danubióban is rúgta a labdát, viszont külföldön, a CA Independientében lett belőle hivatásos, 19 évesen.

Az argentin bajnokságban 1998. október 25-én, az Argentinos Juniors ellen játszott először. Az 1978-as világbajnok argentin válogatott szövetségi kapitánya, César Luis „Flaco” Menotti dobta a mély vízbe. Két évig szerepelt a „vörös ördögöknél” (77/36), 2000-ben ezüstérmesként zárt velük a Clausurában, és tőlük szerződtette 2002 januárjában, 6,9 millió fontért a Manchester United. Bár az Old Traffordon mestere, Alex Ferguson és a szurkolók nagy reményeket fűztek az érkezéséhez, nyolc hónapra, illetve 27 mérkőzésre volt szüksége ahhoz, hogy megszerezze első találatát. 2002 augusztusában, a Maccabi Haifa elleni BL-meccsen tört meg a jég. Az MU-val angol bajnok (2003), FA Community Shield-nyertes (2003) és FA-kupagyőztes (2004) volt. (2004. május 22-én, a Millwall elleni FA-kupa-döntőn még kispadon sem ült. Nélküle verték meg a többiek a Wembley-ben 3-0-ra a londoni „oroszlánokat”.) Mindehhez vegyük hozzá, hogy a PL-ben három

bronzmedál is (2002, 2004, 2005) a nyakába került. Wayne Rooney érkezése után úgy döntött, kéri a vezetőséget, hogy engedje távozni. Egyáltalán nem feküdt neki az a stílus, amelyet a Premier League megkövetelt volna tőle. 2004 nyarutóján a spanyol Villarrealhoz igazolt, ahol szinte megtáltosodott: első idényében 25 találattal megszerezte a spanyol gólkirályi címet, a Pichichi-trófeát, s Thierry Henryval közösen Európa aranycipőse lett. Ráadásnak elhódította a bajtársaival az UEFA Intertotó-kupát, valamint a bajnoki bronzmedált. Újabb egyéni sikereként nyugtázhatta, hogy 2005-ben a legjobb latin-amerikai futballistává választották meg (Trofeo EFE). A második szezonjában a BL-elődöntőbe segítette a „sárga tengeralattjárónak" becézett alakulatot. Három év alatt, minden sorozatot figyelembe véve, 125 mérkőzésen 59 találatot hozott össze. (Előtte, a Manchester Unitedban a három és fél év alatt megvívott 98 mérkőzésén csupán 17-et.)

2007 nyarán átment az Atlético Madridba, 21 millió eurót utaltak át érte a Villarreal számlájára a Fernando Torrest néhány nappal korábban klubrekordért értékesítő fővárosiak.

Megismételte a sárga-kékeknél mutatott teljesítményét: új egyesületében, igaz, ott „csak" a második idényében, bajnoki gólkirály és ismételten az európai Aranycipő győztese lett. 2010 tavaszán, némi túlzással, egyedül nyerte meg az Atlétinek az első alkalommal kiírt Európa-ligát. Az angolok ellen mindig duplán akart bizonyítani, és a hamburgi végjátékban ez megint ragyogóan sikeredett neki. A Liverpool FC elleni elődöntő hazai 90 percét az ő találata döntötte el (1-0), a visszavágón a hosszabbításban lőtt gólja hozta meg a továbbjutást. Gera Zoltán csapata, a Fulham elleni fináléban a „matracosok" mindkét gólját a 181 centi magas, 78 kilós versenysúlyú dél-amerikai csillag szerezte, a másodikat a 116. percben. Meg is kapta a döntő legjobbjának járó különdíjat. 2010-ben a madridiak lecsaptak az európai Szuperkupára is. Forlán 82 percet játszott az Inter ellen Monacóban (2-0).

Az Estadio Vicente Calderónban lehúzott három idénye alatt a 153 fellépésén 86 gólt könyvelhetett el. Az Atleticót 2011-ben a milánói Inter kedvéért (és ötmillió euró fejében) hagyta el, ám ott nem ment neki valami fényesen (18/2). A fekete-kékek drukkerei olykor még tüntettek is ellene, alibizéssel vádolták meg, plusz azzal is, hogy akkor is sérültet jelentett, amikor kutya baja sem volt. A jogtalannak érzett kritikák miatt a következő esztendőben kezdeményezte a szerződése felbontását, és szabadügynökként visszatért a szubkontinensre, és 2014-ig az SC Internacional Porto Alegrében légióskodott tovább (34/10). Rio Grande do Sul állam első divíziójának (Campeonato Gaúcho) aranya és a gólkirályi cím bővítette dicsőséglistáját 2013-ban.

A Brazíliában tett kitérője után újfent kontinenst váltott, és 2015-ig Japánban, a Cerezo Oszaka alkalmazásában kereste a kenyerét (42/17). 2015-ben hazatért, és egy szezon erejéig a Peñarol mezét hordta (30/8). Bajnok lett az aranysárga-feketékkel (2015–2016), ám 2016

egy részét már Indiában, a Mumbai City FC-ben töltötte (11/5). Mintegy másfél esztendős pauzát követően váratlanul a hongkongi Kitchee SC-ben bukkant fel. Rövid ideig maradt (8/5), de ennyi is elegendő volt a bajnoki trónushoz.

A szőkésbarna, lobogó hajú, rendkívül technikás, mozgékony, nem utolsósorban pedig nagy munkabírású támadó tagja volt az 1999-es junior vb-n elődöntős válogatottnak, amely a negyedik helyen kötött ki. (A Nigériában lebonyolított korosztályos versengésen egy gólt jegyzett.) Hazája felnőtt nemzeti tizenegyében 2002. március 27-én, Szaúd-Arábia ellen debütált. Tegyük mindjárt hozzá, hogy góllal. Részt vett a 2002-es, a 2010-es és a 2014-es világbajnokságon, a 2004-es, a 2007-es és a 2011-es Copa Américán, valamint a 2013-as Konföderációs Kupán. 2014-ig 112 alkalommal öltötte magára az együttes égszínkék trikóját, és 36-szor talált a kapuba a képviseletében. (A személyében tisztelik az első uruguayi labdarúgót, aki túljutott a százas szereplési álomhatáron.) 2011-ben az uruk hazavitték Argentínából a Copát. Július 24-én, a Buenos Aires-i döntőben kétszer is megzörgette a paraguayiak hálóját (3-0). A 63. perctől együtt villogott a River Plate-aréna gyepszőnyegén a mágikus trió (Edinson Cavani, Diego Forlán, Luís Suárez), amelyhez foghatót nem sokat látott a XXI. század. 2004-ben bronzérmes volt ugyanezen a sorozaton, Peruban egy találattal egyengette a gárda útját.

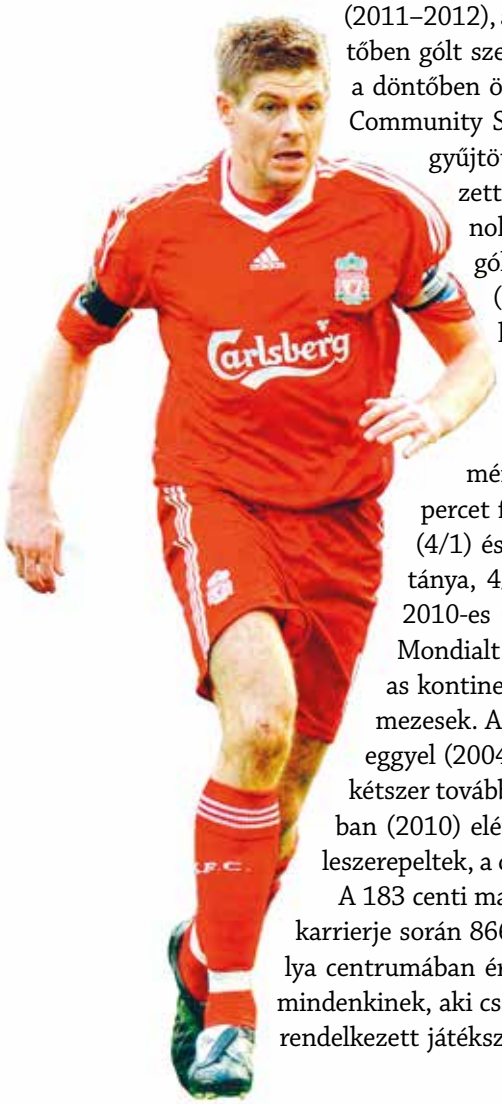
Ami a három vébéjét illeti, azok közül kétségkívül a 2010-es sikerült számára a legemlékezetesebbre. Dél-Afrikában öt találattal megosztott gólkirályi címet szerzett, s a torna legjobbjává koronázva, Aranylabdával a kezében került be az All Star-együttesbe. A 2002-es vb-n Forlán szerzett egy gólt Szenegál ellen, viszont a 2014-es seregszemlén nem jött ki neki a lépés. Brazíliában csak két összecsapáson (az elsőn és az utolsó) jutott lehetőséghez, egyiket sem játszhatta végig, találatot nem ért el, tetejébe mind a kettőt (a Costa Rica és a Kolumbia ellenit) elbukta a Celestével. A 2013-as Konföderációs Kupán negyedikként ért célba a gárdával, a brazíliai tornán egyszer volt eredményes. A harmadik vb-jét követően, 2015. március 11-én bejelentette, hogy lemond a válogatottságról.

2019. december 20-án a CA Peñarol kinevezte edzőjévé, a posztot 2020 augusztusának legvégéig töltötte be. Akkor felmentették.

A „vörösök” legsokoldalúbb csillaga

Steven George Gerrard 1980. május 30-án született Whistonban. Kilecéves volt, amikor a helyi Whiston Juniorsban felfigyeltek rá az Liverpool tehetségkutatói, akiknek közbenjárására a klub akadémiájára került. 2015-ig viselte a legendás vörös felszerelést, amelyben ötszáznál is többször láthatták őt a Merseyside-i szurkolók. Csupán az utolsó szezonját (2015–2016) töltötte más klubban és földrészen, a Los Angeles Galaxy csábította át rövid időre az Egyesült Államokba, ahol az MLS-ben bekerült 2015-ben az All Star-együttesbe.

Dicsőséglistájából csak a Premier League-elsőség hiányzik: bajnoki ezüst (2002–2003, 2008–2009, 2013–2014), bajnoki bronz (2000–2001, 2005–2006, 2006–2007), FA-kupa-arany (2000–2001, 2005–2006, a döntőben két gólt szerzett, a meccs embere lett), FA-kupa-ezüst (2011–2012), angol Ligakupa-arany (2000–2001, 2002–2003 – a döntőben gólt szerzett, 2011–2012) angol Ligakupa-ezüst (2004–2005, a döntőben öngólt vétett), FA Community Shield-arany (2006), FA Community Shield-ezüst (2002). A nemzetközi kupafrontokon begyűjtött medáljai: UEFA-kupa-arany (2000–2001, gólt szerzett a döntőben), európai Szuperkupa-arany (2001), Bajnokok Ligája-arany (2004–2005, a Milan elleni döntőben gólt szerzett, a meccs embere lett), Bajnokok Ligája-ezüst (2006–2007), Világkupa-ezüst (2005, a torna második legjobb futballistája lett).

1999-ben és 2000-ben négyszer bevetették az U21-es válogatottban, s a fellépésein egyszer volt eredményes. Az angol nagyválogatottban (2000–2014) 114 mérkőzésen 21 gólt szerzett. Részt vett a 2000-es (szűk 30 percet futballozott a németek ellen Charleroi-ban), a 2004-es (4/1) és a 2012-es (ő volt a „háromoroszlánosok” csapatkapitánya, 4/0) Európa-bajnokságon, valamint a 2006-os (5/2), a 2010-es (4/1) és a 2014-es (3/0) világbajnokságon. A 2002-es Mondialt állandó ágyéksérülései miatt hagyta ki, míg a 2008-as kontinentális tornára nem kvalifikálták magukat a krémfehér mezesek. Az Eb-ken kétszer a nyolcig masírozott a nemzeti tizeneggyel (2004, 2012). A három vébéjén hasonlóan alakult a sorsuk, kétszer továbbjutottak a csoportkörből (2006, 2010), sőt Dél-Afrikában (2010) elérték a legjobb nyolcat, de Brazíliában (2014) csúnyán leszerepeltek, a csoportjuk utolsó helyén kötöttek ki.

A 183 centi magas, 83 kilós versenysúlyú támadó középpályás a profi karrierje során 866 hivatalos mérkőzésén 213-szor talált a hálóba. A pálya centrumában érezte magát jól, kiváló rúgótechnikája azonnal feltűnt mindenkinek, aki csak egy parányit is konyít ehhez a sportághoz. Emellett rendelkezett játékszervezői és irányítói készséggel, az erőnléte mindig ki-

fogástalan volt, elsőrangúan szerelt, és általában rendkívül sportszerűen futballozott, csak néha veszítette el a kontrollt. 2003-tól 2015-ig viselte a „vörösöknél" a csapatkapitányi karszalagot, sokan állítják, hogy született nagyfőnök. Azért ő sem angyal, 2008. december 29-én kocsmai verekedésbe keveredett, amely után őrizetbe vették. Súlyos testi sértéssel és garázdasággal vádolta az ügyészség, azonban megúszta a börtönt. Pedig a városi rivális, az Everton tábora egyik csipkelődő nótájában már megelőlegezte neki az ítéletet. Olyannyira, hogy amikor 2009. szeptember 16-án a lokisták az Anfield Roadra készültek, délután a helybéli pubok egyikében a „kékek" drukkerei megtanították nekik a gúnyolódó dalukat…

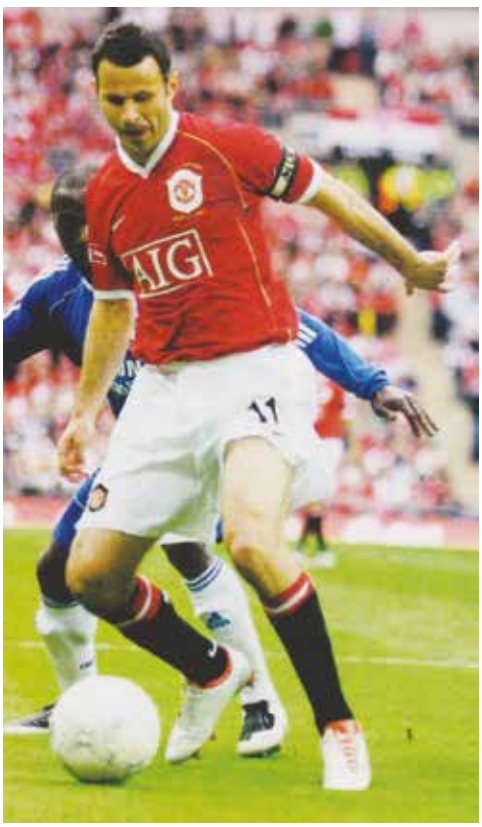
Az UEFA-nál 2005-ben az Év játékosa lett, ellenben a *France Football* hagyományos Aranylabda-ankétján a harmadik helyre szorult. A következő esztendőben a Premier League legjobbjává választották az illetékesek. A brit közvélemény tizenegyébe kétszer került be (2000–2001, 2008–2009), nyolcszor a földkerekség legmasszívabb küzdelemsorozatának tartott angol élvonalban az Év együttesébe (2000–2001, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2003–2014).

Akik láthatták a televíziós közvetítést, valószínűleg sohasem felejtik. (Bár annak a drámának rengeteg felejthetetlen momentuma volt.) Gondolatban repüljünk vissza az időben: 2005. május 25-ének estéje van, a gigantikus méretű Atatürk Olimpiai Stadionban vagyunk. Imént zilálta szét a jelenlévők és tévénézők szeme előtt egy félidő alatt a Milan a Bajnokok Ligája döntőjében az angolok védelmét. Tulajdonképpen szerencséjük volt a „vörösöknek", hogy megúszták három góllal, és nem kaptak sokkal nagyobb verést. Ez a 3-0 azonban azt sugallja, hogy a második felvonás jószerével formaság lesz. Már baktatnak kifelé az öltözőkből a labdarúgók. És ekkor a kamera az LFC csapatkapitányára fókuszál, aki hihetetlen elszántsággal tekint körbe. Feszült arcán látszik, milyen erővel összpontosít. Aztán a két kezével lendületes, a levegőben köröző mozdulatokat ír le, és valamit odaordít a többieknek. Olyasfélét, hogy „Gyerünk, gyerünk, menjünk ki, és szedjük szét őket! Még semmi sincsen elveszve!" Hamarosan kiderül, hogy nemcsak buzdítani meg gesztikulálni tud, hanem cselekedni is, hiszen nem egészen tíz perc múlva parádés gólt fejel Dida hálójába, majd a 60. percben kiharcol egy tizenegyest, amelyből Xabi Alonso kiegyenlít. Az egész BL-história talán legfélelmetesebb, legintenzívebb hat percét produkálta a Pool a török metropoliszban, és a végül bravúrral befejezett isztambuli ütközet után az albioniak hőse megkapta elragadtatott rajongóitól a „Boszporusz varázslója" elismerő címet. Az akarat diadala volt a serleg elhódítása.

Steven Gerrard 2016. november 24-én jelentette be, hogy végleg felhagy a játékkal, ám nem szakad el a futballtól, mivel edzőként szeretné folytatni a pályafutását. 2018-tól menedzserként a skót elitalakulat, a Rangers FC kispadján ül.

A walesi varázsló

Ryan Joseph Giggs (születési neve Wilson) 1973. november 29-én jött a világra Cardiffban. A teljes labdarúgó-karrierjét manchesteri klubokban töltötte. A Man City futballiskolájában nevelkedett (1985–1987), majd a visszavonulásáig a United uniformisát viselte (1987–2004), 1991-től a professzionális gárdáét. Valamennyi sikerét a „vörös ördögökkel" érte el, miután nem adatott meg neki, hogy a „sárkányok" (a nemzeti tizenegyük) mezében valamely nagy tornán (Európa-bajnokság, világbajnokság) bemutathassa hétköznapinak rosszindulattal sem minősíthető technikai repertoárját. A 180 centi magas, 70 kilós versenysúlyú játékost bőven kárpótolhatták az MU tagjaként megnyert csaták és háborúk, vagyis elmondható róla, hogy az idők folyamán az inasból, majd a közlegényből ötcsillagos tábornok lett. Vegyük szemügyre a diadalait: tizenhárom angol bajnoki arany (1992–1993, 1993–1994, 1995–1996, 1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007, 2008–2009, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), hét ezüst (1991–1992, 1994–1995, 1997–1998, 2005–2006, 2006–2007, 2009–2010, 2011–2012), három bronz (2001–2002, 2003–2004, 2004–2005). Csak az első és az utolsó idényében nem nyert bajnoki medált! Most nézzük dús babérkoszorújának további leveleit: négy FA-kupa-győzelem (1993–1994, 1995–1996, 1998–1999, 2003–2004), három ezüst (1994–1995, 2004–2005, 2006–2007). A vesztes finálék közül az elsőn végig a cserepadon ült, a másodikon cseréként szállt be, a harmadikon csapatkapitány volt. Négy Ligakupa-győzelem (1991–1992, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010 – az utolsón nem szerepelt), két Ligakupa-ezüst (1993–1994, 2002–2003). Kilenc FA Charity (Community) Shield-arany (1993, 1994, 1996, 1997, 2003, 2007, 2008, 2010, 2013), öt ezüst (1998, 2000, 2001, 2004, 2009). Önmagában véve is megdöbbentő adathalmaz, ám még hihetetlenebbé válik, ha megírjuk, hogy a 27 angliai kupadöntőjében, amelyen porondra küldték, pusztán egyetlen gólra futotta erejéből: 2007. augusztus 5-én a Chelsea FC ellen ő szerezte meg a vezetést a 35. percben. (A Wembley „szent" falai között az FA Community Shieldért csaptak össze a vetélytársak.)

Van a tarsolyában két Bajnokok Ligája-arany (1998–1999, 2007–2008) és két ezüst (2008–2009, 2010–2011). Mind a négy BL-végjátékon (Barcelona, Moszkva, Róma, London) szóhoz jutott, igaz, az orosz fővárosban cseréként, mégis kivette a részét a Chelsea elleni sikerből, hi-

szen a „szétlövésben" az utolsó (manchesteri) 11-est ő rúgta be. Ezekhez jön még egy európai Szuperkupa-győzelem (1991), egy ezüstérem (1999), egy Világkupa-győzelem (1999 – Tokióban a mérkőzés embere lett a brazil Palmeiras ellen) és egy klubvilágbajnoki cím (2008 – bár az LDU Quito ellen nem kapott lehetőséget Alex Fergusontól Jokohamában).

A walesi nagyválogatottban (1991–2007) 64 fellépésén 12 gólt szerzett. 2012-ben tagja volt Nagy-Britannia olimpiai válogatottjának. Különlegesség vele kapcsolatban, hogy 1989-ben egyszer pályára lépett az angol U16-os válogatottban, sőt gólt is szerzett, viszont még abban az évben beválogatották Wales U 18-as gárdájába (3/0), és 1991-ben az U21-eseknél is számítottak a szolgálataira (1/0).

Alapvetően ballábas volt, de mindkét oldalon feltalálta magát. Emlékeztetett a régivágású vonalszélsőkre, mert gyakorta húzta meg az oldalvonal mentén az ellenfél védelmét, és egy-egy szélvészgyors elviharzását követően rendszerint hajszálpontosan kanyarította középre a labdát. Elsőrangú precizitással hajtotta végre a sarokrúgásokat. Vékony alakja dacára kiváló volt az erőnléte, képes lett volna akár egymás után két meccset is végighajtani. Sportszerű labdarúgó volt, a klubjából sohasem állították ki, a válogatottban is csupán egyszer villant számára piros lap. A DVSC fanatikusai valószínűleg sohasem felejtik el, hogy amikor a Puskás Ferenc Stadionban szögletet rúgott a Loki-tábor előtt, a kitartóan szurkoló debreceni ultrák felé fordulva megtapsolta őket.

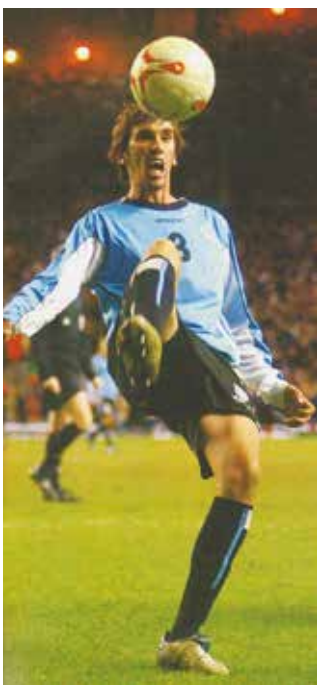
A bírálói rendre azzal huzakodnak elő, hogy bár a csatársorban jutott általában neki hely, ám meglehetősen kevés gólt ért el a hosszú pályafutása alatt, és a védekezésből hatékonyabban vehetett volna ki a részét. Való igaz, nem igazán volt kenyere a szerelés.

A Welsh Wizard (A walesi varázsló – nem egyedül kapta ezt a becenevet, a múltban viselte többek között David Lloyd George brit miniszterelnök, Billy Meredith, a legendás labdarúgó, de viseli a jelen két sztárja, Gareth Bale és Aaron Ramsey is) becenévvel illetett balszélső (vagy bal oldali támadó középpályás) kétszer lett az angol elitbajnokság legjobb ifjúsági futballistája (1991–1992, 1992–1993). Hatszor választották be Albionban az Év csapatába (1992–1993, 1997–1998, 2000–2001, 2001–2002, 2006–2007, 2008–2009). A *Guerin Sportivo* 1993-ban őt találta a legreményteljesebb európai labdarúgónak (Bravo-díj). A Manchester United legjobbjának járó Sir Matt Busby-díjat az 1997–1998-as küzdelmek lefújása után ítélték neki oda. Walesben 1996-ban és 2007-ben lett az Év labdarúgója, míg a *BBC* 2009-ben az Év sportembere elismeréssel lepte meg.

A visszavonulását követően az edzők táborába állt. 2013-ban játékos-edzőként, majd David Moyes menesztése után ideiglenesen egy rövid ideig irányította a Manchester Unitedot, aztán 2016-ig a szakvezetői stáb tagjaként dolgozott tovább. Amikor a vezetőség José Mourinhót szerződtette, akkor távozott. 2018. január 15. óta a walesi szövetségi kapitány posztját tölti be. Egyik televíziós interjújában elárulta, mennyire frusztrálta, ha szakadt az eső, és csúszott a fű, azt pedig ki nem állhatta, amikor a televízió egyenes adásban közvetítette a mérkőzését. Szerinte az egykoron göndör és hosszúra növesztett fürtjeit az állandó stressz ritkította meg, ezért többször is méregdrága hajbeültetési procedúrának vetette alá magát.

Az uruk válogatottsági rekordere

Diego Roberto Godín Leal 1986. február 16-án született az uruguayi tengerpart Rosario nevű városkájában. A Defensor Sporting Clubban nevelkedett, a lilák U19-es garnitúrájából ment át a Club Atlético Cerróba. 2003-tól 2006-ig játszott a kék-fehér-fekete színeket választó gárdában, a hazája élvonalában összesen 64 meccsen lépett pályára a CAC dresszében, és hat gólt szerzett. 2006 nyarától az ország egyik nagy kedvencében, a C A Nacionalban futballozott, amelynek uniformiásban 46-szor küldték pályára, s a bevetésein kétszer volt eredményes. Közben 2005-ben bemutatkozott a válogatottban, Guadalajarában mérkőztek Mexikóval a vendégek. A nemzeti tizenegy felszerelésében 2019 őszéig 131-szer láthatták, ez rekord a dél-amerikai nációban. Labdarúgásában, és védő létére nyolcszor vette be a kapukat. Részt vett három vébén (2010, 2014, 2018), Dél-Afrikában tagja volt a 4. helyen záró Celestének. (1970 óta nem értek el ilyen jó helyezést az uruk.) A 2014-es brazíliai Mundialon az ő karjára került a csapatkapitányi karszalag. Ugyancsak három Copa Américán mutathatta be a nem hétköznapi tudását, 2011-ben a társaival hazavitte a serleget Argentínából. 2016-ban az Egyesült Államok rendezte meg a Copa América Centenariót, a jubileumi tornán nem remekeltek az uruguayiak, egy győzelemmel és két vereséggel nem jutottak túl a csoportkörön. (Roppant feldühítette a fanatikus drukkereiket, hogy Venezuela is megelőzte csapatukat, ezért aztán a montevideói repülőtéren naranccsal dobálták meg a kudarcot valló társaságot.)

A 187 centi magas, 80 kilós középhátvéd rendkívül ruganyos, a remek fizikai adottságainak köszönhetően kiválóan fejel, elsőrangú az ütemérzéke, nehéz őt lefutni vagy kicselezni.

2007 nyarán 800 ezer euróért a Villarreal szerződtette. Három szezont húzott le a „sárga tengeralattjárónak" becézett egyesületnél, majd 2010 nyarán 8 millió euróért gazdát cserélt, aláírt az Atlético Madridhoz. A „matracosok" ászakéntszámos díjjal gazdagodott a kincstára. 2013-ban elhódították a Király Kupát, 2014-ben a bajnoki címet és a spanyol Szuperkupát. A nemzetközi frontokon is siker koronázta útjukat, 2012-ben és 2018-ban begyűjtötték az Európa-liga trófeáját, 2010-ben, 2012-ben és 2018-ban az európai Szuperkupát. Viszont a Bajnokok Ligája fődíjára nem sikerült lecsapniuk, holott kétszer is döntőt vívhattak (2014, 2016). Pechesek voltak, mindkétszer legyőzte őket a városi riválisReal Madrid.

Diego Godín a La Ligában kétszer (2014, 2016), a BL-ben háromszor (2014, 2016, 2017), az Európa-ligában egyszer (2018) került be az Év tizenegyébe. 2016-ban a spanyol élvonal legjobb védőjévé választották. 2018-ban a FIFA „delegálta" a világszervezet által megálmodott Dream Teambe. 2019 nyarán a milánói Internazionale vetette ki rá a hálóját. A 20 millió euróra taksált hátvéd ingyen mehetett a lombardokhoz. 2020-ban ezüstöt szerzett velük az Európa-ligában, bronzot a Serie A-ban. Az idény végén ismét továbbállt, a Cagliarihoz igazolt.

ANTOINE GRIEZMANN

Az Európa- és világbajnok nem volt nemzeti bajnok

Antoine Griezmann, az évtizedvég egyik legfelkapottabb támadója 1991. március 21-én született egy Mâcon nevű városban. Anyai ágon portugál, apai ágon német felmenői voltak. Sohasem futballozott számottevő francia egyesületben, mégis Franciaország képviseletében lett belőle U19-es Európa-bajnok (2010), valamint világbajnok (2018). Gyermekként, majd ifistaként 1999 és 2005 között szülővárosa klubjaiban (ASPTT Mâcon, FC Macon, UF Mâconnais) bontogatta szárnyait. 2005-ben a Real Sociedad korosztályos gárdájához került, és 2009-ben a spanyol 2. vonalban debütált a baszkok első számú alakulatában. 2010-ben megnyerte a kék-fehérekkel a II. divíziót. Ez az egyetlen bajnoki arany van a birtokában.

2014-ben 54 millió euróért szerződtette az Atlético Madrid. Hamar a drukkerek kedvencévé vált, s akkor bizonnyal el sem tudta képzelni, hogy eljön az idő, amikor ugyanez a publikum a pokolba kívánja…

A „matracosoknál" bronzkorszakát élte, hisz a La Ligában egymást követő három évben a harmadik helyen végeztek (2015, 2016, 2017), aztán – a változatosság kedvéért – kapott két ezüstöt is (2018, 2019). 2014 augusztusában végre aranyat is átvehetett, ugyanis a piros-fehérkékekkel elhalászta a Real Madrid orra elől a spanyol Szuperkupát. Az az esztendő egyébként is „aranyosra" sikeredett a számára, a francia U19-es válogatottal a vén kontinens legjobbja lett a hazájában megrendezett utánpótlástornán, amelyen két góllal járult hozzá a diadalhoz.

2016-ban a BL-döntő negatív hősévé vált, miután büntetőt rontott a Real Madrid ellen (a lécre bombázta a labdát). Ugyan a „szétlövéskor" berúgta a maga 11-esét, viszont a trófea a riválisi „királyiak" kezére jutott.

2018. május 16-án a dupálájával bosszantotta a honfitársait Lyonban, ráadásul az Olympique Marseille hálóját zörgette meg kétszer az Európa-liga fináléjában.

2014 óta játszik a válogatottban, ahol 78/30 a mutatója. A „kékekkel" részt vett két vébén (2014, 2018) és egy Eb-n (2016). Brazíliában nem tudott gólt szerezni, annál többet Oroszországban, ahol a 4 találatával holtversenyben lett ezüstcipős. A horvátok elleni végjátékban értékesített egy 11-est, hozzájárulva a franciák második világbajnoki címéhez.

A 175 centis, 71 kilós csatár röviddel a moszkvai diadal után felemelhette Tallinnban az európai Szuperkupát is. A 2016-os Európa-bajnokságnak Griezmann lett a legjobb futballistája és 6 találattal a gólkirálya. 2016-ban a La Ligában és Franciaországban is az Év labdarúgójává választották.

2019 nyarán az FC Barcelonához igazolt 120 millió euróért, 2020-ban a 2. helyen zárt vele a bajnokságban.

A modern kori Odüsszeusz

Angelosz Hariszteasz 1980. február 9-én született a Görögországban, a Szereszhez tartozó üdülőhelyen, Sztrimonikóban. A helyi Sztrimonikosz Szereonban kezdett futballozni, onnan vezetett az útja 1997-ben az Arisz Szalonikihez. A sárga-fekete alakulat akkor épp második ligás volt, ellenben visszajutott az elitbe, és a 191 centire nőtt, 82 kilós erőcsatár a klub szolgálatában 1997 és 2002 közötti 87 mérkőzésén 19 találatot szerzett. Közben röpke időre (1999. január-június) kölcsönjátékosként az Athinaikoszban is megfordult. 2001. február 28-án debütált a görög válogatottban, az oroszok elleni barátságoson két góllal tette még csillogóbbá a bemutatkozását. 2011-ig 88 találkozón 25-ször volt eredményes a csapat képviseletében.

2002-ben felcsapott légiósnak, a Werder Bremen vásárolta meg 3 millió euróért. A zöld-fehérekkel 2004-ben duplázott, megnyerte a Bundesligát és a Német Kupát. (Az Aachen elleni döntőn a 88. percben szállt be, időhúzás céljából küldte pályára edzője.)

2005-től egy szezont az Ajaxban húzott le, közel ötmillió eurót adtak érte a hollandok. A róla szóló linkeken feltüntetett 2006-os Holland Kupa és holland Szuperkupa fináléin a kispadra sem ülhetett le, ezekhez a trófeákhoz sok köze nincs. 2006-ban elment az amszterdamiak legádázabb riválisához, a Feyenoordhoz, ám a rotterdamiakkal sem aratott babérokat, sőt! Csapnivaló idényt zárt velük, 2007-ben a 7. helyen végeztek. Németalföldről visszatért Németországba. A nyelvet már tökéletesen elsajátította, és igazán abban a közegben érezte magát rendben. Az 1. FC Nürnberg kötelékébe tartozott 2007 és 2010 között, viszont 2009-ben kölcsön vette a Bayer Leverkusen (13/1). Volt kenyéradói, a brémaiak elleni kupadöntő 85. percében vetették be 0-1-nél a „gyógyszergyáriak", azonban az egyenlítés vele a frontvonalban sem sikerült. 2010-ben az AC Arles-Avignon, 2011-ben a Schalke 04 mezét viselte, gólt egyik gárda szerelésében sem ért el. A gelsenkircheniek 2011-ben begyűjtötték a Német Kupát, de nélküle, ugyanis az MSV Duisburg elleni diadalon (5-0) a keretben sem volt. Folytatódtak bolyongásai, mint az ókori eposzok hősének, Odüsszeusznak, előbb a Panaitolikosz (2001–2012), majd a szaúdi al-Naszr (2013) szekerén próbált lendíteni.

A nemzeti tizenegy támadójaként a 2004-es Európa-bajnokságon alkotott emlékezeteset: július 4-én a lisszaboni arénában lecsendesítette a portugál közönséget azzal, hogy az 57. percben – Gekasz remek szögletét követően – Ricardo hálójába fejelte a labdát. A hellének arannyal nyakukban röpülhettek haza, Hariszteasz pedig bekerült a torna All Star-együttesébe. A 2008-as kontinentális viadalon csoportutolsóként zárt a társaival, de legalább elmondhatta magáról, hogy az „egyke" góljukat ő jegyezte. Egyetlen világbajnokság egyetlen találkozója jutott neki osztályrészül, ráadásul az sem végig: 2010. június 12-én a dél-afrikai Port Elizabeth Nelson Mandela nevét viselő stadionjában 61 percet tölthetett a gyepen a dél-koreaiak ellen (0-2).

EDEN HAZARD

Az első százmillió eurós belga

Eden Michael Hazard 1991. január 7-én született a belgiumi La Louvière városban. 1995-ben a Royal Stade Brainois kölyökcsapatában ismerkedett meg a sportág alapjaival. A fehér-feketéktől 2003-ban az AFC Tubize együtteséhez került, két évet töltött a piros-sárgáknál, hogy 2005-ben szülőhazájából Franciaországba, a Lille OSC-hez menjen. Tehát alig múlt 14 éves, amikor felcsapott légiósnak, és azóta külföldön keresi a kenyerét. 2007-től erősítette a Lille felnőtt gárdáját, 2011-ben duplázott vele, elhódította a társaival a Francia Kupát és nyolcpontos előnnyel a Ligue 1 aranyérmét. (A PSG elleni győztes finálé utolsó percében cserélték le.) A következő szezonban az északi piros-fehérek nem tudták megvédeni a bajnoki címüket, harmadikként értek célba.

2012 nyarán a Chelsea FC vette meg 35 millió euróért, 2019 nyaráig erősítette őket. A franciáknál 2011-ben és 2012-ben, a Premier Leagueben 2015-ben lett az Év futballistája. Árulkodik képességeiről, hogy a két elitbajnokságban az Év tizenegyébe 2010-ben, 2011-ben, 2012-ben, 2013-ban 2014-ben, 2015-ben és 2017-ben voksolták.

A 173 centi magas, 74 kilós versenysúlyú, gyors, szupertechnikás szélső (mindkét oldalon egyaránt hatékony) a „kékekkel" 2015-ben és 2017-ben bajnok lett, 2019-ben harmadik helyen végzett. Öt döntőt vívott velük, 2018-ban hazavitték az FA-kupát (győztes találatot rúgott büntetőből a Manchester United ellen), ellenben egy évvel korábban elbukták. Ugyanezek vonatkoznak az angol Ligakupára, 2015-ben elhódították, ellenben 2019-ben elveszítették a végjátékát. (Utóbbin, a „szétlövésnél" az apró termetű belga berúgta a maga 11-esét.) 2019-ben Bakuból hazarepítették az Európa-liga trófeáját, Hazard értékesített egy büntetőt az Arsenal elleni 4-1-en, viszont a 2013-as, győztes Európa-liga-döntőn a kispadon sem ült. (Igaz, a fináléig vezető úton többször is a pályára küldték.) 2019 nyarán elhagyta Angliát, a Real Madrid 100 millió eurót sem sajnált érte, 2020-ban bajnok lett vele.

A korosztályos válogatottakban (U15, U16, U17, U19) 2006 és 2009 között 39 mérkőzésen 11 találatot ért el. 2008-tól napjainkig a „nagyok" mezében 106 meccsen láthatták, a fellépésein 32-szer vette be az ellenfelek hálóját. Két világbajnokságon (2014, 2018) és egy Európa-bajnokságon villanthatta fel a nem hétköznapi adottságait, Oroszországban bronzérmes helyen zárt a „vörös ördögökkel". A 2018-as Mundialon háromszor volt eredményes, beszavazták a FIFA All Star-tizenegyébe, nem mellékesen pedig az értők a vébé második legjobb futballistájának találták. (A horvát Luka Modrić előzte meg.) 2018-ban az Év sportolójának választották meg szülőhazájában.

Két öccse is profi futballista. Az 1993-as születésű Thorgan a nevesebb, ő jelenleg a Borussia Dortmundban játszik, és már 21-szeres válogatott. Az 1995-ös Kylian 2015 és 2017 között megfordult Újpesten is, jelenleg a Cercle Bruges keretéhez tartozik.

Az Arsenal gólrekordere

Thierry David Henry 1977. augusztus 17-én született Párizs déli külvárosában, Les Ulisben. A szülei az egykori gyarmatokról vándoroltak az anyaországba szerencsét próbálni, apja Guadeloupe-ról, édesanyja Martinique-ről származik.

Nem a legelegánsabb negyedben cseperedett fel, lelkileg és fizikailag megkeményítették a környékbeli kölykökkel az utca kövezetén dúló könyörtelen futballcsaták. Nehezítette az amúgy sem irigylésre méltó szociális körülményeit, hogy a szülei elváltak, őt és a bátyját, a nála hét évvel idősebb Willyt a telefonközpontban dolgozó mama egyedül nevelte.

Hétéves volt, amikor az első klubja, a Club Omnisports Les Ulis leigazolta. A fehér-kékektől az US Palaiseau-hoz vezetett az útja (1989–1990). A „kék oroszlánok" után következett a L'Entente Sportive Viry-Châtillon (1990–1992). A sárgáktól vették fel 1992-ben az ország első számú futballiskolájaként számon tartott INF Clairfontaine-be, de nem maradt sokáig az intézetben, mert hamar felfigyeltek a tehetségre az AS Monaco ügynökei, így 1992 és 1998- között ott futballozott. Két évig még az ifiben, utána a profik között, ahol nem akármilyen társai voltak: Fabien Barthez, Emmanuel Petit, David Trezeguet, Willy Sagnol, Sonny Anderson, Victor Ikpeba, Costinha, Salif Diao és Ali Benarbia, hogy csak a leghíresebbeket említsük.

Időközben válogatott lett, 1997-ben ötször öltötte magára az U20-asok uniformisát, amelyben háromszor volt eredményes, aztán 1997. október 11-én a „nagyok" között is debütálhatott, Dél-Afrika ellen esett át a tűzkeresztségen Lensban (2-1). Balszélsőt játszott, a barátságos meccs valamennyi percét a pályán töltötte. A hazájában rendezett Mondial volt válogatott szinten élete első jelentős nemzetközi tornája, és elmondhatja magáról, hogy nem egészen 21 évesen világbajnok lett belőle. A „gall kakasok" hét mérkőzést vívtak az aranyéremmel zárt sorozaton, a csatár haton szerepet kapott, három találattal járult hozzá a végső diadalhoz, ám 1998. július 12-én, a brazilok elleni győztes finálében cserében sem kapott lehetőséget Aimé Jacquet szövetségi kapitánytól.

A 188 centi magas, 81 kg versenysúlyú támadó a Monacóval nyert egy francia bajnoki aranyat (1996–1997) és két bronzot (1995–1996, 1997–1998), majd 1999. januárban 12,5 mil-

lió euróért megvásárolta a Juventus. Alig fél év után 11 millió fontért Angliába költöztette az Arsenal, a „zebrák" vezetősége pedig dörzsölhette a markát, miután (magyar pénzben kifejezve) nagyjából 800 millió forintot keresett az üzleten. Henry 1999 és 2007 között az észak-londoniak légiósa volt, és jeles honfitársa, Arsène Wenger edző kezei alatt igazán érett labdarúgóvá fejlődött. Egyik interjújában szerényen maga vallotta be, hogy még vébéaranynyal a nyakában is volt hová fejlődnie. (Egyébként 228 találattal mindmáig ő az „ágyúsok" gólrekordere.) A Premier League-ben töltött évei alatt két bajnoki aranymedál (2001–2002, 2003–2004) és négy ezüst (1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005) került a birtokába. Az FA-kupát háromszor hódította el a piros-fehérekkel (2001–2002, 2002–2003, 2004–2005), bár a 2004–2005-ös sorozat döntőjében nem szerepeltették. Akadt egy vesztes finálé is, a 2001-es. Az angol Szuperkupát (FA Community Shield) kétszer emelhette a magasba (2002, 2004), ellenben 2003-ban nem sikerült begyűjtenie, miként az angol Ligakupát sem 2007-ben. Igaz, utóbbi végjátékában nem volt ott a küzdők seregében. A nemzetközi vonalon sem koronázta teljes siker a Wenger-legénység törekvéseit, két döntőt veszített el, amíg Henry a sorait erősítette: 2000-ben az UEFA-kupáét Koppenhágában, a Galatasaray ellenében, illetve 2006-ban a Bajnokok Ligájáét Párizsban, az FC Barcelona ellen.

2007 nyarán 24 millió euróért az FC Barcelona szerződtette. Három idényt húzott le a legendás kék-gránátvörös felszerelésben, ezek közül az első mérlege szerényre sikeredett (bajnoki bronz), ellenben a következő kettő parádésan gazdagra: La Liga-arany (2008–2009, 2009–2010), Király Kupa-arany (2008–2009, habár a döntőjében a kispadon sem ült), spanyol Szuperkupa-arany (2009), Bajnokok Ligája-arany (2008–2009), UEFA Szuperkupa-arany (2009), klubvilágbajnoki arany (2009). Emeljük ki, hogy 2009. május 27-én, élete második (egyben utolsó) BL-döntőjében 72 percet futballozott a Manchester United ellen Rómában. Érdekesség, hogy pályafutása során mindössze két döntőben szerzett gólt: az első a 2003. június 29-én megtartott Konföderációs Kupa, mert azt az ő, hosszabbításban elért gólja döntötte el a kameruni „szelídíthetetlen oroszlánok" ellen Saint-Denis-ben (1-0), a második a II. Hasszán Kupáért megvívott casablancai csata, ugyanis 2000. június 6-án bevette a marokkóiak hálóját (5-1).

2010 és 2014 között az Egyesült Államokban gyarapította tapasztalatait és a bankszámláját, a New York Red Bulls szolgálatában 123/51-es mutatót produkált. Közben 2012-

ben rövid időre újfent magára öltötte az Arsenal mezét, azonban az tényleg nem volt több parányi epizódnál (4/1).

A francia válogatottban 1997 és 2010 között 123 mérkőzésen láthatták a szurkolók, s elkönyvelt 51 gólt. Az első vébéjéről és a Konföderációs Kupa-aranyáról fentebb már írtunk, az egyéb tornáiról még nem.

A 2000-es Európa-bajnokság a „kékek" diadalát hozta, Henry öt találkozón háromszor bizonyult eredményesnek.

A 2002-es világbajnokság rémálommá vált számára meg a társai számára is. Címvédőként érkeztek Dél-Koreába, és bár a csoportriválisaik (Dánia, Szenegál, Uruguay) nem tartoztak a legszűkebb elithez, a franciák gólt sem szerezve, egyetlen ponttal és utolsó hellyel a hátizsákjukban röpülhettek haza. Henryt a második meccs 25. percében kiállította Felipe Ramos, a mexikói bíró, a többiek kénytelenek voltak nélküle ikszre menteni (0-0) az urukkal szembeni összecsapást.

A 2004-es Eb-n legalább a csoportkört túlélték a címvédők, a negyeddöntőben búcsúztatták őket a későbbi győztes görögök. Thierry 4/2-es statisztikával tudta le a portugáliai kirándulását.

A 2006-os vébé egészen az utolsó akkordjaiig pazarul alakult a Trikolór számára, a döntőig masírozott Németországban. A francia lapok már Berlin bevételéről cikkeztek, csak hát július 9-én, az olaszok elleni 1-1 utáni „szétlövésben" Trezeguet rettentő erővel a lécre rúgta a labdát, s a hibája után a Squadra Azzurra győzött. Henry a franciák hét találkozóján háromszor vette be az ellenfelek kapuját. Ezek közül a legfontosabb a frankfurti gólja volt, azzal verték meg 1-0-ra a címvédő brazilokat a negyeddöntőben. A döntő után aligha vigasztalta, hogy az ítészek beválasztották a vb All Star-együttesbe.

A 2008-as kontinentális tornát a kvartettje utolsó helyén búcsúztatta a Les Bleus, egyetlen gólt szerzett Svájcban, annál az egynél Henry járt túl a holland kapus eszén (1-4).

A dél-afrikai vébé a 2002-es megpróbáltatásait idézte a franciák számára, az ádáz belharcoktól, személyes konfliktusoktól szinte elemeire hullott nemzeti tizenegyük egy pontot és egy gólt tudott felmutatni. A 33 éves szélső kétszer cseréként állt be a második félidőben. Az afrikai kálváriajárást követően bejelentette visszavonulását a válogatottól.

Számtalan egyéni elismerésben volt része. Az Aranylabda-választáson 2003-ban a második, 2006-ban a harmadik helyre ért oda. A FIFA-nál 2003-ban és 2004-ben lett a második. A Premier League-ben az Év játékosává kétszer avatták (2003–2004, 2005–2006), négyszer gyűjtötte be a divízió gólkirályi titulusát (2001–2002, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006). Hatszor került be az angol első osztályban az Év tizenegyébe (2000–2001, 2001–2002, 2002–2003, 2003–2004, 2004–2005, 2005–2006), míg az MLS All Star-együttesbe egymás után négyszer (2011, 2012, 2013, 2014). Az európai Aranycipőt kétszer vitte haza (2004, 2005). Szülőhazájában ötször ítélték neki az Év futballistája címet (2000, 2003, 2004, 2005, 2006).

Szakvezetői pályafutásának állomáshelyei: Belgium, a válogatott segédedzője (2016–2018), AS Monaco (2018–2019), Montreal Impact (2019–).

MATS HUMMELS

A „bőrnadrágos kanári”

Mats Julian Hummels 1988. december 16-án született a Köln melletti Bergisch Gladbachban. Bár a családja a Rajnához közel élt, ő 1995-től mégis délen, a Bayern München akadémiáján nevelkedett. 2006-tól egy szezont az FCBM tartalékjában futballozott a Regionalligában, és 2007-ben már a legerősebbnek tartott kerethez tartozott. Aztán csak egyetlen meccset játszott a piros-fehérek nagycsapatában, mert kölcsönadták a Borussia Dortmundnak. Közben egyszer bekerült az U20-as, majd többször az U21-es válogatottba. Utóbbiban 2007 és 2010 között 21-szer lépett pályára és öt gólt szerzett. 2009-ben Svédországban az U21-esekkel megnyerte a korosztályos Európa-bajnokságot. Ez volt az első nagy sikere.

2008-tól 2016-ig töltötte első korszakát a BVB-nél, két bajnoki címet (2011, 2012) és három bajnoki ezüstöt (2013, 2014, 2016) gyűjtött. A Német Kupában eddig hét döntőt vívott (2008, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018, 2019), de csupán kettőt tudott megnyerni (2012, 2019). Tegyük hozzá, a 2008-as finálén végig a kispadon ült. 2012. május 12-én ellenben remekelt, ahogyan a „kanáriknak” becézett együttese is, a szokás szerint Berlinben megrendezett végjátékban 5-2-re kiütötték a Bayernt. Hab volt a tortán, hogy a 191 centis, 90 kilós védő 11-esből gólt is rúgott egykori társainak. Bő esztendő múlva, 2013. május 25-én visszavágtak riválisaiknak a bajorok, a Wembley-ben 2-1-re megverték hosszabbításban a sárga-feketéket a Bajnokok Ligája trónjáért vívott csatában.

Hummels 2013-tól folyamatosan szereplője a német Szuperkupa-döntőknek, kettőt hagyott ki, a 2014-est (egyébként nélküle is megnyerték a Ruhr-vidékiek), illetve a 2015-öst, miután azt nem a klubja vívta.

2016-tól 2019-ig újra a „bőrnadrágosok” szerelését viselte (35 millió eurót fizettek érte régi-új gazdái), és három Bundesliga-aranyat (2016, 2017, 2018), újabb három német Szuperkupát (2016, 2017, 2018, ebből 2019-ig hatot halmozott fel, habár a 2014-es meccsen nem jutott szóhoz) és egy Német Kupát (2019) zsákmányolt benne. A különböző hazai szavazásokon hatszor került be az Év tizenegyébe (2010, 2011, 2012, 2016, 2017, 2018). Az évszámsor híven tükrözi a kivételes adottságait.

2019 nyarán harminc és fél millió euróért Münchenből visszaigazolt a Borussiához, 2020-ban ezüstérmes lett vele a Bundesligában.

2010. május 3-tól 2019 őszéig 70-szer volt tagja a német válogatottnak, amelyben öt találatot könyvelt el. 2014. június 13. örökkön fénylő dátum marad az életében, azon a napon elhozta a bajtársaival Brazíliából a világbajnoki címet. Sőt, olyan jól ment neki a játék, hogy bekerült a torna All Star-gárdájába is. A 2018-as oroszországi világbajnokságon nagyot bukott az aktuális világbajnokkal, az utolsó helyen zártak a csoportban. Két Európa-bajnokságon szerepelt (2012, 2016), mindkettőn a négy között vérzett el a Nationalmannschaft.

Thor istenség kegyetlen pörölye

Zlatan Ibrahimović 1981. október 3-án született Malmö városában. Apja boszniai muszlim, édesanyja római katolikus horvát, vagyis minden idők egyik legjobb svéd futballistájának, „Thor istenség kegyetlen pörölyének" ereiben csöppnyi svéd vér sem csörgedezik. Mivel apja korán elhagyta őket, az édesanyja vallását vette fel. Gyermekként élte a migráns családokból származó kölykök életét, futballozott, bunyózott a többiekkel, karatézott. (Utóbbit versenyszerűen is tanulta-űzte.) Érdekes történetet mesélt el róla a szerzőknek *Imi Markos*, a néhai kitűnő sportújságíró, aki többször is elbeszélgetett Ibrával. Tőle tudjuk, hogy annyira szegény volt a család, hogy az apa a kamrában a plafon alá kötözte fel a kolbászt, nehogy az éhes gyerekek elérjék. Hogy milyen volt a viszony apa és fia között? Erről idézzük a futballista szavait, amiket *Imi* barátunk rögzített noteszában: „Amíg kamasz voltam, ő vert el engem, már ha el tudott kapni, felnőttként én raktam el őt. Nem irgalmaztunk egymásnak."

Első két klubja a bevándorlóké volt, a Malmö BI (1989–1991) és az FBK Balkan (1991–1995), majd következett a település, sőt egész Dél-Svédország kedvence, a Malmö FF (1995–1999). A későbbi trófeahalmozó szülőhazájában egyik csapatával sem nyert semmit, már ha a világoskék MFF-fel 2000-ben begyűjtött másodligás ezüstérmét nem számítjuk „valaminek".

2001-től külföldön játszik. Első állomáshelye Amszterdam volt, az AFC Ajaxnál kóstolt bele a légiós életbe. (7,8 millió eurót fizettek érte a fehér-piros-fehérek.) A németalföldi metropolisz első számú alakulatánál kezdte a díjvadászatot, holland bajnok (2001–2002, 2003–2004), ezüstérmes (2002–2003, 2004–2005), a Holland Kupa győztese (2001–2002, gólt szerzett az FC Utrecht elleni finálében), a holland Szuperkupa győztese (2002), ezüstérmese (2004) lett vele.

2006 nyarán a Juventus már 16 millió eurót adott a tipikus erőcsatárért, aki nem bánta meg a váltást, hiszen olasz bajnok (2004–2005, 2005–2006, a Calciopoli miatt elvették a címeket), olasz Szuperkupa-ezüstérmes (2005) volt a piemontiakkal. Amikor kizárták a „zebrákat" a Serie A-ból, Ibrahimović átment az Interbe. Nem ingyen, a fekete-kékeknek közel 25 millió euróba került ez a tranzakció. A lombardok szerelésében is gyarapította a kollekcióját, amelybe három olasz bajnoki arany (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009), két olasz Szuperkupa (2006, 2008), egy Szuperkupa-

ezüst (2007) és két Olasz Kupa-ezüst (2006–2007, 2007–2008) érkezett.

2009-ben már a negyedik ország bajnokságánál tartott, mert megközelítőleg 70 millió euróért szerződtette az FC Barcelona. A katalánokkal spanyol bajnok (2009–2010), a spanyol Szuperkupa győztese (2009, 2010, utóbbin gólt szerzett a Sevilla ellen), európai Szuperkupa-győztes (2009), a FIFA klubvilágbajnokságának győztese (2009) lett, azonban nem találta meg a közös hangot edzőjével, Pep Guardiolával, akit többször is nyíltan bírált, sőt, gyávának is nevezett. A 195 centire nőtt, 95 kilós versenysúlyú skandináv csatárt a Barça előbb kölcsönadta a Milannak, aztán végleg meg is vásárolták. Az első „milános" korszakának (2010–2012) sikerei: olasz bajnoki cím (2010–2011), ezüstérem (2011–2012), olasz Szuperkupa (2011, gólt ért el a volt kenyéradója, a városi rivális Inter ellen, mi több, ő lett a finálé embere is).

2012 nyarán Párizsba költözött, és a Paris Saint-Germain kötelékében valóságos diadalmenetbe fogott. Négy évet futballozott a „fények városában", és minden ott töltött idényét bearanyozta: francia bajnoki cím (2012–2013, 2013–2014, 2014–2015), francia Ligakupa-győzelem (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016), Francia Kupa-győzelem (2014–2015, 2015–2016), francia Szuperkupa-győzelem (2013, 2014, 2015). Félelmetes csatársort alkotott az uruguayi Edinson Cavanival és az argentin Ángel Di Maríával. A 2016-os kupadöntőben kétszer is megzörgette az Olympique Marseille hálóját Saint-Denis-ben (4-2).

2016 és 2018 között a hatodik ország, Anglia bajnokságában is kipróbálta magát. A Manchester United „vörös ördögeivel" Community Shield-győztes (2016, gólt szerzett a Leicester City elleni meccsen), angol Ligakupa-győztes (2016–2017, a Wembley-ben kétszer is bevette a Southampton kapuját) és Európa-liga-győztes (2016–2017, az Ajax elleni, stockholmi végjáton nem volt ott) lett.

2018-ban és 2019-ben az USA első divízióját térképezte fel (egyben a hetedik országot is kipipálhatta, ahol futballozott), David Beckham egykori klubja, a Los Angeles Galaxy látott benne fantáziát.

Ami a válogatottakat illeti: 1999-től 2001-ig a svéd U18-as és U21-es korosztály mezében 11 összecsapásán 7 találatot szerzett. 2001 és 2016 között a nagyválogatottban 116 mérkőzésén 62-szer volt eredményes. (Utóbbival svéd rekorder.)

A 2002-es világbajnokságon kétszer állt be cseréként, az argentinok elleni csoportmeccsen két percre (1-1), illetve a szenegáliak elleni nyolcaddöntőben szűk negyedórára (1-2).

A 2004-es Eb-n jobban ment neki, Portugáliában 4/2-es mutatóval zárt, azonban az egyenes kieséses szakaszban, a hollandok elleni „szétlövésben" hibázott, és mivel megtette ezt a társa, Erik Olof Mellberg is, mehettek haza.

A második vébéjén, 2006-ban nem remekelt (3/0). Aligha sejtette, hogy a németországi lesz az utolsó világbajnoksága, így minden idők egyik legjobb és legeredményesebb svéd csatára egyetlen gólt sem szerzett a vébéken! Ugyancsak gól nélkül maradt pályafutása két nemzetközi kupadöntőjében: 2009. augusztus 28-án Monacóban, a Sahtar Donyeck ellen, illetve 2009. december 19-én Abu Dzabiban, az Estudiantes La Plata ellen.

A 2008-as, osztrák– svájci közös rendezésű kontinentális tornán nem jutottak túl a csoportkörön a sárga-kékek, habár ez legkevésbé sem rajta múlott, mert a három meccsükön kétszer is a kapuba talált. Négy év múlva mintegy lemásolta ezt a produkcióját (3/2), azzal a különbséggel, hogy 2012-ben ő viselte Ukrajnában a csapatkapitányi karszalagot, és beválasztották az Eb legjobbjai közé. 2016-ban sem élték túl az alapkört a svédek, ugyan Zlatan mindhárom összecsapásukat csapatkapitányként harcolta végig, ellenben gólt a franciaországi Eb-n nem tudott elérni.

Egyéni elismeréseinek se szeri, se száma: az Év svéd férfi sportolója (2008, 2010, 2013, 2015). Az Év svéd labdarúgója (2005, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016). Az Év Juventus-futballistája (2004–2005). Olasz gólkirály (2008–2009,2011–2012). A legjobb külföldi labdarúgó a Serie A-ban (2004–2005, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2011–2012). Az Év futballistája a Serie A-ban (2007–2008, 2008–2009, 2010–2011). A legjobb légiós a Ligue 1-ben (2012, 2013, 2014). A legjobb játékos a Ligue 1-ben (2012–2013, 2013–2014, 2015–2016). A Ligue 1 Év csapatának tagja (2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016). Francia gólkirály (2012–2013, 2013–2014, 2015–2016). A Golden Foot (Aranyaláb-díj) győztese (2012). A Puskás Ferenc-díj győztese (2013). Az Év futballistája az UEFA-nál (2007, 2009, 2013, 2014). Az Európa-bajnokság All Star-keretének tagja (2012). A 2013-as Aranylabda-szavazás negyedik helyezettje. A Bajnokok Ligája Év tizenegyének tagja (2013–2014). Az Európa-liga Év tizenegyének tagja (2016–2017). Az Európa-liga gólkirálya (2016–2017). Az MLS Év tizenegyének tagja (2018, 2019). A FIFPro Év tizenegyének tagja (2013).

Négy országban állhatott fel a képzeletbeli bajnoki dobogó legmagasabb fokára (Hollandia, Olaszország, Spanyolország, Franciaország), öt országban hódított el valamilyen serleget (Hollandia, Olaszország, Spanyolország, Franciaország, Anglia).

Zlatan Ibrahimović 2020 januárjától újból az AC Milan uniformisában rúgja a labdát és termeli a gólokat.

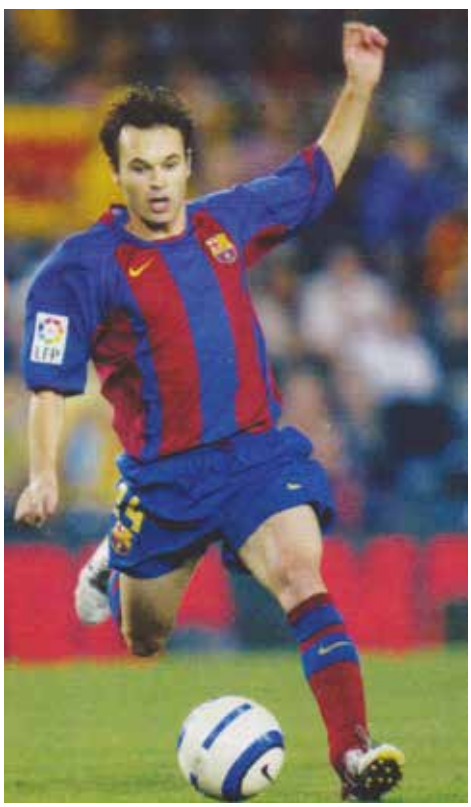
ANDRES INIESTA

Vébédöntőben rúgott győztes gólt

Andrés Iniesta Luján 1984. május 11-én született egy kis spanyolországi faluban, Fuentealbillában. Tízévesen a tartományi székhely együttesében (Albacete Balompié) került szorosabb kapcsolatba a labdarúgással, majd két esztendő múlva a fehér-feketéktől Barcelonába költözött, a híres La Masía utánpótlás-akadémiára. 1996-tól 2018-ig nem is viselte más alakulat felszerelését, csak a kék-gránátvörösökét, kivéve a nemzeti tizenegyét.

2001-től 2003-ig a Barça B csapatában, a Segunda División B-ben erősödött, de olykor már a „nagyok" között is számítottak a rendkívül mozgékony, vérbeli irányítóképességgel megáldott, apró termetű tehetség szolgálataira. Kilencszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018), ötszörös ezüstérmes (2003–2004, 2006–2007, 2011–2012, 2013–2014, 2016–2017), egyszeres bronzérmes (2007–2008, a Király Kupa hatszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), kétszeres ezüstérmese (2011–2012, 2013–2014), a spanyol Szuperkupa hétszeres győztese (2005, 2006, 2009, 2010, 2011, 2013, 2016), kétszeres ezüstérmese (2012, 2017), négyszeres BL-győztes (2005–2006, 2008–2009, 2010–2011, 2014–2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015, – a 2009-es finálében nem játszott), egyszeres ezüstérmes (2006), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015 – utóbbikor ő volt a csapatkapitány Jokohamában), egyszeres ezüstérmes (2006), a Császár Kupa egyszeres győztese (2019), a japán Szuperkupa egyszeres győztese (2020) lett belőle.

A különféle szintű válogatottakban (U15, U16, U17, U19, U20, U21, A) 2000 és 2018 között 176-szor lépett pályára, 24 gólt szerzett. Az U16-osokkal 2001-ben Angliában, az U19-esekkel 2002-ben Norvégiában nyert Európa-bajnokságot, míg az U21-esekkel világbajnoki döntőt veszített 2003-ban az Egyesült Arab Emírségekben.

A nagyválogatottban (2006–2018) 131 mérkőzésen 13 találatot ért el. A Furia Roja tagjaként egyszeres világ- (2010) és kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012). Részt vett további három vb-n

(2006, 2014, 2018) és a 2016-os Eb-n. A FIFA Konföderációs Kupájának ezüstérmese (2013) és a második legjobb futballistája volt Brazíliában. Nemigen vigasztalhatta az Ezüstlabda, miután június 30-án a házigazdák az újjávarázsolt Maracanã Stadionban 3-0-ra elpáholták a regnáló világbajnokokat.

A 170 centi magas, 65 kilós versenysúlyú irányító középpályás 2018 óta a japán ligában futballozik, a Vissel Kobe tagja, 2019-ben megnyerte vele a Császár-kupát.

Bár nem katalán származású, kétszer mégis csatába küldték Katalónia válogatottjában is (2004–2005).

Az egyéni elismeréseinek se szeri, se száma. Az Európa-bajnokságon kétszer (2008, 2012), a világbajnokságon egyszer (2010) választották be a torna „álomkeretébe", illetve a vb-n az álomtizenegyébe. 2009-ben ő lett a legjobb spanyol futballista a La Ligában, a legjobb középpályás pedig 2009-ben, 2011-ben, 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben volt. Az *IFFHS*-nél a világfutball legjobb játékmesterének találták 2012-ben és 2013-ban. A Bajnokok Ligájában kétszer szavazták be az idény tizenegyébe (2014–2015, 2015–2016). A Dél-Afrikában lebonyolított vébén győztes gólt rúgott a hollandok kapujába, de 2010-ben a FIFA nem őt, hanem a klubtársát, Lionel Messit hozta ki győztesnek az Aranylabda-ankéton. A hivatásos labdarúgókat tömörítő világszervezet (FIFPro) szavazásán egymás után kilencszer került be az Év csapatába (2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017).

A 2006-os németországi vb-n egy összecsapás jutott neki osztályrészül, a 2014-esen három. Brazíliában nem jött ki a címvédőknek a lépés, a kvartettjük harmadik helyén zártak, szégyenszemre röpülhettek is haza. A 2018-as oroszországi seregszemlén mind a négy, spanyol érdekeltségű találkozón lehetőséget kapott, és ugyan túlélték a csoportkört, de a 16 között az oroszok megállították őket, a „szétlövést" ugyanis megnyerte a Szbornaja. A 2016-os Eb-n is négyszer mérkőztek a spanyolok, Iniesta mindegyiken szerepet kapott, ellenben a kaput nem sikerült bevennie. Elmondható, hogy általában nem szórta a gólokat, sokkal inkább azok előkészítésében jeleskedett, a rá jellemző finom rafinériával hozta helyzetbe a társait, azonban a 2010-es sorozaton két nagyon fontos találatot is elkönyvelhetett. (A négy vébéjén nem is jegyzett többet belőlük.) Az elsőt a chileiek elleni csoportmeccsen szerezte, azzal nyertek 2-1-re. A másodikat július 11-én éjszaka, a johannesburgi végjáték 116. percében érte el: Fabregastól kapott egy remek átadást a tizenhatoson belül, és kissé kisodródva, jobbal szúrta a labdát a hollandok kapujába. Történelmi találat volt, több nézőpontból is: először zsákmányolt világbajnoki aranyat európai válogatott más földrészen, és először nyert vébét Spanyolország.

JAMES RODRIGUEZ

Az egyetlen kolumbiai vb-gólkirály

James David Rodríguez Rubio 1991. július 12-én született a kolumbiai Cúcutában. 2001-ben az Academia de Tolimense de Fútbol nevű kölyökgárdában kezdett játszani, onnan 2005-ben az akkor másodvonalas Envigado FC-hez került. Bajnok lett a „narancsosokkal", feljutott velük az élvonalba (2007). 2008-ban megkezdte légiós életét, először Argentínába szerződött, ahol a CA Banfield tagjaként megnyerte az Aperturát (2009). (Mindmáig ez a zöld-fehér-feketék legnagyobb diadala, tőlük kapta a James Bond becenevet.) Hamarosan Európában találta magát, az FC Portóval három bajnoki aranyat (2010–2011, 2011–2012, 2012–2013), egy Portugál Kupát (2010–2011, a Vitória Guimarães elleni finálében a hat „sárkányos gólból" hármat jegyzett), egy portugál Szuperkupát (2012) és egy Európa-liga-aranyat (2010–2011) zsákmányolt. 2012-ben benne látták meg az első divízió legjobbját. A 180 centi magas, 77 kilós versenysúlyú csatár ezután tett egy rövid kanyart Franciaországban, az AS Monacóval második lett az ottani elitligában (2013–2014). 2014 nyarán 75 millió euróért vette meg a a Real Madrid, és a következő relikviák kerültek a birtokába: a La Liga aranya (2016–2017, 2019–2020), ezüstje (2014–2015, 2015–2016), a spanyol Szuperkupa ezüstje (2015), az európai Szuperkupa aranya (2014, 2016), a klubvilágbajnokság aranya (2015). Ezekhez „óvatosan" tegyük oda a Bajnokok Ligája két aranyát (2015–2016, 2016–2017), a klubvilágbajnokság aranyát (2017) és a spanyol Szuperkupa aranyát (2020). (Az utóbbi négy medál azért képez külön csoportot, mert ezeken a végjátékokon nem jutott szóhoz, azaz egyik BL-döntőn sem volt pályán.) A 2014–2015-ös szezonban beszavazták a La Ligában az Év tizenegyébe.

2017 és 2019 között a Bayern Münchennél játszott kölcsönben, a bajoroknál két Bundesliga-arany (2017–2018, 2018–2019) és egy Német Kupa-ezüst (2017–2018) ütötte a markát. (A 2019-es, győztes kupadöntőn nem volt ott Berlinben.) 2020 nyarán a liverpooli Evertonhoz igazolt.

2016 júniusában hazája válogatottjával bronzérmet „kovácsolt" a centenáriumi Copa Américán. Az Egyesült Államokban lebonyolított tornán kétszer volt eredményes, nem mellékesen pedig betöltötte a csapatkapitányi posztot. A különféle szintű kolumbiai nemzeti tizenegyeknél 2007 óta veszik folyamatosan számításba, pályára lépett az U17-es (2007), az U20-as (2011) és az A válogatottban is. Az U17-esekkel 2007-ben kijutott a korosztályos világbajnokságra, Dél-Koreában csoportharmadikként léptek tovább, de a tizenhat között megállította őket a későbbi világbajnok Nigéria. A nagyválogatottban 2011 óta 76-szor vetették be, a fellépésein 22-szer zörgette meg a hálót. A Los Cafeteros (a csapat beceneve) alakulatában két világbajnokságon (2014, 2018) és két Copán (2015, 2019) vett részt. A brazíliai Mundial ragyogóra sikeredett a számára, hat találattal gólkirály lett, átvehette az Aranycipőt a teljesítményéért, és természetesen helyet kapott a torna álomegyüttesében is.

Karlsruhe „kánja”

Oliver Rolf Kahn 1969. június 15-én született Karlsruhében. (Édesapja, Rolf és bátyja, Alex is játszott előtte a Bundesligában, a családja egyébként apai ágon lett származású.)

Hatévesen került a Karlsruher SC-be, és aztán 1994-ig hűséges volt a kék-fehér színekhez. 1987. november 27-én debütált a Bundesligában. Azt erős túlzás lenne állítani, hogy tüneményesen, hiszen Kölnben négyet kapott a rajnai piros-fehérektől, a dán legenda, Morten Olsen védő létére már a 28. percben bevette a hálóját (1. FC Köln–Karslruher SC 4-0).

1991-től számított stabil tagnak az első csapatban, az 1993–1994-es UEFA-kupa-remekléssel irányította magára a közfigyelmet, amikor a társaival híres gárdákat (PSV Eindhoven, Valencia, Girondins Bordeaux, Boavista) ejtettek ki. A sors iróniájaként az ezeknél talán kevésbé neves Casino Salzburg parancsolt megálljt a nyugatnémeteknek az elődöntőben, mégpedig idegenben szerzett góljával.

1994 nyarán az Év kapusaként nem tudta visszautasítani a Bayern München ajánlatát. (A bajorok 4,6 millió német márkát utaltak át érte.) Innentől számítva intenzíven ívelt felfelé a karrierje, medálok, kupák, válogatottságok, tapsviharok kísérték az útján. Nézzük csak a statisztikáját: nyolcszoros Bundesliga-aranyérmes (1996–1997, 1998–1999, 1999–2000, 2000–2001, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), háromszoros Bundesliga-ezüstérmes (1995–1996, 1997–1998, 2003–2004), egyszeres Bundesliga-bronzérmes (2001–2002). Hatszoros DFB-kupa-győztes (1997–1998, 1999–2000, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2007–2008), egyszeres DFB-kupa-ezüstérmes (1998–1999). Ötszörös német Ligakupa-győztes (1997, 1998, 2000, 2004, 2007), egyszeres német Ligakupa-ezüstérmes (2006). Bajnokok Ligája-győztes (2001), BL-ezüstérmes (1999). UEFA-kupa-győztes (1996). Európai Szuperkupa-ezüstérmes (2001). Világkupa-győztes (2001). A német válogatottban 1995 és 2006 között 86 mérkőzésen védett. Sikerei a Nationalelfben: vb-ezüstérmes (2002), vb-bronzérmes (2006), Európa-bajnok (1996, nem játszó tartalékként), vb-résztvevő (1998, nem játszó tartalékként), Eb-résztvevő (2000, 2004). Ami az egyéni titulusait illeti: hétszer lett az Év kapusa hazájában (1994, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002), kétszer az Év játékosa (2000, 2001). Kétszer került be a *Kicker* magazinnál az Év együttesébe (1996–1997, 2001–2002). Az *IFFHS* háromszor „koronázta” a világ legjobb kapusává (1999, 2001, 2002), míg Európa legjobb kapuvédője egymás után négyszer volt (1999, 2000, 2001, 2002). A 2001-es milánói BL-finálén is őt találták a legjobbnak, és nem is érdemtelenül. Remekelt a Valencia elleni, hosszúra nyúlt „szétlövésben”, nem akármilyen mozdulatokkal

tornászta ki a szlovén Zlatko Zahovič, az olasz Amedeo Carboni és az argentin Mauricio Andrés Pellegrino Luna tizenegyesét. Viszont 1999. május 26. traumája élete végéig lidércként kísértheti. Csapatkapitányként már a markában érezhette a Bajnokok Ligája trófeáját, néhány pillanat választotta el attól, hogy fel is emelje a barcelonai éjszakában, azonban a Manchester United „vörös ördögei" a 91. és a 93. percben gondoskodtak arról, hogy ne így történjék.

2001. november 27-én – az akkori szokásoknak megfelelően – Tokió adott otthont a Világkupa-döntőnek, amelyet a Bayern és a címvédő Boca Juniors vívott. Kahn szinte lehúzta a rolót a „genovaiak" sztárjai, Juan Román Riquelme, Marcelo Delgado, Guillermo Barros Schelotto és a kolumbiai Mauricio Serna előtt.

Oliver Kahn a *France Football* Aranylabda-szavazásán kétszer végzett a harmadik helyen (2001, 2002).

Felemásra sikeredett a 2002-es világbajnoki szereplése a Távol-Keleten, mert ha az egyéni titulusaira fókuszálunk (aranylabdás, a torna legjobb kapusa), akkor azt mondhatjuk, hogy elégedett lehetett a teljesítményével. Ellenben amikor a 2002. június 30-án, a brazilok elleni végjáték 67. percében elkövetett sorsdöntő hibája jut az eszünkbe, akkor muszáj más következtetésre jutnunk. Emlékezzünk csak, ahogy Rivaldo nem túl erős, mintegy 23 méterről leadott lövését Ronaldo elé üti, akinek nem okoz gondot a labda hálóba helyezése! Az sem vigasztalhatta a kapust, hogy a Jokohamáig vezető úton egyetlen bakit sem követett el.

1996-ban, az angliai Európa-bajnokságon egyetlen percet sem védett, bár tartalékként neki is jutott az aranyéremből, a két, medállal zárt világbajnokságán (2002, 2006) pedig be kellett érnie az ezüst, illetve a bronz „nyakbavalóval".

Kahnt a megbízhatóság, a nyugalom, a merészség, a villámgyors, de racionális döntések jellemezték a gólvonalon strázsálva. A visszavonulását követően sem szakadt el teljesen a labdarúgástól, televíziós szakértőként vállalt szerepet. Dolgozott a reklámiparban is, kamatoztatva hírnevét és népszerűségét. 2020 januárja óta tagja a Bayern München igazgatóságának.

A pálosok evangélistája

Ricardo Izecson dos Santos Leite (a futball világában csak Kaká) 1982. április 22-én született Brazíliában, Gamában. Értelmiségi család az övé, édesanyja általános iskolai tanítónő, édesapja építészmérnök volt. A beceneve a familiáris nyelv terméke, ugyanis öccse képtelen volt kiejteni a bátyja keresztnevét, a Ricardót, hát kreált egy újat, így lett a későbbi világsztárból Kaká. Volt egy szörnyű balesete, 2000-ben, egy ugrás után megsérült a gerince az úszómedencében, le is bénult átmenetileg, még az is kérdéses volt, hogy tud-e valaha járni, de szerencsére teljesen felépült. Ahogy ő fogalmazott: Jézus Krisztus segedelmével. (A mai napig megmaradt legkedveltebb olvasmányának a Biblia.)

Hétéves volt, amikor a szüleivel São Paulóba költözött. A metropoliszban kezdett játszani 1990-ben, mégpedig az egyik legnépszerűbb ottani csapatban, a São Paulo FC-ben. 2000-ig az ifjúsági gárdákban pallérozódott, utána vált belőle hivatásos játékos.

2001-ben megnyerte az São Paulo FC-vel a hagyományos Rio–São Paulo-tornát. A Botafogo elleni második mérkőzésre (2-1) cseréként küldték be, ám így is ő szerezte a paulisták mindkét találatát. 2003-ban bronzérmet vehetett át a brazil bajnokság végén, míg 2014-ben (a második időszakában, amit kölcsönben húzott le) ezüstöt.

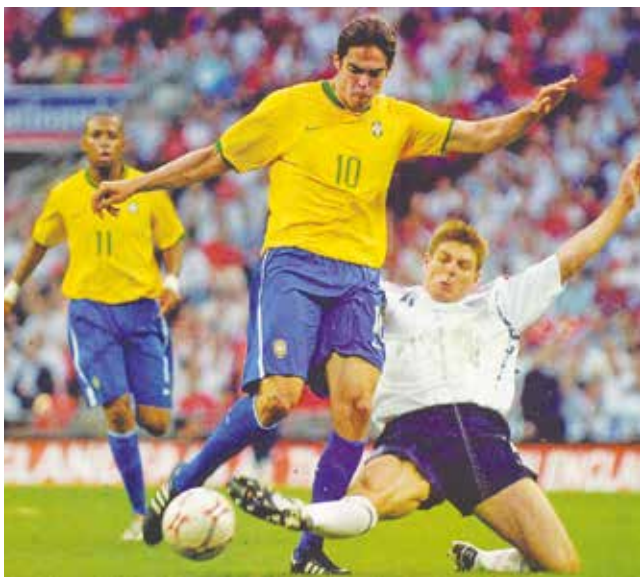
Az AC Milanban töltött első korszaka (2003–2009) eredményezett egy bajnoki aranyat (2003–2004), két ezüstöt (2004–2005, 2005–2006, ez utóbbi eredetileg bronz volt, a Juventus kizárása után lett belőle ezüst), egy bronzot (2008–2009), valamint egy olasz Szuperkupát (2004). És ehhez vegyük hozzá, hogy a Serie A-ban Kaká lett az Év legjobb labdarúgója 2004-ben és 2007-ben, az Év legjobb légiósa pedig 2004-ben, 2006-ban és 2007-ben! A nemzetközi sorozatokban a vörös-feketékkel zsákmányolt egy európai Szuperkupát (2007, gólt szerzett a döntőben), egy Bajnokok Ligája aranyat (2007, ő „termelte” abban az idényben a legtöbb gólt a sorozaton), egy klubvilágbajnoki címet (2007, gólt szerzett a döntőben), aztán egy Világkupa-ezüstöt (2004) meg egy BL-ezüstöt (2005, ő berúgta a 11-est a Liverpool elleni isztambuli „szétlövésben”). A 188 centi magas, 75 kilós versenysúlyú csillag második milánói korszaka (2013–2014) nem hozott semmit sem a konyhájára.

2009-től négy éven keresztül a Real Madridot szolgálta, 68,5 millió eurót utaltak át érte a spanyolok a lombardok számlájára. Dicsőséglistája: egy La Liga-arany (2011–2012), három ezüst (2009–2010, 2010–2011, 2012–2013), egy Király Kupa (2010–2011, a finálét a kispadon

ülte végig), egy Király Kupa-ezüst (2012–2013, az Atletico Madrid elleni vesztes végjátékban is a cserepadot melegítette) és egy spanyol Szuperkupa-ezüst (2011). 2010 szeptemberében megműtötték a bal térdét, ágyékhúzódással is kínlódott, hosszú hónapokat kellett kihagynia a visszatéréséig. Nagyon várták vissza a madridista drukkerek, mert szükség volt a kreativitására, a gyors helyzetelemző és helyzetfelismerő képességére, elsöprő lendületére.

2014 és 2017 között az Egyesült Államokban futballozott, az Orlando City csalta át az Újvilágba. Habár a floridai „oroszlánokkal" nem tudott medálokat gyűjteni, viszont egyéni elismeréseként mind a három ottani szezonjában bekerült az MLS All Star-együttesébe (2015, 2016, 2017).

Ami a személyes diadalait illeti, azok közül feltétlenül az élre kívánkozik a *France Football* Aranylabdája, amelyet 2007-ben vehetett kézbe. Jelzi zseniális képességeit, hogy 444 pontot kapott, míg a mögötte végző Cristiano Ronaldo 277-et, a harmadik Lionel Messi 255-öt. Szó se róla, nem akárkiket utasított maga mögé! Abban az évben a FIFA-nál, a *World Soccer* és az *Onze-Mondial* magazinoknál a földkerekség legjobb futballistája lett. Az UEFA háromszor válogatta be az Év csapatába (2006, 2007, 2009).

2001-ben öt mérkőzésen pályára küldték Argentínában, a korosztályos vébén a brazil U20-as válogatottban, amelynek felszerelésében egyszer volt eredményes. (A nyolc között a későbbi döntős Ghána 2-1-re legyőzte őket.) 2003-ban, a CONCACAF Arany Kupán második helyen zárt az U23-asokkal. Csapatkapitányként Mexikóban három góllal járult hozzá az ezüstéremhez.

Hazája nagyválogatottjával három vébén (2002, 2006, 2010) vett részt. 2002-ben úgy lett világbajnok, hogy egyszer kapott lehetőséget Luiz Felipe Scolaritól. (Szuvonban, Costa Rica ellen Rivaldo cseréjeként állt be a 72. percben.) Németországban öt meccset vívtak az aranysárgazöldek, ő mindegyiken szóhoz jutott, a horvátok elleni csoportrangadón győztes találatot szerzett (1-0). Dél-Afrikában is ötször mérkőztek a „kanárik", ám Kakát Stéphane Lannoy, a francia bíró – túl szigorúan – a második csoportmeccsen, Elefántcsontpart ellen második sárga lappal kiállította, ezért egy fellépést ki kellett hagynia.

2005-ben hazavitték Németországból a Konföderációs Kupát, a középpályás egyszer talált a hálóba a tornán. 2009-ben Dél-Afrika adott otthon ennek a rendezvénynek, és a címvédők Johannesburgban újból elhódították a trófeát. Kaká két találattal tette emlékezetesebbé a duplázást, ráadásként bekerült a torna álomtizenegyébe.

A 2017-es visszavonulása alkalmából szerényen összegezte karrierjét: „Isten többet adott nekem, mint amit valaha is remélhettem vagy megérdemeltem."

Profi futballistából polgármester

Kahaber Kaladze 1978. február 27-én született az akkor még a Szovjetunióhoz tartozó Grúzia Szamtredia nevű (nagyjából harmincezres lélekszámú) városában. A helybéli Lokomotivban kezdett futballozni, amelynek édesapja volt az elnöke. Tehetségére hamarosan felfigyeltek a Dinamo Tbiliszinél, ennek következtében 1993 és 1998 között a fővárosi kék-fehéreknél játszott. Nem jártak egymással rosszul, mert egymás után öt bajnoki arany (1994, 1995, 1996, 1997, 1998) került a közösbe, valamint négy Grúz Kupa (1994, 1995, 1996, 1997).

A 186 centire nőtt, 76 kilós, gyors, technikás, hátulról is irányítani képes védő 1993-ban bekerült a grúzok U17-es válogatottjába, amelynek képviseletében két mérkőzés jutott neki. Később megfordult az U19-ben (4/0), az U21-ben (3/0), majd 1996-tól 2011-ig 83 alkalommal a nagyok csapatában. Utóbbiak trikójában egy gólt szerzett. Adottságaira jellemző, hogy odahaza ötször választották meg az Év játékosának (2001, 2002, 2003, 2006, 2011).

1998-ban felcsapott légiósnak, amikor a Dinamo Kijevbe szerződött. Az ukránoknál háromszor lett bajnok (1999, 2000, 2001) és háromszor kupagyőztes (1998, 1999, 2000).

2001-ben a „dinamósok" nagyot kaszáltak érte, ugyanis 16 millió euróért eladták az AC Milannak. Kilenc esztendőn keresztül viselte a lombardok uniformisát, és nem panaszkodhatott a sorára, sem az eredményeire: olasz bajnoki cím (2004), ezüstérem (2005), bronzérem (2003, 2006, 2009, 2010), Olasz Kupa (2003), olasz Szuperkupa (2004, bár a Lazio elleni meccsen a padon ült). A nemzetközi vizeken sem vallott szégyent az „ördögök" gárdája, 2003-ban elhódította a Bajnokok Ligája trófeáját. Kaladze egy darabig negatív főszereplője volt az Old Traffordon zajló „szétlövésnek", miután Gianluigi Buffon, a Juventus karizmatikus kapusa a mezőnybe rúgta a büntetőjét. Szerencséjére a társai pontosabban céloztak. A 2005-ös isztambuli BL-finálét a cseresorból nézte végig, a 2007-esen 10 percet kapott. Athénban másodszor lett BL-nyertes. 2007-ben szóhoz jutott a diadalmas európai Szuperkupa-végjátékon (Monacóban 3-1 a Sevilla FC ellen), illetve az év végén Jokohamában, a Boca Juniors elleni klubvilágbajnoki döntőn (4-2). Az argentinok ellen a személyisége sötétebb oldalát villantotta fel, ugyanis a 77. percben kiállította a mexikói bíró.

2010-től 2012-ig a Genoa 1893 „griffmadarait" erősítette, utána felhagyott a labdarúgással, és üzletemberként, idővel politikusként folytatta a karrierjét. Ezeken a vonalakon is sikeresnek bizonyult, hiszen energiaügyi miniszterségig, Tbiliszi város polgármesteri székéig (2017–) vitte. A sokak által féltékenyen figyelt életére azonban árnyékot vetett egy szörnyű tragédia, 2001 májusában bűnözők elrabolták orvostanhallgató öccsét, Levant. Tárgyaltak a terroristákkal, kifizették volna az általuk követelt váltságdíjat, de hiába. 2005 májusában nyolc holttestet találtak, és az azonosítási eljárás során sajnos kiderült, hogy az egyik a fivéréé.

HARRY KANE

A világsztár, akinek még nincs aranyérme

Harry Edward Kane, napjaink egyik legkeresettebb gólvágója 1993. július 28-án született London északkeleti részén, Walthamstowban. (Apai ágon ír vér is csörgedezik az ereiben, tehát elvben akár a „zöld sziget" reprezentációjában is pályára léphetett volna.) Gyermekként, majd ifistaként 1999 és 2009 több egyesületben (Ridgeway Rovers, Arsenal, Watford, Tottenham) is megfordult, majd a Spurs felnőttjei között debütált a Premier League-ben. Nem állítjuk, hogy rózsákkal volt behintve az útja a hírnévig, miután a „sarkantyúsok" többször is kikölcsönözték: Leyton Orient (2011), Millwall FC (2012), Norwich City (2012–2013), Leicester City (2013).

2010 és 2015 között szinte valamennyi angol korosztályos válogatottban szerepelt (U17, U19, U20, U21), 34 mérkőzésen 17 találatot ért el. 2015 óta a nagyválogatott felszerelésében 45 találkozót vívott és 32 gólt hozott össze. Kicsit emlékeztet a játéka Gerd Müllerére, habár az alkatuk teljességgel eltérő. Szerintünk abban az értelemben hasonlít a nyugatnémetek hajdani bombázójára, hogy képes a leglehetetlenebb szituációkból is a kapuba találni. Néha az a néző érzése, hogy a langaléta fiúról akkor is a gólvonal mögé pattan a labda, ha nem is oda szándékozott küldeni…

A jól megtermett, 188 centi magas, 85 kilós erőcsatár valósággal szórja a gólokat, viszont az a furcsa helyzet állt elő a személyével kapcsolatban, hogy bár a legmárkásabb klubok csalogatják magukhoz (a jelenlegi kenyéradójához 2022-ig köti a szerződése, de igencsak meglepő volna, ha ki is töltené), azonban csapatszinten 2020 őszéig jószerével nem nyert semmit. A Tottenhammel elbukott két döntőt, 2015-ben az angol Ligakupában és 2019-ben a Bajnokok Ligájában, ezeken az ezüstökön kívül van még egy Premier League-ezüstérme (2017), illetve két bajnoki bronzmedálja (2016, 2018).

Az egyéni elismerések frontján jóval jobban áll, hiszen egymás után négy idényben került be az Év tizenegyébe (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2018–2019) a PL-ben, amelyben kétszer lett gólkirály (2015–2016-ban 25, 2016–2017-ben 29 találattal).

2015-ben az Év fiatal labdarúgójává választották meg, majd 2017-ben és 2018-ban az Év (felnőtt) futballistájává „koronázták" Angliában. A 2016-os franciaországi Európa-bajnokság nem igazán sikerül jól a számára, négy találkozón kapott lehetőséget, ellenben egyszer sem tudta megzörgetni az ellenfelek hálóját. Nem így a 2018-as oroszországi világbajnokságon, amelyen a mezőny legeredményesebb labdarúgójának bizonyult, csapatkapitányként hat gólig jutott, és természetesen beszavazták az All Star-csapatba is. A vébén a 4. helyen zárt a „háromoroszlánosokkal", míg 2018-ban az UEFA Nemzetek Ligájában bronzérem került a nyakába.

A beceneve jól jelzi – a család- és keresztnevéből származó szójátékból teremtődött (The HurriKane, vagyis A Hurrikán) –, hogy miféle mentalitás jellemzi az ütközetek hevében.

A leghasznosabb kiegészítőember

N'Golo Kanté 1991. március 29-én született Párizsban. (A szülei 1980-ban Maliból, a volt gyarmatról költöztek át a jobb élet reményében az anyaországba.) A fővároshoz közeli település, Suresnes klubjában (Jeunesse Sportive) kezdett futballozni 1999-ben, 2010-ig viselte a gárda sárga-kék szerelését. 2010 és 2013 között az US Boulogne piros-fekete uniformisában nyargalászott, hisz a legfőbb erénye ma is a fáradhatatlan robotolás. Az az ember érzése, őt látva, hogy akár három meccset is végig tudna hajtani egy lendülettel, ha arra volna szükség. 2013-ban feljutott a francia első vonalba, ám meglepetésre maradt a másodikban, mivel az SM Caen alakulatához szerződött. Normandiából került 2015-ben Angliába, a Leicester Cityhez. A kék-fehér „rókákkal" megnyerte a Premier League-t, 37 meccsen jutott szóhoz, és 1 gólt szerzett. Bekerült az Év csapatába, sőt megválasztották a szezon legjobb City-labdarúgójának. Villámkarriert futott be Albionban, nem véletlenül vetette ki rá hálóját Nagy-Britannia egyik leggazdagabb egyesülete, a Chelsea FC.

2016 óta 39 válogatottságot számlál, egy találatot könyvelt el. 2016-ban Eb-ezüstérmes,. 2018-ban pedig világbajnok lett hazája nemzeti tizenegyével.

A londoniak légiósaként is „kovácsolt" egy bajnoki aranyat 2017-ben, tehát két, egymás utáni évben állhatott fel a Premier League képzeletbeli dobogójának legmagasabb fokára – két, kék-fehér klub képviseletében. Ellenben az FA-kupa döntőjét elbukta a Chelsea FC, az Arsenal győzött ellene 2-1-re. Kanté a Wembley gyepén töltötte a teljes 90 percet. Mintegy fájdalomdíjként abban az esztendőben az Év futballistája lett Franciaországban.

2018-ban begyűjtötték az FA patinás trófeáját, 1-0-ra megverték érte a Manchester Unitedot. Kanté a mezőny egyik legjobbjának bizonyult.

2019. május 29-én visszafizettek az Arsenalnak Bakuban a 2017-es kudarcért, 4-1-re legázolták az Európa-liga végjátékában. Kanté végig a pályán volt.

2019-ben akadt egy vesztes döntője, mégpedig az angol Ligakupáé (legújabb nevén: Carabao Cup), február 24-én a Manchester City a 0-0 utáni „szétlövésben" elhalászta az orruk elől a serleget. Kanté – szokás szerint – erről a mérkőzésről sem hiányozott.

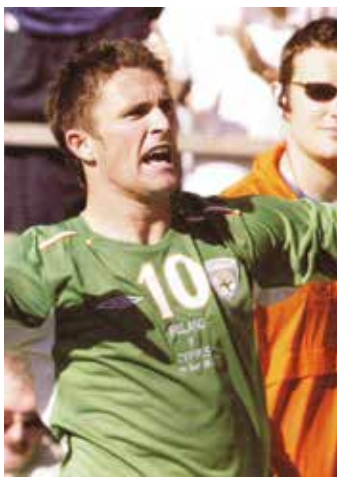
2020-ban az Arsenal 2-1-re megverte a CFC-t az FA-kupa végjátékában, meglepetésre N'Golo a kispadon ült.

ROBBIE KEANE

Robbie, a világutazó ír

Robert David Keane 1980. július 8-án született az Ír Köztársaság Tallaght nevű városában. 1996-ig szülőhazájában futballozott (Fettercairn YFC, Crumlin United), utána a Wolverhampton Wanderers ifjúsági gárdájához került. 1997 és 1999 között a „farkasok" második ligás nagycsapatában játszott, nem is rosszul, hiszen a 73 bajnokiján 24 találatot jegyzett.

1999-ben kezdődtek „kalandozásai" a futballplanétán, egy szezont a Coventry Citynél töltött, majd egyet a milánói Internazionaléban. A lombardoknál nem ment neki, kölcsön is adták a Leeds Unitednak 2001-ben. A yorkshire-i „fehérek" utóbb véglegesítették, de 2002 nyarán

bejelentkezett érte a Tottenham, s az üzlet részeként Robbie a londoniakhoz szerződött. Első periódusát 2008-ig tudta le a „sarkantyúsoknál", utána 24 millió euróért megvette a Liverpool. A „vörösöknél" 19/5-ös mutatót produkált, mellyel nem győzte meg őket, egy év után visszament a Spursbe. Elvben 2011-ig volt a White Hart Lane-en, ám 2010-ben a Celtic, 2011-ben a West Ham United kölcsönözte ki. 2011-ben kontinenst váltott, az Egyesült Államokban, közelebbről a Los Angeles Galaxyban folytatta. (Igaz, 2012-ben visszatért Angliába, az Aston Villa vette kölcsön.)

2017-ben egy új földrészt fedezett fel, a Nyugat-Bengálban működő Atlético de Kolkata légiósa lett (9/6). 2018-ban az indiai piros-fehér-kékeknél kezdte meg edzői pályafutását. 2019-től 2020-ig a Middlesbrough FC szakmai stábjában dolgozott.

2000. szeptember 8-án bevette a Lazio kapuját az olasz Szuperkupáért Rómában, más kérdés, hogy a „sasok" nyertek 4-3-ra. A Tottenham labdarúgójaként 2008. február 24-én elhódította az angol Ligakupát (hosszabbításban 2-1 a Chelsea ellen). Klubszinten ez a legértékesebb trófeája. 2009-ben a Premier League 2. helyén végzett a Liverpoollal, 2010-ben ugyancsak második lett a Celtickel Skóciában.

Az USA-ban volt igazán sikeres, 2011-ben, 2012-ben és 2014-ben az MLS bajnoki aranyát vitte a Galaxyvel Los Angelesbe, 2010-ben és 2011-ben az úgynevezett Supporters' Shield-trófeát, amely az alapszakasz győztesét illeti. Vagyis 2011-ben duplázott az alakulat. Két klubjában választották meg az Év futballistájának (Tottenham – 2003, 2006, 2008, Celtic – 2010). Két országban került az Év tizenegyébe, az angol másodosztályban (1998), illetve az MLS-ben (2015). Utóbbiban egymás után négyszer lett a divízió legjobbja (2012, 2013, 2014, 2015).

A 175 centire nőtt, 80 kilós csatár az ír U18-as válogatottal 1998-ban Európa-bajnokságot nyert, a „nagyokkal" 2011-ben Nemzetek Kupáját. 1998 és 2016 között 146-szor viselte hazája válogatottjának a mezét, 68-szor vette be az ellenfelek hálóját.

Az egyetlen világbajnokságán, a 2002-esen három találatot könyvelt el, a németek, a szaúdiak és a spanyolok ellen járt sikerrel. Két Európa-bajnokságon vett részt a „zöld szigetiekkel", a 2012-esen viselte a csapatkapitányi karszalagot, viszont a 2016-os tornán csupán cseréként vetették be két találkozón.

Keano, a rettenthetetlen

Roy Maurice Keane 1971. augusztus 10-én született az írországi Cork városában. 1981 és 1989 között a Rockmount AFC zöld-sárga mezében alapozta meg a tudását, majd egy szezont lehúzott Cobh Ramblersben (1989–1990). A bordó-világoskékektől a Nottingham Foresthez vezetett az útja, amellyel 1992-ben elhódított a Heysel-tragédia után az első és második ligás klubok számára alapított Full Members Cupot. (3-2-re legyőzték érte a Southamptont.)

1993-tól számítva pontosan tucatnyi esztendőt töltött a Manchester United kötelékében.

A „vörös ördögökkel" 7 bajnoki aranyat (1994, 1996, 1997, 1999, 2000, 2001, 2003), két ezüstöt (1995, 1998) és három bronzot (2002, 2004, 2005) halmozott fel. Amíg a csapatban futballozott, minden évadban került valamilyen medál a nyakába. Ötször voksolták be Angliában az Év tizenegyébe (1992–1993, 1996–1997, 1999–2000, 2000–2001, 2001–2002), mi

több, 2000-ben több szavazáson is az Év labdarúgója lett. Öt FA-kupa döntőben szerepelt a Wembley-ben és Cardiffban, négyet sikerrel zárt (1994, 1996, 1999, 2004) és csupán egyet veszített el (1995). Kettő különösen fontos volt a számára, hisz 1999-ben és 2004-ben csapatkapitányként emelhette fel az értékes veretet. Az angol Ligakupáért kétszer mérkőzött (1994, 2003), ám mindkét próbálkozása ezüstéremet „fiadzott". Az FA Charity Shield-trófeáért hétszer állhatott sorompóba, közülük négy összecsapást fejezett be diadallal (1993, 1996, 1997, 2003), azonban hármat elbukott (1998, 2000, 2001). A Bajnokok Ligáját egyszer zárta győztesen a társaival, igaz, az 1999-es Bayern elleni, barcelonai csatán a kispadon sem ült. Ellenben 1999. november 30-án büszkén viselte a csapatkapitányi karszalagot Tokióban, ahol a Világkupáért 1-0-ra megverték a Palmeirast. Kétségkívül az ő napja volt, ugyanis a 35. percben – Giggs balról érkező beívelését követően – higgadtan, kapásból helyezte a labdát brazilok hálójába.

A 2005–2006-os idényben a Celticet erősítette. Összesen 13 találkozón viselte a „katolikusok" keresztcsíkos trikóját, amelyben egyszer volt eredményes, de ez is elegendőnek bizonyult a duplázáshoz, a bajnoki arany és a Skót Kupa begyűjtéséhez.

A 178 centi magas, 80 kilós középpályás 1991-ben négyszer jutott szóhoz az U21-es válogatottban. 1991 és 2005 között 67-szer küldték pályára „zöld krokodiloknak" becézett nemzeti tizenegyben, 9 gólt hozott össze a fellépésein. A társai által Keanónak szólított sportembert egyetlen világversenyen, az 1994-es világbajnokságon láthatták a szurkolók, az Egyesült Államokban az írek mind a négy találkozóján lehetőséget kapott.

A visszavonulását követően trénerként folytatta. Edzői pályafutásának állomáshelyei: Sunderland (2006–2008), Ipswich Town (2009–2011), Írország, szövetségi edző (2013–2018), közben Aston Villa, pályaedző (2014), Nottingham Forest, pályaedző (2019–).

Eddigi legnagyobb sikerét szakemberként 2007-ben aratta, a Sunderland gárdájával feljutott az élvonalba, aztán bent is tartotta az elit divízióban a „fekete macskákat".

MIROSLAV KLOSE

A vébék legeredményesebb gólszerzője

Miroslav Klose (a lengyel nevén Mirosław Marian Kloze) 1978. június 9-én született a sziléziai Opolében. Édesanyja, Barbara 82-szer játszott a lengyel kézilabda-válogatottban, édesapja, Jozef az Odra Opole futballcsapatának jobbszélsője volt, aki később Franciaországban, Guy Roux keze alatt játszott az AJ Auxerre-ben. A család mindmáig lengyelül beszél otthon – édesapja ellenben önmagát született németnek vallja. Amikor a fiúcska nyolcéves lett, a família átköltözött Pfalzba, Kusel városába, s mivel nem tudott németül, gondjai támadtak az iskolában. Bár kora szerint negyedikes lett volna, hiába kezdte el az évet a kortársai között, visszatették a másodikosokhoz. Szerencséjére a futballpályán nem voltak nyelvi nehézségei. Nagyon jól futballozott, de azért szakmát is tanult mellette, ács lett belőle.

Első klubja az SG Blaubach-Diedelkopf volt, 1987-től 1998-ig bontogatta szárnyait a piros-fehér-feketéknél, utánuk következett az FC 08 Homburg (1998–1999). A zöld-fehéreket az 1. FC Kaiserslautern kedvéért hagyta el (1999–2004). A 182 centi magas, 81 kilós versenysúlyú támadó első idényében 16 gólt lőtt az amatőrök között, majd 2000. április 15-én debütált az élvonalban. Azon a napon a „vörös ördögök" az Eintracht Frankfurt ellen meccseltek.

2003. május 31-én Német Kupa-döntőt bukott az 1. FCK-val Berlinben (1-3 a Bayern ellen), viszont egyéni sikereként elkönyvelhette, hogy egyszer túljárt a válogatott kapus (és csapattárs), Oliver Kahn eszén.

Klose 2004 és 2007 között a Werder Brement szolgálta, s már abban az időszakában a legfeltűnőbb erényévé vált, hogy ha választania kellett az egyszerű megoldás vagy a bonyolultabb között, ő rendre az előző mellett döntött. Ahogy mondani szokás, nem cifrázta, hanem bevágta a labdát a kapuba. A brémaiakkal szerzett egy bajnoki ezüstöt (2006) és két bronzot (2005, 2007), valamint egy német Ligakupát (2006), ellenben a serleg 2004-es finaléját elrontotta velük. 2006-ban az Év futballistája és a Bundesliga gólkirálya lett 25 találattal. A *Kicker* sportmagazin munkatársai kétszer szavazták be az Év csapatába (2004–2005, 2005–2006). Róla tényleg elmondható, hogy még az ihlettelen mérkőzésein is folytonos veszélyt jelentett az ellenfél büntetőterületén belül.

2007 és 2011 között a Bayern Münchenben futballozott. 2008-ban triplázott a bajorokkal (bajnoki arany, Német Kupa-arany, német Ligakupa-arany). 2009-ben második helyen zártak a bajnokságban, ám ő mindent beszámítva 20 gólig jutott. A következő szezonban elhódították a „salátástálat" és a Német Kupát, azonban a Bajnokok Ligája végjátékát elveszítették. 2010. május 22-én edzője, a meglehetősen öntörvényű Louis van Gaal csupán a 63. percben küldte be a gólerős támadót, amikor a milánói Inter már 1-0-ra vezetett. Végül a madridi Estadio Santiago Bernabéuban 2-0-ra győztek a lombardok. Aligha vigasztalta a piros-fehéreket, hogy augusztus 7-én ők nyertek 2-0-ra a német Szuperkupáért vívott csatában, a Schalke 04 ellenében, és az egyik góljukat Augsburgban Klose jegyezte.

2011-ben bajnoki bronzzal a tarsolyában intett búcsút a „bőrnadrágosoknak”, Rómába költözött, hogy a Lazio légiósa legyen. Olaszországban 2013-ban kupagyőzelemmel örvendeztette meg a társaival a „sasok” fanatikusait. 2015-ben a Serie A bronzát akasztották a nyakába. Volt két vesztes kupadöntője is, 2015-ben az Olasz Kupáért, 2016-ban az olasz Szuperkupáért.

Az albánok elleni vébéselejtezőn, 2001. március 24-én bemutatkozott a válogatottban, sőt alig 13 percnyi szereplés után, a 86. percben belőtte a győztes gólt. (Előtte Jerzy Engel, a lengyelek szövetségi kapitánya is meghívta a „fehér sasok” keretébe, ám Miroslav a német nemzeti tizenegyet választotta.) A 2002-es világbajnokságon hét mérkőzésen öt gólt szerezve a torna ezüstcipőse volt. Edmund Conen, Max Morlock, Gerd Müller és Kalle Rummenigge után ő lett az ötödik német játékos, aki világbajnoki találkozón három gólig jutott – ráadásul rajta kívül csak Conen triplázott élete első vébémeccsén. Klose 2014-ig 137-szer öltötte magára a Nationalelf szerelését, amelyben 71 találatot ért el. A 2014-es brazíliai világbajnokság előtt, az örmények elleni találkozón megelőzte Gerd Müllert, a Nationalelf gólrekordja is az övé lett.

Négy világbajnokságon vehetett részt. Nemcsak azzal tart csúcsot, hogy a vébék históriájában ő szerezte a legtöbb gólt, tizenhatot, hanem azzal is, hogy egymás után négy tornán (2002, 2006, 2010, 2014) vehetett át valamilyen érmet. Sorrendben haladva: ezüstöt, bronzot, bronzot és aranyat. Tudása elismeréseként 2002-ben és 2006-ban bekerült a vb All Star-együttesébe. Utóbbi sorozaton ő hozta össze a legtöbb gólt, az előzőn második lett a mesterlövészek magánversenyében. 2014. július 13-án, az argentinok elleni riói döntőben 88 percet játszott. A helyére beküldött Götze rúgta a győztes gólt.

Ami az Európa-bajnokságokat illeti, három jutott neki osztályrészül (2004, 2008, 2012). Portugáliában alig kapott lehetőséget, sérüléssel is kínlódott. 2008-ban ellenben döntőt vívtak a németek a spanyolokkal Bécsben, aztán a császárvárosban Fernando Torres elintézte az aranyos álmaikat (0-1). (Hősünk két találatig jutott az alpesi, svájci–osztrák közös rendezésű seregszemlén.) 2012-ben az eredeti hazája mellett az ukránok kapták meg a torna rendezési jogát. Miro Gdańskban, a görögök elleni negyeddöntőn zörgette meg a hálót (4-2), és az Eb végén egy „megállapított” bronzérmmel gazdagodott.

Miroslav Klose 2016-ban vonult vissza, majd rövid pihenő után, 2018-ban igent mondott a Bayern München hívó szavára, és elfoglalta az U17-es együttes kispadját.

TONI KROOS

A BL-történet legsikeresebb német játékosa

Toni Kroos 1990. január 4-én született az akkor még létező Német Demokratikus Köztársaság Greifswald nevű városában. 1997-től a helyi Greifswalder SC-ben „inaskodott", 2002-ben a piros-fehérektől került át a Hansa Rostock korosztályosai közé, majd 2006-tól a Bayern Münchenben folytatta. A bajorok első csapatában 2007 és 2014 között szerepelt, és rengeteg érmet vágott zsebre náluk: Bundesliga-arany (2008, 2013, 2014), ezüst (2009, 2012), bronz (2011). Német Kupa-arany (2014), ezüst (2012). (A 2010-es és 2013-as, egyébként győztes döntőkön nem játszott.) Német Szuperkupa-arany (2012), ezüst (2013). (A 2012-es, egyébként győztes döntőn nem játszott.) Bajnokok Ligája-arany (2013). (A döntőben nem játszott, a kispadon sem ült.) Európai Szuperkupa-arany (2013), FIFA klubvilágbajnoki-arany (2013). Mindkét végjátékban játszott, az európai Szuperkupáért tartott „szétlövésben" berúgta a maga 11-esét.

A 183 centi magas, 78 kilós középpályás 2014 júliusában (már világbajnokként) 25 millió euróért Münchenből a Real Madridba szerződött. A „királyiaknál" sem hagyta abba a medálok szorgalmas gyűjtését: La Liga-arany (2017, 2020), ezüst (2015, 2016), bronz (2018, 2019), spanyol Szuperkupa-arany (2017), ezüst (2014), FIFA klubvilágbajnoki-arany (2014, 2016, 2017, 2018) jutott a birtokába. (Az itt felsorolt valamennyi végjátékban szóhoz jutott.)

2004-től 2009-ig a különféle német utánpótlás-válogatottakban (U,16, U17, U19, U21) 57-szer vetették be, a fellépésein 28-szor volt eredményes. A 2007-es, U17-es vébén bronzérmet akasztottak a nyakába, öt találattal járult hozzá a sikerhez, nem mellékesen pedig átvette a dél-koreai torna legjobb labdarúgójának járó Aranylabdát.

A nagyválogatottban eddig 97-szer lépett pályára, és 17 alkalommal vette be az ellenfelek hálóját. A Nationalelf tagjaként két világbajnokságon (2014, 2018) és két Európa-bajnokságon (2012, 2016) szerepelt. Brazíliából vébégyőztesként repülhetett haza, a dél-amerikai Mundialon kétszer bizonyult eredményesnek, tetejébe bekerült az All Star-együttesbe. Az oroszországi vb nem sikerült a címvédőknek, dicstelenül csoportutolsóként távoztak.Toni Kroos azért rúgott egy emlékezetes gólt a svédeknek, a ráadásban (a 95. percben) iszonyatos erővel vágta kapujukba a győztes bombát (3-2).

A 2012-es, elődöntőbe jutással zárt Eb-n még alig-alig jutott bizonyítási lehetőséghez, nem ő volt a szövetségi kapitány favoritja, viszont 2016-ban (ahol ugyancsak a legjobb négyig jutottak a németek) elkönyvelt egy találatot,sőt az All Star-együttesbe is beszavazták.

2014-ben odaítélték neki hazájában a legjobb válogatott játékosnak dukáló címet, 2018-ban pedig ő lett az Év labdarúgója Németországban. Az UEFA háromszor (2014, 2016, 2017), a FIFA szintén háromszor (2014, 2016, 2017) választotta az Év tizenegyébe. Az *IFFHS* statisztikusai 2017-ben „rakták be" a földkerekség legjobb tizenegyébe.

PHILIPP LAHM

Fritz Walter, Beckenbauer és Matthäus utódja

Philipp Lahm 1983. november 11-én született Münchenben. 1989 és 1995 között az FT Gern München kölyökjátékosa volt, a kék-feketéktől került az FC Bayern München ifistái közé. 2001-től és 2003-ig a klub B csapatában, a Regionalliga Südben (a 3. osztályban) izmosodott, 170 centisre, 64 kilósra nőtt. 2003-tól 2017-ig a bajorokat erősítette, kivéve a VfB Stuttgartban kölcsönben tett kitérője (2003–2005) idején.

A Bayern játékosaként bajnoki aranyat (2003, 2006, 2008, 2010, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017), ezüstöt (2009, 2012), bronzot (2011), DFB-kupa-aranyat (2006, 2008, 2010, 2013, 2014, 2016, a 2003-as és 2005-ös döntőkön nem játszott, a kispadon sem ült), ezüstöt (2012), német Szuperkupa-aranyat (2010, 2012, 2016), ezüstöt (2013, 2015, a 2014-es, egyébként vesztes fináléban nem kapott lehetőséget), német Ligakupa-aranyat (2006), ezüstöt (2007) gyűjtött.

A nemzetközi frontokon sem tétlenkedett, volt három Bajnokok Ligája-döntője (2010, 2012, 2013). Az utóbbi maradt számára a legemlékezetesebb, hisz a lefújás után csapatkapitányként a magasba emelhette a serleget a Wembley-ben, azonban a másik kettőt elbukta a Bayernnel. Klubszinten kétségkívül az 2013-as esztendő bizonyult karrierjében a legsikeresebbnek, mert a hazai titulusai mellé odarakhatta a BL, az európai Szuperkupa és a FIFA-klubvilágbajnokság trófeáját is. Utóbbin, a marokkói sorozaton a második legjobb futballistának dukáló Ezüstlabdát adtak át neki az illetékesek.

Józerével valamennyi szintet megjárta a német korosztályi válogatottaknál (U17, U18, U19, U20, U21), 2002-ben az U19-esekkel Eb-ezüstöt szerzett. (A Norvégiában kivívott második helyhez egy találattal járult hozzá.)

2004 és 2014 között a Nationalelfben 113-szor lépett pályára, és a fellépésein ötször bizonyult eredményesnek. Három világbajnokságon képviselte a nemzeti színeket (2006, 2010, 2014), és mindegyiken került valamilyen érem a nyakába: 2006-ban és 2010-ben bronz, 2014-ben arany. Büszkén vallhatja magáról, hogy valamennyi vébéjén bekerült a torna válogatottjába. 2014. július 13. minden valószínűség szerint élete egyik legszebb (ha nem a legszebb) napja volt, miután Rio de Janeiróban, az újjávarázsolt Maracanã Stadionban elsőként vehette kézbe a világbajnoki trófeát. A világbajnok csapat kapitányaként Fritz Walter, Beckenbauer és Lothar Matthäus nyomdokaiba lépett.

A két kontinensbajnokságán is jutott érem a kollekciójába, 2008-ban ezüst, 2012-ben bronz. Utóbbi két monstre rendezvényen szintén beszavazták az All Star-tizenegybe.

2017-ben, visszavonulása évében a *Kicker* magazin szerkesztőinél az Év labdarúgója lett Németországban. Mindenkinél szebb bókot kapott Pep Guardiolától, aki az általa valaha látott legjobb játékosnak nevezte.

FRANK LAMPARD

Frankie junior lepipálta Frankie seniort

Frank James Lampard 1978. június 20-án született Kelet-London Romfordnak nevezett részén. Apja, Frank Richard George Lampard is ismert futballista volt, szélsőhátvédként kétszer szerepelt az angol válogatottban, a West Ham United gárdájával kétszer nyert FA-kupát (1975, 1980), még KEK-döntőt is vívott a „kalapácsosokkal" 1976-ban. 660-szor viselte a The Hammers uniformisát, ennél többször ez csupán a legendás Billy Bondsnak adatott meg.

Az ifjabbik Frank is a fővárosi piros-kékeknél kezdett játszani 1992-ben, az úgynevezett inasiskolájukban alapozta meg a tudását, és 1995-től 2001-ig – egy rövidebb kitérőt leszámítva, amit 1995-ben tett, amikor kölcsönben volt a Swansea Citynél – náluk rúgta a labdát. (Kisdiákként tesztelte őt a két észak-londoni óriás, az Arsenal és a Tottenham tehetségkutató részlege is, ám nem lehetett kérdéses, hogy az ifjú reménység végül melyik egyesületet választja.) A West Hammel egyetlen hangosabb sikerben volt része, 1999-ben elhódította az Intertotó-kupát, mi több, az FC Metz elleni idegenbeli finálében az egyik gólt ő szerezte (3-1). 2001-ben a Chelsea 11 millió fontot fizetett érte, onnantól számítva 2014-ig a londoni „kékeket" erősítette.

A 183 centire nőtt, 81 kg versenysúlyú támadó középpályás kisebb páncélszekrényt megtöltő éremhalmazt gyűjtött össze. Háromszor lett velük bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010), ötször ezüstérmes (2003–2004, 2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011), kétszer bronzérmes (2012–2013, 2013–2014). Az FA-kupát négyszer hódította el a csapattal (2006–2007, 2008–2009 – a győztes gól fűződik a nevéhez, 2009–2010, 2011–2012), egyszer azonban elbukta (2001–2002). Az angol Ligakupát kétszer emelték a magasba (2004–2005, 2006–2007), de egyszer be kellett érniük a sorozat ezüstjével (2007–2008). Lampard az angol Szuperkupát (FA Community Shield) kétszer vehette kézbe (2005, 2009), négyszer ellenben gratulálhatott az aktuális győzőknek (2006, 2007, 2010, 2012).

A nemzetközi vonalakon is vitézkedett csapatával, egyszer hazavitték a Bajnokok Ligája trófeáját (2011–2012), egyszer elveszítették a végjátékát (2007–2008). Különlegesség, hogy mindkét összecsapáson „szétlövés" döntött, és Lampard mindkét helyszínen (Moszkva, München) berúgta a maga 11-esét, sőt, az orosz fővárosban akcióból is eredményesnek bizonyult, vagyis az MU elleni „kudarc" a legkevésbé sem rajta múlott.

Az Európa-liga serlegét egyszer röpítették Angliába (2012–2013), Amszterdamban, a Benfica elleni csata (2-1) lefújását követően csapatkapitányként vehette át a kupát. Az európai Szuperkupát (2012, 2013) és a klubvilágbajnokság fődíját (2012) elvitte a londoniak elől a soros ellenfél (Atlético Madrid, Bayern München, illetve Corinthians), ezek a finálék tehát ezüstöt fialtak. És ehhez a tetemes mennyiséghez jön még a Manchester Citynél átvett bajnoki ezüst (2014–2015).

Két rekordot is tart a Chelsea-nél: 211 találatot jegyzett és 648 alkalommal lépett porondra a képviseletében. Nem mellékesen pedig háromszor „koronázták" az Év futballistájává a klubban.

Frank Lampard a 2015-ös és a 2016-os szezont az Egyesült Államokban, a New York City együttesénél töltötte.

Az angol U21-es válogatottban 1997 és 2000 között 19 mérkőzésen 9 gól szerzett. 1998-ban egyszer a B válogatottban is harcba küldték. Az U21-es korosztállyal ott volt a 2000-es Eb-n, Szlovákiában ő viselhette a csapatkapitányi karszalagot.

1999. október 10-én debütált a nagyválogatottban a Belgium elleni barátságos meccsen (2-1). Kevin Keegan szövetségi kapitány szavazott neki bizalmat Sunderlandben, és végig a pályán hagyta az újoncot. Lampard 2014-ig 106-szor viselte a krémfehér trikót, és 29 találatot ért el benne. A „háromoroszlánosokkal" egy Európa-bajnokságon (2004) és két világbajnokságon (2006, 2010) vett részt. A portugáliai Eb-n az angolok mind a négy összecsapásán játszott, három gólt könyvelt el, és még a házigazdák elleni negyeddöntőt záró „szétlövésnél" sem hibázott. AZ UEFA technikai bizottsága beválasztotta az Eb legjobb tizenegyébe.

Két év múlva, a németországi világbajnokságon majdnem megismételte magát a történelem, hiszen újból párbajoztak a felek, de 2006. június 1-jén Gelsenkirchenben már az elődöntőbe jutás volt a tét. A „szétlövésben" az albioniak közül Lampard vállalkozott először: jobbal, erősen, félmagasan rúgta el a labdát, ám Ricardo résen volt, gyors vetődéssel hárított, és a végén csapata mehetett a négy közé.

Dél-Afrikában négy találkozót vívtak a „háromoroszlánosok", Lampard valamennyin ott volt, ellenben a kaput nem sikerült bevennie.

2005-ben a FIFA-nál és az Aranylabda-voksoláson zárt a második helyen, viszont hazájában ő lett az Év labdarúgója. Egymás után háromszor került be Premier League-ben az Év tizenegyébe (2003–2004, 2004–2005, 2005–2006).

Miután szögre akasztotta futballcipőjét, beállt a menedzserek népes táborába. 2018-tól egy idényen keresztül a Derby County kispadján ült, aztán 2019 júliusának nyitányán visszatért legnagyobb sikerei helyszínére, a Stamford Bridge-re. Már októberben megkapta a Hónap menedzsere elismerést! Első idénye végén Bajnokok Ligája-indulást érő helyen végzett a csapatával, és bejutott az FA-kupa döntőjébe, de ott veszített csapatával az Arsenal ellen.

ROBERT LEWANDOWSKI

A Bundesliga leggólerősebb külföldije

Robert Lewandowski 1988. augusztus 21-én született Varsóban, viszont a nyugat-lengyelországi Lesznóban nevelkedett, és gyermekként a helybéli KS Partyzantban kezdett futballozni. A sárga-feketéktől ment 1997-ben a fővárosi MKS Varsoviához, a piros-sárgákat 2004-ig szolgálta, majd egy szezont az „ördögöknek" becézett KS Delta Warszawa kötelékében töltött. 2005-től egy idényt a legendás Legia Warszawa tartalékjában erősödött, aztán 2006-tól 2008-ig a Znicz Pruszków támadója volt, felkerült vele a II. ligába. 2008 nyarán a KKS Lech Poznań szerződtette. Abban az évben háromszor szóhoz jutott az U21-es válogatottban, meglepő adat vele kapcsolatban, hogy a képviseletében egyszer sem tudott a hálóba találni.

A 184 centi magas, 78 kilós versenysúlyú center a 2009–2010-es bajnokságban gólkirály lett 18 találattal. Megnyerte a Lech Poznań csapatával a 2009–2010-es Ekstraklasát, a 2009-es Lengyel Kupát és lengyel Szuperkupát. 2010 nyarán 4,5 millió euróért megvásárolta a Borussia Dortmund, amelynél négy esztendőt húzott le. Belefért ebbe két Bundesliga-arany (2010–2011, 2011–2012), két ezüst (2012–2013, 2013–2014), egy Német Kupa (2011–2012, három gólt szerzett a Bayern elleni 5-2-n), egy ezüst (2013–2014), egy német Szuperkupa (2013), két ezüst (2011, 2012) és egy BL-ezüst (2012–2013). 2013. május 25-én a Bayern győzte le az értékes trófeáért 2-1-re a „kanárikat", akik részéről nem Robert szépített a Wembley-ben. 2014-ben elhagyta a Ruhr-vidéket, hogy Bajorországban folytassa futballkarrierjét. Amióta a müncheniek csatára, minden esztendőben bajnoki arany ütötte a markát (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). Ehhez jön a négy német Szuperkupa-arany (2016, 2017, 2018, 2020), a két ezüst (2014, 2015), a három Német Kupa-arany (2015–2016, 2018–2019, 2019–2020) és egy ezüst (2017–2018). Egyszer választották meg hazájában az Év emberévé (2015), kilencszer az Év labdarúgójává (2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2019, 2020). Németországban a 2016–2017-es idény végén lett a Bundesliga legjobbja, ötször „koronázták" a német élvonal gólkirályává (2013–2014, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020). 2020-ban megnyerte a Bayernnel a BL-t és az UEFA Szuperkupát is, előbbi sorozat gólkirálya is lett.

2008-tól 112-szer lépett pályára a nagyválogatottban, 61 gólt szerezve. Három Európa-bajnokságon (2008, 2012, 2016) és egy világbajnokságon (2018) vett részt a nemzeti tizeneggyel, ezeken a tornákon 13 összecsapást vívott vele, de mindössze kétszer bizonyult eredményesnek (2012, 2016), ami egy olyan formátumú gólvágónál, mint ő, édeskevés, a csapata pedig csupán egyszer tudott túllépni a csoportkörön, 2016-ban, Franciaországban.

A legtöbbszörös válogatott francia kapus

Hugo Hadrien Dominique Lloris 1986. december 26-án született a francia Riviéra egyik gyöngyszemében, Nizzában. Családja a vagyonos középosztályhoz tartozott, édesanyja ügyvédként, édesapja bankárként kereste a kenyerét. A fiú ereiben – apai ágon örökölve – katalán vér is csörgedezik.

Az OGC Nice neveltje (öccse, az 1995-ös Gautier is profi labdarúgó lett a nizzaiaknál), és 1997-től az ifiben, 2005-től a B együttesben védett, majd 2006 és 2008 között már a piros-feketék első számú kapusának számított. Gyermekkorában kitűnően teniszezett, sokáig fontolgatta, hogy inkább a királyi sportot választja, végül azonban a futball mellett tette le a voksát. Az idő utóbb igazolta, mennyire nem döntött rosszul.

2008 nyarán 8,5 millió euróért megvette őt az Olympique Lyon, aztán 2012-ben 12,6 milliórért adták tovább a Tottenham Hotspur gárdájának.

Jószerével valamennyi francia válogatottnál (U18, U19, U20, U21) számoltak vele, 2008-tól pedig a nagyválogatottnak is alapembere. Eddig 114-szer védte a gallkakasos tizenegy hálóját. Azon labdarúgók seregébe tartozik, akik nemzeti bajnokságot sohasem nyertek, de világbajnokságot (2018) és korosztályos (U19) Európa-bajnokságot (2005) igen. Ezen a két aranyon kívül van még egy Francia Kupa- és egy francia Szuperkupa-győzelme (2012), plusz egy rakásra való, más nemesfémből készült medálja: francia bajnoki ezüst (2010), bronz (2009, 2011, 2013), angol bajnoki ezüst (2017), bronz (2016, 2018), Európa-bajnoki ezüst (2016), BL-ezüst (2019), angol Ligakupa-ezüst (2015). Hazájában háromszor választották az Év kapusává (2009, 2010, 2012), értelemszerűen mindhárom idényben bekerült a Ligue 1 álomcsapatába is.

A 188 centire nőtt, 78 kilós versenysúlyú kapus két Európa-bajnokságon (2012, 2016), valamint három vébén (2010, 2014, 2018) mutathatta be a tudását. Legutóbbi két tornáját EB-ezüsttel és világbajnoki arannyal zárta. A francia labradúgás történetében eddig csak három mezőnyjátékos (Lilian Thuram, Thierry Henry és Marcel Desailly) szerepelt nála többször a nemzeti tizenegyben. Mindenkinél többször viselte csapatkapitányi karszalagjukat.

MARIO MANDŽUKIĆ

Két csapatot is segített a vébédöntőben

Mario Mandžukić 1986. május 21-én született az akkori Jugoszlávia Slavonski Brod nevű városában. A véres délszláv polgárháború elől szüleivel Németországba menekült, ahol kisgyermekként a TSF Ditzingenben kezdett futballozni 1992-ben. 1996-ban visszatelepültek az időközben függetlenné vált Horvátországba, és a nyurga tinédzser az NK Marsonia Slavonski Brodban folytatta a pályafutását (1996–2003). Utána egy idényt a helyi riválisnál HNK Željezničar felszerelésében húzott le, aztán a kék-fehérektől egy esztendőre visszament a Marsoniához. Szlavóniából a fővárosba vezetett az útja, ahol előbb az NK Zagreb (2005–2007), utóbb az NK Dinamo (2007–2010) csapatában játszott. Időközben bekerült a különféle évjáratú válogatottakba (U19, U20, U21), 2004 és 2008 között ezekben a korosztályi együttesekben húsz mérkőzésen öt találatot hozott össze.

A 190 centis, 85 kilós erőcsatár (nem meglepő, hogy kitűnően kosarazik is) 2007-ben mutatkozott be a nagyválogatottban, amelynek képviseletében 89 meccset vívott 2018-ig, és a „kockások” ingében 33-szor volt eredményes.

Tekintélyes a dicsőséglistája. A Dinamo harcosaként háromszor lett bajnok (2008, 2009, 2010), kétszer a Horvát Kupa nyertese (2008, 2009). 2010-től 2012-ig a Vfl Wolfsburg légiósa volt, majd 2012 és 2014 között a Bayern Münchennel gyarapította medálkollekcióját: Bundesliga-bajnokság (2013, 2014), Német Kupa-arany (3013, 2014), német Szuperkupa (2012), Bajnokok Ligája-trófea (2013), európai Szuperkupa (2013), FIFA klubvilágbajnoki cím (2013). Az itt megemlített hat döntőből ötön szóhoz jutott, csupán a 2014-es Német Kupa végjátékát hagyta ki, és kettőn (2012 – német Szuperkupa, 2013 – BL) gólt is szerzett.

A 2014–2015-ös szezont az Atlético Madridban töltötte, egy spanyol Szuperkupával örvendeztette meg a „matracosok” híveit. A megörvendeztet kifejezést nem véletlenül használtuk, ugyanis a Real Madrid elleni második meccsen az ő akciójával fektették két vállra az ősi ellenlábasukat. Nem igazán jött ki az edzőjével, Diego Simeonéval, ezért boldogan fogadta el a Juventus szerződési ajánlatát 2015-ben. A piemontiaknál sem tétlenkedett, folytatta éremhalmozását: olasz bajnoki cím (2016, 2017, 2018, 2019), Olasz Kupa (2016, 2017, 2018), olasz Szuperkupa (2015).

2012-ben és 2013-ban az Év labdarúgója lett Horvátországban, sőt, utóbbi esztendőben az Év sportolója is. A nemzeti tizeneggyel két Európa-bajnokságon (2012, 2016) és két világbajnokságon fordult meg, a 2012-es Eb-n megosztott gólkirályi koronát kapott (hatan osztozkodtak a büszke tituluson). A négy fontos tornájából csak a 2016-os franciaországin hagyta érintetlenül a hálókat. A 2018-ban sajátos rekordot állított fel: ő a sportág történetének egyetlen futballistája, aki mindkét kaput (a sajátját, illetve az ellenfélét is) bevette a világbajnoki döntőben.

2019 végén a katari al-Duhail SC-hez került, ahonnan a következő nyáron távozott, egyelőre nincs klubja.

Csak Pelé előzi meg

Kylian Mbappé Lottin Párizsban született 1998. december 20-án. Apja kameruni, édesanyja algériai származású. A főváros északkeleti kerületének klubjában, az AS Bondyban kezdte hatévesen, a zöld-fehérektől került az AS Monaco korosztályosaihoz 2013-ban. 2015-től egy szezont eltöltött a déli piros-fehérek B csapatában, majd felvitték a felnőttek közé, és 2015. december 2-án debütált az élvonalban. (Ezzel ott máig minden idők legfiatalabb újonca.) 2016-ban bronzot zsákmányolt, 2017-ben bajnoki aranyat, 2018-ban három ezüstöt (bajnokság, Francia Kupa, francia Szuperkupa). A 178 centi magas, 78 kilós csatár a 2017–2018-as idényt kölcsönben már a Paris Saint-Germain kötelékében fejezte be. Azóta is ott játszik, noha minden nyáron rekordösszegekért csábítják más klubok. A PSG megvételekor a világ második legdrágább játékosává emelte, miután 145 millió eurót fizetett érte az AS Monacónak.

2018-ban, az oroszországi vébén ő lett a legjobb ifjú futballista, beszavazták a torna válogatottjába, ráadásnak megkapta az Év labdarúgója díjat szülőhazájában, sőt, egy évre rá szintén átvehette ezt az elismerést. A FIFA-nal eddig kétszer került be a legjobb tizenegybe (World 11 – 2018, 2019).

A 2017–2018-as idényben a monacói három ezüstje mellé a párizsiakkal három aranyat (bajnoki cím, francia Szuperkupa, francia Ligakupa) szerzett. A 2018–2019-es bajnokságban megvédte a trónusát a PSG, a francia Szuperkupát sem engedte át másnak, ellenben a Francia Kupa döntőjét a Stade Rennes ellen „szétlövéssel” elbukta. A 2019–2020-as szezonban otthon mindent begyűjtött a PSG-vel (bajnoki cím, Francia Kupa, Ligakupa), ám a BL-döntőt elrontotta.

A francia korosztályos válogatottakban (U17, U19) 2014-től 2016-ig összesen 13-szor lépett pályára, hét góllal segítette őket. 2016-ban Európa-bajnok lett az U19-es formációval, öt találattal járult hozzá a németországi diadalhoz. Természetesen tagja lett a torna válogatottjának.

2017 tavasza óta számítanak rá a francia nagyválogatottban, eddig 34/13-as mutatóval rendelkezik. A 2018-as világbajnokságot arannyal zárta Moszkvában. Július 15-én az orosz fővárosban betalált a horvátok hálójába, s mivel a találatával már 4-1-re elhúztak a „gall kakasok”, a mérkőzés és a trófea sorsa szinte eldőlt. Nem egészen húszévesen négyszer vette be az ellenfelek hálóját. Pelé után ő lett a második legfiatalabb futballista, aki vébédöntőben gólt szerzett.

GAIZKA MENDIETA

Az ezredforduló egyik legjobb középpályása

Gaizka Mendieta Zabala 1974. március 27-én született Bilbaóban. (Apja, Andrés is futballozott, pontosabban védett.) Sokáig kacérkodott az atlétikával, ám aztán a C. D. Castellón együttesében mégis profi labdarúgó lett. 1992-ben, amikor debütált, a fehér-feketék a spanyol második vonalban szerepeltek. A 173 centi magas, 69 kilós középpályás 1992 és 1994 között a Valencia második csapatában játszott, miközben 1991 és 1996 között a különböző korosztályi válogatottakban (U18, U20, U21, U23) is számoltak vele. Az U21-esekkel 1994-ben harmadik, 1996-ban második lett az Európa-bajnokságon. 1993-tól folyamatos lehetőséghez jutott a „denevérek" gárdájában, de bajnokságot vagy Bajnokok Ligáját nem tudott velük nyerni. A La Ligában szert tett egy ezüstéremre (1996) meg egy bronzéremre (2000). A különböző kupatornákon nagyobb szerencsével járt, 1999-ben elhódította társaival a Spanyol Kupát, mi több, az Atlético Madrid elleni 3-0-s diadalhoz góllal járult hozzá Sevillában. Sőt, a déliek begyűjtötték a spanyol Szuperkupát, illetve az UEFA Intertotó-kupát is abban az esztendőben, majd 2000-ben és 2001-ben a Bajnokok Ligája döntőjéig masíroztak. Mendieta mindkétszer csapatkapitányként vezette ki az aréna porondjára bajtársait, viszont sem Párizsban, sem Milánóban nem adatott meg neki, hogy magasba lendíthesse a trófeát, először a Real Madrid, másodszor a Bayern München halászta el előlük. Pedig a bajorok ellen egészen kiválóan játszott, ő szerezte meg büntetőből a vezetést (1-1), és a „szétlövésben" is higgadtan helyezte be a maga 11-esét. Többet aligha tehetett volna a bravúr érdekében... Egyáltalán nem érdemtelenül lett ebben a két évadban a BL legjobb középpályása!

2001 nyarán az SS Lazio 48 milliót fizetett érte, azonban a római korszaka pocsékra sikeredett, 2004-ig mindössze hússzor viselte a „sasok" mezét, gólt nem ért el a képviseletükben. Előbb az FC Barcelona (2002–2003), utóbb a Middlesbrough FC (2003–2004) vette kölcsön. 2004-ben az angolok végleg megvásárolták, 3,5 millió eurót utaltak át az olaszok számlájára, akik tehát tekintélyes összeget buktak a szerződtetésén. 2004-ben Ligakupa-nyertes lett Albionban, miután az „oroszlánok" 2-1-re legyőzték a cardiffi végjátékban a Bolton Wanderers.

Hazája válogatottjában 1999 és 2002 között negyven alkalommal kapott lehetőséget, nyolcszor volt eredményes a felszerelésében. Két nagy tornán láthatták őt a szurkolók, a 2000-es Európa-bajnokságon, illetve a 2002-es világbajnokságon. Az Eb-n kétszer vette be az ellenfelek kapuját, a vébén egyszer, de tegyük hozzá, hogy Szuvonban, az írek elleni büntetőpárbajon jó szokása szerint értékesítette a 11-esét. Szűkebb pátriája, Baszkföld válogatottjában 1998 és 2007 között 6/1-es mutatót hozott össze.

Mendieta nagy rajongója a rockzenének, maga is remekül gitározik.

A Bolhából a futball óriása lett

Lionel Messi kapcsán már régen nem az a kérdés, hogy beletartozik-e a futballvilág legszűkebb elitjébe, felírható-e a neve a Pelé, Di Stéfano, Puskás, Maradona, Ronaldo névsor folytatójaként. Több mint egy évtizede uralja (na jó, részben, Cristiano Ronaldóval együtt) a világ labdarúgását, ami párját ritkítja. Kettejüket nem lehet, sőt, talán nem is érdemes összehasonlítani, ugyanakkor létezik egy széles körben elterjedt különbségtétel: a portugál szupersztár mindent a lehető legmagasabb szinten megtanult a futballból, az argentin ellenben mindent ösztönösen csinál, nem csak a gyorsaságára gondolva: utolérhetetlenül.

Felsorolhatatlan, hányfajta csúcsot tart, jellemző, hogy csak a 2019–2020-as bajnoki idény alatt tizenegyet (!) állított fel vagy javított meg. Hetedszer nyerte el a spanyol bajnokság gólkirályának járó Pichichi-díjat (2009–2010, 2011–2012, 2012–2013, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), 21 gólpasszával megdöntötte Xavi La Liga-rekordját. A spanyol élvonal történetében elsőként ért el legalább 20 gólt és 20 gólpasszt egyetlen szezonban. Ugyancsak elsőként ért el tizenkét egymást követő spanyol bajnoki idényben legalább húsz gólt. Februárban az első futballistaként érte el az ezres határt egy európai topbajnokságban és a válogatottban szerzett gólok és adott gólpasszok összegeként. Rekordot jelentő hétszer kapta meg a Hónap játékosa címet. Januárban ő lett a spanyol futball első olyan szereplője, aki legalább ötszáz győztes bajnokin játszott. Cristiano Ronaldo csúcsát (34) megdöntve az idényben, immár övé a legtöbb mesterhármas (36) a La Liga történetében. A Bajnokok Ligájában immár 34 különböző csapat ellen ért el gólt, 2019 októberében, a Slavia Praha ellen sorozatban a tizenötödik idényében is szerzett BL-gólt. Összesen 633 gólt jegyez eddig a Barcelona első csapatában. S ezek csak a 2019–2020-as szezonban elért rekordjai!

Lionel Andrés Messi Cuccittini 1987. június 27-én született Rosárióban. Ötéves korában már futballozott, Santa Fe tartományban, a szülővárosában. A Club Grandoli csapatába igazolt le – egyáltalán nem véletlenül. Édesapja, Jorge abban a kis klubban ügyködött mellékállásban. Legalábbis akkor, amikor nem dolgozott éppen az egyik rosariói gyárban, fémmunkásként. Leo hamarosan továbblépett, egyik bátyját, Rodrigót követve a Newell's Old Boyshoz igazolt. Úgy tűnt, a River is felfigyelt rá, Messi 13 évesen néhányszor edzett a „milliomosok" korosztályos csapatával – de nem szerződtették

le. Részben azért, mert úgy tűnt: nagy a baj. Az orvosok felfedezték, hogy a kortársainál alacsonyabb fiú szervezetében a kelleténél jóval kisebb arányú a csontok fejlődését is segítő növekedési hormon. Drága beavatkozásra lett volna szükség, de arra nem futotta a családi költségvetésből. A família feje akkor úgy határozott, hogy átköltöznek Spanyolországba, hátha ott meg tudja keresni a fiú kezeléséhez szükséges összeget.

Az ezredforduló környékén Katalóniában telepedtek le. Nem sokkal később a fiú részt vett egy tehetségkutatón a La Masián, a Barça futballakadémiáján. Az összes megfigyelőt elvarázsolta, szerződést kapott a klubtól, sőt a kék-gránátvörös gárda még azt is vállalta, hogy fizeti a gyógyuláshoz szükséges orvosi ellátás költségeit. Graham Hunter, a Championsnak, a Bajnokok Ligája hivatalos magazinjának a felkérésére nagyszerű anyagot írt róla az előző évtized végén, amelyben megszólaltatta, például, Diego Schwarzstein orvost is, aki akkoriban a Barcelona alkalmazásában állt. Ő mesélte, hogy a 13 év körüli gyereknek a csodájára jártak a klubban, azt mondták róla, hogy valóságos zseni, csak nagyon pici. A Doki megvizsgálta, s pontos diagnózist adott: „Hiányzott egy hormon, amelyet mesterséges úton tudtunk reprodukálni. De előre megmondtam, nagyon drága kezelésnek nézünk elébe." A szülőknek nem futotta volna rá, ám a Barcelona edzői biztosak voltak abban, hogy a fiúból világsztár lesz. A legendás csatár, Carles Rexach, valamint Quimet Rifé és Joan Lacueva győzködték a legnagyobb széken ülőket, hogy a kis argentin minden pénzt megér. Lacueva, pedig soha nem vetette fel a pénz, az első adag készítményt maga megvette, mielőtt a klub egyáltalán leszerződtette volna a srácot. Rexach pedig gyorsan szervezett egy meccset, amelyen megnézte Messit, társak között is.

Messi 2000 szeptemberében, az első meccsén, öt gólt rúgott. Rendkívül erős korosztály volt az övé: a befutott játékosok közül együtt játszott már 15-16 évesen, például, Cesc Fàbregasszal, Gerald Piquével és néha a nála egy évvel fiatalabb Sergio Busquetsszel is. Piqué emlékszik a kezdetekre: „Nagyon erős csapatunk volt, de azonnal láttuk, Leo különleges. Csak nagyon-nagyon kicsi volt."

Amikor Lionel Messi 13 évesen aláírta első szerződését a Barcelonával, 147 centi és 39 kiló volt. Akkor kapta a becenevét: La Pulga, a Bolha. Három évvel később, tehát 16 évesen, már 165 centi és 64 kiló.(Mostani magassága 169 centi, a versenysúlya körülbelül 69 kiló.) Kamatozott gyerekkori fegyelmezettsége (saját magának kellett beinjekcióznia a hasába a hormonkészítményt), s kamatozott az előírt edzésprogram, amelynek része volt az erősítés, a speciális diéta és a táplálékkiegészítők pontos fogyasztása is. Ugyanakkor – derítette ki Graham Hunter a már idézett írásában – akkoriban az argentin család gyermeke argentin recept szerint étkezett. Pep Guardiola beszélte rá aztán 2008 nyarán, hogy változtasson az étrendjén, s egyen több halat, zöldséget és gyümölcsöt. Leo eleinte nem nagyon lelkesedett érte, de a futballért mindenre hajlandó. S néhányat meg is szeretett a specialitások közül.

Messi egymás után hagyta maga mögött a grádicsokat (U14, U16 B, U16 A, U18 A, Barça C, Barça B), s 2003 novemberében, 16 évesen, a portói Dragão-stadion megnyitóján bemutatkozott az első csapatban. (Az egyesület történetében addig mindössze két fiatalabban debütáló játékos volt: Paulino Alcantara és a nigériai Haruna Babangida.) A Primera Divisiónban 2004. október 16-án, 17 évesen, 3 hónaposan és 23 naposan a városi vetélytárs Espanyol elleni, idegenbeli városi rangadón játszott először. A katalánok bajnoki címével zárult 2004–2005-ös idény májusának első napján megszületett első bajnoki gólja is, amivel a klub valaha volt legifjabb gólszerzője lett a Primera Divisiónban.

2006-ban már tagja volt a Bajnokok Ligája-győztes csapatnak, igaz, elég sokat kihagyott sérülése miatt. A következő két évben a Barcelona első számú csillagává nőtte ki magát, még ha sérülései többször is kihagyásra kényszerítették. Idővel ő vette át a csapatban Ronaldinho szerepét, sőt már a brazil utolsó barcelonai szezonjában is őt favorizálta Joan Laporta, az akkori elnök, s a tanácsadója, Raúl Sanlehi. Felismerték, hogy Ronaldinhóra és Decóra építve a csapat nem lehet a korábbi módon sikeres, s nem tud megújulni.

Igazuk lett. Lionel Messi elképesztő sikereket ért el a katalánokkal. Tízszeres spanyol bajnok (2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), a Király Kupa hatszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2006, 2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015). Talán még feljebb emelik egyéni díjai, amelyek közül érdemes kiemelni, hogy rekordot jelentő hat Aranylabdát gyűjtött a *France Football* és az FF és a FIFA ankétján (2009, 2010, 2011, 2012, 2015, 2019), 2019-ben külön is megkapta a FIFA Best gáláján a világ legjobb futballistájának járó díjat. Ugyancsak hatszor európai Aranycipőt kapott a La Ligában szerzett góljai jutalmaként (2009–2010, 2011–2012, 2012–2013, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019), ez is példátlan. A FIFA éves gáláján 2007 óta hirdetik ki a FIFPro, az országos labdarúgó-szakszervezetek világszövetsége által, tagjai szavazatai alapján összeállított Év csapatát. Mindössze két játékos szerepelt benne mind a tizenhárom eddigi alkalommal: Messi és Cristiano Ronaldo.

Különleges és érthetetlen kettősség jellemzi Lionel Messi klub- és válogatottbeli pályafutását. A Barcával minden sorozatban nyert már legalább egyszer, ahol csak indult, a hét spanyol Szuperkupa-elsőséget is beszámítva 33 címet szerzett. Ám az égszínkék-fehér mezben csupán kettőt, azokat is a korosztályos futballban: 2005-ben junior világbajnok, 2008-ban olimpiai bajnok lett, utóbbit a három túlkorossal kiegészített U23-as gárdával nyerte.

Az A válogatottban 2005 óta 138 mérkőzésen 70 gólt szerzett – s nem nyert semmit. Nincs olyan rajongója, aki ne tudná: Messi – akárcsak Diego Armando Maradona – a magyarok ellen mutatkozott be a nemzeti tizenegyben. Budapesten Markus Merk, a német játékvezető körülbelül egypercnyi játék után kiállította. Természetesen Messi sem felejtette el az esetet, évekkel később, visszaemlékezve rá, azt mondta: „Vanczák, a védő, miután elvittem mellette a labdát, megrángatott a mezemnél fogva. Én megpróbáltam kitépni magam a kezéből, mire a bíró úgy ítélte meg, hogy könyökkel hátraütöttem. Kiállított."

2006-ban már tagja volt a németországi világbajnokságon részt vevő gárdának. José Pekerman szövetségi kapitány Szerbia és Montenegró ellen állította be először, Messi lett az

argentin vb-történelem legfiatalabb játékosa. Tizenhat perc alatt előkészített egy gólt, majd lőtt maga is egyet, utóbbival a vb-történelem hatodik legfiatalabb gólszerzője lett.

Négy évvel később, Dél-Afrikába már világsztárként ment. Tőle szokatlanul alacsony hatékonysággal tüzelt a nigériaiak elleni első mérkőzésen, ám a dél-koreaiak elleni már ő készítette elő a mesterhármast szerző Higuaín góljait. Maradona a görögök ellen pihentetni akarta, kihasználva, hogy már továbbjutott a csapat. Messi azonban játszani akart, sőt ekkor viselte először a kapitányi karszalagot. A második gól az ő passzából született. Benne volt a nyolcaddöntőben szerzett első gólban is, igaz, lesen volt. Az Albiceleste 3-1-re verte meg a mexikóiakat. Véletlen, de ugyanolyan sorsolást kaptak az argentinok, mint Németországban: a csoportmérkőzések után a nyolcaddöntőben kiejtették a mexikóiakat, majd következtek a németek. S megint kiestek, méghozzá egy nagy veréssel. A Nationalelf 4-0-ra győzött, az argentinok 1974 óta nem szenvedtek ilyen súlyos vereséget vb-mérkőzésen. A FIFA technikai bizottsága beválasztotta Lionel Messit a torna legjobb tíz játékosa közé, aki ugyanakkor otthon kritikákat kapott: azt remélték tőle, amit Maradona megcselekedett 1986-ban: egy közepes képességű csapatot vezessen a földkerekség legjobb játékosa a világbajnoki címig.

2014-ben Brazíliában már az első meccsen belőtte első vb-gólját, 2-1-re nyertek a bosnyákok ellen. A következő mérkőzésen, az irániak ellen szenvedett az Albiceleste, Messi a 91. percben szerezte meg a győztes gólt, 23 méterről lőtt a kapuba. A nigériaiak ellen két gólt lőtt, az volt az első duplája világbajnokságon. A nyolcaddöntőben a 118. percben készítette elő a döntő gólt, Di María lőtte be. Utána a negyeddöntőben újra Messitől indult az akció, amelyet Higuaín fejezett be a mérkőzés egyetlen góljával, a belgák ellen. Az elődöntőben, a hollandok ellen a gól nélküli 120 perc után Messi értékesítette az argentinok első tizenegyesét. Élete első felnőtt világbajnoki döntőjében ő volt az argentinok csapatkapitánya, ő vette volna át a kupát – de a német válogatott az egymást követő harmadik világbajnokságon is felülmúlta az Albicelestét. Neki be kellett érnie azzal, hogy megkapta a FIFA Aranylabdáját, mint a Mundial legjobb játékosa. Oroszországban már a negyedik világbajnokságán szerepelt. 2006-ban 3 (1 gól, 1 gólpassz), 2010-ben 5 (1 gólpassz), 2014-ben 7 (4 gól, 1 gólpassz) mérkőzés került a neve mellé, 2018-ban ehhez négy meccset (1 gól, 2 gólpassz) írhatott hozzá. A Copa Américacon 27 mérkőzést játszott, összesen 9 gólt szerzett. Kétszer is nagyon közel volt az Albicelestével a győzelemhez, de 2015-ben (6/1) és legjobb tornáján, 2016-ban is (5 mérkőzés/5 gól) tizenegyesekkel kikaptak a chileiektől a döntőben.

Rengeteget keresett és keres a Barcelonánál, még többet a különböző reklámszerződéseinek, többek között annak köszönhetően, amit az Adidasszal kötött 2006-ban. A *France Football* mértékadó összeállítása szerint a 2009 és 2014 közötti hat esztendőből ötször ő volt a legjobban fizetett futballista a világon, a *Forbes* 2019-ben a világ legjobban fizetett sportolójának nevezte. 2020 februárjában megkapta a Laureus World Sportsman of the Year díjat: nem csupán az első futballista, hanem az első csapatjátékos lett, aki kiérdemelte ezt az elismerés. Csak az utóbbi éveket tekintve: Novak Đoković, Usain Bolt, Roger Federer és Lewis Hamilton nyomdokába lépett.

Megtörte Messi és Cristiano Ronaldo uralmát

Luka Modrić a jugoszláviai Jasenicében született 1985. szeptember 9-én, ahonnan aztán menekülniük kellett. A véres polgárháború alatt a szerbek agyonlőtték a nagyapját. 1991-től a család a valaha a magyar királysághoz tartozó Zadarban (magyarul: Zárában) talált új otthonra.

Az apró termetű Luka az NK Zadarban kezdett futballozni 1996-ban, onnan vezetett az útja a fővárosi kék-fehérekhez 2000-ben. 2003-tól tartozott a Dinamo Zagreb nagycsapatához, igaz, kölcsönadták előbb a boszniai horvátok egyesületének (Zrijnski Mostar, 2003–2004), utóbb az Inter Zaprešićnek (2004–2005). Nem játszhatott rosszul, hisz 2003-ban a boszniai I. liga legjobbja lett, majd a következő esztendőben egyenesen a legnagyobb horvát tehetségnek választották. 2001 és 2006 között a nemzeti tizenegy valamennyi alsóbb korosztályát szolgálta (U15, U17, U18, U19, U21), összesen 37-szer öltötte magára a jellegzetes kockás trikójukat, amelyben két találatot szerzett.

Odahaza háromszor lett bajnok a Dinamóval (2005–2006, 2006–2007, 2007–2008), kétszer Horvát Kupa-győztes (2006–2007, 2007–2008) egyszer Szuperkupa-győztes (2006).

2006-ban bemutatkozott a nagyválogatottban, annak képviseletében eddig 127-szer küldték csatába, s a fellépésein elkönyvelhetett 16 gólt.

2008 nyarán 21 millió euróért Angliába, a Tottenham Hotspurhöz szerződött. 2009. március 1-jén a Spurs tagjaként a Wembley-ben végigjátszotta a Manchester United elleni angol Ligakupa-döntőt (0-0), a lefújás utáni vesztes „szétlövésben” nem rúgott 11-est. Ez az ezüst volt a londoni korszakának legjobb eredménye, illetve az, hogy a 2010–2011-es szezonban a „sarkantyúsok” legjobb futballistájának választották meg.

2012 nyarán országot és gazdát váltott, a Real Madrid grémiuma 40 millió eurót sem sajnált érte. Vegyük szemügyre a „királyiakkal” összegyűjtött medáljait! A La Ligában van két aranya (2016–2017, 2019–2020), három ezüstje (2012–2013, 2014–2015, 2015–2016) és három bronza (2013–2014, 2017–2018, 2018–2019). A Király Kupát egyszer emelhette a magasba a társaival (2013–2014), egyszer viszont elbukták a döntőjét (2012–2013). A Supercopa de España trófeáját kétszer hódították el (2012, 2017), egyszer ellenben nem sikerült szert tenniük rá (2014). Modrić négy sikeres Bajnokok Ligája-finálét játszott végig (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), de gólt egyiken sem szerzett. A négy európai Szuperkupa-döntőjéből hármat fejezett be diadallal (2014, 2016, 2017), csak 2018-ban vonult vesztesen az öltözőbe.

A 2014-es marokkói klubvilágbajnokságon nem kapott lehetőséget, a 2016-os, 2017-es és 2018-as tornán azonban szóhoz jutott, utóbbi döntőjének 14. percében ő rúgta az első gólt az al-Ajn hálójába. (Nem volt valami nagy bomba, amit Abu Dzabiban ballal megeresztett, laposan, nagyjából húszról csavarta a labdát a hosszú alsóba.) A 2017-es és 2018-as sorozaton a madridisták által El Pájarónak (Fakopáncs – a szikár alakja és a jellegzetes orra miatt ragasztották rá) becézett futballista kapta az Aranylabdát, ami a klubvébé legjobbjának dukál.

Eddig hétszer ünnepelték hazájában az Év labdarúgójaként (2007, 2008, 2011, 2014, 2016, 2017, 2018), 2018-ban az Év sportolójának járó oklevelet is átvehette. Kétségkívül 2018-ban ért karrierje csúcsára, megkapta a *France Football* Aranylabdáját. 2008 óta ő volt az első, Lionel Messin és Christiano Ronaldón kívül, aki el tudta nyerni ezt a díjat. Megválasztották a világbajnokság legjobbjának (7/2-es mutatóval zárta oroszországi fellépéseit), magától értetődően beszavazták a Dream Teamjébe is, valamint az *IFFHS* szakemberei őt találták a földkerekség legjobbjának. Elvitte a Bajnokok Ligája fődíját a Real Madriddal, a világbajnokságon pedig döntőt vívhatott a nemzeti tizeneggyel. Csupán a vébéarany nem realizálódott, ezüstérmet akasztott a nyakába Vlagyimir Putyin, az orosz elnök.

Modrićnak a 2006-os németországi vébé volt az első nagy seregszemléje, két meccsre küldték be cseréként, összesen nem tölthetett 30 percet a pályán. A 2008-as Európa-bajnokság csoportkörében az ő büntetőjével verték meg 1-0-ra az egyik rendezőt, Ausztriát, a törökök elleni „szétlövésben” viszont elsőként rontott Bécsben, az egyenes kieséses szakaszban. A 2012-es Eb-t 3/0-s mutatóval zárta, nem is élték túl az alapkört a „kockások”. Hasonló mérleggel zárta a 2014-es világbajnokságot. A 2016-os kontinentális tornán Modrić statisztikája 3/1 volt, de Franciaországban legalább a tizenhat között búcsúztak el a horvátok.

2019. március 24-én Budapesten is láthattuk a világbajnoki ezüstérmesek között a törékeny karnagyot. Ő sem tudott csodát tenni a Groupama Arenában, annál inkább a magyar válogatott, amely Eb-selejtezőn 2-1-re legyőzte a sokkal esélyesebb vendégeket.

A vb-specialista

Thomas Müller 1989. szeptember 13-án született a Weilheim in Oberbayern nevű városban. 1993-ban egy közeli kis községben, a TSV Pähl kölyökcsapatában kezdte rúgni a labdát, a sárga-fekete színű, „medvéknek" becézett alakulattól 2000-ben került az FC Bayern München korosztályosaihoz. 2000-től számítva 2020 őszéig, a portréja keletkezéséig viselte és viseli az FCBM felszerelését, s a piros-fehér uniformis mellett 2004-től csupán a különféle szintű német válogatottakét (U16, U19, U20, U21, A) öltötte magára. A nagyválogatottban 2010-től 2020 őszéig kerek százszor futballozott, s 38-szor volt eredményes. Az utánpótlásgárdákban 2004-től 2009-ig összesen 16-szor vetették be, a képviseletükben meglepően kevés gólt, csak kettőt hozott össze. A kezdeti időkben amolyan szervező középpályást játszott, aki azonban a befejezéseknél is csipkedte magát.

Egy idényt lehúzott a müncheni tartalékkal a Regionalliga Südben (2008–2009), ám közben néha már a „nagyok" összeállításakor is számításba vették. A Bundesligában eddig kilenc aranymedál (2009–2015, 2012–2013, 2013–2014, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), két ezüst (2008–2009, 2011–2012) és egy bronz (2010–2011) jutott a birtokába. Kilenc Német Kupa-döntőn lépett a berlini stadion gyepszőnyegére, hatszor győzött (2009–2010, 2012–2013, 2013–2014, 2015–2016, 2018–2019, 2019–2020), s csak kettőt bukott el (2011–2012, 2017–2018). A 2013-as és a 2014-es végjátékon be is talált az ellenfél kapujába.

A német Szuperkupát hatszor emelhette fel (2010, 2012, 2016, 2017, 2018, 2020), az első hármon és az utolsón született Müller-gól. A drukkerek kezdték a játékát és az eredményességét a felejthetetlen Gerdéhez hasonlítgatni, és akkor nevezték el „egy másik Müller"-nek, elvégre 2010-ben és 2014-ben ő is a Bundesliga gólkirálya lett.

A Bajnokok Ligája fináléiból négy adatott meg neki. 2010. május 22-én Madridban a Bayern 2-0-ra kikapott az Internazionalétól. 2012. május 19-én még ennél is fájóbb volt a pofon, ami a bajorok arcán csattant, ugyanis a saját fellegvárukban bukták el „szétlövéssel" az ezüstveretet

a Chelsea ellen. A müncheni mérkőzés 1-1-re végződött, a hazaiak találatáról a 186 centi magas, 75 kilós versenysúlyú támadó gondoskodott. 2013. május 25-én aztán a BL aranya is a nyakába került, Londonban 2-1-re megverték érte egyik örök riválisukat, a Borussia Dortmundot.

2013. augusztus 30-án visszavágtak az előző évi fricskáért a Chelsea-nek, a 2-2 utáni „szétlövésben" elhalászták Prágában az európai Szuperkupát az angolok orra elől. És december 21-én sikerült a „nagy ötös". Azon a napon a sivatagi Marrákes stadionjában 2-0-ra legyőzték a Raja Casablanca „sasmadarait" a FIFA klubvilágbajnoki címéért. (A „nagy hatos" azonban nem jött össze 2013-ban, hiszen a német Szuperkupától elütötte őket a Borussia Dortmund.) Thomas Müller nemzetközi frontokon 2020-ban duplázott, BL- és UEFA Szuperkupa-arany lett a jutalma.

A Nationalmannschaft harcosaként sem adta alább a világbajnoki címnél (2014), így mindössze az Európa-bajnoki arany hiányzik a kollekciójából.

A 2010-es vébé volt az első nagy nemzetközi seregszemléje. Dél-Afrikából bronzéremmel és megosztott gólkirályi címmel a bőröndjében repülhetett haza, valamint azzal a mámorító érzéssel, hogy megkapta a torna legjobb fiatal játékosának járó díjat, tetejébe beválogatták az All Star-együttesbe is.

A 2012-es, lengyel–ukrán közös rendezésű Európa-bajnokságon mind az öt, német érdekeltségű találkozón szóhoz jutott, gólt nem sikerült szereznie.

A 2014-es világbajnokság pompásan alakult a Nationaelf és Thomas Müller számára, aki Brazíliában 7/5-ös mutatóval (Ezüstcipőt kapott az öt találatáért) járult hozzá a világbajnoki diadalhoz. Természetesen a második vébéjén is beszavazták a torna Dream Teamjébe. Abban az esztendőben az Aranylabda-választáson az ötödik helyen zárt, a következő év voksolásán pedig a hatodikon.

A 2016-os franciaországi Eb-n a négy között fejezték be a németek. Mind a hat összecsapásukon szerepet kapott, ellenben a kapuba nem sikerült betalálnia. Némi meglepetést keltett azzal, hogy általában balszélsőt játszott.

Oroszországba a címvédés reményével érkeztek Joachim Löw tanítványai, ehhez képest a nem túl erős csoportjukban Svédország, Mexikó és Dél-Korea is megelőzte őket. A harmadik vébéjén Thomas Müllernek egyetlen emlékezetes alakítása akadt: Moszkvában sárga lapot kapott a közép-amerikaiak ellen…

KEYLOR NAVAS

Costa Rica párduca

Keylor Antonio Navas Gamboa 1986. december 15-én született Costa Rica Pérez Zeledón nevű tartományának székhelyén, San Isidro de El General városában. A Deportivo Saprissa San José ifjúsági csapatában kezdett védeni 1999-ben, 2005 novemberétől pedig már a bordó-fehérek felnőttjei között is számításba vették. Persze, még nem gyakran, hisz 2010-ig volt a fővárosiaknál, és összesen 52 meccsen őrizte a hálójukat. Erről függetlenül gyűjtögette velük a bajnoki babérokat: 2005–2006, 2006–2007, 2007 (Invierno), 2008 (Verano), 2008 (Invierno), 2010 (Verano). 2005-ben a Depor elhódította a CONCACAF Bajnokok Kupáját, de a mexikói Pumas elleni végjáték két felvonásán Navas nem jutott szóhoz. Pályára lépett viszont az U17-es válogatottban, amellyel 2003-ban Finnországban, a korosztályos vébén szerepelt. 2006 júliusában

bronzérmet szerzett a nem hivatalos nemzeti tizeneggyel a közép-amerikai és karibi országok kolumbiai seregszemléjén.

2008-as bemutatkozása óta hivatalosan 89 alkalommal védte a Los Ticos kapuját. A piros-kékekkel két világbajnokságon vett részt (2014, 2018). A brazíliai vb remekül sikerült a közép-amerikaiaknak, a rendkívül erős csoportjukat veretlenül megnyerték a három korábbi világbajnok előtt (Uruguay, Olaszország, Anglia), holott a közvélemény nagyobbik hányada még abban sem volt biztos, egyáltalán rabolnak-e pontot ebben a négyesben. A tizenhat között hőssé vált, amikor a görögök elleni büntetőpárbajban kapufára ütötte Gékasz lövését. Az El Panterának (Párduc) becézett csapatkapitány a negyeddöntőt is lehozta kapott gól nélkül a későbbi bronzérmes hollandok ellen, ám a 11-eseknél már nem volt szerencséje.

2010-ben jött át Európába, a spanyol második ligás Albacete Balompié szerződtette. A fehér-feketéktől átkerült az UD Levantéhoz először kölcsönben (2012), majd véglegesen (2012–2014). A valenciaiaknál vetett szemet rá a Real Madrid és hívta a királyi gárdába. 2014 és 2019 között tehát a legendás „fehérek" légiósa volt, és címet címre halmozott velük: 2017-ben spanyol bajnoki arany és spanyol Szuperkupa, 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban a Bajnokok Ligája serlege, 2014-ben és 2017-ben az európai Szuperkupa, 2014-ben, 2016-ban, 2017-ben és 2018-ban a klubvilágbajnokság trófeája került a kincstárukba. (Az itt felsorolt tíz győztes végjátékból héten ő állt a „madridisták" gólvonalán.) A 2017–2018-as BL-szezonnak ő lett a legjobb kapusa, miként háromszor a CONCACAF-zónának is (2016, 2017, 2018).

A 185 centi magas, 80 kilós Navas pozíciója 2018 nyarán rendült meg az Estadio Santiago Bernabéuban, amikor a nyakára hozták Thibaut Courtois-t. Costa Rica „párduca" a 2018–2019-es évadot jobbára a kispadon ülve töltötte, majd 2019 nyarának legvégén 15 millió euróért Párizsba, a PSG-hez költözött. 2020-ban bajnok, Francia kupa- és Ligakupa-győztes lett új klubjával, a BL-döntőt azonban elbukta vele.

PAVEL NEDVĚD

A második cseh aranylabdás

Pavel Nedvěd 1972. augusztus 30-án született az egykori Csehszlovákia nyugati határőrgarnizonjában, Chebben. A TJ Skalnában cseperedett fel (1977–1985), onnan a TJ Rudá Hvězda Chebbe került (1985–1986), majd még mindig ifjúsági korúként a TJ Škoda Plzeňben folytatta (1986–1990). 1990-ben bevonult katonának (VTJ Dukla Tábor), de rögvest a kiképzés letudtával átvezényelték a tehetséget felettesei a Csehszlovák Néphadsereg központi klubjához, a prágai Duklához. (Ezért írják tévesen a legtöbb róla megjelent forrásban, hogy bár az autógyáriak futballistája volt 1990 és 1992 között, ám „kölcsönben" a fővárosi bordó-sárgáknál játszott.) A leszerelését követően a Sparta Prahába igazolt, a borvörös-fehérekkel nyert három bajnoki aranyat (1993 – ez még csehszlovák volt, 1994, 1995) és egy Cseh Kupát (1996).

1996 nyarán felcsapott légiósnak, 4,5 millió eurónál többet fizetett érte a Lazio. A római „sasoknál" vált belőle nemzetközileg ismert, sőt, elismert labdarúgó, a náluk töltött minden esztendőben gyarapította valamilyen éremmel a gyűjteményét. 1998: Olasz Kupa, olasz Szuperkupa, UEFA-kupa-ezüst. 1999: bajnoki ezüst, Kupagyőztesek Európa-kupája, európai Szuperkupa. 2000: bajnoki arany, Olasz Kupa, olasz Szuperkupa. 2001: bajnoki bronz. Az itt számba vett valamennyi finálében szóhoz jutott, az 1998-as olasz Szuperkupa-döntőn és a 2000-es Olasz Kupa-döntőn gólt is szerzett, azonban a legfontosabb találatát 1999. május 19-én a Villa Parkban érte el: a 81. percben bevette az RCD Mallorca állását, és alakításával győzelemhez (2-1), valamint a KEK serlegéhez juttatta az égszínkék-fehéreket. (Pazar mozdulattal, kapásból, fordulásból, nagyjából a tizenhatos vonaláról bombázta a labdát a spanyolok kapujának bal alsó sarkába.) A 177 centi magas, 70 kilós középpályás duplán történelmi gól kivitelezője lett: ez a trófea volt az első, amelyet az SS Lazio internacionális szinten elhódított, illetve ez a találat volt az utolsó, amelyet a búcsúzó KEK-ben játékos rúgott.

2001 nyarán majdnem 39 millió euróért megvásárolta a rómaiaktól a Juventus. A torinóiaknál sem ment el úgy esztendő, hogy valamilyen medál ne került volna a nyakába, igaz, a 2006-os bajnoki aranyat utóbb bunda (Calciopoli) miatt elvette a szövetség, és kizárta a Juvét a Serie A-ból. 2002: bajnoki ezüst, Olasz Kupa-ezüst, olasz Szuperkupa. 2003: bajnoki arany, olasz Szuperkupa, Bajnokok Ligája-ezüst. 2004: bajnoki bronz, Olasz Kupa-ezüst. 2005: bajnoki arany, olasz Szuperkupa-ezüst. 2006: bajnoki arany (ettől fosztotta meg a klubot a fentebb említett szankció). 2007: bajnoki arany a Serie B-ben. 2008: bajnoki bronz. 2009: bajnoki ezüst.

Érdekes, hogy a nemzetközi fronton a Lazióval sikeresebb volt, mint a „zebrákkal”. Jegyezzük meg, hogy 2003. május 28-án nem játszott az Old Traffordon, a Milan ellen „szétlövéssel” elveszített BL-döntőn.

Hatszor kapta meg Csehországban az Aranylabdát (1998, 2000, 2001, 2003, 2004, 2009), négyszer az Év labdarúgójának járó elismerést (1998, 2000, 2003, 2004). Egyszer lett hazájában az Év sportolója (2003), akkor Olaszországban is az Év futballistájává koronázták. Az UEFA illetékesei egymás után háromszor beválasztották az Év csapatába (2003, 2004, 2005). Legfénylőbb egyéni diadalát 2003 végén aratta, akkor átvehette az európai Aranylabdát. 190 ponttal lett első, míg a második helyezett Thierry Henry (Arsenal) 128-at könyvelhetett el. Negyvenegy esztendővel azt követően ítélték neki oda a díjat, hogy a honfitársa (igaz, hivatalosan csehszlovák állampolgár), Josef Masopust is ebben az elismerésben részesült.

A csehszlovák U21-es válogatottban hét alkalommal lépett pályára (1992–1993), gólt nem sikerült összehoznia. 1994 és 2006 között a cseh nagyválogatottban 91-szer vetették be. A felnőtt gárdában már jóval hatékonyabbnak bizonyult, hiszen 18-szor zörgette meg a riválisok hálóját. A legnagyobb bravúrt az „oroszlánokkal” 1996-ban aratta, amikor is az angliai Európa-bajnokságon döntőt vívott velük, és a Wembley Stadionban csupán „aranygóllal” múlta felül őket Németország (1-2). 1997-ben a Szaúd-Arábiában lebonyolított Konföderációs Kupáról bronzéremmel térhettek haza. (Nedvěd kétszer volt eredményes.) Részt vett a csapattal a 2000-es és 2004-es Eb-n is, utóbbin, a portugáliai seregszemlén csapatkapitányként választották be a torna bővebb válogatottjába. (Az elődöntős csehek közül még Petr Čech és a gólkirály Milan Baroš találtatott erre méltónak.) A közbülső Európa-bajnokságon, amelyet Belgium és Hollandia közösen rendezett, nem igazán ment nekik, nem élték túl a csoportkört. (Ha röpke pillantást vetünk az ellenfeleik névsorára, ezen annyira meg sem lepődünk: Hollandia, Franciaország, Dánia.)

Egyetlen világbajnokság adatott meg a számára, mégpedig a 2006-os. Németországban a nemzeti tizenegye mindhárom csoportmeccsét végigjátszhatta, az utolsón, az olaszok ellenin csapatkapitányként irányította a bajtársait, viszont az ő segítségével sem léptek túl a kvartettjükön, miután csupán a harmadik helyen zártak.

2010 októberében visszatért Piemontba, tagja lett a Juventus igazgatótanácsának. 2015 októberében kinevezték igazgatóhelyettesnek.

2017 kora őszén röpítették világgá a szenzációt a hírügynökségek, hogy a 45 éves veterán klasszis nyolc évvel a visszavonulása után aláírta szerződését nevelőegyesületéhez, a hetedik ligában bukdácsoló TJ Skalnához. Aztán 2018. június 1-jén, a klub fennállása 100. évfordulóján tényleg futballozott, és nem is akárki lótott-futott mellette a fehér-fekete csíkosak középpályáján, hanem a fia, Pavel!

Ha lehet hinni az interneten fellelhető statisztikáknak, Nedvěd a hosszú karrierje során 665 hivatalos mérkőzést vívott, és 146 gólt szerzett. 2010-ben megírta az önéletrajzát, a könyv először olaszul jelent meg, nyomban utána Csehországban is kiadták.

ALESSANDRO NESTA

Milánó római „sasmadara”

Alessandro Nesta 1976. március 19-én született Rómában. 1985-től a Lazio futballakadémiáján ismerkedett meg a játék alapelemeivel, mert a családi legenda szerint a teljes famíliája a „sasoknak” drukkolt. 1993-tól profiként szolgálta a klubot, amellyel 1998 és 2000 között nagyon intenzív szakaszt teljesített. Korábban is ért el a társaival részsikereket, 1995-ben bajnoki ezüst, 1996-ban bronz került a birtokukba, ám az igazi diadalok az előző évezred utolsó éveire estek. 1998-ban Olasz Kupa (a Milan elleni második mérkőzésen győztes gólt ért el), olasz Szuperkupa (ezen a meccsen nem játszott).

Messze az átlag fölötti képességei elismeréseként 1998-ban ő lett az Év ifjú futballistája az első divízióban. 1999-ben bajnoki ezüst, KEK-trófea (ennek a sorozatnak időben az utolsó fődíját Birminghamből az égszínkék-fehérek vitték haza az RCD Mallorca elől), európai Szuperkupa-arany (végig a pályán volt Monacóban, a Manchester United elleni 1-0-s győzelmen) gyarapította a kincstárukat. 2000-ben bajnoki cím a Serie A-ban, Olasz Kupa, olasz Szuperkupa (mindkét serleget csapatkapitányként emelhette a magasba) jutott nekik jutalmul. 2001-ben bronzérmesek lettek az élligában, de azzal le is zárult Nesta laziós korszaka, mert 2002-ben az AC Milanhoz szerződött. Mindkét tábor haragudott rá, a fővárosiak renegátnak tartották, a lombardok pedig ki nem állhatják az Örök Város két klubját és azok játékosait. Ehhez képest az érkezése után hamarosan az „ördögöknél” is óriási sztár lett belőle…

A 187 centi magas, 79 kilós versenysúlyú belsővédő pazar technikai repertoárral volt felvértezve. Elsőrangúan fejelt és határozottan keresztezett, habár az erőssége éppen abban a rejlett, hogy elsősorban nem szerelni igyekezett, hanem arra törekedett, hogy megelőzze a labdaátvételben a mindenkori ellenfeleit. Ehhez a gyorsaság mellett kitűnő ütemérzék szükséges, muszáj olvasni a riválisok gondolataiban, ahogy Nesta is tette. Általában elegánsan futballozott, viszont ha a helyzet megkívánta, férfiasan oda tudott lépni a csatároknak.

Milánóban kerek évtizedet töltött (2002–2012). Mindenféle bajnoki medál került a nyakába: arany (2004, 2011), ezüst (2005, 2012), bronz (2003, 2006, 2009, 2010), plusz Olasz Kupa-arany (2003), olasz Szuperkupa-arany (2004, 2011), olasz Szuperkupa-ezüst (2003). Kétszer nyerték meg a Bajnokok Ligáját (2003, 2005), viszont egyszer elbukták (2005). Ezek mellé rakták a két európai

Szuperkupát (2003, 2005), valamint a FIFA klubvilágbajnoki serlegét (2007). Sandro 2003. május 28-án, a Juve elleni gigászi csata (0-0) utáni „szétlövésben" hozzá tette a magáét, amikor az Old Traffordon értékesítette a tizenegyesét. Az akkor még lobogó hajú középhátvéd magabiztosan rúgta Gianluigi Buffon hálójába a labdát.

2007. december 16-án Jokohamában csaptak össze a Boca Juniors együttesével a klubvilágbajnoki címért, és az 50. percben Nesta bevette az argentinok kapuját (4-2).

2012-től egy esztendeig a Montreal Impact felszerelését hordta, egymillió eurót fizettek érte a kék-feketék az AC Milannak. Kanadai bajnok lett a montrealiakkal 2013-ban.

2014-ben az indiai Super League-ben, a Csennaijin FC nevű alakulatnál fejezte be aktív labdarúgó-pályafutását.

Az UEFA-nál négyszer választották be az Év csapatába (2002, 2003, 2004, 2007). Hazájában egymás után négyszer lett az Év védője (2000, 2001, 2002, 2003), egyszer pedig bekerült az elitklasszis álomtizenegyébe (2010–2011). Aligha kell részletezni, mit tudhatott az a futballista, akit 35. évesen ért ez a megtiszteltetés.

Az olasz U21-es válogatottban 1995-ben és 1996-ban kilencszer vetették be, s egy gólt ért el utánpótlásvonalon. 1996-ban korosztályos Európa-bajnokságot nyert ifjú társaival Spanyolországban. Május 31-én, a barcelonai Espanyol-stadionban, a házigazdák elleni finálét (1-1) követő „szétlövésben" nem remegett meg a lába.

Az A válogatottban (1996–2006) 78 mérkőzésen jutott szóhoz. Érdekes vonatkozás, hogy a Squadra Azzurra képviseletében egyszer sem tudott a kapuba találni. Eredményei a nemzeti tizeneggyel: világbajnok (2006), vb-résztvevő (1998, 2002), Európa-bajnoki ezüstérmes (2000), Eb-résztvevő (1996), nem játszó tartalék az Európa-bajnokságon (2004).

A 2000-es, a hollandok és a belgák által közösen rendezett kontinentális seregszemlén az illetékesek beszavazták a torna „dream teamjébe". 2006-ban úgy lett belőle vébényertes, hogy a németországi világbajnokságon csak az első két csoportmérkőzést tudta végigjátszani. Június 22-én, a csehek elleni találkozó 17. percében megsérült, s a helyét Marco Materazzi foglalta el.

Egyre gyakoribb sérülései miatt (elsősorban egy rettentően fájdalmas hátizomhúzódás hátráltatta sűrűn a munkájában) bejelentett visszavonulását követően úgy döntött, hogy a kispadon ülve igyekszik kamatoztatni az évtizedek alatt felhalmozott tudását, taktikai és stratégiai tapasztalatait. Edzői pályafutásának állomáshelyei: Miami FC (2015–2017), AC Perugia Calcio (2018–2019), Frosinone Calcio (2019–).

Szakemberként 2020 tavaszáig egy szép eredményt könyvelhetett el, 2017-ben tavaszi bajnok volt a floridaiakkal az NASL-ben.

MANUEL NEUER

Gelsenkirchen világbajnok óriása

Manuel Peter Neuer 1986. március 27-én született Gelsenkirchen Buer nevű városrészében. 1991-ben a Schalke 04 korosztályosaihoz íratták be a szülei. 2004-től védett az egyesület B csapatában két szezont, kiesett vele a Regionalliga Nordból. 2006-ban vitték fel a „nagyokhoz", akiknek a hálóját 2011-ig őrizte. (Kuriózum, hogy 2009-ig váltakozva szerepelt az első, illetve a második számú gárdában.) 2006. augusztus 19-én, az Alemannia Aachen ellen játszotta az első mérkőzését a Bundesliga 1-ben. Élete első Bundesliga-szezonjában kiszorította Frank Rostot a csapatból, s miután 19 meccsen nem kapott gólt, a kollégák az idény legjobbjának választották a posztján. A „királykékeknek" is becézett legénységgel 2007-ben és 2010-ben ezüstöt, 2008-ban bronzot zsákmányolt az élvonalban. Az igazi nagy dobásra 2011. május 25-én került sor: a kék-fehérek Berlinben 5-0-ra legázolták az MSV Duisburgot a Német Kupa végjátékán. Az egyoldalú csata lefújását követően a 193 centi magasra nyúlt, 92 kilós versenysúlyú Neuer csapatkapitányként emelhette magasba a trófeát. Egyébként nem ez volt az első kiugró sikere. A német válogatottak különböző évfolyamain (U18, U19, U20, U21) 2004-től 2009-ig 36-szor számítottak a szolgálataira, és az U21-esekkel 2009 nyarán aranyérmes lett a svédországi Európa-bajnokságon. (Június 29-én 4-0-ra megverték az angolokat a malmői stadionban.) Ugyan a Schalke 2005-ben elhódította a német Ligakupát (1-0-ra megverte érte a finálében a VfB Stuttgartot), de augusztus 2-án, azon a lipcsei meccsen a tinédzser végig a cserepadon ült.

2011 nyarán 30 millió euróért megvásárolta a Bayern München. A piros-fehérek vezetősége Oliver Kahn méltó utódát látta benne, és hamarosan kiderült, hogy nem is fogott mellé. Az első idénye vége még „ezüstösre" sikeredett (bajnokság, Német Kupa, Bajnokok Ligája), viszont az azt követők valóságos „aranyesőt" zúdítottak rá. Bajnoki arany 2013-ban, 2014-ben, 2015-ben, 2016-ban, 2017-ben, 2018-ban, 2019-ben, 2020-ban. Német Kupa-arany 2013-ban, 2014-ben, 2016-ban, 2019-ben, 2020-ban.

Német Szuperkupa-arany 2012-ben, 2016, 2017-ben, 2018-ban, 2020-ban. Bajnokok Ligája-arany 2013-ban, 2020-ban, európai Szuperkupa-arany 2013-ban, 2020-ban, FIFA klubvilágbajnoki arany 2013-ban. De az ezüstökről se feledkezzünk meg: 2014-ben, 2015-ben, 2016-ban a német Szuperkupában, 2018-ban a Német Kupában akasztottak a nyakába.

2013. május 25-én ő röpködött a Wembley-ben, a Borussia Dortmund elleni BL-döntőn (2-1). Tripla örömöt szerzett a családjának: elhódította a díszes trófeát, a meccs embere lett, ráadásul a famíliájában szinte mindenki Schalke 04-drukker, és mint ilyen, finoman fogalmazva sem rajong a BVB-ért…

2013. augusztus 30-án hőssé vált: Prágában 2-2-vel zárt a Bayern a Chelsea ellen asz európai Szuperkupáért vívott találkozón. Jöhetett a „szétlövés". Az első négy pár mindegyike berúgta a maga 11-esét. Az ötödik duóban Shaqiri kezdett, és túljárt Petr Čech eszén. Romelu Lukaku zárta az alapsorozatot és egyben a teljes mérkőzést is, mivel a gyöngén helyezett lövését Neuer gyors vetődéssel hárította. Abban az esztendőben a FIFA klubvilágbajnoki címét is megszerezte az FCBM Marokkóban, a két mérkőzésén nem kapott gólt Neuer a kínai és a hazai ellenfelétől.

Számos egyéni elismerést könyvelhetett eddig el. 2011-ben és 2014-ben az Év labdarúgója lett Németországban. Az *IFFHS* illetékeseinél négyszer találtatott a földkerekség legjobb kapusának (2013, 2014, 2015, 2016), míg az UEFA ugyancsak négyszer választotta a nemzetközi kupaidény legjobb kapusának (2011, 2013, 2014, 2015). A FIFA gáláján négyszer ünnepelték az Év tizenegye tagjaként (2013, 2014, 2015, 2016). A Bundesligában háromszor szavazták be az Év együttesébe (2015, 2016, 2017).

A nagyválogatottban 2009. május 19. óta 92-szer szerepelt. Eddig három világbajnokságon (2010, 2014, 2018) és két Európa-bajnokságon vett részt. A dél-afrikai világbajnokságon a németek hét találkozón léptek pályára, és Neuer csupán a bronzmeccsen, az Uruguay elleni 3-2-n nem kapott lehetőséget Joachim Löw szövetségi kapitánytól. (Hans-Jörg Butt védett.)

A 2014-es brazíliai tornán a Nationalelf összeállítása mind a hét mérkőzésén vele kezdődött. A világbajnoki diadal és aranyérem mellé elkönyvelhette a vb legjobb kapusának járó Aranykesztyű-díjat, és természeteseten az All Stars-együttesből sem felejtették ki a voksolók.

2018-ban igencsak lebőgött a címvédő, csoportutolsóként repülhetett haza Oroszországból. Neuer volt a csapatkapitány, és mind a három, német érdekeltségű összecsapást végigvédte.

A 2012-es Európa-bajnokságon az elődöntőig masírozott a Nationalmannschaft, amelynek öt összecsapásán (azaz a seregszemlén végig) Neuer védett. Talán gyógyírként hatott a sebére, hogy azért a torna bővebb All Star-keretébe a szakma beválogatta.

A 2016-os franciaországi Eb-n is a négy között vérzett el az általában fehér-fekete színekbe öltözködő alakulat, amelynek a kapusa, egyben a csapatkapitánya valamennyi meccsen védett. Elmondható tehát, hogy a 2010-es dekád öt nagy nemzetközi tornáján (vébé, Eb) pusztán egyetlen olyan találkozójuk akadt a németeknek, amelyen ne Manuel Neuer állt volna a kapujukban!

NEYMAR JÚNIOR

Ha Neymar velünk, kicsoda ellenünk?

Neymar da Silva Santos Júnior 1992. február 5-én született Mogi das Cruzesben. (A közel félmilliós település nagyjából 40 kilométerre fekszik a szövetségi állam fővárosától, São Paulótól.) Apja (egyben az egyik menedzsere) szintén hivatásos labdarúgó volt, de a sportból nem tudott megélni, ezért aztán autószerelőként, kőművesként dolgozott.

Az aprócska fiú az utcán kezdte a játékot, később – már szervezettebb keretek között – futsalozott is, elsőrangú technikájának, a harc hevében villámgyorsan meghozott stratégiai döntéseinek alapelemeit ott sajátította el. A bal lába a félelmetesebb, általában azzal hajtja végre a pontrúgásokat, amelyekből rengeteg gólt ért már el.

A família 2003-ban a jobb megélhetés reményében São Vicente városába költözött, egyébként a kissrác 1999-től már az első „valódi" egyesületében, a helybeli Portuguesa Santistában futballozott. Érdekes, hogy éppen 2003-ban ment el a „portugál keresztesektől" a Santos FC-hez. Pont egy évtizedet húzott le a „halaknál", előbb az akadémistáknál, majd 2009 és 2013 között az első csapatnál.

2005-ben a tehetséges serdülő egy kis időt Spanyolországban, a Real Madrid futballiskolájában töltött, de nem érezte jól magát ott, ezért visszatért Pelé hajdani klubjába. Néhány esztendő múlva, 2013-ban újból volt esélye annak, hogy a „királyiakhoz" szerződjék, azonban 88,2 millió euróért a riválist Barçát választotta. (Miközben kereste a Chelsea, hívta a Manchester United, sőt a Lokomotiv Moszkva is.)

Neymar São Paulo állam háromszoros bajnoka (2010, 2011, 2012), kétszeres ezüstérmese (2009, 2013), a Brazil Kupa győztese (2010) volt. Elhódította velük a Copa Libertadorest (2011), a Peñarol elleni páros döntő második meccsének első gólját szerezte (2-1), a Recopa Sudamericanát (2012), az Universidad de Chile elleni páros döntő második meccsének első gólját szerezte (2-0). A FIFA 2011-es klubvilágbajnoki címét viszont nem sikerült begyűjtenie a társaival, december 18-án az egyik leendő kenyéradója, az FC Barcelona nagyon megverte őket Jokohamában (0-4).

A brazil válogatottban 2010 óta 101 mérkőzésen 61-szer volt eredményes. A különféle kor-

osztályos gárdákban (U17, U20, U23) 2009 és 2016 között 24-szer jutott szóhoz, s elkönyvelt 18 találatot. Az arany-zöld mezben elért sikerei: Dél-Amerika U20-as bajnoka (2011), olimpiai bajnok (2016), olimpiai ezüstérmes (2012), a Konföderációs Kupa győztese (2013), egyben legjobb játékosa, vb-résztvevő (2014, 2018). Szívfájdalma, hogy a nagyválogatottal a két világbajnokságon, amelyen felcsillanthatta fantasztikus tudását, még érmet sem tudott szerezni. Persze, ha a hazájában megrendezett Mundialon nem sérül meg, könnyen kerülhetett volna valamiféle medál a nyakába. Bekerült a torna álomtizenegyébe, és a vébé bronzcipőse lett.

2011-ben részt vett a Copa Américán, a paraguayiak elleni „szétlövést” elbukta a „kanárikkal”. (La Platában nem rúgott, de megtették a bajtársai, akik közül meglepetésre egyik sem volt képes 11-esből bevenni Justo Villar hálóját.) A 2013-ban Brazíliában lebonyolított Konföderációs Kupának Neymar nemcsak a győztese volt, hanem a legjobb játékosa is. 175 centisre nőtt, a versenysúlya úgy 68 kiló körül alakul, mégsem könnyű elnyomni. Azt el kell ismerni, hogy nem kedveli az erőszakos védőket, és ha teheti, általában megpróbálja elkerülni a velük való fizikai kontaktusokat. Mivel madárcsontú, sűrűn szenved a különféle sérülések következményeitől.

2013 és 2017 között az FC Barcelona légiósaként kápráztatta el a szurkolókat és a teljes közvéleményt. A katalánokkal kétszeres spanyol bajnok (2014–2015, 2015–2016), egyszeres ezüstérmes (2013–2014), a spanyol Király Kupa háromszoros győztese (2014–2015, 2015–2016, 2016–2017), a spanyol Szuperkupa egyszeres győztese (2014, ő vitte be a serleget eldöntő találatot), a Bajnokok Ligája győztese (2015) és klubvilágbajnok (2015) volt.

2015. június 6-án rendkívül fontos gólt rúgott Berlinben, a BL-végjátékban. Már a hosszabbítás 7. percében járt a finálé, talpon volt izgalmában az egész stadion, hisz senki sem sejthette, hogy a török bíró, Cüneyt Çakir mikor óhajtja lefújni a csatát. A Juventus gőzerővel támadott, mozgósította utolsó tartalékait, szorította az idő, mivel ellenfele 2-1-re vezetett. Ekkor a dél-amerikai balszélső a 16-oson belül kényszerítőből visszakapta a labdát, tett vele még pár lépést, hogy a hátráló olasz bekkek statisztálása mellett ballal, laposan az elvetődő Gianluigi Buffon kapujába bombázzon (3-1). December 20-án visszatért Jokohamába, a japán metropoliszba, ahol négy

évvel korábban nem tudott a Santosszal szert tenni a FIFA klubvilágbajnoki serlegére. Másodszorra már nem vette el tőle a sors a trófeát, ugyan találatot nem könyvelhetett el a River Plate ellen, de 89 percig elég sok gondot-bajt okozott az argentin védelemnek, állandó rettegésben tartotta őket, akkor cserélte le az edzője, Luis Enrique.

2017 nyarán – világrekordot jelentő 222 millió euróért – gazdát és állomáshelyet váltott, a „fények városában" tárt karokkal várta a PSG. Az 1991-ben alapított (különben a hatóságok által rég betiltott) Lutece Falco ultrái egy némiképpen átfogalmazott Szent Pál-idézettel a drapériájukon üdvözölték a repülőtéren a mélyen vallásos, a pünkösdista irányzatot követő brazil csillagot: „Ha Neymar velünk, kicsoda ellenünk?" Párizsba érkezése óta háromszoros francia bajnok (2017–2018, 2018–2019, 2019–2020), a Francia Kupa győztese (2017–2018, 2019–2020), ezüstérmese (2018–2019), a francia Ligakupa győztese (2017–2018, 2019–2020), a francia Szuperkupa győztese (2019) lett a kék-fehér-pirosokkal. Szinte érthetetlen, hogy az az alakulat, amelyet Thiago Silva, Marquinhos, Kylian Mbappé, Edinson Cavani, Ángel Di María, Julian Draxler, Marco Verratti és Neymar is erősít, miért nem tud a Bajnokok Ligájában is sikeres lenni. 2020-ban végre döntőbe jutottak, de ott veszítettek a Bayernnel szemben.

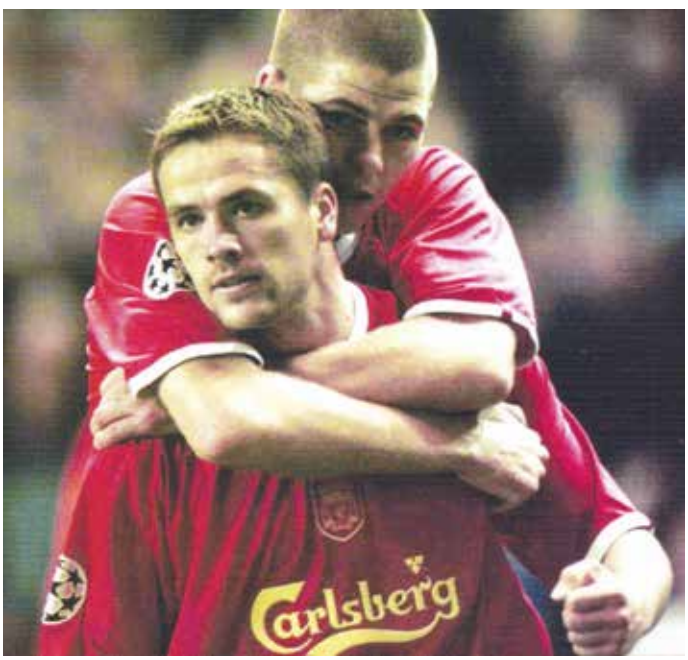
Neymarnak számos egyéni elismerésben lehetett 2020-ig része, a már említetteken kívül is! Odahaza háromszor került be az Év tizenegyébe (2010, 2011, 2012). 2011-ben a *World Soccer* magazin a világ legjobb fiatal labdarúgójává avatta, míg a szülőhazájában a legjobb, a Libertadores Kupában pedig a legértékesebb futballista lett. 2012-ben neki ítélték oda a Puskás-díjat. 2011-ben és 2012-ben a szubkontinensen az Év labdarúgójává választották, a 2014–2015-ös szezonban a La Ligában kapta meg ugyanezt a kitüntető titulust.

A 2014-es világbajnokságon öt mérkőzés jutott neki osztályrészül, azokon négy találatot hozott össze. (A Seleção a sérült ásza nélkül a 4. helyen kötött ki.) A 2018-as oroszországi seregszemlére aranyra is esélyesként érkeztek a brazilok. A csoportkörben nem volt gondjuk, első hellyel a tarsolyukban léptek tovább. Az egyenes kieséses szakaszban túljutottak Mexikón (2-0), aztán a nyolc között a belga „vörös ördögök" megállították őket Kazányban (1-2). Neymar az öt összecsapáson kétszer bizonyult eredményesnek, Costa Rica és Mexikó hálóját zörgette meg.

A kamaszzseni

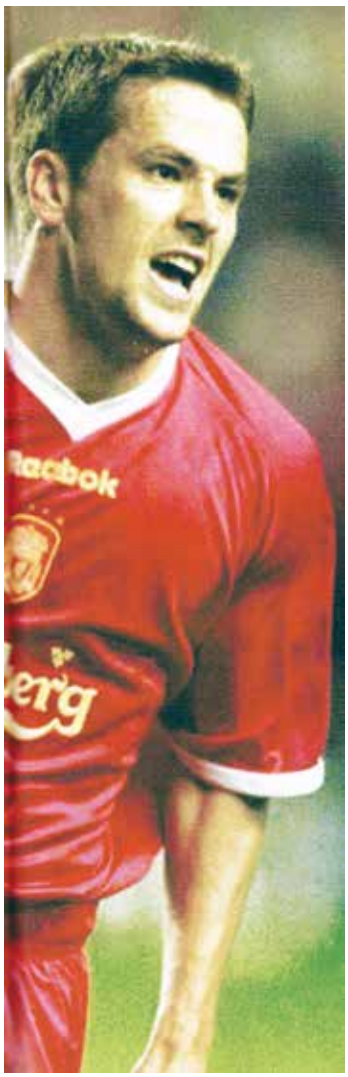
Michael James Owen 1979. december 14-én született a walesi határ közelében fekvő Chesterben. Édesapja is profi labdarúgó volt. Érdekesség, hogy a család több tagja az Evertonért szorított.

A kissrác a Mold Alexandra kölyökszekciójában (Hawarden Pathfinders Cubs) kezdte a játékot hétévesen, egy esztendő múlva már a Deeside Pramary School futballcsapatának a tagja volt. (Ebbe az általános iskolába járt.) 1991-ben került át a Liverpoolhoz. Először természetesen a korosztályos részleghez irányították, amellyel 1996-ban elhódította az ifjúsági FA-kupát (FA Youth Cup). A West Ham Unitedot gyűrték le érte, amelyet többek között Rio Ferdinand és Frank Lampard is erősített. Owen gólt szerzett a „kalapácsosok" ellen. Ez volt első nagy sikere a futballpályán, amelyet még temérdek követett. Profiként 1996-tól 2004-ig futballozott az LFC-ben. 1997. május 6-án debütált az I. osztályban, mégpedig a Wimbledon ellen. Az 57. percben Patrik Bergert váltotta, ám nem volt díszmenet a bemutatkozása, mivel idegenben kikaptak 2-1-re. Igaz, a szépítő találatot az újonc hozta össze a 74. percben. Ettől a kudarctól függetlenül utóbb számos titulust gyűjtött a Liverpoollal, FA-kupa-győztes (2000–2001), angol Ligakupa-győztes (2000–2001, 2002–2003), FA Charity Shield-győztes (2001), UEFA-kupa-győztes (2000–2001), európai Szuperkupa-győztes (2001), Premier League-ezüstérmes (2001–2002), bronzérmes (1997–1998, 2000–2001), FA Community Shield-ezüstérmes (2002) lett vele. Egyéni sikerei: a Premier League gólkirálya (1997–1998, 1998–1999), az Év ifjúsági játékosa Angliában (1998), a Premier League legjobb futballistája (1997–1998), az Év sportolója Angliában (*BBC*, 1998), a *France Football* magazin Aranylabda-szavazásának győztese (2001), a *World Soccer* magazin választásán a Világ legjobb játékosa (2001).

2001. május 12-én jószerével egyedül nyerte meg Cardiffban az FA-kupát, mégpedig öt perc leforgása alatt. A 83. percig 1-0-ra vezetett az Arsenal, ám Owen előbb egyenlített, majd a 88. percben megszerezte a győztes gólt is. Négy nap múlva minden idők egyik legizgalmasabb és gólokban leggazdagabb UEFA-kupa döntőjét vívták az angolok Dortmundban a Deportivo Alavés legénységével (5-4, hosszabbításban). Owen 78 percet kapott edzőjétől, Gérard Houlier-től, akkor a cseh bombázó, Patrik Berger állt be helyette. Augusztus 12-

én bevette a Man United kapuját az FA Charity Shieldért Cardiffban (2-1). Augusztus 24-én Monacóban megverték 3-2-re a Bayern Münchent az UEFA Szuperkupáért, a döntő gólt ő szerezte. Ellenben e négy nyertes finálé előtt, február 25-én végig a Millenium Stadion kispadján ült a Birmingham City elleni Ligakupa-végjátékon. A serleget „szétlövéssel" röpítette haza a walesi metropoliszból az LFC, amely hat hónap leforgása alatt öt jelentős trófeát szerzett meg!

2003. március 2-án Owen megint visszatért Cardiffba. A Ligakupa döntőjében a Manchester United ellen a 86. percig 1-0-ra vezettek Steven Gerrard találatával a „vörösök". Noha a második félidő derekától rettentő offenzívába fogtak a „vörös ördögök", Owen bevette Fabien Barthez hálóját (2-0).

2004 augusztusában Spanyolországba költözött, a Real Madrid 12 millió euróért megvette. Az angol csatárnak be kellett érnie a La Liga ezüstérmével. Egy esztendő után visszatért a Premier League-be, a Newcastle United 25 millió eurót sem sajnált érte. Ugyan az UEFA Intertotó-kupa egyik győztesének vallhatta magát 2006-ban, azonban az utolsó ott töltött idényében (2008–2009) kiesett a csapattal az első osztályból. Azonnal klubot váltott, a Manchester Unitedhoz csatlakozott. Három szezont húzott le a legendás egyesületben, 52/17-es mutatót ért el. Szépen gyarapodott az éremarzenálja is, és a pályafutása zenitjén beteljesedhetett a vágya: végre bajnoknak is vallhatta magát! A Man United játékosaként elért sikerei: angol Ligakupa-arany (2009–2010), FA Community Shield-ezüstérem (2009), Premier League bajnoki arany (2010–2011), ezüst (2009–2010, 2011–2012), Bajnokok Ligája-ezüst (2010–2011). A Ligakupa-döntőben ő jegyezte az első gólt az Arsenal ellen a Wembley-ben (2-1), azonban 2011. május 28-án nem kapott esélyt a „szentélyben" Sir Alex Fergusontól, hogy rohamozhassa az FC Barcelona kapuját. A kispadon ülve közelről nézhette végig, miként zúzzák szét a katalánok Londonban a manchesteri BL-álmokat (1-3).

2012-től egy évet a Stoke City kötelékében vezetett le (8/1).

Az angol válogatottakban (U15, U16, U18, U20, U21, B és A) mindent összeadva 129 mérkőzésen 81 gólt szerzett. Ebből 1998. február 11. és 2008 között 89 meccs és 40 találat esett a nagyválogatottra.

A „háromoroszlánosokkal" részt vett három világbajnokságon (1998, 2002, 2006) és két Európa-bajnokságon (2000, 2004). Az első vébéjén, a franciaországin az All Star-csapat egyik tartalékjának jelölték. Az angolok négy mérkőzésén két találatot könyvelt el. A nyolcaddöntőben az argentinoknak lőtt gólját a vb-történelem legszebbjei közé sorolják. (A jelenetsor néhány elemében emlékeztet arra a káprázatos találatra, amelyet Maradona Mexikóban lőtt – és éppen az angolok védelmét szétzilálva – 1986-ban.) A csata utáni „szétlövésben" sem hibázott, bosz-

szúságára megtették helyette a társak, Paul Ince és David Batty.

A 2000-es Eb-n három összecsapás adatott meg az albioniaknak, Owen mindhármon ott volt, de egyiket sem játszhatta végig. A román Bogdan Stelea hálóját sikerült bevennie Charleroi-ban, ám az angoloknak a végén le kellett nyelniük a keserű pirulát (2-3). Mehettek haza a belga–holland közös rendezésű kupáról.

Az ázsiai világbajnokságon az angolok a negyeddöntőig meneteltek, ahol a későbbi aranyérmes Brazília állította meg őket. Michael Owen mind az öt találkozójukból részt vállalt, és két góllal segítette a nemzeti tizenegyet.

A 2004-es Eb volt életében a második, egyben az utolsó kontinentális seregszemle. Portugáliában a „háromoroszlánosok" túljutottak a csoportkörön, aztán a negyeddöntőben a házigazdák elgáncsolták őket. Nem ment simán az a gáncs, csak a „szétlövés" döntött a javukra. Owen már a 3. percben felavatta a rendezők kapusát, Ricardót, majd a 11-eseknél is értékesítette a magáét, azaz nem rajta múlott a kiesés.

2006-ban Németország fogadta a világ legjobb 32 válogatottját. Michael Owen az angolok harmadik mérkőzésének első percében súlyosan megsérült. Nyolc hónapot volt kénytelen utána kihagyni. (Kár volna tagadni, fölöttébb peches szériában volt akkortájban: 2005 decemberében eltörte a lábát. Épphogy felépült abból a sérüléséből, alig volt túl a rehabilitációs kezeléseken.) Egyébként az öt nagy tornája közül a 2006-os abban az értelemben kilóg a sorból, hogy egyedül azon nem tudott a hálóba találni.

Michael Owen 2001-ben, 22 évesen vehette át a létező egyik legnagyobb elismerést, amelyről futballista csak ábrándozhat, az Aranylabdát. Minden idők legfiatalabb aranylabdása lett, hisz George Best és Lionel Messi is elmúlt már pár hónappal huszonkettő, amikor magához ölelhette a díjat. Az angol labdarúgó karrierjéről nekünk mindig Arthur Rimbaud torzóban maradt pályája jut az eszünkbe. A világlíra utolérhetetlen kamaszzsenije is roppant fiatalon alkotott maradandót, hogy aztán később meg se tudja közelíteni a költészetével azt a nívót, amelyet maga és a rajongói számára túlontúl korán, még tinédzserként megteremtett.

PEDRO RODRÍGUEZ

Az arany ember

Pedro Eliezer Rodríguez Ledesma a Kanári-szigetek egyik tartományi székhelyén, Santa Cruz de Tenerifén született 1987. július 28-án. A Granadilla de Abona nevű város egyesületében, a C. D. San Isidróban vált belőle igazolt futballista 2003-ban, a piros-sárga-kékektől költözött Barcelonába 2004-ben. A katalánoknál 2005 és 2008 között játszott a C, illetve a B csapatban, utóbbival a 2007–2008-as idényben a III. liga aranyérmese lett. Időközben 2008-ban kétszer pályára lépett a spanyol U21-es válogatottban is.

2008. január 12-én debütált a „nagy" Barçában, amely a Real Murciát fogadta és győzte le 4-0-ra. Az újonc a 89. percben állt be a két gólt is szerző kameruni csillag, Samuel Eto'o cseréjeként. Sokat nem tudott hozzátenni a diadalhoz…

A nem éppen pankrátori alkatú, alig 169 centire nőtt, 62 kilós versenysúlyú támadó a rekordjáról híresült el: a 2009–2010-es szezonban gólt ért el mind a hat sorozaton (spanyol bajnokság, Király Kupa, spanyol Szuperkupa, Bajnokok Ligája, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnokság), amelyen a kék-gránátvörös gárda abban az évadban csak elindult. Tekintélyes az érmekollekciója, van abban öt bajnoki arany (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2013–2014, 2014–2015), két ezüst (2011–2012, 2013–2014) és egy bronz (2007–2008). A Király Kupáért öt döntőt vívott, mindegyiken játszott, viszont nem mindet végig. Háromszor nyert a társaival (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015), kétszer veszített (2010–2011, 2013–2014). Ezek közül a legemlékezetesebb fináléja 2012. május 25-én a Vicente Calderón Stadionban volt, a 3. és a 25. percben is bevette az Athletic Bilbao hálóját (3-0). A spanyol Szuperkupáért hatszor tusázhatott, ötször a magasba emelhette (2009, 2010, 2011, 2013, 2015), egyszer elbukta (2012). Két végjátékban talált a kapuba (2009, 2012). Kurtára sikeredett az első és a harmadik BL-döntőjén (2008–2009, 2014–2015) való szereplése, mert ugyan mindkétszer a győztes gárda tagja lehetett, de Moszkvában is, Berlinben is a 90. perc után küldte be az edzője, időhúzás céljából. A második BL-döntőjét Londonban góllal nyitotta a Manchester United ellen (3-1), a Wembley-ben (a változatosság kedvéért) nem be, hanem lecserélték a 90+2. percben.

Az európai Szuperkupát háromszor (2009, 2011, 2015) vihette haza, az elsőn és az utolsón eredményesnek bizonyult. A 2015. augusztus 15-én Tbilisziben vívott meccse több szempontból is „utolsó" volt a számára: az volt az utolsó találkozója a Barça felszerelésében, plusz a Sevilla elleni, látványos akciókban és gólokban tobzódó összecsapás legutolsó (egyben győztes) találatát ő vitte be az andalúzoknak (5-4).

A FIFA klubvilágbajnokságán kétszer láthatták villogni, s mindkétszer a diadalmas alakulatban. 2009. december 19-én már igencsak remegett a léc az ibériaiak számára, ugyanis a 89. percig vezetett ellenük Abu Dzabiban az Estudiantes La Plata, ám akkor a kis csatár kiegyenlített, a hosszabbításban pedig Messi elintézte a honfitársait (2-1). Egy nap híján két esztendő múlva Jokohama volt a finálé helyszíne, ahol az FC Barcelona 4-0-ra elbánt a Santos FC-vel, ámbár a brazilok csatársorát Neymar irányította. Pedrót a 79. percben vetette be Pep Guardiola.

2015 nyarán a Chelsea FC-hez írt alá szerződést. (Az angolok 19 millió fontot fizettek érte.) A londoniak kötelékében is szépen gyarapította a gyűjteményét. Átvette velük 2016–2017-es Premier League aranyát, a 2017–2018-as FA-kupa aranyát (nem játszott a döntőn), a 2018–2019-es Európa-liga aranyát (Bakuban eredményes volt az Arsenal elleni 4-1-en). Az utóbbi serleg nem volt még a birtokában, Azerbajdzsán fővárosában erre is szert tett, bekerült az Európa-ligában az Év tizenegyébe is. A „kékek" közép-ázsiai bravúrjának köszönhetően Pedro valamennyi értékes nemzetközi futballtrófeát levadászta (BL, Európa-liga, európai Szuperkupa, FIFA klubvilágbajnoki cím), illetve elhódította a nemzeti tizeneggyel a világbajnoki (2010) és az Európa-bajnoki (2012) aranyérmet. Személyére aztán tényleg passzol Jókai Mór regényének a címe: Az arany ember! De az albioni ezüstjeiről se feledkezzünk meg: FA-kupa (2016–2017, 2019–2020), FA Community Shield (2017–2018, 2018–2019), angol Ligakupa (2018–2019), ahogy az egyke bronzát sem illő kihagynunk (Premier League, 2018–2019). 2020 nyarán az AS Romához igazolt.

A válogatottban Vicente del Bosque szövetségi kapitány 2010. május 29-én Innsbruckban, a Szaud-Arábia elleni barátságos találkozón küldte először a pályára (3-2).

A 2010-es dél-afrikai világbajnokságon úgy lett aranyérmes, hogy négy összecsapáson (köztük a hollandok elleni döntőn) kapott bizalmat, ellenben egyiket sem küzdhette végig – vagy lehozták, vagy beküldték, s a kapukat a fekete kontinensen érintetlenül hagyta. Még rövidebbre sikerült a 2012-es Eb-produkciója. Az alapkört teljességgel kihagyta, a negyeddöntőben a franciák ellen a 65. percben, a portugálok elleni elődöntőn a 87. percben, az olaszok elleni kijevi végjátékon pedig az 59. percben érkezett el az ő ideje. Gólt ezen a tornán sem sikerült elérnie.

A 2014-es Mundial csoportmérkőzései közül az elsőn nem kezdett a hollandok ellen, hanem becserélték, aztán a második meccsen, a chileiek ellen már vele indult harcba a Furia Roja, ám azon az összecsapáson meg lecserélték, míg a harmadikon, az ausztrálok ellen egyáltalán nem jutott játéklehetőséghez. Brazíliában sem tudta növelni a találatai mennyiségét.

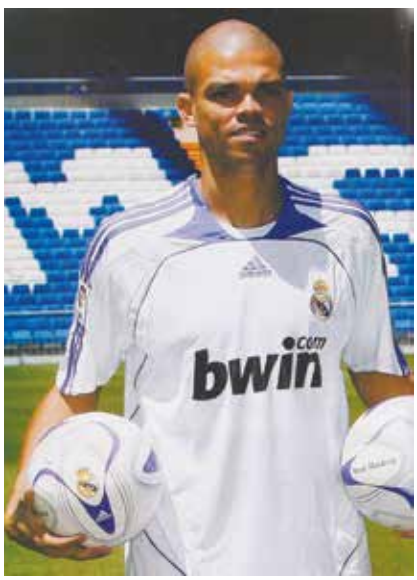
A 2016-os Eb-n kétszer csere volt, kétszer ült végig a padon. A 2018-as oroszországi vébén még ennyi sem adatott meg a számára, miután a keretben sem volt.

Eddig 65 válogatottságot vallhatott a magáénak, és a fellépésein 17-szer talált a kapuba. A leghatékonyabbnak 2012. október 12-én bizonyult, Minszkben 4-0-ra nyertek vébéselejtezőn a vendégek, s a négy találatukból Pedro hármat vállalt magára.

PEPE

A leggorombább sikerember

Képler Laveran de Lima Ferreira 1983. február 26-án született a brazíliai Alagoas állam fővárosában, Maceióban. 1995-től az SC Corinthians Alagoano neveltjeként szívta magába a labdarúgás tudományát. 2001-ben a CS Marítimo B szerződtette, tehát a piros-zöld-fehérek ügynökeié az érdem, akik ráakadtak a csiszolatlan gyémántra. 2002-től 2004-ig a CSM első csapatában futballozott, onnan került át kétmillió euróért az FC Portóhoz. A „sárkányokkal" 2005-ben bajnoki ezüstöt, 2006-ban és 2007-ben aranyat szerzett. Ezekhez jött még a Portugál Kupa (2006, 2007), a portugál Szuperkupa (2004, 2006), valamint a Világkupa (2004). Az az igazság, hogy a kolumbiai Once Caldas elleni, jokohamai végjátékot (0-0), majd a büntetőpárbajt a cseresorban izgulta végig december 12-én. Még nem érkezett el az ő ideje.

A 187 centi magas, 81 kilós középső védőt 2007-ben 30 millió euróért vásárolta meg a Real Madrid, ám fogalmazhatunk úgy is, hogy busás haszonnal üzletelt vele a Porto. Abban az esztendőben lett portugál állampolgár és került be új hazája válogatottjába, amelynek mezében 2019-ig 106-szor lépett pályára és hétszer volt eredményes.

Pepe hihetetlenül ruganyos, atlétikus felépítésű védő, akit a levegőben szinte lehetetlen megverni. A földön sem jön zavarba, hosszú lábaival könnyedén elhalássza a labdát ellenfelei orra elől. Ha mégis túljutnak rajta, nem habozik szabálytalankodni, ezért aztán gyakran kell őt regulázniuk a játékvezetőknek. Felfokozott idegállapotban küzd, a kívülálló számára néha arrogánsak tűnik.

A „királyiak" légiósaként éremeső zúdult rá: spanyol bajnoki arany (2008, 2012, 2017), ezüst (2009, 2010, 2011, 2013, 2015, 2016), bronz (2014). Spanyol Kupa-arany (2011, 2014), ezüst (2013). Spanyol Szuperkupa-arany (2008, 2012), ezüst (2011, 2014). A nemzetközi porond termése: Bajnokok Ligája (2014, 2016, 2017), csak a 2016-os milánói finálében jutott szóhoz. Európai Szuperkupa (2014), a cardiffi találkozót végigjátszhatta. A „fehérek" 2014-ben és 2016-ban hazavitték a FIFA klubvilágbajnokságának fődíját, Marrákesben bizalmat szavazott neki a mestere, két év múlva a jokohamai kispadra sem ültette le.

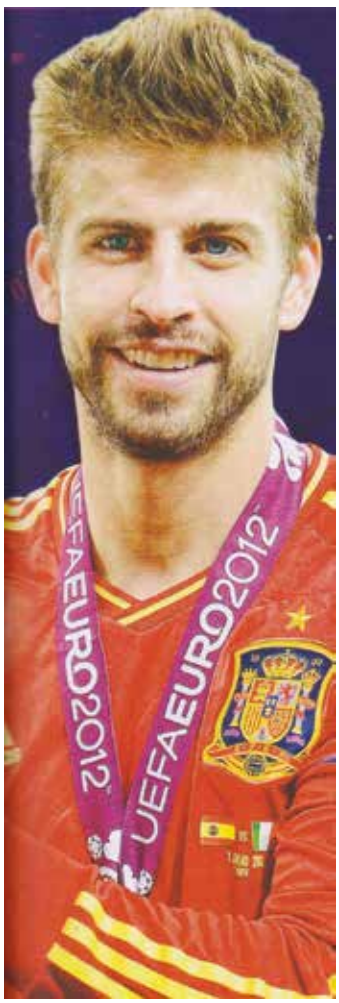
2017-től Isztambulban gyarapította vagyonát, a Beşiktaş alkalmazottjaként. A „fekete sasoktól" 2019-ben visszatért az FC Portóba, 2020-ban bajnok és kupagyőztes lett vele.

A portugál nemzeti tizeneggyel 2016-ban megnyerte az Európa-bajnokságot, 2019-ben pedig az UEFA Nemzetek Ligáját. Mindhárom Eb-jén (2008, 2012, 2016) bekerült az álomtizenegybe, a franciaországi arany előtt 2012-ben elődöntős volt. Három vébén vett részt (2010, 2014, 2018), Dél-Afrikában és Oroszországban a nyolcaddöntőben estek ki a portugálok, Brazíliában nem jutottak túl a csoportkörön. A 2017-es oroszországi Konföderációs Kupán bronzmedált akasztottak Pepe nyakába.

GERARD PIQUÉ

Üzletembernek és futballistának is világklasszis

Gerard Piqué Bernabéu 1987. február 2-án született Barcelonában. Az FC Barcelona nevelése (1997–2004), viszont profiként először a Manchester Unitedban futballozott (2004–2008). Angliai korszakának sikerei: a Premier League bajnoka (2007–2008), ezüstérmese (2005–2006). Az FA-kupa ezüstérmese (2004–2005), Bajnokok Ligája-győztes (2007–2008). A 2006–2007-es idényben a „vörös ördögök" kölcsönadták a Real Zaragozának.

2008 nyara óta ismét az FC Barcelona tagja, a katalánok négymillió eurót fizettek a visszavásárlásáért. Azóta nyolcszoros spanyol bajnok (2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016, 2017–2018, 2018–2019), négyszeres ezüstérmes (2011–2012, 2013–2014, 2016–2017, 2019–2020). A Király Kupa hatszoros győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018), kétszeres ezüstérmese (2011–2012, 2013–2014). A spanyol Szuperkupa hatszoros győztese (2009, 2010, 2011, 2013, 2016, 2018). Három megnyert BL-döntőben (2009, 2011, 2015) játszott, UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2015), háromszoros klubvilágbajnok (2009, 2011, 2015).

A La Ligában kétszer került az Év csapatába (2014–2015, 2015–2016), egyszer megválasztották ott a legjobb védőnek (2009–2010). Az UEFA ötször (2010, 2011, 2012, 2015, 2016) a FIFPro négyszer (2011, 2011, 2012, 2016) választotta az Év tizenegyébe. 2019-ben az Év labdarúgója lett Katalóniában.

A spanyol korosztályos válogatottakban (U16, U17, U19, U20, U21) 2002-től 2008-ig 40 találkozón tízszer volt eredményes. 2006-ban megnyerte társaival az U19-es Európa-bajnokságot, Lengyelországban két találattal járult hozzá a diadalhoz.

A 193 centis, 85 kilós versenysúlyú középső védő a nagyválogatottban 2009. február 11. óta 102 fellépésén öt gólt szerzett. Világ- (2010) és Európa-bajnok (2012). Részt vett további két vébén (2014, 2018) és a 2016-os Eb-n.

Büszke katalán, nagyapja, Amador Bernabéu a Barça alelnöke is volt Josep Lluís Núñez elnöksége idején. (A család nem áll rokonságban a Real Madrid legendás elnökének családjával.). Piqué a 2017-es referendum idején Katalónia függetlenségi törekvéseinek egyik legismertebb követelője volt. Felesége a világhírű énekesnő, a nála tíz évvel idősebb Shakira. Kiválóan pókerezik, 2019-ben egyetlen versenyen több mint 350 ezer eurót nyert. De még ennél is híresebb üzleti tevékenységéről: cégével, a Kosmos Holdinggal megvásárolta a tenisz Davis-kupa szervezésének jogait, majd a futballvébék mintájára átalakította a tradicionális sorozatot.

ANDREA PIRLO

A calcio Mozartja

Andrea Pirlo 1979. május 19-én született Fleróban, egy lombardiai városkában, amelynek kölyökcsapatában, az US Fleróban vált igazolt játékossá, és amely település futballpályája ma már az ő nevét viseli (Stadio Sportivo Andrea Pirlo). Kiemelkedően jómódú családból származik, ezért soha nem beszél a pénzről.

1992-ben a Brescia Calcióba ment, az „oroszlánok" két-fehér szerelését 1998-ig viselte. Utána 2001-ig az Internazionale kötelékébe tartozott, igaz, közben megfordult kölcsönben a Regginánál (1999–2000), valamint újra a Bresciánál (2000).

2001 és 2011 között az AC Milan dirigenseként tündökölt, majd a 2011-től 2015-ig tartó periódusában a Juventus „zebráit" erősítette. Három olyan klub szekerét tolta tehát, amelynek fanatikusai (némi eufemizmussal élve) nem ápolnak baráti viszonyt, a Maestro becenévvel illetett karnagyot mégis elfogadták a viszálykodó észak-itáliai trió szurkolói. Nagy szó ám ez arrafelé! 2015-től két esztendőn keresztül az Egyesült Államokban légiósködött, a New York City FC tagjaként népszerűsítette a soccert az Újvilágban.

1994-től 2015-ig az olasz válogatottak szinte valamennyi korosztályánál megfordult (U15, U16, U17, U18, U21, A), összesen 193 mérkőzésen szerepelt, 38 gólt szerzett. Irigylésre méltó rúgótechnikával, páratlan játékintelligenciával volt felvértezve, ahogy szakmai berkekben mondani szokás: minden labdájának szeme volt. Méghozzá rendkívül éles szeme. A szabadrúgásainál cidrizhettek a kapusok, olykor gyilkos erővel, máskor nem csekély rafinériával hajtotta végre őket. Mikor ő állt a büntetőpontra lehelyezett labda mögé, az ellenfél játékosai lélekben kezdhettek megbarátkozni a középkezdés gondolatával.

A 177 centire nőtt, 68 kilós versenysúlyú, fáradhatatlannak tűnő középpályás számos diadalnak lehetett tevékeny részese, tekintélyes éremmennyiséget halmozott rakásra a különböző állomáshelyein, valamint a Squadra Azzurra szolgálatában. Íme, az említett gyűjteménye! A hazai frontokon begyűjtöttek: hat

Serie A-arany (2003–2004, 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013, 2013–2014, 2014–2015), egy Serie A-ezüst (2004–2005), négy Serie A-bronz (2002–2003, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010). Egy Serie B-arany (1996–1997). Két Olasz Kupa-arany (2002–2003, 2014–2015), egy Olasz Kupa-ezüst (2011–2012). Két olasz Szuperkupa-arany (2012, 2013 – a 2004-es finálében nem játszott), két olasz Szuperkupa-ezüst (2003, 2014). A nemzetközi kupafrontokon begyűjtöttek: két Bajnokok Ligája-trófea (2003, 2007), két BL-ezüst (2005, 2015), két európai Szuperkupa-arany (2003, 2007), egy klubvilágbajnoki arany (2007), egy Világkupa-ezüst (2003). Tegyük ezek mellé képzeletben az MLS-ben átvett bajnoki ezüstöt 2017-ben. (Az volt az utolsó medálja, amit aktív futballistaként a nyakába akasztottak.)

Az olasz nagyválogatottal világbajnok (2006), vb-résztvevő (2010, 2014), Eb-ezüstérmes (2012), Eb-résztvevő (2004, 2008), olimpiai bronzérmes (2004), Konföderációs Kupa-bronzérmes (2013) volt, nem mellékesen pedig 2002 és 2015 között 116/13-as mutatót produkált a képviseletében. Az U21-es garnitúrával Európa-bajnokságot nyert 2000-ben, s annak a szlovákiai tornának három találattal a gólkirálya, a legjobb játékosa és a győzők csapatkapitánya volt. Akkor nevezték el az elragadtatott sportújságírók a calcio Mozartjának.

Felnőttként, a *France Football* Aranylabda-választásán 2007-ben az ötödik helyen zárt, ugyanezen az ankéton 2006-ban a kilencedik, míg 2012-ben a hetedik helyre futott be. A 2012-es esztendőben a *Guerin Sportivo* magazinnál az általában hallgatag, a felhajtást maga körül nemigen kedvelő Pirlóé volt a bajnokságban pályára küldött futballisták közötti legkitűnőbb átlag (Guerin d'Oro-díj). A Serie A „királyává" háromszor, 2012-ben, 2013-ban és 2014-ben „koronázták", és az olasz elitdivízió álomtizenegyébe egymás után négyszer választották be (2012, 2013, 2014, 2015). Az UEFA Európa-ligájában a 2013–2014-es, a Bajnokok Ligájában a 2014–2015-ös, az MLS-ben a 2016-os teljesítményét értékelendő került be a „dream teambe". 2006-ban a németországi világbajnokságon beválasztották az All Star-keretbe, a torna harmadik legjobb labdarúgójaként ünnepelték, ráadásként – a kreativitása előtt kalapot emelve – megkapta a Döntő embere kitüntető címet. 2012-ben az Európa-bajnokságon szintén beválogatták a legjobbakat tömörítő csapatba, 2013-ban ugyanez a megtiszteltetés érte a Konföderációs Kupán. Ezért lehet meglepő, hogy a Milannal és a Juvéval vívott számos hazai és nemzetközi kupadöntőjének egyikében sem zörgette meg a hálót. A három Európa-bajnokságán (2004, 2008, 2012) tizenegy mérkőzésen jutott szóhoz, és kétszer (a franciák ellen 2008-ban, a horvátok ellen 2012-ben) bizonyult eredményesnek. A három vébéjén (2006, 2010, 2014) is tizenegyszer vetették be, összesen egy gólt rúgott, a ghánaiakkal vívott összecsapáson, 2006-ban. 2013-as brazíliai Konföderációs Kupán szintúgy egyszer talált a kapuba, Rio de Janeiróban, a mexikóiak ellen járt sikerrel. Bő két évtizedes futballkarrierje folyamán 763 hivatalos mérkőzésen szerepelt és 73 találatot ért el. 2020 augusztusa óta a Juventus vezetőedzője.

LUKAS PODOLSKI

A németek egyik lengyele

Lukas Jozef Podolski (eredetileg Łukasz Józef Podolski) a lengyelországi Gliwicében született 1985. június 4-én, ám az újraegyesített Németországban nőtt fel.

1991-ben a bergheimi FC Jugend 07-ben lett igazolt kölyökfutballista, 1995-ben a kék-fehérektől került át az 1. FC Köln korosztályos alakulatába. A „kecskések" különböző szintű gárdáiban 2006-ig szerepelt, 2003-tól 2006-ig az első csapatukban. 2004-ben kiestek a Bundesliga B-be, viszont azonnal visszajutottak, a 182 centis, 83 kilós csatár pedig az aranyérem mellé szerzett egy gólkirályi címet. (24 találat volt szükséges hozzá.)

2001-től a különféle válogatottak jószerével valamennyi formációjában (U17, U18, U19, U21, nagy) szóhoz jutott, 2004-től 2017-ig az utóbbi képviseletében 130 mérkőzésen 49-szer volt eredményes. Három Európa-bajnokságon (2004, 2008, 2012) és három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) láthatták őt a szurkolók, a 2004-es portugáliai tornán magkapta a legjobb ifjú játékosnak járó elismerést. Annak dacára nyerte el, hogy a Nationalelf nem jutott túl a csoportkörön. A 2006-os világbajnokságon bronzérem került a birtokába, a választott hazájában megrendezett sorozaton háromszor volt eredményes. A 2008-as Eb-n ezüstérem lett a jutalma, három találatot hozott össze az öreg földrész futballseregszemléjén, bónuszként bekerült az All Stars-együttesbe. 2014-ben világbajnok lett belőle, habár Brazíliában csupán a csoportkörben vetették be, és egyik mérkőzését sem tölthette végig a pályán.

Klubszinten 2006 és 2009 között a Bayern Münchent szolgálta. 2008-ban duplázott a bajorokkal, vagyis felemelhette a „salátástálat" és a Német Kupát (igaz, a berlini finálében csak csereként jutott lehetőséghez), míg 2009-ben ezüstmedál járt neki a bajnokság végén.

A Prinz Poldinak (Poldi herceg) becézett robusztus, az ellenfél kapujára örök veszélyt jelentő támadó 2009 és 2012 között újból az 1. FC Köln labdarúgója volt. A 2010–2011-es szezonban beválasztották a Bundesligában az Év együttesébe, aztán a következő esztendőben kiesett a rajnaiakkal az élvonalból. Nem követte őket a B osztályba, hanem 2012-ben külföldre szerződött, 2015-ig az Arsenal FC (közben kölcsönben a milánói Inter), majd 2015 és 2017 között a Galatasaray légiósaként kereste kenyerét. 2014-ben az „ágyúsokkal" begyűjtötte az FA-kupát (a Hull City elleni, hosszabbításos döntőn 61 percet kapott a Wembley-ben), 2015-ben pedig a Premier League harmadik helyén kötött ki velük. 2016-ban az isztambuliakkal elhódította a Török Kupát, plusz kétszer (2015, 2016) a török Szuperkupát is. 2017 és 2020 között a japán Vissel Kobe alkalmazásában állt, 2020-ban az Antalyasporhoz írt alá.

Kezelhetetlen, de nagyon jó

Paul Labile Pogba 1993. március 15-én született Lagny-sur-Marne-ban. Iszlámhívő családja guineai eredetű. Ikerbátyjai is profi futballisták, Florentin guineai válogatott, jelenleg az Egyesült Államokban játszik, de Mathias is szerepelt már az ősei afrikai hazájának nemzeti tizenegyében.

Paul gyermekként, majd ifistaként számos klubban megfordult: Roissy-en-Brie (1999–2006), Torcy (2006–2007), Le Havre (2007–2009), Manchester United (2009–2011). Úgy vitték a „vörös ördögök" akadémiájára, hogy amióta eszét tudja, lelkes Arsenal-drukker…

2008-tól a francia korosztályos válogatott valamennyi évfolyamánál figyelembe vették (U16, U17, U18, U19, U20). 2013-ban az U20-as gárdával világbajnokságot nyert, Törökországban egy gólt szerzett, és megkapta a vb legjobb labdarúgójának járó Aranylabdát. (Öt év múlva Oroszországban felnőttként is vébégyőztes lett.) Egyébként 2010-ben Liechtensteinben, az U17-es Eb-n, aztán 2012-ben Észtországban, az U19-es Eb-n is beszavazták a torna csapatába.

A 2011–2012-es Premier League-ben csupán háromszor lépett pályára, majd a Juventushoz került. 2012 és 2016 között viselte a piemontiak felszerelését (124/28), minden náluk töltött esztendőben átvette a scudettót (2013, 2014, 2015, 2016), továbbá kétszer az Olasz Kupát (2015, 2016), kétszer az olasz Szuperkupát (2013, 2015). Mind a négy kupadöntőben bevetették, a 2013-as finálében hálóba is talált. Ment neki a játék, egymás után háromszor választották be a Serie A-ban az Év tizenegyébe (2013–2014, 2014–2015, 2015–2016). Amikor Torinóból visszaszerződött az MU-hoz, 105 millió eurót fizettek érte az angolok, akiknél jórészt „inaskodott". (Az olaszokhoz 2012 nyarán ingyen igazolt.)

A Manchester Uniteddal 2017-ben begyűjtötte az angol Ligakupát, valamint az Európa-liga serlegét. Utóbbiért Stockholmban sokat tett, ugyanis május 24-én ő küldte először a labdát André Onana (AFC Ajax) kapujába (2-0). Augusztus 8-án azonban Szkopjéban, a II. Fülöp nevét viselő arénában, az európai Szuperkupáért vívott csatában a Real Madrid volt a jobb (1-2). Vegyük mindehhez hozzá, hogy a 2017–2018-as angol bajnokságban második lett, a 2019–2020-asban meg harmadik.

2013 óta 69-szer öltötte magára a gall kakasos trikót, 10 találatot ért el. Három világversenyen képviselte a nemzeti színeket, a 2014-es és 2018-as világ-, illetve a 2016-os Európa-bajnokságon. A két vébén a franciák 12 mérkőzést vívtak, s a 191 centis, 84 kilós, offenzív középpályás ezek közül egyet hagyott ki. Brazíliában és Oroszországban is elkönyvelt egy-egy találatot, utóbbi tornán pont a legjobbkor, a horvátok elleni moszkvai végjátékban (4-2). A 2016-os Eb-t, amelyet szülőhazájában bonyolítottak le, ezüstéremmel és 7/1-es mutatóval búcsúztatta.

Paul Pogba rendkívüli technikával és játékintelligenciával felvértezett labdarúgó, ezért bocsátják meg neki, hogy öntörvényű, nehezen kezelhető, sértődékeny alkat, aki gyakran kerül konfliktusba a közönséggel és a közösséggel.

CARLES PUYOL

Oroszlánszívű, a „százados”

Carles Puyol Saforcada 1978. április 13-án született egy kis katalán településen, Pobla de Segurban. Ifjúsági szinten 1992 és 1995 között a szülőfaluja klubjában futballozott, majd egy esztendőt az FC Barcelona U18-as (1995–1996), egyet a C (1996–1997), kettőt a B (1997–1999) gárdájában töltött. 1999-től és 2014-ig a Barça első csapatát erősítette, soha más egyesület mezét nem hordta. Mondhatjuk, személyében testesült meg a katalán állhatatosság és hűség.

A kék-gránátvörösökkel hatszor lett a La Liga bajnoka (2005, 2006, 2009, 2010, 2011, 2013), ötször az ezüstérmese (2000, 2004, 2007, 2012, 2014), egyszer a bronzérmese (2008). Ami a Spanyol Kupát illeti, egyetlen döntőjében, a 2009-esben játszott, és a lefújás után csapatkapitányként emelhette a magasba a serleget. A 2011-es és 2014-es vesztes végjátékokat a kispadról nézte végig, a 2012-es diadalmasat a lelátóról. Három spanyol Szuperkupa-döntőn (2005, 2006, 2009) szerepelt a Blaugranával, és mindhármat megnyerte. A 2010-es győztes, valamint a 2012-es vesztes meccsen a cserék között ült, a 2011-es és 2013-as nyertesen még ott sem.

A nemzetközi remeklésekből szintén kivette a részét, a 2006-os Bajnokok Ligája-döntőt csapatkapitányként harcolta megállás nélkül végig, a 2009-esen a cserék közé sem jelölték, a 2011-esre a 88. percben szállt be. A 2009-es európai Szuperkupa-finálén, Monacóban és a FIFA klubvilágbajnoki döntőjén, Abu-Dzabiban a lobogó hajú védő töltötte be a „cséká” megtisztelő szerepkörét, azonban a 2011-es jokohamai párbajon a tartalékok közé sem nevezték.

A 178 centire nőtt, 80 kilós, Oroszlánszívűnek becézett hátvédet a *Don Balón* című lap már 2001-ben megválasztotta a legjobb hazai labdarúgónak. Az UEFA-nál ő lett 2006-ban a nemzetközi kupaidény legjobb védője, és 2002-ben, 2005-ben, 2006-ban, 2008-ban, 2009-ben meg 2010-ben jelölték az Év együttesébe. Az európai sportmédiától 2002-ben, 2003-ban, 2005-ben és 2006-ban részesült hasonló elismerésben. A FIFA 2007-ben, 2008-ban és 2010-ben válogatta be az év legjobb tizenegyébe.

Puyol 1995 és 2000 között a spanyol korosztályos válogatottak (U18, U21, U23) szerelésében 12 találkozón szerepelt, a nagyok képviseletében 1999-től 2014-ig kereken százszor, utóbbiak dresszében szerzett három találatot. 2001 és 2013 között hatszor viselte Katalónia alkalmi válogatottjának mezét is.

A Furia Roja tagjaként három világbajnokságon (2002, 2006, 2010), két Európa-bajnokságon (2004, 2008), egy Konföderációs Kupán (2009) és egy olimpián (2000) vehetett részt. 2008-ban Eb-t nyert Bécsben, 2010-ben vébét Johannesburgban, 2000-ben olimpiai ezüstmedállal tért haza Ausztráliából, 2009-ben a Konföderációs Kupa bronzérmével Dél-Afrikából. Jellemzi a rocker kinézetű bekk kivételes küzdőképességét, gyorsaságát, technikai tudását, férfias, ám mindig korrekt stílusát, hogy 2008-ban, 2009-ben és 2010-ben is beválasztották a torna All Star-tizenegyébe.

Az „aztékok” egyik vébérekordere

Rafael Márquez Alvárez 1979. február 13-án született a mexikói szövetségi államban, Michoacánban található Zamora de Hidalgóban. Édesapja, Rafael Márquez Esqueda szintén profi labdarúgó volt. Fia az Atlas Guadalajara együttesében tűnt fel 1996-ban. Három évig viselte a piros-fekete szerelést, azután 1999-ben földrészt váltott. Átjött Európába, az AS Monaco hívó szavára bólintott rá. 1997-ben debütált a hazája válogatottjában, amelyben 2018-ig 147-szer lépett pályára és szerzett a képviseletében 17 találatot. (Közben 1999-ben az utánpótlás-válogatottban 4/2-es mutatót produkált.)

A 183 centis, 74 kilós versenysúlyú, rendkívül elegáns, kiválóan fejelő, klasszikus középső védő 2000-ben bajnok lett, 2003-ban pedig elhódította a francia Ligakupát, plusz a bajnokság végén ezüstérmet akasztottak a nyakába. Nem teljesített rosszul a Ligue 1 mezőnyében, hisz 2001-ben az élvonal legjobb védőjévé „koronázták”.

2003-tól 2010-ig az FC Barcelona légiósa volt. A katalánoknál teljesedett ki a karrierje, számos értékes díjat gyűjtött be: spanyol bajnoki arany (2005, 2006, 2009, 2010), ezüst (2004, 2007), bronz (2008). A BL-t kétszer nyerték meg (2006, 2009), a spanyol Szuperkupát háromszor (2005, 2006, 2009). Mindenképpen 2009 jelenti számára a futballcsúcsot, akkor társaival tarolt, hazavitte a bajnokság aranyát, a Spanyol Kupát, a spanyol Szuperkupát, a Bajnokok Ligája trófeáját, az európai Szuperkupát és a FIFA klubvilágbajnokságának serlegét. (A Barça imént megemlített nyolc döntőjéből „csupán” hármon kapott bizonyítási lehetőséget az edzőitől.)

2010 és 2012 között a New York Red Bulls, 2012 és 2014 között a Club León, 2014-től egy évig a Hellas Verona, aztán 2016-tól 2018-ig az anyaegyesülete, az Atlas szolgálatában állt. A leóniakkal 2013-ban az Aperturát, 2014-ben a Clausurát zárta a dobogó legfelsőbb fokán. Egyéni sikerként elkönyvelhette, hogy 2005-ben a CONCACAF-zóna legjobb labdarúgójának ítélték a szakemberek, 2016-ban beválasztották a régióban az Év tizenegyébe.

Öt vébén vett részt a nemzeti tizeneggyel (2002, 2006, 2010, 2014, 2018), és ezt a földkerekségen mindössze hárman mondhatják el magukról: honfitársa, a hajdani remek kapus, az 1929-es születésű Antonio Carbajal, illetve Lothar Matthäus.

Már a 2002-es világbajnokságon Márquez viselte a csapatkapitányi karszalagot, a megtiszteltetés jelzi, milyen sokra becsülik őt odahaza. A legnagyobb diadalát válogatott szinten 1999-ben aratta a közép-amerikai legénység, akkor elhódította a FIFA Konföderációs Kupáját. Kétszer begyűjtötte a CONCACAF Aranykupáját is (2003, 2011).

A 2018-as világbajnokság előtt az Egyesült Államok pénzügyminisztériuma szankciókat foganatosított Rafa Márquez és 21 társa ellen, pénzmosás és a drogkartellel való együttműködés miatt.

IVAN RAKITIĆ

A horvátok Rakétája

Ivan Rakitić 1988. március 10-én született a svájci Möhlinben. Sokác származású a családja, s az ősei között akadnak horvátok, szerbek és bosnyákok is. Édesapja és a bátyja is futballozott, nem volt hát meglepő, hogy a kis Ivan is emellett a sportág mellett tette le végleg a garast. Egészen korán, 1992-ben a Möhlin-Riburg FC óvodások számára működtetett csapatában kezdte, majd 1995-től az FC Basel kölyökgárdájában folytatta. 2005-től a piros-kékek profijai között vették figyelembe, és 2007-ben kupagyőztes lett velük. Az FC Luzern elleni döntőben (1-0) 75 percet játszott a Szent Jakab Stadionban. A bajnokságban két ezüstérem került a birtokába (2006, 2007). Időközben bemutatkozott Svájc U21-es válogatottjában (2006–2007), amely képviseletében négy meccsen egyszer volt eredményes. Szülőhazájában meg is választották a 2006–2007-es szezon legjobb fiatal labdarúgójának. Két évad múlva a horvátok hasonló korosztályában 4/2 volt a mutatója, sőt 2007-ben már a nagyválogatottjukban is debütált. Később leszögezte, hogy érzelmi szempontok miatt döntött a „kockások" mellett.

2007 nyarán ötmillió euróért a Schalke 04-hez szerződött. A Bundesligában egy ezüstérmet (2010) és egy bronzérmet (2008) akasztottak a nyakába.

2011-ben a Sevilla FC-hez igazolt, és 2014. május 17-én az andalúzok csapatkapitányaként lendíthette a magasba az Európa-liga trófeáját. A torinói végjáték legjobbjaként aratta az első visszhangos nemzetközi sikerét, ráadásként beválasztották a sorozat, plusz a La Liga All Star-együttesébe is. A személyében tisztelhetjük az első olyan futballistát, aki két egymást követő évben két különböző klubbal elhódította az Európa-liga, majd a BL fődíját.

A 184 centisre nőtt, 78 kilós irányítót 2014-ben az FC Barcelona csábította el a déliektől. Négyszer lett velük bajnok 2015, 2016, 2018, 2019), egymás után négyszer kupagyőztes (2015, 2016, 2017, 2018), kétszer spanyol Szuperkupa-győztes (2016, 2018), egyszer Bajnokok Ligája-nyertes (2015), egyszer európai Szuperkupa-győztes (2015) és egyszer klubvilágbajnok (2015). Legjobb idényében 2015-ben öt fontosabb titulust gyűjtött be a társaival. Egyéni elismerésként a 2014–2015-ös idényben a La Ligában és a BL-ben is beszavazták az Év tizenegyébe, Horvátországban pedig ő lett az Év futballistája meg az Év sportolója.

2007 óta 106-szor lépett pályára a horvát nemzeti együttesben, 15 gólt rúgott. Három Európa-bajnokságon (2008, 2012, 2016) és két vébén (2014, 2018) szerepelt, 2016-ban a csehek, 2018-ban az argentinok hálóját vette be. 2018-ban az oroszországi vébé döntőjének lefújása után ezüstmedált vehetett át. A Rakétának becézett szőke csillag nem volt boldog a díjátadási ceremónián…

2020. szeptember 1-jén a Sevilla FC-hez írt alá.

Ferraribéry

Franck Ribéry 1983. április 7-én született Boulogne-sur-Merben. Kissrácként két helyi klubban, az FC Contiban, majd a Sasfiókáknál (Les Aiglons) futballozott. 1996 júniusában bekerült a Lille OSC akadémiájára, ám gyengén tanult, ezért elküldték. Visszatért Boulogne-sur-Merbe, két szezonon keresztül a város csapatát szolgálta. Egy évet eltöltött az Olympique Alès-ben is. A 2003–2004-es idényt a Brestben húzta le. Ott már kitűnt a társai közül, sőt felfigyelt rá Jean Fernandez, a Metz edzője is. Ribéry az elzásziaknál lett élvonalbeli futballista, 2004. augusztus 7-én, a Nantes ellen mutatkozott be a Ligue 1-ben. Villámkarriert futott be: első élvonalbeli hónapja után a Hónap játékosának választották a Ligue 1-ben. Bő fél év után felcsapott légiósnak, elment Isztambulba. Alig néhány hónapot maradt, élete egyik legnagyobb csalódásaként élte meg a sárga-pirosaknál töltött időszakát. Úgy érzi, becsapták, nem fizették ki. Később a FIFA elé került a pere, azonban veszített. Törökországban megnyerte az országos kupát a Galatával 2005-ben. A Fenerbahçe elleni döntőben (5-1) lőtt egy gólt, kettőt pedig előkészített. Elsősorban gyorsasága miatt kapta a Ferraribéry becenevet. 2005 nyarán visszaszerződött hazájába, az Olympique Marseille-hez. A 170 centi magas, 62 kilós csatárt októberben és novemberben is a hónap legjobbjának választották. Az idény végén az UNFP, a francia hivatásos játékosok szövetsége a szezon legjobb fiatal játékosa címmel tüntette ki. Az ezüstéremmel zárt németországi világbajnokság után, 2006 nyarán megint nagyon közel állt a klubváltáshoz, az Arsenal és a Manchester United is érdeklődött iránta. Végül maradt az OM-ben. A 2006 végén a *France Football* által az Év játékosának választott futballista a gárda legjobbjának bizonyult, nagy érdemeket szerzett a a bajnoki ezüstéremben. 2007-ben a Bayern München megvette 26 millió euróért. A Bundesliga történetének legdrágább játékosa lett. 2008-ban az Év játékosának választották Németországban, Franciaországban e címet 2007-ben és 2008-ban kapta meg. Imponáló a Bayernnel összegyűjtött éremarzenálja: Bundesliga-arany (2008, 2010, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019), ezüst (2009, 2012), bronz (2011). Német Kupa (2008, 2010, 2013, 2014, 2016, 2019), német Szuperkupa (2012, 2016, 2017, 2018), német Ligakupa (2007), Bajnokok Ligája-trófea (2013), európai Szuperkupa (2013), FIFA klubvilágbajnoki cím (2013). (Marokkóban ő lett a torna legjobbja.)

2006 és 2014 között 81-szer szerepelt a francia válogatottban, 16-szor volt eredményes. Két Eb-n (2008, 2012) és két vébén (2006, 2010) láthatták, a 2006-oson egy gólt ért el. 2019 nyarán a Fiorentinához írt alá.

Kétéves korában autóbalesetet szenvedett, annak nyomait őrzi az arcán. Algériai származású felesége kedvéért áttért az iszlám hitre, s felvette a Bilal nevet.

RICARDO CARVALHO

Ricky, az elnyűhetetlen

Ricardo Alberto Silveira de Carvalho 1978. május 18-án született a portugáliai Amarantéban. A helyi Amarante FC-ben vált igazolt játékossá 1989-ben. A fekete-fehérektől került 1995-ben a térség legnagyobb klubjába, az FC Portóba, ahol több szakaszban is futballozott. A 183 centis, 79 kilós hátvéd a védelem tengelyében találta fel igazán magát, bár kényszerből játszott a két szélen is. Kemény, határozott bekk volt, nem ijedt meg a saját árnyékától. A „sárkányok" többször is kikölcsönözték (Leça FC, Vitória Setúbal, FC Alverca), végül is folyamatosan 2001-től 2004-ig volt a csapatuk állandó tagja. Három bajnoki aranyat nyert velük (1999, 2003, 2004), de az elsőhöz sok köze nem volt, hisz egy meccsen lépett porondra a ligában. Ellenben az itt felsorolt győztes finálékat végigjászotta: Portugál Kupa (2003), portugál Szuperkupa (2003), UEFA-kupa (2003), Bajnokok Ligája (2004)! Volt egy vesztes európai Szuperkupa-döntője is 2003-ban, az AC Milan ellen (0-1), és Monacóban sem cserélte le mestere, José Mourinho. 2004-ben beállt az „idegenlégióba", s egészen visszavonulásáig külföldön kereste a kenyerét.

2004-től 2010-ig a Chelsea FC (30 millió eurót utalt át érte) alkalmazottja volt. A londoniaknál minden szezonjában vett át valamiféle medált, 2005-ben, 2006-ban és 2010-ben aranyat, 2007-ben és 2008-ban ezüstöt, 2009-ben bronzot. Ehhez jött a két angol Ligakupa- (2005, 2007) és a két FA Community Shield-trófea (2005, 2009). Utóbbit 2006-ban elbukták a „kékek" a Liverpool ellen, ahogyan a moszkvai BL-végjátékot is a Man U ellen 2008. május 21-én. (A lefújást követő „szétlövésben" nem rúgott büntetőt.) Érdekes, hogy a Chelsea 2007-ben, 2009-ben és 2010-ben is elhódította az angol FA-kupát, viszont ő egyik döntőben sem kapott szerepet, noha 2008-ban a gárda legjobb futballistájává szavazták.

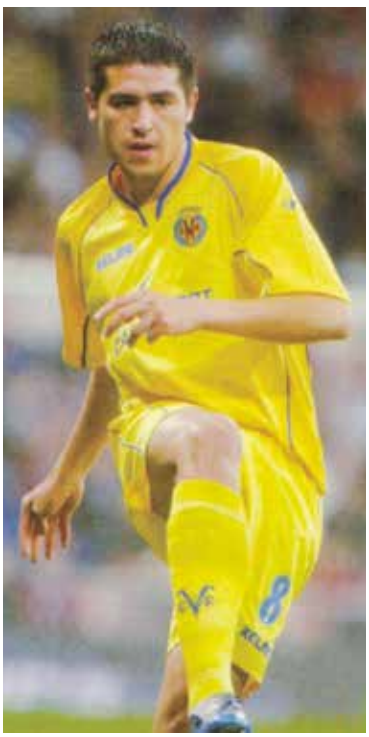
2010 és 2013 között a Real Madrid mezét viselte. Szaporodtak érmei, 2012-ben bajnoki aranyat, 2011-ben és 2013-ban ezüstöt rakhatott a gyűjteményébe. 2011-ben a „királyiak" hazavitték a Spanyol Kupát, de 2013-ban elvesztették a riválisAtlético elleni döntőt. Carvalho mindkét csatán bizonyíthatott, azonban a két spanyol Szuperkupa-döntőn (2011, 2012 – az utóbbi volt a győztes) nem.

2013-tól három esztendőn keresztül az AS Monacót szolgálta. A termés: egy bajnoki ezüst (2014), két bronz (2015, 2016). 2017-ben négy mérkőzés erejéig Sanghajban rúgta a labdát, a kínai volt az ötödik bajnokság, ahol láthatták a nézők.

Tizennégyszer volt utánpótlás-válogatott, aztán 2003 és 2016 között 89-szer nagyválogatott. A piros-zöldek szerelésében öt találatot ért el. Három Eb-n vett részt (2004, 2008, 2016), 2004-ben ezüstöt, 2016-ban aranyat hozott a konyhájára, igaz, a 2016-os párizsi befutón nem volt ott. A hazai rendezésű tornán bekerült az All Star-együttesbe, miként két év múlva a németországi vébén is. Kint volt a 2010-es dél-afrikai vébén is.

Az új Maradona

Juan Román Riquelme Buenos Aires provincia San Fernando de la Buena Vista nevű városában született 1978. június 24-én. Azon a napon már egész Argentína lázban égett a másnapi világbajnoki döntőtől, hiszen a válogatottjuk június 25-én Hollandiával csapott össze, és mint tudjuk, hosszabbításban meg is verte 3-1-re.

A Riquelme család végtelenül szegény volt, a szülőknek 11 gyermeket kellett felnevelniük. A későbbi futballsztár a helybéli kölyökgárdákban csiszolódott, majd 1992-ben a fővárosi Argentinos Juniorshoz került, ahol az új Maradonaként tekintettek rá. (Kicsit tényleg hasonlít az „isteni" Diegóra, azonos volt a posztjuk, és mindketten a tízes számú mezt viselték.) 1995-ben a kedvenc klubjába, a Boca Juniorsba igazolt. Az egész famíliája a „genovaiaknak", a nép csapatának szurkolt. (Még ebben is emlékeztetett Maradonára.)

Az aranysárga-kékeknél két periódusban futballozott (1995–2002, 2007–2014), a közöttük lévő időszakot Spanyolországban töltötte. Az első korszakában nyert három aranyérmet (1998–1999, Apertura, 1998–1999, Clausura, 2000–2001, Apertura), egy ezüstöt (1997–1998, Apertura) és négy bronzot (1999–2000, Apertura, 2000–2001, Clausura, 2001–2002, Apertura, 2001–2002, Clausura). 2000-ben és 2001-ben elhódították a Libertadores Kupát, miután a döntőkben először Palmeirast, aztán a következő évben a mexikói Cruz Azult is „szétlövéssel" győzték le. A pazar rúgótechnikájú, 182 centis, 75 kilós versenysúlyú karmester természetesen mindkét alkalommal higgadtan értékesítette a maga büntetőjét.

2000. november 28-án hazavitték Tokióból a Világkupát (másik nevén az Interkontinentális Kupát), a Real Madridot verték meg érte 2-1-re. Egy nap híján egy esztendő múlva újból játszhattak a japán metropoliszban a díjért, csak hát a serleg akkor a Bayern München kezébe jutott (0-1).

Az argentin U20-as, illetve olimpiai válogatottakban 1997 és 2008 között 30 mérkőzést vívott, kilencszer volt eredményes. 1997-ben az utánpótlással világbajnok lett Malajziában, négy találattal járult hozzá a diadalhoz. Szó se róla, egyéni elismeréseknek sincsen híján! Négyszer lett hazájában az Év futballistája (2000, 2001, 2008, 2011), ráadásnak egyszer a szubkontinensé is (2001). Ötször szavazták be a dél-amerikai földrészen az Év tizenegyébe (1999, 2000, 2001, 2008, 2011), kétszer ünnepelték a Copa Libertadores legjobbjaként (2001, 2007).

Az Albiceleste uniformisát 1997 és 2008 között 51 alkalommal öltötte magára, 17 találatot ért el benne. 2008 nyarán csapatkapitányként léphetett fel Pekingben az olimpiai dobogó

tetejére. (Az aranyéremért Angel Di María góljával 1-0-ra megverték a finálében Nigériát.)

Az El Torerónak becézett támadó középpályás (csatárként is számoltak vele, ámbár a dirigensi szerepkör feküdt neki leginkább) nyakába 2005-ben a Konföderációs Kupán, 2007-ben pedig a Copa Américán akasztottak ezüstmedált. Bevallottan mindkét ceremóniát nagy csalódásként élte meg, holott például a 2007-es Copán nem teljesített rosszul, az öt találatánál többet a venezuelai tornán csupán a hatgólos brazil Robinho könyvelhetett el.

Riquelme az argentin válogatottal részt vett az 1999-es Copa Américán is, valamint a 2006-os világbajnokságon, de ezen a szinten több jelentős rendezvény nem jutott neki osztályrészül. A németországi világbajnokságon öt meccsen vetették be, Szerbia-Montenegró hálóját kétszer is megzörgette, ám a negydeddöntőben, a házigazdák elleni „szétlövéskor" már nem lehetett a berlini stadion gyepén, mivel a 72. percben lecserélte a szövetségi kapitánya, José Pekerman. Könnyen lehetséges, hogy a 11-eseket látva megbánta ezt az elhatározását, ugyanis a Nationalelf ment tovább…

Lépjünk most vissza Juan Román Riquelme klubkarrierjéhez! 2002 és 2005 között az FC Barcelona légiósa volt (egy újabb Maradona-szál), azonban a meglehetősen autokrata stílusú Louis van Gaal nem kedvelte, így kölcsönben a Villarrealhoz került (2003–2005), utóbb a „sárga tengeralattjárónak" becézett alakulat szerződtette is (2005–2007). A dél-amerikai csillag 2004-ben UEFA Intertotó-kupát, 2005-ben a La Ligában bronzérmet szerzett az új kenyéradójával. Bárhogyan is nézzük, az ibériai szerepvállalása nem sikeredett a képességeihez méltóra, örömmel vette, amikor a Boca Juniors 2007 nyarán kölcsönkérte, hogy aztán végleg otthon tartsa. Elsőrangú volt a klubvezetés időzítése, a hazatérő csillag játszhatott a Grêmio elleni Libertadores Kupa-döntőn. A két összecsapáson a Boca a braziloknak bevitt öt találatából hármat vállalt magára (3-0, 2-0).

A 2008. augusztus 13-án Avellanedában lebonyolított Recopa Sudamericana-végjáték első felvonását kihagyta a honfitársai ellen (3-1 idegenben, az Arsenal FC Sarandi ellen), viszont augusztus 27-én már ott lehetett a gyepszőnyegen harcolók között, s a 91. percben kiegyenlítette a világoskék-borvörösök előnyét (2-2). Összesítésben 5-3-mal került az aranysárgakékek birtokába a trófea.

Riquelme a második „bocás" korszakában hazai frontokon is gyarapította éremgyűjteményét: arany (2008–2009, Apertura, 2011–2012, Apertura), ezüst (2007–2008, Clausura). Ahol elkezdte pályafutását, ott is fejezte be: 2014-ben az Argentinos Juniors labdarúgójaként intett végleg búcsút az imádott sportágnak. (Úgy volt egy darabig, hogy a paraguayi Cerro Porteño ajánlatát elfogadja, tárgyalt is az asunciói egyesület irányítóival, majd 2015 januárjában inkább visszavonult.)

A recifei mágus

Rivaldo Vitor Barbosa Ferreira 1972. április 19-én született a brazíliai Pernambuco állam fővárosában, Recifében. Mint számos brazil futballistacsillag, ő is mélyszegénységben nevelkedett. Kamaszkorában édesapja autóbaleset áldozatává vált.

A tehetséges tinédzser 1989-ben a helyi Paulistano FC-ben kezdett futballozni. 1990-ben a kék-sárgáktól ment át egy másik helyi kedvenchez, a Santa Cruz FC-hez. A „korallkígyóktól" (így becézik a piros-fehér-feketéket) 1992-ben a Mogi Mirim EC-hez szerződött, amelyben papíron két évet húzott le, ám közben kölcsönben a Corinthiansnál is megfordult (1993–1994). A fehér-feketékkel lett brazil és paulista bajnok 1994-ben.

A Palmeirast 1994 és 1996 között erősítette, a zöld-fehérekkel is megnyerte az állami ligát 1996-ban. Már 1991-ben bemutatkozott az U20-as válogatottban, amelyben 1993-ig 13/2-es mutatót produkált. 1994-től egy évig az U23-asoknál is figyelembe vették (8/1), de közben 1993-ban átesett a tűzkeresztségen a „nagyoknál", akiknél 2003-ig 74 mérkőzésen 35-ször talált a kapuba.

1996-ban jött át Európába, a Deportivo La Coruña csapott le rá, a kék-fehérekkel bronzérmes helyen zárta a La Ligát. A következő állomáshelye az FC Barcelona volt, ahol 1997 és 2002 között két bajnoki arannyal (1997–1998, 1998–1999), egy bajnoki ezüsttel, egy Király Kupával (1997–1998), két spanyol Szuperkupa-ezüsttel (1997, 1998) és egy európai Szuperkupa-arannyal gazdagodott. Utóbbiért a Borussia Dortmunddal vívtak kétfordulós ütközetet (2-0, 1-1), és a Nou Campban Rivaldo büntetőből bevette a BVB hálóját. 1998. április 22-én Valenciában, a Copa del Rey fináléjában az RCD Mallorcával csapott össze a Barça. A 186 centi magas, 75 kilós versenysúlyú támadó középpályás felemás éjszakát zárt, ő szerezte csapata egyenlítő találatát a 66. percben (1-1), ellenben a „szétlövésben" első rúgóként hibázott. Szerencséjére az ellenfél idegesebb volt, így a serleg a kék-gránátvörösök kezébe került. Ettől függetlenül ő lett a La Liga legjobb külföldije 1998-ban.

1999 végén óriási megtiszteltetés érte, a *France Football* hagyományos ankétján átvehette az Aranylabdát. 219 pontot kapott, jóval többet, mint a második helyezett David Beckham (154) vagy a harmadik Andrij Sevcsenko (64). Abban az esztendőben a másik két mérvadó magazin, a *World Soccer* és az *Onze-Mundial*, valamint a FIFA is a világ legjobb futballistájává „koronázta". Páratlan technikai repertoár, nagy tűzerő, játékintelligencia, villámgyors reakcióidő, tértölelő passzok voltak a legfőbb erényei. Bár alapvetően ballábas volt, a jobb lábát sem csak támaszkodásra használta, és akkor sem jött zavarba, ha a légtérben kellett a labdáért megharcolnia. Nem túlzás: egyik labdaművésze volt a generációjának.

A 2002 és 2004 közöti két idényt Itáliában töltötte, és 2003 májusában az AC Milan „ördögeivel" elhódította az Olasz Kupát. A kétmenetes végjáték összes percét végigjátszotta az AS

Roma ellen (4-1, 2-2), s a hazai (a döntetlennel zárult) meccsen bevette a „farkasok" kapuját. 2003. május 28-án a piros-feketék az Old Traffordon mérték össze erejüket a Juventusszal, a tét a Bajnokok Ligája trófeája volt. A gigászok csatája 0-0-ra végződött, a 11-eseket a piemontiak rúgták idegesebben, viszont Rivaldót végig a manchesteri cserepadon jegelte Carlo Ancelotti edző. Augusztus 29-én, az FC Porto elleni európai Szuperkupa-döntőn sem kezdett, de Monacóban a 76. percben legalább beküldte a mestere a gólszerző Sevcsenko helyére (1-0). Tegyük mindehhez hozzá, hogy a 2002–2003-as évadban bronzos helyen végeztek a lombardok a Serie A-ban. Ugyan a következő bajnokságot megnyerték, ám a dél-amerikai sztárjuk akkor a Cruzeirónál volt kölcsönben, ezért 2004-ben az égszínkék „rókákkal" lett aranyérmes Minas Gerais állam ligájában.

2004 nyarán Görögországba költözött, három esztendőn keresztül az Olympiakosz légiósaként kereste a kenyerét. Gyarapította a kincstárát három görög bajnoki arannyal (2004–2005, 2005–2006, 2006–2007) és két Görög Kupával (2004–2005, 2005–2006). A 2005-ös döntőben szerzett egy gólt az Arisz Szaloniki ellen (3-0), azonban a 2006-os finálében (3-0 az AEK Athén ellen) a pireusziak kispadján sem ült. A következő idényt (2007–2008) épp az AEK Athén sárga-fekete szerelésében húzta le, ezüstéremmel intett búcsút az „attikai sasoknak". Kétszer (2006, 2007) avatták a bajnokság legjobb külföldi labdarúgójává.

2008 és 2010 között Üzbegisztánban rúgta a labdát és a gólokat, a Bunjodkor nevű gárda nem sajnálta érte a négymillió eurót. Szép sikerekben volt része, háromszor végeztek az ottani Szuperliga élén (2006, 2009, 2010), kétszer gyűjtötték be az Üzbég Kupát (2008, 2010). Középpályás létére gólkirály is volt 2009-ben, 20 találattal.

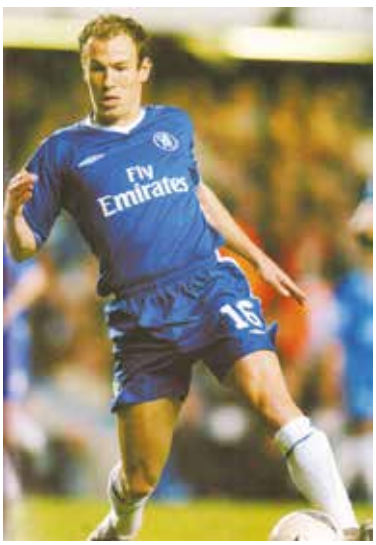
Pályafutásának levezető szakaszában a következő alakulatoknál alkalmazták: São Paulo FC (2011), Kabuscorp SCP Luanda (2012), São Caetano (2013), Mogi Mirim EC (2014–2015).

A Seleção Brasileira arany-zöld uniformisában 1998-ban ezüstérmes lett a franciaországi vébén, négy évre rá világbajnok a Japán és Dél-Korea által közösen rendezett Mondialon. Büszkén vallhatja magáról, hogy mindkét tornán beválasztották az All Stars-együttesbe. 1996-ban olimpiai bronzérmesként, 1997-ben a Konföderációs Kupa győzteseként, 1999-ben a Copa América nyerteseként, gólkirályaként és legjobbjaként ünnepelhették őt a szurkolók.

A végére egy családi vonatkozású érdekesség: 2015 nyarán a Mogi Mirim EC-nél az egykori aranylabdást a fiával, Rivaldinhóval együtt küldték pályára a Macaé EC ellen, és mindketten gólt szereztek, sőt az akkor húszéves fiú kétszer is megzörgette a hálót (3-1).

Az aranyba öltözött holland

Arjen Robben 1984. január 23-án született az Északkelet-Hollandiában fekvő Bedum városában. A helyi VV nevű klubban kezdett 1989-ben, majd a kék-fehérektől 1996-ban átkerült az FC Groningen ifijébe. 2000-től két szezont a zöld-fehérek felnőtt csapatában játszott, utána átment a PSV Eindhovenbe, hogy a gyáriaknál megkezdje elképesztő mennyiségű érmei gyűjtését. A két évadban, amit náluk töltött bajnok (2003) és ezüstérmes (2004) lett, plusz 2003-ban holland Szuperkupa-nyertes. Közben 1999-től számítottak rá a korosztályos válogatottakban (U15, U16, U17, U19, U21), 2003-ig 31 mérkőzésen 8 gólt ért el.

2004 nyarán 18 millió euróért a Chelsea-hez igazolt. A londoniakkal angol bajnok (2005, 2006), ezüstérmes (2007), Ligakupa-győztes (2005, 2007), FA Community Shield-győztes (2006), FA-kupa-győztes (2007) volt. 2005-ben Bravo-díjat kapott, ami az esztendő legtehetségesebb utánpótláskorú futballistájának jár. A „kékek" már 35 millió euróért adtak túl a 180 centi magas, 74 kilós szélsőjükön, aki 2007 nyarán a Real Madridhoz szerződött.

A „királyiaknál" két idényt töltött, gyarapodott az éremarzenálja bajnoki arannyal (2008), ezüsttel (2009), spanyol Szuperkupával (2009) és Szuperkupa-ezüsttel (2008).

A Bayern München 25 milliót fizetett érte 2009 augusztusában. A bajoroknál tíz idényt húzott le, és nem akadt közöttük egy sem, amikor ne került volna valamilyen medál a nyakába. Bundesliga-arany (2010, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019), ezüst (2012), bronz (2011). DFB-kupa-arany (2010, 2013, 2014, 2016, 2019, de a 2016-os finálében nem szerepelt), ezüst (2012, 2018, ám az utóbbi döntőben nem játszott). Német Szuperkupa-arany (2012, 2018), ezüst (2013, 2015). Három BL-végjátékot vívott a piros-fehérekkel, ebből kettőt elbukott velük (2010, 2012), ellenben 2013. május 25-én eljött az ő nagy pillanata. A Wembley Stadionban csatáztak örök riválisukkal, a Borussia Dortmunddal, és Robben a 89. percben eldöntötte góljával a serleg sorsát (2-1). Augusztusban Prágában elvitték a volt klubja elől az európai Szuperkupát is, „szétlövésben" nyertek a Chelsea ellen. (A holland középpályást lecserélték, így értelemszerűen nem rúgott 11-est, mint ahogy kimaradt a Bayern FIFA klubvilágbajnoki diadalából is Marokkóban.)

A holland válogatottban 2003 és 2017 között 96-szor lépett pályára, 37-szer volt eredményes. Három Európa-bajnokságon (2004, 2008, 2012) és három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) láthatták őt a sportág rajongói. 2010-ben vébédöntőt veszített Johannesburgban a spanyolok ellen a gárda, míg 2014-ben bronzéremmel térhetett haza Brazíliából. Megkapta a Bronzlabdát, a Mundial harmadik legjobb játékosaként, és bekerült a torna All Star-együttesébe is. 2010-ben megválasztották az Év futballistájának Németországban, a *Kicker* magazin pedig egyenesen az Év sportemberévé avatta.

2020 júniusában az FC Groningen játékosa lett.

ROBERTO CARLOS

Bombagóljával munkát adott a fizikusoknak

Roberto Carlos da Silva Rocha 1973. április 10-én született a brazíliai São Paulo államban lévő Garçában. A nem túl távol eső Araras városának União São João EC nevű klubjában kezdett futballozni 1991-ben, amely akkor a brazil C ligában menetelt. A zöldektől került kölcsönben az Atlético Mineiro Belo Horizonte „bányászaihoz" 1992-ben. Onnan az SE Palmeiras szerződtette. 1993 és 1995 között viselte a klub zöld-fehér szerelését, ott gyűjtötte be első titulusait.

A 168 centi magas, 75 kilós balbekk 1995-ben jött át Európába, a milánói Internazionale szerezte meg ingyen, miután a paulistákkal kötött szerződése lejárt. Egy évet töltött feketekékben, majd Lombardia után következett élete csapata, a Real Madrid.

Vegyük szemügyre, hogy miket nyert karrierjének első, meredeken felfelé ívelő szakaszában! Kétszeres brazil bajnok (1993, 1994), São Paulo állam kétszeres bajnoka (1993, 1994), a Rio–São Paulo-torna győztese (1993), négyszeres spanyol bajnoki aranyérmes (1996–1997, 2000–2001, 2002–2003, 2006–2007), háromszoros ezüstérmes (1998–1999, 2004–2005, 2005–2006), egyszeres bronzérmes (2001–2002), a spanyol Szuperkupa kétszeres nyertese (2001, 2003), egyszeres ezüstérmese (2007), a Király Kupa kétszeres ezüstérmese (2002, 2004), háromszoros Bajnokok Ligája-győztes (1998, 2000, 2002), európai Szuperkupa-győztes (2002), európai Szuperkupa-ezüstérmes (2002), kétszeres Világkupa-győztes (1998, 2002), egyszeres Világkupa-ezüstérmes (2000) lett. Irigylésre méltó éremarzenál.

Fókuszáljunk most a nemzetközi kupadöntőire! 1998. május 20-án a Real Madrid 1-0-ra legyőzte Amszterdamban a Juventust, és elhódította a Bajnokok Ligája serlegét. December 1-jén 2-1-re megverte a Vasco da Gamát Tokióban, és hazavitte Japánból a Világkupát.

2000. május 24-én Párizs adott otthont a BL fináléjának, ahol a két spanyol gárda tusájából a valenciai került ki vesztesen (0-3). November 28-án fordult a kocka a madridisták szempontjából, mivel a japán fővárosban a Boca Juniors 2-1-re jobbnak bizonyult náluk az Interkontinentális Kupa végjátékában. 2002. május 15-én Glasgow-ban csapott össze a királyi alakulat a Bayer Leverkusennel, és előbbi nyert 2-1 arányban, majd december 3-án az ázsiai metropoliszban 2-0-ra megverte az Olimpia Asunciónt a Toyota Kupáért. (Világkupa, Interkontinentális Kupa, Toyota Kupa – egy és ugyanaz.) Ennek a hat mérkőzésnek két különlegessége is volt a számára: mindegyiket végig-

játszotta, és egy kivétellel az összesen begyűjtött egy-egy sárga lapot. (Egyedül az argentinok elleni vesztes párbajon nem villantotta fel az orra előtt a játékvezető a kártyát.)

Az európai Szuperkupáért három alkalommal állt sorompóba, mindennyiszor Monacóban. 1998. augusztus 28-án a Chelsea egy góllal erősebbnek bizonyult (0-1) kihívóinál. 2000. augusztus 25-én megesett ugyanez a szégyen a „galaktikusokkal", csak akkor a Galatasaray ellen (1-2). 2002. augusztus 30-án változott a képlet, a fehér mezesek 3-1-re legyűrték a Feyenoordot a serlegért. Roberto Carlos mindhárom ütközetet végighajtotta, sőt a rotterdamiak ellen gólt is rúgott: nagyjából tizenhárom méterről, jobb belsővel, futtából vágta a labdát a hollandok hálójába.

A királyiak uniformisában 524 hivatalos mérkőzést vívott, 69 találatot ért el.

2007 nyarán Isztambulba költözött, a Fenerbahçe 6,5 millió eurót utalt át érte. A „kanárik" képviseletében sem tétlenkedett: török Szuperkupa-győzelem (2007), török bajnoki ezüst (2007–2008), Török Kupa-ezüst (2008–2009).

2010-től egy esztendőn keresztül az SC Corinthians szolgálatában állt, ötmillió eurót szurkoltak le új szerzeményükért a fehér-feketék. Odahaza a brazil bajnokság bronza került 2010-ben a nyakába.

2011-ben új kihívásokat keresve elment Dagesztánba. Az orosz ligában szereplő Anzsi Mahacskalánál klubtársa volt Dzsudzsák Balázs, bár nem sokat futballozhattak együtt, a magyar csatár ugyanis a Dinamo Moszkvához igazolt. 2011 őszén Roberto Carlos a sárga-zöldek élén már belekóstolhatott játékos-edzőként a tréneri szakmába. 2015-ben a Delhi Dynamosnál bukkant fel, de csak epizódszerep jutott neki. Hosszú tündöklése alatt három

kontinens hat országának első osztályában szerepelt, s védő létére pusztán Indiában nem szerzett gólt. Igaz, összesen két alkalommal küldték harcba az ottani Super League-ben.

Egyéni elismerésekben szintúgy bőven lehetett része. 1997-ben a FIFA a világ második legjobb labdarúgójának választotta. 2002-ben a *France Football* Aranylabda-ankétján lett második 145 vokssal, Ronaldo mögött. Az UEFA 2002-ben és 2003-ban találta meg személyében az Év védőjét, ezekben az években bekerült az Év csapatába is. Az *ESM* (European Sports Media) hétszer állította be az általa kiválasztott Év tizenegyébe (1997, 1998, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004), Brazíliában még 2010-ben (37 esztendősen) is méltónak látták arra, hogy beválogassák az Esztendő tizenegyébe.

Külön fejezet életében a brazil válogatott. Aranysárga-zöld mezben 1992 és 2006 között 125 meccsén 11 találatot hozott. Világbajnok (2002), vb-ezüstérmes (1998), vb-résztvevő (2006), a Copa América kétszeres győztese (1997, 1999), a Konföderációs Kupa győztese (1997), olimpiai bronzérmes (1996) volt. Nem hazudtolta meg önmagát, 1998-ban a franciaországi, majd 2002-ben az ázsiai világbajnokságon is bekerült a torna álomegyüttesébe.

1997. június 3-án Lyonban, a Tournoi de France nyitányán akkora bombát zúdított a házigazda franciák hálójába, hogy azóta rengeteg publikáció látott napvilágot, amelyekben szakemberek elemezték, miként lehetett úgy eltalálni a labdát, hogy az meghazudtolja a gravitációs törvényeket. Kiszámolták, hogy pontosan 37,84 méterre volt a kaputól a lövés előtt, s hogy a labda 93,66 kilométeres óránkénti sebességgel hagyta el a brazil balhátvéd lábát.

Az elmúlt évtizedben leült a kispadra is. Tréneri pályafutásának eddigi állomáshelyei: Anzsi Mahacskala, játékos-edző (2011–2012), Sivasspor (2013–2014), Akhisar Belediyespor (2015), Delhi Dynamos (2015).

A futball szürrealistája

Ronaldo de Assis Moreira 1980. március 21-én született Porto Alegrében, Rio Grande do Sul államban. A szülei munkások voltak. Kilenc évvel idősebb bátyja, Roberto Assis több országban is megfordult profiként (Svájc, Portugália, Japán, Mexikó, Franciaország), hazájában az U20-as válogatottságig vitte, azonban 1991-ben súlyos térdsérülést szenvedett, s ez meggátolta abban, hogy még ragyogóbb karriert fusson be. Sionban egyébként Vincze Ottó is a klubtársa volt. Idővel a világhírű öccse mellett menedzseri feladatokat látott el. Ronaldinho a GFPA kölyökrészlegében lett igazolt futballista 1987-ben. A világoskék-fehér-feketéktől került be az U17-es válogatottba, amellyel 1997-ben korosztályos világbajnok lett Egyiptomban. Gyermekként futsalozott, illetve a Brazíliában hihetetlenül népszerű strandfutballban is próbára tette a nem hétköznapi adottságait.

Az 1999-es állami bajnokság (Campeonato Gaúcho) döntőjében háromszor csapott össze a két helyi riválisa, a háromból kétszer a Grêmio győzött az SC Internacional ellen. Ronaldinho Gaúcho két gólt is szerzett ezeken a párharcokon, sőt, június 20-án, a címet eldöntő harmadik csatában az ő a 44. percben bevitt találata jelentette a különbséget (1-0). Aligha véletlenségből lett 19 esztendősen Rio Grande do Sul állam gólkirálya. A következő évben a Caxias do Sul elvitte a Tricolor elől a bajnoki titulust, még a sziporkázóan tehetséges, akkorra válogatott Ronaldinho sem segíthetett. Maradt az ezüstérem.

1999-ben került be a nagyválogatottba, közvetlenül az 1999-es Copa América nyitánya előtt. Nem is akárhogyan, mert június 26-án 3-0-ra nyertek a „kanárik” a lettek ellen,

és az újoncuk két gólpasszal tette még emlékezetesebbé a bemutatkozását Curitibában.

A Copát hazavitték Paraguayból, miután a döntőjében 3-0-ra jobbnak bizonyultak Urguguaynál. Ronaldinho nem játszott az uruk ellen, a tornán egy gólt szerzett, Venezuela ellen volt eredményes a csoportkör startján (7-0). Pár hét múlva Mexikóban jobban kijött neki a lépés a Konföderációs Kupán, annak végjátékát ugyan elveszítették a brazilok a házigazdákkal szemben (3-4), ellenben ő lett hat találattal a gólkirály, plusz megkapta a legjobb futballistának dukáló Aranylabdát is.

2001 nyarán Európába szerződött, a Paris Saint-Germain ötmillió euróért megvásárolta. A franciáknál két szezont töltött, tegyük hozzá, nem túl sikeres kettőt, igaz, 2001-ben az Intertotó-kupát azért elhódította a PSG-vel. A „fények városáért" lelkesedett, edzőjéért, Luis Fernandezért már kevésbé…

2003 nyarán országot váltott, az FC Barcelona 32 millió eurónál is többet fizetett érte. A 2002-es világbajnokság, a vébéarany és az ázsiai tornán mutatott produkciók megsokszorozták az árát. A Seleção hét találkozójából ötön kapott szerepet, de egyiket sem játszotta végig. Kétszer volt eredményes, a kínaiak hálóját vette be az alapkörben, majd a negyeddöntő 50. percében rúgott góljával a dél-amerikaiak két vállra fektették az angolokat (2-1). Kár, hogy hét perccel a diadalmas akciója után a mexikói bíró, Felipe Ramos piros lappal öltözőbe küldte, így a törökök elleni elődöntőt eltiltás miatt kihagyta. A távol-keleti seregszemlén beválasztották az All Star-együttes tizenhatos keretébe. Aki látta a Ronaldinho–Rivaldo–Ronaldo trió bűvészkedéseit, nem felejti el azokat, amíg csak él.

Katalóniában érett igazi világsztárrá. Jószerével minden, a labdarúgásért rajongó tinédzser a mágikus támadó mezében akart villogni, szerte a földgolyóbison sikk lett utánozni a fenomenális cseleit, extravagáns frizuráját, hajkendőjét, még a jellegzetes gólörömét is.

A 2003-as Konföderációs Kupát igencsak elszúrták a brazilok, nem élték túl a csoportkört Franciaországban, tetejébe Ronaldinhót a törökök elleni mérkőzés utolsó másodperceiben Markus Merk játékvezető a második sárgával kiállította.

2005-ben elsöprő fölénnyel kapta meg az Aranylabdát. 225 pontot szedett össze, míg a második helyezett Frank Lampard 148, a harmadik Steven Gerrard 143 ponttal zárt.

Az FC Barcelonával is diadalmas periódust tudott le, a La Liga kétszeres aranyérmese (2004–2005, 2005–2006), kétszeres ezüstérmese (2003–2004, 2006–2007), egyszeres bronzérmese (2007–2008), a spanyol Szuperkupa kétszeres győztese (2005, 2006) volt vele. A nemzetközi futamokon is arattak babérokat, ennek bizonyítékaként Bajnokok Ligája-győztesek (2005–2006) és európai Szuperkupa-ezüstérmesek (2006), klubvilágbajnoki ezüstrémesek (2006) lettek. (Meglehet, ez utóbbi kettőt inkább kudarcként, semmint sikerként nyugtázták a Barçánál.) A spanyol első osztályban kétszer lett az Év légiósa (2003–2004, 2005–2006). A *World Soccer* magazin kétszer ünnepelte a Világ legjobb játékosaként (2004, 2005). Az UEFA háromszor állította be az Év tizenegyébe (2004, 2005, 2006).

2006. május 12-én az előző állomáshelyén, Párizsban lépett fel először a Barcelona a Bajnokok Ligája dobogójának legtetejére. (A BL jogelődjét, a BEK-et 1992-ben egyszer megnyerte.) Az Arsenal ellen 2-1-re megnyert finálében végig a küzdők között volt, sőt a 2005–2006-os BL-széria legjobbját is személyben tiszteljük.

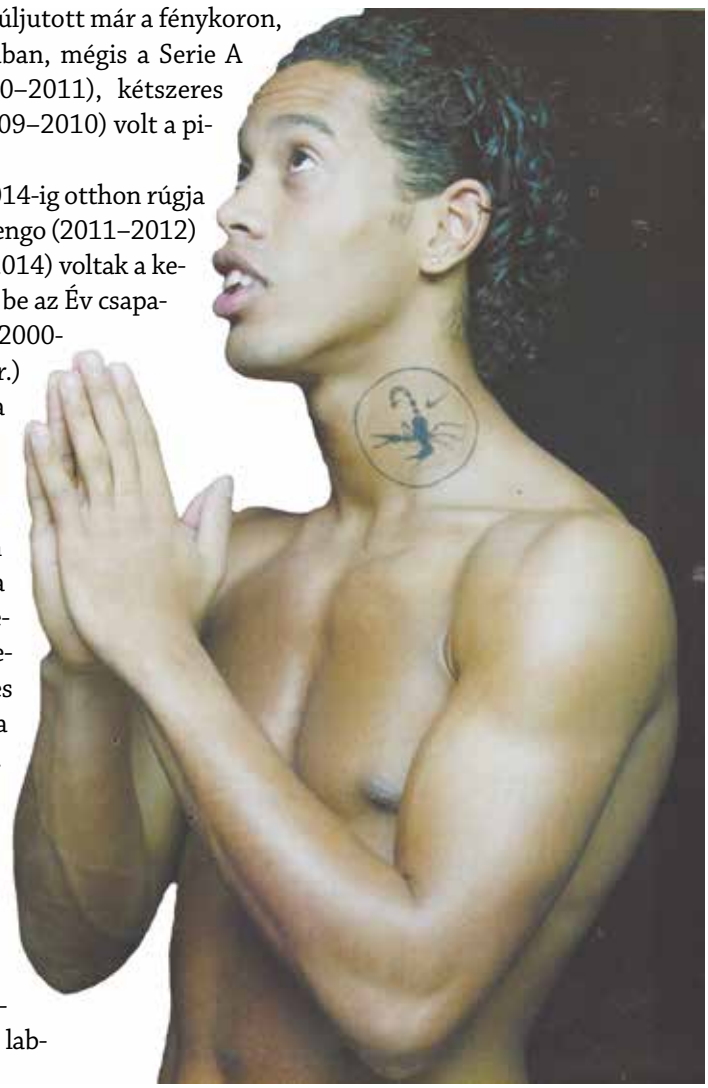

Következett két elveszített kupadöntő: az augusztus 25-i, Sevilla elleni európai Szuperkupa-döntő (0-3), és a december 17-i, a klubvilágbajnoki címéért vívott összecsapás az SC Internacionallal szemben (0-1) Aligha vigasztalta, hogy megkapta utóbbi torna Bronzlabdáját.

A 2006-os volt pályafutása második (egyben utolsó) világbajnoksága. A címvédőként Németországba érkező brazilok óriási csalódásukra még az elődöntőbe sem jutottak. Frankfurtban a franciák állították meg őket. Ronaldinho 5/0-s statisztikával mondott búcsút a vébének.

A 182 centi magas, 80 kg versenysúlyú támadó középpályás túlkorosként és csapatkapitányként szállt harcba az olimpiai aranyért, de Pekingben meg kellett elégednie a nyakába akasztott bronzzal. A válogatottól 2013-ban köszönt el, összesen 97 mérkőzésen viselte a szerelését, és 33-szor vette be a hálót.

2008 és 2011 között az AC Milant szolgálta, amely 27,5 millió eurót utalt át érte a Barcelona számlájára. Ronaldinho túljutott már a fénykoron, nem játszott már csúcsformában, mégis a Serie A egyszeres aranyérmese (2010–2011), kétszeres bronzérmese (2008–2009, 2009–2010) volt a piros-feketékkel.

2011-ben hazatért, hogy 2014-ig otthon rúgja a labdát meg a gólokat. A Flamengo (2011–2012) és az Atlético Mineiro (2012–2014) voltak a kenyéradói. Kétszer választották be az Év csapatába (2011, 2012). (Korábban 2000-ben is bekerült már egyszer.) Rio állam egyszeres bajnoka (2011), a Taça Guanabara egyszeres győztese (2011), a Taça Rio egyszeres győztese (2011), Minas Gerais állam egyszeres bajnoka (2013), a brazil állami bajnokság egyszeres ezüstérmese (2012), egyszeres Libertadores Kupa-győztes (2013), a Recopa Sudamericana egyszeres győztese (2014) lett.

Harminchárom évesen, 2013-ban őt választották Dél-Amerika legjobbjának.

2014-ben elment Mexikóba, a Querétaro FC-hez. Egy esztendő múlva már a riói Fluminense uniformisát hordta, aztán 2015-ben befejezte a labdarúgó-pályafutását.

Wazza nem Gazza!

Wayne Mark Rooney 1985. október 24-én született Croxtethben, Kelet-Liverpoolban. Ereiben ír vér is csörgedezik. Apja egykoron bokszoló volt, imádta az akkor fénykorát élő Evertont, s rajongása mindkét tárgyát megszerettette a fiával. Azt azonban az idősebb Rooney sem remélte, hogy gyermeke ilyen nagyszerű pályafutást él meg: Liverpool School Boys és Copplehouse Boys (még kölyökként), Everton FC (ifistaként, illetve már profiként, 1996–2004 és 2017–2018), Manchester United (2004–2017), D. C. United SC Washington (2018–2019). 2020 elejétől a Derby County játékosa.

2004. augusztus 31-én az Everton 20 millió fontot kaszszírozott érte. Ezzel Rooney világcsúcstartó lett, tizenéves játékosért korábban sohasem adtak ki ennyi pénzt. Sorsa akkor gyökeresen megváltozott. Az említett váltásáig heti 100 fontot keresett, bérelt lakásban húzta meg magát, míg a piros-fehér-feketék sztárjaként heti 50 ezret vehetett fel. A Manchester Unitednál elért dicsőséglistája: ötszörös angol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2008–2009, 2010–2011, 2012–2013), háromszoros ezüstérmes (2005–2006, 2009–2010, 2011–2012), egyszeres bronzérmes (2004–2005). Egyszeres FA-kupa-győztes (2015–2016), kétszeres ezüstérmes (2004–2005, 2006–2007). Négyszeres angol Ligakupa-győztes (2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2016–2017). Négyszeres Community Shield-győztes (2007–2008, 2010–2011, 2011–2012, 2016–2014), egyszeres ezüstérmes (2009–2010). Egyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2007–2008), kétszeres ezüstérmes (2008–2009, 2010–2011). Egyszeres Európa-liga-győztes (2016–2017). Egyszeres klubvilágbajnok (2008). Egyszeres európai Szuperkupa-ezüstérmes (2008).

Egyéni elismerésekben is volt része. 2003-ban Bravo-, 2004-ben Golden Boy-díjat kapott. 2008 decemberében, a klubvilágbajnokságon gólkirály lett három találattal, a jokohamai finálé legértékesebb futballistájának is megválasztották, miután a Manchester az ő találatával fektette két vállra az LDU Quitót (1-0). Záróakkordként átvette az egész sorozat legjobbjának járó Aranylabdát. A 2009–2010-es szezonban az Év játékosa címet érdemelte ki a Premier League-ben. A FIFPro szavazásán 2011-ben bekerült az Év csapatába.

Felejthetetlent alakított 2006. február 26-án, a cardiffi Ligakupa-döntőn, ahol a „vörös ördögök” első és utolsó találatát jegyezte a Wigan Athletic ellen (4-0). Megkapta a Meccs embere címet.

Háromszor mérkőzhetett a Bajnokok Ligája trófeájáért. 2008. május 21-én a 101. percben cserélte le Sir Alex Ferguson, így a Chelsea FC elleni sikeres „szétlövésből" nem vehette ki a részét Moszkvában. 2009. május 27-én Rómában végighajtotta a finálét a Barcelona ellen (0-2). 2011. május 28-án visszavághattak volna a Wembley-ben, és amikor a 34. percben egyenlített, úgy festett a dolog, hogy sikerülhet. Nos, nem sikerült (1-3)...

2017. május 24-én szép és megható gesztusnak tapsolt felállva a stockholmi Friends Arena lelátóinak brit részlege, José Mourinho a 90. percben Juan Mata helyére porondra küldte a Manchester Unitedtől búcsúzó Rooney-t. Az Európa-liga végjátékában 2-0-ra vezetett az MU az AFC Ajax ellen. A csatár röviddel később visszatért az Evertonba, majd 2018-ban továbbszerződött az Egyesült Államokba.

A három FA-kupa-döntője közül az egyedüli győztesen 2016. május 21-én csapatkapitányként magasba emelhette a serleget. Az egyik elvesztett döntőben, 2005. május 21-én, az Arsenal elleni „szétlövésben" Jens Lehmann kapujába rúgta a 11-es pontra helyezett labdát. Mégsem ünnepelhetett, miután Paul Scholes hibázott, s a trófea az „ágyúsok" birtokába került.

Rooney az angol korosztályos válogatottakban (U15, U17, U19) 2000 és 2003 között 17-szer lépett pályára és kilencszer volt eredményes. Az U17-esekkel 2002-ben Európa-bajnoki bronzéremmel tért haza. A harmadik helyért vívott találkozón háromszor is bevette a spanyolok kapuját. A dániai torna legjobb játékosává avatták, nem mellékesen pedig ötször talált a kapuba az utánpótlás Eb-n.

A nagyválogatottban (2003–2018) 120 mérkőzésen 53 gólt ért el. Részt vett a 2006-os, a 2010-es és a 2014-es vb-n, valamint a 2004-es, a 2012-es és a 2016-os Eb-n.

A 2004-es Eb volt az első jelentős nemzetközi tornája a felnőttek mezőnyében, 4/4-es mutatóval zárta. Beválasztották az All Star-keretbe.

A 2006-os németországi világbajnokság viszont nem sikerült jól a számára. Négy meccsen játszott, ebből csak egyet végig, s a negyediken, a portugálok elleni negyeddöntőn, június 1-jén Horacio Elizondo, az argentin játékvezető kiállította.

Nem sokkal ment neki jobban 2010-ben sem, igaz, legalább nem kapott piros lapot. Négy találkozón egyszer bizonyult eredményesnek Dél-Afrikában.

Két mérkőzés jutott neki a 2012-es Európa-bajnokságon. Ukrajnát az ő góljával megverték 1-0-ra az angolok, majd a kijevi „szétlövésben", az olaszok ellen túljárt Gianluigi Buffon eszén, ellenben a két Ashley (Cole, Young) elrontotta a maga lövését, emiatt a Squadra Azzurra lépett a nyolc közé.

A 2014-es vébén leszerepeltek a „háromoroszlánosok", a csoportutolsó dicstelen pozíciója jutott nekik. Rooney 3/1-es statisztikával intett búcsút Brazíliának.

A 2016-os kontinentális bajnokságon tovább tudtak jutni az angolok az alapkörből, azonban a nyolcaddöntőben Izland leküzdhetetlen akadályként tornyosult elébük (1-2). Rooney csapatkapitányként mind a négy találkozón a küzdőtéren volt, egyetlen gólját büntetőből éppen az északiak ellen könyvelhette el Franciaországban.

A bulvársajtó kedvenceként számos botrány aktív főszereplője volt már. Verekedett szurkolókkal, nőket pofozott fel nyilvános helyeken, „könnyűvérű hölgyeket" inzultált, autogramvadászokat ütlegelt, kocsmákban randalírozott, illumináltan autót vezetett. Az egyik újságíró megjegyezte, hogy amikor a vörös hajú izomember mélyebben a pohár fenekére néz, néha úgy viselkedik, mint a brit futballhuligánok, és pontosan úgy is fest. Másokban az életstílusa George Best és Paul Gascoigne baljós emlékét idézte fel. De Wazza nem Gazza, mert olybá tűnik, egy idő óta visszafogta magát, és négy gyermek atyjaként felhagyott a kicsapongásokkal. Az összehasonlításokkal kapcsolatban különben azt találta mondani, hogy tényleg van közös benne és ezekben az urakban, ám mindössze annyi, hogy Best futballozott a Manchester Unitedban, Gascoigne pedig az Evertonban…

A játékfelfogása részben hasonlít a régi stílusú, tipikusan brit centerekére, mégpedig abban a vonatkozásban, hogy sokáig ő is előnyben részesítette az ütközéseket, a párharcokat, elsősorban a remek fizikuma és az állóképessége miatt. Ahogy korosodott, úgy húzódott egyre hátrébb a középpályára, onnét indulva, az előtte megnyíló folyosón felgyorsulva vitte rá a labdát a pánikba esetten hátráló védőkre, és rendre át is küzdötte magát rajtuk. A teljesítménye évről évre vált differenciáltabbá, sokszínűbbé, mindazonáltal a góllövés tudományát sem felejtette el. A Manchester United és a „háromoroszlános" tizenegy gólrekorderét is tisztelhetjük benne.

HAKAN ŞÜKÜR

A Galata ragyogó csillaga

Hakan Şükür 1971. szeptember 1-jén született Adapazariban. Ősei koszovói albánok voltak. A szülővárosától nem messzire fekvő tartományi központ csapatában, az akkor második ligás Sakaryasporban vált ismert játékossá. A zöld-feketék megnyerték a másodosztályt 1987-ben, és feljutottak az élvonalba, 1988-ban elhódították a Török Kupát, Hakan pedig 1989. február 26-án megszerezte élete első gólját hazája elitbajnokságában. A pontosság kedvéért tesszük hozzá, hogy a Samsunspor elleni kupadöntő két felvonásában (1-1, 2-0) a 191 centis, 81 kilós ifjú center nem kapott lehetőséget, ahogy Békéscsabán, a KEK első fordulójában (1988. október 5.) sem.

1988-tól 2007-ig szinte valamennyi „félholdas” válogatottban futballozhatott, volt U16-os, U18-as, U21-es és nagyválogatott. Utóbbiban 1992 és 2007 között a 112 fellépésén 51 találatig jutott. Kacskaringós a klubpályafutása: Sakaryaspor (1987–1990), Bursaspor (1990–1992), Galatasaray SK (1992–1995), Torino Calcio (1995), Galatasaray (1995–2000), FC Internazionale (2000–2002), Parma Calcio (2002), Blackburn Rovers (2002–2003), Galatasaray SK (2003–2008), viszont amerre csak megfordult, mindenütt letette névjegyét a góljaival. A hosszú karrierje alatt 687 hivatalos találkozóján 319-szer vette be a kaput. A Galatasarayban és a válogatottban futballozott a legjobban. Nem véletlenül ragasztották rá a Boszporusz bikája és a Galata ragyogó csillaga beceneveket. Rengeteg díjat halmozott fel az isztambuliak felszerelésében: nyolcszor volt bajnok velük (1993, 1994, 1997, 1998, 1999, 2000, 2006, 2008), ötször kupagyőztes (1993, 1996, 1999, 2000, 2005), kétszer az Elnöki Kupa nyertese (1993, 1997) és egyszer UEFA-kupa-győztes (2000). Utóbbi diadalról annyit, hogy Şükür Koppenhágában, az Arsenal elleni finálé „szétlövésében” értékesítette a maga büntetőjét. Egymás után háromszor lett török gólkirály (1997, 1998, 1999). Hatékonysága elismeréseként az *IFFHS* 1997-ben a világ legjobb élvonalbeli gólszerzőjévé avatta.

A Parma együttesével begyűjtötte az olasz Szuperkupát 2002 tavaszán, azonban a Juventus elleni csatán (1-2, 1-0) összesen 58 percet adott neki bizonyításra edzője, Pietro Carmignani. Van egy olasz Szuperkupa-ezüstje is, 2000. szeptember 8-án a római Lazio–Inter összecsapást (4-3) legalább végigjátszhatta, bár nem sikerült bevennie a „sasok” kapuját.

A válogatottal két kiugró sikert ért el, 1993-ban megnyerte vele a Mediterrán Játékokat, a 2002-es vébéről csapatkapitányként bronzéremmel tért haza. A világbajnokságon egyetlen gólt rúgott, ám azzal is beírta nevét a futball rekordjainak könyvébe, mivel a harmadik helyért vívott összecsapás 15. másodpercében talált a dél-koreaiak hálójába. A világbajnokságok történetében soha senki nem szerzett ennél gyorsabban gólt.

MOHAMED SZALAH

A Száhel Szalahja

Mohamed Szalah a Száhel-övezetben fekvő kis településen, Nagrigban született 1992. június 15-én. 2004-től 2010-ig különféle együttesekben pallérozódott, 2010-től az al-Mokavlun SC felnőtt gárdájában számítottak rá. A sárga-kékektől 2012-ben az FC Baselhez került. Közben az egyiptomi U20-as és U23-as válogatottban is figyelembe vették, majd 2011-ben a nemzeti tizenegyben is átesett a tűzkeresztségen. Eddig 67-szer lépett pályára a „fáraóknak" becézett alakulat mezében, és elkönyvelt benne 41 gólt. Egyébként 2011-ben bronzérmes lett az afrikai nemzetek fiataljai számára megrendezett korosztályos tornán az U20-asokkal, egy esztendőre rá aranyérmes az U23-asokkal.

A 175 centis, 72 kilós jobbszélső félelmetes gyorsaságával, problémamegoldó képességével, príma technikájával és nem utolsósorban eredményességével szinte berobbant a köztudatba, nem csoda, hogy hamar felfigyeltek rá Európa sztárklubjainak ügynökei. Svájcban begyűjtött két bajnoki aranyat (20103, 2014), aztán 2014-ben Angliába költözött, mert a Chelsea FC vetette ki rá a hálóját. Furcsa, de alig kapott bizalmat a londoniaktól, akik előbb a Fiorentinának (2015), majd az AS Romának (2016) adták kölcsön. A fővárosi „farkasok" utóbb véglegesítették, a 2016–2017-es szezont a sárga-bordó felszerelésükben húzta le.

2017-ben az Afrikai Nemzetek Kupájának döntőjét Egyiptom elbukta Gabonban a kameruniakkal szemben (1-2). Abban az esztendőben jártak e sorok szerzői a piramisok földjén, a helyszínen tapasztaltak íratják tehát le velük, mennyire nem vigasztalhatta a „Nílus gyermekeit" az ezüstérem. Nem túlzás, hogy arrafelé már-már vallásos áhítat övezi ezt a sportágat.

2017 nyarán 42 millió euróért Liverpoolba költözött. 2018-ban Bajnokok Ligája-ezüst, 2019-ben Premier League-ezüst került a nyakába, utóbbi szezon végén a „vörösökkel" Madridban elhódította a BL trófeáját. Június 1-jén rögtön a 2. percben bevette a Tottenham Hotspur hálóját 11-esből, végül 2-0-ra győztek. 2019. augusztus 14-én hazavitték Isztambulból az európai Szuperkupát is, miután a Chelsea FC elleni 2-2 után „szétlövésben" 5-4-re győztek. Mo természetesen berúgta a maga 11-esét, amely az 5. volt a sorban. Mint kiderült, egyben a döntő is.

A válogatottal részt vett a 2018-as világbajnokságon. Oroszországban két találatot ért el, de fogalmazhatunk úgy is, hogy az egyiptomiak valamennyi góljukat neki köszönhették. Nulla ponttal lettek csoportutolsók, megszenvedték, hogy az előző hónapban a BL-döntőben megsérülő Szalah nem épült fel tökéletesen a tornára.

A 2017–2018-as idényben ő lett a Premier League legjobb futballistája, 2018-ban a FIFA Puskás Ferenc-díjjal jutalmazta. A 2019–2020-as idényben vezéregyénisége volt a Liverpool FC harmincéves várakozás után angol bajnoki címet szerző együttesének.

ALEXIS SÁNCHEZ

Leonel legméltóbb utóda

Alexis Alejandro Sánchez 1988. december 19-én született az észak-chilei kikötővárosban, Tocopillában. A CD Cobreloa aranysárga-fehér szerelésében alapozta meg a tudását 2004-től, majd 2006-ban az Udinese fehér-feketéihez szerződött. Papíron 2011-ig tartozott a keretükbe, ám közben két klub is kölcsönkérte (Colo-Colo, River Plate). Nem járt rosszul, hogy átmenetileg visszatért Dél-Amerikába, hisz a Colo-Colóval 2006-ban megnyerte a chilei Aperturát, 2007-ben a Clausurát, a Riverrel pedig 2008-ban az argentin Clausurát.

2006-tól hazája két válogatottjában is számítottak és számítanak a szolgálataira, az U21-nél 2008-ig 18/4-es statisztikát produkált, a nagyoknál 132/43-nál jár. Úgy tartják róla, hogy belőle válhat minden idők talán legjobb chilei labdarúgójának, Leonel Sáncheznek, az 1962-es vébé társgólkirályának a legméltóbb utóda.

2011-ben az FC Barcelona gárdájához igazolt, hogy gyarapítsa érmei mennyiségét. Bevált az elképzelése, miután a katalánoknál egy bajnoki arany (2013), két ezüst (2012, 2014), egy Spanyol Kupa-arany (2012), egy Spanyol Kupa-ezüst (2014), két spanyol Szuperkupa-arany (2011, 2013), egy európai Szuperkupa-arany (2011), egy klubvilágbajnoki arany (2011) került a tulajdonába. (Egyedül az utóbbi döntőjében nem jutott szóhoz.)

A filigrán (169 centis, 62 kilós) csatár életveszélyt jelent valamennyi védelem számára, amikor felbukkan a riválisok büntetőterületén belül. Villámgyors, robbanékony, technikás és kellőképp erőszakos, sőt, néha túlontúl is energikusnak tűnik. Szó se róla, hajlamos a felesleges szabálytalanságokra, a törlesztésekre, a játékvezetőkkel folytatott áldatlan eszmecserékre!

2014 és 2018 között az Arsenalban futballozott. Habár az angol bajnoki címet nem sikerült begyűjtenie, „csak" egy ezüstöt (2016) meg egy bronzot (2015), azonban a dicsőségét a londoniaknál is fokozni tudta: FA-kupa (2015, 2017 – szerzett egy-egy gólt a végjátékokban), FA Community Shield (2014). Kétszer lett az „ágyúsoknál" az Év játékosa (2014–2015, 2016–2017), beválasztották a Premier League 2014–2015-ös All Star-együttesébe is.

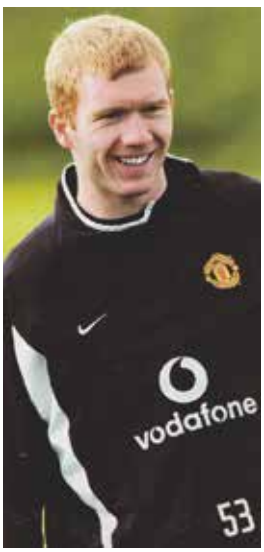
A Gunners szurkolóitól kapta a Mókus (The Squirrel) becenevet, amely az alkatára és a stílusára utal, ugyanis a látszatra bűbájos állatka, a gyermekek kedvence valójában rendkívül agresszív, verekedős fajta.

2018-tól a Manchester United légiósa, abban az esztendőben bajnoki ezüstöt vehetett át a „vörös ördögökkel". Napjainkban a milánói Internél van kölcsönben. 2020-ban bronzérmes lett vele.

A válogatottal két világbajnokságon (2014, 2018) járt, a tagjaként elhódított két Copa Américát (2015, 2016), egy Konföderációs Kupa-ezüstöt (2017). Természetesen mindhárom finálében bevetette a szövetségi kapitány. 2016-ban bekerült a Copa álomcsapatába, ráadásként kezébe vehette a sorozat legjobb labdarúgójának járó Aranylabdát. 2017-ben Ezüstlabdát kapott a Konföderációs Kupa szentpétervári döntőjét követően, amelyen a németek 1-0-ra győztek a szubkontinens képviselői ellen.

Az asztmás szuperrobot

Paul Scholes 1974. november 16-án született a Manchester közelében fekvő Salford városában. A felmenői között akadnak írek is. Egész pályafutását a Manchester United együttesében töltötte, a klubja meze mellett az angol válogatottét viselte még. 1991 és 1994 között az MU ifjúsági gárdájában futballozott (1993-ban megkapta a legtehetségesebb tinédzsernek járó Jimmy Murphy-díjat), aztán 1994-től 2013-ig az első csapatban. 1993-ban háromszor pályára lépett az U18-as válogatottban. Ennyi is elég volt neki ahhoz, hogy a hazájában megrendezett tornán korosztályos Európa-bajnok váljon belőle.

1997 és 2004 között a „háromoroszlánosok" képviseletében 66 mérkőzést vívott, 14-szer volt eredményes. Noha az asztmája állandóan kínozta, produkcióin nem látszott meg a betegsége, az első perctől az utolsóig úgy száguldozott, mint egy szuperrobot. Szó se róla, nem magaslott ki a mezőnyből a 170 centijével! (A versenysúlya 72 kg volt.)

Két világbajnokságon (1998, 2002) és két Európa-bajnokságon vett részt a nemzeti tizenegy tagjaként, és a négy nagy tornájából egyetlenen nem szerzett gólt (2002). 1998-ban a tunéziaiak, 2000-ben a portugálok, 2004-ben a horvátok hálóját zörgette meg.

A „vörös ördögökkel" 11 bajnoki aranyat zsákmányolt (1996, 1997, 1999, 2000, 2001, 2003, 2007, 2008, 2009, 2011, 2013), öt ezüstöt (1995, 1998, 2006, 2010, 2012) és három bronzot (2002, 2004, 2005). Hihetetlennek tűnik, de amíg Scholes a United középpályáján tündökölt, az alakulata minden évben begyűjtött valamilyen bajnoki medált! 2003-ban és 2006-ban beválasztották a Premier League-ben az Év tizenegyébe.

Hat FA-kupa döntőben szerepelt a Wembley-ben és Cardiffban, hármat sikerrel fejezett be (1996, 1999, 2004), hármat elbukott (1995, 2005, 2007). Kettő maradt számára különösen emlékezetes, az 1999-es, mert akkor bevette a Newcastle United kapuját (2-0), illetve a 2005-ös, mivel akkor Cardiffban, az Arsenal elleni 0-0-t követő „szétlövésben" a tíz rúgó játékos közül egyedül ő hibázott. Az MU ebben az időszakban négyből háromszor szállította haza az angol Ligakupát, Scholest a négy fináléból kettőn vetették be (2003, 2009). Az elsőt elveszítették, a másodikat megnyerték. 2006-ban a kispadon sem ült, 2010-ben viszont végig ott pihent.

Az FA Charity Shield-trófeáért tizenegyszer küzdhetett meg, közülük öt összecsapást fejezett be diadallal (1996, 1997, 2003, 2008, 2010).

A Bajnokok Ligáját kétszer zárta győztesen a társaival, igaz, az 1999-es barcelonai csatát kihagyta a Bayern ellen (2-1), ám a 2008-as moszkvai ütközetet a Chelsea ellen majdnem végigjátszhatta.

1999-ben Tokióban Világkupa-győztes lett, 2008-ban Jokohamában pedig klubvilágbajnok, bár az LDU Quito elleni végjátékra nem is nevezték, ellenben a Gamba Oszaka elleni elődöntőn lehetőséget kapott.

Paul Scholes 2019 elején rövid ideig betöltötte az Oldham Athletic edzői posztját.

SERGIO RAMOS

A három nemzetközi klubtripla hőse

Sergio Ramos Garcia 1986. március 30-án született az andalúziai Camasban. 1996-ban a Sevilla FC-ben kezdte a pályafutását, de a nevelőegyesületével nem nyert semmit. A 184 centire nőtt, 82 kilós versenysúlyú futballista eredetileg jobbhátvédet játszott, jóval később húzódott csak be középre. A posztváltás oka az, hogy kifogástalan az erőnléte, kitűnően fejel, határozottan keresztez, amivel ki tudja segíteni a szélsőhátvédeket, ha muszáj, még gólszerzésre is futja szuflájából, és nem riad meg a saját árnyékától.

2005 nyara óta a Real Madrid futballistája, 27 millió euróért települt át a Santiago Bernabéu Stadionba. A „királyiakkal" összegyűjtött titulusai: ötszörös spanyol bajnok (2006–2007, 2007–2008, 2011–2012, 2016–2017, 2019–2020), hétszeres ezüstérmes (2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015, 2015–2016), háromszoros bronzérmes (2013–2014, 2017–2018, 2018–2019). A Király Kupa kétszeres győztese (2010–2011, 2013–2014), egyszeres ezüstérmese (2013–2014). A spanyol Szuperkupa háromszoros nyertese (2008, 2012, 2017), háromszoros vesztese (2007, 2011, 2014). A nemzetközi porondon aratott diadalai: négyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018). Háromszoros európai Szuperkupa-győztes (2014, 2016, 2017), egyszeres vesztes. A FIFA négyszeres klubvilágbajnoka (2014, 2016, 2017, 2018). Valamennyi döntőben játszott.

A spanyol korosztályos válogatottakban (U17, U19, U21) 2002 és 2004 között meglepően kevésszer, összesen 13 alkalommal vetették be, gólt nem sikerült elérnie, ám egy bravúrt

igen: az U19-esekkel Európa-bajnok lett Svájcban. 2004. július 24-én, a nyoni finálében 1-0-ra legyőzték a címért a törököket.

A nagyválogatottban 2005. március 26. óta 170 mérkőzésen 21 találatot szerzett. Sikerei: világbajnok (2010), vb-résztvevő (2006, 2014, 2018), kétszeres Európa-bajnok (2008, 2012), Eb-résztvevő (2016). A Konföderációs Kupa ezüstérmese (2013), bronzérmese (2009). A futball világában elhódítható, számottevő díjak közül csak a Konföderációs Kupa, illetve az Európa-liga-serleg nem került még a birtokába.

Amióta ő irányítja a madridisták védelmét, klubszinten pontosan egytucat nemzetközi kupadöntőt vívtak, és ezek közül csupán egyetlenről voltak kénytelenek veszteségként az öltözőbe vonulni! Ez 2018. augusztus 15-én esett meg velük Tallinnban, az Atlético Madrid elleni UEFA Szuperkupa-végjátékon (2-4). Nem mellékesen az észt fővárosban 11-esből bevette a „matracosok" hálóját, vagyis nem rajta múlott a dolog.

2014. május 24-én Lisszabonban csaptak össze a városi ellenlábasukkal a BL fődíjáért. A 93. percig 1-0-ra vezettek a piros-fehér csíkosak, az őket elkísérő drukkereik már ekstázisban ünnepeltek, de korán tették, mivel Ramos egy szögletet követően berobbant a tétovázó védők közé, és a hosszú alsóba fejelte a labdát. A lendületet kapó Real Madrid a hosszabbításban 4-1-re letarolta az összeomlott Atletit. Augusztus 12-én Sergio Ramos néhai kenyéradója várt rájuk Cardiffban, ahol az UEFA Szuperkupája volt a tét. 2-0-ra megverték érte a Sevillát. December 20-án vált teljessé az az évi kollekció, Marakés adott otthont a FIFA klubvilágbajnoksága döntőjének. A gólerős védő főszerephez jutott: bevette a San Lorenzo kapuját (2-0), ő lett a meccs és az egész torna embere, ráadásnak megosztott gólkirályi cím is ütötte a markát. (Más kérdés, hogy e büszke elismeréshez Marokkóban két „dugó" is elegendőnek bizonyult.)

A következő tripla 2016-ban sikerült a Real Madridnak. Május 28-án megint az Atléticóval gyürkőztek a BL-serlegért, Milánóban 1-1-re végződött a csata (a „fehérek" góljáról Sergio gondoskodott), a 120 perces küzdelmet követő „szétlövésben" pedig berúgta a maga tizenegyesét. Augusztus 9-én újfent az ismerőseikkel, a sevillaiakkal tusáztak az európai Szuperkupáért, és Trondheim falai között megint az andalúzok húzták a rövidebbet (2-3). December 18-án a japán Kasima Antlers nem tudta megállítani az ibériaiakat Jokohamában, akik 4-2-re diadalmaskodtak a lényegében hazai miliőben porondra lépő ázsiaiak fölött a klubvébé végjátékában.

2017-ben újból összejött a nagy hármas. Cardiffban a Juventust 3-1-re megverték a BL „befutójában", immár az FC Portóhoz távozó Iker Casillas helyett Sergio Ramos emelhette magasba csapatkapitányként a trófeát. Augusztus 8-án Szkopjéban 2-1-re legyőzték a Manchester Unitedot az UEFA Szuperkupáért, majd december 16-án 1-0-ra nyertek Abu Dzabiban, a klubvébé záró akkordjaként a Grêmio Porto Alegre ellen.

Azonban a háromszori nagy hármasból negyedjére nem lett újabb nagy hármas, miután 2018-ban az Atlético törlesztett valamit a felhalmozott adósságaiból. Május 26-án még nem volt gond Kijevben, ahol a Real 3-1-re bizonyult jobbnak a Liverpoolnál a BL-döntőben. Ellenben a másik egykori szovjet városban, Tallinnban elbánt vele az Atlético Madrid, ugyanis augusztus 15-én borsot tört örök riválisa orra alá azzal, hogy 4-2-re megverte az európai Szuperkupáért. December 12-én Cristiano Ronaldóék az al-Ajnon „bosszulták meg" az észtországi kudarcukat, a klubvébé fináléjában, Abu Dzabiban 4-1-re söpörték el a mezőnyben különben szépen adogató, formás támadásokkal kirukkoló arabokat. A spanyolok egyik gólját Serio Ramos szerezte.

Egyéni elismeréseként az *IFFHS* háromszor (2017, 2018, 2019), az UEFA hétszer választotta be az Év tizenegyébe (2008, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2018), míg a FIFA *FIFPro* tízszer a magáéba (2008, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019). 2010-ben a dél-afrikai világbajnokság álomcsapatába került be, 2012-ben az Európa-bajnokságéba, 2013-ban a Konföderációs Kupáéba szavazták be az illetékesek. A Bajnokok Ligája Dream Team-tagsággal négyszer tisztelték meg (2013–2014, 2015–2016, 2016–2017, 2017–2018). Mint jeleztük, 2014-ben neki ítélték oda a klubvilágbajnokság Aranylabdáját.

A 2008-as Európa-bajnokságon a válogatottjuk hat mérkőzéséből ötöt végigjátszott, a görögök elleni csoportmeccset hagyta ki. A 2010-es vébén hét találkozó jutott a piros-sárgáknak, és ő egyiken sem mulasztott. A 2012-es Eb-n a hat meccsükből mind a haton bevetették. Emlékezetes momentuma volt, hogy Donyeckben, a portugálok elleni elődöntőt követő „szétlövésben" nem remegett meg a lába, hanem bevágta a labdát Rui Patrício hálójába.

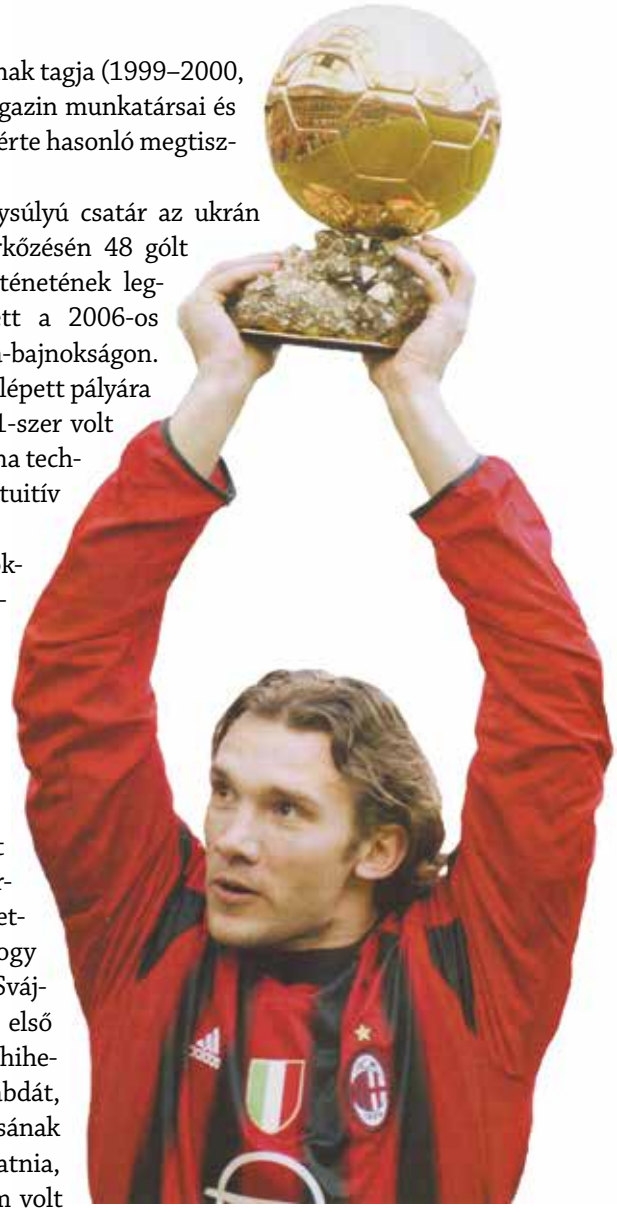
Meg volt írva a csillagokban?

Andrij Mikolajevics Sevcsenko 1976. szeptember 29-én született a Kijevhez közeli Dvirkivscsinában. Apja katonatiszt volt, édesanyja irodista. Mivel a családja nem túl távol lakott Csernobiltól, az 1986-os reaktorkatasztrófa után a kisfiút egészségügyi okokból elköltöztették az Azovi tenger partjára. Csak a sport érdekelte, atletizált, bokszolt, birkózott, jégkorongozott, de végül a futball mellett döntött.

A klubjai a Dinamo Kijev (1986–1999, előbb a kölyök, utóbb az ifi, aztán a tartalék, majd 1995-től az első csapat), az AC Milan (1999–2006), a Chelsea FC (2006–2009), közben kölcsönben újra az AC Milan (2008–2009), végül újfent a Dinamo Kijev (2009–2012) voltak. A tekintélyes éremgyűjteményének rekvizitumai: öt ukrán bajnoki arany (1994–1995, 1995–1996, 1996–1997, 1997–1998, 1998–1999), három ezüst (2009–2010, 2010–2011, 2011–2012), három Ukrán Kupa-arany (1995–1996, 1997–1998 – mindkét kijevi gólt ő szerezte, 1998–1999 – a három dinamós találatból kettőt vállalt), egy ezüst (2010–2011), egy ukrán Szuperkupa-arany (2011). A Független Államok Közössége kupájának három aranya (1996, 1997, 1998), egy ezüstje (1999). Olasz bajnoki arany (2003–2004), ezüst (2004–2005), bronz (1999–2000, 2002–2003, 2005–2006, 2008–2009). Olasz Kupa-arany (2002–2003), olasz Szuperkupa-arany (2004), ezüst (1999, 2003). Premier League-ezüst (2006–2007, 2007–2008), FA-kupa-arany (2006–2007 – a döntőben sérülése miatt nem juthatott szóhoz), angol Ligakupa-arany (2006–2007), ezüst (2007–2008), FA Community Shield-ezüst (2006). Bajnokok Ligája-arany (2002–2003), ezüst (2004–2005), európai Szuperkupa-arany (2003 – a finálé egyetlen gólját szerezte), FIFA klubvilágbajnoki ezüst (2003).

Egyéni elismerésekben is bőven lehetett része: Aranylabda (2004). Az Év labdarúgója Ukrajnában (1997, 1999, 2000, 2001, 2004, 2005). Ukrán gólkirály (1998–1999). Az Év külföldi futballistája Olaszországban (2000). A Serie A gólkirálya (1999–2000, 24 találattal és 2002–2004, 24 találattal). Az UEFA-nál az Év támadója (1999) és az Év csapatának tagja (2003–2004, 2004–2005). A Bajnokok Ligája gólkirálya (1998–1999, 2000–2001, 2005–2006). Az *ESM* (European

Sports Media) szavazóinál az Év csapatának tagja (1999–2000, 2003–2004, 2004–2005). A *L'Équipe* magazin munkatársai és voksolói részéről 2004-ben és 2005-ben érte hasonló megtiszteltetés.

A 183 centi magas, 72 kilós versenysúlyú csatár az ukrán válogatottban (1995–2012) a 111 mérkőzésén 48 gólt szerzett, ezzel a nemzeti tizenegy történetének legeredményesebb labdarúgója. Részt vett a 2006-os világbajnokságon és a 2012-es Európa-bajnokságon. 1994-ben és 1995-ben összesen 15-ször lépett pályára az U19-es és U21-es válogatottban, s 11-szer volt eredményes. Gyorsaság, kreativitás, príma technika, megfelelő helyzetkihasználás, intuitív megoldások voltak a legfőbb erényei.

2006-ban, eddigi egyetlen világbajnokságán nem került túlontúl nehéz csoportba az ukrán válogatott, és teljesítette is az alapelvárásokat, mert ugyan a spanyoloktól nagyon kikapott (0-4), viszont a másik két együttest, Szaúd-Arábiát és Tunéziát egyaránt megverte (4-0, 1-0). Sevcsenko csapatkapitányként vezette a sárga-kékeket, és a két arab rivális kapuját be is vette egyszer-egyszer. A nyolcaddöntőben túlteljesítette az előzetes terveket a brigád azzal, hogy Kölnben „szétlövéssel" elbúcsúztatta Svájcot. (Az más kérdés, hogy az ukránok első ítéletvégrehajtója, Sevcsenko hibázott: hihetetlenül gyengén, jobbal rúgta meg a labdát, Pascal Zuberbühlernek, az alpesiek kapusának még bravúrt sem kellett ahhoz bemutatnia, hogy hárítson.) A nyolc között már nem volt mese, a későbbi világbajnok olaszok simán nyertek 3-0-ra Hamburgban.

A 2012-es Európa-bajnokság volt Seva második (egyben utolsó) nagy nemzetközi tornája a válogatottal. Ukrajna egyik rendezőként a lengyelekkel közösen kapta meg a lebonyolítás jogát. Ami azt illeti, kegyetlenül erős négyesbe sorsolták, nem is tudott továbblépni belőle, az angolok és a franciák megelőzték. A svédeket az ő két góljával legyűrte, ellenben a másik két ellenlábasától vereséget szenvedett. A „háromoroszlánosoktól" csupán 1-0-ra kapott ki, mindazonáltal a keleti szomszédságunkban máig úgy emlegetik a donyecki összecsapást, mint amelyiket „elvezette" a magyar bíró, Kassai Viktor.

Sevcsenko 1999 nyarán külföldre szerződött, 24 millió euróért igazolt a Milanhoz. Silvio Berlusconi rajongott érte, akivel egyébként azonos naptári napon született. Az „ördö-

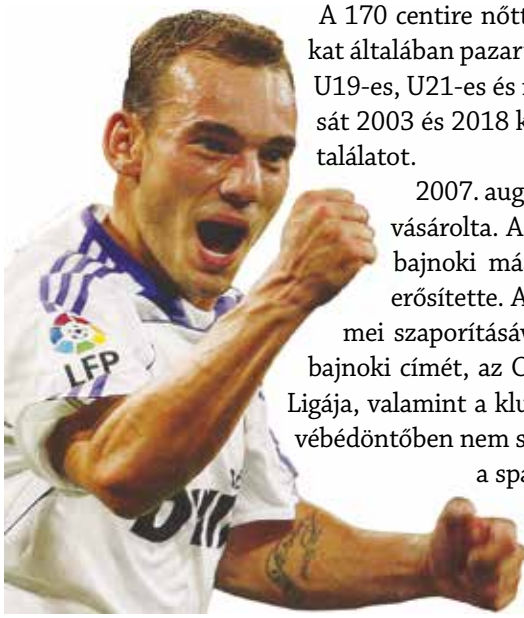
gök" felszerelésében két periódusban 322 mérkőzést vívott, azokon 174 alkalommal talált a kapuba. Íme, három felejthetetlen epizód a lombardiai korszakából. A 2003. május 28-án megtartott BL-döntő „szétlövésében" ő volt az utolsó végrehajtó, rendkívül higgadtan fektette el a torinói Gianluigi Buffont, és utána a mezét magáról letépve szinte kirohant az Old Trafford Stadionból. Augusztus 29-én a monacói II. Lajos Stadionban már a 10. percben kapitulációra kényszerítette a José Mourinho mester által irányított FC Porto védelmét, és a bombafejesével el is döntötte az UEFA Szuperkupa sorsát. 2005. május 25-én megdöbbentően hasonló volt a koreográfia Isztambulban, mint két esztendővel előbb Manchesterben: az ukrán szélső a vörös-feketék utolsó vállalkozójaként állt a mészpont mögé. Minden szem rászegeződött, mert ha bevágja, még maradhat remény az egyenlítésre. Alácsavart a labdának, Jerzy Dudek, a Liverpool lengyel kapusa el is indult a sarok felé, de hirtelen egy földöntúli mozdulattal visszanyúlt, hogy valami elképesztő reflexszel hárítson.

2006 nyarán Seva országot váltott, hívta a Chelsea és annak milliárdos tulajdonos-elnöke, Roman Abramovics. Nagyjából 44 millió eurót utaltak el érte a londoniak. A „kékek" szolgálatában két szezont húzott le, s a 77/23-as mutatója (valamennyi találkozóját és gólját tartalmazza) jó formájáról tanúskodik. A 2009–2010-es idényben egyetlen mérkőzésre visszatért a Stamford Bridge-re. Ugyan a bajnokság végén aranyat zsákmányoltak a társai, az angol szabályok szerint nem járt neki az éremből, de „statisztikailag" bajnok.

2016. július 15-től betölti az ukrán válogatott szövetségi kapitányi posztját. Kinevezése előtt februártól másodedzőként dolgozott a nemzeti tizenegy stábjában.

Az utrechti aranygyártó

Wesley Sneijder 1984. június 9-én született Utrechtben. Édesapja és testvérei is futballoztak, ő sem lóghatott ki a sorból. Az egész család az FC Utrecht szurkolója volt, így eléggé furcsa, hogy Wesley sohasem játszott szülővárosa kedvenc klubjában, mert 1991-től a riválisAjax futballakadémiáján nevelkedett. 2002-től számítottak rá az amszterdamiak első csapatánál, 2007-ig tartozott oda. Nyert a piros-fehérekkel egy bajnoki aranyat (2004, három ezüstöt (2003, 2005, 2006), két Holland Kupát (2006, 2007) és egy holland Szuperkupát (2006). Mindhárom kupadöntőben bevetették. 2004-ben Sneijder lett Hollandiában az Év labdarúgója.

A 170 centire nőtt, 67 kilós, príma technikájú, a szabadrúgásokat általában pazarul végrehajtó támadó középpályás volt U17-es, U19-es, U21-es és nagyválogatott is. Utóbbi, az Oranje uniformisát 2003 és 2018 között 134-szer öltötte magára, s elkönyvelt 31 találatot.

2007. augusztusban a Real Madrid 27 millió euróért megvásárolta. A „királyiakkal" 2008-ban bajnok lett, 2009-ben bajnoki második. 2009 és 2013 között a milánói Intert erősítette. A lombardok kötelékében sem hagyott fel az érmei szaporításával: 2010-ben elhódította a társaival a Serie A bajnoki címét, az Olasz Kupát, az olasz Szuperkupát, a Bajnokok Ligája, valamint a klubvilágbajnokság trófeáját. Ha a johannesburgi vébédöntőben nem szenved a mélyföldi válogatottal 1-0-s vereséget a spanyoloktól, abban az esztendőben mindent vitt volna! A felsorolt titulusaihoz még hozzátett a fekete-kékeknél töltött időszakában egy Olasz Kupát (2011) és egy bajnoki ezüstöt (2011).

2013-ban elfogadta a Galatasaray ajánlatát, és Isztambulba költözött. A Süper Ligben kétszer „kovácsolt" bajnoki aranyat (2013, 2015), egyszer ezüstöt (2014). Nyert három Török Kupát (2014, 2015, 2016) és három török Szuperkupát (2013, 2015, 2016).

2017-ben néhány találkozó erejéig az OGC Nice piros-fekete ingében villogott, majd a franciaországi kitérőjét követően a Közel-Keletre, az al-Garafa együtteséhez vitt az útja. A katari sárga-kékeknél szert tett a Csillagok Kupára (Stars Cup).

A nemzeti tizeneggyel három Európa-bajnokságon (2004, 2008, 2012) és három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) vett részt. Az utolsó két vébéjéről éremmel repülhetett haza, Dél-Afrikából ezüsttel, Brazíliából bronzzal, habár mindkét sorozaton volt esélyük a narancsmezeseknek az aranyra is. 2008-ban bekerült az Eb álomtizenegyébe, sőt, a torna legszebb gólját szerezte. A 2010-es világbajnokságon – egyedül a döntős hollandok közül – őt szavazták be a torna All Star-együttesébe. Ha mérleget készít, elmondhatja magáról, hogy a földkerekség öt országában (Hollandia, Spanyolország, Olaszország, Törökország, Katar) akasztottak aranymedált a nyakába. A 2019 nyarán lezárt pályafutásának egyenlege: 573 meccs, 152 gól.

Három ország gólkirálya

Luís Alberto Suárez Diaz 1987. január 24-én született az uruguayi Salto városában. Sanyarú gyermekkor jutott osztályrészéül, a szülei elváltak, édesanyja szegénységben, nehezen nevelte fel a hat testvérével együtt.

Suárez 2003-tól a montevideói Nacionalban pallérozódott, 2006-ig játszott hazája egyik kedvenc klubjában. Bajnoki címmel a tarsolyában búcsúzott a fehér-kék-pirosaktól, amikor Európába szerződött. A jókötésű (182 centire nőtt, 86 kilós versenysúlyú) csatárt az FC Groningen hozta át a vén kontinensre, nem csinált vele rossz üzletet, miután ingyen szerezte meg, majd egy év múlva egymillió euróért adta el az Ajaxnak. Habár voltak beilleszkedési problémái, mivel csak spanyolul beszélt, az amszterdamiakkal 2010-ben kupagyőztes (a Feyenoord elleni dupla döntő második felvonásában kétszer vette be a rotterdamiak kapuját, tetejébe idegenben), gólkirály, az Év játékosa, 2011-ben holland bajnok lett, aztán 25 millió euróért gazdát és állomáshelyet váltott, ugyanis ennyit fizetett érte a Liverpool 2011 nyarán.

A „vörösöknél" is szaporodott az éremgyűjteménye, 2012-ben elhódította velük az angol Ligakupát. (A Wembley Stadionban nem tudta bevenni a Cardiff City hálóját, a „szétlövésben" nem rúgott 11-est.) 2012. május 5-én visszatért a „szentélybe", ám megint nem bizonyult eredményesnek a falai között, el is bukta társaival az FA-kupa finálét a Chelsea ellen (1-2). Angliában szintén jutott bajnoki medál a nyakába, a 2013–2014-es Premier League-szezon végén a második helyen kötött ki az LFC-vel. (Egyébként annak az évadnak a gólkirálya és az Év labdarúgója is ő volt a PL-ben.)

2014 nyarán már 52 millió eurót utalt érte az FC Barcelona. (Érkezésekor a legidősebb Blaugrana-fanok szívesen vontak párhuzamot és emlegették, hogy volt már nekik egy Luis Suárezük, az 1960-ban Aranylabdát kapott.)

A katalánoknál jött csak igazán bele a trófeahalmozásba: négy bajnoki arany (2015, 2016, 2018, 2019), két ezüst (2017, 2020), négy Király Kupa-arany (2015, 2016, 2017, 2018), egy Király Kupa-ezüst (2019-ben, bár nem játszott Sevillában, a Valencia elleni 1-2-n), két spanyol Szuperkupa-arany (2016, 2018), két spanyol Szuperkupa-ezüst (2015, 2017). A nemzetközi frontokon pedig egy Bajnokok Ligája-arany (2015), egy európai Szuperkupa-arany (2015) és egy FIFA klubvilágbajnoki-arany (2015). Ehhez vegyük hozzá, hogy 2016-ban ő lett a La Liga gólkirálya, egyben a legjobb futballistája, így a harmadik ország bajnokságában zárta élen a gólvadászok magánversenyét! Ráadásként 2014-ben és 2016-ban az európai aranycipőst is a személyben tisztelhettük.

2015. június 6-án a 68. percig 1-1-re állt Berlinben a BL-döntő a Barça és a Juventus között, akkor a dél-amerikai csillag megvillant: a Gianluigi Buffon által röviden kiütött labdát közelről, nagy erővel vágta a jobb felsőbe. Sorsdöntő találat volt, ámbár Neymar még megtoldotta a 90+7. percben eggyel (3-1). Augusztus 11-én a Sevilla sem úszhatta meg kapott Suárez-gól nélkül az európai Szuperkupa-finálét. Emlékezetesen nagy csatában, hosszabbításban győztek a kék-gránátvörösök az andalúzok ellen 5-4-re Tbilisziben.

2015. december 20-án Jokohama adott otthont a FIFA klubvilágbajnoksága döntőjének, a River Plate nézett farkasszemet az európaiakkal. Más kérdés, hogy azok három találatát

egy argentin (Messi) és egy uruguayi (Suárez, a torna legjobbja és gólkirálya) jegyezte (3-0)... Nem járunk messze az igazságtól, amikor leírjuk, hogy 2015 „aranytermelését" nehéz lesz túlszárnyalnia az FC Barcelonának, avagy bármelyik kihívójának.

Az El Pistolerónak becézett támadó 2006-tól számítva erősíti hazája különféle válogatottjait (U20, U21 és A). Eddig a nagyválogatottban 113/59-es a mutatója.

2011-ben elhódította társaival a Copa Américát, 16 évet vártak erre a diadalra a világoskék-feketék hívei. Négyszer talált a riválisok kapujába az Argentínában megrendezett tornán, és már-már természetesnek tűnik, hogy őt „koronázták" a Copa „királyává".

Három világbajnokságon mutathatta meg a földkerekség futballrajongóinak a nem hétköznapi adottságait. 2010-ben negyedik helyen zárt Dél-Afrikában a Celeste, azon a Mondialon Luis három találatot hozott össze, míg Brazíliában (2014) és Oroszországban (2018) kétszer-kétszer zörgette meg az ellenfelek hálóját. 2014. június 24-én, az olaszok elleni csoportmeccsen történt, hogy Suárez beleharapott Giorgio Chiellini vállába, amiért – a televíziós felvételek alapján – a FIFA eltiltotta. (Nem mellékesen a Squadra Azzurra elleni mindkét gólt ő szerezte Natalban.) Láthattuk őt Budapesten 2019. november 15-én, a Puskás Aréna avatóján. Igaz, csupán egy félidőt játszott, mert sérüléssel kínlódott, azonban neki ennyi idő is elegendőnek bizonyult ahhoz, hogy bemutassa a fantasztikus repertoárját. Egyik-másik megmozdulását követően elragadtatottan, talpra ugorva tapsolt a publikum.

2020 szeptemberében az Atlético Madridhoz szerződött.

A vagabund csapatkapitány

John George Terry 1980. december 7-én született a közigazgatásilag Londonhoz tartozó Barking munkásnegyedében. Cimboráival egész nap rúgta a labdát, amikor megtehette. Igazolt játékos az amatőr Senrab FC-nél vált belőle, a piros-feketéktől útja a West Ham Unitedhoz vezetett, 1991-től 1995-ig futballozott a „kalapácsosok" korosztályos csapataiban. 1995-ben a Chelsea FC-hez igazolt, amelyet kis megszakítással 2017-ig szolgált. (2000-ben volt egy rövid ideig kölcsönben a Nottingham Forestnél.) Utolsó szezonját (2017–2018) a második ligás Aston Villánál húzta le, majd a birminghamieknél indította el a segédedzői karrierjét is 2018-ban.

A fővárosi „kékek" profijaként megszerzett érmei: öt bajnoki arany (2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2014–2015, 2016–2017), négy ezüst (2003–2004, 2006–2007, 2007–2008, 2010–2011), négy bronz (1998–1999, 2008–2009, 2012–2013, 2013–2014). Öt FA-kupa-arany (1999–2000, 2006–2007, 2008–2009, 2009–2010, 2011–2012), két ezüst (2001–2002, 2016–2017). Három angol Ligakupa-arany (2004–2005, 2006–2007, 2014–2015), egy ezüst (2007–2008). Két Community Shield-arany (2005, 2009) és négy ezüst (2006, 2010, 2012, 2015). Ezek tehát a hazai „termések". Nemzetközi vonalon már nem volt ilyen bőséges az „áldás": Bajnokok Ligája-arany (2011–2012 – ám eltiltása miatt nem játszott Münchenben), ezüst (2007–2008). Európa-liga-arany (2012–2013 – de a Benfica elleni döntőn a kispadon sem ült Amszterdamban). Európai Szuperkupa-ezüst (2013).

2000 és 2002 között kilencszer lépett pályára a hazája U21-es válogatottjában, amelynek mezében egy gólt szerzett. A felnőtt „háromoroszlánosok" seregében 2003 és 2012 között 78-szor láthatták őt, hét találatot ért el. Az elsőt a magyarok ellen könyvelte el az Old Traffordon, 2006. május 30-án. (A Manchester United fellegvárában barátságos előkészületin 3-1-re győztek ellenünk a házigazdák.)

A nemzeti tizeneggyel a 2004-es Európa-bajnokság volt az első nagy nemzetközi tornája. Portugáliában az albioniak négy találkozójából hármon kapott lehetőséget, a negyeddöntőben, a hazaiak elleni „szétlövésben" berúgta a maga 11-esét. Más kérdés, hogy mérhetetlen bánatára két társa, David Beckham és Darius Vassell nem így cselekedett…

A 2006-os világbajnokságon öt találkozót vívtak az angolok, a 187 centis, 90 kilós védő mind az ötöt a lefújásig a küzdőtéren töltötte. Nem nyújtott rossz teljesítményt, mert az illetékesek voksai alapján bekerült az All Stars-keretbe. A 2010-es Mondialon négy összecsapás jutott a szigetlakóknak, John egyet sem hagyott ki közülük Dél-Afrikában. Pontosan ugyanez volt a mérlege a 2012-es Eb-n is: a négy, angol érdekeltségű mérkőzést végighajtotta.

A 2000–2001-es és a 2005–2006-os idényben ő volt a Chlesea-ben az Év futballistája. Négyszer választották be a Premier League-ben az Év tizenegyébe (2003–2004, 2004–2005, 2005–2006, 2014–2015). Az UEFA-nál háromszor lett az Év védője (2005, 2008, 2009), négyszer

szorítottak neki helyet az Év csapatában (2005, 2007, 2008, 2009). A profi labdarúgók 2005-ben a Premier League legjobb futballistájává avatták. Ha valakit harmincöt éves korában ér ez a megtiszteltetés, nem lehetett szürke átlagjátékos!

2008. május 21-én a váratlan fordulatokban amúgy is gazdag élete újabb drámai epizóddal bővült. A moszkvai Luzsnyiki Stadionban Bajnokok Ligája-finálét vívott a Manchester United és a Chelsea FC. A „rendes" játékidő 1-1-re végződött, a hosszabbítás nem hozott újabb gólt, következhettek az ilyenkor esedékes tizenegyesek. Terry, a csapatkapitány az utolsó párban kapott helyet. Az előző végrehajtók közül csak a „vörös ördögök" találatáról gondoskodó Cristiano Ronaldo hibázott, így Terryn volt a világ szeme: ha bevágja a labdát Edwin van der Sar hálójába, a serleg a Chelseaé! Amikor a mészpont felé masírozott, pásztázta arcát a kamera. Nem látszott rajta különösebb feszültség, igazgatta a karján a szalagot, aztán futás közben megcsúszott, és igen gyatrán a kapufára szúrta a labdát. Rögtön ezt követően az eső áztatta gyepszőnyegre rogyott és sírni kezdett. Vigasztalhatatlannak tűnt, holott akkor még nem dőlt el a trófea sorsa. Mintha megsejtette volna, hogy ebből a lélektani szituációból a piros-fehérek jönnek majd ki nyertesen? És így is történt, miután a Man U sztárjai már nem bakiztak, ellenben az egykedvű francia, Nicolas Anelka igen…

2012 őszén rasszista sértést vágott a válogatott védőtársa, Rio Ferdinand fejéhez, ami miatt négy meccsre eltiltotta a fegyelmi bizottság, halmazati büntetésként 220 000 fontot kellett fizetnie. Megfosztották a válogatott csapatkapitányi címétől, válaszul lemondta a válogatottságot. Nem sokkal később súlyos térdsérülést szenvedett.

Sokáig nagyon haragudtak rá a „kékek" drukkerei, nem egy alkalommal kifütyülték, máskor, ha elrontott egy-egy átadást vagy lövést, harsányan kikacagták vagy gúnyosan megtapsolták. Egy idő után azonban megbocsátottak neki, hiszen mégiscsak John Terry volt évtizedeken keresztül az egyesület egyik ikonja. A legendás Captain, aki nem kért, de nem is osztott kegyelmet soha.

Öt országban nyert aranyat a pampa Apacsa

Carlos Alberto Tévez (eredeti neve Carlos Alberto Martínez) 1984. február 5-én született a Buenos Aireshez tartozó Ciudadelában. Nem volt egyszerű a gyermekkora, nem a szülei nevelték, hanem a vér szerinti anyja nővére. A nagynénje kőművesként dolgozó férje nevét vette fel később tisztelete jeléül, így lett belőle Tévez. Sokszor nélkülöztek, mert a családfő nem mindig jutott munkához. A Tévez nyakán látható szörnyű égési sebeket tíz hónapos korában szerezte, amikor forró víz ömlött rá. Már-már lemondtak róla az orvosok, ám ő felgyógyult. Később élete szenvedélye, a futball segített átvészelnie a nehéz időket, ugyanis az a környék, ahol felcseperedett, a bűnözéséről hírhedt, a drogbandák véres leszámolásai, a gyilkosságok arrafelé szinte mindennaposak. Ő is rengeteget bunyózott a rivális galerik kölykeivel, ugyan nem lett belőle izomkolosszus (173 centire nőtt, a versenysúlya felnőttként 75 kg), de sohasem hagyta magát.

A CA All Boysnál kezdett nyolcévesen, s amikor épp nem játszott a korosztályosoknál, a La Peste Blanca (Fehér Pestis) nevű ultracsoporttal szurkolt a fehér-feketéknek. Igaz, befutott profiként úgy emlékezett, amióta az eszét tudja, mindig Boca Juniors-drukker volt…

Tényleg a „genovaiaknál" lett belőle sztár. Tizenöt évesen került a „nép csapatához", ahogyan hazájukban az aranysárga-kékeket szokás emlegetni. 2001-ig az ifiben termelte a gólokat, majd onnan számítva 2004-ig a „nagyok" között, a La Bombonerában. Három periódusban erősítette a Bocát, miután 2015-től 2016-ig, aztán 2018-tól újra hordja a szerelését. Mivel mélyszegénységben nőtt fel, számára a labdarúgás nemcsak az örömszerzést, hanem a kereseti forrást is jelentette.

2001-ben debütált az U17-es válogatottban (6/2). 2003-ban az U20-asokkal dél-amerikai bajnokságot, egy esztendőre rá Athénban olimpiát nyert. Nyolc találatával a torna gólkirályává koronázták. Az argentin nagyválogatottban 2004 és 2015 között 76 mérkőzésen vetették be, 13 gólt ért el. Utóbbi megdöbbentően kevés, legalábbis az Apacsnak nevezett csatár léptékével mérve. Felemásra sikeredett a karrierje, hisz a klubjaival jószerével mindent begyűjtött, amit csak lehetett, négy országban lett bajnok, három kontinens öt nemzetének kupáját lendíthette a magasba, viszont az Albicelestével „csupán" ezüstérmeket zsákmányolt. Két vébén láthatták (2006, 2010). Németországban négy meccsen jutott

szóhoz (hol kezdett, hol csere volt), egyszer tudta bevenni a kaput, Gelsenkirchenben a szerb-montenegrói tizenegy portájára köszönt be (6-0). Négy esztendő múlva valamivel jobb mutatót hozott össze (4/2), és Dél-Afrikában a kék-fehér csíkosak legalább eljutottak a nyolc közé, bár ezt odahaza kudarcként könyvelte el a közvélemény. Ettől elvonatkoztatva eléggé furcsa volt, hogy miközben a Juventusnál Tévez az Év labdarúgója volt, és beválogatták a Serie A-ban az Év tizenegyébe, Alejandro Sabella mégsem jelölte a 2014-es brazíliai Mondialra utazók keretébe. A 2018-as seregszemlére Tévez nagyon szeretett volna kijutni, aztán az akkor 34 esztendős közönségkedvencet nem vitte magával Oroszországba Jorge Sampaoli.

Klubjai: All Boys (1992–1997), Boca Juniors (1997–2004), Corinthians (2005–2006), West Ham United (2006–2007), Manchester United (2007–2009), Manchester City (2009–2013), Juventus (2013–2015), Boca Juniors (2015–2016), Sanghaj Senhua (2017), Boca Juniors (2018–).

Sikerei: ötszörös argentin bajnok (2003 Apertura, 2015, 2016–2017, 2017–2018, 2019–2020), Argentin Kupa-győztes (2014–2015), egyszeres argentin Szuperkupa-győztes (2019), kétszeres ezüstérmes (2016, 2018), egyszeres brazil bajnok (2005), háromszoros angol bajnok (2007–2008, 2008–2009, 2011–2012), egyszeres ezüstérmes (2010–2011), egyszeres bronzérmes (2012–2013), egyszeres angol FA-kupa-győztes (2010–2011), egyszeres angol Ligakupa-győztes (2008–2009), egyszeres angol Szuperkupa-győztes (FA Community Shield, 2008), kétszeres olasz bajnok (2013–2014, 2014–2015), egyszeres Olasz Kupa-győztes (2014–2015), egyszeres olasz Szuperkupa-győztes (2013), egyszeres ezüstérmes (2014), egyszeres Kínai Kupa-győztes (2017). Egyszeres Libertadores Kupa-győztes (2003), kétszeres ezüstérmes (2004, 2018), egyszeres Copa Sudamericana-győztes (2004), egyszeres Recopa Sudamericana-ezüstérmes (2004), egyszeres Bajnokok Ligája-győztes (2008), egyszeres ezüstérmes (2015), egyszeres Világkupa-győztes (2003), egyszeres klubvilágbajnok (2008).

Az argentin U20-as válogatottal (6/8) egyszeres dél-amerikai bajnok (2003). Egyszeres olimpiai bajnok (2004). A nagyválogatottal a Copa América háromszoros ezüstérmese (2004, 2007, 2015), a Konföderációs Kupa egyszeres ezüstérmese (2005).

Egyéni sikerei: az Év sportolója Argentínában (2004). Az Év argentin labdarúgója (2003, 2004). Az Év dél-amerikai játékosa (2003, 2004, 2005). Az Év dél-amerikai tizenegyének tagja (2003, 2004, 2005). Az olimpiai játékok gólkirálya (2004). Az Év legjobb Brazíliában futballozó játékosa (2005). Az Év csapatának tagja Brazíliában (2005). A Premier League gólkirálya (2010–2011, 20 találattal, megosztott cím Dimitar Berbatovval). Az Év csapatának tagja a Premier League-ben (2010–2011). Az Év csapatának tagja a Serie A-ban (2013–2014, 2014–2015). Az Év futballistája a Seria A-ban (2014–2015). Az Év labdarúgója a West Ham Unitednál (2006–2007), a Manchester Citynél (2009–2010), a Juventusnál (2013–2014, 2014–2015). A *Guerin Sportivo* magazin fődíjasa (2014, 2015 – az újságírók az olasz élvonal legjobbjának ítélték oda).

A futballpályák El Niñója

Fernando Torres a Madridhoz közeli Fuenlabradában született 1984. március 20-án. Tízévesen – a nagyapja álmát valóra váltva – lett az Atlético Madrid futballistája, amelyet mindmáig élete nagy szerelmének nevez. Ne csodálkozzunk ezen, az egész famíliája az „Atletinek" szurkolt, őt pedig később, már profiként, szoros szálak fűzték a Frente Atlético nevű (a hatóságok által már régen betiltott), szélsőjobbos ultracsoporthoz.

Mielőtt a piros-fehér csíkosakhoz került volna, megfordult néhány kisebb alakulatban. Ezek közé tartozik egy kávézó futsalos brigádja, amely a Mario's Holanda nevet viselte, aztán a Parque '84 és a Rayo Trece. A korosztályos csapatokban, annak ellenére, hogy nagyon korán felkerült a „nagyok" közé, 186 gólig jutott. Az akkor a második vonalban menetelő Atléticóban a Leganés elleni csatán, 2001 tavaszán mutatkozott be. A következő héten, hazai pályán, a Vicente Calderon-stadionban megszerezte első gólját is. Hatvanezer néző tombolt! Vele a frontvonalban nagyon simán nyerték meg a 2001–2002-es másodosztályú divíziót a madridiak. Aligha sejthette, hogy klubszinten ez lesz a karrierje egyetlen bajnoki aranyérme.

A 2002–2003-as idényben futballozott először az élvonalban – s rögtön az egyesület egyik legjobb csatáraként villogott, tizenhárom góllal házi gólkirály lett. Egyik kedvenc „áldozata" az FC Barcelona volt, a katalánok ellen nyolc bajnoki gólt is „termelt". Már mindenki elkönyvelte, hogy az örökös csábítások – mind a négy angol óriásklub tett érte hivatalos ajánlatot – ellenére az Atletinél marad (amelyben 2007-ig 214 bajnoki mérkőzésén 82 gólt könyvelt el), amikor 2007 nyarán végül igent mondott a Liverpoolnak. Állítólag akkor döntött a váltás mellett, mikor a Barça 6-0-ra kiütötte az Atléticót a Vicente Calderon-stadionban. 26,5 millió fontot fizetett érte a Pool. (Korábban senkiért sem adott ki 20 millió fontnál többet.) Huszonhárom évesen ment tehát Angliába, és nem volt lényegtelen szempont a választásában, hogy a „vörösök" az előző idényben BL-döntőt vívtak az AC Milannal.

Az első szezonja kiválóan sikerült, 33 bajnoki meccsen 24 gólt szerzett, minden sorozatot beleértve 46/33-as mutatóval zárt. Már a második Premier League-meccsén, a Chelsea elleni rangadón betalált. 2008 februárjában ünnepelte első mesterhármasát, 11 napra rá a másodikat, ezzel a negyedik olyan játékos lett a Mersey-parti egyesületnél, aki két egymást követő hazai összecsapáson 3-3 gólt ért el. 1946 óta pedig az első... Még a következő két évben sem lehetett panasz a teljesítményére (24/14, 22/18 a Premier League-ben), majd a 2010–2011-es idényben januárig kilenc találatot hozott össze a 23 mérkőzésén. Hamar magára irányította a Chelsea vezérkarának érdeklődését, azonban az Liverpool először nemet mondott a 40 millió fontos ajánlatra, de aztán körülbelül ötvenmillióért már elengedte. A 186 centire nyúlt, 78

kilós, szupertechnikás támadó a világ hatodik legdrágább futballistájaként igazolt át a londoni „kékekhez".

Fura kettősség: ameddig a Liverpoolban pazarul játszott, ám nem nyert semmit, addig a Chelsea-ben sokat kínlódott a sérüléseivel, egyetlen bajnoki idényében sem érte el a tízgólos szintet, mégis FA-kupagyőztes (2011–2012), BL-nyertes (2011–2012) és Európa Liga-győztes (2012–2013) vált belőle. Az Európa-liga-aranyért tette a legtöbbet: 16 találkozón kilenc gólt vágott. Összehasonlításul: a PL-ben a Liverpoollal 102/65, a Chelsea-vel 110/20-as volt a statisztikája. Utóbbi lehetett volna meggyőzőbb is, ha 2012 decemberében a Corinthians elleni klubvébé jokohamai végjátékát nem rontja el a társaival (0-1).

A Stamford Bridge-ről az AC Milanhoz szerződött. A lombardoknál nem futott a szekere, örült hát, hogy félévnyi szenvedés után hazatérhet, és ismét az Atlético játékosa lehet. Noha mesterénél, Diego Simeonénál soha nem volt az első számú középcsatár, minden sorozatot figyelembe véve szezononként tíz góllal még mindig tudta segíteni a „matracosokat". Majdnem lemásolta a Chelsea FC-nél elért eredménysorát: BL-döntős (2015–2016) és Európa Liga-győztes (2017–2018) lett. Az aktív játékot a japán Sagan Tosu fedélzetén fejezete be (2018–2019).

Kétszeres Európa Liga-győztes, egyszeres BL-győztes, BL-döntős sztárként sikeres pályafutás lenne az övé a válogatottal elért diadalok nélkül is. Ellenben az El Niñóra, a Kölyökre minden bizonnyal leginkább a spanyol válogatott mezében mutatott remeklései nyomán emlékezik majd a futballvilág. 2001-ben megnyerte az U16-osokkal az Európa-bajnokságot Angliában. Ő szerezte a franciák elleni döntőben az egyetlen gólt, s lett egyben a torna gólkirálya. Miután elhódította a spanyol ifikkel a 17 évesek nem hivatalos kontinensbajnokságának számító Meridian-kupát, 2002 nyarán győzött a Norvégiában megrendezett U19-es Európa-bajnokságon is. A németek elleni döntőben a torna gólkirálya küldte a kapuba az egyetlen gólt – „természetesen" Fernando Torres.

A nagyválogatottban 2003 és 2014 között a 110 mérkőzésén 38 gólt szerzett, világbajnok, kétszeres Európa-bajnok lett. Személyében tisztelhetjük a 2008-as Eb-döntő legjobb játékosát, nem érdemtelenül, hisz győztes gólt rúgott a németeknek. A 2012-es Eb után a torna aranycipőseként ünnepelték, újra gólt szerzett a finálében, mi több, az első futballista lett, aki két Eb-döntőben is hálóba talált. A 2010-es dél-afrikai világbajnokságon, bő három hónappal a térdoperációját követően, ugyancsak aranyérmes lett. Pályafutása során a Furia Roja tagjaként összesen hat nagy tornán vett részt.

Bármilyen hihetetlenül hangzik, ám attól még igaz: a XXI. század első két évtizedének egyik legveszélyesebb mesterlövésze sohasem nyert nemzeti bajnokságot, noha négy, nem is akármilyen gárda, az Atlético Madrid, a Liverpool, a Chelsea és az AC Milan tudhatta a soraiban!

Il Capitano, a leghűségesebb római

Francesco Totti 1976. szeptember 27-én született Rómában, a Porta Metronia nevű negyedben. Az egész famíliája az AS Romának drukkolt, belőle is ennek a csapatnak a fanatikusa lett. Ifjoncként a Commando Ultra Curva Sud (CUCS) zászlóvivőivel járt a mérkőzésekre, miközben állandóan futballozott. Példaképe Giuseppe Giannini volt, hozzá szeretett volna hasonlítani. Totti a következő klubokban szerepelt: Fortitudo Luditor (1983–1984), Smit Trastevere (1984–1986), AS Lodigiani (1986–1989), AS Roma (1989–2017). Valamennyi fővárosi gárda. A sárga-bordóknál 1993. március 28-án mutatkozott be, a Brescia ellen Rizzitelli cseréjeként a 88. percben állt be. Győztek 2-0-ra, és nem akárkik gondoskodtak s sikerükről, mert Claudio Caniggia és Szinisa Mihajlovics zörgette meg a „kék oroszlánok" hálóját.

Nem sokkal előtte, 1992-ben már debütált az olasz U15-ös válogatottban. 1997-ig jószerével valamennyi korosztályos szintet megjárta (U15, U16, U18, U21, U23), 45 meccse volt az utánpótlásfrontokon, s elkönyvelhetett 18 gólt. 1995-ben Görögországban ezüstérmet szerzett az U18-asokkal. A katerini döntőben a spanyolok 4-1-re megverték az olaszokat, akiknek szépítő gólját Totti rúgta. Egy évre rá, 1996-ban az U21-esekkel Európa-bajnok lett Spanyolországban, és épp a házigazdák orra előtt. Egy találatot hozott össze, a franciák kapuját vette be (1-0), viszont azzal a fináléba juttatta az együttesét. 1997-ben Mediterrán Játékokat nyert Bariban az U23-asokkal.

Az AS Romával elért sikerei: egyszeres olasz bajnok (2000–2001, ő volt az aranyérmes társaság csapatkapitánya), kétszeres Olasz Kupagyőztes (2006–2007, 2007–2008), kétszeres olasz Szuperkupa-győztes (2001, 2007). A „farkasok" iránt táplált rendíthetetlen hűségének (közismert tény, hogy Európa számos elitalakulata csábította az ajánlataival – ő mindnek nemet mondott) azonban ára volt: hirtelenjében nem is tudunk említeni olyan világsztár futballistát, aki klubszinten ilyen csekély aranymennyiséget gyűjtött össze. Ellenben van rengeteg ezüstje és két bronza is. Nézzük az ezüstöket: Serie A (2001–2002, 2003–2004, 2005–2006, 2006–2007, 2007–2008, 2009–2010, 2013–2014, 2014–2015), Olasz

Kupa (1992–1993, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006, 2009–2010, 2012–2013), olasz Szuperkupa (2006, 2008, 2010). Az említett két bronzérem az adott bajnoki idény végén került a nyakába (2015–2016, 2016–2017). Ezekhez tegyük hozzá gondolatban, hogy a 2006–2007-es szezonban 26 találattal a Serie A gólkirálya volt. Járt érte az Aranycipő.

1999-ben az olasz élliga legjobb fiatal labdarúgója, 2000-ben és 2003-ban a legjobb futballistája, 2000-ben, 2001-ben, 2003-ban, 2004-ben és 2007-ben a legjobb olasz futballistája lett. Fogas feladvány volna meghatározni a szerepkörét, miután a középpálya és a csatársor bármely posztján bevethető volt. Ugyan a védekezés nem tűnt a kenyerének, ritkán tudott szabályosan szerelni, viszont a helyzetek előkészítésében és értékesítésében klasszis teljesítményekre volt képes. Leginkább a fantasista (irányító) pozíciója illett a páratlan képességeihez, tudta színezni a játékot.

Az olasz nagyválogatottban (1998. október 10.–2006. július 9.) 58 mérkőzésén 9 gólt szerzett. Világbajnok (2006), vb-résztvevő (2002), Eb-ezüstérmes (2000), Eb-szereplő (2004) volt. A nemzeti tizeneggyel az első nagy tornája a 2000-es, holland–belga közös rendezésű Eb volt, amelyről ezüstmedállal térhetett haza, egyéni elismeréseként pedig beválasztották a torna „álomkeretébe". A 180 centi magas, 80 kilós versenysúlyú csillag négy mérkőzésen kapott lehetőséget és kétszer volt eredményes. A vesztes rotterdami finálét végigküzdhette, mégsem tudta megadásra kényszeríteni Fabien Barthezt, a franciák kapusát.

Nagy csalódásként élte meg, hogy az 1998-as világbajnokságra nem vitték ki, bár sok itáliai futballszurkoló szívesen látta volna a Squadra Azzurrában, így a 2002-es távol-keleti lett az első vébéje. Négy találkozó jutott osztályrészül az olaszoknak Ázsiában, Totti mindegyiken játszott, és akik látták a Dél-Korea elleni, tedzsoni párharcot a nyolcaddöntőben, azok aligha felejtik el, miket művelt az ecuadori bíró, Byron Moreno a házigazdák érdekében. A legnyilvánvalóbb csalása az volt, hogy amikor Tottival szemben szabálytalankodtak a hazaiak, nem ítélt tizenegyest, hanem második sárgával kiállította a sértettet.

A 2004-es Eb első, olasz érdekeltségű meccsén Totti ugyan megúszta a kiállítást (Guimarãesben arcon köpte Christian Poulsent), ám pechére perdöntő fotók készültek az esetről, amelyek alapján az UEFA fegyelmi bizottsága utólag eltiltotta, ezért az olaszok maradék két összecsapásán nem juthatott szóhoz Portugáliában.

Totti számára a 2006-os németországi világbajnokság hozta meg a legnagyobb diadalt, aranyérmes lett, teljesítménye elismeréseként beválasztották a 23-as All Star-keretbe. Egyetlen gólt rúgott, azonban az rendkívül fontos volt. A nyolcaddöntőben már a 95. percet mutatta a kaiserslauterni stadion elektromos időjelzője, amikor Luis Medina Cantalejo, a spanyol bíró befújt egy vitatható 11-est az ausztrálok ellen. Totti hidegvérrel értékesítette a büntetőt. A berlini végjátékot lezáró „szétlövésben" nem kapott szerepet, mert Marcello Lippi szövetségi kapitány

a 61. percben lecserélte. Totti az „aranyos” vébéje után bejelentette a visszavonulását a válogatottól, ezzel (is) magyarázható a viszonylagosan kevés meccsszáma az azúrkék trikós tizenegyben. A klubjában futballozott tovább, mégpedig jó sokáig, senki sem viselte nála többször a „farkasok” felszerelését, és senki sem szerzett több gólt. 889 hivatalos mérkőzésén 334-szer volt eredményes, ebből a Serie A-ra 619 mérkőzésen 250 gól esett. Meglepő, de a *France Football* Aranylabda-ankétján csupán egy 5. helyet tudott felmutatni (2001-ben 57 pontot gyűjtött).

Klubcsapatának volt egy félelmetes sorozata az Olasz Kupában, amelyben az egymást követő négy szezonban (2005, 2006, 2007, 2008) is döntőbe jutott, az utolsó kettőt meg is nyerte. Totti a 2007-es finálé május 9-én vívott első találkozóján már az első percben bevette az Internazionale FC kapuját, vagyis elévülhetetlen érdemeket szerzett a lombard fekete-kékek „lemészárolásában” (6-2). Bő egy esztendő múlva újból összecsaptak a felek a serlegért. 2008. május 24-én csak egy mérkőzés döntött, azt az Olimpicóban (azaz a saját fellegvárában) a Roma nyerte meg 2-1-re, igaz, Totti nélkül.

A talán legfájdalmasabb kudarcot az utolsó kupadöntője, a 2013-as hozta számára, amit szintúgy az Olimpicóban bonyolítottak le, és amelyen az örök riválisa Lazio győzött a bosnyák Senad Lulićnak a 71. percben bevitt találatával. A vesztésre állók csapatkapitánya tehetetlenségében és dühében szabálytalanságok sorát követte el, és csupán Daniele Orsato játékvezető jóindulatán múlott, hogy a 91. percben nem pirosat, hanem sárgát kapott az ámokfutásáért.

Francesco Totti 2017 júliusában vonult vissza a labdarúgástól. A népszerűségéről eszünkbe jutott egy történet, ami velünk esett meg, amikor Rómában vendégeskedtünk. Röviddel a leszállást követően szinte még be sem szálltunk a Fiumicino reptéren várakozó taxiba, amikor a megdöbbent sofőr (némi undorral az arcán) a következő mondatokkal lepett meg bennünket, látván rajtunk az angol válogatott égszínkék mezét: „Nálunk minden és mindenki sárga-bordó. Mi itt két Francescót imádunk, Tottit és a pápát. Kivéve a Curva Nordot, mert a laziósok egyet sem. Valamennyien istentelenek. Ha nem szeretné kórházban végezni a napot, valahol gyorsan vegye le magáról azt a kék szörnyűséget!”

Argentin Európa-bajnok

David Sergio Trezeguet 1977. október 15-én született a franciaországi Rouenban. Édesapja, Jorge Ernesto a város csapatában légióskodott, a család két év múlva hazatért Argentinába, így a kisfia nem Normandiában, hanem Buenos Airesben cseperedett fel.

David a CA Platense kölyökegyüttesénél kezdett futballozni 1985-ben, csatárként. Az 1994–1995-ös idényben, tizenhat esztendősen debütált az első osztályban, majd utána elfogadta az AS Monaco ajánlatát. A következő években kétszeres francia bajnok (1996–1997, 1999–2000), kétszeres bronzérmes (1995–1996, 1997–1998), a francia Szuperkupa győztese (1997) lett. Utóbbi döntőjében, július 23-án cserekét szállt be, de gólt rúgott az OGC Nice elleni fölényes diadalon (5-2). Az 1997–1998-as szezonban a francia első liga legjobb fiatal labdarúgójaként ünnepelték. Lehetett volna belőle argentin válogatott is, ellenben ő a franciát választotta, amelyben 1998. január 28-tól 2008. március 26-ig 71-szer lépett pályára és 34 gólt szerzett. Előtte, 1995 és 1997 között az U18-as, az U19-es és az U21-es gárdában összesen 31-szer öltötte magára a gallkakasos trikót, és egészen káprázatos teljesítménnyel, 32 góllal segítette csapatait.

A 190 centis, 80 kilós versenysúlyú támadót 2000 nyarán több mint 23 millió euróért vásárolta meg a Juventus. Klubszinten a játéka ott teljesedett ki, immár a klubtörténet negyedik leggólerősebb játékosa, csak Del Piero, Boniperti és Bettega előzi meg, így a legjobb külföldinek számít. A 2001–2002-es Serie A-ban 24 találattal megosztott gólkirályi címet szerzett, ráadásként az Év futballistájának szavazták meg a szakemberek. Az UEFA-nál 2001-ben került be az Év tizenegyébe.

Tulajdonképpen négyszer lett bajnok a Juvéval (2001–2002, 2002–2003, 2004–2005, 2005–2006), ám a klubtól a Calciopolinak nevezett bundabotrány következményeként a szövetség elvette a 2005-ös és 2006-os scudettót, halmazati büntetés gyanánt pedig a másodosztályba száműzte őket. Persze Trezeguet-nek van pár másfajta bajnoki medálja is: két ezüst (2000–2001, 2008–2009) és két bronz (2003–2004, 2007–2008). Az Olasz Kupáért két finálét vívott, de egyszer sem tudta megkaparintani, be kellett érnie az ezüsttel (2001–2002, 2003–2004).

Az olasz Szuperkupát 2003-ban elhódította, és jelentős érdemei voltak a bravúrban, miután az AC Milan elleni hosszabbításban eredményesnek bizonyult (1-1). A „szétlövésben" értékesítette a maga 11-esét. A 2005-ös végjátékon is a porondon volt, csak hát azt az Inter nyerte 1-0-ra.

2003. május 28-án BL-döntőt vívott a két örök riválisa Manchesterben, a rendes játékidőben nem bírtak egymással a felek (0-0). A „szétlövésben" először Trezeguet vállalkozott a végrehajtásra, ám a jobbal, laposan, eléggé gyatrán megrúgott labdáját Dida, a Milan kapusa könnyedén hárította. Mivel David két uruguayi csapattársa (Montero és Zalayeta) is hibázott, a serleget a lombardok röpíthették haza Angliából.

2010-től vándorlásba fogott. Megfordult Spanyolországban (Hércules Alicante, 2010–2011), az Egyesült Arab Emírségekben (Bani Jasz, 2011), Argentínában (River Plate, 2012–2013, Newell's Old Boys, 2013–2014) és Indiában (FC Pune City, 2014).

Az 1998-as franciaországi vébé volt az első nagy nemzetközi seregszemléje a felnőttek mezőnyében. A rendezőknek hét mérkőzés jutott, azok közül haton jutott szóhoz, egy góllal járult hozzá az aranyhoz. (A szaúdiak kapuját vette be a csoportkörben.)

Még két világbajnokságon láthatták őt, bár igazán fényesre egyik sem sikerült a számára, 2002-ben és 2006-ban egyaránt 3/0-s statisztikával zárt. Mindazonáltal 2006. július 9-én másodszor is világbajnok lehetett volna, ám az olaszok elleni „szétlövésben" iszonyatos erővel a lécre bikázta a labdát. A kilenc lövő közül egyedül ő rontott.

A 2000-es Eb-n egyetlen találkozón, a hollandok elleni vesztesen kezdett, s végig is játszotta, (2-3). Az egyik találatot ő jegyezte. Július 2-án, a rotterdami döntőn a 76. percben küldte harcba Roger Lemerre szövetségi kapitány, Djorkaeffet váltotta. Muszáj volt változtatni, 1-0-ra vezetett a Squadra Azzurra. Az olasz vezetők és tartalékok már egymás vállát lapogatták a kispadon, amikor a 90+4. percben a Les Bleus másik csereembere, Sylvain Wiltord egyenlített. És a 103. percben eljött David életének talán legnagyobb pillanata: egy balról, élesen középre adott labdát ballal, kapásból vágott a léc alá. Aranygól volt – aranyat fiadzott. (Az akkori szabályok szerint a játékvezető azonnal lefújta a mérkőzést, ezért szokták az efféle találatot „hirtelen halálnak" is nevezni.) Sem előtte, sem utána nem szerzett nagy nemzetközi torna döntőjében ilyen gólt senki!

A 2004-es portugáliai tornán négy összecsapáson egyszer volt eredményes, a horvátok hálóját rezegtette meg (2-2).

2014-ben vonult vissza a játéktól, majd 2015 januárjában a Juventus vezetőségében vállalt feladatokat.

RUUD VAN NISTELROOY

Három nemzet bajnokságának gólkirálya

Rutgerus Johannes Martinus van Nistelrooij (így anyakönyvezték) 1976. július 1-jén született az Észak-Brabant tartományban fekvő Oss városában. Már kisgyermekkorában minden családtagja Ruudnak szólította, ezen a rövidített keresztnéven ismerik őt szerte a futballvilágban. Különleges a famíliájával kapcsolatban, hogy bár a hollandok általában protestánsok, az övé római katolikus.

1981-től a geffeni VV Nooit Gedacht nevű klub kölyökcsapatában nevelődött, a piros-fehér csíkosoktól került 1990-ben a sárga-feketében pompázó ossi RKSV Margriet csapatához, onnan egy év után átment a II. ligás (Eerste Divisie) FC Den Bosch együttesébe. A „kék-fehér sárkányoknál" vált belőle profi labdarúgó 1993-ban. Négy évet húzott le a másodvonalban, ahol a legjobb eredménye egy bronz volt (1995–1996). 1997-től egy esztendőt az SC Heerenveen alakulatában töltött, augusztus 30-án debütált az első osztályban, és a csapatával az Eredivisie hatodik helyén végzett. Felfigyeltek rá, bekerült az U21-es válogatottba is. 1998 nyarán hétmillió euróért megvette a PSV Eindhoven, és akkor kezdődött életének diadalokban bővelkedő korszaka. A Philips-gyár reprezentánsaival nyert két bajnoki aranyat (1999–2000, 2000–2001), egy holland Szuperkupát (1998), viszont a 2001-es Holland Kupa döntőjét Rotterdamban „szétlövéssel" elbukta. Hazájának élvonalában kétszer szerezte meg a gólkirályi címet, az 1998–1999-es szezonban 31, az 1999–2000-esben 25 találatal. Nem mellékesen pedig ebben a két idényben az Év futballistája lett Hollandiában.

2001 nyarán gazdát és országot váltott, 18,5 millió fontot fizetett érte a Manchester United, ez akkor klubrekordnak számított. A 188 centi magas, 80 kilós erőcsatár albioni korszaka tobzódott a sikerekben: bajnoki arany (2002–2003), ezüst (2005–2006), bronz (2001–2002, 2003–2004, 2004–2005), FA-kupa-arany (2003–2004), ezüst (2004–2005), angol Ligakupa-arany (2005–2006, igaz, a döntőben végig a kispadon ült), ezüst (2002–2003), FA Charity Shield-arany (2003), ezüst (2001).

2004. május 22-én kétszer is betalált az FA-kupa fináléjában a Millwall hálójába. A második volt a fontosabb, mert akkor még „csak" 1-0-ra vezettek a Wembley Stadionban a „vörös ördögök", és nagyon nyomtak a londoniak, ám az ő büntetőből elért találata a 65. percben lehűtötte az „oroszlánok" agresszivitását. A Premier League-ben is elhódította a gólkirályi koronát, a 2002–2003-as idényt 25 találattal zárta, ez a mennyiség elég is volt a büszke titulushoz. A Man U futballistájaként kétszer vehette át a Sir Matt Busby-díjat (2001–2002, 2002–2003), amely a piros-fehér-feketéknél az Év labdarúgójának dukál, sőt utóbbi idény végén az egész PL legjobbjaként is őt ünnepelték. Az *ESM* (a jelentősebb európai sportmagazinok

újságírói alkotják) szavazóinál a 2001–2002-es évad végén került be a Európa legjobb tizenegyébe, míg a profi labdarúgók *(PFA)* voksai alapján kétszer a Premier League együttesébe (2001–2002, 2003–2004). Az *IFFHS* a köteteinkben sokszor citált kollektívája 2002-ben találta Ruudit a földkerekség legjobb gólvágójának.

2006-tól 2010-ig a Real Madrid sztárja volt. Harmincévesen, mondhatni, hogy érett, kiforrott labdarúgóként szerződött a „fehérekhez", és az alkalmazottjukként sikerült gyarapítania éremgyűjteményét két bajnoki arannyal (2006–2007, 2007–2008), két ezüsttel (2008–2009, 2009–2010) és egy spanyol Szuperkupa-arannyal (2008). 2007-ben 25 találattal a La Liga góllövőlistájának élén zárt, megillette tehát a Pichichi-trófea. Harmadik országban szerzett gólkirályi címet! Viszont ha végigtekintünk az általa összegyűjtött serlegek, medálok során, valami azonnal feltűnik, hogy nincsen közöttük valamely nemzetközi kupasorozat díja, holott három olyan márkás egyesületet is szolgált, amelyik volt BEK- vagy BL-győztes! Úgy látszik, ezekkel nem volt szerencséje, ám a Bajnokok Ligájában háromszor is ő könyvelhette el a legtöbb találatot (2001–2002, tíz gól, 2002–2003, tizenkét gól, 2004–2005, nyolc gól).

2009-től 2011-ig a Bundesligában láthatták őt, a Hamburger SV felszerelésében gyártotta a gólokat, s a La Ligában, a Málaga CF kék-fehér csíkos trikójában fejezte be pályafutását (2011–2012).

A holland nagyválogatottban 1998. november 11. és 2011 között hetvenszer küldték pályára, 35-ször zörgette meg az ellenfelek hálóját. Az is meglepő vele kapcsolatban, hogy a 2004-es Európa-bajnokság lett az Oranje tagjaként az első nagy tornája. Kitett magáért, hisz az öt meccsén bevitt négy találatával megosztott Ezüstcipőt futballozott össze. (Wayne Rooney-val, a leendő klubtársával osztozott a díjon.) Ráadásként beválasztották az Eb álomkeretébe. Ne feledjük, hogy a németalföldiek az elődöntőig meneteltek Portugáliában, ahol a házigazdák állították meg őket!

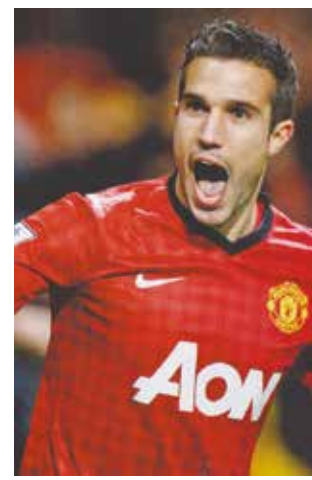
A németországi volt az első vébéje. Nem mondhatni, hogy kivágta a rezet, a négy találkozójukból háromszor bevetették, és csupán az elefántcsontpartiak kapuját tudta bevenni. A 2008-as Eb-n 3/2-es mutatót teljesített, az ő nívóján ez eléggé szerény mérleg. Az osztrák–svájci közös rendezésű seregszemle volt az utolsó, amelyen szerepet kapott. Többször is összetűzésbe került a szövetségi kapitányokkal (kivált Marco van Bastennel nem kedvelték egymást), és rendre ő húzta a rövidebbet. Az utolsó gólját a narancsos uniformisban ellenünk rúgta 2011. március 29-én, Amszterdamban, Eb-selejtezőn. Cseréként állt be, és 5-3-as győzelemhez segítette a csapatát.

A visszavonulását követően úgy döntött, hogy tapasztalatait a kispadon hasznosítja. 2014-től 2016-ig a válogatott pályaedzője volt. 2018-tól a PSV U19-eseinek foglalkozásait vezeti, plusz 2019-től újból számítanak rá az Oranje szakmai stábjában is.

ROBIN VAN PERSIE

A képzőművészet helyett a futballra voksolt

Robin van Persie 1983. augusztus 6-án született Rotterdam keleti városnegyedében. Igazi művészcsalád az övé, édesanyja festett, apja szobrászattal foglalkozott, és bár a fiuk is érzett inspirációt a képzőművészetek iránt, mégsem az ecsetet vagy a vésőt meg a kalapácsot választotta, hanem a futball-labdát. Mondhatni, hogy az ő művészi tehetsége a gólszerzésben teljesedett ki. Szülei válását követően apjánál maradt. A helyi SBV Excelsior neveltje volt, ötévesen a fehér-piros-feketéknél kezdett, majd 1999-ben átment a Feyenoordhoz. Két periódusa volt ennél a csapatnál (1999–2004 és 2018–2019), nyert vele egy bajnoki aranyat (2001–2002), három bajnoki bronzot (2001–2002, 2003–2004, 2018–2019), egy UEFA-kupát (2001–2002 – 2002. május 8-án 63 percet játszott a Borussia Dortmund elleni rotterdami finálén), egy Holland Kupát (2017–2018 – az AZ Alkmaar elleni döntőn az egyik gólt ő szerezte), egy holland Szuperkupát (2018 – csapatkapitányként vehette át a serleget), egy Holland Kupa-ezüstöt (2002–2003).

A 2001–2002-es küzdelmek után az Év tehetségének, plusz a legjobb fiatal labdarúgónak avatták a hazájában.

2004 nyarán Angliába szerződött, Arsène Wenger Arsenal-edző kifejezett óhajára. (A piros-fehérek 4,5 millió eurót fizettek érte.) Az észak-londoniaknál egy bajnoki ezüst (2004–2005), három bajnoki bronz (2007–2008, 2009–2010, 2011–2012), egy FA-kupa-arany (2004–2005), egy FA Community Shield-arany (2005), egy ezüst (2006), két angol Ligakupa-ezüst (2006–2007, 2010–2011) és egy Bajnokok Ligája-ezüst volt a mérlege. A Barcelona elleni párizsi BL-végjátékon (1-2) nem jutott szóhoz, 2006. május 17-én a lefújásig a kispadon ücsörgött. A 2011-es Ligakupa-döntőn az „ágyúsok" csapatkapitányaként bevette a Birmingham City hálóját a Wembley-ben, a trófea mégis a kékek birtokába került (1-2). Nem mellékesen a 2011–2012-es idényben a ő volt a Premier League gólkirálya 22 találattal, ráadásként a profi labdarúgók meg a brit szurkolók szavazatai alapján ő lett az Év játékosa az Arsenalnál, valamint a PL komplett mezőnyében.

2012 augusztusában gazdát cserélt. Elhagyta a fővárost, északabbra költözött, hogy a Manchester United mezében termelje tovább a gólokat. A „termelést" szó szerint kell érteni, ugyanis a 2012–2013-as idényben megvédte gólkirályi trónusát, 26-szor vette be az ellenfelek kapuját. Sőt, a Man U fanatikusainak voksai alapján ő volt az Év futballistája a „vörös ördögöknél" (Sir Matt Busby-díj). Aligha bánták meg az egyesületi igazgatóság tagjai az előző nyáron hozott döntésüket, amely után 22,5 millió fontot adtak ki a támadóért. A náluk töltött két szezonban bajnok lett (2013–2014), és magasba emelhette az FA Community Shield-serleget is. Sokat tett érte, a Wigan Athletic elleni csata mindkét találatáról ő gondoskodott (2-0) a Wembley Stadionban.

A következő állomáshelye Isztambul volt, miután 2015-ben elfogadta a Fenerbahçe ajánlatát. Ám mintha átok ült volna rajta a Boszporusz partján, jószerével csak ezüstöt tudott zsák-

mányolni a „kanárikkal”: kettőt a török bajnokságban (2015–2016, 2017–2018), kettőt a Török Kupában (2015–2016, 2017–2018). A teljesség kedvéért: egy bajnoki bronzérem is került a nyakába (2016–2017).

2018 elején hazatért a keleti metropoliszból, és egy évadot eltöltött még a szülővárosa első számú gárdájában, majd 2019-ben végleg felhagyott a labdarúgással.

Az Oranje különböző korosztályainál (U17, U19, U21, A) 2000-től vették számításba, 2017-ig összesen 124 alkalommal öltötte magára a legendás narancsszínű felszerelést, amelyben 51 találatot hozott össze. A nagyválogatottban 2005 és 2017 között 102-szer küldték pályára, s a fellépései alatt ötvenszer volt eredményes. Ezzel egyelőre rekorder Hollandiában.

A 2006-os németországi vébé volt az első nagy nemzetközi tornája, a holland válogatott mind a négy mérkőzésén játszott, az elefántcsontpartiak hálóját meg is zörgette.

A 2008-as Európa-bajnokságon is négy meccs jutott a „mélyföldieknek”, azokon minden lehetőséget kapott, két góllal hálálta meg a szakvezetés bizalmát. A franciák és a románok kapuját vette be.

A 2010-es vébén a döntőig meneteltek a narancstrikósok, Van Persiet mind a hét dél-afrikai találkozójukon bevetette Bert van Marwijk szövetségi kapitány. A kameruniak ellen eredményesnek is bizonyult. 2010. július 11-én, a spanyolok elleni johannesburgi végjátékon végig a küzdőtéren volt. Meglehetősen kétes dicsőség jutott neki osztályrészül, ő kapta az első sárga lapot – a tizenháromból! Már a 15. percben meglengette az orra előtt a kártyát Howard Webb játékvezető.

A 2012-es Eb-n nulla ponttal zárt csoportutolsóként az Oranje, Van Persie legalább bevette Manuel Neuer kapuját Harkovban (1-2).

Bizonnyal az ukrajnainál kellemesebb emlékei maradtak a második vébéjéről, a 2014-esről, hisz arról is éremmel távozhatott, csak nem ezüsttel, hanem bronzzal. Ő volt a csapatkapitány, négy góllal járult hozzá a brazíliai remeklésekhez, a spanyoloknak kétszer, az ausztráloknak és a házigazdáknak egyszer-egyszer „köszönt be”. Végül is Messivel és Neymarral a megosztott 3. helyen végzett a gólvadászok versenyében.

A 188 centi magas, 78 kilós csatár még az individualizmusukról híres németalföldi futballsztárok sorából is kitűnt a különcségével. Fogalmazzunk úgy, hogy neki sem kellett soha átmennie a szomszédba egy kis önbizalomért. Egyet azonban azok sem vonhattak kétségbe, akik nem igazán kedvelték őt, hogy nagyon érezte a kaput. Általában bal lábbal és fejjel volt igazán veszélyes, de akkor sem jött zavarba, ha jobb lábára érkezett a labda. Egyszer irtózatosan nagy gólt rúgott a „sutábbal”, mire tettetett csodálkozással, teátrálisan tárta szét a karját, és mutatta a lelátóknak, hogy lám csak, még ezzel is mekkora bombát tudok én megereszteni, ha úgy jön ki a lépés.

ARTURO VIDAL

2020 nyarán megszakadt a nagy sorozat

Arturo Erasmo Vidal Pardo 1987. május 22-én született Chile Santiago provinciájának San Joaquín nevű városában. A CD Melipilla és a fővárosi CSD Colo-Colo gyermek- és ifjúsági gárdáiban sajátította el a sportág alapjait. 2005 és 2007 között a roppant népszerű fehér-feketék nagycsapatát erősítette, nyert vele három bajnoki aranyat: 2006 (Apertura), 2006 (Clausura), 2007 (Apertura) és egy CONMEBOL Sudamericana-ezüstöt. Utóbbiért 2006. december 14-én a mexikói Pachucával csaptak össze (2-3). Arturo végighajtotta a meccset, s szokása szerint begyűjtött egy sárga lapot. Kíméletlen stílusát általában nem tolerálják a bírók. Kétségkívül nagy harcos, akinek ereiben indián vér csörgedezik.

A 180 centi magas, 75 kilós támadó középpályást 2007-ben a Bayer Leverkusen hozta át Európába. A „gyógyszergyáriaknál" a Német Kupában és Bundesligában egy-egy ezüsttel gyarapította a kollekcióját (2009 és 2011). 2011-ben a Juventus szerződtette. A torinóiakkal a címek valóságos halmozásába fogott: olasz bajnokság (2012, 2013, 2014, 2015), Olasz Kupa (2015), olasz Szuperkupa (2012, 2013), Bajnokok Ligája-ezüst (2015). A berlini BL-döntőn 79 percet kapott edzőjétől, Massimiliano Allegritől (1-3 a Barcelona ellen).

2015 és 2018 között a Bayern Münchent erősítette (nála az erősítést tényleg szó szerint kell érteni), és a bajoroknál sem tétlenkedett, szorgalmasan vadászott a titulusokra: német bajnoki arany (2016, 2017, 2018), Német Kupa (2016), német Szuperkupa (2016, 2017).

2018 óta az FC Barcelona játékosa. 2018-ban spanyol Szuperkupát, 2019-ben bajnoki aranyat zsákmányolt. Utóbbi azt jelentette, hogy 2011 és 2019 között minden idény végén bajnok lett. Igaz, három ország három klubjával. A nagy sorozat 2020 nyarán megszakadt, a La Liga ezüstje került a széfjébe.

Vidal hazája U20-as válogatottjával 2007-ben bronzérmes volt Kanadában, a korosztályos világbajnokságon. A nagyválogatottal kétszer végzett a Copa América dobogójának legtetején (2015 – Chile, 2016 – USA), majd döntőbe jutott vele a 2017-es Konföderációs Kupán, Oroszországban. Két felnőtt vébén láthatták jellegzetes alakját a szurkolók (2010, 2014). Dél-Afrikában csoportmásodikként továbbjutott az együttese, ám a tizenhat között a brazilok az útját állták. Brazíliában megismétlődött a történelem, csoportmásodikként lépett tovább Chile, viszont az egyenes kieséses szakaszban megint a brazilok ütötték ki, „szétlövéssel".

2007 óta 113 alkalommal öltötte magára a nemzeti tizenegy piros-kék szerelését, és szerzett 27 találatot. Számos egyéni elismerése közül talán arra lehet a legbüszkébb, hogy 2016-ban őt választották odahaza az Év labdarúgójának. 2020 kora őszén az Interhez igazolt.

Dakarból a világ- és Európa-bajnoki aranyig

Patrick Martins Vieira 1976. június 23-án született Dakarban. Apja szenegáli, édesanyja zöldfoki-szigeteki származású, a fiú tőle „örökölte” a portugál családnevét. Nyolcéves volt, amikor a família az anyaországba, Dreux városába költözött. A „tanoncéveit” az FC Trappes (1984–1986), az FC Drouais (1986–1991) és a Tours FC (1991–1993) korosztályos gárdáiban töltötte, profi labdarúgó az AS Cannes együttesében lett (1994–1995). 1995-ben bemutatkozott a francia U21-es válogatottban, amelyben hétszer lépett pályára. Az 1995–1996-os szezont elvben az AC Milan futballistájaként töltötte, igaz, összesen ötször kapott lehetőséget, és abból is csak kettő volt Serie A-s mérkőzés. 1996. március 31-én debütált az olasz élvonalban, a Piacenza elleni, idegenben 2-0-ra megnyert mérkőzésen.

1996-ban új szakasz kezdődött életében, közel 5,5 millió euróért szerződtette az Arsenal. A 192 centire nyúlt, 83 kiló versenysúlyú, remek fizikumú védekező középpályás az „ágyúsoknál” szekérderéknyi érmet halmozott fel: angol bajnoki arany (1998, 2002, 2004), ezüst (1999, 2000, 2001, 2003), bronz (1997). FA-kupa-arany (1998, 2002, 2003, 2005 – a 2003-as döntőben nem játszott, viszont a 2005-ös finálét követő „szétlövésben” ő rúgta be az utolsó 11-est a Manchester United kapujába), ezüst (2001). FA Charity Shield-arany (1998, 1999, 2002), ezüst (2003). Csupán az angol Ligakupát nem sikerült elhódítania. 2001-ben a Premier League legjobb játékosává választották, ráadásnak odahaza is ő lett az Év labdarúgója. A PL-ben hatszor került be az Év tizenegyébe (1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004).

2005 nyarán 20 millió euróért vette meg a Juventus, a 31/5-ös mutatója bizonyíték arra, hogy kivette a részét a torinóiak bajnoki címéből, amelyet aztán a szövetség a bunda (Calciopoli) miatt megsemmisített. Vieira ott volt a 2005-ös olasz Szuperkupa-döntőben, amelyet a Juve a saját fellegvárában bukott el az Interrel szemben (0-1). A Serie A-ból való kizárás miatt 2006 nyarán 9,5 millió euróért átment az Interbe. Megtalálta a számításait a fekete-kékeknél, egymás után négyszer lett bajnok (2007, 2008, 2009, 2010), egyszer kupagyőztes (2010 – igaz, az AS Roma elleni végjátékban már nem volt a klubnál, ám egy selejtezőn szóhoz jutott). Az olasz Szuperkupában kétszer ezüstérmes volt (2006, 2007). Részese volt az Internazionale FC 2010-es Bajnokok Ligája-győzelmének, de csak az őszi mérkőzéseken volt a klub tagja.

2010 januárjában visszatért Angliába, de nem az Arsenalhoz, hanem a Manchester Cityhez. A világoskék-fehérekkel a 2010–2011-es Premier League-ben bronzérmet szerzett, aztán az évad megkoronázásaként 2011. május 14-én begyűjtötte velük az FA-kupát. Roberto Mancini edző gesztusaként a Stoke City elleni végjáték 90. percében (meglehet, volt ebben némi időhúzási szándék is, mert csupán 1-0-ra vezettek a „polgárok") David Silva helyett beszállhatott a küzdelembe.

A francia nagyválogatottban 1997. február 26-án esett át a tűzkeresztségen, Párizsban a hollandokat verték meg 2-1-re a barátságos előkészületi meccsen a házigazdák. Az akkori újonc 2009. június 2-ig 107-szer öltötte magára a gallkakasos trikót, amelyben 6 gólt hozott össze. Részt vett a nemzeti tizeneggyel három világbajnokságon (1998, 2002, 2006). Két vébéfinálében láthatták őt az érdeklődők, de egyiket sem játszotta végig. 1998-ban csereként lépett a porondra a 74. percben, 2006-ban ellenben sérülése miatt az 56. percben le kellett cserélni. Párizsban aranymedált, Berlinben ezüstmedált akasztottak a nyakába. (Németországban tagja lett az All Star-csapatnak.) A 2002-es távol-keleti vébén nagyon leszerepelt a címvédő, csoportutolsóként mondott búcsút a nemzetközi seregszemlének. Különleges lehetett Vieira számára, hogy játszhatott szülőhazája ellen Szöulban. Megkockáztatjuk az ítéletet: aligha telt benne sok öröme, mivel május 31-én az egykori gyarmat válogatottja 1-0-ra megverte a hajdani gyarmatosítói együttesét. Utóbb erről így vélekedett: „Franciaország óriási meglepetésre 1-0-ra kikapott a világbajnokságon első ízben szereplő Szenegáltól. Talán így kellett történnie. Mindenestre azon a mérkőzésen a családomból senki nem szurkolt Franciaországnak…"

2001-ben azért sikerélményben is volt része Ázsiába, hiszen a „gall kakasosok" az ő találatával nyertek a japánok ellen a Konföderációs Kupa jokohamai döntőjében. Tetejébe átvehette a rendezvény második legjobb futballistájának járó Ezüstlabdát.

Két Európa-bajnokságon mutathatta be nem hétköznapi tudását, szerelőkészségét. 2000-ben aranyérmes lett a „kékekkel", mi több, a rotterdami, az olaszok elleni finálét végig is hajtotta július 2-án (2-1). Beválasztották az Eb All Star-együttesébe. 2004-ben is kint volt a csapattal Portugáliában, de a görögök elleni negyeddöntőt (0-1) sérülése miatt kihagyta.

2014-től edzősködik. Elsőként a Manchester City utánpótlás-alakulatát irányította. 2016-tól az észak-amerikai Major Soccer League-ben szerepelő New York City FC kispadján ült. 2018. június 11-én kinevezték az OGC Nice vezetőedzőjévé.

A spanyol válogatott gólrekordere

A Kölyök (El Guaje – asztúriai dialektusban), azaz David Villa 1981. december 3-án született Spanyolország Langreo nevű városában. 1991-ben az Unión Popular de Langreóban, a szülővárosának egyesületében kezdett futballozni. 1998-ban a gijóni Sporting Segunda B-ben szereplő tartalékgárdájában rúgta a labdát, majd a következő idényeket (2000–2003) a piros-fehér-kékek másodosztályú nagycsapatában játszotta végig. Tőlük került be kétszer Asztúria válogatottjába, s egyszer a kapuba is betalált. A spanyol U21-eseknél hétszer vették figyelembe (2002–2003), ám a korosztályiak képviseletében nem tudta növelni a góljai mennyiségét.

2003-ban szerződtette a Real Zaragoza. Két évvel később továbblépett, 2005 ősze már a Valenciában találta. Edzője, Quique Flores egyékes játékrendszerében ő lett a csatár, miközben az olasz Marco Di Vaio eligazolt, a holland szupersztár, Patrick Kluivert meg többnyire a cserepadot melegítette. A 2005–2006-os idény végén, az aranycipős Samuel Eto'o-tól csak eggyel elmaradva, a 25 találatával második lett a góllövőlistán.

Egészen 2010-ig szolgálta a Valenciát, addigi élvonalbeli pályafutása során a Realban 73/32, a Chében pedig 166/108 volt a mérlege. A két gárdával összesen három jelentősebb trófeát zsákmányolt, mindkettővel egy-egy Király Kupát (2004, 2008), illetve a Zaragozával egy spanyol Szuperkupát (2004).

2006-ban megkapta a *Don Balón* elismerését, amely az idény legjobb spanyol játékosának dukál. 2006, 2007, 2009 és 2010 végén is az övé lett a legendás baszk mesterlövészről, Telmo Zarráról elnevezett Zarra-díj, amelyet a Primera División legeredményesebb spanyol góllvágója kap meg a bajnoki szezon végén. Minden egyes, a „denevéreknél" töltött idényében ő lett a házi gólkirály.

Az FC Barcelonában (40 millió eurót fizetett érte új kenyéradója) magasabb dimenzióba került a pályafutása, noha csupán az első idénye sikeredett igazán meggyőzőre. Utána súlyos sérülést szenvedett, amelyből csak roppant nehezen épült fel. A katalánoknál a 77 bajnokiján 33 gólt „termelt", de – ellentétben korábbi klubjaival – soha nem számított az első számú csatáruknak. Ennek ellenére – a három, náluk lehúzott idénye alatt – nyolc trófeát tehetett a

kincstárába, persze, Messiéknek is köszönhetően. Nézzük, mik kerültek a birtokába a Barça alkalmazottjaként: 2011-ben és 2013-ban bajnoki arany, 2012-ben Király Kupa, 2010-ben és 2011-ben spanyol Szuperkupa, 2011-ben Bajnokok Ligája-arany, európai Szuperkupa és klubvilágbajnoki arany. Klubszinten a 2011-es esztendő volt kimagaslóan a legsikeresebb a karrierjében. 2011. május 28-án, a BL-végjátékban ő küldte a Barcelona harmadik találatát Edwin van der Sar (Manchester United) hálójába a Wembley-ben (3-1).

Talán nem túlzás, valódi legenda a válogatott szereplése alapján vált belőle. Egyike volt annak az öt spanyol mezőnyjátékosnak, akik mind a négy meccsen szóhoz jutottak a 2006-os vb-n. A 2008-as Európa-bajnokság megnyeréséből főszerepet vállalt. Az első csoportmérkőzésen, Oroszország ellen mesterhármassal nyitott. A következőn, Svédország ellen szintén betalált, ezzel győztes gólt rúgott. Az olaszok ellen, a legjobb nyolc közé jutásért vívott összecsapáson, a hosszabbítás utáni „szétlövésben" értékesítette a maga 11-esét. Az elődöntőben, az első félidő elején egy szabadrúgás nyomán olyannyira meghúzódott, hogy le kellett cserélni. Azzal befejeződött számára az Európa-bajnokság, azonban négy találattal így is gólkirály lett, és beválasztották az Eb All Star-együttesébe is.

A 2009-es Konföderációs Kupán bronzcipőt nyert, és ismét beválasztották a torna álomcsapatába. Közben a spanyol labdarúgás rekordere lett, miután 2008-ban 12 gólt szerzett a válogatottban. Ugyancsak csúcsot állított fel azzal, hogy hat, egymást követő válogatott találkozón is eredményesnek bizonyult.

A 2010-es dél-afrikai világbajnokságról aranyérmesként repülhetett haza. Öt gólt ért el a fináléig vezető úton, a vb-n senki sem jegyzett nála több találatot (Wesley Sneijder, Diego Forlán s a több asszisztja miatt vb-gólkirálynak, aranycipősnek jelölt Thomas Müller is ötig jutott). Természetesen az All Star-csapatba is beválasztották.

Ellenben a 2012-es Európa-bajnokságon, a spanyolok nagy triplázásának (Eb-arany, vb-elsőség, Eb-arany) színhelyén nem lehetett jelen, mert nem épült fel a lábtöréséből. Vicente Del Bosque, a szövetségi kapitány várt rá, szerette volna a keretébe hívni, ám a 175 centi magas, 69 kilós, nem éppen robusztus testalkatú, annál fürgébb és technikásabb középcsatár nem volt százszázalékos állapotban. Nem merték megkockáztatni a játékát.

A 2014-es világbajnoksággal bezárólag (egyébként Brazíliában is szerzett gólt) viszonylag rendszeresen játszott a nemzeti tizenegyben, ha csak nem kínlódott valamilyen sérüléssel. Akkor is, amikor 2013 nyarától már az Atlético Madrid mezét viselte. A „matracosokkal" elhódította a La Liga aranyérmét (2014).

A 2014–2015-ös idényben négy meccsen két gólt szerzett az ausztrál Melbourne Cityben, kölcsönjátékosként, de az igazi légióskarriert Amerikába szerződése indította el. Négy évet játszott a Major League Soccerben, Észak-Amerika profi bajnokságában, s a New York City támadójaként a 124 fellépésén 80 találatot könyvelt el.

2017-ben még a spanyol válogatottba is visszakerült. A Furia Rojában végül 98 mérkőzésen 59 góllal zárt, ezzel ő a XXI. század eddigi legeredményesebb válogatottjának valaha volt legjobb góllövője. Óriási fölénnyel vezeti a spanyolok örök góllövőlistáját, a második helyezett Raúl 44, a harmadik Fernando Torres 38 találatig jutott

David Villa a 2019-es évet Japánban, a Vissel Kobéban, Andrés Iniesta és a német Lukas Podolski klubtársaként töltötte, és a Császár Kupával (Emperor Cup) gazdagította a nem jelentéktelen gyűjteményét. Ez volt a búcsúidénye.

XABI ALONSO

Baszkföld legsikeresebb futballistája

Xabier Alonso Olano 1981. november 25-én született a baszkföldi Tolosában. Édesapja, Miguel Angel „Periko” Alonso is profi labdarúgó volt, sőt, hússzoros válogatott, és összesen háromszoros spanyol bajnok a Real Sociedaddal, valamint az FC Barcelonával. Király Kupát, spanyol Szuperkupát és spanyol Ligakupát is nyert a Barçával.

A kis Xabi a San Sebastian-i Antiguoko kölyökgárdájában kezdett futballozni 1990-ben. 1999-ben onnan ment át a Real Sociedadba. Egy évet lehúzott a kék-fehérek tartalékjában, majd 2004-ig az első csapatukban játszott. Igaz, közben rövid ideig, 14 meccs erejéig az SD Eibarnál szerepelt kölcsönben (2000–2001). 2003-ban a La Liga ezüstérmét akasztották nyakába az illetékesek, egyéni elismerésként pedig megválasztották az Év játékosának.

Már 2000-ben felfigyeltek a korosztályos válogatott szakemberei a tehetségre, bekerült az U18-asok közé, akiket egyszer erősített. Az U21-es alakulatban kilencszer vették figyelembe (2002–2003), ellenben a Spanyolország nemzeti tizenegyében 2003 és 2014 között 114-szer vetették be, 16-szor volt eredményes. A teljesség kedvéért írjuk, hogy 2001 és 2012 között ötször Baszkföld (Euskadi) válogatottjában is pályára küldték. A 183 centi magas, 79 kilós versenysúlyú középpályás 2004-ben 16 millió euróért a Liverpoolhoz szerződött. Öt esztendeig viselte a legendás egyesület felszerelését, nyert benne egy-egy Bajnokok Ligáját (2005), európai Szuperkupát (2005), FA-kupát (2006) és Community Shield-trófeát (2006). 2005 volt pályafutása egyik csúcspontja. Május 25-én végighajtotta Isztambulban az AC Milan elleni BL-döntőt, mi több, a 60. percben 15 méterről zúdította Dida hálójába a labdát. Elhíresült bombájával kiegyenlített a Liverpool, aztán a „szétlövésben” begyűjtötte a serleget. Augusztus 26-án 70 percet játszott Monacóban, a CSZKA Moszkva elleni európai Szuperkupa-finálén (3-1, hosszabbításban.) 2006. május 13-án a West Ham Uniteddal csaptak össze a „vörösök” Cardiffban az FA-kupáért, ő 67 percet kapott az edzőjétől. Ami a Community Shield-díjat illeti, 2006. augusztus 13-án a 60. percben küldte be a Chelsea elleni csatára Rafa Benítez. Rajongói nem vádolhatták elfogódottsággal vagy tétlenséggel, mert már az első szerelési kísérlete után megkapta Martin Atkinson bírótól a sárgát… Az aranyak mellé a széfjébe tehette a Premier League ezüstjét (2009) és két bronzát (2006, 2007). (A 2005-ös angol Ligakupa-döntőn, a Chelsea elleni 2-3-on nem jutott szóhoz, még a kispadon sem ült.) 2009-ben hazatért, pontosabban a Real Madridhoz írt alá. 35 millió eurót fizetett érte a királyi klub, és vele 2012-ben, 31 évesen végre felállhatott a ligaelsőnek kijáró, képzeletbeli dobogó legmagasabb fokára. Jegyezzük meg: Alonso előbb volt BL-győztes, Európa-bajnok és világbajnok, mint nemzeti

bajnok! Nem mellékesen a 2011–2012-es idényben őt „koronázták" a La Liga legjobb középpályásának. Az előbb említett arany mellett zsákmányolt négy bajnoki ezüstöt a „fehérekkel" (2010, 2011, 2013, 2015) és egy bronzot (2014) is. A kupagyűjteménye szintén szépen gyarapodott, kétszer hódította el a társaival a Király Kupát (2011, 2014, viszont 2013-ban elbukta a döntőjét), egyszer a spanyol Szuperkupát (2012, de ezért a díjért is volt két vesztes végjátéka 2011-ben és 2014-ben) és egyszer a Bajnokok Ligája serlegét (2014, ám Lisszabonban nem kapott lehetőséget az örök riválisuk, az Atlético Madrid ellen).

Játékos-pályafutásának utolsó állomáshelye 2014 és 2017 között München lett. A Bayernnél töltött periódusa sem volt eredménytelen: Bundesliga-arany (2015, 2016, 2017), Német Kupa (2016), német Szuperkupa (2016). Az utóbbi serlegért 2015-ben is harcolhattak a piros-fehérek, és éppen a spanyol légiósuk a ludas abban, hogy nem vihették haza, miután a VfL Wolfsburg elleni „szétlövésben" egyedüliként elhibázta a maga 11-esét. Vigaszul jól jött a számára, hogy beválasztották az Év csapatába a Bundesligában.

A Furia Roja tagjaként három Európa-bajnokságon (2004, 2008, 2012), három világbajnokságon (2006, 2010, 2014) és egy Konföderációs Kupán (2009) vett részt. Portugáliában még nem volt főszereplő, az oroszok ellen csereként lépett pályára, a házigazdák elleni meccset Lisszabonban végigjátszotta (0-1). Csoportjukban a 3. helyen végeztek, nem jutottak tovább. A 2006-os németországi vébén túlélték a csoportkört, Xabi gólt is szerzett az ukránok ellen, azonban a tizenhat között a franciák az útjukat állták. A 2008-as Eb-t aranyérmmel zárták az ibériaiak. Xabi Alonso ugyan nem küzdötte végig valamennyi mérkőzésüket, ellenben a görögök ellen Salzburgban ő viselhette a csapatkapitányi karszalagot. A németek elleni bécsi döntőbe csereként szállt be. A 2009-es Konföderációs Kupát bronzéremmel zárták a Dél-afrikai Köztársaságban, egy évre rá ugyanott világbajnokok lettek, Alonso az összes meccsükön szerepet kapott, habár nem mindet tudta végigjátszani. A 2012-es kontinentális bajnokságon is valamennyi találkozón lehetőséget kapott, a franciák elleni negyeddöntőben hőssé vált a két góljával Donyeckben (2-0), viszont az elődöntőben majdnem bűnbakká a portugálok ellen, ugyanis a „szétlövésben" elszúrta a lövését. Szerencséjére a többiek kisegítették, s így meg tudták védeni elsőségüket. Nem teljesített rosszul a sorozaton, mivel bekerült a torna álomegyüttesének a bővebb keretébe. A 2014-es brazíliai vébén három összecsapás jutott a spanyolok osztályrészéül. Az elsőn Xabi gólt rúgott büntetőből (1-5 a hollandok ellen), és a másik két mérkőzésükön is bevetették. Címvédőként többet vártak tőlük, miután a kvartettjük harmadik helyén zárva repülhettek haza.

Alonso a visszavonulását követően edzőnek állt. Egy évig a Real Madrid U14-eseinek foglalkozásait vezette (2018–2019), aztán 2019-ben átvette a Real Sociedad B irányítását.

Az utolsó passzok nagymestere

Akkor játszott a legjobban, amikor a Barcelona és a spanyol válogatott a legnagyobb diadalait elérte. Ebből, persze, akár le is vonhatjuk azt a következtetést, hogy azért volt a klub és a válogatott is olyan sikeres, mert Xavi mozgatta a szálakat – és a csapatot.

Xavi, teljes nevén Xavier Hernández Créus a XXI. századi FC Barcelona ikonikus középpályása, aki tizenhét éven át (1998–2015) játszott a katalán klub első csapatában. A pályafutása utolsó négy idényét Katarban, az Al-Szaddban töltő futballista az új évezred labdarúgásának címekkel egyik legsikeresebb játékosa. Szinte mindent megnyert, amit csak lehetett. Amikor 2000-ben, a sydney-i olimpián a spanyol válogatottal ezüstérmet szerzett, már túl volt egy világbajnoki címen: mások mellett Iker Casillas társaságában nyerte meg az 1999-es, nigériai U20-as vb-t. Húszéves korára két nagyon tekintélyes érme volt, de a java csak azt követően jött. A Barça technikás és tehetséges középpályásából a világ talán legjobban passzoló, előkészítő játékosa lett.

1980. január 25-én született a katalóniai Terrassában. Édesapja futballista volt a Sabadell színeiben, de megközelítőleg sem ért el olyan sikereket, mint a fia. Az 1947-es születésű Joaquín Hernández López 1966. január 23-án, a Betis ellen, egyetlen mérkőzésen bár, de játszott a legmagasabb osztályban is. Két fia közül az idősebb, az 1976-ban a világra jött Óscar 1995 és 2004 között a harmadik vonalban játszott, előbb a Terrassa, majd a Mataró színeiben. A „kicsi” mindkettőjüknél magasabbra emelkedett.

Xavi már 11 éves korában a Barça igazolt játékosa volt. Gyorsan végigjárta a profi csapatba vezető utat, 17 évesen rendszeresen játszott a B csapatban (egy ideig Vincze Ottó is a klubtársa volt), majd 1998 augusztusában, az RCD Mallorca elleni Szuperkupa-mérkőzésen bemutatkozott Louis van Gaal együttesében is. Bő egy hónappal később, 1998. október 4-én, a Valencia elleni győztes rangadón debütált a Primera Divisiónban. 2005-ben megkapta a *Don Balóntól* a liga legjobb spanyol játékosának járó díjat. 2010 tavaszán még „csak” a 350. bajnokijánál járt, ellenben néhány héttel később minden sorozatot figyelembe véve eljutott az 550. mérkőzéséig, s ezzel átvette az elsőséget a klub örökrangsorában a hetvenes-nyolcvanas évek szigorú védőjétől, Miguelitől. A pályafutását végül 767 hivatalos mérkőzéssel zárta a Barcelonában, ezzel rekorder, de mögötte már nem Migueli következik, hanem a modern idők nagyjai, Lionel Messi, Andrés Iniesta és Carles Puyol.

Xavi a 2008–2009-es idényben érte el először a tízgólos határt, aztán ezt csupán egyszer, 2012-ben múlta felül (14). Játékának legfontosabb jellemzője ugyanis nem a gólerősség volt, hanem az előkészítés: ő volt az utolsó passzok nagymestere. A La Liga huszonegyedik századi történetében csak ketten adtak nála több gólpasszt: Daniel Alves és Lionel Messi. Másképpen: ő a kétezres években a spanyol bajnokságban a legtöbb gólt előkészítő spanyol, sőt európai futballista.

Tizennyolc éves korától kezdve egészen a 2015-ös búcsújáig nyolc bajnoki címet nyert a Barcelonával (1998–1999, 2004–2005, 2005–2006, 2008–2009, 2009–2010, 2010–2011, 2012–2013, 2014–2015), háromszor lett a Copa del Rey, az országos kupa győztese (2008–2009, 2011–2012, 2014–2015), hatszor pedig az ottani Szuperkupáé (2005, 2006, 2009, 2010, 2011, 2013). A nemzetközi porondon négyszeres BL-nyertes (2006, 2009, 2011, 2015), háromszoros UEFA Szuperkupa-győztes (2009, 2011), kétszeres klubvilágbajnok (2009, 2011). 2009-ben az Aranylabda-szavazáson és a FIFA ankétján is harmadik lett.

A nagy korosztályos sikerek után gyorsan bekerült a spanyol A válogatottba: 2000. november 15-én, a hollandok ellen debütált. Részt vett a 2002-es világbajnokságon és a portugáliai Eb-n is. Pályafutása elején többször komolyabb időszakon át kimaradt, de mindig visszaverekedte magát a selecciónba. Térdszalagszakadása miatt csaknem kihagyta a 2006-os vb-t, ám az utolsó pillanatokban meggyógyult. Az akkori szövetségi kapitány, Luis Aragonés mondta a polémiák idején: „Az emberek szerint őrültség Xavit kivinni a vébére. Szerintem meg őrültség volna otthon hagyni". Ezúttal neki lett igaza: a középpályás a mérkőzés embereként tündökölt a kulcsfontosságú, ukránok elleni meccsen, s végül mind a négy találkozón pályára léphetett. A spanyolok nem szerepeltek rosszul, de a legjobb tizenhat között kikaptak a későbbi döntős franciáktól.

Xavi számára a nagy kiugrást a válogatottak tornáin a 2008-as Európa-bajnokság hozta meg: a „Furia Roja", a Vörös Áradat szellemi vezéreként tündökölt, okkal választották a torna legjobb játékosává. A döntőben ő adta Fernando Torresnek az aranyról döntő gólhoz a passzt. Két évvel később világbajnoki címet nyert Dél-Afrikában a válogatottal, kulcsembere volt a gárdának. A hollandok elleni döntőben több mint 15 kilométert futott, az egész tornán 91 százalékos pontossággal passzolt, minden más vb-résztvevő játékosnál több labdát küldött a tizenhatoson belülre. A sokból az egyik hozta meg az elődöntőben a spanyolok győztes találatát: az ő labdáját fejelte Puyol a kapuba a németek ellen.

2012-ben sikerült a „hármasugrás": a spanyol válogatott lett a futballtörténelem első csapata, amelyik négy év alatt két Európa-bajnoki és egy világbajnoki címet tudott nyerni. Az olaszok elleni aranycsatában ő készítette elő Jordi Alba és Fernando Torres gólját is. A „Kölyökkel" megtette ezt 2008-ban is – ő lett az első játékos az Eb-döntők történetében, aki két finálében is tudott gólpasszt adni. Végül a 2014-es brazíliai világbajnokság után 133 mérkőzéssel a háta mögött zárta le válogatottbeli karrierjét.

A következő szezonban, a 2014–2015-ösben bejelentette, hogy elbúcsúzik az FC Barcelonától. Katarba, az el-Szaddhoz igazolt. Klubjával 2017-ben megnyerte az Emir-kupát, a Dzsasszim Sejk-kupát és az országos kupát, a 2018–2019-es szezonban pedig a bajnokságot. Későbbi pályafutását edzőként tervezi. Egyelőre Katarban dolgozik, de nem nehéz elképzelni, hogy előbb-utóbb feltűnik majd az FC Barcelona kötelékében.

Felhasznált irodalom

Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2013:
Amatőrök és álamatőrök (1897–1926), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2014:
Profikorszak vb-ezüsttel (1926–1944), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2015:
Aranykor (1945–1966), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2015:
Szocialista profizmus (1966–1986), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2015:
A futball elhúzódó rendszerváltozása (1986–2015), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2018:
A futball bölcsője és a háborúk pokla (1863–1944), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2018:
Dél-Amerika és Dél-Európa uralkodása (1945–1966), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2018:
Amikor a futball több lett, mint játék (1966–1984), Debrecen
Dénes Tamás–Sándor Mihály–B. Bába Éva 2019:
A futball teljes globalizációja (1984–2000), Debrecen

25 Jahre UEFA 1979, Bern
Barreaud, Marc1998: Dictionnaire des Footballeurs Étrangers de Championnat Professionel Français (1932–1997), Párizs
Beccantini, Roberto (szerk.) 1990: Dizionario del Calcio, Milánó
Bender, Tom–Kühne-Hellmessen, Ulrich 2003: Verrückte Bundesliga, Augsburg
Bender, Tom–Kühne-Hellmessen, Ulrich 2003: Verrückter Europacup, Augsburg
Bender, Tom–Kühne-Hellmessen, Ulrich 2003: Verrückte Nationalelf, Augsburg
Bloomfield, Steve 2010: Africa United, Edinburgh
Bouchard, Jean–Philippe–Constant Alain, 2005: Un siècle de football, Párizs
Campomar, Andreas 2014: Golazo!, New York
Coddou, Reinaldo (szerk.), 2013: O Jogo Bonito, Mannheim
Farah Neo, José Jorge–Kussarev, Rodolfo jr. 2000: Almanaque do Futebol Paulista, São Paulo
Feuerherm, Klaus–Fricker, Daniel–Ortlepp, Christian–Plaza, Sandra 2006: Verrückte WM, Zürich
Fischer, Gerhard, 2013: Die Jahrhundert Elf, München
Foot, John 2006: Calcio, a History of Italian Football, London
France Football 2006: 50 ans de Ballon d'Or
Goldblatt, David 2006: The Ball is Round, London
Goldblatt, David 2014: Futebol Nation, London
Grüne, Hardy 2006: Fussball WM Enzyklopäie 1930–2006, Kassel
Grüne, Hardy–Schulze-Marmeling, Dietrich 2015: Das goldene Buch des deutschen Fussballs, Göttingen
Hammond, Michael (szerk.), 2000–2017: European Football Yearbook, Smethwicks
Hesse–Lichtenberg, Ulrich 2002: tor! The Story of German Football, London
Hill, Tim 2003: A Photographic History of English Football, Bath

Hill, Tim 2004: The Encyclopedia of World Football, Chester
Hill, Tim 2009: The Illustrated History of English Football, Croxley Green
100 Jahre, Deutsche Länderspiele (Kicker), 2008, Nürnberg
Hunt, Chris 2008: A futball képes enciklopédiája, Budapest
Jankowski, Bernd–Pistorius, Harald–Prüss Jens, 2005: Fußball im Norden, Bréma
Jelínek, Radovan–Jenšik, Miloslav 2005: Atlas českého fotbalu od roku 1890, Prága
Jockenhöfer, Rafael–Grengel, Ralf 2001: 100 Jahre, FC Bayern München, München
Jung, Beat (szerk), 2007: Die Nati, Die Geschichte der Schweizer Fussball–Nationalmannschaft, Göttingen
La Roca, Luigi–Tosi, Enrico 2000: Almanacco Illustratto del Milan, Vicenza
Lanfranchi, Pierre–Taylor, Matthew 2001: Moving eith the Ball, Oxford-New York
Marschik, Matthias 2001: Wiener Austria, Die Ersten 90 Jahre, Bécs
Mendonça, João 2004: Almanaque do Benfica, Lisszabon
Moñino, Ladislao Javier–López–Gómez Borja 2007: 30 ligas blancos, Madrid
Murphy, Jim 2014: The 10 Football Matches That Changed the World, London
Redelings, Ben 2012: 50 Jahre Bundesliga
Ricci, Filippo Maria, 2001: African Football Yearbook, Róma
Rudi, Werner–Golz Wolfgang–Wittke, Wilfried–Breuckmann, Manni 2009: 100 Jahre, BVB 09 Borussia Dortmund, Köln
Schulze-Marmeling, Dietrich (szerk.) 2005: Strategen des Spiels (Die legendären Fußballtrainer), Göttingen
Schulze-Marmeling, Dietrich–Dahlkamp, Hubert 2008: Die Geschichte der Fußball Europameisterschaft, Göttingen
Siedenhans, Michel–Stenger, Harald 2008: Unsere Jungs, 100 Jahre deutsche Länderspiele, Frankfurt
Soar, Phil–Tyler, Martin 2009: Arsenal, The Official Illustrated History 1886–2008, London
Smith, Rory 2016: Mister (The Men Who Taught the World How to Beat England at Their Own Game), London
Tauber, Fritz 2009: Deutsche Fußballnationalspieler, Kassel
Tuchtfeldt, Christian 2007: Die Rekord-Bayern, Hamburg
Wilson, Jonathan 2008: Inverting The Pyramid, London
Winner, David, 2000: Brilliant Orange, London

Egyéb írott vagy képi források, illetve fellelhetőségük

Dénes András–Dénes Tamás (Budapest) és Sándor János–Sándor Mihály (Debrecen) magánarchívuma
Labdarúgás, Nemzeti Sport, Képes Sport, 6:3 Futballmagazin, La Gazzetta dello Sport, Guerin Sportivo, Kicker, Don Balon, Onze-Mondial, France Football, IFFHS Fussball-Weltzeitschrift, Libero Internationals, Placar, Conmebol, FIFA Magazine

Magánarchívum

Bács Zoltán dr. magánarchívuma. Debrecen
Komáromi Gábor magánarchívuma. Debrecen
Komlóssy Imre magánarchívuma. Debrecen
Lakat T. Károly magánarchívuma, Budapest
Parente, Walter Horácio magánarchívuma, Buenos Aires
Pintér Imre magánarchívuma. Győr
Rochy Zoltán magánarchívuma, Budapest
Szilágyi Tibor magánarchívuma, Mikepércs

Tartalom

2000–2001

Amíg futball a futball ... 5
Passportopoli ... 12
Luis Figo futballtörténelmet írt ... 13
A Jóisten megszerette a bajorokat ... 16
Egy évtized – tele sikerekkel ... 16
Az utolsó lépések átka ... 20
Az Alavésé az erkölcsi győzelem, a Poolé a kupa ... 22
Török siker – román és brazil segédlettel ... 25
A tizenegyesek királyai ... 25
A Bolond nagy napja ... 26
Újabb afrikai győztes ... 27
Kapott gól nélkül nyertek a kolumbiaiak ... 28
Még tartott a franciák aranykora ... 28
Nakata volt a vezéráldozat ... 29
Bajnokok, kupagyőztesek ... 32
A hagyománytörő Boavista ... 32

2001–2002

Az Inter és a Leverkusen mindent elrontott ... 34
Az angolok ötöt rúgtak Münchenben ... 40
A Liverpool első győztese ... 43
A centenáriumi év diadala ... 46
A király nemessé emelte ... 46
A Real ellen már nem volt gyógyszer ... 50
Pótvizsgázók rotterdami randevúja ... 52
A Kahn–Owen különmeccs első felvonása ... 54
A 2002-es is „olimpiai” év volt ... 55
Kuffour kapott egy olyat, mint az anyukájáé ... 55
A két döntős összesen egy gólt kapott ... 56
Ronaldo feltámadt, hétből hetet nyertek a brazilok ... 57
Nagy Fülöp ... 57
Bajnokok, kupagyőztesek ... 68
Maradonáért újra megtelt a Bombonera ... 68

2002–2003

Francia forradalom zajlott az angol futballban ... 70
Scar Wars ... 77
Az olasz házidöntőt nyerő Milan ... 82
Beteljesedett Sacchi jóslata ... 82
A Maldini fiú történelmi emelése ... 87
José Mourinho betört a nemzetközi elitbe ... 90
A balhátvéd volt a legjobb ... 92
Tévez első nemzetközi sikere ... 93
Centenáriumi triplázás ... 94
Tragédia árnyékolta be a franciák sikerét ... 94
Brazil belügy ... 95
Bajnokok, kupagyőztesek ... 98
Abramovics színrelépése ... 98

2003–2004

Száztizenöt éve nem történt ilyen Angliában ... 100
A legyőzhetetlen Arsenal ... 107
Mourinho „sárkányai” ... 112
A Különleges ... 112
A „sárkányok” éve ... 116
A kopasz rögtön leküldte a másik kopaszt ... 119

Sevcsenko jelentette a különbséget 121
Mintha megbabonázták volna a Bocát 122
A „genovaiak" verte milánóiak 123
A görög „kalózok" hódítása 124
Rehaklész, a görög 124
Júlio César és a Császár 132
Az esélytelenség esélye 132
Kárpótlás a kihagyott BL-döntőért 133
Bajnokok, kupagyőztesek 136
Váltás Írországban, gondok Örményországban 136
2004–2005
José Mourinho meghódította az angol futballt 138
A Liverpool kiérdemelte a Tisztelet jelvényét 148
Az új évezred hozta meg a sikereket 148
A valaha megvívott legőrültebb BL-finálé 153
Kétszer is bevették Lisszabont az oroszok 155
Monacóban nem ment a Portónak 158
Egyoldalú brazil házidöntő 159
Maratoni tizenegyespárbaj Jokohamában 160
A Császár uralkodott 160
Majdnem úgy, mint 1928-ban 161
Japán diadal Kínában – politikai felhangokkal 162
Lionel Messi berobbanása 162
Bajnokok, kupagyőztesek 166
Seva megelőzte a Barça braziljait 166
2005–2006
Botrány rázta meg az olasz futballt 168
Ronaldinho megelőzte az angolokat 177
Brazil–holland–Masía vegyes 180
A BL-győzelem a korona 180
De nehéz szülés volt! 184
Születésnapi ajándék 186
Cissé volt a nyerőember, Benitez a cserekirály 189
A második brazil házidöntő 190
Új formában a régi helyszíneken 191
A „fáraók" otthon tartották a trófeát 192
Az olaszok erőt merítettek a botrányból 193
Egy pazar és egy pocsék vb 193
Amikor Zidane lefejelte Materazzit 202
Bajnokok, kupagyőztesek 206
A Kadhafik fekete báránya 206
2006–2007
Nemzetközi csapat volt a rekordokat döntő Internazionale 208
Hollywoodi stílusú házassága született a sportnak és a show-biznisznek 216
A világbajnokok klubja 220
Inzaghi vezényelte a nagy visszavágást 223
Duplázott Andalúzia szeme fénye 226
Kanouté vallási okból ragasztott 229
Riquelme jutalomjátéka 230
A kis Kacsa, aki a boldogságban fürdött 231
Kuka első hangos sikere 232
Bajnokok, kupagyőztesek 236
A világbajnokok csapatkapitánya 236
2007–2008
A nézők imádták a Bundesligát 238
Kaká sikere lezárt egy korszakot 245

Latin United ... 248
Öreg és (sikerekben) gazdag ... 248
Manchesteri öröm Moszkvában ... 252
Szentpétervváriak a zeniten ... 255
Győzelem a tragédia árnyékában ... 258
Az LDU sikerkorszakának kezdete ... 259
A Milan világrekorder lett ... 260
Az aranykorszak első sikere ... 261
Hortalezai Bölcs ... 262
Az egyiptomiak megőrizték trónjukat ... 270
Négy rendező és egy meglepetésbajnok ... 271
Az iraki futball tündérmeséje ... 272
Bajnokok, kupagyőztesek ... 276
Európa braziljai ... 276
2008–2009
A wolfsburgi „farkasok" felfalták a Bundesliga-mezőnyt ... 278
Az angol futball nem az angoloké ... 285
Guardiola újoncéve ... 290
Sikert sikerre halmoz ... 290
Az egyetlen döntő Messivel és Ronaldóval ... 294
Ukrán–német finálé – csak brazil gólszerzőkkel ... 297
Dick Advocaat meglepte Sir Alexet ... 299
A Kis Boszorkány, aki olyan, mint az apja ... 300
Mindennek a fekete mez az oka ... 301
Argentin sztárparádé ... 302
Az elképesztő meccshajrák tornája ... 303
Bajnokok, kupagyőztesek ... 306
Cristiano Ronaldo először ... 306
2009–2010
Az újra galaktikus Madrid jó volt, a Barcelona még jobb ... 308
Messi és a La Liga diadala ... 315
Massimo Moratti apai öröksége ... 318
Milito madridi megdicsőülése ... 321
Az Atlético új neve: Fortuna Madrid ... 323
Don Pedro eldöntötte a végén ... 326
Hiába segített a „kecskéken" a Grêmio ... 327
Argentin az argentinok ellen ... 328
Terrortámadás miatt lépett vissza Togo ... 329
Isten keze ... 329
Vereséggel kezdtek, győzelemmel zártak ... 331
Bajnokok, kupagyőztesek ... 340
A brazil kapcsolat ... 340
2010–2011
A Barça nyerte a bajnokságot, a Madrid a kupát ... 342
A La Masía diadala ... 349
Santostikus sikerek ... 352
Fél évtized uralkodója ... 352
Róma után Madridban is két gól volt a felek között ... 355
Portugál házidöntő Dublinban ... 357
Szuperatléták ... 360
Pelé előtt nyertek az utódok ... 361
Erőlködés nélkül nyert az egyik Inter ... 362
Japán visszafoglalta a trónt ... 362
Portugálok egymás közt ... 363
Luís Suárez tornája ... 365
Bajnokok, kupagyőztesek ... 368
Világjárvány: fogadási csalások ... 368

2011–2012

Történelmi győzelem október 23-án ... 370
Dagesztáni államkapitalizmus ... 379
A La Liga totális uralma ... 381
Az egyetlen londoni BL-győztes ... 384
Beugró sikerkovács ... 384
Münchenben bukott el a Bayern ... 389
„Spanyol–baszk" párbaj Bukarestben ... 391
Pep Guardiola rekorder lett ... 394
Egy „sejk" döntött a Corinthians javára ... 394
Barcelona: mint Muhammad Ali ... 396
A zambiai futball legnagyobb sikere ... 397
A „vörös" futballtörténelmi diadala ... 397
Bajnokok, kupagyőztesek ... 404
Johnny Jaiyah ... 404

2012–2013

Még Conte eltiltása sem vetette vissza a Juventust ... 406
A Főnök búcsúja ... 413
Megállt az idő ... 415
A Bayern München legpompásabb idénye ... 418
A menesztett triplázó ... 418
A Wembley-ben nem bukott el a Bayern ... 423
Vérbeli multikulturális döntő Amszterdamban ... 426
Falcao túlragyogta Torrest ... 429
A győztes neve: Victor ... 429
Jöhetett volna a világvége ... 431
Csak Mexikóban nem lepődtek meg ... 432
A Csődörök sem tudták megállítani a Szuper Sasokat ... 433
A brazilok diadalmenete ... 434
Bajnokok, kupagyőztesek ... 438
Először hiányzott a Rangers a skót élvonalból ... 438

2013–2014

Guardiola első sikerei külföldön ... 440
A Real Madrid és a híres décima ... 450
Az utolsó másodpercek átka ... 454
Ismét fogott a Guttmann-átok ... 456
Bajor arany az „arany Prágában" ... 459
Ferenc pápának is elvitték a trófeát ... 459
Könnyed Bayern-siker az Atlasz lábánál ... 461
„A történelem legnagyobb szégyene" ... 462
Európai diadal Dél-Amerikában ... 465
A Nationalelf csúcstartója ... 465
A FIFA Ronaldót segítette? ... 473
Bajnokok, kupagyőztesek ... 476
Futballvezetők a börtönben ... 476

2014–2015

Mourinho ettől kezdve három ujját mutogathatta ... 478
A FIFA a szégyenpadra került ... 486
A példátlan második triplázás ... 490
A Real Madrid és a Barcelona sztárja is volt ... 490
Iniesta negyedik megnyert döntője ... 494
A Sevilla különjutalmat kapott a győzelemért ... 496
A világ legdrágább csapata nyert ... 499
A River egy évnyit sietett ... 500
Így zárult a Real Madrid legjobb éve ... 501
Nem Einstein, nem Kolumbusz, „csak" győztes ... 503
Csodát tett a veterán kapus ... 503

A legkevésbé sem ázsiai győztes ... 504
Ronaldo megelőzte Messit és a világbajnokokat ... 505
Bajnokok, kupagyőztesek ... 508
Fegyveres támadás a Fenerbahçe busza ellen ... 508
2015–2016
Olcsójános bajnoka volt Angliának ... 510
Világcsoda, avagy futballkapitalizmus a népi Kínában ... 518
Az európai futball kakukktojása ... 524
Az ötletek embere ... 524
Madridi belügy ... 527
A Sevilla mesterhármasa ... 530
Kilencgólos kupadöntő ... 533
A meglepetések szezonja ... 533
Művészek kontra iparosok ... 534
A chileiek méltón ünnepelték a centenáriumot ... 536
A portugálok a döntőben játszottak a legjobban ... 537
Ötvenéves kora után jöttek a sikerek ... 537
Mintha csak két klub lenne a világon ... 545
Bajnokok, kupagyőztesek ... 548
Az évszázad bolgár futballbotránya ... 548
2016–2017
Angliában Antonio Conte nyerte a sztáredzők csatáját ... 550
„Mindannyian a Chapecoense szurkolói vagyunk” ... 558
Puskásék korszakát idézték ... 562
A kispadon is elképesztően sikeres ... 562
Egy újabb rekord a Real Madridtól ... 565
Mourinho és a Manchester United is „elitklubba” került ... 567
Sergio Ramos, a Madrid megmentője ... 570
Csak CR7 fogott ki a japánokon ... 571
Neymar megtörte a jeget ... 572
Löw sikerrel kísérletezett ... 573
Szelídíthetetlen kisoroszlánok ... 574
Ismét Cristiano Ronaldo következett ... 575
Bajnokok, kupagyőztesek ... 578
Börtönválogatott ... 578
2017–2018
Guardiola egy harmadik topligában is bajnoki címig menetelt ... 580
A City átírta a Premier League rekordjainak könyvét ... 588
Bale álomgólt ollózott, Karius ügyetlenkedett ... 594
Simeone negyedik tavaszi európai kupadöntője ... 596
II. Fülöp szellemében ... 599
Renato Gaúcho példátlan sikere ... 600
CR7 döntött ... 601
Messi megmentette Argentínát ... 602
A modern idők gólokban leggazdagabb vb-döntője ... 604
Zagallo és Beckenbauer nyomában ... 604
Csányi Sándor a FIFA alelnöke lett ... 614
Cristiano Ronaldo – Messi 5-5 ... 617
Bajnokok, kupagyőztesek ... 618
Áldás vagy átok: bevezették a VAR-t ... 618
2018–2019
Guardiola legkeményebb bajnoki címe ... 620
Az „öreg hölgy” portugál kiválasztottja ... 628
Klopp tudta a szabályt: „Végy egy jó kapust!” ... 632
Az ötletek embere ... 632
Az angol klubok tavasza ... 637
Londoni derbi Európa keleti végén ... 640

Diego Costának még egy perc sem kellett ... 643
Buenos Aires-i superclásico a Bernabéuban ... 644
Az ezeregy éjszaka futballmeséi ... 647
A brazilok legyőzték a démonjaikat ... 648
A szenegáliak elrontották a döntőt ... 649
A katari futball legnagyobb sikere ... 650
Modrić ült fel a trónra ... 651
Bajnokok, kupagyőztesek ... 654
Újabb portugál diadal ... 654
2019–2020
Először szerezte meg a Liverpool FC a Premier League trófeáját ... 656
A Bayern álomtavasza ... 666
Eddig mindent megnyert a bajorokkal ... 666
A Bayern történelmi vereséget mért a Barçára ... 670
Az idény legjobbjának öngólja döntött ... 673
A Liverpool kedvenc tizenegyeslövő helye ... 676
A Flamengo legszebb hétvégéje ... 677
Visszavágás – 38 év után ... 679
Messi orrheggyel előzte meg Van Dijkot ... 680
A koronavírus-járvány és a futball ... 684
Bajnokok, kupagyőztesek ... 688
A világ „legnemzetközibb" bajnokcsapata ... 688
Bayern-siker az UEFA tesztmeccsén ... 690

FIFA Világ legjobb játékosa díj ... 692
UEFA Az Év játékosa díj ... 692
Dél-amerikai Aranylabda ... 693
Az Év afrikai játékosa ... 694
Az Év ázsiai játékosa ... 695
Az Év óceániai játékosa ... 696
Európai Aranycipő ... 696
Még nem közölt nagy tornák ... 698
Dél-Amerika ... 698
Afrika ... 698
Concacaf-zóna ... 698
Concacaf-bajnokság, Aranykupa ... 698
Óceánia-bajnokság ... 699
Junior-világbajnokságok ... 699
U17-es világbajnokságok ... 700

Tribünök „árnyéka" ... 701

A legjobban futballozó joruba *(Emmanuel Adebayor)* ... 711
A brazil futball viharos életű Császára *(Adriano Leite)* ... 712
Egy Kun a pampákról *(Sergio Agüero)* ... 713
Egy vagyont fizettek érte *(Nicolas Anelka)* ... 715
Mesternégyes az Anfield Roadon *(Andrej Arsavin)* ... 716
A legveszélyesebb gaboni „párduc" *(Pierre-Emerick Aubameyang)* ... 717
Egér II *(Roberto Ayala)* ... 718
A világ leggyorsabb játékosa *(Gareth Bale)* ... 719
2002 legbalszerencsésebb futballistája *(Michael Ballack)* ... 720
Egyetemi tantárgy lett belőle *(David Beckham)* ... 721
A lyoni Zidane *(Karim Benzema)* ... 725
A Squadra Azzurra szereplési csúcstartója *(Gianluigi Buffon)* ... 726
A legsikeresebb világbajnoki szereplő *(Cafù)* ... 729
Négy vébén villogott a „kenguru guru" *(Tim Cahill)* ... 732
Vb-arany a századik válogatottságon *(Fabio Cannavaro)* ... 733

Az egyetlen kétszeres Európa-bajnok kapus *(Iker Casillas)* 735
A Puskás Aréna első hivatalos gólszerzője *(Edinson Cavani)* 737
Divatba hozta a kapusfejvédőt *(Petr Čech)* 739
Az FA-kupa rekordere *(Ashley Cole)* 740
A XXI. század legnagyobb hatású európai futballistája *(Cristiano Ronaldo)* 741
Az első számú trófeahalmozó *(Daniel Alves)* 745
El Mago *(David Silva)* 748
Capitan Futuro, a turbó *(Daniele De Rossi)* 750
Négy nemzet bajnoka *(Deco)* 751
Az „öreg hölgy" leghűségesebb lovagja *(Alessandro Del Piero)* 752
Csak világhírű klubokban játszik *(Angel Di María)* 755
A Wembley-specialista *(Didier Drogba)* 756
A nyughatatlan Effe *(Stefan Effenberg)* 758
Kamerun legsikeresebb futballistája *(Samuel Eto'o)* 759
Csak a BL-serleg hiányzik a kincstárából *(Cesc Fàbregas)* 760
A világ legjobbja volt 2001-ben *(Luis Figo)* 761
A futballvilág sármos csavargója *(Diego Forlán)* 764
A „vörösök" legsokoldalúbb csillaga *(Steven Gerrard)* 767
A walesi varázsló *(Ryan Giggs)* 769
Az uruk válogatottsági rekordere *(Diego Godín)* 771
Az Európa- és világbajnok nem volt nemzeti bajnok *(Antoine Griezmann)* 772
A modern kori Odüsszeusz *(Angelosz Hariszteasz)* 773
Az első százmillió eurós belga *(Eden Hazard)* 774
Az Arsenal gólrekordere *(Thierry Henry)* 775
A „bőrnadrágos kanári" *(Mats Hummels)* 778
Thor istenség kegyetlen pörölye *(Zlatan Ibrahimović)* 779
Vébédöntőben rúgott győztes gólt *(Andres Iniesta)* 782
Az egyetlen kolumbiai vb-gólkirály *(James Rodriguez)* 784
Karlsruhe „kánja" *(Oliver Kahn)* 785
A pálosok evangélistája *(Kaká)* 787
Profi futballistából polgármester *(Kahaber Kaladze)* 789
A világsztár, akinek még nincs aranyérme *(Harry Kane)* 790
A leghasznosabb kiegészítőember *(N'Golo Kanté)* 791
Robbie, a világutazó ír *(Robbie Keane)* 792
Keano, a rettenthetetlen *(Roy Keane)* 793
A vébék legeredményesebb gólszerzője *(Miroslav Klose)* 794
A BL-történet legsikeresebb német játékosa *(Toni Kroos)* 796
Fritz Walter, Beckenbauer és Matthäus utódja *(Philipp Lahm)* 797
Frankie junior lepipálta Frankie seniort *(Frank Lampard)* 798
A Bundesliga leggólerősebb külföldije *(Robert Lewandowski)* 800
A legtöbbszörös válogatott francia kapus *(Hugo Lloris)* 801
Két csapatot is segített a vébédöntőben *(Mario Mandžukić)* 802
Csak Pelé előzi meg *(Kylian Mbappé)* 803
Az ezredforduló egyik legjobb középpályása *(Gaizka Mendieta)* 804
A Bolhából a futball óriása lett *(Lionel Messi)* 805
Megtörte Messi és Cristiano Ronaldo uralmát *(Luka Modrić)* 809
A vb-specialista *(Thomas Müller)* 811
Costa Rica párduca *(Keylor Navas)* 813
A második cseh aranylabdás *(Pavel Nedvěd)* 814
Milánó római „sasmadara" *(Alessandro Nesta)* 816
Gelsenkirchen világbajnok óriása *(Manuel Neuer)* 818
Ha Neymar velünk, kicsoda ellenünk? *(Neymar Júnior)* 820
A kamaszzseni *(Michael Owen)* 823
Az arany ember *(Pedro Rodríguez)* 826
A leggorombább sikerember *(Pepe)* 828
Üzletembernek és futballistának is világklasszis *(Gerard Piqué)* 829
A calcio Mozartja *(Andrea Pirlo)* 830

A németek egyik lengyele *(Lukas Podolski)* 832
Kezelhetetlen, de nagyon jó *(Paul Pogba)* 833
Oroszlánszívű, a „százados” *(Carles Puyol)* 834
Az „aztékok” egyik vébérekordere *(Rafael Márquez)* 835
A horvátok Rakétája *(Ivan Rakitić)* 836
Ferraribéry *(Franck Ribéry)* 837
Ricky, az elnyűhetetlen *(Ricardo Carvalho)* 838
Az új Maradona *(Juan Román Riquelme)* 839
A recifei mágus *(Rivaldo)* 841
Az aranyba öltözött holland *(Arjen Robben)* 843
Bombagóljával munkát adott a fizikusoknak *(Roberto Carlos)* 844
A futball szürrealistája *(Ronaldinho)* 847
Wazza nem Gazza! *(Wayne Rooney)* 851
A Galata ragyogó csillaga *(Hakan Şükür)* 854
A Száhel Szalahja *(Mohamed Szalah)* 855
Leonel legméltóbb utóda *(Alexis Sánchez)* 856
Az asztmás szuperrobot *(Paul Scholes)* 857
A három nemzetközi klubtripla hőse *(Sergio Ramos)* 858
Meg volt írva a csillagokban? *(Andrij Sevcsenko)* 861
Az utrechti aranygyártó *(Wesley Sneijder)* 864
Három ország gólkirálya *(Luís Suárez)* 865
A vagabund csapatkapitány *(John Terry)* 867
Öt országban nyert aranyat a pampa Apacsa *(Carlos Tévez)* 869
A futballpályák El Niñója *(Fernando Torres)* 871
Il Capitano, a leghűségesebb római *(Francesco Totti)* 873
Argentin Európa-bajnok *(David Trezeguet)* 876
Három nemzet bajnokságának gólkirálya *(Ruud van Nistelrooy)* 878
A képzőművészet helyett a futballra voksolt (*Robin van Persie)* 880
2020 nyarán megszakadt a nagy sorozat *(Arturo Vidal)* 882
Dakarból a világ- és Európa-bajnoki aranyig *(Patrick Vieira)* 883
A spanyol válogatott gólrekordere *(David Villa)* 885
Baszkföld legsikeresebb futballistája *(Xabi Alonso)* 887
Az utolsó passzok nagymestere *(Xavi)* 889

Felhasznált irodalom 891

AL AHLY
1907
MANCHESTER
UNITED
FCB
MANCHESTER
CITY
YOU'LL NEVER WALK ALONE
LIVERPOOL
FOOTBALL CLUB
EST·1892
ЦСКА
Arsenal
CHELSEA
FOOTBALL CLUB
PARIS
SAINT-GERMAIN
FC BAYERN
MÜNCHEN
1903
GRÊMIO
FBPA
BE THE BEST FOREVER
GUANGZHOU
JUVENTUS
ШАХТАР
1936
ACM
1899